

کتاب البیان

فی تفسیر القرآن

مترجم محمد حسن مولی زاده شکوی (نخو)

حقوق طبع و التشاری مترجم ایله قدر

ایکینجی جلد

سنه هجرى ۱۳۲۶ || میلادى ۱۹۰۸

تفلیس شهرینده «غیرت» مطبعه‌سنده طبع اولدی

کتاب البیان فی تفسیر القرآن

جلد

۲

مترجم محمد حسن مولی زاده شکوی (انخو)

حقوق طبع و انتشاری مترجم ایله در.

سنه هجری ۱۳۲۶ || میلادی ۱۹۰۸

تفلیس شهرینده غیرت مطبعه‌سنده طبع اولدی

سورة الكهف (۱۱۱) آیه در مکه نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا (۲) قَتِيلًا يَنْذِرُ بَأْسًا شَدِيدًا
مَنْ لَدُنْهُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا (۳) مَا كُنْ فِيهِ أَبَدًا
(۴) وَيَنْذِرُ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا (۵) مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِابْنِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ
مِنْ أَفْوَاهِهِمْ أَنْ يَقُولُوا إِنَّ ذَٰلِكَ بَشَرٌ عَلَىٰ ظَاهِرِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِذَا الْحَدِيثِ

(۱) حمد الله ایچوندیر که قرآنی اوز بنده سی محمد ص نازل ایتدی و او قرآنی
اکری ایتدی» صحتدن فساد و حقدن باطله میل ایدن دکلیدی (۲) او حالده که
او قرآن دوزایدی و بربریله ضد کلیدی یا اینکه قیامتهدیک ثابت در «تائیکه الله طرفندن
اولان شدتلو قوخلر یله ایمانه گلمین لری قورخوزه و مزده ویره اونوع مؤمنلره که
یخشی عمللر ایدر لر بولیله که اولرله گوزل اجر و مزدوار» عمللرنگ مقابلنده (۳) و اولر
واجرده (عملگ ثمره سی اولان بهشته) همیشه لیک فالاندر (۴) و قورخوزه
او کس لریکه دیدیلر الله اوزینه اولاد اخذ ایدیر» بعضی دیدی ملاتکه لر الله قزلار ایدر
بعضی عیسی نی بعضی عزیری الله اوغول ایتدیلر «اونلارگ یوسوزه هیچ علملری
یوخدر و آنلارنگ دخی علمی یوخدر» اوسوزلری گمان ایله دیورلر «نه بیوک
سوزدر که اولرگ آغزلارندن چیخدی» نه جرئتله دیورلر که الله اولادی وار
«اونلر دانشملر مکر یالان سوز» هر نه دانشورلر هاموسی یالاندر (۵) «اکر اولر
ایمان کتورمیه یا پیغمبر شاید که سن اوزلکی زحمته سالوب غصه نگ چوخلقندن
اولدوره جکسن اونلر ایمان کتورمیدن سوگړه» سن هیچ وقت اوندن غصه اتمه
(۶) «حقیقه یر یوزینده اولان شیلری» نهرلر، آقاچار و انواع مخلوقاتی «یراهلندن
اوتری زینت قرار ایتدیک تائیکه اولری امتحان ایدگ که اونلارگ هانسی بری
عمل ایدندر» هانسی یخشی عمل ایدیر و هانسی پیس عمل ایدیر

أَسَفًا (۷) أَنَا جَمَعْنَا عَلَى الْأَرْضِ زَيْنَةً لَهَا لِنَبْلُوهُمْ أَيَسْمَعُوا أَحْسَنَ عَمَلًا (۸) وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ
مَاعَلَيْهَا صَعِيدًا جُرْزًا (۹) أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِن آيَاتِنَا عَجَبًا (۱۰) إِذْ

(۷) « بدرستیکه بیوزینده اولان زینتلی زایل ایدوب اوت سیز قوری یرایدهریک»
قیامت قائم اولانده نه یرده اوت اولار ونه آفاج (۸) «آیسن کمان ایدیرسن که مفاره
یولداشلاری ورقیم آدملی بزیم قدرت علامتلیمزدن غریبه وعجیبه ایشدر». چونکه
حضرت پیغمبر مفاره احوالاتی قل ایدندن صوگره بیوردی که یواحوالات چوخ غریبه در
بوطمه که اولار ایمان کتوره لر اوگا گوره الله تعالی بیورور که آیا بواحوالاتی غریبه
کمان ایدیرسن و حال انکه بزیم قدرتمزگ یاننده غریبه دکلدن. رقیم اوداغدر که
ذکر اولان مفاره اونده واقعدن قریشی طائفه سی نصر بن حرثی وعقبه لی یهود
عالم لرگ یانته گوندردیلر که کیدوب محمدؐ ک احوالاتی اولاردن خبر آسونلار که
آیا توراوده واردر که بولندن صوگره پیغمبر کلهجک و اونگ صفتی ندر ایلکه اولار
کیدوب خبر آلدیلر علمای یهود دیدیلر که اولدن اوچ مسئله خبر آلوگ اگر
ایکسنی بیلوب بریسنی بیلمدی پس حق پیغمبردر اولمجبی خبر آلوگ اوجوالردن
که کیچمش وقتده گیدوب غائب اولسدیلر اولار کیملردن ایکمجبی کیمدر اوکسه
کیدوب مشرق ومعذبی کزدی ۳مجبی خبر آلوگ که روح ندر ایلکه اولار مکبه
یتشدیلر احوالی قومه خبر ویروب اشراف مکه حضرتگ خدمتنه کلوب اوچ مسئله نی
خبر آلدیلر حضرت بیوردی صباح سیزه خیر ویررم وانشاء الله بیورمادی اونیش
گون حضرت جبرئیل نازل اولمیوب کفار مکه شاد اولدیلر که محمدی اونگ اللهی
ترک ایدبدر حضرت بوسوزی ایشیدوب غمکین اولدی تاینکه الله تعالی بوسوره
مبارکه نی نازل بیوروب هم کهف وهم ذوالقرنین احوالندن مفصلا خبر ویروب
وهمیده روحنگ علمنی الله حواله بیوردی. اصحاب کهفگ احوالی بیلدر که نه
نفر اوزمانگ پادشاهی دقیانوسله ملقب پادشاهنگ خواص لریندن ایدیلر ودقیانوس
اوزینی اللهلق مقامنه قویوب خلقی اوزینه دعوت ایدردی بعض روایت کوره
بت پرست ایدی وبولار عیسی مذهبده ایدیلر بولار آلیوب بیلدیلر که دقیانوس
اونلار کیمی مخلوقدر ایستدیلر که اونگ ملکنندن چخوب باشقهیره کتسونلر اتفاقا
شهردن چخوب کیدنده برنفر جوان اولارا راست کلوب احوالندن خبردار اولوب
خواهش ایتدیکه اوقدر صبر ابدلر که اودخی قویونلاری احبته ویروب اونلار له
یولداش اولا خلاصه هاموسی کیدنده چوبانگ ایتی اولاردن آیریلمیوب هر قدر
منع ایتدیلر ممکن اولمیوب اونلار له یوله دوشدیلر الله تعالی بواحوالاتی خبر ویروب

أَوَى الْفِتْيَةِ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا (۱۱) فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا (۱۲) ثُمَّ بَشَّرْنَاهُمْ تَعْلَمُ أَيَّ الْجَزَيْنِ أَحْصَى لِمَالِهِمْ أَمدًا (۱۳) نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَاهَهُم بِالْحَقِّ أَنَّهُم قَتِيلَةٌ أَفْهَمُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى (۱۴) وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذْ شَطَطًا (۱۵) هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيْنَ يَدَيْهِمْ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا (۱۶) وَإِذْ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَاوَا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ

۹) «ایلیکه اوجوانلر مغارہ پناه آبار دیلر دیدیلر پروردگار ایزه اوزیانندن رحمت ونصرت ویر» که دقیانوسک ظلمندن خلاص اولاق «وکافرلردن قاجمق ایشمز ه کومک ایدوب ایزه نجات تاپماقی مہیا ایت ۱۰) پس ییز غارده نیچه سایلمش نیل لراونلرک قولارلرینه اوردیق و اونوعله یاتدیلر که قولاخلاری ایشتمکدن قالدی قبول ایتدیک اونلارک دعاسنی یوخونی اونلاره غالب ایتمک ایلہ ۱۱) «بزاونلاری یوخودان دورقوزدیق تالینکه بزبیلک ایکی طائفه ننگ هانسی بری یخشی سایان و حساب ایدندر» اصحاب کهفک یوخوده قالماق مدتنی. ایکی طائفه یاعبارتدر مؤمن وکافرلردن یالینکه اصحاب کهفک اوزلریندن که ایکی فرقه اولدیلر سای و حساب خصوصندہ ۱۲) «بزقل ایدمریک سکا اونلارک خبرینی حقلہ بدرستیکه اونلار ایلہ جوانلار ایدیلر که ایمان گتوردیلر اوزلرینک اللہنہ و بزآرتوردیک اونلاره هدایتی» اوزلری هدايته طالب اولمقه گورہ ۱۳) «بز اونلارک قلبلرنی ایمانہ محکم ایتدیک او زمان که دوردیلر» اوزلرینک ظالم پادشاهی دقیانوسک یاتندہ «پس دیدیلر بزیم اللهمز گوگلرک ویرک اللهمز در بزعبادت التمرک اولدن غیری اللہ» اگر اوندن سوا باشقه سنہ عبادت ایتسک «هرآینہ بزحقدن اوزاق سوزلر دانشان اولاریق

۱۴) اصحاب کهف دیدیلر که بونلار منم قومیم واهل بلادیمدر اوزلرینه اللہدن سوا اوزگہ اللہلار قرار ایدوبلر ونه سببه بوکافرلر اللہدن غیر یسنہ عبادت ایتمگک صحتنه آشکارا دلیل گتورمرلر» هر نه ایدیلرر تقلیداً عمله گتورورلر «پس کیمدر ظالمراق اوکسدن بہتان دیہ اللہہ یالانی» واوگا شریک قرار ایدہ ۱۵) اصحاب کهفک بریسی یولداشلارینه دیدی «اوزمانکه سبیز کنار اولدکڑ کافرلردن واوللہدن که اصحاب دقیانوس عبادت ایدرلر اللہدن سوا یسنہ پس چیخون بونلارک شهریندن و پناه آبارون مغارہ پناه تالینکه سبیزک اللهمز اوز رحمتنی سبزه آچوب دوشیه»

رَحْمَةً وَيَهْدِيْكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَعًا (۱۷) وَلَرَى السَّمْسُ إِذَا طَلَمَتْ تَزَاوَرَعَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرَّبَهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلَّهُ فَاِنَّ تَجْدِلْهُ وَايَا مَرشداً (۱۸) وَتَحْسِبُهُمْ يَقَاطُوا وَهُمْ رُقُودٌ وَقُلْ لَهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ بَاسٌ - طَرَاغِيهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطْلَمْتَ عَلَيْهِمْ لَوَيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمَكْتُ مِنْهُمْ رَعْبًا (۱۹) وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ بَلَّيْتُمْ قَالُوا الْبَتَّاءُ يَوْمَ أَوْ بَعْضُ يَوْمٍ قَالُوا رَبِّكُمْ أَعْمَ بِمَا لَبَّيْتُمْ فَأَبْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِرُوحِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرُزْقٍ مِنْهُ وَلْيُنْطَلِفْ

وظالم لرگ ظلمندن سیزی خلاص ایده «وسیزگ قاجماق ایشکزه آسانلقی مهیا ایده» (۱۶) یا محمد ص اگر سن اولارگ غارنی گورسیدنگ «گورردینکه گون طلوع ایدن وقتده میل ایدر اولارگ غارندن ساغ طرفه ایدکه گون غروب ایتدی ترک ایدر اولاری صول طرفه» یعنی گون غارگ ایچنه داخل اولماز «اولار غارده وسستلو یرده ایدیلر» هرکس قاپودن داخل اولسا اولاری گورمز ونسیم اویری دوتار یوزلری بنات النعش یولدوزی طرفته واقع اولوب «بوامر اللهگ علامت لرندن در هرکسیکه الله هدایت ایده پس اوشخص هدایت تاپمشدر وهرکسی که الله ضلالته سالا پس سن تاپدزسن اوگا بردوست که دوغری یول گوستره (۱۷) سن اولاری اویاق گمان ایدرسن و حال آنکه اولار یاتمشلارد در حقیقتده» اوندن اوتری اولارک گوزلری آچیق ایدی گویا تکلم ایدیلر «بوز دولان دیرروق اولاری صاغ وصول طرفه» ساغین صوله صولدن ساغ، که غارگ ربوطتی اولاری ضایع ایتیمه «اولارگ ایتی ایاقلارینی قاپونگ آستانه سنه اوزاتمشدی غارگ قیاقنده» هرگاه سن اولاردن خبردار اولاسن وگورهن اولارگ حالتنی هرآینه سن بوزگی اولاردن دونه درسن قورخیدس قاجان حالتده وهر آینه دولمش اولارسن اولاردن هیبت جهتنه «قلبگ قورخوایله دولار اوندن اوتریکه الله اولاری اولوع هیبت او ایتمشدی که بر کس اولارگ یانه گیده ییلمیه. نهجه اولاره بونوع یوخی غالب ایتدیک (۱۸) هایله اولاری دورقوزدوق تا اینکه بربریه سؤال وجواب ایده لراوز آرارینده. برضر دین اولاردن دیدی که سیز یوخیده نه قدر دایاندگز دیدیلر دایاندوق بر گون یا گونگ امضی سنی» چوونکه غاره داخل اولمشدیلر صبح وقتی وگونگ آخیرینده یوخودن آیلمشدیار ایلکه گوردیلر که گون حالا باتمیوب اوجهته دیدیلر که گونگ یاریسنی یاتمشوق اولارگ رئیس تملیخا یابعضی سی «دیدیلر سیزگ اللهگزر سیزدن یخشی ییلور اومدتی که سیز دایانوبسگر - زگ بریگری بویول یله

وَلَا يَتَّبِعُونَ بَعْضُهُمْ أَمْرًا ۖ (۲۰) إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعَذِّبُوكُمْ فِي مَلْتَمِهِمْ وَلَنْ
تَجْلُوا إِذَا أَبَدُوا (۲۱) وَكَذَلِكَ عَثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ
فِيهَا ۚ ذِي تَنَازُعٍ بَيْنَهُمْ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَأَيْتُمْ أَعْلَمَ بِهِمُ قَالَ الَّذِينَ
غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا (۲۳) سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَذِبُهُمْ

شهره گونده ریگ گیتسون باخسونکه طعامک هانسی پاکیزه در اونی آلسون» گرلین
مسلمانان درن آلسون طعامی نه اینکه بت پرستلردن «پس سیزه شهردن روزی گتورسون
وگر کردرکه دقت ایتسون برکس اونی تالماسون» و سزی براحده نشان وخیر ویرمه سوگ
(۱۹) «اگر شهر اهلی سیزه قادر اولار و برگزنی بیله لر سیزی سنگسار ایدر لر»
دایشله یادیل ایله «یا اینکه سیزی قایتار لر اوز دینلرینه و اوزمان سیز هیچ وقته
نجات تاپماز سکر» (۲۰) نیجه که اونلاری یاتدیر مشدوق «هایله اونلاری بیدار ایتدیک»
یا اینکه خبردار ایتدیک پادشاهی اونلارگ احوالنه ایله که اونلارگ قاچماقندن خبردار
اولدی اونلاری آختاروب غارده تاپوب امر ایتدیکه غارگ قاپوسنی محکم داش
ایله اورتسولمرکه اویرده قالب آجندن اولسولر پس ایکی نفرگز لنده مؤمن اولانلردن
اونلارگ احوالاتنی مس لوح اوستننده یازدیروب غارگ قاپوسنگ یاننده دیواره
قویدیل که بوندن صوگره گلن کسلر اونلارگ احوالاتندن خبردار اولسونلار ایله که
بازاره چورک آلمقه گیدن بازاردن چورک آلوب بول ویرنده چورکچی گوردیکه
بوشخصده کهنه بول وار دیدی سن خزینه تاپوسن منی ده او بوله شریک ایت اول
گیدوب پادشاهه خبر ویرهرم اوشخص دیدی من خزینه تاپماشم و بویول دقایانوس
سکه سیدر دونن بز شهردن چخوب گیتمشدیک بوگون گلمشم چورک آلمقه بونلارگ
سؤال وجوابی جوق اولوب آخرده خبر پادشاهه یتشوب معلوم اولدیکه نیجه قرنلر
گیچوب دقایوس واوندن و وگر اولان پادشاهلر گیدوب بو حالده پادشاه اولان
عیسی دیننده ایدی پادشاه اهل شهرله غاره گلدیبار الله تعالی بو احوالی خبر ویروب
بیورور بز پادشاهی خبردار ایتدیک اونلارگ حالنه «تا اینکه بیله لر که الله کسو عده سی
حقدر» مبعوث اولماق ثواب و عقاب دوغریدر «و بدرسنیکه قیامت قائم اولمقده شبهه
یوخدر اووقت که بربریله نزاع وقیل وقال ایدر دیلر اوز امرلرینده» بعضی سی
دی ردی که بمت یوخدر بعضی دیوردی روحلر مبعوث اولار نه اینکه جسملر
بوئا گوره الله تعالی ایستدیکه اونلارا بیلدیره جسمه مبعوث اولماقک دوغریلقنی.
ایله که پادشاه اونلارگ یاتنه گلدی که اونلارله سؤال وجواب ایده اونلار یخلوب

وَيَقُولُونَ خَمْسَ سَادَسَهُمْ كُلُّهُمْ جَمَاعًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةً وَثَانِيَهُمْ كُلُّهُمْ قُلُوبِي اعْلَمِ بِدَعْوَتِهِمْ
 مَا يَعْلَمُهُمُ الْاَقْبِلُ فَلَا تَمَارِ فِيهِمْ الْاَمْرَ اَعْظَاهُ رَاوَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ اَحَدًا (۲۳) وَلَا تَقُولَنَّ
 لَشَيْبِي اِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ اِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى اَنْ يَهْدِيَنِي
 رَبِّي لَا قَرْبَ مِنْ هَذَا شَيْءًا (۲۴) وَلْيُتَوَانِي كَقَهْمِ ثَلَاثَةِ مِائَتَيْنِ وَازْدَادُوا تَسْمًا (۲۵) قُلِ اللّٰهُ
 اعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِ اَبْصُرْ بِهِ وَاَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ

وفات ايتديلر پادشاه مصاحت ايتدی که بونلرک حقنده نه ايدک حضارک بعضی سی
 که مشرک ایدی «ديديلر اونلرک اوستند برنا تيکک» اونلر هيچکسه معلوم اولميه
 «اونلارک اللهی ييخشی ييلور اونلاری» که ديری ديلر ياولولير «اونلارک امرينه
 غلبه ايدن پادشاه ديدیکه البته بزاونلارک غارنگ قباقدنه مسجد بنا ايدهریک» کهفک
 قباقدنه نماز قلماق ايچون (۲۱) اوکسارکه اونلارک عددی خصوصنده اختلاف
 ايتديلر «تيزليک ايله (يهوديلر) ديرلر که اونلارک عددی اوچدر ۴ مجیسی
 اونلارک ايتی در بعضی لر (نصاری) ديرلر بشدر اونلارک ۶ مجیسی اونلارک ايتی در
 بوسه-وزی ديديلر غيبه داش آتماقله. بو سوز مثلدگر گمانی سوزه ديرلر قرانلق
 يره داش آتور ومسالملر ديرلر که یدی نفر ايديلر وسکر مجیسی اونلارک ايتی
 ایدی ديگکن ياييغمبر منم اللهیم اونلارک حسابی هامیدن ييخشی ييلور بلمز اونلاری
 مگر آزادم (۲۲) پس مجادله البته اونلارک عددنده اختلاف ايدنلر ايله مگر ظاهری
 جدال» ديگکن که سيز ديورسکزر فلاں قدردر سيزدن غيریسی سيزله مخالفت ايدير
 اگر سوزکزرک دوغرويلقنه دليلکزر وارايسه گتورون دوفتوی خبر آمه. اونلارک
 خصوصنده اهل کتاب دن براحدن (۲۳) والته ديمه که برشيئي صباح ايدهریکم مگر
 اینکه مقيد ايدهریکه اگر الله ايستيه» اوندن اوتری انشاء الله ديمين شخص اوزینی
 عملنده مستقل حساب ايدير «وهر وقتکه انشاء الله ديمکی ياديدن چيخارتديک يادگا
 دوشنده اللهی ذکر ايت» وانشاء الله دی «ياييغمبر ديگکن اميد وارکه منم اللهیم
 منی هدايت ايد» وبگا اونوع معجزه وبره که «هدايت چوخ ياخين اولا اصحاب کهفک
 بوقصه سندن (۲۴) واصحاب کهف دايانديلر اوزلربنگ غارينده اوچ بوز ثيل»
 اوندن سوگره اونلارک احوالی خلقه معلوم اولدی «وبعضی لر آرتور ديلر گنده دوققوز
 (۲۵) ديگکن الله اعلمدر اومده که اونلار دايانديلر الله ايچولدر گوگلرک ويرک
 غيبی الله چوخ گورندر وايشيدندر. گوک ويراھلندن اوتری اللهيدن باشقه بردوست
 وايشارينه يتشوب کومک ايدن يوخدر والله هيچ کسی اوز حکمنه وساطتته شريک

أَحَدًا (۲۶) وَأَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا
 (۲۷) وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعِشِيِّ يَرْيَدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ
 تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تَطْعَمَنْ أَغْفَلًا قُلْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ قَرْطًا (۲۸) وَقُلْ
 الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفِرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ
 يَسْتَعِينُوا يَأْتُوا بِنَاءٍ كَالْمِهُلِ يَشْوِي الوجوه بِشَرِّ الشَّرَابِ وَسَاءَتْ مُرْتَقَقًا (۲۹) إِنْ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا (۳۰) أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا نَضِرًا سَافِرًا وَاسْتَبْرَقًا مَتَّكِنِينَ

ایتم (۲۶) اوخی یا محمد ص اوزادیکه وحی اولوبدر سئاسنگ اللهمک کتابندن
 اصحاب کهف احوالن «وتفیر وتبديل ایدن اولماز اللهمک سوزلرنی واللہ دن غیرى
 پناه تابمزن (۲۷) و صبر ایت و اوزگی ساخلا او کسلر اینه که عبادت ایدر لر
 اوزلرنگ اللهنه صبح و آخسام که خواهش ایدر لر اللهمک رضاسنی
 مشرک لر سگا دیر لر که فقیر لر یانندن کنار ایت که بز گلوب سگا ایمان گتورک
 اولرک سوزونه قولا ق ویرمه «وسن گوزلرگی مؤمنلردن قایتارما» و دنیا اهلنه
 باخما اگر دلیا اهنه باخسان «ایسترسن دنیا زنده کانلقنگ زینتنی و اطاعت ایتمه او
 که که بز اونگ قلبی بزیم ذکر مزدن غافل ایتدیك» که اونده ایمان علامتی یوخ
 ایدی «وتاع اولدی اوز هوای نفسنه اونگ امری افراط و حدندن تجاوز ایدن در
 (۲۸) دیگن ی محمدص» اوکسلره که سنی امر ایدر فقرادن اوزاق اولمقه «بو
 حق اولان قرآن الله طرفندن در پس هرکسه ایستر ایمان گتورسون و هرکس ایستیه
 کافر اولسون» هر کسک اختیاری اوزیله در و عملنگ جزاسنی آلاجا قدر
 «بدرستیکه بز مهیا ایتدیك ظالما» که نفسلرینه ظلم ایتدیلر اللهنن غیر سینه عبادت
 ایتک جهنمه «جهنم اودینی جهنمک پرده لری اونلاری احاطه ایدر» که دورت
 طرفندن چکیلوب یا اینکه توسیدی «واگر فریاده یتشمک ایستیه لر» اودک و سوسولقک
 عدتندن «اونلرک فریادینه یتش-ر لر اوسوایله که یاغک دردی» (کف) یا ریمش
 مس و قلم یا اینکه یاره لر درن آخان چرک «کیمی در» اولی یوزلرینگ قباغنه گتورنده
 «اونلرک یوزلرینی بریان ایدر نه ییس سودر اوسو و نه ییس در اونلرک تکیه گاهی
 (۲۹) اوکسلر که ایمان گتور دیلر و یخشى عمل لر ایتدیلر حقیقتده بز ضائع ایتمیرک
 اوکسک اجرنی و مزدنی که گوزل عمل لر عمله گتور دیلر (۳۰) اونلار اوکسلردر

فِيهَا عَلَى الْأَرْضِ نَعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مَرْثَقَا (۳۱) وَاضْرِبْ لَهُم مِّنَّا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِّنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا (۳۲) كُلَّا الْجَدْنِ أَتَتْ أَكْلَهُمَا وَلَمْ نَفْظَمْ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهْرًا (۳۳) وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا (۳۴) وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا (۳۵) وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رَّدَدْتِ إِلَى رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا (۳۶) قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ نَفَخَ فِيهِ مِن سُوْكِ رَجُلًا (۳۷) لَّكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا

که او نلر ایچون همیشه لیک بهشت وار او نلرگ آلتندن نهرلر جاری اولار و زیت لشمی اولارلر قزیل قولباغ و بلزیک لر ایله و سندس و دیبادن عمله گلن لباسلر او ترلر و بهشت ده گوزل تخت لره سوکنرلر له یخشی مزددر وله گوزل تکیه گاهدر .
 (۳۱) مؤمنله کافردن او تری ایکی کشینی مثل ذکرایت» یومثلدن مقصود اودر
 که مشرک لر فخر ایدر دیلر مسلمانلره ماللری و کومک لری ایله الله تعالی اوللره بیان ایدیر که اوشیلر فخر ایتمکه سبب اولاییلمز ممکندر شخص بوگون دولتلو صباح فقیر اولار مثل گنوردی ایکی فرداشک احوالی که بنی اسرائیل ده آتالرندن هر بریسنه چوخ مال ارث دوشمشدی بریسی باغ بوستان غلام و کنیز آلمشدی و او بریسی حصه سنی الله یولنده صرف ایتمه سدی بوکیفیتی الله تعالی خبرو یروب بیورور
 «اونلارگ بریسنه ایکی اوزوم باغی و یردیک و او باغلاری دولیدر دیق خرما یله و ایکی باغک آراسنی زراعت یری ایتدیک (۳۲) او باغچه لرگ هر بریسنی اوز میوه سنی وقتنده لایقنجه و یروب میوه لردن هیچ بریشی ناقص ایتمدی و ایکی باغچه نگ آراسنده آرخلر جاری ایتدیک» که اونیله آقاجلر وزاعت لر سیراب اولار
 (۳۳) «همان شخصک باغچه وزراعت دن باشقه دولتی و قزیل گوموشی دخی وار ایدی بوشخص اوز یولداشنه» فقیر فرداشنه «اونیلله صحبت ایدن حالده دیدیکه من مال جهتنه سندن آرتوقم و کومک جهتنه سندن عزیزم» مالیم دولتیم قول و کنیزیم سندن چوخدر (۳۴) «دولتلو کیشی» فقیر فرداشیله «اوز باغنه داخل اولدی اوحالده که اوز نفسنه ظلم ایدن ایدی» عجب و فخر ایتمک جهتنه و یولداشنه «دیدیکه من گمان ایتمرکه بو بوستان فانی اولار» بلکه همیشه لیک قالاجا قدر (۳۵) «ومن گمان ایتمرم که قیامت ساعتی قائم اولار واکرم فایقاریلام اوز اللهم طرفنه» مبعوث اولمقدن او تری «هرآینه من بو بوستاندن یخشی فایتماق یری اوزیمدن او تری تاپارام (۳۶) دولتلو شخصه اونگ فقیر یولداسی اوحالده که اولیلله مجادله ایدردی دیدیکه آیا

اَشْرِكْ رَبِّيَ احَدًا (۳۸) وَلَوْلَا اَدْخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ اِنْ كُنَّا اَنْقَلُ
 مِنْكَ مَا لَوْوَلَدَّا (۳۹) فَصَيَّرْتَنِي اِنْ يُّؤَيِّنْ خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلْ عَلَيْهَا حِسَابًا مِّنَ السَّمَاءِ
 فَتُصْحِحْ صَعِيدًا زَلَقًا (۴۰) اَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهٗ طَلْبًا (۴۱) وَاَحِطْ بِشِرِّهِ فَاصْبَحْ
 يَقَابُ كَفْبِهِ عَلٰى مَا اتَّفَقَ فِيْهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرْوِشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِيْ لَمْ اَشْرِكْ بِرَبِّيَ احَدًا (۴۲) وَلَمْ
 تَكُنْ لَهُ قَهْرٌ يَنْصُرُوْهُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا (۴۳) هٰذَا الَّذِيْ اَلَّيْتُكَ بِالْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ نَّوَابًا
 وَخَيْرٌ عِبَادًا (۴۴) وَاَضْرِبْ لَهُمْ مِّثْلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَا اَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاَخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتٌ

کافر اولدک اوللهمه که منی خلق ایتدی اول توپراقدن صوگره لطفه صوگره سنی
 صحیح و درست آدم ایتدی (۳۷) امان دیرم حقیقی الله منم اللهیم درو من شریک قرار ویرم
 اللهیم بر احدی (۳۸) ایلمکه اوز باغکا داخل اولدک نه سببه دیمه دگ اوزاد که الله
 ایستیه عمله گلندر» و اگر الله ایستیه همیشه لیک ساخلار ایستیه فانی ایدر «هیچکسده
 قوت یوخدر مگر الله ده» اوندن سوا هامو عاجزدر اللهدن کومک اولماسیدی بو
 باغلاری، بوستانلری، زراعتی سن عمله گتوره ییلمزایدک «اگر سن گورور سن من سندن
 آزام مال و اولاد جهتنه (۳۹) امید وار که منم اللهیم مگا سننگ بوستانندن یخشی
 بوستان ویره» دنیا و آخرتده منم ایمانیم جهتنه اما سننگ کفرگ جهتنه «سننگ بوستانکا
 گوگدن بلا گوندروب باغک اوتسیز قوری سورجک یر اولاه که ایاق قویماق
 اولمیه و آقاجلاری و زراعتی تماماً یانا (۴۰) «یا اینکه بوستانک سوی یره با تاسن باجارا
 ییلمز سن اونى اختارمقی (۴۱) و اونک میوه سی تلف اولوب صوگره باغ صاحبی
 صباح ایتدی او حالتده که هرا یکی اللرنی دولان دیرر» تاسف یا غضبگ چو خلقندن
 اللرنی دیشلر او بوللرگ ضایع اولماقنه که «او بوستانه صرف ایدبدرو و آقاجلار یخیلوبدر
 سقفی اوسته» اوزومگ سقفی یخیلوب اوزوملر آقاجدن قایریلان سقفک اوسته
 توکولوب او وقت او شخص آیلوب «دیر ایکاش من اوز اللهیمه بر احدی شریک ویرمه مش
 اولایدیم» اگر مشرک اولماسیدیم بو بلامکا وارد اولمازدی (۴۲) «او شخص ایچن
 ایله قوتلو جوانلر یوخدر که اوکا کومک لیک ایدلر» وضایع اولمشلری گیکرو قایتارار
 «اللهدن سوا» که آجق اودر قادر اولان بونوع امره «او شخص اوزینه کومک لیک
 ایدن دگلندر» که اللهدن انتقام آلا (۴۳) «بو نوع مقامده نصرت و یرمک و صاحب
 اختیار اولمق الله ایچوندر که حقیقی اللهدر او الله یا خشی را قدر مزد و یرمگه وعایت سرانجام
 جهتنه اوز دوست لرینه (۴۴) «بیان ایت مخلوقات که دنیا ک دیر یلیگی» و اونک تیز
 زایل اولماقی «سو کیمیدر که اونیه یرگ او تلاری قاریشوب گوگردی و آت زانندن

الْأَرْضِ فَاصْبَحْ هَاشِمًا تَذَرُوهُ الرِّيحَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا (۴۵) الْمَالُ وَالْبَنُونَ
 زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرًا مَلَا (۴۶) وَيَوْمَ نَسِفُ الْجِبَالَ
 وَنَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَا هُمْ فَلَمْ نَفْعِدْهُمْ أَحَدًا (۴۷) وَعَرَضُوا عَلَى رَبِّكَ صَلَافًا
 حَسْمًا وَمَا كُنَّا خَافِقِينَ أُولَئِكَ هُمُ الَّذِينَ نَجَعَلُكُمْ مَوْعِدًا (۴۸) وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَتَرَى
 الْمَجْرِمِينَ مَشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا هَذَا الْكِتَابُ لَا يَقَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا
 وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا (۴۹) وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
 إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ

صوگره او اوتلر قوریوب ییلمراونی گوتوروب داغیدار» گویا که هیچ یوخ ایی
 «والله هر شیئه قادردر» یار اتمقه وفانی ایتمگه (۴۵) «مال واولاد دنیانگ زینتی در»
 تیز زائل اولار «وهمیشه لیک قالان یخشی عملر سنک اللهنگ یاتنده مالدن واولاددن
 یخشی در آرزو ایتمک جهنمه (۴۶) اوگونه که ییز داغلاری سیرایتدیرمیک» ذره
 کیمی داغلار «ویری آجیق وظاهر اولمش گوررسن» اوستنده نه داغ اولار و نه عمارت
 «و خافی حشره گتوره ربک و براحدی ترک اتمربک هامونی جمع ایدمربک
 (۴۷) و سنک اللهنگ حضوره جمع اولار لر صف چکن حالده البته بزیم حضوریمزه
 گلرسنر نک حالده که بز سیزی اول دفعه خاق ایتمدیک» آنادن دوغولان کیمی
 نه اگینگرده لباس اولار نه یانگرده مالنر «سیر گمان ایدردنر سزدن اوتری
 وعده بری معین ایتمیه چک ایدیک» و خیال ایدردنر که ییغمبر لر یالان دانشبر لر
 (۴۸) «هر کسک نامه اعمالی اونک الله قویولار و سن گوررسنکه گناهکار لر اوکاغنده
 یازیلان عملرک جزاسندن قورخار لر و دیر لر ایقوم وای اولسون ییزه نه اولوبدر
 که بولامه اعمال ترک ایتمیوبدر نه کوچک گناه و نه بیوک گناه مگر اینکه اوگناه لرک
 هاموسی بوکاغنده سایلوبدر و دنیا ده ایتمدی کیری عملری حاضر تاپار لر و سنک اللهنگ
 براحدی ظلم اتمز» که ایتمدیکی عمل یاز بلا یالینکه احسان ایدمنک ثوابندن آزالا
 و گناهکار ک عذای آرتیق اول (۴۹) «اوز مانکه ییز ملائکه لره دیدیک آدمه سجده
 ایدیک هاموسی سجده ایتدیلر مگر ابلیس سجده ایتدی که جن طاقه سندن ایدی
 و خارج اولدی اللهنگ امر لدن» سجده نی ترک اتمک جهنمه «یاسیز اونی واولادلی
 دوست دوتارسنر نه اینکه منی» اونی مگاعوض ومنم سوزیمی ترک واونک سوزلی
 قبول ایدرسنر «و حال آنکه اولر سزک دشمنگردر، ظالم لر ایچون نه پیدیس عوض

بَشِّرَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا (۵۰) مَا أَشْهَدُكُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقِ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُمْ
مَتَّخِذِينَ الْمَلَائِكَةَ غُصَدًا (۵۱) وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا
لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا (۵۲) وَرَأَى الْمَجْرُمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُهَا وَلَمْ يَجِدُوا عِنْدَهَا
مَصْرَفًا (۵۳) وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْئًا جَدَلًا
(۵۴) وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ
أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا (۵۵) وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيَجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِالْبَاطِلِ لِذِخْوَاتِهِ الْحَقِّ وَالْأَخْذُ وَإِنَّا بِكُمْ لَخَالِدُونَ (۵۶) وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَكَرَ آيَاتِ

وار» كه الله بن الچكوب شیطانی و اولادنی دوتوبلر (۵۰) دگوگلی ویری خلق
ایندنه من شیطانی و اولادنی چاغرمادیم» و اولردن كومك ليك ایستمدیم «واونلرگ
اوزلرینی ده خلق ایندنه اوللری چاغرمادیم و من خلقی ضالته سالانلاری اوزیمه
كومك چاغیران دگلم (۵۱) اوگونه كه الله تعالی بیور ارجاغریگ منم شریکلریمی
که سیز گمان ایدیردئز» که اوللار منله شریک در «مشرگلر اوللری چاغیرارلر اما
اونلار جواب ویرمزلر» و كومك ایتمک باچارمازلار «واونلارگ آراسنده (چاغیران
و چاغیریلان) هلاکتیری ترتیب ایده ریک» هاموسی بریره داخل اولوب عذابده
شریک اولارلر (۵۲) «گناهکارلر جهنمگ اودنی گوروب یقین ایدرلر که اونلار
جهنمه دوشه جکلر و اوندن قایتماق یری تاپمازلر (۵۳) بز بو قرآنده خلق ایچون
هرنوع مثلی ذکر ایتدیک و انسان مخلوقاتگ هاموسندن آرتق دعوا و قیل قال
ایندنر» ناحق یره حق مقابلنده دوروب لجاجت ایدر (۵۴) «نه شئی منع ایتدی
انسانی که ایمان گتوره لر و اوز الله لرندن باغشلانق ایستیه لر اوز مانکه اونلاره
هدایت ایدن پیغمبر گلدی» اوللر ایمان گتورمزلر «مگر اینکه منتظر اولرلر که
اونلره گیچمش قوملرگ عادتگی گله» و اوللار کیمی عذابله هلاک اولالار یا اینکه
اونلره آخرت عذابگی گله روبرو و آشکار اولان حالده (۵۵) بیز گوندرمدیک
پیغمبرلری مکر او حالده که اونلر بشارت ویرنسلردر و قورخالسلردر
(۵۶) و کافرلر باطل سوزلریله جدال و مباحثه ایدرلر» بیزیم پیغمبرلری میزله «قاینکه
باطل سوزلری ایله حتی زایل ایدلر و بیزیم آیهلری مزه و پیغمبرلر قورخوزدقی
سوزلره استهزا ایتدیلر (۵۷) کیمدر ظالمراق او کسدلکه اوز اللهنگ آیهلری ایله
اونلره نصیحت اولونا صوگره اوشخص اوندن اعراض ایده و اوز الله لریله اوزیندن

رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهُمُ ابْنِي مُقَدِّمَتِ يَدَاهُ إِنَّا جَمَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَانْزِلْهُمْ إِلَى الْهَدْيِ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا (۵۸) وَبَارِكْ الْغُفُورَ ذَا الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُكُم بِمَا كُتِبَ عَلَيْكُمْ لَأَعَدَّ لَكُمْ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ أَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْثِقًا (۵۹) وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهَلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَمَلْنَا لِمَشْجِكُم مَّوْعِدًا (۶۰) وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حَقْبًا (۶۱) فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا (۶۲) فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ إِنَّا كُنَّا هَاهُنَا نَصَبًا (۶۳) قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي

قباق گوندردیگی گناه عملری یادندن چیخاره بز بو نوع شخصلرک قلیبرینه پرده سالدیق اوآیهلری آنلامقدن منع ایتمکدن اوتری واولنلرک قولالرینه آغیرلیق ویردیک واگر سن اونلری هدایت طرفنه چاغیراسن اوزمان اونلر هدایت تاپمازلر» و دین اسلامه داخل اولمازلر (۵۸) «سنگ اللهک باغشلیاندر ورحمت صاحبی در اگر الله اونلری اخذ ایده اوعمل جهتنه که کس ایتدیلر» و سکا اذیت واستهزا ایلدیلر «البته اوللره تیزعذاب گونده رربلکه اونلاری هلاک ایتمک ایچون معین وعده وار اووقده اللهدن غیری پناه یری تاپمازلر (۵۹) بوقریه لرک» عاده، نمود واوللردن غیری لرنگ «اهلی ایلکه ظلم ایتدیلر اونلاری هلاک ایتدیک واونلری هلاک ایتمک ایچون وعده معین ایتدیک» واونلری هلاک ایتمک نه مقدم اولار ونه مؤخر (۶۰) «یادگا گتور او زمانیکه موسی پیغمبر اوز جواننه» وصی سی یوشع بن نونه «دیدیکه من بوسپردن قایتמרم ایکی دریا بریره جمع اولان یره یتشنه دیک» فارس دریاسیله روم دریاسی «یا ایلکه من اوزون زمان سفر ایدرم». ایلکه خداوند عالم تورانی جناب موسی به نازل ایتدی حضرتک خیالنه گلدیکه آیا بریوزینده مندن اعلم واردر جبرئیل نازل اولوب دیدی یاموسی خداوند عالم بیورور ایکی دریا بربرینه متصل اولان یره داشک یاننده برنفر آدم وار سندن اعلمدر گیت اونک یاننه واونسندن تحصیل علم ایت جناب موسی اوز وصی سی یوشع، بیوردیکه الله تعالی مکا بوگونه امر ایدوب وعلامتی بودر که بالیق دیریلوب سویه دوشر پس هراکیسی چورک ونیچه قوری بالیق گوتوروب یوله دوشدیلر (۶۱) «ایا لکه ایکی دریا بربرینه جمع اولان یره یتشدیلر بالقی یادلرندن چخاردیلر» چونکه یوشع بالقی چیخاروب یویوب داشک اوسته قویمیشدی بالقی دیریلوب سویه دوشدی نیجه که الله تعالی بیورور «سوگره بالیق اوز یولنی دوتوب گیتدی دریاه (۶۲) ایلکه موسی و یوشع ایکی دریانک جمع اولان یرینی

نَسِيتَ الْحَوْتَ وَمَا أَنِسَ بِهِ الْإِنْسَانُ ۚ وَالْأَشْطَانُ أَن أذْكُرَهُ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا (۶۴) قَالَ
 ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۚ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا (۶۵) فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا
 وَعَلَّمْنَاهُ مِمَّا لَدُنَّا عِلْمًا (۶۶) قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ آتَيْتَكَ عَلَىٰ أَن تَعْلَمَ مِنَّا عَمَلَت رَشْدًا (۶۷) قَالَ
 إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا (۶۸) وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خَيْرًا (۶۹) قَالَ سَتَجِدُنِي إِن
 شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا (۷۰) قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَتَّبِعْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أَحْدَثَ لَكَ
 مِنْهُ ذِكْرًا (۷۱) فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ قَالَ أَخْرَقْتُهَا لَأَتَفِرَّقَ أَهْلَهَا لَعَنَ رَجُلٌ شَيْئًا
 أَمَرًا (۷۲) قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا (۷۳) قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتَ وَلَا تُرْهِقْنِي

گنجیدلر موسی جواته دیدیکه بزیم طامیزی گتور نهاریدک حقیقته بزبوسفریمزده
 بیوک زحمته دوشدیک (۶۳) دیدی آیا خبرگ وار که نه واقع اولوبدر ایلکه بز
 داشک یاننده اوتوردیق من بالقی یادیمدن چخاردیم اویرده قالسدی واونی منم
 یادیمدن چبخارمدی مگر شیطان» قویمادیکه یادیمده ساخلیام «وباق اوزیولنی دوتوب
 دریاه گتمگی عجب امردر (۶۴) موسی دیدی بالیق قصه سی بر مطلبدر که بزاونی
 ایستبور دیک» ومن اختاران آدمک نشانه سی اوداشک یاننده در که بالقی اویرده دیریلوب
 «صوگره گلدیکری یولیه قایدوب آیاقلارنگ ایزینی دوتوب گیدیردیلر» ایلکه داشک
 یالنه یتشدیار (۶۵) بزیم بنده لریمزدن بر بنده نی تابیدیلر» عبارتدر خضر یقمبردن «اوگا
 اوز یانمزدن رحمت ویرمشدیک (وحی ونبوت) و اوگا اوز یانمزدن علم غیب تعلیم
 ایتمشدیک (۶۶) موسی اوگا دیدیکه آباراضی سنکه من سگاتابع اولام اونگ مقابلنده
 که مگا تعلیم ایده سن او علمدن سکه سگا تعلیم اولولوب (۶۷) دیدی البته سن
 باچارمزن که منله صبر ایده سن» او عمللره که مندن صادر اولور (۶۸) «وسن نجه
 صبر ایده سن اوشیته که اوگا خبردار اولمقه سنگ علمک احاطه ایتمیوبدر» واوندن
 خبردار دگل سن (۶۹) موسی دیدی اگر الله ایستیته سن منی برایدن تاپار سن ومن هیچ
 شیئده سگانافرمانلق ایتمرم (۷۰) خضر دیدی اگر سن ایستیته سنکه مگا تابع اولاسن
 مندن هیچ شیئی خبر آما اوایشک بیانی سگا ویرن زمانه دیک (۷۱) صوگره هر
 ایکسی گیتیدیلر» گمی اختاریردیلر سوار اوامقه «ایلکه گمی مندیلر خضر گمینی
 یرتدی» وکخته لرینی سندیردی موسی دیدی آیا گمینی سندیردیگ که اهلنی غرق
 ایده سن البته سن تمجلبو ایش عمله گتوردیگ (۷۲) خضر دیدی آیامن سنه دیمدیم که
 سن منله صبر ایتمگی باچارمزن (۷۳) موسی دیدی منی مؤاخذه ایتمه اوسبیه که من

مِنْ أَمْرِ عَسْرًا (۷۴) فَأَنْطَلَقَ حَتَّى إِذَا الصَّاعِلَانِ قَتَلَهُ قَالَ اقْتُلْتَنِي قَسَا زَكِيَّةٌ بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ
 شَيْئًا نَكْرًا (۷۵) قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا (۷۶) قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا
 فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا (۷۷) فَأَنْطَلَقَ حَتَّى إِذَا آتَىٰ أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلُهَا فَأَبَوْا
 أَنْ يُصَيِّقُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدَانِ أَنْ يُنْفِضَا فَاذْكُمَا لَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (۷۸) قَالَ
 هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِمَا يُوَلِّی الْمَالُ كَسْتَطِيعَ عَلَيْهِ صَبْرًا (۷۹) أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ
 لِمَسَاكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا

یاد میدن چیخار تدم «آرامزده اولان شرطی» و مشقته سالما منی من سگا تابع اولماق
 ایش-نده و منی چتین لگه سالما (۷۴) ایلکه بر قدر یول گیندیلر» گمیدن چیخاندن
 صوگره «حد بلوغه یتیمین بر نفر اوغلانه یتشدیلر خضراونی اولدیردی» اونگ احوالندن
 خبردار اولماش «موسی دیدی یا گناهدن پاک اولان اوغلانی اولدوردیگ
 که بر آدم اولدورمه مشدی» که اوسبیه قتله مستحق اولایدی «البته سن پس ایش گوردیگ
 (۷۵) بو آیه ننگ ترجمه سی ۷۲ مجی آیده ذکر اولدی (۷۶) موسی دیدیکه اگر بوندن
 صوگره من سندن بر شیشی خبر آلسام منله یولدش اولما» هر چند سنله یولدش
 اولماقی خواهش ایدیرم «سن منم طرفمدن عذره یتشدیگ» یعنی بوسوزی دیمکده سن
 معذور سن که اوچ دفعه سگا مخالفت ایتدیم (۷۷) «هرایکسی روانه اولدیلر تایتشدیلر
 بر کندگ اهلنه اوقریه ننگ اهلندن طعام ایستدیلر» اوقریه عبارتدر ناصره قریه سندن
 نصارا اوقریه یه منسوبدر «اونلار راضی اولمادیلر که اونلاری قوناق ایده لر صوگره
 موسی ایله خضر اوقریه ده بردیوار تاپدیلار که اودیوار ایستیوردی یخلسون خضر
 اودیواری دوزلدوب یخیلمقه قویمادی موسی دیدیکه» بو کندگ اهلی یزه
 بر پارچه چورک ویرمدیلر «اگر سن ایستمه-ی دنگ او عملگا اجر و مزد آلا ردگ» که
 اونیه بوگون گذران ایدردیک (۷۸) «خضر دیدی بودر منله سنگ آرا گده آیریلق
 تیزلیک ایله من سگا خبر ویرم اوایشلرک تعبیری که سن با جار مردگ که او گاصبر
 ایدیدگ (۷۹) اما گمی قصه سی بیله نر که او گمی لچه فقیر شخصلرک ایدی که دریاده
 عمل ایدیردیلر» و اونگ نفی ایله فقیر لر گذران ایدردی «من ایستدیم که او گسینی
 عیبیلو ایدم و اونلارک دالنده بر پادشاه واردر که ساغ گمی لری آلوردی غصب طریقله»
 وایشله دوردی اما عیبیلو گمی ایله ایشی یوخ ایدی بوسبیه گمینی عیبیلو ایتدیمکه پادشاه
 اوگا دگمه (۸۰) «اما غلامک آتا و آتاسی مؤمن آدم لر ایدیلر» من اوجوانگ آلتنده

(۸۰) وَاَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ ابْنًا مِّنْ فَحْشٰٓئِنَا ۚ اِنَّ رَهْمٰهُمَا طٰغٰٓيَا وَّكُفْرًا (۸۱) فَاَرَدْنَا اَنْ يَّبَدِّلَهُمَا
رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْ زَكٰوةٍ وَّاَقْرَبَ رَحٰمًا (۸۲) وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيْمَيْنِ فِي الْمَدِيْنَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ
لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَّبَدِّلَآهُمَا ۚ وَبَسَطَ كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ وَمَا
فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا (۸۳) وَيَسْئَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقُرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو

گوردیمکه حد بلوغه یتشدن صوگره کافر اولاجاق «پس بزور خدوقکه او غلام آتا
وآناسه سرکشک وکفر لبق بتوره» که اونگ سبینه کافر اولالار (۸۱) «بزیستدک الله تعالی
او او غلامنگ آتا آناسه ایمان و پاکیزه لیک جهنمه اوندن یتخی - ومهربان لق جهنمه آتا
وآناسه یاخون اولان اولاد عوض ویره» بزم ییغمبر یزگ شریعتنده اسیر لرگ
ییوگنی کافر اولان صورتده اولدورمک جائزدر اما صغیری اولدورمک جائز دگلدر
اما خضرگ شریعتنده شاید که صغیری اولدرمک جائز ایش بوجهته اولدوروب
حدیثده وارد اولوبدر که الله تعالی اوکشیه بر قزکرامت ایتدی که اولدن یتمش
ییغمبرگ نسلی عمله گلدی (۸۲) «اما دیوار کیفیتی بوشهرده سکونت ایدن ابکی
نفر یتیمگ ملکی ایدی و دیوارگ آلتنده اونلارگ خزینهمسی واریدی راوشاقلارگ
آتاسی صالح کیشی ایدی سنگ اللهگ ایستدیکه او او شاقلار قوت و باوغ و قننه یتشهر
اودیوارگ آلتندن اوز لرنگ خزینه لرینی چیخاردالر سنگ اللهگ طرفندن مرحمت
اولان حالده» الله تعالی موسی به وحی گولدردیکه آتالرگ عمل لاری جهنمه اولادنه
مزد ویره رم یخشلقه یخشی لق پیسلگه پیسلک «و بوایشلری من اوز امر وارادم ایله
واوز یانمدن ایتمدیم» بلکه هر شیئی که عمله گتوردیم اللهگ امریله عمله گتوردیم
«بودر اوزاد لرگ تأویلی که سن باجاز مادگ اوڤا صبر ایتمگی» ایلکه موسی ایله
خضر روانه اولدیلار گوردیلر که بر قوش منقاری ایله دریادن بر قطره سو آلوب
ساغ طرفه آتدی بر قطره صول طرفه بر قطره قبله یه بر قطره شمال سمتنه و بر قطره
دریایه آتدی هیچ بریسی اوسردن خبردار اولمادیلار بر قدر یول گیدوب بر نقره
چوبان صورتنده راست گلوب اونلردن خبر آلدی ^{که} نه جهته تعجب ایدیر سگر
احوالاتی خبر ویردیلر او شخص دیدیکه او قوش سیزه آنلادیر که سیز اوز علمگری
چون حساب ایتمیوگ آخر الزمانده بر ییغمبر گله جک که مشرق، مغرب، قبله و شمال
اهلنگ علمی اونگ یاتنده بر قطره در دریایه نسبت پس موسی و خضر ییلدیلر که
الله طرفندن اونلارا تنسیبه اولوبدر (۸۳) «سؤال ایدرلر سندن یا ییغمبر اسکندر
ذوالقرنینگ احوالاتندن دیگیان یا ییغمبر تیز لیک ایله اوندن سیزه بر خبر ذکر ایدرم»

عَلَيْكُمْ مَنَّهُ ذِكْرًا (۸۴) اِنَّا مَكْنَالَهُ فِي الْاَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا (۸۵) فَاتَّبَعَ سَبَبًا
 حَتَّىٰ اِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا (۸۶) قُلْنَا يَا اِذَا الْقَرْنَيْنِ اِمَّا اَنْ
 تَعَذِّبَ وَ اِمَّا اَنْ تَنْتَحِذَ فِيْهِمْ حَسَنًا (۸۷) قَالَ اَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ اِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا
 نَّكَرًا (۸۸) وَ اَمَّا مَن اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ جِزَاۗءٌ الْحَسَنَىٰ وَ سَنُقُوْلُ لَهٗ مِنْ اَمْرِ نَّاسِرًا (۸۹) ثُمَّ
 اتَّبَعَ سَبَبًا (۹۰) حَتَّىٰ اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰی قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَّهٗمْ مِنْ ذَوْنٍ نَّهْسِرًا

ذوالقرنین ایله ماتب اولماق سببنده نچه وجهلر ذکر ایدولر بریسی دخی بودر
 که ایکی قرن پادشاهلیق ایتدی یالینکه مشرق و مغربه تسلط ایتدی اوجهته ایکی قرن
 صاحبی آدلاندی یالیکه باشنگ ایکی طرفنگ اتی بونوز کیمی اوجا ایدی بوا سکندر
 یونان قدیم مملکتی ما کیدونیالی اسکندربن فیلقوس در اول کوچک پادشاه قلمره غلبه
 ایدوب یواش یواش یاسیل دریانگ اطرافنه تسلط تاپوب مصرگ یاننده بر شهر
 بنا ایدوب آدینی اسکندریه قویوب وشام توپرافنه ال تاپاندن صوگره ایراله گلوب
 ابران شاهی دارانی اولدوروب جمیع ایران زمینه صاحب اولوب صوگره هند، چین،
 ترکستان، ارمنستان و باب الابواب (در بند آدی ایهده بو حالده قافقاس آدلانان توپرا قدر)
 خلاصه یرگ آباد و آدم ساکن اولان یرنگ چوخ حصه سنه مالک اولدی (۸۴) «یرگ اوشتند
 اونی قوتلند یردیک وهر شینگ سببنی ویردیک» وهر شینگه ایستیوردی عمله گتور سیگ
 اسبانی فراهم ایتدیک ایستدیکه مغرب زمینه گیتسون «اویره گیتمک وسیله سنه تابع اولدی
 (۸۵) تالینکه گون باتان یره یتشوب بیله تاپدیکه گون ایستی چشمهده غروب ایدیر
 که قرا پالچیق ایدی» عبارتدر محیط دریاسنگ کنارندن یعنی ایله گوردیکه گون
 پالچیقلو چشمهیه داخل اولور نه اینکه حقیقته اویرده غروب ایدردی «واو چشمهنگ
 یاننده برپاره قوملر گوردیکه اللهم تانمورار ایدی (۸۶) بزددیک ای ذوالقرنین
 اختیارگ وار که اونلره عذاب ایده سن» کفرلگی جهته اولدورده سن «یالینکه اونلارگ
 حقنه گوزل ایش عمله گتورده سن» اونلاری ارشاد و تعلیم شرایع ایتمک ایله
 (۸۷) اسکندر دیدیکه من اول دفعه اونلری ایمانه دعوت ایدرم «اما اوکسکه اوز نفسنه
 ظلم ایتدی» و کفرده قالدی «تیز اوگا عذاب ایده ریک» دلیا عذابیله اولدورمک و
 سائر تنبیه کیمی «صوگره الله طرفنه قایداری قیامت گونی والله دخی اوگا پیس عذاب
 ایدر (۸۸) اما اوکسکه ایمان گتوره ویخشی عمل ایده اونگ ایچون گوزل جزا
 وار و تیزلیک ایله اوگا اوز فرمانزدن آسان سوز دیریک» و اوندن جزئی خراج
 آلاریق (۸۹) «اسکندر باشلادی بریول ایله گیتمکه (۹۰) تالینکه گون چیخان یره یتشدی

(۹۱) كَذَلِكَ وَقَدْ احْطٰ بِاٰلِهَيْهِ خَبْرًا (۹۲) ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا (۹۳) حَتّٰى اِذَا بَلَغَ اَيْنَ السَّدِّينِ
وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْهَمُونَ قَوْلًا (۹۴) قَالُوْا اِيْذَا الْقُرْنَيْنِ اِنْ يَّاجُوْجَ وَمَاجُوْجَ
مُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَّكَ خُرْجًا عَلٰى اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا (۹۵) قَالَ مَا مَكْنٰى
فِيْهِ رَبِّىْ خَيْرًا عَسٰى يُؤْتِيْهِمْ قُوَّةً اَحْمَلُ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا (۹۶) اَتُوْنِيْ زَبْرًا حَدِيْدًا حَتّٰى اِذَا سَاوٰى
بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ اُنْخَرُوْا حَتّٰى اِذَا جَعَلَهُ نَارًا ۚ قَالَ اَتُوْنِيْ اَفْرِغْ عَلَيْهِ قَطْرًا (۹۸) فَمَا اسْطَاعُوْا اَنْ

که آبادی را در نایبی، آفرینانگ سودان حصه سنه «گور دیکه گون طلوع ایدر بر قومه که» یعنی کون
طلوع ایدن یرده ساکن اولان طائفه لرگ «گوندن باشقه بدنلرینی اور تمکه هیچگونه لباس خلق
ایتمه مشیک» همیشه گون قبا قنده ایدیلر نه ایو تممیر اتمک و نه لباس نیکمک صنعتی بیلمور دیرلر
گون اونلاری یاندیروب قارالتمشدی. ایستی یرلرگ آدملری بو حوالده دخی عریان
واکنتری بردانه فوطه ویا کونیک ایله گذران ایدیلر (۹۱) «بیله ایدی ذوالقرنینگ
امری» قدرت و قوتده «بزیم عاممز اونگ یالنده اولان خبره احاطه ایتدی» قوشون
تدارکی و سائر اوضاعی هر نه واریدسه هاموسنی ییز بیلوریک یا اینکه اوقدر استعدادی
وار ایدی که الله دن سوا برکس خبردار دگل ایدی (۹۲) «صوگره گنه بریول ایله گیتمگه
باشلادی مشرق ایله مغرب آراسنده جنوبدن شماله (۹۳) تالینکه ایکی سد کیمی
اولان داغک آراسنه یقشدی او ایکی داغک یالنده بر طائفه گور دیکه دانشمقلری بلنمزدی»
لفترینگ غریبه لیگی و فهملرگ آزلقی جهتنه (۹۴) پس ترجمان واسطه سیله «دیدیلر
ای ذوالقرنین حقیقته یاجوج و ماجوج بزیم یریزده فساد ایدیلر» آدملری اولدرووب
اتنی یرلر وزراعتمزی خراب ایدیلر. یاجوج و ماجوج نوحگ اوغلی یافث نسلندن
عمله گنلردن عبارتدر اونلار وها پیله سد باره سنده تفصیل احوال بو یرده ذکر ایتمک
مناسب اولمیوب (کتاب الاماس فی تاریخ القافقاس) آدلو اثریمزده بو احوالات
تفصیلا ذکر اولوبدر طبع و انتشارینه موفق اولمقی اللهمدن مسئلت ایدیرم. «آیا
ممکندر که سگا بر مبلغ خرج قرار ایدک اونگ مقابلنده که سن بزایله اونلارگ
آراسنده محکم سدو بنا تممیر ایده سن» که داغک آراسندن گیچوب گله بیلمیه لر (۹۵) «ذوالقرنین
دیدى که بو ابشی عمله گتور مکده الله بگا ویردیکى قوت» مال و ملکدن «بخشى در» اوندن
که سیزمگا خرج ویرم سگز «سیز بگا کومک ایدوگ قوت ایله» فعله لیک ایدوب آلات و اسباب
گتوروگ «تالینکه من سزله اونلارگ آراسنده محکم مانع قایریم» که دشمنلرگز گله
بیلمیه لر (۹۶) «دمیر پارچه لری گتور بگا اوقدر که ایکی داغک آراسی برابر
اولا» بلکه دمیر پارچه لری گتورووب او یری دولدیر دیلار آلتندن داش کومور و

سَمِعَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا (۱۰۶) أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَاءِ فَحِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا تُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا (۱۰۷) ذَلِكَ جَزَاءُ هُمُ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَتَآخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا (۱۰۸) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا (۱۰۹) خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حَوْلًا (۱۱۰) قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا (۱۱۱) قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

جهنمه «اونلار گمان ايديرلر كه اونلار يخشى ايشلر ايديرلر» بوايه يهودى لرگ حقنده نازل اولوب خوارچك حقنده جارى اولدى (۱۰۶) «اونلار او كساردر كه اوزلرينگ اللهنگ آيتلرينه واللهنگ وعده سنه يتشمگه كافر اولديار پس هيچ اولدى اونلارگ عملى كفر جهنمه پس بيز اونلاردن اوترى قيامت گولنده داش ترارزو قويماريق» اونلارگ عمللرلى چكمكن اوترى چونكه عمللر يوخ اولوب يوخدن اوترى ترارزو آسماق لازم دگلدر ويزيم يانمزدده اونلارگ قدرى قيمتى يوخدر (۱۰۷) بودر اونلارگ مزدى جهنمدر اوجهته كه اونلار الله كافر اولديلر ويزيم آيتلريمزه وييمبرلريمزه استهزا ايتديلر (۱۰۸) او كسلر كه ايمان گتورديلر وصالح عمل ايتديلر بهشتگ باغچه لرى اوللردن اوترى منزل وتدارگ محلى در» بوايه شريفه نازل اولوبدر ابوذر، مقداد، سلمان وعمارگ حقنده (۱۰۹) «اونلار هميشه ليك قاللاردر اوبهشتلرده اوبهشتدن باشقه عوض ايسته مزلر (۱۱۰) ديگان ياييغمبراگر دريالر مركب اولامن اللهنگ كلمه لرينى يازمقدن اوترى هراينه دريا تمام اولار اوندن قباق كه من اللهنگ حكملرى تمام اولامن هرچند اودريانگ مثلى قدر درك كورمك» گنده تمام اولماز يا اينكه مدد كومك مناسنه در (۱۱۱) «ديگان من مخلوقم سيزگ كيى» اللهنگ مخلوقاتدن اوز طرفمندن برشيئه قادر دگلم من اقتدارمه سبب اودر كه «وحى اولونار من الله طرفندن بوكه سيزگ اللهنگ تك وتنه اللهدر پس هر كسه اميدار اولار الله يتشمگه» ومبعوث اولوب عملنگ جزاسنى گورمگه «پس گر كدر كه صالح عمل عمله گتور سوگ والله عبادت ايتمكه بر كسى شريك قرار ويرمه سوگ» عملنى خالص اللهدن اوترى ايتسون نهريا طريقاه

سورة مريم (۹۸) آیه در مکه نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) کَهِيمَصْ ذَكَرَ رَحْمَتَ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا (۲) اِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدًا خَفِيًّا (۳) قَالَ رَبِّ اِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا (۴) وَاِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَاَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا (۵) يَرْزُقْنِي وَيَرِثُ مِنْ اِلٰى يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا (۶) يٰزَكَرِيَّا اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ

بوحروفاتک تفسیرلده مختلف سوزلر وار تفسیر کبیرده ابن عباسدن قل اولوبدر که هربر حرف اشاره در اللہک برصفتنه کاف عبارتدر اللہک کرمندن یا کافی اولماقندن (ها) عبارتدر هدایت ایدیجی لگندن یا خاقه پناه اولماقندن (ع) عالم اولماقندن صاد صبر ایدیجی لگندن بعضی شیعہ مذهب لرک تفسیرینه گوره کاف کربلاده امام حسین ۴ یتشن جفالر ها اولارک هلاکتی (ی) یزیدک ظلمی (ع) اهل بیتک عطشی (ص) اولارک صبرندن عبارتدر (۱) بوسوره سنک اللہکک اوز بنده سی زکریا یه اولان رحمتنی یاده گتورمکدر (۲) اوز مانکه زکریا چاغردی اوز اللہنی گزلین چاغیرماق قراریله» که اخلاص اولدن عبارتدر (۳) «دیدای منم اللهم منم سو موگیم سست اولدی و باشم شعله لندی قوجالقی جهنمه» و باشیمک نوکی اغاردی «ای منم اللهم من سنی چاغیرماقله نا امید اولما دیم» من هروقت دعا ایتدیم دعای من قبول ایتدک (۴) «ومن قورخدوم مندن صوگره یه قالان دوست وقوملری مندن» من وفات ایدندن صوگره منم امتمله یخشی رفتار اتمیلهر یا اینکه مولی عبارتدر غم و اولاد عمدن یا جمله وار ثلردن «ومنم عورتیم دوغیا در بگا اوز یانندن فضل و مرحمت طریقله اولاد مرحمت ایت» که منم امریمه متولی اولا (۵) «وارث اولا بگا و همی یعقوب اولادندن بگا یتشن ارثه پروردکارا اونی شایسته و برکزیده ایته خداوند عالم طرفندن خطاب یتشدی (۶) «ای زکریا بز بشارت و یردیک سگا براوغلان ایله که اونگ آدی یحیی در و بوندن سابق بوآدده برآدم خاق اتمه مشیک» که آدی یحیی اولا (۷) «زکریا دیدی پروردکارا نه منم ایچون اولاد عمله گلر و حالانکه منم عورتیم

يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا (۷) قَالَ رَبِّ انِّي يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتْ امْرَأَتِي عَاقِرًا
وَقَدْ بَلَغْتَ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا (۸) قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَقَدْ خَلَقْنَاكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُنْ شَيْئًا
(۹) قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ اِنَّكَ مِنَ الْاَتَكِلَمِ النَّاسِ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا (۱۰) فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ
مِنَ الْمِحْرَابِ فَآوَىٰ اِلَيْهِمْ اَنْ سَبَّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا (۱۱) يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَاِلَيْنَا الْحَكَمُ
صَبِيًّا (۱۲) وَحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا (۱۳) وَرَأَوُا الْعَذَابَ وَلَمْ يَكُنْ جَارِعًا عِصْيَا
(۱۴) وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا (۱۵) وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ اِذَا تَبَيَّنَتْ

دوغمياندر» بوحاله کیمی دوغمیوب و بوحالده دوغماق حدندن کیچوب «وبتحقیق
من اوزوم قوجالقدن ضعیف لکک نهایتنه یتشدیم (۸) اوملک ایدی بیلهدر» سن
دوغری دیورسن «اماسنگ اللهک بیورورکه بوسنگ اللهکا آساندر سنی بوندن قباق خلق
ایتدیم اوحالده که سن برشیئی دکل ایدیگ» سنی یوخن خاق ایدن الله قوجانی جوان
ایتمک چوخ آساندر (۹) «زکریا دیدی پروردکارا منم ایچون برعلامت معین ایت»
که بکا ویریلن بشارتک واقع اوماقنی من بیلم «الله لیوردیکه سنگ علامتک اودرکه
سن اوج گجه گونوز تمام خلقله دانشه بلمزسن» بوسوزگ تفسیری آل عمران سورده سنگ
۴۲ مجی آیه سنده ذکر اولوندی (۱۰) «زکریا نماز قیلدی محرابدن اوز قومنگ
یانه چیخدی دانشمیوب رمز و اشاره ایله قومه ییلدیردیکه تسبیح ایدیگ صبح و گجه
وقتی» ایله که الله تعالی حیینی زکریایه کرامت ایتدی الله بیوردی (۱۱) «ای یحیی
آلکلن تورانی جدجهدله» واللهک توفیقنه خاطر جمع اول «وبز یحیی به پیغمبر لک
حکمنی ویردیک اوشاق اولان حالده (۱۲) و اوگا اوز طرفمزدن اولان رحمتی
و گناهلردن پاک اولمقی ویردیک و یحیی پاک و پاکیزه ایدی» بیس عملردن اوشاقلق
حالتنده اوشاقلار اونی تکلیف ایدیردیلر اوینامقه جواب و پروردیکه بز لهو ولعب
ایچون خلق اولما مشوق پیغمبر لردن ایکی نفر اوشاقلقده پیغمبر لکه یتشوب بریسی
عیسی و بریسی یحیی درکه بربر یله خاله زاده ایدیلر (۱۳) «آنا آسانه یخشی لق ایدن ایدی و ظلم
و نافرمان لق ایدن دگلیدی» آنا آسانه یا الله (۱۴) «اللهک رحمتی اوگا شامل اولدی»
یا شامل اولسون «اوگونکه آنادن دوغولدی» اوگا یتشمدی اوصدمه که تولد گولنده سائر
شاقله یتشر «واوگونده که وفات ایدر» عذاب قبردن «واوگونده که مبعوث اولار
دیری اولان حالده» قیامتک وجهنم اودنگ قورخوسندن (۱۵) «ذکرایت قرآنده
مریمی» و اونگ قصه سنی «اوزمانکه خلوت یرتا پدی و گزلندی اوزاهلندن بیت المقدس
مسجدنگ گون چخان سمتده اولان مکانده» و اویرده قوروش خورما آقاچنگ آلتنه

مِنْ أَهْلِهَا مَا نَاشَرْتَنَا (۱۶) فَأَخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا (۱۷) قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِرَبِّي مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا (۱۸) قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا (۱۹) قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا (۲۰) قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَلَنَجْهِلَنَّ آيَةَ النَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا (۲۱) فَجَمَلْنَاهُ فَاثْبَتَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا (۲۲) فَاجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَأْتِيَنِي مَتَّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا نَسِيًّا (۲۳) فَنَادَاهُمَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا (۲۴) وَهَرَى

داخل اولدی ایستدی که عبادت یا غسل ایستون (۱۶) «پس اوزیله قومک آراسنه پرده سالدی» که خلق اونی غسل یا عبادت ایدنده گورمسونلر. مریمک طرفته اوز روحمز اولان جبرئیلی گوندردیک و جبرئیل مریمه اعضاسی دوز گوزل و جوان اوغلان صورتنده گورسندی» (۱۷) ایلکه مریم اونی گوردی «دیدنی من سندن اللہ پناه آبارورم اگر سن پرهیزگار آدم سن ایسه» بکا متعرض اولما (۱۸) «جبرئیل دیدنی بوندن غیری دگلدر من سنگ اللہک ایلچی سی ام گلشم سکا گاهدن یاک اولان اوغلان ویرم (۱۹) مریم دیدنی نجه منم او غلوم اول بلر و حال انکه انسان الی بکا دگمیو بدر» نه حلال ایله بر شخصه منکوحه اولشم و له حرامه یا خون اولمیشم و زاینه اولماشم (۲۰) «جبرئیل دیدنی بیله در دوغری دیورسن اما سنگ اللہک بیوردیکه او گونه امر بکا آساندر» آتاسیز او غول ویره رم سکا «تاینکه او اولادی علامت ایدم خلقه» تابیلسونلر منم کمال قدرتمی. «او اولاد بزیم طرفمزدن سبب رحمت اولا» بنده لری مزه اونگ سببیله هدایت تاپالار دوغری بولا «بواحوالات حکم اولمش امردر» که عالم از لده بیله قرار اولویدر (۲۱) «پس جبرئیل مریمک ینگندن یا یا خاسندن نفخ ایدوب «عیسی به حامله اولوب» دو ققوز ساعت دن صوگره دو غمق علامتی مریمه ظاهر اولوب «خلوت یر تاپدی شهر دن اوزاق مکانه (۲۲) صوگره مریمی دو غماق ناخوشلقی خرما آقا جنگ بودا غنگ آلتنه گتوردی مریم دیدنی ای منم قومیم آرزو ایدیرمه کاش من اولمش اولیدیم بوزماندن قباق یاده گلمین و یاددن چیخمش آدم اولایدیم» من نیجو خلقگ اوزرینه چیخوم و مگا زنا سبتی ویرنلره نگونه جواب ویروم (۲۳) عیسی مریمک قارنده مریمی چاغردی» یا اینکه عیسی مریمک آلتنده اولان حالد «و دیدیکه غمگین اولما سنگ اللہک سنگ آلتنده اولان اوشاقی حرمتلو آدم ایتدی» یا سنگ آلتنده سو آرخنی خلق ایتدی عیسی ایاقنی یره اوروب یردن نهز ظاهر اولدی (۲۴) و خرمانگ شاخه سنی اوز طرفکا حرکت ویر» اللہ تعالی قوروموش خرمانیم

الْبِكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا حَبِيبًا (۲۵) فَكَلْبِيَ وَأَشْرَبِي وَقَرَّبِي عَيْنًا فَأَمَّا تَرِينُ مِنَ الْبَشَرِ
أَحَدًا فَقَوْلِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أَكَلِمَ الْيَوْمَ أَنبِيًّا (۲۶) فَالْتَمَسَتْ بِهَ قَوْمَهَا تَحْمِلُهَا قَالُوا يَا مَرْيَمُ
لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا (۲۷) يَا اخْتَرْ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا سَوْءًا وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا (۲۸) فَاشَارَتْ
إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نَكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا (۲۹) قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا
(۳۰) وَجَعَلَ مُبَارَكًا إِيْنَمَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا (۳۱) وَرَأَى الْوَالِدَتِي
وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا (۳۲) وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا (۳۳) ذَلِكَ

گوگردوب تازه خرما گتوروب «تا اینکه آقا جدن سگا تازه خرما تو کوله (۲۵) پس
یگین خرمادن وایگان سودن وگوزگی ایشیقلو وقلبگی آرام ایتگن مخلوقاتدن
هر کسی گورده سن» وسندن سؤال اولونان مطلبه جواب ورمکدن حیایده سن ساکت
دوروب اشاره ایله «دیگان من الله دانشمق دن اوروج نذرا یته شم» که دانشمیم
«من بوگون البته برانسان ایله دانشمارام» (۲۶) مریمی بنی اسرائیل محرابده گورمیوب
چیخدیله اوللر اختار مقه یولده گوردیلر که «مریم قوجانده عیسی قومنگ یاتنه
گلور» بنی اسرائیلک مؤمنه عورتلری مریمک باشنه جمع اولوب بعضی سی ناسزاسوز لردیوردی
بعضی سی یوزینه توپوردی مریم اونلار ایله دانشمیوب اوز محرابنه داخل اولدی بنی اسرائیل
اونک یاتنه گلوب «دیدیلر ای مریم حقیقته عجبیه وپس شیئی عمله گتوردگ
(۲۷) ای هرونک باجسی» هرون بنی اسرائیلده صالح آدمیدی بخشی کشیه اونک
قرداشی بخشی عورته هرونک باجسی دیدیلر بعضی روایتیه گورده هرون زانی
آدم ایدی پیس آدمی اوگانسبت ویردیله «سنگ آتان پیس کیشی دگلیدی وسنگ آتان زنا کار
دگل ایدی» سنکه اره گتموسن بواوغلانی کیمدن کسب ایتدگ (۲۸) «مریم اشاره
ایتدی عیسی طرفه» که سوزگری اوندن خبر آلوک بنی اسرائیل «دیدیلر نیجه
دانشدیراق بر اوشاقی که بشکه اوشاق وصغیر حالده در (۲۹) عیسی حواب ووروب
دیددی من اللهک بنده سیم مگانجیل کتابی ویریلوبدر والله تعالی منی پیغمبر ایدوبدر
(۳۰) ومنی برکتلو ایدوبدر هر برده اولسام» خلق منم جهتمه هم دنیا ده نفع گورلر
وهی مگایمان گتورمک جهتمه آخرته بهشته داخل اولارلر «والله تعالی مگاو صیت
ایدوبدر نمازی وزکوتی عمله گتورمگی نه قدر که من دیری یم (۳۱) والله امر ایدوبدر
آنامه یاخشی لق ایتمگی والله منی آنامه معصیت ایتمک جهتمه نفسه ظلم وشقاوت
ایدن ایتیبودر (۳۲) اللهک رحمتی مگا ولسون اوگونه که من آندان تولد ایتدیم

حزب

عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ (۳۴) مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ أَذَقْنِي
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (۳۵) وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
(۳۶) فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ (۳۷) أَسْمِعْ
بِهِمْ وَابْصُرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (۳۸) وَأَنذَرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ
قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (۳۹) إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا السَّيَّارِ جُجُونَ
(۴۰) وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (۴۱) إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُمَا

واوگونده که وفات ایدرم و اوگونده که من مبعوث اولورام دیری اولان حالده
قیامت گونده (۴۳) بودر عیسی بن مریمک خبری که اونده شک ایدرلر «نصاری
ملوایدوب» (حدلدن آرتق) اونی الله صفتله توصیف ایدرلر، یهودیلر اونک حقنده
نالایق سوزلر دیرلر (۴۴) «روادگلدر الله که اوغول اخذایده پاکدر الله» اولدن
که اوکا بهتان دیه لره که عیسی اللهک اوغلیدر» ایله که الله ایستدی که برایشی عمله
گتوره بوندن غیری دگلدر بیورار اوشیته اول پس موجود اولوب عمله گلر
(۴۵) (عیسی لنگ قولنگ تتمه سیدر) بدرستی که الله منم الله میدر و سیزک الله تزدرد
منده سیزک کیمی مخلوقم بو آیه ننگ تفسیری آل عمران سورده سنگ اجمعی آیه سند
ذکر اولوندی (۴۶) صوگره جمله طائفه لر اوز آرا لیرند، اختلافی ایتدیلر» بعضی سی
دیددی عیسی الله در والله اوکا حلول ایدوب بعضی سی دیددی اللهک اوغلی در یهود
دیددی معاذ الله ولدالزنا ویوسف نجارک اوغلیدر مؤمنلر دیدیلر اللهک بنده سی و
پیغمبری در «پس وای اولسون اوکسلره که کافر اولدیلر بیوک گونده حاضر اولماق زمانلندن»
که قیامت گونده عیسی باره سند حساب و جزا عمله گله جکدر (۴۷) «قیامت گونده
بزیم حضور مزه گلنده خواه ایشیدن اولار خواه گورن اولار» اولره بر فائده سی
اولماز دنیاده اولر عیسی به بهتان دیدیلر «اما ظالم لر اوگونده آشکارا ضالته د اولارلر
(۴۸) یا پیغمبر قورخوت اولار ی پشیمانلق گوندن» قیامت گونگ بر آدی دخی
حسرتدر گناهکار آدم گناهنه پشیمان اولار احسان صاحبی پشیمان اولار که نه جهته
آز احسان عمله گتوردی «زمانیکه ایش قطع فصل اولدی» حساب چکیلدی بهشت
اهلی بهشته جهنم اهلی جهنمه داخل اولدی حسرتلری آرتار «اما بودنیاده کافرلر
غفلته درلر و اولر ایمان گتورمز لر (۴۹) بدرستی که بزیری واولده اولان اموالی»
ارث ویره ریک و جمیع مخلوقات بزیم طرف مزه قایدارلر» جزا آلق ایچون

يَسْمَعُ وَلَا يَبْصُرُ وَلَا يُفْقِهُ عَنكَ شَيْئًا (۴۲) يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا (۴۳) يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا (۴۴) يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا (۴۵) قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ تَبَرَّأْتَ مِنَ الْهَيْئَةِ يَا إِبْرَاهِيمَ لَنْ أَمُتَنَّكَ لَارْجَمُكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا (۴۶) قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا (۴۷) وَاعْتَزِّلْهُمْ وَلَا تَذْهَبْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَادْعُوا رَبِّي عَسَىٰ الْأَكْثَرُ يَدْعَاءُ رَبِّي شَيْئًا (۴۸) فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا (۴۹) وَوَهَبْنَا

۴۰. ذکر ایت یا پیغمبر قرآنده ابراهیمی بدرستی که ابراهیم چوخ دوغری دالشان و پیغمبر ایدی ۴۱. ایلکه آتاسنه دیدی (آذر اونگ آتالقی و عیسی اولماقی انعام سورہ سنک ۸۵ مجی آیه سنده مرقوم اولدی) ای منم آتام نیه سن عبادت ایدیر سن اوبته که ایشتمز «تاینکه سنک اوکا عبادت ایتمگکی گوره و بیله «وبی احتیاج ایتمز سندن بر شئی» نه سگاخیر يتوره بیلر وله سندن شری دفع ایده بیلر ۴۲. «ای منم آتام بدرستی که مگا اوقسر علم گلوبدر که سگا کلمیوب» من اللهک پیغمبری اولمه گوره الله هر شئی مگا بیلدیروب «سن مگا تابع اول وامریم اطاعت ایت تاینکه من سنی هدایت ایدیم دوغری ودوز یوله ۴۳. «ای منم آتام عبادت ایتمه شیطان» و اونگ وسوسنه قولاق ویرمه «حقیقته شیطان الله نافرمانلیک ایدن در ۴۴. «ای منم آتام قورخورام سکا الله طرفندن عذاب یتشه و شیطانی دوست دوتان اولاسن» و اوسبیه لعنه مستحق اولاسن ۴۵. «آذر دیدی آیانن اعراض ایدن سن منم الله لاریمدن ای ابراهیم اگر الچکمیهن» دانشدق سوزلردن «هرآینه من سنی سنک سار ایدرم» حقیقته داش آتوب اولدوردم یادیل ایله طعن و مذمت ایدرم مندن الچک و مندن اوزاق اول «ومنی ترک ایت اوزون مدت»

۴۶. ابراهیم آذرک پیس سوزنگ مقابلنده یخشلیک ایله جواب و یروب «دیدی اللهک رحمتی سگا اولسون تیزلیک ایله سگا اللهم من باغشلائق ایسترم» شاید که سگا توفیق و یره ایمان گتورمگه «بدرستی که منم اللهم بگا مهرباندر ۴۷. «من سیزدن کنار اولوروم و ترک ایدیرم سیزی و او الله لاریکه سیز عبادت ایدیر سگز اونلارا اللهم سوا ومن عبادت ایدیرم اوز اللهم شاید که من ناامید اولمیا اللهم چاغرمله ۴۸. «ایلکه ابراهیم کنار اولدی و اولردن و او اللهم لاردن که اونلار عبادت ایدیر دیلر اللهم سوا سینه» و هجرت ایتدی شامه «بز مرحمت ایتدیک اوکا اسحق و یعقوبی و هاموسنی پیغمبر ایتدیک ۴۹. «و مرحمت ایتدیک اونلاره اوز رحمتزدن» نبوت و مال دنیا

لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَاهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا (۵۰) وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا (۵۱) وَتَذَكَّرْنَا مِنْ جَانِبِ الطَّوْرِ الْأَيْمَنِ وَوَقَرْنَا لَهُ نَجِيًّا (۵۲) وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا (۵۳) وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا (۵۴) وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا (۵۵) وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (۵۶) وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا (۵۷) أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَاهُمُ اللَّهُ عَلَيْهِمُ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِنْ حَتَمٍ نوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَآئِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا أَذْكُرْ

و اولاد و خلق آرا سنده محترم اولماق «ویار ائدیق اولار ایچون دوغری دانشان دیل اوجا اولان حالد» جمیع دین صاحبلی ابراهیمی دوست دوتوب او نیله فخر ایدر لر بعضی تفسیرده بیله تفسیر اولونوب (ووهنا لهم) ویردیک ابراهیم واسحق و یعقوبه (من رحمتنا) اوز رحمتنا اولان محمدرسول الهی (وجعلناهم لسان صدق علیا) قیلدیق اولاره دوغری دانشان دیل علی ابن طالبی (۵۰) «ذکرایت قرآنده موسی نی بدرستی که اخلاص ایله عبادت ایدن» شرک و ریادن اوزاق «والله طرفندن گوندیرلن و شریعت صاحبی اولان پیغمبر ایدی (۵۱) ویز چاغردوق او نی طور داغنگ طرفندن که ساغ طرفده ایدی و او نی یاخون ایتدی که اوزیمزه خلوت دانشان حالد» نجه که پادشاهلار مقرب آدملی ایله مخفی سوزلرنی دانشار (۵۲) «موسی به قرداشی هارونی پیغمبرلیک حالتنده اوز مرحمتنا ایله کومک ویردیک» اوز اهلندن اوڭا وزیر ایتدی (۵۳) «ذکرایت قرآنده اسماعیل» بن خرقیلی «بدرستی که او وعده سنده دوغری ایدی و ایلچی و پیغمبری ایدی» صادق الوعد اولماقنگ سببی او ایدیکه برکشیه وعده ویرمشدی بو یرده سنی گوزلرم اوشخصک یادندن چخوب گلمدی برمدندن سوگره همان شخصک گذاری اویره دوشوب اسماعیلی او یرده گوردی اسماعیل دبدیکه چوخ زمان من بو یرده سگمانتظرم اگر گلمسیدیک وفات زمالمه دیک بو یرده سگا منتظر اولاجاق ایدیم بوسبیه صادق الوعد آدلاندی (۵۴) اسماعیل امر ایدردی اوز اهلنه نماز قلماقی و زکوة و یرمگی اوز اللهک یالنده بگنلمش ایدی (۵۵) ذکرایت قرآنده ادریسی» که آدی اخنوخ ایدی چوخ درس دیمک جهته ادریس مشهور اولدی اول او کسدر که قلم ایله یازوب لباس بچمک و نیکمگی تعلیم ایتدی «بدرستی که ادریس چوخ دوغری دانشان پیغمبر ایدی (۵۶) و او جالتدیق او نی اوجا یرده «گو که یا پیغمبرلیک مقامنه (۵۷) «بو ذکر اولونان پیغمبر لر او کسدر که الله تعالی نعمت و یردی اولاره نوع

عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرَوْا سُجَّدًا وَبُكِيًّا (۵۸) فَخَفَّ مِنْ أَفْجَاءِ الْغَوَا أَصْوَاعٌ أَتَبَعُوا
الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا (۵۹) الْأَمْنُ تَابَ وَامِنْ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
وَلَا يَظْلَمُونَ شَيْئًا (۶۰) جَنَّاتُ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدَهُ مَآثِرًا
(۶۱) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ فِيهَا مَرْزُقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةٌ وَعَشِيًّا (۶۲) تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي
نُورِثُ مِنَ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا (۶۳) وَمَا نُنَزِّلُ إِلَّا بِمَرَرٍ لَهُ مَا يَنْزِلُ الْأَنْبِيَاءُ وَمَا يَنْزِلُ ذَلِكَ
وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَبِيًّا (۶۴) رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ
سَمِيًّا (۶۵) وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَاتَ لَسَوْفَ أَخْرَجَ حَيًّا (۶۶) أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَا

بنوع نعمت لر ايله خواه دنيا خواه آخرت نعمت لر ايله كه عبارت در «اوپيغمبرلردن
كه آدم اولادندن و اوكلرگ ذريه سندن كه نوح ايله گميه گوتوردك و ابراهيم
اولادندن و اسرائيل اولادندن و اوكلرلردن كه هدايت و برگزيده ايتديك»
اونلاري نبوته ايلكه اوللارا اللهگ آيت لري اوخونار بوزلري اوسته دوشرلر الله
سجده ايدن و آغليان حالده (۵۸) اونلاردن صوگره برپاره اولادر گاديلر كه ضائع
ايتديار نمازي و هيچ عماله گتورمديلر يا وقتندن تاخيره سالديلار «وتابع اولديلر
نفسلرگ خواهش لرينه پس تيزليك ايله پس جزايه يتشرار (۵۹) مگر اوكله توبه
ايده و ايمان گتوره و صالح ايشلر گوره پس اونلار داخل اوللار بهشته و ظلم
اولونمازلار بر عيني» عمللرگ جزاسي يتشر (۶۰) «مهربان الله اوز بنده لرينه گورمديك لري
بهشتي وعده و يرويدر و اللهگ وعده سي يقين گلملورد (۶۱) بهشته عبث سوز
ايشتمزلر مگر سلام و رحمت ايشيدرلر و اونلارگ بهشته صبح و عشا وقتي روزيلري
واردر (۶۲) بو بهشت ايله بهشتدر كه ارث و يرمه ريك اوز بنده لر يمزدن اوكله
كه پرهيزكار اولادلياده (۶۳) حضرت پيغمبر ص جبرئيل دن سؤال ايتدي كه نه جهته
تيز تيز نازل اولمورسن جـ و اب ويردي «بز نازل اولماريق مگر سنگ اللهگ
امريله اونگ اختيارنده در اوزاد كه بزيم قباقمزده در و اوزاديكه بزيم دال طرفمزه در
و اوزاديكه بونگ آراسنده در» بريردن بريره گيده بلمروك مگر اللهگ امريله «وسنگ
اللهگ سني يادندن چخاردن دگلدر» بزيم گيج نازل اولماقمزدن غمگين اولما
(۶۴) گوگلرگ ويرگ و اونلارگ آراسنده اولان مكللرگ و اونده اولان مخلوقاتگ
هاموسنگ «اللهيدر پس عبادت ايت اوگا و صبر ايت اونگ بنده لگنه» وسگا وارد
اولان اذيت لره «آيا بيلورسن الله ايچون هم نام» براحد بيلورسن كه آدي الله اول

خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكْ شَيْئًا (۶۷) فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثَّتًا
 (۶۸) ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا (۶۹) ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أُولَىٰ
 بِهَا صَيًّا (۷۰) وَإِنْ مِنْكُمْ آلُ آدَمَ وَكَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا (۷۱) ثُمَّ تَجِبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا
 وَنَذَرَ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثَّتًا (۷۲) وَأَذَانًا لِي عَلَيْهِمْ أَيْدَانَا يَتَنَبَّاتُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالَّذِينَ آمَنُوا إِلَى
 الْقَرِيبِينَ خَيْرٌ مَقَامًا وَآحْسَنُ نَدِيًّا (۷۳) وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَانًا وَرِيًّا
 (۷۴) قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا (۷۵) حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا

اللسدن سوا (۶۵) انسان» ابی بن کعب کیمی مناقق» دیر آیا زمانیکه من اولدوم تیز لیک
 ایله قبردن چخارام دیری اولان حالدہ (۶۶) آیانیه یادینه گتور مور او انسان بو نیکه
 بز اوئی بوندن سابق خلق ایتدیک او حالدہ که او بر شیئی دگلیدی» وعدم صری ایدی
 (۶۷) «آند اولسون سنگ اللہکا البتہ بز حشرہ کتورہ ریک اونلاری شیطانلر ایله»
 کافر لکرک اوز یولدا اشاری شیطانلر ایله بر یرده اولار «صوگرہ البتہ اوللاری
 جمع ایده ریک جهنمک اطرافنده دیزلری اوسته دوشن حالدہ» شدت عذابدن
 (۶۸) «صوگرہ البتہ او طائفه لردن هانسی بریسی مهربان اولان اللہ شدتله سرکشلیک
 و معصیت ایدن ایسه اوئی او طائفه لک ایچندن چیخارداریق» اول اوئی جهنمه آتوب
 صوگرہ یرده قاللاری معصیتلرنک آز و جو خلق تفاوتیله تدریج ایله جهنمه آتاریق
 (۶۹) «صوگرہ جهنمه کتمکه لایق اوللاری بز یخشی جه بیلوریک (۷۰) یوخدر سیزدن
 هیچکس» مؤمنلردن و کافرلردن «مکرایتکه وارد اولار جهنمه بو امر سنگ اللہکا
 واجب و اونک طرفندن حکم اولمش مطلبدر (۷۱) صوگرہ جهنمدن نجات
 و یرده ریک او کسلره که پرهیز کارلق ایتدیلر» دنیاده پس داخل اولارلر بهشته
 «وترک ایده ریک ظالملری جهنمده دیزلری اوسته دوشمش حالدہ

(۷۲) ایلکه اونلارا بزم آیت لریمز او خونار معنی اری آشکار و معجزه اولماقی ظاهر
 اولان حالتده کافرلر مؤمنلره دیدیلر ایکی قرقه لک هانسی یخشی در مکان جهنمه
 و گوزلدر مجلس جهنمه» یعنی اونلار آخرتی فکر اتمیوب دنیاده اولان متاع قلیله
 فخر ایدوب مؤمنلره دیرلر سیزک ایوگر و منزلتک یخشی در یابزم بونی فکر اتمزلر
 که دنیا تیز زائل اولاندر، آخرت منزلتک گوزل اولماقی لازمدر

(۷۳) «و جوخ هلاک ایتدیک اونلاردن سابق اولان قرن لردن که اونلار جوخ گوزل
 ایدیلر بونلاردن لباس و متاع جهنمه» نهجه که دنیا مالی لک اونلره نفی اولمادی
 مشرکله دخی نفی اولماز (۷۴) «دیکن مشرکله هر کسکه ضلالتده اولا کرکدر که

السَّاعَةِ فَيَسْأَلُونَكَ عَنْهُ فَأَنْصِتْ لَهُ (۷۶) وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَاتُ
الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرَ مَرَدٍّ (۷۷) أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِينَ
مَالًا وَلَدًا (۷۸) أَطْلَعَ الْغَيْبَ أَمْ أَخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا (۷۹) كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّهُ
مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا (۸۰) وَنَزَّلْنَاهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِنَا فَزْدًا (۸۱) وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّيَكُونُوا
لَهُمْ عِزًّا (۸۲) كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا (۸۳) أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ

الله اونلره اوزون مدت مهلت ويره» عمر و مال دنيا جهته (۷۵) مشرک لر اوز
طغيانلرينده قالارلر «اوزمانه ديك که الله تعالی وعده ويرديکی عذابی گوررلر يادنيا
عذابى ياقیات عذابى صوگره تيزليک ايله بيلرلر کيم چوخ پيسدر ير جهته وضعيف رافدر
قوشون جهته» اووقته اوز ايشلرينى، دنياده ايتديکلى خيال لرنگ عکسنه گوروب
اوزلرينى ضعيف الى بوش و دنياده ضعيف حساب ايتديکلى آدملى قوتلوو اللرى
دولى گوررلر (۷۶) «دنياده هدايت تابان آدملرگ هدايتنى الله تعالی دخيده آرتورار
وهميشه ليک قالان صالح عملر سنگ اللهگگ ياننده ثواب جهته و قايداجاق یرى
جهته (آخرت منزلى) چوخ يخشى در» مشرکلرگ وعاصى لرك الله اولان دنيانگ
فانى لت لرلدن (۷۷) «آياسن گوردين اوکسى که بزيم آيتلريمزه اينانميوب ديدیکه»
من اوئلندن صوگره ديريلوب آخرته گلسم «البته بگا مال واولاد ويريلر» عاصى
وابل که پيغمبره استهزا ايدنلردن ايدى جنابى ارث ايله مال ادعاصى و اريدی
جنابه ديدیکه آياسيز ييله گمان ايتميورسنگر که آخرته قزىل وگوموش و ايبک چوخدر
جناب ديدى بلى عاص ديدیکه آند اولسون الله دنياده بگا ويريل قزىل وگومشدن
چوخ آخرته ويريله جکدر اونده سنگ بورجگى ويرهرم الله تعالی اولنگ جواننده
بيورور (۷۸) «آياغيبدن خبرداردر» که آخرته مال و دولت صاحى اولاجاق «يا اينکه
اللهن عهدنامه آلودر» ديدیکى سوزه و ايتديکى ادعايه (۷۹) «بيله دگلدر تيزليک
ايله اوديدیکى سوزى يازاريق و اوگا عذاب ايتمک مدتى چکدریک اوقدر اوزون
چکمک» که اللهن سوا برکس بيلمز (۸۰) «بزوارث اولاريق اوسوزه که ديور»
منم دنياده مال و دولتم اولان کيمى آخرته ده اولاجاق يالان ديور او مال اوندن
تلف اولار «و بزيم حضوريمزه قيامت گوننده تک گلر» ياننده مالندن واولادندن
برشيى اولماز (۸۱) «مشرکلر اللهن باشقه اوزلرينه الله اخذ ايتديلر تايينکه اونلار
ايچون عزيزليک اولاه واوللرلر اونلارى عزيز ساخليه والله حضورنده شفاعت ايد
(۸۲) «بيله دگلدر» که اونلر خيال ايديرلر بلکه «تيزليک ايله ناحق اللهلر انکار ايديرلر

عَلَى الْكَافِرِينَ تَوْرَهُمْ آذَا (۸۴) فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعِدْ لَهُمْ عَذَابًا (۸۵) يَوْمَ نُحْشِرُ الْمُتَّقِينَ
إِلَى الرَّحْنِ وَفَدَا (۸۶) وَنَسُوقَ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرَدَا (۸۷) لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ
اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْنِ عَهْدًا (۸۸) وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْنُ وَلَدًا (۸۹) لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدَا (۹۰) لَكَادَ
السَّمَوَاتُ يَنْقَطِرْنَ مِنْهُ وَتَنشِقُ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدَا (۹۱) أَنْ دَعَا الرَّحْنُ وَلَدًا (۹۲) وَمَا
يَنْفَعِي الرَّحْنُ إِذْ يَتَّخِذُ وَلَدًا (۹۳) إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْنِ عَبْدًا
(۹۴) لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدَا (۹۵) وَكَلَّمَهُمْ آتِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرَدَا (۹۶) إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا

اونلرگ عبادت ایتمگنی» و دیرلر نه جهته اللهی ترک و بزہ ناحق یرہ عبادت ایتدئر
«اونلرہ دشمن اولارلر (۸۳) آیا سن گورمرستکه شیطانلری گوندهروب کافرلرہ
مسلط ایتدیگ اوللری یرلرندن حرکت ایتدیرر» و معصیتہ وسوسہ ایدر
(۸۴) «یا پیغمبر تلسمہ اونلارگ هلاکنہ بقیناً اونلر ایچون برنیچه گون سایاریق» آز
مدندن صوگرہ جزالرینه یتشرلر (۸۵) «قیامت گونی جمع ایدہریک پرهیزکارلری
مهربان اولان اللهگ رحمتی طرفنه دستہ ایلہ وارد اولان حالده» نهجہ که دستہ
دستہ پادشاھگ حضورنہ گیدرلر (۸۶) «وسورہریک گناھکارلری حیوانی سورن کیمی
جهنم طرفنه سوسوز اولان حالده (۸۷) هیچکسہ شفاعت اتمگہ قادر اولمازلر آتجق
اوکس شفاعت ایدہ بیلر کہ اللهدن عهد آلوبدر» دنیاده ایمان گتوروب گوزل عمللر
عملہ گتورمگیلہ اوزینی شفاعت ایتمگہ قابل ولایق ایدبدر (۸۸) «دیدیلر کہ الله اوزینہ
اولاد اخذا ایدبدر (۸۹) ایکافرلر البته چرکین شیئہ گلدئر» وییوک سوز دانشدئر
(۹۰) «یاخوندر کہ اوسوزدن گوگلریار یلسون ویر پارچه نلسون و داغلار ییخیلوب
شکست اولسون (۹۱) اوسبیه کہ الله ایچون اولاد جاغردیلر» واللہہ یالان نسبت
ویردیلر (۹۲) واللہہ لایق دگلدر کہ اوزینہ اولاد اخذایده (۹۳) گوگلردہ ویرلردہ
اولان مخلوقاتگ هاموسی اللهگ حضورنہ قول کیمی گلرلر» نہایت ذلتلہ
(۹۴) «البته الله اونلاری سایدی وحساب ایتدی برنوع حساب اتمک» کہ عمللرندن
ونفسلرنگ سایندن برشیئتی اللهہ گرلین قالماز (۹۵) واونلارگ هاموسی اللهگ حضورنہ
قیامت گونده تک گلهجکر» یالدریندہ ماللری، اولادی سائر فخر و عزت اسبابی اولماز
(۹۶) «اوکسلر کہ ایمان گتوردیلر ویخشی ایشلر گوردیلر تیزلیک ایلہ الله تعالی اونلر
ایلہ دوستلق عملہ گتورر» همی اوزی اونلری دوست دوتار و همیده اونلارگ محبتنی
جمیع قلبلرہ سالار (۹۷) «بز آسان ایتدیگ یانا زل ایلہ دیک قرآنی سنک دیلین ایلہ

وَعَمَلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا (۹۷) فَأَنَّا إِسْرَيْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِنُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَنُنْذِرَ بِهِ
قَوْمًا لَّدَا (۹۸) وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُ مِنْ قَوْمٍ هَلْ تَحْسِبُ مِنْهُمْ مَنْ أَحَدًا وَتَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا

تا اینکه او نیله بشارت و پیر من پر هیز کار لر و قور خود اسن او نیله دعو اکار آدم لر ی
(۹۸) و چوخ هلاک ایتدیك اونلاردن سابق اولان طائفه لردن آیا سن اونلاردن بر
نفری تا پور سن» که دلیاده ساغ قالا «یا مخفی سس ارینی ایشیدرسن» که اونلار گآدلار لی
و سوز لر نی ذکر اید و آیه کافر لر ایچون سرزنش و حضرت پیغمبر ص ایچون
جرت ویرمکدر اونلاری قورخوت مقه.

سورة طه (۱۳۵) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) طه مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى (۲) إِلَّا تَذَكُّرًا لِّمَنْ يَخْشَى (۳) تَنزِيلًا مِّنْ خَلْقِ
الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى (۴) الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى (۵) لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى (۶) وَإِنْ تَجْهَر بِالْقَوْلِ فَآَنَهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى (۷) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا

نصف

(۱) ای پاکیزه و یاطالب حق اولان و هدایت ایدن پیغمبر بز نازل اتمدیک سگما
قرآنی تا اینکه اوزگی زحمت و مشقته سالاسن» چونکه پیغمبر ص ایاق اوسته تنده
بار ما فلارینگ باشی اوسته اوقدر دوروب نماز قیلیمشدی که مبارک ایاقلاری ششمشدی
(۲) «مگر اینکه گوندردیک قرآنی تا اینکه نصیحت ایدهن اؤکسه که قورخا» و قلبنده
الله قورخسی اول (۳) «بو قرآن او کسدن نازل اولدی که خلق ایتدی یری و اوجا اولان
گوگلری (۴) مهربان اولان الله عرشه غلبه ایتدی (بو آیه نگ تفسیری اعراف
سوره سنده ذکر اولدی) (۵) اللهم مخصوص در و اونگ ملکدر او مخلوقاتکه گوگارد
ویرده در و گوگلر ایه یرگ آراسنده در و او مخلوقاتکه یرگ آلتنده در (۶) و اگر سن
اوجا ایدهن اوزدانشقگی پس بدرستیکه الله بیلرسری و مخفی نی» سر اودر که انسان قلبنده
گزاین ساخلیه مخفی اودر که قلبندن گیه صوگره یادندن چیخه (۷) «اللهم در عبادته مستحق،
یو خدر مبود حق مگراو، اونگ ایچون مختص در گوزل آدلار» الله ایچون دوقسان دوققوز
آدوار هر کس او آدلاری سایسه الله تعالی او آدلار جهته او شخصی بهشته داخل ایدر

هَوَ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى (۸) وَهَلْ أُنَبِّئُكَ حَدِيثَ مُوسَى (۹) إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا
 إِنِّي آنَسْتُ نَارًا (۱۰) لَعَلَّ آبَكُمْ مِنْهَا يُقْبَسُ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هَدًى (۱۱) فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ بِمُوسَى
 (۱۲) إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْأَقْدَسِ طَوًى (۱۳) وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ
 لِمَا يُوحَى (۱۴) إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (۱۵) إِنَّ
 السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أَخْفِيهَا لِتُجْزَى كُلَّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى (۱۶) فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا
 مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَالَّتِجْ هَوَيْهَ فُتْرَدَى (۱۷) وَمَا لَكَ بِبَيْمَنِكَ بِمُوسَى (۱۸) قَالَ هِيَ عَصَايَ

(۸) «آیا گلدی سگا موسی ننگ خبری» تمهید مقدمه در پیغمبرگ نبوتنه موسی ننگ
 قصه سبله تا اینکه صبرایده پیغمبرلیک یوکنگ آغرلقنه (۹) اوزمانکه شعبدن
 اذن آلوب ایستیدیکه مدیندن چیخوب آناسنی گورمک ایچون مصره گیده ایلکه
 یوله چیخدی هوا بولوت ویاغش اولمقه گوره یولی ایتروب قویونلاری داغلوب
 عورتی باشلادی دوغمقه «اوزمان برطرفدن اودگوردی» که شعله ور اولوب «اوز
 اهل عیالنه دیدی که سیزیرگزده دورون من اود گوردوم (۱۰) شاید که من سیزه
 او اوددن برپارچه گتورم یا اینکه اودگ یاتنده یول تاپام» که قصدا یتدیگمزیره گیدوب
 یتشک (۱۱) «ایلکه اودگ یاتنه گلدی» گوردیکه آغ اود یاشیل آفاجسدان شعله نور
 عصاسنگ اوجنه پارچه ساریوب اود طرفنه اوزاتدی که پارچه نی یالديره اودموسی
 طرفه حمله ایتدی موسی قورخوب دالی چکیلدی اود دخی آفاج طرفه قایتدی
 ایکنجی دفعه گنه بوقرارله اولوب اوچومجی دفعه «ندا اولوندی یاموسی (۱۲) من سنگ
 اللهم ام باشماقلارثی ایاقدن چیخارت سمن پاک یرده سشن که آدی طوی در»
 عبارتدر طوردن نعلیندن عبارت اهل عیالنگ ومالنگ محبتی در مگا محب اولان
 مندن باشقه سنگ محبتی گرک قلبندن چیخارده (۱۳) «ومن سنی اختیار ایتدیم»
 پیغمبرلکه «پس ایشیت اوزادی که سگاوحی اولونار (۱۴) حقیقتنه منم الله، یوخدر
 الله مگر من پس مگا عبادت ایت نماز قیل منی یاده کتورمک ایچون» نمازده
 قلب ودیل گرک مگا مشغول اولسون (۱۵) «بدرستیکه قیامت گونی شک سیز گلندر
 یاخوندر که من اونگ وقتنی مخفی دوتام تا اینکه جزا ویریله هر نفسه او عمل
 مقابلنده که اوگا سعی ایسدر» عمله گتورمکه (۱۶) «پس سنی گرو ساخلا ماسون قیامتی
 تصدیق ایتمکدن اوکسه ایمان گتورمز قیمته وتابع اولار نفسنگ خواهشنه پس سن
 هلاک اولارسن» گرو ساخلا نماق جهتنه (۱۷) «وندر سنگ ساغ النده یاموسی

أَتَوَكَّلُ عَلَيْهَا فَاذْهَبِي عَلَى غَمِّي وَلِي فِيهَا مَرْبٌ آخَرِي (١٩) قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَى
 (٢٠) فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَبَّةٌ تَسْعَى (٢١) قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سَبْعَ نَبَاتٍ أَوَّلَى
 (٢٢) وَاضْمِمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سَوَاءٍ آيَةً آخَرَى (٢٣) لَتَرِيكَ
 مِنْ آيَاتِنَا الْكَبْرَى (٢٤) إِذْ هَبَّ إِلَى فِرْعَوْنَ أَنَّهُ طَغَى (٢٥) قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي
 (٢٦) وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي (٢٧) وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي (٢٨) يَفْقَهُوا قَوْلِي (٢٩) وَاجْعَلْ
 لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي (٣٠) هَرُونَ أَخِي (٣١) أَشَدُّ بِهِ أَزْرَى (٣٢) وَأَشْرِكُ فِي أَمْرِي

١٨) موسی دیدی او منم عصا مندر او کاتکیه ابدیرم» یورولان وقتده «واونيله آقا جلاردن
 قوینمه یا پراق سالدیریرم ومنم ایچون اولنده باشقا حاجت لایم وار» آقاجی چکنمه
 قویوب اوجونه مایحتاجمی آسوب آپاریرم، عبامی اونگ اوستنه قویوب سایه سنده
 یالیرام، کندیر گودک اولانده اییی آقاجگ اوجنه باغلیوب قویه سالوب سوچیخار دیرام
 هر چند خدا ونده عالم خبر آلمشدی انده کی نهدر موسی عرض ایتسیدی عصار
 جواب حاصل اولاردی اما حبیب ابله محبوب آرا سنده سؤال وجواب نه قدر اوزون
 اولسا مطلوب در ١٩) «الله تعالی بیوردی عصانی آت ای موسی ٢٠) پس موسی عصانی
 آندی غفله عصار اژدها اولدی که پریوردی ٢١) الله تعالی دیدی دوت عصانی و قورخمه
 تیزلیک ایله بزاونی قایتاراروق اولمچی حالتنه ٢٢) والکی قولتقنکا داخل ایت
 خارج اولار آغ ایشیقلو اولاق حالده بیس علامت اولماش» برص ناخوشلغی
 دگلدر چونکه موسی قرارنگلو ایدی الی آغ اولانده برص ناخوشلقنه شبیه اولاردی
 اوجهته الله تعالی بیورور بیس علامت یوخدر بلکه «علیحدہ معجزہ در» سنگ نبوتگا
 بومعجزہ لری سگا ویردیک ٢٣) «تاینکه سگا گوسترک بزیم بیوک بمعجزہ لری مزدن ٢٤) گیت
 فرعون طرفنه» بومعجزہ لرایله واولی دعوت ایت منم طرفنه «بدرستیکه اوطفیان
 و سرکشک ایدوب» منم بنده لگمدن ٢٥) «موسی دیدی پروردکارا منم سینه می آج»
 بیوک زحمت لری چکمکه ٢٦) «ومگا آسان ایت منم امری» که ییغمبرلک بیوک زحمت در
 ٢٧) «واچکن دوگولی منم دلیمدن ٢٨) تاینکه منم سوزیمی آنیلار» چونکه
 موسی نگ دلنده لکنت واریدی سوزی بر قدر چتین لیک ایله فهم اولونوردی
 عرض ایتدی پروردکارا ٢٩) «منم ایچون بروزیر معین ایت منم اهل مندن ٣٠) فرداشم
 هارونی مگا کومک چی ایت ٣١) محکم ایت اولیلہ منم آرخامی ٣٢) واونی شریک
 ایت منم نبوت امرده ٣٣) تاینکه سگا چوخ تسبیح ایدگ ٣٤) و سنی چوخ ذکر

(۳۳) كَيْ تَسْبَحَكَ كَثِيرًا (۳۴) وَتَذْكُرَكَ كَثِيرًا (۳۵) اِنَّكَ كُنْتَ بِنَاصِرًا (۳۶) قَالَ
 قَدَاوَيْتَ سَوْءًا يَا مُوسَى (۳۷) وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى (۳۸) اِذَا وَجَبْنَا لَكَ
 اَمْرًا مَّا يُؤْخَى (۳۹) اِنْ اَقْذِفْهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفْهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوِّي
 وَعَدُوْلُهُ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةٌ مِنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلٰى عَيْنِي (۴۰) اِذَا تَمَشَّى اخْتَفَى فَتَقُولُ هَلْ اَدْلٰكُمْ عَلٰى مَنْ
 يَّكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ اِلَى اَمْكِكَ لِنُقَرِّعَ عَيْنَهَا وَلَا نَحْزَنَ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْيَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا

ایدک (۳۵) بدرستی که من بزی گورسن» و احوال مزدن خبردار سن و بیلور سنکه
 هارون یخشی کومکدر (۳۶) «الله تعالی بیوردی یاموسی ایستدیگک مطلب لر سگا
 ویریلدی (۳۷) بتحقیق بز سگا منت قویدوق ولعت ویردیک آیری وقتده (۳۸) او
 نعم بودر که بزوحی ایتدیک سنگ آناگا اوزادیکه معلوم اولماز مگر که وحی
 اولونا (۳۹) بوایدیکه موسی نی صندوق ایچنه قویوب نیل نهینه آت البته نیل جای
 اونی کنار آتار که منله موسی ایله دشمن اولان آدم اونی سودن چیخاردوب آلسون و من
 اوز طرفدن سگا برنوع محبت سالدیم» که دشمنلر اولی دوست دوتار» فرعون سنی
 اواندازده دوست دوتوردیکه سندن مفارقت ایده بیلموردی «وتا اینکه سن
 بسلنمش اولاسن منم گوزومگ قباقتده» مرحمت گوزیمی سنگ اوستندن گوتورمدیم
 اینکه فرعون موسی نی تابوب چیخارتدی دایه لر چاغردی که اوگا سودویره موسی
 هیچکسندن سود قبول ایتمدی بواحوالاتی خداوند عالم خبر ویروب بیورور
 (۴۰) «اوزمانکه سنگ باجیگ فرعونگ ایوینه گلوب دیدی آیاسیزی دلالت ایدیم
 او وورته که کفیل اولار موسی یه» و موسی اونگ سودنی قبول ایدر دیدیلر بلی
 پس موسی نگ آناسنی فرعونگ ایوینه گتوردیلر همان ساعت موسی آناسنگ سودنی
 قبول ایدوب باشلادی امگه فرعون و آسیه خوشحال اولوب اوگا حرمت ایتدیار
 اودر که خداوند عالم بیورور «پس بز سنی قایتاردیق آناگا تا اینکه اونگ گوزی
 ایشیقلا» سنی گورمگله «ومحزون اولمیه» یا اینکه سن محزون اولمیا سن آناگ آیریلقنه
 بوندان سوا باشقه نعمت سنگ حقنده عمله گلویدر یاموسی بودر که «برنفر آدم اولدردن»
 قبطی اردن «پس بز نجات ویردیک سنی غمدن» قورتوردیک مدین طرفنه قاچماق ایله
 «وامتحان ایتدیک سنی پی دری امتحان ایتمک ایله» اوئیلده تولد ایتدیگ که جمیع
 آنادن اولان ذکور و اؤلدور و ردبلر، آنان وضع حمل ایدن کیمی سنی آندی
 سویه، مصر اهلی اجماع ایتدیله سنی اؤلدورمگه قاچوب قورتولدگ بو قورخولاردن
 الله سنی خلاص ایتدی (۴۱) پس «سن دایاندون نیچه ئیللر مدین شهرینده» که مصرگ

(٤١) فَلَبِثَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَى قَدَرٍ يَا مُوسَى (٤٢) وَأَصْطَفَيْنَاكَ لِنُنْفِئَ (٤٣) أَذْهَبَ
 أَنْتَ وَآخُوكَ بَيَانِي وَلَا تَنْيَا فِي ذِكْرِي (٤٤) أَذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى (٤٥) فَقَوْلَا لَهُ قَوْلَانِ
 لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى (٤٦) قَالَ رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ أَنِ يَفْرُطَ عَلَيْنَا وَ أَنْ يَطْغَى (٤٧) قَالَ
 لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى (٤٨) فَأَتَاهُمَا قَوْلَانِ أَنَا رَسُولُ رَبِّكَ فَأَرْسِلْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ
 وَلَا تَعْبُدْهُمْ قَدْ جَاءَكَ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مِنْ أَتْبَعِ الْهَدَى (٤٩) أَتَأْتِدُّوْحِي الْيَنَّا إِنَّ الْعَذَابَ

سکر منزل لگی ایدی «صوگره گدیگ مقدر و معین اولان زمان ده یاموسی» که
 قرخ سنه یئشدیگ نبوته مبعوث اولدگ (٤٢) «ومن اختیار ایتدیم سنی اوز دوستلقدمن
 اوتری» پیغمبر ایتدیم و سنله بلا واسطه دانشورم (٤٣) «سن و سنگ قرداشگ
 گیدیگ منم معجزه لریم ایله و سست لیک ایتمیوگ منم سوز لریمی یتورمکه (٤٤) گیدیگ
 فرعونگ طرفنه بدرستی که اوحندن گیچوب (٤٥) اوگا یوموشاق سوز دییگ
 مهربان دانیشگ چاغراندا آدنی چکمیوگ کنیه ایله چاغروگ یوموشاق دانشماق بخشی
 تأثیر ایدر نه اینکه تند دانشماق «شاید که نصیحت قبول ایده یا اینکه قورخه» معجزه لری
 گورن و قدده هر چند الله بیلوردی که فرعون ایمان گتورمیه جک امامر بمعروف ایتمک
 و پیغمبر گوندرمک اتمام حجندن اوتری لازمدر (٤٦) «موسی و هارون دیدیلربز
 قورخوریق که فرعون بزه عذاب ایده» او قدر صبر ایتیمیه معجزه گتورمکه «یا اینکه
 آرتوق سرکشک ایده (٤٧) «خداوند عالم بیوردی که قورخمیوگ من سیزله و ارام
 ایشیدیرم و گورورم» سزله اونگ آراسنده و ابع اولان سوزلری و عمللری سیزی
 حفظ و حراست ایدرم (٤٨) «پس گیدیگ فرعونگ یانته و دیوگ حقیقتده بزسنگ
 اللهگک ایکی نفر ایلچیلری و پیغمبرلری ایک گوندرگلن بزایله بنی اسرائیلی» و اونلاری
 آزاد ایت «و اونلارا عذاب ایتمه» چتین تکلیف حواله ایتمک ایله «بتحقیق بز اللهگ
 طرفندن معجزه گتوردیک» یا اینکه قوری سوز دانشمروق معجزه ایله گلمشوک «و
 اللهگ رحمتی و عذابدن سلامت لیک اوکسدر تابع اوله هدایت (٤٩) بزه وحی
 اولوبدر که عذاب اوکسدر که یالان دانسه» و ناحق یره پیغمبر لیک ادعاسی ایده
 یا تکذیب ایده اللهگ سوزنی «و اعراض ایده» پیغمبر لردن (٥٠) «فرعون دیدیکه
 کیمدر سزگ اللهگ ای موسی» و فرعون خطابده هرا بکیسندن خبر آلدیکه سیزگ
 اللهگ کیمدر اما صوگره تک موسی نگ آدنی چکدی بوسبیه که اصل موسی ایدی
 هارون وزیر ایدی یا اینکه هارونگ فصیح اولماقنی بیلوب ایستمدی جوابی هارون
 ویره (٥١) «موسی دیدی بزیم اللهمز اوکسدر که مخلوقاتدن هر شیئه اونگ صورتنی

عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ (۵۰) قَالَ فَنَنْسِفُكَ مِثْلَ مَا نَسَفْنَا قَوْمَكَ يَوْمَ سَبْعَةِ نَجْمٍ سَقَطَتْ بِآيَاتِنَا إِنَّكَ كَاذِبٌ كَرِيمٌ (۵۱) قَالَ رَبِّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ حَلْقًا ثُمَّ هَدَىٰ (۵۲) قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ (۵۳) قَالَ عَلَّمَاهُمْ بَعْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَىٰ (۵۴) الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّىٰ (۵۵) كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ (۵۶) مِنهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ (۵۷) وَلَقَدْ آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ (۵۸) قَالَ أَجَسْتُمُ اللَّتَاجِرُ جَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ (۵۹) فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ فَاجْعَلْ يَدَيْنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا تُخْلَفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سَوَىٰ (۶۰) قَالَ مَوْعِدُكُمْ

عطا ایتدی» اول صورتی خلق ایتدی «صوگره هدايت ایتدی (۵۲) «فرعون دیدى گيچمش طائفه لرگ حالى نيجه در» اهل سعادتدر ياشقاوت (۴۳) «موسى دیدى اونلرگ احوالى بيلمک منم اللهمک ياننده اولان کتابده در» اوندن سواغيبي هيچکس بيلمز منده سيزگ کيمى مخلوقم بيلرم اوشيئى که الله بيلديروب «منم اللهم خطا ايتمز وهيچ شيئى فراموش ايتمز (۵۴) ايله الله درکه سيزگ ايچون یرى فرش منزله سنده خلق ايدوب سيزدن اوترى يوللار دوزلندی» بر مقامدن وبر شهردن اوبرى مقامه وشهره گيتمک ايچون «وگوگدن ياغيش سوبى گوندردى الله بيورور که نوع بنوع اوتلردن نيچه جور بنى خالق ايتديک (۵۵) ييوگ هم اوزوگز وهيمده چهار بالرکزی اوتلادگ بدرستیکه بونده هر آينه علامت لر وارد عقل صاحبلى ايچون (۵۶) سيزى یردن خلق ايتمشيک» اول خلقت توپراقدن عمله گلوب «واوگا فايداجاقسگز» وفاتدن صوگره توپراق اولاجاقسگز «بز سيزى بردفهمده یردن چيخارد اريق» حشره حساب وکتابدن اوترى (۵۷) «بز فرعونه معجزه لر يميزگ هاموسنى گوسقردیک يالانه نسبت ويردى موسى نى ومنع ايتدى ايمان گتورمکدن (۵۸) دیدى اما گلوبسکه بزى اوزير يميز مصردن خارج ايده سن اوز سحرگز سبييله اى موسى (۵۹) پس بز گتوره ريك سگاسنگ سحرگگ مثلنى پس بزايله سنگ آرانده وعده یرى معين ايت که او وعده ده نه بز وله سن مخالفت ايتميک بريرده که دوز و هموار اول (۶۰) موسى دیدیکه سيزگ وعده گز سيزگ آرا گزده معين اولان بايرام گونى اولسون» که هامگز زينت لنوب جمع اولارسگز «وخلائق گون اورتا وقتى جمع اولسونلار (۶۱) پس فرعون موسى دن اعراض ايدوب هر نوع حيله سنى جمع ايدوب» ساحرلى يغاندن صوگره «وعده یرينه گلدى (۶۲) «موسى ساحرله دیدى وای اولسون سيزه الله بهتان باغلاميوگ ويلاان

يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَإِنْ يُحْشَرِ النَّاسَ ضُحًى (٦١) فَمَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى (٦٢) قَالَ لَهُمُ مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيَسْحَبَنَّكُمْ بِعَذَابٍ وَفُتْنٍ مِمَّنْ افْتَرَى (٦٣) فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرَوْا النَّجْوَى (٦٤) قَالُوا أَنْ هَذَا لَسَاحِرَانِ بَرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُغْلَى (٦٥) فَاجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ أَتَوْا صَافًى وَقَدْ فُلِحَ الْيَوْمَ مِنْ أَسْمَعْلَى (٦٦) قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقَى وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى (٦٧) قَالَ بَلْ أَقْوَا فَأَذَابَ لَهُمُ وَعِصَتِهِمْ يُحْجَلُ إِلَهُ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنْهَا سَعَى (٦٨) فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَى (٦٩) قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى (٧٠) وَالْقَافِي بِمَيْكَ تَلْقَفَ مَا صَنَعُوا إِنَّا صَاعِقُوا كَيْدَ

ایش گورمیون الله سیزی هلاک و یوخ ایدر اوز عذابیله وهرآینه زیان کار اولدی اوکسه الله بهتان دیدی» و معجزه نی سحر حساب ایتدی (٦٣) «پس ساحر لر اوز ایشلری باره سنده بربريله قیل قال ایتدیلر و بربريله گزلبن دانشدیلر» بربرینه دیدیلر بو سوزلر ساحر سوزینه اوخشامر اگر موسی ساحر ایه بز اوڭا غلبه ایده ریک اگر الله طرفندن ایه بزه غالب اولاجا قدر اوصورتده ایمان گتوره ریک (٦٤) «فرعون و قومی دیدیلر بو ایکی نفر ساحر لر در ایستورلر که سیزی اوز سحری لری ایله اوز یرگزدن چیخارالار» سیزه غلبه ایتمک ایله «وآپارلار و باطل ایده لر سیزگ مذهبگزی که مذهب لرگ یخشی سیدر (٦٥) پس جمع ایدگ حیله آلاتگزی صوگره گاوان وعده یرینه صف صف» تالینکه قیلارده هیبتلو اولا «بتحقیق بوگون رستگار اولدی اوکسه غلبه ایتدی (٦٦) دیدیلر ای موسی یابودر که سن آتاسن یا اینکه اولجه ییز آتاق» آلات حیله نی (٦٧) «موسی دیدی بلکه سیز آتوگ» ایلکه آتدیلار «پس اووقت اونلارگ ایپ لری و عصالری» که جیوه ایله دولمشدی گون اونلارگ اوستنه دوشوب «خیال اولوندی موسی یه و جمیع تماشا ایدنلر که اونلارگ سحرلرندن اولت لر گویا حرکت ایدیر (٦٨) پس موسی اوز اورده گنده قورخی تاپدی» که شاید سحرله معجزه آراسنده جماعت تفاوت قویمیوب ایمانه گلمیه لر (٦٩) «بزیدیدک قورخما بدرستیکه سن اوجاسن (٧٠) و آت او عصانیکه سنگ صاع النده در تالینکه اودسون اوشی لری که ساحر لر قایروبلر بدرستیکه اونلار قایردیلار جسادو و سحر ایدن شخصک حیله سنی و ساحر لر هر جور سحرله کلسه لر نجات تاپمزلر» موسی عصانی آتدی ازدها اولوب جمیع سحرلری ییدی ساحر لر یقین ایتدیلر که موسی ننگ عملی معجزه در (٧١) «پس ساحر لر یوزی اوسته توپراکه یخیلوب دیدیلر بزا ایمان گتوردیک

سَاحِرٍ وَلَا يَفْلَحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى (۷۱) قَالَ لِي السَّحَرَةُ سَجَدًا قَالُوا إِنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى
 (۷۲) قَالَ أَمْنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْنَى لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرٌ كَمَا الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَا قِطْعَنَ أَيْدِيكُمْ وَارْجِلَكُمْ
 مِنْ خَلْفٍ وَلَا صُلْبَكُمْ فِي جَذْوَعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمَنَّ إِنَّا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى (۷۳) قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ
 عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرْنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا إِنَّا
 إِنَّا بِرَبِّكَ الْغَفُورِ لَذَاتِ خَطِئَاتٍ وَمَا أَكْرَهْنَاهُ عَلَيْهُ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى (۷۴) إِنَّهُ مِنْ يَتِ
 رَبِّهِ جَحِيمٌ مَا كَانَ لَهُ جَهَنَّمُ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى (۷۵) وَمِنْ يَتِهِ الْمُؤْمِنَاتُ الْعَمَلُ الصَّالِحَاتُ قَالُوا لَكَ
 لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى (۷۶) حَبَاتٌ عَدَنَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ

حزب

هاروگ و موسی نك اللهنه (۷۲) فرعون دیدی سیز ایمان گتوردن موسی نك
 اللهنه اوندن قباق که سزه اذن ویریلدی ایمان گتورمگه بدرستیکه موسی سزگ
 یو کتزد که سیزه سحری تعلیم ایتدی البته من کسرم سیزگ اللزگی وایاقلارگری
 خلای طریق ایل «ساغ الگری صول ایاقری «البته من سیزی آسارام خرما آفانگ
 بوداقلارندن و البته سیز ییلرسنر بزم هانسمز» من یاموسی نك اللهی «شدتلودر
 عذاب جهنمه و همیشه لیکدر (۷۳) دیدیلر البته بزاختیار ایترون سنی
 موسی گتوردیگی معجزه لره» اومعجزه منی ترک ایدوب سنك اللهلکنا قائل اولماوق
 «وسنی اختیار ایترونك اولله که بزى یوخن یاراندی پس حکم ایت نه نوع که
 حکم ایده جکسن بودر و بوندق غیری دگلدرسن حکم ایدرسن بودلیانگ زنده گانقلنده»
 دنیامز فوت اولماقنه راضی ایلک نه اینکه آخرتمزگ گیتمگنه «بز ایمان گتوردیک بزم
 اللهنه تالینکه باغشلیه بزم گناهارلیمزى و باغشلیه اوگناهیکه سن زور ایتدک بز
 سحر عمله گتورمگه» معجزه مقابلنده «والله یخشى رافدر» ثواب ویرمگه «و همیشه لکدر»
 عذاب ایتمگه (۷۴) «هرکس اللهگ حضورله گنه کار حالده گلسه جهنم اولنک ایچوندر
 اولمز جهنمه» تاراحت اول «ونه دیری اولار» که لذتله گون گچوره (۷۵) «هرکس
 که اللهگ حضورنه گله مؤمن حالده و صالح عمل عمله گتورمش اول پس اوطافه
 ایچوندر اوجامرتبه لر (۷۶) عبارتدر همیشه لیک باعچه لردن که اونک آلتندن نهرلر
 جاری اولار همیشه لیک اولارلار اونده و بو اوکسج اجرى درکه پاک اولار» کفر و معصیت
 چرک لرندن ساحرلرگ سوزى تمام اولدی (۷۷) «و بتحقیق بزوحى ایتدیک موسی به
 که گیجه وقتى آبار منم بنده لریمى مصردن واونلار ایچون بول ترتیب ایت دریاده
 قوری اولان حالده من قوخمازسن که دشمن گلوب یتشه و قورخمه» سکا غلبه

تَرْكِي (۷۷) وَلَقَدْ اَوْحَيْنَا اِلَى مُوسَى اَنْ اَسْرِ بِعَادٍ فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِى الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَافُ دَرَكًا وَّلَا تَخْشَى (۷۸) فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى (۷۹) يَا بَنِي اِسْرَآئِيلَ قَدْ اَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطَّوْرِ الْاَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى (۸۰) كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِىهِ فَيَحْجَلَ عَلَيْكُمْ غَضَبِى وَمَنْ يَحْلُلْ عَلَيْهِ غَضَبِى فَقَدْ هَوَى (۸۱) وَاِنِّى لَغَفَّارٌ لِّمَا تَابَ وَاَمِنْ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اِهْتَدَى (۸۲) وَمَا عَجَّلْتُكَ عَنْ قَوْمِكَ يَا مُوسَى (۸۳) قَالَ هُمْ اَوْلَآءُ عَلٰى اَثَرِى وَعَجَلْتُ اليكَ رَبِّ لِتَرْضَى (۸۴) قَالَ فَاِنَا قَدْ فَعَلْنَا قَوْمَكَ مِنْ مَّذِكٍ وَاِضَاهُمُ السَّامِرِى (۸۵) فَارْجِعْ مُوسَى اِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ

ایتمکدن (۷۸) ایلمکه موسی بنی اسرائیلی مصردن چیخاردوب شهردن کنار اولدی «فرعون اونلارک دالنجه گلدی اوز قوشونیه دریانگ سویلی اونلاری اورتوب غرق ایتدی اوقدر که الله ییلور که نه قدر اورتدی وفرعون اوز قومنی گمراه ایتدی وهدایت ایتدی» هر وقت قومی ایستوردی که ایمان گتوره فرعون اونلاری ضالته سالوب دیوردی منه «یزک ییوک اللهمز (۸۹) «ای بنی اسرائیل بتحقیق بزنجات ویردیک سیزه (بابالارگزه) سزگ دشمنگزدن ووعده ویردیک سیزه طور داغنگ ساغ سمتنی» موسی مناجات ایدوب توراتی اوگنانازل ایتمکه «وانازل ایتدیک سیزه (بابالارگزه) ترجیبین و بریان پشمش قوش (۸۰) «دیوگ اوشینگ یا کیزه لرندن که بز سیزه روزی ویردیک و اوگا سرکشلیک ایتمیوگ» شکر اتمه مک ایله «پس داخل اولار سیزه منه غضبم» وعذاب ایتمک واجب اولار «وهرکسه منه غضبم یتشه بتحقیق یوخاریدن اشاقه دوشدی» وهلاك اولدی (۸۱) «من البته باغشیلانم اوکسی که توبه ایده شرکدن وایمان گتوره الله وصالح عمل ایده واوندن صوگره ایمانده ثابت اول (۸۲) یاموسی نه شیئی سنی تسدیردی اوز قومندن قباق طوره گلدیگ» واونلاری طورگ اشاقه سنده ساخلادیگ (۸۳) «موسی دیدی اونلار منه دالمجه گلرلر ومن تاسدیم سنگ طرفگا ای منه اللهم تالینکه مندن راضی اولاسن (۸۴) خمداوند عالم بیوردی بزالبته امتحان ایتدیک سنگ قومگی سندن صوگره» که سن طوره گلدیگ وقرخ گون قالسون «وسامری اونلاری ضالته سالدی» سامری نگ گوساله قایرمق کیفیتنی بقره سوره سنگ ۵۴ مجی آیه سنده ذکر اولوندی (۸۵) «پس موسی طور سینادن اوز قومنگ طرفته قایتدی او حالده که خشمناک ایدی» قومگ پیس عمللری جهتنه «تاسف ایدن حالده (۸۶) موسی دیدی ای منه قومیم آیا وعده ویرمدی سیزه سیزگ اللهمز گوزل وعده» که سیزه

إِسْفًا ۵۹) قَالَ يَقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبِّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفْتَالُ عَلَيْكُمُ الْمُعْذِمُ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحْلَ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ مَوْعِدِي ۸۷) قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلَكِنَا وَلَا كِتَابِنَا أَوْ زَارَ مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَتَى السَّامِرِيُّ فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خَوَارِقَالُوا هَذَا هَكُمُ وَالْهَ مَوْسَى فَنَسِيَ ۸۸) أَفَلَا يَرْوُنَ الْآيَاتِ بِرَجْعِ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًا وَلَا نَفْعًا ۸۹) وَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلِ يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ۹۰) قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى ۹۱) قَالَ يَاهَارُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا

تورات نازل اید» آیا اوزون اولدی سیزه من آیریاق زالم» آیاچوخ مدت ایدی من سیزدن آیریلدیم «یا اینکه ایسته دگر که سیزگ الله عزوجل طرفندن سیزه غضب یتشه» او حیوانه عبادت ایتک ایل که آلاماقده اوکا مثل اورولار «سیز خلاف ایتدگر منم وعدمه آیا وعده ایته مشدگر که من قایدوب گلنه دیک منم امریه مخالفت ایتیه سگر ۸۷) دیدیلر سکا ایتدیکمز وعده ایتدیمز اوز اختیاریمز ایله مخالفت ایتدیک اما بزر آغریوکلر گوتوردیک قبطی قومنگ زینت لرندن» که اونلاردن عاریه آلمشدیق مصردن چیخانده یا اینکه دریانگ لیه سی قبطی لرنگ فزیل لرنی کناره آتمشدی بزاوردن جمع اتمشدی «بزاوزینتی آندیق» سامری نگ تعلیمی ایل «وهابیله اوزیده آندی» اونگ یالنده اولان قزلی ویدی که بو قزیلر موسی طوردن قایدوب گلنه دیک بویرده قالسون بزده اوکا اطاعت ایتدیک «و سامری اونلاردن اوتری برداله بزو (گوساله) صورتی درست ایتدی که اونگ سسی واریدی» گوساله کیمی سسلنوردی «سامری واول دفعه اونا اینانلار دیدیلر که بودر سیزگ الله عزوجل و موسی نگک الله عزوجل و موسی یادندن چیخاردوب» الله عزوجل بورده قویوب طوره گیدوب یا اینکه سامری یادندن چیخاردوب واول دفعه ایمان گتوردیگی الله عزوجل ۸۸) «آیابی اسرائیل ییلموردیلر که گوساله اونلرگ سواله جواب قایتارا ییلمز واونلره نفع وضرر ویرمگه قادر اولماز ۸۹) موسی طوردن قایدانندن قایاق هارون بنی اسرائیله دیمشدی که حقیقته سیز گوساله ایتدالوب سگر» و الله عزوجل «سیزگ الله عزوجل مهربان اولان الله عزوجل پس بئانا بملوگ و منم امریه اطاعت ایتد» ایمانده ثابت قالماق ایل ۹۰) «دیدیلر هرگز بزرائل اولماروق و ثابت قدمیگ گوساله ایل عبادت ایتمکه موسی بزیم طرفمزه قایدانه دیک» ایلکه موسی قرخ گون طورده قالوب اوکا تورا نازل اولدی و الله عزوجل بلدیرمگیله قومگ گوساله پرست اولماقندن خبردار اولدی قومگ آراسنه گلوب ۹۱) «دیدی انی هارون له شیئی من ایتدی منی ایلکه گوردنکه

الَاتَّبِعْنِ اَقْصَيْتْ اَمْرِي (۹۲) قَالَ يَا بَنِي اِمْلَا نَحْنُ بِحَبِيبَتِي وَلَا بِرَأْسِي اِنِّي خَشِيتُ اَنْ
تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي اِسْرَآءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي (۹۳) قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ (۹۴) قَالَ
بَهْرَتَ لِمَالِهِمْ يَبْصُرُوهُ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي (۹۵) قَالَ
فَاذْهَبْ فَاِنَّكَ فِي الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُوْلَ لَا مَسَاسَ وَاِنَّكَ مَوْعِدًا لِّنَحْوِكَ فَاَنتَ ظَلَمْتَ
عَلَيْهِ عَاكِفًا نَحْرُفَ قَهْنٍ ثُمَّ لَمْ تُنْسِفْهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا (۹۶) اِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ

قوم گمراه اولدیلر منه ذالمجه گلمدیگ» سن قومک ایچیندن چیخاندن اللهک غضبی نازل اولاردی یا اینکه تابع اولیدیگ منه خاصیتمه غضبناک اولیدیگ «ایامنه امریمه معصیت ایتدیگ» قومه حلم ايله رفتار ایتدیگ (۹۲) «هارون دیدی ای منه آنام اوغلی (بوسوز مهر بالاق گتورن لفظ لردندر) دوتمه منه سقا لیمدن ونه منه باشمدن ومن قورخدومکه» اگر قومی قویوب سنگ یانگا گلم یا اینکه قومه دعوا ایدم «سن دیه سنکه سن آیرلیق سالدیگ منله بنی اسرائیل آراسنده و دیه سنکه منه سوزیمی ساخلا مادیگ» سن گیدس وفتده دیمشدینکه منه یریمده خلیفه اول واصلاحه رفتار ایت اوگا گوره قتال ایتموب آنجق اوللارا یالواردیم که گوساله یه ع- بادت ایتیمه لر موسی هاروندن ال چکوب یوزینی سامری به دوتوب (۹۳) «دیدی نه بیوک ایش در سنگ ایشک ای سامری» نه باغش اولدی بوگونه پیس ایش عمله گتورمکه (۹۴) «دیدی من خبردار اولدوم برشیئه که بنی اسرائیل اوگا خبردار اولموردی» من بیلور دیمکه ملائکه ننگ آتنگ ایاقی هانسی یرده گسه او توپراق دیری اولار فرعون غرق اولان گون جبرائیلک آتنگ ایاقی دگن یری گوروب «بر قبضه توپراق گوتوردوم جبرائیلک آتنگ ایاقنک ایزندن» اوتوپراقی ساخلا مشدیم «اوتوپراقی گوساله ننگ قارننه آتدیم» اوسبیه گوساله دن توك چیخدی «وها بیله زینت ویردی مگامنم نسیم» گوساله درست ایتمکده (۹۵) «موسی دیدی پس گیت بو قومک آراسندن سنگ ایچون دنیاده عذاب وار» ایتدیگک عمل مقابلنده الله سگا اوگونه ناخوشلیک ویرمک که «سگا راست گلن آدمه» «دیه جکسن مگال اورما» هرکسک الی سگا دگسه هرایکیکتری قزدیرما دوتار یا اینکه بدنک اونوع ناخوش اولار ال دگمک سگا اذیت ایدر قورخودن دبرسن مگا ال اورما «وسنگ ایچون وعده گاه وار آخرتده سن مخالفت اولونما سن» یعنی الله وعده خلاف اولماز او عقوبتی سنگ حقنده عمله گتورر «وباخئلن سنگ باطل اللهگا که عبادت ایتمکده ثابت ایدیگ هرآینه بز یاندره ریک اونی صوگره اونگ کولونی دریایه داغده ریق برنوع داغتماق» که اولدن نشانه قالماز تا اینکه اوگا عبادت ایدنلر گورسونلر اونگ ذلتی ویلسونلر

عَلَمًا (۹۷) كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا (۹۸) مَنْ
 أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا (۹۹) خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا
 (۱۰۰) يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا (۱۰۱) يَخَذَقُونَ بَيْنَهُمْ أَنْ
 لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا (۱۰۲) نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ أَذِيقُوا لَهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا
 (۱۰۳) وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا (۱۰۴) فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا
 (۱۰۵) لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا (۱۰۶) يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَأَعِوجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ

که اگر حقیقی الله اولسیدی اوزلتی اوزندن دفع ایدردی (۹۶) «بود رویه بدن غیرى
 دگلدر سیزگ اللهم اوستحق عبادت الله در که اوندن باشقه الله یوخدر واونگ
 عامنگ هرشیله وسعتی وار» هرشیندن خبردارنه اینکه گوساله کیمی که هیچ ضرر ونفع
 ویرمگه قادر دگلدر (۹۷) «هایله بز نقل ایدر یك سیزه گیکمش خبرلردن وبتحقیق
 بزسا اوزیانمزدن قرآن ویردیک» که شاملدر بولوع قصه لر و خبرلره ونصیحتلره
 هرکس دقتله ایشیتسه یقیناً عبرت ایدر (۹۸) «هرکس قرآندن یوزدونده ره اوشخص
 قیامت گونده آغیریوک گوتورر» گناه یوکلرندن (۹۹) «همیشه یك اولارلار اوگناهده»
 وگناه جهنمه جهنمده «واولره قیامت گونده نه بیس یوک گوتورمک عمله گلدی
 (۱۰۰) اوگون که صور چالینار وگناهکارلری حشره گتوره یك قیامت گونی گوزلری
 نوک حالتده» گوزلری گولیک عرب آراسنده هر شیندن قبیح در یا اینکه گوزلری
 کور اولماق جهنمه حدفه لری گوک اولار (۱۰۱) «گزین دانشارلر اوز آرالرینده
 ودرلر که قالمادگز دنیاده مگر نیچه اونگون» کنایه در عمرگ آزلقندن دنیانگ چوخ
 عمری آخرت گونگ اوزونلقی وچوخلقی وعذابگ شدتی مقابلنده آزگورونروتاسف
 ایدرلر که نه جهنمه دنیاده یخشی عملر ایتمدیلر (۱۰۲) «بزیخشی ییلوریک اوسوزی
 که دیرلر: زمانیکه اولارگ عاقل وکامل راقی دیرلر که دایانمادگز دنیاده مگر بر
 گون» دنیانگ اوزون عمری آخرت گونلرگ یالنده برگون منزله سنده در نه اینکه
 اون گون نیجه که اوبریسی ییله دیمشدی (۱۰۳) «وسوروشارلار سندن داغلارگ
 احوالندن» که قیامتده داغلار نجه اولاجاق «دیگن الله داغلاری داغیدار برنوع
 داغتماق» که گون دیر داغ دگل ایدی قوم ایدی (۱۰۴) «سوگره الله تعالی داغلاری
 دوز یر صورتده ایدر (۱۰۵) سن یرده اگر ی ونه آلیق تپه گورمزن (۱۰۶) بوگونکه
 گون جمیع مخلوقات تابع اولارلر الله طرفندن قیامته حاضر اولمه چاغیران شخصه
 (اسرافیله) هیچکس اوگا مخالفت ایتمگه جرئت ایدمیلزم» که اسرافیلگ

لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ الْاَهْمَاسَ (١٠٧) يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اِذْنُ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا
 (١٠٨) يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ (١٠٩) وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ
 وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا (١١٠) وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا
 (١١١) وَكَذَلِكَ اَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ اَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا
 (١١٢) فَتَعَالَى اللهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يُقْضِيَ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي
 عِلْمًا (١١٣) وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَى وَلَمْ نُجِدْ لَهُ عَزْمًا (١١٤) وَإِذْ قُلْنَا لِلْاَنْجِلِيِّينَ

صورتک سنی ایشیدوب حشره کلمیه «والجساق لبق ایدر جمیع سسلر مهربان
 الله پس سن خلقک جمع اولماقندن دادو فریاد «ایشتمز سن مگر گزلین سس
 (١٠٧) بوگونه گون شفاعت اولونماق نفع ویرمز مگر اوسکه که الله اذن ویره»
 وگا شفاعت اولونمه «والله راضی اولا اوندن اوبری شفاعت ایدن شخصک دانشمقنه
 (١٠٨) الله بیلر اوعملیکه اولنارک قباننده در» ساقده نه عمل ایدوبلر و اوشینکه «اولنارک
 دالنده در» بوندن صوگره نه اولاجا قدر «وخلق احاطه ایده بیلمز لر اللهک ذاتی بیلیمکه
 (١٠٩) گناهکارلرک یوزلری ذلیل اولار» اسیرلر و عاصی بنده لر پادشاهک یاننده ذلیل اولان
 کیمی «دیری و همیشه لیک اولان الله ایچون بتحقیق زیانکار اولدی اوسکه
 ظلم ایتمگی اوز اوستنه گتوردی و آخرته آپاردی (١١٠) هرکسکه صالح عمل لر عمله
 گتوره اوحالده که اوشخص مؤمندر پس قورخماز اوندن که اوگا ظلم اولونا» وعده
 ویریلن ثوابه یشتمکدن «ونه ثوابک ناقصلکندن (١١١) «هابیله بز نازل ایقیدیک قرآنی
 عربی اولان حالده و مکرر ایقیدیک اولنده قورخودان سوزلردن شایدکه اولنار قورخالار»
 معصیت ایتمکدن و برهیزکار لبق ایده لر» یا اینکه قرآن اولنار ایچون نصیحتی توره ده
 و نصیحت اولاره فائده ویره (١١٢) «بس اوجادر الله ذات وصفاتده مخلوقاتده
 اوخشامقندن ايله الله که حقیقی پادشاهدر. یا پیغمبر تلسمه قرآنی اوخومقه اوندن قباق
 که او قرآنی سگاوحی ایتمک تمام اولاه چونکه پیغمبر ص. جبرئیل نازل اولوب قرآنی
 وحی ایدنده آیه تمام اولماش باشلیوردی آیه نی اوخومقه الله تعالی بیوردی که اگر
 قورخاسا لکه قرآن سنگ یادیندن چیخا تلسمک عوضه «دیگن پروردگار منم علمیمی آرتور» حضرت
 بیوردیلر برگون اولار که منم علمیم دخی آرتماز اوگوندر که اللهک حضور نه گیده رم
 یعنی وفات گوته دیک منم علمیم هرگون آرتار (١١٣) «البته بیز عهد ایقیدیک آدمه
 بوندن قباق» که نسی اولمش میوه دن یمیه عهدی یادندن چیخا رتدی و اونی عهدنده
 ثابت اولان تاپمادیق (١١٤) ایلکه بز ملائکه لره دیدیک که آدمه سجده ایدیک ملائکه لر

اَسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا ابْلِسَ ابْنِ (۱۱۵) قَتَانَا اَدَمَ اِنْ هَذَا عَدُوْلَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا
يُخْرِجُكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى (۱۱۶) اِنَّكَ الْاَتَجُوعُ فِيْهَا وَلَا تَمْرَى (۱۱۷) وَاَنْتَ لَا تَقْطَعُوْا
فِيْهَا وَلَا تَضْحَى (۱۱۸) فَوَسَّسَ اِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَا يَا اَدَمُ هَلْ اَدْرَاكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمَلِكُ لَا يَبْقَى
(۱۱۹) فَكَلاَمِنَهَا فَبَدَّتْ لَهَا سَوَاتِهَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى اَدَمُ رِيْهَ فَنَوَى
(۱۲۰) ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى (۱۲۱) قَالَ اهْبِطْ مِنْهَا جَمِيْعًا مَعَ كُنُفِكُمْ لَيْسَ عَدُوًّا لَّيَاكُمُ
مِنْ هَٰذَا (۱۲۲) فَمَنْ اَتْبَعَ هٰذَا فَلَا يَضِلْ وَلَا يَهْتَدِ (۱۲۳) وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِيْ فَاِنَّ لَهُ مَعَيشَةً ضَنْكًا

سجده ايتديلر مگر شيطان سجده ايتمدى (۱۱۵) بيزديدك اى آدم حقيقتده شيطان
دشمندر سگا وسنگ جفتگ حوايه البته سيزى جتندن چيخارتماسون» اگر شيطان
سبب اولاسيزگ بهشتدن چيخماقزده اوصورنده «من مشقتده اولارسن» دلياده گرك
زحمت چكسن روزى كسب ايتمگه (۱۱۶) «سنگ ايچون بهشتده بووار كه اونده
آج قالمازسن وعريان اولمازسن (۱۱۷) وسن بهشتده سوسوز اولمازسن وگونگز حمتنده
قالمازسن (۱۱۸) پس شيطان آدمه وسوسه ايتدى» اول حوايه واونگ واسطه سيله
شيطانگ وسوسه سى يتشدى «آدمه وديدى اى آدم آياسنى دلالت ايديم هميشه ليك
آفاجه» كه اونگ ميوه سندن بيسن هميشه ديرى قالوب اولمزسن وسنى دلالت ايديم
«اوپادشاهلقه كه كهينه اولماز» بلكه هميشه تازمه قالار (۱۱۹) «آدم وحووا اوميوه دن ييديلر
اونلارگ عورتين لرى ظاهر اولدى عورتين لرينه بهشتگ آفاجلارنگ ياپراقندن
ياپشديرمه شروع ايتديلر» بلكه مستور قالالار. آدم ترك اولى ايتمك جهتنه
«اوز اللهنگ سوزندن چيخدى وكنار اولدى» هميشه ليك بهشتده قالماقدن
(۱۲۰) «صوگره آدمگ اللهى اونى بگندى» توبه يه توفيق ويرمك ايله «پس اونگ توبه سنى
قبول ايتدى ويول گوستردى» توبه ده ثابت قدم اولمقه (۱۲۱) «الله تعالى بيوردى كه
هاميگز بهشتدن اشاقه دوشون بعضگز بعضگزه دشمندر» بوآيه نگ تفسيرى سورة
بقمرده شرح اولولدى «واگر سيزه يرگ يوزينده منم طرفمن هدايت گله يعنى كتاب
وياپيمبر (۱۲۲) هر كسكه منم هدايتمه تابع اولسا گمراه اولماز دلياده وشقى اولماز
آخترده (۱۲۳) واوكسكه اعراض ايده منم نصيحتمن» نازل اولان كتابدن يايپيمبرگ
سوزندن «اوشخص ايچون تنك گذران وار (۱۲۴) اونى قيامت گوننده حشره
گتوره ريك كور اولان حالده (۱۲۵) اوشخص دير پروردگار نيه سن منى كور حشره
گتوردون و حال آنكه من دلياده گوزلو وگورن ايديم (۱۲۶) الله تعالى بيوردى» يعنى

(۱۲۴) وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى (۱۲۵) قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا (۱۲۶) قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى (۱۲۷) وَكَذَلِكَ نُجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمَرْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى (۱۲۸) أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النَّهْيِ (۱۲۹) وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكُنَّا لِرِزَامَا وَاجِلٌ مِّنْهُ (۱۳۰) فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَطَرَفِ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى (۱۳۱) وَلَا تَمْنَنْ فَنُكِّلَ بِآيَاتِنَا مَا تَتَذَكَّرُهَا مِنْهَا فَنَزَوَّلُهَا فِي آيَاتِنَا وَمَا يَكُونُ لَهَا عَاقِبَةٌ لِّذُنُوبِهِمْ إِلَّا لِيُعْزِرَهُمْ أَوْ يَكُونُوا هَكَّيْجًا فَرِحُوا بِهَا وَمَا يُعْزِرُهُمْ إِلَّا إِلَهُ الْبَشَرِ عَلَيْهِمْ فِي السَّعَةِ الْعَذَابُ وَلَهُمْ فِي الْعَذَابِ عَذَابٌ مُّتَتَابِعٌ

بیورار «بیلهدر دنیاده گوزلو ایدیدنگ اما منم آیت لریم و معجزه لریم سگا گلدی اما سن اولی یادیندن چیخارتدیگ» و نصیحت قبول ایتمدیگ «هایله بوگون بadden چیخمش اولارسن» سائر مؤنلر به شده داخل اولانده رحم و رحمت رسنگ حقنده شامل اولمیب و متروک قالارسن (۱۲۷) «هایله ییز جزا و یره ریک اوکسه که سراو ایتمدی و ایمان گتورمدی اللهنگ آیت لرینه و هر آینه آخرت عذابی چوخ شدتلو و همیشه لیک در (۱۲۸) آیا الله هدایت ایتمدی» و یول گوسترمدی مشرک لره «چوخ هلاک ایتمدیگ اونلاردن قباق طاهه لردن که بومشرک لر یول گیدر لر اونلارگ ساکن اولان یرلرینده» شامه سفر ایدنده اونلارگ اثرلرینی گورر لر «بونده هر آینه علامت لر وارد عقل صاحب لرینه» که انلارده اگر معصیت ایتمه لر هلاک اولوب سوگره گلنلر اونلاردن عبرت ایدرار (۱۲۹) «اگر سننگ اللهنگدن سابقده سوز اولمییدی» که بوامنگ عذابی آخرته تأخیر اولمقه الله سوز و یروبدر «وبوامت ایچ ون معین وقت اولمییدی هر آینه اونلاره عذاب نازل اولماق لازم اولاردی» نیجه که عاد و ثمود قومنه نازل اولدی (اجل مسمی) عطف در (کلمه من ربک) سوزنه (۱۳۰) «بایغبر صبر ایت اوسوزه که سگا دیورلر» و سنی تکذیب ایدرار و اولندن غمگین اولما «و تسبیح ایت اوز اللهنگ حمدنه گون طلوع ایدندن قباق» یعنی صبح نمازینی قیل «وگون باتاندن قباق» یعنی عصر نمازینی قیل «وگیجه تگ ساعت لردن اولان ساعتده نماز قیل» آخشام و خفتن نمازینی یا اینکه گیجه نمازی قیل «وگونوزگ طرفلرینده» یعنی ظهر نمازینی قیل «شاید که سن راضی اولاسن» اوجا درجه لره یتشمکه له یا شفاعته یا اینکه سگا و یریلن وعده لره یتشمکه (۱۳۱) «البته رغبت گوزلرگی اوز ادوب باخمه اوشیئنگ طرفته که لذت آپارمق و یرمشوک کا لرلرگ اصنافه دلیا زنده گانقنگ زینتیه» (بو آیه حجر سورسنگ ۸۸ مجی آیه سننده تفسیر اولدی) ییز اوز یتلری اونلارا و یرمشیک «تاینکه اونلاری امتحان ایدک اونلاره

مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْسِهِمْ فِيهِ وَرِزْقَ رَبِّكَ خَيْرٌ وَابْقَى (۱۳۲) وَأَمَّا أَهْلُكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ
عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى (۱۳۳) وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِيَانَا بَايَعَةٌ مِنْ رَبِّهِ أَوْلَمْ نَتْلِهِمْ
بَيِّنَةً مِمَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى (۱۳۴) وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ
الْبَنَارَ سَوَلاً فَتَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنُخْزَى (۱۳۵) قُلْ كُلٌّ مَتْرَجٌ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ
مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنْ أَهْدَى

ویریلن زینت ماده سنده» اولارک مالارینک چو خلقیله سنگ فقیرلرکک ایلله اولاری
امرایتمشیک سکا تابع اولمقه «وسنگ اللهم سکا ویردیگی روزی یخشی راق و همیشه لیکدر
اونلارا ویریلندن (۱۳۲) امرایت اهل بیتکا نماز قیلمقه» ایلکه بوآیه نازل اولدی
حضرت هر گون نماز وقتلری یادوققور آی اشریف گد-ورردی حضرت فاطمه
وعلی ننگ ایوبنه و یوردی دورون نمازه الله سیزه رحمت ایتسون «وصبر ایت بوز حمته
بزسندن روزی ایستیمزیک» بلکه ایستیروک تبلیغ رسالت ایتمگی «بز سکا روزی
ویره ربک و آخرتک درجه لری واعلا بهشت پرهیزکارلر ایچوندر (۱۳۳) کفار دیدیلر
نیه محمد بزه الله طرفندق اولان معجزه گتور میور» نیجه که ص-الح دوه گتوردی
«آیا محمدص اوناره ایلله قرآن گتورمدیکه گیچن کتابلر ده اولان خبرلرک هاموسی اولده
جمعدر» بوندن آرتق نه ایستیرلر (۱۳۴) «واگریز اولری هلاک ایدیدیک قرآنی
گوندرندن قباق هرآینه دیردیلر ای بزیم اللهمز نیه بزه پیغمبر گوندرمدک سنگ
آیه لرک بزتابع اولایدیق اوندن قباککه بز خار ورسوا اولاق عذاب دنیا وجهنم ایلله
(۱۳۵) دپگن یاپیغمبر بزوسیز هامومز منتظریک» من الله طرفندن نصرت گوزلیورم
سیردخی منم اولمه کیمی گوزلیورسکز «پس منظر اولون وتیزلیک ایلله بیلرسکز که کیمدر
دوغری بولک یولداشلاری و کیم هدایت تابدی» دوغری بولا و کیم ضالندد فالوب هلاک اولدی

سورة انبيا (۱۱۲) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جزو
۱۷

(۱) اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مَّعْرُوضُونَ (۲) مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ (۳) لَأَهْلِيَّةٌ قُلُوبُهُمْ وَاسْرَوْا التَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَاءَ أَنْتُمْ تَبْصُرُونَ (۴) قَالَ رَبِّي بِعَاقِبَةِ الْقَوْلِ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (۵) بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلْ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَا تَنَابَيْهِ كَمَا أَرْسَلْنَا الْأَوَّلُونَ

(۱) یاخون اولدی مخلوقاتا اولنارک حساب و قتی و قیامتک ظهوری نه قدر سیزک یانگرده اوزاق ایسه اللهک یاننده یاخوندر «و حال آنکه اولنار حسابدن غفلتده اولان حالده اعراض ایدنلردر (۲) اولناره هیچ گونه تازو نصیحت الله طرفندن کلمز» نصیحت نصیحت دالنج «مگر اینکه ایشیدرلر اولی احوالده که اولنار اوینارلر» (۳) مشغول اولان حالده اولنارک قلبلری» باشقه فکرلره نه اینکه قرآنک معنی سنی فکر ایتمگ «وگزین ساخلارلار سرلری اوکسلر که ظلم ایتدیلر» اوزفسلرینه گزین ساخلادیلری بودرکه دیرلر «محمد دگلدر مگر سیزک کیمی آدم در آساییز سحر و جادونک دالنجه گیدیرسکز و حال آنکه سیز گورورسکز» وییلورسکز که بو آدم ساحردر (۴) الله تعالی بیوردی «دیگنلر یا محمد «منم اللهم ییلور هر دانشان شخصک سوزلی خواه گوگده دانشه خواه یرده والله ایشیدن وییلندر (۵) کافرلر دیدیلر که قرآن واقعده انسان گورن پراگنده سوزلردر» سوگره فکر ایتدیلر که قرآن چوخ فصیحدر دیدیلر «بلکه محمد اوسوزلری اوزیندن درست ایدوب» نسبتی الله ویرور سوگره فکر ایتدیلر که هر آدم بونوع سوزلر اوزلندن عمله گتوره ییلمز دیدیلر «بلکه شاعردر» مشرکلر متحیر آدم کیمی برسوز اوسته دایانمبوب گاه افترا گاه شاعرلیک استادلی ویردیلر آخرده دیدیلر اگر محمدص دوغری پیغمبر ایسه «بزه معجزه گتورسون لیجه که ایره لیک پیغمبرلر الله طرفندن معجزه لرایله گوندر یلدیلر» (۶) بولنارک حالتی گیچمش طائفه لرک احوالی کیمیدر که الله دن معجزه ایستدیلر ایلکه معجزه یتشدی «اولنلردن قباق گیچوب گیدن قریهنگ اهلی ایمان گتوره دیلر و اوجهته ییز اولناری هلاک ایتدیک آبا بونلر ایمان گتوره جکر» یقیندر که بونلرده کیچن امتلر

(۶) مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ (۷) وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ الْأَرْجُلَ نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (۸) وَمَا جِئْنَاهُمْ بِجَسَدٍ لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ (۹) ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ (۱۰) أَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (۱۱) وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ (۱۲) فَلَمَّا أَحْسَوْا أَبَانَا إِذْ هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ (۱۳) لَا تَرْكُضُوا

کیمی ایمان گتورمه مک سبینه هلاک اولاجاقلر (۷) «یا محمد سه نندن قسباق پیغمبر گولدرمدیک مگر بنی آدم وبشر جنسندن اولان کشیلر بز وحی ایدردیک اونلاره ای مؤمنلر سوروشوگ بیلمدیگنر مسئله لری علم اهلندن» یعنی پیغمبردن و اوصیالردن و علمالردن «اگر بیلمین لر اولاسیگنر» یا اینکه خطاب مشرکلره در که اگر پیغمبرلر بشر جنسندن اولماقه شبهه ایدیر سغزایسه یهود علمالردن خبر آلوگ تاسیزمه مطاب یقین اول (۸) پیغمبره استهزا ایدیردیلر که بونیجه پیغمبردر چورک بیور و بازارده گزیر الله تعالی اونلارگ سوزنی ردایدوب بیورور «پیغمبرلری اونوع بدن صاحبی ایتمدیک که یمک یمیه لر و پیغمبرلر همیشه دنیاده قالالار دگلدرلر» بلکه عاموسی بیردی، ایچردی، یاتاردی و آخرده وفات ایدردی (۹) «سوگره بز دوغری ایتدیک اونلاره ویردیگنر و عسده لی» اوزلرینه نصرت و دشمنلرینه عذاب ایتدیک ایلاکه عذاب نازل اولدی «نجات ویردیک اونلاره و هرکسه که ایستدیک و هلاک ایتدیک اسراف ایدنلری» که اسراف ایتدیلر عمرلرینی ضایع ایتمگه پیغمبرلرگ سوزلرینی قبول ایتمه مک ایله (۱۰) «هرآینه نازل ایتدیک سیزه ای قریش طائفه سی برکتابکه اولنده در سیزگ شرافتگنر» و باشقه امتلره بیوک اولماقگنر اگر اوگما عمل ایتسه گنر «آیاسیز لکر ایتمیورسگنر» که بوسه ووز صحیحدر (۱۱) «چوخ سندیردیک و هلاک ایتدیک اوشهرگ اهلندن که ظالم ایدیلر و اونلاردن سوگره باشقه قوملر یار ایتدیک (۱۲) ایلکه بزیم عذابمزی درک ایتدیلر» گوردیاز که اینانما دیقلری عذاب حقیقتده گلدی «او وقت اونلر اوشهردن قاچدیلر» (۱۳) ملائکه لر اونلره دیدیلر «قاچمیون و قایدیک اوشیگ طرفه که سیز اونده لنت آپارمشدگنر» قایدیک ساکن اولدقنر یرلره که اونده پیغمبرلرگ سوزلرینه باخماشدگنر. استهزا ایله دیرلر: «شایدکه سزدن سوز خبر آلالرلر» که مالگنر دولتگنر نیجه اولدی یا اینکه بلکه یولداشلارگنر و کوچک لرگنر سیزدن سؤال ایده جکلر که عذاب یتشوب تکلیفمز ندر (۱۴) ایلاکه عذاب نازل اولماقنی گوردیلر عملالردن پشیمان اولوب «دیرلر اقوم

وَارْجِعُوا إِلَى مَا أْتَرَفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِمَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْتَلُونَ (۱۴) قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (۱۵) فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ (۱۶) وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ (۱۷) لَوَرَدْنَا أَنْ نَسْخُطَهُمْ أَتَأْخُذْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَنْ كُنَّا قَائِلِينَ (۱۸) بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذْ هُوَ زَاهِقٌ وَنُفِخُ فِي سُورٍ مِمَّا تَصِفُونَ (۱۹) وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ (۲۰) يُسَبِّحُونَ أَنِيلَ النَّهَارِ لَا يَفْتُرُونَ (۲۱) أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يَبْنُونَ (۲۲) لَوْ كَانَ فِيهَا إِلَهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ (۲۳) لَا يُسْأَلُ عَمَّا يُفَعِّلُ هُمْ يَسْأَلُونَ

وای اولسون بزه حقیقته بز ظلم ابدلریک» اوز نفسمره ظلم ایدوب پیغمبر لرگ سوزله باخمادیق (۱۵) «بوسوز اونلارگ همیشه لیک دعا لریدر» متصل سوز لری دعا لری بزه وای اولسون دیمکدر «تایه که بز اونلاری بیچیلمش و دوگولمش اوت کیمی ایتدیگ» کنایه در عذاب ایله هلاک اولماقسن (۱۶) «بز خاق ایتدیگ گزگی ویری و اونلارگ آراسنده اولان مخلوقاتی او حالده که بیز او یون اویتنلر اولاق» بلکه غرض صحیح ایچون موافق حکمت خاق اولونوب (۱۷) «اگر بزلهو و لوب و مشغولیت ایتک ایسته سیدیگ» عورت و اولاد کیمی که اونلره مشغول اولوب مخلوقات کیمی گونمزی خوش گیچوریدیگ «البتہ اونی اوز یانمزدن خلق ایدردیک» یا او مشغولیتی گوک اهلندن آلا ردیق نه اینکه بیراهلندن (۱۸) «بلکه حق باطله آتاریق» داشی شیشه آتان کیمی «و حق باطلی سندیرار او صورتده باطل سوزار محو اولار و وای اولسون سزه اوسوزدن که سیز اونیلہ اللہی وصف ایدیر سگز» و دیور سگز که اللہک اوغلی و قزی وار (۱۹) «اللہه مخصوصدر اوزاد که گوگلرده ویرددر» ملکنه انسدن و جنندن «واللہک یاننده اولان ملائکه لر سر کشایک ایتقرلر اللہک عبادتندن و یورلمازار» جوخ عبادت ایتمکن (۲۰) «تسبیح ایدرلر اللہه گجه و گونوز و سست اولمازلر عبادتدن (۲۱) آیامشک لر اوز لرینه یرده اولان لر دن اللہ اخذ ایتدیلر که اونلاری دیر یانوب حشره گنور جکلر» اونلرده بوقدرت یو خدر بلکه خداوند عالم قادر در عابد و معبود لری دیر یلدوب حشره گنور مکه (۲۲) «اگر گوگلرده ویرددر مستحق عبادت اولان الہندن باشه اللہ لر اولسیدی البته گوگلر ویر خراب و فاسد اولار دیر» اسیبه که اگر ایکی اللہک بریسی ایستیه مثلا بر شیگ حرکتنی بریسی سکوننی اگر هرا یکدینگ خواهشی عمله گلسه محال قییلندنر که بر شیئی هم حرکت ایدہ هم ساکن اولا

نَجْزِي الظَّالِمِينَ (۳۱) اُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِنَّ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا
وَجَعَلْنَاهُمَا سَمَاءً وَارِثًا وَابْنًا وَارِثًا (۳۲) وَجَعَلْنَا فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَبِيدَ بِهِمْ
وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا وَّسَبَّالًا لِّعَالَمٍ يَهْتَدُونَ (۳۳) وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا
مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ (۳۴) وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ (۳۵) وَمَا جَعَلْنَا الْبَشَرَ مِنْ قَبْلِكَ الْخَلَائِفَ اِنَّكَ مَتَّفِعٌ
الْخَالِدُونَ (۳۶) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَاِلَيْنَا تُرْجَعُونَ
(۳۷) وَاذْكُرْ الَّذِي كَفَرُوا اِنْ يَتَّخِذُوكَ الْاَهْزَا وَاَهْذَا الَّذِي بَذَرَ الْهَنَاقَ وَهُمْ

نه گوگردن یاغیش گوردی ونه یردن علف بیتوردی «صوگره اونلارک هر ایکیسنی
آجدیق» گوگردن یاغیش یاغدی ویردن نباتات عمله گلدی . و جمیع مخلوقاتک دیریلگنی
سودن عمله گتوردیک» سوسوز هیج شیئی دیری قالماز خواه انسان خواه حیوان خواه
نباتات قبیلندن اولا بوایشلری گوردن صوگره «آیا نه سبیه ایمان گتورمز لر» قادر
اولان اللهک برلگنه (۳۲) «یرگ یوزینده بیوک داغلار خلق ایتمدیک» تاخلق واهمه
ایتمیه لر که «یر حرکت ایدوب خلقی اضطرابه سالا» و داغلرده وسعتلو یوللر
درست ایتمدیک» تاینکه اونلارک آراسندن گچوب سفره گیتمک ممکن اولا «شایدکه
اونلار هدایت تاپالار» دین حقه (۳۳) «گوگلری یرگ اوستنه دوشمکدن ساخلانمش
سقف کیمی خلق ایتمدیک» بونلاری گوره گوره «کافرلر اللهک علامتلرندن اعراض
ایدنلردر (۳۴) الله ایلله اللهدر خلق ایتمی گیجه نی و گولوزی و گونی و آیی بونلارک
هر بریسی برلگنده اوزر لر» نیجه که بالق سوده اوزر (۳۵) «ویایقمبر سندن قباق
هیچکسه دنیاده همیشه دیری و ساق قالماق و یرمدیک صوگره اگر سن وفات ایده سن»
نجه که مشرک لر منتظر در «آیا اونلار دنیاده همیشه لیک قالاندر» بیله دگلدر که اونلار
ساغ قالالار هامو اوله جکدر (۳۶) «جمیم جان صاحبی او لمک شربتنی دادا جقدر
بز امتحان ایدم ریک سیزی خیرله» صحت بدن و دولتلو ایتمک ایلله «وشرایله» ناخوش
و فقیر ایتمک کیمی «و هامیگز بزم طرفمزه قایدار سگز» عملیگز جزاسنی آلق
ایچون (۳۷) «ایله که کافر لر سنی گوره» که سن اونلارک الله لرینی عیلو ایدوب
حق الله طرفنه چاغورور سن «سنی قبول اتمزلر مگر استهزا ایلله بربرینه دیر لر آیا بودر
او کسه مذمت ایدیر سیزک الله لار گزی و اونلار اللهک ذکر نه و توحیدنه کافر
اونلاردر (۳۸) انسان تلمسکدن یارا نوبدر» یعنی آدم «سائر مخلوقات کیمی دوهوز

بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ (۳۸) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَجٍ سَآوِرِيكُمْ أَنِّي فَلَآتٌ مَتَعِجِلُونَ
 (۳۹) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ (۴۰) لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ
 لَا يَكْفُونَ عَنْ وَجْهِهِمْ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يَنْصُرُونَ (۴۱) بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْضَةٌ فَمِنْهُمْ
 فَلَا يَسْتَطِيعُونَ زُرْدًا وَلَا هُمْ يَنْظُرُونَ (۴۲) وَلَقَدْ اسْتَهْزَأَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا
 مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (۴۳) قُلْ مَنْ يَكْلَأُ كُفْرَ الْبَالِغِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ
 رَبِّهِمْ مَعْرُضُونَ (۴۴) أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ يَأْتِيهِمْ
 (۴۵) بَلْ مَتَّعَاهُمْ آوْلَاءَ وَأَبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ

آی مدتند خاق اولمبوب تیز خاق اولوب یا اینکه انسانک خلقتی و طبعتی
 تاسمکدر نجه که مشرکدر تاسیرلر عذاب نازل اولمقه «تیزلیک ایله من گوستره رم سیزه
 آیتاریمی» که دلالت ایدندر پیغمبرک دوغریلقنه وایتدیکی وعده لرک صحتنه
 «پس منی تلسدیرمیوگ» عذاب نازل ایتمکه (۳۹) «دیرلر نه وقت اولاجقدر او وعده»
 «سن بزه ویریرسن» اگر سیز دوغری دینلر سیئر (۴۰) اگر کافرلر بیله لر
 او وقتی که اوز یوزلرندن ودال لریندن گلن جهنم اودینی منع ایدنه بیلمزلر واونلر
 کومک اولونمازلر» وهیچکس اوقنده اونلره کومک ایدنه بیلمز (اگر سوزینگ جوابی
 حذف اولوب) یعنی اگر بونلاری بیلسلر عذاب نازل اولمقه و قیامتک گلنکه
 تاسمزلر (۴۱) «بلکه قیامت اونلره غفلة کار واونلاری حیران ایدرو باجاز ایلمزلر اونی دفع
 ایتمکه واونلره مهلت ویریلمز (۴۲) سندن قباق گلن پیغمبرلره استهزا اولوندی»
 نیجه که بونلار سکا استهزا ایدیرلر «صوگرا استهزا ایدنلره استهزا ایتک جزاسی
 وعذابی یتشدی (۴۳) یا پیغمبر دیگن کفار که گبیجه وگونوزده اللهک عذابندن
 سیزی کیم ساخلار بلکه اونلار اللهک ذکرندن اعراض ایدنلردر» نه وعظه ونه
 قورخوزمه اعتنا ایتملر (۴۴) «آیا اونلارک بزدن باشقه اللهلاری وار که اونلاری بزیم
 عذابمزدن منع ایدنه اونلارک اللهلاری باجارا بیلمزلر اوزلرینه کومک لیک ایتگی»
 نیجه اولاییلر که اونلاره کومک ایدنه بیله لر «وبتلره بزیم طرفمزدن کومک اولونماز
 (۴۵) بلکه بیز مهلت ویردیک بونلره و آتالرینه» دنیاده و تیز عذاب گوندردمیک
 «تا اینکه اوزن اولا اونلارک عمرلری» و عمرلرنگ اوزوناقی و روزیلرینگ وسعتی
 اونلاری مغرور ایتدی «آیا کافرلر گورمیورلر که بز حکمزی یر یوزینه گونده رمیک

أَطْرَافِهِمْ الْغَالِبُونَ (۴۶) قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصَّمَدُ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ
 (۴۷) وَلَسْتَ مَسْتَهْزِئَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لِيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (۴۸) وَنُضَعُ
 الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تَظْلِمُ تَقْسِئَتُنَا وَإِنْ كَانَتْ تِقَالِحَةً مِنْ خُرْدٍ لَيُنْزِلُنَّهَا وَكُنْفَى
 بِنَاحِيَيْنِ (۴۹) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْقُرْقُرَانَ وَضِيَاءً وَذَكَرَ الْمُتَّقِينَ
 (۵۰) الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنْ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ (۵۱) وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ
 أَنْزَلْنَاهُ أَفَلَا تَعْلَمُونَ (۵۲) وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ
 (۵۳) إِذْ قَالَ لِأَسِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ السَّمَائِلُ الَّتِي أَتَمُّ لَهَا عَاقِبُونَ (۵۴) قَالُوا أَوْجَدْنَا

حزب

واونلارک يرلرينگ طرفلريني آزالداريق ويرلريني خراب واهلني هلاک ايدەريک
 آياونلر غلبه ايدنلدر» يابزالبتە بزاونلاري مغلوب ايدوب يرلريني آلوب مسلمانلره
 ويرەريک (۴۶) «ديکان يايغمبر بتحقيق من فورخوزورم سيزي وحيله» بگاوحى
 کلورکه کوگدن سيزه عذاب نازل اولاجاق اما اللهگ عذاييله فورخوزيلان وقتده «کارآدم
 چاغريلمقى ايشتمز (۴۷) اگر اونلره سنک اللهگک عذابندن برآز شيشي يتشه
 البته ديرلر وای اولسون بزه حقيقتده بز ظالمير ايديك اوز نفسمزه ظلم ايدوب اللهه
 شريك قرار ويرديک (۴۸) قيامت گونده عدالتلو ترازولر قوياريق هيچکسه ظلم
 اولونماز و اگر برکسک خشخاش دانهسى آغرلقنده عملی اولسا» خير ياشر «اونى
 گئورهريک» عوضنده جزا ومزد ويرمک ايچون «وبزيم حساب اتمه کيمز بسدر»
 باشقه حساب ايدنه احتياج يوخدر هرشيئه عالميگ وبرکسه ظلم اتمهريک
 (۴۹) «موسى وهرونه حقله باطل آراسنده فرق ويرن توراۋه کتابي ويرديک که ايشيقلو
 و آيدين ايدى» حقه دلالت ايتمکده «ونصيحت ويرن ايدى پرهيزکاراره» اگر اوخويوب
 مضمونه عمل ايديديلر (۵۰) «اياله متقيارکه» فورخارلار اوز لرنگ اللهندن خلوتده
 معصيت اتمکدن واونلار قيامتک وحشتندن قورخانلدر (۵۱) بوقرآن ياده
 گئورهندر» اللهگ حکمنى «برکتلودر بز نازل ايتديک اولى اوز ييغمبريمزه آياسيز
 اولى انکار ايدن لر سکر (۵۲) موسى دن قباق ابراهيمه يخشى يوليله گتمک ويرديک»
 واونى ييغمبر و اوزيمزه خليل ايتديک «وبز اوگا عالميديک» که ييغبرلکه لايق ايدى
 (۵۳) «ايلکه اوز آتاسنه وقومنه ديدى که لدر بو صورتلرکه سيز اوگا عبادت ايدير سکر
 (۵۴) ديديلر بز آتالاريمزى اونلاره عبادت ايدنلر تاپديق (۵۵) ابراهيم ديدى البته
 سيز و آتالارکز آشکارا ضالانده سکر» بر دليل تاپماديلر بت لرگ عبادته سزاوار اولمقنه

ابَاغَالْهَآ عَابِدِيْنَ (۵۵) قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِيْنٍ (۵۶) قَالُوا اِحِبُّنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ
مِنَ الْاَلْعِيْنِ (۵۷) قَالَ بَلْ رِبِّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَاَلْاَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَاَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ مِّنَ
الشَّاهِدِيْنَ (۵۸) وَتَاللهِ لَآ كَيْدَ اَصْنَعُكُمْ بَعْدَ اَنْ تَوَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ (۵۹) فَجَعَلْنٰهُمْ جَذَآءًا
الْاَكْبَرَ اَلَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ (۶۰) قَالُوْا اَمِنْ فَعَلْ هٰذَا بِالْمُنٰنِ اِنَّهٗ لَمِنَ الظَّالِمِيْنَ
(۶۱) قَالُوْا سَمِعْنَا فَاَنْتَ يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهٗ اِبْرٰهِيْمُ (۶۲) قَالُوْا فَاَقْوَابِهٖ عَلٰى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعْنَهُمْ

اقرار ايتديلر تقليده (۵۶) «ديديار آياسن بزه حقه گلديك» بوسوزى حقيقتله
ديورسن «يا اينكه سن لهولوب ايدنلردن سن» استهزا و ظرافت ايله بوسوزلرى ديورسن
(۵۷) «ابراهيم ديدى كه بلكه سزگ اللهز گوكلرگ ويرگ اللهى در ايله الله كه
يوخدن اونلارى خلق ايتدى ومن بونلاره شهادت ايدنلردنم (۵۸) و آند اولسون
الله هر آينه من تدبير ايدرم سيزگ بت لرگزى سنديرمه اوندن سوكره كه سيزدال
چوگور سئز عيدكاه گنگه» جناب ابراهيم اللهك بركته قدر دليل كتوردى
اونلر قبول اتمديلر ايلكه اونلارگ بايرام گونلرى اولدى نمرود جميع اهل
مملكه ايله عيدكاه گنديلر ابراهيم اونلارله گمدى سببى صافات ۳۸ مجى سورهنك
۸۹ مجى آيه سنده مرقوم اولار ابراهيم ۴ بر قدر طعام گوتوروب بتخانه به گلوب بتلرگ
هر بريستگ يانته يتشدى ايسه اوگا طعام تكليف ايتدى ايله كه اونلار قبول اتمديلر
كركى نى كتوروب «اونلارى پارچه پارچه ايتدى مگر بتلرگ بويوكنى» پارچه لايوب
اونى سلامت قويوب كركى نى اونك بوينندن آسدى اولدن اوتريكه «شاید كه
بت پرستلر اونك طرفنه قايدالار» وگوره لر هاموسى پارچه لنوب مگر بيوگى يا اينكه
ابراهيم رجوع ايدهلر كه بونلارى كيىم بيلاه ايدوب ابراهيم ۴ ده خيال ايتديكى جوابى
ويده ايلكه پادشاه و جماعت عيدكاهدن قايتديلر گورديلر كه بتلر ضائع اولوب.
(۶۰) «ديديلر بوايشى بريم الله لاريمزه كيىم ايدوب سرهر كس ايدوبسه اوشخص البته
ظالم لردنر (۶۱) ديديلر بزايشت مشوك بر جوان اونلارى پسليك ايله ذكر ايدر اوگا.
ابراهيم ديرلر» آذرگ اوغلى در پس آذرى نمرودك يانته گتورديلر نمرود ديدى
سن منه خيانت ايدوب بو اوغلانى مندن گزله دوبسن ديدى ايملك بوايشى اونك آتاسنگ
عمليدر چاغروك سببى اوزندن خبر آلوگ ايلكه ابراهيمگ آتاسى حاضره اولدى
نمرود خبر آلدى نه سببه بو اوغلانى مندن گزله دوبسن تا اينكه بريم الله لاريمزگ
باشنه بوايشى گتوردى ديدى اى پادشاه سن رعيتك اولادنى اولدوروب قطع نسل
ايديرديك من خيال ايتديم كه اگر سن اختاران آدم منم اوغليم ايسه ويرم سگا

يَشْهَدُونَ (٦٣) قَالُوا أَتَقَاتِلُ هَذَا الْبَشَرَيْنِ الْإِبْرَاهِيمَ (٦٤) قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاسْتَأْذِنُوا أَن كَانُوا يَنْقُطُونَ (٦٥) فَرَجَعُوا إِلَى أَقْسَمِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ (٦٦) ثُمَّ نَكَسُوا عَلَى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا هَؤُلَاءِ يَنْقُطُونَ (٦٧) قَالَ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ أَفَلَسْتُمْ وَلِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (٦٨) قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلَهُتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ (٦٩) قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ (٨٠) وَأَرَادُوا

که اونی اؤلدور و سائر اوشاقلاری اؤلدور مکدن دست برادر اول و اگر او دگل ایسه لامحاله منه او غلیم قتلدن خلاص اولسون ایندی معلوم اولور که سن آختاران اوشاق منه او غلیمدر پس بومنه او غلیم بودخی سن هر نه ایستیور سن عمله گتور (٦٢) «دیدیلر اونی گتور و گتور و گتور خلق گوزونک قباقله شاید که حاضر اولانلار شاهد اولالار» اونک قولنه و یا فعلنه (٦٣) «دیدیلر ای ابراهیم آیا بو عملی بزیم الله لاریمه سن ایدوب سن (٦٤) ابراهیم دیدیکه بلکه او عملی بتلرک بیوگی بوبت ایدوب» که کرکی اونک بوغازنده در «سؤال ایدیک اونلاردن» که سیزی کیم پارچه لیوب «اگر اونلار دانشاریسه» ابراهیم ۴ یالان دانشموردی بوجسته که حضرت بیوردی بو عملی بیوک بت ایدوب اگر دانشه یعنی اگر دانشماسه بو عملی او اتمیوبدر بوسوزی کنایه طریقیله دیوردی بلکه غفلتدن آیلالر (٦٥) «اونلار رجوع ایتدیلر اوز نفسلرینه و عقللرینه بر بریرینه دیدیلر که سیز ظالم آدم لر سگز» بر الله عبادت ایدیر سگز که پیس مکدن اوزنی ساخلیه بلمور بزی نهج ساخلیا جاقدر.

(٦٦) «صوگره باشلارنی آشاقه سالدیلار» و احتیاج اتمکدن عاجز قالوب دیدیلر یا ابراهیم «البته سن بیلیردیگ که بونلار دانشان دگلدرلر» اوکا گوره دیدیک خبر آلوک که اونلاری کیم پارچه لیوب جناب ابراهیم پیغمبر لیک اقتضاسنه گوره شروع ایتدی موعظه یه (٦٧) «دیدنی آیا سیز عبادت ایدیر سگز الله من سوا بر شیئه که سیزه بر شیئی نفع و ضرر ویره بلمز چوخ انجیدیم سیزدن و او بتلردنکه اوکا عبادت ایدیر سگز نه اینکه الله آیا نه فکر ایتمور سگز» ایلکه جواب ویره بلمدیلر نمرود اوز قوسیله ابراهیم باره سنده مصلحت ایتدی (٦٨) «دیدیلر یاندیرگ اونی و کومک ایدیک اوز الله لار کزه اگر سیز الله کومک ایدنلر سگز» پس نمرود ابراهیمی حبس ایدوب امر ایتدی اودون جمع اتمککه اوگون اولدیکه ابراهیمی اوده آتسولار نمرود و لشکری چوله چخوب اودونی یاندیروب اوجا یرده نمروده تماشا یری بنا ایتدیلر که ابراهیمی اودنه نوع یاندیرور ایلکه اودیانبوب شعله لندی ایستی بر

بِهَکِّیدَافْجَعَلْنَاهُمْ الْآخِرِينَ (۷۱) وَنَجَّيْنَاهُ وَلَوْطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ
 (۷۲) وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ (۷۳) وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً
 يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ
 (۷۴) وَلَوْطًا أَنْبَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا

نوعه اولدی که قوش هوان گیدنده یانوردی اوڭا گورده منجیق قایروب ابراهیمی منجیق
 قویوب ایستدیلر آتسونلار اوده یر دیله گلوب عرض ایتدی الهی یو خدر منم اوستمه سنگ برلققا
 اقرار ایدن مگر ابراهیم آیاونی اوده یاندر سن گوگک ملائکله یری همین قراره
 دیله کلدیلر خداوند عالم بیوردی اگر ابراهیم بگادعا اتسه من قبول ایدرم جبرئیل
 مضطرب الحال استغاثه ایدوب خطاب یتشدی ساکت اول بوسوز لری سنگ کیمی
 ضعیف بنده دیر ابراهیم منم خلیلیم در هر نه ایستیه عمله گتورم بوساعت نازل اول
 اونک یانته جبرئیل سرعتله نازل اولوب اووقت یتشدیکه ابراهیمی منجیق
 قویمشدیلار هوایه قالمشدی جبرئیل عرض ایتدی یا ابراهیم آیا حاجتک وارروا
 ایدم بیوردی سکا حاجتم یو خدر اما الله بلی حاجتم وار (۶۹) «بیز دیدیک ای
 اود» سویوخ اول» اوساعتده اود اونوعله سویوخ اولدیکه ابراهیمک دیشلری بربرینه
 دگدی «وسلات اول ابراهیم» سوزی تمام اولانده اود گلستان اولوب بهشتدن
 تخت وفرش گلوب ابراهیم ۳ تختک اوستنده جبرئیل ایله صحبتته مشغول اولدی
 نمرود تماشا ایدیردی که گورسون ابراهیم لکونه یانور گوردیکه یاشیل باغچه ده بر
 قریشخله صحبت ایدیر آزاره دیدی که نه چوخ گرامیدر سنگ اوغلنک اوز اللهنگ
 یاننده پس اوچ کون جمیع اودلرده تاثیر قالمیوب اوچ گوندن صوگره نمرود
 ابراهیمه مقرر ایتدی که اوشمردن گیده پس اوجناب اهل و عیالنی ودورت آیا قالمالنی
 گونوروب اوشمردن خارج اولدی بواحوالاتی الله تعالی بزیم پیغمبریمزه خبر و یروب
 بیورور (۷۰) «ایستدیر که اوڭا حیل و دشمنلیک ایدله لر بز اولاری زیان کار ایتدیک»
 اوز مقصودلرینه یتشمدیلر (۷۱) «اوڭا ولوطه هلاکتدن نجات و یروب اویره
 گوندردیک که اویری بز برکتلو اتمشدیک دنیا اهلنک هاموسنه» عبارتدر شامدن که
 اوجوزلق یردر یا اینکه بیت المقدسه که اونده چوخ پیغمبر لرک مقامی وارد (۷۲) و باغشلا دیق
 اوڭا اسحق و یعقوبی بز طرفدن عطیه و احسان اولان حالد و هاموسنی صالح بنده لر ایتدیک
 (۷۳) «واولاری پیشوالر ایتدیک که هدایت ایدیر دیلر خلقی بزیم امرمه اطاعت
 انکه ووحی ایتدیک اولاره بخشی ایشلر عمله گتورمگی و نماز قیلماقی و زکوة

قَوْمَ سَوْعَافَسِقِينَ (۷۵) وَاَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا اِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ (۷۶) وَتَوَحَّادْنَا دَانِي مِنْ
 قَبْلُ فَسَتَجِدُنَا هَآءِهِ فَنُجِنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ (۷۷) وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا
 بَيِّنَاتِنَا اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْعَآفَرَفَنَاهُمْ اَجْمَعِينَ (۷۸) وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ اِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ اِذْ نَفَثَتْ
 فِيهِمْ غَمَّ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ (۷۹) فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكَلَامِنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا

ویرمگی واونلر بزه عبادت ایدنارایدیلر (۷۴) ولوطه نبوت حکمی وجمع مسائله
 عالم اولماق ووروب اونی خلاص ایتدیک اوقریه دنکه پیس ایشلر «کوروردیلر»
 عورتلردن الگوتوروب اوشاقلاره کفایت ایدردیلر عبارتدر سدوم قریه سنگ اهلندن
 «بدرستیکه اونلار اللهک اطاعتندن خارج اولان پیس قوم ایدیلر (۷۵) واونی
 اوز رحمتیزه داخل ایتدیک حقیقتده لوط صالح بنده لردن ایدی (۷۶) ووبردیک
 نوحه» یالینکه یادایت نوحی «اوزمانیکه ندا ایتدی الله بوندان سابق» دیدی
 پروردکارا یر یوزینده کافرلردن بر احددیری قویمه «بیز قبول ایتدیک اونگ
 سوزلی ونجات ویردیک اونی واونگ اهلنی بیوک غمدن» که اوزون مدت خلقتک
 اذیتنه وکذبینه صبر ایتدی (۷۷) «ونصرت ویردیک اوگ» ومنع ایتدیک «اوقوملردن
 که تکذیب ایتدیلر بزم معجزه لری میز بدرستیکه اونلار پیس قوم ایدیلر اوسسبه
 اونلارگ هاموسنی بز غرق ایتدیک (۷۸) و یادایت داودی واونگ اوغلی سلیمانی
 زمانیکه حکم ایدردیلر زراعت خصوصنده وقتیکه اوزراعته قومک قوینی گجه وقتی
 پراکنده اولوب ضایع اتمشدی بیز اونلارگ حکملرینه شاهد و خبردار ایدیک» الله تعالی
 وحی ایتدی داودمه که اوز اهلندن برنفری، اوزگا وصی تعیین ایت هیچ پیغمبر
 یوخدر مگر اینکه اونگ وصی سی وار داود ۴ گنچه نفر اولادی واریدی اوجمله دن
 برنفر اوغلنی واونگ آناسنی داود چوخ دوست دوتاردی داود ۴ گ میلی اوایدیکه
 همان اولان وصی اولا الله تعالی دوباره وحی گوندردیکه صبرایت تامم امریم سکا
 یتشه اووقنده داود اگلشمشدی که ایکی نفر داخل اولدی مراغه ایچون الله تعالی
 وحی ایتدی که ای داود اولادینگک هاموسنی جمعایت هرکس حقله حکم اتسه وصی
 او اولاجا قدر مدعی دیدیکه بوشخصک قوینی منم اوزوم باغیمه داخل اولوب باغیمی ضایع
 ایدندر سلیمان دیدی ای اوزوم صاحبی قویون سنگ باغکا نوقت داخل اولوبدر
 دیدی گجه وقتی داخل اولوب سلیمان دیدی ای قویون صاحبی بوئیلک قویونگک
 اولادینی ویوتی گرگدر باغ صاحبنه ویره سن داود دیدی ای اوغول نیه حکم اتمه دینگ
 که قویونگ هاموسی اوزوم صاحبنگ اولسون نهجه که بنی اسرائیلک حکمی بیله در

مَعَ دَاوُدَ الْجَبَالِ يَسْبِحْنَ وَالطَّيْرُ وَكَثَافَةُ عَالَمِينَ (۸۰) وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لَتَحْمِلَكُمْ
 مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ (۸۱) وَلَسَلِمِينَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا
 فِيهَا وَكَثَابَكُلِّ شَيْءٍ عَالِيَةٍ (۸۲) وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَفُوسُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ
 ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ (۸۳) وَيَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَى الضُّرُّونَ أَزْهَمَ الرَّاحِمِينَ
 (۸۴) فَسَجَّجْنَاهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّهِ أَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذَكَرْنَا

سلیمان ددی اوزونک آقاجلارنک اصلی ضایع اولمیبوب آتیق بوئیلک نفی ضائع
 اولوب گرك قويون صاحبک بوئیل نفی باغ صاحبه یتشه الله تعالی وحی ابتد
 که حکم همان درکه سلیمان ایتدی (۷۹) «سوگره بز حکم ایتنگی سلیمانه قالدیروب آنا
 واوغولک هراکیسه پیغمبرلک حکمی و علم دین و یردیک و داغلاری و قوشلاری
 داوده مسخر ایتدیک الله تسبیح ایدردیلر» داود تسبیح ایدن وقتده «بیز بولوع
 ایشلره قادریک» بزم قدرتمزه هیچکسک تعجب اتمک یری یوخدر (۸۰) «وتعلیم
 ایتدیک داوده زره قایرمک صنعتی که سیزدن اوتری زره قایراردی تا اینکه سیزی
 دشمنک دعوا سلاحدن ساخلیه آیا سیز شکر ایدنلر سکر» اللهک بولوع لفعولعمتنه
 یانه (۸۱) «تداسن کولگی سلیمانه مسخر ایتدیک سلیمانک امری ایله گیدردی اویره
 که بز مبارک ایتدیک اونی» که شامیری در هر وقت سلیمان خواهش اتسیدی امر
 ایدردی ییله که اونک بساطنی گوتوروب صبحدن آخشامه قدر بر آیتاق یول مسافت
 قطع ایدردی و جمیع جن و انس و قوشلار اونک یانده حاضر اولاردی «بزه رشیته
 عالم ایدیک (۸۲) و اوکارام ایتدیک شیطانلردن اونوع شخصلر که سلیمانلن اوتری
 دریاه باتاردیلر» و سوئک آلتندن جواهرات و لؤلؤ خارج ایدردیلر «وبولدن غیری
 ایشلر دخی عمله گتوردیلر» ایولر محرابلر و باشقه تعمیرات عمله گتوردیلر
 «بیز اوللاری قاچماقدن ساخلیانلار ایدیک» بو کیفیت سباسبوره سنگ ۱۳ مجی آیه سنده
 تفصیلا ذکر اولونر (۸۳) «ویادایت ابوبی زمانیکه چاغردی اللهی و دیدیکه حقیقتده
 بکا ضرر یتشدی» مالک و اولادیمک ضایع و بدنمک ناخوش اولماقدن «وسن سن
 رحم ایدنلرک رحم ایدنراقی (۸۴) پس بیز اونک دعاسنی قبول ایتدیک و اوونده
 اولان ضرری گوتوردیک» ناخوشلقدن صحت تاپدی قدر اولادی وفات اتمشدی
 «او قدر دخی تازه اولاد و یردیک» و هکذا تلف اولان مالنی و چهارپاسنی قایتاروب
 «بر او قدر اوستنه آر تور دیق بزم طرفمزدن نعمت اولان حالده الله عبادت ایدنلر
 ایچون موعظه و نصیحت اولماق ایچون» که هرکس الله حقیقتا عبادت اتسه بزم

لِلْعَابِدِينَ (٨٥) وَاسْمِعِلْ وَأَذْرِسْ وَذَلِكَ كَلِمَاتٌ كَلِمَاتُ الْغَابِرِينَ (٨٦) وَادْخُلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ (٨٧) وَذَاتُ النَّوْنِ إِذْ فُتِيَ مَغْصَبًا قُضِيَ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ قَادِي فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ (٨٧) فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ (٨٩) وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ (٩٠) فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَى وَأَصْلَحْنَاهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا إِسْرَاعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ (٩١) وَالَّتِي أَحْصَيْتُ قُرْحَهَا فَلَنْ تُخَفِّيَهَا مِنْ رُوحِنَا وَجِئْنَا بِهَا وَأَسْهَأُ آيَةً لِلْعَالَمِينَ (٩٢) إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ

درگاهمزدن ناامید اولماز (٨٥) «و یادگا گتور اسماعیلی و ادریسی و ذالکفلی بونلارک هاموسی صبرایسن پیغمبر لردندر (٨٦) ویز داخل ایتدیک اونلاری اوز رحمتیزه حقیقتده اونلار صالح لردندر (٨٧) و یادگا سال بالق صاحبی یونسی اوز مانکه قومگ آراسندن قومه آجقلو اولان حالده چیخوب گیتدی و یقین ایتدیکه بز اوگاتنک دوتماریق» یونس احوالی سوره صافانده شرح اونلار «قاراقانده» گیکه ننگ، دژرک و بالقق قارنک قرانلقنده «اللهمی چاغروب دیدیکه یوخدر الله مگر سن یاکسن جمیع عیب لردن حقیقتده من ظلم ایدلردن» من بشر قییلندن ام که اولار اوز قسلیرینه ظلم ایدر لر (٨٨) «بیز قبول ایتدیک اونگ دعاسنی و غمدن اوگا نجات و یردیک و هابیله مؤمنلره نجات و یره ریک (٨٩) یاد ایت زکریانی زمانیکه چاغردی اللهمی دیدی ایمنم اللهمنی منی تک قویمه» بگا اولاد و یر که بگا وارث اولا «و سن وارنلرک یخشی سی سن» جمیع مخلوقات یوخ اولارسن باقیسن (٩٠) «بیز قبول ایتدیک اونگ دعاسنی و باغشلادیق اوگا یحیی نی و اصلاح ایتدیک اونگ عورتنی» دو غماق حالندن کیچندن صوگره اونی جوان ایتدیک «بدرستیکه اونلار یخشی ایشلره» طاعت و عبادته «سرعت ایدر دیلر و چاغرار دیلار بزى ثوابه رغبت ایدن حالده و عذابدن قورخان حالده و بزه آلچاق لقی ایدنلردن ایدیلر (٩١) و یاد ایت ایت او عورتیکه حفظ ایتدی اوز فرجنی» زلادن عبارتدر مریم عمران قریندن «بیز اوگا اوز روحمزدن اوفوردیک» و خلق ایتدیک عیسی لی مریمگ قارلنده «مریمی و اونگ اوغلی عیسی لی غریبه علامت ایتدیک عالم لرگ اهللرندن اوتری» دنیاده گور و نمویوب که بر عورت ارسیز اولاد گتوره و عیسی او مرتبه یه یتشدیکه اوشاقلنده پیغمبر اولدی (٩٢) «بدرستیکه بوملت اسلام سزگ دینگزدر و سائر دینلر آراسنده تک بر دیندر» بو دینده ثابت اولون

(٩٣) وَتَقَطُّوا أَسْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلَّ أَنْبَارٍ جَمْعُونَ (٩٤) فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعِيدِهِ وَإِلَّاهُ كَاتِبُونَ (٩٥) وَحَرَامٌ عَلَى قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ (٩٦) حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ (٩٧) وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَذَاهِي شَاخِصَةً أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ (٩٨) أَنْتُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ (٩٩) لَوْ كَانَ هَؤُلَاءَ آلَهِةَ مَا وَرَدُواَهَا وَكُلَّ فِيهَا خَالِدُونَ (١٠٠) لَهُمْ فِيهَا زُفُورُهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ

متفرق اولميوگ ومنده سزگ اللهكزم پس بگا عبادت ايديك». (٩٣) يهوديلر ونصرايلر يا اينكه ملت اسلام «پارچه پارچه ايتديلر اوزلرنگ دين امرنى اوز آرالرينده وهر بريسى اوزينى حق و اوبرى طرفى باطل بيلمگى قطع ايتدى اوللارگ هاموسى بزييم طرفمزه قايدانلاردر» او وقتده بيز حكم ايدهرىك اوللارگ آراسنده پراكنده اولماق جهته (٩٤) «پس هراوكس كه يخشى عمللر ايده او حالتده كه اوشخص مؤمندر پس اونگ يخشى ايشه سمى اتمگنه ناعكرليك يوخدر» اوگا يخشى جزا ويريلر «وبز اونى يازاريق» وعوضنى دنيا و آخرتده ويرهرىك (٩٥) «اوقريهنگ اهلى كه بز اوللارى هلاك ايتديك عذاب گوندرمگيه حرام ومحالدر كه اوللار برده ديايه رجوع ايدهر» يالينكه دوباره دين حقه قايدالار (لاسوزى زاييدر) (٩٦) «اوللارگ رجوعى اوزمانده اولار كه ياجوج وماجوجگ سدى آچيلا» ويخلوب خرا اولا» واوللار هربر اوجا و آلقاق يرلردن سرعت ايرلر» محشره جمع اولمقه (٩٧) «وياخون اولى ده غرى وعده قيام قيامته پس او وقت كارلرگ گوزلرى خيره لنوب آچياوب بومولماز ديرلر اى قوم و اى اولسون بزه حقيقتده بز بوگوندن غافل ايديك» بو گولى فكر اتميرديك «بلكه بيز ظالم ايديك» الله معصيت ايدوب شيطانه تابع اولدوق (٩٨) «بدرسنكه سيز و اوبتلريكه سيز اوگا عبادت ايديردگز نه اينكه الله جهنمگ آليشقى سگز و سيز جهنمه وارد اولانلار سگز» ويالانچى اللهكزياله بريرده يالاجاسگز. حضرتن سؤال اولولدى كه عيسى به عبادت اولوندى اوده جهنمه داخل اودجاق حضرت بيوردى (ما) سوزى غيردى عقولده يعنى جماد قيبند. استعمال اولار عيسى وملائكه بوگ داخل دگلدلر و اوبدن علاوه ان الذين سبقت لىح آيهسى ا نلرى استثنايديدر (٩٩) «اگر ب بترلر حقيقى الله لار اولسيديلر جهنمه داخل اولمازديلر وعابد و معبودگ هاموسى جهنمه هميشه ليك اولانلاردر (١٠٠) اوللار ايچون جهنمده» حمارگ صوتى كمى

(۱۰۱) اِنَّ الدِّينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنْ الْحَسَنٰى اُولٰٓئِكَ عَنْهَا مُعْمَدُوْنَ (۱۰۲) لَا يَسْمَعُوْنَ حَسْبَهَا وَهُمْ فِي مَا شَتَّتْ اَنْفُسَهُمْ خَالِدُوْنَ (۱۰۳) لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَرْعُ الْاَكْبَرُ وَتَنْقَلِبُ اِلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ هٰذَا يَوْمُكُمْ الَّذِى كُنْتُمْ تُوعَدُوْنَ (۱۰۴) يَوْمَ نَطْوِى السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ الْكُتُبِ كَابِدًا نَأْوِلُ خَلْقَ نَبِيِّنَا عَلَيْنَا اَنَا كُنَّا فَعٰلِیْنَ (۱۰۵) وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ اَنَّ الْاَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِى الصَّالِحُوْنَ (۱۰۶) اِنَّ فِى هٰذَا لَبَلَاغٍ لِّقَوْمٍ عَابِدِیْنَ (۱۰۷) وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا رَحْمَةً لِّلْمَالِیْنَ (۱۰۸) قُلْ اِنَّمَا یُوحِیْ اِلٰی اَنْفَالِیْكُمْ اَللهُ وَاحِدٌ

«تاله و آزار اتمک وار و اونلار جهنمه ایشتمزلر» برسوز که اوندن شاد اولالار (۱۰۱) «بدرستیکه اوکسلره که بزیم طرفمزدن گوزل اجر وعده سی ویریلور» دنیاده عمه گتوردیگلری یخشى عملار مقابلنده «اونلار جهنمدن اوزاق اولالاردر» (۱۰۲) بهشت اهللری جهنم اودنگ سنی ایشتمزلر» اوندن اوزاق اولمه گوره «واهل بهشت اولنت ونمت ایچنده دزلر که اوللارگ یورکلری ایستر و بهشته همیشه لیک درلر (۱۰۳) محزون اتمز اونلاری بیوک قورخی» که قیامت گوننگ قورخوسی جمیع قورخولرننگ بیوکیدر «و ملائکه لر اونلارگ قبالرینه گکرلر» مبارک بادلق ایدرلر و دیرلر «بودر سزگ ثواب آلان گوننگز که سیزه وعده اوللومش دی (۱۰۴) یاد ایت او گونی که بزگوگی بوکه ریک طوماری یازمقدن اوتری بوکن کیمی» و خلقی دیریلده ریک «نجه که اول دفعه یوخذن خلق ایتدیک» فانی اولان صوگره دوباره وجوده گتوره ریک حساب و جزادن اوتری «وعده ایتدیک بر وعده اتمک که لازم در بزه» وعده یه عمل اتمک «بدرستیکه بز وعده یه عمل ایدن لریگ (۱۰۵) حقیقته بز یازدیق زبورده که داوده نازل اولوب اول دفعه توراوده یازندن صوگره» بولی یازدیق که «بهشتگ یرینه وارث اولار منم صالح بنده لریم» یا اینکه شام یرینه امت محمدص مالک اولار (۱۰۶) «حقیقه بونده» کفارگ همیشه لیک جهنمه و مؤمنلرگ بهشته قالمالرینده «اللهه عبادت ایدن قوملردن اوتری کفایت ایدن قدر مه عظه ونصیحت وار (۱۰۷) یاییمبر بز گوندرمدیک سنی مگر جمیع عالمرگ اهلته رحمت سن» ییسلره رحمت سن که اونلار سنگ جهنم کایره باتمقدن، مسخ اولماقدن و عذاب نازل اولماقدن خاطر جمع دیرلر اما مؤمنلره رحمت سن هم بودنیاده و آخرتده سنگ جهنمگ اوللره ویریلن درجه لر جهنمه (۱۰۸) «دیگنلر بودر و بوندن غیرى دگلدر الله طرفندن بگا وحی اولونار که سیزگ الله گز نک اللهدر

فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (۱۰۹) فَإِنْ تَوَلَّوْا قُلْنَا إِنَّكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ أَذْرَبْ أَقْرَبَ بِمَ يَعْبُدُكُمْ
تَوَعَّدُونَ (۱۱۰) إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ (۱۱۱) وَإِنْ أَذْرَبْ
لَعَلَّه فِتْنَةٌ لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ (۱۱۲) قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ

آیا سیز اطاعته بویون قویانلار سئز (۱۰۹) اگر یوز دولده رلر و مسلمان اولمیا لر
دیگنن من اللهک حکمندن هامکزی بر حده برابر خبردار ایتدیم نه اینکه بر قومه
یول گوستردیم او بریسنه گوستردیم «ومن یعلموم که سیزه ویریلن وعده آیا
یاخوند ر یا اوزا قدر» عبارتدر قیامتک قیامندن یا حضرتک غلبه سندن. (۱۱۰) حقیقتده
الله تعالی آشکارا دانشقی ییلر و گزلین ساخلادیقکزی دخی ییلر. (۱۱۱) سیزه عذاب
یتشمک وعده سی تأخیره دوشمگی «من یعلمرم بلکه بو تأخیر سیزی امتحان ایتمک
ایچوند ر» بلکه ایتدگنر معصیتدن فایده سئز «ولنت آیارمقندن او تری در بر زمانه دیک»
که مدت تمام اولاندن صوگره عذاب گلر (۱۱۲) «پیغمبر دیدی پروردکارا حکم ایت
حقله» منله منی تکذیب ایدنلر آراسنده «وبزیم اللهمز رحم ایدندر بنده لرینه سیز
دین سوزلر مقابلنده اللهمز کومک لیک ایستیوریک» دیور سئز که محمد پیغمبر دگلدر
بزییم کیمی بشردر ویزا و کا غالب اولاریق بونگ مقابلنده الله بزه کومک و سیزه غالب ایدر

سورة الحج (۷۸) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نصف

(۱) يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ (۲) يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلَّ
مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَكُلَّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ

(۱) ای مخلوقات قورخون اللهک عذابندن بد رستیکه قیامت گونتک زلزله سی بیوک
امردر «هیچکس او کا طاقات کتوره بامز (۲) او گونه سیز گور سئز قیامت» یا اونگ
زلزله سنی «سود ویرن عورت سود ویردیکی اولاندن غافل اولار» و حال انکه
سود ویرن عوت نکونه اوشافنه مهربان در «وحامله عورت یوکنی یره قویار و آدم لری
مست گور رسن قورخونگ شدتندن و اولار کیفای دگلدرلر اما اللهک عذاب

عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ (۳) وَمِنَ النَّاسِ مَن يَجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَتَبِعَ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ
 (۴) كَتَبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَآلَهُ يَضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ (۵) يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن
 كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَيْتِ فَأَنَا خَلَقْنَا كُفْرًا مِّن قُرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّفُفَةٍ ثُمَّ مِّن عِلْقَةٍ ثُمَّ مِّن مُّضْغَةٍ مَّخْلُوقَةٍ وَغَيْرِ
 مَخْلُوقَتَيْنِ لَكُمْ وَتَقَرَّفِي الْأَرْحَامَ مَا نَشَاءُ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نَخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لَبَدْلُفُوا الشَّدَّكُمْ
 وَمِنْكُمْ مَن يَتَوَفَّى وَمِنْكُمْ مَن يَرُدُّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مَن بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ

شد تلودر (۳) و مخلوقاتدن او گوله آدم وار که الله خصوصنده علم سیز، دلیل سیز
 جدل و مباحثه ایدر و اللهک اطاعتندن چیخان شیطانک سوزنه تابع اولار» بواته نازل
 اولوب نظر بن حارثک حقنده که مؤمنلر ایله مباحثه ایدوب دیردی ملائکهلر
 اللهک قرلاریدر و قرآن کیچمش قرنک نقلی و قصه سیدر و شیطان مریددن عبارت
 شیطان انسدر که یهودیلردن و عجمادن برپاره سوزلر اوکره بوب او نیله مسلمانلاره
 طعنه ایدردیلر (۴) «الله تعالی شیطانه بیله مقرر ایتدیکه هرکسکه اونی دوست دوتا
 شیطان او آدمی حقندن کمراه ایدر و اونی یالديران اودک عذابى طرفه آبارار
 (۵) ای مخلوقات اکر الله تعالی خلقی حساب ایچون دیر یلتتمکه شک ایدیر سنکز»
 اونک صحنه دلیل اودرکه «بز سزگ اصلنکری که آدم و حوادر توپراقندن خلق
 ایتدیکه اوکسکه قادر اولای یوخن وجوده گنورمه البته قادردر اولی فی دوباره
 دیر یلتتمکه صوگره سیزی توپراقندن عمله کلن نباتاتی یا حیواناتی یمكن آنا گزرگ
 بلند نطفه ایتدیکه «صوگره» خلق ایتدیکه سیزی «نطفه دن» که داخل اولدی آنا گزرگ رحمنه
 «پس دونمش قانندن پس برپارچه دوکولمش ائدن خلقتی تمام اولمش انسان و تمام
 اولامش ایتدیکه» عبارتدر سقطدن یا اینکه بعضی سی خوش صورت و قد قامت بعضی سی
 عکسنه «تایککه بیان ایدک سیزه اوز قدرتمزی» که سیزی دیر یلتتمکه شکنر اولمیه
 «وآلارک قارینلارینده ساخلاریق اوقدرکه ایستروک مین و قته دیک» دو قوز آی یا
 آرتوق واسکیک «صوگره سیزی اوشاق حالتنده و صورتنده آنا گزرگ قارنندن
 چخارداریق صوگره سیز یتشر سنکز کمال محکم لکه» قوت و عقله «وسزدن بعضی سی
 واردرکه وفات ایدر» صغیر و جوانلیک حالتنده «وسیزدن واردر اوکسکه عمرک
 آجاق راقنه قایدار» اوقدر عمر ایدرکه اوشاقلندن اسکیک حالت یتشر «تایککه بیلمیه
 برهیشی عالم اولاندن صوگره» یعنی اومده یتشمه مش هریشی قانوردی و ییلوردی
 اما اومده یتشندن صوگره بیلدیکی یادندن چخوب عقلی زائل اولار «ویری قورومش
 گوروسن» نباتات اثری یوخدر «ایلکه بره یاغش سویی گوندر دیک یر حرکته گلر»

الْخُسْرَانِ الْمِينِ (١٢) يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَنْصُرُهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ الْبَعِيدُونَ
 (١٣) يَدْعُوا مَنْ ضَرَّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لِبَشَرٍ أَلْفَيْتٍ (١٤) إِنْ اللَّهُ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا عَمَلُوا
 الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنْ اللَّهُ يَفْعَلْ مَا يَرِيدُ (١٥) مَنْ كَانَ يَظُنْ أَنْ
 لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَ كَيْدَهُ
 مَا يَفْتِظُ (١٦) وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِيَ مَنْ يَرِيدُ (١٧) إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ

اوگما عبادت اتسه «بوگوئه عبادت اتمک حقن اوزاق اولان گمراه قدر
 (١٣) چاغرار اوکسی که اونگ ضرری یاخوندر اونگ نفعندن» بت پرست لرگ
 اعتقادله گوره که قیامتده اولاره نفع ویرمه جکله اگرچه حقیقتده نفی یوخدر «بتلر
 نه ییس گومک در وه ییس یولداشدر (١٤) بدرستیکه الله داخل ایدر اوکس لری که
 ایمان گتوردیلر و صالح ایشلر گوردیلر اوجور بوستانلاره که اولارگ آفاقلارنگ
 و بنالرنک آلتندن لهرلر جاری اولار الله تعالی ایستدیکنی عمله گتورر «بخشی لره
 یخشی مزد پیسلره پیس مزدویر (١٥) «هر کس ظن ایدمه که الله نصرت ویرمه جکدر
 اوز پیغمبرینه دنیا ده و آخرتده کک بوآدم گوک طرفنه اوز ایوینگ سقندن ایپ
 آسون وایی بوغازله سالوب قیرسون» یا بوغولار اولر قورتارار یا اینکه گندیر
 قیریلار جانی قورتارار «و گرگدر اوآدم باخوب گورسونکه اونگ بو حیلله ایلله
 اوزنی اولدورمکی آیا اوگما غضب گتورن ایشی آپارایلر یانه» یا اینکه بوآدم برواسطه
 اختارسون که اولی گوگه چکوب چیخارسون ایلمکه گوگه چیخدی اللهک نصرتنی
 اوز پیغمبری محمد ص دن کسون و بو حیلله ایلله غضبندن خلاص اولسون بوسوزلر
 مثل و گنایمدر عمله کلیم ایشی آرزو ایتمکه (١٦) «سابقی آیلر کیمی بزنازل ایتدیک
 قرآن او حالتده که اشکارا دلیل ار ایدی» اللهک برلکنه و کوزل حکملره و الله
 هدایت ایدردین اسلامه اوکیکه ایستر (١٧) قرآن ایمان گتورن مؤمنلرگ، یهودیلرگ
 و یولسدوز و قوللوق ایدنلرگ، نصرانیلرگ، آتش پرست لرگ و الله شریک قرار
 ویرنلرگ آراسنده الله تعالی قیامت گوننده حکم ایدر» و حقه باطلگ آراسنی آیدر حقت
 یوزی آغ اولار باطلگ یوزی قرآ «بدرستیکه الله هر شیء شاهد و حاضر و غیبدن خبرداردر
 (١٨) آیا گورمرسن و بلمرسن بولیکه الله سجده ایدر اوکسه گوگلرده در و اوکسه
 یرده در» عقل و شعور صاحب لرندن «وگون، آی، یولدوزلار، داغلار، آقاج، دورت آیاقلولار

الْقِيَمَةَ انَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (۱۸) اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يَّهِنَ لِّلَّهِ فَمَالَهٗ مِنْ مَّكْرِمٍ اِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ (۱۹) هٰذَا نَحْنُ اخْتَصَمُوْا فِي رَبِّهِمْ فَاَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا قَطَمَتْ لَهُمْ نَابٌ مِّنْ نَّارٍ يَّصَّبُ مِنْ فَوْقِ رُؤُسِهِمُ الْحَمِيْمُ (۲۰) يَصْهَرُ بِهٖ مَا فِيْ بَطُوْنِهِمْ وَالْجُلُوْدُ (۲۱) وَلَهُمْ مَّقَامِعٌ مِّنْ حَدِيْدٍ (۲۲) كَلِمًا اَرَادُوْا نَّيْخَرَجُوْا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اَعْبَدُوْا فِيْهَا وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ (۲۳) اِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحٰتِ

وآدم لر دن چوخی» که مؤمن لر در لر «وآدم لر گ چوخنه عذاب اتمک لازم و لایق اولدی» ایمان گنورمه مک لرنه گوره ذی عقولگ سجده سی عبارت در ایمان گنور و ب عبادت اتمکدن و غیر ذی عقولگ سجده سی عبارت در تذلل و خشوعدن و هر کسی که الله تعالی ذلیل ایده» جهنمه داخل ایتمک ایله «اوگما احترام ایدن یو خدر» که جهنم دن چخاردوب بهشته داخل ایده «والله تعالی ایستدیک ی ایشاری عمله گنور (۱۹) بوا یکی طائفه» بریسی مؤمن لر و بریسی بش فرقه که ذکر اولدی: یهودی، یولدوز پرست، نصرانی، کبر، مجوس و مشرک در «بربریله دشمن لر در» بربریله دعوا ایدر لر اوز لرنگ الهی و دینی باره سنده مؤمن لر دیر لر بزیم دینمز حقد را و بری طائفه لر دیر لر بزیم دینمز حقد «پس اوکسلر که کافر اولدیلر اونلار ایچون اوددن اولان پالتارلار پیچیلوب تیکیلدی اونلارگ باشلارنگ اوستندن قایتیار سو توگولر (۲۰) اوسویک ایستیلیکی سینه اونلارگ قارینلارینده اولان» باغیر ساق جگر و سائر دشیلری و دریلری ارییر (۲۱) و اونلار ایچون دمیردن کرزلر وار» اوگپزلر ایله اونلارگ باشلارینه دوکرلر (۲۲) هر وقت که ایستدیلر که جهنم اودیندن چخالار غمگ چوخلقندن و طاقسزلیکن «کرو قایتیارلارلار جهنمه» کرزله باشلارینه اورولمق ایله و اونلر دیر لر «دادگ یان دیران اودیگ عذابنی» بودر خصم لرگ بریسنک جزاسی اما او بری طرفگ احوالاتی بودر که (۲۳) «الله داخل ایدر اوکسلر که ایمان گنور دیلر و گوزل عمل لر ایتدیلر او بوستانلره که اولگ آلتندن نهر لر آخار، قریلدن و لؤلؤدن عمله کلمش بلر زیک لر ایله بهشته بزه نر لر و اونلارگ لباسی بهشته اییک در» چولکه دنیاده اییک اورتمک حرام اولمه گوره اوندن اجتناب اتمش دیلر (۲۴) «و اونلار یول گوستریلمش اولدیلر پاکیزه شیئلره» کلمه لاله الا الله دیمکه یا قرآنه بودنیاده «و یول گوستریلمش اولدیلر الله بکن دیک یوله» که طریق اسلام یا طریق جنت در

جَآتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَخْلُونَ فِيهَا مِنْ سَاوِرٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ
 (٢٣) وَهَدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهَدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ (١٥) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
 وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَا لِلنَّاسِ سَوَاءً الْمَكَفِّ فِيهِ وَالْبَدَادِ
 وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نَذَقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (٢٦) وَأَذْبُوا أَتَالَابِ الرَّحِمِ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا
 تَشْرِكُ فِي شَيْءٍ وَطَهِّرْ بَنِي إِسْرَافِيلَ وَالْقَائِمِينَ وَالرَّكْعَ السَّجُودَ (٢٧) وَأَذْنِ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ
 يَا نُوحُ رَجُلًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ (٢٨) لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا

(٢٥) «اوکسلر که کافر اولدیلر ومنع ایدرلر خلقی اطاعتدن واللهک یولندن
 ومسجد الحرامه گتمکدن که اولی خلقدن اوتری محل عبادت قرار ایتدیک همیشه لک اقامت
 ایدن واطرافدن گلن هاموسنی اونده برابر در» بر قرارله اونده عبادت اتمله حقاری
 واردر چونکه مشرکلر مانع اولوردیلار مسلمانلاره مسجده نماز قیلماقه اوکا
 گوره الله تعالی اوللاری مذمت ایدیر «وهر کسکه ظلمیله حرمدن حقدن باطله میل
 ایتمک ایستی» واللهدن غیر یسنه عبادت ایده «اوکا جهنمک دردناک عذابندن
 دادیزدیر اریق (٢٦) یادکا گتور یاییمبر اوز مانیکه ابراهیمه بیتک یرینی ییلدیردیک»
 ایلکه الله تعالی امر ایتدی ابراهیمه مکهنک ایوینی تیکمگی حضرت ییلمدیکه هالنسی
 یرده بنایقسون الله تعالی بیتک مکالنی اوکا ییلدیردی ایلکه ایوی بنایقدی الله تعالی
 وحی ایتدیکه «شریک ویرمه بکا بر شیئی» ومندن سوا یسنه عبادت اتمه «ویا کثایت
 منه ایویمی» مشرکدن وبت لردن «طوف ایدنلره ونمازه دورانلاره ورکوع وسجده
 ایده نلره (٢٧) خلقی حجه چاغیر» گلسونلر حج اتمکه پس حضرت ابراهیم مقام
 ابراهیمده دوروب مسلندی ایما الناس الله سیزی چاغور حجه گلمکه پس اجابت ایدوگ
 الله تعالی ابراهیمک سننی روحلره یقوروب هر کسکه جواب ویردی حجه گلدی
 هر کس بر دفعه لیبیک دیدی بر دفعه متعدد دفعه دین متعدد دفعه لک مکیه عازم اولاریا
 ابراهیم هر کسکه سکا جواب ویردی «گلرلر سکا پیاده وآریخ دومیه سوار اولان
 حالده گلرلر سکا هر اوزاق یولدن» باخمازلار یولنک اوزاقلقنه وزحمتنه
 (٢٨) «تا اینکه حاضر اولار اولار دن اوتری معین اولان منفعت لره» دییاده تجارت و سیاست
 ایشلرینی وآخترده ثواب کسب اتمک ایچون «و ذکر ایدملر اللهک آدنی معلوم
 گونلرده» شاید عبارت اولا تروییه وعرفه وبایرام گونلردن که اعمال حج عمده سی
 اونده عمله گلور یا اینکه ایام تشریقندن عبارتدر بایرام گونی واوچ گون اولندن

اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْبَنَاتِ الْفَقِيرِ
 (٢٩) ثُمَّ لِيَقْضُوا تَكْلِفَهُمْ وَلِيُؤْفُوا نَذْرَهُمْ وَلِيُطُوفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ (٣٠) ذَلِكَ وَمِنْ عَظَمِ
 حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأَحَاتِ لَكُمْ الْأَنْعَامِ الْأَمَانَتِ عَلَيْكُمْ فَاجْتَبُوا الرَّجْسَ مِنَ
 الْأَوْتَانِ (٣١) وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ (٣٢) حَقَّاءَ اللَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا
 خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ (٣٣) ذَلِكَ وَمِنْ عَظَمِ
 شَعَائِرِ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى الْقُلُوبِ (٣٤) لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى مَحَلِّهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ

صوگره «اونگ مقابلنده که الله روزی ایدوبدر اولارده دورت ایاقلو حیوان لردن»
 اولارای ذبح یاخر ایدوب اتنی بیرلر «پس یونواوندن ومخت چکمش فقیره دده ویریگ
 (٢٩) صوگره عمله گتوروگ حج عمل لرنگ هاموسنی» واحرامدن چخوگ «ووغا
 ایتسونلر نذرلرینه» اگر نذر اتمش اولسالار «وطواف ایتسونلر اوییتی که آزاد اولوبدر»
 غرق اولماقدن نوحگ طوفاننده یاقدیم زمانده ابراهیم وقتدن قالوبدر (٣٠) «بودر
 حجگ کیفیتی وهر کسکه تعظیم ایده اللهگ حرمت صاحبی اولان عمللرینه یا عبادت
 برلرینه» که عبارتدر بیت الحرام بلدحرام شهر حرام مسجد الحرامدن یا اولنرده
 اولان عمل لردن «پس اویخشیدر اوآدمه اللهگ یاتنده و حلال اولدی سیزه
 چاربالر» دوه اوکوز، قویون «مگر اوزادکه سیزه اوخونار» لجه که سورة مائده
 ٥٥جی سورده نگ «امجی آیه سنده دکر اولدی «پس اجتناب ایدیگ مرداردن» که
 عبارتدر بت لردن (٣١) واجتناب ایدوگ یلاں دانشمقدن» عبارتدر مطلق یالاندر یا اینکه
 مشرک لرگ تلبیه سندن دیر دیرلر لیبک لاشریک لک لاشریکا هولک تملکه وماملک
 (٣٢) «میل ایدن حالده الله» نه اینکه الله شریک ویرن حالده «وهر کسکه الله
 شریک قرار ویره گویا گوگدن یره یخیلوب اولوب وقوشلاو اونی سرعته دوتوب
 پارچه پارچه داغیدوب یا اینکه گوگدن یره دوشن وقته ییل اونی ال یتمشکن اوزاق
 یره آپاروب» یعنی الله شریک قرار ویرن کسگ حقدن اوزاق اولماقی گوگدن
 یره یخیلان شخصگ حالتی کیمیدر که یولده اولی قوش صیدایده یا اینکه ییل اونی
 اوزاق یره آتا (٣٣) بو حکم لره عمل ایتمک لازمدر «هر کس اللهگ حرمتلو مقاملرینه
 یا عمل لرینه تعظیم ایده حقیقتده اومقاملری حرمتلو دوتماق قلیلرگ پرهیزکار لقندلر»
 شعائریا عبارتدر مناسک حجگ هاموسندن یا اینکه نحر اولونان دوه دن (٣٤) «سیزگ
 ایچون اومقاملرده منفعتلر واردر معین مدته دیک» شعائر مناسک حج معنی سسه
 اولانده تفسیر بیلهدر که سیزگ ایچون منفعتلر وار اعمال حجی عمله گتورمکده قیامت

(٣٥) وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا نَسِكًا لِذِكْرِ اسْمِ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَالْهَكُمُ
 إِلَهُ وَاحِدٌ فَلَهُ اسْتَمُوا بِوَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ (٣٦) الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ
 عَلَىٰ مَا صَابَهُمْ وَالْمُقْبِي الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقَاهُمْ يَنْفِقُونَ (٣٧) وَالَّذِينَ جَعَلْنَا هَالِكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ
 لَكُمْ فِيهَا خَبْرٌ فَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ صَوًّا فَإِذَا وَجِيتُ جُنُوبَهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ
 كَذَلِكَ سَخَّرْنَا هَالِكُمْ لَعَاكُمْ تَشْكُرُونَ (٣٨) إِنِّي نَسَّالَ اللَّهُ لِحُومِهَا وَلَدِمَاتِهَا وَلَكِنَّ نَسَّالَهُ

حزب

گوئندہ دیک: حج گوئری بریرہ جمع اولار ستر و عموم مسلمینہ لازم اولان ایشلری
 مشاورہ ایدرسنر اگر دود معنی سنہ اولسا بیلہ اولور کہ سیزہ منفعت واردر اوکاسوار
 اولمقدہ و سودنی ایچمکدہ و یوننی استعمال اتمکدہ نحر زمانہ دیک «پس اونگ یری»
 اعمال حجک یری یادوہ نحر اولمق یری «غرق اولمقدن آزاد اولان ایو طرفنہ در»
 نحر حرمده اولماقی دلالت ایدیر کہ منی حرم یرینہ داخلدر (٣٥) «وہر است ایچون
 (کہ سیزدن قباق واریدی) محل عبادت و یاقربان کسمک قرار اتمشیک تاینکہ ذکر ایدہ لر
 اللہک آدینی او حیوانی ذبح ایدندہ کہ اللہ اولارہ روزی ایدبدر چار یالردن» دود .
 اوکوز، قویون و گیحی بوآیدن معلوم اولور کہ ذبح وقتی تسمیہ ہر شریعتدہ واجب ایدی
 «سیزک اللہک تیک اللہ در اوکابویون قویون و اطاعت ایدون و مزدہ و یر یا پیغمبر شکستہ
 نفسیلیک ایدنلرہ (٣٦) اولارک بوصفتلری واردر ایلکہ اللہ اولارک یاندہ ذکر
 اولونا» و اولاری اللہک غذا بیلہ قور خودالار «اونلرک قلبلری قور خار و مزدہ و یرہ
 اوکسلرہ کہ صبر ایددیجی لردر» اولالار مقابلندہ کہ اللہ یولندہ اولارہ یتشوب و مزدہ و یر
 نماز قیلالارہ و اوکسلرہ و یر دیکمز روزی لردن اللہ یولندہ صرف ایدرلر
 (٣٧) و دود قربان کسمکی سیزدن واتری اللہک حرمقلو علامتلری ایتدیک» عبارتدر
 گوهانی یاروب باشماقنی اوستندن آسوب مکاہدیک سورمکدن «سیزک ایچون اولندہ
 خیر و نفع واردر» دنیا و آخرتدہ «اللہک آدینی دودہ ذکرایدیک نحر ایدن حالده»
 بسم اللہ واللہ اکبر دیون صوگرہ نحر ایدون «آباق اوستہ اولان حالده» برالینی باغلیون
 برالی ایکی آباقلاری اوستہ دورسون «ایلکہ دودلک بوکورلری یرہ دوشہ» و جائی
 چخوب یرہ بیخلہ «پس ییوگ اوندن» کہ جائزدریمک چونکہ جاہلیتدہ قربان صاحبہ اتندن
 یمک حرامیدی «ویدیریک قناعت ایدن فقیرہ» و سؤل ایدن محتاجہ لہ کہ بوکیفیتی
 سیزہ وصف ایتدیک «ہایلہ رام ایتدیک اولاری سیزہ شایدکہ سیزشکر ایدہ ستر
 (٣٨) هرکز قربانلار کترک اتلری ونہ اولارک قانلاری اللہ یتشمزلکن اللہ سیزدن
 برہیزکارلق یتشر» چونکہ زمان جاہلیتدہ قربان کسن وقتندہ حرمده کسوب قانتی

التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْكُمْ وَيُسِّرَ اللَّهُ الْحَيَاتِ
 (۳۹) إِنَّ اللَّهَ يَدْفَعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ (۴۰) أَذِنَ لِلَّذِينَ
 يَقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ (۴۱) الَّذِينَ أَخْرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَغِيْرَ حَقٍّ إِلَّا
 أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهْدِمَتِ صَوَامِعُ وَبِعَ وَصَلَاتُ وَمَسَاجِدُ
 يُذَكِّرُ فِيهَا اسْمَ اللَّهِ كَثَرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَسْوَىٰ عَزِيزٌ (۴۲) الَّذِينَ أَنْ
 مَكَّنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِأَلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَاللَّهُ غَافِقٌ

بیئتک اطرافتہ سورتردیلمر قان اللہ یتشمز اما اللہ قبول ایدر قوی ایدن شخصک عملنی
 «ہا بیلہ رام ایندیلمر اونی سیزہ تا اینکہ اللہی یاد ایدہ سکر بیوکیلیک ایلہ» یعنی تکبیر
 دیہ سکر اللہ اکبر اللہ اکبر لا الہ الا اللہ واللہ اکبر آخرہ دیک «ومزہ ویر احسان ایدلرہ
 (۳۹) کفارک ضررینی «اللہ تعالیٰ مؤمنلردن البتہ دفع ایدر» ومؤمنلرہ نصرت ویرر «اللہ
 تعالیٰ جمیع خیالت ایدن و کفران نعمت ایدن کس لری دوست دو تماز (۴۰) اذن ویریلدی
 مؤمنلرہ کہ مقاتلہ ایدلر اوجہتہ کہ مظلوم اولوبلار» چونکہ مشرک لر مسلمانلارہ
 اذیت ایدریدیلر اونلار حضرتک خدمتہ گلوب شکایت ایدریدیلر حضرت بیوروردی
 حالادعویہ اذن ویریلیمیبوب ایلکہ بوآیہ نازل اولدی مکدہ جہادتمک ممکن اولمیوب
 مدینہ یہ ہجرت ایدندہ عملہ گلدی «اللہ تعالیٰ اونلار نصرت ویرمگہ البتہ قادردر
 (۴۱) اوکسلر کہ خارج اولوندیلر اوز ایولرندن» مکدن مدینہ یہ حاجشہ یہ «لاحق
 یرہ اونلارک ہیچ بریستک تقصیری یوخیدی مگر اینکہ اونلار دیردیلر بزیم اللہم
 نک وحق اللہدر» کہ مشرک لرک اعتقادہ گورہ بیوکی گناہیدی «واگر اللہ دفع اتمہ سیدی
 خلقک بعضی سنی بعضی سیلہ» بوآیہ نگ تفسیری بقرہ سورہ سبک ۲۵۱ مجی آیہ سندہ
 تفسیر اولوندی «ہرآیہ ویران اولاردی راہلرک صومعلری ونصرانی لرک کلیسالری
 ویہودی لرک معبدلری ومسلمہ نلارک مسجدلری کہ اوندہ اللہک آدی چوخ ذکر
 اولونار واللہ تعالیٰ البتہ نصرت ویرر اوکسہ کہ اوکس اللہ نصرت ویرر» اللہک
 حکمنی عملہ گتورمک ایلہ «وبدرستیکہ اللہ تعالیٰ ہرآیہ قوتلو وجمیع شیئی لرہ غلبہ
 ایدندر (۴۲) ہجرت ایدنلر اوکسلردر کہ اگر بز اونلری یرک یوزیندہ قوتلو
 وہرایشہ قدرت صاحبی ایدیلمر نماز قیلاردیلر و زکوۃ ویرردیلر وامر ایدریدیلر
 یخشی ایشلرہ ونہی ایدریدیلر پیسلیکن واللہ ایچوندن ایشلرک آخری (۴۳) واگر
 سنی تکذیب ایدلر» یایغمبر اوندن محزون اولما «بتحقیق تکذیب ایتدیلر اونلاردن

الْأُمُور (٣٣) وَإِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَتَمُودٌ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ عِيسَى فَأَمَّا لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَبُكَيتُمْ كَانَ نَكِيرٌ (٣٤) فَكَانَ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَمِنْهَا خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَبِئْسَ مَعْطَلَةٌ وَقَصْرٌ مَشِيدٌ (٣٥) أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارَ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبَ الَّتِي فِي الصُّدُورِ (٣٦) وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخَافَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنْ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعْدُونَ (٣٧) وَكَانَ مِنْ قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُهَا

بقای نوح و قوم نوحی و عاد و قومی و تمود و قومی و ابراهیم و قومی و لوط و قومی و مدین اصحابی» بواتلرگ هر بریسی تکذیب ایتدیلر اوز عصرنگ پیغمبرنی «و تکذیب اولدی موسی» الله تعالی بیورمادی موسی ننگ قومی تکذیب ایتدی چونکه موسی ننگ قومی بنی اسرائیل ایدی هاموسی موسی یه ایمان گتورمشدی موسی نی تکذیب ایدن فرعون و اوننگ قومی ایدی «پس مهلت و بریدیک کافر لره» و اونلاره عذاب اتمگده تاخیر ایتدیک «صوگره اخذ ایتدیک اونلاری عذابه پس نجه اولدی اونلارگ عمللرینی ناخوش دو تماقیم» نعمتی بلایه عوض ایتدیم (٣٤) «چوخ شهرنگ اهلنی هلاک ایتدیک احوالده که ظالم ایدیلر» پیغمبرلری تکذیب اتمک ایله «پس اوشهرلری بیخیلیدلر سقف لری اوسته وله چوخ قوی واردر که معطل اولوبدر» سو چکمکن اهلنگ هلاکی جهته «و چوخ اوطاقلار وار محکم در» و اوجا بنا اولونمشدی ساکن اولانی ساغ قالمادی (٣٥) «آیا سیراتمیدلر یرده» پاییمبر سنگ قومگ سفر ایدوب کسب تجربه ایدلر «و اونلارگ اوگونه قبللری اولاکه اونیله عقل و فکر صاحبی اولالار یا اوگونه قولاقلاری اولاکه اولیله ایشیده لر» اوز پیغمبرلرینی تکذیب ایدن اوتلرگ احوالنی «حقیقته کور اولماز اونلارگ ظاهری گوزلری اما کوردر اونلارگ او گوزلریکه سینه لرینده در» قلب گوزله لازمدر اللهی تاماق و معرفت یتورمک (٣٦) «تلسدیرلر سنی یا محمد اونلاره عذاب گوندرمگه البته الله خلای اتمز اوز وعده سنه» که عذاب گوندرمگه وعده و یروبردر «بدرستیکه برگون سنگ اللهگ یالنده» که عبارتدر قیامت گونندن «مین نیل کیمیدر او نیلردن که سیز سائر سئز» دیاده یا اینکه اللهگ یالنده سزگ مین نیلگزر برگون کیمی در اوجهته تلسمز تیز عذاب گوندرمگه (٣٧) «و چوخ کند و اریدی که اهلنه من مهلت و بریدیم و اونلار ظلم ایدنلر ایدیلر صوگره من اخذ ایتدیم او قریه ننگ اهلنی» عذاب ایله «ومنم طرفمدر خلقک فایدا جافی (٣٨) دیکن ای پیغمبر مخلوقه: ای آدمار بودر و بولدن غیری دگلدر که من سیزی آشکارا قورخوزانم اللهگ عذابیله

وَهُی ظَالِمَةٌ أَخَذَتْهَا إِلَى الْمَصِيرِ (۴۸) يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ (۴۹) قَالَتِ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (۵۰) وَالَّذِينَ سَمِعُوا نَجْوَىٰ إِبْنَانَا مَعْجِرِينَ
 أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (۵۱) وَمَا رُسُلُنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّىٰ أَلْقَى الشَّيْطَانُ
 فِي أَمْنِيَّتِهِ فَبَنَسَخَ اللَّهُ مَا يَبْقَى الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ إِنَّا اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (۵۲) لِيَجْعَلَ مَا يَلْقَى
 الشَّيْطَانُ قِنْدَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ
 (۵۳) وَلَيْسَ لِلَّذِينَ آمَنُوا الْقُلُوبُ إِلَّا أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِي

(۴۹) او کس لکه ایمان گتوردیلر و یحیی ایشلر دو تدبیلر اونلار ایچون گناهلرلرنگ
 باغشلانمقی و بیوک روزی وار» بهشتک نعمتلرندس (۵۰) «واوکس لکه سعی ایتدیلر
 بزیم آیت لریمزی باطل اتمک» و چوخ مبالغه ایتدیلر و اونلارلرگ گمانی او ایدیکه «اللهم
 عاجز ایدلر اونلار جهنمک یولد اشلاری در (۵۱) و بیز سندن قباق هیچ پیغمبر
 گوندرمدیک مگر اینکه او پیغمبر اوشا نازل اولان آیتلری او خومق ایستین و قنده شیطان
 اوز طرفندن برهیشی آندی و آرتوردی او پیغمبر او خودیقی آیه به آیه صورتند خلقی ضلالت
 سالمندر اوتری «پس الله باطل ایتدی اوشیئی که شیطان اولی آتمشدی صورته الله محکم
 ایدر اوز آیاتی» باقی قویمق و سهو و غلط اولماق دن حفظ اتمگیله و الله تعالی ییلن و حکیمدر»
 (شان نزول) حضرت پیغمبر مکده و النجم سوره سنی او خویوب ۱۹ مجی آیه (افرا ایتیم
 اللات و العزی) آیه سنی او خویانده شیاطین مکدهن برلر جماعت آراسنده اوجاسله
 دیدیکه (تلك الغرائق العلی وان شفاعتهن لقرتجی) یعنی بواج بتلرگ مرتبه سی
 اوجادر و امیدوار که اولر شفاعت ایدلر جماعت مشبه اولدیکه بوسوزلر الله طرفندن
 نازل اولوب دره سوره لک آخیرینده حضرت سجده ایدوب جماعت دخی سجده ایتدیلر
 حضرت بواج اولادن خبردار اولوب غمگین اولدی خداوند عالم پیغمبر صرگ تسلی سندن
 اوتری بو آیه نی نازل ایتدی (۵۲) «تا اینکه الله تعالی امتحان ایده شیطان آتان سوزلرایله
 قبلرینده شک ناخوشلقی اولان و یوراکلری برک اولان کس لری و حقیقتده ظالم حقدن
 اوزاق اولان مخالفنده درلر (۵۳) «و تا اینکه علم و یریلمش عالم کس لری بیله لکه قرآن
 حقدن و الله طرفندن در» تعبیر و تبدیل جائز دگلدر «و قرآله اینا نارلر» که حقدن و اوندن
 باشقه سی باطلدر «بوسبیه اولرلرگ قلبی قرآنه میل ایدر» ایمانارلرگ قوتی ایل و البته الله تعالی
 ایمان گتورنلری هدایت ایدر دوزیوله» که اونلری بهشته یقورر (۵۴) «واوکس لکه
 کافر اولدیلر قرآنده سنک اتمکده ثابت قدم اولاجاقلر اونلار ا قیامت غفله گلن زمانه دیک

الَّذِينَ آمَنُوا إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (٥٤) وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي رِيَّةٍ مِنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٌ عَقِيمٌ (٥٥) الْمَلِكُ يُومِنُ بِاللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ (٥٦) وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَلَنُكَذِّبَنَّ لَهُمُ عَذَابَ مَهِينٍ (٥٧) وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَلَّوْا أَوْ مَاتُوا لِرِزْقِنَاهُمْ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ خِزْيَرٌ الرَّازِقِينَ (٥٨) لِيَدْخُلَهُمْ مَدْخَلًا يُرْضَوْنَ بِهِ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ (٥٩) ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عَاقَبَ بِهِ ثُمَّ بُعِيَ عَلَيْهِ لِيَنْصَرَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَصَفْوٌ غَفُورٌ (٦٠) ذَلِكَ بَانَ اللَّهُ يُولِجُ اللَّيْلَ

یا اینکه اولارا دوغمیان گونگ عذابى گلنه دیک قیامت گوننه عقیم دیلور اوجهته که اوگونه کافرله خیر دوغولماز یا اینکه عبارتدر بدر دعواسندن چونکه اونگ مثلئ دخی دوغولماز هم قتله یتشدیلر همیده اسیر اولدیار (٥٥) «پادشاهلق اوگونکی گونده محض الله ایچون در» دنیاگ خلافتنه که هر طرفه بر پادشاه وار الله حکم ایدر اولارگ آراسنده پس اوکسرکه ایمان گتور دیلر وصالح عملر ایتدیلر اولار نعمتله دولوباغچه وبوستانلرده درلر (٥٦) و اوکسرکه الله اینالما دیلار و تکذیب ایتدیلر بزیم آیتلریمزى پس اولار ایچون خار ایدن عذاب وار (٥٧) و اوکسرکه الله یولنده هجرت ایتدیلر و وطنلرندن آیریلدیلر «صوگره اولنری اولدوره لر جهاده یا اینکه اوزاجل لری ایله اولدیلر هرآینه الله اولنره روزی ویرر گوزل روزی» بهشته اونوع روزینی ویرمه هیچکس قادر اولماز الھدن سوا «الله هرآینه روزی ویرنارگ یخشى در (٥٨) البته داخل ایدهریک اولنری اونوع داخل اولماق یرینه که اوکاراضی اولارلار الله هرآینه ییلن وکنه ایدنلره تیز عذاب گوندرمه تله سمین در (٥٩) بواللهک امری در وهرکسه عذاب ایده او عذابگ مثلئى که اونوع عذاب اولونوبدر» ظالمه جزا ویره ظالم ایدن ظلم کیمی مشرک لرایله دعوا ایده نجه که مشرک لر اولار ایله دعوا ایدوب «صوگره اوگا دوباره ظلم اولونا» نجه که مشرک ل ظلم ایتدیلر مسلمانلاره اولار لری مکدن اخراج اتمک ایله «البته الله مظلومه نصرت ویرر الله تعالی هرآینه باغشلیان و غفو ایدنلر» بوآیه نازل اولوبدر مک مشرک لرنک حقنده محرم الحرام آیندن ایکی گون قالمش اولار بیغمبر صرگ اصحابندن ایکی نفره یتشوب دیدیلر محمدگ اصحابی محرم آینده دعوا اتمزلر پس اولاره حمله ایتدیلر هرچند اولار التماس ایتدیلر که بوآیه دعوا جائز دگلدر اولار باخمادیلر پس اصحاب حمله ایدوب اولار لری اولدیریلر آیه نازل اولدیکه هر کسه اصحابدن عقوبت ایدمه محرمده فان توکم ایله نجه که مشرک لر عقوبت ایدیر دیلر

فِي الْهَارِ وَيُوجِ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ حَكِيمٌ (۶۱) ذَلِكَ بَانَ اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ وَإِنَّا بِدَعْوَانِ
 مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ (۶۲) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 فَنُصِيعَ الْأَرْضِ حُمْرَةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ (۶۳) لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ
 الْغَنَى الْحَمِيدُ (۶۴) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي الْأَرْضِ وَالثَّلْجَ كَتَجَرِي فِي الْبَحْرِ بَاسْمِهِ
 وَيَمْسُكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ الْأَبْدَانُ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ (۶۵) وَهُوَ الَّذِي
 أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ (۶۶) لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ
 نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُكَ فِي الْأَمْرِ أَدْعِ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٌ (۶۷) وَإِنْ جَادَلُوكَ

اصحابی اولدورمک ايله حرمتملو آید البته الله نصرت ویرر مظلومه که استیور دیلر اولناری
 اولدورلر بوتفسیره گوره گرتک بو آیه مدینه ده نازل اولمش اول (۶۵) «بو قدرت اوسبیه
 درکه الله تعالی داخل ایدر گیمه نی گونوز و گونوزی داخل ایدر گیمه» بو آیه ننگ تفسیری
 آل عمراندہ ذکر اولدی «بدرستیکه الله تعالی ایشیدن و گورندر (۶۱) بولصرت اوسبیه در
 که الله حق و دوغری در» قولندہ و فعلنندہ «او بتلر که اونی چاغور لار اللمدن غیری باطلدر
 و بدرستیکه الله اوجادر» شیبیه قرار ویریلمکن «ویو لدر» اوندن که وصف اولونا
 (۶۲) «آیا سن گورم دؤک اولیکه الله گوگدن سوگوندر دی یرسبز و خرم اولدی الله لطف
 ایدندر» بندہ لرینه گمان سیز یردن روزی و یرمک ایلہ «و خبر داردر» بندہ لرک قلب لرینه
 (۶۳) «الله ایچوندر اوزاد که گوکلر ددر و اوزاد که یرددر الله بی احتیاجدر و جمیع
 افعالندہ بکنمشدر (۶۴) آیا گورمر سن که الله رام ایتدی سیزه اوزادیکه یرددر و سیزه
 کمینی رام ایتدی دریاده اللہک امریلہ جاری اولار و گوگی یرہ دوشمکن سخا لار
 مگر اللہک اذیلہ» گوگدن بعضی قورخیلو علامت لر ایلدیریم کیمی دوشوب یری خراب
 ایدر «بدرستیکه الله مخلوقاتہ هر آینه مهربان و رحم ایدندر (۶۵) و اودر اول الله که
 سیزی دیری ایتدی سوگره سیزی اولدورر سوگره سیزی گنه دیری ایدر بدرستیکه
 انسان هر آینه کفران ایدندر (۶۶) گچمیش قرن لرک هر بریسنه برگونه دین و شریعت
 قرار ایتدی که او کا عمل ایدیر دیلر پس اولار گرکسنله دعوا و قیل قال اتمیه لر بوامر
 دینده» چو که موسی ننگ شریعتی برقرار ایلہ ایدی ابراهیمک شریعتی باشقه قرارلہ
 بعضی شینلر دہ سنگ دینگ ایلہ مخالفت ایدیرلر بعضی امرلر دہ ابراهیمک دینی ایلہ
 ملتفت اولما اولارک منازعه لرینه «خلق اوز اللہک طرفنه دعوت ایت بدرستیکه سن
 هر آینه دوغری و دوز دین اوزریندہ سن (۶۷) و اگر سنله مقاصمه ایدر» ذبح مسئله سنندہ

فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ (۶۸) اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ
 (۶۹) أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
 يَسِيرٌ (۷۰) وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانٌ وَمَا لَمْ يَكُنْ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لَمْ يَكُنْ لَهُمْ
 مِنْ نَصِيرٍ (۷۱) وَإِذْ أَنْتَلَى عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا إِنَّا نَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ
 يَسْطُونُ بِالَّذِينَ يَنْتَلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ بَشَرٌ مِنْ ذَلِكَ النَّارِ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا
 وَبَشَرٌ الْمَصِيبِ (۷۲) يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٌ مِثْلَ مَا تَسْمَعُونَ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ
 يَخْلُقُوا ذَبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذَّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ

یا اولارک شریعتک نسخنده «پس دیکن یا پیغمبر که الله یخشی بیلور اوزادی که سیز
 عمل ایدیر سکر (۶۸) الله حکم ایدر سیزگ آرا کرده قیامت گوننده اوشیئده که سیز
 اوند اختلاف ایدیر سکر (۶۹) آیان بلمور سن بونیکه الله بیلور اوزادیکه گوگده
 ویرده در» هیچ شیئی اوکا مخفی دگلدر «بونلارک هاموسی کتاب ده یازیلوب» لوح
 محفوظده «بدرستیکه لوح محفوظده یازمق الله آساندر» احتیاجی یوخدر خط و حرف
 استعمال اتمکه اول لفظی ایله عمله گلر (۷۰) «کافرلر عبادت ایدرلر اللهدن غیری
 اوبت لره که اونگ دوغری لقنه بردلیل وبرهان نازل اولمادی و عبادت ایدرلر بر شیه که
 اوکا عالم دگلدرلر» یعنی بلمورلر که حقیقتده الله دکلدر «وظالم اولان مشرک لره گومک
 ایدن یوخدر» که عذابی اولردن دفع اید (۷۱) «ایلکه بزیم آیدین و آشکار آیه لریمز اولارک
 یاتنده اوخونار یا پیغمبر کافرلرک یوزلرینده قرآنی ناخوش دوتق علامتی تانیارسن»
 گوررسنکه قاش قاباقلارنی توکرلر «یاخون اولارلار که حمله ایدله بزیم آیت لریمز
 اوخویان کسلره دیکان یا پیغمبر آیسیره خبر و یروم بونلاردن پیسنی که اوپس شیئی
 جهنم اودی در الله اونی کافرلره وعده و یرویدر وجهنم نه پیس قاید اچاق یردر
 (۷۲) ای مشرک لر سیزه مثل اورولمش اولدی» سیزگ بت لره قوللوق اتمگ کزده
 «ایشیدینگ اولی اوکسلر که سیز عبادت ایدرسکر اللهدن باشقه هرگز برچینی یارادابلمز لر»
 و حال اینکه خورده وضعیف حیواندر «هرچند که جمع اولار چینی یار اتمقه» گنده
 یارادابلمز لر «اگر چین لر بتلری سویوب برپارچه بدنارندن آبارلر اوبتلر باچار ایلمز لر
 که اوزلرنی خلاص ایدله» مشرک لر زعفران ایله بتلری بولامش دیلر چین لر جمع
 اولوب زعفرانی بتلرک اوستندن یمشدیلر آیه شریفه اوکا اشاره در «بتلر و چین لرک
 هر ایکسی وضعیف در (۷۳) تعظیم اتمدیلر کفارلر الله سزاوا اولان قدرده تعظیم

(۷۳) مَا قَدَّرَ اللَّهُ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ (۷۴) اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ (۷۵) يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (۷۶) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَاقْعُوا الْخَيْرَ لَكُمْ تَفْلَحُونَ (۷۷) وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمِيكُمُ الْمُسْلِمِينَ (۷۸) مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

اتمک بدرستی که الله تعالی هر آینه قوتلو و غالب در (۷۴) الله تعالی ملائکه دن و بشر جنسی اولان مخلوقات دن ایلچی لر اختیار ایدر «ملک واسطه سیله پیغمبره وحی گوئد و رب پیغمبر واسطه سیله خلقه یتورر» بدرستی که الله ایشیدن و گورندر «یا اینکه الله تعالی اختیار ایدر ملائکه دن ایلچیلر جبرئیل و میکائیل کیمی و انسانا تن ده ایلچی اختیار ایدر عبارتدر پیغمبر لر دن (۷۵) «الله تعالی خلافت قبایقه و دالنده اولانی یلر» یعنی کیچمش احوال لر نی و کله جک احوال لر نی بلر «جمع ایشلر الله طرفنه رجوع اولولار» قیامت گوئنده (۷۶) «ای اوکسلر که ایمان گتور و سکر رگوع و سجده ایدیگ نماز قیلانده و عبادت ایدیگ الله کز و یاخشی ایشلر دوتون» صلۀ رحم ایدیگ «شاید که سیز نجات تاپاسکر (۷۷) و جهاد ایدیگ الله یولنده حق جهاد اتمک الله سیزی اختیار ایتدی دین اسلامه و سیزگ ایچون دینده تنک لیک و چتین لیک یری قویمادی بلکه وسعت و یردی سیزگ آتاکر ابراهیم ملتنگ و سعتی کیمی الله سیزه مسلمان آدی قویودر ابراهیم دن قباق» یا اینکه ابراهیم سیزه مسلمان آدی و یروب قرآن نازل او ندن قباق (بقره سوره سنگ ۱۲۸ مجی آیسنه ملاحظه) و بو قرآنده ده سز مسلمان آدلانورسکر تا اینکه پیغمبر شاهد اولاسیزه» سیزگ طاعت کز و قبولنه یا اینکه احکامی خلقه یتورمه «و سیزه شاهد اولارسکر مخلوقاته» کیچمش پیغمبر لرگ اتمنه یا سز دن صوگره کلن اقلره که پیغمبر لر احکامی خلقه یتور و بدر «پس نماز قیلور و زکوه و یریگ و چنک اورون اللهگ دیننه اللهدر سیزگ ایشکزه یتشن و گومک لیک ایدن پس نه یخشی مولیدر و نه یخشی کومک ایدندر».

﴿ سورة المؤمنون (١١٨) آیه در مکده نازل اولوب ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جزو
٨١

(١) قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ (٢) الَّذِينَ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ (٣) وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ (٤) وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ (٥) وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ (٦) إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ (٧) فَمَنْ ابْتغى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ (٨) وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ (٩) وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يَحْفَظُونَ (١٠) أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ (١١) الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (١٢) وَلَقَدْ

(١) مؤمنلر نجات تاپدیلر «دنیا ده دشمنلرک شرندن آخرت ده جهنم دن (٢) «ایله مؤمنلر که نمازلرینده الله آلچاقلق ایدنلردر (٣) و اوکسلر که لغو عملدن اعراض ایدنلردر» لغو یا عبارتدر جمیع نسی اولمش عملدن یا اینکه فحشدن چونکه مشرک لر حضرت پیغمبره سپا ایدیردی لر و اصحاب اونک مقابلنده سبایله جواب و یریردی لر بو آیه ایله نسی اولدی لر سبایله جواب و یرمه (٤) «اوکسلر که زگونی عمله گتورنلردر (٥) و اوکسلر که اوز آلت لرینی زنادن حفظ ایدنلردر (٦) مکر اوزلرک حلال عورتلرینه یا اوکیزلره گه ساتین آلوب و اونلارک الری مالک اولوبدر حقیقتده اولر مذمت اولمازلار» ذکر اولان عورتلریله مباشرت اتمکه (٧) «هر گسکه بو عورتلردن و گتیزلردن سوا سیله مباشرت اتمکه خواهش ایده اونلار حددن تجاوز ایدوب الله دشمن دوتالردر (٨) اوکسلر که اوز امانت لرینی و عهدلری مراعات ایدنلردر» امانت و یریلنده صاحبه رد ایده و عهد ایدنده وفا ایده (٩) «اوکسلر که نمازلرینی حفظ ایدرلر» و وقتنده عمله گتوروب ضایع اتمزلر (١٠) «او صفتلرله اولان کسلر وارثلردر» هیچکس یوخدر دنیا ده مکر اینکه اونلارک هر بر سینک بهشت ده حصه و مسکنی وار هر کسکه کناه جهنمه بهشته گتمکدن محروم اولا اونک مسکنی قیامت گونده بهشت اهلنه یقشر و اهل بهشت اونلارک حصه سنه وارثلر اولارلار (١١) «اوکسلر که بهشته وارث اولار اونلار بهشته همیشه لیک قالارلاردر

خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سَلَالَةٍ مِنْ طِينٍ (۱۳) ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ (۱۴) ثُمَّ خَلَقْنَا
النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ
فَقَبَّلَ اللَّهُ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ (۱۵) ثُمَّ أَنَاكَ بِمَذْذِكْ لَمَيَّتُونَ (۱۶) ثُمَّ أَنَاكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تَبَعُونَ
(۱۷) وَلَقَدْ خَلَقْنَا أَفْوَكَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقٍ وَمَا كُنَّا عَنْ الْخَلْقِ غَافِلِينَ (۱۸) وَأَنزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَاهُ فِي الْأَرْضِ وَأَنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لِقَادِرُونَ (۱۹) فَأَنشَأْنَا لَكُمْ
بِهَجْنَاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (۲۰) وَشَجَرَةً

(۱۲) حقیقتند بز انسانی پالچک صافدن خلق ایتدیک» انسان عبارتدر بنی آدمدن
تویراق آدمک تویراقندن سلاله نطفه دن (۱۳) «صوگره انسانگ نسلنی نطفه ایتدیک
محکم اولان قرارگاهده» کشینگ بلندن آناگ رحمنده «صوگره بیز آغ نطفه نی
فرمزی قان ایدند نصگره او قانی دوگولمش وچینلمش ات ایتدیک صوگره او اتی
برگینوب سوموک ایتدیک وسومولکره اتی اورتدیک» لباسی عریان آدمه اورتن
کیمی «صوگره اونی باشقه طورخلق اولمش انسان ایتدیک» جماد اولان شیئه روح
داخل اولوب توك ویش بتوب مطلب قانوب گون بگون جوان اولار «پس اوجادر
او الله که یارادانلارگ یخشی راقیدر» خلق ایتمک صفتی الله صفات ذاتی دگلدر باشقه
کسدهده ممکندر تاپلا نجهکه عیسی بیوراردی من خلق ایدرم قوش صورتی اماحقیقت
خلق مختصدر الله (۱۵) «صوگره حقیقتند سیز بولوع خلقتدن صوگره البته وفات
ایدرسگر (۱۶) صوگره حقیقتند سیز قیامت گونده دیریلوب حشره جمع اولارسگر
(۱۷) سزگ باشگر اوستند یدی گوک خلق ایتدیک وهر برینگ یوللاری وار»
ملائکه لرزلول وعروج ایدرلر «بیز بومخلوقانگ عملندن ییخبر دکلک (۱۸) «گوگدن یاغیش
سوئی گوندردیک احتیاج قدرنجه» نه چوخ نازل اتمیریک که فساد ایدنه آز مقدار
که کفایت اتمیه «پس بز سوئی یرده ساگن ایتدیک» تا اینکه قویلارده وگهریزلرده
وچشمه لرده تاپیلوب خلقتدن اوتری گذران عمله گاه «وبدرستیکه بز اوسوبی آبارمه
قادریک» که جمیع انسان و حیوان قابوب سوسوز هلاک اولار (۱۹) «پس بزرزه سوايله
بوستانلر یار اتدیق خرماقلدن واوزوملکدن سیزگ ایچون اولده چوخ میوه لر وار
واومیوه لردن بیرسگر (۲۰) وسوايله گوگردر زیتون آقاجنی آقاجلاری چوخ اولان
داغده عمله گلر» یا اینکه الله او آقاجک اولی طورسینادن خارج اولماقنی خبر ویریر
«او آقاجدن زیتون یاغی عمله گلر همی یاندرسگر همیده طعام بینلرگ خورشیدی در»

تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبِتُ بِالذَّهْنِ وَصَيِّغُ لِلْكَالِبِينَ (٢١) وَإِنْ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةٌ نَسُواكُمْ
مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (٢٢) وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ
(٢٣) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ
(٢٤) فَقَالَ الْمَلَأَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ
شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَأْسُومًا بِهَذَا فِي آيَاتِنَا الْأُولَى (٢٥) أَنَّهُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فُتِرُوا
بِهِ حَتَّى حِينٍ (٢٦) قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كُذِّبْتُ (٢٧) فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحَيْنَا أَجَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ (٢٨) فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَئِينَ وَاهْلِكَ الْأَمْنُ

(یا وائلق) (٢١) «بدرستیکه سیزگ ایچون چارپالرده البته عبرت گوتورمک وار»
واستدلال ایدرسنر اللهنگ قدرته «بیز سیراب ایدریک سیزی اونلرگ قارنلرینده
اولان سوتدن و سیزگ ایچون او حیوانلرده چوخ منفعتلر وار» اونلار سوار
اولماقده سودنده، توگنده، و دیفدیکنده «واو حیوانلردن بیرسنگ (٢٢) دورت آیاقلو
حیوانلره و گمیه مینرسنگ (٢٣) بحقیق گوندردیک نوح پیغمبری اوز قومه دیدی ای
منم قومیم عبادت ایدیگ الله سیزدن اوتری حق الله دن باشقه الله یو خدر آیا سیز
پرهیز کارلق اتمرسنگ (٢٤) نوحگ قومنگ بیوکلی که کافر اولمش دیلر دیدیلر
دکلدربوکشی مکر سزگ کیمی آدمدر ایستبور که سیزه بیوکلیک و آرتوق لیک ایده واکر الله
ایسته سیدی البقه ملائکه گونده رردی» و بشردن پیغمبر گوندردی «ایره لوده اولان آتالاریمزگ
آراسنده» کچمش قزلرده «بونوع سوزلر اولماقنی بز ایشیت مه شیک» که پیغمبر بشر
جنسندن اول (٢٥) «دکلدربوکشی مکر برکشیدر اونگ جنونی واریس منتظر اولوگ بز زانه دیک»
که نوح او لر اونگ الندن خلاص اولارسنگ (٢٦) «نوح دیدی پروردکارا بکا
گومک لیک ویر اوسبیه که منی تکذیب ایتدیلر» سوزیمه اینانما دیلر (٢٧) «بز نوحه
وحی ایتدیک گه گمی قایر بزیم گومک لیکم ایله ایلکه عذاب نازل اولمقه بزیم
امریمز یتشه تنوردن سو قاینار (٢٨) پس گمیه جمیع حیوانلندن ایکی سنی گوتور»
بری ایرکک بریسی دیشی «وداخل ایت گمیه اوز اهلکی مکر اوگسیکه سبقت ایدبدر
اوگا اللهگ سوزی» عذاب اتمک خصوصنده «سنگ اهلندن» که عورتگ اولا بو
آیهنگ و احوالاتگ تفصیلی هود سورمه سنده بیان اولونسی «ومنی خطاب آتمه و
دانشمه اوگسلرگ حقنده که اونلار ظلم ایتدیلر» اوزفسلرینه ایمان گتورمه مک ایله
«بدرستیکه اونلار غرق اولمشلاردر (٢٩) ایلکه سن و سنله اولان مؤمنلر گمیده

سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تَخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ (۲۹) فَادَّاسُوَيْتَ أَنْتَ
وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكَ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (۳۰) وَقُلْ رَبِّ انْزِلْنِي مَنَزَلًا
مَسْبُورًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ (۳۱) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ (۳۲) ثُمَّ الشَّانَانُ
بَعْدَهُمْ قَرَأْنَا آخِرِينَ (۳۳) فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ آلِهَةٍ غَيْرِهِ
أَفَلَا تَتَّقُونَ (۳۴) وَقَالَ الْمَلَأَمُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْآخِرَةِ وَأَكْرَهَاهُمْ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ
(۳۵) وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَخَاسِرُونَ (۳۶) أَيْدَمَكُمْ إِذَا مِتُمْ وَكُنْتُمْ تَرَابًا

اگ شوب خاطر جمع اولدگز دیکن حمد و شکر او الله ایچوندر گه بزى ظالم اولان
قومدن نجات ویردی (۳۰) و دیکن پروردکارا نازل ایت منی برگتلو نازل اتمک
گمیدن چخاندن صوگره یا اینکه گمیه سوار اولماقی بزیه مبارک ایت «وسن نازل
ایدلرگ بخشی سی سن (۳۱) حقیقته نوحک گیفتنده» مؤمنلرگ خلاص اولوب
ایمان گتورمیلرگ غرق اولمقنده «هرآینه علامت لر وارد» ایشیدوب عبرت اتمک
«حقیقته بز امتحان ایدلرک» بلا گوندلرک ایله (۳۲) «نوح قومنی غرق ایلدن
صوگره باشقه قوملر خلق ایتدیك (۳۳) واولنره اوز جنسلرندن پیغمبر گوندردیک
ویدیك که عبادت ایدوگ الله یوخدر سیزه هیچ الله حق اللمدن سوا آیا لیه
پرهیز اتمزسکز و الله دن قورخمازسکز (۳۴) او پیغمبرگ قومندن اولان بیوکلرکه
کافر اولدیلر و تکذیب ایتدیلر آخرته یتشمکه و چوخ نعمت ویرمش ایدیک اولار ادنیانگ
دیری لکنده دیدیلر که دگلدر بو مکر سیزگ کیمی بشردر بیر اوزاددن که سیز بیرسکز
و ایچر اوزاددن که سیز ایچرسکز (۳۵) واکر سیز اطاعت ایدسکز سیزگ کیمی
بشره» واونی اوزگزیه بیوک بیله سکز «سیز هرآینه زیانکار لارسکز» اوکا اطاعت اتمک
جهننه (۳۶) «آیا سیزه وعده ویرور بونیکه ایلکه اولدوگز چور و یوب توپراق و سوموک
اولدوگز سیز برده قبردن خارج اولاجاسکز (۳۷) اوزا قدر اوزا قدر اوزاد که سیز
وعده ویریمش اولارسکز (۳۸) دگلدر دیریلک مکر بزیم دنیاده دیری اولماق
(بریمز) اوله ریک (بریمز) دیریله ریک» دنیایه گله ریک آثار و فوات ایدر اولاد تدریجله
گلر «بز دوباره دیریلوب مبعوث اولانلار دگیلک (۳۹) دگلدر بو پیغمبر مگر برگشیدر
که بهتان دیدی الله بالانی و بز اوکا ایمان گتورن دگولیک (۴۰) او پیغمبر دیدی
پروردکارا بگا نصرت ویر اوسبیه که منی تکذیب ایتدیلر (۴۱) الله تعالی ییوردی

وَعَظَامًا أَنْكُمْ مَخْرُجُونَ (٣٧) هَيَّاتَ هَيَّاتَ لِمَا توعَدُونَ (٣٨) انْهَى الْأَحْيَاءُ وَالْأَمْيَاتُ الْمَوْتَ وَنَحْيًا وَمَنْحَنَ بِمُؤْمِنِينَ (٣٩) إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَنْحَنَ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ (٤٠) قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كُذِّبْتُ (٤١) قَالَ عِنْدَ قَلْبِكَ لِطَافُتٍ نَادِمِينَ (٤٢) فَاخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غَنَاءً فَبِعْدَ الْيَوْمِ الظَّالِمِينَ (٤٣) ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ (٤٤) مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ (٤٥) ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَىٰ كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةً رُسُلُنَا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا مِنْهُمُ ابْعَضًا وَجَعَلْنَاهُمْ آخِذِينَ فَبِعْدَ الْيَوْمِ الْأَيْمُونِ (٤٦) ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ (٤٧) إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ (٤٨) فَقَالُوا إِنَّا نَحْنُ الْبَشَرُ مِثْلُكُمْ وَقَوْمُ هَارُونَ

آز زماندن صوگره هرآينه اولار پشيمان اولار

(٤٢) صوگره اولرى شدلو سى دوتدى» جبرئيلگ يا ايلديرمگ سسى» نه ايلكه اولره ظلم اولوندى بلكه كفرلى سببه» حقه» عدالتله عذابه مستحق اولديلر «اولارى سيل گتورن چورچوب (خاشاك) كيمى ايتديك و ظالم قوملره اللهم رحمتندن اوز اقلق اولدى (٤٣) صوگره خلق ايتديك اوللاردن صوگره باشقه طائفه لر» كه اوللارده گنهكار اولديلر (٤٤) «هيچ طائفه اوز مدتندن واجلندن قباق اوله بلمز و تاخير ايده بلمز لر» نه وقت اجطلرى يتشوب وله وقتكه عذاب نازل اولماق وعده اولونوبدر او وقت عمله گله جكدر (٤٥) «صوگره بز اوز پيغمبرلر يمزى بربري سنگ دالنجه گوندرديك هروقت كه بر طائفه به اولارگ پيغمبرى گلردى قوم اولنى تكذيب ايتديلر پس بعضى سنى هلاك ايتديك بعضى سنگ دالنجه و اوللارى حكايت لر وقصه لر ايتديك» صوگره گلنلر اول گلنلرگ سوزلرلى قصه كيمى قبل ايدرلر «پس اوزاق اولدى اللهم رحمتندن او قوم كه ايمان گتورمزلر (٤٦) صوگره بز گولدرديك موسى نى و اونگ قرداشى هرونى اوز معجزه لر يميزيله و آشكارا تسلطاييله» عصانى آتوب ازدها اتمك كيمى (٤٧) «فرعونگ و اونگ اشراف قومنگ طرفنه پس تكبرليك ايتديلر و اوجالق ايدن ايديلر» اولره اطاعت اتمك ايستمديلر (٤٨) «ديديلر آيا بزايمان گتورده ايكى نفر آدمه كه بزييم مثلمزدر و اوللارگ قومی بنى اسرائيل بزه بنده لردر (٤٩) پس تكذيب ايتديلر موسى و هرونى و هلاك اوللاردن اولديلر (٥٠) موسى به توراۃ كتابى ويرديك شايدكه اوللار هدايت تاپالار» حق دينه و دوعرى يوله (٥١) «مريمگ اوغلى عيسى نى و اونگ آناسى مريمى اوز قدرتمزه ييوك دليل ايتديك و اولره يرويرديك استراحتلو و گوارا سولى برگ هاموسنگ اوجا و آباد

عَابِدُونَ (۴۹) فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهَاجِرِينَ (۵۰) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ (۵۱) وَجَعَلْنَا بَيْنَ مَرْيَمَ وَآمَةِ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ
(۵۲) يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ (۵۳) وَإِنْ هَذِهِ
أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ (۵۴) فَتَقَطُّوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا
لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ (۵۵) فَذَرَهُمْ فِي عَمْرَتِهِمْ حَتَّى حِينٍ (۵۶) أَيَحْسَبُونَ أَنَّنَا نَمْنَعُهُمْ بِه مِنْ مَالٍ
وَبَنِينَ (۵۷) نَسَارِعَ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ (۵۸) إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ
مُشْفِقُونَ (۵۹) وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ (۶۰) وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ
(۶۱) وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ لَهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ (۶۲) أُولَئِكَ

اولان برینده عبارتدر بیت المقدس دن یا مصر دن که ۱۲ ثیل مصرده یهودی لرگ اذیتندن
خلاص اولدی لر (۵۲) «پیغمبر لرگ هاموسنه دیدیک ای پیغمبر لر حلال و پاکیزه روزی-
لردن بیوگ و صالح عمل لر عمله گتور یگ حقیقتده سیز عمله گتور دگنر ایشه خبردارم
(۵۳-۵۴) بویکی آیه نگ تفسیری انبیاسوره سنگ ۹۳ مجی آیه لرینده ذکر اولدی «هر
طائفه اوز دیننی بگه نوب اوکاراضی و شاد اولار لر (۵۵) پس ترکایت اولار ی پیغمبر
قوی اوز لرینگ ضلالت گرداننده (بورغان) بروقتهدیک قاسونلر یا هلاک اولار یا اجل لر ی
ایله اولر لر (۵۶) «آیا گمان ایدیر لر که اوشینی که اولارا ویروریک مال دن و اولاد دن
(۵۷) ییز اولار گ یخشی لقنه تله سیریک» اولار ایخشی لق ایدیر و که بلکه اولار آنلامور لر
اولار ی امتحان ایدیریک (۵۸) «اوکسلر که اولار اوز لرینگ اللهنگ هیبتندن قوخلار در
(۵۹) و اوکسلر که اوز لرینگ اللهنگ آیت لرینه ایمان گتور نلردر (۶۰) و اوکسلر که
اوز لرینگ اللهنه شریک قرار ویرمز لر (۶۱) و اوکسلر که ویرر لر اوشینی که ویرر لر
زکوة و سائر احساندن احوالتده که «اولار گ قلبری قورخاندن» که اولار گ عملری
قبول اولاجق یانه و بیلور لر که «اولار اوز لرینگ اللهی طرفنه قایداجاقلار
(۶۲) ذکر اولان طائفه لر سرعت ایدر لر کمال رغبتله یخشی ایشار گ طرفنه و اولار
بوگونه یخشی عملرله باشقه کسلردن اول قباغه دوشرار» که او عملر جهتنه الله اولردن
راضی اولار (۶۳) «ییز تکلیف ایتمه ریک هچ نفسه مگراونگ طاقتی قدری و بزیم یانمزده
کتاب واردر که دانشرحقله و جمیع مخلوقاتک عملری اوند یازیلوب و اولار ظلم
اولمش اولماز لر» نه ثواب لرندن اسکیلر و نه باشقه کسگ گناهی جهتنه عذاب اولونار لر
(۶۴) «بلکه کفار گ قلبری بو عملر دن حیرت و غفلتده در» اوز جهل لر ی سببنه «و کافر لر گ

يَسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ (۶۳) وَلَا تَكْلَفْ نَفْسًا وَلَا وُسْعَهَا وَلَدِّينَا كِتَابٌ
يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (۶۴) بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ
لَهَا عَامِلُونَ (۶۵) حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذْ هُمْ يُجْتَرُونَ (۶۶) لَا تَجْعَلُوا الْيَوْمَ
إِنكُم مِّنَ الَّذِينَ أَنْصَرُونَ (۶۷) قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تَتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰٰ عِقَابٍ كُنتُمْ تَخْلَعُونَ
(۶۸) مُنْكَرِينَ بِمَا مَرَّاتُ هَجَرُونَ (۶۹) أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمْ
الْأَوَّلِينَ (۷۰) أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ (۷۱) أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ
وَأَكْثَرَهُم لِلْحَقِّ كَارِهُونَ (۷۲) وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ

پیس عملری وار مؤمنلرک عملرندن باشقه» الله شریک قرار ویرمک کیمی «واولر
اوگونه ابشری عمله گتورنلردر (۶۵) اووقته دیک که بز اخذایتدیک (ایدیرلک) اونلارگ
رئیسلری (بدر دعواسنده) دنیا عذایله اووقت اونلار اوجا سسایله استغاثه ایدرلر»
(۶۶) اونلاره الله طرفندن دیرلر که «بوگون استغاثه اتمیوگ سیز بزدن کومک اولونمش
اولماز سکر (۶۷) بتحقیق منم آیت لریم سیزه اوخوناردی و سیز دال طرفتزه قایدردگز»
اولمچی کفر حالتده قالوب بزه دال دونده ریدرز (۶۸) «تکبر لیک ایدیردگز پیغمبره»
یاقرانه یاینکه باشقه کسلره تکبر لیک ایدیردگز «ومکده گجه لریا تمیوب هذیان سویلدردگز»
یاینکه گجه لر قرآنی ایشتمک قصدیه گلوب ایشیدن صوکره اعراض ایدیردگز
(۶۹) «آیا فکر اتمورلر قرآن» که اوندن عبرت گوتوره لر «یا اونلاره اوگونه حکم لر گلدیکه
اونلرگ آتالرینه گلمه مشدی» اگر بیله گمان ایدیرلر یسه غلط گمان ایدیرلر اونلارگ آتالرینه
ابراهیم وموسی کیمی پیغمبر وتوره وصحف کیمی کتابلر گلوبدر (۷۰) «یا اینکه اوزلرنگ
پیغمبرلی تانمادیلر» که اونی صادق وامین بلوردیلر «پس اونلار اونی انکار ایدنلردر
(۷۱) «یا اینکه دیرلر که اونلر دیوانه لیگی وار» و حال انکه بیلوردیلر که اوندن هیچ جنون
یوخدر «بلکه او پیغمبر اولره حق اولان قرآن گتوردی و اونلارگ چوخی حقی ناخوش
دوتانلردر» بعضی سی ناخوش دوتماسده آتا بابالرینگ عادت لریندن ال چکمیوردیلر
(۷۲) «واگر حق» قرآن یا پیغمبر «اونلارگ خواهش لرینه تابع اولایدی» والله اوزینه شریک
اخذایدیدی نجه که اونلار خواهش ایدیرلر «البته گوگلر ویر واکسلر» که اولردده لر
هاموسی فاسد اولاردی بلکه اونلره اولوع قرآن ویردیک که اولره موعظه ونصیحت ایدی»
یا اینکه اونلاره فخر و شرافت ایدی بوسببه که حضرت پیغمبر اولردنلر و قرآن اونلارگ
لغتیله نازل اولوب «پس اونلر اوز شرافت لریندن اعراض ایدنلردر (۷۳) یا پیغمبر آیا سن

وَمِنْ فِيهِمْ لَآ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصَّٰرِطِ لَنَّا كِبُونَ (۷۳) أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا
فَخَرَجَ رِبْكَ خَبِيرًا وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ (۷۴) وَأَنْتَ أَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
(۷۵) وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصَّٰرِطِ لَنَّا كِبُونَ (۷۶) وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ
وَكَشَفْنَا مَا فِيهِمْ مِنْ ضَرٍّ لَّاجِرًا فِي طَغْيَانِهِم بِمِثْلِهِمْ (۷۷) وَلَقَدْ أَخَذْنَا لَهُمُ الْبَٰعْثَاتِ فَمَا اسْتَكَانُوا
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ (۷۸) حَتَّىٰ إِذَا فَتَخْنَا عَلَيْهِمُ الْبَٰعْثَاتِ شَدِيدَةً إِذَاهُمْ فِيهِ مَبْلِسُونَ
(۷۹) وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ (۸۰) وَهُوَ الَّذِي
ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (۸۱) وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيَمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ

اونلردن مزدایستیورسن» پیغمبرنقما که سگاسب تهمت اولوب ایمان گتورمک اونلره
آغراولا «سنگ اللهمک مزدی واجری یخشی در والله روزی ویرلرک یخشی سیدر
(۷۳) حقیقته سن اونلاری دوزیول طرفنه چاغیریرسن (۷۴) قیامته ایمان گتورمینلر
دوزیولدن دونلردر» نیجه که دوزیولدن چخان آدم داغه داشه دوشوب یولی ایتروب
قصدایتدیگی یره گیدوب یتشه بلمیوب هلاک اولار هایله در قیامته اینانمیانلرک احوالی
(۷۶) «واگر ینز مکه اهلنه رحم ایدک اونلره یتشن ضرری گوتورک البته لجاجت ایدوب طغیان
ایتمک لرینده حیران قالارلر» وایه ان گتورمزلر. مکده قحطایک عمله گلوب مکه نگیوکلری
حضرتک خدمته گلوب یالوار دیلر که او حضرت دعا ایده بلکه الله اونلره رحم ایده پس
حضرت دعا ایدوب اونک دعاسی سببی ایله اوجوزلق بوللق اولوب مکه اهللی ایمان
گتورمک عوضنه لجاجت لرینده قالوب حضرت اذیت ایتمگدن ال گوتورمدیلر (۷۷) «بتحقیق
مکه اهللی آجلق عذابنه مبتلا ایتدیک» بلکه قورخوب ایمان گتورلر «اما اولریتک اللهنه
شکسته نفس لیک ایتمدیلر ودعا یالوار مق عمله گتورمدیلر».

(۷۸) مشرکلر اوز عنادلرینده قالاجالار «اووقته دیک که شدتو عذابدن اونلره برقاو
آجاق» عبارتدر بدر دعوا سندن یاقیامت عذابدن «اوزمان اونلر عذابده ساکت ونا امید
قالنلردر (۷۹) الله ایله اللهمک سیزه قولاق وکوزلر وقلب لر خلق ایتدی» بونعمت لرک
عوضنده گرک ایدی که چوخ شکر ایدیدکتر» اما آزوقت شکر ایدیر سکر (۸۰) اوالله ایله
الله که سیزی یار ایدی یر یوزینده واونک طرفنه محشور اولار سکر (۸۱) والله
ایلله اللهمک دیریلدر» سیزی آنا کترک رحمنده «واولدورر» اجلکتر تمام اولانده
«واونک ایچولدر گیجه وگونوزک بربرک دالنجه گلوب گتمگی» یا آرتوب اسکیل مکی
«آیانه فکر اتمور سکر» که الله سزاوادر عبادته نه اینکه بتلر (۸۲) «بلکه دیدیلر اوز ادب

وَأَن تَهَارَقَافَاتُ تَعْقِلُونَ (۸۲) بَلْ قَالُوا امْثِلْ مَا قَالُوا لَوْلَا (۸۳) قَالُوا إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا
 تُرَابًا وَعِظَامًا أَأَنَّا نُلْعَبُ؟ لَقَدْ دَعَوْنَا لَنَجِّنْ وَأَبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ
 الْأَوَّلِينَ (۸۵) قُلْ لَنْ يَأْخُذَ اللَّهُ بَدَنِ الْفَالِقِ وَالْوَاقِ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (۸۶) سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ
 أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (۸۷) قُلْ مَنْ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ
 (۸۸) سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ (۸۹) قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا
 يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (۹۰) سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنِّي تُسْحَرُونَ (۹۱) بَلْ آيَاتُهُمْ
 بِالْحَقِّ وَأَنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (۹۲) مَا آخُذُ اللَّهِ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلهٍ إِذَا لَذَبَ كُلُّ إِلهٍ بِمَا خَلَقَ

مثلی که سابقه اولانلار دیمشدیلر: (۸۳) دیدیلر ایلمکه بز اولدوک وتوپراق وسوموک
 اولدوق آیاز دوباره دیرلوب حشره گلرک (۸۴) بودیریمک سوزی ایندی بزه
 وعده ویریلندن سابق یزیم آتالریمزده وعده ویریلمشدی «ووقتهدیک اثری گورونمدی
 «دگلدر بو وعده مگر سابقه اولان طائفه لرگ افسانه لری ویالان سوزاری (۸۵) دیکن
 یامحمدص کیمک ایچوندر یروهرکسکه اونددر اگرسیز بیلنرسنر» دیوگ گورک
 کیم خلق اییدر یرلری وگولرلی واوللارده اولان مخلوقاتی (۸۶) «تیزدرکه
 جوابنده دیرلر ملک الله ایچوندر دیکن یایغمبر آیانیه نصیحت قبول اتمورسنر
 (۸۷) دیکن یایغمبر کیمدر یدی طبقه گوگلرگ پروردکاری ویووک عرشگ اللهی
 (۸۸) تیزلیک ایله جواب دیرلرکه الله ایچوندر اوللارگ اللهلی دیکن یایغمبر آیانیه
 اللهین قورخمنرسنر (۸۹) دیکن کیمدرکه اونگ اللهده هر شیئگ پادشاهلی ووا
 امان ویرر وفریاده یتشر اما الله عذاب ایدن شخصک فریادینه باشقه شخص یتشه بیلمز
 اگرسیز بیلورسنر» دیوگ گورگ بوقدرت اللهین باشقه کیمده وار
 (۹۰) «تیزلیک ایله دیرلر بوقدرت الله ایچوندر دیکن یایغمبر پس له سببه شیطان سیزه
 حیله ایدوب تولیور» حق باطل وصحیحی اصلینر خیال ایدیرسنر (۹۱) «بلکه اوللاره
 حق امر گتوردیک اوللار البته یالان دانشانلاردر (۹۲) الله هیج اولاد اخذایتدی
 واونیله هیج الله یوخدر و اگر اللهیله باشقه الله اولسیدی البته هر بر الله اوز مخلوقی
 اوبری اللهگ مخلوقندن آبروب آباراردی» قویمازدی اوز مخلوقنه اوبری اللهین
 ضرر یتشمکه «البته اللهگ بعضی سی بعضی سنه اوجالق ایدردی» و بربریه مقاتله
 ایدردی نه که دیناده پادشاهلر جزئی امردن اوتری بربریه دعوا ایدیلر بواژه شریفه
 چوخ کوزل دلیلدر توحیده «الله تعالی مشرکلر وصف ایدن صفتلردن پاکدر

وَلَعَلَّ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ سَبَّحَانَ اللَّهَ عَمَّا يُصِفُونَ (۹۳) عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (۹۴) قُلْ رَبِّ اِنِّ اَتُوبُ اِلَيْكَ مَا يُوْعَدُونَ (۹۵) رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (۹۶) وَاِنَّا عَلٰى اَنْ تَرْيَا مَا نَعْمَدُهُمْ لِقَادِرُونَ (۹۷) اِدْفَعْ بِالَّذِي هِيَ اَحْسَنُ السِّيْتَةِ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ (۹۸) وَقُلْ رَبِّ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ هَٰزِلَاتِ الشَّيَاطِينِ (۹۹) وَاَعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُونِ (۱۰۰) حَتّٰى اِذَا جَاءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُوْنِ (۱۰۱) لَعَلِّيْ اَعْمَلُ صَالِحًا فَيَرْجِعُوْنِيْ اِلَيْهَا كَلَّا اِنَّهَا كَلِمَةٌ هَوَآءٌ قَوْلُهَا وَمَنْ يُرَاثِمُ

(۹۳) الله تعالی بیلندرگز لینی و آشکارانی اوجادر الله اوزاددن که الله شریک قرار ویریرلر (۹۴) دیگن یا بیغمبر پروردکارا اگر مشرک لره وعده ویریلن عذاب یقیناً گوستره جکسن ایسه» بودنیاده یا آخرتده (۹۵) «پروردکارا پس منی ظلم ایدن قومگ آراسنده ایتمه» که اوللره عذاب یتشنده بگا دخی یتشه (۹۶) «بدرستی که بیز اوللاره ایتدی کمز وعده نی سگا گوسترمه که هرآینه قادریگ» امامهت ویروریک اوللره بعض مصلحت لر جهنته (۹۷) «گوزل خاصیت ایله پس خاصیت لری دفع ایت» سکا ذبت ایدنه عفوایت بوآیه شریفه نازل اولویدر دعوا آیه سی نازل اولاندن قباک «بیز چوخ ییلوریک اوزادیکه وصف ایدیرلر» بگا دیورلر الله شریکی واولادی وار وسگا کاه شاعر کاه ساحر کاه مجنون دیورلر (۹۸) «دیگن پروردکارا من پناه آبارورم سگا شیطان لرگ وسوسه لرندن (۹۹) و پناه آبارورم سگا ای منم اللهم اوندنکه شیطانلر منم یالما حاضر اوللار» و منی منع ایدنه لر سنگ اطاعتندن (۱۰۰) «ایلکه اوللارگ بریسنه اولمگ زمانی گلدی «دیدنی ای منم اللهم منی قایتارون دنیا به (۱۰۱) شاید که من ترک ایتدی کم ایمانه دوباره داخل اولوب یخشی عمل عمله گتیرم بیله دکلدلر» دنیا به قایتمز «اوسوز برسوزدر که اونی دلیلله دیور واوللارگ قباقدنه مانع وارد» که قویماز دنیا به قایتقمه «اوکوله دیک» مبعوث اوللارلر» عالم برزخ همین بوندن عبارت در وفات زمانته قیامت گوتنه دیک اولان عالمگ آدی برزخدر که مانع در نه دنیا به قایتماقه ونه بهشته وجهنمه داخل اولمقه (۱۰۲) «پس ایلکه صوره اوفورولدی» و جمیع اولیلر دیریلدی و قیامت برپا اولدی و حساب چکمک زمانی گلدی «خلفگ آراسنده قیامت گونی قوم، بق اولماز» و قوم لر بربر سنی تاماز و هیچکسگ هیچکسه قوم اولما فنگ فائده سی اولماز «وسؤل اتمزلر» هیچکس هیچکسگ احوالنی هرکس اوز حالنه قالار قوم قوم دن فرار ایدر (۱۰۳) «هرکسگ که تراز ولری آغراولا» یخشی عمل ایله «اوللاردیلر نجات تاپانلار (۱۰۴) و اوکسکه اوللارگ تراز ولری یونکول اول طاعتدن اوللاردلر اوکسلر که زیان ایتدیلر اوز نفسلرینه وجهنمه

بَرَزَخَ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ (۱۰۲) فَأَذْهَبَ فِي الصَّوْرِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ
وَلَا يَتَسَاءَلُونَ (۱۰۳) فَمَنْ ثَقَلَتْ مَوَازِينُهُ قَالَ لِيُكَفِّرَنَّ هُمُ الْفَلْحُونَ (۱۰۴) وَمَنْ
خَفَّتْ مَوَازِينُهُ قَالَ لِيُكَفِّرَنَّ هُمُ الْفَلْحُونَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ
(۱۰۵) تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ (۱۰۶) أَلَمْ تَكُنْ أَتَانِي تَسْلَىٰ عَلَيْكُمْ
فَكَنتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ (۱۰۷) قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ
(۱۰۸) رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ (۱۰۹) قَالَ اخْشَوْا قِيَامَهَا وَلَا تَكْلُمُونَ
۱۱۰ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا امْنَا فَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ

همیشه لیک قال المودیلر (۱۰۵) اونلارک یوزلرینی جهنمک اودی یاندرار واونلار
جهنمه چرکین یوزلو اولانلاردرد دوداقلاری سالانار ویشلری ظاهر اولار
(۱۰۶) «ایمانم آیهلریم سیزه اوخونمادی وسیز اونی تکذیبایدیدرکذر» ایندی تکذیب
ایتمک عذابنی چکیک (۱۰۷) دیدیلر ای بزیم اللهم بزیم شقاوتمز ویدبخت لکمز
غلبه ایتدی بزکمره اولان قوم اولدیق (۱۰۸) دیدیلر ای بزیم اللهم بزیم خارج ایت
اوددن اگر دنیایه قایدوب دوباره معصیت ایتسک حقیقتده بزظالم اولاریق و جهنمه
داخل اولمقه مستحق اولوب هیچ گونه بهانه یری قالماز (۱۰۹) «الله تعالی بیوردی
خاموش اولوگ اودده» اخساسوزی عرب آراسنده استعمال اولونار ایتی منع ایسن
وقته «ودانشمیوگ منله (۱۱۰) بدرستیکه بر طائفه منم بنده لریمدن واریدی دیردیلر
ای بزیم اللهم بیزایمان گتوردیک پس باغشلا بزیم و بزهرحمایت وسن رحم ایدنلرک
یخشی سی سن (۱۱۱) سیز باشلا دکر اونلاره استمزا اتمکه تاینکه واستمزالر سیزک
یادکزدن چخارتدی لارمنی یادکزه گتورمگی سیزای کافرار و منلره گولوردکذر (۱۱۲) بدرستیکه
من اونلره جزا ویردیم بوگون قیامتده اونگ مقابلنده که صبر ایتدیلر» سیزک استمزا
اتمککزه «حقیقتده اونلر نجات تاپدیلر» سیزه یتشن عذابدن اماسیز عذابده قالدکذر
(۱۱۳) الله تعالی کافرلره قیامت گولنده بیورار یچه ثیلر دنیاده قالدکذر و عمر ایتدکذر
دیرلر دنیاده برگون یا کونک بعضی منی دایانیدیق اونلار حقیقتده شدت عذاب
جهنمه حساب ییلمز لر یا اینکه آخرت گوللرک حسانیله جواب ویرلر «پس سؤل ایت
ای بزیم بوسوزی خبر آلان حساب ایدنلردن» که کوتلری وار حساب ساخلا مقه یا مالکانه لردن
(۱۱۴) «الله تعالی بیوردی سیز دایانما دکر» دنیاده «مگر آز مدت» قدر چوخ قالسا کذر
چونکه اتمهاسی وار اوکا گوره آزدرد «اگر سیز ییله سکر» دنیاده عمر کزرک آزلقنی

(۱۱۱) فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سَخِرِيَا حَتَّىٰ اسْوَكُم ذِكْرِي وَكَفَيْتُمْنِي تَضْحَكُونَ (۱۱۲) اِنِّي
 جَزَيْتُهُم الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا اِنَّهُمْ الْفَائِزُونَ (۱۱۳) قَالَ كَلِمَتٌ مِّنْ فِى الْاَرْضِ عِدَّةٍ سِنِينَ
 قَالُوا الْبَيْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضُ يَوْمٍ فَاَسْئَلُ الْعَادِينَ (۱۱۴) قَالَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيلًا لَّوْ اَنَّكُمْ
 كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (۱۱۵) اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَاَنكُمْ اِنْتَالَا تَرْجِعُونَ
 (۱۱۶) قَتَمَالَىٰ اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ (۱۱۷) وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللّٰهِ
 اِلٰهًا اٰخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِمَا قَالُوا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ اِنَّهٗ لَا يَفْلَحُ الْكَافِرُونَ (۱۱۸) وَقُلْ رَبِّ اَغْفِرْ
 وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّحِمِينَ

وآخرتده عذاب مدتنگ چو خلقنى (۱۱۵) اى يعنى انكار ايدنلر آيا گمان ايدير سگزرکه بينز
 سيزى عبث و باطل يره خلق اتمشيك سيز بزيم طرفمزه قايتميا جاقسگزر (۱۱۶) پس
 اوجادر الله اولدنکه اوگاشريك قرار و بيريله، پادشاهقه سزاواردر هيچ معبود يو خدر
 مگراو يوگشريك پروردگاريدر (۱۱۷) و هر سگزه چاغراو عبادت ايدده الله ايله باعقه الله هيچ
 دليل يو خدر باشقه الله لاره ستايش اتمگ حلقنه پس بودر و بوندن غيرى دگلدرکه او شخصگ
 حسابى اللهگ ياننده در، اوگا يشه سى جزائنگ قدرنى محض الله اوزى ييلر بدرستيكه
 كافر لر رسته كار اولماز لر (۱۱۸) و ديكلن يا يغمبرمنى باعشلا و بگا رحم ايت و سنسن
 رحم ايدنلرگ يخشيسى

سورة النور (۶۴) آيه در مدينه نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) سُوْرَةُ اَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَاَنْزَلْنَاهَا فِیْ اَيَّاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

(۱) بو بر سورده درکه بز نازل ايتديك اونى و واجب ايتديك اوگا عمل اتمگى « قيامت
 گونه ديك » نازل ايتديك اونده آشكارا دليل لر « اوز بر ليكمزه حدود و شر ائى
 اونده بيان ايتديك » شايدكه سيز نصيحت قبول ايدسگزر (۲) زنا ايدن عورته وزنا ايدن

(۲) الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ (۳) الزَّانِي لَا يَنْكِحُ الْأَزْوَاجَ أَوْ مَشْرُكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرْمٌ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ (۴) وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (۵) إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (۶) وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ

كشیه تازیانه اوروگ او نلارگ هر بریسه یوز تازیانه اگر آزاد و بالغ و ارسیز و عورتسیز اولالار. اگر عورتگ اری اولا یا کشینگ عورتی اولا او نلارگ حکمی سنکسار اولما قدر «زنایدن کشی و عورته حد اورما قدر سیزی رحم و مهر باللق دوتمه سون اگر سیز الله و قیامت گوته ایمان گتور و سگزیسه» اگر او نلارگ حقنده مهر باللق ایدوب حدی جاری اتمه سگزی و یا تخفیف ایده سگزی الله حکمی ناتمام قالوب عالم هرج و مرج اولار زنا ایله «وگر گدر که حاضر اولا او نلارگ عذابنه» اقامه حدود ایتمکه «بر جماعت مؤمنلردن» اوچ نفر یا زیاده (۳) «زنایدن کشی نکاح اتمز» مگر زنایدن عورتی یا مشرکه عورتی و زنا ایدن عورتی نکاح اتمز مگر زنا ایدن کشی یا مشرکه بو گونه ترویج مؤمنلره حرام اولدی» گویا بو آیه شریفه بوگون نازل اولوب و بیزیم بوگونه اولان احوال مزدن خبر و بریر مسلمانلق ادعا ایدن کشی یلیریمز مسلمه قزلاریمز بکنیم یوب هر ساعتده بر فاسق و فاجر کشیله زنایدن عورتلره میل ایدوب جاننی مالنی بلکه دیننی و مذهبنی اونلره هبه ایدیر و تجربه ایله گوریریک که آزمدتده نوع بنوع ناخوشلقه مبتلا اولوب هم بو دنیانگ عمرندن و همی آخرندن محروم اولورلر (۴) «واوگس لکه بهتان آتارلار عقیقه و صالحه عورتلره» زنا سبتنی و یرمک ایله خواه دیمه که فلان عورت زنا ایدوب یا اینکه بر عورتی چاغرانده اوگا قهبه دیوب چاغرا «صوگره دورت نفر شاهد گتور میله» سوز لرگ ثبوتنه که او شاهدلر شهادت ایده لر که اونلار کوزلری ایله گوردیلر او عورتگ زنا اتمکنی میلی سرمه دالده گورن کیمی «پس تازیانه اورون بهتان دین شخصی هشتاد تازیانه هر گرگ بهتان دین شخصی شهادتنی قبول اتمیون چوکه فاسق آدم لردر» پس عمل عمله کتور دیلر (۵) شهادت قبول اتمیوگ «مگر اوگس لردن که توبه ایتدیلر بو قذی و بهتاندن صوره و اصلاح ایتدیلر اوز عمللرنی حقیقته الله باغشلیان و رحم ایدندر (۶) و اوگس لکه

أَرْبَع شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ أَنَّهُ لَنِ الصَّادِقِينَ (۷) وَالْخَامِسَةَ أَنَّهُ لَعَنَتِ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ (۸) وَيَدْرُؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ أَنَّهُ لَنِ الْكَاذِبِينَ (۹) وَالْخَامِسَةَ

اوز عورتلرینی زنا اتمکه اسناد ویره لر اما شاهدلری اولمیه اداالرنی اثبات اتمکه مگر اوز نفسلری «ایلمکه قذی آیهسی نازل اولدی سعد بن عبادہ یا عاصم نقل ایدیردیکه اگر بر شخص اوز ایوینه گله گوره گه اونک عورتی بر شخصه زنا ایدیرا گر گیده دورت نهر شاهد گتورمکه او گیدوب شاهد گتورنه دیک اونلار ایشلرینی تمام ایدوب گیدرلر و اگر عورتک صاحبی ادعا ایدیه عورتک زنا اتمکنی هشتاد تازیانه گرک اونک آرخاسنه دکه حضرت پیغمبر بیوردی جماعت آیا ایشیدیرسکز که سیزک رئیسک زنه دیور عرض ایتدیلر یا رسول الله سعد بر غیور کشیدر ترویج اتمیوب مگر بکر قیز و هیچ عورته طلاق و یرمیوبدر که بزدن بریسی جرئت ایدیه اولی ترویج اتمکه سعد دیدی یا رسول الله آتام و آتام سکا فدا اولسون من بیلورمکه بو حکم الله بندر واللهک حکمی حقدر اما قلمیده اولان تمجبلو مطلبی سکا خبر ویردیم بو ائاده سمک عموسی اوغلی هلال بن امیه اوز باغچه سندن گلوب عرض ایتدی یا رسول الله من گیجه وقتی اوز اهلک یا ته گلدیم گوردوم که شریک بن سهم منم عورتمله زنا ایدیر و گوزمله گوردیم و قولامله سسلرنی ایشتدیم بو سوز حضرت ناگوارا گلوب اثر گراحت حضرتک یوزندن معلوم اولدی هلال عرض ایتدی من گوردیم که بوسوز سکا ناگوارا گلدی آند اولسون الله من دوغری دیورم و من امیدوارمکه الله بو غمدن بکا فرج ویره حضرت ایستدیکه اوکا تازیانه اورا انصار جمع اولوب دیدیلر سمک سوزی دوز گلدی آیا هلاله تازیانه اورولار و اونک شهادتی قبول اولونماز پس علامت وحی حضرت ظاهر اولوب حاضرلر سوزلرینی گسوب الله تعالی بو آیهنی نازل ایتدی حضرت بیوردی یا هلال سکا بشارت اولسون که الله تعالی سکا فرج مرحمت ایتدی هر گس گوردیکه بر شخص اونک عورتیله زنا ایدیر و اوکا شهادی اولمادی «پس اونلارک بریسی» اگر ایستیورکه هشتاد تازیانه اوکا اورولمیه «دورت دهمه گرک شهادت اتسونکه او هر آیه دوغری دینلردندر» عورتنی زیانه نسبت ویرمکه

(۷) «بشمجی شهادت اودر بدرستیکه اللهک لعنتی اوکا اولسون اگر او یالان دانشانلاردن ایسه» عورتی زنا ایله متهمه اتمکه بصورتده اگر عورت اقرار و یا سکوت ایتسه گرکدر عورت سنکسار اولونا (۸) «وزنا ایدن عورتدن حد اورولماق عذابنی گوتورر اگر عورت دورت دهمه شهادت ایدیه که او کشتی هر آینه یالان دینلردندر «اونی زنایه قذی اتمکه (۹) «بشمجی دهمه دیرکه اللهک غضبی لوکا

أَن غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِن كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ (۱۰) وَلَوْ لَفَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتَهُ وَإِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ (۱۱) إِنَّا الَّذِيْنَ جَاؤَا بِالْآفَاقِ عَصَبَةً مِّنْكُمْ لَا نَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ

اولسون اگر اونگ اری دوغری دینلردن ایسه» پس اولارلرگ آراسنده آیرلیق اولوب بربرینه ابداً حرام اولار (۱۰) «واگر اللهگ سیزه فضلی ورحمتی اولمیایدی» زندان نهی اولمقه» هراینه مخلوقات هلاک اولارذیلر «زنا سبینه نسل فاسد و آبرولری ضایع اولاردی «والله تعالی توبه ایدنلرگ توبه سنی قبول ایدن و مصلحت ایله حکم ایدندر (۱۱) اوکسلرکه یالان سوز گتوروب دانشدیلر» عایشه نگ حقنده «اونلار بر طائفه در سیز مؤمنلردن» ای اوکسلرکه اولارلرگ حقنده بهتان دیلوب «سیز او سوزی اوزگزه پسلیک حساب اتمیون بلکه اوسیزدن اوتری یخشی لیک در» صبر اتمک جهتنه الله سیزه اجر و یر و بهتان دیمک جهتنه الله اولارا عقاب ایدر (شان نزول) هزوقت حضرت پیغمبر ص دعوا یه تشریف آپار سیدی عورتلرنگ آراسنده قرعه آتاردی هانسنگ آدی چیخ سیدی اونی اوزیله آپاراردی بنی مطلق دعوا سنده قرعه عایشه نگ آدینه چیخوب حضرت اونی اوزیله برابر آپاردی ایلکه دعوا دن فراغت اولدی مدینه یه گلن وقت کاروان حاضر لنوردی گوچمکه عایشه قضای حاجت دن اوتری چوله چیخدی ایلکه قایدوب گجاوه سینه سوار اولدی گوردیکه بویننده اولان کردن بندی یوخدر پس همان یره قایدوب کردن بندی اختار مقه مشغول اولوب قایدان وقتده گوردیکه کاروان گوچوب و اونگ کجاوه سنی آپاروبلار و ییله خیال ایدوبلر که عایشه اونگ ایچنده در عایشه یقین ایتدیکه اونی اختار مقه کله جکلر همان یرده اگلشوب اونی یوخی دوتدی صفوان بن معطل سلمی که همیشه کاروانگ دالنجه گیدردی که کارواندن گرو قالالاری گوتوروب آپارا عایشه نی گوروب و اونی تانیوب برگلمه اولیله دانشمیوب دوه سنی یاگردوب عایشه نی دوه یه مندربوب یتوردی کارواله. عایشه قل ایدیر که مدینه وارد اولوب برآی مدتی ناخوش اولدیم و هیچ شیئدن خبریم یوخیدی مکر اینکه حضرت پیغمبر دن گورموردیم اومهر باللقی که همیشه ناخوش اولان وقت اوندن گوروردیم آنجق حضرت داخل اولوب سلام و یروب بیوروردی احوالگر نجهدر و بو کیفیت منی مجزون ایدردی برگون ایشیتدیمکه منم حقمده بعض سوزلر خلق آراسنده دانشیرلر ایلکه حضرت منم ایویه گلدی دیدیم یار رسول الله آیا بکاذن و یوروسنکه آتام ایویه گیدم و خیالیم بوایدیکه گیدوب بوسوزگ حقیقته یتشم حضرت بگا اذن و یردی پس آتام ایویه گیدوب آتامدن خبر آلدیمکه خلق منم حقیمده له سوز دالشم بلر دیدی قزیم هانسی عورت که گوزل اولدی واری اونی چوخ ایستدی اونگ

امریء منهم ما کتسب من الاثم والذی تولى کبره منهم له عذاب عظیم (۱۲) لَوْلَا ذَٰلِکَ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَٰذَا ظَنُّکَ مِیْنَنَا (۱۳) لَوْلَا جَاؤَا عَلَیْهِ بَارِعَةٌ شَهَادَةٌ مِّنْ بَارِعَاتٍ بِالَّذِیْ هُمْ یَسْهَبُونَ (۱۴) وَلَوْلَا فَضْلُ

گوئیاری بگونه بهتان سوزلردن خلق آراسنه منتشر ایدرلر که اوسوزی اری ایشیدوب اوندن روکردان اولسون اوکیجه صباحه کیمی یاتمیوب ایلکه صباح اولدی حضرت پیغمبر ص اسامه بن زیدی وعلی بن ابی طالبی چاغروب عایشه خصوصنده اونلار ایله مصاحبت ایتدی اسامه دیدی یارسول الله عایشه سنگ اهلنگ در واوندن پیسلیک معلوم دگلدر اما حضرت علی عرض ایتدی که الله تعالی دنیالی سکا تک اتمیوب اوندن باشقه عورتلر دنیاده چوخدر اگر عایشه لگ کنیزندن خبر آسان احوال معلوم اولار پس حضرت بریره نی چاغروب خبر آلدیکه آیا عایشه دن ایله برحالت گور و بسنکه سنی شکه سالا بریره دیدی آند ولسون اوالله که سنی حقنه پیغمبر لکه گونده روب من اولدن منی شکه گتورن حالت گورمه شمش عایشه دیر آند اولسون الله منم کمانیم یوخیدی که منم حقیده آیه نازل اول و لکن خیال ایدردیمکه حضرت واقعه منده ایله بر مطلب گورر که منم تقصیر سیز اولماقیم اوکا ثابت اولار پس همان آیه نازل اولوب حضرت بزیم ایویمزه کلوب بیوردی شاد اول ای عایشه که الله تعالی سنگ حقنده آیه نازل ایدوب بهتاندن سنی خلاص بیوردی. «بهتان دین شخصک هر بریسه کسب ایتدیکی گناهک جزاسی و مزدی یتشه جک و بو گناهک بیوگنه مباشر اولانه بویوک عذاب وار» اوشخص عبارتدر عبدالله بن ابی دن که اصحاب افکک رئیس ایدی خلق اولنگ یالنه جمع اولوب عبدالله منتشر ایدردی خلق آراسنده که سزگ پیغمبر سزگ عور ی صفوانله کجه نی یاتوب گونوزی دوه سنی چکه چکه گتوردی والله نه صفوان عایشه دن ونه عایشه صفواندن خلاص اولدی (۱۲) «ایلکه سیز بویالان سوزی ایشدگز نه سببه مؤمن گشیلر و مؤمن عورتلر اوز نفسلری کیمی اولان شخصلره یخشی گمان ایتدیلر، لجه که اوز لرنگ یخشی لقاری اوز لرینه یقین در عایشه لگ یخشی لقنه کرک یقین ایدیدیلر بوجهه که مؤمنلر هاموسی نفس واحد حکمنده در و عایشه مؤمنلرگ آناسیدر هر مؤمن آناسنگ حقنده هرگز پس فکر اتمز مؤمن لر بوبهتانی ایشیدنده «گزک دیدیلر بوسوز آشکار یالان در (۱۳) لیه بوسوزه دورت شاهد گتورمدیلر ایلکه شاهدلری گتوره ییلمدیلر پس اونلار اللهک حضورلده و حکمنده یالانچی لردر (۱۴) و اگر سیزه اللهک گرمی و رحمتی اولمیایدی دیاده و آخرتده» که سیزه مهات ویردی تا اینکه سیز توبه ایتدگز «عایشه لگ خصوصنده دانشمه باشاد فگز سوزدن اوتری سیزه البته بویوک عذاب یتشردی» هم دیاده و هم آخرتده

اللَّهُ عَذَابَكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَكُمْ فِيمَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ (۱۵) اذْكُرُوا
بِالنِّسْبَةِ لَكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسِبُونَهُ هينًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ
(۱۶) وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَكَلِّمَ بِهِذَا بَعْدَ مَا نَحْنُ مُنْهَوْنَ عَنْهُ بِهَذَا بَحْثُكَ هَذَا بَهْتَانٌ عَظِيمٌ
(۱۷) يَعْظُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (۱۸) وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ (۱۹) إِنْ لَدُنَّ يَجِبُونَ أَنْ تُسَبِّحَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (۲۰) وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَوْفٌ رَحِيمٌ
(۲۱) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ

نصف

(۱۵) بو عذاب اوسبهدر که اوسوزلری دیلر گرایله آتدکز» بعضئر بعضئر دیوب
خلقک آراسنده مشهور ایتدکز «وآغز گزده دانش بر سگز اوسوزلری که اوکاعلمگز
و خبردار لغز یوخدر واونی آسان گمان ایدیر سگز» که گناهی یوخدر «و حال انکه الله
یاندیه یو کدر» گناه جهنمه چونکه اوسوز یالان و بهتاندر (۱۶) «ایله که سیز اوسوزی ایشندکز
یه دیمدکز که بزه لایق دگلدر که بوسوزی دانشاق» گرک دیمدکز که «پروردکارا سن پاک
و مقدس سن جمیع عیبلردن بو عایشه خصوصنده دانشیلان سوز ییوک بهتاندر (۱۷) الله تعالی
سیزه وعظه و نصیحت ایدیر ونهی ایدیر که اوسوزگ مثلنی دوباره برکسگ حقنده دیه سگز
نقدر که دنیاده ساغ سگز اگر سیز مؤمنلر زمره سندن سگز (۱۸) الله تعالی سیزه اوز
آیت لر بنی بیان ایدر» امر ونهی دن «والله ییلندر» سیزگ گنه جگگز «و حکم ایدندر
(۱۹) حقیقته اوسلر که دوست دوتارلر که بوگونه قبیح عمللر مؤمنلرک آراسنده
شایع اولار» واونلاری زنا ایله متهم ایدلر «اونلاری چون زحمتلو عذاب وار دنیاده» وونلره
حداورولار «و آخرته» جهنم عذایله «والله ییلر و سیز ییلمز سگز» عذابه سزاوار اولان
آدملری (۲۰) «اگر اللهک سیزه کرمی و فضلی اولمیایدی» سیزه تیز عذاب گونده رردی «حقیقته
الله مهربان و رحم ایدندر» اوز بنده لرینه نالینکه پشیمان اولوب توبه ایدلر (۲۱) «ای مؤمنلر
تابع اولمیوگ شیطانگ ایزینه» ووسوسنه واونگ دالنجه گتمهون «هرکسه شیطانگ
ایزینه تابع اولار حقیقته شیطان قبیح و نالایق عمل لره امر ایدر و اگر اللهک سیزه فضلی
و رحمتی اولمیایدی» که عایشه یه بهتان دیمکدن توبه ایتمگه سیزه توفیق ویردی «سیزدن
برقرپاک اولمازدی» و عذابن قورقولمازیدی (۲۲) «اما الله تعالی توبه ایله پاک ایدر او
کسیکه ایستر والله ایشیدن و ییلندر» اوز بنده سنگ عملنی و صلاحنی (۲۳) سیزگ
یوئلورلرگز گرک آندایچه لر بوکا که یاخون قوملرینه و مسکین لره والله یولنده و طنلرندن

بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَازَكُم مِّنْ أَهْدَابٍ
 (۲۲) وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (۲۳) وَلَا يَأْتِلُ أَوَّلُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ
 وَالسَّعَةِ أَن يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا
 تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (۲۴) إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْفَافِلَاتِ
 الْمُؤْمِنَاتِ هُنَّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (۲۵) يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَسِنَّهُمْ وَايْدِيهِمْ
 وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۲۶) يَوْمَ تُذَوَّبُ فِيهِمُ الْغُصَّةُ الْحَقُّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ
 الْمُبِينُ (۲۷) الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ

کو چناره احسان اتمیه لر وگرگدر باغشلیه لر» اونلارگ گناهارلارنی «وگیجسونلر» اونلاره
 اولر نان ییسلیدکن «آیاسیز دوست دوتمورسئز که الله سزگ گناهارلارگزی باغشلیه» سیز
 باشقه کسلرگ گناهنی باغشلامق وییسلیک لرندن کیمک جهته «والله باغشلیان ورحم
 ایدندر» مسطح بن اثانه ابی بکر رضایله خاله اوغلی هم مسکین هم مهاجر ایدی عایشه مسئله سنده
 هامودن چوخ دانشان او ایدی واونک خرجنی ابوبکر چکوردی ابوبکر ایشتدیکه مسطح
 عایشه حقنده چوخ دانشور آندا یچدیکه بوندن صوگره اوگا نفقه ویرمی ایلکه وایه نازل
 اولدی دیدی آند اولسون الله من دوست دوتورامکه الله منی باغشلیه گنده اولک
 قعه منی ویره جگم بعضی تفسیرده وارد اولوبکه صحابه دن بر جمع آند ایچمشدیکه ائک
 «حاجنه نفقه و تصدق ویرمه سونلر (۲۴) «بدرستیکه بیس عملدن خبری اولمیان والله
 ایمان کتورن عقیقه عورتلره زنانستی ویرن کسلر دنیاده و آخرتده اللهک رحمتندن
 اوزاق اولدیلر واونلره بیوک عذاب وار» (۲۵) اونلاره عذاب اولاجا قدر «اوگونده که
 شاهد اولار اونلارا اونلارگ دیلیری والیری وایاقلاری» هر بیسی اللهک امری ایله
 دیله گلوب شهادت ایدرلر «او عملکه اونلار دنیاده ایدر دیلر (۲۶) اوگونده الله تعالی
 اونلارگ حق اولان جزاومزدلرینی ویرر» که او خزایه لایق ایدیلر «وییلر که حقیقته
 الله تعالی حق و آشکاردر (۲۷) ناپاک عورتلر» یا ناپاک سوزلر یا ناپاک عمللر «ناپاک کشیلر
 ایچوند» ناپاک کشیدن پاک سوز صادر اولماز «ناپاک کشیلر ناپاک عورتلرگدر» یا ناپاک
 سوزلرگ یا ناپاک عمللرگدر گنده ناپاک عورتلردن پاک سوز صادر اولماز «پاک عورتلر»
 یا پاک سوزلر یا پاک عمللر «پاک کشیلرگدر وپاک کشیار» یا پاک عمللر یا پاک سوزلر «پاک
 عورتلرگدر او کسار که اونلرگ حقنده دانشیر لان بهتاندن اوزاق اولار اونلره باغشلامق
 وگوزل روزی وار» دنیاده و آخرتده (۲۸) «ای او کسلر که ایمان کتور و بسئز اوزا یوئزدن

لِّلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مَبْرُؤُنَّ مِمَّا قَوْلُونَّ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (۲۸) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا
بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْأَلُوا وَتَسَلُّوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (۲۹) فَإِنْ
لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ (۳۰) لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا تَبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ (۳۱) قُلْ لِّلْمُؤْمِنِينَ بَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا أَرْوَاحَهُمْ
ذَلِكُمْ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ (۳۲) وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ بَعْضُنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ

غیری هیچ ایوه داخل اولمیوگ تاینکه اذن ایستیه سگز «اذن صریح یا اوسکورمک یا اواجادن
مسلمتک کیمی زمانیکه اذن ویردیلر داخل اولانده «سلام ویریگ او ایوگ اهلنه بو اذنله داخل
اولماق یخشیدرس سیزه شایدکه سیز نصیحت قبول ایدیه سگز (۲۹) اگر او ایوده آدم
تاپمیه سگز پس او ایولره داخل اولمیون تاینکه صاحب خاله گله «سیزه اذن ویره» چوخ
ممکندرکه اذن سیز او ایوه داخل اولاسگز وگوره سگز برشیئی که سیزه ناخوش گله
«واگر سیزه دیبله قایدون پس قایدیگ» اصرار اتمیوگ و اگر اهلله داخل اولمیون
«بو قایتماق پاکیزه راقدر سیزگ ایچون وسیز ایتدگنر ایشی الله ییاور (۳۰) سیزه گناه
یوخدر داخل اولاسگز او ایولره که هیچکس اولده مائنی دگلدر» اذن سیز» که او ایولرده
سیزگ متاعنر اولا عبارتدر کاروانسرالردن حماملردن تجارت خانه لردن «والله ییلور
اوشیئی که سیزاونی آشکار ایدیر سگز و اوشیئی که اورتور سگز (۳۱) و دیگنن یا محمدص
مؤمن کشیلره که اورتسونلر گوز لرینی» نامحرمه باخمقدن «وساخلاسونلار اوز فرج لرینی»
زنا و لواطه دن یا اینکه عورتین لرینی اورتسونلر که اوللاری باشقه کس گورمسون و آرا
شریفده هانسی آیده که حفظ فرج ذکر اولوبدر اوندن مقصود زنا و لواطه در اما همین
آیده مقصود اورتمکدر «بوسر پاکیزه راقدر سیزه بدرستیکه الله خبرداردر اوشیئه که سیز
ایدیر سگز (۳۲) و دیگنن یا محمدص مؤمنه عورتلره که اورتسونلر گوز لرینی» نامحرمه
باخمقدن «و حفظ اتسونلر فرج لرینی» زنادن یا اینکه اورتسونلر که ناه حرم گورمسون
«و آشکار اتمه سونلر زینت لرینی» یازینت یر لرینی زینت ایکی قسمدر بریسی ظاهری
زینت درکه عبارتدر لباسدن اوگما باخماق جائدر نیجه که خداوند عالم بیورور «مگر
اوزینت که ظاهر و آشکار اولا اما باطنی زینت عبارتدر خلخال و گوشواره بلرزیک
واوزوک بعضی تفسیرلرده ایکی الد و یوزدر،

(بیان) عورت طائفه سی یوزینی و اللرینی نامحرمدن اورتک ویا آچماق

فَرُوحِهِمْ وَلَا يَبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَائِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِسْنَائِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي

خصوصنده جزئی تفصیل ویرمک فائده سیز دگلدنر. نامحرم عورتک یوزی وایکی اللرندن سوا باشقه یرینه باخماق حرامدر خواه اولمجبی دهه خواه دو باره، لذت قصدی اولا یا اولمیه، فتنه فورخوسی اولا یا اولمیه و بومستله اجماعیدر و علمادن هیچکس اختلاقی امتیوب مگر ضرورت وقتنده مثلا طیب معالجه ایتمک ایچون یامراهه وقتنده حاکم شرع ملاحظه اتمک ایچون. اما یوزینه واللرینه باخماق ده یازیلان اختلاقلرک حاصلی راجعدر اوچ قوله (۱) مطلق جائز اولماقدر بو قولی اختیار ایدبدر شیخ طوسی ره دلیلی (الا مظهر منها) در که تفسیر ایدبدر یوزه والره علاوه جمیع خاق بوا مره مبتلادر اوندن اوزینی ساخلامق هیچکسه ممکن دگلدنر (۲) مطلق حرام اولماقدر بو قولی علامه ره اختیار ایدوب دلیلی (لایبیدن زینتهن) در و (الا مظهر منها) فی تفسیر ایدوب لباسه وزینته علاوه جمیع اهل اسلام اتفاق ایدوب عورتلرک سفره گتمکری جائز اولماقه همیز سببه گوره و هاییه اوللاره باخماق ده فتنه و فساد عمله گلنگی ظن اولونور وظنی ضرری دفع ایتمک واجبدر (۳) یوزه والره اولمجبی دهه باخماقک جائز اولماقی و تکرار باخماقک حرام اولماقیدر بو قولی اختیار ایدوب محقق و شهیدین ره بودلیل ایله که اولمجه دهه باخماقندن فتنه و فساد ولذت حاصل اولماز اما ایکمجبی دهه باخمه سبب و باعث اولماز مگر لذت قصدیه باخماق و بوگونه نظر (ریه) ایله باخماقک حرام اولماقنده شبهه یوخدر حتی محرم عورتلره مثلا باجسنه فرداضی قرینه خالاسنه حتی اوغلان اوشاقنه دخی لذت قصدی ایله باخماق حرامدر. بودر علمالرک فتوالرنگ خلاصه سی. آیه ننگ اوزینه گلدیگده آیه دن معلوم اولان بودر که «عورتلر زینت لرینی آچما سونلر مگر ظاهر زینت لرینی» زینت نه شیندن عبارت اولدی هی باعث اولوبدر اختلاقه قرآن شریفک اعراف سوره سنده ۳۰ مجبی آیه سنده اللہ تعالیٰ یورور «ای آدم اولادی سجده و عبادت و قتلریده (زینت) کزی آلوک یعنی بایرام گونلرینده مسجد و اجماع ایچنه گیدنده تازه لباس کزی گیوگ (همان آیه ننگ تفسیرینه ملاحظه) اگر بوا یکی آیه نی بربرینسه مقابل ایتسک زینت دن عبارت لباسدر و اوگا باخماق جائزدر اگر زینتی یوز والره تفسیر ایدک بوا یکی آیه بربریه مطابق اولماز، مترجم حقیر عرض ایدیرمکه من بنده اهل فتوی اولما دیقمه گوره بو خصوصده علمالرک اقولانی بیان ایتمکدن باشقه برسوزدی مگه جسارتیم یوخدر. «ولازمدر که اوز رو پاک لرینی اوزلرنگ بویونلار نه سالسونلر» تا اینکه باشلارنگ توکی و بویونلاری و قولالارنگ گوشواره لری وسینه سی

اِخْوَانِهِمْ اَوْ بَنِي اِخْوَانِهِمْ اَوْ نِسَائِهِمْ اَوْ مَمْلُوكَاتِ اِيْمَانِهِمْ اَوِ التَّابِعِيْنَ غَيْرِ اُولَى الْاَرْبَةِ مِنْ
الرِّجَالِ وَالطُّفْلِ الَّذِيْنَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلٰى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضُرُّنَّ بِرِجَالِهِمْ لِيَعْلَمَ مَا يَخْفٰى
مِنْ زِينَتِهِمْ وَتَوْبُوا اِلَى اللّٰهِ جَمِيعًا يٰۤاَيُّهَا الْمُؤْمِنُوْنَ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُوْنَ (۳۳) وَانْكِحُوا الْاَيَامٰى
مِنْكُمْ وَالصَّالِحِيْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاَمَّاكُمْ اِنْ يَكُوْنُوْا فُقَرَاۤءَ يَغْنِمِ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ
عَلِيْمٌ (۳۴) وَلَيْسَتَفِيْ الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ نِكَاحًا حَاجَتِيْ يَغْنِمِ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِيْنَ يَبْتَغُوْنَ

اورتولو اولسون «وظاهر اتمه سونلر اوز زينت لرينى» كه چادر شب آلتنده در «مگر
اوزارلرينه يا آتالرينه يا ارلرنگ آتالرينه يا اوز اولادنه يا ازارلرنگ اولادنه يا قرداشلارينه
يا قرداشى اوشاقلارنه يا باجيلارنگ اولادنه يا اوز مؤمن عورتلرينه» يا اوز لرى كيمى
عورتلره بوايه ننگ ظاهرندن معلوم اولور كه مؤمنه عورتدن سوا باشقه عورتلره
گوسترمك حرامدر كه كافره عورتلر مؤمنه عورتلرگ بدننده اولان نشانه لرى گوروب
ارلرينه ديرلر واونلار مؤمنه لرى متهمه ايدرلر كه من فلان عورتلرايله علاقه اتمشم
بدننده فلان نشان وار «يا اينكه عورتلرگ اللرى مالك اولان كنيزلره يا اينكه اوگونه تابعلره
كه عورته محتاج اولميه لر» و عورتلره ملتفت اولميه عبارتدر اوسائللردن كه شدت احتياج
جهتنه محض احتياجى طعامه اولوب يا اينكه عبارتدر خواجه لردن كه عورته ميللى اولميا
عجز جهتنه يا فوجه كشيلردن «يا اينكه او اوشاقلار كه خبردار اولميو ديرلر عورتلرگ
عورت يرلرينه» و حذبلوغه يتشمه مك جهتنه كيفيت جماعدن خبردار اولميه لر «وگرگدر
كه عورتلر آياقلاريني يره اورميه لر» يا بربرينه «كه گيزلين ساخلا ديقلرى زينت لرى
معلوم اولا و هاموئز الله طرفنه قايدىگ» و مصيبتدن پشيمان اولون «شايد كه سيز
نجات تاباسكز» جهنمدن وبهشت ثوابنه يتشه سكر.

(۳۳) نكاحه كتور يگ» ارده وير يگ و ايولندي ريگ اى مؤمنلر «ارسيز عورتكزى و
عورتسيز كشيلر كزى و اوز قول لر كزگ صالح لرينى اكر فقير اولالر» قهر خميوگ كه كذران
جهتنه زحمت چكرلر «الله اوللرى اوز فضلندن دولتلو ايدرو الله وسعت روزى ويرنو
بيلندر» خلقك مصالحتنى ابولو اولمقك فضيلتنه دلالت ايدن حديثلر چوخدر اما بويره
وسمقى يوخدر سببى اسلامك آرمقى وز نادن عمله كلن اولادگ كوگنى كمك جماعى خوايش
اتمىن انسان اولماز اكر نكاح صحيح ايله عمله كلسه هم پاك اولاد عمله كتر و هميده انسانگ
جاني مالى آروسى حفظ اولونار . . . . (۳۴) كركدرز نادن اوزلرينى ساخليه لرا و
كسلر كه نكاح ايتمك پولى تاپميه لر» مهر و نفقه و كسوه ويرمكه «او وقته ديك كه الله
اوللرى اوز فضلندن بى احتياج ايده. سيزگ اللر كز مال اولان قوللر اوزلرينى ساتين

الْكِتَابِ مِمَّا مَلَكَتْ اِيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ اِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَاقْوِهِمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي اَتَاكُمْ وَلَا تَكْرِهُوا قِتْلًا لَكُمْ عَلَى الْبَغَاءِ اِنْ اَرَدَنْ تَحَصُّنًا لِنَبْتِغُوا عَرْضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْهُمْ فَلَاَ إِلَهَ مِنْ بَعْدِ اِكْرَاهِهِمْ غَفُوْرٌ رَحِيْمٌ (۳۵) وَلَقَدْ اَنْزَلْنَا اِلَيْكُمْ اٰيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا لِّلَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ (۳۶) اَللّٰهُ نُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ مِثْلُ نُوْرِهِ كَمِثْوَةِ فِیْهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِیْ زَاجِحَةِ الزَّجَاۤجَةِ كَاَنّٰهَا كَوْكَبٌ دَرِیُّ یُقَدِّمُ شَجَرَةً

آلماق ایسته سهر اگر اونلرده یخشى لق علامتی گورسه نر» که حقیقتده عقل وشعور صاحبی اولوب کسب ایدوب اوزلرینی سائین آلماق قوه لری وار اوصورتده «اونلر ایله آرا نکرده کاغذ یازنگ» مکاتبه اودر که قول آقاسیله شرط ایدیر که اگر فلان قدر پول قازانوب آقاسنه ویرسه آزاد اولار» اسلامدن سابق قوللرده بو اختیار اولمیوب محض آفانگ خواهشنه موقوف ایدی زمان اسلامده الله تعالی بومری ایکی طرفگ اختیارینده قویدی «والله تعالی سیزه ویردیگی مالدن او قوللره ویرنگ» زکوة دن او قدر ویرنگ که اونیله قول اوزینی آزاد ایدم «اوز کنیز لرگزى زنا اتمگه مجبور اتمیوگ اگر اونلر پرهیز کارلق ایتمک ایستیه لر کنیز لرگزى زورله زنا ایتدیریر سگر بوجهته که دلیاده گذران ایتمک مالنی جمع اتمک ایستیور سگر» بو آیدن ظاهراً بیله معلوم اولور که اگر کنیز لر پرهیز کارلق ایسته میه لر اوصورتده اکراه جائزدر اما بیله دگلدر اوسبیه که بو آیه مکه اهلندن او کسگ حقنده نازل اولوبدر ۱ کنیز آلوب اونلری زورله زنا ایتدیروب اوندن حاصل اولان مبلغه گذران ایدیردیلر بو کنیزلردن لیچه سی گلوب حضرت ه شکایت ایتدیلر بو آیه نازل اولدی که کنیز زنا اتمک ایستین وقتده گرگ اونلری قومیا سگر نه اینکه زنا ایتمک ایستمین وقتده زنا یه وادار ایدم سگر علاوه اکراه اوصورتده اولار ۲ کنیز لرگ زنا یه خواهش لری اولمیه اما خواهش لری اولانده اکراه محقق اولماز ۳ هر کس که کنیز لری وادار ایدم زنا یه واونلر آقا لرنگ حکمنه گوره زنا ایدم لر حقیقتده سیزگ کنیز لره بونوع زور ایتمگ زدن صوگره الله باغشلیان ورحم ایدندر» کنیز لره چونکه اونلر بو عملی زورله عمله گتوردیلر نه اینکه اوز خواهش لریله

(۳۵) «ویر نازل ایق دیک سیزه آشکار اولان آیتلر و مثل لر و خبر لر او کس لرگ احوال اتندن که گنجوب لر سیزدن قبات و پرهیز کار لر ایچون موعضه و نصیحت کوندر دیک (۳۶) الله تعالی گو ک لرب ویرنگ ایشقی در» یا یار ادانی در یا نورانی ایدندر آی وگون و یولدوز لار ایله «الله منسوب اولان نورگ مثلی روزنه (باجا آقوشقه) کیمدر که اوندی ایشیق لو چراغ اولو همین یانمش چراغ شیشه دن اولان قندیلگ ایچنده اولو

مُبَارَكَةً زَيْتُونَةٍ لِّشَرْقِيٍّ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ عَوْلُكُمْ تَسْمُوهُ نَارُ نُورٍ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ
لِلنُّورِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۳۷) فِي يَسُوْتٍ
أَذْنِ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعُ وَيَذْكُرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ (۳۸) رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ
تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ
وَالْأَبْصَارُ لِيُجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا أَوْ يَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

و بوشيشه گویا که ایشیقلو یولدوزدر یو چراغ زیتوننگ برکتلو آقاجندن عمله گلن
یاغیله یانا زیتون یروزینده یانا یاغ اولمجبی سی اولمه گوره برکتلو آدلانور
او آعاج «نه گون چخان طرفنگ آقاجدر ونه گون باتان» بلکه ایکسینگ آراسنده واقع
اولان شام مملکتنگ آقاجندن در «یاخوندرکه او آقاجک یاغی ایشقلانا هر چندکه اوکا
اود یتشمیه که اودیتشندن قباق نورانی اولوبدر ایشیق اوستندن ایشیق در الله اوز
نورنه هدایت ایدر اوکیکه ایستر» بوملردن مقصود مفسر لرگ تفسیرینه گوره ایکی در
برسی حضرت محمد ص درکه بومثلی الله اولدن اوتری گتوروب مشکوة (باجا)
عبارندر اونگ سینهنندن مصباح (چراغ) عباتدر نبوتدن زجاجه (شیشه) قلبندن
زیتون آقاجی شجره نبوت اولان ابراهیم دن واونگ نسلندن که حضرت پیغمبر ص
عمله گلوب شرقیه دگلدر: نصرالی دگلدرکه گون چیخانه عبادت ایده غریبه دگلدر:
یهودی دگلدرکه گون باتانه عبادت ایده بلکه ایکی سنگ وسطنه عبادت ایدیرکه مکه اول
یاخوندرکه اونگ یاغی ظاهر اولای یعنی یاخوندرکه اخلاق حسنه نبوت اوندن ظاهر
اول اوکا اود یتشمه مش یعنی وحی یتشمه مش نور علی نور پیغمبردر پیغمبر نسلندن.
ایکمجی بومثل مؤمن ایچوندر مشکوه عبارتدر مؤمنک نفسندن مصباح ایماندن زجاجه
سینهنندن شجر مبارکه - اخلاصدن بوشجرهیه صدمه یقورمز نه اهل شرق ونه اهل
غرب یاخوندرکه حج قرآن مؤمنده ظاهر اول قرآنی اوخویاندن قباق، نور علی
نوردر اوخویان وقت «الله تعالی خلق ایچون مثلدر ذکر ایدر» مطلبی تیز آتلاق
ایچون «والله هر شیئه عالمدر (۳۷) ذکر اولان مشکوه (باجا) اوایلدرده (مسجلدرده) در
که الله رخصت ویریدرکه اولدرده سسلر اوجالا» اللهندن حاجت ایستمکه «واللهک
آدی اولده ذکر اولونا» قرآن اوخوماق وسائر عبادت لرایله اوکا تعظیم اولونا
«وآخشام وصبح وقلری اوایلدرده الله تسبیح ایدر لر (۳۸) اوکشیلرکه تجارت
وآلیش ویریش ایتمک اونلری اللهک ذکرندن مشغول اتمز و تجارت اتمک اونلره
مالع اولماز نمازی» وقتنده «عمله گتورمکدن و زکوة ویرمکدن و قورخار لر اوگوندن»

(٣٩) وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالَهُمْ كَسْرَابٍ قَئِيمَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمَانُ مَاءً حَتَّى إِذَا اجْتَأَتْهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهُ عَذْبَهُ فَوْقَهُ حِسَابَةً وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ (٤٠) أَوْ ظَلَمَاتٍ فِي بَحْرٍ لَحِيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ ۚ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْدِيرْ يَهَامُونَ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا أَفَمَالَهُ مِنْ نُورٍ (٤١) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَوِّغُ لَهُ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَاتٍ كُلٌّ يُدْعَىٰ بِصَلَاتِهِ وَتُسَبِّحُ بِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْلَمُونَ (٤٢) وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ (٤٣) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ جَنَابًا ثُمَّ يُؤْتِيهِنَّ مِنْهُ مَا يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوُدُقَ

«قبلىز وگوزلر برحالدن برحاله دونر» قابلدردك ايتمكدن وگوزلر گورمكدن قالار يالينكه اوللرى اول اوديانديرار صوگره پيشورر: «عبادت ايدوب قورخماقلرى اوسيه دركه الله اوناره ايتديكلرى عبادن گوزل جزاويره واوز فضلى وكرمى ايله مزدلرينى آرتوره والله او كسه كه ايستر حساب سيز روزى ويرر» نه اينكه مزد بلكه فضلى واحسان يوليه ۳۹) «او كسلر كه الله كافر اولديلر اونلر ك عمللرى دوز صحرا ده شور يركيميدر سوسوز آدم اولى سوگمان بدير ايلكه سوييلوب ياخوننه گلراونى برشيئى تابماز» گورر كه دوزلو يردر بو قرارله الله اينانميا لدر دنياده ايتديكلرى خير عمللره مزد واجر آماق گمان ايدراما قيات گونده اوندن برائر تاپميبوب» الله ننگ عذابى عملنگ ياننده تيار والله تعالى اوننگ جزاسنى تمام وكمال اوڭاو يرر والله تيز حساب ايدندر» ۴۰) يالينكه كفار ك عمنى «درين درياننگ آلتنده اولان ظلمات كيميدر كه اونى درياننگ ليه سى اورته اولپه ننگ اوستنده باشقه ايه اولا واونگ اوستنده بولوت اولا بو قرانقلار ك بعضى سى بعضى سنگ اوستنده در» دريانگ قرانلقى لپه لر ك قرانلقى بولونگ قرانلقى «اينكه بو ظلمات ده اولان شخص النى چخاروب الله باخسه النى گوره بيلمز» هابشه كافر و مشركلر اعتقاد ننگ، قولنگ و فعلنگ قرانلقده قالب آخرتده ايشيقل تاپمازلر كه اوللرينى بر كماره چكدر «وهر كسه كه الله تعالى قيات ده ايشيقل ويرميه» اوننگ خير عملى اولماقه گوره «پس اوننگ ايچون ايشيقل و فرج يوخدر

۴۱) آیا گورِ مرسن کہ اللہہ تسمیح ایدر اوکسارکە گوگردەدر ویردەدر وقوشلار
تسمیح ایدرلر اللہہ ہوادە قنادلرنی آچان حائە اونلارک ھاموسی اوزلرک دعاسنی
وتسبیحنی بیاورلر واللہ تعالیٰ پیلندر او عملیکە اونلار ایدیرلر وجزا ویرە جکدر
اونلارک عملارینە ۴۲) «واللہ ایچوندەر گوگردک ویرک پادشاھلقی واللہ طرفنەدر
حمیم خلایک قابدا جاق یری ۴۳) آیا بامورسن کہ اللہ بولودی سور» نەیرە کہ ایستەر

يُخْرِجُ مِنْ خَلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ
يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ (۴۴) يَقْلِبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لَأُولِي الْأَبْصَارِ
(۴۵) وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ
وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
(۴۶) لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (۴۷) وَيَقُولُونَ
أَمَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطِيعْنَا ثُمَّ يَقُولُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ

«صوگره بولودگ پارچه لرنگ آراسنی یغوب بربریسنه یاشدیرر صوگره اولی
بربرنگ اوسته یفار وسن گوررسن یاغشی بولودگ آراسندن چیخارونازلاید
کوک طرفدن داغلار کیمی بویوک وچوخ اولان دولی دانه لری واونیله اوز
عذابنی یقورر اوسکه که ایستره واونگ زراعقنی ومالنی خراباید «ودولاندیرار
اوعذابنی هرکسدن که ایستره یاخوندنرکه اونگ برقنک ایشیقاقی گوزلری آبارار» وکوز
ایده (۴۴) «الله گیجه لی وگونوزی دولاندیرار» بریسنی اوبریسنگ دالنجه گتورر
«بدرستیکه بونده هرآینه عبرت واردر بصیرت صاحب لرینه (۴۵) والله تعالی یریزینده
جمیع حرکت ایدن حیوانی سودن خلق ایتدی» یانطفه دن «پس اونلاردن بعضی سی
اونوع حیواندرکه قارنی اوسته یریر» ایلان، بالقی، خورده قورت کیمی «اونلاردن
بعضی سی ایکی ایاقی اوسته یریر» انسان وقوش کیمی «اونلاردن بعضی سی دورت
الری وایاقلاری اوسته یریر» دورت ایاقلو حیوانلر کیمی «الله خلق ایدر اوزای که
ایستر حقیقته الله هرشیته قادردر» بو حیواناننگ اصل ماده لری بر وصورتلری
مختلف اولماق دلالت ایدیر اللهم کمال قدرته (۴۶) «حقیقته حلال ایله حرامی
بیان ایدن وبربریندن ایران آیلر نازل ایتدیک والله دوغری یوله هدایت ایدر اوتگسیکه
ایستر (۴۷) ویدرلرکه بزالله وپیغمبره ایمان گتوردیک واطاعت ایتدیک اونلارگ
حکمنه وبرطافه اونلاردن ایمانه اقرار ایدندن صوگره الله اعراض ایدرلر «اونلار ایمان
گتورنلر دگلدلرلر» محص سوز کفایت تمز عمل لازمدر (۴۸) «منافقلر ایله که چاغیریلدیلر
الله واونگ پیغمبری طرفه که پیغمبر اونلارگ آراسنده حکم ایدر اووقت اونلاردن
بعضی سی اعراض ایدنلردر» اصحاب پیغمبر ص دن ایکی سنگ آراسنده منازعه عمله
گلمشدی برپارچه یرخصوصنده بعض روایت گوره برقرر یهودی ایله برقرر منافق
آراسنده عمله گلمشدی یهودی اوشخصی چاغردی حضرتگ مرافعه سنه منافق تکلیف
ایتدی کعب بن اشرف یهودی طرفه بوآیه نازل اولدی (۴۹) «واگر حق اونلارگ

(۴۷) وَإِذَا دَعَا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِحُكْمٍ يبينهم إِذَا قَرِيبٌ مِنْهُمْ مَعْرُضُونَ (۴۹) وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ (۵۰) أَفَبِ قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (۵۱) إِنَّا كُنَّا قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دَعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِحُكْمٍ يبينهم أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (۵۲) وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ النَّاسُ الَّذِينَ (۵۳) وَأَقْسَمُ بِاللَّهِ جَهْدَ إِيْمَانِهِمْ لَنْ أَمُرَهُمْ بِخَيْرٍ قُلْ لَا تَقْسِمُوا طَاعَةً مَعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (۵۴) قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ طَطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَعَ عَلَى الرَّسُولِ

نفعنه اولاً» و بيله لرکه سوزلری دوغریدر «او حضرتک طرفنه سرعتله گکرلر قبول ایدن حالتنده» اونگ یاننه مرافعه یه گلمگی (۵۰) «آیا اونلارک قبلرینده شک ناخوشلقی وار» سنڭ پیغمبر اولماقنا «یا شک ایتدیلر» سنڭ عدالتنده «یا اینکه قورخورلرکه الله واونگ پیغمبری اوللره ظلم و میل ایده بلکه اوطاقفه ظلم ایدنلردر» اوز نفسلرینه (۵۱) «بودر و یوندن غیری دکلدر ایلکه اللهک واونگ پیغمبرنک طرفنه چاغیریلارلر پیغمبر اونلارک آراسنده حکم ایتک ایچون گرک درمؤمنلرک سوزی بواولا که دیه لر بزایشتدیک واطاعت ایتدیک اللهک و پیغمبرک حکمنه» خواه اونلرک ضررنه اولا وخواه خیرنه «بو طایفه لر نجات تاپانلردر (۵۲) وهرکسکه اطاعت ایده الله واونگ پیغمبرینه واللهک عذابندن قورخه و پرهیز ایده اللهک غضبندن پس اوطاقفه اللهک حد و حساب سیز نعمت لرینه یتشاندردر (۵۳) قسم یاد ایتدیلر الله اوز آندلارنک شدت لوسنی که هر وقت سن بزه امر اتسن» دعوا به گنمگی اطاعت ایده ریک «وهر آینه خارج اولاریق دیگن یا پیغمبر قسم یاد اتمیوک» یالان یرد «گوزل اطاعت افضلدر» یالان قسم اتمکدن یا اینکه سیزدن ایستقه بیان اخلاصه مروف اولان اطاعتدر «بدرستی که الله تعالی خبر دار در اوزاده که سیز ایدرسنر (۵۴) دیکن اطاعت ایدون الله واطاعت ایدوگ پیغمبره و اگر اطاعتدن اعراض ایده سنر حقیقتده پیغمبره لازمدر اوشیئی عمله گتورمک که اوگا تکلیف اولوبدر» که خلقه احکامی یتوره «وسیزه لازمدر اوشیئی عمله گتورمک که سیزه یو کله نوب» الله و پیغمبره تابع اولاسنر «و اگر پیغمبره اطاعت ایده سنر دوغری یوله هدایت تاپارسنر یوخدر پیغمبره مگر آشکارا یتورمک» اللهک حکمنی (۵۵) «الله تعالی وعده و یروبدر سیزلردن اوکسلره که ایمان گتور دیلر و صالح عمللر ایتدیلر بونیکه البته الله تعالی اونلری خلیفه و وارث ایدر کفارک یرینه نجه که خلیفه ایتدی

- الْإِبْلَاحِ الْمُبِينِ ۵۵) وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ
- ۵۶) وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا الرُّسُلَ لَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ
- ۵۷) لَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مَعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَهُمُّ الشَّارِقُ مِنَ الْمَصِيرِ
- ۵۸) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ

او کسری که اونلردن قباق واریدیلر البته ظاهریدر اونلره اونلرک اودیننی که الله اودینی اونلردن اوتری پسند ایدوب» عبارتدر دین اسلامدن «واللهه خاطر جمع لیکی عوض ویره ریک اونلره مکده دشمندن قورخاندن صوگره» اسلام فوت تبوب دشمنلری ضعیف اولار. ایلیکه مہاجرلر مہدن مدینہ گئیدیلر اونلره اوکونه نورخی عمله گلمشدیکه گنجہ وگونوز سلاح لرینی قنارہ قویا بلوردیلر بربرینه دیوردلرکه آیابروت اولاجا قدرکه بزالدن باشقه برکسدن قورخیماق اووقده بوآیه نازل وئدی الله تعالی ایتدیکی. وعده لرک هاموسنه وفا ایتدی حضرتک حال حیانتده اطراف مکہ ومدینہ مسلمانلرک اختیارنه یتشوب حضرتس صوگره آسیا و آفریقانک چوخی و بوروپادن بر حصہ مسلمانلرک اختیارنه یتشدی نقدر خلفای اسلام و مسلمانلر الله حکمنه تابع ایدیلر همیشه غالب وعزیز حالده قلوب ایلیکه خلفا و مسلمانلر دائرہ شرعدن کنار اولدیلر گون بکون ذلته دوچار اولوب بؤگولکی حانه یتشدیلر مژمنلر آنجق بٹاعبادت ایدرلر وبرشیئی بٹاشریک قرار ویرمزلر و هرکسکه بونعمتلردن صوگره کافر اولا اونلر فاسق آدم لردر» کفردن صوگره قسٹک ذکر اولماقی بوسببه در که اونلر کافرلرک فاسقلریدر نه ایلیکه مسلمانلرک ۵۶) «نماز فیلوز وزکوه وبریک و اطاعت ایدیک ییغمبره بلکه سیزه رحم اولونا» که اوعبادت لرک جزا ومزدنر آلا سکر

۵۷) «یا ییغمبر البته ییله حساب اتمه که کافرلر یر یوزینده اللمی عاجز ایدیدیلرلر» که قاجوب اللہک التدن خلاص اولارلار «واونلارک قایمق یری اوددر والبتہ پیس قایداجاق یردر» زحمتک وعذابنک زیادتی جہننه ۵۸) «ای اوکسار که ایمان گتور و بسکر گرکدر سیزدن اذن ورخصت حاصل ایتسونلر اوکسار که سیزک اللہک مالک اولوبدر» قول لارک و گنیزلرک هر وقت که سیزک خلوت ایولرکزه داخل اولماق ایستیه لر «واوکسارده اذن ایسته سونلر سزک آزادلرکزدن که حدناو غه یتشمیولر» اما اووقتلره یاخون اولمقه گوره عورتلره مایل اولارلر بواشخصا گرک اذن ایسته سونلر کجه

مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهْرِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثَ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (۵۹) وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (۶۰) وَأَنْقَوَاءَ مِنَ النِّسَاءِ النَّبِيِّ لَا يُرْجَوْنَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (۶۱) لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْقَسَصِ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ يَوْمِكُمْ

وگونیوزده «اوج دفعه: صباح نمازندن قیاق» او وقتده چوخ ممکندر که انسان عریان یانمش اولا «واو وقتده که سیز لباسنکری ظهر زمانده اکنکردن چرخاردوب یره قویارسکر» قیلوله یوخسندن اوتری «وخفتن نمازندن صوگره» بو وقتلرده احتمال وار که انسان لباسنی سویونوب اهل عیالیله صحبتیه مشغول اولالار «بو اوج وقت سیزدن اوتری گزین وقتدر. هیچ گناه یوخدر سیزه ونه اونلارده که بو اوج وقتدن صوگره چوخ گلوب گیده لر سیزگ یانکزه» خدمتدن وسائر امرلردن اوتری «وداخل اولا بعضی گزگ یانته هایيله الله تعالی بیان ایدر سیزه احکامی والله بیلندر» سزگ مصلحتنکری «حکم ایدندر» بیلنیکنی قراره (۵۹) مایلکه سزگ اوشاقلارکتر حدبلوغه یتشدیلر پس گرکدر اذن ایسته سونلر جمیع وقتلرده نجه که اذن ایستدی لر اوکسلر که اولردن سابق در» واونلارا امر اولونمشدی داخل اولانده اذن ایسته مکه هر وقتده اما اوشاقلار قول لر اوج وقتده «الله تعالی احکامنی سیزه بیان ایدر والله تعالی بیلن وحکم ایدندر (۶۰) ایوده اکلشن قوجه عورتلر که اره کتمکه امیدوار اولمازلر اونلارا هیچ کناه یوخدر که اوز پالتارلارنی یره قویالار» یعنی چادرشپ اورتمیه لر ویوزلری و الری آجیق نامحرم آراسنده گزهر «اوحالده قصدا تمیه لر زینت لرینی خلقه گوسترمکی» بلکه قصدلری یونکول گزگ اولا «واگر عفت طلب ایدر» چادرشپ اورتمک ایله «یخشی در اونلارا» چادرشپ سیز گزگمکن «والله ایشیدندر سزگ سوزلرگری و بیلندر سیزگ قبلرگز (۶۱) کناه یوخدر گور آدمه ونه آخساقه ونه ناخوش آدمه ونه اوز نفسلرگز که ییه سکر اوز ابوگردن» عیالنگر اوگزگ واولادگر کیمی «یا اینکه آنالارگزگ ایولریندن یا آنالارگزگ ایولریندن یا قرداشلارگزگ ایولریندن یا باجیلارگزگ ایولریندن یا عمولرگزگ ایولریندن یا بیی لرگزگ ایولریندن یا دایی لارگزگ ایولریندن

أَوْ بَيِّنَاتٍ لِّكُمْ أَوْ بِبَيِّنَاتٍ لِّكُمْ أَوْ بِبَيِّنَاتٍ لِّكُمْ أَوْ بِبَيِّنَاتٍ لِّكُمْ أَوْ بِبَيِّنَاتٍ لِّكُمْ
 أَعْلَامِكُمْ أَوْ بِبَيِّنَاتٍ لِّكُمْ أَوْ بِبَيِّنَاتٍ لِّكُمْ أَوْ بِبَيِّنَاتٍ لِّكُمْ أَوْ بِبَيِّنَاتٍ لِّكُمْ
 صَدِّقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ
 تَحِيَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مَبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

(۶۲) إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا
 حَتَّى يَسْتَأْذِنُوا إِنْ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ
 لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (۶۳) لَا تَجْعَلُوا
 دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُّاعٍ بَعْضُكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَسْتَلُونُ مِنْكُمْ لَوْ أَدَّ

یا خاله لرگزگ ایولریندن یا اوکسلرگ ایولریندن که سیز مالک اولوبسگز اونگ آچارلرینه»
 (کلید) قول، کنیز، وکیل و ناظر کیمی «یادوستگزگ ایوندن سیزه گناه یوخدر هامگز
 بریرده. ییه سگز یا اینکه آیری آیری ایلکه داخل اولدگز» ذکر اولان ایولره «پس
 سلام و یروگ اوزنفسگز» یعنی بربرگز سلام و یروگ هامگز بر نفس حکمنده سگز «تحیه
 اولان حالده الله طرفندن که برگنلو و پاگیره در» سلام و یرمک باعث اولار دنیا و
 آخرت آفتلرندن خلاص اولمه نجه که الله سیزه بیان ایدیر احکام و آدابی «هایله الله
 بیان ایدر سیزه آیتلرنی شاید که سیز عقلله رفتار ایده سگز (۶۲) بودر و بوندن غیرى
 دگلدر مؤمنلر اوکسلردر که ایمان گتوردیلر الله و اونگ پیغمبرینه ایلکه پیغمبرگ
 یانه یغیلالر برایشدن اوتریکه جمع ایدندر مؤمنلری بریره» جهاد و عمومی مصاحت
 و نماز جمعه کیمی «گتمزلر پیغمبرگ یاندن تا اینکه اذن ایستلر» داغلوب گتمگه «او
 کسلرکه سندن اذن ایستلر یا پیغمبر اولار اوکسلردر که حقیقتده ایمان گتورلر
 الله و اونگ پیغمبرینه» نه اینکه سندن اذن آلامش گیدرلر «ایلکه سندن اذن ایستلر
 بعض ایشلریندن اوترى اولردن هرکسه که ایسترسن اذن ویر» مختارسن اذن ویرمه
 هاموسنه یا بعضی سنه. «وطلب مغفرت ایت اولار الله یهدن بدرستی که الله تعالی باغشایاندن» سن
 استغفار ایتدیگ آدملری «ورحم ایدندر (۶۳) پیغمبر سیزی چاغراقی اوز آراگزده
 سزگ بعضگز بعضی سنی چاغرمق کیمی حساب اتمیون» سیز پیغمبری چاغرانده آدیله
 چاغرمیوگ کنیه و لقبه چاغروگ یا اینکه پیغمبرگ دعای سیزگ دعاگر گیمی دگلدر
 بلکه یقین قبول اولولمشدر اونگ بددعاسندن قورخوگ یا اینکه سزی چاگران کیمی
 سوزلی قبول ایدوب اطاعت ایدگ «بتحقیق الله ییلر اوگسپکه خارج اولارلار یواش

فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (۶۳) أَلَا إِنَّ اللَّهَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدِيرٌ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

یواش سیزگ یاننگزدن باشقه آدمک دالنده گزلهنن حالده» منافقلمه پیغمبرگ خطبه سی خوش کلمیوب اگاشنلرگ دالیله گزلین فاجوردیلر «پس گرگرد قورخسون لر او گسلرکه مخالفت ایدر لر پیغمبرگ امرندن که اونلاره الله طرفندن بلا یتشه یا اینکه اونلارا دردناک اولان عذاب یتشه (۶۴) خبردار اول بدرستیکه الله ایچوندر او زاده که گوگلرده ویرده در بتحقیق بیلور اوشیئی که سیز اونگ اوزرینده سیز» یخشی وپس ایشلردن «والله بیلور اوگونیکه مخلوقات اونگ طرفنه قاییدار لر پس خبر ویرر اونلارا اونلارگ عمللرنی» خیردن وشردن وطاعتدن وممصیتدن «والله هر شیئه خبرداردر

سورة الفرقان (۷۷) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا (۲) الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقْدَرَهُ قَدِيرًا (۳) وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ أَنْ يَنْفُسَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا

(۱) خیر وبرگنی زیاده وشانی اوجادر اوالله که نازل ایتدی حقله باطل آراسنده فرق ویرن قرآنی اوز بنده سی محمدصه تا اینکه محمد ۴ قرآن واسطه سیله عالم اهللرنی قورخوده» جن وانسدن

(۲) ایله اللهدرکه اونگ ایچوندر گوگلرگ وبرگ پادشاهلی واوزیندن اوتری اولاد اخذاتمدی» نهجه که یهودیلر ونصاری لر گمان ایدیر لر «اونگ ایچون اوز پادشاهلقنده شریک یوخدر» که اونیلله شریک اولوب اوز مقصودنی عمله گتورمکه مانع اولا «وخلق ایتدی هر شیئی واوگا اندازه قرار قویدی برنوع اندازه» اوز ونلقنی گودک لکنی لوننی وسائر صفاتی معین اتمکه (۳) «کافر لر اللهدن غیری اوگونه اللهلار اخذایتدیلر که برشیئی خلق ایدهلرملر «اونلار اوزلری خلق اولوبلار» حقیقی الله اونلاری خلق ایدبدر

وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيٰوةً وَلَا نَسْوًا (۴) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِنْ هٰذَا اِلَّا افْكٌ
افْتَرٰهُ وَاعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوْا ظُلْمًا وَزُورًا (۵) وَقَالُوا سَاطِرُ الْاَوْبَانِ اَكْتَتَبَهَا
فَعَمِيَتْ لَهُ - لِي عَلَيْهِ بَكْرَةٌ وَّ اَصِيْلًا (۶) قُلْ اَنْزَلَهُ اَنْبِیَیْ عِلْمِ السَّرْفِ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ
اِنَّهٗ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا (۷) وَقَالُوا مَالِ هٰذَا الرَّسُوْلِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْاَسْوَاقِ
لَوْلَا اَنْزَلَ اِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُوْنُ مَعَهُ نَذِيْرًا (۸) اَوْ يَلْقٰى اِلَيْهِ كِتٰبٌ اَوْ تَكُوْنُ لَهُ جَنَّةٌ يَّاْكُلُ مِنْهَا
وَقَالَ الظَّالِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا (۹) اَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوْكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُوْا اَفَلَا
يَسْتَطْعَمُوْنَ سَبِيْلًا (۱۰) تَبٰرَكَ الَّذِیْ اَنْشَاَ جَعَلَ لَكَ خَبْرًا مِّنْ ذٰلِكَ جَآئَاتٍ تَجْرٰی مِنْ تَحْتِهَا

«اونلر اوزلرندن ضررى دفع ايتمگه و نفع چكیمگه قادر اولمازلر و اولللهلارگ اؤلدورمگه
و نه دير يلمگه و نه حشره گتورمگه قدر تلى يوخر» پس بولوع الله اونلر نه سببه
عبادت ايديرار (۴) «اوكسلر كه كافر اولديلر ديديلر دگندر بو قرآن مگر يالان سوزدر
كه اولى محمدص اوزندن توخويويدر و بو افترا ده باشقه قوم اوگا كومك ليك ايديدر
پس بوسوزى دينلر ظلم و بهتان گتورديلر» و ديديلر كه قرآن الله طرفندن دگندر
(۵) «و ديديلر قرآن كچمش قرنك آدملىرنگ افسانه اريدر كه محمدص اونلارگ كتابلرنگ
اوزنندن اولى يازديروب صباح و آخşam و قتلرى اوسوزلرى ييغميره ديرلر» و دخی
يازديرار (۶) «ديكن ياييغمير قرآنى الله نازل ايديدر كه گوگلرده و يرده اولان گزلىن
ايشلرى ييلر» اگربهتان ديمكن ال چكوب ايمانه داخل اولساگز «حقيقته الله باغشليان
و رحم ايدندر» چونكه عذاب گوندر ميوب منى سيزه ييغمير گونده روپ هدايت اتمكن
اوقرى (۷) «كافرلر ديديلر نه اولويدر بو ييغميره طعام يير» نجه كه ييز ييرونك
«بازارلرده گزر» نجه كه ييز گزيرونك «نيه اونگ طرفته ملك گونده يلمدى كه اولملك
اوليله بريرده خلقى قورخوزه» كه ملك ايله بريرده اولان وقتده خلق اونگ ييغمير
اولماقنى قبول ايدر (۸) «يا اينكه اونگ طرفته خزينه توكله» گوگ طرفندن روزى طلب
اتمكن و فقيرلكن خلاص اول» يا اينكه اونگ ايچون بستان اولا كه اونگ ميوه سندن
ييه و اوزنسلرينه ظلم ايدن مشركلر مؤمنلره ديديلر كه سيز تابع اولماز سكر مگر بر
كشيمه اوگاسجر اولونوب» و عقلى جنون ليك سبينه زائل اولوب (۹) «باخگلن ياييغمير
سگاليجه مثللر اورديلر» گاه ديديلر سحر اولونوب گاه ديديلر محتاج در گاه سندن اوقرى
خزينه گاه بوستان ايستديلر «پس ضالته دوشديلر دوغرى بولدن پس بول تايابلرلر»
سنگ ييغميرلغنى باطل اتمگه (۱۰) «و او جادر او الله كه اگرايسته سنگ ايچون اوندن

الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا (١٩) فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا اسْتَطَاعُوا صَرْفًا وَلَا نَصْرًا
وَمَنْ يَظْلِمْ مِنْكُمْ تَذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا (٢٠) وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنْهُمْ لِيَاكُلُوا
الطَّعَامَ وَيَمْشُوا فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَنْ تُصْبِرُوا وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا
(٢١) وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَالٍ وَلَا أَزَلٍ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ أَوْ تُرَى رَبَّنَا الْقُدْسُ تَكْبَرُوا
فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عَنْ أَكْبَرًا (٢٢) يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ
وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَحْجُورًا (٢٣) وَقَدَّمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا
(٢٤) أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا (٢٥) وَيَوْمَ تُشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ

آلایرنی منتفع ایتدیک» عمر لرگ اوزونلقی و مال و اولادله «تالینکه یاد لر لدن چخار تدیلر
پیغمبر لرگ نصیحتندی و هلاک اولمش قوم لر اولدیلر» (١٩) خداوند عالم مشرک لر
بیورار که «سینرگ یالانچی الله لرگز سرگ دیدیگنر سوزی تکذیب ایتدیلر» پس
نوع سینر دیوردنر اولار بزم الله مدر «پس سینر باجرا بلمز سگز اولردن عذاب دبع
اتمگی ای لاحق الله لار و نه اولار ارا کومک اتمگی و هر کسه سینر مخلوقا دن اوز نفس لرینه
ظلم ایدله الله شریک قرار و یرمک ایلله بز اوگما آخرتده بیوک عذاب دادیز دیر اریق

(٢٠) و بز سندن قباق ای پیغمبر هیچ پیغمبر گوندرم دیک مکرانیکه اولار البته طعام
یردیلر و باز ایلرده گز یردیلر» اوسوز لر که کافر لر سنک حقنده دیور لر و اولدن
تعجب ایدیلر هیچ تعجب لوایش دکلدر» و سینرگ بعضی گزی بعضی گزمه متحان اتمشیک» فقیری
غنی ایلله کوری گوز لو ایلله فقیر و یا کوردیر که اگر الله ایسته سیدی منیده دولتلو
و یا گوز لو ایدردی «آیا سینر صبر ایدرسنر» ای فقیر لر استمزه یه و شکر ایدرسنر
ای دولتلو لر الله نعمتنه «وسنگ الله گورن در» هر کسک مصلحتنی و مصلحتنه مطابق
رفتار ایدر (٢١) «اوسلر که امیدوار اولماز لار بزم رحمتزه ملاقات اتمکه» و حشری انکار
ایدلر «دیدیلر نه سببه بزه ملائکه نازل اولماز» تالینکه شهادت و یره پیغمبرگ
دوغریلقنه «یا اینکه بز گورک اللهمزی» و بزه خبر و یره محمد ص تابع اولمکه «البتله اولار
تکبر لیک ایتدیلر اوز نفس لرنگ حقنده و طغیان ایتدیلر بیوک طغیان» الله امرنی رد اتمکه
(٢٢) «اوگونه گور لر ملائکه لی» یعنی قیامتده «بشارت یوخدر اوگونه گناه کار لره

بهشتله و ملائکه لر اولار له دیر لر حرامدر سیزه حرام اولمشدر بشارت ایشتمک
(٢٣) و بز قصد ایتدیک او عمل خیرگ طرفنه گه اولار عمل ایتدیلر» صلح رحم و سائر
عمل خیر گیمی «صوگره اولار لار عملنی هوایه داغیلمش ذره و توز گیمی ایتدیک» قوتلو

وَتَزِيلَ الْمَلَائِكَةِ تَنْزِيلًا (۲۶) الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا
 (۲۷) وَيَوْمَ يَبْضُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا (۲۸) يَا بَلِيتَى لَيْتَنِي
 لَمْ أَتَّخِذْ فَلًا تَاخَلِيلًا (۲۹) لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا
 (۳۰) وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا (۳۱) وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا

پادشاه دشمنرتنگ ایولرینی داغیدوب توزینی هوایه ساوران گیمی چونکه اوخیر
 عمل لر اللهمن اوثری اولمامشدی (۲۴) «بهشتگ یولداشلاری قیامت گونی یخشیدر
 منزل جهننه وگوزلدر مکان جهننه (۲۵) یادایت اوگوئیکه گوکلر اونده اولان
 بولودلار سببی ایله یاریلوب ملائکه لر نازل اولار (۲۶) پادشاهلق بوگونده سزاواردر
 اللهه» اوندن سوا هامو عاجز وذلزل اولار «واوگون کافرله چتیندر» ومؤمنله
 آسان (۲۷) «یادایت اوگوئیکه ظالم اوزالترینی دیشار» ندامت جهننه «دیر ای قوم
 آرزو ایدیرمه من پیغمبرله بریول تاپایدیم» واوگا تابع اولایدیم (۲۸) «آرزوم ایدیرمه
 فلاں آدمی» یاشیطانی «اوزیمه دوست اخذ اتمییدیم» بوآیه شریفه نازل اولوبدر
 عقبه بن ابی معمار ابی بن خلفگ شالنده عقبه چورکلو آدمیدی هروقت سفردن کلسیدی
 طعام ویرردی و اشراف قومی طعامه دعوت ایدردی وحضرت پیغمبرله چوخ نشست بر
 خواست ایدردی برگون سفردن گلمشدی طعام ویروردی حاضرلر جمله سندن بریسیده
 پیغمبر صایدی ایلکه طعام گلدی حضرت طعام میل بیورمیوب دیدی من سنگ طعامندن
 ییمرم اللهگ وحدانیتنه ومنم نبوتمه اقرار اتمینجه عقبه گلمه شهادت دیدی ایلکه بو
 خیراییه یتشدی عقبه بنی مذمت ایدوب عقبه دیدیکه محمد منم طعاممی ییمدی تامن
 گلمه شهادت دیمنجه ومن ایسته مدیکه طعام یمه منم ایوبمدن چیخایدی اوگا گوره من
 لمه شهادت دیدیم ابی دیدی که مندن سندن راضی اولمارام قایینکه سن کیدوب محمدگ
 یوزینه توپوره سن عقبه او عمل قبیحی عمله گنوروب ودره بیچه داننی حضرتگ ایکی
 چگنی نگ آراسنه آندی حضرت بیوردی سن خارج مکه دن چخمازن مکر اینکه سنگ
 باشون لیزیه اورولار پس بدر گونی اونگ بونی اورولدی وابی بن خلف احد
 دعواسنده قتله یتشدی بوآیه شریفه اوگا اشاره ایدیرکه ظالم کس النی دیشلرکه کاش
 پیغمبری دوست دوتایدیم وفلانکس ایله که ابی بن خلفدر دوست اولمایدیم ابن
 عباس دیر هر چند بوآیه عقبه نگ حقنده نازل اولوب اما شاملدرن جمیع اوکسلره که
 ظالم لری دوست دوتا. (۲۹) «البته منی قرآن دن گمراه ایتدی اوندن سوگره که بگا کلمشدی»
 قرآن یاپیغمبر واللهگ حکمنی بیان اتمشدی «شیطان انسانی ذلیل ایدن در

لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوٌّ مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا (۳۲) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا (۳۳) وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا (۳۴) الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا (۳۵) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا (۳۶) فَقُلْنَا أَذْهَبْنَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَذَمَّرْنَاهُمْ تَذْمِيرًا

(۳۰) «محمد پیغمبر ص دیدی ای منم اللهم بدرستی که منم قومیم یو قرآنی ترک ایتدیلر» و منی هذیانچی حساب ایدوب تکذیب ایتدیلر (۳۱) اللہ تعالیٰ پیغمبرگ تسلی خاطر ندن اوتری بیورور نه که سنی تکذیب ایتدیلر «هایله جمیع پیغمبرلره گناه کارار آدملردن دشمنلر قرار ویردیک» هر پیغمبر قومنه امر ایدوبدر آنا بابا دیننی ترک و پیغمبرگ دیننی قبول اتمکه بوجهته هرامت اوز پیغمبرنه دشمن اولوب «کفایت ایدر سکا سنگ اتمک هدایت و قومک ایدن حالد» (۳۲) گافرلر دیدیلر که نه سببه قرآن پیغمبره بردعه لیکده نازل اولمادی» نه که تورات بردعه نازل اولدی اللہ تعالیٰ بیورور «یيله در نازل ایتدیک قرآنی تائیکه ثابت ایدک اونيله سنگ قنبگی» هر حادثه و واقعه ده اوکا شامل اولان آیه نازل اولسا قلبه قوتی و قومه تاثیر آرتق اولار «وسکا قرآنی او خودوق بریرسنگ دالنجه او خودوق قراريله» که حفظ اتمک سکا آمان اولا (۳۳) «وسکا مشرکلر هیچ مثل گتورمز لر» سنگ نبوت امرگی باطل اتمکده «مکر اینکه بزسکا حق جواب وگوزل تفسیر کتوره ریک» که اولارگ باطل مثلرنی دفعه و زائل ایدر (۳۴) «اوکسلر که یوزاری اوسته سورونن حالد» حشره گلرلر جهنم طرفنه اولار نه پیسدر منزل و مکان جهته و گمراه اولازدر یول جهته (۳۵) حقیقته بیز موسی به تورات گتانبی ویردیک واونيله اونگ قرداشی هرونی وزیر ایتدیک (۳۶) پس دیدیک هرایکگز گیدیگ او قومگ طرفنه که تکذیب ایتدیلر بیزم آیه لریمزی» پس فرعونگ و قومنگ طرفنه گیدوب اولاری اللہ طرفنه دعوت ایتدیلر و اولار قبول اتمدیلر «سوگره اولاری هلاک ایتدیک برنوع هلاک اتمک» که نشانه لری قالمادی (۳۷) «وغرق ایتدیک نوح قومنی ایلکه پیغمبرلری تکذیب ایتدیلر» بر پیغمبری تکذیب اتمک جمیع پیغمبری تکذیب اتمک حکمنده در «و اولاری عبرت و موعظه علامتی ایدوب ظالمدره دردناک عذاب حاضر لادیق (۳۸) وعاد و ثمود قومنی ورس اصحابنی هلاک ایتدیگ» رس عبارتدر قافقاسده اولان ارس چایندن که خزر دریاسنه توگولر پیغمبرگ آدی حنطله در اونی اولدوروب چایگ ایچنده دفن ایتدیلر او قوم هاموسی صنوبر آقاجنه

(۳۷) وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا كَذَبُوا الرِّسَالَ اَعْرِفْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ اِيَةً وَاَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا اَلِيْمًا (۳۸) وَعَادًا وَثَمُودًا وَاَصْحَابَ الرِّسِ وَقَرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيْرًا (۳۹) وَكَلَّا ضَرَبْنَاهُ لَآلِ امْشَالٍ وَكَلَّا تَسْبَرْنَا تَنْبِيْرًا (۴۰) وَلَقَدْ اَتَوْنَا عَلٰى الْقَرْيَةِ الَّتِي اَمْطَرْنَا مِنْهَا مَطَرَ السَّوْءِ اَقَامَ يَكُوْنُوْنَ اَيُّوْنَهَا بَلْ كَانُوْا اَيُّرْجُوْنَ نَشُوْرًا (۴۱) وَاِذَا رَاوْكَ اَنْ يَّتَخَضَّعُوْكَ اَلْاَهْزُوْا اِهْذَا الَّذِيْ بَعَثَ اللّٰهُ رَسُوْلًا (۴۲) اِنْ كَاذِبِيْنَ اَعْنِ الْهَيْدِنَا لَوْ اَنْ صَبَرْنَا عَلَیْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ حِيْنَ يَرْوْنَ الْعَذَابَ مِنْ اَضَلِّ سَبِيْلًا (۴۳) اَرَاَيْتَ

ستایش ایدر دیلر «و هلاک ایتدیک چوخ طائفه لری عاد و اصحاب رس قوم لرگ آراسنده (۳۹) هلاک اولان قومگ هاموسنه مثل اوردیق» و دیدیک که اگر ایمان گتورمه سکر سائر قوم لر کیمی سیزه عذاب نازل اولاجقدر «و هاموسنی یوخ ایتدیک بر نوع یوخ اتمگ» که اثر لری قالمادی (۴۰) گفار مکه سفر لری بنده البته گلدیلر «او قریه یه که اولاره پیس یاغیش یاغمشدی» عبارتدر لوط قومگ گنندن «آیا اولار اونی گور میردیلر» سفر لرنده که عبرت گوتوریدیلر «بلکه اولار امید دوتوریدیلر مبعوث اولماقی» اگر بعثه اینا سیدیلر عبرت گوتوروب ایمان گتورردیلر (۴۱) «ایلکه سنی گور لر سنی اوز لرینه استمزا یری قرار و یروب دیر لر آیا بودر او آدمکه الله اونی بزه پیغمبر گونده روبدر (۴۲) یا خون ایدیکه محمد هر آینه بزى گمراه اییدی بزیم الله لاریمزدن اگر بز صبر اتمه سیدیک بت لره ستایش اتمکه» و آتا بابا یولمزله گتمکه هر آینه زائل ایدردی بزى او یولدن الله تعالی ییورور «اوز مانکه اونلر عذابى گور لر لر تزلیک ایله بیلر لر که کیم یولدن چیخوب ضالته دوشوب» اولار ضالته در یا مؤمنلر (۳۳) «آیا سن گوردون او کسی که خواهش ایتدیکنی اوزینه الله اخذ ایدبر» چه گون بر بته عبادت ایدیر نه چه گوندن صوگره باشقه بتی خوش دوتوب اولمجدی دن ال چکوب اوگا عبادت ایدیر «آیا سن یا پیغمبر اوگا وکیل و ضامن اولارسن» اوزی کرک حقى اختاروب تابوب حقه تابع اول (۴۴) «یا اینکه گمان ایدیر سن یا پیغمبر که اولار گ چوخى ایشیدر لر سن دین سوزی یا عقل لرینه گتور لر» سن گوسترن دلائلی و معجزه لری «دگلدن اولار مگر چارپا حیوانلر کیمی» که ایشیدر لر اما آتلا مازلار «بلکه اولار دن آرتق گمراه در لر» چارپا دن چارپا لر اوز منفعت و ضرر لری قانوب ضرر دالنجه گتمیوب همیشه نفع لرینه سعی ایدر لر اما یولار نه نفع ییلور لر و نه ضرر (۴۵) «آیا گور مر سن الله گ قدرتنی نه چه چکدی ظلی» که عبارتدر صبح طلوع ایدن و قندن گون طلوع ایدن و قته دیدیک

مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوًى أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا (٣٤) أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ
أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا أَكْأَابُ الْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا (٣٥) أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ
وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا (٣٦) ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا
(٣٧) وَهُوَ الَّذِي جَمَعَ لَكُمْ الدَّلِيلَ لِبَنَاءٍ وَالنُّوْمَ سَبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا
(٣٨) وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَّاحَ بَشَرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا
(٣٩) لِنَنْحِيَ بِهِ بَلَدَهُ مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَا سَيِّدُ الْكَثِيرِ (٥٠) وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ

نه او قدر ظلمت در كه قلبلر تنكه دوشه ونه او قدر ايستى در و ايشيق در كه گوزه ضررى
اولا «واگر الله ايسته سيدى هراينه اولى ساكن و هميشه ليك ايدردى» وكون طواع
اتمزدى «صوگره بيز گونى ظلى تانمه دليل ايتديك» گون اولماسيدى گولكه قانيلماز
ايدى گون اوجالدهجه كولكه آزالار يالينكه ظل عبارتدر گولكه دن يعنى آياسن گورمورس
گولكه نى كه اول يوخيدى صوگره حادث اولدى وكونك باتماقيه گولكه دخى
برطرف اولوب عالم قرانلق اولدى

(٣٤) «صوگره بيز گولكه نى يواش يواش اوز طرفمه آباروب آسان طريقه گوتوردىك»
اگر كولكه نى يره بردن سالوب بردن گوتورسيدىك همى انسانلر قورخارديلر هميده
گولكه دن گوردىكرى منفعت ضايم اولاردى (٣٧) «الله ايله اللهدر كه گيجه نى سيزه
اورتوك ايتدى» تا كه اونده راحت اولاسنر «ويوخونى راحتليك ايتدى» سيزك بدنلر كزه
«وگونوزى شغل دلنجه پراكنده ليك ايتدى» يالينكه ياتق اولمك نشانه سى و بيدار اولماق
حشر نشانه سيدر (٣٨) «الله ايله اللهدر كه ييل لرى بشارت و يرمك دن اوترى گوندردى
اوز رحمت ياغشنگ قباقنجه» بوكلماتك تفسيرى اعراف سوره سنك ٥٦ مجى آيه سنده
ذكر اولدى «گوگدن پاك اولان ياپاك ايدن ياغيش گوندرديك (٣٩) تالينكه اونيله
اولمش شهرى ديريلدك» كه اوت وعلف وزراعتى سوسوزلق جهتنه يانوب
«وياراتدقمز دورت اياقلو حيوانلرى وانسانلر ك چوخنى سيراب ايدك» حيوان
ساخيلان آدملر ك ياغشه احتياجى سائر آدملردن چوخ اولمه گوره اونلر ك آدلارى
ذكر اولوندى (٥٠) «ياغيشى خلقك آراسنده دولانديرديك» هميشه بيره ياغدير ميوب
هريره ياغديرديك اگر برطرفه ياغسا يرخراب اولار ياغيشى دولانديرمق بوسيه در
«تالينكه فكر ايدلر بيزيم قدرتمزك چوخلغنه پس خلقك چوخى بونمته شكر التميوب عمله
گنورمديلر مگر كفران نعمت اتمكى (٥١) واگر بز ايسته سيدىك البته هر كنده بر

بَيْنَهُمْ لِيَذْكُرُوا قَابِىْ اَكْثَرِ النَّاسِ الْاَكْفَرَا ۝۵۱) وَلَوْ شِئْنَا لَبعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ۝۵۲) فَلَا تَطِيعُ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ۝۵۳) وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فَرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ اَجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ۝۵۴) وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ۝۵۵) وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ۝۵۶) وَمَا ارْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝۵۷) قُلْ مَا اسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِلَّا مَا شَاءَ اَنْ يَخْذَالَي رَبِّهِ سَبِيلًا

نفر قورخودان پیغمبر گوندردیک» اما سنی جمیع یرگ یوزینه پیغمبر ایتدیک سنگ شرافتک و تعظیمندن اوتری ۵۲) «اطاعت اتمه کافرله» سنی دعوت ایدیر لر سهل انکارله «وجهاد ایت اونلارله» قرآن واسطه سیله «یپوک جهاد» مبطل لرگ سوزلرینی دلیل ایله باطل اتمک افضلدر قلیج ایله جهاد اتمکدن ۵۳) «الله ایله اللهدرکه ایکی دریانی جاری وبر برینه یاخون ایتدی بو ایکی دریانگ بریسی شیرین و کوارا سودر» شطه فرات، جیحون، عدیل، رس، کور و سائر یر یوزینده اولان شیرین چایا لار کیمی «وبریسی شور و آجی در» هیچ بریسی بر برینه قاریشمز بو ایکی نوع سو بر بریسته قاریشماقدن اوتری «ایکی نوع سویگ آراسنده مانع و حائل خلق ایتدی» اگر بوسولا رگ آراسنده یرودا غلر مانع اولماسیدی بر برینه قاریشوب خلق نفع بردار اولایلمز ایدیلر. شاید مقصود بو اولاکه اگر سویگ شیرین و آجیلقی سویگ یایرگ طبیعتندن حاصل اولورسه لازم ایدیکه هرایکیسی بر قسم اولایدی:

آجی یا شیرین پس ایکی قسم اولماقی دلالت ایدیر قادر اولان اللهک وجوده

۵۴) «الله ایله اللهدرکه نطفهنگ سویندن انسان خلق ایتدی و اونی بربری ایله اصلی قوم و صوگره دن پیوند اولان قوم ایتدی» اولمچی اودرکه آتا آندان قوم اولامچی قرگ اری باجنگ اری اولماق کیمی. جمله تفسیرلردن معلوم اولورکه امیر المؤمنین پیغمبریمز صایله هم لیسب و هم قوملق فضیلتنی جمیع ایدبرر اما لیسب جهته هرایکیسی عبدالمطلب نوله ریدر و قوملق جهته پیغمبریمز گریه سی فاطمه می ترویج ایدبرر ۵۵) «مشرکله اللهدن باشقه اونوع بتلره عبادت ایدرلرکه اونلاره نه نفع ویرونه ضرر و اونار اوزلرنک حق اللهنه دال چوگورلردر ۵۶) بزگوندردیک سنی مکرزده ویرن و قورخوزان سن ۵۷) یا پیغمبردیگن من پیغمبر لیکیمه سزدن اجر و مزد ایسترم» اوزیمدن اوتری «مگر آنکه ایمان گنورن کس ایستیه که» مالی الله یولنده صدقه و احسان ایتمک ایله «اوز اللهی طرفنه یول تاپا» اوکا دخی مانع دگلم

(۵۸) وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَى بِهِ بُدْنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا
 (۵۹) الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ
 فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا (۶۰) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا
 تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا (۶۱) تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا
 وَقَمَرًا مُنِيرًا (۶۲) وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَن أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا
 (۶۳) وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ
 قَالُوا سَلَامًا (۶۴) وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا (۶۵) وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا

(۵۸) «توکلایت دیری اولان الله که هرگز اولمز» ونوقت ایستیه سنگ انتقامی آلا ر
 «وتسبیحایت الله که حمدنه والله تعالی اوز بنده لرنک کناهنه خبردار اولماق کفایت
 ایدر» باشقه شاهده احتیاج یوخدر حسابلرینی چکوب مزدلرینی ویرر (۵۹) «الله
 ایله الله درکه خلق ایتدی گوگلری ویری واولارک آراسنده اولان مخلوقاتی آلتی
 گون لیک مدته صوگره مهربان اولان الله عرشه شله ایتدی پس بو قدر مخلوقه تک
 خلق اولماقنی هر شیئن خبردار اولان الله بن خبر آل (۶۰) ایلکه مشرگاره
 دییلدیکه مهربان اولان الله سجده ایدوک دیدیلر نه شیئر رحمن» بزرجمانی تلمروق
 «آباز سجده ایدک هر شیه که سن بزی امر ایدیر سن» وحال انکه بزاونی بلر وک
 «الله سجده اتمک امر ایتک» نفع ویرمیوب «اوللرک فرتنی آتیروب» دخیده ایمالندن
 اوزاق اولدیلر (۶۱) «اوجادر اولله که گوگلرده اون ایکی برجلر خلق ایتدی» حمل
 ثور، جوزاء، سرطان، اسد، سنبله، میزان، عقرب، قوس، جدی، دلو، حوت یدی
 یولدوزک سیرلندن اوتری زحل، مشتری، مریخ، گون، زهره، عطارد، قمر «الله گیکده
 چراغ (کون) ونورانی آی خلق ایتدی (۶۲) اودر اولله که گیکه وگونوزی بریرله
 مخالف ایتدی» یا اینکه بری بریسنک دالنجه گلوب اوکا خلیفه اولار «اوکس ایچونکه
 اللهک توحید و قدرتنی یادینه گتورمک ایستیه یا اینکه اللهک نعمتارینه شکر ایتک
 ایستیه (۶۳) مهربان اولان اللهک بنده لری اوکس لردرکه یریوزینده تواضع ایله گیدر لر
 ایلکه اولازی نادالار خطاب ایلر لر» آغر سوز لر ایله «اولارک جوابنده سلامت
 جواب ویرر لر» (همین آیه ننگ مثلی وتفسیری «امجی سورده ننگ «امجی آیه سنده در)
 (۶۴) «اوکس لره گیکه نی یا تمیوب گولوز ایدر لر اللهک رضاسندن اوتری سجده
 ایدن حالده و قیام ایدن حالده (۶۵) «اوکس لره دیر لر پروردکارا بزدن جهنم

أَصْرَفَ عَنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ أَنْ عَذَابُهَا كَانَ غَرَامًا (۶۶) انْهَاسَاتٌ مُسْتَقَرَّاتٌ وَمَقَامًا
 (۶۷) وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا (۶۸) وَالَّذِينَ
 لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ
 ذَلِكَ يَلِدْ أَتَانًا (۶۹) يَضَاعِفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا (۷۰) الْأَمِنْ
 ثَابِتًا وَمِنْ وَعَمَلٍ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَبْدِلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
 رَحِيمًا (۷۱) وَمَنْ ثَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا (۷۲) وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ
 وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرَّ وَكِرَامًا (۷۳) وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا

عذابنی قایثار بدرستی که جهنمگ اودی همیشه لیک در (۶۶) بدرستی که جهنم قرارگاه
 ومقام جهنمته چوخ پیس در (۶۷) واوکسلر که خرج مصرف ایدن وقتده اسراف
 ایتمز لر» یا اینکه معصیتیه مصرف ایتمز لر وخیریره یا اهل عیالنه خرج ایتمکهده «تک
 دوتمز لر وبخل ایتمز لر واونلار گ خرج ایتمکی اسراف ایله برک لیک آراسنده دایانماق
 اولار (۶۸) واوکسلر که اللهیلله باشقه اللهه عبادت ایتمز لر واولدورمز لر اولنسی
 که الله حرام ایددر مگر حقله قصاص یا حدیولیلله وزنا ایتمز لر هرکسه بوایشلری
 عمله گتوره اوز جزاسنه یتشر (۶۹) قیامت گونده اونگ عذابی آرتق اولار و عذابده
 همیشه لیک اولار ذلیل اولان حالدده (۷۰) مگر اوکسه توبه ایتدی» کفردن «وایمان
 گتوردی وصانع عملر ایتدی پس بو طایفه نگ پیس عمللرینگ عوضه الله تعالی بخش
 جزا ویرر والله باغشلیان ورحم ایدندر (۷۱) هرکسه توبه ایدده وبخش عملر عمله
 گتوره حقیقته اوکس الله طرفنه قایدار گوزل قایتماق (۷۲) واوکسلر که پیس لرله
 حاضر اولماز لر» یالان وغنا وفحش مجلس لرینه یا اینکه محکمه لرده یالان شهادت
 ایتمز لر «ومعصیت ایدن آدم لرگ» یا اولنره فحش ویرن لرگ «یالندن گیچر لر کریم
 آدم لر کیمی گیچر لر» اولنره ملتفت اولم یوب پیس عمللریندن گوز اور تر لر
 (۷۳) واوکسلر که اللهگ آیه لر ی ایلله اولنری قورخوزان وقتده فکر ایدوب وایتلره
 کروگور اولان حالدده دوشمز لر» یعنی کروگور کیمی آیه قولا ق آسماز لر بلکه
 قولا قلو وگوز او آدم کیمی ایشیدوب مضمونه عمل ایدر لر

(۷۴) «واوکسلر که دیر لر ای بزیم الله مز باعشلا ومرحمت ایت بزه بزیم عورتلریمزدن
 واولادمزدن اوکسی که بزیم گوز لریمزگ ایشیقی اولاه الله اطاعت اتمک ایلله «وبیوی
 پر هیزکار لرله پیشوا ایت» اهل صلاح اولمقله (۷۵) «اوطا قه یه بهشتگ غره منی جزا

وَعَمِيْنًا (۷۴) وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا فَرَةً اَعِيْنْ وَاجْعَلْ لَّنَا اِلَهًا وَاحِدًا (۷۵) اُولَٰئِكَ يَجْزُوْنَ الْعَرْشَةَ بِمَا صَبَرُوْا وَيُلَقَّوْنَ فِيْهَا اَحْيٰتَهُمْ سَلٰمًا (۷۶) خَالِدِيْنَ فِيْهَا حَسَنَتْ مَّسٰتِرُ اَوْ مَقَامًا (۷۷) قُلْ مَا يَعْْبُوْا بِكُمْ رَّبِّيْ لَوْلَا دَعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُوْنُ اَزٰمًا

ویریلر اونلک مقابلنده که صبرایتیلر» اللهم ابرینه وپیغمبرگ اطاعتنه و دشمنلرگ اذیتنه «وملاقات اولمش اولارلار» ملائکهلر اولارلاری استقبال ایدرلر بهشته «شادایدن سوزله و عمل یله و آفتلردن سلامت اولمقله (۷۶) بهشته همیشه لیک اولارلار نه گوزلدر او غره قرارگاه و دایالماق یری جهته (۷۷) دیگن یا پیغمبر نه قدر و قیمت قویار سیزه منم اللهم اگر سیزی دعوت اتمیدی» دین اسلامه یا عبادته یا اینکه الله تعالی اعتنا اتمز و قدر و قیمت قویماز سیزه اگر سیزگ الله عبادتکر اوامیه و ارفکر دن هانسی نفع و یو خلقکر دن هانسی ضرر وار که سیزه قدر و قیمت ویریله «پس بتحقیق سیزی» شرکین مکه پیغمبرگزی تکذیب ایتدکر پس تیز لیک ایله» تکذیب اتمک مقابلنده سیزه عذاب اتمک «الله لازم اولار»

سورة الشعراء (۲۲۷) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حزب

(۱) طَسَمَ تِلْكَ اٰیَاتِ الْكِتَابِ الْمُبِیْنِ (۲) لَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ اَنْ لَّا یَكُوْنُوْا مُنِیْنِ (۳) اِنْ نَّشَآءَ نَزَّلْ عَلَیْهِمْ مِنَ السَّمَآءِ اٰیَةً فَظَلَّتْ اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِیْنَ (۴) وَمَا یَنْبِیْهِمْ مِنْ

(۱) منم اوالله که طاهریم (پاک) جمیع عیبلردن (وساترم) اورتتم جمیع عیبلری (ومجیم) بویوگم بوسوره معجزه اولماقی آشکارا اولان کتابگ آبت لریدر (۲) شایدکه سن هلاک ایدنسن اوز نفسکی اوندن اوتریکه کافرلر مؤمن اولمورلر» بوندن هرگز غمگین اولمه (۳) «اگر بیز ایسته سک اونلاره گوگدن اوگونه علامت گوندهر ربک که» اونلاری لابدایدن ایمانه داخل اولماقه و «اونلارگ بویونلاری اوآیه آچاق لق ایدر (۴) اونلارا تازه موعظه و نصیحت الله طرفندن گامز مگر اینکه اوندن اعراض ایدرلر (۵) پس بتحقیق تکذیب ایتدیلر» اللهم آیه لرینی «پس تیز گلر اونلارا» وفات وقتنده «اوخبرلر که اوکا استمهزا ایدر دیلر» اولن وقتنده گورلر که استمهزا ایتدیگلری پیغمبرگ

ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمَنِ مُحَدَّثٍ الْاِكْوَانِ عَنْهُ مَعْرُضِينَ (۵) فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَاتِيهِمْ اَنْبَاءُ مَا كَانُوا
 بِهِ يَسْتَمِزُونَ (۶) اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَيْفَ اَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ (۷) اِنْ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (۸) وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (۹) وَاِذْ نَادَى رَبُّكَ
 مُوسَى اَنْ اَنْتَ الْقَوْمُ الظَّالِمِينَ (۱۰) قَوْمٌ فَرَعَوْنَ الْاَيْتَقُونَ (۱۱) قَالَ رَبِّ اِنِّيْ اَخَافُ
 اَنْ يَكْذِبُوْنَ (۱۲) وَيَضْحِكُوْنَ صَدْرِيْ وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِيْ فَاَرْسَلْ اِلَى هَارُونَ
 (۱۳) وَلَهُمْ عَلٰى ذَنْبٍ فَاَخَافُ اَنْ يَقْتُلُوْنِ (۱۴) قَالَ كَلَّا فَاذْهَبَا بِاَنَاثِنَا فَاَمْكُمُ مَّسْتَمِعُونَ
 (۱۵) فَاتَّبَعَ فَرَعَوْنَ فَقَوْلَا فَاَرْسَلْ رَبُّ الْعَالَمِينَ (۱۶) اَنْ اَرْسِلَ مَعَنَا بَنِيْ اِسْرَآئِيلَ (۱۷) قَالَ اَلَمْ

و قرآنک خبر لری حق ایمنش (۶) حشری انکار ایدنلر «آیا یری گور مور لره یرک
 یوز ینده هر نوع اوتک گوزل لرندن گوگر تدیك (۷) البته بونده علامت وار» بزئم برلگمز
 و قدر تمزه «واو نلارک چوخی ایمان گتورن دگلدر (۸) و بدر سنیکه سنک اللهم
 هرابنه غلبه ایدن و رحم ایدنلر» بوا یکی آیه بوسورده ذکر او اوانان یدی نهر ییغمبر لرت
 احوالاتنی ذکر ایدنن صوگره تکرار اولمافنه گوره اولنرک ترجمه سی صوگره ذکر
 اولمیوب بو آیه لره اشاره اولاجا قدر اما سبب تکراری رحمن سورده عرضه اولونار
 (۹) «یادایت یایغمبر اوزمانکه سنک اللهم موسی نی چاغروب دیدیکه گیت او
 قومک طرفنه که ظالم لدر (۱۰) که عبارتدر فرعونک قومندن آیالیه قوخورلر»
 اللهم اوتکا معصیت و بنی اسرائیل اذیت ایدیرلر (۱۱) «موسی دیدی ای منم اللهم من
 قورخورام که منی تکذیب ایدلر» و منم پیغمبر لگمه اینالعیالار (۱۲) «تک اولار
 منم سیم» اولنار منی تکذیب اتمک جهتنه «و آچیلماز منم دلیم» لکن تن «پس هروله
 پیغمبر لیک گوندر» که بکا کومک ایده «فرعونک قومندن (قبطی) منم یونیمده گناه وار»
 اولنارک آدمی اولدور مک جهتنه «من قورخورامکه منی اولدور لر» اوقانک قصاصنه
 (۱۴) «الله تعالی بیوردی ایله دگلدر» نجه که سن گمان ایدیر سن سنی اولدور بلملر «هر
 ایکیز منم مجزه لریم ایله گیدیک من سیز ایله ایشیدنلرم» سیزک دانشقزی سیزی
 اونک شرنندن ساحلارام (۱۵) «گلوک فرعونه و دیوگ بزپروردگار عالمیانک
 گوندر بلمشیک سنک طرفکا (۱۶) «الله تعالی امر ایدیر» که بنی اسرائیلی منله گوندر»
 واولاری ذیل لیک فیدندن خلاصایت ایلکه اولنار فرعونک یانقه گلدیلر و اللهم
 حکمنی بتور دیلر (۱۷) «فرعون دیدی ای موسی آیز سنی بسله مدیک اوحالته که سنی
 اوزیمزه اولادقه گونوره شدیک و سن اوز عمرندن نچه ئیللر بزیم یانمزه دایاندیک»

رَبِّكَ فَبَنَّاوَلِدَا وَلَبَثَ فَبَنَانٍ عَمْرِكَ سِنِينَ (۱۸) وَفَعَلْتَ فَعَلَتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ
 (۱۹) قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ (۲۰) فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمِخًا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا
 وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ (۲۱) وَلَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ (۲۲) قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا
 رَبُّ الْعَالَمِينَ (۲۳) قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ مَوْفِقِينَ (۲۴) قَالَ لِمَنِ
 حَوْلَهُ الْأَنْسُمِعُونَ (۲۵) قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ (۲۶) قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي
 أَرْسَلَ إِلَيْكُمْ لَكُنُوزٌ (۲۷) قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ
 (۲۸) قَالَ لَئِنْ أَخَذْتُ بِالْعَغَايِرِ لَأَجْعَلَكَ مِنَ الْمُسْجُونِينَ (۲۹) قَالَ أَوْ تُوحِّثُكَ بِشَيْءٍ مِّنْ

اون سكرتيل بزده قالدين» (۱۸) «وايتديك اوايشكى كه ايتديك» قبطى نى اؤلدوردىك
 «اوحالده» كه كفران نعمت ايدنلردن ايدىك (۱۹) موسى ديدى من قبطى نى قتل ايتديم
 اوقندده كه» بلميرديم كه بريومورق اورمقله اؤلهجكدر و «من يول آرمشلاردن ايديم»
 قصديم اويول ايله گتمك دگليدى (۲۰) «ايدكه سيزدن قورخديم قاچديم صوگره منم
 اللهم بگا نبوت و پيغمبرليك حكى ويروب منى پيغمبرلر زمره سندن ايلدى
 (۲۱) وبوتريت برنعمت در اويله منت قويورسان منم بويينه اوسببه كه سن قول ايتديك
 اوزگا بنى اسرائيلى» واونلارگ اولادنى اؤلدوردىك اگر اونلارى اؤلدورمه سيدىك
 منم آلام محتاج اولمازدى منى نيله آتمقه اوصورتده نه آلام منى نيله آتاردى نه سن منى
 آلوب ترتيب ايدردىك ونه بوگون منم بويينه منت قوياردىك (۲۲) «فرعون ديدى
 نه جنسندلر رب العالمين» كه منى اونك طرفنه دعوت ايديرسبن موسى ۴ گورديكه الله
 هيچ جنسندن دگلدر كه اونى فرعونه بيان ايدده باشلادى اللهم افماليله جواب ويرمه
 (۲۳) «ديدى كوگلرگ ويرلرگ واونلارگ آراسنده اولان مخلوقاتك پروردكارى در
 اكر سيزيقين ايدلر اولاسنر اللهم وارلقنه (۲۴) فرعون اوكلره كه اونك ياننده
 ايديلر ديدى آيا ايشتمرسنر» موسى نك دانشقنى واونك معرفتنى من اللهم جنسندن
 خبر آلورم اوفلندن جواب ويروب جناب موسى اونك ايرادنه محل كذار اولمبوب
 اتمام جحت ايچون (۲۵) «ديدى الله سيزگ اللهم سيزگ كيچمش آتالارنرگ اللهم ايدر
 (۲۶) فرعون ديدى بدرستيكه سيزگ بوييغمبرنر» كه سيزگ طرفنرگه گونده ريلوب
 «هر آينه ديوانه در» من حقيقتدن خبر آلورم اومتصل فعلدن وصفدن خبر ويروب موسى
 گنه سوزنك اتمانندن اوترى (۲۷) «ديدى گون چيخالنك وگون باتانك واونلارگ
 آراسنده اولانلارگ اللهم در اكر سيز آتليه سنر» فرعون گورديكه موسى احتجاجدن

- (۳۰) قَالَ قَاتِ بِهِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ (۳۱) قَاتَلْنِيْ عَصَا فَاِذَا هِيَ تَمُوتُ مِيْن (۳۲) وَتَرْعَ يَدَهُ فَاِذَا هِيَ يَبْضَاءُ لِلنّٰظِرِيْنَ (۳۳) قَالَ لِلْمَلَاَءِ حَوٰلَهُ اِنَّ هٰذَا سَاحِرٌ عَلِيْمٌ (۳۴) يَرِيْدُ اَنْ يَخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَاِذَا تَامَرُوْنَ (۳۵) قَالُوْا اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَاَبْعَثْ فِي السّٰدَتِيْنَ حٰشِرِيْنَ (۳۶) يٰتُوْكَبْكَلْ سَاحِرٌ عَلِيْمٌ (۳۷) فَجَمَعَ السِّحْرَةَ لِمَيِّقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ (۳۸) وَقَبِلَ لِلنّٰاسِ هَلْ اَنْتُمْ مُّجْتَمِعُوْنَ (۳۹) لَمَلْنَا نَمْنَعُ السِّحْرَةَ اِنْ كُنَّا وَاَهْمُ الْغَالِبِيْنَ (۴۰) فَلَمَّا جَاءَ السِّحْرَةَ قَالُوْا الْفِرْعَوْنُ اِنَّ لَنَا اٰجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِيْنَ (۴۱) قَالَ

ال چکمیہ جک باشلادی اونی قورخوتمقه (۲۸) «دیدى اکر اوزگا مندن غیرى الله اخذایده سن من البته سنى زندانه سالوب دوستاقلردن ایدهم (۲۹) موسى دیدى اکر من سگا معجزه گنورم آشکار شیئله» که دلالت ایدہ منم پیغمبر لکمه گنہده منى دوستاقل ایدرسن (۳۰) «فرعون دیدى گنور او معجزه منى» که ادعا ایدرسن «اکر سن دوغرى دینلردن ایسن (۳۱) موسى عصاسنى آندى عصا بردن آشکارا اژدها اولدى (۳۲) والننى یکنکدن چخارتدى اووقت موسى نگ الی ایشیقلو ایدى باخانلار ایچون» گون گیمی برق ویرردى (۳۳) «فرعون اشرای قومنه دیدیکه بوهرآینه سحر ایدنلر ویلندر ساحر لکج جميع بوللارنى (۳۴) ایستیورکه سیزی خارج ایدہ سیزگ یرگزردن اوز سحرى ایلہ پس نهشیته منى امر ایدرسنر» اولدورمک یا حبس اتمک، اوگون فرعونک الله اولماقى خلقه معلوم اولدیکه الله محتاج اولماز مصلحت اتمک (۳۵) «دیدیلر تاخیرات اوننگ وقرداشنگ ایشنى ومصرگ جميع شهرلرینه آدم گوندر ساحر لری جميع ایتس-وللر (۳۶) جميع ییلجی اولان جوخ سحر اتمش کسلر» که تجربه لو اولالر «سنگ بانگا گلسونلر (۳۷) سحر ایدنلرگ هاموسى معلوم گونده معین وقتده جمع اولدى» که اونلارگ بایرام گونى ایدى (۳۸) «مصر اهلنه» فرعون طرفندن «دیدیلدیکه آياس سیز جمع اولارسنر» ساحر لرگ یاتنه البته جمع اولون (۳۹) «شایدکه بزتابع اولاق سحر ایدنلره اگر اونلار غلبه ایدنلر اولالر» موسی یه وقرداشنه، بوسوزدن فرعونک قصدى اوایدیکه ساحر لر موسی یه تابع اولمیه نه اینکله خلقى ساحر لره تابع اتمک ایدى ایستیوردى ساحر لری طمعہ گنور که خلق اونلاره تابع اولاجاقلار اگر غالب اولسالار (۴۰) «ایلکه ساحر لر گلدیلر» و فرعونک یاننه حاضر اولدیلر «فرعونه دیدیلر آيا بزیم ایچون هرآینه اجرومزد وار اگر بزغلبه ایدنلردن اولاق (۴۱) فرعون دیدى بلى سیز اووقت هرآینه بگایاخون اولانلاردن سنر (۴۲) موسی ۴ ساحر لره دیدى

نَعْمَ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ الْمَقْرِبِينَ (۴۲) قَالَ لَهُمْ مُوسَى الْقُوا مَا أَنْتُمْ مَلْفُونٌ (۴۳) فَالْقُوا أَجَابَهُمْ
وَعَصِيَهُمْ وَقَالُوا بَعِزَّةٌ فِرْعَوْنُ أَنْتُمْ خَالِدُونَ (۴۴) فَالْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
(۴۵) فَالْقَى السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ (۴۶) قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (۴۷) رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ
(۴۸) قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْنِيَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرٌ كَمَا الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ
(۴۹) لَا قَطْعُ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلِكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَا ضَرْبُكُمْ أَجْمَعِينَ (۵۰) قَالُوا أَضِزُّ أَمْ
إِلَى رَبِّنَا مَنقَلِبُونَ (۵۱) إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَاَنَا أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ
(۵۲) وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعَبَادِي أَنْتُمْ مُتَّبِعُونَ (۵۳) فَارْسَلْ فِرْعَوْنَ

آتون اوزادیکه سیز آتما لوسگز» اوز آلات سحرگزدن (۴۳) «پس ساحر لر ایپ لرینی
وعصار لرینی آتدیلر» که ایچنی جیوه ایله دولدورمشدیلر گون دوشنده باخان آدم لر
گمان ایدیر دیلر که گویا حرکت ایدیر «و دیدیلر آنداولسون فرعونگ عزیزلکنه البته
بزغله ایدن لر دن اولاریق (۴۴) پس موسی عصاسنی آندی اوساعت اژدها اولوب
ساحر لر حیله بازلق ایله قایردیق لر شیئلری اودوب یوخ ایتدی» ایلکه ساحر لر بو
احوالی گوردیلر بیلدیلر که موسی آتان سحر دگادر بلکه معجزه در (۴۵) «پس
ساحر لر یوزی اوسته دوشدیلر سجده ایدن حالده» اولله که موسی به بومعجزه نی
گرامت ایدوب (۴۶) «دیدیلر بزایمان گتوردیک عالمرگ اهله ترتیب ویرن الله
(۴۷) که موسی و هرونک اللهم در» فرعون اوللاری قورخودوب (۴۸) «دیدنی
س-یز اوکا ایمان گتوردگز اوندن قباق که سیزه اذن ویریله» نه اینکه من تصدیق اتمه مش
«موسی هرآینه سیزگ بیوگگز واستادگز وعالمگزد سحر علمنی سیزه اوگره دوب
پس تیزلیک ایله سیز ییلرسگز» که سیزه نه عذاب ایده جکم (۴۹) «هرآینه من گسرم سیزگ
الرززی و آیافلارگزی بربرنگ خلافت» سماع التکرله صول آیاقکزی «هرآینه داره
چگرم سیزگ هامکزی (۵۰) دیدیلر هیچ ضرر یوخدر بزه» سنگ عذابندن «بز
اوز اللهمزگ ثوابی طرفه قایدانلاریق (۵۱) بدرستی که بیز طمع ایدیریک که بزم
اللهمز بزم خطالریمز باغشلیه» سحر عمله گتورمکده «بوجهه که بز موسی به
ایمان گتورنلرگ اولمجی سی اولدق» پس فرعون نگ امرایله اونلاری اولدور دیلر
(۵۲) «ویر وحی ایتدیک موسی به که گیجه وقتی منم بنده لریمی» که بنی اسرائیلدر «مصدق
آپار سیزگ دالگزه دوشر لر» فرعون لشکری ایله سزگ دالگزه گله جکدر ایلکه
موسی معین گیجه ده بنی اسرائیلی گوتوروب مصردن چیخدی (۵۳) «فرعون مصر

فِي الْمَدَائِنِ خَاشِعِينَ (۵۴) اِنْ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ (۵۵) وَانْتَهُم لَالْفَافِقُونَ (۵۶) وَاِنَّا لَجَمِيعٌ خَادِرُونَ (۵۷) فَآخَرُ جَانَهُمْ مِنْ جَنَاتٍ وَعَيَّوْنَ (۵۸) وَكَتُوزُ وَمَقَامِ كَبِيرٍ (۵۹) كَذَلِكَ وَاَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَآئِيلَ (۶۰) فَاتَّبَعُوهُمْ مَشْرِقِينَ (۶۱) فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى آلَ الْمُدْرِكُونَ (۶۲) قَالَ كَلَّا اِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ (۶۳) فَاَوْحَيْنَا اِلَى مُوسَى اَنْ ضَرْبْ بِعَصَاكَ الْيَحْرَ فَاَنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ (۶۴) وَاَزَلْنَا اَنْفُسَ الْاٰخَرِينَ (۶۵) وَاَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ اَجْمَعِينَ (۶۶) ثُمَّ اغْرَقْنَا

شهر لرینده قوشون بیغمه آدم لر گوندردی» که موسی ننگ دالنجہ گیدوب اونلاری دوتسون ایلکه جمع اولدیلر (۵۴) «فرعون دیدی بو بنی اسرائیل طائفسی آزعماعتلردر» هر چندکه اونلارک عددی آلتی یوزمین دن آز دکلی ایدی اما فرعونک آدم لرینہ نسبت آز ایدیلر (۵۵) «اونلار بزى غضبه گتورلردر» نه بزه اطاعت ایدیر دیلر نه منم اللهلقمه اینانر دیلر ایندیده بز دن بی اذن قاچولر (۵۶) «بز همیشه احتیاط ایتک جهتنه قورخان جماعتک» یا سلاح و قوت صاحبوک احتیاطلو اولمشوک اونلاری قورخوتمقه (۵۷) «بیز خارج ایتدیک فرعونلی لری بوسقانلردن و جاری چشمه لردن (۵۸) قریل گوش ایلہ دولو اولان خزینہ لردن و گویل منزل لردن» یا امرایہ تعلق مجلس لردن و منزل لردن (۵۹) نه که اونلارک احوالنی خبر و یردیک «هایله ارث و یردیک ذکر اولان مقاملری بنی اسرائیلہ (۶۰) پس فرعونیلر بنی اسرائیلک دالنجہ گلدیلر او حالته که مشرق سمتندن گلور دیلر» یا اینکه گون چخان زمانی گلدیلر (۶۱) «ایلکه ایکی جمعیت بر برینی گوردیلر» اصحاب موسی قورخوب دیدیلر بیز هر آینه درک اولونمشالاریک» فرعونیلر بزى دوتوب هلاک ایدہ جکلر و اونلارله مقابله اتمکہ بزیم طاقتمز یوخدر (۶۲) «موسی دیدی بیلہ دگلدر نه که کمان ایدیر سگر منم اللهیم منله در تیز لیک ایلہ منی هدايت ایدر نجات یولنه (۶۳) بیز وحی ایتدیک موسی به که اور عصائی دریاہ» ایلکه موسی عصائی سويه اوردی «دریا یاریلدی و اون ایکی یول آچیلدی سو بک هر پارچه سی بیوک داغ کیعی اولوب بر برینک اوسته یغیلدی» (۶۴) موسی ننگ قومى دریادن کنارہ چیخانندن «صوگره فرعونک آدم لرینی همان یرہ داخل ایتدک (۶۵) و بیز نجات و یردیک موسی به و اوکسلره که اونیلہ و ایدى (۶۶) صوگره غرق ایتدیک فرعونیلری (۶۷) بدرستیکه بوقصده هر آینه علامت واردر» اللهک وحدانیتته و قدرته آخر سوده بر طائفه نی غرق ایدیر و او بریسنه نجات و یریر «اونلارک چوخى ایمان گتورلر

الْآخِرِينَ (٦٧) اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ (٦٨) وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ (٦٩) وَاَتٰلِ عَلَيْهِمْ نَبَا اِبْرٰهِيْمَ (٧٠) اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُوْنَ (٧١) قَالُوا نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَنْظُلُّ لَهَا عَاكِفِيْنَ (٧٢) قَالْ هَلْ يَسْمَعُوْنَ اِذْ تَدْعُوْنَ (٧٣) اَوْ يَنْفَعُوْنَكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ (٧٤) قَالُوا لَيْلٍ وَجَدْنَا ابَاءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ (٧٥) قَالَ اَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ (٧٦) اَنْتُمْ وَاَبَاؤُكُمْ الْاَقْدَمُوْنَ (٧٧) قَالَتْهُمْ عَدُوِّيْ الْاَرَبُ الْعَالَمِيْنَ (٧٨) الَّذِيْ خَلَقَنِيْ فَهَوْ يَهْدِيْنِيْ (٧٩) وَالَّذِيْ هُوَ يُطْعِمُنِيْ وَيَسْقِيْنِيْ (٨٠) وَاِذَا مَرَضْتُ فَمَهْ يَشْفِيْنِيْ (٨١) وَالَّذِيْ يُمَسِّكُنِيْ اَنْ يَّخْسِفَنِيْ (٨٢) وَالَّذِيْ اُطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لِيْ خَطِيْئَتِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ (٨٣) رَبِّ هَبْ لِيْ حُكْمًا وَّالْحَقِّيْ بِالصَّالِحِيْنَ (٨٤) وَاجْعَلْ لِّيْ لِسَانَ صِدْقٍ

دگلدر» بوقدر معجزاتی گورمک ایله برابر قلبلری زیاده برک اولور و هیج شیئدن عبرت گوتورمور لر (٦٨) «وبدرستیکه سنگ الیهک هرآینه اودر غلبه ایدن ورحم ایدن (٦٩) و اوخی یا محمدص اولنلاره ابراهیم^ع کخیرینی (٧٠) زمانیکه دیدی عمو سنه و قومنه نه شیئه سیز عبادت ایدیر سگز (٧١) دیدیلر بیز بقلره عبادت ایدیریک و همیشه اوگا عبادت ایدنلر و مجاور لر یگ (٧٢) ابراهیم دیدی ایلکه اونلاری چاغرا سگز آیا اونلار ایشیدر لر (٧٣) یا اینکه سیزه نفع یا ضرر ویره بیلر لر (٧٤) دیدیلر ایله دگلدر بلکه بیز گوردیک که اوز آتالاریمزی هابیله ایدردیلر» بزده آتا بابامز گیدن یولبله گیدوب اولنلره عبادت ایدیریک (٧٥) «ابراهیم^ع دیدی آباسیز گوردگز و بیلدگز اوبتلری که اوگا عبادت ایدیر سگز (٧٦) سیز و هابیله سیزگ آتالارگز که بوندن اول واریدیلر» آتالارگز بته عبادت اتمک لری اونگ حقلقنه دلالت ایتمز آیا اوبتلردن ایله بر شیئی گور و سگز که حق اولماقلر نه دلالت ایده (٧٧) «حقیقته جمع معبودلر منه دشمندر مکر عالملره تربیت ویرن الله (٧٨) او الله که منی خلق ایتدی اومنی هدایت ایدر» حق یوله (٧٩) و اوکسه بکاطعام ویرر و منی سیراب ایدر» آجلقدن و سوسوز لقدن ساخلار (٨٠) «ایلکه من ناخوش اولدیم اوبگا شفا ویرر (٨١) و اومنی اولدورر صوگره دیریلدر (٨٢) او الله ایلله الیهدر که من طمع ایده رم که باغشلیه بگا منم کناهمی قیامت گونده (٨٣) پروردکارا مرحمت ایت بگا حکم اتمک» یا هر شیئی حکمت ایله عمله گتورمک یا علم یال بوت «ومنی ملحق ایت صالح کسلره» که مندن سابق واریدی ییغمبر لر دن (٨٤) «مندن اوتری دوغری دیل مرحمت ایت» که منم گوزل ذکریمی دیلرینه گتوره لر «آخره جی

فِي الْآخِرِينَ (۸۵) وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ (۸۶) وَاعْفُ عَنِّي يَا اَللّٰهُ اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ (۸۷) وَلَا تَحْزَنْ لِيْ يَوْمَ يَمْضُوْنَ (۸۸) يَوْمَ لَا يُفْعَلُ مَالٌ وَلَا بَنُوْنَ (۸۹) اَلَا اِنَّ اَتَى اللّٰهَ يَقْلِبُ سَيِّئِمْ (۹۰) وَازْلَفَتْ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ (۹۱) وَبَرَزَتِ الْجَحِيْمُ لِلْغَاوِيْنَ (۹۲) وَقِيلَ لَهُمْ اِنَّمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ (۹۳) مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ هَلْ يُصْرُوْكُمْ اَوْ يُنْصِرُوْكُمْ اَوْ يُنْصِرُوْنَ (۹۴) فَكَبَّوْا فَاَنْفَسَاهُمْ وَالْعَاوْنَ (۹۵) وَجَنُوْا ذٰلِيسَ اٰجْمَعُوْنَ (۹۶) قَالُوْا وَهُمْ فِيْهَا يَخْتَصِمُوْنَ (۹۷) تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ (۹۸) اِذْ نُسُوْ بِكُمْ رَبِّ لَبِ الْغَالِمِيْنَ (۹۹) وَمَا ضَلٰنَا اِلَّا الْمَجْرِمُوْنَ (۱۰۰) فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِيْنَ (۱۰۱) وَلَا صٰدِقِيْ حَمِيْمٍ (۱۰۲) فَلَوْ اَنْ نَّاسْكُرَةً فَنَكُوْنُ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ (۱۰۳) اِنْ فِيْ ذٰلِكَ

امتزاده» بوگا گوره جميع امتلر جناب ابراهيمك آدينى خيرايله چكرلر (۸۵) «ومنى نعمته دولو اولان بهشتك وارلرندن ايت (۸۶) و باغشله منم آتامى بدرستيكه او كمراه لردن اولوبدر» وحق يولى ايتروب. ابراهمك آذره دعا اتمكى سورة توبه لك ۱۱۴ مجى آيه سنده ذكر اولوبدر (۸۷) «ومنى رسوا ائمه او گونده كه خلق مبعوث اولارلر (۸۸) «او گونده كه مال ونه اولاد دفع ويرمز (۸۹) مكر او كسكه الله حضورنه سلامت قلب يله گله» خالص اولا كفر وشك دن (۹۰) او گونده كه بهشت پرهيزكارلره ياخون اولار (۹۱) وجهنم كمراه لره ظاهر اولار» اوستنگ اورتوكنى گوتورمك ايله (۹۲) «و كمراه لره ديرلر كه هالسى يرده در اوبت لركه سيز اوگا عبادت ايديردك (۹۳) اللهدن غيرى آيا اوبتله هيج گومك ليك ويرلر سيزه» وسيزدن عذابى دفع ايدرلر «يا نصرت ويرلر سيزه» عذاب ايدنلردن انتقام آلمق ايله (۹۴) «بتلر اولولاره عبادت ايدنلر بربريستنگ دالنجه تپه لرى اوستنده جهنمه آتيلارلر (۹۵) وشيطانك قوشو. نلارنگ هاموسى جهنمه توگولرلر (۹۶) ديرلر اولاره اوحالته كه اولار جهنده بربريله دشمن ليك ايدرلر، بونى ديرلر كه (۹۷) آند اولسون الله بدرستيكه بيز هر آينه آشكار كمراه لده ايديك (۹۸) اوز مالكه بز عبادته سيزى برابر ايديرديك اى بتلر عالمه تربيت ويرن اللهله (۹۹) وبزى كمراه ايتمدي مكر كناه كارلر» كه اولاره اقتدا ومعصيت ايتديك (۱۰۰) «بزه هيج شفاعت ايدنلر يوخدر (۱۰۱) ونه مهربان دوست (۱۰۲) كاش بزه دنيايه قايتماق اولايدي كه بزده مؤمنلردن اولارديق» كه بزه او وقت شفاعت ايدن اولاردي (۱۰۳ ۱۰۴) مجى آيه لر ۷-۸ مجى آيه لرده ترجمه اولدى (۱۰۵) نوح قومى يغمبرلرى تكذيب ايتدى لر» بزيغمبرى تكذيب ايدن جميع يغمبرلرى تكذيب اتمك حكمنده در (۱۰۶) «اينكه اولار ك قرداشى نوح اولاره ديديكه آيا قورخمسكز اللهدن» منى تكذيب

لَا يَتُوبُ مَا كَانَ أَكْثَرَهُمْ مُؤْمِنِينَ (١٠٤) وَإِنَّ رَبَّكَ لَمَوْالَهُ زَبِيزٌ رَحِيمٌ (١٠٥) كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ (١٠٦) إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ (١٠٧) إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (١٠٨) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ (١٠٩) وَمَا سَأَلْتُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرِيَ الْأَعْلَى رَبُّ الْعَالَمِينَ (١١٠) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ (١١١) قَالُوا إِنَّا نُؤْمِنُ بِكَ وَاتَّبَعْنَا الْأَرْذَلُونَ (١١٢) قَالَ وَمَا عَلَّمِي بِنَاكَ أَنَا يَعْمَلُونَ (١١٣) إِنْ حَسَابُهُمُ الْأَعْلَى رَبِّي لَو تَشْعُرُونَ (١١٤) وَمَا أَنَا بِظَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ (١١٥) إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ (١١٦) قَالُوا لَيْتَ كُنْتُمْ يَا نُوحُ لَتَكُونُنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ (١١٧) قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمِي كَذَّبُونِ (١١٨) فَاقْضِ نَبِيَّيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (١١٩) فَانْجِئْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ (١٢٠) ثُمَّ اغْرَقْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ (١٢١) إِنْ

نصف

ایندیرسگز (١٠٧) «من سیزگ ایچون امین پیغمبرم» رسالته واملته خیانت اتمرم
 (١٠٧) «اللهمدن قورخوگ وبتکا اطاعت ایدیگ» اوامر ونهیده که الله طرفندن گتورمشم
 (١٠٩) «ومن پیغمبرلیکیمه سیزدن اجر ومزد ایستمرم منم اجریم دکلدر مگر عالمیره
 ترتیب ایدن الله (١١٠) قورخون اللهگ عذابندن وبتکا اطاعت ایدیگ (١١١) دیدیلر
 آیا ییز ایمان گتورگ سکا و حال انکه سکا تابع اولوبدر اسکیک آدملر» کوهاموسی
 فخرادر نه ماللری وار نه دولتری اکر بزده سکا تابع اولساق اونلار کیمی فقیر
 اولاریق (١١٢) «نوح» دیدی منم علمیم یوخدر اوزاده که اونلار عمله گتوررنر» من
 اوللارگ ایشلرنی وعمللرنی بلرم من مکلفم اونلاری دینه دعوت اتمکه اونلار دخی
 منم سوزیمی قبول ایدوب بگا ایمان گتوروبلر (١١٣) «دکلدر اونلارگ حسابی مگر
 منم اللهمه اکر سیز آلتیاسگز» اونلارا عیب اتمرسگز (١١٤) «ومن مؤمنلری قووان
 دگلم» ایمان گتورمک ایستینی منع اتمرم (١١٥) «من دگلم مگر آشکار قورخودان» الله
 معصیت اتمکدن (١١٦) ایلکه بوسوزلری نوحدن ایشیتدیلر «دیدیلر یانوح اکر بو
 سوزلردن ال چکمیسن هرآینه سن سنگسار اولمشلاردن اولارسن» داش یافحش ایله
 (١١٧) «نوح» دیدی پرورکارا منم قومیم منی تکذیب ایتدیار (١١٨) منله اوللارگ آراسنی
 آچ برنوع آچمق» که اونلاری عذاب احاطه ایده «ونجات ویر بگا ومنله اولان مؤمنلره
 (١١٩) پس ییز نجات ویزدیک اوگا واکسه که اولیله ایدی کمیده که دولوایدی» آدم لاریله
 (١٢٠) «صوگره غرق ایتدیک نوحگ نجاتندن صوگره یرده قاللارلاری» که کمیه داخل
 اولماشسیدیلر (١٢١-١٢٢) بوآیهلر ٧-٨ مجی آیهلرده ترجمه اولدی (١٢٣) «عاد قومی
 پیغمبرلری تکذیب ایتدی. (١٢٤) اوزمانکه اونلارا اونلارگ قرداشی هود دیدی آیا

فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرَهُمْ مُّؤْمِنِينَ (۱۲۲) وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (۱۲۳) كَذَبَتْ
عَادُ الْمُرْسَلِينَ (۱۲۴) إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ (۱۲۵) إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ
(۱۲۶) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ (۱۲۷) وَمَا سَأَلْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرِيَ الْأَعْلَىٰ رَبُّ الْعَالَمِينَ
(۱۲۸) أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ (۱۲۹) وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلَدُونَ
(۱۳۰) وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جِارِينَ (۱۳۱) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ (۱۳۲) وَاتَّقُوا الَّذِي
أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ (۱۳۳) أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ (۱۳۴) وَجَبَّاتٍ وَعِیُونَ (۱۳۵) إِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِيمٍ (۱۳۶) قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَصَّ أَمُ لَمْ تُكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ

قورخمورسگز اللهگ عذابندن» و اوگامصیت ایدیرسگز (۱۲۵) «من سیزگ ایچون
امین پیغمبرم (اول آیه دن رب العالمین کلمه سنه دیک نوح قصه سنده ترجمه اولدی)
(۱۲۸) آیا هراوجا یرده ایولر تیکوب وعبث عمل ایدیرسگز» چونکه هراوجا یرده ایولر
بنایدون اکلشوب گلوب گیدلاره استهزا ایدردیلر (۱۲۹) «وسیز محکم سو حوضلری
بنایدیرسگز» یاقلمه لر وایولر «کویا که سیز همیشه لیک قالاجاقسگز (۱۳۰) ایلکه بر
مظلوم و فقیره اذیت ایتدیگر ظالم لر کیمی اذیت ایدرسگز» دو کرسگز وزورگز چاتانده
لاحق یرده اولدورسگز (۱۳۱) «اللهگ عذابندن قورخوگ و بگا اطاعت ایدوگ
(۱۳۲) وقورخوگ او اللهدن که سیزه گومک لیک ایتدی اوشیئله که ییلورسگز» نعمت
ودولندن (۱۳۳) «گومک ایتدی سیزه چارپالر و اوغلان لاز ایله (۱۳۴) وبوستانلر
و چشمه لر ایله» بی دربی سزگ حق گزده احسان ایتدی (۱۳۵) «من قورخورم سیزه»
اکر بگا معصیت استهگز «بیوک گونگ عذابندن (۱۳۶) دیدیلر برابردر بزه اگر
سن موعظه ایده سن یا اینکه سن موعظه ایدنلردن اولمیا سن» سنگ سوزنکی قبول
اتمروک (۱۳۷) «دگلدر بوبت پرست لیک مگر کیچمشلرگ عادتلری (۱۳۸) و بز عذاب
اولمشلار دگولیک» نه دنیاده بزه عذاب اولار نه آخرتده (۱۳۹) «پس تکذیب ایتدیلر
هودی بیزده هلاک ایتدیک اونلاری حقیقتده بو هلاک ایتمکده هرآینه علامت لروار
واونلارگ چوخی مؤمن دگلدر (۱۴۰) ویدرستیکه سنگ اللهگ هرآینه غالب و
ومهربان در (۱۴۱) ثمود قومی پیغمبرلری تکذیب ایتدیلر (۱۴۲) ایلکه اونلارا
اونلارگ قرداشی صالح دیدیکه نه سببه اللهدن قورخمورسگز (۱۴۳ - ۱۴۵) آیه لر
۱۲۵-۱۲۷ مجی آیه ده ترجمه اولوندی (۱۴۶) آیسیز بو حالد اولدقگر لذتده قالاجاقسگز
دنیاده خاطر جمع حالتده ۱۴۷ ساکن اولوبسگز باغچه لرده و چشمه لرده

(۱۳۷) اِنَّ هَذَا الَّذِي اَخْلَقَ الْاَوَّلَيْنِ (۱۳۸) وَمَا نَحْنُ بِمَعْبَدَيْنِ (۱۳۹) فَكَذَّبُوهُمَا فَهَاتَكُمَا هُمْ
 اِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ (۱۴۰) وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ
 (۱۴۱) كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ (۱۴۲) إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَاتُتُّونَ (۱۴۳) إِنِّي لَكُمْ
 رَسُولٌ أَمِينٌ (۱۴۴) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا أَمْرَهُ (۱۴۵) وَمَا سَأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرِيَ إِلَّا عَلَى
 رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱۴۶) أَتُتْرَكُونَ فِيهَا هَيْثَا أَتِينَ (۱۴۷) فِي حَنَاتٍ وَعِیُونَ (۱۴۸) وَزُرُوعٍ
 وَنَحْلٍ طَلْعُهَا هَضْبٌ (۱۴۹) وَتَحْنَتُونَ مِنَ الْجِبَالِ يَتُوتًا فَارِهِينَ (۱۵۰) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا
 (۱۵۱) وَلَا تَطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ (۱۵۲) الَّذِينَ يَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يَصْلَحُونَ
 (۱۵۳) قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ (۱۵۴) مَا أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ

(۱۴۸) زراعتلرده وخرمالقده که اونلک چيچکی لطيف در (۱۴۹) اوزگزه داغلاردن
 ايولر يونوب تیکرسکز او حالده که شاد اولانلارسکز که همیشه دنياده قالاجاسکز
 (۱۵۰) «قورخوگ اللهدن وبتا اطاعت ایدیگ (۱۵۱) واطاعت انمیوگ کفارگ امره
 که اونلار اسراف ایدنلردر» اوز نفسلرینه ظلم اتمکده (۱۵۲) «اوکسلردر که فساد
 ایدرلر یرده واصلاحه گتورمز لر اوز ایشلرینی (۱۵۳) دیدیلر بوندن غیری دگلدن
 که سن سحر اولمش مجنونلردن سن» یالینکه سنده بزییم کیمی ایچی بوش یمکه ایچمکه
 محتاج سن هانسی شرافتله پیغمبر اولدیگ (۱۵۴) «دکلسن سن مگر بزییم مثلمز بشر سن
 بزه بر معجزه گتور اکرسن دوغری دانشانلاردن سن (۱۵۵) صالح دیدی بو بردوءدر»
 که الله اونی داشدن چيچار دوب. قويدن «سوايچمک برگون اولنگدر و سیزگ ایچون
 واردر معلوم گونده سوايچمک» (۱۵۶) «ودگمیوگ بودوءیه پس ليک ايله سیزی بیوک
 گونگ عذابی دوتار (۱۵۷) پس پی لیدلر اودوءنی صوگره پشیمان اولدیلر
 (۱۵۸) واونلاری عذاب دوتدی بو و ۱۵۹ مجی آیه لر ۸۰۷ مجی آیه ده
 ترجمه اولدی (۱۶۰) «لوط قومی پیغمبرلری تکذیب ابتد (۱۶۱) ایلکه اونلارا
 اونلارگ قرداشی لوط دیدیکه نه سببه اللهدن قورخمیرسکز ۱۶۲-۱۶۴ آیه لر ۱۰۷-
 ۱۰۹ ترجمه اولوندی (۱۶۵) آیاهالمده اولان عورتلری قویوب کشیلره گلورسکز»
 عورتلره کلن کیمی (۱۶۶) «وترك ایدیرسکز اوزادی که الله تعالی خاق ایدیلر سیزه
 سیزگ عورتلرگزدن بلکه سیز حدندن تجاوز ایدن قومسکز (۱۶۷) دیدیلر اکربو
 سوزلردن کرو دورمیه سن ای لوط البته بزییم آرمزدن خارج اولانلاردن اولارسن
 (۱۶۸) لوط دیدی من سزگ عملگزی دشمن دوتانلاردنم (۱۶۹) پروردگار اجات

(۱۵۵) قَالَ هَذِهِ نَاقَةُ لِهَاشِرْبٍ وَلَكُمْ شَرْبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ (۱۵۶) وَلَا تَمْسُوهَا بِسَوْءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ (۱۵۷) فَمَقَرُّوْهَا فَاصْبَحُوا نَادِمِينَ (۱۵۸) فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (۱۵۹) وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (۱۶۰) كَذَبَتْ قَوْمٌ لوطَ الْمُرْسَلِينَ (۱۶۱) إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ (۱۶۲) إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (۱۶۳) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱۶۴) أَتَأْتُونَ الذَّكَرَ إِنْ أَلْمَنُوا (۱۶۵) وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ (۱۶۶) قَالُوا لَنْ نَمْنَعَكَ الْفُلَيْنِ وَالنَّاسُ عَلَى مَا جَاءَكُمُ مِنَ الْحَقِّ لَكَاظِمُونَ (۱۶۷) قَالُوا لَنْ نَمْنَعَكَ الْفُلَيْنِ وَالنَّاسُ عَلَى مَا جَاءَكُمُ مِنَ الْحَقِّ لَكَاظِمُونَ (۱۶۸) قَالَ إِنِّي لَمَعْلَمٌ لَكُمْ مِنَ الْقَالِينَ (۱۶۹) رَبِّ نَجِّنِي وَاهْلِي بِمَا يَصْنَعُونَ (۱۷۰) فَجَنَيْنَاهُمْ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ (۱۷۱) إِلَّا

ویربکا و منم اهلمه او عملدن که منم قومیم عمله گتور لر (۱۷۰) پس بزجات ویردیک اوکا واونگ اهلنگ هاموسنه (۱۷۱) مکر لوطک عورتی قوجه قاریه که او عذابده قالاندن اولدی (۱۷۲) صوگره هلاک ایتدیک اوبریسی لری (۱۷۳) ویاغیردیک اولارده داشدن اولان یاغش ونه پیس اولدی قورخودولمشلارک یاغشی» اولاری اوّل قورخودوق ایلیکه قورخمادیلر صوگره اولاراداش یاغیردیک (۱۷۴-۱۷۵) بواکی آیه ۷-۸ ده ترجمه اولدی (۱۷۶) مدین صاحب لری پیغمبر لری تکذیب ایتدیلر (۱۷۷) ایلیکه شعیب اولنره دیدی که نه سببه اللهدن قورخمدر سکر (۱۷۸-۱۸۰) ۸-۷ ده ترجمه اولدی (۱۸۱) تمام اولچون اولچنی و آز اولچنلردن اولمیون (۱۸۲) وزن ایدیگ دوز تراز وایله (۱۸۳) و آز ایتمیوگ خلقک حقندن اولارک شیلرینی و سعی اتمیوگ یرده او حالده که فساد ایدنلر اولاسکر (۱۸۴) و قورخون او اللهدن که خلق ایتدی سیزی و سیزدن سابق طائفه لری (۱۸۵) دیدیلر بوندن غیری دگلدر که سن جادو اولمشلردنسن (۱۸۶) و دگلسن سن مگر بزیم کیمی بشر سن ویز سنی هرآینه یالانچی کمان ایدیریک (۱۸۷) بزیم باشمزه گوگدن بریارچه سال اکر سن دوغری دانشانلاردنسن» ادعای نبوتده (۱۸۸) «دیددی منم اللهیم بیلچی راقدر اوزاده که سیز ایدیر سکر» هرلوع مصاحت بیلسه اونوع ایدر (۱۸۹) «اولی تکذیب ایتدیلر صوگره اولاری اوددن عمله کلمش گولکه نگ عذابی دوتدی» یدی گون اولارا حرارت یتشوب شدت حرارتدن بیل وگولک تمنا ایدیردیلر اولار اود یاغوب هاموسنی یانیدردی «بدرستیکه اوگونگ عذاب ییوک ایدی» واونوع عذاب کولی هیچکس ایچون گورونمه بشدی

عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ (١٧٢) ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ (١٧٣) وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا سَاءَ مَطَرٍ
الْمُنذِرِينَ (١٧٤) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (١٧٥) وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ
الرَّحِيمُ (١٧٦) كَذَبَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ (١٧٧) إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلْتَدْقُونَ
(١٧٨) إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (١٧٩) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ (١٨٠) وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ
أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ (١٨١) أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ
(١٨٢) وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَلْمُسْتَقِيمِ (١٨٣) وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ (١٨٤) وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبَّةَ الْأُولَى (١٨٥) قَالُوا إِنَّا نَتَّبِعُ مِنَ الْمُسْحَرِينَ
(١٨٦) وَمَا نَتَّبِعُ إِلَّا الْبَشَرُ مِثْلَنَا وَإِنْ نَطْنُكَ لِمَنْ الْكَاذِبِينَ (١٨٧) فَاسْقُطْ عَلَيْنَا كَمَا مِنْ السَّمَاءِ
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (١٨٨) قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ (١٨٩) فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ

١٩٠-١٩١) بو آیله ٧ مجی آیله رده ترجمه اولدی

(١٩٢) حقیقته بوقرآن عالمه تربیت ویرن الله طرفندن کلوبدر
(١٩٣) «بوقرآنی جبرئیل گتوروبدر که امین در» هرکز تغییر و تبدیل اتمز (١٩٤) «سنگ
قلبنا یا پیغمبر تا اینکه سن بو آیله رایله خلقی قورخودان پیغمبرلردن اولاسان
(١٩٥) عرب دیله در که مقصودی آسان وجهله ظاهر ایدندر (١٩٦) حقیقته بوقرآنده
اولان خبرلر کیچمش پیغمبرلرگ کنا بلرینه ذکر اولوبدر» نه سببه
مشرکلر بو قرآندن اعراض ایدیرلر (١٩٧) «بنی اسرائیل عالمی
بوقرآنی بیلمک لری» واونگ دوغریقنه شهادت ایتماگری «آیا مک اهلنه دلیل اولماز
بو قرآنگ حق اولمقنه» چونکه مشرکلرگ سؤالنه گوره یهودی عالمی دیوردیلر
که محمدگ واونگا نازل اولان قرآنگ حق اولمقی تورآنده یازیلوب او پیغمبر تشریف
گتورن وقتده عربلری قتل ایدمکدر بوسببه اوس ایله خزرچ طائفه لری اسلامه
گدیلر نجه که سوره بقره ننگ ٨٩ مجی آیله سندنه بیان اولدی (١٩٨) «واکر بز قرآنی
عجملرگ بعضی سنه گوندرسیدیک» عربدن غیری هامویه عجم دیولر «وعجم اولان
آدم اوقرآنی عربله اوخوسیدی اوگا ایمان گتورمز دیلر» که بو گلام عربی دگلدنر
که ییز بیلیدیک وهمیده فصیح دگلدنر اما بز اوئی عرب لغتیه عرب دودماننگ اشرفندن
عمله گلن عرب پیغمبره گوندردیک که دخی عذریری قائمیه (٢٠٠) نجه که قرآنی
عربجه گوندردیک «هاییله اوئی کناه کارلرگ قلیلرینه داخل ایدمک (٢٠١) اونلر

يَوْمِ الظَّلَاةِ إِنَّكَ كَانَ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ (۱۹۰) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ
 (۱۹۱) وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (۱۹۲) وَإِنَّ لَتَنْزِيلِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱۹۳) نَزْلَهُ
 الرُّوحُ الْأَمِينُ (۱۹۴) عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ (۱۹۵) بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ
 (۱۹۶) وَإِنَّ فِي ذُرِّي الْأَوَّلِينَ (۱۹۷) أَوَّلَ مَن يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَن يَكْلُمَهُ غُلَامًا ابْنِي إِسْرَءِيلَ (۱۹۸) وَلَوْ
 نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ (۱۹۹) فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ (۲۰۰) كَذَلِكَ سَاكِنَاهُ
 فِي قُلُوبِ الْمُتَجَرِّمِينَ (۲۰۱) لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ (۲۰۲) فَيَأْتِيهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ
 لَا يَشْعُرُونَ (۲۰۳) فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ (۲۰۴) أَفَعَذَابُنَا يَسْتَعْجِلُونَ
 (۲۰۵) أَفَرَأَيْتَ إِنْ تَتَنَاهَوْنَ عَنْهُمُ سِنِينَ (۲۰۶) ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ (۲۰۷) مَا أَغْنَىٰ

قرآنه ایمان گنور منزل دردناک عذابى گورن وقتهدیک (۲۰۲) سوگره اولره عذاب
 غفله کله واولار آلامازلر غذايگ گلمه کنی (۲۰۳) دیرلر آياز مهلت ویریمشلدن
 اولایله ریک» که دنیا به قایدوب ایمان گتورگ اولارگ جوابنده دیرلر (۲۰۴) «سیر
 دلیاده تله سردگن» عذاب نازل اولمه ایندیکه عذاب یقشدی دخی مهلت اولماز
 (۲۰۵) «آیا بکا دیکوروم اگر بز اولارلری لنت آباران آدملا ریک نهچیللر (۲۰۶) سوگره
 اولاره وعده اولونان عذاب گله (۲۰۷) بی احتیاج اتمدی اولاردن کچمشده ایتدیگری
 لذتله» اووقت بوگونلرگ فکرنی اتمدیلر اگر اولاره مهلت ویریله زمان مهلتده
 دخیده آرتق معصیت ایدرلر (۲۰۸) «وبز هلاک اتمدیک هیچ قریه نی مگرکه اوقریه
 ایچون قورخودان پیغمبر واریدی» تاپیغمبر گوندرمیوب اتمام حجت التمینجه عذاب
 نازل اتمه ریک (۲۰۹) «پیغمبر گوندرمشوک نصیحتدن اوتری وبز دگولیک ظلم ایدنلر»
 که هدایت امراته مش هلاک ایدک (۲۱۰) «وقرآنی شیطانلر نازل اتمدی (۲۱۱) اولرگ
 لیاقتی یوخدر واولار باچار ابلمزله» قرآنی گتورمکی (۲۱۲) «بدرستیکه شیطانلر
 ملائکه لرنگ سوزلرینی یااللهک وحنی ایشتمکدن هرآینه گنار اولمشلاردر»
 (۲۱۳) «بس چاغرم اللهله باشقه اللهلار که سن عذاب اولمشلاردن اولارسن» خطاب
 حضرتدر اما حکمی خلقه در (۲۱۴) وقورخوت اوزگک یاخون قوملرگی
 (۲۱۵) «وشکسته ایت قنادیگی» یعنی شکسته نفس لیک ایت «سکا تابع اولان مؤمنلره
 (۲۱۶) اگر سگامه معصیت ایدلر دیکلن بدرستیکه من بیزارم او عمللردن که سیر ایدیر سگز»
 ایلکه بوآیه شریفه نازل اولدی حضرت صفاداغنه چخوب بیوردی (یا صباحاه) بوسوزی

عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَمْتَنُونَ (٢٠٨) وَمَا هَلَكُنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ (٢٠٩) ذَكَرْنَا ظَالِمِينَ (٢١٠) وَمَا نَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ (٢١١) وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَظِيلُونَ (٢١٢) أَنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَرُولُونَ (٢١٣) فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذِّبِينَ (٢١٤) وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ (٢١٥) وَاخْضَعْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (٢١٦) فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِمَا تَعْمَلُونَ (٢١٧) وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ (٢١٨) الَّذِي يَرْيَكَ حِينَ تَقُومُ (٢١٩) وَتَقْلَبُكَ فِي السَّاجِدِينَ (٢٢٠) إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

عرب آراسنده او وقت دیر دیر که بر غریبه امرواقه اولا قریش حضرتک یانه جمع اولوب دیدیلر نه خبر وار حضرت بیوردی آیا منی بجه بیلور سکر اکر سیزه خبر ویرمه بوداگک دالنده سیزگ دشمنلر وار بوکیجه یاصباح سیزگ اوستنکره کله جکر آیامم سوزیمی قبول ایدرسکر یانه دیدیلر بلی بیز منی دوغری دانشان آدم بیلوریک حضرت بیوردی من اللہک پیغمبریم الله منی گولده روب که سیزی عذاباه قور خودام ابولهب دیدی اللرگ کیلسون آیا بوندن اوتری بزى بویره جمع ایدوبسن پس متفرق اولوب داغیلدیلر بعض روایت گوره بوآیه شریفه نازل اولانده حضرت رسول ص عبدالمطلب اولادنی که حضرتک یاخون قومری ایدی جمع ایتدی که هاموسی قرخ نهر ایدی و حضرت علیه بیوردیکه بر قویون کسوب اونى آبکوشت پشیره حضرت بیوردیکه اون نفر بریره جمع اولسون وبسم الله دیوب یسونلر پس اون نهر دیوب دویلدیلر و برکاسه سوددن ایچوب هاموسی سیراب اولدیار اوندن صوگره اوبریسی دسته بو منوالله ییوب ایچدیار نه آت تمام اولدی ونه سود و حال آنکه اونلارگ هر بریسی بر قویونی تک بیر دیار ابولهب دیدی عجب محمد بوگون سحر ایتدی حضرت بوسوزدن شکین اولوب بر سوزیورمادی صباحی گون همان منوال ایله ضیافت ایدوب ییوب ایچندن صوگره بیوردی ای عبدالمطلب اولادی من اللہک پیغمبریم بگا ایمان گتورون و اطاعت ایندون اکر بگا اطاعت اتسه نر یریوزنگ آقالاری اولارسکر و هرکسه اول بگا ایمان گتوره منم فرداشم و وزیرم و وصیم اولاجا قدر هیچکسدن جواب گلمدی مگر علی ۴ دن ایکمچی دفعه اوچومجی دفعه گنه هیچکس جواب ویرمسی بغیر از علی ۴ حضرت بیوردی یاعلی یاخون کل پس اونگ آغزنی آچوب آغزنگ سویندن اونگ آغز نه و کفته داخل ایتدی ابولهب دیدی عجب مزدویردون اوکسه که هامودن اول سگا ایمان گتوردی پس هامودن زیاده ابولهب باشلادی او حضرته اذیت ایتمه . قایداق آیه لنگ ترجمه سته

(۲۲۱) هَلْ أَنْبِئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ نَزَّلَ الشَّيَاطِينُ (۲۲۲) نَزَّلَ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ
 (۲۲۳) يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثَهُمْ كَاذِبُونَ (۲۲۴) وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ
 (۲۲۵) أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ (۲۲۶) وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ (۲۲۷) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَذِكْرٍ كَبِيرٍ وَأَن تَصْرَوْنَ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا أَوْ سَيَحْلُمَ اللَّهُ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ
 فُتِنُوا بِآيَاتِنَا فَلَقُوا رَبَّهُمْ فَلَحَّوْا كَلِمَاتَهُمْ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا

مُنْقَلَبِينَ قُلُوبُهُمْ

(۲۱۷) «و توکل ایت هامویه غلبه ایدن» و دشمنان ردن انتقام آلان و دوستلرینه «رحم ایدن
 اللہ» (۲۱۸) ایله الله که سنی گورر که سن دورارسن» اوز فراشدن یالقوز نماز جماعته
 کتمک یا اینکه یالقوز نمازه دررماقگی وهاییله گورر (۲۱۹) «سنگ دولانماقگی سجده
 ایدنلرگ آراسنده» اونلارگ احوالندن خبردار اولماق ایچون (۲۲۰) «الله ایشیدن و بیلندرن
 (۲۲۱) آیانم خبر و یروم سیزه که شیطانلر گیمه نازل اولار (۲۲۲) نازل اولار هر یالان دانشانه
 که کناه کار و معصیت ایدندر» آدلارنی کاهن قویوب خلقی آددایر لر (۲۲۳) «قولاقی شیطانلرگ
 سوزنه آتار لر» و یالاندن دیر لر که شیطانلر بزه خبر و بیرر «و اونلارگ چوخی یالان
 دانشانلار در» یدی نفر مگه نگ مشرک لریندن بیرر جمع اولوب شعر لر ترتیب ایتدیلر
 حضرت نگ هجونه و بعض احواله شامل و دیدیلر که بزده محمد کیمی سوز لر دانشور و ق
 الله تعالی اونلارگ ردینده بیورور (۲۲۴) «و شاعر لر لغو دانشانلار در زبان کار لر
 اولار» (۲۲۵) آیانم گورر سنکه اونلار هر چولده متحیر دیلر» یالانگ هر فتنی
 عمله گتورر لر کیمینی تعریف کیمینی ذم ایدر لر (۲۲۶) «اونلار دیر لر اوزادی که عمله
 گتورر لر» خلقی ترغیب ایدر سخاوت و خوشی ایش اما اوز لر ی اتمز لر (۲۲۷) «مکرا و گسلر که
 ایمان کتور دیر لر و صالح ایشلر ایتدیلر» که عبارت در مؤمن شاعر لر دن عبدالله بن رواحه
 و کمب بن مالک و حسان بن ثابت کیمی که حضرتی مدح ایدر دیر لر «و ذکر ایدر لر اللہ
 چوخ وقت» و شعر دیمک اونلاری واجبی عبادتدن منع اتمز «و انتقام آلدیلار مشرک
 لر در اوندن صوگره که مظلوم اولدیلر و تیز در که ظالملار بیلر لر هانسی مکانه قاید
 جاقار» جهنمه داخل اولانده بیلر لر ظلمک شدلو عذاب سبب اولمقتی

سورة النمل (۹۳) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حزب

(۱) طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ (۲) هَدَىٰ وَبَشَّرِ لِلْمُؤْمِنِينَ (۳) الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ (۴) إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّالُهُمْ أَعْمَالُهُمْ فُتْرًا يَمْعَمُونَ (۵) أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخِرُونَ (۶) وَإِنَّا لَنَنْقُلِي الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ (۷) إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَآتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ بَأْسٍ لَكُمْ بَشَابِ قَسِيمٍ لَّمْ تَحْطُولُوا (۸) فَلَمَّ جَاءَ هَانُودِي أَنْ يَبُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۹) يَا مُوسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۱۰) وَالْقُرْآنِ

(۱) بوسورمه ذکر اولان سوزلر جمیع احکامی بیان ایدن کتابک وقرآنک آیه لری در قرآنک عینی در قرآن و کتاب بر معنایه در معنی بیله اولور بودر آشکار اولان قرآن (۲) «یول گوسترن و بشارت و یرندر مؤمنلره» ثواب و بهشت ایله (۲) «ایله مؤمنلره نماز قیلار لاروز کوة و یرلر و اولار آخرته یقین ایدرلر و اونک و قوعنده هرگز شک ایتمز لر (۳) آخرته ایمان گتورمینلرک عمل لرینی اونلره زینت لو ایدرک» ایمانه گلمک لرندن نامیدلیک حاصل اولاندن صوگره «پس اونلار حیران اولار لر (۵) اونلار او کساردرکه اونلار ایچون عذابک پیسی وار و اولار آخرته محض اولاردر لر چوخ زیانکار لر (۶) هرآینه یا محمد ۴ یتشمش اولار سن قرآنه» یعنی قرآن سکا و یریلوب «حکمت له ایش گورن و چوخ بیلن اللهمک طرفندن (۷) یادگا گتور اوزمانی که موسی ۴ اوز عورتنه» که شعیب ۴ گ قزی ایدی دیدی من اوز اقدن اود گوردیم نیز لیک ایله سیزه اوندن بر خبر گتورم» یولک هانسی طرفده اولماقدن نجه که سورته طه ده ذکر اولوندی «یا اینکه سیزه بر اود شعله سی گتورم شاید که سیزا یسنه سگز» و سویوغون شدندن خلاص اولاسکز (۸) «ایلکه موسی اودک طرفنه گلدی ند اولوندی که برکتلو اولدی او کسه اودده در و او کس که اودک اطرافنده در». اودده اولان عبارتدر ملائکه دن اطرافنده اولان موسی دن یا اینکه مبارک اولدی او کسه. اود طلب ایتمکده در عبارتدر موسی دن اطرافنده اولان عبارتدر ملائکه دن «و یا کدر خداوند عالم» جمیع عیبلردن «که عالملره تربیت و یرندر (۹) یا موسی بدرستی که منم او الله که غلبه و حکمتله

عَصَاكَ فَلَمَّا رَاَهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌ وَلِيٌّ مُدِيرٌ ۝ وَلَمْ يُعَقِّبْ يَاسُوسَىٰ لِأَخْفَافِي لَا يَخْفَافُ لَدَىَّ الْمُرْسَلُونَ ۝ (۱۱) الْأَمِنْ ظَلَمْتُمْ بَدَلِ حَسَنًا بِدُسُوءٍ فَانِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ (۱۲) وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضًا مِنْ غَيْرِ سَوْءٍ فِي تَسْعِ أَيَّامٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ۝ (۱۳) فَلَمَّا جَاءَ تَهُمَّ أَيَّامُهَا بِبَصَرَةٍ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ (۱۴) وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۝ (۱۵) وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ۝ (۱۶) وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ

رفتار ایدم ۱۰) و آت عصا گئی» ابلکه عسانی آندی ازدها اولدی «ایلکه گوردی عصا حرکت ایدور گویا حکه او کوچک ابلاندر» کنایه در سرعتله حرکتندن و حال آنکه عصا بیوک ازدها اولموشدی «فور خوب دالی طره قایتدی و قایتدی و قایتدی» و ملتفت اولمادی الله بیوردی «یاموسی قورخمه بدرستیکه منم یانمده پیغمبر لر قوخمازلر» بوسه یز موسی به تسکین قلب و یرمک ایچوندر که پیغمبر لر پس ایش گورمز لر که قورخا لار ۱۱) «مگراو کس قورخار که ظلم ایده اوز نفسنه» گناه ایتمک ایله «صوگره عوض ایده گوزل عملی یسسلک دن صوگره» توبه ایتمک ایله «پس بدرستیکه من باغشلیان و رحم ایدلم ۱۲) و داخل ایت الکی اوز قولتقنما تا اینکه خارج اولا ایشیقو اولان حالده یسسلک و ناخوشاق عمله کلمه مش دو ققوز علامت و معجزه ایله گیت گلن فرعونگ و اونگ قومنگ طرفنه حقیقته اولر فاسق قوملردر» اللهم اطاعتندن چیخوب کفری اختیار ایدوبلر ۱۳) «ایلکه بزیم علامت لریمز و معجزه لریمز ایله فرعونگ قومه گلدی دیدیلر بوگورون امر لر آشکارا سحر در ۱۴) و او معجزه نی داگدیلر و حال آنکه اونلارگ قلبلری یقین ایتمشدی» اونگ دوغریلقنه امادیل لر ایله انکار ایتدیلر بنی اسرائیله «ظلم ایتمک و مؤمنلره تکبر لک و او جالیق ایتمک ایچون پس باخگلن نجه اولدی فساد ایدنلرگ آخری ۱۵) بتحقیق بزداوده و اونگ اوغلی سلیمان خلق آراسنده حکم ایتمک عامی و بردیک دیدیلر حمد اولسون و الله که بزى آریق ایتدی اوزنگ صالح بنده لرینگ چوخندن» بزى خلق آراسندن برگزیده ایدوب پیغمبر ایتدی و بزه دمیری یوموشاق ایدوب جن و انس بزیم اطاعت مزه مامور ایتدی ۱۶) «وسلیمان داوده وارث اولدی» خواه امور دنیاده مواله وارث اولما قله و خواه امور آخرتده نبوته وارث اولماق ایله «وسلیمان دیدی (دقام شکرده) ای مخلوقات بگاتعلیم اولوندى قوشلارگ دانشقی» و اونلارگ سسلرندن کلاملرینی آنلامق، نبوت و سلطنته لازم اولان علملردن «بگاتهرشیثی و یریلوب بدرستیکه

عَلِمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَأَوْيُنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنْ هَذَا هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ (۱۷) وَحَشِرَ سَلِيمٍ جُنُودَهُ
 مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ (۱۸) حَتَّى إِذَا تَوَالَوْا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ
 ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطُمَنَّكُمْ سَلِيمٌ وَأَوْيُنَا وَجُنُودُهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (۱۹) فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا
 مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ
 وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ (۲۰) وَانْقَضَىٰ الطَّيْرُ فَإِذَا الْمَالِيَ لَا أَرَىٰ الْهَدْهَدَ أَمْ كَانَ
 مِنَ الْغَائِبِينَ (۲۱) لَا عَذِيبَ عَذَابًا شَدِيدًا أُولَٰئِكَ هُمُ الْيَاقِينُ بِسُلْطَانِ مُبِينٍ (۲۲) فَمَكَثَ

بوعطا هر آینه آشکار مر حمت درم اللہک طرفندن (۱۷) سلیمانک قوشوناری جن، انس و
 قوشلاردن هاموسی جمع اولدیلر پس اونلار حبس اولوناردیلر «که بربرینه قاریش میوب و مقرر
 اولمیهلر هروقت سلیمان سفر ایتسیدی ذکر اولار طائفه لر نسا ط اوستنده اگلشوب اولاراری
 ییل گوتوروب هانسی طرفه خواهش ایتسیدی او طرفه ایاپارادی (۱۸) «برگون سلیمان
 و قوشونلاری» سفر ائنانسده «گلدیلر قارنجهلر چولنه» یاطائف در یاشام اللہک امری
 ایله «برقارنجه دیدی ای قارنجهلر داخل اولون اوزیرلر یگزه تالینکه سیزی سلیمان
 و اونگ قوشونلاری ازمیهلر او حالته که اونلاری یلمزلر» و سهوا سیزی ازرلر نه یلنکه
 قصدا بوسوزی ییل سلیمانک قولافه گتوروب سلیمان دایاندی (۱۹) «پس سلیمان تبسم
 ایتدی او حالته که گولوردی اونگ سوزندن» دیدی او قارنجهلر منم یانمه گتوروگ
 ایلکه گتوردیلر دیدی ای قارنجه آیان یلمور سنکه من اللہک پیغمبری یم و من هیچکسه
 ظلم ایتلم قارنجه دیدی بلی ییله در دیدی بس نیه منم ظلمدن قورخدون و اوسوزی
 دیدیک قارنجه دیدی من قورخدومکه قارنجهلر سنگ جلا نسکی گوررب آلدانلار و
 اللہک عبادتدن اعراض ایدلر قارنجه دیدی سن بیوکسن یاسنگ آتاگ سلیمان، بیوری
 بلکه منم آقام داود مندن بیوکدر دیدی بس نیه سنگ آدگک حرفلری آتاگ دادوگ حرفلرندن
 زیاده در سلیمان دیدی یلمرم قارنجه دیدی اوندن اوتریکه سنگ آتاگ دوایاندی
 اوزیراسنه اللہک دوستلقیله یعنی اصل آدی (داوی بود) ایدی صوگره مخفف اولوب داود
 اولدی «سلیمان دیدی پرودرگارا مگاقوت ویریا اللهم ایت که من شکر ایدم سنگ نعمتگا
 که بگا، آتامه و آتامه و یروبسن و بوگا که من اوگونه صالح عمل ایدم که سن اوگاری ایل اولسن
 و منی داخل ایت اوز رحمتک ایله صالح بنده لرک عددنه» (۲۰) جناب سلیمان همان
 قرار له گیدنده گوردیکه باشنه گون دوشدی چونکه قوشلار قنادقناده و یروب اونگ
 باشنه کولک سالاردیلر یا اینکه سولازم اولدی و همد قوشنگ گوزی او قدر ایشقنودر

غیر بعید فقال احطت بآلم تحط به وجئتک من سبائنا یقین (۲۳) انی وجدت امرأۃ تمسکهم
 واولیت من کل شیء ولها عرش عظیم (۲۴) وجدتہا وقومہا یسجدون للشمس من دون اللہ
 وزین لهم الشیطان اعمالہم فصدہم عن السبیل فہم لا یہتدون (۲۵) الایسجدوا للہ الذی
 یمخر الخبافی السموات والارض ویملم ما تخفون وما تلنون (۲۶) اللہ لا الہ الا ہو رب العرش
 العظیم (۲۷) قال سننظر اصدقت ام کذبت من الکاذبین (۲۸) اذہب بکتابی هذا قالہ

کہ یرگ آلتندہ سوی گور «ہمدی آختاردی تا پمدی دیدی نہ اولوبدر بٹاکہ من
 ہمدی گور مر مآیا غائب لردن در» و بوبردہ یو خدر بر شفل دانجہ گیدوب یا مخالفت ایدوب
 (۲۱) «ہر آینہ من عذاب ایدرم اوکا شدتلو عذاب» اوز جنسی اولمیان بر قوشلہ یاد شمنیلہ
 بر بردہ یولد اش ایدرم یا اونگ باشی کسہرم «یا اینکہ بٹاکشکار دلیل و عذر گور» غیبتی
 خصوصندہ (۲۲) «سلیمان آرزمان دایاندی» یا آنکہ ہمدہ دایاندی اوزاق اولمیان مدت
 وقایتدی «دیدی من مطلع اولدیم و گوزوملہ گوردیم اوشیکہ سن گور میوبسن اونی»
 یا اینکہ گور میو بدر اونی سنگ لشکرک «ومن گتوردیم سٹاسباشہر لدن» کہ یمن ناحیہ سندہ در
 «یقین خبر» کہ اوندہ شہم یو خدر (۲۳) «بدرستیکہ من تاپدیم بر فر عورتی کہ اولارہ
 پادشاہلق ایدر اوکا و یریلوبدر ہر شیندن» کہ پادشاہلارہ لازمدر زینت دنیادن کہ
 عبارتدر بلقیس بن شراحیل دن «واونگ بیوک تختی وار» سنگ تختندن بیوکدر
 قزیلدن عملہ گلوبدر و قرمزی باقوت و یاشیل زمردایلہ قش اولوبدر (۲۴) «من تاپدیم
 او عرتی واونگ قومی اللہ دن باشقہ گونہ سجدہ ایدر لر شیطان اونلرگ عملرینی
 اولرہ زینتلو ایدوبدر و اونلاری حق یولدن ساخلیوب پس اونلار ہدایت تا پمازلارہ
 اللہی ترک ایدوب گونہ سجدہ ایتمک ایلہ (۲۵) شیطان اونلاری یولدان چیخاروبدر کہ «سجدہ
 ایتمیہ لر اوللہ کہ نارین و گزلین یاغشی گوک طرفندن گوندہ روب بردہ نارین
 علف لری گوگردر و بیلراوز ادیکہ سیز گزلین ساخلارسنر و اوزادیکہ آشکار ایدرسنر
 (۲۶) اللہ ایلہ اللہدر کہ معبود بحق یو خدر مگر اوکہ بیوک عرشک اللہیدر» اونگ
 عرش بلقیسک عرشندن بیوکدر ایلکہ ہمدہ اوز عذر نی تمام ایتدی (۲۷) «سلیمان
 دیدی تیزلیک ایلہ بزبا خروق کہ آیا سن دوغرو دیدیگ یا اینکہ سن یالان دینلردن سن»
 پس سلیمان کاغذ یازوب مہری ایلہ مہر لیوب دیدی (۲۸) «آپارمنم بوکاغذیمی واولی
 آت سنا اہلنگ طرفنہ صوگرہ مخفی اول اونلاردن پس باخکن کہ نہ شیئی ایلہ قایدارلار»
 منم کاغذیمک جوابنہ پس ہمدہ کاغذی آپاروب اونلارہ آندی روایت اولونوب
 بلقیس یاتان حالہ اونگ سینہ سنہ قویدی ایلکہ بلقیس اونی گوردی (۲۹) «دیدی

إِلَيْهِمْ ثُمَّ قَوْلَ عَنْهُمْ فَأَنْظِرْ مَا ذَا بَرِّجَعُونَ (٢٩) قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَ أُنَبِّئُكَ إِلَىٰ كِتَابٍ كَرِيمٍ
(٣٠) أَنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَأَنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (٣١) الْاَتْلُوا عَلَيَّ وَآتُونِي مُسْلِمِينَ (٣٢) قَالَتْ يَا أَيُّهَا
الْمَلُؤُا افْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرَ أَحَدٍ حَتَّىٰ تَشْهَدُون (٣٢) قَالُوا نَحْنُ أَوْلَوُاقُوَّةٌ وَأَوْلُوا
بِأَسِي شَدِيدٍ وَالْأَمْرَ إِلَيْكَ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ (٣٣) قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا
وَجَمَلُوا عِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ (٣٤) وَإِنِّي مَرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ
الْمُرْسَلُونَ (٣٥) فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنُ قَالَ أَسْمُدُونَنِي بِمَا لَمْ أَتِيَنِي اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا أَتَيْتُكُمْ بِهِ لَأَنْتُمْ

اوز قومه ای اشراف قوم بدرستیکه بکایو لوگوگرمی کاغذ آتیلو بدر «باشی باغلو و مهرلودر
 یا اینکه خطنگ و عباره سنگ حسلی جهته ۳۰» «بدرستیکه او کاغذ سلیمان دندر» که
 مهر اونگ آدینه در ایلکه کاغذی آجدی گوردی یازیلوب «بسم الله الرحمن الرحیم
 ۳۰» اوجالق و کبر ایتمیوگ بگا و منم یانمه گلون مسلمان و امریمه تسلیم اولان
 حالتده» ایلکه بلقیس کاغذگ مضمونندن خبردار اولدی ۳۱ «دیدی ای اشراف
 قوم منم بوا امریمده بگافتوا و یرینگ سیز حاضرا اولمینجه من هیچ ایشه حکم ایتمرم»
 گرک جمع اولوب مصلحت و مشورت ایده سیگز ۳۲ «اشراف قوم دیدیلر بزقوت و
 قدرت صاحبوگ» لشدریمز حددن زیاده در «و اوزیمز شدتلو هیئت صاحبو ق اما
 حکم سنگدر پس باخگان و فکر ایتکلن که بزده امر ایدیرسن» دعوایه یا مصلحه
 ۳۳ «بلقیس دیدی ایلکه پادشاهلار بر شهره زور و غلبه ایله داخل اولدیلر شهری
 خراب و اوشهرگ عزیزلرینی ذلیل ایدرلر» ایستدیکرینی آسانقله عمله گتورمک ایچون
 سلیمان اگر بزم شهریمزه داخل اولسا اهانی قتل و غارت و اشرافی اسیر ایدرلر
 خداوند عالم بلقیسگ اوسوزنی تصدق ایدوب بیورور نجه که بلقیس دیور «هایله
 ایدرلر» پادشاهلار غلبه ایله شهره داخل اولانده ۳۴ «من سلیمان تحفه و هدیه گوندرم
 تابا خوب گوروم که ایچیلر نجه قایدارلر» اگر تحفه نی قبول ایتسه یقین در که پادشاهدر
 هدیه طمع ایدوبدر و اگر پیغمبرایسه هرگز هدیه میل اتمز پس ایکی یوز غلام
 کنیز لباسیله و ایکی یوز کنیز کشی لباسیله هاموسنگ لباسی فاحره قزیل و گویش
 کر پیچ لر عددی بشیوز قدر یازیلوب و برحقه نگ ایچنده دیشیلمه مش در و بر عدد
 کچ دیشیلمه مش در گولده روب برطفری عریضه یازوب مضمونی بوا بدیکه اگر سن
 پیغمبر سن ایسه غلامله کنیز آراسه فرق قویوب بربرندن آیر و حقه نگ ایچنده اولان
 شیندن خبرور که لدر و اولی دیش دنیا آلت لرلندن غیر یسی ایله و دوز دیشلمه مش
 حقه ساب داخل ایت ۳۵ «ایلکه ایلچی لر سلیمانگ یاننه گلدیلر» اولاردن بقاق

بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ (۳۶) اَرْجِعِ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَّاقِبِلِهِمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِّنْهَا ذَلَّةً

هدهد گلوب احد والاندن حضرت خبر ويزدی حضرت امرایندی قزیل وگوموش کریچیلر دوشه سوتلر سلیمان دایانان یردن لچه فرسخ مسافه قدر لجه واوز مجلسنی مزین ایدوب دورت مین کرسی ساغدن وصولدن دوزوب لچه فرسخ انسانلر لچه فرسخ وحشی ویرتجی حیوانلر صف چکوب قوشلار قنادقناده ووروب سلیمانگ قباقدنه دور دیلر ایلکه بلقیسگ ایلچی لری میدانه یتشدیلر ویولده توکولن قزیل لاری گوردیلر اوز لرینگ قزیل هدیله لرینی حقیر حساب ایدوب آتدیلر ایلکه حضرتگ حضورنه یتشدیلر سلیمان ۴ چوخ مهربانلق ایله آچیق یوز ایله اونلار له دانشوب اوللار یقین ایتدیلر که پیغمبردر چونکه بلقیس اونلاره دیمشدی که اگر سلیمان سزی گورنده سیزه آجیقلو وکبر له باخسا اوندن قورخمیوگ یقین بادشاهدر و بزیم قوتلر اونلاردن چوخدر و اگر مهربانلق له سز له رفتار ایتسه یقین ایدون که پیغمبردر هر نه فرمایش ایتسه قبول ایدون سلیمان ۴ بلقیسگ قومنگ بیوگنه دیدی هانی او حقه که گتور و بسن ایلکه حقه لی ویردی جبرئیل نازل اولوب خبر ویردی که حقه ده دیشیلیمش در وار سلیمان ۴ ارضه قورده امر ایتدی که بو طرفدن دلوب اوبری طرفه گیچدی و براغ قورده امر ایتدی که آغزینه ساپ آلوب اگری دیشیلیمش درگ بو طرفندن داخل و اوبری طرفندن خارج اولدی و غلام ایله کنیزی بر برندن آیردی بو قرار له که هاموسنه بیوردی اللرینی و یوز لرینی و قوللارینی یوسه وولار ذکور طائفه سی قوللارینی یووان وقت سوی قوللارینگ چول طرفندن و عورت طائفه لری ایچ طرفندن توکدیلر پس سلیمان ۴ دیدی «ایا مال ایله مگا کومک لیک ایدیر سگز» منم مالی چوخ ایتک ایستور سگز» اوزادیکه الله بگا ویر و بدر» نبوت و سلطنتدن «بخشی راقدر اوزاددن که الله سیزه ووروب یالقوز دنیا و سلطنت دن بلکه سز اوز هدیله گز ایله شاد اولار سگز» که هانسگز اوبری سنه هدیله ویرسه شاد اولار (۳۶) «قایت اونلارگ طرفنه» گتور دیکگ هدیله ایله و دیگرن مسلمان اولسه و نلر والا «اونلارگ طرفنه اوقدر قوشون گتور ورم که اوللار برابر لیک ایدله بلملر و هر آینه بزاونلاری اوشهر دن ذلیل لیک ایله خارج ایدم ریک و احوال ته ده اونلار کوچک اولار لر» بزیم مقابل مزده ایلکه ایلیچیلر بلقیسگ یانته قایتدیلر بلقیس بیلدیکه او پیغمبردر و دعوا وقتی اونیله برابر لیک ایده بیلمز تدارک گوردی سلیمانگ یانته گلیمگه جبرئیل بواحواتی سلیمان ۴ خبر ویردی

(۳۷) سلیمان دیدی ای منم قوممگ شریفاری سیزگ هانسگز بلقیسگ تختنی بگا گتورر بلقیس واونگ آدماری بگا تسلیم اولان حالده منم یانیمه گلندن سابق چولکه بلقیس سیادن چیخان و قنده تختنی محکم ایوه قویوب محکم و معتبر قراوللر قویمشدی حضرت

وَهُمْ خَاغِرُونَ (۳۷) قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَأْمُورُونَ إِنِّي بِبَعْضِ مَا قَبِلْتُمْ أَتَوْبِي مَسْلُومِينَ
 (۳۸) قَالَ عِزِّيَّتٌ مِنَ الْجِنِّ أَنَا أَتَيْكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيَّ أَمِينٌ
 (۳۹) قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا
 عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ
 فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ (۴۰) قَالَ نَكُرُوا وَلَهَا غَرَشَهَا نَسْطُرَاتُهَا تَهْدِي أَمْ تَكُونُ

ایستور دیکه بلقیسگ تختنگ حاضر اولماقی دلیل اولاونگ اونگ نبوتنه (۳۸) «جن طائفه-
 سندن بر نفر قوتلو شخص دیدیکه من او تختی سگا گتوره رم اوندن بیا که سن دورا سن اوزیرندن»
 که مرافعه دن اوتری اکاشوبسن زمان مرافعه نگ تمامه دیک «و بدرستیکه من تختی
 کتور مکه قوتلو وامینم» اونده اولان قریل وجواهراته هرگز خیانت اتمرم
 سلیمان ۴ ایستدیکه اومدندن تیز اونگ مقصودی عمله کله یا اینکه ایستدی آصف بن
 برخیا نگ که اونگ وصی و خلیفه سی ایدی فضیلتی خلقه ییلدیر (۳۹) «اوکسه اونگ
 یاننده اللهک کتابنده یازیلان علملردن بر قدر علم واریدی» عبارتدر آصف دن که
 اللهک خصوصی علملردن اوگا بر حصه ویریلمشدی «دیدیکه من اونگ تختی گتوردم
 سنگ گوزون بر شیه باخوب سنگ طرفکا قایدانندن بیا» کنایه در تیز زمانده گذر-
 مکن پس آصف بن برخیا سجده دوشوب ییلدیکی دعا یله الله دعا ایدوب همان ساعت
 تخت سلیمانگ یاننده حاضر اولدی «ایده گوردیکه بلقیسگ تختی اونگ یاننده قرار
 دو توب» و اوزاق مسافه دن بر طرفه العینده اونگ یالنه حاضر اولوب «دیدی بر منم
 اللهمگ فضلندن در» که بدون استحقاق بکا کرامت ایدوب تا اینکه دلالت ایده منم اللهمگ
 قدرته و منم الله یاننده اولان جلال و منزلتمه «تا اینکه منی امتحان ایده که آیا من شکر
 ایدیرم» اللهک بگا ویردیکی نعمته «یا اینکه من گفران ایدرم و هرکسه شکر نعمت ایده
 بوندن غیری دگر که اوز نفسنه شکر ایدرم» شکرگ نفعی اوزینه قایدار شکر ایدر که
 الله احسانتی آرتورار «و هرکسه گفران نعمت ایده پس بدرستیکه منم اللهم بی احتیاج در»
 بنده لرنگ شکرندن «و کریمدر» بنده لرینگ هاموسنه، شکر نعمت ایدنلره اتمینلره کافرینه
 عاصی سنه مؤمنه دنیاده زندگالقه لازم اولان کدران و روزی ویرر

(بیان) بلقیسگ تختی یمندن شامه آز زمانده حاضر اولمقی علمای اسلام قبول
 ایدوبلریسه ده علمای طبیعت انکار ایدوب دیوبلر که بر جسمگ بریردن باشقه بر اوزاق
 یره قل اولماقی محتاجدر اوزاق زمانه و آز زمانده نقل اولماقی محالدر. بوسوزی
 دین عالم بیان اتمیوبدر که عادتاً محالدر یا عقلا عادتده محال اولماقی بزخی قبول

مَنْ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ (۴۱) فَلَمَّا جَاءَتْ قَبْلَهُمْ لَمَّا هُمْ كَذَاعَرَشَكَ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأَوْسَىٰ أَلْمَلَمَ مِنْ قَبْلُهَا وَكَتَمَ سَلِيمٌ (۴۲) وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ

ایدیریک و دیوریک معجزه عبارتند عادتده گورولمین ایشلری عمله گتورمکن ایما عقلا محال اولماقنی ادعا ایدیه یلمریک اوجهته که اکر نیجه یوزئیللر بوندن سابق اولان آدم لرگ یاننده دیلیدی که آلتی آیلق مسافتی آلتی گونده طی اتمک ممکندر اوزمانگ آدم لری شبهه سیزدر که اومطلبی قبول اتمزدیلر نیجه که بزبرقرن بوندن سابق اینانمازدیق که اوزاق مسافده ایکی نفر آدم بربریله دانشا ییلر و حال انکه بوساعتده بز بومطلبی گوزیمزایله گوروروک بوسوزلردن مقصود اودر که برجسم بریردن بریره تیززمانده نقل اولماق عقلا محال دکلدر ایلکه محال اولماقی ثابت اولدی اوصورتده ممکن فیلندن اولاجا قدر ایلکه ممکن اولدی شبهه آنجق بو اولاجقدر که آیایله کیفیت واقع اولوب یانه بومطلب صراحت ایله آیه شریفه دن معلوم اولور بوصورتده بومطلبی قبول اتمه مکه عذر یری قالمیوب هیچگونه احتیاج یوخدر بریاره بیمعنی تاویل لره مرکب اولوب دیمک که بلقیسگ تختندن عبارت اونگ سلطنتی در بوندن علاوه بلقیسگ سلطنتده اولان تسلطی و اقتدارنی و نظام و قانونینی که چوخ ساده امر لرگ جمله سندن ایدی سلیمان اوز مملکتنه گتورمکی نه بویوک ایش ایدی که سلیمان کیمی مقتدر پیغمبر اوزیندن اوتری بیوک شرافت و فضیلت حساب ایدوب اونگ مقابلنده شکر ایده و حال انکه بلقیسگ اقتدار و تسلطی سلیماندن آرتق اولمقنی بر مورخ نقل اتمیوبدر بوندن علاوه اکر بو تاویله قائل اولساق لازم گلور که الله تعالی نعوذ بالله خلقی آلداده بوگونه ساده امری قرآن شریفده یازیلان (تخت) سوزیله و کلامک سبکی دلالت ایدن قاعده ایله بیان بویوروب عرب گلامندن خبردار اولان کسلر آیه شریفه نی اوخویان و قتده بیله فهم ایده لر که حقیقتده بلقیسگ تختی سلیمانگ یانه حاضر اولدی و هرکز بو کلامدن فهم اولمیه که تختدن عبارت اونگ سلطنتی و اقتداری ایش صوگره بر شخص کلوب دیه که بوسوزدن مقصود لفظلردن معلوم اولان سوز دکلدر باشقه معنی در بو صورتده بر شخص ایراد ایده که سی نه سببه الله تعالی و پیغمبر خلقی آلدادوب اوشخصه نه جواب ویرمک ممکندر یادیمک که نعوذ بالله قرآن ییلان و آدم آلدادان بر کتاب در یالینکه صحتنه اعتقاد ایدوب اولده یازیلانی قبول ایتمک بوندن صوگره هانسی طرفی قبول اتمک قاریلره محوّل اولور (۴۰) «سلیمان دیدی تانینماز ایدوگ بلقیسه اونگ تختنی» عرشگ بعض کیفیتنه تغیر ویردیلر فرمزی رنگی یاشیل و یاشیل رنگی فرمزی ایتدیلر بعض شیئی آرتوروب بعضی سنی آزالدیلر اولندن اوتریکه «بیز باخوب

(۴۳) قَبْلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَبَّتْ بِخَبَثٍ وَكَشَفَتْ عَنْ رَاقِبِهَا قَالَتْ إِنَّهُ صَرَحٌ مُرْدَمٍ قَوَارِيرَ
(۴۴) قَالَتْ رَبِّ انِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۴۵) وَلَقَدْ ارْسَلْنَا
إِلَى مُوَدَّائِهِمْ صَالِحًا أَنْ عِبُدُوا اللَّهَ فَادَّاهُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ (۴۶) قَالَ يَأْقُومُ لِمَ تَسْمَعُ جَلُونَ
بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ لِلَّهِ لَمَلِكُمْ تُرْحَمُونَ (۴۷) قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ

گورك تختنه باخوب تانيار يايئكه تانماز » و بونيله اونگ صاحب عقل و شعور اولماقندن خبردار اولاق يايئكه يئمده قيوب كديكى تختى بزم يانزده گورمك سببه اللهك قدرته اينانوب ايمان گتورر يايئكه شروده قالوب هدايت تاپميانلاردن اولار (۴۱) ايلكه بلقيس سليمانگ ياننه گلدی اوگا دييلديكه «آياييله در سنگ تختگ» يايئكه بودر سنگ تختگ بلقيس خيال ايتديكه تخت اوز تختى در اما اوزاق يردن نيز گلمگنه شبهه لندی بو سببه يوخ ديمدی و بر طرفدن فکرايتديكه تخت اونگ تختى در اما تغيير و تبدیل چوخ اولوب بو سببه بلی ديمدی کمال عقل و شعور له جواب و برديكه «کويا اودر» بعض اهل تفسير بيور و بلار بلقيس چوخ يخشی بيلدی و يقين ايتديكه تخت اوز تختى در اما سؤلده اولی شبهه سالديلار بيله خبر آلدیلر كه سنگ دخي تختگ بيله در اوگا گوره دیدی كه كويا اومنه تختيم در اكر خبر آسیدیلر كه سنگ تختگك در بو تخت بدون شبهه ديرديكه بلی منم تختمدر «بزه علم و وير بيلدی بويره گلندن قباق» بزم فاصدیمز گلندن صوگره «سليمانگ پیغمبر لکنه عالم و تسلیم اولانلردن اولديق» اللهك قدرته و سليمانگ پیغمبر لکنه (۴۲) «ومنع ايتدی سليمان بلقيسه اوزاده عبادت اتمکدن كه بلقيس عبادت ايدردی اللهمدن غيريسنه حقیقتده بلقيس اسلامدن قباق کافر قوملرگ زمره سندن ایدی» شياطين و جنلر قورخديلر كه سايمان اونی ترویج ایده ايکی پادشاهدن عمله گلن اولادگ اللدن سليماندن صوگره خلاص اولابلميه لر بوجهته بلقيسگ دالنه پس خبرلر سليمانه دیدیلر اوجمله دن دیدیلر كه عقلی آزدر و ايا اولاری حمار اياقی گيميدر پس عقلنی امتحان ايتدی تخت مسئله سيله و اياقنی امتحان اتمکدن اوتری امر اتمشدیكه بر اوطاق تيكوب ايچنه سو دولدور و سو يگ ايچنه رنك برنك بالقار قيوب اوستنی شیشه ايله فرش ايتمشديلر (۴۳) «بلقيسه دييلديكه داخل اول بو اوطاقه ايلكه اوطاقی گوردی اونی درياچه کمان ايتدی و لباسنی اوز ساقارندن آچوب» يوخارو دوتدی «سليمان دیدی سودگلدر بلکه» بو اوطاق دوز و صافی در عمله گلوب بلور و شیشه دن (۴۴) بلقيس دیدی بدرستیكه من ظلم ايتديم اوز نفسه» بو ابوی گورنده خيال ايتديم كه سليمان ايتيور منی سوده غرق اتسون و اونگ حقنده بدگمان اولديم

مَعَكُمْ قَالَ طَائِفَةٌ مِّنكُمْ عِندَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ (٤٨) وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يَصِلُونَ (٤٩) قَالُوا اقْلَسْ مَا بِاللَّهِ لِنَبِيِّتِهِ وَآهِلِهِ ثُمَّ لَقَوْا لَوْلِيَ مَا شَهِدْنَا مِنْكَ أَهْلَهُ وَأَنَّا صَادِقُونَ (٥٠) وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (٥١) فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْرِهِمْ إِنَّا دَمَرْنَا هَٰؤُلَاءِ وَقَوْمَهُم أَجْمَعِينَ (٥٢) فَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ

و بو گیفتلری گورندن صوگره «ایمان گتوردیم سلیمان ایله او الله که عالمه تریب ویرندر» اما سلیمان ۴ گوردیکه بلیسک قیچلاری توگودر جناره دیدی بر علاج ایستیورمه توك زائل اولا اما انسان الی اوگادکیمه جنار نوره لی ایجادایتدیلر بوجهته مستحبدر که انسان تنویرایدن وقتنده (اللهم ارحم لسلیمان بن داود کما امرنا بالنوره) (۴۵) «و بزگوندر دیک ثمود طائفه سنه اونلارک قرداشی صالحی» که نسبدنه قرداشیدیلر «که عبادت ایدوگ او الله که شریکی یوخدر پس ناگاه اونلار ایکی فرقه اولدیار بربریه دشمن چیلیک ایدردیلر» بر طائفه مؤمن بریسی کافر بر طائفه اوزینی حق و او بریسی ناحق حساب ایدردی (۴۶) «صالح دیدی ای منم قومیم نه سببه سیز پسلیکه یخشی لقدن قباقی تلسر سگز» عذاب رحمتدن قباقی ایستیور سگز» نه سببه اللهدن گناه لار سگز باغشلا نمقنی ایستور سگز شایدکه سیز رحم اولوناسیگز» و دنیا ده سیزه عذاب اولونمیا گفردن توبه ایدوب اسلامه داخل اولما قله (۴۷) «صالح قومی دیدیلر بز پس فال اوردوق سگا و او کسه که سنله در» برئیل قحطلیک اولمشدی ایمان گتورمینلر دیدیلر که بو قحطلیک صالحک و اونگ تابعلرگ شوملقی جهته در «صالح دیدی بلکه سیزگ بد فال سگز سزگ در» سیزگ جهته سگز قحطلیک عمله گلوب «اللهک طرفندن، بلکه سیز بر قوم سگز که امتحان اولونور سگز» الله اطاعت و یامعصیت اتمک ایله (۴۸) «همان شهرده دوقوز نفر اشرافی قومدن واریدی که فساد ایدردیلر» صالحک دوه سنی پی لمک ایله «واصلاح اتمزدیلر» اوزلرینی و قومنی الله اطاعت اتمک ایله (۴۹) «اونلار بربرینه دیدیلر او حالته که اونلار آند ایچمشدیلر. الله که هر آینه بز شبخون ایده ریک صالحه و اونگ اهلنه» و اونی عیالیه اولدورمیک صوگره اونگ ولی سنه و فانگ ادعاسنی ایده نه دیه ریک که ییز اونی اولدورن یره حاضر اولما مشدیق و بیلمدیک» که اونلاری گیملر اولدوردی «وییز هر آینه دوغری دانشانلاریق بوسوزده (۵۰) اونلار حیهل ایتدیلر بر نوع حیهل اتمک» صالحی اولدورمکده «وجزا وپردیک اونلارک حیهل سنه بر نوع جزا ویرمک» اونلار متفق اولدیلر صالحی اولدورمکه الله تعالی ملائکه لر گوندروب هر بریسی برداش آتدیری اونلارک هر بریسنه «و اونلار آنلاماز لر» که اللهک عذابی هاردن گلدی

خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (٥٣) وَانْجِنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ (٥٤) وَلَوْ طَآذَنَّا لَقَوْمَهُ أَتَاوُنَ الْفَاحِشَةِ وَأَنْتُمْ تَبْصُرُونَ (٥٥) إِنَّكُمْ لَتَنَاتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ (٥٦) فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُو آلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَنْظُرُونَ (٥٧) فَانْجَيْنَاهُمْ وَأَهْلَهُ الْأَمْرَاتِ قَدَرْنَا هُمْ مِنَ الْغَابِرِينَ (٥٨) وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا قَسَاءً مَطَرِ الْمُنْذَرِينَ (٥٩) قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى اللَّهُ خَيْرُ مَا يَشْرِكُونَ (٦٠) آمَنَ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَنْزَلَ لَكُمْ

جزو
٢٠

(٥١) «پس باخکن یا پیغمبر نجه اولدی اونلارگ حيله لرنگ آخري بدرستیکه بيز او دو قوز نفری واولرگ قبیله لرنگ هاموسنی هلاک ایتدیک (٥٢) بودر اونلارگ ایولری آدمدن خالی و ویراندر اوسبیه که اونلار ظلم ایتدیلر بونده هرآینه علامت وار او قومه که بلرلر» که ظلمگ جزاسی هلاکتدر واوندن عبرت گوتوروب ظلم اتمزلر (٥٣) «ونجات ویردیک او کسره که ایمان گتوردیلر الله و پیغمبره و پرهیزکارلق ایدرلر» اونلار عبارتدر صالحه ایمان گتورنلردن که دورت مین نهر ایدیلر اونیه مدیندن چخوب حضرموته سفر ایتدیلر (٥٤) «لوطی اوز قومه گوندردیک ایلکه لوط اوز قومه دیدی آیایس عمل عمله گتورسگز یعنی لواط و حال انکه سیز گورورسگز که او یس عملدر» یا اینکه سیز بربرگزگ گوزنگ قباقتده اوایشی ایله گورورسگز که او بریسی او عملی گوزیله گورور (٥٥) «آیا سیز هرآینه گلورسگز کیشی جنسنه شهوتدن اوتری عورتلردن غیری» که الله اونلاری دفع شهوتدن اوتری خلق ایدوب نه اینکه دکورلری «بلکه سیز آنلایان قومسگز» جاهل عملی ایدیرسگز یا اینکه او گناهگ عذابندن خبردار دگلسگز (٥٦) «لوطگ بوموعظه سنگ مقابلنده قومگ جوابی اولمادی مگر اینکه دیدیلر لوط اولادنی اوز کندگزدن چیخاردیک اونلار بر طافه در که بزم عملمزدن پاکدامنلیک ایدرلر» ویزله شراکت اتمورلر لواط اتمگه (٥٧) «پس بیز نجات ویردیک لوطه و اونگ اهله مگراونگ عورته مقدر ایتدیک که او عورت قالانلردن اولاجاندر» اللهگ عذابنده سائر قوملرایله (٥٨) «اونلارا داشدن یاغیش یاغیدر دیق نه پیس اولدی قورخولمشلارگ یاغیشی» که لوط اونلاری عذابله قورخوتمشدی (٥٩) «دیگنن یا پیغمبر حمد الله ایچوندن و اللهگ رحمتی اونگ او بنده- لرینه در که اونلاری برگزیده ایدوب آیا الله بخشی در» ای اهل مکه عبادت اتمگه «یا و بقر که اونلاری الله شریک ایدیلر (٦٠) «یا اینکه او الله یخشیدر که خلق ایتدی گوگلری ویری و سیزه گوگدن یاغش سویی گوندردی اولیله باغچه لر و بستانلر گوگردیک که شادلق صاحبدر»

مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَانْبَثْنَا بِهِ حَدَاقَ ذَاتِ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ هُمْ قَوْمٌ يَعْمَلُونَ (۶۱) أَمْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خَلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ لَا يَكْثُرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (۶۲) أَمْ يَجِبُ الْمَضْطَرُ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُ لَكُمْ خَفَاءَ الْأَرْضِ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَلِيلًا مَا تَذْكُرُونَ (۶۳) أَمْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمِنْ يَرْسِلِ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ (۶۴) أَمْ يَدْعُوا الْخُلُقُومَ يَعْبُدُوهُمْ وَمِنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَلِيلًا مَا تَأْتُونَ ۚ هَٰؤُلَاءِ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (۶۵) قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ

اولارا تماشا ايندن كسلى شادايدير «بوخدر سيزگ اچون اوقبرت وقوت كه سيز
گوگرده سگنر باغچه لارگ آقا جالارلى آيا مستحق عبادت اولان اللهله باشقه الله لروار» كه
بو قدر تدرده الله كو ميكليك ايتسونلر «بلكه كفار قريش بر طائفه درلر كه حق دن دولرلر
(۶۱) آيا بتلر يا خشى در يا او كسكه پرى سيز دن اوترى قرارگاه و يرگ آرا رينده آرخلار
ويرگ محكم لگندن اوترى يرده داغلار خلق ايتدى وايكى دريانك آراسنده مانع قرار
ايتدى» كه سو هر پرى دو تيميه وشيرين ايله آجى سو بر برينه قاريشميه «آيا الله واردر
حق اللهيله بلكه مشركلرگ چوخى بلمزلر» اللهك قدر تنى (۶۲) «آيا بتلر يا خشى در
يا او كسكه چاره سيز قالمش آدمك هر يردن الى كسيلوب اللهى چاگران وقتده اولنگ
دعاسنى قبول ايديه و پيسليكي اوندن گوتوره» شدنى دفع ايديه «وسيزى يرگ خليفه سى»
وكچميشلرگ وار ثلرى «ايديه آيا الله واردر حق اللهيله آزدراو كسكه نصيحت قبول ايدير
(۶۳) آيا بتلر يا خشى در يا او كسكه هدايت ايدير سيزى دريانك وصحرانك قرانلقنده
واو كسكه گوندهرر ييللرى او حالته كه مژده ويرندر اللهك رحمت يا غشنگ قباقيجه
آيا الله واردر حق اللهيله اوجادر الله اوزاددن كه اوگا شريك قرار ويرورلر
(۶۴) بتلر يا خشى در يا او كسكه خلقى يو خدن وجوده گتوردى صوگره اونى اؤلندن
صوگره دوباره ديريلدر و كي مدر او كسكه سيزه روزى ويرر گوتدن» يا غش گوندروپ
«ويردن» بتور ملك ايله «آيا الله لرواردر دو غرى الله ايله ديگنن يا پيمبر گتورون اوز دليل غزى»
سوزكزگ دو غرىلقته «اگر دو غرى دينلر سگنر (۶۵) ديگنن يا پيمبر غيبى ييلمز او كسلر
كه گوگلرده ويرده در» ملائكه لردن انسدن وجندن «مگر الله بيلر و اوللار ييلمز لره
نه وقت مبمون اولار لار» حشره گلمكن اوترى (۶۶) «بلكه مشركلر آخرتى كامل وجهله
ييلورلر» كه آخرت عمله گلملودر يا اينكه چوخ يا خشى ييلرلر آخرته» اوشيشى

وَالْأَرْضِ الْفَيْبِ ۖ وَاللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ (۶۶) بَلْ أَشَارَكَ عَلَيْهِمْ فِي الْآخِرَةِ ۖ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْهَا ۖ بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُونَ (۶۷) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا كُنَّا تُرَابًا وَابًاؤُنَا أَتْنَا الْمَخْرُجُونَ (۶۸) لَقَدْ وَعَدْنَا هَٰؤُلَاءِ نَحْنُ وَابَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ ۖ إِنَّ هَٰذَا إِلَّا سَاطِرٌ لِأَوَّيْنِ (۶۹) قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا ۖ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ (۷۰) وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ (۷۱) وَيَقُولُونَ مَتَى هَٰذَا الْوَعْدُ ۖ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ (۷۲) قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدِفٌ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ (۷۳) وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ (۷۴) وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ (۷۵) وَمِمَّنْ غَاثِثِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ الْأَفْئِي ۖ كِتَابٍ مُبِينٍ (۷۶) إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَكْثَرَ

کہ دنیا دہ ایفانہ وردیلر «بلکہ اولنلار شک حالتندہ دیار» آخرت مسئلہ سنندن «بلکہ اولنلار آخرتدن گوردیلر» گوروب فکر و عقلریلہ درک اتمورلر (۶۷) «کافرلر دیدیلر آیا بلکہ بزاولوب توپراق اولدوق ویزیم آتالاریمزدہ» بوقرارلہ وفات ایدندن صوگرہ «آیا بزبردہ قبردن چخاریق» برده دیریلوب مبعوث اولاریق (۶۸) «بودیریلمگہ ییز ویزیم آتالاریمز بولندن سابق وعده ویریلوبدر» اما بوحالہ کیمی اثری عملہ گلمدی «دگلدر محمدؐ بوعده سی مگر کیچمشلرک افسانہ لری (۶۹) دیگلن یا محمد سیرایدوگ یرده پس باخوگ گوزون نجه اولدی گنه کارلرک آخری» نجه الله اوللاری هلاک و شهرلرینی خراب ایتدی (۷۰) «محزون اولما یا پیغمبر اوللارا» کہ می تکیذب ایتدیلر «تنگدل اولما اوزاددن که حیلہ ایدیلر» سنی هلاک اتمکده الله سنگ کومگک و حافظگدر (۷۱) «ودیلرلر نوقت اولاجا قدر او وعده» کہ وعده ویروبسن عذابگ نازل اولماقنه «اگر سیز دوغری دینلر سکر (۷۲) دیگلن امیدواردر کہ سزگ دانگرچه گله او عذابگ بعضی سی کہ سیز تله سیر سکر» عبارتدر بر گونگ دعوا سنده قتل واسیر لکدن (۷۳) «سنگ اللهگ هر آینه مرحمت صاحبیدرم مخلوقاتہ اما خلقگ چوخی شکر اتمزلر» اللهگ نعمتلرینه (۷۴) «حقیقتده سنگ اللهگ البته ییلر اوزادیکه اولنلارگ قلبی گزلین ساخلار و اوزادیکه ظاهرا یدرلر (۷۵) هیچ غائب واورتلو مطلب گوگده ویرده بوخدر مگر اینکه آشکارا کتابده ثبت اولوبدر» عبارتدر لوح محفوظدن (۷۶) «حقیقتده بوقرآن اوخویار بنی اسرائیلہ او مطلبلرک چوخی که اوندہ اختلاف ایدرلر» مریم و عیسی خصوصینده یا سائر احکام بارہ سنده (۷۷) «و حقیقتده بوقرآن البته یول گوسترین

الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (۷۷) وَإِنَّ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ (۷۸) إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ (۷۹) فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ (۸۰) أَنْتَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الصَّمَّ الدَّعَاءَ أَوْ لَوْ آمَدَ بِرَبِّينَ (۸۱) وَمَا أَنتَ بِهَادِي الْعَمَىٰ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُوْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ (۸۲) وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ (۸۳) وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يَكْذِبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ (۸۴) حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُا قَالُوا كَذَّبْتُمْ بِآيَاتِنَا وَلَمْ تَحْطُوا بِهَا عَلِمَا مَا ذَا كُنْتُمْ

و رحمت در مؤمنان (۷۸) سنگ الیهک حکم ایدر اونلارک آراسنده اوز حکمی ایله» هر چند که دینلری مختلف اولا حکم اوگونده منحصر در الله عدالتله حکم ایدر و اودر غلبه ایدن و هر شیئی ییلن «هیچکس مانع اولا ییلمز اونگ حکمنه (۷۹) «پس توکل ایت الله» و اوز یگی اوکاتسلیم ایت «بدرستی که سن آشکارا حقه سن» مدعی لرگ باطل لکده در (۸۰) «سن اوایلره ایشتدیره ییلمز سن» کافر لری الله تعالی اوخشا دوپ میته نهجه که میته ایشتدیرمک اولماز اونلارگ قلبلری میت حکمنده در لر اونلار سنگ حق سوزغی ایشتمزلر «وایشتدیره ییلمز سن کارلره قرآن اوخوماق سسنى خصوصا اوزمانکه فایدالار دال چوگونر حالد» ایشتمکلری هیچ وجهله ممکن اولماز (۸۱) «کور اولان کافرلره سن یول گوسترن دگلسن که گمراهلقدن فایدالار سن ایشتدیره ییلمز سن مگر اوکسه که ایمان گتورمک ایستیه بزیم آیت لریمزه پس اونلار بویون قویانلاردر بزیم امریمزه (۸۲) وایلکه اونلاره ویردیگه زسوز واقع اولدی» عذاب نازل اولمقده یاقیامت قائم اولمقده «خارج ایدره یک یردن اونلاره برنفر حرکت ایدن که اونلار ایله دانشار» دابة الارض خصوصنده اختلاف چو خدر هامودن مشهوری بودر که برنفر خارج اولار صفایله مروه آراسندن اونگ الننده اولار موسی ننگ عصاسی و سلیمانگ اوزگی اوزکایله اشاره ایدر مؤمنگ آله یازیلار (بودر دوغری مؤمن) و عصایله کافرگ آلدندن اشاره ایدنده یازیلار (بودر کافر حقیقده) اما جمیع علمای اثنا عشری ننگ اعتقادی بودر که عبارتدر حضرت علی^ع دن و دابه ننگ خروجی قیامتگ قائم اولمق علامتی در اوندن سوگره توبه قبول اولماز و همان دابه خلقه دیر که «حقیقده مخلوقات بزیم آیت لریمزه یقین ایتمز دیلر» ایندی نهجه اولدی اوسوز لر دوغری دریانه (۸۳) «یادایت اوگونکه بزیم آیه لریمزی تکذیب ایدن هرامتدن بردسته لی حشره گتوروب ساخلاریق که هاموسی بریره جمع اولالر (۸۴) ایله که حساب یرینه گلدیلر الله تعالی بیورار آیا منم آیه لریمی تکذیب ایتدیز و سزگ علمگز احاطه ایتدی اونگ دوغری بقنه» و اونی ییلمک

تَعْمَلُونَ (۸۵) وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا طَعَوْا أَن يَدْبِرُوا لِلْأُولَىٰ كُنُوفِهِ وَالتَّهَارُ مَبْصَرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (۸۷) وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّ أَتَمَّةٍ دَاخِرِينَ (۸۸) وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَمَادَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي اتَّقِنَ كُلَّ شَيْءٍ أَنَّهُ خَيْرٌ لِّمَا تَفْعَلُونَ (۸۹) مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ (۹۰) وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تَجْزُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (۹۱) إِنَّمَا مَرَّتْ أَنَّ عَبْدَ رَبِّ

ایستمدت و دالنجہ دوشوب آختار مادکز «آیا نہ عملہ مشغول اولدگز (۸۵) «و واقع اولدی اولار اللہک عدا بی اوسبہ کہ اولار ظلم ایتدیلر اوز لرینہ پس اولار دانشمازلار» اولارہ واقع اولان عذابک شدتن (۸۶) «آیا گورمورلر کہ بز گیکه لی خلق ایتدیک تاینکہ اولندہ آرام و ساکن اولار گولوزی ایشیقو ایتدیک روزی کسب ایدہ لر بوندہ ہر آینہ علامت لر وار او قومہ کہ ایمان گتور لر (۸۷) و او گوندہ کہ صور جانار کو گلردہ و یردہ اولان مخلوقاتک ہاموسی قور خارلر» قور خونگ شدتندن اولر لر «مگر او کسکہ اللہ ایستر» اولار گ قلیبرینی محکم ایدر کہ قوخمازلر عبارتدر البیا و اولیاء و شہدادن و کل او کسدر لکہ خیر عمل صاحبدر «و جمیع مخلوقات گلر لر عرصات محشرہ ذلیل اولان حالہ (۸۸) و سن گور رسن داغلاری گمان ایدرسن اوز یرندہ دورویلر و حال آنکہ داغلار گیدر لر بولوتلار گینمگی کیمی» نچہ کہ بولوتلار داغیلار ہایلہ داغلار داغیلار «اللہ عملہ گتورر اوز قدرتنی کہ محکم ایتدی ہر شیئی بدرستی کہ او خبر داردر اوشیئہ کہ سیز عمل ایدرسز» یرک حرکتہ قائل اولانر بو آیہ ایلہ استدلال ایدر لر کہ اللہ تعالی پیغمبرینہ بیورور کہ سن داغلاری ثابت گور رسن و حال آنکہ حرکت ایدر بولوتلر حرکت ایدن کمی. اللہ تعالی خبر و یورور ہر ایک طائفہ لک حالتندن و بیورور (۸۹) «ہر کسکہ یخشی عمل ایلہ گلہ» کلمہ توحید یا ایمان یا عمل صالح ایلہ «پس اوشخص ایچون گتوردیگی عملدن یخشی لق وار» کہ او گایتشر یا اینکہ گتوردیگی بر حسنہ دن یخشی راقی وار کہ اون حسنہ مزدی و یریلر «و اولار قورخودن اوگونکی گوندہ خاطر جمع اولارلار» سائر کسلر قورخان حالہ (۹۰) «و ہر کسکہ پیس عمل ایلہ گلہ» کفر و شرک کیمی «اولار گ باشلاری اشاغہ یوزلری جہنمہ اولار» یعنی یوزی اوستہ جہنمہ دوشر لر «اولرہ دیرلر آیسیزہ جزا و یریلر مگر او عملک جزاسی کہ سیز دنیا دہ عمل ایدر دیکز» نہایتکہ سیزہ ظلم اولونار (۹۱) «دیگن یا پیغمبر بوندن غیری دگلدر کہ من امر اولونمشم اللہ طرفندن کہ عبادت ایدم و ابویک و شہرک اللہنہ

هَذِهِ الْبَلَدَ الَّذِي حَرَّمَاوَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمَرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ (۹۲) وَأَنْ أَلْقُوا الْقُرْآنَ
فَمَنْ أَهْدَىٰ قَائِلًا يَهْدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقَدْ أَتَىٰ آثَامَ الْمُنْذِرِينَ (۹۳) وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
سَيَرْبِكُمْ آيَاتُهُ فَنُفِّرْ قُوَّتَهَا وَمَا بِكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

ایله شهر که الله اولی حرمتلو ایدوب» یا اینکه باشقه یرده حلال اولان شیئلری اونده
حرام ایدوب تفصیلی سابقده ذکر اولولوب عبارتدر حریم مکده «والله ایچوندر هر
شیئی» هانسی ایستسه حلال هانسی ایستیه حرام ایدر «وس امر اولونشام که
که اللهک امرینه تسلیم اولان پیغمبرلردن اولام (۹۲) «وامر اولونشام که قرآنی
اوخویام» سیزاهل مکیه واونادعوت ایدم «پس هرکسه هدایت تاپا پس بودر و بوندن
غیری دگلدر هدایت تاپار اوز فسگ خیرلردن اوتری وهرکسه گمراه اولا پس دیگن
یا پیغمبر بوندن غیری دگلدر که من فو خوداللردنم» سیزی اللهک عذابندن وزورله سیزی
ایمانه گتورن دگلم (۹۳) «ودیگن حمد الله ایچوندر تیزلیک ایله سیزه گوسترر اوز قدرته
دالت ایدن دلیل لری پس سیز تانرسکراونی» اوزمان که گورسکتر «وسنگ اللهک غافل
دگلدر او عمللردن که سیز کافر لر عمله گتورورسکتر» .

سورة القصص (۸۸) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) طَسَمَ (۲) تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (۳) نَتْلُو عَلَيْكَ مِنْ بَيِّنَاتٍ مِمَّا مَوْسَىٰ وَفِرْعَوْنَ
بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (۴) إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضَعِفُ طَائِفَةٌ

(۱) طسم سابقده تفسیر اولوبدر (۲) بوسوز آشکا را اولان کتابک آیتلری در
(۳) ییز اوخوروک سگاموسی وفرعونک خبرندن حق و دوغریلق ایله سنده خبرویر
اوکسلر که اینانارالار الله (۴) بدرستیکه فرعون او جالق و تکبرلیک ایتدی یر یوزنده
ومصرک اهلنی داغنیق طائفه لر ایتدی» قبطی طائفه سنه حرمت ایدردی «وضعیف ایدردی
اونلاردان بر طائفه نی» که بنی اسرائیل اولا «اونلارک کیشی اولادنی اولدوردی وعورت
اولادنی دیری. ساخلاردی» چونکه متجمل خبرویر مشدیلر که بنی اسرائیلدن بر نفر

مِنْهُمْ يَذِبحُ ابناءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نساءَهُمْ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُسْرِفينَ (۵) وَتَرْيدَانِ نَمِنَ
عَلَى الَّذينَ اسْتَضَفُوا فِي الْاَرْضِ وَاجْعَلْهُمْ ائِمَّةً وَاجْعَلْهُمْ الْوَارِثينَ (۶) وَنَمَكِّنْ لَهُمْ
فِي الْاَرْضِ وَتَرَى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمْ مَّا كَانُوا يُحْذِرُونَ (۷) وَاَوْحِنَا اِلَى اَمِّ
مُوسٰى اَنْ اَرْضِعِهَا فَاِذَا خِفْتُ عَلَيْكَ فَلْتَقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي اِنَّا ارَادُوْهُ اِيْكَ وَجَاعِلُوْهُ
مِنَ الْمُرْسَلينَ (۸) فَالْتَقَطَهُ الْفِرْعَوْنُ لِيَكُوْنَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا اِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ
وَجُنُودَهُمْ كَانُوا خٰطِئِينَ (۹) وَقَالَ امْرَاَتُ فِرْعَوْنَ قَرَّبْتِ عَيْنَ لِيْ وَلَكَ لَا تَقْتُلُوْهُ عَسٰى

حزب

اوغلان عمله گله جك فرعونگ هلاكتى اونگك انده اولاجاق «و حقیقتده فرعون فساد
ایندلردن اولدی» هم اوزینی الله شریك قرار ویردی و همی بو قدر قتل نفوس ایدردی
هر چند فرعون بیله ایستردی (۵) «و بزده ایسته دیک که منت قویاق او کس لره که مصر پرلده
ضعیف اولوبلار و اونلاری پیشوایر ایدک» خاقدن او تری که بنی اسرائیل نسلندن پادشاه
التهخاب ایدک «واونلاری وارثلر ایدک» فرعونگ اوزنگ و قومنگ ملک و اموالنه
(۶) و ایسته دیک که اونلری مصرده قدرت صاحبی ایدک» جمیع خواهلرینی عمله گتورک
«فرعونه و اونگ قوشونلار نه گوسترک بنی اسرائیل طائفه سننگ لندن اوشیئی که
اونلر قورخار دیلر» عبارتدر فرعونگ سلطنتی برنفر بنی اسرائیل کشی سنگ الیله گیتمکدن
(۷) «بز ییلدیر دیک موسی نگ آناسنه» قابنه سالدیق نه «سودویر موسی یه» نه قدر که اونگ
تلف اولماقندن قوخر سن ایلکه «سن اوگا قورخدیگ» که فرعون خبردار اولوب
اولدوره لر پس اونی صندوقه قوی «واونی آت دریا به (نیل چاینه) و قوخوا و محزون اولما
اونگ ضایع اولماقندن بیزاونی سکا صیحیح و سلامت قایتروب اولی اوز طرفمزدن
گونه ریلن پیغمبرلردن ایدر یك» موسی نگ آناسی دوغان وقتده برنفر قابله خبردار
اولوب موسی نگ آناسی قورخدیکه قابله (ماما) فرعونه خبر و یروب اوغلنی اولدوره لر
پس بر تابوت آلوب موسی نی تابوته قویوب آندی نیله فرعون عورتی ایله غرقه ده
او توروب نیله تماشا ایدیر دیلر گوردیلر که سوئگ یوزیله بر تابوت گنور امرایتدیکه اونی
دوتسونلر (۸) «پس اولی فرعون اولادی دوتدی یعنی اونگ آدملی تالینکه عاقبتده
اونلارا دشمن و غمگین لیک سببی اول» و اونگ الیله هلاک اولالار و حال آنکه اونلر
موسی نی اوغول لقه گوتوروب اوندن خوشحال لق گوزلیور دیلر «بدرستی که فرعون
و هامان و اونلارگ قوشونلاری خطا یندلر ایدیلر» ایلسکه تابوتگ قاپاغنی آچدیلر گوزی
موسی یه دوشدی خشمناک اولدی که نجه اتفاق اولوبکه بونی اولدور میوبلر و حال آنکه

اَنْ يَّسْفِنَا وَنَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (۱۰) وَاصْبِرْ فَوَاقِدَ مَوْسَىٰ فَارِغًا اِنْ كَادَتْ
 لَتُبْدِي بِهٖ لَوْلَا اَنْزَلْنَاهَا عَلٰی قَلْبِهٖا لَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ (۱۱) وَقَالَتْ لَاخِنْتُهُ قَصِيْهٌ فَبَصُرَتْ بِهٖ عَنْ
 جَنْبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (۱۲) وَحَرَّمَ عَلَیْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلٍ فَقَالَتْ هَلْ اَدَاكُمْ عَلٰی اَهْلِ بَيْتِ
 يَكْفُلُوْنَہُمْ لَكُمْ وَهُمْ لَهٗ نَاصِحُونَ (۱۳) فَرَدَدْنَاهُ اِلٰی اُمِّهِ كِي تَقْرَعِيْنَہَا وَلَا تَحْزَنْ وَلَتَعْلَمَنَّ اَنْ
 وَعَدَ اللّٰهُ حَقًّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ (۱۴) وَلَمَّا بَلَغَ اشْدٰى مَا وَاَسْتَوٰی اٰتٰیْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا

من امر ایتیم شدیم او غلام او شافقی اولدرمگه فرعوننگ عورتی آسمه که پیغمبر نسلدن و صالحه
 عورت ایدی دیدی سن بوئیل امر ایدوب سن اولدورمگه بو او غلام برئیل بولدن مقدم
 تولد ایدوبدر الله تعالی فرعوننگ گوزنه پرده سالوب ملتفت اولمادی (۹) «فرعوننگ
 عورتی دیدیکه بو او شاق منه و سننگ گوزلریمزگ ایشیقی در» اولادیمز یوخدر اولی
 اولدور میوگ «شایدکه بزه نفع ویره یا اینکه اونی اوزیمزه او غولقه گوتورک و اولر
 ییلمزدیلر» اولارگ هلاکتی او او شاقنگ انددر یا اینکه اختاردیقاری او شاق
 همان او شاقدر (۱۰) «موسی نگ آناسنگ یورگی خالی اولدی صبردن یاخون اولدی
 که ظاهر ایده موسی نی» اونی ذکر ایتیمک و آیریلقنده آموناله ایتیمک ایل «اگر بز باغلاما سیدیق
 اوننگ قلبنی» صبر ویا الهام ایل هر آینه بوسری آشکار ایدردی و بز اوگا صبر ویردبک
 «تا اینکه انا نالاردن اولا» بزم و عده لریمزه که وعده ویرمشدیک که اونی آناسنه فایتار اچاقدر
 (۱۱) «موسی نگ آناسی موسی نگ باجیسنه دیدی که قرداشنگ دالجه گیدوب اوننگ
 احوالندن خبردار اول پس موسی نگ باجی سی گیدوب هر طرفی اختاروب کوردیکه
 فرعون اولادی تابوتی نیلدن چیخاردوب «وموسی نی اوزاقدن گوردی و فرعونیلر
 ییلمزدیلر» که او عورت موسی نگ باجی سیدر (۱۲) «ویز حرام ایتدیک موسی به
 دایه لرگ سودنی آناسنه گلندن سابق» هانسی عورت گلدی موسی به سود ویرمگه موسی
 شیخ بریسننگ پستانتی قبول ایتمدی باجی سی بو احوالی گورنده «دیدنی آیا سیزی
 دلالت ایدیم وگوستریم براهلیته که او او شاقه سیزدن اوتری کفیل اولالار» بو او شاقه
 لازمجه باخوب بسیدر «او او اهل بیت او شاقه خیر خواهلردن اولا» که مهر بانقله رفتار
 ایدر بو او شاقه فرعونیلر خواهش ایتدیلر موسی نگ باجی سندن که بلکه برایله عورت
 تا پا که موسی اونگ سودنی قبول ایده پس موسی نگ باجی سی گلوب آناسنی آپاردی
 فرعوننگ ایوینه اینکه موسی اونگ پستانتی (مه) قبول ایتدی فرعونیلر شادا ولوب
 موسی نی ویردیلر اوگا که آپاروب ساخلاسون الله تعالی بیورور:
 (۱۳) «پس بز موسی لی آناسنه فایتاردیق تا اینکه اونگ گوزی ایشقلانا» موسی نی گورمک

وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ (١٥) وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينٍ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَنَّاكَ الْوَدَى الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ (١٦) قَالَ رَبِّ انِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (١٧) قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرَ الْآلِ الْبَاطِلِ مِنْ (١٨) فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ

ایله. «وعمکین اولمیه اوغلنک تلف اولمقنه قاینکه بیله که اللهم وعده سی حقدرو اما آدم لرک چوخ ی بلزلر» بوکیفتک وقوعی لجه که موسی نک اتاسی یلر (١٤) «ایله که موسی قوت وگمال عقله یتشدی» اوتوز اوچ یافرخ سنده «اونک قدی دوز اولدی» پیه میرلک خلعتنه «بز اوکا نبوت حکمی و علم و یردیک و هایله جزا و یره ریک احسان ایدناره» و یخشی عمل صاحب لرینه (١٥) مصرک ایکی فرسخلنده واقع اولان «شهره موسی داخل اولدی او شهرک اهلی غافل اولان وقتده» اوگون هامو گتمشدی عیدکاه شهردن خبرلری یوخیدی «موسی گوردیکه او شهرده ایکی نفر بربر یله دعوا ایدر دیلر» آرالرینده عمله گلن پول حسابی باره سنده «اولارک بریسی موسی نک تابعی اولان بنی اسرائیلدن و بریسی اونک دشمنندن ایدی (قبطی) موسی نک تابعی اولان کیشی موسی نی فریادله چاغیردی که دشمنک شرنی دفع ایده» موسی یاخونه گیدوب دشمنی دفع ایتدی» ایله یا اینکه عصایله اونی اوردی «اولدوردی موسی دیدی بو قتل شیطان عملندلر» که منی غضبه گتوردی هر چند اولار ی قتل اتمک جائز ایدی لکن حالا وقتی دگلیدی وقت یتشمه مش مندن بو عمله ظهوره گلدی «بدرستیکه شیطان دشمندر» بنی آدمه «واشکارا ضلالتله سالندر (١٦) موسی دیدی پروردکارا بدرستیکه من ظلم ایتدیم اوزنفسمه» قبطی نی اولدورمک ایله اکر ییلسه لر که اونی من اولدورمشم هرآینه منی اونک عوضنه اولدورلر «منی باغشلا پس الله موسی نی باغشلا دی الله باغشلیان و رحم ایدن در (١٧) موسی دیدی پروردکارا اولنمتمک مقابانده که بگا مرحمت ایتدیک» کناهمی باغشلاق و بلانی مندن ردامک ایله «بوندن سوگره من البته گناکار لره گومک و آرخا اولمارام» و اولارا گومک اتمرم (١٨) «پس صباح ایتدی موسی همان شهرده قورخان حالده» انتظار چکوردی که آیا فرعون خبردار اولوبدر که قبطی موسی اولدوروب «پس غفله موسی دن گومک لیک ایستدی اوکسه دونن موسی نی فریادله چاغرمشدی» بوگون گوردیکه دوننکی اسرائیلی گنه برنر قبطی ایله دعوا ایدیر «موسی دیدی که سن البته آشکارا گمراه سن» دونن

يَسْتَضَرُّهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغَوِي مُبِينٌ (۱۹) فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالْبَدْيِ هُوَعَدَوْلَهُمَا
 قَالَ يَا مُوسَى اتَّبِعْهُ أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ
 وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمَصْلُحِينَ (۲۰) وَجَاءَ رَجُلٌ مِنَ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْمَعُ قَالَ يَا مُوسَى
 إِنَّ الْأُمَلَاءَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لَيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَمِنَ النَّاصِحِينَ (۲۱) فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ
 رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (۲۲) وَلَمَّا تَوَجَّهَ تَلَقَّاهُ مَدْيَنُ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي
 سَوَاءَ السَّبِيلِ (۲۳) وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ

برسی ایله دعوا ایدیردیگ و بوگون بریضیه (۱۹) «ایلکه موسی ایستدی دفع ایده او کسی که
 اونلارگ هر اکیسینه دشمن ایدی» هم موسی وهم اسرائیلیه «اوشخص دیدی یاموسی
 آبا ایستورسنکه منی اولدوره سن نجه که دونن برلری اولدوردون سن ایسته مر سن
 مگر بولیکه سن ظلم ایدلردن اولاسن یریوزینده» قتل نفسله «وسن ایسته مرسنکه مصلح لر دن
 اولاسن» قبلی گیدوب فرعونه خبر ویردیکه دونن قبطنی نی اولدورن یقین اولدیکه
 موسی در (۲۰) «مصر شهرنگ آخرینده اولان برکیشی سرعته گلوب» ایلکه موسی به
 یتشدی «دیدی ای موسی فرعونگ وزیرلری مصلحت و مشورت ایدوب ییله قرار
 ایتدیلر که سنی اولدورلر پس لحارج اول مصر توپراقندن من حقیقنده سکا نصیحت
 ایدنردنم» وسکا خیرخواهم خبر گتوردیمکه اوزگا برچاره ایده سن ایلکه موسی
 احوالاتدن خبردار اولدی (۲۱) «مصر شهرندن قورخان حالده چیخدی و منتظر ایدی»
 که اونی دوتوب اولدورلر «دیدی ای منم اللهم بگا ظالم قومدن نجات ویر» موسی
 بیلمیوردی نهیره گتسون شهردن چخوب یول تدارکی گورمه مش یوله دوشدی
 (۲۲) «ایلکه یوز چوگوردی مدین سمتنه» که مصرگ اوج گولنکنده در ویولی تانموردی
 که هانسی طرفدن گتسون «دیدی امیدوار که منم اللهم بگا یول گوستره دوز یولی»
 که منی مدینه بتوره الله تعالی موسی لگ دعاسنی قبول ایدوب اولنی سلامت مدینه
 یتوردی (۲۳) «ایلکه موسی مدین سوینه یتشدی» اویرگ اهلی قوبدن سوگوتوروردیلر
 «سویگ اوستنده برجماعت تاپدی» چوبان خلقتدن «اوز چارپالرنی قوی سوبندن
 سیراب ایدردیلر «وگوردیکه اونلارگ یالنده ایکی نفر عورت وار قویونلارنی منع
 ایدرلر» سواچمکدن یا باشقه کسرگ قویونلارنه قاتشمقندن «موسی اونلارا دیدیکه
 سیزگ احوالگز ندر» نسبیه سیز قویونلارگزی قویمورسگز سواچمکه «دیدیلر بز
 قویونلاریمزی سیراب اتمروک تاینکه چوبانلر قایدالار» قویونلارنی سیراب اتمکدن
 اونلار گیدندن صوربه سویگ یرده فالانی ایله قویونمزی سیراب ایدمریک «واتامز

دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمْ قَالَتَا لَنَا نِسْفَةٌ حَتَّى يَصِيرَ الرِّعَاءُ وَاَبُو نَاشِئٍ كَبِيرٌ

(۲۴) فَسَقَى لَهُمَا تَمْرًا تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لَمَّا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقَبِيرٌ

(۲۵) فَجَاءَ تَاهَا أَحَدُهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتَحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا

جَاءَ مَوْقَصٌ عَلَيْهِ الْقَصَصُ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتُ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (۲۶) قَالَتْ أَحَدُهُمَا يَا أَبَتِ

اسْتَأْجِرْهُ إِنْ خَيْرٍ مِنْ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوَى الْأَمِينِ (۲۷) قَالَ إِنِّي أَرِيدُ أَنْ نَمُنَّ بِكَ أَحَدِي ابْنَتِي

بیوک قوجه کشیدر» بوجهته اوزی گله بلمیوب (۲۴) موسی او قومہ دیدیکه لاز مدرگومک ایدوب اول بو عورتلرگ قویونلارنی سیراب ایدم سگر صوگره اوز قویونلارگری بوسوز اونلارا ناخوش گلوب دلوی ویردیلر که آل سن سیراب ایت موسی دلوی آلوب قویدن سوچکوب «اونلارگ قویونلارنی سیراب ایتدی» و حال انکه همان دلوی اون نفر آدم قویدن چکردی عورتلر اوز ایوبنه گیدوب موسی گنمگه یرتا بمیوب «صوگره فایتدی گولکیه» ایستیزگ شدتندن خرما آقاچگ آلفنه گیدوب آچندن اوزانندی «دیدى پروردگارا بدرستیکه من محتاجم اوزاده که بگمانازل ایدم سن» برپارچه چورکدن که بیوب اولمکدن نجات تاپم ایلکه قزلار آتاسنگ یاننه همیشه کی وقتدن قباق گنیدیلر شعیب ۴ خبر آلدی تیز گلمه گنگ سرنی قزلار احوالانی آتاسنه خبر ویردیلر شعیب بیوک قزنی گوندردیکه که گیدوب اوشخصی دعوت ایدم (۲۵) «قزلارگ بریسی حیا ایدن حالده گلدی موسی گنگ یاننه» که یوزنی یتگیله دوتمشدى «دیدى منم آتام سنی چا شورور تایتکه سنگ او عملگنگ مزدلی ویره که سن سیراب ایتدیگ بزیم قویونلاریمزى» قز قباچه و موسی ۴ دالجه گیدوردیلر یولگ آتاسنده ییل حرکت ایدوب قزگ لباسنی کنار ایدوب بدنگ بعضی یری گورو نوردی موسی دیدی ای اللهگ گنیزی سن دالجه گل ویولی بگا نشان ویر ایلکه موسی گلوب شعیبه یقشندی اکاشوب طعام صرف ایدوب موسی اوز قصه سنی اوگا نقل ایتدی قبطی نی مصرده اولدور مکدن وفرعون اونى طلب اتمکدن «شعیب دیدى قورخماسن ظالم قوملردن نجات تاپدون» بویه فرعونگ تسلطی یوخدر و بویرونک مملکتی دگلدر (۲۶) «قزلارگ بریسی دیدى ای آتا اونى اجیر دوت بدرستیکه اوکسگ یخشی سیدر که سن اونى اجیر دوتاسن و قوتلو وامالت صاحبدر» شعیب خبر آلدیکه اونگ قوتی وامانتی سگاندن معلوم اولدی قزدیدی اودلوکه اونى آتجق اون نفر آدم یرندن حرکت ایدردی تک اوزی گوتوردی اما اماتى اوندن معلومدر که ایستمدى منم بدنمی گوره منی دال طرفه سالدی شعیب ۴ موسی یه مائل اولوب (۲۷) «دیدى من ایستیمورم که بواکی نفر قزلاریمگ بریسنی سگا نکاح ایدم اوصداق

هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ تَجْرِي نَهَائِي حَبِيجٍ فَإِنَّ أَلَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا رِيبٌ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي
 أَنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّاحِبِينَ (۲۸) قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيُّهَا الْأَجْلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ
 عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ (۲۹) فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطَّوْرِ نَارًا
 قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ
 (۳۰) فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَمْوَسَّىٰ إِنِّي
 أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (۳۱) وَإِن لِّقِ عَصَاكَ فَلَهَا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌ وَلِي مُدَبَّرًا وَلَمْ يُعِقِّبْ

مقابلنده که نفسگی بگا اجیرایده سن سکر ثیل مدتی اگر سن-اون ئیلی تمام ایده سن
 پس سندن تفضل واحساندر» واجب دگلدر اون ئیلی تمام اتمک «ومن ایسته میرم که سنی
 مشقته سالام» بواون ئیلده «تیزلیک ایلده منی صالح آدم تاپارسن اگر الله ایستیه» سنله
 سلوک و رفتار اتمکده: هانسی قویون که بررنکده بالادوغدی شعیبک اولا هانسی
 قویونکه آلا اولا موسی ننگ اولسوگ (۲۸) «موسی دیدی بوشرط منله سنگ آرازده در
 بواپیک مدتی هانسی من تمام ایتدیم بگا هیج گونه تعدی سنگ طرفندن اولماز» اگر
 سکر یا اون ئیل اجیرا اولام سنگ حقنک یوخدر بگا چوخ مدتی تکلیف اتمک «والله
 بزیم دانشقمره شاهددر (۲۹) ایلکه موسی معین مدتی تمام ایتدی» شعیبک قویونلارنی
 اوزیه ویروب اوز حصه سنی گوتوروب شام طرفه توجه ایتدی یا اینکه مصر طرفه
 باجیسنی آناسنی فرداشنی زیارت اتمک «وسیر ایتدی اوز عورتیله گوردی که طورداغی
 طرفندن اود یانور اوز عورته دیدیکه سیز بویرده دایانلوگ من اوزاقدن اود گوردیم
 شایدکه من سیزه اوددن بر خبر گنورم» یا اود سبیلله یولدن خبر گنورم که هانسی یولیه
 گتسک دوز یولا چاروق «یا اینکه بر پارچه اوددن گنورم شایدکه سیز اونیه ایسینه سکر
 (۳۰) ایلکه اودک یانته یتشدی اوصحراده موسی ننگ ساغ طرفنده مبارک یرده اولان
 آقاجدن سس گلدیکه یاموسی منم حقیقتده عالمیره تربیت ویرن الله (۳۱) الله امر
 ایتدی که آت عصائی» ایلکه آندی اللهک اذنیله اژدها اولدی «ایلکه موسی گوردیکه
 عصا حرکت ایدیر گویاکه بالاجه ایلاندر» بالاجه ئیلانه تشبیه اتمک نمل سوره سنده ذکر
 اولوندی «موسی دال چو گوردی قاجمه و قایتمادی اولمچی یره پس ندا اولوندی
 یاموسی گل اژدها طرفنه و قورخمه بدرستیکه سن خاطر جمع اولانلاردنسن» اژدهانگ
 ضررندن (۳۲) «داخلایت الذکی یا خاگما تاینکه خارج اولا آغ وایشیقلو پیس علامت
 اولماهش» برص کیمی «وجمع ایت اوز طرفکا قنادئی قورخودن» سکا قورخی یوخدر

يَا مُوسَى أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْأَمِينِ (۳۲) أَسَلْتُكَ يَدُكَ فِيَّ بِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ
سَوَاءٍ وَأَضْمَمْتُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَلِكَ بَرْهَانُكَ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ أَنَّهُمْ كَانُوا
قَوْمًا فَاسِقِينَ (۳۳) قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ (۳۴) وَأَخِي
هَارُونَ هَوَّاهُصَّحْنِي لِسَانًا فَأَرَسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ
(۳۵) قَالَ سَنُنْصِرُكَ بِأَخِيكَ وَنَجْمِلُ لَكَ سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكَ مَا اتَّخَذْنَا آلَهُم مِّنْ
أَتْبَعِكُمْ أَتَّخِذُونَ (۳۶) فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا أَسْحَرُ مَفْزَرِي
وَمَا مِنْهُنَّ إِلَّا آيَاتُنَا الْآخِرِينَ (۳۷) وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ

هیچ شیئدن «بویکی علامت ایکی نوع دلیدر سنگ اللہندن» سنگ ییعببرلقکا و بز
سنی مبعوث ایتدیک «فرعون و اونگ اشراق قومنه حقیقته اونلر فاسق قوملدر
(۳۳) موسی دیدی ای منه اللہیم من اوللاردن برنفر اولدورشم من قورخورامکه
منی اولگ عوضنده اولدورلر (۳۴) ومنم قرداشم هرون مندن یخشی دانشلدر
اونی منله گولدر که بگا گومکچی اولا ومنی تصدیق ایدہ لبوتده من قورخورامکه منی
تکذیب ایدلر (۳۵) اللہ تالی بیوردی تیزلیک ایلہ بینر محکم ایدلر یکنگ قولنگی
قرداشگ سببی ایلہ وسیزگ هرایکنزہ قوت وقدرت ویرہریک دشمنہ ال تاپماقہ
وفرعونگ اوزی و آدملری سیزہ یسلیک اتمکه یقشہ بلزلر بزیم معجزلریمز سببیلہ
سزگ هرایکنز وسیزہ تابع اوللرر غلیہ ایدرسگز «فرعون و قومنه (۳۶) ایلکہ
موسی فرعونگ و قومنگ یالنه گلدی بزیم آشکار دلیل لریمز و آیدین معجزہ لر ایلہ»
واولری ایمالہ دعوت ایتدی اوللر «دیدلر دگلدر بومعجزہ لر مگر یالانچی سحر و
جادودر وینر ایشتمہ دیک موسی ایدن ادعانی اولمچی آتالاریمزگ عہدندہ» بوسوزی
یالان پرہ عذر گتوریردیالر و حال انکہ نوح و هود و صالحگ ادعالرنی و معجزہ لرنی
ایشتمشدیلر (۳۷) «موسی اوللارہ جواب ویروب دیدی منه اللہیم اعلمدر اوکسہ کہ
اولگ طرفندن هدايت گتوردی» واللہ اعلمدر کہ من بومعجزہ ایلہ اللہ طرفندن گلشم
«ویاورکہ گینگ ایچون اولاجاندر یخشی سرانجام آخرتده بدرستیکہ نجات تاپماز
ظلم ایدنلر» اوزنفسلرینہ کافر اولمق و معصیت اتمکہ (۳۵) «فرعون دیدی ای اشراق
قوم من سیزدن اوتری اوزیمدن باشقہ براللہ ییلمرم مندن اوتری ای هامان بالحق
یاندر» تا اودریلہ پالچقدن عملہ کلن کریچ پشسون «ومندن اوتری اوجا اوراق تعمیر
ایت شایدکہ من موسی ننگ اللہنہ خبردار اولام» او اوطاقت اوستنہ چخماق ایلہ «من

تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ ۚ لَئِيْلَ فُلُوحِ الظَّالِمِيْنَ ۝ ۳۸ ۚ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَءِمَّةُ لِمَ تَلْعَمْنَ مِنْ لَدُنِّي غَيْرَ مَا قَوْلِي يَا هَٰمَانَ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطْلُعُ إِلَى اللَّهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِيْنَ ۝ ۳۹ ۚ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمُ الْبَالُغُونَ ۝ ۴۰ ۚ فَآخَذْنَاهُمْ وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِيْنَ ۝ ۴۱ ۚ وَجَعَلْنَا هَمَّهُمْ أَيْمَةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ لَا يَنْصُرُونَ ۝ ۴۲ ۚ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا لِنَمْلِكَهُنَّ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِيْنَ ۝ ۴۳ ۚ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِمَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى

موسیٰ نی البتہ یا لانچی کمان ایدیرم» دیورکہ مندن سوا باشقہ اللہ وار ۳۹) «فرعون واونئک قوشونی مصریرینده تکبرلیک ایتدیلر» ناحق یرہ عاجز مخلوق اولدیقی حالده خالق لق ادعاسی ایتدی «وکان ایتدیلر کہ اونلار بزیم طرفمزه قایتمیجاهلار» ومبعوث اولمیاجالار ۴۰) «پس ییز اخذ ایتدیک فرعونی واونئک قوشونی واونلاری دریابه آتدیق» وغرق ایتدیک «پس باخکن کہنجه اولدی ظلم ایدنلرئک آخری ۴۱) اونلاری» اوز عمللری جهنمه «اونوع پیشوالر ایتدیک کہ خلقی جهنم اودی طرفنه دعوت ایدرلر وقیامت گونده نصرت وگومک لیک ویریلمز لر» نهبری بریسنه ولهده باشقہ کسلر اونلاره گومک لیک ایدر ۴۲) «واونلاری تابع ایتدیردیک لعنته بودیاده» هرکی آدلارنی ذکر ایدنده اونلرہ لعنت ایدر «وقیامت گونده اونلار قبیح یوز لولردن لرلر» یوزلاری قرا گوزلری گوک حشره گلر لر ۴۳) «موسیٰ به تورات کتابی ویردیک اوندن صوگره کہ بزاولمجی عصرلرئک اهلنی هلاک ایتدیک» نوح وئمود یافرعون قومندن صوگره «واحوالنده کہ تورات کتابی خلقی بصیرتو وهدایت ایدن ایندی» دوغری یوله «ورحمت ایدی» ایمان گئورنلره «شایدکہ اونلار نصیحت قبول ایدر ۴۴) وسن حاضر دکلر ایدیگ یاییمبر گون باتان سمتده» اوداغده کہ اللہ موسیٰ ایله تکلم ایتدی «اوزمانکه بز موسیٰ به امرن بقت وبردیک وسن شاهد وحاضر دگولیدیک» کہ گوروب احوالی قومگا خبر ویره سن بلکه بواحوالاتی وحی ایله سکا ییلدیردیک ۴۵) «اما ییز چوخ قرنلر یار آتدیق» بریسنی اوبریسندن صوگره «پس اوزون اولدی اونلارئک عمرلری وسن مدین اهلنئک آراسنده دکلیدیک کہ اللهمک حکمنی اونلارا اوخیاسن» یا اینکه سن مدینده یوخیدگ کہ اونلارئک احوالنی بیلوب مکہ اهلنه دیه سن «واما بز سنی گوندردیک» مکہ اهلنه واونلارئک احوالنی وحی ایله ییلدیردیک کہ قومگا خبر ویره سن ۴۶) «وسن یوخ ایسگ طور داغی طرفنده اوزمانکه بز موسیٰ نی چاغیردیک» وواگتورات

بَصَاتِرِ لَّائِسٍ وَهَدَىٰ وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (٣٤) وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا
إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ (٣٥) وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًّا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ لَّا تَلْوَا عَلَيْهِمْ إِيَّانَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ
(٣٦) وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِن رَّحِمَةً مِّن رَّبِّكَ لَتَسْمَعَهُ قَوْمًا آلَيْهِمْ مِنْ نَّذِيرٍ
مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (٣٧) وَلَوْلَا أَن تَصِيبَهُمْ مَّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا
أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (٣٨) فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا
قَالُوا لَوْلَا آتَاوْنِي مِثْلَ مَا آتَاكَ مُوسَىٰ أَوْ لِمَ يَكْفُرُوا بِمَا آتَاكَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا

کتابی ویردیک اماموسی ننگ احوالی سنگا خبر ویردیک «سنگ اللهمک طرفندن رحمت
وفضل جهته تاینکه سن قورخوداسن او قومیکه اونلاره هیج قورخودان پیغمبر
گلمیوب» عیسی دن صوگره «سندن قباق شایدکه اونلار نصیحت قبول ایدهلر» سنگ سوز لرگی
ایشتمک ایاه (٣٧) «واگراونلارا عذاب یتشیدی او عمل مقابلنده که اونلارگ اللری
اوز لریندن قباق گوندرویدر» گناه عمل لردن «دیدیلر ای بزیم اللهمز نیه بزیه پیغمبر
گوندردمیک» اگر پیغمبر گوندرسیدیک «البته سنگ آیه لرگا تابع اولوب ایمان گتورناردن
اولاردیق» اونلارگ بونوع سوز لرگی قطع ایتمک ایچون سنی گوندردیک اونلارگ
طرفنه (٣٨) «ایلکه اونلار احق اولان قرآن» یاییمبر «گلدی دیدیلر که نیه موسی یه ویریل
معجزه ننگ مثلی اوگا ویریلمدی» عصائی آتوب ازدها ایتمک ویدیضا ودریانی یارمق کیمی
«آیا اونلار کافر اولمادیلر او معجزه لزه که موسی یه ویریلمشدی بوندن سابق» نهجه که
سگا کافر اولدیلر اوگادخی کافر اولوب «دیدیلر تورا و قرآن» یاموسی وهارون «هر
ایکیسی ساحر لردر آرخه آرخیه ویروبلر و دیدیلر که بز تورا و قرآنک هاموسنه
اینانمیلاروق» توراته اینانمادیلر ارجهته که پیغمبرگ جمیع اوصاف و نعمتی توراته
اوخیوب عمل ایتمه مکه گوره کافر اولدیلر و قرآنه ظاهراً و باطناً ایمان گتورمه مک جهته
کفر حالتنده قالدیلر (٣٩) یاییمبر اوکسلره که بو قرآن الله طرفندن اولمقه شک
ایدیر «دیگن که الله طرفندن برکتب گتوریتک که قرآن و توراتدن آرتق هدایت ایدن
اولا اوصورتده من او کتابه تابع اولارام اگر سیز دوغری دینلر سیگر» که قرآنله تورات
هرایکیسی سحر در (٤٠) «اگر سنگ سوزگی قبول ایتمیه لر اوصورتده بیلگن که
اونلار اوز خواهش لرینه تابع اولارلار» اللرینده هیج دلیل اولمایش گیفلری ایستیه نی
عمله گتورلر «وکیمر چوخ گمراه اوکسدن» تابع اولاوز هوای نفسنه اللهمدن

وَقَالُوا اتَّابِكُمْ كَافِرُونَ (۴۹) قُلْ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهَا أَلَمْ تَكُن مِّنْ أَتَابِكُمْ (۵۰) فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمِنْ أَهْلِ مِمْنِ اتَّبَعُوا هَوَاهُ يَغِيْرُهُدَىٰ مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (۵۱) وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (۵۲) الَّذِينَ آمَنُوا هَمَّ الْكِتَابُ مِنْ قَبْلِهِمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ (۵۳) وَإِذْ أَنبَأْنَا عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّكُنَّا مِن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ (۵۴) أُولَٰئِكَ يُؤْتُونَ أَجْرَهُمْ مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرُؤْنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ (۵۵) وَإِذْ أَسْمَعُوا لِلْفَوَاحِشِ ضَوَاعَهُ وَقَالُوا لَنُؤَدِّيَنَّ الْعَمَالَاتِ وَلَنُؤَدِّيَنَّكُمْ أَعْمَالَكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا تُبْنِي الْجَاهِلِينَ (۵۶) إِنَّكَ لَا تَهْدِي

نصف

هدایت اولونماش حقیقتده الله تعالی ظالم قوملری هدایت ایتمز» بهشت طرفنه
 (۵۱) «بتحقیق بزقرآنی اونلره بیان ایتدیک شاید که اونلار نصیحت قبول ایدلر
 (۵۲) اوکسلرکه بز اونلره تورات کتابی ویردیک بوندان قبات (محمددن)» یاقرائندن قبات
 «اونلار محمدصه یاقرائنه ایمان گتوررلر» توراتده اونلارگ لغتی گورمک ایله امامز
 مکه اهلی اوکا ایمان گتورمرسگر (۵۳) «ایلکه اونلره قرآن اوخونار دیدیلر (دیرلر)
 ییزاوکا ایمان گتوردیک بدرستیکه اوحددریزیم اللهمز طرفندن در بدرستیکه قرآن نازل
 اولاندن قبات بز تسلیم اولانلاردن ایدیک» بو طاقه سابقی اعتقادلرنده قالوب حضرت
 ظهور ایدن وقت ایمان گتوردیلر (۵۴) «بوکساره اونلارگ اجری ایکی دفعه ویریلر
 اونگ مقابلنده که صبر ایتدیلر» اوز دینلرنده قالوب دشمنلرگ اذیتنه وهیمده اونگ
 مقابلنده که محمدصه ایمان گتوردیلر «ودفع ایدرلر یخشی عمل ایله» ایمان «پیس عملی»
 کفری یا اذیتی حام ایله «واونلره ویردیگمز روزی لردن صرف ایدرلر» الله یولنده فقرایه
 (۵۵) «ایلکه ییهوده وعبث سوز ایشیدرلر اوندان اعراض ایتدیلر و دیدیلر بزیم
 ایچوندن بزیم عملمزگ مزدی و سیزگ ایچوندن سیزگ عمللرگ جزاسی» هیچکسندن
 هیچکسگ عملی سؤال اولمیا جقدر «سلام اولسون سیزه بزدن ال چکوگ بزایسته مریک
 جاهلرگ صحبتنی» ییزایسته یوریک همیشه اهل معرفت ایله مجالست ایدک (۵۶) «بدرستیکه
 سن یایغمبر (جبرایله) ایمانه وهدایت گتوره ییلمزسن اوکسیکه ایستیسون (اونگ ایمانه
 کلمگنی) واما الله هدایت ایدر اوز لطفی ایله اوکسی که ایستیر والله اعلمدر هدایت تاپمشلره»
 (۵۷) حرث بن نوفل بن عبدمناف و سائر اهل مکه پیغمبره دیدیلر بز ییلوریک که سن حق
 پیغمبر سن «اما اگر بز سئله حق وهدایت تابع اولاق قورخوروق که اوز یرلریمزدن
 اخراج اولوناق» آزلقمزه گوره مکه دن بزی چیخاردالار الله تعالی ییورور «آیا مکه نگ

مَنْ أَحْبَبَتْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ (۵۷) وَقَالُوا إِنَّ نَذِيرَ الْهَدَى
مَعَكَ نَحْنُ خَطَفٌ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَمْ نَكُنْ لَهُمْ حَرَامًا إِنَّا يَجْعِي إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا
وَلَكِنْ أَكْثَرَهُمْ لَا يَمْلِكُونَ (۵۸) وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِشَتَهَا فَنُفِكَتْ مَسَاكِنُهُمْ
لَمْ تَكُنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ (۵۹) وَمَا كَانَ رَبُّكَ مَهْلِكُ الْقُرَى حَتَّى يَبْعَثَ
فِيهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مَهْلِكُ الْقُرَى الْأَوَّلِينَ (۶۰) وَمَا أَوْثَقْتُمْ
مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ (۶۱) اَقْنَعُوا عِدَّةَ نَارِهِ

حرمی اونلره خاطر جمع لیک واما نیری ایتدیگ هریرده دعوا اولسا مکه اهلی
اوندن خاطر جمع درلر پس نه سببه ایمان گتورندن صوگره مکه دن اخراج اولمقدن
قورخورلر «وهریرگ میوه لری چکیلوب اونلره گتوریلر بزیم طرفمزدن روزی اولان
حالد اما اوللرگ چوخی ییلمز لر» بزیم نعمت لرگ قدرنی (۵۸) «چوخ قریه و شهر لرگ اهلی
هلاک ایتدیگ که گذرانلر ده طفیان ایتدیلر بودر اولارگ ساکن اولان یرلری که سکونت
اولونمادی اوللاردن صوگره مگر آرمدت» آیا سفریمن و شامده عاده لوط و ثمود قومنگ
مکانلارینی گورم دیلر «و بزایدیک اوللارگ وارث لری» اوللار هلاک اولاندن صوگره
اوللارگ یرلرینی باشقه کسلره ویردیگ (۵۹) «سنگ اللهم قریه لرگ اهلی عذاب
ایله هلاک ایدن دگلدر اوقریه و شهر لرگ آسانده و ییوگنده بر بیغمبر مبعوث ایده نه دیگ
که او بیغمبر بزیم آیه و دلیل لری می ایلر اونلره اوخویه و هیچ قریه نگ اهلی هلاک ایتدیگ
مگر اوقریه نگ اهلی ظالم لر اوللر» اوز نفس لرینه کفر و مصیبت جهته (۶۰) «هر
هر شیئی که سیزه ویریلوب، دنیاده زنده گانلق ایتک و حقیر شیئی در دنیانگ زینتیدر»
نچه گون او نیله لذت آپارار سیگز «اما او شیئی که الله یاتنده در» ثواب و جنتدن «چوخ یخشی
و همیشه لک در آینه سببه سیز عاقل اولمور سگز» و فکر ایتمور سگز که تیز فالی اولان ایله همیشه
لیک لعت آراسنه فرق قویا سگز (۶۱) «آیا اوکسه بزواگا گوزل وعده ویرمشیک»
که دنیاده یخشی عمل ایتسه» او شخص اوگا یتشه جکدر اوکس کیمیدر اوگا دنیاده دیری
قالوب دنیانعمتیه لذت چکمک ویرمشیک صوگره او آدم قیامت گوننده جهنم اودینه
حاضر اولانلردن اول» بوا یکی طائفه نگ احوالی برابر در یا ایکه آراسنده فرق وار البته
اولمچی نگ احوالی یخشی وایکنجی نگ احوالی پیسدر (۶۲) «واو گونده که الله اوللاری
چاغرار و دیر هانی منم شریک لریم که سیز گمان ایدیر دگز» اوللاری بکش شریک
اولمه (۶۳) «او کسلر که الله تعالی وعده ایتدیگی عذاب سوزی اونلره واجب اولدی

وَعَدًا حَسَنًا فَهَؤُلَاءِ كَمَنْ مَتَّعَهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ
 (۶۲) وَيَوْمَ يَنَادِيهِمْ يَقُولُ اَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ (۶۳) قَالَ الَّذِينَ
 حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ اَغْوَيْنَا اَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّ اَنَا لَكَ مَا كَانُوا يَا اَنَا
 يَعْبُدُونَ (۶۴) وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ
 لَوْ اَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ (۶۵) وَيَوْمَ يَنَادِيهِمْ يَقُولُ مَاذَا جِئْتُمُ الْمُرْسَلِينَ (۶۶) فَمِيتَ
 عَلَيْهِمُ الْاَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ (۶۷) فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَفَسَى اَنْ
 يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ (۶۸) وَرَبِّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ

عبارت در رئیس لردن دید بلر ای بزمی اللهمز بونلاردر اوکس لره اونلاری بزگمراه ایتدیک،
 اونلاری بزگمراه ایتدیک بجه بز اوزیمز گمراه اولدوق بز اوزاقل ایتدیک اونلردن و
 اونلر عبادت ایتدیک لری اللہ لردن وگلدیک سنک طرفکا اونلار بز عبادت ایدن دکل
 ایدیلر» دیناده زورله بلکه آنجق بز وسوسه ایتدیک، بز اونلاری چاغردوق اونلارده
 قبول ایتدیلر (۶۴) «قیامتده تابع لره دییلر که چاغریک اوز شریک لری» که اونلارله
 معصیت شریک ایدیز تا اینک گلوب سیزه نصرت ویرسولر «پس چاغردیلار (یعنی
 قیامتده چاغرارلار) شریک لری جواب ویرمز لر اونلارده» و با جارمازلر عذابی اونلردن
 دفع ایتمکه «وگورلر عذابی» که اونلارده کومک ایدوب عذابدن دفع ایدن یوخدر
 «اگر اونلار هدایت تاپالار اولسیدیلر» هر آینه اونلارده تابع اولماز ایدیلر (۶۵) «او
 گونده که اللہ چاغرار کافر لری و بیورار سیزنه جواب ویردیز پیغمبر لره» او وقت
 که سیزی اللہ طرفنه دعوت ایتدیلر (۶۶) «جمع خبر لر اونلره قیامتده اورتولو اولار»
 کور آدمه اورتولو اولان کیمی اوگونک هولندن «اونلار سوال ایتمز لر» بربر سنسن
 بربرینگ حالنی وهر کس اوز دردنه گرفتار و مشغول اولار (۶۷) «اما اوکس لره توبه
 ایتدیلر و صالح عمل عمله گتوردیلر امیدوار که اونلار نجات تاپالردن اولار

(۶۸) و سنک اللهم خلق ایدر اوزادیکه ایستر و اختیار ایدر» پیغمبر لکه هر کسی که
 ایستر «اونلارگ اختیاری یوخدر» اللهم اراده سنی دفع ایتمکه «پاکدر اللہ و او جادر
 اوزاددن که اونلار شریک قرار ویرلر انله (۶۹) و سنک اللهم ییلر اوزادیکه
 اونلارگ سینه لری گزلین ساخلار و اوزادیکه اونلار ظاهر ایدر لر (۷۰) و اودر
 اللهم که اوندن باشقه حق اللہ یوخدر و حمد ثنا ایتمک اوگام مخصوصدر دیناده و آخرتده
 و اونک ایچوندر حکم ایتمک و سیز اونک طرفنه قاید ار سگر (۷۱) دیگلر یا پیغمبر آیا

وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (۶۹) وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا لَكِنَّ صَدُورَهُمْ وَمَا يَمْلِكُونَ (۷۰) وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ اللَّهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (۷۱) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مِنَ الْغَيْرِ اللَّهُ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَوْ لَتَسْمَعُونَ (۷۲) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مِنَ الْغَيْرِ اللَّهُ يَأْتِيكُمْ بِاللَّيْلِ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ (۷۳) وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (۷۴) وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ (۷۵) وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ

سيزگور مورسگز اگر الله تعالى سيزه گيجهنی هميشه ليك ايدە قيات گونته ديك» گونوز اولميه «كيمدر الله لر حق للهدن غيرى كه سيزه گونوزى گتوره» وكييم بوگا قادراو لار «آياله سببه سيز ايشيتمرسگز» سيزه دييلن موعظه ونصيح لرى (۷۲) «ديگن يا يغمبير آيا گور مورسگز اگر الله ايستيه سيزه گونوزى هميشه ليك ايدە قيات گونته ديك» گجه اولميه «كيمدر الله حق لر الله دن غيرى كه سيزه گيجهنی گتوره تاينكه راحت اولاسيگز گيجه زمانده آيا گور مورسگز» الله گ قدرت علامت لرينى (۷۳) «الله تعالى اوز رحم واحساندن سيزه گيجه و گونوزى خلق ايتدى تاينكه راحت اولاسگز» گيجه وقتى «وروزى طلب ايدە سگز» گونوز زمانى «تاينكه شايد سيز شكريده سيگز» الله گ نعمته (۸۴) «يادگا گتور يا يغمبير اوگونى كه الله چاغرار كاقر لرى پس بيورار هاراداد رمنم شريك لريم كه سيزگمان ايدير دگز اونلار مكاشر يك درلر (۷۵) بزهر امتدن برشاهد چيخارداريق» اولى ييغمبرايدوب اولنگ واسطه سيله حكممى يتوره ريك خلقه قيات گونى ييغمبر لر شهادت ايدر لر الله گ حكمى خلقه يتورمگ «بزديدك (قيامته ديه ريك) گتوريك اوز دين گزگ حق اولماق ديلنى «پس انلار» دليلدن متحير قالوب «بيلديلر» علم يقين ايله كه «حق الله ايجوندر» واونگ ييغمبر لرى دوغرى ديوبلر «واونلردن ضايع و غايب اولدى الله افترا باغلا ديلارى سوزلر» كه ديورديلر الله گ شريكى وار (۷۶) «بدرستيكه فارون موسى نك قومندن ايدى» بنى اسرائيل اسلندن موسى نك عموسى اوغلى ايدى گوزل صوتى و صورتى وارايدى توراتى اوندن يخشى اوخيان يوخ ايدى «پس ظلم ايتدى بنى اسرائيله» اوزلى اونلاردن ييوك حساب ايتدى او وقت كه فرعون طرفندن بنى اسرائيلگ اوستنده عامل ايدى «وبز اوگا او قدر قزىل و گوموش ويرديك كه اولنگ كليدارينى گوتورمك قوتلو (عصبه) يه آغير اولور دى» عصبه اون ايله

مَا كَانُوا يَسْتَرْوْنَ (۷۶) اِنْ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَنَىٰ عَلَيْهِمْ وَالسَّيِّئَاتِ مِنَ الْكُنُوزِ
 مَا لَمْ يَفْتَحْهُ لَتَنُوءِ ابْلِ الْعَصَةِ اُولَى الْقُوَّةِ اِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ
 (۷۷) وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ
 إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ اِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (۷۸) قَالَ اِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي
 اَوَلَمْ يَعْلَمْ اِنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَآكْرَجَمًا وَلَا يَسْتَلْ عَنْ
 ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ (۷۹) فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا لَيْتَ
 لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ اِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ (۸۰) وَقَالَ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ نَوَابِ اللَّهِ خَيْرٌ

اون بش يا اون ايله قرخ آراسنده اولان قوتلو آدمسه ودويه ديورلر يعنى قارونگ
 خزينه لرگ كليدرلى اوقدر آدمگ يوكى ايسدى «اوزمانكه اونگ قومی بنى اسرائيل
 اوگاديديلر كه شاداولما» وتكبرليك ايتمه دنيا مالى جهته كه سگا ويريلوب «بدرستكه
 الله شاد اولانلارى دوست دوتماز (۷۷) واللّٰه تعالى سگا ويرديكى مال ايله آخرت
 كسبايت» اوپولى الله بولنده صرف ايتكم ايله «ويادندن چخارتما اوز نصيگى دليادن»
 كه اونى ويروب آخرتى آلاسن «واحسان ايت ققرايه نجه كه الله سگا احسان ايدوبدر
 وفساد سالماق ايستمه يريوزينده» معصيت ايتكم ايله» بدرستكه الله معصيت ايدلري دوست
 دوتماز (۷۸) «قارون ديدى بو قدر دولت منم علميم جهته ويريلوب» علم وفضيلتم
 جهته بو قدر مال كسب ايتشم تجارت وزراعتى هامودن يخشى بيلورم الله تعالى
 بيورور «اياييمور كه الله هلاك ايتدى اوندن قباق اولان جماعتدن» كفران نعمت
 جهته «او كسليك اولار قاروندن شدتلوايدى قوت جهته وچوخ ايديلر جميعت
 جهته وقيامته گناهكار اولان مشركلرگ گناهلرندن سؤال اولونماز الله هر شينه عالمدر»
 سؤاله احتياجى يوخدر (۷۹) «برگون قارون اوز زينتلى ايله قومگ ياتنه چيخدى»
 دورت مين آتلاويله آتلارك يهر اسبابى قزىل ايلسه اولى جماعت بو حال ايله گورنده
 «دنيا مالى ايستينلر» ومؤمنلرگ ضعيف الاعتقادلى «يسديلر كه كاش قارونه ويريلن
 دولتگ مثالى بزه ده ويريليدى حقيقتده قارون البته ييوك قسمت صاحبي در

(۸۰) و او كسلكه اولره علم ويريلمشدى» بيلورديلر دليانگ زوالنى «ديديلر
 واى اولسون سيزه اللهم ثوابى آخرته» يخشى در او كسه كه ايمان گتوره و صالح عمل
 ايده» قارونه ويريلن مال دنيادن «وملاقات ايتمن بو ثوابه مگر صابرلر» كه دلياده
 چكديكى زحمته صبر ايدوب منتظر اولو الله ويرن مزده. برگون قارون برقر فاحشه

لَمَنْ أَمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقِهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ (۸۱) فَخَسَفْنَا بِهِ وَبَدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كُنَّا لَهُ
 مِنْ قُشَّةٍ يُصْرَفُ عَنْهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كُنَّا مِنَ الْمُنْصَرِّينَ (۸۲) وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ
 بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَذِّبُ اللَّهُ بِبَسْطِ الرِّزْقِ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا لَخَسَفَ

عورتی چاغروب دیدیکه من ایلی مین قزیل سکا ویره رم که صباح گلوب بنی اسرائیل بر
 یرده جمع اولان وقتده دیه سنکه موسی من ایله زنا ایدوبدر عورت بو مطبله راضی اولوب
 ایکی مین قزیلی ایکی کیسه ده فارونگ مهربله مهرنمش آلوب ابویه گتوروب ایوه
 یقشنده پشیمان اولدی که نیچه مدتدر عمریم اللهک امرینه اطاعت ایتمه مکه گیچوب
 آخرنده اللهک پیغمبرینه بهتان دیم صباح همان کیسه لری گوتوروب بنی اسرائیل جمع
 اولان یره گلوب گوردیکه جناب موسی مشغولدر موعظیه اثنای موعظه ده فارون
 ایاقه دوروب دیدی یاموس بنی اسرائیل بیله گمان ایدیرکه سن فلان فاحشه ایله زنا
 ایدوبسن وبودر همان عورت تصدیق ایدیر خلقگ دیدیگی سوزی موسی ۴ یوزینی
 عورته دوتوب دیدی ای عورت سنی آندویرورم اوالله که دریانی یاروب بنی اسرائیلی
 سلامت دریادن گیچوردی دوغری سویله سن عورت دیدی معاذالله موسی اوایشه
 مرتکب اولا فارون بگا ایکی من قزیل ویروبدرکه موسی یه تهمت ایدم وبودر اونگ
 پولی اوز مهربله ایله که کیسه لره باخدیله گوردیلر حقیقتده فارونگ مهربله مهرنمش
 بو کیفیت دن جناب موسی غضبناک اولوب الله طرفته یوز چوگوروب خطاب گلدیکه
 یاموس یرگ اختیارینی سگاویزدیم موسی دیدی ای یرقارونی اود پس یرقارونی
 قدمنه کیسی کامنه چکدی فارون موسی نی آندویردی قوملقه موسی دیدی دانشمه ای لاوینگ
 اوغلی گنه بره خطاب ایتدی که قارونی کامنه چکه هر دفعه قارون موسی یه یالواروب
 قوملقه آند ویروردی موسی شدت غضبندن هر دفعه یره امر ایدیردی اونی کامنه چکمگه
 تا اینکه قارون گوزدن شائب اولدی بنی اسرائیل دیدیلر موسی قارونی یره باتوردی
 اونگ مالنه صاحب اولماق ایچون پس موسی نگ دعاسی ایله اونگ جمیع مالی
 یره باتدی اودرکه خداوند عالم بیورور (۸۱) «پس بز یره باتیردیق قارونی واونگ
 ایوینی» وجمیع مالی «واونگ ایچون هیچ طائفه اولمادی که اوکا کومک لیک ایدلر»
 و حال آنکه نیچه مین لر کومگی وحاشیه نشین لری وارایدی کومک ایدن اولماز «اللهم
 سواو قارونگ اوقدرتی یوخیدیکه اوکا کومک اولونا» و غذایی اوندن دفع ایدلر
 یاموس دن انتقام آلالار (۸۲) «دونکی گون اونگ مرتبه سنی آرزو ایدنلر صباح
 ایتدیلر او حالته دیردیلر بربرینه وای ارسون بزه بدرستیکه الله آچار روزینی
 اوکسه که ایستراوز بنده لرینه وتنگ دوتار» هرکسه که ایستر «اگر الله بزه منت قویوب

بِأَوْيَاكَ لَا يَفْلِحُ الْكَافِرُونَ (۸۳) تَاكَ الدَّارَ الْآخِرَةَ تَجْعَلَهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ
وَلَا فُسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ (۸۴) مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يَجْزِي
الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۸۵) إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَى
مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (۸۶) وَمَا كُنْتُ لِرَجْوَانِ بَلَقِي
إِلَيْكَ الْكِتَابَ الْآرَحِمَةَ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ (۸۷) وَلَا يَصْدَقُ عَنْ آيَاتِ
اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْوَادِعَ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمَشْرِكِينَ (۸۸) وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

رحمت ایتمه سیدی بزیم آرزو من مقابلنده «هرآینه بزى پرده باتوراردى اى وای بدرستیکه
اللهم نعمتته کافراولانلار رستگار اولماز (۸۳) بو آخرت ایوینی بزخلق ایتدیک
اوکسلردن اوتری که بر یوزینده اوجالق وتکبرایتمک وفساد سالماق ایسته مزله» اللهم
معصیت ایتمک ايله «ویخشی سراجام پرهیزکارلر ایچوندلر» اللهم قورخوب شرکو
معصیت ایتمه مک ايله (۸۴) «هرکسه بریخشی عمل ظهوره گتوره پس اونگ ایچون
وار اوندن یخشی سی وار تفسیری نمل سوره نگ ۸۹ مجی آیه سنده ذکر اولدی وهرکسه
پیس عمل عمله گتوره پس جزا ویریلدز اوکسلره» که پیس عمل لر عمللر ایتدیلر مگراو
اواندازده که اوللار عمل ایدردیلر «نه آرتق وله اسکیک (۸۵) «اولله یکه واجب ایتدی
سکا قرآنی» مضمونه عمل ایتمک یا خلقه تبلیغ ایتمک یا اوخوماق «هرآینه سنی قایتاراندلر
اوز قایداجاق یرگا» یعنی مکه اهلی سنی مکن اخراج ایتسه لرده الله سنی دوباره مکه یه
قایتاروب اویری سنگ اختیارینده ایده جکدر «دیگان یا پیغمبر منم اللهم اعلمدر او
کسه که الله طرفندن هدایت گتوردی» خلقی الله یولنه دعوت ایتمه واوزی دخی هدایتده
اولوب اونگ جهتنه مستحق اولار ثوابه «والله عالمدر اوکسه که آشکار اضلالتمدر»
سبز مشرکلر کیمی (۸۶) بقوتدن قیاق «سن امیدوار دگل ایدک که بو قرآن سکا گونده ريله
اماسنگ اللهم طرفندن اولان مرحمت جهتنه بو قرآن سکا نازل اولدی» که گیچمش
قرنلرک احوالندن وحی واسطه سیله خبردار اولوب خلقه بیان ایدرسن «پس البته سن
کافرلره آرخه اولما» بو آیه ده هرچند خطاب پغمبره در اما مقصود جماعته در

(۸۷) «مشرکلر سنی اللهم آبتلرینه تابع اولما قدن ساخلا ماسون بو قرآن سکا نازل اولاندن
صوگره» سنگ شأن ومرتبه کسک آرتقلقندن اوتری «وخلقى اللهم طرفنه وتوحیدنه
چاغر والبتنه مشرکلردن اولما» اونلارک عمللرینه راضی اولما واوللاری دعوت

ایتمکده مساهله ایتمه ۸۸) «و عبادت ایتمه و جاغرمه اللہیلہ باشقه اللہ یو خدر اللہ مگر حق اللہ هر شیئی هلاک و یوخ اولاندر مگر اللہک ذات پاکی اونک ایچون در حکم» و فرمان ایتمک خلق آراسنده قیامت گونی «و اونک طرفته قایداسکز» جزا الماق ایچون

سورة العنکبوت (۶۹) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حزب

(۱) اَلَمْ ۲) اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يَتْرَكُوْا اَنْ يَقُوْلُوْا اٰمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُوْنَ ۳) وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلْيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَلْيَعْلَمَنَّ الْكَٰذِبِيْنَ ۴) اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السَّيِّئَاتِ اَنْ يَسْبِقُونَا سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ۵) مَنْ كَانَ يَرْجُوَ لِقَاءَ اللّٰهِ فَاِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ لَا تَوْهُو السَّمِيعُ الْعَلِيْمُ ۶) وَمَنْ جَاهِدْ فَلَا يَاجِدْ لِنَفْسِهٖ اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِيْنَ ۷) وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَحْسَنَ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ

(۱) منه اوللهکه گوروردم و ییلورم ۲) آیا خلائی بیله گمان ایدر لر که محض دیلرینده ایمان گتور دیک دیمک کفایت ایدوب اونلار اوز باشلارینه قویولارلار و اونلار امتحان اولونمازلار» شریعتده اولان بعض تکلیف لری عمله گتور مک ایله یا اینکه مالدرینه و جانلار له و اولادلرینه صدمه یتشمک ایله ۳) «وهر آینه بیز امتحان ایتدیک اوکس لری که اونلاردن قباق ایدی» بنی اسرائیل قومی کیمی که فرعوندن نقدر اذیت چکدیلر «هر آینه الله ییلر دوغری چی ویالانچی اولانلری» و ایمانده ثابت اولانلرایه اولمیانلری ۴) «آیا اوکس لری که پیس عملر ایدر لر بیله گمان ایدر لر که بزدن قباغه گچر لر» یعنی قاجوب بزیم المزدن خلاص اولار لر «نه پیس در اوشیئی که اونلار حکم ایدر لر» که بزیم انتقام مزدن خلاص اولاجاقلار ۵) «هر کسکه امیدوار اولا اللهک ثوابنه یتشمکه بدرستیکه اللهک مدتی» که اونلردن اوتری معین اولوبدر «هر آینه گملودر والله ایشدن و ییلندر» سزگ سوزگری و قلبگزرده اولان لیت لری ۶) «وهر کسکه جهاد ایده» شیطانله و اونک وسوسه سنی دفع ایده یا جهاد ایده دین دشمنلری ایله «پس بوندن غیری دگلدر جهاد ایدوبدر اوز نفسندن اوتری» عملنگ ثوابی اوزینه قایداجاقلر «الله بی احتیاج در عالم لرگ اهلندن» نه عبادت لرگ الله فعی وار و نه مصیبت لرگ ضرری

(۸) وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَسَنًا وَأَنْ جَاهِدَاكَ لِلشَّرِّ لِي مَالَيْسَ لَكَ بِهِ عَنِّي فَلَا تَطْعَمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَبْغَضَ إِلَيْكُمْ بَاطِلُكُمْ تَعْمَلُونَ (۹) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ (۱۰) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ (۱۱) وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ (۱۲) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَاهُمْ بِخَافِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

(۷) «واوکسلرکه ایمان گتوردیلر اللهه وشایسته عمل ایتدیلر هرآینه بیز یوخ ایدره ریک وپوزاروق اونلارک نامۀ اعمالندن گنادرینی اونلارک یخشی عملری جهته دلیاده عمله گتوردیکلری عملدن یخشی وگوزل جزا ویره ریک (۸) وبز امرایتدیک انسانه آتا وآناسنه یخشی لیک ایتمکی واکر آتا آناکز سیزله جهاد وسعی ایدر که سن بکاشریک ویره سن اوشیئی که سنگ علمک یوخدر» اولک الله اولمقنه «پس اوصورتده آتا وآنایه اطاعت اتمیوگ» نفی علم گنایه در که الله دن باشقه سنگ اللهقنه هیچکونه دلیل یوخدر «منم طرفه در سیزگ قایتماقکز» یا قایداجاق یرکز «پس من خبر ویره رم سیزه اوزادیکه سیز عمل ایدیردکز» پیسدن ویخشی دن (۹) «واوکسلرکه ایمان گتوردیلر وشایسته عملر ایتدیلر هرآینه بیز داخل ایدره ریک اونلاری صالحرک زمره سنه (۱۰) آدملردن واردر اوکسه دیرلر بزیایمان گتوردیک اللهه ایلکه اونلارا الله یولنده اذیت اولوندی» ایمانه گلمک جهته «خلقک عذابنی اللهک عذابنی کیمی خیال ایدر» خلقک عذابنگ قورخسندن دیندن چخار واللهک عذابندن قورخماز «واکر سنگ اللهک طرفندن نصرت گله البته دیرلر که بزسزله واروق» حاضروق دشمنلریگری دفع اتمکه «آیا الله بیلن دگلدر اوشییه که عالمر اهلنگ سینه سنده در (۱۱) وهرآینه الله بیلر اوکسلری که ایمان گتوردیلر وهرآینه بیلر منافقلری» وهرکسه عملنگ مقابله جزا ویرر (۱۲) کاهلر مؤمناره دیدیلر که بزیم یولیمزه تابع اولوگ» اوزگری بو قدر زخمته سالوب عبادت اتمیون اکر بوجهته قیامتده سیزه عذاب اتسه لر «البته سیزگ کناهنزی بیز گوتوره ریک» الله تعالی اونلرک ردینده بیورور یالان دیورلر «اونلر باشقه شخصلرک گناهلرندن برشیئی گوتورن دگلدرلر» ممکن دگلدر که اونلرک گناهلرندن گوتوره لر هرکس اوز عملنگ جزاسنه یتسر «بدرستیکه اونلار هرآینه یالان دانشانلاردر» سزگ کناهنزه ضامن اولمقده (۱۳) «وهرآینه اونلار گوتورلر اوزلرنگ آغیر یوگلو اولان

- (١٣) وَلِيَحْمِلْنَ أُنْقَالَهُمْ وَأَتْقَالًا مَعَ أُنْقَالِهِمْ وَلِيَسْئَلْنَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
- (١٤) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ (١٥) فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَمَلْنَا هَارُونَ لِلْعَالَمِينَ
- (١٦) وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ
- (١٧) إِنَّا نَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ أَفْكَارًا الَّذِينَ يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَهُكُمْ جَمْعُونَ (١٨) وَإِنْ تَكْذِبُوا فَقَدْ كَذَّبْتُمْ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ (١٩) أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ

گناهارلی» اوز عمللری جهته «وباشقه کسلی ضلالتہ سالماق مقابلندہ اولان یوکی دے گوتور لر اوز یوکلریلہ واللہ بہتان واقتر ا دیدیکلری سوز لر خصوصندہ قیامتدہ اولردن سؤل اولونار» کہ نہ جہتہ بونوع یالان سوزلری اللہ حقندہ دانیشدئز

(١٣) «بتحقیق بز گوندردیک نوحی اوز قومنه» کہ اونلاری اللہ طرفنہ دعوت ایدہ «اونلار گ ایچندہ مین ٹیل دن الی ٹیل اسکیگ قالدی» بومدندہ هامو کافرک حالندہ قالب ۸۰ نفر دن باشقه هیچکس ایمان گتورمدی «صوگرہ اونلری طوفان دوتدی اوحالندہ کہ اونلار ظلم ایدلر ایدیلر» اوز نفسلری نہ کفر جہتہ (١٥) «پس بیز نجات ویردیک نوحہ و کمی یولد اشارنہ» کہ اونیلہ کمیدہ واریدیلر «و کمی نی عالم لرگ اهلنہ علامت ایتدیک» کہ اونیلہ عبرت گوتوروب گفردن برہیز ایتسولر (١٦) «ابراہیمی اوز قومنه گوندردیک ایلکہ اوز قومنه دیدیکہ اللہ عبادت ایدیک، اونگ عذابندن قورخون بو قورخقم یخشى راقدر سیزہ اکر سیز بیلسہ کز» خیرک و شرک عاقبتی (١٧) «بودر وبوندن غیرى دکلدر کہ سیز عبادت ایدرسکز اللہ سوا اوبت لرہ» کہ سیزہ نفع و ضرر ویرہ بلمز «ویالان ایش گورورسکز» انکرا بلہ مخلوق قایروب آدلی اللہ قویورسکز «بدرستیکہ اوبت لر کہ سیز اوگا عبادت ایدیرسکز اللہ سوا مالک اولماز لر سیزہ روزی ویرمکہ» پس اوکسکہ سیزہ روزی ویرمکہ قادر دکلدر اللہ لہ لایق دکلدر «پس اللہ یانندن روزینی ایستیون» نہ اینکہ اولدن غیر یسندن «واوگا عبادت و شکر ایدیک» سیزہ ویردیکى روزی مقابلندہ «اونگ طرفنہ سیز قایتمش اولارسکز (١٨) یا پیغمبر اکر سنی تکذیب ایدہ لر حقیقتدہ سندن سابق اولان امت لر تکذیب ایتدیلر» اوز پیغمبر لرینی اولدن غمکین اولما «و یوخدر پیغمبرہ مگر آشکارا یتورمک» سندن یتورمک ایستوب اولردن قبول اتمک (١٩) «آیا گورمور لر کہ نیجہ اللہ خلایقی اول یوخدن خلق ایتدی صوگرہ اونلاری دوبارہ

يَبْدَأُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يَعْبُدُ أَنْ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (۲۰) قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۲۱) يَمْدُبُ مِنْ يَشَاءُ
وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ (۲۲) وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا
لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (۲۳) وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَئِكَ يَكُونُوا
مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (۲۴) فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ
فَانجِيهِ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (۲۵) وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا
مُودَّةً بَيْنَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَلَيُنَظَّرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَمَا يَكُنْ لَكُمْ مِنَ النَّارِ

گتور «حشردن اوتری» بدرستی که اولدورندن صوگره دوباره گتورمک اللهه آسالدرد
(۱۹) دیگان یایغمبر سیر ایدیگ یرگ یوزینده وباخوگ گوروگ الله تعالی خلقی
نیجه یاراتدی» ایله اونی بیلدگز ییارسگز که «صوگره الله علاوه عالم ظهوره گتورر
ودوباره سیزی دیریلدر «الله هرشیه قادردر (۲۰) عذاب ایدر هرکسه که ایستر» عذابه
مستحق اولاندردن «ورحم ایدر هرکسه که ایستر» کناهنی باغشلامقله «واونگ طرفنه
سیز قایتمش اولارسگز (۲۱) سیز اللهی عاجز ایدن دگلسگز نهیره ونه گوکه قاجماقله
ویوخدر سیزگ ایچون اللهیدن سواهیچ دوست ونه گومک ایدن» که اللهگ عذابنی
سیزدن دفع ایده (۲۲) «واوکسلر که کافر اولدیلر اللهگ آیت لرینه وفراتی انکار ایتدیلر
وایتانما دیلر اللهه یتشمکه» اولدن صوگره مبعوث اولمقه «اونلار ناامید اولدیلر منم رحمتندن
اونلار اوکسلردر که اونلار ایچون دردناک عذاب وار» گنه الله تعالی ابراهیم ۴ گ حکایتنه
قایدوب بیورور (۲۳) «پس اولمادی اونگ قومنگ جوابی» اووقت که ابراهیم ۴
اونلاری الله طرفنه چاغروردی «مگر اینکه دیدیلر که اولدوروگ اونی یایاندیریگ»
تاییکه اونگ لندن خلاص اولاسگز «پس الله ابراهیمه اوددن نجات ویردی بدرستی که
بونده هرآینه علامت لر وار اوقومه که ایمان گتوررلر» بیلرلر که اللهگ وعده سی
دوغریدر (۲۴) «وابراهیم ۴ اوز قومه دیدیکه سیز اللهیدن باشقه بتلری اوزگز» الله
ایدوسگز اوز آراگزده بودلیاده دوستلیک اولماق ایچون «هرچند ایندی بربرگری
دوست دوتارسگز «صوگره قیامت گونی بعضگز دالارسگز بعضی گزی» اولردن تبرا
ایدرسگز «ولعن ایدر بعضگز بعضزه» عابدلر معبودلره «وسیزگ قایداجاق یرگز
جهنم اودیدر ویوخدر سیزگ ایچون هیچ گومک ایدنلر» که سیزی جهنمدن خلاص
ایدهلر (۲۵) «ابراهیمه لوط ایمان گتوروب دیدیکه من ابراهیم ایله اللهگ طرفنه هجرت ایدنم

وَمَالَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (۲۶) قَامَنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
 (۲۷) وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَآتَيْنَاهُ
 فِي الْآخِرَةِ لِمَنِ الصَّالِحِينَ (۲۸) وَنُوحًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لِمَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ
 مِنَ الْعَالَمِينَ (۲۹) إِنَّكُمْ لِمَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقَاطِعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيَكُم الْمُنْكَرَ فَمَا
 كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّنَابِعْ زَادَ اللَّهُ أَنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ (۳۰) قَالَ رَبِّ
 انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ (۳۱) وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلَ
 هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ (۳۲) قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنِ فِيهَا نَجِّنِيهِ
 وَأَهْلَهُ الْأَمْرَ أَنَّهُ كَانَتْ مِنْ الْغَابِرِينَ (۳۳) وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيقَىٰ بِهِمْ

بدرستیکه الله غلبه وحکم ایدندر عدالتله (۲۷) ویز باغشلادیق ابراهیمه اسماعیلدن
 سوگره «اسحق» می و یعقوبی و اوللارک اولادینده پیغمبرلک والله طرفندن کتاب
 ویریلیمک قرار ایتدیک «جمع پیغمبرلر ابراهیمک تسلمندن عمله گلوب وگنابلر اوللارا
 نازل اولوب «ویز اونک مزدنی دنیاده ویردیک» که جمع دیلر ابراهیمک وصفه
 آچیلار نه ایتکه ذمه «وواخرتده البته صالح کسلردندر (۲۸) یادگا گتور لوطی ایلکه
 اوز قومه دیدیکه سیز ایله عمللر ایدیرسگز «که سیزدن قباق او عملی برنفر عالمک
 اهلندن عمله گتورمیوبدر (۲۹) بدرستیکه سیز کشیلره گلسگز» عورتله گلن کیمی
 «وخلقک یولی کسرگز» یولدن گیده نی دوتوب اوللارله لواط عملی ایدرسگز یا ایتکه
 یول لاری کسورسگز او غورلقدن اوتری «واوز مجلسلرگزده پیس ایشلر عمله گتوررسگز»
 مجلسده بربرگزدن اوتانمیوب اخراج ریخ ایدردیلر لواطه وسائر فسق عملر عمله
 گتوردیلر «اونک قومک جوابی اولمادی مگر ایتکه دیدیلر گتور بزله اللهمک عذابنی
 اگر سن دوغری دانشالردن سن (۳۰) لوط ۴ دیدی پروردکارا بگا گومک لیک ویر
 فسادایدن قومله عذاب گوندر (۳۱) ایلکه بزیم ایلچلریمز ابراهیمه بشارت گتوردیلر
 که الله اوکا اوغول ونوه کرامت ایده جکدر «دیدیلر بدرستیکه بیز یوقریه ننگ اهلنی
 ولوطک قومنی «هلاک ایدنلریک بدرستیکه او قریه ننگ اهلنی ظلم ایدنلر ایدیلر» اوز
 نفسلرینه لوطه ایمان گتورمیوب آشکارا پیس عملر عمله گتورمک سببنه
 (۳۲) «ابراهیم دیدی که او قریه ده لوط پیغمبر وار» سیز او قریه ننگ اهلنی نجه هلاک
 ایدرسگز «دیدیلر بزچوخ یخش ییلوریک او کسیکه او قریه ده واردر هر آینه بز
 نجات ویرمیریک لوطه واونک اهانه دگر اونک عورتله که او عورت قریه ده قالوب هلاک

وَخَافَ بِهِمْ ذُرْعَاوُ قَالَوَا لَاتَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ اِنَّا مَجُوكَ وَاهَلَكَ الْاَمْرُ اِنَّكَ كَانتَ مِنَ الْغَابِرِينَ
 (۳۴) اِنَّا مَنَزَلُوْنَ عَلَىٰ اَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُوْنَ
 (۳۵) وَلَقَدْ تَرَكْنَاهُمَا يَوْمَ بَيْنَهُمَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (۳۶) وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يٰقَوْمِ
 اَعْبُدُوا اللّٰهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَلَا تَتَّبِعُوا فِى الْاَرْضِ مَنۢ مُّشْبِهِيْنَ (۳۷) فَكَذَّبُوهُ فَاخَذَهُمُ الرَّجْفَةُ
 فَاصْبَحُوْا فِىۢ دَارِهِمْ جَاثِمِيْنَ (۳۸) وَعَادَا وَثَمُوْدُ وَقَدْ بَيَّنَّا لَكُم مِّنۢ مَّسٰكِنِهِمْ وَزَيَّنَّا لَهُمُ
 الشَّيْطٰنَ اَعْمَالَهُمْ فَمَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِيْنَ (۳۹) وَقَارُوْنَ وَفِرْعَوْنَ
 وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُّوسٰى بِالْبَيِّنٰتِ فَاسْتَكْبَرُوْا فِى الْاَرْضِ وَمَا كَانُوْا سٰقِيْنَ (۴۰) فَكَلَّلَا

اولانلردندر (۳۳) ايلكه بزم ايلچيلريمز لوطك ياتنه گلديلر» لوط اولارى گوزل
 جوان صورتده گوروب قورخديكه قومدن اولاره پيسليك يتشه غمگين اولدى «وبويش
 اوڭاپيس گورندى واولار جهننه سينه سى تنك اولدى» كه اولارى حفظ ايتمگه قدرتى
 يوخدر «ديديلر قورخمه بزم جهنمه وغمگين اولما بدرستيكه بزرگاوسنك اهلدا
 نجات ويرهيك مگر سنك عورتكا كه قريده فالانلردندر (۳۴) بدرستيكه بزرقرينهك
 اهلنه گوك طرفندن عذاب گوندرهريك او عملك مقابلنده كه اولار گناه ايدرديلر
 (۳۵) وهرينه بتحقيق بز اوقريه دن» وخرابه يرلرندن «آشكارا علامت قويدق»
 عبرت اولماق ايچون «اوقومه كه عاقل اولارلر» وعقله فكر ايدوب پيس عملدن
 كنار اولارلار (۳۶) «ومدين طائفه سنه اولارلك قرداشى شعيبى گوندرديك ديدى اى
 منه قوميم عبادت ايديك الله و اميدوار اولوك قيامت گوننه» دنيا ده عبادت ايتك
 ايد» «وسمى ايتيموك كه يرده فساد ايدنلردن اولاسكز (۳۷) پس تكذيب ايتديلر
 اونى صوگره اولارى زلزله دوتدى وصباح ايتديلر اوزا بوينده اوحالته كه ديزلى
 اوسته يخيلا نلردن ايديلر (۳۸) وياڭا گتور عاد و ثمود قومنى» كه عمللىرى
 جهننه هلاك اولديلر و حال آنكه «سيزه اولار ساكن اولان يرلر درست معلوم
 آشكار اولدى» اى اهل مكه حجرو يمنه سفيرايدن وقتده اولارلك خرابه لرينى گوردكز
 «ونشيطان اولرلك عمللرينى اونلره زينت لوگوستردى واونارى حق يولدن ساخلادى
 و حال آنكه اولر بصيرت امللى ايديلر» حقايله باطله فرق ويرمك قوتلى وارايدى
 (۳۹) «وياديت قارونى، فرعون وهامانى موسى اولاره معجزه لر گتوردى اولر
 يربوزينده تكبرلك ايتديلر» وايمان گتورمدير «وسبقت ايدنلر اولماديلر» كه چاچوب
 خلاص اولالار (۴۰) «پس اولارلك هاموسنى بزاخذ ايتديك اولارلك گناهى سبيله

أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا (٤١) وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (٤٢) مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بِعِنَابٍ وَإِنْ أَوْهَنَ الْعِيُوتُ لَبِيتَ الْعَنْكَبُوتَ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (٤٣) إِنْ اللَّهُ يَهْدِ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (٤٤) وَلِلَّهِ الْأَمْثَالُ لَنْضَرْبِهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالَمُونَ (٤٥) خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِمُؤْمِنِينَ (٤٦) أَتَى مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ (٤٧) وَلَا تَجَادِلُوا أَهْلَ

جزو
٢١

واولناردن واردراو کسلرکه بزاونلاره داش گوندردیک» واونيله هلاک ایتدیک لوط قومی کیمی (٤١) «واولناردن واردراو کسلرکه اولی جبرئیلگ سسی دوتدی» عاقومی کیمی «وانلردن وواردراو کسلرکه بزاونی یره باتوردیق» قارون کیمی «واوللردن واردراو کسلرکه بزغرق ایتدیک» نوح قومی کیمی «الله اولناره ظلم ایتما اولنار اولرینه ظلم ایدردیلر» کفری وپیغمبری تکذیب ایتمک جهتنه (٤٢) اوکسلرگ مثلی که اللهدن سوا سنی اوزلرینه دوستلر اخذ ایتدیلر اورومچک مثلی کیمیدر که اوزیندن اوتری ایواخذایدنر» نهجه که اورومچک تیکن ایوگ اعتباری یوخدر اولنار اخذایدن دوستگده اعتباری یوخدر «وبدرستیکه ایولرگ سست اولانی هرآینه اورومچک ایوی دراگریله لر» بز ویردیگمز خبرگ صحتنی و دین اسلامک محکملیک و عافیتی و اورومچک ایوی کیمی ضعف اولان مبدولرگ باطل اولماقنی (٤٣) حقیقته مشرکار اللهدن باشقه چاغروب عبادت ایتدیکلری بتلری الله بیلور و غلبه ایدن وحکیمدر (٤٤) وبومثللری خلقه ذکر ایدره ریک» تا اینکه اولناری حق یوله دعوت ایدک وبتلره عبادت ایتمکگ قبحنی اولناره بیلدیره ریک «واونده فکر ایتمز مگریلنلر» که اولنار فکر ایدوب حقی تا بالارلار (٤٥) الله تعالی خلق ایتدی گوگلری ویری حقله» نه اینکه عبث و باطل فکرله «بدرستیکه بونده هرآینه علامت و عبرت وار مؤمنلردن اوتری (٤٥) یا پیغمبر ص قرآن دن سگا و حی اولونان آیه لری اوخی و حکمنی» خلقه یتور دولماز قیل بدرستیکه نماز نهی ایدر و ساخلار نماز قیلانی پیس و خوشه گلمین عمللردن» نماز قیلان شخص ایستی که ایکی رکعت صحیح نماز قیلا اول سمی ایدر نماز لازم اولان واجباتی تحصیل ایتمکگ جمیع حرام و اوزگه مالندن اجتناب و سعی ایدر که لباسی نجس و غصبی اولمیه نماز خلافی اولان عمللار وندن صادر اولمیه پس ایکی رکعت نماز انسانی جمیع پیس عملدن ساخلار و نماز که پیس عملدن ساخلامیه حقیقته نماز دگدره و هر

الْكِتَابِ الْإِبْرَاهِيمِيَّ أَحْسَنَ الْآلِذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقَوْلُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأَنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَالْمَنَا
وَالِهَكُمْ وَاحِدُونَ لَمْ يَسْلَمُونَ (۴۸) وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آمَنَّا هُمْ
الْكِتَابُ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ (۴۹) وَمَا كُنْتُ
تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخْطُّ بِيَمِينِكَ إِذْ أَلَّا رَتَابُ الْمُبْطِلُونَ (۵۰) بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ
فِي صُورٍ الَّذِينَ أَوْتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ (۵۱) وَقَالُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ
مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ (۵۲) أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ

آینه الهی ذکر ییو کدر یعنی الله سیزی رحمتله یاد ایتمک بیو کرا قدر سیز اللهی اطاعتله ذکر
ایتمکس یا اینکه اللهی ذکر ایتمک جمیع عملردن ثواب جهتنه بیو کدر ذکر لرگ
دخی افضل نمازدر «والله یلر اوزادیکه سیز ایدیر ستر (۴۷) دعوا وقیل قال ایتمیوگ
اهل کتابله مگر گوزل خصلتله» حسن رفتار وحلم و او طریقیله که قبلر نقرت ایتیمیه «مگر
اهل کتابگ ظالمترینه و او کسره که جزیه و یرمیوب دعوا ایتمک ایسته دیلر اولارله
شدتله رفتار ایتمک جائزدر جدال ایدس و قتده «دیون بز ایمان گتوردیک او کتابه که
بزه نازل اولوب (قرآن) و او کتابه که سیزه گوندیرلوب (توراة) و بزیم اللهمز و
سیزگ الله ستر بردر و شریکی یوخدر و بز اولالله تسلیم اولانلاریق» (۴۸) نجه
که موسی و عیسی به کتاب نازل ایتدیک «هابیله قرآنی سکا نازل ایتدیک و او کسره که
اولاره کتاب و یردیک قرآنه ایمان گتور لر و بوللردن «کفار مکهدن یا
یهود و نصاری دن» وارد او کسکه ایمان گتورر قرآنه و انکار ایتمز بزیم آیتلریمزی
مگر کافر لر (۴۹) یا پیغمبر قرآن سکا نازل اولادن قباق سن کتاب او خویان و ساغ
الکابیه یازی یازان دگل ایدگ» اگر سن یازی یازان اولسیدگ «اوقت هر آینه سنگ
امرگی باطل ایدلر شبهه ایدردیار» قرآن الله طرفندن اولمقه و دیردیلر که محمدص
اوزگه کتابلردن او خودیقنی جمع ایدوب آدینی قرآن قویوب پس او صورتده که سن
هیچ کتاب او خومیوبسن و هیچ بر شیتی یاز میوبسن مدعی لرگگ شبهه ایتمکه یوللاری
یوخدر (۵۰) «بلکه قرآن آشکار و آیدین آیتلردر او کس لرگ سینهلرینده که اولره
علم و یریلوب در» عبارتدر پیغمبرلردن و اوندن ایشیدوب تعلیم تاپان مؤمنلردن
«و بزیم آیتلریمزی انکار ایتمز لر مگر ظالم لر (۵۱) کفار مکهدن دیدیلرینه محمدص
الله طرفندن معجزه گلمدی» سائر پیغمبرلره و یریلن معجزه لرده موسی و عیسی کیمی
«دیگن یا پیغمبر بودر و بوندن غیری دگلدر معجزه لرگ هاموسی الله یاننده در» اوز
مصلحتنه مطابق ظاهر ایدر «و بوندن غیری دگلدر که من آشکارا قور خودالم

يَتْلَى عَلَيْهِمْ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (۵۳) قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ وَأَوَّاثِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ
(۵۴) وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَ هُمُ الْعَذَابُ وَلِيَا لَهُ نَفْسٌ بِغَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
(۵۵) يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ (۵۶) يَوْمَ يُغْشِيهِمُ الْعَذَابُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذوقوا ما كنتم تعملُونَ (۵۷) يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ
أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ (۵۸) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ
(۵۹) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمُ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ

(۵۳) اونلره بو کفایت ایتمز که بزسگا قرآن گوندردیک که اونلره اوخویار حقیقتده
قرآنده رحمت واللهم عذابنی یاده سالمق وار اوقومه که ایمان گتور لرلر «قرآنله
ایمانه گلمین کس هر نوع معجزه گورسه ایمان گتور مزنجه که سابقی پیغمبر لر گتور-
دیکاری معجزی گورنلر ایمان گتور مدیلر (۵۳) «دیگنن یا پیغمبر الله کفایت ایدر سزله
منه آramزده شاهد اولمقه» که بو قرآنی الله نازل ایدوب نه اینکه من ائترا ایدیرم «الله
بیار اوزادیکه گوکلرده ویرده در» بیلور که من هدايتدهام وسیرضالانده «واوکسلر که
باطله ایمان گتوروب اوکا اینانیدیلر» واللهم غیری سنی اوزلرینه الله اخذایدیلر و
کافر اولدیلر حق الله «اونلاردر زیان ایدنلر» معصيته مرتکب اولماقه گوره ثوابی
الدن ویردیلر (۳۴) «سنی تلسدیر لر عذاب نازل اولمقه» دیور لر اگر حق پیغمبر سن
ایسه دعايت الله بزه گوگدن عذاب گوندرسون «واگر معین مدت اولماییدی» که الله
هرکسه بروقت معین ایدوب «هرآینه اونلاره عذاب گلردی وهرآینه اونلاره عذاب
غفلة گلر اوحالده که اونلار بیلمز لر» عذابک نازل اولماقنی (۵۵) «سنی تلسدیر لر
عذاب گلکمکه بدرستیکه جهنم هرآینه کافر لرلی احاطه ایدندر (۵۶) اوگونده که
عذاب اوللری اوتلر باشلارنگ اوستندن وایاقلارنگ آلتندن» وهر یردن جهنم
احاطه ایدر الله تعالی بیورار «دادک او عملک جزاسنی که سیز ایدردگز دنیاده
(۵۷) ایمنه او بنده لریم که ایمان گتوروب سگز بدرستیکه منم یریم وسمقلودر» اگر
نیرده ایمان جهتنه سیزه اذیت ایتسه لر گیدیگ باشقه یره یا اینکه منم بهشتم چوخ و سیمدر
«پس بگا عبادت ایدیگ» اویرده که ممکن در وسیزه اذیت ایدن وقتده مندن روگردان
اولوب باشقه شیئه عبادت ایتمیوگ بونیچه آیه نازل اولوبدر اوسلمانلرک حقنده که
کفارمکه اونلره اذیت ایتمکه گوره مأمور اولدیلر حبشه یه هجرت ایتمکه (۵۸) «جميع

فِيهَا تَمَجُّدُ أَجْرَ الْعَامِلِينَ (۶۰) الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ (۶۱) وَكَانَ مِنْ دَابَّةٍ
لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (۶۲) وَلَسْنَا سَالَتَهُمْ مِنْ خَلْقِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لِيَقُولَنَّ اللَّهُ فَنِي يُؤْفِكُونَ (۶۳) اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۶۴) وَلَسْنَا سَالَتَهُمْ مِنْ نَزْلِ السَّمَاءِ مَاءً فَاحِيَا
بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَتَهْلِكُوا لِلَّهِ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (۶۵) وَمَا هَذِهِ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (۶۶) فَإِذَا

نفس اولمک زحمتنی دادا جقدر صوگره بزیم طرفمزه قایدارسنکر خیال ابقمیونکه
اوز وطنگردن چیخماق جهتنه اولوم سیزی تیز درکاید (۵۹) «واوکسلرکه ایمان
گتوردیلر ویخشی عمللر ایتدیلر هرآینه اولنلاره یرویره یزیم بهشتک منزل وغره لرینده
که اونگ آلتندن نهرلر جاری اولار اولنلار اویرده همیشه لیک قالانلاردر نه یخشیدر
بهشت دنیاده یخشی عمل ایدنلرک اجری ومزدی اولماقه (۵۰) ایله مؤمنلر که صبر
ایتدیلر» اوز دینلارینده قالیدیلر واونلارا یقشن ازیت جهتنه دیندن چیخما دیلر واونلر
«اوزلرنک اللهنه توکلی ایدرلر» جمیع ایشلرینده باوطن لرندن هجرت ایتمکده
(۶۱) «یریوزینده چوخ حرکت ایدنلر وارکه اوز روزیسنی گورتوره بیلمز» ضعیفک
جهتنه یا اینکه مالک دگلدر اوقدر روزیه «الله روزی ویرر واونلارا وسیزه واولله
ایشیدن و بیلندر (۶۲) واگرسن سؤال ایدمن کیم خلق ایتدی گوگلری ومسخر ایتدی
گونئی وایی البته دیرلر که الله خلق ایددر پس کفار مکّه نهیره قایدارلار» اللهی ترک
وجانسیز شیئه عبادت ایدرلر (۶۳) «الله روزینی وسعت ویرر اوکسه که ایستر اوز
بنده لرندن وتک دوتار اوکا» اوز حکمت و اراده سیله «والله تعالی هر شیئه عالمدر» اوز علمیه وفتار ایدر
(۶۴) واکر سن سؤال ایدمن مشرک لردن که گوک طرفندن یاغشک سوینی کیم نازل
ایتدی صوگره اونیه بری دیر یلتدی و اویرلردن زراعت عمله گلدی» وزراعتی
و آفاجلاری قورومق حالتنه یقشدن و اولندن صوگره دیرلر البته الله عمله گتوردی
دیکن یا پیغمبر حمد الله ایچوندن بلکه اولنلارک چوخی آلامازلار اللهک قدرتنی
(۶۵) و دگلدر بودنیانک دیریلکی مگر امر باطل و اوشاق اویونی» نجهکه اوشاقلار
اوینامقدن اوتری داشدن توپراقدن ایو تیکوب قویوب گیدرلر هایله دنیا ایولری ده
بوقرارلده در «ویدرستیکه آخرت ایوی اولان بهشت هرآینه اودر دیر یلک ایوی اکر
اونلار بیلدیلر» فانی ایله باقی نک فرقی (۶۶) «ایله گمیه مندیدر اللهی چاغرلر
اوحالته که دینلرینی الله خالص ایدرلر» و بیلرلرکه دین حقیقی الله اینانما قدر «ایله که

رَكِبُوا فِي الْفَاكِ دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيَهُم إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ (٦٧) لِيَكْفُرُوا
بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَلْمُونَ (٦٨) أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مَأْمُونًا وَيَتَخَطَّفُ النَّاسُ
مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ (٦٩) وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ (٧٠) وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا
لَنَنِدِّيَنَّهُمْ سُلَبَانًا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

بیز اونلارا نجات ویردیک غرق اولماقدن دریادن چخوب گیدرلر قوری طرفه
ناگاه اونلار الله شریک قرار ویررلر» (٦٧) آیا بزاونلاری غرق اولماقدن خلاص
ایتدیک «تایینکه بز ویردیکمز نعمتله کافر اولار و تائینکه منفعت بردار اولار دنیاده
عمرلرک باقیسیله پس تیزلیک ایله بلرلر» گفران نعمت اتمکک ثمره سنی
(٦٨) «آیا مشرکله گور میورلرکه بزیمکه نی حرمتلو و خاطر جمع لیک یری ایتدیک و حال
انکه مخلوقات بربرنی قارپار و بربریه دعوا ایدر اوللارک اطرافنده» و اهل مکه
خاطر جمع اوتورارلر «آیا اوللار باطل الله ویتلره ایمان گتوررلر واللهک نعمته
کافر اولارلار (٦٩) وکیمدر ظلم ایدنراق اوکسدنکه افترا و بهتان باغلا دی الله
یالائی» الله طرفندن اولمیا لی الله نسبت ویردی «یایینکه حق اولار قرآن و پیغمبر
اولره گلدیکده اولی تکذیب ایتدی آیا کافرله جهنمه قرارگاه یوخدر» البته وارد
(٧٠) «واوکسلرکه نریم یولیمزده جهاد ایتدیلر» مشرکله و یا نفسلریله یایینکه جدوجهد
ایتدیلر ماله و جانله عبادت اتمکه «البته اونلاری هدایت ایدره ریک اوز یولاریمز»
اونلاری یتوره ریک بهشته «و بدوستیکه الله هرآینه احسان ایدلر ایله در» اوللاره نصرت
ویرر دشمنلرینه دنیاده و بهشته داخل ایدر آخرته

سورة الروم (۶۰) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) اَلَمْ يَغْلِبَ الرَّوْمُ (۲) غَلَبَتِ الرَّوْمُ (۳) فِي اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ مِنْ تَمَدِّ غَلَبِهِمْ سَيَقْلَبُونَ (۴) فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ اَمْرٌ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ (۵) بَنَصَرَ اللَّهُ بَصْرَ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (۶) وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَابَكُنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

(۱) رومن او الله که گوروروم (۲) روم ايله فارس لر شامده دعو ايدن حالده «روم جماعتی باسیلدی عربستانگ یاخونلقنده وروملر باسیلان دن صوگره تیزلیک ايله غلبه ایدر لر آزیل مدتی کیچندن صوگره (۳) الله ایچوندر حکم ایتمک فارس غلبه ایدندن سابق وروم غلبه ایدندن صوگره وروم غلبه ایدن گون مؤمنلر شاد اولار لر (۵) اللهم گومک اتمکیله هرکمه که ایستر گومک ایدر والله غلبه ایدن ورحم ایدندر» (شان تزول) روم پادشاهیله فارس پادشاهی شامگ یاخونلقنده بربریه دعو ایدیردیلر مشرکین مکه ایستیوردیلر که فارس لر غالب اولار او جهته که فارس لر مشرک لر گیمی قدیمی دین اوزره اولوب واهل کتاب دکل ایدیلر و مؤمنلر ایستیوردیلر که روملر غلبه ایدلر او جهته که روملر اهل کتاب ایدیلر مسلمانلار گیمی اولدن علاوه بیت المقدس رومیلرگ یاننده کعبه گیمی ایدن مسلمانلارگ یاننده و مکده مؤمنلر بیت المقدسه نماز قیلاردیلر رومیلر گیمی ایلکه خبریتشدی که فارس لر روم لر غلبه ایدوبلر گفار شاد و مسلمانلار غمکین اولدیلر و گفار دیدیلر بزده فارس لر گیمی سیزه غالب اولاروق ایلکه بوآیه نازل اولدیکه تیزلیک ايله روم فارسه غلبه ایدمکدر مؤمنلر شاد اولدیلر ابوبکر ايله ابی بن خلف آراسنده بوخصوصده مباحثه عمله گلوب بربریه رهینه باغلادیلر ابوبکر دیدی اگر اوچ نیله دیک روم فارسه غلبه اتمسه من سگا اون دوه ویررم ابی دیدی اگر غلبه اتمسه من اوقدر سگا دوه ویررم ابوبکر بو احوالاتی حضرت که خبر ویردی حضرت ییوردی که کیت دوه لگ عددنی و نیلگ مدتی آرتور اوندن اوتریکه (بضع) اوچ ايله دوقوز آراسنده اطلاق اولونار ابوبکر گلوب ابی ايله دوقوز نیلگ مدته یوز دوه یه قرار قویدیلر ایلکه ابوبکر مکه یه گلوب ایستدی مدینه گتسون ابی اوغا مانع اولوب اوغلی عبداللهی ضامن آلدی ایلکه ابی احد دعو اسنه گتمک

(۷) يَلْمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ (۸) أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ (۹) أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (۱۰) ثُمَّ كَارَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ أَتَوْا السَّوَايَ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَكْبِرُونَ (۱۱) اللَّهُ يَبْدُو الْخَلْقَ ثُمَّ يَمْسِكُهُمْ إِلَى

ایستدی عبد الله مانع اولوب اولنگ اوغلنی گفیل آیدی ابی احد دعواسنده حضرت رسولک الیه مجروح اولوب مکبه قایدانن صوگره هلاک اولدی یدمچی یادووزمچی ئیلک اثناسنده حدیبیه دعواسنده اولان وقتده روم فارسه غلبه ایدوب آتلارنی مداینه داخل ایتدیلر وحضرت دخی مشرکین مکبه غلبه ایتدی پس ابوبکر دوه لری ابی بن خلفک وارثلرندن آلوب گتوروب حضرتک یالنده تصدق ایتدی بوکیفیت قمار حرام اولمق آیهسی نازل اولاندن قباق عمله کلمشدی بو احوالی الله تعالی خبرویروب بیورور (۶) «الله وعده ایتدی» رومک فارسه غلبه اتمکنی «الله اوز وعده سنه خلاف اتمز اما خلقک چوخی بلمزلر» بزور دیکمز وعده نک دوغریلقنی (۷) «اونلار بیلرلر دنیا نک زندکاللقندن آتجق ظاهرده اولان ایشلری» ییوب ایچوب لذت آپارمقی اما هانسی شیئی اونلره ضرایسه اونی بیلمز لر «واونلار آخرتدن بیخبرلر در» بیلمور لر معصیت مقابلنده نکونه عذاب وار (۸) «آیا اوز یورگلرینده فکر اتمور لر» تاکه بیلر لر «که الله تعالی خلق اتمدی گوگلری ویری واونلارک آراسنده اولان مخلوقی مگر حقله» اوز قدرتنی بیلدیر مک ایچون «ومعین وقت ایچون» وقتی یتشند هامو هلاک اولمالیدر «چوخ کس مخلوقانن اوز لرنگ اللهمنه ملاقات اتمکه هر آینه کافر اولار لر» بیلیمور لر که مبعوث اولوب عمللرینک مزدنی تاپاجاقلار (۹) «آیا ایرک یوزینده سیر اتمور لر گوره لر که نیجه اولدی اوکسرک آخری که اونلاردن سابق واریدیلر واونلاردن قوتلو وعدد جهته چوخ ایدیلر واونلار یری» قازوب زراعت «و تعمیر ایتدیلر مک اهلی تعمیر ایدنن چوخ مقدارده واونلاره اونلارک پیغمبرلری معجزه لر گتوردی» اونلار تکذیب ایتدیلر پیغمبرلری والله اونلاری هلاک ایتدی «پس دگلدر الله که اونلاره ظلم ایده واما اونلار اوز نفسلرینه ظلم ایدر دیلر (۱۰) صوگره اوکسرکه اوز نفسلرینه یسلیک ایتدیلر» کافر اولماق جهته «اونلارک آخری پیس اولدی اوسبیه که اللهمک آیت لرینی تکذیب ایتدیلر واونکا استمزا ایدیر دیلر (۱۱) «الله تعالی بوخن وجوده گتورر خلقی

تَرْجَعُونَ (۱۲) وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ (۱۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ
 شَفَعَاءٌ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ (۱۴) وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُؤْمِنُونَ بِمَا كَانُوا
 الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَمُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ (۱۵) وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
 بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ قَالُوا لَكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ (۱۶) فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ
 وَحِينَ تُصْبِحُونَ (۱۷) وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ
 (۱۸) يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ
 تُخْرَجُونَ (۱۹) وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ (۲۰) وَمِنْ

صوگره اولناری اولندن صوگره دوباره دیریلدر، صوگره الله طرفنه فایدارلار
 (۱۲) واوگوننده که قیامت برپا اولار گناه کارلر ساکت اولارلر» عذرلری اولماق
 سببنه (۱۳) «والله شریک قرار ویردیکلری الله لردن اولنره شفاعت ایدن اولملز و
 همان الله لره کافر اولارلر و اولنلردن تبرایدرلر (۱۴) واوگوننده که قیامت قائم اولار
 خلق پراکنده اولارلار» مؤمنلر ساغ طرف اهل اولوب بهشته و کافرلر صول طرف
 اهل اولوب جهنمه داخل اولارلار (۱۵) «واوکلر که ایمان گتوردیلر و صالح عمللر
 ایتدیلر اولار بهشتک باغچه لرینده شادلیک ایدرلر (۱۶) واما اوکلر که کافر اولدیلر
 و بزیم آیت لریمزه و آخرته ملاقات ایتمهک اینالما دیلر پس اولار جهنم عذابنده حاضر
 اولمشلاردر (۱۷) پس تسبیح ایدیگ الله» واولی اوزاق وپاک بیلوگ لایق اولمیان
 صفتلردن یانماز قیلون «اوزمانکه کجهیه داخل اولارلر و اوزمانکه صبحه داخل
 اولارلر (۱۸) والله ایچوندنر حمد گوکلرده ویرده» و نماز قیلوگ «گونگ آخرنده
 و اوزمانکه ظهره داخل اولارلر (۱۹) الله تعالی خارج ایدر دیرینی اولیدن و خارج
 ایدر اولونی دیریدن (بویانهنگ تفسیری آل عمرانده ذکر اولوندی) والله دیریلدر
 یری اونگ محصولاتی اولوب تلف مقامنه یتشندن صوگره» لجه که الله یرک اولوسنی
 دیریلدر «هایله سیز خارج اولارلر» قبردن اولندن صوگره (۲۰) «والله قدرتنگ
 نشانه لرندن اودرکه سیزی توپراقدن خلق ایتدی صوگره اوزمان سیز هر برکز بر
 انسان اولوب یرک یوزینه داغیلارلر» وخواهش ایتدنگلر ایشی عمله گتوردلر
 (۲۱) «اونگ علامتلردن بودرکه سیزه اوز جنسکزدن جفتلر (عورتلر) یاراتدی
 تاینکه اولنره میل ایدرلر» جنس جنسه میل ایدن گیمی و سیزگ آراکزدده دوستلق و
 مهر بانلق یوخ ایدی «بدرستیکه بونده هرآینه علامت لر وار اوقومه فکر ایدرلر» که اجنبی

آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (۲۲) وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافَ اللَّسَانِكُمْ وَالْوَاوِيكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ (۲۳) وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمِعُونَ (۲۴) وَمِنْ آيَاتِهِ يَرْبِكُمُ الْبَرْقُ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْجِي بِهِ الْأَرْضَ بِسْمُوتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُقُولُونَ (۲۵) وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ (۲۶) وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ (۲۷) وَهُوَ الَّذِي يَسْمُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُمْ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

آدمری الله بربرینه ایله مهربان ایتدیکه هرگز بربرندن آیریلحق ایستملر
 (۲۲) «واللهک قدرت علامتلرندن در گوگلری ویری خلق اتمک» خلقک ایشنگ نظامندن
 اوتری «وسیزگ دیلر لرگزگ ورنک لرگزگ مختلف اولماقی» ایکی لفت یا ایکی صفت
 بربرینه اوخشاما ز «بدرستیکه بونده علامتلر وار عالم شخصلر ایچون (۲۳) واللهک
 قدرت علامتلر ندر سیزگ گنجهر وگونوز لرده یاتماق وروزی طلب اتمک لر للهک
 فضلندن» کجه وگونوزگ هر برینده یاتماق وروزی طلب اتمک خلقه ممکندر «بدرستیکه
 بونده هرآینه علامتلر وار اوقومه که ایشیدر لر» و فکر ایدر لر (۲۴) «واللهک قدرت
 علامتلر ندر که سیزه ایلدیریمی گوستر قورخوتمقدن اوتری» که اودیله هلاک اولاسگر
 «وطمع جهننه» که دالنجه یاغش گل «گوکدن یاغشی گونده در واو نیله یری یرا و لندن
 صوگره دیریلدر حقیقتده بوا مرلر ده اللهک قدرت ووقتته بیوک علامتلر وار عقل
 و فکر صاحب لرینه (۲۵) «واللهک قدرت علامتلر ندر اودر که گوک ویر ستون سیز
 اللهک امریله دوروب صوگره زمالیکه الله سیزی چارار برنوع چاغرماق» اسرافیلک
 صوری واسطه سیله «اوقت سیز یردن خارج اولاسگر» قبرلر دن دوروب محشره
 جمع اولاسگر (۲۶) «والله ایچوندر اوکسلر که گوک لرده و برده در» انسانلندن و ملائکه دن
 و جن دن «اولا رگ هاموسی اللهک امرینه اطاعت ایدلر در (۲۷) اودر او الله که خلقی
 یوخن یاراتدی» وفاتی اولاندن «صوگره دوباره خلقی دیریلدر و بوا عاده اتمک الله
 آسالر» الله ایچوندر اوجا وصف گوکلر ده و برده «اونگ منلی یوخدر» «اودر غلبه
 ایدن وحکمت له رفتار ایدن (۲۸) ای مشرکلر الله تعالی سیزه اوزگزدن مثل لر اوردی

(۲۸) ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنَ انْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِمَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِيْ مَا رَزَقْتَكُمْ قَالْتُمْ فِيْهِ سَوَاءٌ تَخَافُوْنَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ كَذٰلِكَ نَفَصَلُ الْاٰیٰتِ لِقَوْمٍ یَّعْقِلُوْنَ (۲۹) بَلِ اتَّبَعَ الَّذِیْنَ ظَلَمُوْا اَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ یَّهْدِیْ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ وَمَالَهُمْ مِنْ نَّاصِرِیْنَ (۳۰) قَاتِمٌ وَجْهَكَ لِلدِّیْنِ حَنِیْفًا فَطَرَتُ اللّٰهُ الْبَنٰی فَطَرَ النَّاسَ عَلَیْهَا لَا تَبْدِیْلَ لِحَقِّ اللّٰهِ ذٰلِكَ الدِّیْنُ الْقَیِّمُ وَلٰكِنْ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَعْلَمُوْنَ (۳۱) مُبِیِّنِیْنَ الْاٰیٰتِ وَتَقْوَةَ وَاَقِیْمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُوْنُوْا مِنَ الْمُشْرِکِیْنَ (۳۲) مِّنَ الَّذِیْنَ فَرَّقَا دَیْنَهُمْ وَكَانُوا شِیْعًا كُلَّ حِزْبٍ بِمَا لَدَیْهِمْ فَرِحُوْنَ (۳۳) وَاِذَا مَسَّ

حزب

سینزک حالگزه مطابق» آیا سینزک الکرگز مالک اولدیقی قول وکنیزلردن سینزک او نوع شریک لرگز وارکه سیزه روزی ویردیکمز ماللره شریک اولالار وپوگناراضی اولارسگزکه اونلر سیزله اوماللره شریک اولوب برابر اولاسگز» وبرا بر خراج و مصرف ایدده سگز «سینز اونلاردن قورخارسگز» که سیزله شراکت ایددهلر «سینزک قورخماقکز کیمی اوزفسلرگزدن» یعنی آزاد کسک شراکتندن قورخان کیمی نجه که سیز راضی اولماز سگز که سینزک عبدالرگز سینزک مالگزه سزله شراکت ایدده پس نجه راضی اولارسگز الله اوزی خاق ایتدیکی «مخلوق اونيله شریک اول» «ایيله بیز تفصیل ویره ریک آیه لری اوقومه که عقل ایله رفتار ایدر لر (۲۹) بلکه مشرگلر علم سیزلیک سینه نفسلری خواهش ایدن امره تابع اولدیلر والله شریک قرار ویردیلر پس کیم هدایت ایدر او کسی که الله اولی ضلالتله سالا» واوز اختیار یله کمرده قلا «اونلار ایچون گومک ایدنلر یوخدر (۳۰) پس دوزایت یوزیگی دین اسلام طرفته باطلدن حقه میل ایدن حالده اللهک اونوع خلق اتمکنه که جمیع خلقی اونگ اوزرینده یوخدن یارادوب» وجمیع خلقی اول خلقتده مسلمان خلقتی اوزرینه خلق ایدوب سوگره اونلارگ آنا وآنالاری اونلاری یهودی یانصرانی یامجوسی ایدر «تبدیل و تغییر ویرمک یوخدر اللهک دینه» که امر ایددیر اونها ثابت قدم اولماقه «بوفطرت دوز دیندر» واجبدر اوگا تابع اولماق «اما خاگ چوخی بلمزلر» بوسوزگ حقیقتی (۳۱) سن وسکا تابع اولانلر یوزگزی الله طرفه ایدوگ «الله توبه وانا به ایدن حالده واللهدن قورخون و نماز قیلون و مشرکلردن اولمیون (۳۲) اوکسرگ جمله سندن اولمیون که اوز دینارینی بربرندن آیردیار طائفه طائفه اولدیلر» بعضی سی بته بعضی سی گونه آیه عبادت ایتدیلر بوآیه نگ تفسیری انعام سورده سنگ ۵۹ مجی آیه سنده شرح اولوندی هر طائفه اختیار ایتدیکی دینه شاد اولوب» اوز دینندن راضی در (۳۳) «ایله که مخلوقاته ضرر یتشدی» فقر و ناخوشلق گیمی «اوز لرنگ اللهنی چاغرالرر پسلیکنن قایدان

التَّاسِ ضَرَدُوا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِمْ إِذَا ذَاقَهُمْ مِنْ رَحْمَةِ إِذْ أَقْرَبَهُ مِنْهُمْ رَبُّهُمْ يَشْرِكُونَ
 (۳۴) لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمْتَعُوا أَصْفَى لَعَلَّكُمْ (۳۵) أَمْ أَنْزَلْنَاهُمْ سُلْطَانًا فَهُوَ
 يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يَشْرِكُونَ (۳۶) وَإِذَا ذُوقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبَهُمْ
 حَسَابَةٌ بِمَا قَدَّمْتُمْ إِلَيْهِمْ إِيذَاهُمْ يَقْتَنَطُونَ (۳۷) أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (۳۸) فَاتِذَا الْقُرْنَى حَقَّ وَالسَّكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ
 لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (۳۹) وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ رَبٍّ لِيَبْوَافِيَ أَمْوَالِ النَّاسِ
 فَلَا يَرِبُوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَلَا تَكُنْ لَكُمْ أَمْوَالٌ مُضَاعَفُونَ (۴۰) اللَّهُ

حالده الله طرفه صوگره ايلكه اونلارا اوز يانندن اولان رحمتنى دادديرار» مرضدن
 شفا وفقردن وسعت ويرمك اياه «اووقت برطائقه اونلاردن اوزلرنگ اللهنه شريك
 قرار ويررلر» واللهمك برليكنه اينانميوب كنه قايدارلر مشركليك ديننه
 (۳۴) آيا بوز حمتلرى اولردن گوتورديك «تا اينكه بز اولرله ويرديكمز نعمتله شكر ايتكم
 عوضنه آفران نعت ايدار بس نچه گون اذت آباريك تيزليك اياه يبارسئز» كفرگ
 ضررنى (۳۵) «يا اينكه بز كافرله دليل وحجت گوندرديك» اونلارگ ادعالرنگ
 دوغريلقنه «واودليل دانشر ودالات ايدر اوشينك صحتنه كه اونك سيبينه اللهه شريك
 قرار ويررديار» استفهام انكارى دريغى بويله دليل اونلاره ييز گوندرمه مشوك واونلارگ
 شريك قرار ويرمكه هيچگونه دليل لرى يوخدر (۳۶) «ايلكه بز خلائقه رحمت داديرداق»
 صحت بدن ووسعتدن «واؤاشاد اولارلار واگر اونلاره پيسليك يتشه» فقرو بلا كيمى
 «اونك مقابلده كه اونلارگ اللرى مقدم ايدوبدر» گناه ومعصيتدن «اوزمان اونلار
 نااميد اولارلر» اللهمك رحمتندن (۳۷) «آيا گورمديلر كه الله روزى يوللارنى آچار
 او كسه كه ايستر وتك دوتار هر كسه كه ايستر بدرستيكه هر آينه بونده علامتله وار
 او قومه كه ايمان گتوررلر (۳۸) ياخون قومك ومسكينك ويولده خرجى تمام اولان كسلرگ
 حقنى ويربولرگ حقنى ويرمك يعشى دراوكسلره كه محض اللهمك رضاسنى ايسترلر» نه اينكه
 ربا وسممه نى «واونلارد رستگارلر» بو آيه شريفه نك شأن نزولى بنى اسرائيل سورده سنك
 ۲۶ مجى آيه سنده شرح اولوندى (۳۹) «واوزاد كه بوج ويردگوزيا طريقيه تا اينكه
 خلقك مالنده آرتق اولا اومال الله ياننده آرتماز اما اوصدقه كه اللهمك رضاسندن اوترى
 ويره سئز پس او طائفه او كسلردر كه آرتورنلاردر» ماللرنى الله نچه او قدر بركت
 ويروب ماللرى آرتيق اولار (۴۰) «اللهمك او كسه كه سزى خلق ايتدى صوگره

الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمْسِكُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شَرِكَاكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَمْ مِنْ شَيْءٍ
سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (۴۱) ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ
بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا أَلَمْ يَعْلَمُوا يَرْجِعُونَ (۴۲) قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ (۴۳) فَاقْمْ وُجُوهَكُمْ لِلدِّينِ الْقَتِيمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَ لَهُ
مِنْ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصُدُّونَ (۴۴) مَنْ كَفَرَ فَلَيْسَ بِهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَ لَهُ يَمْهَدُونَ
(۴۵) لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ (۴۶) وَمِنْ آيَاتِهِ

سيزه روزی ویردی» هر قسم روزی دن «صوگره سیزی اولدورر صوگره سیزی
گنه دیریلدر» عملگرگ جراسنی ویرمگه «آیا واردر سیزگ شریک لرگزدرن» که بگا
شریک قرار ویروبسگر «اوکسه بولردن برشیئی عمله گتوره الله پاکدر و اوجادر
اوندن که اوگاشریک قرار ویریرلر (۴۱) فساد ظاهر اولدی قوری ده ودریاده»
یاغشگ آزلقی ونباتاتگ اولماقی جهته قحط عمله گلدی «او عمل سینه که خلقت
الری کسپایتدی» الله ده یخل بوخدر هرپسایک که خلقه یوزویرر محض اوزلرنگ
پس عمللری جهته در «تاینگه الله داددیره اونلار اوزادگ بعضی سنی که عمل
ایتدیلر» کناهلارنگ بعضی سنگ عذابنی بودنیاده الله اونلار ایتورر «شاید که اونلار
قایدارلار» الله طرفنه و معصیتی ترک ایدملر (۴۲) «دیگن یا محمد سیرایدگ یره باخوگ
گوروگ نیجه اولدی اوکسلرگ آخری که اونلاردن قباق ایدیلر» نیجه اونلارگ اوزلری
هلاک و شهرلری خراب اولدی اونلارگ اوز عمللری جهته که «اونلارگ چوخی
مشرک لرایدیلر (۴۳) پس یوزگی چوگور دوز اولان دینه» که راه راست بهشته آپارار
«اوندن قباق که برگون گلر که اللهدن گن عذابنی هیچکس قایتارا بیلمز و اوگونه خاق
آیریلارلار» برطائفه بهشته و برطائفه جهنمه گیدر (۴۴) «هرکسه کافر اولدی پس
اونگ اوزینه در کفرگ گناهی وهرکسه یخشی عمل ایده پس اوز نفسلرندن اوتری
حاضر ایدرلر گوزل منزللر (۴۵) تاینگه الله جزا و یره اوکسلره که ایمان گتوردیلر
وصالح عمل لرایدیلر» هم اونلارگ عمل لرینگ مقابلنده و همی «اوز فضلندن بدستیکه
الله دوست دو تماز کافرلری» که اونلار کافر اولالار و الله اونلارگ عملنگ مقابلنده
اونلاری جهنمه آپارا (۴۶) «واللهک قدرت علامت لرندن در که بیللری گوندر رمژه
ویرن حالده» یاغش ایل «وتاینگه سیزه اوز رحمتندن دادیدریره» یاغش واسطه سیله
یردن عمله گن روزی لرندن یمک ایل «وتاینگه گمی جاساری اولا اللهک امری ایل

اَنْ يَّرْسِلَ الرِّياحَ مَبْشِرَاتٍ وَلِيَذْبَحَ كُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِاَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
 وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (۴۷) وَلَقَدْ ارْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رَسَلاً اِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاؤَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَاَنْتَقَمْنَا
 مِنْ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ (۴۸) اَللّٰهُ الَّذِيْ يَرْسِلُ الرِّياحَ فَتُبْرِسُ سَحَابًا
 فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُ مِنْهُ سَكْفًا فَتَرَى الْوُدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَاِذَا اَصَابَ بِهِ
 مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ (۴۹) وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ اَنْ يَنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ
 لَمُبْسَبِيْنَ (۵۰) فَانْظُرْ اِلَى اَنْثَارِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يَجِيْىْ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا اِنْ ذَلِكِ لَمَجْنَبِى
 الْمُؤْمِنِيْنَ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ (۵۱) وَاِنَّ اَرْسَلْنَا رِيْحًا فَرَاوَهُ مَصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ
 يَكْفُرُونَ (۵۲) فَالِكُ لَا تَسْمِعِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَلَا تَسْمِعِ الصُّمَّ الدَّعَاءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ (۵۳) وَمَا

وتاينکه سيز روزی طلب ايد سگزر» گمبلره مينوب ييل سبيله يول گتمک واسطه سيله
 «وتائينکه شايد سيز شکر ايد سگزر» اللهم نعمت لرينه (۴۷) «يا يهيمبر سندن قباق يهيمبر لر
 گوندر ديك اونلار گ قومه پس گلدى اونلاره معجزه لر ايله» قوم تكدب ايتديلر
 اوز يهيمبر لر ينى ومستحق عذاب اولديلر «صوگره بزاتقام آلدیق اوکلردن که کافر
 اولديلر ولازمدر بزه مؤمنلره کومک ليک ايتمک» قوم يباق که کافر لر اونلاره غلبه ايد
 (۴۸) «الله ايله اللهدر که ييللری گوندهر و بولوده حرکت ويرر بر طرفدن او بری
 طرفه آبارار و بولودی گوک طرفنده آچوب دوشی یر» هانسی شهره ايستيه گوندهر
 «والله بولودی قطعه قطعه ايدر» يائينکه بر برينگ اوستنه يغار «پس سن ياغي شگ دانه لر نى
 گور رسن که بولودگ آراسندن چيخار ايلکه ياغي شگ قطره لر ينى ايستد يکی بنده لر ينه يتوره
 اوزمان اونلار بر برينه بشارت وير لر (۴۹) هر چند که اونلره ياغي ش گوندرندن
 قباق اللهم رحمتندن نااميد ايديلر» که اونلره ياغي ش گاميه جک (۵۰) باخون اللهم
 رحمت ياغي شنگ علامت لر ينه که یری نجه ديريلر» اونلاری گوگردر «اولندن صوگره
 بدرستیکه اوتی اولندن صوگره ديريلدن الله انسانلاری دخی ديريلدر والله هر شيه
 قادر در (۵۱) واکر بيز او گونه ييل گونده ريديک» سويوخ اولیدی اونلاری باندیر ایدی
 «و نباتاتی سارالمش گور سيديلر البته اوندن صوگره کافر اولارديلر» اللهم نعمت لر ينه
 (۵۲) بوايه ننگ تفسیری نمل سوره سگ ۸۰ آيه سنده ذکر اولوندى (۵۳) سن کور
 آدمی ضالالتدن دوغری يوله هدايت ايديه ييلمز سن» کافر لر کور کيميدر هدايت علامت لر ينى
 گورمزلر «وسن ايشق ديريه بليمز سن مگر اوکسه که ايمان گتورر بزيه ايتلر يمزه پس
 اونلار اللهم امرينه نسيم اولانلار در (۵۴) الله ايله اللهدر که خلق ايتدی سيزی ضعيف

أَنْتَ بِهَادِ الْعَمِيِّ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ أَنْ تَسْمَعَ الْأَمِنْ يُؤْمِنُ بِأَاتِنَانَهُمْ مُسْلِمُونَ (۵۴) اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْضِ قُوَّةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْضِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشِبَّةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ (۵۵) وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ (۵۶) وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمَ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (۵۷) فَيَوْمَئِذٍ لَا يُفَعِّلُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتِهِمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ (۵۸) وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَنْ جُنْدُكُمْ بِأَبْلَقُولِ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ (۵۹) كَذَلِكَ يَطِيعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (۶۰) فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُؤْفِكُونَ

سودن و ضعیف لیکن صوگره قوتا و ایدی «جوانق حالنندن صوگره الله ضعیف و قوجهلق حالته گتوردی» «الله خلق ایدر اوزادیکه ایستر» ضعیف و قوتندن صوگره «والله عالم در هر شیئه و قادر در ایستدیکتی خلق ایتمکه» (۵۵) و اوگونکه قیامت قائم اولار مشرک لر آندایچر لر بوکا که دنیاده بر ساعتدن باشقه آرتوق دایانلما دیلر اولر همیشه بیله یالان سوزلر دانشارلار» نتیجه که دنیاده یالان دانشار دیلر و پیغمبری تکذیب ایدر دیلر هایلله آخرتده دایان دانشارلار که دنیاده بر ساعت قالوبلار (۵۶) «اوکسلرکه اونلاره علم و ایمان و یریلوب دیدیار» ای کافر لر میز یالان دانشور سگز «اللهک کتابنده (علم الهی) یازیلان قدر سیز دنیاده قالوبسگز اجلگز یتششند و فات ایسوپ بعثت گولنده دیک دایانوبسگز بودر مبعوث اولماق کونی اما سیز بیلموردگر که بوگونه مبعوث اولاجا سگز (۵۷) بوگونه کی گولنده عذر گتورمک ظالم لره نفع و یرمز و اونلاره زحمت و یریلیمه جکدر که اللهدن رضامندلیک ایستیه لر (۵۸) و هرآینه مخلوقات ایچون بو قرآن ده جمیع مثل لری ذکر ایتمدیک دلالت ایدر توحیده و اگر اونلار ایستیدیکلری معجزه لری گتوره سن هرآینه کافر لر دیلر که دگلسگز سیز مگر باطل ایدنار و باطل صاحب لری» (۵۹) ایجه که الله کافر لرک قلبنی مهر لیوب «هایله مهر اورار اوکسلرک قلبلرینه که بیلمزلر» اللهک برلگنگ و وارلقی نگ دلیل لرینی (۶۰) «پس صبرایت یا محمد کفارک اذیتنه بدرستی که اللهک وعده سی حفره سکا و یردیگی نصرت وعده سنده «وسنی یولول ایدوب یرندن حرکت و یرمه سون اوکسلرکه یقین ایتمزلر» مبعوث اولمه و حساب و کتابه یا اینکه وادار ایتمه سون سنی تیز عذاب نازل اولمه تلسمکه .

سورة القمان (۳۴) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) اَلَمْ (۲) تَلِكْ اَيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ (۳) هَدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ (۴) الَّذِيْنَ
يَقِيْمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُوْنَ (۵) اَوَلَمْ يَكُنْ عَلٰى هٰدٰى مِنْ رَبِّهِمْ
اَوَّلُكُمْ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ (۶) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِ لِهٰوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللَّهِ بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَتَتَّخِذَ هَٰهْزُوا اَوَّلَكُمْ لَكُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ (۷) وَاِذْ اَنذَرْنٰى عَلَيْهِ اِيَاتِنَا وَلٰى مُسْتَكْبِرًا كَانْ
لَمْ يَشْعُرْ بِهَا كَانَ فِىْ اٰذْنَيْهِ وَقْرًا فَنَسِيَ عَنْهَا اَلَيْسَ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ (۸) اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحٰتِ لَهُمْ
جَنَّٰتُ النَّعِيْمِ (۹) خَالِدِيْنَ فِيْهَا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (۱۰) خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

(۱) منم او الله كه بيلورم (۲) بودر حقله حكم ايدن قرآنك آيتلى (۳) هدايت
ورحمتدر احسان ايدنلره (۴-۵) آيه لرى بقره سورهننگ اقلنده تفسير اولوندى
(۶) آدملردن واردراوكسكه ساتون آلار يالان سوزى» وعجم حكايله لرنى كه «خلقى الله
بولندن گمراه ايسده وقرآنه استسها ايدر اوللار ايچون دردناك عذاب وار
(۷) ايلكه اوللره بريم آيه لريمز اوخونار دال دونده ررلر تكبرليك حالتنده گويلاوننگ
قولالارنده آغيرلق وار» كردر سوزايشتمز «پس بشارت وير اوللارا دردناك عذابه
(۸) اوكلر كه ايمان گتورديلر ويخشى عملر ايتديلر اوللار ايچون واردر نعمتله
دولو اولان بوستانلر (۹) اوللار هميشه ليك قالالاردر بهشته الله ايتديكى وعده
حقدر خلاى يوخدر والله غلبه ايدلدر وحكىمدر» جميع ايشلى حكمت ايله مطابقدر
(۱۰) «الله گوكلرى ستونسز خلق ايتدى نجه كه گورورسنگر» اگر ستون اولسيدي
گورردنگر «يرمه محكم داغلار آتدى تالانكه سيز فورخيمه سنگر كه يرحركت ايدوب سيزه
دخى حركت ويره وحيواتنگ هر قسمندن يره آچوب براخديق وگوگدن سوناازل ايتديك
يرده هر صنفدن لباتانگ يخشى سنى گوگرديك (۱۱) بوذر اولان لار اللهك مخلوقيدر
بوللارى الله خلق ايدوبدر پس بئلا گوستروك گوروم اللهدن باشقه الله لره نه شيلى
خلق ايدوبدر بلكه ظالمدر آشكارا ضالته درلر

بغير عمد ترونها والتي في الأرض رواسي أن تميد بكم وبث فيها من كل دابة وأنزلنا من السماء ماء فأنبتنا فيها من كل زوج كريم (۱۱) هذا خلق الله فاروئي ما خلق الذين من دونه بل الظالمون في ضلال مبين (۱۲) ولقد اتينا لقمان الحكمة أن اشكر لله ومن يشكرنا أنا يكثر له من فضلي فإن الله غني حميد (۱۳) وإذا قال لقمان لابنه وهو يعظه يا بني لا تشرك بالله إن الشرك لظلم عظيم (۱۴) ووصينا الإنسان بوالديه حملته أمه وهنأ على وهن فصاله في عامين أن اشكر لي ولوالديك إلى المصير (۱۵) وإن جاهدك على أن تشرك بي ما ليس

(۱۲) بز لقمانه حکمت ویردیک» حکمت عبارتدر ییلوب عمل اتمکدن وهر ایشده حقیقتنه یتشمکدن لقمان حبشی قرا وودوداقلاری یوغون برکیشی ایدی برگون لقمان ظهر زمانی یاتمشدی سس گلدیکه یالقمان آبا ایستیورسن که الله سنی ییغمبرایده تابنکه حکم ایدهم سن خلق آراسنده لقمان جواب ویردیکه اگر الله کی حکمی حتمیدر اطاعت ایدهم اگر بندگی بخیراته عافیتی اختیار ایدهم بلانی ایستمرم ندایتشدیکه یالقمن پس له سببه بنوع جواب ویردیگ لقمن دیدی که دلیاده ذلیل اولوب آخرتده عزیز اولمق یخشی در دنیاده عزیز اولوب آخرتده ذلیل اولمقدن ملائکه لر اونگ بوکفتارندن تعجب ایتدیلر پس الله تعالی لقمانه حکمت کرامت ایتدی ویوردی «شکرایت الله وهر کسکه شکرایده پس بودر و بوندن غیری دگلدکه شکرایدر اوز نفسنه» که ثوابی و نعمتگ زیادتی اوزینه در «وهر کسکه الله کافر اولا پس الله بی احتیاجدر» شکرایدر لرگ شکرندن «و بکنلمشدر» جمیع فعللرینده (۱۳) «اوز مانکه لقمن اوز اوغلنه موعظه ایدن حالتده دیدی ای منم بالاجه او غلوم هیچکسی الله شریک اتمه بدرستیکه شرک بیوک گناهدر (۱۴) و بز وصیت ایتدیگ انسانه که آتا و آتالرینه احسان ایتسولر آتاسی گو توردی اوشاقی اوز بطننه سست لیک سست لیک اوستندن» آتاتگ ضعیف نطفه سی آتاتگ ضعیف نطفه سی اوستنه تو گولوب یا اینکه آتا ضعیف الخلقت اولدیقی حالده اوشاقه حامله اولماقله دخیده ضعیف اولدی «واوشاقگ موددن آیر یلمقی ایکی ثیل مدتده در و انسانه وصیت ایتدیگ که شکرایت بگا و آتاگا و آتاگا منم طرفه در قایداجاق یر» من جزا و یرهم سیزگ عملگزه مطابق (۱۵) و اگر آتا آتاگز سعی ایدهر سگا که سن شریک ایدهم سن بگا اوکیکه سنگ اوگا علمگ یو خدر» هر شیئی که حق اولمیه اونگ صحتی معلوم اولماز «بو تکلیفده آتا آتاگز اطاعت اتمیون اما بوندن باشقه ایشلرده اونلرایله بولداسلق ایدیگ دلیاده گوزل قاعده ایله ای آدم اولادی تابع اول اوکسگ یولنه که منم طرفه قایتدی صوگره منم طرفه در سیزگ قایداجاق یرگز پس من خبر

لَكَ بِهِ عَامٌ فَلَا تُطْعِمُهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدَّاءِ يَمْشِي عُرْفًا وَاتَّبَعَ سَبِيلَ مَنْ آثَابَ إِلَى ثُمَّ إِلَى مَرْجِعِكُمْ فَأَنْتُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (۱۶) يَا بَنِي آدَمَ إِنَّا جَعَلْنَاكَ مُثْقَلًا جَبَةً مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ
أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِيهِمُ اللَّهُ أَنْ اللَّهُ لَطِيفٌ خَبِيرٌ (۱۷) يَا بَنِي آدَمَ اقِمِ الصَّلَاةَ وَامْرُ
بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلَى مَا صَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ (۱۸) وَلَا تَصْعَقْ
خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ (۱۹) وَأَقْصِدْ
فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ (۲۰) أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
سَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمِمَّا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ

ویرہم سیزہ اوزادہ کہ سیز عمل ایدر دگر» دنیادہ اوکا مطابق سیزہ جزا ویرہم
(۱۶) «ای منم او غلوم ا کرسن اولاسن داری نگ بردانہ سی آغریلقندہ» یا اینکه عملک
اووزندہ اولا «وسن داشک ایچندہ یا گوگلردہ یا یردہ اولاسن الله اونی گتور» و
اونک مقابلندہ جزا ویر «بدرستیکه الله نازیک شیلری گورن وهرشیندن خبردار
اولاندر (۱۷) ای منم او غلوم نمازی عملہ گتور ویخشی ایشلرہ امرایت وعرفدہ پیس
اولان شیندن نہی ایت وصبرایت اوشدتلرہ کہ سکا خلقدن یتشہ بدرستیکه بو ذکر اولانلار
ایشلرک واجبلریندن در (۱۸) و او طرف بو طرف اتمیہ اوز یوزنگی خلقدن اوتری»
وسنلہ دانشان آدمدن تکبرلیک جہتہ یوزنگی دوندرمہ «ویول گنمہ یرک یوزندہ غروردن
شاد اولان حالہ بدرستیکه جمیع تکبرایدن وفخرایدن کسلیری الله دوست دو تماز
(۱۹) ومیانہ رو اول یریشدہ» نہ تندکیت ونہ آرام» و آزیات اوز سنندن» اوجا سسلنمہ
«بدرستیکه سسلرک پیسی ایشکک سسی در» کہ اوجادن سسلنمک جہتہ خلقہ اذیتی
یتشر (۲۰) «آیا گورمورسکز کہ الله تعالی رام ایتدی سیزہ اوزادلری کہ گوگلردہ در»
گون، آی، یولدوز «واوزادکہ یردہ در» حیوانات و نباتات اونلری نئوع ایستیورسکز
تصرف ایدیرسکز «و تمام ایتدی سیزہ اوز نعمت لرینی کہ بعضی سی ظاہر و بعضی سی کز ایندر
ومخلوقاتدن وارد اوسکہ دعوا ایدر اللهم کتابندہ علم سیز و دلیل سیز و آشکار
کتاب سیز» بوایہ نگ تفسیری حج سورہ سندہ ۸ مجی آیدہ ذکر اولدی (۲۱) ایلکہ
اونلرہ دیلیدیکہ الله نازل ایدن قرآنہ تابع اولوگ دیدیلر بلکہ بیز تابع اولوگ اوشیئی
کہ آتالری می اودیندہ تا بمشیق» الله تعالی اونلارک سوزک جوابندہ بیورور کہ «آیا
اگر شیطان اونلاری یاندران اودلک عذابی طرفنہ چاغیرہ» (جواب شرطدر) کہ
گنہدہ اونلارا تابع اولاجاقلار (۲۲) «واوسکہ اوزینی اللہ تسلیم ایدہ» و اوکا توکل

فِي اللَّهِ بِعِلْمِهِ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ (۲۱) وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ قَالُوا ابُلِّ
نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ (۲۲) وَمَنْ
يَسْلَمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ
(۲۳) وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزَنُكَ كُفْرُهُ إِنَّمَا يَرْجِعُ إِلَى اللَّهِ لِيُنْزِلَ عَلَيْهِ مِنْ عَذَابٍ بَلَدًا مَدِينًا
(۲۴) أَلَمْ نَقُلْ لَهُمْ قَلِيلًا نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ (۲۵) وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (۲۶) لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ (۲۷) وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمْدُ مِنْ بَعْدِهِ

ایده یا اینکه عبادت می محض اللمهدن اوتری ایده نهریاایله «حقیقتند چنک اوروبدر
محکم اولان دست آویزه و الله طرفه در ایشلرک آخر سرانجامی (۲۳) و هر کس که
کافر اولای پس سنی محزون اتمه سوگ اولارک کافر اولماقی بزیم طرفه زده در اولارک
قایتماقی پس یز خبر ویره رک اولارای اوزادیکه عمل ایقیدیلر دنیا ده بدرستیکه الله
بیلندر اوشیشی لری که سینله رده در (۲۴) آزمدت اولاری منفعت بردارایده ریک» و
دنیا مالندن اولارای ویره ریک «صوگره اولارای زورله گوندره ریک قوتلو عذاب
طرفه (۲۵) و اگر سن سؤال ایده سن گفاردن که گوگلری ویری گیم خلق ایقیدی البقه
دیرلر که الله خلق ایقدر دیکلن یا بیغمبر حمد الله ایچوندر» که دشمن اقرار ایقدر
اللهک قدرته «بلکه اولارک چوخی بلملار حق (۲۶) الله ایچوندر
گوگلر ده ویره اولان مخلوق بدرستیکه الله بی احتیاج و بکنامش در (۲۷) و اگر یر
یوزینده اولان آفاجلار قلم اولایدی و بیوک دربار مرکب و اوتمام اولاندن صوگره
علاوه «یدی دریا» اویری دریایه گومک ایقیدیلر قلملر و دربارلرک سوبی تمام اولارادی
اما «اللهک گلمه لری تمام اولماز دی» و یازمقله اللهک معلوماتی تمام اولماز دی
«بدرستیکه الله غلبه ایدن و حکیمه در (۲۸) سیزی خلق اتمک و اولاندن صوگره دیریلدوب
حشره گتورمک بر نفسی خلق ایدن کیمی در» الله چتین لیکی هرگز یوخر «بدرستیکه
الله تعالی ایشیدن و گورندر (۲۹) آیا سن گورم دیک که الله داخل ایدر گجه نی گولوز
و داخل ایدر گولوزی گجه یه و رام ایقیدی سیزه گونی و آبی هاموسی جاری اولار»
بربرنک دالنجه گلر «معین مده دیک و بدرستیکه الله خبردار در اوشیته که سیز عمل
ایدر ستر (۳۰) بویا شریفه سور حجتک الامجی آیه سنده ترجمه اولدی
(۳۱) آیا سن گورم دیک ای انسان بونیکه کمی جاری اولار دریاده اللهک نعمتیله»

سَبْعَةَ أَمْجَاجٍ مَا ذُفِرَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (۲۸) مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بِكُمْ إِلَّا كُفْرًا
وَاحِدَةً إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ (۲۹) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (۳۰) ذَلِكَ
بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَإِنْ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ (۳۱) أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ
تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (۳۲) وَإِذَا
غَشِيَهم مَوْجٌ كَالظُّلُمِ دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيْهم إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ (۳۳) يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَخُشُوا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ
عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازِعٌ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ
بِاللَّهِ الْغُرُورُ (۳۴) إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ
مَاذَا كَسَبَتْ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

که سیزه و یرو بدر «تا اینکه گوستره سیزه اوز علامتارندن بدرستیکه بونده هرآینه چوخ
علامتار وار» اوز قدرته و توحیدنه «هراوکسه که چوخ صبر ایدندر مشقتلره و شکر
ایدندر نعمتلره (۳۲) دریاده گمیه سوار اولانلری اگر گولنگه سالان بیوک داغلار گیمی
لهلر اورت» و لهلر بربرینگ اوستنه جمع اولوب گمینی تلاطمه گتوره اووقده
«اللهی چاغلار لر دینلرینی اللهی خالص ایدن حالده» و اخلاصه اللهی دعا ایدر لر «ایلدکه
اونلاره نجات و یردیک و قوریه چخارتدیک اولارک بمضی سی عدالت ایدندر» عهدنه
وفا اتمکده «وانکار اتمز بزم آیتلری می مکر چوخ حیل و ناشکرلیک ایدن کسلر
(۳۳) ای مخلوقات قورخوگ اللهکثر عذابندن و قورخوگ اوگونندن که مزد و یرمز»
یا ساخلاماز عذابی «آتا اوز اولادندن و نه اولاد ساخلیا بیلندر آتاسنک عذابندن بر
شیئی بدرستیکه اللهک وعده سی دوغریدر، البته سیزی مغرور اتمه سوگ دنیا نک
زنده کانتقی» که اونده سیزه مهلت و یرمشیک و اللهک عفونه «مغرور ایدن» شیطان «سیزی
مغرور اتمه سوگ (۳۴) بدرستیکه اللهک یاننده در قیامت گونتک واقع اولماقنی
بلمک و الله یاغش گونده در هروقت مصلحت گورسه و ییلر اوشیئی که رحملرده در»
قدرر یا اوغلان «وبلمز هیچ نفس که صباح نه شیئی کسب ایدر و هیچ نفس بیلمز که
هانسی یرده اولر» بویش شیئی تفصیلا اللهمن سوا هیچکس بلمز «بدرستیکه الله
بیلندر جمیع شیئلری و خبرداردر» بویه ننگ تحقیقی ۷۲ مجی سوره ننگ ۲۹ مجی
آیه سنده اختصاراً شرح اولونار .

سورة السجده (۳۰) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) اَلَمْ (۲) تَنْزِيلَ الْكِتَابِ لَارِيبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۳) اَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّا اَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ اَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ يَهْدُوتُونَ (۴) اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ اَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ (۵) يَدْبِرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يُمْرِجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مَقْدَارُهُ اَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ (۶) ذَلِكَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (۷) الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ (۸) ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ (۹) ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا

(۱) سابقده ترجمه اولدی (۲) بو قرآن عالمده ترتیب ویرن الله طرفندن نازل اولماقنده شک یوخدر (۳) آیا مشرکله دیرلرکه محمدص بو قرآنی بالان یره دیورکه الله گوندهروب» واوزندن آرتروب ایله دگلدر «بلکه قرآن حقدر سننگ اللهمنگ طرفندن در تالینکه سن قورخوداسن او قومی که اونلاره هیج قورخودان ییغمبر سندن قباق گلمیوب» عیسی دن صوگره «شایدنه اونلار هدایت تابالار (۴) بو آیه اعراف سورده سننگ ۵۳ مجی آیه سنده ترجمه اولدی سزک ایچون اوندن غیری نه دوست و نه شفاعت ایدن وار آياسیز فکر اتمرسکز» بزیم سوزیمزه که اوندن عبرت گوتوره سکز (۵) «تدبیر ایدر جمیع ایشلره» وگونده در ملائکه نی «گوگدن یره» تنوعله که اراده ایدر «صوگره گوک طرفنه قالخار» ملائکه لر یاسیزک عمل لرکز «اوگونده که اونک قدری مین ییلدر او ییللردن که سیز سایرسکز» عبارت در قیامت گونندن (۶) بو تدبیر ایدن الله غیبی و آشکاری بیلن و غلبه و رحم ایدندر (۷) ایله الله درکه گوزل خلق ایتدی هر شیئی که یاراتدی و انسان یارتماقی توپراقدن باشلادی» اول خلقک باباسی آدمی یاراتدی و گوزل انسانی قراتوپراقدن خلق ایتک دلالت ایدیر اللهم قدرته (۸) «صوگره اونک اولادنی نطفهنگ خالصندن ایلدی» که حقیر وضعیف و مردار سودن عمله گلویدر (۹) «صوگره نطفه نی قالب صورتده دوزمه لدوب

مَاتَشْكُرُونَ (١٠) وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِلَهُ فِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ (١١) قُلْ يَتُوبُ عَلَيْكُمْ مَلِكُ الْمَوْتِ الْأَبْدِيِّ وَكُلِّ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ (١٢) وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمَجْرِمُونَ نَاكِسَ رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ (١٣) وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هَدًى وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْإِنْسِ أَجْمَعِينَ (١٤) فَذُوقُوا بَأْسَ يَسْتَيْمُ لِقَاءِ يَوْمِكُمْ هَذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (١٥) إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ (١٦) تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ

سجده
واجبه

اوتکا اوز روحندن اوفوروب سيزه قولاق وگوزلر واورگلر ياراتدى اما سيز مخلوقات آز شکر ايدرسنر» الله يا نعمتك آزينه شکر ايدرسنر (١٠) بعثتى انكار ايدنلر «ديرلر آيا ايلكه ييز غائب اولديق يرده» وتوپراق اولديق «آيا ييز تازه مخلوق اولاريق» بوامر چوخ چتين دكل در «بلكه اللهك وعده سنه ملاقات اتمكى انكار ايدنلر در (١١) ديكلن سيزى قبض روح ايدر اولدورمك ملائكه لرى كه موكل اولوبدر سيزى قبض روح اتمكه» اللهك امريله «سوكره سيز اللهك ترك طرفنه قايدارسنر (١٢) واكر سن گور سن اوز مانكه مشركلر باشلارنى اشافه سالارلر اوزلرنك اللهك حضورنده» اونلار دن حساب آلان وقتده شدت خجالتدن ديبلر «پروردكارا بز گورديك سنك وعده گى وايشتهك» سندن ييغمبرلر ك دوغريلقنى «پس ييزى قايتار دنيايه تا اينكه صالح عمللر ايدك بدرستيكه ييز يقين ايدنلر ك قيامتك دوغريلقنه» (اكر) سوزنك جوابى: او وقتده اونلرى چوخ پيس حالده گوررسن (١٣) «واكر بزايسته سيدك هراينه ويردريك هرنفسه اونك هدايتنى» ايله ايش ايدرديك كه وادار اولارديلر هدايت تايجه «اما ثابت اولدى مندن بوسوز» كه هر كس ثوابه وعذابه گرگدر اوز اختياري وعملى ايله مستحق اولار «هراينه دولدورم جهنمه جنگ وانسك كافلرلر ك هاموسنى اونلارا ديرلر: (١٤) دادك عذابى اوسببه كه بوگونكى گولده اللهك عذابه يتشمكى يادگردن چخارتدكز بزده سيزى يادميزدن چيخارداريق» وسيزى رحمتدن نااميد ايدريك «ودادك هميشه ليك عذابى» كه اوندن خلاص اولماق يوخدر «او عملك مقابلنده كه سيز عمل ايدردكز دلياده» گفردن ومعصيتدن (١٥) «بولدن غيرى دكلدر كه ايمان گتورر بزيم آيله ريمزه اوكلر كه ايلكه اونلاره نصيحت ويريلدى يخيلازلر سجده ايدنلر اولارلار وتسبيح ايدرلر اللهك حمدينه وياد ايدرلر اللهى بيوكليك ايله «اونلار

الْمُضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ (۱۷) فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۱۸) أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ (۱۹) أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ الْمَآوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۲۰) وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَكَذِّبُونَ (۲۱) وَلَسَذَابُ النَّارِ الَّذِي أُذِّنُوا لَهُمُ الْعَذَابُ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (۲۲) وَمَن أَظْلَمُ مِمَّن ذَكَرَ بَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّهِ ثُمَّ اعْرَضَ عَنْهَا إِنَّمَا

تکبر لیک اتمزلر» الله ذلیل لیک اتمکن (۱۶) «مؤمنلر اوکسلردرکه اوزاق اولار اونلارگ بوگوراری باتماق یرلرلدن» رخت خوابدن دوروب گیجه نمازی قیلارلار «دعا ایدرلر الله اونگ عذابدن قورخماق ورحمتنه طمع اتمک جهننه واونلره روزی ویردیکمز نعمتلردن الله یولنده صرف ایدرلر (۱۷) ذکر اولان مؤمنلرگ گوزلرینی ایشیق لاندردن نعمت لرکه الله تعالی اونلره ویرمکی کزلین ساخلیوب» واونگ قدرنی هیچکس بیلمز «همان نعمت لر مؤمنلرگ عمللرنگ جزاسیدر» آتجق او ثوابه یقشنده معلوم اولاجا قدر. پیغمبرص بیوروب هر عبادتگ ثوابنی خداوند عالم بیان بیوروب اما گیجه نمازنگ ثوابنی مخفی ساخلیوب نجه که آیده بیوردی اوندن اوتریکه هر شیئی که بیولک اولاونگ وصفی ذکر ایله معلوم اولوب تمام اولماز بلکه لقدر بیان اولسه گنده مخفی حساب اولار (۱۸) «آیا اوکسه مؤمن اولدی اوکس گیمیدرکه فاسق اولار» که خارچدر اللهمک اطاعتندن خداوند عالم اوزی جواب بیورو که «اونلار برابر اولمازلار» مؤمنلر بهشتگ درجه لرینده کالرلر جهنمگ درکه لرینده اولارلار (۱۹) «اما اوکسلرکه ایمان گتوردیلر و صالح عمللر ایتدیلر پس اونلار ایچون در پناه آپارمق یری اولان بهشت که عطا ویشکش در الله طرفندن» یا اینکه قوناقدن اوتری حاضرلنمش یردر «اونگ مقابلنده که مؤمنلر عمل ایدرلر» دنیاده (۲۰) «واما اوکسلرکه فاسق اولدیلر اونلارگ یری اوددر هروقت که اوددن چیخماق ایستلر دوباره قایتاریلارلار اوده بو آیه دخی حج سوره سنگ ۲۲ مجی آیه سنده ترجمه اولوندی اونلاره دیولر که دادگ اودوگ عذابنی که سزاونی تکذیب ایدرلر (۲۱) وهر آینه بزاونلارا یاخون عذابدن دادیزدیر برق» دنیاده مصیبت و محنت چکرلر اوز قسملرینده و جاللرینده یابدر گوننده با عذاب قبرده «آخرتده اونلاره یقشه سی بیولک عذابدن غیر یی شاید که اونلار قایدالار» حق و کفر دن توبه ایدلر (۲۲) «وکیمدر ظالمراق

الْمَجْرِمِينَ سَنَقَمُونَ (۲۳) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ
 هَدًى لِبَنِي إِسْرَءِيلَ (۲۴) وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ آيَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِ الْهَاصِرِ وَأَوْ كَانُوا بِآيَاتِنَا
 يُوَفِّقُونَ (۲۵) إِنْ رُبَّكَ هُوَ فِضْلٌ يَنْهَمُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
 (۲۶) أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
 أَفَلَا يَسْمَعُونَ (۲۷) أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرْزِ فَتَخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ
 مِنْهُ نَاعِمُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ (۲۸) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
 (۲۹) قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا أَيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ (۳۰) فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ
 وَانْتَظِرِ أَنَّهُمْ مِمَّنْ يَنْتَظَرُونَ

او کس دن که او را نصیحت و یریلہ اللہ کی آیت لری ایلہ و نصیحت دن سو گره او ندن اعراض
 ایدہ بدرستی کہ بزرگناہکار لدن انتقام آلا لریق (۲۳) موسیٰ یہ توراہ کتابی و یردیک سن
 بوقرآنہ یتشمکہ شبہ ایتہم» لجه کہ موسیٰ یہ توراہ کتابی و یردیک سکاہ قرآن گوئدردیک
 «و یرموسیٰ لی یعقوب اولادہ ہدایت ایدن ایتدیک (۲۴) و اولار دن پیشوالر قرار
 ایتدیک ایلکہ صبر ایلدیلر قومگ اذیتنہ» اولری پیغمبر ایتدیک «خلق لی بزیم امریمز ایلہ
 ہدایت اید یردیلر و اولار بزیم آیت لریمزہ یقین ایدردیلر کہ اللہ طرفندندر
 (۲۵) بدرستی کہ سنگ اللہ کی حکم ایدر قیامت گوئی مؤمن، کافر و فاسق آراسندہ
 اوزاددہ کہ اولار اوندہ اختلاف ایدردیلر (۲۶) آیا اللہ اولارہ یول گوسترمدی» و
 بیان ایتمدی کہ «نہ قدر ہلاک ایتدیک اولار دن قباک اولان قرنلردن» و طائفہ لردن
 غفلت یشتن عذابہ کہ مکہ اہل لری سفر ایدندہ اولر لک اولر لندن گیکچوب گیدر لر
 بولدہ ہر آیت علامت واردر حق تا نیمقہ آیایشتمور لر» اولارہ دیلن موعظہ لری
 (۲۷) «آیا گور مور لر کہ بزیا بیشک سویننی اوتدن خالی اولان یرہ سورہ ریک و سو
 ایلہ زراعتی خارج ایدہ ریک اوندن ہم اوز لری ہم دورت ایافلو حیوان لری یرلر نہ سببہ
 گور میرلر» اللہ کی اولارہ و یردیگی نعمت لری (۲۸) «دیرلر یو فتح نہ وقت اوجا لاجقدر
 اگر دو غری دینلر سگڑ (۲۹) دیکن فتح گوندہ نفع و یرمز کافر لہ اولار لک تازہ دن
 ایمان گتور مگی و اولارہ مہلت و یریلمز (۳۰) پس اعراض ایت اولار دن» یا محمد ص
 اولارہ موعظہ فائدہ و یرمز «و منتظر اول» منہ وعدہ نصرتمہ «بدرستی کہ اولار
 انتظار چکنلردر» گوز لیور لر سنگ و فائگی یاسن و یرن وعدہ لک گلگئی

سورة الاحزاب (۷۳) آیه در مدینه ده نازل اولوب

حزب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا
(۲) وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا (۳) وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا (۴) مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهَرُونَ مِنْهِنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ

(۱) ای پیغمبر الله دن قورخ و کافر لره و منافق لره اطاعت ایتمه بدرستی که الله ییلن و حکمت له رفتار ایدن در (۲) و تابع اول او حکمره که سنگا سنگ اللهمک طرفندن وحی اولونوب حقیقته الله سیز ایدن ایشله خبر داردر» (شان ترول) ابوسفیان، عکره، ابو جهل و ابی اعور سلمی مدینه یه گلوب عبدالله بن ابیه قوناق اولدیلر احدث عواستندن صوگره و پیغمبر ص دن امان آلدیلر که حضرت له مکالمه ایده لر پس مدینه اهلندن اوچ نفر ایله حضرت گ خدمته گلوب عرض ایتدیلر بزم الله لاریمزدن ال چک و دیگن که اونلارده قیامتده شفاعت ایده جکدر نهجه که سنگ اللهمک شفاعت ایده جک بزده سندن ال گوتورگ عمر بن خطاب رض دیدی یا رسول الله اذن ویر اونلاری اولدوروم حضرت بیوردیکه من اونلاره امان ویرمشم اولدرمک جائز دگلدر (۳) «و توکلایت الله و بسدر الله سنگا کفیل اولمه (۴) الله تعالی برکشیدن اوتری اونگ ایچنده ایکی قلب یار اتمیوب» اگر انسانگ ایکی قلبی اولابر قلب او بری سنگ ضدن خواهش ایتسه اگر هر ایکسی عمله گاسه ایکی ضد بریره جمع اولماز بری سنگ خواهشی عمله گلوب او بریسی عمله کلمه سه ضعیف قلبگ قلب لگه قابلیتی اولماز بو قرار له در ایکی اللهمک ممکن اولماقی «وسیز ظهار ایتدیکز عورت لری کز سیزگ آنا کز ایتمیوب» ظهار اودر که بر شخص عورتنه دیه که سنگ دالک منم آنا ک دالی کیمی در بو مسئله نگ حکمی مجادله سور سنده ذکر اولونار «والله تعالی او غول چاغرد کز اوشاقلاری سزگ او غلکز ایتدی بو ذکر اولانلار سیزگ سوز کزدر آغلار کز له دیور سکز» حقیقی یو خدر «والله دو غری سوز دیه» اوگا اعتقاد ایتمک لازمدر «والله هدایت ایدر دو غری یوله» خدیجه نگ قدراشی بنی کلب قبیله سندن زید ابن حارثه نی اوشاق و قتنده اسیر ایدوب مکه یه گتوروب باجیسی خدیجه یه سائمشدی خدیجه حضرته ترویج اولان و قتده زیدی حضرته

يَهْدِي السَّبِيلَ ۝ اَدْعُوهُمْ لَابَائِهِمْ هُوَ اقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَاَنْ لَّمْ تَعْلَمُوا اَبَاءَهُمْ فَاُولَئِكَ فِي الدِّينِ
وَمَوَالِبِكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيهَا اِذَا تَبَيَّنَ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا
(۶) النَّبِيُّ اُولَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجُهُمْ اُمَّهَاتُهُمْ وَاُولَئِكَ اَرْحَامُ بَعْضُهُمْ اُولَىٰ بِبَعْضٍ
فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ اِلَّا الَّذِي تَفْعَلُوا اِلَىٰ اُولِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ
فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا (۷) وَاِذَا خَذْنَا مِنَ النَّبِيِّنَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوْحٍ وَاِبْرٰهِيْمَ وَمُوسٰى
وَعِيسٰى ابْنِ مَرْيَمَ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا غَلِيظًا (۸) لَيْسَ لِلْاِصْدَاقِیْنَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَاَعْدَالِ الْكَافِرِیْنَ

باغشلا دی زیدک آتاسی گلوب ایستدیکه زیدی آپارا حضرت اونی مخیر ایتدی
گیتمک ایله قالمق آراسنده زید حضرتک یاننده قالمقی اختیار ایلدی حارثه دیدیکه
جماعت سیز شاهد اولونکه من زیدی اوغولقدن کنار ایتدیم حضرت گوردیکه زید بو
سوزدن غمکین اولدی بیوردیکه جماعت سیز شاهد اولونکه من زیدی اوغوللقه
گوتوردیم بوسبیه جماعت اوگازیدبن محمد دیردیلر اودرکه خداوند عالم بیورور:
(۵) «اوزیگزه اوغوللیقه گوتوردیگزه آدمیری آتالارینگ آدیله چاغریگ بوقرارله
جاغرمق الله یاننده دوز وعدالتلور» که هیچکسک نسبی ضایع اولماز «اگراونلارگ
آتالارینی بیلمیه سگزه» که کیمک اولادی در اوصورتد «اونلر دینده سیزک قرداشلارگ
ودوستلرگ زرد و خطا ایتدگزه شیئده سیزه گناه یوخدر» بیله گمان ایتدگزه که اوفلان شخصک
اوغلیدر صوگره معلوم اولدی که باشقه شخصک اوغلیدر ظاهراً اوسوزی دیدگزه
«اما قصدا یتمدی سیزک قلبگزه والله تعالی باغشلیان ورحم ایدیدر (۶) پیغمبر مؤمنلره
اونلرگ اوزلرندن اولی در» پیغمبر برامری اراده ایده مؤمنلر باشقه امری پیغمبرگ
حکمی گرک عمله گله «واونگ عورتلری مؤمنلرگ آنالاری در» تزویج ایتمک حرام
اولمقده نه اینکه باشقه امرلرده که قزلاری مؤمنلرگ باجیسی و باجلاری مؤمنلرگ خاله سی
ویا قرداشلاری مؤمنلرگ دایی سی اولا نه که بعضی بیله گمان ایدیرلر «ورحم صاحبی
اولان قوملرگ بعضی سی اولی در و مقدمدر بعضی سنه» ارث آپارمقده نه که انفال
سوره سنگ آخرنده بیان اولدی «بیله در حکم الهی اللهک کتابنده (من بعض متعلقدر
اولی به) یعنی قومک قومدن ارث آپارمقی مقدمدر «مؤمنلردن و مکهدن مدینه به هجرت
ایدنلردن مگر اینکه اوز دوست لرگزه منفعت یقورمگی وصیت ایده سگزه» که مطابق شرع
اولا چونکه ارث آیه سندن سابق صیبه قارداش اولماق یابیرده هجرت ایتمک ایله
ارث آپارماق جائز ایدی پس او عادت نسخ اولوب وصیت ایله ارث آپارمقی مباح اولدی
«بودکر اولونان سوز لوحده یازیلوبدر (۷) و یادگا گتور اوز مالک بزی پیغمبرلردن عهد

عَذَابًا لِّمَا (۹) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ
فَارْسَلْنَا عَلَيْهِم بَرِيحًا وَجُنُودًا لَّهُمْ تَرَوْنَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا (۱۰) إِذْ جَاؤُكُمْ

آل دبیق» بربرینی تصدیق ایدهلر یا ایذکه خلقی الله طرفنه چاغرالار «و عهد آلدیق
سندن، نوحدن، ابراهیمدن، موسی، عیسی بن مریمدن و اونلاردن محکم عهد آلدیق
(۸) تائینکه دوغری دینارک دوغری دیمگنن سزال ایدنه» پیغمبرلردن سوال اولونار
که منک نعمل گنوروب یا اینکه پیغمبرلردن سوال اولونار که منم احکامیمی امتکره
یتوردیگر یانه «والله تعالی کافرلره دردناک عذاب حاضر ایدبر (۹) ای مؤمنلر یادکره
گنوروک اللهک سیزک حقکرده اولان نعمتنی اوزمانکه سزک اوستکره قوشونلار
کلدی پس بیز اونلاره ییل و ملائکه لردن قوشونلار گوندردیک که سیزاونی گورمودکر
الله سیز مؤمنلرک ایندگنر عملی گورر». ایذکه حضرت پیغمبر نبی نصیر جهودارینی
مدینش اخراج ایتدی اونلار هربری برطرفه گیسدوب ایستدیلر جمعیت یغوب
گلوب حضرتی قتل ایدلر اوجماه دن حی بی اخطب انکرمی نفرله مکیه گلوب ابوسفیانله
تمهید مقدسه ایتدیلر قریشدن اللی نفر انتخاب اولوب مکه ننگ ایوینده بربريله عهد
وییدن ایتدیلر هرایکی طائفه مکه ننگ دیوارینه سینلرینی باشدیروب آلد ایچدیلر
که قشر که ساغ دیلر محمددن ال گورتورمه سونلر خلاصه جهودلر قریشه عهدلرینی
محکم ایدوب غطفان قبیله سنک آراسنه گنوب خیبر خرمالفتک یاریسنی اونلارا
ویرمکه متعهد اولدی ارکه محمدله دعواتمکه کومک لیک ایدلر عربینه که غطفان قبیله سنک
رئیس ایدی راضی اولوب بنی اسد قبیله سید غطفان ایلد همقسم اولمکه گوره اونلاره
ماحق اولدی خلاصه ابوسفیان دورت مین نفره مکه دن چیخوب اونلارک لشکرینه
مین نوه وچ بوز آت وار ایدی یوليله مدینه ککنجه سائر قبیله لرک آدملی از نلاره منحق
اولر دیلر اینکه بو خبر پیغمبر صه یتشدی مهاجر انصاری جمع ایدوب بو خصوصه
مصاحت ایلدیلر که مدینه ده قالسونلر یا اینکه خارجه چیخسونلار بعضی مصلحت
گوردیلر که هروقت مدینه اهلی خارجه چیخوب دشمنله دعوا ایدنده مغلوب اولوبلار
مدینه ده قالداند دشمنه غایه اید بیلیمو بار سامان غایه نرحمه مصاحت گوریکه مدینه ده قلوب شهرک
اطرافنه خندق قازسونلر بیلیدیکه هروقت بزم ولاقنده دشمن چوخ وکر مکمنز
آز اولانده دورت طرفمه خندق قازاروق حضرت بو مصاحتی بگلوب احد داغی
طرفدن خندق قازمه شروع ایدوب هراون نفره قنخ زرع قسمت ایدوب و بنی قریظه
جهودلرندن بیل وکلنک عاریت آلوب ایشه شروع ایتدیلر چونکه سامان قوتلو و
واش گورن و خندقه ماهر ایدی هر طرف ایستوردیکه سلمان اونلازایله یولداش اول

مِنْ قَوْكُمْ وَمِنْ آسَفَ مِنْكُمْ وَادِّزَاغَتِ الْأَبْصَارَ وَبَلَّغَتْ الْقُلُوبَ الْحَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظَّنَّ ۚ
(۱۱) هَٰذَا الَّذِي بَدَأَ اللَّهُ بِالَّذِينَ آمَنُوا وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ

حضرت بوسوزی ایشیدوب بیوردی سلمان بزاهل بیتنددر و هوا او وقت سویوخ و مدینه بهالق ایدی پیغمبر اوزلندن اوتری حصه گوتوروب قازوردی و علی ۴ توپراقتی گوتوروبدی حضرت دیوردی (اللهم ان العیش عیش الآخرة فاغفر الانصار والمهاجرة) یعنی پروردگار! اصل شادلق آخرت شادلقیدر باغشلا انصاری و مهاجرلری خلاصه مسلمانلر خندق قازوب تمام ایدوب سکر قایی درست ایتدیلر برنفر مهاجردن و برنفر انصاردن نچه نفر کومک ایلر قراول قویدیلر اوطرفدن ابوسفیان حی بن اخطیبی جاغروب دیدیکه بنی قریظه جهودلرینی گرکدر محمددن دوندیره سن حی بن اخطب بنی قریظه نگ رئیس کعب بن اسدک حصارینگ قبوسنه گلوب قپونی دوگدی کعب بیلدیکه قاپونی دوگن حی در ولیه گلوب دیدی حی منم یانمه گلمگی نامبارک و شومدر گلوبدر که محمد ایلر اولان عهدی سندیرام حی دوباره قاپونی دوگدی و دیدی ای کعب قاپونی آج کعب دیدی سن برشوم آدمسن بنی نضیری هلاکته ووروب ایندی ایستیورسن بنی قریظه نی هلاک ایدسن بزمحمدک همسایه لگندن یخشی لقندن غیری بر شیئی گورمه مشیک و سبب سیز بزاونک عهدنی سندیرا بیلمه ریک خلاصه اولارک آراسنده سؤال و جواب چوخ اولوب آخرده اولی یولدان چیخاروب پیغمبرگ عهدنامه سنی کعبدن آلوب یرتدی ایلکه خاطر جمع اولدی اویردن گیدوب ابوسفیانک لشکرگاهنه ملحق اولدی ایلکه بو خبر حضرت یثدی بیوردی که کیمدر گیدوب بو احوالاتدن درست خبر گتوره زبیر بن عوام یاسعد بن عباد نچه نفر ایلر بنی قریظه طرفنه روانه لولوب حضرت بیوردی که قایدان وقتده اولارک عهدی سندیرماق خبرینی لشکرگ آراسنده منتشر ایتمیوب رمز ایلر اشاره ایدیگ اولار گیدوب کعب بن اسدی گوروب هر قدر نصیحت ایتدیلر فائده ویرمیوب حضرتک حقده ناسزا سوزلر دیدیلر اولار قایدوب حقیقتده او طائفه نگ عهدی سندیرمقی رمز ایلر حضرت خبر ویردیلر پس بنی قریظه نگ بو وقتده عهدی سندیرماق لاری بیوک ضعف لکه باعث اولوب مسلمانلار بولدن غمگین اولدی لر حضرت اولارلا تسلی و وعده نصرت ویردی خلاصه کفار لشگری بربرینگ دالنجه یتشوب غطفان. فراه و بنی اسد مدینه نگ شرق سمتندن و ابوسفیان قریضه غرب سمتندن گلوب خندق دالنده لشکرگاه ایتدیلر ۱۰) «یاذکره گتوروگ اوزمانیکه قوشونلر و دشمنلر گلدیلر سیزک اوستکره مدینه نگ اوستندن» مشرق طرفندن بنی قریظه و غطفان «و مدینه نگ آشاقه سندن» مغرب طرفدن ابوسفیان قریضه «و او زمان گوزلر

(۱۷) قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سَوْءً أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا (۱۸) قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلْ يَنْصُرُونَهُمْ وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا (۱۹) أَشْجَعَا عَلَيْكُمْ فَاذْجَبَاءَ الْخَوْفِ رَايَتُهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذُهِبَ الْخَوْفُ سَقَوْكُمْ بِالْمَاءِ فَذَادَاشَ رَحْمَةً عَلَى الْخَيْرِ أَوْلَيْتَكَ لَمْ يُؤْمَرُوا فَاحْطَبُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا (۲۰) يَحْسِبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّ الَّذِينَ يُبَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ آبَائِكُمْ

قتلند سزی ساخلاماز هر نفس اویاکی نوع اولمکنک برینه وفات ایدہ جکدر و اگر سیزہ اجنہر تمام اولمیبوب بو واقمہدن سلامت فایتما گز «اوزمان نفع گوتورمز مگر دنیادہ سماع قالماق ایله مگر آرزمان (۱۷) دیگن یاییمبر کیمدر اوکسکه سیزی ساخلار الہدن» واللہ گوندرن تقدیری سیزدن منع ایدر «اگر اللہ ارادہ ایدہ سیزہ پیسلگی بارادہ ایدہ سزہ یاخشیاقی واونلار اوز لریندن اوتری انلہدن سوادوست ونہ کومک تاپمزلر (۱۸) بتحقیق اللہ تعالی یلور سیزدن اوکسیریکہ دعوا یہ گیتمکن یولداشلا دینی ساخیلورلر» ونوع ونوع بیانه لر ایله قویمیلورلار دعوا یہ گتمگی «وکنہ اللہ ییلور یسودیردن اوکسیری کہ دیرلر اوز قرداشلارینہ (منافقلرہ) کہ گلوگ بزیم یانمزہ» وترک ایشک محمدی یا اینکہ دیرلر مسلمانلرک ضعیف لرینہ کہ دعوا ایتمیوگ ومحمددن ارچہ ک «وحاضر اولمازلار دعوا یہ مگر آز آمدنر»

(۱۹) «او حالندہ کہ سیزہ بخیل لیک ایدنلردر» سیزلہ دعوا ایدوب جنلارنی پاملرینی صرف اتمکدہ «ایلکہ قورخی گلدی» دشمندن قورخیدلر «سن گوررسن اونلاری سکا یاییمبر باخارلر اونلارک گوزلری دولانار اوکسک گوزنک دولانمقی کیمی کہ اولوم اونی اورتہ» اولومک مقدماتی گنمش اولانجہ کہ او آدمک گوزی دولانار وکلہ یہ چخار بونلارک گوزی او قراریلہ ایدی کنایہ در قورخی جہتہ بیحس وحرکت اولماقدن «ایلکہ قورخی گیتدی وامن امان وغنیمت وقتی گلدی «انجیدرلر سیزی» اوز سوزلری ایله و دشمنلیک ایدرلر «تند دیلر ایله» دیرلر: ویر ویر سیز بزدن سزاوار دگلسنر «او حالندہ کہ بخیل درلر غنیمتہ اونلار انلہ ایمان گتورمیوبلر پس اللہ تعالی اونلارک عملارنی هیچ ایتدی» اونلارک ایمانی اولماقہ گورہ «اونلارک عملنی فی هیچ اتمک اللہ آسان در (۲۰) منافقلر گمان ایدرلر کہ پیغمبرک دعواسنہ نلن مشرک ویمود طائفہ لری قایدوب گتمزلر و باسیلمازلر و اگر او طائفہ لر برده قایدوب دعوا یہ گنہ لر اوصورتدہ منافقلر دوست دوتارلر کہ کاش صحرا دہ اگلشن چول عربلرک آراسندہ اولوب گلوب گیسندلر دن

وَلَوْ كُنَّا نُوَفِّقُكُمْ مَعَ قَاتِلِهِمْ أَتَقَابِلُوا (۲۱) لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَذِكْرٍ (۲۲) وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا (۲۳) مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَجْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا بَدِيلًا (۲۴) لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِحَقِّهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنِ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ

سبزرگ احوالگری خبر آیدیلر» و سبزی غافل گوروب اوستگزه توکولیدی لر و اگر منافق سبزرگ یا نگرده اولایدیلر» و اورایولرینه گتمیدیلر «دعوا اتمزدیلر مگر آنهزلر (۲۱) سبزرگ ایچون اللهم پیغمبرینه گوزن اقتدا اتمک وار» گرکاوگا تابع اولوب اولند دعویاه صبرایده سگز نجه که احدث عواسنده او حضرت صبرایتدی «بوتابع اولمق اوکسر ایچوندر که امیدوار اولاللمه و قیامت گونه واللهی چوخ ذکرایده (۲۲) ایلمکه مؤمنلر لشکر کفری گوردیلر دیدیلر بودر اوشیئی که الله ویغمبر بزه وعده ویردی و دوغری دیدی لله و اینک پیغمبری و آرتما دی اوللاره «گرایمان گتورمک و بویون قویماق» چونکه اللهم امریله پیغمبر نتوع خبر ویرمشدی کفارک گلمه گنی همان نوعله گلدیلر و وعده ویرمشدیکه نصرت بزیاده در ارگادخی اعتقادایتدیلر (۲۳) «مؤمنلردن اونوع کشیار وارد که الله ایله ایندیگرلی عهدلرینده دوغری اولدیلر» بیعت اتمشدیلر دعواندن قاجم رب دشمنه ملاقات ایدیلر «پس اولاردن اوکسرلر وارد که وفایتدی عهدله» و دعویاه گینوب درجه شهادته یتشدی احدث عواسنده «اوللاردن اوکس وارد که انتظار چکر» شهادتی «و عهدلرینی هیچنونه دگیشدیرمدیلر و سوزلردن دونمدیلر (۲۴) تا اینکه الله دوغریلاره دوغریلقنک مقابلنده یحشی مزدویره و عذاب اید کافرله» عهدی سندیرمق جهتنه «اگر ایستیه» اوللارا عذاب اتمگی یا اینکه قبول اید اوللارک توبه سنی «بدرستیکه الله باغشلیان و رحم ایدن در (۲۵) «والله تعالی کافرلی» ابوسفیانی و قوشونوی و یهوشی لری سائر قبیلله لرایله «آجیقلو و هیچ خیره یتشمن حالده فایتاردی» امیددو اتمشدیلر که نصرت تاپوب غنیمت اید جگار «وکفایت ویردی الله مؤمنلره دعوانی» مشرکلره ییل گوندرمکه که دایانابلمدیلر یا اینکه علی بن ابی طالب جهتنه که اوللارک رئیس عمرو بن عبدودی که بیوک پهلوان ایدی اولدرمک سبینه «والله قوتاو و غلبه ایدن در» قهر و انتقام جهتنه

القصه ایلمکه حضرت خندقدن فارغ اولدیلر لشکر کفار یتشوب جمع اولدیلر حضرتک لشکر ننگ عددی اوچمین قرایدی ایگرمی ونجه گجه ایکی قوشون بربرنگ

مقابلنده دوروب بربرینه اوخ آتمقدن سوا دعوا عمله گلمدی مکر اینکه عمرو بن عبدود
دوقوز نفر ایله حضرتک لشکرگاهنگ یاخونه گلوب خندقی گوروب دیدیلر بورحیله در
که عربلر بونی ییلموردیلر بونی عجم کیشی سی تعلیم ایدوب پس خندق داریرینی تا یوب
آتلارنی اویردن سچرلا دوب باشلادیلر آت اوینا تمقه عمرو قریش آراسنده عمدہ پہلوان
ایدی بدر دعواسنده حاضر اولوب بیوک شجاعت گوسترندن صوگره یاره دگوب احد
دعواسنه حاضر اولماشدی خندق دعواسنده گلمشدی که احد دعواسی عوضنه مشرکله
کومک ایدہ او لمعون سسلوردی که کیمدر منم دعوا مه گله هیچکسدن جواب گلمدی
علی ۴ دیدی یار رسول الله من اوگا جواب ویرهرم حضرت بیوردی یا علی بو عمرو در صبر
ایت بلکہ باشقه کس جواب ویرہ عمرو دوباره مبارز ایستدی گنه هیچکس جواب
ویرمدی عمرو دیدی هانی سیزگ او بهشتنر که گمان ایدیر ستر هر کس سیزدن قتله
یتشه اوگا داخل اولار حضرت علی عرض ایتدی یار رسول الله من اوگا جواب ویرهرم
اوچومجی دفعه عمرو سسلندی.

والقد نجت من النداء بجمعکم هل من مبارز ووقت اذ جن الشجاع بموقف البطل المناجز
و كذلك لم ازل متسرعا نحو الحزائز ان السامحه والشجاعة فی الفتی خیر العزائز
بتحقیق من بورولدوم سسلنمکدن سیزگ آدم لرگزہ که آیابر نفر وارد گلوب منمله
دعوا ایدہ ودر مشم بریرده که قوتلو جوان اویرده دورار وشجاع تلو آدم اویرده
دورمقدن قورخار وهایيله وارام سرعت ایدن حالده دعوا طرفنه بدرستیکه سخاوت
وشجاعت جوانده عزیز ایدن شیئرگ یخشی سیدر حضرت علی ۴ گنه یا فقه دوروب اذن
ایستدی حضرت بیوردی یا علی بو آدم عمرو در علی ۴ عرض ایلدی منده علی ام حضرت
اوز زهنی اونگ اگنه گیدیروب عمامه سحابی باشنه قویوب قلجی ذوالفقاری اوگا
ویردی بیوردی یا علی گیت بوملومنگ دعواسنه پروردکار ابونی ساخلا ساغدن صولدن بقاقدن
دالدن یوخاریدن آشاه دن حضرت اونگ مقابلنه گیدوب اونگ شم رنگ قافیه سنه مطابق بیردی
لا تعجلان فقد اتاک مجیب صوتک غیر عاجز ذنوبه وبصیره والصدق منجی کل فائز
انی لارجوا ان اقیسم علیک نائحه الجنائز من ضربه لجلاء یبقی ذکره عند الهزاهز
البته تلسمه بتحقیق گلدی سگا سنگ سسگا جواب ویرن که عاجز دگلدر عقل وبصیرت
صاحبی در ودوغری دانشق نجات ویرلدر هر خوش بخت آدمه من امیدوار اولورمه
جنازه لر اوستنده آغایان عورتی سنگ اوستگا دور قوزام برقلجدن که اونگ ذکر
هر دعوا وقتنده قالار واونگ سوزی سویله نر عمرو خبر آلدی من کیمسن که بوجرنتله
منم مقابلمه دانشور سن حضرت بیوردی علی ابن ابی طالب بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبد
مناف عمرو دیدی قرداش اوغلی سندن سوا باشقه کس یوخیدی که منم دعوا مه گلیدی
سن جوان اوشاق سن من سن جهته سسندن بیوگم من ایستمرم سنگ قانگی توکم حضرت

بیوردی من ایستیورم سنگ فانتگی توکم عمرو بوسوزدن آجیقلاوب آتندن دوشوب
 اودشعله سی کیمی حضرت همله ایدوب برقلج حضرتگ باشندن اوروب قلمخانی بولوب
 مبارک باشنه یتشدی حضرت قاجی اوروب اونگ قیچلارنی کسوب دالی اوسته اولموند
 یخیلیدی بودعواده توز قالخوب قاتل ومقتول معلوم اولمادی حضرت مبارک باشنگ یراسنی
 باغلیوب عمروگ باشنی کسوب پیغمبرگ حضورنه گتوردی عمر دیدی یا علی نه سبیه
 عمروگ زرهنی سویمادگ آنداولسون الله عربده اونگ زرهنگ مقابلی یوخدر
 حضرت بیوردی عمرومندن التماس ایقدیکه اونگ بدننی سویماید مننده حیالایدیم اونگ
 زرهنی سویمادگ ایلکه عمرو مقتول اولدی اونگ یولداشلاری قاجوب نولین
 عبدالعزی خندقدن سچریان وقتده خندقه دوشوب علی ۱۴ اولی لیزه ایله اوروب اولدوردی
 مشرک لر اون مین درهم پول گوندردیلر که عمروگ بدننی اونلاره ویره حضرت
 بیوردی ییزاؤلی پولی یمرؤگ گلسونلر آپارسونلر هیچ ایوقالمادی مؤمنلردن مگر اینکه
 عمروگ قتلی جهتته شاد اولدیلر وهیج ایوقالمادی کافرلردن مگر اینکه غمگین اولدیلر
 جبرئیل نازل اولوب عرض ایقدی یارسول الله (ضربه علی یوم الخندق افضل من عبادۃ الثقلین)
 علی انک اوردیق ی ضربت آرتوقدر جن وانسک عبادتندن بوندن صوگره قدر عبادت یر
 یوزینده عمله گله بوضربتگ ثمره سیدر. نعیم بن مسعود حضرتگ خدمته گلوب عرض ایقدی
 یارسول الله من دین اسلامه داخل اولشم وهیچکس منم مسلمان اولماقیمی بیلمور بگا اذن ویر
 گیدوب قریش ایله بنی قریظه آراسنه آیریلق سالوم حضرت اوگا اذن ویردی پس نعیم بنی قریظه
 قبیله سنگ یاتنه گلوب دیدی من سزله دوستم والله سیز وقریش و غطفان قبیله سی
 محمدگ یاننده برابر دکلنگز بدرستیکه شهر سیزگ شهرگزدر مالنگز، اولادنگز
 وعورت لرگز بویرده در قریظه غطفان گلوبلر دعوایه اکر فرصت تاپدیلر غنیمت
 ایدرلر واکر مغلوب اولسالار قایدوب گیدرلر اوز شهرلرینه، قالارنگز سیز ومحمد
 وسیزگ طاقتنگز یوخدر اونیه دعوا ایتکه من مصلحت گورورمکه سیز دعوا اتمیه سگز
 اونلارگ بیوک لرندن رهن آلمینجه که گلوب قلعه ده قالسونلر تاینکه اونلار سیزی
 قویوب قاجمیه لر پس ایکی طرفدن دعوا باشایوب محمدی آرادن گوتوروگ دیدیلر
 بوکیشی چوخ یخشی دیور صوگره گلدی ابوسفیانگ یانته دیدی ای اشراف قریش
 سیز یخشی بیلور سگز که من سیزی دوست دوتارام ایستیورم سیزه برمخفی سوزدیم
 بوشرطله که اولی آشکار اتمیه سگز دیدیار البته پس نعیم دیدی که بنی قریظه پشیمان
 اولوبلار محمدگ عهدنی سندیره مه محمدده اونلارا آدم گوندرویدرکه اونلاردن
 راضی اولماز مگر اینکه قریشگ اشرافندن رهن آلماق ایله که بر بهانه ایله آتوب ویرسون
 اونلاره که قتله یتورسونلر اکر سیزگ یاننگز آدم گوندروپ رهن ایسته لر البته
 ویرمیوگ واولرندن قورخوگ قریش دیدی عجب سوز دیدیگ صوگره غطفان

كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا (۲۵) وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغِيظِهِمْ أَلَّا يَتَالَوُا خَيْرًا وَكَفَى اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا (۲۶) وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرَوْهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ

قبيله سنك يانته گلوب دیدی سیز بیلور سنکرکه منده سیز دنم وقریشه دیدیکی سوزلری
اونلاره دخی دیدی ایلکه صباح اولدی ابوسفیان عکره بن ابی جهلی نچه نفر ایله
بنی قریظه طائفه سنک یانته گوندردیکه گاسونلر دعوا یه شرع ایدک که بویرده
قالماقدن تنکه گلوب اوزیمزگ و حیوانلاریمزگ آزوقه سی تمام اولدی یهودیلر
دیدیلر بوگون شنبه گونیدر ییزبرایش گورمروک ونعیم اونلارا دیدیکی سوزی دیدیلر
ایلکه بوخبری ابوسفیاله دیدیلر ابوسفیان دیدی که نعیم بزه بوسوزی نه یخشنی خبر
ویردی ابوسفیان اونلارا خبر گوندردیکه برنفر سیزگ یانکتره رهن گوندردیکه
ایستورسنکر بزیله گلوب دعوا ایدیک ایستورسنکر اتمیوگ. حذیفه یمانی دیر برکیجه
خندق دعواسنده اوقدر آجلق وسوده خ و قورخی بزه زور اتمه شدی که اونگ درجه سنی
اللهمدن سوا هیچکس بلمز حضرت پیغمبر اوکیجه نمازه مشغول ایدی برقدن نماز دن صوگره
سسلندی گیمدر گیدوب قریشدن بکا برخیر گذر سوگ اوآدم قیامتده منم یی داشم
اولار بهشته حذیفه دیر والله قورخنن وز حمتدن هیچکس سنی چخار تماند ایلکه
هیچکس گلمدی اوچ دفعه بوقرارله چاغیروب جواب گلمیوب حضرت منو چاغردی عرض
ایتدیم بلی یارسول الله حضرت بیوردی یا حذیفه گیت بو قومدن برخبر گتور اما هیچ برشیئی
عمه گتورمه قایدان زمانه دیک ایلکه قریشک لشکر کا هته گلدیم گوردیم تندیل بر نوعه
اسیرکه نه خیمه لری یرینده دایانور ونه طعاماری اودگ اوستونده طبخ اولور ابوسفیان
خیمه سندن چیخوب دیدی ای قریش طائفه سی دت ایدیک محمدگ جاسوسی سیزگ
یانکترده اولماسوگ حذیفه دیر همان ساعت یولداشمه دیدیم: کیمسن سن دیدی من
فلانم ابوسفیان دیدی قالماقدن تنکه گلدیک بنو قریظه بزه مخالفت ایتدی ویلده
برطرفدن بزه مجال ویرمور ابوسفیان دوه سنه منوب امر ایتدی گوچمکه منده اوخی
گمانه قویدیم که اولمغونی اولدورم یادیمه دوشدیکه حضرت بیوروب قایدانه دیک بر
شیئی عمله گتورمه ایلکه قایدوب حضرتگ خدمته یتشهیم گوردیم گنه حضرت نماز
قیلور ایلکه نمازدن فارغ اولدی احوالاتی حضرته خبر ویردیم حضرت بیوردی
بوندن صوگره اونلار دخی بزیم اوستمه گندلر بز اونلارگ اوسته گیده ریک ایلکه
صباح اولدی گوچوب مدینه گندیلر (۲۶) «مشرکر گومک ایدن اهل کتابی (بنی قریظه نی)
الله تعالی اوز قلعه لرندن نازل ایتدی واونلرک قبلرینه قورخی مالدی» قورخور دیلر
پیغمبردن واونگ اصحابندن «برقرقه سنی اولدور سنکر (کشیلرنی) (۲۷) و بر

مِنْ صَاصِيهِمْ وَقَدَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرَّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْتِيهِمْ رِجَالُهُمْ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ وَأُخْرَى مِنْ خَلْفِهِمْ يُضَاقُّونَ فِي أَيْدِيهِمْ وَأُولَئِكَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ لِقَاءُ رَبِّهِمْ أَفَلَا يُرْجَوْنَ (۲۷) وَأَوْرَثَكُمْ

فرقه سنی اسیر ایدرسنگز (اولادنی و عورتلرینی) والله ارث ویردی سیزه اولارنگ
یرینی واولکه لرینی و مال لرینی و اویری که سیزه اونی آياقلاماشدنگز» اياقنگز اویرلره
دگمه مشدی «والله هر شیشه قادردر» اویردن عبارت خیبرددر که تیزلیک ایله اویری فتح
ایدرسنگز. (الفصه) ایلکه حضرت رسول خندق دعواسندن مدینه مراجعت ایتدی لباسنی
سویونوب غسل ایدیردی که جبرئیل نازل اولوب باشنده استبرقدن عمامه و آتیه سوار
اولوب عرض ایتدی یا رسول الله سن سلاحی بدنندن آچوبسن و حال انکه ملائکه لر
سلاحلرنی آچمیولر الله بیورور که بنی قریظه دعواسنه حاضر اولسون من گیدیرم
اونلارگ قلمه لرینه زلزله سالمقه حضرت بیوردی بلال اصحابه خبر ویرسون که عصر
نمازی بنی قریظه ادا اولاجاق حضرت علمی علی^۴ و یروب اوزی اسباب جنگ
اگنه گیوب روانه اولدی ظاهر مدینه ده اوج مین قوشون جمع اولوب بنی نجار قبیله
سندن گیچن و قتده کوردیکه اوجماعت سلاح گیوب یولگ اوستنده صف چکوبلر حضرت
بیوردی سیزه گیم امر ایتدی دعوایه حاضر اولمه دیدیلر دحیه گلبی حضرت بیوردی
دحیه گلبی دگلدر جبرائیلدر که بنی قریظه قلمه سنی خراب اتمکه گیتدی ایلکه حضرت
علی قلمه ننگ ایاقنه یتشوب علمی یرده محکم ایدوب یهودیلر خبردار اولوب دیدیلر
عمروگ قاتلی گلدی حضرت بیوردی حمداولسون اوالله که اسلامی ظاهر و شرگی
برطرف ایتدی یهودیلر حضرت پیغمبره ناسزا سوزلر دیدیلر علی^۴ بوسوزلری
ایشیدوب حضرتگ قباقنه گلوب عرض ایتدی که لازم دگلدر سیز یهودیلرگ قلمه سنگ
یانه تشریف گتوره سنگز پیغمبر ییلدیکه اونلار حضرتنه نالایق سوز دیولر علی ایستغور
پیغمبرگ ایستمنی حضرت قلمه ننگ ایاقنه گلوب بیوردی ای دوهوز و میمولرگ
قرداشلاری گلوگ اللهم حکمنه یهودیلر دیدیلر یا ابا القاسم سنکه فحش ایدن دگل ایدیگ
پیغمبرص از بسکه چوخ حیالو ایدی بوسوزدن حیا ایدوب نیزه سی الندن ورداسی
چکنندن دوشدی یهودیلر حضرتگ یانه آدم گوندردیلر که بزله رفتار ایدیه اوقرارله که
بنی نضیر ایله ایدبر عورت و اوشاقمزی گوتوروب گیدگ و جمیع مال و دیاریمزی
سیزه و یرک حضرت راضی اولمیوب بیوردی اوشرطله که هرله ایستیم سیزگ
خصوصگزه عمله گتورم گم بن اسد دیدی ای جماعت یهود من سیزه اوج سوز دیرم
برینی قبول ایدیگ (۱) پیغمبره ایمان گتوروگ ییلور سنگز که اوحق پیغمبردر و عناد
و عداوتی آتوگ دیدیلر هرگز بز اوز دینمزدن باشقه غیری دینی قبول اتمروک

(۲۸) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُنَّ تُحِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنْتُمَا فَمَالَيْنِ
أُمْتُمْ كُنْتُمْ وَاسْرَحْنَ سَرَّاحًا جَبِلًا (۲۹) وَإِنْ كُنْتُنَّ تُحِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ

(۲) عورت و اوشاقلاری اولدور و گ و قلمه دن چخوب دعوا ایدیگ اکر نصرت تاپساگز
عورت و اوشاق گنه اله گتورمک اولار و اکر مغلوب اولساگز باری اولار اسیر
اولماسونلار دیدیلر گیم تاب ایدرکه اوز ایله عورت و اوشاقنی قتل ایدیه (۳) صباح
شنبه در و مسلمانلار بیلورلرکه شنبه گولی بز دعوا اتمروک جمعیت ایله چخوب دعوا
ایدیگ شایدکه غالب اولاق دیدیلر بز هرکز شنبه گوننگ احترامنی باطل ایدیه بله مریک
چوخ سؤال و جوابدن صوگره پیغمبرگ یانه آدم گوندردیلرکه ابولبابه نی که اولارگ
هم قسمی در اولارگ یانه گونده ره که اولیله مصلحت ایدیه لر ایله که ابولبابه اولارگ
یانه گلدی عورتار و اوشاقلار محاصره نگ تنک لکندن آغلادیلر ابولبابه الینی بوغازنه
قویوب اشاره ایتدیکه باغنغری کسه جکلر بو سوزی دیوب دیدیکنه پشیمان اولوب
اوردن چخوب برباش مسجده گیدوب اوزینی مسجدگ ستوته باغلادی بو احوال
توبه سورهنک ۱۰۲ مجی آیه سنده ذکر اولدی جناب علی ۴ بیوردیکه بوگون یاحمزه گیمی
گرک شهید اولام یا قلمه نی فتح ایلم و قلمه طرفنه حمله ایتدی اهل قلمه و احمیه دوشوب
حضرتنگ یانه آدم گوندردیلرکه نهجه که بنی قیناع آدم لرنی خزر ج اهلنه باغشلا دون
بنی قریظه نی دخی اوس قبیله سنه باغشلیه سن حضرت بیوردیکه برنهر آدم انتخاب
ایدیگ که بزله سزگ آراگزده حکم اولسون اولار سمع بن معاذی انتخاب ایتدیلر
ایله که سمع بن معاذی مدینه دن گتوردیلر اوس قبیله سی دیدیلر یاسعد بنی قریظه نگ
حکمی سنگ اختیارنده در امیدوار و رو که سنده اولارگ جالینی مراعات ایدیه سن
سعد جواب ویرموردی ایله که سعد حضرتنگ یانه یتشدی پیغمبر اوس قبیله سنه
بیوردی دوروگ اوز سیدگزده احترام ایدیگ پس سعدی احترامله گتوروب سعد
دیدى ای قوم آیاراضی سگز که من سیزگ آراگزده حکم ایلم هر ایکی طرف راضی
اولدیلر سعد دیدی منم حکمیم اودرکه بنی قریظه نگ کشیلرلی اولدوروب عورت
و اوشاقلارنی اسیر و مال لرنی مسلمانلاره قسمت ایدیه سگز حضرت بیوردی یاسعد
اونوع حکم ایتدیگ که الله تعالی یدمچی گوگت اوستنده اولوع حکم اتمشدی بو گتوره
حضرت بیوردیکه بنی قریظه طائفه سنگ قوللارنی باغلیوب مدینه گتورسونلر تا اینکه
مسلمانلارگ ضعیف لری دین اسلامگ قوه تلی ملاحظه ایدیه لر پس کنار مدینه ده خندق
قازوب اولساری بربر اولدوروب خندقه آتدیلر جمله مقتولین دو قوز یوز خر
ایدیلر مین بش یوز قلیچ اوچ یوز زره ایکی مین نیزه بش یوز قالخان و چاربا و سائر

جزو
۲۲

فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا (۳۰) يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنَ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِأَخِيضَةٍ مُّبَيَّنَةٍ
يَصْغِفُ لَهَا الْعَذَابَ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا (۳۱) وَمَنْ يَشْتَمِ مَنْكُنَّ اللَّهُ
وَرَسُولَهُ وَتَعَمَلْ عَالِحًا نُوْتِهَا أَجْرًا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا (۳۲) يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ
لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا
مَعْرُوفًا (۳۳) وَقُرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ
الزَّكَاةَ وَاطْنِ اللَّهُ وَرَسُولَهُ أِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَ كُمُ تَطْهِيرًا

شیئر واریدی ویدی یوز الی اسیر دوتوب مالاری واسیرلری اصحابه قسمت ایندی
(۲۸) «ای پیغمبر دیکن عورتلرکا اگر دنیا ننگ زنده کانهلنی وزیلتنی و روزی لرگ
یاخشینی ایستیور سگزیه گلوگ سیزی منفعت بردارایدیم» طلاق گزی ویرمک ایله
وطلاق گزی ویروب «سیزی بوراخیم گوزل نوعله بوراخماق» که آرادہ خصومت
اولمیه (۲۹) «واگر سیز اللهی واونگ پیغمبرنی و آخرت ایوبنی و بهشقه داخل اولماقی
واللهدن اوتری بگایا خونلیک و تنک لگه صبر اتمکی «ایستیه سگزر الله تعالی سیز
عورتلردن احسان ایدوب اطاعت ایدن لره بیوک اجر ویرر» بو آیه شریفه ده الله تعالی مخیر ایندی
پیغمبرگ عورتلرینی قالماق ایلله طلاق آتماق آراسنده (۳۰) «ای پیغمبرگ عورتلری
هرکسه سیزدن آشکارا گناه ایده باشقه معصیت ایدنلره ویریلن عذابگ ایکی مثلی اوغا
ویریلر» اوندن اوتریکه قرآن اونلارگ ایوبنه نازل اولوب واللهک عمده نعمتی که پیغمبرگ
عورتلیگی در اونلاره قسمت اولوبدر «وبوگونه عذاب اتمک الله آسان در»

(۳۱) «وهرکسه سیز عورتلردن الله واونگ پیغمبرینه اطاعت ویشی عمل ارایده
اونلارگ مزدنی ایکی دفعه ویرمیک» باشقه مؤمنلره ویریلن مزدگ ایکی مثلی پیغمبرگ
احترامی جهته «وبزمهیا ایتدیک او عورتلره یشی وگوزل روزی» هم دلیاده وهم آخرتده
(۳۲) «ای پیغمبرگ عورتلری سز سائر عورتلرگ بریسی کیمی دگل سگزر» قدر و منزلتده
«اگر سیز تقوی ایده سگزر» و معصیتدن پر هیز ایده سگزر و پیغمبرگ عورتلگنه خاطر جمع
اولمیا سگزر «پس یوموشا قلی اتمیک دانش گزی» یاد کشی لرایله دانشان وقتده که سیزه
طمع اتمه سولر اگر اجنبی ایلله صحبت ایدن وقتده تراکتله دانشا سگزر «قلبنده معصیت
ناخوشلقی اولان آدملر طمع ایدرلر و دانشان وقتده گوزل سوز دانشون» یا اینکه عرف
و عادتده موافق سوز دانشون (۳۳) «ای پیغمبرگ عورتلری ایولر گزده اوتورون و ایودن
چخمیوگ جاهلیت زماننده اولان عورتلرگ عادت کیمی» که زیبتلرینی اورتوب ایودن
چخوب خلقه نشان ویروردیار «ونمازی» شرطلری ایلله «عمله گتوروگ و زکوة

(۳۴) وَادْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا
 (۳۵) إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ
 وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ
 وَالصَّالِمِينَ وَالصَّالِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ
 أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (۳۶) وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَىٰ اللَّهُ وَرَسُولُهُ

ویریگ و اطاعت ایدگ الله و اونگ پیغمبرینه بدرستیکه الله تعالی استیور که پیس لیگی
 سیزاهل بیت دن آبارا و سیزی پاک ایده برنوع پاک اتمک» که باطنی و ظاهری عیب و علت
 سیزده فالیمیه. اختلافی وارد در که بوآیه شریفه کیمک حقنده در علمای اسلامک بمضی سی
 نقل ایدوبار که بوآیه حضرتگ عورتلرگ حقنده نازل اولوبدر و استدلال ایدوبلر بونیه
 که آیه نگ اؤلی و صوگره سی هاموسی عورتلرگ حقنده در و ممکن و سلیقه ایله مطابق
 دکلدر که اؤلی و آخری عورتلر حقنده و اورتاسی باشقه اشخاص حقنده اولو علمای اسلامک
 چوخی نقل ایدوبدر که بوفقرات حضرت علی و فاطمه و حسنین علیهم السلامک حقنده در
 و استدلال ایدوبلر (عنکم) کلمه سیله که خطاب در ذکوره اگر عورتلر حقنده اولسا گرك
 (عنکن) اولیدی فخر رازی تفسیرینده نقل ایدوبدر که اهل بیت کیملر اولمقدّه اختلافی
 وارد اولی بودر که عبارتدر حضرتگ اولادندن و عورتلریندن و حسن و حسین و علی
 علیهم السلامن و بوخصوصه علمای اسلامک چوخی قائل در که بوآیه علی ۴ و حسنین
 و فاطمه ۴ حقنده نازل اولوبدر. برگون حضرت رسول ام سلمه نگ ایوبنده یا فاطمه زهرا ۴ نگ
 ایوبنده یا توب اوستنه عباسنی سالمشدی اؤل امام حسین صوگره امام حسن اوندن صوگره
 علی ۴ پس فاطمه ۴ عبانگ آلتنه داخل اولوب حضرت عرض ایتدی بروردکارا هر پیغمبرگ
 اهلبیتی وار بولرده منم اهلبیتم در بولردن جمیع پیسلیگی آپارگلن پس بوآیه شریفه
 نازل اولدی و رجسدن عبارت بوآیه ده گناه اتمک در بوآیه دن آشکار معلوم اولور که بواشخاص
 هاموسی معصوم و ظاهری و باطنی رجسدن پاک در (۳۴) «ای پیغمبرگ عورتلری سیزگ
 ایوگره نازل اولان اللهگ آیتلر و حکمت لرینی یادگره گتورون بدرستیکه الله اوز بنده لرینه
 لطف ایدن و هراشدن خبر دارد در (۳۵) بدرستیکه مسلمان کشیلر و مسلمان عورتلر» که
 تسلیم اولوبلار اللهگ امرینه «والله و پیغمبره اینانان کشیلر و عورتلر و همیشه
 الله اطاعت ایدن کشیلر و عورتلر و دوغری دانشان و بلا و مصیبت لره صبر ایدن کشیلر
 و عورتلر و تواضع ایدن کشیلر و عورتلر و صدقه ویرن و اوروج دوتان کشیلر و عورتلر
 و برجلرلی زنا و حرامه مرکب اولماقسن حفظ ایدن کشیلر و عورتلر و اللهی چوخ ذکر ایدن کشیلر

أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ مِنْ أَمْرِهُمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا
(۳۷) وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي
فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قُضِيَ زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَا
كَمَالِكِي لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ

وعورتلر الله تعالى ذكر اولان صفترلره متصف اولان كسلره كناهدرينى باغشلاق
وييوك اجر حاضر ايديدر» آخرتده چوخ ذكرى علما تفسير ايدوبلر فاطمة زهرا
عليها سلامك تسييخنى ياتان وقتده ذكر اتمكه

(۳۶) «ايلكه الله تعالى واونك پيغمبرى برايشده حكم ايتديار مؤمن كشي وعورنگ
اختيارى يوخدر واولنره جايز دگادر كه اوگامخالفت ايدلر وهر كسكه نافرمانلق ايد
الله واونك پيغمبرينه» اولنرگ امرونيهنه باخميوب اوزى ايسنديكنى عمله
گتوره «حقيقتده آشكارا ضلالت يولنه دوشدى (۳۷) وياڭا گتور اوز ماليكه سن ديرسن
اوكسه كه الله نعمت ويرويدور اوگا» هدايت ايله «وسنده نعمت وبرويسن» اوگا پرورش
وازاد ايتكم ايله عبارتدر زيدبن حارثه دن كه حضرت اونى اوغولقه قبول ايتمشدى
اوگا ديوردگ كه «ساخلا اوز عورنگى» زينب بنت جحش كه طلاقنى ويرمه (شان لزول)
زينب بنت جحش حضرت رسولك بيبسى قزى ايدى حضرت اولنى خواستكارلق ايتدى
زيدبن حارثه يه زينب بيله گمان ايتدى كه پيغمبر اوزينه خواستكارلق ايدير راضى اولدى
ايلكه بيلديكه زيدبن اوتريدر انكار مقامنه گلديكه من پيغمبرنگ بيبسى قزى اولام
اما برنفر آتاسى نامعلوم كسه عورت اولام ابدأ بوايش اولماز ايلكه ذكر اولان آيه
نازل اولديكه الله وپيغمبر برامرى واجب ايدن وقتده هيچكسگ اختيارى يوخدر راضى
اولماقه زينب راضى اولوب پيغمبرامى اوز طرفندن وكيل ايتدى ايلكه زيده منكوحه
اولدى حضرت اون دينار آتمش درهم مهر قرار ويروب اللى مدطعام اوتوز صاع خرما
ضيافت ايچون اوز مالندن ويردى زمان جاهليتده رسم بو ايدى كه هر كس بر كسه اوغول
ديوب اولنى اوغولقه قبول ايتسيدى اونك عورتنى تزويج ايتكم حرام ايدى صلبى
اوغلنگ عورتنى تزويج ايتكم كيمنى الله تعالى ايسندى كه بو عادتى باطل ونسخ ايد
وبوز حتمى وعارى هيچكس قبول ايتمزدى مگر پيغمبر اوگا گوره الله تعالى بيلدبر
مشديكه زينب بنت جحش اونك عورتلى زمره سندنر برگون زيدايله زينب آراستده
قيل وقال عمله گلوب هر ايكى سى پيغمبرگ حضورنه گلوب ايسندى عورتنه طلاق
ويرسون پيغمبر بيورديكه عورنگى ساخلا طلاقنى ويرمه «وقورخ المهدن» عورنگا
طلاق ويرمك جهننه اوگا يتشن ضرردن الله تعالى بيورور پيغمبره كه «من گيزله دورسن

أَمْرًا مَّقْضًى (۳۸) مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فَبِمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ
 قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا (۳۹) الَّذِينَ يَلْقَوْنَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ
 أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا (۴۰) مَا كَانَ حَمْدُ آبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَئِنْ
 رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (۴۱) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ

اوزیورگنده او مطلبی که الله تعالی اونی آشکارا یدلدر و قورخورسن خلقدن «اگر زیده
 دیه سنکه عورتنگ طلاقی ویره سوگره سن ترویج ایدمه سن خلق دیه که محمد امر
 ایتدی او غوللقنه عورتی بوشیه تا اینکه اونی ترویج ایدمه «وسز اورد که اللهدن قورخاسن» فعل
 حرام ایتمکدن نه اینکه بنده دن قورخاسن واونلارگ تهمتندن قورخوب زینی ترویج
 ایتمک ایستیمه سن «ایله که زید اوز عورتندن احتیاجنی تمام ایتدی» لکاح ایدندن سوگره
 طلاقی ویردی وعدمه سی تمام اولدی «بز اونی سکا ترویج ایتدی تا اینکه مؤمنلره او غول
 چاغردیقلا ری آدم لرگ عورتینی ترویج ایتمکه بر گناه اولمه ایله که او غول چاغریلمش لر
 عوتلردن حاجت لرینی تمام ایدلر» طلاق لرینی ویرمک ایله و ترویج دن غرض او
 بدعتی خلق آراسندن گتورمک اولا «اللهگ امری اولمالو شکسز سک سیزدر».

زینب فخر ایدردی که پیغمبرگ او بری عوتلردن افضلدر بوجهنه که اونگ ترویجی اللهگ
 امری ایله عمله گل و بدر بعض حدیث لرده وارد اولوبدر که گویا پیغمبر زینی غسل
 ایدن وقتده گوروب او ٲامیل ایتدی بوسوزی زینب زیده خبر ووروب اوجهنه مطلقه
 ایتدی بوسوز اصلسز و محض بهتاندنر (۳۸) «الله تعالی اوز پیغمبرینه واجب ایتدیگی
 امر لری عمله گتورمکه هیچگونه گناه و ضرر یوخسدر» خواه بد عملی گوتورمک یا
 جاهلیت قانونی باطل ایتمک ایچون اولا پیغمبره ایراد ایدیر دیلر که بو قدر عورتی نه
 آلور پیغمبر گرک هیچ عورت آلمیه الله تعالی اونلارگ سوز لرینی رد ایدوب
 بیورور الله تعالی عادت قرار ایدوبدر سکا «او غادت و سنت کیمی که سندن قباق گیچوب
 گیدوبلر» نه که سلیمان بن داود و اونگ آتاسی قدر عورت ترویج ایتدی «واللهگ
 امری قدر و حساب ایله حکم اولونمش و عمله گللودر (۳۹) پیغمبر لرگ بوصفقلری
 وار که اللهگ ایلچی لیک لرینی خلقه یتور لر و قورخار لر الله دن» واجبی امری ترک ایتمکه
 «وقوخماز لر بر احدن اللهدن سوا و کفایت ایدر الله حساب چمکه» و جزا و یرمکه زمانیکه
 حضرت پیغمبر ص زینی ترویج ایتدی خلق تهمت ایدوب دیدیلر که محمد او غلنگ
 عورتی آلدی بوسبیه بو آیه نازل اولدی (۴۰) «دگلدنر محمد ص سیزگ کیشی لرگزدن
 بیستگ آتاسی» او غول اودر که کشینگ ییلندن گله سیزگ کشی لر یگز باشقه آدم لرگ

ذِكْرًا كَثِيرًا (۴۲) وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا (۴۳) هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ
 مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا (۴۴) تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَاعْدِلُهُمْ
 أَجْرًا كَبِيرًا (۴۵) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا (۴۶) وَدَاعِبًا
 إِلَى اللَّهِ بِآذَنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا (۴۷) وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا
 (۴۸) وَلَا تَطْعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذْيَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا
 (۴۹) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ

اولادی در «واما اللهم پیغمبری در پیغمبر لرگ آخر مجی سیدر» اولگ شریعتی
 قیامتہ دیک قالاجادر «والله تعالی هر شیئه خبرداردر» بنده لرگ صلاحی نهدراونی
 عمله گتورر (۴۱) «ای مؤمنلر اللهی چوخ ذکر ایدیگ» اولی یاددن چیخار تمیوگ
 (وسبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر) دیوگ (۴۲) «وتسبیح ایدیگ
 الله صبح ووقت و گیجه و قتی» یا اینکه صبح، ظهر، عصر، مغرب و عشا لمازنی قیوگ
 (۴۳) «الله ایلله الله در که رحمت گونده رر سیزه» سزگ گنا هتزی باغشلاق ایلله «واونگ
 ملائکه لریده» رحمت گونددر اونلاره دعا ایتک و رحمت نازل ایتک ایلله «تا اینکه
 سیزی قرانلقدن ایشقله چیخارده» جهلگ یا کفرگ قرانلقندن معرفت و یا ایمانگ
 ایشقلقنه یا اینکه جهنمدن بهشته «والله تعالی مؤمنلره رحم ایدندر» آخرتده
 (۴۴) «مؤمنلر اللهک رحمتنه یتشن گونده الله طرفندن یتشن تحفه سلامدر» یا سلامتلیک در جمیع
 آفتلردن «والله تعالی اونلارا بیوک اجر حاضر ایددر (۴۵) ای پیغمبر بدرستی که بز
 گوندردیک سنی شاهد اولاسان» اوزامتگا که دلیاده نه عمل ایدوبلر گنا هندن و خیردن
 وسنگ شهادتگا مطابق اونلاره اجر و یریلله «وبشارت و یرن سن» بهشله اوکسه که
 بکا اطاعت ایدده «وقورخولانسن (۴۶) و جاغر انسن الله طرفنه و ایشقلو چراغ سن» لیجه که چراغله
 قرانلق گیجه ده یول تاپماق اولار هکذا سنله ضالالتدن هدایتنه یتشمک اولار
 (۴۷) «ومژده و یر مؤمنلره که اونلاره الله طرفندن بیوک بخشش وار (۴۸) کافرلره
 و منافقلره اطاعت ایتمه» نیجه که اول سورده شرح اولوندی «واعراض ایت اونلارگ
 اذیتندن» الله تعالی سنی اونلارگ شردن حفظ ایدر «وتوکل ایت الله اوکفایت ایدر
 وکیل لگه (۴۹) ای مؤمنلر ایلکه مؤمنه عورتلری نکاح ایتدگز سوکزه طلاق و یردگز
 اونلاره ال و ورالندن بقیاق» کنایه در دخولدن «پس یوخدر سیزگ نفقظه و اونلارگ
 ضرر نه عده ساخلاق» نه وقت خواهش ایتسه لر تازه ار اختیار ایدده ییلرلر «پس اونلاری
 نفع بردار ایدیگ» الی بوش یولاسالمیوگ اگر مهر معین اولمیه «وطلاق و یرگ

عَلَيْهِمْ مِنْ عَدَّةٍ تَعْدُوْنَهَا فَمَتَّوْهُمْ وَسَرَّحُوْهُمْ سَرَاحًا جَمِيْلًا (۵۰) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي آتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ مِمَّا آفَاءَ اللَّهِ عَلَيْكَ وَبَنَاتُ عَمِّكَ وَبَنَاتُ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتُ خَالَكَ وَبَنَاتُ خَالَكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ مِنَ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَفْرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِيْ أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُوْنَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا (۵۱) تَرْجِيْ مَنْ تَشَاءُ مِنْهُمْ وَتُوْثِيْ إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمِنْ أَبْتِغِيَتْ مِّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ إِنْ أُنْقِرَ أَصْنَافُهُمْ وَلَا يَحْزَنُ وَيَرْضَىٰ بِمَا آتَيْنَهُمْ كُلُّهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا

اونلاره گوزل طلاق ویرمک ایله» اوللارگ حقنده ظلم ایتیموگ دست خالی یولا سالماق ایله (۵۰) «ای پیغمبر بدرستیکه بزحلال ایتدیک سگا سنگ او عورتلرگی که اوللارگ مهرلرینی و یرویسن و حلال ایتدیک او کنیزلری که سنگ اللرگ اونلارا مالک اولوب اومالسن که الله غنیمتدن سگا قلیتاروب در» ابراهیمگ آناسی ماریه قطیه، صفیه و جویریہ کیمی که دعوا وقتنده اسیر اولونمشدی و حلال ایتدیک سگا «سنگ عمون قزلارینی و بی بیگ قزلارینی، دایگ قزلارینی، خالاگ قزلارینی، او عورتلریکه که هجرت ایتدیلر سن ایله» مکدن مدینه یه و حلال ایتدیک سگا او «مؤمنه عورتی که اگر اوزینی پیغمبره مهر سر باغشایه» محض سنله ترویج جهته شرافت کسب ایتمک ایچون «پیغمبر دخی اولی ترویج ایتمک ایستیه» جائز درنه اینکه واجب و اگر مؤمنه اولمیان عورت اوزینی هباید پیغمبره جائز دگلدر اونی ترویج ایتمک. بو ترویج مختصدر سگا یا پیغمبر «نه اینکه سائر مؤمنلره» اونلار هبایلله ترویج اید ییلملر «بتحقیق ییز ییلدیک او حکملری که اونلره فرض ایتدیک اونلارگ عورتلری واللری مالک اولدقلری کنیزلرگ خصوصنده» و سنگ امتگا واجب ایتدیک که دورتن زیاده عورت آل میالار و مهر مقابلنده ترویج ایدلر اما سائر خلق کنیزی ساتون آل سونلار بو تحدیدی سندن گوتوردیک «تایینکه سنگ ایچون تنک لیک اولمیه الله باعشلیان و رحم ایدن در» پیغمبرگ عورتلرنگ بعضی سی پیغمبره اذیت ایدوب زیاده نفقه کسوه ایستیوب شدته صبر ایتمیودیلر تاینکه ایش اومقامه گلدیکه برآی پیغمبر اونلارگ هیچ بریسی ایله صحبت ایتدی اوگا گوره الله تعالی او حضرته اختیار و یردیکه عورتلرگ هانسنی ایستیه ساخلیه هانسنی ایستیه اوندن کنار اول. هرکس دورت عورتی اولسا گرکدر هرگیجه بریسنک یاننده یاتا پیغمبرگ عورتلریده ایستیردیلر که اوجناب دخی او قرارله رفتار اید اما الله تعالی

وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تُنكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا (۵۴) إِنْ تَبَدُّوا شَيْئًا أَوْ تَخَفَوْهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (۵۵) لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ

چکه «ایلمکه چاغریلدنر پس داخل اولوگ وزمانکه یدنر داغ-لوگ» طعمادن صوگره «صبحث ایتمک ایچون بربرگزده مانوش اولمیوگ حقیقتده پیغمبره سزگ بو عملدنر اذیت ایندر وحیا ایندر سیزدن» که سیزی امرایده منزلدن چیخماقه «والله حیا ایتمزحق دیمکدن ایلمکه پیغمبرگ عورتلریندن برشیئی ایستدنر» که اونئی ایستمکه محتاج اولاسنر «پرده الدنن سؤال ایدنک بنوع سؤال ایتنک پائیزه راقدر هم سزگ قبلرگزده همی عورتلر قبلرینه» که نظر ریه دن (پس گوزله باخماقندن) حفظ ایدر و کشیار عورتلره و عورتلر کشیلره میل ایتنر «وجائز دگلدر سزه که پیغمبری اینجده سزگ» اونگ امرنه مخالفت ایتنک ایله «وجائز دگلدر که نکاح ایدم سزگ اونگ عورتلرینی اونگ وفاتندن صوگره همیشه لیکدر بو حرام اولماق بدرستیکه سزگ پیغمبره اذیت ایتنک الله یاننده ییوکر گناه و عقوبت جمنه (۵۴) اگر سیز آشکار ایدم سزگ برشیئی یا ایلمکه گزین ساخیه سزگ الله هر شیشه عالمدر» طایحه دیدی سببه در پیغمبر بزیم عورتلریمزگ پاچه سی آراسنه داخل اولور ارلرینک وفاتندن صوگره اما بزه اونگ عورتلری حرام اولور اگر پیغمبر وفات ایتسه من ام سلمه منی اما تفسیر کبیرگ یازماقنه گوره عایشه منی ترویج ایدم حکم بو آیه اشاره در اونگ ذمنه (بیان) حجاب باره سنده اولان آیه هر چند که حضرت پیغمبر صرگ عورتلری خصوصه سنده وارد اولوب اما حکمی جمیع مسلمان عورتلرینه شامل در بوسببه که (حجاب دالسندن دانشون) سوزی نیچه مطلبه شاملدر (۱) یوزی و بدنک سائر یرلری آچیق اولدیقی حالده ضرورتسیز دانشمق (۲) مطلق نامحرملرایله دانشمق (۳) احتیاج و ضرورت وقتنده دانشمق. اسلام علمالرگ چوخی بو آیه ایله فتوا و یروبلر که نامحرم عورتله دانشمق حرامدر حتی عورت کشیه سلام ویرسه اگر عورت قوجه ایسه اوکا باخماق جائز اولان گیمی سلامنگ جوابنی دخی اوجادن قایتارمق واجبدر و اگر عورت جوان ایسه گرگدر اونگ سلامنگ جوابنی آهسته رد ایتنک که عورت ایشتیه اما اوصورتده که دانشماق لازم اولا مثلاً آلیش و یریش یا شهادت وسائر احتیاج وقتی اوصورتده دانشماقک جائز اولماقنده اشکال یری یوخدر اما ضرورت اولمیان وقتده عورتک اوزی نامحرم اولان گیمی سسی دخی نامحرمدر حتی نماز وقتنده عورتک اوجادن نماز قیلماقنی دخی جائز گورمیو بلر و اگر عورت اوجادن نماز قیلا و اونگ سسنى نامحرم ایشیده اونمازگ باطل اولماقنه فتوا و یروبلر و بو باره ده

فِي آبَائِهِمْ وَلَا ابْنَاتِهِمْ وَلَا إِخْوَانِهِمْ وَلَا أَبْنَاءَ إِخْوَانِهِمْ وَلَا
 نِسَائِهِمْ وَلَا مَالَهُمْ كَتَابُ إِيْمَانِهِمْ وَأَتَقَبَّلُ اللَّهَ أَنْ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا
 (۵۶) إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

علمالارڭ چوخنڭ بومسئله ده اولنلرايله هم راي اولمقلريني ادعا ايدوبلر حتى بعض
 علمالر ديوبلرکه عورت اوجادن نماز قیلا هرچند نامحرم اونڭ سسني ايشتميه
 گنده نماز باطلدر بو ذکر اولان سوزڭ خلاصه سی اودرکه علمالارڭ اگثری بوڭا
 قائل اولوبلرکه عورتڭ اوزی نامحرم اولان گیمی سسلی دخی نامحرمدر بعض
 علماسی نامحرم بیلمیوبلر اوشرطله که فتنیه وفساده سبب اولمیه. عورتلرڭ یوزلری
 وتوکلری اورتلو اولمق. نامحرملرایله اوتوروب دانشمامقی اؤل دهمه لازم گورن
 امورسیاسیه جملة اصحاب رسول الله دن اعلم اولان ایکمچی خلیفه عمررض حضرتلری
 ایدی نیچه دهمه حضرت پیغمبرڭ یاننده گوروردیکه اصحاب وباشقه شخصلر حضرتڭ
 ایوبنه گلوب گیدن وقتده اوجناڭ عورتلرینی گوروب کشیلرڭ الی عورتلرڭ
 بدننه غفله دگوردی عمر حضرتلری آرزو ایدیردیکه کاش عورتلر گشیلردن گزله نوب
 بربريله گفتگو ایتیمیدیلر تا اینکه آیه حجاب نازل اولدی حضرت ییوردی ای خطابڭ
 اوغلی الله تعالی سنڭ ایستدیڭک مطلبی عمله گتوروب حجاب آیه سی نازل اولدی.
 عورتلرڭ کشیلرایله بریرده اوتوروب دوروب صحبت و معاشرت و مشاورت اتمکینی
 اسباب ترقی حساب ایدنلرڭ دلیلنی بو حواله دیک بنده حقیر فهم ایتیمیوبدر، بزیم بو
 سوزیمزدن هرگز معلوم اولمور که نسوان طائفه سنڭ تعلیم و تربیه سسنی جائز
 گورمیوریک بلکه عورتلرڭ تکلیفی گشیلرڭ تکلیفندن زیاده اولمقه گوره اگر
 گشیلره تحصیل اتمک سنت ایسه عورتلره واجب اولار و حال انکه کیشیلره تحصیل علم
 اتمک واجبدر بوضورته عورتلره بطریق اولی واجب اولار. فرض ایدڭ که ناخوش
 عورتلریمزڭ یا نه طبیب گنورمک لازم اولاکشی طبییی گتورمکدن عورت طبییه سی گتورمک اولی در
 علی الخصوص او طبییه مسامه اولا بومطلب یعنی عورتلرڭ تحصیلی و لوازمانی،
 عورتلرایله کشیلر بریرده اوتوروب عبت یره بیفایده صحبت ایتمکدن، باشقه بر مطلبدر
 بویکی مطالبڭ فرقه دقت اتمکی قاری لریمزدن گمال احترامله توقع ایدیریک.

(۵۵) «گناه یو خدر عورتلره» یوزلرنی گوسترمکه «آنالارینه و نه اوشاقلارنه و اولادنه
 و نه قرداشلارنه و نه قارداشی اوغلانلارنه و نه باجیلاری اوغلانلارینه و نه اوز جنسلری
 و یا هم مذهب لری اولان عورتلره» بومطلبڭ تفسیری سورۃ نورڭ ۳۲ جی آیه سنده
 شرح اولوندی «و نه او کس لره که اولنلارڭ اللری مالک اولوبدر» قول وکنیز «و کرکدر

(۵۷) اِنَّ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَاَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا
 (۵۸) وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا كَتَبْنَا فَقَدْ اٰجَعْتُمُوْا اٰهِنًا ۚ وَاِنَّ اٰمِسِنَا
 (۵۹) يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّاَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِيْنَ يُدْنِيْنَ عَلَيْهِنَ مِنْ جَلَابِيْبِهِنَّ
 ذٰلِكَ اَدْنٰى اَنْ يَّعْرِفْنَ فَلَا يُؤْذِيْنَ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا (۶۰) لِّئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ الْمُنٰفِقُوْنَ
 وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُوْنَ فِي الْمَدِيْنَةِ لَنَغْرِثَنَّ فِيْكُمْ لَبِيْئًا يُمِرُّكُمْ اِلَّا يَجَاوِرُوْكَ فِيْهَا اَلْقِبْلَةَ
 (۶۱) مَلْعُوْنِيْنَ اَيْنَ مَا تَقِفُوْا اَخِذُوْا وَقْتِلُوْا قَتْلًا (۶۲) سَنُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ اَعْيُنُوْا ۚ اِنَّ الَّذِيْنَ فِي الدُّنْيَا لَمِنْ اَكْثَرٍ

حزب

عورتلر اللمدن قورخسونلر» معصیت اتمکدن یا اینکه اوزلرنی نامحرمة گوسترمکدن
 که فتنه سبب اولمیه «بدرستیکه الله هر شیئه شاهد وحاضر در (۵۶) بدرستیکه الله
 واونگ ملاتکه لری ثنا و صلوات گونددر محمد پیغمبره ای اوکسلرکه ایمان گتور و بسنر
 سیز دخی رحمت گونددریگ پیغمبره و سلام و پروگ کامل سلام و یرمک» یعنی آدی
 ذکر اولانده دیون (اللهم صل علی محمد و آل محمد) و سلام و یروب دیوگ (السلام
 علیک ایها النبی ورحمه الله و برکاته) بعضی دیو بدرکه صلوة گونددرمک لمازده و آدی ذکر
 اولانده واجبدر بوگا قائلدر امامیه و شافعیه بعضی واجب بیلمیو بدر بوگا قائلدر حنفیه
 (۵۷) «بدرستیکه اوکسلرکه اذیت ایدرلر الله و اونگ پیغمبرینه» و اوگا مخالفت ایده
 «الله اونلاری دنیاده و آخرتده رحمتندن اوزاق ایدر و اونلاره آخرتده دردناک عذاب
 حاضر ایدر (۵۸) و اوکسلرکه اذیت ایدرلر مؤمن کشیلره و مؤمن عورتلره و اونسیزکه
 اولار کسب ایدوبلر» اونوع عملکه اولنگ سسبینه مستحق اذیت اولالار «پس
 بتحقیق اوستلرینه بهتان و بیوک گناه گوتوردیلر (۵۹) ای پیغمبر دیکلن اوز عورتلرگا
 وقرلارگا و مؤمنلرگ عورتلرینه که ایودن چخان وقت اوزلرینه چادرشبلرینی یاخون
 اتسونلر» اما گفیزلره واجب دگلدر «بوگونه اورتکم یاخونراقدر بوگا که اونلار
 تاینیلار» که اونلار آزاددرلر وکنیز دگلدر «پس اونلارا اذیت اتمزلر» ظرافت اتمک ایله
 اونوع اذیت ایله که کنیزلره ایدرلر یا اینکه اونلار معروفه اولارلار عفت ایله هیچکس
 اونلارا متعرض اولماز و خیانت ایله باخماقله اذیت ایتمز «والله تعالی باغشلیان در» بوندن
 سابق چادره سیز گیدوب گردبکلی کناهرلی «ورحم ایدندر»

(۶۰) اگر منافق و اوکسلرکه اونلارگ قلبلرینده ناخوشاق وارددر» معصیتدن یا ضعف
 ایماندن «ومدینه ده آراجیف و باطل سوزلر دانشانلر» جهاده گیدن مسلمانلرگ
 باسیلماق خبرلی خلق آراسنده یا لان یرده دانشلر ضعیف الایمانلری گمراه اتمک ایچون

وَلَنْ تَجِدَ لِسِنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا (۶۳) يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ
لِلَّسَّاعَةِ تَكُونُ قَرِيبًا (۶۴) إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا (۶۵) خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا (۶۶) يَوْمَ تَقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ
وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ (۶۷) وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَكُنَا وَكَبَرَاءَنَا فَأَصْلَحْ سَبِيلَنَا
(۶۸) رَبَّنَا إِنَّهُمْ ضَعِيفِينَ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنَمِ لَمَّا كَبُرَ يَا (۶۹) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا
كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسَى فَبَرَّاهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا (۷۰) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

اگر «بوعمل مردن کرو دور میله هر آینه، بزنی اونلار مسلط. ایدم ریک» تائیکه اونلاری
اولدوروب مدینه لی پاک ایدم سن «صوگره سنله همسایه اولمازلار مدینه ده مگر آز
زمان» که عبارتدر بومار زمانیه قتل زمانی آراسته (۶۱) «اونلار اوزاق اولانلارد
اللهی رحمتندن» مؤمنلرگ دیلیرنده «نه یرده که اونلار تاییلدیلر اخذ اولونارلر
اولدش اولارلار برنوع اولمک» ایله که ذلتی هامویه معلوم اولار (۶۲) بو آیه
۳۸ مجی آیه ده شرح اولدی (۶۳) «مخلوقات سندن قیامت ساعتندن سؤال ایدرلر
که نه وقت اولاجاق دیکلن حقیقتده اونی بلمک الله یاننده در» اوندن سواهیچکس اولی
بلمز «ونه شیئی سکا ییلدیردی که قیامت نوقت قائم اولار امید که قیامت یاخون اول
(۶۴) بدرستی که الله لعنت ایتدی کافرلره واونلاره یانمش اودی حاضر ایتدی
(۶۵) همیشه لیک درلر اولده تاپمازلار اوزلرینه نه دوست نه گومک ایدن» که عذاب
اونلردن دفع اید (۶۶) «اوگونده که اونلارگ یوزلری اودده دولانار» اوز اصلی
رتکندن و ساری و قرا اولار تاسف ایله «دیلر ای کاش بز اطاعت ایدیدیک اللهی
امر ونهینه و اطاعت ایدیدیک پیغمبره» بزى دعوت ایتدیکی امرلره (۶۷) «ودیلر
ای بزیم اللهی بدرستی که بز اطاعت ایتدیک اوز آقاریمزه و بیولک لیمزه» که شهرلر ده
وقریه لر ده آفاق و بیولک لیک ایدر دیلر «پس بزى گمراه ایتدیلر حق یولدن» بزى ضلالت
سالدیلر (۶۸) «ای بزیم اللهی اونلار ایکی قات عذاب ایت» بریسی اوزلرلرگ
شقاوتی و بریسی بزلى ضلالت سالمق جهته «اونلاری اوز رحمتندن اوزاق ایت
بیولک اوزاق اتمک (۶۹) ای مؤمنلر اوکسلر کیمی اولمیون که موسی به اذیت ایتدیلر»
سیزده اونگ گیمی محمد ص اذیت ایتمیوگ. موسی به اذیت اولونماق خصوصنده
نچه روایت وارد اولوب مشهور بونلردر که موسی لی متهم ایتدیلر که هرولنی داغه
آپاروب اولدوروب یالینکه قارون متهم ایتدیکه موسی زنا ایدوب یالینکه موسی

اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا (۷۱) يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ فُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا (۷۲) إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ
يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا (۷۳) لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ
وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

چوخ حیالی ایدی هر وقت غسل اتسیدی هامودن خلوت ایدردی بنی اسرائیل
دیدیلرکه موسی خلوت غسل اتمور مگراوندن اوتریکه بدننده عیب وار بردفعه موسی
گیدوب چایک یاننده غسل ایدیردی ولباسنی برداشک اوستنه قویمشدی بنی اسرائیل
خلوت گیدوب موسی به سودان چیخانده باخدیله گوردیلرکه موسی ننگ بدنی جمیع
عیوباتدن سلامندر اودرکه خداوند عالم بیورور «الله تعالی موسی نی اونلر دیدیکلری
تهمتدن اوزاق ایتدی و موسی الله یاننده گوزل و قدر و منزلتی اوجا ایدی
(۷۰) ای مؤمنلر قورخوڭ اللهین حق و محکم سوز دانشون» ایچنده خلاقی اولماسوڭ
(۷۱) اگر بيله اتسه نر الله اصلح ایدر سیزه سزگ عمل نری» توفیقنی سیزه یولدش
ایدر «وسیزگ گناه نری باغشلار و هر کسه اطاعت ایده الله و اونگ پیغمبرینه پس
رستکار اولای ییوگ رستکار اولماق (۷۲) بدرستی که بزگوستردیک و تکلیف ایتدیک
امانتی» که عبارتدر احکام و شرایعین یاعهد و فائتمکدن یانبوت و امانتی «گوگلره ویره
و داغلاره پس قبول اتمدیلرکه امانتی حمل ایده لر و قورخدیله اونی گوتورمکدن
اما اونی انسان گوتوردی حقیقته انسان اوز نفسه ظلم ایدندر» کناهه مرتکب
اولماق ايله یالینکه امانتی انسان کامل (انبیا و اولیا) قبول ایدوب مظلوم اولدی امانت
طرفندن «و انسان جاهلدر» امانته خیانت اتمک مقابله اولان عذابدن یالینکه مجهول
القدردر (۷۳) «عاقبت امر بودرکه الله عذاب ایدر منافق کشیلره و عورتلره و مشرک کشیلره
و مشرکه عورتلره» امانتی ضایع اتمک جهنمه «والله تعالی قایدار رحمتی ايله مؤمن
کشیلره و مؤمنه عورتلره» اونلرگ گناهنی باغشلار «والله تعالی باغشلیان و رحم ایدندر»

سورة السبا (۵۳) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (۱) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ
 (۲) يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ
 الْغَفُورُ (۳) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِنَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمٌ أَغْيَبٌ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْفَرَمِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ الْأَفْئِ كِتَابٌ مُبِينٌ
 (۴) لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (۵) وَالَّذِينَ

(۱) «حمد او الله ایچوندر کسه اوکما مخصوصدر» واونک تصرفندهدر
 «او مخلوقاتکه کوکلده ویردهدر واونک ایچوندر حمد آخرتده» مؤمن
 بنده لرینه ویریلن نعمتلر مقابلنده «والله حکمت طریقیله رفتاریدن وجمع معلوماته
 خبردار اولاندر (۲) بیلر اوزادی که داخل اولار بره» یاغش، خزینه و میت گیمی
 «واوزادیکه خارج اولار یردن» اوت، نباتات، معدنیات، حیوانات گیمی «والله بیلر
 اوزادیکه گوگدن نازل اولار» یاغش، روزی، ملک گیمی «واوزادیکه گوکه چخار»
 ملائکه یابنده لرک عمللری یا بخارات ارضیه و اعمال عباددن «والله رحم ایدن و باغشیلاندر»
 گناهکارلرک گناهنی (۳) «مشرکگر دیدیلرکه بزه قیامت گلمیه جگدر دیگن یا محمد بلی
 آند اولسون منم اللهه قیامت حقدر، سیزه قیامت هر آینه گلر الله غیبی بیلندر (لایعزب
 کلمه سندن آیه لک آخرینه دیک یولس ۱۰۰ مجی سوره ننگ ۶۲ مجی آیه سنده شرح اولدی)
 (۴) تائیکه الله جزا و مزد و بره اوکسلره که ایمان گتوردیلر و صالح عمللر ایتدیلر
 اوطائفه ایچون گناهلارنک باغشیلانمقی و گوارا روزی وار» عبارتدر بهشتدن
 (۵) «واوکسلرکه سعی ایتدیلر بزیم آیت لریمزی باطل ایتمهک اللهی عاجز ایدن حالد
 اولار ایچون دردناک عذاب واردر (۶) سنگ اللهک طرفندن سکا نازل اولان
 قرآنی علم صاحبلی اولان مؤمنلر گوروب بیلرلرکه او قرآن حقدر» والله طرفندن
 نازل اولوبدر «واو قرآن خلقی هدایت ایدر جمیع خلقه غلبه ایدن و جمیع ایشلرینده
 بکنیلمش و حمد و ثنایه لایق اولدی الله (۷) و کافرلر بربرینه» تعجب یولیه «دیدیلر

سَوْفِي آيَاتِنَا مَا جِزِينَ أَوَلَيْسَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ الْيَسْمِ (۶) وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (۷) وَقَالَ الَّذِينَ
كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى رَجُلٍ يُنْبِئُكُمْ إِذَا مَرَقْتُمْ كُلَّ مَمَرٍ أَنْتُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ
(۸) أَفَتَسْتُرِي عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جُنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ
(۹) أَقْلَمُ يَرَوْنَ إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَنْ تَنْشَأَ خُفَّ بِيَهُمُ الْأَرْضُ
أَوْ تَنْقُطَ عَلَيْهِمْ كَفْأً مِنَ السَّمَاءِ أَوْ فِي ذَلِكَ لَا يَكْفُلُ عَنْهُمْ يَوْمَئِذٍ (۱۰) وَأَقْدَانِيَّةٌ إِذَا دُودِمْنَا
فَضْلًا يَاجِبَالٍ أَوْ يَبِيٍّ مَعَهُ وَالطَّيْرِ وَالثَّالِثَةِ الْحَدِيدِ (۱۱) أَنْ أَعْمَلَ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ

که آیاسیزی بزهدایت ایدک اوکسه که سیزه خبر ویرر وگمان ایدر ایلکه پارچه پارچه
اولدگز تمام پارچه پارچه اولاندن صوگره سیزه هرآینه تازه دن خلق اولار سگز
وحشره گلر سگز بوسوزدن اونلار گ قصدی پیغمبر ص استهزا اتمک ایدی
(۸) «محمد یالان یره الله بهتان دیدی یا اینکه اونگ جنولی وار» الله تعالی بیورور
ایش بیله دگلدن که اولار دیورلر «بلکه اوکسرکه آخرته ایمان گتور میورلر عذابده
و حقندن اوزاق ضالانده درلر (۹) آیا اولار باخمیورلر وگور میورلر اونلار گ قباق
دال، صاع، صول، طرفارینده اولان گوگلره ویره» هر طرفدن اونلری احاطه ایدوب
اودا یره دن چخوب قلمچه قدرتلری یوخدر اگر بیز ایسته سگ اونلری یره
باتیرم ریق» فارولی یره باتیران گیمی «یا اینکه گوک طرفندن برپارچه اودگوندره ریک
حقیقته بونده هرآینه علامت وار جمیع بنده لره که الله طرفنه رجوع ایندردر»
(۱۰) «داوده اوز طرفمزدن مرحمت ایتدیک» اونی پیغمبر ایدوب زبور کتابی
ویردیک «وداغلره و قوشلره دیدیک که داودایله تسبیح ایدوب سسینه سس ویرگ»
والله عبادت ایدیگ «ویر اونا دمیری یومشاق ایتدیک» موم گیمی اودسینز اوندن
زره درست ایدردی بعضی بیله دیویدرکه گویا دمیرگ موم گیمی اولماقی داوده
معجزه اولایلمز اوسبیه که معجزه قومی دعوت اتمک مقابلنده بردفعه یا ایکی دفعه
اولار نه اینکه مدت عمرینده بلکه دمیری اریدوب اصلاح اتمک علمنی الله تعالی
ویردردر... بوسوز قرآنک خلافیدر بوسبیه که الله تعالی بیورور «بیز دمیری اوکا
یوموشاق ایتدیک» نه اینکه یوموشاق اتمک علمنی اوکرتدیک اگر مراد بوایه، بو
زمانلرده اولان استادلر که نوع بنوع صنعتلر و غریبه ماشینلر ایجاد ایدوبلر الله
اونلره نیچه درجهلر داوددن آرتق فضیلت ویردردر بوسورتده الله تعالی بیوردیقی

وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (۱۲) وَلَسَلِّمُنَا لِرَبِّحِ غَدَوًا شَهْرًا وَرَوَّاحًا شَهْرًا
وَأَسْأَلُ اللَّهَ عَيْنَ الْقَطْرِ وَمِنَ الْجَنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ ذَنْبًا وَمَنْ يَزِغُ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرٍ فَإِنَّهُمْ
عَذَابُ السَّعِيرِ (۱۳) يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِبَ وَتَمَاثِلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ

«بیز داوده اوز طرفمزدن فضیلت ویردیک» سوزنگ منی سی نه ایش همان فضیلتی
بوزمانه نگ آدمربنه دخی و یروب که دمیری علم قوه سیله صافی ایدوب قزیل قیمته
بلکه قزیلدن زیاده قیمته ساتورلر بوسوزه بزیم جوایمز اولایلمز مگر اینکه دیمک: داود
زمانه نگ اهلی، علم وصنعتدن بیخبر اولماقنه گوره دمیری ایدوب صافی اتمک و
اوندن زره قایر قی اوزمانه گوره بیوک فضیلت ایش اما بزیم بوزمالمزده اولان
اهل صنعت واختراع لرگ فضلی داوددن آرقدر بوایکی سوزی عقل و دیانت میزانیله
چکمک قاری لرگ اوز لرنگ انصافنه حواله اولونور. (۱۱) «امرایتدیک داوده که دمیردن
کامل زره لر درست ایت» والکک کسیله عمله گلن روزی ایله گذران ایت «والدازه ملی
ساخلا اولی توخو مقدمه» گیجه وگونوزگ هاموسنی کسبه صری اتمه یالینکه زره له ایله
دار اولاکه بربرینه یاپشه و نه ایله وسعتلو اولاکه اوخ داخل اولمقدن ساخلا میه و دیدیک که
«بخشی عملر ایتدیک» والله ویردیکی نعمته شکر ایتدیک «حقیقتده سیز ایتدنگز عملری
من گورورم (۱۲) ییلی سلیمانله مسخر ایتدیک» هانسی طرفه اسمک ایسته سیدی او
طرفه اسوب اونگ بساطنی آپاراردی «صبح وقتی و گیجه وقتی برآیلق یول مسافتی
آپاراردی» یعنی برگونده ایکی آیلق یول گیدردی «واوندن اوتری مس چشمه سی جاری
ایتدیک» که سوگیمی آخوردی و مسخر ایتدیک اوکا «جندن اوکسه اونگ یاننده اللهک
اذنیله ایش گورردی» نجه که عمله صاحب کاره عمل ایدر و سلیمان هرگونه بیوک ایشلر
وایولر تعمیر اتمک امر ایستدی اطاعت ایدردیلر «سلیمانله مسخر اولان جنلردن
عدول ایدوب اطاعت ایتملره جهنمک یاندیران اودندن دادیزدیره ریق (۱۳) سلیمانله
ایستدیکی شیئلری قایر ایدیلر محرابلردن» مسجودن چونکه بیت المقدسک مسجودنگ
بناسنی داود ۴ عمله گنوروب بر قدر تعمیردن صوگره طاعون ناخوشلقی عمله گلنکه
گوره مسجد ناتمام قالمشدی نوبت سلیمانله یتش وقت امر ایتدی انس وجهه که مسجدی
تعمیر اتمک شروع اتسونلر پس جنلری گوندردیکه گیدوب معدنلردن مرمر داشلار
گنوروب مسجده صرف و معدنلردن قزیل و گوموش و سائر جواهرات گنوروب
مسجدی مزین ایتسونلر بوقرارله مسجد مزین و منقش تعمیر اولوب بخت نصر
بیت المقدسه مسلط اولان زمانه دیک همان حالده قالوردی اونگ تسلط زمانی هاموسی
غارت اولدی خلاصه جنلر سلیمانندن اوتری «صورتلر و تمثاللر» مسدن حیوانات

رَأْسِيَّاتٍ أَعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرِينَ (۱۴) فَلَمَّا أَفْضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنِّي مَنَاسِكَهٖ فَلَمَّا خِرَّ تَبَشَّتِ الْجَنُّ إِن لُّوْكَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبِ مَا بَسُوهُ فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ (۱۵) لَقَدْ كَانَ لِسَافٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جِذَانٌ عَنِ بَيْنٍ وَشِمَالٍ كَلَّوْا مِن رِّزْقِ رَبِّكُم وَاشْكُرُوا لِلَّهِ بَلَدَهُ طَيِّبَهُ وَرَبِّ غَفُورٍ (۱۶) فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أَكْكِ خَمُطًا وَثُلُوفٍ وَشِجَرٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ

صورتی درست ایدردیلر سلیمانگ تختنگ یاتنه قویماقه خلقگ نظرینده هیئت لو اولماقدن اوتری. «بیوک حوضار گیمی کاسه لر» قوشونه وقوانلاره طعام ویرمکن اوتری «ویرده محکم اولان قازانلار» گه اونده قوشونلاره طعام طبیح ایدردیلر الله تعالی بیوردی «ای داود اولادی شکر ایدیگ» یا اینکه یخشی عمل ایدیگ و شکر ایدیگ اللهگ سیزه ویردیگی نعمته «منم بنده لر یمن شکر ایدنلر آزدر» چوخی گفران نعمت ایدر. ایلکه سلیمان بیت المقدسی تعمیر ایتدی چوخ اعتکاف ایدردی چوخ وقت اولوردیکه نجه آیلار مسجدده اعتکافه اگلشوردی برگون مسجدده داخل اولوب عصاصنه تکیه ایدوب جنلره باخوردی که مسجدگ قصاننی عمله گتوروب ایشدن غفأت اتمیه لر همان حالتده قبض روح اولونوب عصایه تکیه ایدن حالده برمدت قالدی وجنلراونی او حالتده گوروب اوز عمللرینه مشغول اولوردیلر (۱۴) «ایلکه بز حکم ایتدیگ اوگا اولومی» اونی اولدوردوک «جنلری سلیمانگ اولمکنه دلالت اتمدی مگر یرگ خورده حیوانی که اونگ عصاصنی ییدی» وعصاصنوب سلیمان یخلدی «ایلکه سلیمان یخیادی» برئیل او حالتده قالاندن صوگره «جنلر آنلاردیار که اگر اولر غیبی باسیدیار اوقدر مدت دایانماز ایدیلر درناک عذابده» مشغولو عمللرده ایشلمکده و بیله خیال اتمزدیلر که سلیمان دیری در (۱۵) «سبا طائفه سی ایچون» صنعانگ یاخونلقنده بریزدر اولارگ یرلرینده بیوک غلامت واریدی» اللهگ وحدانیتنه «ایکی باغچه ساغ وصول طرفدن» کنایه در اوندن که مسکنلرگ هر طرفی بستان و باغ ایدی اون اوچ قریه ایدی هر قریه ده بریغمبر واریدی اولارا دینیلر «بیون اللهنگرگ رزقندن و شکر ایدیگ الله» اونگ نعمتلرینه «بوشهر پاک شهردر» نه بتی وار نه بره سی نه ایله ایستیدر که ایستیسندن زحمت و نه ایله سویو خدر که مشقت چکه سکر «والله ده باغشایاندر

(۱۶) پس یوز دوندردیلر» بزدن و شکر اتمدیلر اللهگ نعمتلرینه و پیغمبرلرگ سوزلرینی قبول اتمدیلر «پس بزگوندر دیک اولارا انبارگ سوینی» که ایکی داغک آراسنی کسوب محکم دیوار تیکوب مرتبه مرتبه سوراخلر قویمشدیلر که سوازلدیقه آشاقده

(۱۷) ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهُمْ أَجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ (۱۸) وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمُ الْوَادِيَّ
الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرَى ظَاهِرَةً وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سَبَرُوا فِيهَا لَيَالِيًا وَأَمَّا آمِنِينَ (۱۹) فَقَالُوا
رَبَّنَا عَبْدَيْنِ سَفَارْنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزِقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (۲۰) وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ الْآفِرِيقَامِينَ الْمُؤْمِنِينَ
(۲۱) وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَأْتِي بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ

اولان سوراخی آچوب سویندن باغلارنی سیراب اتسونلر «وبدل عوض ایتدیک
اونلارا اونلارگ هرایکی باغچه لرینه که میوه ایله دولوایدی علیحدہ ایکی باغچه که بدطم
وتیکاتلو میوه لر صاحبی ایدی و آرشیتی واریدی سدر آقاجندن (۱۷) بوغذابی مزد
ویردیک اونلارا اونلگ مقابلندہ که گفران نعمت ایتدیلر و آیا بزجزا ویردیک بونوع
جزانی مگر گفران نعمت ایدلر» (۱۸) اللہ تعالی بوآیہدہ گندہ شروع ایدوب اونلارگ
شهرلرلی واونلارہ وبریان نعمتلی تعریف اتمک و بیورور «سببا جماعتیله او
قریه لرگ آراسندہ که بزاونی برگتلو ایتمشدیک» عبارتدر شام یرندن «اونوع قریه لر
یار اتمشدیق که بریسندن باخاندہ اوبریسی گورونوردی» هرگون برگندن چخوب
اوبری گندہ گیدوب گجه اویردہ قالاردیلر ویول آزوقه سی گوتورمکه محتاج اولماز
ایدیلر، شامہ تجارت ایچون اوقریه لر دن «خلقگ گتمکنی آسانقله تقدیر ایتدیک واونلارا
دیدیک که سیر ایدیگ قریده گجه لر وگونوزلر» ونوقت ایستہ غر «خاطر جمع
اولان حالده» آنجق-سوسوزلق ویرتجی حیوانلرگ شرنندن (۱۹) «صوگرہ دیدیلر
ای بزیم اللهمز اوزاق ایت بزیم سفرلریمزگ آراسنی» گفران نعمت ایتدیلر «وظلم
ایتدیلر اوز نفسارینه» گفر ومعصیت ایله «پس ییز اونلاری خلقه حدیثلر ایتدیک»
که اونلارگ ناشکرلیک سوزلرینی دانشوردیلر «ویارچه پارچه ایتدیک اونلاری تمام
پارچه پارچه اتمک» هربریسی برقریه و برطرفه داغیلدیلر «بدرستیکه بوندہ هرآیہ
علامتدر واردر» اللهمگ قدرندن اوتری «هرکسه که چوخ صبرایده وشکرایده
(۲۰) حقیقتده سبا اهلنه شیطان اوز ظننی تصدیق ایتدیردی» گمان ایدوردیکه جمیع
خاقی ایمانن اخراج ایدہ «پس تابع اولدی شیطانہ مگر بر طائفه مؤمنلر دن
(۲۱) شیطانگ اونلارہ هیچ سلطنتی یوخدر» وزورایله خلقی معصیتہ وادار اتمدی
آنجق وسوسه ایدردی «مگر اوکسه که بزینلک وتمیز ویرک که کیم ایمان گتورر
آخرته اوکسدن که آخرتده شک ایدر وسنگ اللهمگ هر شیئی حفظ ایدندر «مؤمنگ
فاسقگ وکافرگ عمللرینی ساخلیوب مقابلندہ مزد ویرر

كُلِّ شَيْءٍ حَفِظٌ ۚ (۲۲) قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطَالِ ذِرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمْ مِنْ شَرِكٍ ۚ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ (۲۳) وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ۚ حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ (۲۴) قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْيَاكُمْ لَعَلَىٰ هَدًى وَأَنَّا قَلِيلٌ مِّنْ دُونِ اللَّهِ (۲۵) قُلْ لَا تَسْأَلُونَنَا عَمَّا جَرَمْنَا وَلَا نَسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ (۲۶) قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ (۲۷) قُلْ أَرَأَوْنِيَ الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ كَلَّا ۚ بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۲۸) وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ

نصف

(۲۲) «دیگن یا محمدص مشرک لره چ اغروگ اوکس لریکه سیز گمان ایئتدئز که اللهین باشقه اونلار الله شریک درلر اونلار مالک اولماز لار ذره ننگ آغرلقی قدرنده گوگلرده ویرده» له خیره وله شره «گوگلرده ویرده هیچ شرکت لری و حصه لری یوخدر» که اوللارگ خلقتنه شراکت ایدلر «والله او معبودلر دن هیچگونه آرخا یوخدر» که الله کومک لیک ایدلر (۲۳) «ونفع ویرمز برکسک شفاعتی الله یاننده مگر اوکسه که الله اذن ویرد اوکا شفاعت ایتمگه» پیغمبر لر و اولیا کیمی «ایلسکه الله قورخونی اوللارگ قلیندن گوتوره» جان ویرن وقتده یاقیامت کونی شفاعت مزده سی یتشن وقتده ملائکه لر گناه کار لره یا گناه کار لر ملائکه لره «دیرلر سزگ الله کثر نه دیدی» بوسؤالک جوابنده «دیرلر اللهک جمیع سوزلری دوغریدر» هر نه بیوروب هاموسی دوغریدر «والله اوجا و بیوک اللهدر» که هر شیئه قادر در (۲۴) «دیگن یا پیغمبرص کیم روزی ویر سزه گوگلردن ویردن» یقین اونلر دیه ییلمز لره اونلارگ الله لاری روزی ویرز «دیگن الله روزی ویرر و بدرستی که بز یاسیز هر آینه هدایت ده یا آشکارا ضالانده واروق» بو فرمایشی الله پیغمبرینه از روی انصاف احتجاج ایتمک جهتنه بیوردی که دیگن یابز هدایت ده ایلک سز ضالانده یابز ضالانده ایلک سز هدایتده (۲۵) «دیگن یا محمدص بو کفار که سز سؤال اولونمار سزگ بز ایئتدیگمز گناه و معصیتدن و بز سؤال اولونماروق سز ایئتدیگمز عمللردن» هرکسک سؤالی اوزندن اولار و هرکس اوز عملنگ مزدله یتشر (۲۶) «دیگن یا پیغمبر بزم اللهمز قیامت گوننده بزم آرامزی جمع ایدر صوگره آرامزده حقه حکم ایدر والله هر شیئی آچان و ییلندر (۲۷) دیگن یا پیغمبرص بکا گوسترگ اوکس لری که بکا آرتروب شریک لر قرار ایدوب سزگ بیلدگندر که اونلار گمان ایدیرلر بلسکه والله غالب و درست کاردر (۲۸) بیز گولدرم دیک سنی مگر جمیع مخلوقات ایچون مزده وین و قور خودان حالده امام مخلوقاتگ چوخی

النَّاسِ لَا يَأْمُونُ (۲۹) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (۳۰) قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْ سَاعَةٍ وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ (۳۱) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ (۳۲) قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعُوا أَنْحَنُ صَدَدًا كَمْ عَنِ الْهَدَى بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مَجْرِبِينَ (۳۳) وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا وَسِرَّوَاللَّذِينَ هُمْ أَهْلُ الْآلِ الْغَذَابِ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا

بیلمز لر» سنک ایلمچی لئک حق اولماقی (۲۹) «ودیر لر نه وقت اولاجا قدر بو وعده» که بزه ویرور سن «اگر سز دوغری دینلر سکز (۳۰) دیگن یاه محمد ص سزک ایچون برگون وعده یری وار سز مؤخر اولماز سکز اولدن بر ساعت ومقدم دخی اولماز سکز» بوآیه تکرار ایله تفسیر اولوبدر (۳۱) «اوکسلر که کافر اولدیلر» یهودیلردن یاه شرکین عربدن «دیدیلر بزایمان گتورمروک بو قرآنه» واونک الله طرفندن اولماقنه «وله او کسلره که اونک قباقدن در» یعنی نه توراته که قرآندن قباک نازل اولوب یا اوکسه که توراته محمدک اوصافی گوروب خبر ویرور «یاه محمد اگر ظالمی گوره سز که اوز لرینگ اللهنگ یالده» قیامت گولی حسابدن اوتری «ساخلانوبلر اونلارک بعضی بعضی سنه سوز قایتارار» مجادله ومباحثه جهتنه «وضعیفلر دیرلر اوکسلره که تکبر لیک ایتدیلر» عبارتدر قومک بیوک لریندن «اگر سز اولماسیدئکز» ویزی کفره دعوت ایتمه سیدئکز «هرآینه بز مؤمنلر اولاردیق» واللله ایمان گتورریک امامیز بزی ضالانله سالدئکز (اگرک جوابی) یاه محمد بواحوالاتی گورنده چوخ تمجبلو و تماشالو امر گور سن (۳۲) «رئیس لر وقت تلور ضعیفلره وتابع لره دیرلر که آبا بزی سیزی هدایتدن منع ایتدیک اوندن سوگره کسهزه هدایت گلدی بلکه سز گناه کارلر ایدئکز» اوز خواهشکرایله کفری قبول ایتدئکز (۳۳) «ضعیف لر وتابع لر بیوک لره دیرلر که» ایله دگدر که سز خیال ایدبر سکز «بلکه گیبجه و گوندوزده ایتدئکز حیللر» بزه مانع اولدی هدایتی قبول ایتمکه «اوز مانکه سیز امر ایدردئکز بزه که الله کافر اولاق واللله دن اوتری ضدلر قرار ایدک ایله که قیامتده عمللرینگ جزاسنی وعذابی گوردیلر پشیمان اولمقی گزله درلر «خلقک مذمتنگ قورخوسندن «واونلرک دنیا ده کفری سینه آخرته بو یوللرینه زنجیرلر اورار یق آبا و نلر جزا یریلمش اولارلار» بونوع جزا ایله» مگر عمللرک جزاسنی اولارلا یتشر

هَلْ يَجْزُونَ الْآثَامَ كَانُوا يَعْمَلُونَ (۳۴) وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا
 بِمَا أَرْسَلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ (۳۵) وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ
 (۳۶) قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
 (۳۷) وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَى إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرَفَاتِ آمِنُونَ (۳۸) وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ
 أَوَلَمْ يَكُنْ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ (۳۹) قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ
 وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ (۴۰) وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ
 لِلْمَلْئِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ (۴۱) قَالُوا سُبْحَانَكَ إِنَّا كُنَّا بِمَا كُنَّا فِيهِ كَافِرِينَ

(۳۴) «هیچ قریه و شهره قور خودان پیغمبر گوئند مردیک مگر اینک اویرگ اغنیالری
 و رئیسلری دیدیلر که سیزگتوردیگنر حکملره بزیانالمریق» بلکه بوسوزلری اوز یاندن
 درست ایدوب دیورسنکه الله طرفندن در یامحدص سن دخی مکه اهلک سوزلرندن دل تنک
 اولما (۳۵) «دیدیلر بزیم مال و اولادیمز سن دن چوخدر» بوجهته بزسوزدن اشرفیک
 لجه که دنیاده عزیزیک هابیله آخرتده «بز عذاب اولمشلار دگولیک (۳۶) دیگن
 منم اللہیم روزینی آچار اوکسه که ایستروتنک ایدر» اوکسه که ایستر «واما خلقک چوخی
 بیلمزلر» که بونلار الله ائنده در (۳۷) «سیزگ مال لرکز رنه اولادکز اونوع شیئر دگلدر
 سیزی بزہ یا خون ایتکم سینه عزیز ایده» بزہ یا خون اولماز «مگر اوکسه ایمان گتوره
 و یخشبی عمل ایده پس اولار ایچون ایکی مقابل اجر وار اولارگ عملی مقابلنده و
 اولار بهشتک غره لرلده امین اولارلر (۳۸) بویه ۲۲ مجی سورہ ننگ ۵ مجی
 آیه سنده ذکر اولوندی (۳۹) بویه همین سورہ ننگ ۳۶ مجی آیه سنده تفسیر اولدی
 «اوشیمکه سیز الله یولنده صسرف ایتدیگر الله اوکا عوض ویرر» دنیاده و آخرتده
 هو الله روزی ویرنارگ یخشبی سیدر» اوندن اوتریکه الله روزی ویرر محض خلقک
 لقمندن اوتری نه اینکه اوزینه بر خیری چکمک و اوزندن شری دفع ایتکم ایچون
 نیجه که سائر روزی و برنلرگ قاعده سیدر (۴۰) «اوگونده که الله تعالی اولارلی
 محشور ایدر صوگره ملائکه لر دیه ریک آیا بو طائفه لر سیزه عبادت ایدر دیلر» و حال
 آنکه سز اوزگز بکاء عبادت ایدر سگز (۴۱) «اولار دیرلر پروردگارا سن یا کسن
 اوسنادلر دن که سگا ویر دیرلر سنسن بزیم اولی بتصرفمز» سنی همیشه دوست دو تمشیق

بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرَهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ (۴۲) قَالُوا يَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ (۴۳) وَإِذَا تَنَادَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّا لِلَّهِ بَيِّنَاتٌ قَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانُوا يَعْبُدُ آبَاؤَكُمْ وَقَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا أَفْكٌ مِّمَّنْ نَرَىٰ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَ هُمْ إِن هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مِّمَّيْنِ (۴۴) وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ (۴۵) وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مَعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ (۴۶) قُلْ إِنَّمَا أَعْطَيْتُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفَرَادَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ

نه اینکه اوناری «بلکه اونار جن وشیاطینه عبادت ایدردیلر» چونکه اونلارگ سوزینه باخوردیلر «اونلارگ چوخی جنلره ایمان گتورنلر ایدیلر (۴۲) بوگونکی گون اونلارگ بعضی سی بعضیسنه» عابدومعبود «تقع وضرر یقوره ییلمز ویزاوزه سولرینه ظلم ایدنلره دیهریک که دادیگ جهنمگ اودینی که سز دنیاده اولی تکذیب ایدردیگر» ایندی گوزگزله گورون (۴۳) «ایلکه اونلره بزیم آشکار وایدین آیهلریمز اوخوناردیلر که بومحمد برکشیدر ایستیورکه سیزی آتاباباگز عبادت ایدن اللهدن ساخلیه دیدیلر دگلدر بوقرآن مگر یالان وافترادر وحق اولان قرآن گان وقتده دیدیلر دگلدر بو مگر آشکارا سحر در (۴۴) مکه اهلنه کتاب گوندرمدیک که اونی اوخوب اوزلرینگ حق سنک ناحق اولماقکی ییلدیلر وسندن قبا واونلره قورخوزان پیغمبر گوندرمدیک» که اونلارگ سوزلری سنک سوزگ ایله دوزگلمیه واوسبیه سنی تکذیب ایدلر (۴۵) اولردن قبا گن کسلر اوز پیغمبرلرینی تکذیب ایدیلر و مکه اهلکی گیچن طاقه لره ویردیگمز نعمتلرگ اولدن بر حصه سنه یتشمیوبلر» قوت، کثرت مال، طول عمر دن «پس تکذیب ایدیلر منم پیغمبرلریمی پس نیجه اولدی منم عذابیم» که عذاب ایله اونلاری هلاک ایتدیم (۴۶) «دیگن یاپیغمبر بودرو بوندن غیری دگلدرکه من نصیحت ایدیرم سیزه برجه کلمه ایله او بودرکه سیز اللهم ایمان گتورمکدن اوتری دورار سکر ایکی ایکی بربر سوگره فکر ایدیک» سوزیمگ دوغر یلقنه و بربریگزدن خبر آون «که سیزگ یولداشگر پیغمبرده دلی لیک یوخدر» وعقل شعورینده نقصان اولمیوب گوزل صفتلرگ هاموسی اونده جمعه در «ودگلدر او مگر دنیاده کفر و معصیت جهننه، قیامت گولنده شدتلو عذاب یاننه سیزی حاضر اولمقدن قورخوزان پیغمبر در (۴۷) دیگن یاپیغمبر من سیزدن هیچ مزد ایسته مدیم» مزدگرسزگ اولسون «دگلدر منم اجریم مگر الله» اولدن

الْأَنْذِرَ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيَّ عَذَابٍ شَدِيدٍ (۴۷) قُلْ مَا أَلْقَيْتُكُمْ مِنْ آخِرٍ فَهَوَّلَكُمْ أَنْ أَجْرِيَ
 الْأَعْلَى اللَّهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (۴۸) قُلْ إِنْ رَبِّي يَهْدِي لِحَقِّ الْغَيْبِ
 (۴۹) قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِءُ الْبَاطِلَ وَمَا يُعِيدُ (۵۰) قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي
 وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ (۵۱) وَلَوْ تَرَى إِذْ فُزِعُوا فَلَا فَوْتَ
 وَآخَذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ (۵۲) وَقَالُوا الْمُنَافِقُ إِنَّا وَهَمُّ النَّارِ وَمِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ
 (۵۳) وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ (۵۴) وَجَلَّ بَيْنَهُمْ
 وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ

نواب ایسترم «والله هر شئنه قادر در (۴۸) دیگن یا محمد ص بدرستی که منم اللهم» حقه دانشار
 «حق سوزی پیغمبر لرینه گونده در و غیبری بیلندر» هیچ ایش اوکا گزلین «الماز
 (۴۹) «دیگن یا محمد ص حق گلدی» عبارت در دین اسلام دن یا جهاد دن «و باطل ظاهر
 اولماز و گیدندن سوگره برده قایتماز «عبارت در شرک دن (۵۰) «دیگن اگر من گمراه
 اولدیم» حقدن نیجه که سیز گمان ایدیر سکر «حقیقتده اوز نسمه گمراه اولدیم» گناهیم اوزیمه
 قایدار هیچکسه ضرری یوخدر «واگر من دوغری یولیه گیدیرم پس اوسیه در که
 منم اللهم وحی ایدر بگا» اوز فضلی ایله سائر خلق دن ممتاز ایدوب «بدرستی که الله ایشیدندر»
 بزم سوزیمزی «ویا خوندن» حق باطل دن تمیز ویرمگه (۵۱) «واگر سن گوره سن یا پیغمبر
 کفاری اوزمانکه قور خار لر» قیامتگ نوع نوع قور خسولری ایله اوگونه «هیچکس
 مندن فوت اولماز» هیچ ظالم نجات تاپماز «ویا خون یردن دو تولا لر» وجهنه داخل
 اولار لر (اگرک جوابی) یا پیغمبر اوصورتده سن بیوک امر گور سن (مکان قریب)
 عبارت در قبر دن یعنی اولاری قبر دن چیخار دارلار یا اینکه عبارت در قبض روح دن بویرلره
 یتشن کیمی عذاب واصل اولار لر (۵۲) «اولار او وقتده دیرلر که بزایمان گتوردیک
 محمده» اولار آسانقله ایمانه گلک اوزاق یردن نیجه ممکن اولار» که اولار ایستیور لر
 دنیا به قایتماقی اوزاق یردر دنیا آخرتله (۵۳) «و حال آنکه بوندن مقدم اوکا کافر
 اولمشدیلر و اوزاق یردن غیبه داش آتوردیلر» دیور دیر نه بهشت وار نه جهنم» نه
 مبعوث اولماق نه عذاب» کیم گوردی کیم گیتدی» گلوب خبر گتوردی (۵۴) «اولر
 ایله ایستدیکلری توبه و ایمان آراسنده حائل واقع اولدی» عذاب گلوب اولاری دو تدی
 نیجه که بولدن سابق ده اولرک دوستلری مشرک لرده بوگونه عذاب گلدی حقیقتده
 اولر اولر لری شکه ایدیلر باشقه لریده شکه سالور دیلر» که بو پیغمبرک خیالی ریاست ایتمکدر

سورة الملائكة (۴۵) آیه در مکه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَى أَجْنَحَةٍ مِّنْهُنَّ وَثَلَاثٌ وَرَبَاعٌ يَرْيَدُ فِي الْخَاقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۲) مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ

(۱) «حمد او الله ایچوندیرکه یو خدن وجوده گئوردر گوگلری ویری، ملائکه لری ایلچینر ایدر» پیغمبر لره رسالت و وحی ایله «قنادرلر صاحبی در بعضی سی ایکی قنادرلور بعضی سی اوج و دورت قنادرلور و الله آرتورار اونلارک قنادرلری. او قدر که ایستر حقیقته الله تعالی هر شیئه قادرده» .

(بیان) ملائکه ننگ حقیقی باره سندده نیچه قول ذکر ایدوبلر اونلارک مختصری ذکر اولونماق فائده دن خالی دگلدر (۱) ملائکه جنسی یا اوز اوزینه قائم و حرکت ایدندر مثلاً انسان و یا حیوان اوز اوزینه دورماق، اوتورمق و حرکتده قادردر یله بر احد خواه فلاسفهدن و خواه متکلمین و خواه اخباریین دن قائل اولان یو خدر که ملائکه جنسی اوز اوزینه قائم اولمقه قادر اولمیه آنجق اختلافی بولنده در که ملائکه بریرده قرار تاباندن یانه اولمچی قوله قائل اولانلر نیچه قسمدر (۱) ملائکه جنسی لطیف جسمدر هر صورته داخل اولمقه قدرتاری وار و اونلارک مسکنلری ثلوث عالمیدر مسلمانلرک چوخی بو قولی قبول ایدوبلر (۲) ملائکه عبارتدر همین گورونن یولدوزلردن بعضی نحس بعضی سی سعد یولدوزلردر و اونلارک هاموسی دیری و دانشان مخلوقدر سعد یولدوزلار عبارتدر رحمت ملائکه لرندن نحس یولدوزلر عذاب ملائکه لرندن بت پرستلر بو قوله قائل اولوبلر و بعض قوللر وار که ذکر ایتمکه قابل دگلدر

ایکنجی قوله قائل اولانلر یعنی ملائکه لر بریرده قرار دو تمامقه قائل اولانلردخی ایکی قسمدر (۱) نصاری طائفه سی دیوبلر که ملائکه عبارتدر انسانده اولان نفس ناطقه دن نه قدر که انسان ساغر اونده موجودر اولن وقتده اوندن آیریلار اگر بو نفس ناطقه صاف و خالص اولسا اوکام ملائکه دیبلر و اگر خبیث ایسه اوکاشیطان دیبلر (۲) فلاسفه لر دیوبلر که ملائکه بر جوهردر اوز اوزینه قائم اولار امامکالی یو خدر و انسانک نفس ناطقه سنگ نوعیه یله ماهیتده مختلفدر و اوندن قوتلور انسانک نفسندم گون کیی در

نیجه كه گونگ ایشیقی دنیانگ هر طرفنه دوشر هابیه اوجوهرگ اثری انسانگ بدننگ هر یرینده ظهور ایدر فلاسفه طائفه سنگ بعضی سی بو سوزلری دیندن - وگره ملائکه نی ایکی نوعه قسمت ایدوبلر بریسی دیوبكه گوگلرگ ویولدوزلرگ جرملرینه ویرعالمنده اولان مخلوقاتگ نفس ناطقه لرینه متعلقدر وبر قسمی اللهگ معرفت و محبتنه غرق اولوب اللهگ اطاعتنه مشغولدر بوآخرمجبی قسمگ آدینه ملائکه مقربین دیرلر وفلاسفه طائفه سی ذکر اولان ایکی قسم ملائکه نی اثبات ایتمكه چوخ دلیل لر ذکر ایدوبلر كه بویرده ذکر ایتمك مناسب دگلدر فلاسفه نگ بعضی سی بوایکی قسمدن سوا اوجومجبی قسم دخی ذکر ایدوبلر كه بر قسم دخی ملائکه وار كه یر ملائکه لریدر ویر یوزینده اشافه عالمگ احوالنگ مدبرلریدر اگر خیر امرلرگ تدبیرینی ایتسه لر اونلره ملائکه دیرلر واگر شرایشلره تدبیر ایتسه لر اونلره شیطان دیرلر بوندن صوگره اختلافی بونده در كه آیاملائکه نگ وجودنی عقل ایله اثبات ایتمك ممكندر یا اینکه اثباته یول یوخدر مگر دلیل قل ایله فلاسفه طائفه سی قائلدر كه البته دلیل عقل ایله ثابت ایتمك ممكندر ونیجه دلیل ذکر ایدوبلر بنده دخی ایکی سنی عرض ایدرم

(۱) عقل صحیح بیله حکم ایدیر كه جمله دیری اولان مخلوق اوج نوع دن باشقه اوله ییلمز بریسی اودیریدر كه دانشان اولا و صوگره اوله بو قسمگ آدینه انسان دیرلر بر قسمی اودیریدر كه دانشیه اما اوله بو قسمگ آدینه حیوان دیرلر بر قسم بودر كه هم دانشا و همیده اولیه بوگا ملك دیرلر وشك یوخدر بونده كه بو اوج قسمگ هاموسندن آلچاقی دانشمیان واؤلندر ومیانه قسمی دانشان واؤلندر و هاموسندن اشرفی دانشان واؤلمیندر ایلكه حكمت الله اشافه ومیانه قسمی خلق ایتمكه علاقه باغلا دی همان حكمت بطریق اولی خواهش ایدر اعلى قسمی دخی خلق ایتمكه (۲)

اهل ریاضت ومجاهدت لرگ بعضی سی وحاجت و ضرورت صاحب لری ادعا ایدوبلر كه اونار بعضی عجیبه وغریبه امرلره هدایت تاپوبلر وغریبه معالجه لر ومعجونلر درست ایتمكه دلالت اولوبلار بونلاری عمله گتورن دگلدر مكر ملك اقسامی اوجمله دلدردوغری یوخولرگ بعضی سی كه بو قدر زمانده واقعه ده گورونن ایشلرگ سرلی تاپاییلمیوبلر وبوباره ده چوخ غریبه لقل لر وحكایت لر ذکر ایدوبلر كه بومحلگ ذكره اقتضاسی یوخدر بودر ملك خصوصنده اولان قوللرگ مختصری اما پیغمبرلره ملك نازل اولماق ووحی گتورمك خصوصنده ایکی قول ذکر ایدوبلر بریسی حكما اصطلاحیله در بریسی شرع دلیلله حكما لرگ قولنی قل ایتدكه بعض چتین فطاری چاره سیز ذکر ایتمكه قاری لردن عذراستیورم حكما لر دیوبلر كه نفس ناطقه ده (السانگ دانشماق قوسی) ایکی نوع قوه وار بریسی درك ایتمك بریسی حرک ایتمك قوه سیدر درك ایتمك قوه سی ایکی قسمدر بریسی عقله و

بررسی حس ایله درك ایتكدر (گوزله گورمك، قولاقله ایشتمك، بورونله یخشی ویسی عطری قانماق، دیل ایله آجیلیق و شرینلگی قانماق و الیله برشیینگ ایستی و یاسویوغ و برک و بوشلیقلنی بیلمك) عقلله درك ایتك قوه سنڭ کمالی اودر که باشقه کسر چوخ زمانده اوخومق و فکر ایتك ایله بیلدیکی علملر چوخ آرزمانده اوزگه دن تعلیم تاپماش کمالهجه اونده حاصل اولو اوونگ قوه متخیله سی (خیال ایدن قوه) اواندازده قوتله و قوه عاقله به اطاعت ایده عه عقله گلن صورتلر نفس ناطقه به نقش اولان و قتده همان دقیقه اولی قوه عقلیه به يتوره اگر خیاله گلن شیئی مجردات قبیلندن اولسا محسوسات (انسان) انوعنڭ افضلی صورتنده گورونر و اگر معانی و احکام قبیلندن ایسه اوخونان لفظلر صورتنده گمان فصاحت و بلاغت ایله اوخونار ایله که قوه متخیله ده بوشیئر نقش باغلا دی همان دقیقه اولی هوا سه يتوروب اودخی قوه عاقله به ویرر و بیله حس ایدر که گوزل بر شخص اولنڭ برابرنده دوروب فصیح سوزلر اوگاالقا ایدر اوگورونن شخص عبارتدر ملکن (جبرئیل) وایشیدیلن سس عبارتدر کلام الهی دن بودر حکمانڭ سوزلرنڭ خلاصه سی. اگر پیغمبرلره الله طرفندن ایچیلیک ایدوب خبر گتورن ملک ویا جبرئیل بوا یسه ساده عبارتله بردقه لیک دیمک اولار که پیغمبرلیک عمله گلور محض خیالاتدن و خیالنه گلن شیئلری میدانه چیخاردوب آدنی وحی ویا کلام الهی قویوب خلقه تبلیغ ایدر بوسورتد بس نه سیه مشرکین مکملی مذمت ایدوب دیوریک که اونلار حضرت پیغمبر صه مجنون دیور دیلر و حال آنکه بعضی مجنونلردن غیب دن خبر ویر مگه دائر اونه سوزلر صادر اولور که چوخ عاقل، کامل، عقلی و شعوری صحیح آدملردن صادر اولور بوسوزڭ عیبی اوقدر بیولدر که یواش یواش ایش او مقامه یتشور که کویا قرآن شریف حضرت پیغمبرڭ اوز خیالاتدن عمله گلماو برشبئی اولو بونیه حضرت رسول ص اوز خیالاتنڭ اثرینی الله اسناد و یروب الله طرفندن نازل اولماقی ادعا ایده و حال آنکه بوفرضه گوره ممکندر که باشقه بر عقلی و خیالاتی تند اولان آدمده تاپیلیدی اوزنن بر بیله قرآن گتورمگه قادر اولایدی بس نه سیه حضرتڭ زمان بمشند حجاز بومده اولان فصیح و بلیغ کسر بوگونه قرآن گتوره بیلیموب جانلرنک مال لرینڭ بلکه عرضلرنڭ تلف اولماقنه راضی اولدیله بوسوزڭ بائیس قمر سورهنده عرض اولورار ملائکه لر سکر صفدر ۱) عرشى گوتورن ملک لر حاقه سورهنڭ ۲۱ مجی آیه سی ۲) عرشڭ اطرافنده دولانان ملک لر مؤمن سورهنڭ ۷ مجی آیه سی ۳) ملائکه نڭ بیوکلریدر اوجمه دن جبرئیل و میکائیل بقره سورهنڭ ۹۸ مجی آیه سی ۴) بهشته موکل اولان ملک لر رعد سورهنڭ ۲۳-۲۴ مجی آیه لری ۵) جهنم ملک لری مدثر سورهنڭ ۳۰ مجی آیه سی ۶) آدم اولادنه موکل اولان ملک لر رعد سورهنڭ ۱۲ مجی وق سورهنڭ ۱۹ مجی آیه سی ۷) آدم اولادینڭ نامه اعمالنی یازان ملک لر انقطاع

فَلَا تَمْسُكْ لَهُمْ بَأْسًا وَلَا تَنْسُكْ فَلَا تَرْسُلْهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۳) يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَانِی تَوْفِیْکُمْ وَتُؤَدُّونَ (۴) وَإِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (۵) يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمْ وَاللَّهُ حَقٌّ فَلَا تَغْرِبَنَّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغْرِبَنَّكُمْ بِاللَّهِ الْفُرُورُ (۶) إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حَزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ (۷) الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ (۸) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ (۹) أَفَمَنْ زِينَهُ

سوره سنگ ۱۰ امجی آیہ سی (۸) بو عالمک احوال و اموراته یتشئلر و الصافات، والذاریات، والنزعات سوره لر ینک اقل لری. (۲) «اوزادیکه الله تعالی مخلوقاتنه اوز رحمتندن آچار» یاغیش، روزی، شرافت، کرامت و سائر نعمتلر کیمی «پس اللهم ساخلیان یوخدر» وبر احدک قدرتی یوخدر الله گوندر دیککی نعمته مانع اولمه که «واوزاد که الله اونی ساخلار بنده لرینه وبرمکن پس الله اونی منع ایدنن سوکره اونی گوندره ن اولماز» وبرکس باچار ابلمز الله مانع اولوب گوندره «والله تعالی غلبه و حکم ایدندر (۳) ای جماعت ذکر ایدیک اللهم سیزه و یردیگی نعمتی» که سیزی خلق ایدوب و جمیع ظاهری و باطنی نعمتلرنی سیزگ حقکرده تمام ایدوب «آیا بر اللهم سوا خلق ایدن وارد که سیزه روزی و یره گوئلردن و یردن» یاغش گوندروب میوه و طعام یتوره «یوخدر الله مگر حق الله پس هارایه گیدیر ستر حق یولدن (۴) و اگر سنی تکذیب ایدلر» اوندن غمگین اولما «سندن قابق اولان پیغمبرلر تکذیب اولدیلر و جمیع ایشلر الله طرفنه قایدلر» تکذیب ایدنلره عذاب و تکذیب اولمشلره نصرت و یر (۵) «ای مخلوقات اللهم وعدہ سی حقدر» مبعوث اولماق، بهشت، جهنم، جزاء، حساب هاموسی اولمالودر «پس سیزی مغرور اتمه سون دنیا تک دیر یلگی» و حبر یاست و چوخ عمراتک «ومغرور اتمه سوگ سیزی الله مغرور ایدن» خواه الله کرمی یا شیطان (۶) «بدرستی که شیطان سیزگ دشمنک زدر» همیشه سمی ایدیر س سیزی ضالاته سالمه «پس اولی دشمن اخذ ایدیک اولدن او تریکه شیطان اوز تابا بلرنی» که اوگا تبعت ایدوبلر «چاغریر» گناهه مرتکب اولما که «که بوجهته جهنم یولدا شلارندن اولالر (۷) اوکسلر که کافر اولدیلر اولالار ایچون شدتاو عذاب وار» کفرلرنک مقابلنده (۸) «واوکسلر که ایمان گتوروبلر و یخشنی عمللر ایدوبلر اولالار ایچون باغشلا نلق و بیوکاجر و ثواب وار قیامتده (۹) اوکسه اوگا اونک پیس عملی زینتلو گوستر یلوبدر و او آدم همن پیس عملی گوزل گورر» شیطانک اغوا سیله بیله خیال ایدر که اونک پیس عملی جمیع

سوءِ عملِه قَرَامَ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ
حَسْرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ (۱۰) وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتَنِّي بَشَابًا فَقَسَمْنَا إِلَى بِلَدٍ
مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَاهُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ (۱۱) مَن كَانَ يَرْيِدُ الْغَزَا فَلِلَّهِ الْغَزَا
جَمِيعًا إِلَيْهِ يُصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
وَمَكْرَ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ (۱۲) وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِّنْ نَّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا
تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ الْأَيْلَامَ وَمَا يَعْمَرُ مِنْ عُمُرٍ وَلَا يَنْقُصُ مِنْ عُمُرِهِ أَفَلَا تَعْلَمُونَ

یخشى عمللردن گوزلدر آيا بوا آدم اوکس کيميدر که یخشى عمل ايدده و هدايت تاپا يقيناً
که برابر دگلدر «حقيقده الله گمراه ايدر اوکسيکه ايستر و هدايت ايدر اوکسيکه ايستر
واونلرک ايماله گلمه مک لرينه سنک نفسک حسرت چکمه سون» که نيه ايمان گتورمديلر
«بدرستیکه الله تعالى اونلر ايتدگلری ايشلری بيلندر» و عمللرينه گوره جزا ويرر
(۱۰) «و حقيقى الله اودر که بيللر گونده روب بولوده حرکت ويروب بريره جمع ايدر
وبولودى اولمش شهره سورمه يک» که علفى وزراعتى قورويوب تلف اولوب
«ويا غشله برى اولندن صوگره ديرياتديک هاييله در خلائقى دور قوزمق» وفات ايندن
صوگره (۱۱) «هرکسه عزت ايستيه پس الله ايجوندر عزتک هاموسى» غلبه الله ايجوندر
الله دن عزت ايستمک لازمدر نه بنده لردن «الله طرفنه چيخارياک کلمه لر» توحيد و نبوته
قائل اولمق و الله اونى قبول ايدر «وصالح عمل گوزل کلمه لرى الله طرفنه آپارار» هرچند
الله و ييغمبره اينانما مق اصول دينددر اما روع دين حساب اولان نماز و اوروج و احسان
عمله گلمسه اولنگ او قدر فائده سى اولماز ايلکه مؤمندن صالح عمللر عمله گلدی
اوننگ توحيد و نبوته قائل اولماقنى اوجال دوب مقام قبوله يتورر «واوکسلرگه حيله ايدر لر
پس امرلرى عمله گتورمک ايله» الله سى تکذيب اتمگه يا ييغمبرى اولدورمگه «اونلار
ايچون شدتلو عذاب وار و اوطائفه ننگ مکرى فاسد و هلاک اولار» و اوندن مکر ايدده نه
فائده يتشمز (۱۲) «والله سيزى توپراقدن خلق ايتدى» يعنى سيزک باباگز آدمى
«صوگره» اوننگ اولادنى «نطفه دن» که کشينگ و عورتک نچه قطره سويى در «صوگره
سيزى جفت لرايتدى» ذکور و اناث درو هيچ عورت ايکى جانلو اولماز و يوکينى بره قويماز
مگر اللهک علميله و عمراتمز برعه مرايدن» که اونگ عمرى اوزون اولا «وناقص
اولماز اونلارک عمريندن مگر اينکه بونلارک هاموسى يازيلوبدر لوح محفوظده (اللهک
علمى) بدرستیکه عمرى اوزادوب گودلتمک الله آساندر (۱۳) و برابر اولماز ايکى

ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (۱۳) وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذَابٌ فَرَاتٍ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حُلِيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفَلَكَ فِيهِمْ وَآخِرُ لَيْلَتِهِمْ مِنْ فَضْلِهِ وَلَهُمْ لَاشْكُورٌ (۱۴) يُولِجُ اللَّيْلُ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى ذَلِكَ اللَّهُ رَبُّكُمُ اللَّهُ الْمَلِكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قُطْبِيرٍ (۱۵) إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بَشِرْكُمْ وَلَا يُبَشِّرُكُمْ مِثْلُ خَبِيرٍ (۱۶) يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ (۱۷) إِنْ يَشَاءْ يُهَيِّجْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ (۱۸) وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ (۱۹) وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى جِهْلٍ أَوْ يُحْمَلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ

حزب

دریا بریسی گوارا و شیرین که اونی ایچمک گواردر و بوبریسی دوزلو و آجی در و بو آی لنگ مابعدی نحل سوره سنک ۱۴ مجی آیه سنده شرح اولودی

(۱۳) «الله گجه لی گونوزه داخل ایدر و گونوزی گجه یه و مسخر ایتدی گونی و آیی هاموسی معین و قیامتیه دیک برقرارله جاری اولار بودر سزگ الله گز اونگ ایچوندر پادشاهلق» دلیاده و آخرتده «واوکسلرکه سیز چاغر وورسگز الله دن باشقه و اوکعبادت ایدر سگز خرماتک دانه سنک پرده سنه مالک اولماز (۱۵) اگر سیز اونلاری چاغرا سگز» ضرری دفع اتمک ایچون «سزگ چاغر مافکنزی ایشتمزلر» چونکه محض جماددر لر و اگر ایشیدر لر» فرض محال طریقیله «سیزگ خواهشکنزی قبول اتمزلر» قدر تلی اولماقه گوره «سیز اونلاری الله شریک قرار ویرمگنزی قیامتده انکار ایدر لر و خبردار اولان شخص کیمی سگا خبر ویرمزلر» سزگ نفع گزدن و ضرر گزدن خبردار اولان آدم کیمی (۱۶) «ای آدم لر سیز الله محتاج سگز و الله غنی در» سزگ عبادت گزدن «و بگنلش در» اوز عملنده و فعلنده پیس شیئی اوندن صادر اولماز (۱۷) «اگر ایستیه سیزی آبار اوفانی ایدر و تازمه مخلوقات گتورر (۱۸) و بوایش الله چتین دگلدر» هرایش اونگ الله آساندر (۱۹) «و گوتورمز هیچ گوتورن باشقه کسک گناهی» هیچکسه باشقه شخصک گناهی عوضنه تنبیه اولماز هر چند باخون قوم اولار و هر کس اوز گناهنگ مزدنی آلاز «واگر قیامتده گناه سبینه یوکی آغر اولان آدم باشقه کسی فریادینه چاغیرا» که گلوب اونگ یوکنه کومک لیک ایده «اونگ یو کوندن بر شیئی گوتور و لمز و هیچکس فریادنه یتشمز هر چند که باخون قوم اولار» کومکه چاگران آدم، آتا و غولدن و اوغول آتادن قاچار «بتحقیق سن قورخودار سان اوکسلری که الله عذابنی گورمهش اوندن قورخار لر و نمازی برپا

ذَاقُوا نَارَ النَّارِ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَن تَزَكَّى فَإِنَّا يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ
وَالِلَّهِ الْمَصِيرُ (۲۰) وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ (۲۱) وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ
(۲۲) وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ (۲۳) وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ
وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ (۲۴) إِنَّا أَنتَ الْآذِنُ (۲۵) إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَأَنَّ مَن أَمَّهَ الْأَخْلَاقِ فِيهَا يُذِيرُ (۲۶) وَإِن يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
جَاءَ تَهُم رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ (۲۷) ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيرِ (۲۸) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا
وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٍ (۲۹) وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ

ایتدیلر» مخصوص وقت لرده «وهر کسه پاک لیک ایتدی» و حلالی عمله گتوروب حرامدن
اجتناب ایتدی «بدرستی که پاکیزه لیک ایدوب اوزیندن ارتقی» فائده سی اوزینه یتشر
«والله طرفنه در هامونک فایتمقیری (۲۰) برابر اولماز کور و گوزلو» عالم.. جاهل مشرک
و مومن (۲۱) «ونه ظلمات» مشرک و باطل «ونه نور» ایمان و حق (۲۲) «ونه بهشتگ کولگه سی
ونه جهنمگ ایستی سی (۲۳) و برابر اولماز دیری لر و نه اولولر» اسلامه داخل اولان
واولمیان «بدرستی که الله ایشدیر هر کسه که ایستر» اوز سوزلی توفیقی اوکایولدش
اتمک اینله «وسن ایشدیرن دگلسن اوکسه که قبر لرده در» هابيله ایشدیر بلز سن
اللهک حکمنی اوکسه که حقیقته کفر جهننه اولی حکمنده در (۲۴) «سن دگلسن مگر اولاری
اللهک عذابی ایله قورخوزان (۲۵) بدرستی که بز گوندردیک سنی حقه و دین صحیح
ایله بشارت و یرن و قورخودان حالده و بوخدر برامت» کچمش امتلردن «مگر اینکه
کچوب گیدوب اوامته قورخودان یشهر» اول پیغمبر اولاری الله طرفنه تکلیف ایدوب
صوگره اطاعت اتمه مک جهننه اولاره عذاب لازل اولوب (۲۶) «واگر سنی تکذیب ایده لر
یا محمد» اوندن غمگین اولما «پس بتحقیق اولار دن قباق امتلر اوز پیغمبرلرنی تکذیب
ایتدیلر اولارگ پیغمبرلری معجزه لرایله و گوگدن گلن کاغذ لرایله و آیدین کتاب ایله
گلدی (۲۷) ایمانه گلیندن ص-وگره کافرلری عذابله هلاک ایتدیک پس نجه اولدی
منم اولاری انکار اتمگیم» و عذابله هامونسنگ تلف اولماقی (۲۸) «آیا گور مر سن که الله
گوگدن یاغش سوئی گولدردی و سوايله یردن میوه لر چیخاردیق که مختلف در اونگ
رنگ لری و طعم لری و داغلاردن آغ یوللار و قرمز یوللار که مختلف در اونگ

وَالْأَنَامُ مَخْتَلَفٌ آلُوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ
 (٣٠) إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ
 تِجَارَةً لَّنْ تَبُورَ (٣١) لِيُوفِيَهُمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ (٣٢) وَالَّذِي
 أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا عِبَادُهُ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ
 (٣٣) ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ
 سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذْنُ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ (٣٤) جَنَّاتٌ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا يُحَلُونَ فِيهَا

رنگ لری و چوخ قرا یولر خلق ایتدیک (٢٩) و خلق ایتدی مخلوقاتدن و دورت
 ایاق اولردن و یریوزینده گزئلردن رنگ لری مختلف اولالر» هر برینگ رنگی بر نوعدر
 هاموسی دلالت ایدیر اللہک قدرته «بدرستیکه اللہدن قورخار اللہک بنده لرندن
 اوکسلرکه علمالدر» که ییلورلر و تالیورلر اللہی، لقدر معصيته مائل اولسالر گنه اللہدن
 قورخوب معصیت اتمزلر «بدرستیکه الله تعالی غالب و باغشلیاندر»

(٣٠) بدرستیکه اوکسلرکه او خوبارلار اللہک کتابی، فکر و عمل ایتکم قصیدله
 «و نماز قیلارلار و مصرف ایدر لر قریایه اوز اددن که بز اولناره روزی و یرمشوک آشکارا
 و گزئلین و امید دوتارلار اوگونه تجارت که کساد اولمیه» بو عمللری عمله گتوره لرلر که
 (٣١) الله تعالی اونلاره عمللرینگ مزدنی و یره و قدر استحقاقدن آرتورا اوز فضلیله
 بدرستیکه الله باغشلیاندر» اولنارک گناهنی «و شکر ایدندر» اولنارک احسانه اجر
 و یرمک ایله (٣٢) «یا پیغمبر ص او قرآنکه اولی سگا وحی ایتدیک حقدور و صحیح در
 تصدیق ایدن حالده اوزادیکه اونگ قباقنده در» تورا. انجیل «بدرستیکه الله تعالی اوز
 بنده لرینه هر آینه خبردار و ییلندر (٣٣) سوگره بز ارث و یردیک قرآنی اوکسلرکه
 بز برگزیده ایتدیک اوز ننده لر یزدن» که عبارتدر انبیادن و اولیادن یا علمادن «پس
 بنده اردن واردر» اوچ قسم خلق بریسی «نفسه ظلم ایدندر» کفر یا معصیت جهتنه
 «و اولناردن واردر میانه رو» و درجه وسطده در نه اولمچی کیمی معصیت کار وله
 اوچومچی قسم کیمی عادلدر ٣ «اولناردن وار اللہک اذلیله یخشی لقه سبقت ایدن»
 یا اینکه ظالم عبارتدر امامی تانمیان مقصد امامی تالیوب اطاعت ایدن سابق بخیرات
 امامک اوزیندن یا اینکه ضمیر قایدار برگزیده اولمشاره که اولنارک بر قسمی ظالمدر
 معصیت ایدر بر قسمی میانه رو بر قسمی امامدر سباقی لر سبقت ایدر بهشته مقصد
 نجات تاپار ظالمدر گناهی عفو اولار «و یوارث و یرمک اللہک ییوک فضلی و رحمتیدر

مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسَهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ (۳۵) وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ
 إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ (۳۶) الَّذِي اخْتَلَفَ أَرْوَاقَهُمْ لَمَنِعًا لِمَا يَسْتَفْتِحُونَ وَيَجْعَلُ لَهُمُ الْحَدِيدَ لِمَ أَجْعَلُوهَا حُجْرًا
 لِقَوْمٍ كَافِرِينَ (۳۷) وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ
 عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافٍ (۳۸) وَهُمْ يَصْطَرِّخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا
 غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا
 لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَاصِرٍ (۳۹) إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ الْغَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

(۳۴) اونلارگ جزاسی همیشه لیک بهشت در اوکا داخل اولارلاز و بزه لر لر اوند
 بلرزیک له که عمله گلوب قزیلدن ولؤلؤدن و اونلارگ لباسی بهشته اییکدن لر
 ایله که اونلار بهشته داخل اولدیلر (۳۵) «دیدیلر حمدا و الله ایچوندر که بزدن غمگین
 اولماقی آپاردی» که بهشته داخل اولاندن قباق غمگین ایدیک «بدرستیکه بزیم اللهمز
 هرآینه باغشلیان و آزی قبول ایدندر (۳۶) ایله الله که بزى داخل ایتدی همیشه لیک
 ایوبنه» که اولندن خارج اولماق و اولمک یوخدر «اللهک فضلندن، بزه بهشته مشقت
 و روزی قازانماق زحمتی یتشمز (۳۷) و اوکسلر که کافر اولدیلر اونلار ایچون جهنم
 اودی وارد رحکم اولونماز اونلاراه که اوله لر راحت اولالار «وجهنمک عذابندن بر حصه
 اونلاردن یونگول اولماز» که بر قدر راحت اولالار «بو عذاب کیمی عذابه بز جزا
 ویره ریک جمیع کفران نعمت ایدلر» که پیغمبر لرگ سوزلرینی قبول ایتمدیلر
 (۳۸) «اونلار داد فریاد ایدر لر جهنمه و دیر لر ای بزیم اللهمز بزى جهنمندن خارج
 ایت تاینکه یخشى عملر ایدک او عمللردن غیرى که بز عمل ایدر دیک» دلیاده الله
 تعالی اونلاره جواب ویر «آیا بز سیزه او قدر عمر ویرم دیک که نصیحت قبول ایتمک
 ایستین آدم او قدر عمرده نصیحت قبول ایدردی» عبارتدر آتمش قیل ایله اون سکر
 ثیلک آراسندن «وگلدی سیزه قور خودان» پیغمبر یا عبارتدر قرآندن یا سقا لک آغارماقندن
 و بوقدر عمرده اصلا اللهک عذابنی یاد کزه سالما دگر «پس دادک عذابى و ظالمه گومک ایدن اولماز
 (۳۹) حقیقتده الله بیلندر گوگلرگ ویرک مخفی احوالی و الله بیلندر سینهلرده اولان
 گزلین خبرلری (۴۰) الله ایله اللهدر که سیزی خلیفه لر ایتدی کیچمشرگ یرنده»
 بر طائفه هلاک اولار او بری طائفه اوکا جالشین اولار «هرکسه که کافر اولا اوگادر
 اونک گهرنگ ضرری و کافر لرگ گفری الله یاننده هیچ شیئی آترماز مگر نا امید
 اولماقی» الله رحمتندن «و کافر لرگ گفری آترماز مگر هلاک اولماقی (۴۱) دیکن
 یا محمد آیا گوردگر اوشریک لرگزى که چاغورور سکر اللهمن سوا» و اونلارا عبادت

(٣٠) هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا مُقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ إِلَّا خَسَارًا (٣١) قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَا ذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَيُخْفُونَ مِنْهُ عَلَى نِجْنَةٍ مِنْهُ لَئِنْ يَدْعُوا إِلَى الظَّالِمِينَ يَضُمُّهُمْ بِضَاءُ الْأَغْرُورِ (٣٢) إِنْ اللَّهُ يَمْسُكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَتَنْزَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا (٣٣) وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْدِيهِمْ لَنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لِيَكُونَ أَهْدَى مِنَ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا تَوَّعُرًا اسْتَكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيْئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيْئِ إِلَّا بِأَبْهَلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سَنَةَ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَجِدَ لِسَنَتِ

ایدیرسگز دیوگ اوللارا. «که گوسترسولر بئاکه نه شیئی خلق ایتدیلر یردن» و سائر شیلردن که اولئک جهتنه مستحق عبادت اولدیلر «یا اینکه اوللارک شراکت لری وار گوگلرده» و اوللاری خلق اتمکده «یا اینکه بز اوللارا کتاب و یردیک» که تصدیق ایده اوللارک حق الله اولماقنی «و اوللار کتاب ایله اولان دلیل ایله ثابت درلر الله ایله دکلدرکه خیال ایدیرلر بلکه وعده و یرمز ظالم لرک بعضی سی بعضی سنه مگر مغرور اولماقنی» و بی اصل سوزلری وعده و یررلر (٣٢) «حقیقته گوگلری و یری زوال و فندان ساخلیان اللهدر» نه اینکه اوللرک بقلری «واگر گوگلر و یر دورمیوب توگولهلر اللهدن سو اوللری هیچکس ساخلیه ییلمز بدرستیکه الله حلم ایدوب تیز عذاب اتمین و باغشلیاندر (٣٣) گفار مکه آند ایدیلر الله غلیط آدلر» پیغمبر ظهور ایدندن قباق «که اگر اوللارا قورخوزان پیغمبر گلسه گچن املرک هر بریسندن» یهودی، نصاری، صابئین دن «آرتق ایمان گتوروب هدایت تابان اولارلر ایلکه اوللره قورخوزان پیغمبر (محمد ص) گلدی آرتورمادی اوللاره پیغمبرگ کلمکی مگر نفرت اتمکی» و هدایتدن قاجماقی «تکبر لیک جهتنه» بوخیال الله که باشقهلر اوللارا تابع اوللار «یرگ یوزینده» نه اینکه اوللر پیغمبرده «ویس حیل اتمکدن اوتری» پیغمبرگ قتلنه «پس مگرک جزاسی احاطه اتمز مگر حیل لک اهلنه و صاحبه آیا اوللار منتظر اولارلار اللهک عادتته که عمله گلویدر گچمش املرده» پیغمبرلری تکذیب ایدنلره عذاب اولوب «پس سن یا محمد اللهک عادتته تغییر و تبدیل تاپمزن و اللهک عادتتی دکیشه ییلمزسن» لجه که گچمشلره عذاب لازل اولوب سنی تکذیب ایدنلره عذاب لازل اولاجاق (٣٤) «آیا مشرک لرسیر اتمیورلر یرگ یوزینده که باخوب گورهلر

اللَّهُ تَبْدِئُ الْوَلَدَ تَجْدِئُ اللَّهُ تَحْوِيلًا (۴۴) أَوَلَمْ يَسْـَٔرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْـَٔزِّمَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا (۴۵) وَلَوْ يَوَّاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظُهُورِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا فَعَلُوا بَصِيرًا

که بجه اولدی او کسارگ آخری که اونلاردن قباق واریدی. لوطه عاده ثمود قومندن واونلاردن عبرت گوتورولر «و حال انکه اوطاشه لر بونلردن شدتلوايدیلر قوت جهته والله اونوع الله دگلدر که گوگلرده ویرده برشیتی اولی عاجزایده حقیقته الله ییلن و قدرت صاحبی در (۴۵) بویاه نحل ۱۶ امجی سورهنک ۲۶ امجی آیه سنده ترجمه اولولندی پس زمانیکه اونلارگ مدتی گلوب یئشدی و قیامت قائم اولدی حقیقته الله اوز بنده لرلی گورندر» و اونلارگ عملرینه مطابق جزا ویره جگدر

سورة يس (۸۳) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) یَسَ ۲) وَالْقُرْآنِ الْحَکِّمِ (۳) اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِینَ (۴) عَلٰی صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ (۵) تَنْزِیْلِ الْغَزِیْرِ الرَّحِیْمِ (۶) لِنُنْذِرَ قَوْمًا مَّا اَنْذَرْنَا اَبَاؤَهُمْ فَهُمْ غَافِلُوْنَ (۷) لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰی اَکْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ (۸) اِنَّا جَعَلْنَا فِیْ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَالًا فِیْهِ اِلٰی الْاَذْقَانِ فَهُمْ

(۱) ای اولین و آخرینگ سیدی اولان پیغمبر (۲) آند اولسون او قرآنه که حکم ایدندر» حقه باطل آراسنده (۳) «حقیقته سن البته گوندریلمشردن سن» الله طرفندن پیغمبر لکه (۴) «دوز یولده سن» که او یول ایله گیدن حق و دوغریه یتشر (۵) قرآنه اینانمیا نلره «غلبه ایدن» و انتقام آلان و مؤمنلره و قرآنه اعتقاد ایدنلره «رحم ایدن اللهگ گوندردیکی در (۶) تا اینکه سن قور خوداسان اوز قومگی او عذابله که اونلارگ آنالری اونیلر قور خودیلمیوب» و عیسی دن ضوگره پیغمبر گلمیوب «پس اونلار غافلدر» قرآنده یازیلان مطالبدن (۷) «هرآینه بتحقیق واجب اولدی بزیم سوزیمز اونلارگ چوخنه عذاب گوندرمکه «پس اونلار ایمان گتورمز لر» و کفر حالنده اولر لر (۸) «بز اونلارگ بوپونلار نه زنجیر اوردیق پس زنجیر لر اونلارگ چنه لرینه گیمنی یتشوبدر و اونلار

مَقْحُونٍ (۹) وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ
 (۱۰) وَسَاءَ عَلَيْهِمْ أَنْذَرْتَهُمْ أَنْ لَا يَأْتِيَهُمْ الْغَمَامُ وَلَا يَسْتَرْجِعُونَ (۱۱) إِنَّمَا أَنْذَرْتُمَنِ اتَّبَعِ الذِّكْرَ
 وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْعَلِيمَ بِمُفْرَةٍ وَاجِرٍ كَرِيمٍ (۱۲) إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ
 مَا قَدَّمُوا وَآثَرَهُمْ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ (۱۳) وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ

باشلارنى يوخارويه ايندلدردر» زنجيرگ زورى جهتنه كناه در بوندن كه مشركلر
 اعراض ايدرلر قرآنن اوئس گيمى كه اللرى بويننه زنجيرلنوب ممكن دگلدر كه اياقئگ
 آلتنه باخوب برخير عمل گوره (۹) «اونلارگ قباقدن ودال طرفندن سد چگوب
 گوزلرني اورتديك پس اونلار گورمز لر» بوآيه ياشامل در آخرته كه عبارت در اهل
 جهنمگ يرلرينگ تنك لكندن ويا اينكه شاملدر دنيايه كناه در حقه ميل اتمه مكدن يائنه اوكلر كه
 حضرت پيغمبرى اولدورمك ايتيورديلر اونلارگ شائنده در نجه كه وارد اولوب
 ۸-۹ مجى آيلر ابوجهلگ وسائر مشركين مكه ننگ حقتده در ابوجهل آند ايچديكه
 اگر محمدى نماز قيلان وقتده گورسه باشنه داش سالوب اولدوره برگون حضرتى
 نماز اوسته گوروب برداش گوتورديكه حضرتگ باشنه سالا اللرى بوغازله زنجيرلنوب
 داش يره دوشدى پس گلوب يولدا اشارله خبر ويردى بنى مخزوم قبيله سندن بر
 نفر ديديكه بودامله من اوني اولدوره دم داشى گوتوروب حضرتگ يالنه گلنده الله
 اونگ گوزلگ قبافته پرده سالوب حضرتگ سسنى ايشيديردى اما اوزينى گورموردى
 پس يولداش لارنك يالنه قايسدوب اونلارا احوالى خبر ويردى اودر كه الله تعالى
 ييورور اونلارگ قبافته ودالنه سد چكديك وگوزلرينه پرده سالديق (۱۰) «بوآيه سورة
 بقره ننگ ۶ مجى آيه سنده ترجمه اولدى (۱۱) «حقيقتده سن قورخودارسن» هامونى اما
 قورخوزمق نفع ويرر «او كسه كه قرآنه تابع اولار واللى گورمه مش رحم ايدن الله
 قورخار بوصفتده اولان بنده يه بشارت وير باغشاللق ويپوك اجرله (۱۲) حقيقتده
 بز اولينى ديريلده ريك» قيامتده مبعوث اتمك ايله يا جاهللىرى هدايت اتمك ايله دنيايه
 «وبز يازاروق اونلار اوزلرندن قباق گوندرديكلى عمللى» طاعتدن ومعصيتدن
 «واونلارگ علامتلى» كه دنيايه اونلاردن قالوبدر خواه يخشى اثرلر خواه پيس.
 بنى سلمه قبيله سى شكاييت ايتديلر اونلارگ ايولرنگ مسجدن اوزاقلىقنى الله ييورديكه
 قدر يول گلسه نر اياقلاز نرگ ايزى نامه اعمال نكرده ثابت اولاجا قدر «وهر شيتى بز
 حساب ايدوب يازمشيق لوح محفوظده» يا نامه اعمالده يامامگ زمانگ ياننده
 (۱۳) «يا پيغمبر مثل اور اونلاره الطافيه قريه سئنگ اهلنى اوزمالكه» الله يا عيسى

الْقُرْبَىٰ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ (۱۴) إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَهُكُم مُّرْسَلُونَ (۱۵) قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ (۱۶) قَالُوا رَبَّنَا عَلِّمْنَا لَنَا لِكُلِّ مَرْسَلٍ عَلِيمًا (۱۷) وَمَا عَلَّمْنَا إِلَّا الْبَلَاغَ الْمُبِين (۱۸) قَالُوا إِنَّا نَطِّيرُ أَنْتُمْ لَسْتُمْ لَمْ تَنْتَهُوا لَزَجْنَاكُمْ وَلَيْسَ لَكُمْ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ (۱۹) قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ (۲۰) وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا

طرفندن «گونه‌ریلین شخصلر گلدیلر (۱۴) اوزمانکه بز اولارلا ایکی نفر ایلچی گولدر دیک اما قوم اولارلی تکذیب ایتدیلر پس غالب ایتدیک اولارلی اوجومچی ایلچی ایل» که عبارتدر شمعون دن پس اول ایکی نفر اوللاره گلوب برمت اوردده قالوب برگون پادشاه که بت پرست ایدی شکاره گیدن وقته اوللار اوجادن تکبیر دیدیلر پادشاه اوللارا غضبنک اولوب امر ایتدی که اوللری حبس ایدهلر برمدتن صوگره عیسی^۴ رئیس حواریین شمعون صفائی اوللارک دالنجه گولدر دیکه اوللارا گولمک لیک اید شمعون غیری معروف لباسده داخل اولوب پادشاهک حاضیه نشینلری ایله علاقه ایدوب هامو اوکا مونس اولدیلر واولک وسفی پادشاهک یاننده دیدیلر شمعون برگون دیدی ای پادشاه ایشیتشم سن ایکی نفری محبوس ایدوبسن آیاهیچ خبردارسکز که اوللار نه دیورلر پادشاه دیدی من اوگونه غضبنک اولدیمکه خیالیمه بومطلب گلمدی شمعون دیدی اگر صلاح گورسکز بیوروک اوللاری چاغرسونلار گورک ادعالری ندر پادشاه اوللاری حاضر ایدوب اوللاردن خبر آلدی که سیز گیلر سکز «اوللار دیدیلر که بزالله طرفندن سزک طرفتزه گولدر یلمشلیک (۱۵) دیدیلر دگل سکز سیز مگر بزیم گیمی بشر سکز» نه امتیازله سیز بیمبر اولدکز «والله نازل ائمدی بزه برشیی» وحی ویا کتابدن که بزلی اوک طرفته چاغراسکز «دگل سکز سیز مگر اینکه یالان دانشور سکز» که سیز مرسلر سکز (۱۶) «اوللار دیدیلر بزیم اللهمز بیلورکه حقیقتده بز سیزک طرفتزه البته گولدر یلمشلیک» اوللار اللهمز شاهد گولدر دیلر اللرینده اولان معجزه ایل (۱۷) «و دیدیلرکه یوخدر بزه» وهیچ شیئی واجب دگلدر بزه «مگر اللهمک حکمنی آشکار یقورمک (۱۸) گفار دیدیلر بدرستیکه بز پيس فال اوردوق سیزله» قورخوروق سزک گلمه گزندن که بوگونه غریبه سوز دانشانده آند ایچدکز یالان آند ایچمک سببه بزیم شهرمز خراب اولاجا قدر «اگر سیزال گوتور میه سکز» ایتدکز ادعادن «هرآینه بز سیزی سنگسار ایدم ریک» داشله یاهشله «وهرآینه سیزه بزندن دردناک عذاب یتشر (۱۹) ایلچیلر دیدیلر سزک بد فالت

الْمَدِينَةِ رَجُلٍ يَسْعَىٰ قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ (۲۱) الْبِعَاقِبِ لَا يَهْدِيكُمْ آجْرًا وَهُمْ
 مُهْتَدُونَ (۲۲) وَمَالِيَ لَا يَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (۲۳) ءَاتَاخُذُنَّ دُونَهَا
 إِن يَرِدَنَّ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنْكُمْ شَيْئًا وَلَا تُنْقِذُونَ (۲۴) إِنِّي إِذًا لَّي ضَالٌّ مِّبِينٍ

مزله دره گفردہ فالساگز سیزہ عذاب یتشہ جک گفر جہنم نہ اینکہ بز سیزگ قریہ کزہ
 کلمک جہنمہ «اگر سیز نصیحت ویریلمش اولاسگز «وبز اوز سوزیمزہ دلیل
 گتورگ واللہک حکمنی دیک آیا اوصورتدہ گتہ بزى سلگسار ایدرسگز «بلکہ سیز اسراف
 ایدن قوملرسگز» حدندن تجاوز ایدرسگز شمعون اولار ایددیکہ سیزی بویرہ گیم
 گوندروب دیدیلر اوللہ کہ ہر شیئی یارادوب شمعون دیدی آیا ادعا کزہ دلیلگز
 وارد دیدیلر ہرنہ خواہش ایدیرسگز دیوگ عملہ گتورگ پادشاہ امر ایتدی بر
 نفر اوغلان گتوردیلر ہر ایک گوزی دوغولان وقتدہ گورایدی دیدیلر اگر دوغری
 دیورسگز بوللارگ گوزہ شفاویر واولار دعا ایتدیلر اللہ تعالیٰ اونگ گوزہ شفاویردی
 پادشاہ تعجب ایتدی شمعون دیدی مندہ بونگ مثلنی عملہ گتورہم امر ایتدی بر
 نفر گور گتوردیلر شمعون دعا اینوب اللہ اوکا دخی شفاویردی شمعون رسوللرہ
 دیدی اگر سزگ اللہگز قادر اولا اولینی دیرلتمکہ ہر آیتہ بز ایمان گتورہ ربک
 دیدیلر بزیم اللہمز بوکا قادردر پادشاہ دیدی برنفر آدم یددی ٹیل بوندن مقدم
 وفات ایدوب بزاولی دہن ائمہ مشوک آتاسی غائب اولمقہ گورہ اوکا حیات ویریگ
 پس امر ایتدی همان میتی گتوردیلر اوایکی نفر آشکار وشمعون مخفی اللہ دعا
 ایتدیلر اللہک اذنی ایلہ میت دوروب دیدی یدی ٹیلر من اولمشم وجہنمک اودیندہ
 یانیرم ومن سیزی نور خودورم او اودگ شدندن پس ایمان گتوریک حق اللہ
 جماعت خبر آلدی اونگ دیرلکم کیفیتنی دیدی اوچ نفر آدم دعا ایتدیلر اللہ
 اونگ دعاسی سببہ اللہ منی دیرلتنی پادشاہ دیدی اگر اوللاری گورسن تانورسن
 دیدی بلی پس امر ایتدی جمیع مخلوقات صحراہ چیخوب بربر اونگ قباقدن
 کیچسولر چوخ جمعیت کیچندن سوگرہ برنفرہ دیدیکہ اودعا ایدہنگ بریسی بودر
 سوگرہ همین قرارلہ ایکجی نی واوچومجی نشان ویروب معلوم اولدیکہ همان ایکی
 نفر ایلچی وشمعون باعث اولوبسدرلر اونگ حیاتہ چوخ آدم عیسیٰ ۴۵ ایمان
 گتوروب پادشاہ امر ایتدی اوللاری اولدورمکہ (۲۰) «بو حالہ شہرگ آخرندن بر
 گیشی سرعتلہ گلوب دیدی ای منم قومیم تابع اولون ایلچی لرہ» بوشخص حبیب
 نجاردر کہ رسوللر او شہرہ گلندہ ایمان گتورمشدی (۲۱) «دیدی ای جماعت تابع
 اولوگ اوکسہ سیزدن مزد ایستور» ایلچی لکنہ «واولار ہدایت اولونمشلردر»

(۲۵) اِنِّیْ اَمْتُ بِرَبِّکُمْ فَاسْمَعُوْنِ (۲۶) قَبْلَ اَدْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ یٰلَیْتَ قَوْمِیْ یَعْمُوْنَ
 (۲۷) بِمَا غَفَر لِّیْ رَبِّیْ وَجَعَلَنِیْ مِنَ الْمَکْرَمِیْنَ (۲۸) وَمَا اَنْزَلْنَا عَلٰی قَوْمِیْ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِّنَ
 السَّمَاءِ وَمَا کُنَّا مِّنْزِلِیْنَ (۲۹) اِنْ کَانَتِ الْاَصْحٰهَ وَاحِدَةً فَاْذَاهُمْ خَامِدُوْنَ (۳۰) یٰحَسْرَةً
 عَلَی الْعِبَادِ مَا یَأْتِیْهِمْ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا کَانُوْا بِهِ یَسْتَهْزِؤْنَ (۳۱) اَلَمْ یَرَوْا کَمْ اَهْلَکْنَا قَبْلَهُمْ
 مِنْ الْقُرُوْنِ اَنَّهُمْ یَلْمِیْهِمْ لِاِیْرَاجِعُوْنَ (۳۲) وَاِنْ کُلٌّ لِّمَا جِئَیْچُمْ لَدِیْنَا خٰضِرُوْنَ
 (۳۳) وَاٰیةٌ لِّهِمَّ الْاَرْضُ الَّتِیْ تَحْیِیْنَاهَا وَآخِرُهَا مِمَّا جِئْنَا بِهَا فَمَنْ یَّکُوْنُ (۳۴) وَجَعَلْنَا

ایلکه حبیب بوسوزی دیدی اولی دوتوب پادشاهک یانتہ گتوردیلر پادشاه خبر آلدی
 آیان بونلار تابع اولدیگ دیدی (۲۲) «بئانا اولوبدر که عبادت اتمیم اولله که
 منی خلق ایندی واونگ طرفته سیز قایدارسئز» وجزا ویرر سیزه گفرئز جهته
 (۲۳) «آیا من اوزیمه اللهدن غیری الله لار اخذ ایدیم» واونلار عبادت ایدیم «اگر
 رحم ایدن الله ایستیه که بئاضرر ویره» منی هلاک ایده «منی بی احتیاج اتمز واونلرک
 شفاعتی منه فایده ویرمز» که عنابی وضرری مندن دفع ایده «اونلار منی خلاص
 ایده بلمز» اللهم عذابندن (۲۴) «من اووقت هرآینه آشکارا گمراهقده اولارم
 (۲۵) بدرستی که من ایمان گتوردم سیزگ اللهم که ای ایلچی لر پس سیز ایشیدیگ
 والله خصورنده شهادت ایدیگ. ایلکه الظاکیه اهلی بوسوزی حبیب دن ایشتدیلر
 اونی اولدوردیلر (۲۶) «اؤکا دیلیدی که داخل اول بهشته دیدی کاش منم قومیم
 یلیدیلر (۲۷) که الله منی باغشلادی و منی بهشته بیوک و عزیز آدم لردن ایتدی
 (۲۸) حبیبی قتل ایدندن صوگره اونگ قومه گوگدن قوشون گولدرمدیک» اوقومی
 هلاک و ییغمبر لر کومک اتمک «وییز ملائکه گولده رن دگلیک» بونوع جزئی امردن
 اوتری اما اونلاری هلاک ایتدیگ باشقه نوع عذابه (۲۹) «دگلدر اونلارک عقوبتی مگر
 برجه سس» حبیبک شهادتندن صوگره اوللری سس دوتوب اودشمله سی کیمی یانارکن
 «اونلر بردن سوندیلر (۳۰) ای قوم حسرت وندامت اولسون بنده لره اوسبیه که اونلار
 هیچ ییغمبر گلمز مگر اینکه اؤکا استمزا ایدر لر» وبوجه ته عذابه مستحق اولار لر
 (۳۱) «آیا کفار یلمور لر که اونلردن قباک اولان طاقه لردن چوخ هلاک ایتدیگ
 وگور مور لر که هلاک اولوب گیدنلر برده فایدوب گلمبر لر» بونلار دخی اونلار کیمی
 اولمقدن عبرت گوتور مور لر (۳۲) «دگلدر اونلارک هاموسی مگر اینکه هاموسی
 بزیم یانمز حاضر اولمش اولار لر» حساب وجزادن اوتری (۳۳) «وبزیم قدرتمنه
 علامت در اونلار دن اوتری اولمش یر که بز اویری دیر یلده ریک» یاغش سیئله «اونلر دن

فِيهَا جَنَّاتٌ مِنْ نُجُودٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجْرَاتٍ فِيهَا مِنْ الْعِوْنِ (۳۵) لَيْسَ كَلِوَانٍ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ
 أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ (۳۶) سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تَنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ
 أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ (۳۷) وَإِنَّ لَهُمُ اللَّيْلَ نَسْلَخَ مِنْهُ النَّهَارَ فَذَا هُمْ مُظْلَمُونَ
 (۳۸) وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (۳۹) وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ
 مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ (۴۰) لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ
 سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ (۴۱) وَإِنَّ لَهُمُ آثَا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفَلَكِ

دانه لر خارج ایدم ریک» بوغده آریا، دوگی، وسائر حبوبات کیمی «پس اولدن بیرلر
 (۳۴) ویرده بستانلر خلق ایتدیک خرماندن واوزوملردن ویرده چشمه لر جاری
 ایتدیک» یردن و آقاجلاردن اوتری (۳۵) «تائیکه ییه لر اونگ میوه سندن که اونلارگ
 اللری عمل اتمیوب» وزحمت چکمیوب سولری و میوه لری یار اتمقه یالینکه ییه لر اوشیلردن
 که اونلارگ اللری اومیوه لردن عمله گتوروب هر چند اصل خلقتی اللهدن عمله گلوب
 اما اونلرده اکمک بسله ک سوار مقده زحمت چکوبلر «آیاله سبیه شکر اتمورلر اللهگ
 نعمت لرینه (۳۶) پا کدر جمیع عیبلردن او الله که خلق ایتدی جفتلرگ و صنف لرگ
 هاموسنی» انسان و حیوانگ ذکور و انائی بر برینه شبیه در هایلله میوه جاندن خرما
 واوزوم بر برینه شبیه در «ویر گوگردن شیلردن» نباتات کیمی «و مخلوقاتگ اوزلرلردن»
 ایرک دیشی «وجمله او مخلوقاتدن که اونی ییلمز لر» قوری و دریالردم اولان حیوانلردن
 که ساینی الله دن سوا هیچکس ییلمز (۳۷) «و باشقه علامت اونلاردن اوتری اللهگ قدرته
 گجه در که بز اولدن گولوزی سویاروق» ایشیقنی آپار مقله «پس اوزمان اونلار قراناقه
 داخل اولانلاردر (۳۸) بر علامت دخی گویدر جاری اولار اونگ ایچون معین اولان
 قرارگاه» یای، پایز، قیش و بهار و قتلرینده اوگامعین یردن تجاوز اتمز «بولوع حرکت،
 بیان و غلبه ایدن اللهگ تقدیری در (۳۹) و آیه منزل لر مقدر اتمشیک» ایگرمی سکر
 گونگ مدتده فلکی سیرایلر «تائیکه» آیک آخرینده «قایدوب خرمانگ بر تیللیک شاخسی
 کیمی» نازک اولار وجه شباهت اودر که خرمانگ ۶-۱۲ آیلق شاخسی قورویوب هلال
 کیمی گنج اولار (۴۰) «گوله سزاوار دگلدر که آیی درک اید» سرعت سیرده بوجهته که
 آی بر آی مدتی قطع ایتدیگی مسافتی گون بر تیلگ مدتده سیرایدن «ونه گجه گولوز»
 سبقت ایدر» بلکه بری اوبری سنگ دالینجه گلر و آیک و گونگ و یولدوزلارگ «هاموسی
 گوگده اوزر لر» سوده انسان اوزون کیمی (۴۱) «خلقدن اوتری اللهگ قدرته دلالت
 ایدن علامت لرگ برینفیده بودر که اونلارگ اولادنی دولو کیمیلر» گوتوردیک» و صحیح

الْمَشْحُونِ (۴۲) وَخَلَقْنَاهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ (۴۳) وَإِنْ نَشَأْ نُفْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ (۴۴) الْأَرْحَمُهُمْ مَنْ أَمَّا إِلَى جَنِّ (۴۵) وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ
وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (۴۶) وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ
(۴۷) وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا رَزَقَكُمْ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا انْطَمِعُوا نَظْمٌ مِنْ لَوْ
يَشَاءُ اللَّهُ أَطِيعُوهُ إِنَّكُمْ أَفْوِي ضَالِّ مُبِينِ (۴۸) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ (۴۹) مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صِحَّةَ وَاحِدَةٍ تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ (۵۰) فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

سلامت قصداً یتدیگری یرہ آپاردیق یا اینکه او اتالاری و بابالاری کہ بولار اونلارک
اولادیدر دولمش گمیه گوتوردیک نوحک گمیسنه کہ دولمشدی بونلارک بابالری ایله و اونلاره
لازم اولان مأكولات و مشروباته (۴۲) «و بزاوئلردن اوتری قوریده گمی کیمی سوار
اولماق و سفره گتمک ایچون حیوانلر خلق ایتدیک (۴۳) و اگریز ایستیک اوللری
غرق ایدهریک او وقتده نه اوللرک فریادنه یقشن و نه اوللری غرقدن خلاص ایدن اولار
(۴۴) مگر اینکه» اونلاری غرق اتمک ایستیمیک «بزم طرفمزدن اولان رحمت و تفضل
جهته و بروقته دیک لذت آپارمق و یرگ» اونلارک اجلی تمام اولان زمانه دیک
(۴۵) «ایلکه مشرکله دیبله کہ قورخوگ اوکوندن کہ سیزگ قباقتزده در» امر
آخرتدن و اولدن اوتری عمل ایدیک و قورخوگ اوندن کہ «دالکترده در» امر دلیادن
انسان یوزلی آخرت طرفنه دونده رنده دالی دلیابه دوشر «شایدکه سیزرحم اولوناسگز»
توبه سببیله (۴۶) «و اونلارا اونلارک اللهنگ علامتلردن برعلامت گلمز مگر اینکه
مشرکالر اوندن اعراض ایدرلر» هرگونه معجزه گتورمه سن اوگا ایراد ایدرلر
(۴۷) «زمانیکه اونلارا دیبله کہ الله سیزه و یردیگی روزیلردن مصری ایدیک» و واجبی
حقلری فقرايه و یرگ «کافرلر دیرلر مؤمنلره آیابز طعام و یرگ اوکسه که اگر الله
ایسته سیدی اوگا طعام و یردی» چونکه الله اونلاری فقیر ایدوب گورو نور که اونلارک
فقیر اولماقنی ایستینوب الله تعالی بیورو ر که «دگلستز سیزمگر آشکارا ضاللتده» الله
کیمینی فقیر کیمینی غنی ایدوب امتحاندن اوتری فقرانی صبره و اغنیائی سخایه امر ایدوب
(۴۸) «دیرلر نوقت اولاجقدر بو وعده» که سن و یرورسن عذاب نازل اولمه «اگر
سیزدوغری دینلرستز (۴۹) اونلار منتظر اولمازلر مگر برجه صیحه» که اسرافیلک
صورندن عمله گلر «و همان سس اوللری دوتار احوالده که اونلار بربریله تراغ و مجاهده
ایدرلر» بازارلرده و کوچه لرده (۵۰) «پس باچارمازلر وصیت اتمکه» و یولدا

تَوْصِيَةً إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ (۵۱) وَنَفِخْ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ
 (۵۲) قَالُوا يَا وَيْلَتَنَا مَنَّا مَنَّا بِرَبِّنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ (۵۳) إِنْ كُنْتُمْ
 الْآصِحَّةَ وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ (۵۴) فَالْيَوْمَ لَا تَطْلُمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تَنْجُزُونَ إِلَّا
 مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (۵۵) إِنْ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهِونَ (۵۶) هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ
 فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَارِكِ مَنكُوعُونَ (۵۷) لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ (۵۸) سَلَامٌ
 قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَجِيمٍ (۵۹) وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ (۶۰) أَلَمْ نَعْهَدْ لَكُمْ يَا بَنِي
 آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ (۶۱) وَإِنْ أَعْبَدْتُمُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

جواب ویرمگه «اونلار اوز اهل عیالی طرفنه قایتمازلار» نه یرده مسی ایشته لر اویرده
 میت فالارلار (۵۱) «ونفخ اولونار» ۲مچی دفعه «پس اوزمان اولنار قبرلردن دوروب
 اوزلرنگ الهی طرفنه سرعتله گیدرلر» قیامت گولگ قورخی سندن
 (۵۲) «دیرلر ای قوم وای اولسون بزه کیم دور قوزدی بزی بزم قبرلریمزدن» صوگره
 کاهرلر اوزلری اوزلرینه دیرلر «بودر اوزادیکه الله وعده ایتمشدی» ویغمبرلر
 خبر ویرمشدی بز اوکا اینان مزدیق «ودر غری دیدی پیغمبرلر» اوز خبرلرینده
 (۵۳) «خلاقگ دیر یلمک مدتی اولمادی مگر بردفمه فریاد ایتمک مدتی پس اوزمان
 اولنار بزم یالمرده حاضر اولمشلردر (۵۴) پس بوگون برنسه برشیئی ظلم اولماز»
 نه مخسنگ اجرندن آزالار ونه گناهکارلرک عملنگ مقابلنده ویریلن مزددن آرتار
 «وسیز جزا ویریلمز سگر مگر دنیاده ایتدگنر عملگ مقابلنده (۵۵) بدرستیکه بهشت
 صاحبلی بوگون اوز شغل لرینده شاد اولانلاردر» جوارح اعضا لرینگ هربری برنوع لذته
 مشغولدر (۵۶) «اونلار واونلارک عورتلری» دنیا عورتلردن یا حوری لردن
 «کولکه لرده متکالر تکیه ایدنلردر» پادشاهلار تکیه ایدن کیمی (۵۷) «اونلار ایچون
 بهشتده میوه لروار واونلار ایچون واردر اوزادلار که اونلار خواهش ایدرلر» جمیع
 یملی وایجملی وسائر لنت آپارمالی شیئلردن یایینکه هرشیئی که چاغرلر اولنارک
 یانه گلر (۵۸) «رحم ایدن الله طرفندن اونلر سلام دیولر» یایینکه جمیع بلالردن اولنار
 ایچون سلامتلیک وار بوسلامی اهل بهشت ایشیدوب خاطر جمع اولارلار اولعمتدن
 آیر یلمق واهمه سندن. ایلکه بهشت احوالی تمام اولدی خداوند عالم ابتدا ایدوب جهنم
 اهلنگ احواله ویورور (۵۹) «آیریلوگ وسچیلوگ بوگون ای گناهکارلر مؤمنلردن»
 واونلاردن اوزاق اولوگ (۶۰) «آیامن عهد اتمدیم» و امر اتمدیم «سیزه ای آدمگ

(۶۲) وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ (۶۳) هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ (۶۴) أَصْلُهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (۶۵) الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَنَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (۶۶) وَلَوْ نَشَاءُ لَمَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ (۶۷) وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَائَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ (۶۸) وَمَنْ يَمُرَّ بِهِ نَبْهَةً فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ (۶۹) وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ (۷۰) لِنُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى

اوشاقلاری که شیطان عبادت اتمیوگ «اوگا اطاعت اتمگیله» بدرستی که او سزده آشکار دشمندر» (۶۱) و امر ایتمدیم سزده که «بتا عبادت ایدیگ بودوز یولدر» سیزی آپارار بهشته (۶۲) «حقیقته سیزگ چوخوگری شیطان ضالته سالدی نه سبیه عقلگز ایله فکر ایتدگر» دنیاده که شیطان همیشه سیزی ضالته سالماق فکرنده در (۶۳) «بودر اوجهنم که اونیه قورخو وعده سی ویر یلمشدگر» و پیغمبر لر اونیه سیزی قورخوز مشدیلر (۶۴) «واصل اولوگ جهنمه بوگون اوسبیه که سیز کافر اولمشدگز الله (۶۵) بوگون بزمه هر اوره ریق اولارگ اغزلارنه» که دانشمه قادر اولمازلار «ویزه دانشار اولارگ اللری» ایتدکلری عمله «وشهادت ویرر اولارگ ایاقلاری او عمله که اولار کسب ایتدیلر» و دنیاده ایتدیکلری عملری بر بر خبر ویرر لر (۶۶) «واگریز ایستیک هر آینه اولارگ گوز لر نی یوخ (گور) ایدر یگ بر برینه سبقت ایدر لر» که بریسی او بر یسندن قباله دوشه عادت ایتدیکلری «یول ایله گیتمگه بو صورتده نهجه گور لر» گیتدیکلری یولی و حال آنکه گوزلری کور در (۶۷) «واگریز ایستیک البته اولنری مسخ ایدر یگ اوتور دقلاری یرده پس باچارمازلار بر طرفه گیتمگه و گیتدیکلری یردن قایتماقه» امدنیاده اولنره رحم ایدوب عذاب لرینی آخرته تأخیر ایتمشیک (۶۸) «وهر کسه که چوخ عمرویره ریک او نی خلقتدن گیر و قایتار اریق» بدن قوی اولادن صوگره ضعیف حالنه دوشر عقلدن بی عقلقه یتشر «آیالیه عاقل اولمور لار» بیلمور لر که الله هر شیعه قادر در (۶۹) «و بز پیغمبره شعر دیمگی تعلیم ایتمدیک و سزاوار دگلدر اوگا» که شعر دییه اوز طرفندن «دگلدر اوگانازل اولان مگر نصیحت و آشکار قرآن» که الله طرفندن نازل اولوب (۷۰) «تایینکه او قرآنله دیری اولان آدم لری قورخوزه» و او آدم عاقل و فکر اهلی اولای اولمیه کافر کیمی که اولمش قورخوز مقک بر فائده سی اولماز «وکافر لر عذاب ایتمک وعده سی و سوزی سزاوار در» دنیاده اولنره وعده ویر یلمشدیکه ایمانه داخل اولماسا لر اولنره عذاب اولاجاق چونکه ایمان گتور مدیلر اوسبیه وعده ویر دیگمز عذاب گرک اولارگ حقنده عمله گله

الْكَافِرِينَ (۷۱) أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِاعْمَلَتِ أَيْدِيْنَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالٌ كُونَ
 (۷۲) وَذَلَّلْنَا لَهُم مِّنْ مَّنْهَارٍ كَوْبَهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ (۷۳) وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا
 يَشْكُرُونَ (۷۴) وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّهُمْ يَنْصُرُونَ (۷۵) لَا يَسْتَطِيعُونَ
 نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُونَ (۷۶) فَلَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يَسِرُونَ وَمَا يَعْلَنُونَ
 (۷۷) أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ (۷۸) وَضَرَبْنَا مَثَلًا
 وَلِئْسَ خَلْقَهُ قَالٍ مِنْ يَحْيَى الْمَعْظَمِ وَهِيَ رَمِيمٌ (۷۹) قُلْ يَحْيَىٰ الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ

(۷۱) «ایام مخلوقات گور مور لر که حقیقتده اولر لک نفعدن اوتری اونوع دورت ایاقلو حیوانلر» دوه، اوکوز، کیچی وقویون «خلق ایتمشیک که بزم قدرت الیرمز اونلری خلق ایتکده ایش گوروب» هیچکسدن کومک ایسته مه مشیک «ومخلوقات او حیوانلره مالک اولوبلر» گویا اوزلری یارادوبلر (۷۲) «او حیوانلری مخلوقاته برنوع ذیل ایتدیک که همی اونلره منرلر» وایستدیکلری یره گیدرلر وهیمده «اونلار لک اتندن یرلر» (۷۳) «اونلر ایچون او حیوانانده باشقه منفعتلر وار» یوتندن، توکندن، دیفسدیکندن لباس توخونار «وسودندن ایچمک وار آیانیه شکر ایتمیورلر» اللهمک نمقلرینه (۷۴) «اللّه دن غیری اللهلار اخذ ایتدیلر او امیدایله که اونلاره نصرت ویره جکر (۷۵) او اللهلار باجارمازلر اونلارا نصرت ویرمکه و حال آنکه کفار بتلر ایچون حاضر اولمش قوشولدر» جمع اولورلر اوبتلره خدمت ایتمکه یا اینکه هر ایکسی عابد ومعبود جهتمده حاضر اولارلر هیچ بریسی اوبریسنندن عذابی دفع ایدیه ییلمز (۷۶) «پس سنی اونلار لک سوزی محزون ایتمه سون» سنی تکذیب ایتکده «بدرستیکه بز ییلوریک اوسرلری که مخفی ساخیلورلر قیلیرینده و اوزادیکه آشکار ایدرلر (۷۷) آیا انسان ییلمیور که حقیقتده بزاونی نطفه دن یار ایتدیق» وبر حالتدن اوبریسی حالقه تغییر و یروب انسان کامل ایتدیک «پس انسان آشکارا جدال ومخاصمه ایدلدر» بمشتنگ ممکن اولماقنه (۷۸) «ابی ابن کعب و ابو جهل نیچه نفر مشرکین مکه ایله چورومش سومولکلردن اللزینه ییغوب گتور دیلر ییغمبر لک یاتنه که بوسوموکلرجه دوباره دیریلر الله تعالی بیورور «مثل اوردی بز چورومش سوموگی و اوز خلقتنی یاددن چخارتدی» که یوخن وجوده گلوبلر «ودیدی که کیم دیریلدر سوموکلری او حالده که اوچورومشدر (۷۹) دیگن یامحمدص اونی او الله دیریلدر که اول امده یوخن عمله گتوروبدر» اول دفعه یوخن وجوده گتورمک چتین در دوباره دنیا به گتورمکدن «والله تعالی هر شیئی یار اتمقه» و جمیع مخلوقاتک جز ثلرینه «عالمدر (۸۰) ایله الله که سیزگ نفعتلر ایچون یاشیل ویاش آفاجدن اود

وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۸۰) الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَاراً فَإِذْ أَنْتُمْ مِّنْهُ تُوقَدُونَ (۸۱) أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ

خلق ایتدی» و حال آنکه رطوبتله اودگ حرارتی ضدر ایکی ضدی بریره جمع ایتدی «وسیز او وقت آقاجدن یاندیرار سگز» و طعام پیشیر مکه و باشقه احتیاج لرده مصرف ایدر سگز (بیان) تفسیر کتابلارینگ بعضی سنده نقل ایدوبلرکه عربستانده بر آقاج وار اونگ خالصیتی اودر که ایکی شاخه نی بر برینه سورتن و قتده اولدن اود عمله گلر و بو آیه شریفه اوکا اشاره در حقیر مترجم بو خصوصده چوخ تتبع ایدوب معتبر کتابلرده بو خصوصده بریشیی تاپمیوب بعضی اشخاص کیمی اوسوز صاحبی سفاقت و حماقت نسبت ویرمیوب (کلمه قرع سمعک وطم یقم دلیل علی امکانه فذره فی یقمة الامکان) کلام بلاغت اثره بناء تتبع تمحصده ایدیم یعنی هر سوز که ایشتدیک و دلیل عقلی اوسوزگ ممتمع اولماقنه دلالت ایتدی اوسوزی ممکن حساب ایت تا اینکه محیط المعارف کتابنده (علوم وادیاته، فنون و صنایعه و اسماء خاصیه شامل لغت کتابیدر) آتش ماده سنده ذیلده بازیلان مطلب نظر عاجزانه مه یتشوب اختصار طریقله ذکر فائده لی اولدیقندن عرض اولونور: قدیم زمانلرده اولان قوملر اودون پارچه لرینی بر برینه سورتوب اوندن اود تحصیل ایدر دیلر. قدیم هندلیلر، یونانیلر، رومالیلر بر پارچه آقاجی بر تخته یه برک برک سورتوب اود تحصیل ایدر دیلر.. چول عربلری ایکی پارچه اودونی بر برینه سورتدیلر بو پارچه لرگ برینه زند و بریسنه زنده دیر دیلر روایت اولوندیقنه گوره چول عربلری زندی یعنی بو آعاج چاقماغنی مرخ و عفار دیدیکلری آعاجلر پارچه لرندن اخذ ایدر دیلر که مرخ چاخق دمیری، عفار دانش منزله در. و امو سگ ترجمه سنده دیلوبدر که مرخ میمگ فتحی و راعگ سکونیلده بر آقاج در که چاخماق کیمی چاقده ده همان اود چیخار عربستانده عفار آعاجی آدنده بر آقاج وار که بو ایکسندن اود عمله گلر بوکا اشاره در اوآیه (الذی جعل لکم من الشجر الاخضر نارا) بو عادت عربستانده ترک اولان کیمی باشقه یر لرگ دخی نوع نوع عادت لری آتش تحصیل ایتمک کیفیتنی آسان اولدیقجه ترک اولوب بعض یرلرده اوجمله آوسترالیا جزیره لرینده، آغ دریا لگ بعضی جزیره لری و آسیای جنوبی ایله آفریقای شمالی چول لرینده بو حاله دیک کهنه عادت لری جاری اولوب تازه قاعده لر ایله آتش تحصیل ایتمیورلر بو کیفیت لر تاریخ کتابلرینده مرقومدر. بو قدره کفایت اولوب بوندن زیاده شرح ایتمگه وقتگ مساعدتی یوخدر (۸۱) «والله که گوگلری ویری خلق ایتدی آیا فادر دگلدر که اوسوز لری دانشان آدملر کیمی ضعیف و عاجز مخلوقگ مثلی خلق ایده بلی الله قادر در و چوخ خلق ایدن ویلندر (۸۲) حقیقتده

الْخَلْقَ الْعَلِيمَ (۸۲) اِنَّا اَمَرْنَا اِذَا ارَادَ شَيْءًا اَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (۸۳) فَسُبْحَانَ الَّذِي
بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

الهی که امری و شانی بود که بر شیئی خلق ایتمگه اراده سی علاقه با علیه و حکمت خواهش
ایده او شیئی که عملی گلمگنی او شیئی بیورار که (اول) وجوده گل همان و قتده تأخیر سیز
وجوده گلر (اولار) (۸۳) پس با که و منزه در «جمعیم قصاندن» او الله که او نیک النده در
هر شیئی که پادشاه خلقی و او گاماسط و غالب او لمافی «و او نیک طرفه سیز فایدار سکر».

سورة الصافات (۱۸۲) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالصَّافَّاتِ صَفًّا (۲) فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا (۳) فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا (۴) اِنَّ اِلَهَكُمْ
لَوَاحِدٌ (۵) رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ (۶) اَنَّا زَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا
بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ (۷) وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ (۸) لَا يَسْمَعُونَ اِلَى الْمَلَاِئِطِ اَعْلٰى وَيَقْذِفُونَ

(۱) «آند اولسون صف صف دور الله» عبارت در ملائکه لر که صفندن گوگده یا هواده
یا مؤمن لر که صف چمکنندن نماز جماعتده (۲) «و آند اولسون اوز لرینی انجید لر»
او ملکره که شیطان لری انجیدر مؤمن لری اغوا تمکنن بالینکه اوز نفس لرینی معصیتده مرتکب
اولمقدن ساخیان و هوای نفسه میل تمکنن ساخلامق سبینه اوز لرینی اینجیدن انسان لر
(۳) «آند اولسون الهی که ذکر لی» یا کتاب لرینی «او خویان لر» عبارت اول ملک لردن
یا مؤمن لر آند اولسون که قرآن او خیار لر نمازده و عمل ایدر لر (۴) «بدرستی که
سیرگ الهی هر آینه بدر» شریکی یو خدر (۵) «گوگلر ویرگ و اولار که آرا سنده
اولان مخلوقات که الهیدر و مشرق لرگ الهیدر» مشرق و مغرب لر که تفسیری ۷۱ مجی
سوره نیک ۷۱ مجی آیه سنده تفسیر اولار (۶) «بدرستی که بزینت لندیر دیک آشفاده اولان
گوگی یول دوز لاریگن بنتی ایل» نه که چراغ ایوگ زینتی در (۷) «و اطاعت اتمین شیطان لر
هاموسندن ساخلاق» و قویمادیگ اولار ی گوگلر طرفه فالخوب ملائکه لر که سنی
ایشیدوب و اولار دن حامل اولان خبر لر ایله ضعیف مؤمنینی یولدن چخاردوب دیر لر
که بزده پیغمبر لر کی غیبی ییلوریک (۸) «تا اینکه قولاغ آسمیه لر» و ایشتمیه لر «یو خاری

مِنْ كُلِّ جَانِبٍ (۹) دَحْورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ (۱۰) الْأَمِنْ خَطَفَ الْخَطْفَةَ فَتَبِعَهُ
 شِهَابٌ ثَاقِبٌ (۱۱) فَاسْتَفْتَهُمْ أَهْمُ أَشَدَّ خَلْقًا أَمْ مَنْ خَلَقْنَا أَنَا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ
 (۱۲) بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ (۱۳) وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ (۱۴) وَإِذَا رَأَوْا آيَةً
 يَسْتَسْخَرُونَ (۱۵) وَقَالُوا إِنَّا هَذَا الْأَسْحَرُ مِيقَاتٍ (۱۶) عَاذِمْتَنَا وَكُنَّا تَرَابًا وَعِظَامًا
 عَاثِلُ الْمَيِّتُونَ (۱۷) أَوَابُوا نَا الْأَوَّلُونَ (۱۸) قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ (۱۹) فَأَنبَاهِي
 زَجْرَةً وَاحِدَةً فَذَاهُمْ يُنظَرُونَ (۲۰) وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ (۲۱) هَذَا يَوْمُ الْقَصْلِ
 الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ (۲۲) أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ مَا كَانُوا يَعْبُدُونَ

حزب

عالمده اولان ملائکه لره و یان دیران اوخ ایله گوگه چیخان وقتده هر طرفدن اولری
 آتارلر ذلیل اولان حالده «اوللاری قووماقدن اوتری (۹) و اوللاری چون همیشه لیک
 عذاب وار» (۱۰) هیچ جن گوگ طرفنه گتمز «مگر اینکه اولردن برکس ملائکه لردن
 برسوز قاریوب اوگرسه اونو ایشیق لانا و یان دیران اود دوتوب یان دیرار (۱۱) پس
 سوروشون مشرکلردن آیا اوللار شدتلو و قوتلودرلر یا وکسلرکه بز خلق ایتدیک»
 اولردن قباق اولان امتلردن یا ملائکه لردن «بدرستیکه بز خلق ایتدیک اوللاری یاشان
 پالچقدن» اصلی هر شیئن اسکیک اولان آدمی اومرتبه یه یئورمه ریک «اولدن غریبه
 و عجیبه ایشلر عمله گلر آیا بویکیقتلر الله قدرته دلالت ایتمز (۱۲) بلکه سن تعجب
 ایدرسن» یا محمدص اوللار سنی تکذیب اتمکدن «واوللار سکا استهزا ایدرلر
 (۱۳) «ایلکه اوللار موعظه و نصیحت اولونار اوللار قورخمازلار» و ایشتدیک لرنندن
 نصیحت گوتورمز لر (۱۴) «ایلکه سندن بر معجزه» و یاقران آیسی «گورسه لر استهزا
 ایدرلر (۱۵) و دیدیلر دگلدر یو آیه مگر آشکارا سحر در (۱۶) ایلکه بز اوللرک و تو براق
 و سوموک اولاریق آیانز قبردن دور اوللار اوله ربق (۱۷) آیانزیم اولمجی آتالاریمز مبعوث
 اولارلار (۱۸) یا محمد اوللار دیکلن بلی» آتالارکز مبعوث اولارلار «وسیز دخی
 مبعوث اولاجاقکز ذلیل اولان حالده (۱۹) حقیقتده خلقک مبعوث اولماقی عمله گلر
 برجه دفعه سس گلمک ایله «که اسرافیلک صورندن عمله گلر «پس اوزمان اوللار باخارلر»
 الله عذابنه (۲۰) «دیدیلر (دیرلر) وای اولسون بزه بوگون جزا گونیدر (۲۱) الله
 بیورار بودر حکم گونی» اهل بهشت بهشته و اهل جهنم جهنمه گتمکه که «سیرای کافرلر
 اونو تکذیب ایدر دژ» (۲۲) الله تعالی ملائکه لره بیورار «محشور ایدیک اوکسلری که ظلم
 ایتدیلر» اوز نفسلرینه و معصیته مرتکب اولدیلر «واوللارک جفتلرینی ده محشور ایدیک»

(٢٣) مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ (٢٤) وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ
 (٢٥) مَا لَكُمْ لَا تَنصَرُونَ (٢٦) بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَلِمُونَ (٢٧) وَأَقْبَلْ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ
 يَتَسَاءَلُونَ (٢٨) قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ (٢٩) قَالُوا بَلْ أَكُنَّا نَمُوتُ وَأَنَا
 (٣٠) وَمَا كَانُوا لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَآغِينَ (٣١) فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِذَا
 لَذِيقُونَ (٣٢) فَاغْوَيْنَا كَمَا أَنَا كُنَّا غَاوِينَ (٣٣) فَأَنَّهُمْ يُؤْمِنُونَ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ
 (٣٤) إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ (٣٥) إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ

زناسحابلى اهل زنايله خمر صاحبلى اهل خمر ايله وجميع گناه صاحبلى اوگونه گناهه مرتكب اولانلار ايله محشور اولارلار «وحشره گيتورنگ او كسارى كه عبادت ايدرلر
 (٢٣) «اللهين غيريسنه و جهنمگ يولنى اولنره گوستره ريگ» بهشته يول گوسترمك عوضه (٢٤) «وساخليون اولنارى بدرستيكه اولنارس-ؤال اولمشلاردر» اولناردن سؤال وجواب اولاجا قدر گناهلارندن (٢٥) اولنارا مذمت يولييله ديرلر «نه اولوبدر سيزه بربرگز كه كومك ليك اتمز ستر» وبربرگز دن عذابى گوتور ستر الله تعالى اولنارگ احوالندن خبر ويروب بيورورك (٢٦) «بلكه اولنار اوگونكى گونده تسليم اولنلردر» عابد ومعبود هرايكسى چاره وعذر يولى تايميوب تسليم اولارلر (٢٧) «اولنارگ بعضى سى بعضى سته يوز دونه روب بربرلندن سؤال ايدرلر» كه نه سببه منى يولدن چخاردگ (٢٨) گمراه اولمشلار گمراه ايدنلره ديرلر كه حقيقتده سيز بيزيم يانمزه گلردگز مبارك ليك وبركت ويرمگدن اوترى» واوزگزي حق گمان ايديردگگز يا اينكه سيز بيزيم يانمزه ساغ طرفدن گلوردگز عربده ساغ طرفدن گلن آدمى بركتاو حساب ايديرديلر يا اينكه زورله بيزى ضلالتده سالدگز (٢٩) «گمراه ايدنلر ديرلر» بز مقصر دگولوق» بلكه سيز اوزگز مؤمنلر دگليدگز» هيچ ايمانلر يوخيدى كه بيز سيزى ايمانلن چخارديديق (٣٠) «بيزيم سيزه هيچ تسلطمز يوخيدى» كه زورله سيزى يولدن چخارداق «بلكه سيز طغيان ايدنلر ايدگز» وحقن خارج اولمقى هدايته اختيار ااتشدگز (٣١) «بس سزاوار اولدى بزه اللهمزك سوزى» كه وعده ويرمشديكه ايمانه گلمينلره عذاب ايدجك «بز گر ك اللهك عذابنى داداق» اوز عملمزه گوره صوگره اقرار ايدرلر كه حقيقتده اغوا ايدوبلر ديرلر (٣٢) «بيز سيزى گمراه ايتديك بدرستيكه بزاويزمزه گمراه وزيالكار اولديق (٣٣) اولنار بوگونه عذابده شريك اولارلر» بيرده جمع اولارلر (٣٤) «بدرستيكه بيز» بولناره ايتديگمز عذاب كيمي «هابيله عذاب ايدجك گناهكارلره (٣٥) بوجهته كه اولنار اونوع آدملر ايدلر ايلكه اولنارا دييلدى كه يوخدر حقيقى

- (۳۶) وَيَقُولُونَ إِنَّمَا نُنَاكِسُ الْعَصَا إِنَّا نَعْلَمُ الْغَيْبَ (۳۷) بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ
 (۳۸) إِن كُنتُمْ لَدَيْكُمْ أَنْفُسُ الْغُيُوبِ الْآلِيمِ (۳۹) وَمَا تَجْزُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
 (۴۰) الْأَعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ (۴۱) أَوَلَيْسَ لَكُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ (۴۲) فَوَا كُوهُمْ مَكْرَمُونَ
 (۴۳) فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ (۴۴) عَلَى سُرُرٍ مَقَابِلِينَ (۴۵) يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ
 (۴۶) بَيضَاءُ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ (۴۷) لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ (۴۸) وَعِنْدَهُمْ
 قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ (۴۹) كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ (۵۰) فَاقْبَلْ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ
 (۵۱) قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ (۵۲) يَقُولَ إِنَّكَ لَمِنَ الْمَصْدُوقِينَ (۵۳) إِذَا مَدَّتْنَا

اللمهدين باشقه الله اونلار تكبرليك ايدرلر (۳۶) وديرلر آيايز اوزاللملار يميز برنفر
 دلي شاعر دن اوترى ترك ايدمه جيوك» الله تعالى اونلارگ سوزلرني رد ايدوب يبورور
 (۳۷) «بلنكه محمدص گلدی حقله» نه شاعر در نه ديوانه «وتصديق ايتدی يغمبرلری» كه
 اوندن قبايق گلمشديلر (۳۸) «بدرستينكه سيز اى مشركلر هراينه در دناك اولان عذابى
 دادانلار سكر» اوگونه نسبتى يغمبره ويرمك جهتنه (۳۹) «وسيز جزا ويريلمش اولماز سكر
 مگر اوزادى كه دنيا ده ايدير دكر (۴۰) مگر اللهك خالص بنده لرى» كه اونلاره عذاب
 اولماز (۴۱) «اوطافه ايچون معين روزى وار (۴۲) عبارتدر هر قسم ميوه لردن
 واونلار حرمت اولمشلار در (۴۳) بهشته كه نعمتله دولودر (۴۴) تختلرگ
 اوسستنده اوحالنده كه بربريله روبرو اولارلار (۴۵) الله تعالى خلق ايدن وكيف
 گتور مين خمريله دولوكاسه لرى ملائكه اونلره دولانديرلر

(۴۶) آغ خمر» يا آغ كاسه كناية در صافلقدن «لذتلودر ايچنلره (۴۷) اونده فساد
 بوخدر» كه عقلى زائل ايدمه «واونلار همان خمرى ايچمك ايله مست اولماز لرى» كه عقللرى
 زائل اولالاينكه باشلارى آغريه (۴۸) «واونلارگ يالنده واردر گودك گوزلورلر»
 نامحرمه باخماقدن يالينكه گوزلرني آچمازلار ناز وغمزه جهتنه «وگوزلرى بيوكدر»
 يا گوزلرنگ آغى بيوكدر (۴۹) «گويا كه اونلار يومورته درلر كه اورتولمشدر»
 توز وتوپراقه بولاشمقدن وهوانگ تائيرلندن (۵۰) «وبعضى سى بعضى سنه يوز
 چوگورلر و بربريله سؤل ايدرلر» بربرنگ احوالى (۵۱) «بهشت اهلندن برنفر
 دبن ديديكه منم برنفر يولدشم واريدى دنيا ده (۵۲) ديرديكه آياسن تصديق ايدلردن سن»
 قيامت وبشت وحسابى (۵۳) «اينكه بز اولديك وتوپراق وسوموك اولدوق آيايز
 هراينه مبعوث اولوب جزا ويريلمش اولاجيوك» (۵۴) بومؤمن اوزنگ مؤمن واهل

وَكُنَّا تَرَابًا وَعِظَامًا اِنَّا لَمَبْدُونُ (۵۴) قَالَ هَلْ اَنْتُمْ مَطْمَؤُنَ (۵۵) فَاطْلَعَ فَرَاهُ فِي سَوَاءِ
 الْجَحِيمِ (۵۶) قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كُنْتُ لَتَرْدِيْنَ (۵۷) وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّيْ لَكُنْتُ مِنَ الْمَحْضَرِيْنَ
 (۵۸) اَفَمَنْحَنِّ بِمِيتَتَيْنِ (۵۹) اَلَمْوَتِنَا اَوَّلٰى وَمَنْحَنِّ بِمَعْذِبَيْنِ (۶۰) اِنْ هَذَا لَهَوَّ الْفَوْزِ
 الْعَظِيْمِ (۶۱) لَمَثَلُ هَذَا قُلْعِمَلِ الْعَامِلُوْنَ (۶۲) اَذَلَّكَ خَيْرٌ تَزَلَّ اَمْ شَجَرَةُ الزَّقْوَمِ
 (۶۳) اِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِيْنَ (۶۴) اِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِيْ اَصْلِ الْجَحِيْمِ (۶۵) طَلْعُهَا
 كَاَنَّهُ رَؤُوسُ الشَّيَاطِيْنَ (۶۶) فَانْهَمَ لَا كُوْنَ مِنْهَا فَبَا لُوْنٍ مِنْهَا الْبَطُوْنَ (۶۷) ثُمَّ اِنْ لَّهُمْ عَلَيْهَا

بهشت يولداشنه «ديديکه که آيا سبز خبردار ستر» که بهشتگ براي له يری اولاکه اويردن
 اوسوزی دلياده بگا دين آدمه باخاق گورك نه حالده در (۵۵) «پس اوبنده خبردار
 اولار» وبهشتگ باجاسندن باخار «واونی جهنمگ اورتاسنده گورر (۵۶) مؤمن
 دير آنداولسون الله بدرستيکه سن ياخون ايديگ که منی هلاک ايديديگ وجهنمه
 يومالبيدين (۵۷) واگر اللهگ عطا وبخششی اولماسیدی هرآينه من جهنمه حاضر
 اولاناردن اولارديم» (۵۸) آياسن دلياده ديموردگ که «بزاولميه جيوك (۵۹) مگر اولمجي
 دفعه اولمک» ايلکه اولديک قور تولديق. برجه دفعه اولمکيمزوار برده دير يلمک عذاب
 گورمک يالاندر اوندن صوگره دخی اولمک اولماز «ويز عذابده اولالرد گوليک» يايئکه
 بوايکی آيه بهشت اهلنگ بربريله صحبتی در ديورلر: آيا بز دخی اولميوب هميشه ليک
 بهشته قالالار يق اوندن صوگره بهشته هميشه ليک قالمقه يقين ايدوب ديرلر
 بزيم اولمگيمز برده ایدی که دلياده اولديک دخی بوندن صوگره بزه عذاب
 اولميا جقدر (۶۰) الله تعالى بيورار يا اهل بهشت بربرينه دير «بدرستيکه بوبهشت
 هرآينه بيوك رستکارلق در (۶۱) بونگ گيمي مزد وبهشتدن اوتری لازمدر عمل
 ايتسوب عمل ايدنلر» دلياده (۶۲) «آيا بوبهشت يخشى در منزل جهنمه» که جمع لذتلر
 مهيا در يا جهنمه اولان «ز قوم آقاجی» آجی آقاجدر جهنمه اولگ اهلنگ خوراکيدر
 (۶۳) «بدرستيکه بيز اونی ظالمردن اوتری امتحان قرار ايتديک» که دلياده آدنی
 ايشيدنده استمزا ايدرديلر وديرديلر که جهنمه آقاج اولارمی نه سيبه اود آقاجی
 يالدر مور (۶۴) «حقيقتده اوبر آقاجدر خارج اولار جهنمگ تکنده» وبوداقلاری
 جميع درک لره گيدوب (۶۵) «اونگ ميوه سی گویا که شيطانلرگ باشلاريدر» قبيح ليک
 وواهمه جهنمه بوگا عربده تشبيه خيالی ديرلر (۶۶) «جهنم اهلی البته اواقاجگ
 ميوه سندن بيرلر وقارينلاری اوندن دولدورارلر» زورله بيرلر يا آجلقگ شدتدن
 (۶۷) «صوگره اولنلار ايجون اونگ اوستندن قاينار سوايله قاريشمش چرکوار»

لَشَوَّابِينَ حَسِيمٍ (۶۸) ثُمَّ إِنِّ رَجَعَهُمْ إِلَى الْجَحِيمِ (۶۹) إِنَّهُمْ الْقَوَّابِئَاءُ هُمْ ضَالِّينَ (۷۰) فَمَهْمُ عَلَى أَثَرِهِمْ سِرْعُونَ (۷۱) وَلَقَدْ ضَلَّ قَلْبُهُمْ أَكْثَرَ الْأَوَّلِينَ (۷۲) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ (۷۳) فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذِرِينَ (۷۴) الْأَعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ (۷۵) وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحَ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ (۷۶) وَنَجَّيْنَاهُ وَآهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ (۷۷) وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هَمًّا لِّبَاقِينَ (۷۸) وَتَرَكْنَاهُ فِي الْآخِرِينَ (۷۹) سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ (۸۰) إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ (۸۱) إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ (۸۲) ثُمَّ اغْرَقْنَا الْآخِرِينَ (۸۳) وَإِنِّ مِنْ شَيْئَتِهِ لَابْرَهِيمَ (۸۴) إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ (۸۵) إِذْ قَالَ لِأَبْنَيْهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا

سوسوز لڦڭ شدتدن ايجرلر (۶۸) «سوگره اولارلرڭ قايتماق يري هرآينه جهنم طرفه در (۶۹) بو عذاب اوجهته در كه آتالرينه تهليداً تابع اولديلر آتالري گمراه اولان حالده (۷۰) پس اونلار آتالرينڭ طريقه لريله سرعت ايدرلر» واونلارڭ عمللري گيمي عمل ايدرلر (۷۱) «حقيقتده اونلاردن قباق سابقى طائفه لرڭ چوخى گمراه اولديلر (۷۲) اونلاره قورخوزان ييغمبرلر گوندرديك» واونلارى قورخوتديلر اللهڭ عذاييله (۷۳) «پس باخ ياييغمبر نجه اولدى قورخولمشلرڭ آخري» نجه اونلارا عذاب نازل اولدى وهلاك اولديلر (۷۴) «مگر اللهڭ اوبنده لري كه خالص ايديلر» محض الله عبادت ايدرديلر (۷۵) «نوح ييغمبر بزي چاغردى» قومڭ ايمان گتورمكندن مايوس اولان دن سوگره قومه عذاب گوندرمكه «پس بينز له يخشى جواب ويونلريڭ» بزه دعا ايدنلره پس قومي هلاك ايتديك غرق ايله (۷۶) «ونجات ويرديك نوحه واونڭ اهلنه» كه ايمان گتورمشديلر «بيوك غمدن» كه قومدن اونلارا يتشردى (۷۷) «واونڭ اولادنى قالانلار ايتديك» غرقدن سوگره عمله گلن اولاد هاموسى نوح اولادن دن در عرب، فارس، روم، سام اولاديدر. ترك، صقاليه، خزر، ياجوج و ماجوج يافت اولادى وسودان حام اولادى در (۷۸) «واوندن اوترى آخرمجي امتڭ ياننده» ذكر خير «قويديق (۷۹) سلام اولسون نوحه عالم اهلنڭ آراسنده (۸۰) حقيقتده بز ييله جزا ويرمريك احسان ايدنلره (۸۱) نوح بزيمن مؤمن بنده لر يميزدلدر» بوآيه دلالت ايدرير مؤمنلرڭ شاننڭ اوجالقه كه اونلارڭ آراسندن نوح گيمي آدم جچار (۸۲) «سوگره بز غرق ايتديك يردى قالانلري (۸۳) بدرستيكه ابراهيم نوح پيرويلارندن واونڭ يويله گيدنلردنلر (۸۴) اوز مانكه اللهڭ رحمت حضورنه سلامت قلبه گلدى» و ايمان گتوردى اخلاصه (۸۵) «اوز مانكه ديدى اوز آتالقه و قومنه نه شيته عبادت

تَعْبُدُونَ (٨٦) أَفَكُأَلِهَتِدُونَ إِلَهَ تَرْبِدُونَ (٨٧) فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (٨٨) فَنَظَرُ
نَظْرَةً فِي النَّجُومِ (٨٩) فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ (٩٠) فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ (٩١) فَرَاغَ إِلَى إِلَهِهِمْ
فَقَالَ الْإِنْسَانُ كَلُونَ (٩٢) مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ (٩٣) فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ (٩٤) فَأَقْبَلُوا
إِلَيْهِ يَزِقُونَ (٩٥) قَالَ اتَّعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ (٩٦) وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ (٩٧) قَالُوا ابْنُوا
لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ (٩٨) فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ (٩٩) وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ

ایدیرسکزر (٨٦) آیا بهتان طریقيله اللمدن غیرى باطل اللملار ایستیورسکزر» واونلاره
اطاعت ایدیرسکزر (٨٧) «پس لدر سیزگ گمانکزر عالمره تربیت ویرن اللمه» روزیسنی
یورسکزر واوزینه معصیت ایدرسکزر یالینکه منم اللمهم سزگ اللمکزر گیمی عاجزدر
سیزه نفع ویا زیان یتورمکدن پس قوم اوز عادتارینه مطابق عیدگاهه گنمک ایستیوب
تکلیف ایتدیلر ابراهیمه اوللارله گنمکی (٨٨) «ابراهیم باخدی یولدوزه برنوع باخماق
(٨٩) ویدیکه من ناخوشم» بعض ییله روایت ایدبرکه جناب ابراهیمک تیلرز (قیزدیرما)
ناخوشلقی واریدی یولدوزه باخوب بیلیدیکه قیزدیرمق وقتی یتشور دیدیکه من گیده
بیلمرم که من منم قیزدیرمق وقیم یتشور یالینکه ناخوشلقی قومک بتلره عبادت اتمک
جهته اولاکه قلیاً ناخوشدر له ظاهراً یالینکه گوگده مخصوصی یولدوز واریدی او
طلوع ایدنده حضرت ابراهیم ناخوش اولاردی ایلکه او یولدوزه باخدی گوردیکه
طلوع ایدبر ییوردیکه من ناخوشم یعنی تیزلیک ایلله ناخوش اولارم لچه که شخص دیرمن
مسافرم یعنی تیزلیک ایلله سفره گیده رم بهر حال جماعت اونى ناخوش حساب ایدوب
اوندن ال چکیدیلر (٩٠) «پس اعراض ایتدیلر ابراهیمدن یوز دولدرلر اولان حالده
(٩١) پس میل ایتدی اوللارک الله لاری طرفه ویدی آیا سیز خوراک ییرسکزر»
یالینکه نیه قباقتزده اولان طعمای یورسکزر (٩٢) اوللاردن جواب گلمیوب دوباره
دیدى «له اولوبدر سیزه نیه دانشمورسکزر (٩٣) صوگره اوللری سماغ الیله اورمه
میل ایتدی» باشلادی اوللاری ازوب سندیرمه او قرارله که الیا ۲۱ مجى سورده سنگ
۵۹ مجى آیه سنده بیان اولدی (٩۴) ایلکه قوم عبادت وعیدگاهدن قایتدیلر وبتلری
اوحالده گوردیلر «ابراهیمک طرفه گلدیلر اوحالده که گلمکده سرعت ایدردیلر» و
خبر آلدیلرکه آیا بتلری بو حالته سن سالوبسن (٩۵) «ابراهیم ۴ دیدى آیا سیز عبادت
ایدیرسکزر اوشیته که سیز اولی الگرایله یونوبسکزر (٩٦) والله سیزی خلق ایتدی وهمی
اوشیئلری که سیز اولی عمله گتوروبسکزر» واوگا عبادت ایدرسکزر پس نجه اوگا عبادت
ایدیرسکزر (٩٧) «دیدیلر بنا ایدگ ابراهیمدن اوتری برنبا» طولی اوتوز ذراع و

إِلَى رَبِّي سَهِدِينَ (۱۰۰) رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ (۱۰۱) فَبَشِّرْنَاهُ بِعَلِّامٍ حَلِيمٍ (۱۰۲) فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَاقُنَىٰ إِنِّي أَخَذْتُكَ فَقَنْظِرْ مَاذَا تَرَىٰ قَالَ يَا بَتِ اهْضِلْ مَا تَوَمَّرَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ (۱۰۳) فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ (۱۰۴) وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ (۱۰۵) قَدْ صَدَّقَ الرُّءُوسُ يَا أَنَا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ (۱۰۶) إِنَّ هَذَا لَهُوَ

عرضی ایگرمی ذراع و آراسنی اودون ایله دولدوروب اود اوروون «پس اونی آتوگ اوتہ ۹۸) پس اوگا حیلہ اتمک ایستدیلر» و اود ایلہ یاندیرمقی «پس بزاولاری ذلیل ایئتدیک» ابراهیمہ نجات و یرمک ایلہ ۹۹) «ابراہیم دیدی بدرستیگہ من ہجرت ایدنم اللہیم طرفتہ تیزلیک ایلہ منی ہدایت ایدر» اویرہ کہ مامورم اوندہ مسکن اتمکہ ایلکہ شام یرینہ یتشدی ابراہیم اللہدن اولاد ایستیوب دیدی ۱۰۰) «ای منم اللہیم بٹا صالح اولاد مرحمت ایت ۱۰۱) بز مژدہ و یردیک اوگا حوصلہ لو اوغلان ایلہ» کہ عبارت در اسماعیلدن ۱۰۲) «ایلکہ ابراہیم لہ اسماعیل سعی مقامنہ چاتدی» نہ کہ حاجیلر سعی ایدرلر یا اینکہ اسماعیل اوسننہ یتشدی کہ آتاسی ابراہیم گیمی یوروب قاجان و آتاسنہ گومک ایدن اولدی کہ اون اوچ سنندہ ایدی برگیجہ ابراہیم واقعہدہ گوردیکہ اوگا امر اولدی اوغلنی گسمکہ پس فکر ایئتدی کہ اویوخی اللہ طرفندن یالہ آخشامہ دیک فکردہ قالدی اوگون ذی جہنگنگ سکرجمی گونی ایدی بوجہتہ اوگونگ آدینہ یوم ترویہ دیدیلر یعنی فکر گونی او برسی گون گنہ ابراہیم ۱۰۳) واقعہ سنندہ همان واقعہ لی گوردی و تائیدیکہ اللہ طرفندن در اوجہتہ اوگونہ عرفہ دیرلر پس اسماعیلگ آتاسی ہاجرہ دیدیکہ اوغومی دوست قوناقلقنہ آپارورم اونی چیمدیر و باشنی وزلفنی یویوب تازہ لباسنی اکتنہ گیگدیر ایلکہ ہاجر بونلاری عملہ گتوردی اسماعیلای گوتوروب گیدن وقتدہ اوزیلہ ایپ و پیچاق دخی گوتوردی ایلکہ مکہ دن چیخوب صفایلہ مروہ آراسنہ یتشدی دیدی ای منم بالاجہ اوغوم بدرستیگہ من واقعہدہ گوردیم کہ سنی ذبیح ایدورم» اللہ یولندہ قربان کسن گیمی «پس باخ و فکر ایت بواشدہ کہ نہ گورورسن» آیا راضی سن یالہ «اسماعیل دیدی ای منم آتام عملہ گتور اوامری کہ سن اوگا امر اولونوبسان تیزدر کہ اگر اللہ ایستہ منی صبر ایدنلردن تاپارسن ۱۰۳) ایلکہ ہر ایکسی تسلیم اولدیلر اللہک امرینہ» و ابراہیم اسماعیلی منا داغنہ آپاروب «یوزی اوستہ یرہ بیخدی» باشنی کسمکہ بوجہتہ کہ یوزلی گورسہ آتالق محبتی حرکتہ کلوب اللہک امرینی یرینہ کتورہ بیلمز و پیچاقی لچہ دفعہ اونگ بوغازنہ چکدی کسمدی ابراہیم غضبندن پیچاقی آتوب دگدی داغہ و داشی کسدی ابراہیم دیدی ای پیچاق آیا اسماعیلگ بوغازی بوداشدن برک ایدی پیچاقدن مس گلدی کہ

الْبَلَّاءِ الْبَیِّنِ (١٠٧) وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ (١٠٨) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ
 (١٠٩) سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ (١١٠) كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ (١١١) إِنَّهُمْ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
 (١١٢) وَبَشَرْنَا نَاثِقَ نَبَاتٍ مِنَ الصَّالِحِينَ (١١٣) وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى اسْحَقَ وَمِنْ
 ذُرِّيَّتِهِمَا عِيسَى وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مَبِينٌ (١١٤) وَلَقَدْ مَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ (١١٥) وَنَجَّيْنَاهُمَا
 وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ (١١٦) وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ (١١٧) وَأَتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ
 الْمُسْتَبِينَ (١١٨) وَهَدَيْنَاهُمَا لَصِرَاطٍ الْمُسْتَقِيمِ (١١٩) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ
 (١٢٠) سَلَامٌ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ (١٢١) إِنَّكَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ (١٢٢) إِنَّهُمْ
 مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ (١٢٣) وَإِنَّ الْيَاسِينَ لَمِنْ الْمُرْسَلِينَ (١٢٤) أَذْقَالُ لَقَوْمَهُ لَا تَقْنُونَ

خلیل امر ایدر کسمکه اما جلیل القدر اولان الله امر ایدر کسمه مکه (١٠٤) «ویر
 چاغردوک ابراهیمی که یا ابراهیم (١٠٥) بتحقیق سن واقعه ده امر اولدیغی عمله
 گتوردوک» نه که اوغلای ذبح اتمکدن عفوایتدیک «هایله جزا ویرمیرک احسان ایدنلره»
 اللہک امرینه تسلیم اولماق ایله (١٠٦) «بدرستیکه بودیج هرآینه بیوک و آشکارا امتحاندر»
 که سن امتحاندرن چخدیگ (١٠٧) «ویر عوض ویردوک اوگما بیوک ذبح ایله» الله تعالی تک
 امری ایله جبرئیل هایل قربان ایتدیکی قویونی گتوروب دیدی ای ابراهیم بونی
 اسماعیل عوضنه الله یولنده قربان کس (١٠٨-١١١) بوآیله ٧٨-٨١ مجی آیلرده ترجمه اولدی
 (١١٢) «ویر ابراهیمه مرده ویردیک اسحق ایله» که بوندن سوگره دوغولاجاق «ویغمیر
 وصالح کسلردن اولاجاق (١١٣) برکت ویردیک ابراهیمه واسحاق» اولادک چوخلقی
 ایله «واونلارک اولادنگ بعضی سندن» ایمان واطاعت سببیلله اوز نفسنه «احسان ایدن»
 وهایله کفر و معصیت جهتنه اوز نفسنه «آشکارا ظلم ایدن وار» (١١٤) بزمتم قویدوق
 موسی و هرونه «اونلاری پیغمبر ایتدیک (١١٥) ونجات ویردیک اونلارا و قوملرینه
 بیوک غمدن» که اوللاره چوخ اذیت ایدریدیلر (١١٦) «ونصرت ویردیک اونلارا»
 فرعونک اوزینه و قومنه «پس اونلار غلبه ایدنلر اولدیلر» دشمنلرینه مغلوب اولاندن
 سوگره (١١٧) «و ویردیک اونلارا آیدین تورا کتانبی» که خلقی دعوت ایدن ایدی
 اوزینده اولان بیانه (١١٨) «وهدایت ایتدیک اونلاری دوزیوله» که چکردی بهشت
 طرفته (١١٩ - ١٢٢) بودورت آیه (٧٨ - ٨١) آیلرده ترجمه اولدی
 (١٢٣) «بدرستیکه الیاس هرآینه مرسل پیغمبر لردندر» که حزقیلدن سوگره مبعوث

(۱۲۵) اَدْعَوْنَا جَلًّا وَتَذَرُوا حَسَنَ الْخَالِقِينَ (۱۲۶) اَللّٰهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اَبَائِكُمُ الْاَوَّلِينَ
 (۱۲۷) فَكَذَّبُوهُ فَانْتَبِهْ لِمَحْضُرُون (۱۲۸) الْاَعْبَادَ اَللّٰهُ الْمُخْلِصِينَ (۱۲۹) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ
 فِي الْاٰخِرِينَ (۱۳۰) سَلَامٌ عَلٰى اِلْيَاسَ (۱۳۱) اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ (۱۳۲) اِنَّهُ
 مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ (۱۳۳) وَاِنْ لَوْ طَالَمِنَ الْمَرْسَلِينَ (۱۳۴) اِذْ نَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ اَجْمَعِينَ
 (۱۳۵) الْاَعْجُوزَ اَفِي الْغَابِرِينَ (۱۳۶) ثُمَّ دَمَرْنَا الْاٰخِرِينَ (۱۳۷) وَاَنْتُمْ لَتَمُرُّوْنَ عَلَيْهِمْ
 مُّصْبِحِينَ (۱۳۸) وَبِالْبَلِيلِ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ (۱۳۹) وَاِنْ يَوَسَّوْا لِمَنِ الْمَرْسَلِينَ (۱۴۰) اِذَا بَقِيَ اِلٰى
 الْفَلَكَ الْمَشْحُونِ (۱۴۱) فَسَاهُمْ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ (۱۴۲) فَالْتَقَمَهُ الْحَوْثُ وَهُوَ مَلِيْمٌ

اولدی بملک ده (۱۲۵) «ایلیکه اوز قومنه دیدیکه آیا اللہک عذابندن قورخمورسکز
 (۱۲۵) آیاهل آدلو بتی چاغریسکز» اوزگز اونی قزیلدن قایروب اوڭا عبادت ایدیرسکز
 (بمل) یمن لغتیه الله معنی سندر «و خاق ایدنلرک گوزه لینی ترک ایدرسکز (۱۲۶) ایله
 اللہی که سیزی و سیزگ اۆلمجی و کیچمش آتالارگز ی خلق ایدندر (۱۲۷) پس اولی
 تکذیب ایتدیلر و ایمان گتورمدیلر حقیقتده اولنلر البته بزیم یانمز حاض اولمش لردر»
 حساب ایچون (۱۲۸) «مگر اللہک مخلص بنده لری (۱۲۹-۱۳۲) آیه لر ۷۸ - ۸۱ آیه ده
 ترجمه اولدی (۱۳۳) «و بدرستی که لوط هر آینه الله طرفندن گولدر بلمش پیغمبر لر
 جمله سندندر (۱۳۴) یادگار سال یا محمد اوز مالک عذابندن نجات ویردیک اوڭا واهلنگ
 هاموسنه (۱۳۵) مگر قوجا قاریه که عذابه قانلاردن اولدی (۱۳۶) سوگره هلاک
 ایتدیک یرده قانلاری (۱۳۷) «بدرستی که سیز» مشرک لر شاهه گیدن وقتده «اونلاره»
 و منزل و مسکنلرینه «صبح وقتی» گونگ ایشیقنده (۱۳۸) «و کیجه وقتی اوللارگ یانندن
 کیچوب گیدیرسکز نه سبه عاقل اولمازسکز» اونلاری گورمک ایله (۱۳۹) «بدرستی که
 یونس هر آینه الله طرفندن گولدر بلمش پیغمبر لردندر (۱۴۰) اوز مالک قاجدی اوگمی نگ
 طرفنه که دولمش ایدی» یوک و آدم لر ایله نه که یونس سورمسنده ذکر اولدی
 (۱۴۱) «پس قرعه آتدیلر» یونس ایله او بری آدم لر آراسنده ایلیکه قرعه یونسک آدینه
 چیخدی «یونس مغلوب اولدی» سوز تا پمادی جواب ویرمکه کمیچیلر دیدیلر که گمینگ
 عادت ییله در که آقاسندن قاچان قول گمییه سوار اولسه گمی غرق اولار اوصورتده
 قرعه آتاریق هرکسک آدینه چخسه سوه آتاریق قرعه یونسک آدینه چخماق گورم اولی
 سوه آتدیلر (۱۴۲) «پس بالتق اونی اوددی» اللہک امری ایله او حالده که «یونس اوزینی
 مذمت ایدیردی» قومک ایچندن چخماق (۱۴۳) اگر یونس تسبیح ایدنلردن اولمایدی»
 بالک فارتنده (۱۴۴) «هر آینه بالک فارتنده قانلاردی اوگوله دیک که خلق میثوت

(١٤٣) قُلْ لَّأَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ (١٤٤) لَلْبَثِ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ (١٤٥) فَنَبِّئَنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ (١٤٦) وَابْتِئْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ (١٤٧) وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ (١٤٨) فَأَمَّا أَفْتَنَاهُمْ إِلَى جِئٍ (١٤٩) فَاسْتَفْتَهُمُ الرَّبُّ الْبَنَاتِ وَلَهُمُ الْبَنُونَ (١٥٠) أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ (١٥١) أَلَا أَنَّهُمْ مِنْ أَفْكَهٍ لِيَقُولُونَ (١٥٢) وَلَدَلَّاهُ وَأَنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (١٥٣) أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ (١٥٤) مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ (١٥٥) أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (١٥٦) أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ (١٥٧) فَاتَّوَابِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ (١٥٨) وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ أَنَّهُمْ لَهُمْ حُضُرُونَ

اولارلر حساب دن اوتري (١٤٥) «صوگره اونی بالقک قارندن آندیق اوت و علف و آقاجدن خالی یرہ او حالده که یونس ناخوش ایدی» یومورتادن تازہ چیخان جوجه کیمی (١٤٦) «بزاونگ اوستنه گدو (قاباخ) آقاجی گوگردیک» که اولنگ وسیع ورقلری آلتسده گونگ حرارتندن ساخلانا و گدونگ طبیعتنه گوره پشه اوکا اذیت اتمیه ایلکه بر قدر قوته گلدی (١٤٧) «اونی گوندردیک او قومہ که یوزمین نفر یاز یاده ایدی» که یونس اونلارک آراسندن گیدندن صوگره پشیمان اولوب توبه اتمشدیلر و اونگ یولنی گوزلیوردیلر ایلکه یونسک گلمه گندن خبردار اولدیلر جمعیت تمام ایلہ اونی استقبال ایدوب (١٤٨) «یونسه ایمان گتوردیلر بزمهلت ولنت آپارمق و یردیک اونلارا بر مدتہ دیک» که الله اراده ایدر (١٤٩) «پس خبر آل مشرک لردن آیاسنگک اللهک حصه سنہ قزلاردوشه و اونلارک حصه سنہ اوغلانلار (١٥٠) یا اینکه الله ملائکه لری قزلار خلق ایدوب و اومشرکلر حاضر ایدیلر» گوردیلر که ملائکه لر قز صورتندہ خلق اولونوبلار (١٥١) «خبردار اول بدرستیکه اونلار اوز بهقانلرندن هر آینه دیرلر» اوزیا بلارندن (١٥٢) «که الله اولاد گتوروب و بدرستیکه اونلار هر آینه بالان دانشارلار (١٥٣) آیا الله اختیار ایدی قزلاری اوغلانلاره (١٥٤) نه اولوبدر بیزه لجه حکم ایدرسنر» الله قز و یررب اوزنر اوغلانلاری قبول ایدرسنر (١٥٥) «آیاسیز فکر اتمرسنر» بوسوزلری دیمکده (١٥٦) «یا اینکه سزگ آشکار دلیلک زوار دیدگنر سوزه (١٥٧) پس گتورینگ او کتابگری که اولنده سیزگ ادعا نرگک دلیلی یازیلوب «اگر سیز دوغری دینلرسنر» (١٥٨) «مشرکلر اللهله جنلر آراسنده نسب قرار ایتدیلر» دیدیلر که الله ایلہ شیطان فرداشدر الله لوری و یخشی ایشی خلق ایدوب شیطان ظلمتی و شری بعضی جنی ملائکه معنی سنہ تفسیر ایدوب دیوبلر که کافرلر اللهله ملائکه آراسنده نسب

- (۱۵۹) سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ (۱۶۰) الْأَعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ (۱۶۱) فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ
 (۱۶۲) مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِثَاتِينَ (۱۶۳) الْأَمْنُ هُوَ أَلِ الْجَبِيمِ (۱۶۴) وَمَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
 (۱۶۵) وَاللَّحْنُ الصَّافُونَ (۱۶۶) وَاللَّحْنُ الْمَسْبُوحُونَ (۱۶۷) وَإِنْ كَانُوا
 لَيَقُولِينَ (۱۶۸) لَوْ أَنَّا عِنْدَ نَادٍ كَرَامٍ الْأَوَّلِينَ (۱۶۹) لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ
 (۱۷۰) فَكُفُّوا رُءُوسَهُمْ فَيَسْأَلُهُمْ أَلَمْ يَعْلَمُوا (۱۷۱) وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ
 (۱۷۲) إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ (۱۷۳) وَإِنْ جُنَدُ النَّارِ الْغَالِبُونَ (۱۷۴) فَتَقُولُ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ

قرار ویردیلر که ملائکه اللہک قزلاریدر و بوضمنده بر اشاره دخی ایدیدر «جندن مراد ملائکه اولدعدہ بزقوة خیالیہ ایلہ تراشیده ایتدیگمز جنلرگ دخی حقیقتی اولمیه جگدر» .
 بوسوز ضعیف در اوسبیه که ملائکه لر اللہک قزلاری اولمیه قائل اولانلاری خداوند عالم بوسورہ ننگ ۵۰ امجی آیه سندہ باطل و صوگرہ بویہ نی اوگا عطف ایدیدر بوجہتہ لازمدر بویکی آیه ننگ معنی سی (مفایر) آیری اولا نجه کہ نحو علمندہ معلومدر «حقیقتدہ جنلریلور لر کہ اولنر البتہ حاضر اولاجاقلار» قیامت گونندہ عذاب ایچون (۱۵۹) «اللہ پاکدر مشرکدر دین سفندر دن (۱۶۰) «مگر اللہک مخلص بندہ لر» جنلردن کہ اولنرہ عذاب یتیمز (۱۶۱) «سبز و اوبتلر که اوگا عبادت ایدرسکز (۱۶۲) هیچکسی یولدن چیخاردوب فتنیه سالا ییلمزسکز (۱۶۳) مگر اوکیکه جہنمہ یتیمندر» یعنی او آدمی یولدن چیخارداییلرسکز کہ اوز اختیاریلہ جہنملیک اولالر (۱۶۴) «ملائکه لر دیرلر کہ یوخذربزدن بر احد مگر اینکه اونک ایچون معلوم یروار» گوگدہ عبادت ایتمگہ
 (۱۶۵) «ویرالبته صف صف دوراریق اللہک حضورندہ (۱۶۶) ویرالبته اللہ تسییح ایدریک (۱۶۷) هر چند مکہ اہلی دیردیلر» سن مبعوث اولندن سابق کہ (۱۶۸) «اگر کیچمش زمانہ ننگ کتابلریندن بزیم یانمزددہ اولایدی» یہود و نصاریہ توریه و انجیل نازل اولان کیمی بزددہ کتاب نازل اولایدی (۱۶۹) «البتہ بزددہ اللہک مخلص بندہ لریندن اولاردیق» (۱۷۰) ایلکہ اونلرہ قرآن نازل و یاییمبر سن اونلرہ پیغمبر گولندہ ریلدیک مکہ اہلی «او قرآنہ کافر اولدیلر و تیزیلرلر» کہ بونوع کفر مقابلندہ اولنلرہ نہ نوع عذاب اولاجاقدر (۱۷۱) «بوندن قباق اوز طرفمزدن پیغمبر لگہ گوندردیگمز بندہ لریمزہ دیمشوک (۱۷۲) کہ حقیقتدہ اولنر البتہ نصرت تاپمشلردر» غلبہ ایدہ جگلر اوز دشمنلرینہ دنیادہ حجت و قہر ایلہ و آخرتدہ جہنم ایلہ (۱۷۳) «وبدرستیکہ بزیم قوشونلاریمز» یا اینکه مؤمنلر کہ بزیم قوشونلریمزدر «اونلار غلبہ ایدنلردر کفارہ (۱۷۴) پس سن اعراض

(۱۷۵) وَأَبْصُرْهُمْ فَسَوْفَ يَبْصُرُونَ (۱۷۶) أَفَعِزُّا بِمَا يَسْتَمْجِلُونَ (۱۷۷) فَأَإِزَّلَ بِسَاحَتِهِمْ
فَسَاءَ صَاحِ الْمُنْذَرِينَ (۱۷۸) وَقَوْلَ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ (۱۷۹) وَأَبْصُرْهُمْ فَسَوْفَ يَبْصُرُونَ (۱۸۰)
سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ (۱۸۱) وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ (۱۸۲) وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ایت اولردن برز ماله دیک» که بزمار ایدهریک اولارگ دعواسنه (۱۷۵) «وگوستر
اونلارا» اللهک امرینی «پس تیزدر که گوررلر» سنک نصرت تا پماقئی (۱۷۶) «آیا
بزیم عذابمزی ایسته مکه تلسرلر (۱۷۷) ایلکه ایستدیگلی عذاب اونلارگ منزللرینه
یتشدی پس نه پیسدر فورخودولمشرک صباحی» که بالکیه ایولری خراب واهلی
هلاک اولارلار (۱۷۸-۱۷۹) بوا یکی آیه نیک ترجمه سی ۱۷۴-۱۷۵ ده شرح اولوندی
(۱۸۰) «سنک اللهک که غلبه ایدن اللهدر پاکدر اوصفتدن که اولی مشرک لر وصف
ایدرلر (۱۸۱) اللهک رحمتی گوندیرلمش پیغمبرلر ده (۱۸۲) وحمد اولله ایچوندرکه
جمیع عالمه تربیت ویرندر».

سورة ص (۸۸) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱ ص ۲) وَالْقُرْآنَ ذِي الذِّكْرِ (۳) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ (۴) كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ
قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَُوا وَآلَاتٍ حِينَ مَنَاصٍ (۵) وَعَجَبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ
هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ (۶) أَجْعَلُ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ (۷) وَأَنْطَلِقُ الْمَلَائِكَةُ

(۱) ای صادق پیغمبر (۲) آند اولسون قرآنه که شرافت صاحبیدر» شریف ایدر
اوگا عمل ایدهنی یا اینکه جمیع محتاج اولان احکامی ذکر و بیان ایدر هر آینه حق ظاهر
اولدی (۳) «بلکه اوکسلر که کافر اولدیلر اهل مکدهن تکبرلیک و معصیت و سرکشلقدهدر
(۴) چوخ هلاک ایتدیگ اونلاردن قبا طائفه لردن» بزیم پیغمبرلریمزی تکذیب
اتمکه گوره، ایلکه بزیم عذابمزی گلدی «پس بزیم چاغردیلر و پناه ایستدیلر «واو وقتده
قاچماق یری بوخدر (۵) و تعجب ایتدیلر بوندن که اولار افرورخودان پیغمبر گلدی» اونلارگ
جنسندن «وکافرلردیدیلر که بوکشی سحر ایدن ویلان دانشاندر» اولک سوزنه اینانمیوگ

مِنْهُمْ أَنْ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى الْهَيْكَلِ إِنَّ هَذَا شَيْءٌ يَرَادُ (۸) مَسْمُومًا بِهَذَا فِي الْمَلَةِ الْآخِرَةِ أَنْ
هَذَا الْإِخْتِلَاقُ (۹) أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرَ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَنْزِقُوا
عَذَابُ (۱۰) أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ (۱۱) أَمْ لَهُمْ مَلَكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ (۱۲) جُنْدًا هَٰؤُلَاءِ مَكْرُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ
(۱۳) كَذَبَتْ قَبَائِمُ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادُوفِرْعَوْنُ ذَوَا الْأَوْتَادِ (۱۴) وَنُودُوا قَوْمَ لُوطٍ

(۶) «آیا چوخ اللهاری برالله ایتدی حقیقته بوجوخ تمجبلو امردر» که اوچ یوز
آتمش اللهی ترک ایدوب برتک اللهه اعتقاداتمک بوسوزی دینلر ۲۵۰ نفرمکه رئیس لرندن
ایدی حضرتک یانته گلوب خواهش ایتدیلر که اوجناب اونلرک بتلرندن ال چکوب
اونلره پیس سوز دیمیه حضرت دخی اونلری لاله لاله الله دیمیه دعوت ایتدی که اگر
بو برکلمه سوزی دییه سئز عرب وعجمه صاحب اولار سئز بوسوزی حضرتدن ایشیدن
کیمی قاجوب داغیلدیلر بواحوالاتی خداوند عالم خبر و یروب پیورور (۷) «که کنگ
اشرافی حضرتک واونگ یالنده اولان آدمارک یانندن چخوب گتدیلر» و بر برینه دیدیلر
«گیدیگ و صبر ایدیگ اوز الله لارغزه» و اوکا عبادت اتمکده ثابت اولوگ «بدرستی که بو»
یعنی محمدک اصحابنگ گون بگون آرمافی «هرآینه بر شیئی در که اراده اولونوبدر»
محمد چوخ ایستیور اصحابی آرتورمقی که بزم اوزیمزی اولدوروب مالیمزی غارت
واولادیمزی اسیر ایده اما تیزلیک بزم بتلریمز اونلاری هلاک ایدر (۸) «بز ایشتمدوک
بولی» که محمدص دیور که الله بردر «باشقه ملتده» نصرانیلر ده و صابئین ده «دگلدر
بو محمد دین سوز مگر یالان و اقتر (۹) آیا بزم آرامزده قرآن محمد نازل اولدی»
نه جهته باشقه که نازل اولمادی اوندن سن و شرافت جهته آرتق آدم چوخدر
«یا پیغمبر بلکه اونلار شکده درلر منم قرآمنن حالا دادمیویلر منم عذابمی» ایلکه
دادیلر اونده پشیمان اولارلار (۱۰) «آیا اونلارک یالنده سنگ غلبه و چوخ هبه
وبندلیدن اللهمک رحمت خزینهلری وار» تایینکه اونلر ایستدیکلری آدمه پیغمبرلیک
ویره لر (۱۱) «یا اینکه اونلار ایچوندیر گوگلرک ویرک واونلارک آراسنده اولان
مخلوقک پادشاهلقی» دیکان اونلاراکه «پس چیخسونلار نردبانلار» که اولیله گوگه
چیخسونلار» اوکسه که ایستیور لر روحی گتورسونلر (۱۲) اونلار نهجه گوگه چیخا بلرلر
و حال انکه اونلار «مشک طائفه لرندن عمامه گلن قوشوندر بویرده مغلوب اولاجاقلار»
نهجه که ایندی یغیلوب گلوبلر سنله مباحثه ایتکه هایله بروقت گله جکلر دعوا ایتکه و
باسیلا جاکلر بوخبر دلالت ایدیر پیغمبرک حقیقته پیغمبر اولماقنه که مکده خبر

وَاصْحَابُ الْيَنْبَغَةِ أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ (۱۵) اِنْ كَلَّ الْأَكْذَبُ الرَّسْلَ فَحَقَّ عِقَابُ
 (۱۶) وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ الْأَصْحَابَةَ وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ (۱۷) وَقَالُوا لَبِئْسَ أَجَلُنَا قَطُنَا
 قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ (۱۸) أَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدًا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِي إِنَّ آيَاتِ اللَّهِ تُؤَابُ
 (۱۹) إِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحُنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ (۲۰) وَالطُّيُورُ مَحْشُورَةٌ كُلُّ لَه
 آوَابُ (۲۱) وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصَّلَ الْخِطَابِ (۲۲) وَهَلْ أَتَيْكَ نَبَأُ الْخَضَمِ

ویردی مشرک قوشولارینگ مغلوب اولماقنه بدر دعواسنده یافتق مکهده مغلوب اولدیلر
 (۱۳) «اونلاردن سابق قوملر اوز پیغمبرلرنی تکذیب ایتدیلر: نوح قومی و عادی قومی
 هودی و هرعون که میخلر صاحبی ایدی» هرکسه آجیقی دوتسیدی اونلرگ ایلارنی
 آیالارنی و باشنی یره میخلاردی موسی نی تکذیب ایتدی (۱۴) «و تکذیب ایتدی
 ثمود جماعتی و لوط قومی و اصحاب ایکه» که شعیبگ قومیدر «اونلاردن قریش قومی»
 یا اینکه ذکر اولان جماعت قوت و شوکت صاحبی دستلر ایدیلر (۱۵) «دگایدی
 اونلارگ هاموسی مگر اینکه تکذیب ایتدیلر پیغمبرلری پس سسزوار اولدی منم
 عذابم» اونلارگ کفری جهتنه (۱۶) «و منتظر اولماز گفارمگه مگر برجه صیحه یه»
 که نفخ صوردر «اونلرگ ایچون هیچ گونه دایانماق فرصتی یوخدر» چالنان گیمی خلق
 هلاک اولار (۱۷) «گفارمکه دیدیلر ای بزیم اللهمز قلس و تیز گونددر ییزه بزیم بهشت
 حصمزی قیامت گوندن قباق» بوسوزی استمز ایلله دیوردیلر (۱۸) «صبرایت یازیمبر
 اوسوزه که دیورلر» و سکا اذیت و یریلر «ویادگا سال بزیم بنده مز داودی که قوت
 صاحبی ایدی» عبادته گونوز اوروج دوتاردی و کیجهلر عبادت ایدردی یا اینکه ایلله
 قوت صاحبی ایدی که سایات ایلله داشی آتاردی که هرکسگ سینهنه دکسیدی دانندن
 چیخاردی بونوع پیغمبره اذیت ایتدیلر «حقیقتده الله طرفنه قایدان ایدی (۱۹) بدرستیکه
 بزداغلاری اوگا مسخر ایتدیک الله عبادت ایدردیلر» هر وقت داودگ تسبیح سسی
 اوجالاردی «صبح و آخşam (۲۰) و مسخر ایتدیک داوده قوشلاری جمع اولان
 حالده» دسته دسته تسبیح ایدردیلر «قوشلارگ و داغلارگ هاموسی رجوع ایدنلر
 ایدیلر الله (۲۱) و بز شدلو ایتدیک اونلرگ پادشاهلقنی» قوشون و هیبت ایلله «و
 اوگا نبوت و هرشیئگ حکمتی بیلیمک و حقنه باطل آراسنده عدالتله حکم ایتیمک علمنی
 و یردیک (۲۲) آیا سکا یتشوبدر ایکی نفر مدعی و مدعی علیهگ خبری زمانیکه داودگ
 یانه گلیدیلر محرابگ دیوارنگ اوستندن (۲۳) زمانیکه داخل اولدیلر داودگ یانه»
 او وقتده که مراغه وقتی دگل ایدی و اذن سیز داخل اولدیلر «پس داود اونلاردن

اَذْهَبُوا الْمَحْرَابَ (۲۳) اِذْ دَخَلُوا عَلٰی دَاوُدَ فَمَنْعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ بَغَى بَعْضُنَا عَلٰی بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ رَاٰمِدْنَا اِلٰی سَوَاءٍ الصِّرَاطُ (۲۴) اِنْ هَذَا اَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعِجَّةً وَلِيَ نَعِجَّةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ اَكْفُلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ (۲۵) قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعِجَتِكَ اِلٰی مَا جَهِوَاكَ كِبَرًا مِنْ الْخِلَاطِ اَيُّ بَغَى بَعْضُهُمْ عَلٰی بَعْضٍ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ اِنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَاَنَابَ

قورخدی دیدیلر قورخمه ایکی نفر خصومت ایدن لروگ بریمز بریمزه ظلم ایدوب کلمشوک که بزیم آرمزده حکم ایده سن پس حکم ایت بزیم آرمزده حقه وجبراته و بزى هدایت ایت دوزیوله» ظالمی ظلمدن قایتارمق ایله

۲۴ «پس مدعی طرف دیدی که منم بوقرداشمگ دوقسان دوقوز قویونی وار و منم برجه قویونیم وار» او قدر قویونه کفایت ایت میوب بکا دیدی که «منی اوگا صاحب و کفیل ایت» اونیده بکا ویر «وبودانشقده بکا غلبه ایتدی» دانشانده سوز ایله بکا غلبه ایدیر و زورلق ایله عمل ایدنده بکا زور آور اولور جناب داود مدعی علمیدن جواب خبر آماش (۲۵) «دیدى هر آینه سکا ظلم ایتدی سنگ قوینگی اوز قویونلارینگ اوستنه قویق ایسته مک سیه و بدرستیکه شریک لرگ چوخی ظلم ایدر بعضی سسی بعضی سنه مگر اوکس لره ایمان گتوردیلر ویخشی عمللر ایتدیلر و بونوع آدملر اونلاردن آزدر» پس ایکی مدعی بربرنگ یوزینه باخوب گولیدیلر «پس داود گمان ایتدیکه بز اونی امتحان ایتدیک پس الله استغفار ایتدی رگوع ایدن حالده یخیلوب الله طرفنه قایتدی» بو آیه دخی چتین آیه لرگ جمله سندن در که داودگ استغفارنه سبب هانسی معصیت اولدی بعضی روایت لرده وارد اولوب در که گویا داودگ ۹۹ عورتی واریدی و اوریا ابن حناتگ عورتی گوروب اونی تزویج اتمک فکرایله اوریانی دعوايه گوندردی و اوریا شهید اولاندن صوگره اونگ عورتی تزویج ایتدی بوسببه محض خطاب اولدی حضرت امیر المؤمنین ۴ بیوروب هرکس اسناد ویره که داود ۴۰ اوریانگ عورتی تزویج ایدوب اوگا ایکی دفعه حد اورام بریسنی مسلمانه بریسنی پیغمبره افترا دیمک ایچون آیه شریفه دن اوریانگ عورتی آلمقه اشاره بوخدر و داود ۴۰ می خداوند عالم بونیچه آیه لرگ اولنده و آخیرینده مدح و اونگ صبرینی پیغمبریمزه تسلی دن اوتری ذکر ایدوب اگر بو آیه اونگ معصیت ایتمکنه دلالت ایتسه اوصورتده بویله اولور که فلانکس چوخ مؤمن، مقدس، الله اطاعت ایدن، زنا و اوغورلق ایدن آمیدی الله تعالی اولی یر یوزینده خلیفه و جماعتی اوگا تابع اولمه امر ایتدی. بوگونه تعریقی

(۲۶) فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَحَسَنَ مَّآبٍ (۲۷) يَا دَاوُدَ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ (۲۸) وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ (۲۹) أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ (۳۰) كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ (۳۱) وَوَهَبْنَا دَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعِبَادُ إِنَّهُ أَوَّابٌ

هیچکس هیچکسه ایتمز خصوصاً خداوند عالم داود گیمی پیغمبره (۲۶) «پس بز باعشلا دیق اوگا بوترك اولانی واونگ ایچون بزم یا نمزده هرآینه بزیم رحمتزه یاخون اولماق وقایسدا جاق یرگ گوزل کی وار» بهشده . پس نلله تعالی اوگا خطاب ظاهری و جمیع خلقه بالکنایه بیوردی: (۲۷) «ای داود ییز سنی یر یوزینده خلیفه ایتمدیک» اوز طرفمزدن یا اینکه سندن سابق پیغمبرلردن «پس خلق آراسنده حقه حکمایت» نجه که الله بیوروب «و هسنگ خواهشه تابع اولماسنی الله یولندن گمراه ایدر حقیقته اوکسلر که الله یولندن گمراه اولار اولره قیامتده عدتلو عذاب وار اونگ مقابلنده که قیامت گوننی یادلریندن چیخار تدیلر (۲۸) ییز گوگلری ویری واونلرگ آراسنده اولان مخلوقی باطل و غرض سیز عبث خلق ایتمدیک پس وای اولسون جهنم اودیندن اوکسلره که کافر اولدیلر (۲۹) آیا ایمان گنوروب یخشی عمل ایدلری یر یوزینده فساد ایدلر گیمی ایدر ییک یا اینکه یر هیزکار آدملری گناه کار و فاسق آدملر گیمی ایدر ییک» یعنی اکز نومخلوقاتی خلق ایتمک عبث و لغوایسه گرک مؤمنلرگ دنیاده چکدیکاری زحمتلر و فاسقلر گوردیکلری راحتلیک لر عوض سیز قالا. دنیاده چوخ مؤمن و متقی کسلری گورور ییک که عبادت و اطاعت زحمتته متحمل اولوب مدت عمرلرینده راحتلک گورمورلر و چوخ کافر و فاسقلری گورور ییک که چوخ راحتلیک ابله عمر ایدر لر اگر مؤمنلرگ بوزحمتلرینگ مقابلنده اونلره جنت و جزای خیر و فاسقلرگ معصیتلرینگ مقابلنده عذاب اولمیه اوصورتده فاسقلرگ احوالی مؤمنلردن یخشی اولار و بودنیانی و آخرتی و بهشتی و جهنمی خلق ایتمک عبث بر شیئی اولار بوگونه عبث امر سفیه آدملردن ناشی اولار نه اینکه حکیمدن پس یقین در که مؤمنلر مشرگلر و کناه کارلر برقرار له دگلدر بر طائفه جهنمه و بر طائفه بهشته گنملودر (۳۰) «بوقرآن برکت ایدر که اولی سنا نازل ایتمدیک منفعتلور تا اینکه الله ییک آیتلر نه فکر ایدلر و عقل صاحب لری نصیحت قبول ایدلر (۳۱) بز سلیمانی داوده اوغول مرحمت

(۳۲) اذْغَرَضَ عَلَيْهِ بِالْمِثْيِ الصَّافِنَاتِ الْجِيَادَ (۳۳) فَقَالَ اِنِّي اَحْيَيْتُ حَبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ (۳۴) رَدَّوْهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْاَعْنَاقِ (۳۵) وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَالتَّقِيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ اَنَابَ (۳۶) قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مَلَكًا لَا يُتَبَغَى لِاَحَدٍ مِنْ بَعْدِي اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ (۳۷) فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِاَمْرِهٖ رِخَاءً حَيْثُ اَصَابَ

ایتدیک نه گوزل بنده در حقیقتده سلیمان الله طرفنه رجوع ایدندر (۳۲) ایلکه سرعتله یول گیدن و دوران وقتده اوچ ال وایاقنی یره قویوب ساغ النک اوچنی یره قویان لجیب آنلاری آخشام وقتی سلیماننه نشان ویردیلر «که جمله سی مین آت ایدی و بعضی سی دریا آتیلر چول آنندن عمله گلمشدی و سلیمان ۴ اولری چاپدیروب دعواند اوتری تعلیم و حاضر ایدیدی (۳۳) ایلکه سلیمان ۴ بو آنلری گوردی «دیدیکه حقیقتده بونوع آنلاری دوست دو تفاق بگما خوش گلور» نه اینکه نفسمگ خواهشی سینه «بلکه بومحبت اللهک ذکر و امرندن اوتری حاصل اولدی» آنلارک تماشاسی بگا اونوع خوش گلدی و اوقدر اولرله تماشا ایتدیم که «آنلر منم گوزیمگ قباقدن گیدوب یرده دالسنده گیزلندی» یا اینکه اوقدر اولرله باخدیمکه گون باتدی و نماز قیلما دیم (۳۴) پس نوکرلرینه دیدیکه «قایثاروگ آنلاری بگا ایلکه آنلاری قایتاردیلر اوللرگ قیچلرله و بوبولرله ال چکمکه ایتدایتدی» و هاموسنی الله یولنده باغشلادی قنرایه بعضی بیور و بدر (ردوها) ننگ ضمیمی گونه قایدار یعنی الله دعا ایدوب ملائکه لره دیدیکه گونی بگا قایتاروگ پس شروع ایتدی دستماز آلوب نماز قیلمه (۳۵) «وهرآینه بز امتحان ایتدیک سلیمانی اولنگ تخته رو حسیز جسد آندیق صوگره سلیمان توبه ایتدی» برگون سلیمان خیال ایتدیکه او گجه عورتلرنگ هاموسیلر یا خونلق ایده هر برندن برنر اولاد اولاکه الله یولنده جهاد ایدلر اما انشا الله دیدی پس عورتلرگ هیچ برندن اولاد اولمیوب آنجق برندن برنر اولاد عمله گلدی که او اوشاقک برطرفی ناهض ایدی او اوشاقی گتوروب سلیمانگ تختنگ اوستنه قویدیلر سلیمان ۴ بواحوالاتی گوروب بیلدیکه اوندن ترك اولی صادر اولوب پس استغفار ایتدی بو ترك اولی دن (۳۶) «دیدی ای منم اللهم منی باغشلا بگا اونوع ملک و پادشاهلق و یرکه اونوع سلطنت مندن صوگره برکسه سزاوار اولمیه حقیقتده سن چوخ چوخ باغشلیان و تفضل ایدن سن» بو خصوصده گمانه گلور که سلیمان بخل ایده باشقه کسه سلطنت و یرلمکدن و یو باده چوخ جوایلر و یریلوب اشهری بودر که ایلر کرامت ایستدیکه او گام مخصوص اولا نجه که سائر پیغمبره بعض کرامتله مختص در نوحه غرق اتمک جناب ابراهیمه او دگستان اولماق موسی به عصا آتوب از دها اتمک کیمی الله تعالی اولنگ دعا سنی قبول ایدوب او گام مخصوصی معجزه کرامت ایتدی نجه که بیورور:

(۳۸) وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَعَصَاةٍ (۳۹) وَآخِرِينَ مَقْرَنِينَ فِي الْأَصْفَادِ

(۴۰) هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (۴۱) وَإِن لَّهُ عِنْدَنَا لِرُفْقٍ وَحَسَنَ مَّآبٍ

(۴۲) وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسْنِي الشَّيْطَانَ فَنُصِبْ وَعَذَابٍ

(۳۷) «بلی اوکا مسخرایتدیک سلیمانک امری ایله راحت و یوم و شاق اسوب هریره که قصد ایتسیدی اونک بساطنی آپاراردی نهجه که نمل سوره سنده ۱۷ امجی آیه سنده ذکر اولدی (۳۷) و مسخر ایتدیک اوکا شیطانلردن جمیع بنائی» که قوروده تعمیرات بنالیدردی «و سوده اوزن کسی» که سوبه باتوب جواهرات خارج ایدردی (۳۹) «و مسخر ایتدیک اوکا باشقه شیاطینی زنجیراره باغشلا نمشدیلر» هانسی ایمان گتیرسه آزاد ایدردی «انسی ایمان گتوره سیدی زنجیرده باغلو قالاردی و اوکا دیلدی که (۴۰) «بونلار بزم احسانمزد سگا، ویر» هرکسه که ایسترسن «یا اینک و برمه» اوکسه که لایق بیلمیورسن. بو نعمتک «حسابی یوخدر» قیامنده یا اینک هر ~~کسه~~ حساب سیز احسان ایده ییلرسن (۴۱) «بدرستیکه اونک ایچون بزم یانمزه هرآینه قرب و منزلت و قایدا جان یرگ گوزل لیگ وار (۴۲) و ذکر ایت بزم بنده مز ایوبی زمانیکه چاغردی اللهنی و دیدی که شیطان بگاال اوروب بدن زحمتی و عذاب بشوب» بو ناخوشلقدن زحمت چکیرم. او وقت که جناب ایوبی الله امتحان ایدوب جمیع اولادنی و چهارپاسنی هلاک، ایوبنی خراب و بدنی ناخوش ایدوب شیطان او شهرگ آدم لرنی اغوا ایتدیکه ایوبگ ناخوشلقی میریدر بوجهته جماعت او حضرتی لیا بنت یعقوب ۴۰ ایله شهردن چیخار تدیلر حضرت بو بلالرگ هاموسنه صبر ایتدی برگون شیطان ایوبگ یانه گلوب دیدیکه سنگ ناخوشلرگ اوزاندی اما اللهگ سگا رحم ایتدی و مالنگی و دولتگی و اولادگی اللهمن آندی حضرت ییوردیکه اللهگ تقدیرنه صبر ایدهرم برگون ایوبگ عورتی عادت سابقه اوزره گیتمشدی یاخون هم سایه که برپارچه چورک آلوب حضرت گتوره از قضا برنفر قیزی اره ویروردیلر اما کیچل ایدی ساجی یوخ ایدی و نیانگ قرا و اوزون ساجی و ارایدی اوکا دیدیلر که اگر ساجگی کسوب ویره سنکه بو قزه ساج ایدک سگا طعام ویرم ریک لیا لابد قالب راضی اولدی شیطان فرصت تاپوب گلدی ایوبگ یانه و دیدیکه سنگ عورتگ فعل قبیحه مشعول اولوب اونجهته اونگ ساجنی کدیلر ایلکه عورت ایوه گلدی ایوب گوردیکه حقیقتده اونگ ساجی کسیلوب احوالاتی خبر اتوب عورت قصه نی قل ایتدی ایوب دیدیکه اگر بو ناخوشلقدن یخشی اولسام سگا یوز تازیانه اورارم بوجهته ایوبگ صبری تمام اولوب عرض ایتدی پروردگار! ناموسمه سوز دیلمک صبریم یوخدر الله تعالی اونگ دعاسنی قبول ایدوب بو یوردی:

(۴۳) اَرْكَضْ بِرَحْلِكَ هَذَا مُغْتَسِلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ (۴۴) وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً
مِّنَّا وَذَكَرَ لِي لَأُولَى الْآلِبَابِ (۴۵) وَخَذْبُ بَيْدِكَ ضَعْفًا فَأَضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْشُثْ أَثَا وَجَدْنَاهُ خَابِرًا
نَعْمُ الْعَبْدَانِهُ أَوَّابٌ (۴۶) وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ
(۴۷) أَنَا أَخَذْنَاهُم بِخَالَصَةِ ذِكْرِي الدَّارِ (۴۸) وَأَنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنِ الْآخِيَارِ
(۴۹) وَاذْكُرْ إِسْمَ نَبِيلٍ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْآخِيَارِ (۵۰) هَذَا ذِكْرُنَا

(۴۳) «اور ایاقنی یرہ پس ایاقنی یرہ» اوردی ایکی چشمہ ظاہر اولدی اللہ تعالیٰ
بیوردی «بو چشمہ» نگ بریسی «غسل ایتمک یریدر». اوندہ غسل ایت و او بریسی «سویوق
وایچملودر» پس ایوب غسل ایدوب بدنی سلامت اولدی. انبیایہ کرامت و یرمگہ
بخل ایدن کسار آیه نگ ترجمہ سندہ بیلہ دیوبلر: ای ایوب ایاقلار نگ حرکت و یرفلان یردہ سووار اونگ
طرفنہ گیت اولدن ایچ و بدنگی یویارسن و ناخوشلقندن شفاتا پارسن. و حال آنکہ بوسوز
آیه ایلہ ضددر اللہ تعالیٰ (هذا) لفظیلہ اشارہ ایدوب یورور بوسو سندن اوتری
غسل ایتمک یریدر اوزیدہ سویوقدر نہ اینکہ فلان یردہ سووار اگر باشقہ یردہ
اولان سوئی نشان و یرسیدی (هو) لفظیلہ (او) بیوراردی نہ هذا (بو) (۴۴) «و یردیک
اوگا اونگ اهلنی و اولار نگ مثلنی اولار ایلہ برابر (نجه که الیبا سورہ نگ ۸۴ مجی
آیه سندہ ذکر اولدی) بزیم طرفمزدن رحمت اولان حالده و یادآورلیک ایچون عقل
صاحب لرنہ» کہ ایشیدوب عبرت گوتورہ لر اما دیدیکی سوز نگ کفارہ سی بواولدیکہ
اللہ بیوردی (۴۵) «آل الیگ ایلہ آقاج دستہ سی» اوسایدہ کہ آندایچوبسن یعنی آندایچوبسن
کہ عورتگا یوز تازیانہ اوراسن یوز آقاجی بریرہ باغلیوب «اونی بردفہ اور» اگر
بیلہ ایسن آندگی سندیرمقدن چیخارسن «و آندگی سندیرما بدرستیکہ بزاونی صبر ایدن
تایدیق» اومتحانہ کہ بزاونیلہ رفتار ایتدیک «ایوب نہ یخسی بندہ در بدرستیکہ او اللہ
طرفنہ فایداندر (۴۶) ذکر ایت» یا محمدص اوز قومگا و امتگا «بزیم بندہ لریمز ابراهیم
واسحق و یعقوب پیغمبر لری کہ قوت صاحب لری ایدی عبادتہ و بصیرت صاحب لری ایدیلر»
دین امر لرنیدہ (۴۷) «بز اولار ی خالص بندہ لر ایتدیک جمیع عیب لردن اولنردہ اولان
خالص صفت و خاصیت جہتنہ کہ آخرتی یاد لارلدہ ساخلار دیلر» دنیا یہ هرگز میل
ایتمہ ملک ایلہ نجه کہ پیغمبر لر نگ عادتیدر (۴۸) «بدرستیکہ اولار بزیم یا لمزدہ ہر آینہ برگزیدہ
اولمشلردن در» نبوت بو کنی گوتورمگہ و ہمیدہ «نیکو کار لردر (۴۹) و ذکر ایت
امتگا اسماعیل و الیسع و ذالکفی و بولار نگ ہاموسی برگزیدہ و جوخ خیر ایشلر ایدن لردر
(۵۰) بوسوز لر اولار نگ شرافتنی یادہ گتورمکدر» و خلق آراسندہ یخسی آدلہ سویلنمک

لِّلْمُتَّقِينَ وَحَسَنَ مَّآبٍ (۵۱) جَنَّاتٍ عَدْنٍ مَّفْتَحُهَا لَهُمُ الْآبُوابُ (۵۲) مَكْنُتِينَ فِيهَا يَعْبُدُونَ
فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ وَشَرَابٌ (۵۳) وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ (۵۴) هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ
لِيَوْمِ الْحِسَابِ (۵۵) إِنَّ هَٰذَا لَرْزُقْنَا مَالَهُ مِنْ نَفَادٍ (۵۶) هَٰذَا وَانِلِلطَّاغِينَ لَشَرِّ مَآبٍ
(۵۷) جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَنُفِثَ الْمَهَادُ (۵۸) هَٰذَا قَلِيلٌ ذُقُوهُ جَهَنَّمَ وَغَشَاقٌ (۵۹) وَآخِرُ مَنْ
شَكَّلَهُ أَزْوَاجٌ (۶۰) هَٰذَا فَوْجٌ مَّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْجَا بِهِمْ أَنَّهُمْ صَلَوَاتُ النَّارِ (۶۱) قَالُوا
بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْجَا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدْ تَمَمَوْهُ لَنَافِثُ الْقَرَارِ (۶۲) قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدْهُ

فضیلتی کسب ایتمکدردنیاده» و بدرستی که پرهیزکار را ایچون قایداجاق برگ گوزلیکی وارد
(۵۱) عبارتدر همیشه لیک بهشتدن که بوباغلارگ قابولاری اونلره آچیدر» هانی
قابودن ایستیه لر بهشته داخل اولارلار (۵۲) «بهشته تکیه ایدنلردر» متکاره پادشاهلر
تکیه ایدن کیمی تختگ اوستنده چوخ میوه لری و ایچمولوری چاغیرارلر» هر شیئی
ایسته سهر یانلرینده حاضر اولار (۵۳) «واونلارگ یاننده اوزگه شخسه باخمیان عورتلر
وار هاموسی برسند» بریسنک عورتنگ سنی اوبرندن زیاده اولماز (۵۴) «بو
ذکر اولولان نعمتلر اوزادر که وعده ویریلوبدر مؤمنلره قیامت وحساب گولنده
(۵۵) بدرستی که بوهرآینه بزیم روزیمزدر» که اونلره متصل یتشر «اونعمتلرگ تمام
اولماقی یوخدر»، ایلکه بهشت اهلنگ احوالی ذکر اولدی خداوند عالم خبرویریر
جهنم اهلنگ احوالندن ویورور (۵۶) «بو ذکر اولانلر اهل بهشت ایچوندن
و بدرستی که طغیان ایدنلره» ویغملیری تکذیب ایدنلره «هرآینه قایداجاق برگ پیسلگی ویر
(۵۷) جهنمه داخل واصل اولارلار نه پیس مسکن وحاضر اولمشیردر (۵۸) بو
جهنمی کرکدادالره قایناروبدلردن آخان چرکوبد بودر (۵۹) وباشقه قسم عذاب وارد
بوعدا بگ جنسندن صنف صنف عذابلردر» (۶۰) ایلکه دنیا رئیس لری جهنمه داخل
اولوب اونلارگ دالنجه تابعلر جهنمه داخل اولارلار خزینه دار جهنم دیر «بو
دستدر که زحمتله داخل اولدی جهنمه سیزایله داخل اولوگ مرحبا اولماسوگ
اونلاره» یا اینکه اونلارگ یرلری جهنده وسعتلو اولماز «بدرستی که اونلار داخل
اولانلاردر جهنمگ اودینه» یا اینکه بیولکلر بوسوزی اوز تابعلرلگ دالنجه دیرلر
که اونلاردر جهنمه داخل اولوب بزیم کیمی یاندیلر بوندن بزه فرح حاصل اولدی
(۶۱) تابعلر رئیس لرینه دیدیلر «بلکه سزه مرحبا اولماسوگ سیز بوعدابی بزدن اوتری
گوندر دگر» و بزیم گمراه ایتدگر «جهنمه نه پیس قرارگاهدر (۶۲) دیدیلر ای بزیم اللهمز
هرکسه بوعدا بگ سببی بزه گوندر دیلر» و سب اولدیلر بزیم جهنمه داخل اولماقمزه

عَذَابًا مُّذَوِّجًا فِي النَّارِ (۶۳) وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رَجُلًا كُنَّا نَعْبُدُهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ
 (۶۴) أَخَذْتَاهُمْ سَحَرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ (۶۵) إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ
 (۶۶) قُلْ إِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ وَمَنِ إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ (۶۷) رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَمَا بَيْنَهُمَا لَعَزِيزُ الْغَفَّارُ (۶۸) قُلْ هُوَ بَاقِعُ عَظِيمٌ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ (۶۹) مَا كَانَ لِي
 مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَائِكَةِ إِذْ يَخْتَصِمُونَ (۷۰) إِنْ يُوْحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ (۷۱) أَذْقَالَ
 رَبِّكَ لِلْمَلِكَةِ إِنِّي خَالِقُ بَشَرٍ مِنْ طِينٍ (۷۲) فَادْأَسْوَيْتَهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعَا لَهُ
 سَاجِدِينَ (۷۳) فَسَجَدَ الْمَلَكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ (۷۴) إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ
 السَّاجِدِينَ

«اونگ عذابنی آرتور اودده قالمقده (۶۳) اهل جهنم دیرلر نه اولوبدر بزده که بز
 گورمروک اوشخصلری که بز اوللاری شیرلردن حساب ایدیردیک» بویاه نازل اولوبدر
 ابوجهلسه ولیدبن مفیرهنگ حقنده قیامتده دیرلر کهله سسبیه عسما، صهیب و
 بلالی جهنمده گورمروک (۶۴) «بز اوللاره استهزا ایدردیک» دنیاده بز خطا ایتمشوک
 «یا اینکه بزیم گوزیمز اوللاردن غفلت ایسوب» و اوللاری گورمروک بزله جهنمده درلر
 (۶۵) «یا پیغمبرص جنهم اهلنگ بربریه دعوا ایتمکلری حقد (۶۶) دیگن یا پیغمبر
 بودر و بولدن غیردی دگلدر که من قور خودانم» خلقی معصیت دن «ویو خدر هیج الله
 که مستحق عبادت اولا مگر جبر و قهر ایدن الله» هرکسه عقوبت ایتمک ایستیه اونی دفع
 ایدن اولماز (۶۷) «ایله الله که گوگلرک ویرگ و اوللارگ آراسنده اوللارگ اللهدیر
 غلبه ایدن و باغشیاندر (۶۸) دیگن یا پیغمبرص بو قرآن بیوک خبردر» که گلهجک و
 گیچمشگ احوالی اوندی جمعدر «سیر اولندن اعراض ایدنلر سیگنر (۶۹) منم خبردار لقیم
 یو خدر یو خاری عالمه و ملائکه لره اوز مانکه مخاصمه ایدردیلر الله ایله» انسانی خلق
 ایدن وقتده و دیردیلر که آیا یر یوزینده خلق ایدیرسن اوکسلری فساد ایدرلرنجه که
 سورة بقره نگ ۳۰ مجی آیه سنده ذکر اولدی (۷۰) بو خبرلر بگاوحی اولولماز
 مگراوندن اوتریکه من آشکارا قور خودانم (۷۱) او خبرلر بودر زمانیکه سنگ اللهنگ
 ملائکه لره دیدیکه من بالیجیدن انسان خلق ایده جگم (۷۲) ایلکه من اونی خلق ایتمدیم
 واعضا و صورتی تمام اولدی «واو ز روح من دوا و اوفور دیم او وقت هاموگز اوگا سجده ایدیگ»
 ایلکه الله تعالی آدمی خلق ایتمدی و اوگا روح داخل اولدی (۷۳) «ملائکه نگ هاموسی
 اوگا سجده ایتمدیلر (۷۴) مگرا بلیس سجده ایتمدی و کافرلردن اولدی (۸۵) الله تعالی
 یوردی ای ابلیس نه شیئی سنی منع ایتمدی که سن سجده ایده سن اوکسه که من اونی اوز

الْكَافِرِينَ (۷۵) قَالَ يَا ابْنِ آدَمَ اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتَ بِيدِي اَسْتَكْبَرْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ
 (۷۶) قَالَ اَاْخِرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ (۷۷) قَالَ فَاخْرِجْ مِنْهَا فَانْكَرَجِيمُ
 (۷۸) وَاِنْ عَلَيْكَ لَعْنَتِي اِلَى يَوْمِ الدِّينِ (۸۹) قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِي اِلَى يَوْمٍ يَسْجُونَ
 (۸۰) قَالَ فَاَنْتَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ (۸۱) اِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ (۸۲) قَالَ فَمِزْكَ لِأَعْوِيهِمْ
 أَجْمَعِينَ (۸۳) الْأَعْبَادَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ (۸۴) قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ (۸۵) لَا مَلَأَنُ جَهَنَّمَ
 مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبَعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ (۷۶) قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ
 (۸۷) اِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ (۸۸) وَلِتَعْلَمَ نَبَاهُ بَعْدِجَن

الیم ایلہ خلق ایتدیم آیاسن تکبرایک ایتدیگ یا اینکه سن اوجا مرتبہ لوردن اولدیگ
 (۷۶) شیطان دیدی من اولدن یخشیم منی اوددن خالق ایتدیگ واولی تو پرافتن
 نور ظلمتدن اشر فرد (۷۷) «الله تعالی بیوردی چیخ بهشتدن سن قاوولش سن منم
 درگاهمندن (۷۸) منم لعنتیم سکا اولسون قیامت گونه دیک (۷۹) شیطان دیدی مگا مهلت
 ویرا و گونه دیک که خلق مبعوث اولار لار حسابہ (۸۰) الله تعالی بیوردی سن مهلت
 ویریلمشلردن سن (۸۱) معلوم اولان قیامتگ گونه دیک (۸۲) ابلیس دبدی آند اولسون
 سنگ عزتگا آدم اولادنگ هاموسنی یولدان چیخاردارام (۸۳) مگر سنگ او بنده لریگی
 که خالص لردر (۸۴) الله تعالی بیوردیکه من حق اللہم وحق دیورم (۸۵) هر آینه جهنمی
 سن وسکا تابع اولالئرگ هاموسیله دولدورارم (۸۶) دیکن یا محمدص کفار مکہ یه من
 تبلیغ وحیه هیچ اجر ایسته مرم واوز طرفمندن تکلیف ایدنلردن دگلم» بوقرانی هر
 نه که دیورم الله طرفندن در (۸۷) «دگلدر بوقرآن مگر یاد آورلیک در عالم لره اهننگ
 هاموسنه (۸۸) البته اونگ خبرنی بروقتدن صوگره ییلر سگر» ایلکه اولدگز ییلر سگر
 سیزه دیلن سوز لرگ دو غریلقنی .

سورة الزمر (۷۵) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (۲) اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (۳) اَللَّهُ الدِّينَ الْخَالِصَ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيَقَرَّبُوْنَا اِلَى اللَّهِ زُلْفَى اِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (۴) اِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ (۵) لَوْ اَرَادَ اللَّهُ اَنْ يَّخْذُلَنَا لَاصْطَفَىٰ مَبَٰيضًا مَا يَشَاءُ سُبْحَانَ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ (۶) خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ يَكُوِّرُ اللَّيْلُ عَلَى النَّهَارِ وَيَكُوِّرُ النَّهَارُ عَلَى

(۱) بوقران جميعه مخلوقاتيه غلبه ايدن وحكمته رفتار ايدن الله طرفندن نازل اولوبدر
(۲) بدرستيکه بزستا قرآنی حقه نازل ايتديک بس عبادت ايت الله دينگی اوکاخالص
ايدن حالده (۳) خبردار اول الله ايجوندر خالص دين» ريان وسمعه دن «واوکسلر
که الله دن غیری دوستلر اخذ ايتديلر دبرديلر بزعبادت ايتميرک بتلره مگر اولدن
اوتریکه بزى الله ياخون ايدلر قدر و منزلت جهته» و بزه شفاعت ايدلر الله ياننده
«بدرستيکه الله حکم ايدر اونلارگ آراسنده اوزادده که کافرلر اونده اختلاف ايدرلر»
دين امرلرنده هرکسه عملنه مطابق جزاوير (۴) «بدرستيکه الله بهشته هدایت ايتمز
اوکیکه يالان دانشان وچوخ کفران نعمت ايدندر (۵) اگر الله اوزينه اوغول اخذ
ايتمک ايسته سیدی» نجه که نصاری دیر مسیح ياغزير اللهک اوغلسيدر «اوزی
خلق ايتديگی مخلوقاتدن هرکسی ايسته سیدی اونى اوزينه اولاد ايدردي» وهيچکسگ
اوکا مانع اولماق قدرتی يوخدر «پاک و منزهدر الله بو صفتدن اودر اولله که بردر
وشریکی يوخدر و قهر ايدندر» سائر خلقه اونلاری اولدرمک ايله (۶) «خلق ايتدی
گوگلری ویری حقه» نه اینکه عبث بره «داخل ايدر گیجه نی گولوز و گونوزی داخل
ايدر گیجه یه» بریسنی آرتوروب اوبریسنی اسکيلتمک ايله «ورام ایتدی گونی و آبی
هاموسی جاری اولار معین و قهديدک خبردار اول الله غلبه و حکمت ايله رفتار ايدندر
(۷) بزخلق ايتديک سیزی بر نفسدن» آدمندن که خلقگ هاموسنگ ماده سيدر «صوثره
خلق ايتدی اونگ جنسندن اونگ جفتنی (حوا) و نازل ايتدی سیزه چار بالردن سکر

الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ (۷) خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَانزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثَ ذَاكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَاتِلِ الْأَفْوَاقَ تَصَرَّفُونَ ۚ (۸) إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (۹) وَإِذْ أَمْسَأَ الْإِنْسَانَ ضَرْبَ دَعَارٍ بِهٖ مُبْدًى إِلَيْهِ ثُمَّ إِذْ أَخَوَلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلٍ وَجَعَلَ اللَّهُ آدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ

جفتی، اوکوز، قویون. کیچی، دوه هم دیشی وهم ایرکگی نجهکه سوره انعامده ذکر اولدی. وسیزی آنالارگزک قارلنده برنوع خلق ایتدی برنوع خاق ایتکدن صوگره. نطفه دن صوگره علقه مضغه تائیکه انسان کامل اولدی «اوج قراللقده» قارننگ قرانلقی رحمگ قرانلقی و بیچه دانگ قرانلقی «سیزگ اللهگزر بوگونه قدرت صاحبی در واونگ ایچولندر پادشاهلق جمیع مخلوقاته الله یوخدر مگراو پس نهیره سیز دولورسگز» حق ییلندن صوگره (۸) «اگر سیز کافر اولاسیگز» واللہک نعمتنه کفران ایده سگز «بدرستیکه الله غنی در سیزدن» وسیزگ شکرگردن «والله راضی اولماز بنده لرگ کفرنه و اگر سیز شکر نعمت ایده سگز الله اونی سیزدن پسنداید» وعوضنی ویرر ونعمتنی آرتورار «ویوک گوتورمز یوک گوتورن باشقه کسگ یوکی» هرکسگ گناه یوکی اوزینه یوکلهز «صوگره اللهگ طرفنده سزگ قایداجاق برگز پس خبرویرر سیزه اوزادیکه سیز عمل ایدردگز دنیاده بدرستیکه الله تعالی خبرداردر سینده اولان ایشلره

(۹) ایلکه انسانه ضرریتشه» فقردن وقحطدن «اللهی چاغرار اونگ طرفنه قایدان حالدده صوگره ایلکه اوکا اوز طرفندن نعمت ویردی بوندن بباک الله ایتدیگی دعانی یادندن چیخاردار والله ایچون شریک لر قرار ایدر تائیکه خلقی اللهگ یولندن وحق دیندن ضلالتنه سالا یاییغمبر اونلره دیگن که آزوقت لذت آپاریگ کفرگ سینه بدرستیکه سن جهنم اصحابندن سن (۱۰) آیاذکر اولان کس یاخشی در «یا اوکسکه عبادت ایدندر» والله طرفنه مایل اولاندر «گیجهنگ ساعت لرینده سجده ایدن وایاق اوسته دوران حالدده که قورخار آخرت حسابندن و امیدوار اولار اللهگ رحمتنه دیگن یاییغمبر آیایلن آدم لر ایله ییلمینلر برابردر بودر و بوندن غیری دگلدر که عقل صاحب لری نصیحت قبول ایدر (۱۱) یا معمد دیگن خلقه ای منم مؤمن بنده لریم

(۱۰) اَمَّنْ هُوَ قَاتِلُ اَنۡفَاۡئِیۡمَ الْبَیۡتِ سَاجِدًا وَّ قَائِمًا یَحۡذَرُ الْاٰخِرَةَ وَ یَرْجُوۡا رَحِمۡةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ یَسۡتَوِی الَّذِیۡنَ یَعۡلَمُوۡنَ وَ الَّذِیۡنَ لَا یَعۡلَمُوۡنَ اِنَّمَا یَتَذَكَّرُ اُولُوۡ الْاَلۡبَابِ (۱۱) قُلْ یَا عِبَادَ الَّذِیۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا رَبَّ کُمۡ لِلَّذِیۡنَ احۡسَنُوۡا فِیۡ هَذِهِ الدُّنۡیَا حَسَنَةٌ وَّ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةٌ اِنَّمَا یُوفِی الصَّابِرِیۡنَ اَجۡرَهُمۡ بِغَیۡرِ حِسَابٍ (۱۲) قُلْ اِنِّیۡ اَمَرْتُ اَنْ اَعۡبُدَ اللّٰهَ مُخۡلَصًا لِّیۡ الدِّیۡنِ (۱۳) وَ اَمَرْتُ لَآ اَکُوۡنَ اَوَّلَ الْمُسۡلِمِیۡنَ (۱۴) قُلْ اِنِّیۡ اَخَافُ اِنْ عَصِیْتُ رَبِّیۡ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیۡمٍ (۱۵) قُلْ اللّٰهُ اَعۡبُدُوۡهُ مُخۡلَصًا لِّیۡ دِیۡنِیۡ فَاعۡبُدُوۡا مَا شِئْتُمۡ مِنْ دُوۡنِهٖ قُلْ اِنَّ الْخَاسِرِیۡنَ الَّذِیۡنَ خَسِرُوۡا اَنۡفُسَهُمۡ وَ اَهۡلِیۡهِمْ یَوْمَ الْقِیَمَةِ اَلَّذِیۡکَ هُوَ الْخُسْرٰۤی الْعَظِیۡمِ (۱۶) لَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمۡ ظُلُمٌ مِّنَ النَّارِ وَ مِنْ تَحۡتِیۡهِمْ ظُلُمٌ اَلَّذِیۡ یَخۡوِفُ اللّٰهُ بِعِبَادَتِهِۦ عِبَادًا فَاَلۡتَقُوۡنَ (۱۷) وَ الَّذِیۡنَ اجۡتَنَبُوا الطَّاغُوۡتَ

اللتهم کزدن قورخوگ» اوگام مصیت ایتیمیوگ «ویخشی عمل ایدلاره بودنیاده یخشی مزدوار» بودنیاده آدلاری یخشی لیک ایله چکیلر و آخرتده بهشت ویریلر «واللهک یری و سعتلودر» اگر مکده اونلاره اذیت ایدیرلر گیتسونلر؟ باشقه شهره «بدرستیکه صبر ایدلره حسابسز و حددن زیاده گوزل اجر ویریلر (۱۲) دیکن یاییمغیر من امر اولونشم که عبادت ایسم الله دینمزی اوگا خالص ایدن حالده و باشقه کسی شریک ایتیم (۱۲) و من امر اولونشم که که مسلمان لرگ اوله جیسی اولام (۱۳) دیکن یاییمغیر بدرستیکه اگر من الله معصیت ایدم بیوک گونگ عذابندن قورخورام که اوگونده بگا عذاب اولا (۱۵) دیکن اونلاره که محض الله عبادت ایدرم دینم اوگا خالص ایدن حالده پس سیز عبادت ایدگ ای کافرلر نه شیئه که ایستیور سکز اللهدن غیری» بوسوز چوخ قورخمالو سوزدر «دیکن اونلارا حقیقته زیانکار اولانلار اوکسلردر که زیانکار ایتدیلر اوز نفسلرینی و اهللرینی قیامت گوننده» بهشت کیمی نعمتدن ناامید اولارلار «خبردار اول که بو نوع زیانکار قاق آشکار زیانکار قدر (۱۶) اولار ایچون وارد اولارلرگ باشلارینگ اوستندن و آلتندن اوددن عمله گلن کولکه لر» و طبقه لروهر طرفدن اود اوللری احاطه ایدر «بونوع عذابه الله اوزنده لرینی قورخوزور ای منم بنده لریم پس قورخوگ مندن و منم عذابندن (۱۷) و او کسلر که بتلره عبادت ایتمکن اجتناب و توبه ایدوب الله طرفنه قایتدیلر اولار ایچون بشارت و شاد اولماق وار (۱۸) پس مزدویر یاییمغیر منم او بنده لریمه که حق سوزلری ایشیدرلر و سوزلرگ گوزه لینه تابع اولارلار اوللر اوکسلردر که الله اوللری حق یوله هدایت ایدوب و اوطاقه عقل صاحب لریدر (۱۹) آیا اوکس که عذاب نازل اولمق باره سنده اللهک سوزی اوگا لایق اولوب

وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكُمْ هَدَىٰ اللَّهُ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ
 (۲۴) أَفَمَنْ يَتَّبِعِ بُوجْهَهُ سَوَاءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا عَذَابَكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُكْسِبُونَ
 (۲۵) كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاتَتْهُمْ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ (۲۶) فَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْعَذَابَ
 فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلِلْعَذَابِ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (۲۷) وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي
 هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (۲۸) قَرَأْنَا عَرَبِيًّا وَغَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ
 (۲۹) ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ شَرَكَاءَ مَتَشَا كُفُونٌ وَرَجُلًا سَلَمًا رَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا

اولوبدر» دانشیرلان مطلبه شاهد و قلبره قوت اولماق ایچون «اوزالهنندن قورخان
 آدملرک دری لری اوقرائک سوزلرندن تئزر» وتوکلری اینه کیمی اولار «واللهک رحمت
 سوزلی ایشیدنن صوگره اوللارک دری لری و قلبلری یوموشلار اللهک ذکرینه»
 اوگامدومت ایدوب امیدوار اولار اللهک ثوابنه «بوقرآن اللهک یول گوستر مگیدر هدایت
 ایدر اونیلر هر کسی که ایستر» بهشته «واوکسه الله اونی گمراه ایدر اوگا هیچ یول
 گوسترن یوخدر (۲۴) آیا اوکسه قیامت گوننده اوگایقشن پیس عذاب یوزیلر دفعه ایدر»
 بوکسک حالی اوکسک حالی کمیدر که قیامتده خاطر جمع اولار که اودا وگا مس اتمیه جک،
 انسانه هر بلایتشه اونل الیه دفع ایدر جهنم اهلنگ اللری زنجیر لو اولمه گوره عذاب
 یوزلریله دفع ایدر لر کنایه در عذابک شدتندن «وظالمه دیبولر که دادک او عملک
 جزاسنی که سیز دنیا ده کسب ایدر دیکز (۲۵) اوکسلر که اونلاردن قباق ایدی»
 تکذیب ایتدیلر اللهک پیهمبرلری و آیتلرینی «اویردن اونلره عذاب گلدیکه اونلر
 بیلموردیلر» و خیال لرینه گلموردی که او طرفدن عذاب گلر (۲۶) «پس الله اونلره دنیا ده
 رسوا اولماقی دادیز دیردی و هر آینه آخرت عذاب ییوکر در دنیا عذابندن اگر اونلار
 بیله لر» اللهک قدرتنی (۲۷) «مخلوقات ایچون بوقرآند هر بر مثلی ذکر ایتدیک» کیچمش
 امتلرک احوالندن و جمیع مصالح و حکمتندن «شاید که اونلار مو عظه قبول ایدر لر»
 (۲۸) «اوقرائ عرب لمیتله نازل اولدی اگر ی و حقندن باطله مایل دگلدر شاید که اونلار
 قورخالار» معصیت الکندن (۲۹) «الله تعالی مثل اوردی ایکی نفری» مشرک ایلر اللهی
 بریلر نه «بررسی برکشیدر (قول) که اوند بر بریلر مخالفت ایدن آدملر شریک اولار»
 هر بری بر نوع خیال ایدر بری امر ایدر بری نهی ایدر او قول دخی حیران قالار که
 او آقارک هانسه اطاعت ایدر و اوندن نفع گوزیلر سیز مشرک لرک و بتلره عبادت ایدلرک
 احوالی بیله در «و بررسی برکشیدر که تسلیم اولوبدر آنجق بر کشیه» عبادت ایدر بر مالکه
 باشقه کسک اوگا امراتمکه اختیاری یوخدر عبارتدر مؤمنندن که عبادت ایدر تک الله

الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (٣٠) أَنْكَ مَبْتِ وَأَنْهُمْ مَبْتُونَ (٣١) ثُمَّ أَنْكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ (٣٢) فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالْصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ أَلَيْسَ
فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ (٣٣) وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ
(٣٤) لَهُمْ مَا يَشَاؤُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جِزَاءُ الْمُحْسِنِينَ (٣٥) لَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ
بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (٣٦) أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ
بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (٣٧) وَلَنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ
بِعِزِّ ذِي الْقُرْآنِ (٣٨)

«آیا بوا یکی نفر بر بریله برابر دیر مثل جهنمه حمد الله ایچوندر» که توفیق و یردی تک
الله اطاعت اتمکه «بلکه اونلارگ چوخی بلعزلر» بوسوزگ حقیقتنی (٣٠) «بدرستیکه یا پیغمبر
سن اولملوسن واونلار دخی اولمولودرلر (٣١) صوگره سیز قیامت گولنده الله کترگ
یاننده مجادله ایدرسنر» حق ایله باطل ظالم ایله مظلوم اوندی بربرندن آیریلار وهرکس
اوز جزاسنه یتشر (٣٢) «پس کیمدر ظالمراق اوکسندن که تکذیب ایدیه اللهی» اوڭا
شریک قرار ویره «و حق قرآن اوڭا گلوب یتشدیه اولی تکذیب ایدیه آیا جهنمده کافرلردن
اوتری پناه بری یوخدر» البته اونلارگ یری جهنمدر (٣٣) «واوکسکه دوغریلق ایله
گلدی» عبارتدر پیغمبر ص دن که قرآن کتوردی «واوکسکه تصدیق ایتدی قرآنی (مؤمنلر)
اوطانقلر الله دن قور خانلاردی» هیچ وقتده الله امرینه مخالفت ایتمز لر.

(٣٤) «اونلار ایچون هراوزاد که ایسترلر اونلارگ الله یاننده موجوددر» اوڭا
یتشرلر «بودر پرهیز کارلرگ واحسان ایدلرگ جزاسی (٣٥) تاینکه الله تعالی پرده
چکه اونلارگ ایتدی کیری یخشى عمله ویریله سی جزادن گوزل جزا» (٣٦) «آیا الله بس
دگلدر اوز بنده سینیه» اونیه عداوت ایدیه الله ی اوزی گفایت ایدر «وسنی قورخوزارلار
یا محمد اوکسلردنکه اللهدن غیریدر» و دیلمر که بز قورخوروق که بزیم اللهم سنی
اولدوره «وهرکسی که الله ضالته سالا اونک ایچون هدایت ایدن یوخدر

(٣٧) وهرکسی که الله هدایت ایدیه اونی ضالته سالان یوخدر آیا الله تعالی غلبه ایدن
وانتقام آلان دگلدر» اوز دشمنلردن (٣٨) «یا پیغمبر اکر سن اونلاردن سؤل ایدیه سن
که کیم خلق ایتدی گوگلری ویری هراینه دیرلر الله خلق ایتدی و دیکن اونلارا آیا
سیز گوردنر اوکسیکه چاغرارلار اللهدن غیری اللهی اکر الله بکاضر ویرمک

مَتَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ (۳۹) قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (۴۰) مَنْ يَأْتِهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ (۴۱) إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّا يَضِلُّ عَلَيْهِمَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ (۴۲) اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَمِيسَكٌ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

ایستیه «ناخوشلق فقر و بلاایله» آیا اوبتلر ضرری گوتورنلدر «باجارلر ضرری دفع اتمکه» یا اینکه اگر الله بکارحمت و یرمک ایستیه آیا اونلار ساخلیانلاردر اللهم رحمتنی «باجار ابلرلر که اللهم رحمتنی قویمیلار بکا گلمکه» دیکن یامحمد بسدر بکا الله «منی دشمنلرگ شرندن ساخلامقه» توکل ایدلر آتجق الله توکل ایدر «نه اینکه بتلره (۳۹) «یامحمد اوللارا دیکن ای منم قومیم عمل ایدیگ اوز قدرتگر اندازه سبیل» لقدركه باجارسنر منم امریمی ضعیف اتمکه چالشوگ «بدرستیکه منده عمل ایدهلم» اوز طاقتم قدری «پس تیزلیک ایلله بلرسنر (۴۰) هرکسه که عذاب گله اولی رسوا ایدر و او بگا دردناک عذاب داخل اولار (۴۱) بدرستیکه بزنازل ایتدیگ سگافرائی» تا اینکه بتورسن اونگ احکامنی «مخلوقات حقله پس هرکسه هدایت تاپا پس اوزینه در نفعی و هرکسه گمراه اوله گمراه اولار اوز نفسنه» گداهی اوزینه یتشه جک «وسن اولاره قراول دگلسن» حق اوللارگ قلبنه داخل اتمکه (۴۲) «الله تعالی قبض ایدر جالاری اولمک و قتی» اولدورمک الله النده در «واوکسلرگ جانتی قبض ایدر که یوخوده در اما اولمیوبدر» روح علاقه سنی بالمره بدنن کسمیوب «اونفسی که او بگا اولمک حکم اولوبدر اونی اولمک حالنده ساخلار» و اونگ روحی دوباره بدنه قایتماز «و گونده در اوبری نفسی» که اولمکه حکم اولمیوبدر روحی اولگ بدنه قایتارار و او شخص ساغ قالار «معین مدته دیک بدرستیکه بولده هرآینه علامتلر وار او قومه که فکر ایدرلر» اوجهته که اولوم ایلله یاتماق ایلله جان آلمقه اللهمن سوا هیچکس قادر اولماز (۴۳) «یا اینکه مشرگر اوزلرینه اللهمن غیری شفاعت ایدنلر اخذ ایدیلر دیکن یامحمد ص آیا کر اونلار اونوع اللهلار اوللار که مالک اولمیلار برشیه و هیچ شیئی قالمیلار» گنده بوصفته اولان اللهلاری اوزلرینه الله اخذ ایدمک چکر (۴۴) «دیکن الله ایچوندر شفاعت» هیچکس شفاعت ایده بلمز مگر اللهم اذنبه الله ایچوندر گوگلرگ و یرگ پادشاهلقی صوگره سیز اولگ طرفه قایدارسنر

(٣٣) أَمْ تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أُولَئِكَ أَنْوَلُوا لَكُمْ شَيْئًا وَلَا يَمْلِكُونَ
 (٣٤) قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (٣٥) وَإِذَا ذَكَرَ اللَّهُ
 وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذَكَرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
 (٣٦) قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فَيَسْأَلُونَكَ
 فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (٣٧) وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَا فِتْنَةٌ لَهُمْ مِنْ سَاءِ
 الْمَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَبَدَّلَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ (٣٨) وَبَدَّلَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ
 بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (٣٩) فَذَامَسْ أَلْسَانَ زُرْعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِمَّا قَالُوا أَنَا

(٣٥) زمانيكه الله تك وشريك سيز ذكر اولونا» بريسى لاله الا الله ديه «فترت ايدر
 اوكسلرگ قلبلى كه آخرته ايمان گتورميو بلر ايلكه اونلاگ يالنده اللهدين غيريسى (بتلر)
 ذكر اولونا اوزمان اونلار شاد اولارلار» يابربرينه بشارت ويررلر (٣٦) «ديكن
 يامحمد بودعانى اى منم اللهم، اى گوگلرى ويرى يوخن عمله گتورن، اى كزلىنى و
 آشكارانى ييلن، سن حكم ايدنسن بنده لريگ آراسنده اوشيلدره اونده اختلاف ايديرديلر»
 دنيا ده دين امرلرى خصوصند (٣٧) «بو آيه نك تفسيرى رعد ١٣ مجى سورة نك
 ٢٣ مجى آيه سنده ذكر اولوندى «والله طرفندن ظاهر اولدى اونلارا» قيامت گونى
 اوگونه عذابكه اونلار گمان ايتمزديلر» كه اوگونه عذاب اونلاره يتشه (٣٨) «و ظاهر
 اولدى اونلارا» قيامتده ظاهر اولار، دنيا ده «كسب ايتديگلرى پيس عملرگ جزاسى
 ولازل اولدى اونلارا اوزادكه اوگا استهزا ايدرديلر» ييغمبرلر خبر ويرديكى وعده لره
 (٣٩) «ايلكه انسانه ضرر يتشه بزى چاغرار ويا الوارار صوگره ايلكه بزاولا بزطرفدن
 اولان نعمت ويرديك» صحت بدن ووسعت رزق گيى «ديركه منم علميم جهننه بگاويريلوب»
 الله تعالى بيورور «بلكه اوامتخاندنر اما آدم لرگ جوخى بلملر» اونلارا ويريلن
 نعمت لرگ امتحان اولماقنى (٤٠) «بوسوزى اونلاردن قباق اولان طائفه لر دخى
 ديديلر پس بى احتياج اتمدى اونلاردن» وضع ويرمدى اونلارا «اوزاديكه كسب
 ايدرديلر» دنيا مالندن وعذابى اونلاردن دفع ايدم بيلمى (٤١) «گيچمش طائفه لره
 ايتديكلرى پيس عملگ عذابى يتشى وسنگ قومندن ظلم ايدن كسلرده تيزليك ايله
 كسب ايتديكلرى پيس عملگ جزاسى يتشر هم بودلياده وهمى آخرتده «واوللار اللهى
 عاجز ايدنلر دگلدزلر (٤٢) آيا اونلار بلمولر كه الله وسعت روزى ويرر او كسه كه
 ايستر وتك ايدر بدرستيكه بولده هر آينه آشكارا علامت لر وار او قوم كه الله ايمان

أَوْيَبَهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّا كُنْهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (۵۰) قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (۵۱) فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ
سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ (۵۲) أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (۵۳) قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ
لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (۵۴) وَأَنِبُوا إِلَىٰ
رَبِّكُمْ وَأَلِمُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ (۵۵) وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ
مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْضَةً وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ (۵۶) أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي
عَلَىٰ مَا قَرَّرْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ (۵۷) أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ

گنور لر (۵۳) دیکن» یا محمد بنده لریمه «ای منم اوبنده لریم که اوز نفس لرینه اسراف
ایتدیلر» گناهلره مرتکب اولماقله «اللهم رحمتندن ناامید اولمیوگ» وتوبه ایدیگ
«الله گناهلریگ هاموسنی باغشلار» اگر توبه اتسه گز «الله باغشلیان ورحم ایدندر»
هر چند آیه شریفه حمزه نی شهید ایدن وحشی نگ حقنده نازل اولوب که ایمان گنورمک
ایستیوردی اما امیدی یوخیدی که الله اولنگ کناهنی باغشلیه بوآیه نازل اولدی اما
مضمولی هامونگ حقنده شاملدر (۵۴) «وقایدیگ اللهم گزگ طرفنه» شرگدن وکناهندن
«وبویون قویون اونگ امرینه و مسلمان اولون اوندن قباکه سیزه عذاب گله موگره
سیزه گومک اولماز» وعذاب نازل اولان وقت اونی سیزدن هیچکی دفع ایتمز
(۵۵) «سیزگ اللهم گزدن سیزه نازل اولان گوزل سوزلره تابع اولون» حلالدن،
حرامدن، امردن ونهی دن «اوندن قباق که سیزه غفلة عذاب گله اوحالده که سیز ییلمیه سگز»
عذابگ گلمک وقتنی (۵۶) طاعتی عمله گنوروب معصیت دن اجتناب اتمکه امر
اولونماق فائده سی اودر که یخشی دگلدر که «برکس دیه افسوس اولسون که من
تقصیر ایتدیم اللهم طاعتنده» الله یاخون اولمادیم «وبدرستیکه من استغفرا ایدن لردن
ایدیم» پیغمبره ومؤمنه وقرآنه (۵۷) «یا اینکه بر نفس دیه که اگر الله منی هدایت ایتسیدی
هرآینه من پرهیزکار لردن اولار دیم (۵۸) یا اینکه ایلکه کناکار نفس عذابی گور
آرزو ایدر دیرکاش منم ایچون دوباره دلیابه قایتماق اولیدی ومن احسان ایدن لردن
ومؤمن لردن اولایدیم» الله تعالی بیورار ییله دگلدر که سیز دیر سگز (۵۹) «بلی سگامم
آیتلریم و دلیل لریم گلدی وسن اولی انکار و اوزنگی بیوک حساب ایتدیک وسن کار لردن اولدیگ
(۶۰) وقیامت گولی گور رسن اوکسلی که الله یا لان دیدیلر» وگمان ایتدیلر که

مِنَ الْمُتَّقِينَ (٥٨) أَوْ أَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنِّي كُنتَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ
 (٥٩) بَلَى قَدْ جَاءَ تَكَ أَيْتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنتَ مِنَ الْكَافِرِينَ (٦٠) وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
 تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ (٦١) وَنَجَّيْ
 اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (٦٢) اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
 وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ (٦٣) لَهُ مَقَالِدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا آيَاتِ اللَّهِ
 أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (٦٤) قُلْ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّبِعُونَ أَعْدَابُهُمَا الْجَاهِلُونَ (٦٥) وَلَقَدْ
 أَوْحَى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَكَ لَيَحْطَبُنَّ عَمَلَكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

اللّهک شریکی و اوغلی وار «اونلارک یوزلری قرار آیا جهنمده تکبرلیک ایدنلر
 ایچون یر یوخدر (٦٠) واللّه نجات ویرر او کسلرکه برهیز کار اولدی لر» و گناهه
 مرتکب اولمادیلر «اونلار ایمانی جهنمه آخرتده مقصودلرینه یتشرلر و اونارم پیسلرک
 دگمز و اونلار محزون اولمازلر» دنیاده اونلاردن فوت اولان لذت لر (٦٢) «هر
 شیئی خلق ایدن اللّٰه در و هر شیئه وکیل و اونی حفظ ایدندر (٦٣) اونگ ایچوندر
 گوگلرگ ویرگ آچارلاری» و خزینه لری هر کسه که ایستر ویرر و روزی قاپوسنی باغلار
 هر کسه که ایستر «او کسلرکه اللّٰهک آیتلرینه کافر اولدیلر اونلار زیانکارلردر»
 بهشتی کلف ایتمکله (٦٤) «دیگن یامحمدص بونلاره آیتکا امر ایدیر سکر اللّٰهدن غیر سینه
 عبادت ایدم ای آنلامیانلر» اونلارا عبادت ایتمکدن نفع و ایتمکدن ضرر یتشمر
 (٦٥) «وهر آینه وحی اولوندی سکا یامحمدص و او کسلرکه سندن قبا قدر» پیغمبرلردن
 «که اگر سن اللّٰه شریک قرار ویره سن البته سنگ عملک هیچ اولار و البته سن
 زیانکارلردن اولاسن» هر چند بو آیه ننگ ظاهری عتاب در امام مقصود شرک بیوک
 گناه اولماقنی بیلدیر مکدر پیغمبرلردن. شرک عمله گلمک اللّٰهک شریکی اولماق کیمی
 محالدر نجه که الله تعالی بیورور اگر اللّٰهدن باشقه الله اولسا بر و گوک فامد اولار انلّٰهک
 شریکی اولماق محال اولان کیمی پیغمبرلرگ دخی مشرک اولماق محالدر (٦٦) «بلکه
 اللّٰه عبادت ایت و شکر ایدنلردن اول (٦٧) بو آیه ٦٢ مجی سورنک ٩١ مجی آیه سنده
 بیان اولدی ویرگ هاموسی اللّٰهک اختیار نده در قیامت گولی گوکار بریرینه سارینمش اولار
 اللّٰهک قدرت الیه پاکدر الله و او جادر اوندن که شریک ویرلر اللّٰه (٦٨) صوره
 اوفورولر گوگلرده ویرده اولان مخلوقاتک هاموسی اوسسی ایشتکدن ییهوش اولوب
 اولرلر مگر اوشخصلرکه الله ایستیه» اونلرک هلاک اولماقنی عبارتدر ملائکه مقربین

(۶۶) بَلِ اللّٰهُ فَاعْبُدُوْكَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ (۶۷) وَمَا قَدَرُواْ اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ وَالْاَرْضُ جَبْسًا
قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيَّٰتٍ بِّمِيْنِهِۦ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ (۶۸) وَنَفِخْ فِي
الصُّوْرِ فَصَقَّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ الْاٰمَنُ شَآءَ اللّٰهُ ثُمَّ نَفِخْ فِيْهِ اٰخَرٰى فَاِذَا هُمْ قِيَامًا
يَنْظُرُوْنَ (۶۹) وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتٰبُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّْنَ وَالشَّهَدَآءِ

یا البلیا یا شهدادن (بیان) صور سوزلی بعضی تفسیر ایدوب صورتلره یعنی قیامتده
مخ لوقاتنگ صورتلرینه اجل اوفورولر صوگره دیریلک اوفورولر بومعنی نگ
درست ویا غلط اولماقی عقل صاحب لرینه معلومدر بویآه آشکارا دلالت ایدیر که
صور چالناماق مقصوددر بوسه بیه که الله تعالی بیورور صورده اوفورولر و آدم لر
هلاک اولارلر صوگره اوصوره ایکمجی دفعه اوفورولر مخلوقات دیریلر اگر آیه لنگ
معنی سی روح داخل اولماقی ایسه (نجه که اوقولنگ صاحبی بو حاله دیک اوگونه
ترجمه ایدوب) دیری صورتده روح واریدی تحصیل حاصل قبیحدر و اگر اجل
نفخی ایسه (نجه که اوقول صاحبی بوردده بیله ترجمه ایدیر بوسوزگ معنی سنی فهم
ایده ییللمریک (اجل نفخی یعنی نه) اجل (امرعدمی) دیری صورتلره اوفورمک اولماز روحی اولی
صورتلره اوفورمک ممکن اولان کیمی و بوقدر زحمتده دوشوب تأویلاته مرتکب اولماقندن
اولی بودر که کلمه نگ اوزیندن معلوم اولان معنی یه قائل اولوب دیمک که جمله
پادشاهلر دعوا وقتنده قوشولنگ جمع اولوب داغیلماقته آت معبوده ایله خبر ویرن
کیمی پادشاهلر پادشاهی خلقک هاموسنگ بردن اؤلمگنه و بردن دیریلمگنه اوز قدرت
وقت سلطنتنی اظهار ایتمک ایچون اسرافیل واسطه سیله صورده مس یارادوب
خلقی بردن اولدوروب و بردن دیریلده دیری صورتلره اجل، اولی صورتلره
دیریلمگی نفع ایدن الله قادردر که صور واسطه سیله اؤلمک و دیریلمگی اوللره القا
ایده. عرب کلامنه یوخ فارس و ترک کلامنه عارف اولان و هر مطلبه انصافی ایله
ملاحظه و دقت ایدن شخص اوز سلیقه سیله بیلرکه (صق، فزع) سوزلری (بیپوش
اولدی، قورخدی) اوزمان اولارکه قورخلو و هیبتلو ایش اولایمکی گرک برامر آسمانی
قورخلو سس اولار که یرده و گوگلرده اولانلار قورخوب بیپوش اولالار یا اوللر
نیجه که رعد، زلزله و یا امز دنیوی: توپ، تفنگ، بومب آتیلان وقتده خلق واهمه
ایدر بولدن صوگره بو خصوصده فکر ایتمک اوخوجیلاریمزه محولدر قایدای آیه نگ
ترجمه سنه «صوگره ۲ مجی دفعه صورده اوفورولر» اولمجی ایله ۲ مجی نگ آراسی
قرخ نیل چکر «اوزمان مخلوقات ایاق اوسته دوروب باخارلر» که اولار گ حقیقه

وَقَضَىٰ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يظلمُونَ (۷۰) وَوَقَّيْتُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا فَعَلُوا
 (۷۱) وَسَبِّحُوا الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُهَا فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ
 خُذْنَهَا الَّهِمَّ يَا نَكِمَّ رَسُلٌ مِّنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا
 بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ (۷۲) قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
 فَبِئْسَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ (۷۳) وَسَبِّحُوا الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُهَا
 وَفَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طُبِّقَتْ فَادْخُلُوا خَالِدِينَ (۷۴) وَقَالُوا الْحَمْدُ
 لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا وَعَدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّعُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنُصِمْ أَجْرَ الْعَامِلِينَ
 (۷۵) وَنَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ
 بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

نه نوع معاملہ اوناجاق (۶۹) «ویر نورالی اولدی (اولار) اللہک نورى ايله» قیامت
 گونی آی وگون اولماز «ونامة عمللر بنده لرگ قباقنه قویولار» تاینکه اونلاری
 اوخویوب مضمونندن خبردار اولارلار «وگتورلر بیغمبری وشهیدلری» تاینکه
 شاهد اولار خلقگ عمللرینه یاینکه شهادت ایدلر کهامت تکذیب ایتدیلر اوز
 بیغمبرلرینی «اونلارگ آراسنده حکم اولولار واونلره ظلم اولماز (۷۰) هرلفسه
 ایتدیگی عملگ جزاسی» کامل قاعده ايله «ویریلر ومخلوقات عمله گتوردیگی ایشلری
 الله جوخ بیلندر» شاهده ثبوتہ حاجت یوخدر (۷۱) «کافرلر دسته دسته جهنمه سورولرلر»
 حیوانی زورله سورن کیمی «ایلکه جهنمه یتشدیلر جهنمگ قاپولری آجیلار جهنمه
 موکل اولان ملک لر اونلره دیرلر آياسیزگ جنسگزدن سزه بیغمبر گلمدی که سیزگ
 اللہگزگ آیتلری اوخوردیلر وقورخوزاردلر سیزی سیزگ بوگوللره ملاقات ایتمکدن
 دیدیلر (دیرلر) بلی بیغمبرلر کلدیلر وبزی قورخوتدیلر اما بزم اوز عملیمزه گوره
 اللہک عذاب نازل ایتمک سوزی بزکافرلره سزاوار اولدی (۷۲) اونلارا دیولر
 که داخل اولوگ جهنمگ قاپولرندن همیشه لیک اولان حالده نه پیسدر تکبر ایدنلرگ
 یری (۷۳) اللہک عذابندن قورخان مؤمنلر قیامته دسته دسته بهشت طرفه آپاریلار
 عزیز آدمی منزلنه آپاران کیمی «ایلکه بهشته یتشدیلر اوحالته که بهشتگ قاپولری»
 اونلار گلندن قباق «آجیلوب» اونلارگ حکمک لرینه منظر اولارلار «بهشتگ موکلری»
 اونلارگ قباقنه جیخوب «دیرلر سلام علیکم اللہک رحمتی سیزه اولسون سیز پاک
 ایدگز» دنیاده صالح عمللر ايله «پس داخل اولوگ بهشته همیشه لیک اولان حالده» ایلکه

اهل بهشت بهشته داخل اولارلار (۷۴) «دیرلر حمد الله ایچوندر که بزه دنیاده ایتدیگی جنت وعده سنی دوغری ایتدی که پیغمبرلر واسطه سیله وعده ویرمشدی و بزه ارث ویردی بهشتک یرینی، بهشتک هر مقامنده ایسته سک منزل دو تارق پسنه یخشی در یخشی عمل ایدنلرک اجری (۷۵) وسن گوررسن ملائکه لری که قیامت گونی عرشک دورنی طواف ایدرلر تسبیح ایدرلر اوزلرینگ اللهنگ حمدینه» که لا اله الا الله که سبحان الله دیرلر «ودیلدی» یعنی اهل بهشت دیرلر «حمد الله ایچوندر که عالمه تربیب ویرندر» و شکر اولسون الله که بزی بهشته داخل ایدوب عذابدن خلاص ایتدی.

سورة المؤمن (۸۵) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حزب

(۱) حَمِّ (۲) تَنْزِيلِ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (۳) غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطُّولِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهُ الْمَصِيرِ (۴) مَا يَجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَنْفِرُكَ تَقْلِبُهُمْ فِي الْأَلْبَادِ (۵) كَذَبَتْ قُلُوبُهُمْ قَوْمَ نوحٍ وَالْأَحْزَابِ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذَهُ وَجَادِلُوا بِالْبَاطِلِ لِيَذُوَّهُ بِالْحَقِّ فَآخُذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

(۱) آندا اولسون اول الله که حفظ ایدن و مجبدر» یا اینکه (حی) دیری (یا حنان) باغشلیان (ومنان) منت قویان در که اللهک آدلاری اول (۲) «بوتران جمیع مخلوقاته غلبه ایدن و هر شیئی بیلان الله طرفندن نازل اولوبدر (۳) ایله الله که گناهی باغشلیان و توبه نی قبول ایدندر عذابی شدت لودر» او کس لره که الله شریک قرار ویره و اونک امرندن چیخوب معصیت ایده «نعمت صاحبدرد حق الله یو خدر مگراو، اونک طرفنده قاید اچاق یر» جزادن اوتری (۴) «اللهک آیتلرینده قیل و قال وجدال اتمز مگراو کس لره که کافر اولدیلر پس سنی مغرور اتمه سون یا محمد اوللارک شهر لرده دولانمقی» مصره. یمنه، حجازه گبدوب تجارت ایتنگلری (۵) «تکذیب ایتدی اوللاردن قباق نوحک قومی» نوح پیغمبری «و تکذیب ایتدیلر اوللاردن صوگره اولان طائفه لره» اوز پیغمبر لرینی «هرامت اوز پیغمبر لرینه قصد ایتدی که پیغمبری دوتالار» و اولدور لره و قیل قال ایتدیلر «باطل یول ایله» دیدیلر که بریم کیمی مخلوقدر «قالینکه باطل ایله

(۶) وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ (۷) الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (۸) رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمِنْ صَلَاحٍ مِنْ أَبْنَائِهِمْ وَازْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۹) وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (۱۰) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا ينادونَ لِمَتَ اللهُ اكْبَرُ مِنْ مَقْدَمِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ (۱۱) قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَلَمْ نَكُنْ مِنْكُمْ قَبْلَ هَؤُلَاءِ مَا يَدْعُونَنا بَلْ كُنَّا ضَالِّينَ لَمَّا بَدَأْنَا مِنْ دُونِ الْحَقِّ وَلَمَّا كُنَّا فِي شَكٍّ مِمَّا يَدْعُونَا بِكَ كَذِبًا وَأَكْثَرُنا سَافِكُونَ

حتى زائل ایدملر پس من اخذایتدیم» و عذاب گوندردیم «پس باخوگ گورگ نجہ اولدی منم عذاب» اونلارہ یثوب هاموسنی هلاک ایتدی (۶) نجہ کہ گیچن امتلرہ عذاب گلدی «ہایبلہ عذاب نازل اولماق سوزی اوکسلرہ سزاوار اولدی کہ کافر اولدیلر» سنگ قومندہ اولندن اوتریکہ «اونلار اودگ یولداشلاریدر (۷) اوکسلر کہ گوتورلر عرش» اللہک امرینہ اطاعت ایتک جہتنہ «واوکسلر کہ عرشک اطرافندہ در تسبیح ایدرلر اوزلرنک اللہنک حمدلہ و اینا نارلار اللہک وحدانیتہ واستغفار ایدرلر او کسلردن اوتریکہ ایمان گتوردیلر» یراھلندن ودعا و ذکرلریندہ دیرلر «ای بزیم اللہمز سن وسیع اولوبسن ہر شیتہ رحمت و علم جہتنہ» یعنی سنگ علمک و رحمتک ہر شیتہ احاطہ ایدوبدر «پس باغشلا اوکسلری کہ توبہ ایتدیلر» شرک و معصیتدن «وتابع اولدیلر سنگ یولگا» کہ سن خلقی او یولہ دعوت ایدوبسن «اونلاری جہنمک عذابندن ساخلا (۸) ای بزیم اللہمز سن وعدہ و یرن نعمتلہ دولو اولان بہشتہ داخل ایت سنگ یولگاتابع اولانلری و اونلارک آنالارندن و عورتلرندن و اولادلرندن صالح شخصلری» تا اینکه اونلارک شادلقی کامل اولا «بدرستی کہ سن سن غلبہ ایدن و حکمتہ رفتار ایدن (۹) اونلاری پسلیکلردن ساخلا و ہر کسی کہ سن پسلیک لردن ساخلیاسن حقیقتدہ سن اوگا رحم ایدوبسن» و نعمتکی اونک حقدہ شامل ایدوبسن «وبو کولہ نصرت و یرمک بیوک رستکارلیق در (۱۰) اوکسلر کہ کافر اولدیلر اونلار چاغریلارلر» ملائکہلر اونلاری قیامت گونندہ چاغروب دیرلر سیز کہ اوز لائمہ اعمالکثرہ باخوب اوزگزی مستحق جہنم گوروب اللہک رحمتندن ناامید اولدگثر «ہر آیتہ اللہ سیزی دشمن دوتماق» یا اینکه اللہ سیزی اوز رحمتندن ناامید اتمک «بیوگثر سیز اوز اوزگزی دشمن دوتماقندن» یا اوزگثرک ناامید لکندن «اوز مانکہ سیز چاغریلدگثر ایمان

فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ (۱۲) ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا
 فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ (۱۳) هُوَ الَّذِي يُرِيكُم آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ
 إِلَّا مَن يُنِيبُ (۱۴) فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ (۱۵) رَفِيعَ
 الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ
 (۱۶) يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِّمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ
 (۱۷) الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (۱۸) وَانْذِرْهُمْ

طرفه سیز کافر اولدئز» وایمان گتورمدئز اگر دنیاده پیغمبرلر سیزی ایمانه دعوت
 ایدنده قبول ایتسیدئز بوگونده سیزه ناامیدلیک یوز ویرمزایدی (۱۱) «کافرلر دیدیلر
 ای بزیم اللهم من اولدوردوگ بزى ایکی دفعه» اولمجی اولمک عبارتدر دنیاده
 عمرایندن صوگره اولمکدن ایکمجی اولمک قبرده دیریلندن صوگره اولمکدن اما
 اولمجی دیریلمک قبرده دیریلمکدن ۲مجی دیریلمک حشرده دیریلمکدن «پس بز
 اقرار ایتدیک اوز کناهلاریمزه آیا جهنمدن چیخمه بزیم ایچون یول واردر» تاینکه
 جهنمدن چخوب دنیایه گیدوب عمل خیرایدئک (۱۲) اولئرگ جوانده دیولر «بو
 عذاب سیزه اوسبیه اولدی: ایلکه الله تک چاغریلدی» لاله الله دییلدی بوسوزه «کافر
 اولدئز و اگر الله شریک ویريله» باشقه بقلرایله «اوڭا اینانارسئز پس بوگونکی گونده
 حکم الله ایچوندن که اواجادر ویوکسر» اوندن که اوڭا شریک قرار ویريله
 (۱۳) «والله ايله اللهدرکه سزه اوز قدرت علامتیرینی گوسترر وسیزه گوک طرفدن
 روزی سکوندهرر» یاغش سببیه «وبوسوزلردن موعظه قبول اتمز مگر اوکسه
 الله طرفه قایدار وتوبه ایدر (۱۴) پس چاغروگ اللهی دینگزى اوڭا خالص ایدن
 حالده» وبرکسی اوڭا شریک اتمیوگ «هرچندکه کافرلر ناخوش دوتا» سیزگ تک
 الله عبادت اتمهگزى (۱۵) «الله تعالی انبیاء و مؤمنینگ درجه لرنی اوجالاندنر بیوک
 عرشگ صاحبی در وحیی آثاره یاملائکهنی گونددر «اوز امری ايله هرکسه که ایستر
 اوز بنده لرندن» اوڭا وحی گوندرمک ايله «تاینکه خلاقی قورخوزه ملاقات گوتندن»
 تلاق قیامت آدلارگ بریسی در یراهلی گوک اهلی ايله ملاقات ایدر یا اولین و آخرین
 بربريله یا هرکس اوز عملنه یاروح جسمله یا هرکس اوز عملنگ جزاسنه
 (۱۶) «اوگونده که اونلار آشکار اولارلار» قبردن چخارلر «اونلارگ هیچ برعملی
 الله کزلین قالماز» جمیع احوال الله معلومدر همین گونده الله تعالی بیورار
 «گیمک ایچون در پادشاهان بوگونده» الله تعالی اوزی جواب ویرر یا جمیع مخلوقات

يَوْمَ الْأَرْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاطْمِينَ (١٩) مَا لَظَالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعَ يَطَاعُ
 (٢٠) يَلْعَلُ خَسَائِنُهُ الْأَعْيُنَ وَمَا تَخْفَى الصُّدُورُ (٢١) وَاللَّهُ يَفْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ
 مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ شَيْئًا إِنْ اللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ (٢٢) أَوَلَمْ يَسْبِرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
 كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
 بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ (٢٣) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
 فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ (٢٤) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ
 إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ (٢٥) فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ

کافر و مؤمن اقرار ایدر لرحه «بوگون ده» پادشاهلق منحصر در الله که برو قهر ایدندر
 (١٧) بوگونده هر نفسه کسب ایندیکی عملک مزدی ویریلر «محسنه احسان و کنا، کاره
 یسلیک یتدر «بوگونده ظالم یوخدر» هیچکسه کناهندن آرتق مزد ویریلمز و هیچکسک
 خیر عملندن آزالماز «بدرستیکه الله تعالی تیز حساب چکندر (١٨) یایفمبر قورخوت
 اونلاری یاخون گوندن» قیامت گونگ برآدی دخی آزه در: کنا کارلرگ جهنمه
 داخل اولمقی یاخون اولار «اوزمانکه قنبلر یرندن حرکت ایدوب» قورخونگ
 شدتندن «حلقومگ یالنه گلر غمکین اولارلار» غصه ننگ چو حلقندن (١٩) «ظالم لره
 هیچ دوست اولماز» که اونلره گومک ایده «ونه شفاعت ایدن اولار» که اونگ
 شفاعتی مقبول اول (٢٠) «الله تعالی گوزلرگ خیالت ایتمکنی» وگزین نامحرمة باخماقی
 «وسینه لر گزلیں ساخلیان سرلری ییلر (٢١) والله تعالی حکم ایدر حقله» وحق صاحبنگ
 حقنی اوزینه یقورر «واوکسلرکه اللهم من غیرسنی چاغرلار (بتلر) حکم ایده بلمز
 برشیته» چونکه جمادلرگ حکم اتمکه قدرتلی یوخدر «بدرستیکه الله ایشیدن وگورندر
 (٢٢) بوآیه تکراراً ترجمه اولونوب (٢٣) بو عذاب اوسسبیه درکه گیچن امتلره
 اونلارگ پیغمبرلری معجزه لرایله گلدیلر واونلر اومه جره لره کافر اولدیلر پس الله
 اونلاری هلاک ایتدی» گفرلری جهتنه «حقیقته الله قوتلوردر انتقامه و عذابی شدتلوردر
 (٢٤) موسی نی گوندردیک اوز علامتاریمز و معجزه لریمز و آشکار تسلطایله» که عصا سنی
 آتوب دولنده روب اژدها ایدردی (٢٥) «فرعون و هامان و قارونه پس اونلار دیدیلر
 بو کیشی آشکار سحر ایدندر و یالانچی در» معجزه یه باور ایتمدیلر (٢٦) «ایلکه موسی
 اونلاره حقله گلدی بزیم یانمزدن» وحقی اونلار ایتوردی «اونلار دیدیلر اولدور وگ
 اوکسلرگ اولادنی که اوکا ایمان گنوردیلر و دیری ساخلیوگ اونلارگ عورتلرینی»

عَنْدَنَا قَالُوا اقْتُلُوا اِبْنَاءَ الَّذِينَ اٰمَنُوْا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلَالٍ
 (۲۷) قَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُوْنِيْ اَقْتُلْ مُوسٰى وَلْيَدْعُ رِبِّهٖ اِنِّىْ اَخَافُ اَنْ يَّبْدِلَ دِيْنَكُمْ وَاَنْ يَّظْهَرَ
 فِي الْاَرْضِ الْفَسَادَ (۲۸) وَقَالَ مُوسٰى اِنِّىْ عَدْتُ لِرَبِّىْ وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مَنَّكِبٍ لَا يُؤْمِنُ
 بِیَوْمِ الْحِسَابِ (۲۹) وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ اٰیٰتِهٖ اَتَقْتُلُوْنَ رَجُلًا اِنْ یَقُوْلَ
 رَبِّىَ اللّٰهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَاِنْ يَكْذِبْ اَفَعَلِیْهِ كَذِبًا وَاِنْ يَكْصِبْ اَفَا یَصْبَحُ
 بِمَعْزِلٍ الَّذِیْ یَعِدُّكُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا یَهْدِیْ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ (۳۰) یَا قَوْمِ لَكُمْ الْمَلِكُ الْیَوْمَ

تا اینکه موسی به تابع اولانلار عدد جهته زیاده و قوتلو اولمیلارلار «مودگلدر کافرلرک
 حیهامسی مگر گمراه لقهده» هر قدر حیلله ایتدیلر موسی نی ضعیف اتمکه با جارا مدیلر
 آخرده موسی ننگ الیله هلاک اولدیلر (۲۷) «فرعون دیدیکه قویون منی که من موسی نی
 اولدوروم و موسی دعا ایتسون اللهم» چونکه فرعونک یاننده اولان کسلرک بعضی سی
 دیوردیکه اگر موسی نی اولدورسن دعا ایدر الله الله منی هلاک ایدر یا اینکه من
 موسی نی اولدوروم قوی اول اللهم چاغر سوک گورک بگناه ایدر جک «بدرستیکه من
 قورخورامکه اگر من اولی هلاک اتمسم سیزک دینگره تغییر ویر یه یا اینکه یرده
 فساد ظاهر ایدر» اوکا تابع اولان چوخ اول (۲۸) «موسی دیدی که من پناه
 آپاردم اوز اللهم و سیزک اللهم جمیع تکبر ایدن کسدن که ایمان گتورمن
 حساب گونه» موسی ننگ بوسوزلری فرعون و اونک آدم لرینه اثر ایتیموب قصد ایتدیلر
 موسی نی اولدورمکه (۲۹) «برنفر مؤمن گشی فرعون اولادندن که ایمانی فرعوندن
 گیزلردی» تقیه جهته آدی حبیب یا خریل ایدی «دیدیکه آیسیز اولدورورسگر بر
 گشینی که» سیزه برسوز دیمور آنجق «دیور که من اللهم تک و قدرت صاحبی اولان اللهم»
 بوجهته هیچکسی اولدورمک جائز دگلدر «و حال آنکه سیزک اللهم طرفندن سیزه
 دلیل گتور و بدر و اگر یالانچی اولسا یالانچی لقی اوزینه قایداری و کناهنک مزدی
 اوزنک اولار «و اگر دوغری دانشان ایه و عده ایتدیکه عذابک بعضی سی سیزه
 یتشر» اوکا ایمان گتورن لر دنیا و آخرتده نفع بردار اولار «بدرستیکه الله تعالی هدایت
 اتمز اوکسیکه اسراف ایدن و یالان دانشاندر» موسی اگر یالاندن پیغمبر لیک ادعاسی
 ایدیرسه الله اوکا قوت و یرمز بوسوز یا مؤمن آل فرعونک سوزنک تمامیدر یا اینکه
 اللهم فرماشیدر (۳۰) گنه همان شخص دیدی «ای من قومیم پادشاهلق بوگون
 مصر شهرینده سیزک الکرده در» بنی اسرائیل بویرده غالب سگر «پس گیم نصرت و یرر
 بزه اللهم عذابندن» اگر موسی نی اولدورم سگر «و اوجهته بزه عذاب نازل اولار

ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَلِّسَ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا هَدِيَكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ (٣١) وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَأْقُومُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ (٣٢) مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظَلَامًا لِلْعِبَادِ (٣٣) وَيَأْقُومُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ (٣٤) يَوْمَ تَوَلَّوْنَ مَدِيرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِيٍّ وَمَنْ يَضِلَّ اللَّهُ فَبِأَلَمٍ هَادٍ (٣٥) وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ بَالِغَاتِ فَمَازَلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِِفٌ رَقَابٍ (٣٦) الَّذِينَ يَجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَيْهِمْ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا

پس فرعون دیدی من اشاره اتمرم سیزه مگر اوزادی که من اونی سیزه صلاح گورورم ومن هدایت اتمرم سیزی مگردوغری یولا» که عبارتند موسی نی اولدورمکن اونی اولدورمینجه لندن خلاص اولماز سکر (٣١) موسی یه ایمان گتورن شخص «دیدیکه ای منم قومیم گیتیمش طائفه لرگ هلاک اولماق گونی گیمی برگوندن سیزه قورخورام» نجه که اونلره عذاب گلدی سیزده بر ایله گونده عذاب گله «صوگره الله تعالی بوسوزی تفسیر ایدوب بیورور (٣٢) «من قورخورامکه نوح وعاد و ثمود و اونلردن صوگره کلن قومگ عادتگی گیمی عمل ایده سکر» وبوجهته الله تعالی اونلارا عذاب گونده رن گیمی سیزده عذاب گونده ره «والله تعالی اوز بنده لرینه ظلم اتمک ایتمز (٣٣) ای منم قومیم من قورخورام سیزه نداتمک گوندن» تناد قیامتگ برآدیدر جمیع خلقی ندا ایدر لر حساب کتابه گلمکه یا که جهنمه داخل اولانلار فریاد ایدر لر و اویلا دیمک ایل (٣٤) «اؤگونده که روگردان اولار سکر دال چوگورن حالده» جهنمن قاقماق ایچون «سیزی اللهم عذابندن ساخلیان یوخدر و هر کسیکه الله گمراه ایده» بهشت یولندن «اونی هدایت ایدن اولماز (٣٥) یوسف بن یعقوب بوندن فباق دلیلر ایله گلدی و سیزه گتوردیکی حکملردن همیشه شکده ایدیکر» اونگ سوزنه عمل ایتمه دکر «ایلکه یوسف وفات ایتدی دیدکر که الله اولدن صوگره دخی پیغمبر گوندرمیه جک بوضلات گیمی الله گمراه ایدر او کسیکه اسراو. ایدندر» اوز نفسه معصیت اتمک ایا «وشک ایدندر» پیغمبر لرگ نبوته (٣٦) «اوکسرکه دعوا ایدر لر اللهم آیتلرینده» و اونی دفع اتمک ایستر لر «و حال انکه الله طرفندن اونلره دلیل کلمیو بدر» که اودلیل قوه تیله مباحته ایده لر بونوع آدم لرگ مباحته سی «الله و مؤمن لرگ یاتنده بیوک دشمنچی لیک در» نیجه که الله تعالی اونلارا عذاب ایدر و نیجه که اونلارگ

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُّذَكِّبٍ جِبَارٍ (۳۷) وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانَ ابْنِي صِرْحًا
لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ (۳۸) أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعُ إِلَى اللَّهِ مَرْسِيًّ وَأَنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا
وَكَذَلِكَ زَيْنَ فِرْعَوْنَ سَوْءَ عَمَلِهِ وَصَدَعَنِ السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ (۳۹) وَقَالَ
الَّذِي آمَنَ بِقَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ (۴۰) يَا قَوْمِ إِنَّا ههَذَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ
الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ (۴۱) مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ
أَوْ أَتَانِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ (۴۲) وَيَا قَوْمِ مَا لِي
أَدْعَاكُمْ إِلَى النُّجُوتِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ (۴۳) تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَاشْرِكُ بِهِ مَا يَشْرِكُ

نصف

قلبری مهرنوب «هایله الله مهر اورار جمیع قلبه که تکبر ایدن و ظلم ایدندر» ایلکه
مؤمن آل فرعون نصیحت ویردی اوز قومنه و فرعونہ (۳۷) «فرعون اوزوزیری
هامانه دیدی ای هامان مندن اوتری اوجا و محکم بنا تعمیرایت شایدکه من سبیلره یتشم
(۳۸) گوگلره یتشمک سبیلره یتشوب» گوگلره چخام «پس خبردار اولام موسی ننگ
اللهنه» بونیه ایستوردی که خلقی اغوا ایده «هرآینه من اونی یالانچی گمان ایدیرم»
اوسوزده که دیور اللهندن باشقه الله یوخدره نیجه که گفارک عملی اولاره زینت لو
ایدی «هایله فرعونہ زینتلو اولدی اونگ پیس عملی و ساخلاندی حق یولدن»
هامان قویمادی اونی ایمانه گلمکه «دگلدر فرعونگ حیلہ سی» موسی ننگ دلیلنی باطل اتمکده
«مگر هلاکت و خسارته» هر نه حیلہ ایتدی اما مقصودی عمله گلمدی بوسوزلر جمله
مقرضه ایدی گنه شروع اولوندی مؤمن آل فرعونگ نصیحتنه (۳۹) «اوکسه ایمان
گتورمشدی دیدی ای منم قومیم بگما تابع اولوگ من سیزی دوز یولا هدایت ایدیرم»
اللهه ایمان گتورمکه و موسی ننگ نبوتنه اقرار اتمکه (۴۰) «ای منم قومیم بودنیانگ
دیرلیکی آزشیندر» تیز زائل اولار «وحقیقتده آخرت برقرار اولماق ایوی در» که
هرگز فانی اولماز (۴۱) «هرگس پیس عمل ایده پس جزا و یریلمز مگر اونگ گیمی
پیس جزا و هرکسه یخشی عمل ایده خواه کشی اولا یا عورت اوخالده که او مؤمن در
بهشته داخل اولارلار اولارلار حساب سیز روزی و یریلر» استحقاقندن آرتق
(۴۲) «ای منم قومیم نه اولویدر بگما من چاغرورام سیزی اوددن نجات تاپماقه و سیز
منی چاغرورسنر اوده (۴۳) سیز منی چاغرورسنر که من کافر اولام اللهه و من
شریک ایدم اوکا اوشی که اونگ حق اولماقنه بگماقین یوخدر و من سیزی چاغرورام
غلبه ایدن و باغشلیان اللهک طرفه

لِيَبْلُغَهُمْ أَذْعُوَكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ (۴۴) لَأَجْرِمَنَّكُمْ تَدْعُوَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا
وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَإِنْ مَرَدْنَا إِلَى اللَّهِ وَإِنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَى اللَّهِ وَإِنَّمَا اللَّهُ أَصْحَابُ النَّارِ (۴۵) فَتَذَكَّرُونَ مَا أَقُولُ
لَكُمْ وَأَفُوضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ (۴۶) فَوَقَّهِ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَأْمُورًا وَاحْقَ بِأَلِ
فِرْعَوْنَ سَوْءَ الْعَذَابِ (۴۷) النَّارِ مَرْضُونَ عَلَيْهَا غَدَوًا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا
أَلْفِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ (۴۸) وَأَذِيتُ حَاجُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا
كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنْكُمْ مِنَ النَّارِ (۴۹) قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ
فِيهَا إِنْ شَاءَ اللَّهُ قَدَحًا كَمَا بَيْنَ الْإِبَادِ (۵۰) وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ اخْزَنُوهُمْ أَهْلَهُمْ أَدْعُوا رَبَّكُمْ يَخْفَفُ

(۴۴) حقیقتی بود که او بتلر که سیز منی اونگ طرفنه چاغورورسگز اوبتلرگ
حق یوخدر که دلیاده و آخرته خلقی اوزارینه دعوت ایدلهر» نهقع ویره بیلرلر نه ضرر
«حقیقتده بزیم فایدا جاق یریمز الله طرفنه در» اوندن بزه نفع یتشر دنیاو آخرته «و
بدرستیکه اسراف ایدلر» شرک یا ناحق قان توکمک ایاه «جهنمگ یولداشلاری در (۴۵) «او
مؤمن دیدیکه تیزلیک ایلله من سیزه دیدیگیم سوزلرگ صحتنی یادگزله گنوررسگز» سیزه
عذاب نازل اولان وقت «ومن اوز امریمی الله تاپشوروب واوگا توکل ایتدیم
«بدرستیکه الله گورندر بنده لرینی» واونلارگ عمل لرینی (۴۶) فرعونگ اوزی و
آدم لری اومؤمنگ حقنده ایتدیگری حیلنگ پبسیلکندن الله تعالی اونی ساخلا دی
واوگا ضرر یتوره بیلمدیلر وبنی اسرئیل دریادن گیکچوب غرق اولماقدن خلاص
اولدی «وفرعون اولادنی عذابگ ییسی احاطه ایدوب غرق اولدیلر (۴۷) اود
اونلاری احاطه ایتدی که هر گیکجه وگونوز اولره گوستریلر واونگونه که قیامت قائم
اولار دیرلر داخل ایدوگ فرعون اولادنی عذابگ شدت لوسنه (۴۸) ذکر ایت
یا محمدص اوز قومگا اوزمانکه جهنم اهلیمباحته واحتجاج ایلرلر اودده (بوایهنگ
تتمه سی ۱۴ مجی سوره ننگ ۲۳ مجی سوره سنده ترجمه اولدی) (۴۹) او کسار که
تکبر لیک ایدوب» دنیاده اوزلرنی بیوک حساب ایتدیلر «دیرلر که هامومز جهنمده
واروق بدرستیکه الله تعالی حکم ایتدی بنده لرگ آراسنده» مؤمنلر بهشته وکافر جهنمه
داخل اولمقه ایلکه اهل جهنم بو طرفدن ناامید اولدیلر صوگره نه قرارله اولماقی الله
خبر ویریر (۵۰) «جهنم اودینده اولانلر» تابعدن ومتبوعدن «جهنمگ خزینده دارلرینه
دیرلر که دعا ایدیک الله گزله که برجه گون عذابی بزدن یونگول ایده» اوقدر طاقتمز
یوخدر که بوگونه عذابه تحمل ایدک یا جهنمدن قاچاق باری برجه گون بزه عذاب

عَابُوا مَنِ الْمَذَابِ (۵۱) قَالُوا أَوَلَمْ تَكُنَّا بِكُمْ رَسُولًا مِّنْ بَيْنَاتٍ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا فَادْعُوا مَا
دَعَا الْكَافِرِينَ (الْأَفْضَالُ ۵۲) إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ
يَقُومُ الْأَشْهَادُ (۵۳) يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذَرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ
(۵۴) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهَدَىٰ وَأَوْثَقْنَا بِإِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ (۵۵) هَدَىٰ وَذِكْرَىٰ لِأُولَى
الْأَلْبَابِ (۵۶) فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعُشِيِّ وَالْأَبْكَارِ
(۵۷) إِنَّ الَّذِينَ يَجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتِيهِمْ فِي صُدُورِهِمْ الْأَكْبَرِ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ

اولماسون بلکه اوگونه راحت اولاق (۵۱) اونلارگ جواینده خزینه دارلر «دیرلر
آیاسیز دنیاده اوکسلر دکلر ایدنگز که پیغمبرلرگز سیزه دلیل لر ومعجزه گنوردی»
وسیزی بوگونکی گوندن قورخوزدی اماسز اونلارگ سوزینه اینانماذگر وبو جهته
عذابه مستحق اولدگز اونلار «دیرلر بلی» سزدین حقدن بز پیغمبرلرگ سوزنه باخمادیق
ملائکه لر «دیرلر پس اوزگز دعا ایدوگ» بز الله سزگ سوزگری عرض ایده بیلمه ربک
«ودگلدر کافرلرگ دعاسی مگر گمراهلقد» که هیچ فائده سی اولماز (۵۲) الله
تعالی ببورور «بدرستیکه بز نصرت ویرم ربک اوز ایچیاریمزه و اوکسلره که ایمان
گنوردیلر دنیاده» یا حجت و دلیل ایله یاد عواده غلبه ایتمک یا مؤمنلرگ قلیبرینی قوتلو
ایتمک ایله «واوگونه» شاهدلر دورار «شهادت ایدر آخرتده مؤمنگ مؤمنلگنه
وکافرگ کافرلگنه عبارتدر انبیاء و اولیا و شهدا و مؤمنلردن (۵۳) «اوگونه که نفع ویرمز
ظالمه اونلارگ عذر گنورمگی» کفردن چونکه آخرت ایوی عذر گنورمک
گونئی دگلدر جزا گونی در «واونلار ایچون الله رحمتندن اوزاق اولماق وجهنم
ایوینگ پیسیلگی وار (۵۴) موسی به هدایت ایدن تورا کتابی و یروب اونی بزارت ویرد ربک بنی
اسرائیل (۵۵) هدایت ایدن والله عذابنی یاده گنورن اولان حالده عقل صاحب لرینه
(۵۶) پس صبر ایت» یا محمد قومگ تکذیبینه و اذیتنه «بدرستیکه الله وعده سی»
سکائنرت ویرمکده «حقدن واستغفار ایت اور گناهگا» که امتگ گناهنی اوزگا حساب
ایدوبسن «وتسیب ایت الله حمدنه و نماز قیل آخشام و صباح (۵۷) اوکسلر که
الله ایتلرینده دعوا ایدرلر» و اونلاری باطل ایتمگه سعی ایدرلر «اونلرگ اللرینده
الله طرندن گلن دلیل اولماش، یوخدر اونلارگ سینهنده مگر بیوکلیک» که اوزلرینی
یا پیغمبر سندن بیوک حساب ایدرلر «اونلار مقصودلرینه یتشن دگلدرلر» که خیاللری
پیغمبرلیک درجه سنه یتشمک در «پس پناه آبار الله» اونلرگ شردن حقیقتده الله تعالی

فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ أَنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ (۵۸) لَخَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَكْبَرَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (۵۹) وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَالْأَمْسِيءَ قَلِيلًا مَا تَذْكُرُونَ (۶۰) إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ (۶۱) وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ (۶۲) اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ تَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ (۶۳) ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَ إِلَهِ إِلَّا هُوَ فَاتَى تَوْفِكُونَ (۶۴) كَذَلِكَ يُؤَفِّكُ الَّذِينَ كَانُوا آيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

ایشیدندر اولارک سوزینی «وگورندر» اولارک عملی (۵۸) «هر آینه گوگلری ویری خلق ایتمک بیوکر در خلقی خلق ایتمکدن امام مخلوقاتک چوخی ییلمز لر» اللهم قدرتی (۵۹) «کور وگوزلو» مؤمن و کافر برابر اولماز و هابیه «اوکسلرکه ایمان گتوردیلر و صالح عملر ایتمیلر» برابر اولماز لر گناه کارلر ایله «آزدر اوکسلرکه نصیحت قبول ایدر لر» بدرستیکه قیامت هر آینه گلمودر اوندی شک یوخدر و امام مخلوقاتک چوخی ایمان گتورمزلر» قیامتک واقع اولماقده (۶۱) «وسزک اللهیز بیوردی که بکادعا ایدیگ» منی چاغریک «تایینکه من سزک دعا گری قبول ایدیم بدرستیکه اوکسلر که تکبر لیک ایدر لر بکعبادت و دعا ایتمکدن تزلیک ایله داخل اولار لر جهنمه ذلیل اولان حالده» بویته شریفده الله تعالی خبر ویرور دعا ایدن شخصک دعاسنی قبول ایتمکده اما بعضی دعا لرک قبول اولماققی بعضی حکمتلر جهنمه در که الله یاتنده در (۶۲) «الله ایله الله در که گجهنی خاق ایتدی سیز مخلوقاته تاینکه اوندی ساکن اولاسکز» استراحت ایدیه سکز «وگونوزی نورانی ایتدی» که کسب روزی ایدیه سکز «بدرستیکه الله هر آینه مرحمت صاحبی در خلقه» بونمترلر خاقه استحقاقسز و یروب و اما خلقک چوخی الله شکر ایتمزلر» بونمترلرک مقابلنده (۶۳) «بودر او الله که سیزه تربیت و یروب هر شیئی خلق ایدندر و مستحق عبارتدر پس هانسی طرفه قایتاریلار سکز» نه سببه الهی ترک و بترلر عبادت ایدیر سکز (۶۴) هر کسه الله آیه لر نی انکار ایدیه و اونک دوغریلقنده فکر ایتیمیه و ایشک آخردن قورخمیه نهجه که بونوع آدم اللهدن دونوب «هابیله الله آیه لر نی انکار ایدن مشرکدر دخی الله دن دونر لر» و اونلره عذاب یتشن کیدی بونلر ده عذاب یتشوب هلاک اولار لر (۶۵) «الله ایله الله در که یر ی سزه قرارگاه و گوگی اوجابنا ایتدی و سیزک صورنگری چکدی

۶۵) اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكَمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (۶۶) هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۶۷) قُلْ إِنِّي نَهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ (۶۸) هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تَرَابٍ ثُمَّ مِنْ نَظْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عِلْقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لَكُمْ نَوَاشِئُوْحًا وَمِنْكُمْ مَنْ يَتُوفَى مِنْ قَبْلِ وَلِتَبْلُغُوا أَجْلًا مَّسْمُومًا وَلَكُمْ تَعْلُونَ (۶۹) هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيَمِيتُ فَإِذَا قُضِيَ أَمْرًا فَإِنَّا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (۷۰) الْمَرَاتِلِ الَّذِينَ يَجَادِلُونَ

وگوزل ایتدی سزگ صورت گیزی، قامت گزی دوز ایتدی محض ایکی ایاق ایله گزرسگز نه اینکه حیوانات کیمی ایکی ال وایکی ایاق ایله «وروزی ویردی سیزه پاک میئلردن» ات، چورک، میوه جات و غیر لذت لردن نه اینکه حیوانات کیمی محض اوت یسکدن «اوکس که بونلری عماه گتور بیدر اودر سزگ الله سز او جادر الله که جمیع عالم له تربیت ویرندر (۶۶) او الله دیری در یوخسدر عبادته مستحق الله مگراو چاغروگ اونی اوحالده که دین گزی اوگا خالص ایدن لر اولاسگز و دیوگ که حمد او الله ایچوندر که جمیع عالم له تربیت ویرندر (۶۷) دینگن یا پیغمبر بدرستیکه من نهی اولوندیم بولدن که عبادت ایدم اوبتله ره که سیزر الله بن باشقه اولره عبادت ایدیر سگز اوز مانکه منم الله من طرفدن بگا دلیل لر گلوب در» بر طرفدن عقل و او بری طرفدن قرآن «ومن امر اولوندیم که عالم له تربیت ویرن الله تسلیم اولام و اونگ امر نه اطاعت ایدم (۶۸) بو آیه شریفه ۲۲ مجی سور هتک آیه سنده ترجمه اولوندی (۶۹) او الله ایله الله در که دیر یادر» سیزی اولی نطفه دن «واؤلدور» دیر یلکدن سوگره «ایله که الله بر امر» حکم ایتدی و او شیتک وجود نه حکمت علاقه باغلادی پس بودر و بوندن عیری دگلدر که دیر اوگا اول پس اولار (۷۰) آیا سن گور مورسن اوکس لری که دعوا ایدر لر الله ایتلرینده» و سعی ایدر لر سنگ امر گئی باطل اتمکده «پس نهیره گیدیر لر» و دوز یولدن نه سببه چخار لار (۷۱) «اوکس لر که تکذیب ایتدیر قرآنی و اوزادی که بز گوندردیک اونیله پیغمبر اری» عبارت در کتاب لردن و شریعت لردن «پس تیزی لر لر» ایشلرنگ عاقبتی و اونلار ا عذاب نازل اولمقی (۷۲) «اوز مانکه اونلار گ بو یونلارینه زنجیر اورولوب زور له چکیلر لر جهنمه سوگره جهنمه آتیلر لر و اود هر طرفدن اونلری احاطه ایدر» او وقتده بیلر لر پیغمبر و کتاب لر گ دوغریلقنی (۷۳) «سوگره اونلار ا مذمت یولیه دیولر هاردا قالوبلار

فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنْ يَصْرَفُونَ (۷۱) الَّذِينَ كَذَبُوا الْكِتَابَ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رَسُولَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
 (۷۲) إِذَا الْأَغْلالُ فِي أَغْنَاهُمْ وَالسَّلَاسِلُ فِي حَبُونِ فِي الْحَبِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُجْرُونَ
 (۷۳) ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَقْرِكُونَ (۷۴) مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا
 مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ (۷۵) ذَلِكَ بِمَا كَذَبْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
 الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ (۷۶) ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ
 (۷۷) فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَأَمَّا نَرِيكَ بِبَعْضِ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتُوفِينَكَ فَأَلَيْسَ بِرَجُوعٍ
 (۷۸) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ
 لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هَٰئِلِكَ الْبَاطِلُونَ

او کس لر که سیزاللاه شریک قرار ویروردیگر (۷۴) اللهم غیرسنی اولار دیر لر بزدن
 غایب و یوخ اولدیر بلکه بوندن قباق بر شیئی چاغر میردیق که مستحق عبادت اولار
 و ضرری دفع و خیری جلب اید «هایله الله تعالی گمراه ایدر کافر لر ی» بهشتیگ یولندن
 (۷۵) «بو عذاب سیزه یتشدی اوسبیه که سیز شاد اولار دگر یریوز بنده حق سیز» بقره عبادت
 اتمکه «واوسبیه که سیز خوشحالیق ایدیر دگر» پیغمبر لر یتشن مصیبت لر (۷۶) «داخل
 اولوگ جهنمگ قابولرینه هانسی قابودن ایستیور سگر جهنمده همیشه لیک اولان حالده
 له پیسدر تکبر لیک ایدن لرگ آرامگاهی» (۷۷) «پس صبرایت» قومگ اذیتنه «بدرستیکه
 اللهمک و عده سی حقد» سگانصرت ویره جگدر «یاییز گوستره ریک سگا اوزادگ بعضی سنی
 که سگا و عده ویردیک یا اینکه سنی قبض روح ایدر لیک» اولار ا نازل اولاسی عذاب
 نازل اولاندن قباق «پس بزم طرفه مزه فایدارلار» و اولار گ عمل لرنگ جزا سنی
 ویره ریک و هیچ شیئی بزدن فوت اولماز (۷۸) «یای پیغمبر سندن قباق پیغمبر لر گوندر دیک
 اولردن بعضی سنی ییز سگا قل ایتدیک اولنرگ بعضی سنی سگا قل ایتدیک» که ۱۲۴
 مین فردر «هیچ پیغمبره معجزه گتور مکمن دگلدر مگر اللهم اذنیله ایلکه اللهم
 امری گلدی» قیامت یابدر دعواسی یتشدی «حقله حکم اولونار» یخشی ایه پیس و کافر
 ایله مسلم آراسنده «اووقت باطل اهل لر یزیا کار اولار لر (۷۹) الله ایلله اللهم که سیزه
 چار بالخلق ایتدی» دوه، قویون و مال «تاینکه اولنره سوار اولاسگر و اوندن بیر سگر»
 و هاموس سندن نفع گتورور سگر بعضی سنه سوار بعضی سندن یمک ایله (۸۰) «سیزگ
 ایچون اوندن منفعت لر وار» توکندن، یونندن، دیفدیگندن «تاینکه اولنره سوار اولماقله
 سینه و یورکلر گزده اولان احتیاج گزده یتشه سگر» سفره یاسیاحتیه گیده سگر «ودورت

(۷۹) اللَّهُ الَّذِي جَمَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ تَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (۸۰) وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفَلَكِ تَحْمَلُونَ (۸۱) وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تَنْكُرُونَ (۸۲) أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَاشْدَقُوا أُنْأَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا آغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (۸۳) فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَحُوا بِإِعْدَتِهِمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (۸۴) فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ (۸۵) فَلَمْ يَكُنْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا إِنَّ اللَّهَ الَّذِي قَدْ خَلَقَ فِي عِبَادِهِ وَخَيْرَ هَٰذَا الْكَافِرُونَ

ایاقلو حیوانلره وگمیه گوتورولرسکر» صحراده چارپالره ودریاده گمیلره مینرسکر
(۷۱) «الله تعالی سیزه اوز علامت لرینی گوستدرر اللهک هانسی آیه سنی انکارایدیرسکر»
آیا صحتنی یا اینکه بو آیه لر اللهک وحدانیتته دلالت ایتمکنی یا اینکه هاموسنی بریرده انکار
ایدیرسکر (۸۲) بو آیه همین سوره ننگ ۲۲ مجی آیه سنده ترجمه اولدی «وکسب ایتدیگ لری
مال و دولت لر اونلاری بی احتیاج ایتمدی» واللهک عذابی اونلره یتشمکه مانع اولمادی
(۸۳) «ایلکه اونلرک پیغمبر لری اونلره معجزه لر یله گلدیلر» یا معجزه لر گتوردیلر
کافر لر پیغمبر لری انکار ایتدی لر والله تعالی پیغمبر لره کومک ایتمکی وعده ویردی بوجهته
«پیغمبر لر شاد اولدی لر اونلرک اوز یانلرینده اولان علم سبینه» بیلور دیلر که آخرده دشمنلرینه
غلبه ایدیه چک لر یا اینکه کافر لر شاد اولدی لر اونلرک یاننده اولان علم جهنمه که حضرتک
نقوت علمی مقابلنده اوز لرینک فلسفه و دهریه و طبعی علملرینه مغرور اولوب پیغمبر لره
استهزا ایتدی لر آخرده «استهزا ایتمک جزاسی اونلره یتشوب عذاب اونلری احاطه ایتدی
(۸۴) «ایلکه بزییم عذابیمزی گوردیلر دیدیلر که تک اولان الله ایمان گتوردیک
والله شریک قرار ویردیگمز یا لانجی الله لاره کافر اولدیق (۸۵) ایلکه بزییم عذابیمزی
گوردیلر اونلرک ایمان گتورمکی اونلره نفع ویرمز» لازم ایدیکه عذابی گورندن قباق
ایمان گتوریدیلر «الله تعالی ننگ عادتی و طریقه سی اوز بنده لر ننگ آراسنده بو قرار له کیچوب
کیدوبدر» عذاب گورن و قتده ایمان گتورمک فائده ویرمیوب «بویرده کافر لر زانکار اولدی لر

﴿ سورة السجده (٥٣) آیه در مکده نازل اولوب ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) حَمِّ (٢) تَنْزِيلٍ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (٣) كِتَابٍ فُطِنَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (٤) بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ (٥) وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِمَّا نَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي أَذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْنَا مَا عَمِلُوا (٦) قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا (٧) وَبِئْسَ لِلْمُشْرِكِينَ (٨) الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ (٩) قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا إِلَى الصَّالِحَاتِ لَكُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (١٠) قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا إِلَى صِرَاطٍ الَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ

حزب

(١) آند اولسون حمید و مجید لاله (٢) بر قرآن شریفک نازل اولماقی باغشلیان و مهربان الیه دندر (٣) بر کتابدر که تفصیل ویرولوبدر اونگ آیتلری «حلال و حرام و امر و نهی» بیان اتمک ایله «عربی لغتیه» قرائت اولونان حالده «او قوم که بلرلر» عربی دیلنی و مثلنی گتورمکدن عاجز اولمقه گوره معجزه اولماقی قانارلار (٤) «همین قرآن مؤمنلره بشارت و یرن و گنا کارلری قورخودان حالده نازل اولوبدر مکه اهلیگ چوخو قرآن دن اعراض ایتدی اونلار ایشتمزلر» الیهگ احکامنی باطنی قولقله (٥) «دیدیلر بزیم قلبلریمز پرده لر ایچنده در اوزادن که بزى اونگ طرفنه چاغیریرسن» بز سن دین سوزی آنلامروق بوسوزی دیمکدن قصدلری ایمانه گلمکدن پیغمبری مایوس اتمک ایدی و دیردیلر که «بزیم قولقلاریمزده کارلق و آغریق وار» قرآنی و سنگ سوزگی ایشتمیریک «بز ایله سنگ آراکده پرده وار» سنی گورمریک «پس سن عمل ایت» اوز دینگا «بزده عمل ایدنلریگ اوز دینمزه» یالینکه سن سعی ایت بزیم هلا گنمزه بزده سنگ هلا گنکا (٦) «دیگان یایغمبر بدرستیکه من سزگ گیمی انسانم» آدم اولادندن ملک دگلم اما الله تعالی منی برگزیده ایدوب پیغمبر لکه «وحی اولار بئما که بودر و بوندن غیرى دگلدر سیزگ الیهگز بر الیه و شریکی یوخدر اوگا دوز اولون» اطاعت ایتمکه اوگا توجه ایدیگ و اوندن یوز دوندر میوگ «واوندن باغشلاماق ایستیوگ و وای اولسون مشرکلره (٧) ایله مشرکلر که زکوة

فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْمَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ (۱۰) وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ
 فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَمْوَاقَهَا فِي أَرْبَعَةِ آيَاتٍ سَوَاءٌ لِّلسَّالِثِينَ (۱۱) ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ
 فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعَتِينَ (۱۲) فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ
 فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ
 الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (۱۳) فَإِنْ عَرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِّثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ
 (۱۴) إِذْ جَاءَهُمُ الرِّسَالُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ

ویرمزلر» یا اینکه اوزلرنی پاک اتمزلر شرک نجاستندن لاله الله الله دیم کله
 «اونلار آخرته کافر اولانلاردر (۸) اوکسملرکه ایمان گئوردیلر ویشی عملر
 ایتدیلر اونلار ایچون اوگونه مزد وارکه منت قویولماز» اجر ویریمک ایله یا اینکه
 همیشه لیک و قطع اولمیان جزادر (۹) «دیگن بابیغمیر آسایز کافر اولار سگز اوکسه
 که خلق ایتدی یری ایکی گون مقدارده ونجه روا گوررسگز که اوکا ضدروشیبلر
 قرار ایده سگز بودر عالملره تربیت ویرن الله» که بوقدر مخلوقاتی خلق ایدوب
 (۱۰) «والله تعالی یرده محکم داغلار یاراتدی ویری برکتلو ایتدی» برکتلو آفاجلر
 ومیوهرلر وسائر ماکولات ومشروبات خلق اتمک ایله «ویرده یر اهلنگ روزی لرینی
 تقدیر ایتدی» حاجت اندازه سیله «دورت گونگ مدتده» یرگ خلقتنه ابتدا ایدن
 گوندن الله تعالی نگ مرحمتی «برابردر جمیع سؤل ایدنلره» واللهم روزی
 ایستینلره (۱۱) «صوگره الله تعالی غلبه ایتدی گوکه» یا اینکه قصد ایتدی گوگی خلق
 اتمکه «اوحالده که توسدی ایدی پس الله تعالی گوکه ویره بیوردی که ایسترایستمر
 وجوده گلوگ اونلار دیدیلر که بزوجوده گلدیک رغبت ایدنلر اولان حالده» محض
 اللهم اول اراده سیله وجوده گلدیلر (۱۲) «گوگلرگ یدی (طبقه) اولماقنه ایکی
 گون مقداری زمانده حکم ایتدی» پنجشنبه وجمعه گونی «هرگوگک امرلی وحی
 ایتدی» وهرگوگک اهلنه ییلدردی اونلارگ عبادت ایتمک طرحنی کیمی رگوعده کیمی
 سجدده کیمی باشقه حالتده عبادت اتمکی یا اینکه اونلارگ هربریسنده ایستدیکلی خلقی
 ملکن و غیریسندن خلق ایتدی «آشاقده اولان گوگی چراغلر ایله (یولدوزلار)
 زینتلو ایتدیک وحفظ ایدوب ساخلادیق بودر غلبه ایدن وعالم اولان اللهم اندازه
 قرار اتمکی (۱۳) اگر اعراض ایده لر اللهم» بوقدر دلائل گورندن صوگره
 «دیگن اونلاره من قورخوتدیم سیزی عاد و ثمود قومنه نازل اولان صاعقه نگ

مَلِكًا فَاتَّبِعُونَا أَنتُمْ وَبَنَاتُكُمْ بِهِ كَافِرُونَ (١٥) فَأَمَّا عَادُ فَاتَّبَعُوا فِئْتًا مِّنْ قَبْلِ آلِ هَارُونَ فَتَبَرَّأْنَا لَهُمْ فِي سَبْعِ نَجْمٍ مِّنْ أَمْرِهِمْ إِنَّهُمُ اتَّخَذُوا آلَ هَارُونَ عِبَادَ اللَّهِ الَّذِينَ خَلَقَهُمْ هَؤُلَاءِ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ (١٦) فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَّحْسَاتٍ لَّنَذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ (١٧) وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَخَذَّكَاهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (١٨) وَلَنَجْجزِي الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ (١٩) وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ (٢٠) حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاؤُهَا شَهِدَ

مثلی ایلہ» نجه که اونلار هلاک اولدیلر سیزده هلاک اولار سئز (١٤) «اوز مانکه اونلره بربرنگ دالنجہ پیغمبر گلوب دیدیلر که عبادت اتمیوگ مگر الله» واکا شریک قرار ویرمیوگ مشرکالر «دیدیلر اگر بزیم اللهمز ایستیه ملائکه دن اولان پیغمبر گولده وردی و انانندن مبعوث اتمزدی حقیقتده اوزاده که سیز پیغمبرلر اونیلہ گوندیریلوب سئز بز اوکا ایتا نمیریق» دیور سئز که سیزی الله اوز طرفدن گوندروب یالان دیور سئز (١٥) «اماعاد قومی کردن کشلیک ایتدیلر ناحق یر» نه اینکه دلیل و حجت قومه سیله نه اینکه محض خواهش نفس جهته تکبر لیک ایتدیلر «و دیدیلر کیمدر که شدتلو اولا بزدن قوت جهته» ایله که هود اونلاری عذاب ایلہ قورخوتدی اونلار قوت لرینه مغرور اولدیلر «آیا اونلار بیلمدیلر که اونلاری خلق ایدن الله اولردن قوت جهته شدتلو وزوزلودر» الله قدر تنگ آلتندن هیچ یرہ قاچا بیلمزلر «عاد جماعتی بزیم آیتا ریمزی و دلیل لریمزی انکار ایدردیلر (١٦) صوگره اونلره نیچه نحس گونلرده» که اونلاره ضرر علامتی اولقه گوره نحس ایدی «تدیل گوندردیک نالیکه بودنیاده اونلاره رسوا اولماق عذابنی دادیزدیراق» که اوز قومه لرینه مغرور اولوب اللهی یاددن چخاردیلر «و هرایته آخرت عذابی چوخ رسوا ایدن در دنیا عذابندن و اونلار نصرت و یریلمش اولمازلار» عذاب الهینی اولردن دفع اتمکه (١٧) «واما ثمود قومی ییز اونلری هدایت ایتدیک» و خیر و شریک یولنی اونلاره گوستردیک «پس گورلقی هدایتہ دوست دوتدیلر» و کفری ایمانه «صوگره اونلاری ذلیل ایدن عذابک ثیلدیرمی دوتدی او عملگ مقابلنده که کسب ایتدیلر» صالحی تکذیب و دوه سنی اولدورمک سببه (١٨) «بز نجات و یردیک اوکسلره که ایمان گتوردیلر و شرکدن پرهیز ایتدیلر (١٩) قیامت گولنده اللهک دشمنلری جهنم اودی طرفته محشور اولوب حبس اولونارلر» و ساخلانارلر اللهک حضورنده که هاموسی جمع اولالر (٢٠) «ایله که جهنم اودینه یتشدیلر شهادت ایدر اونلاره اونلارک قولالاری و گوزلری

عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۲۱) وَقَالُوا الْجُودُودُ هُمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا
 قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تَرْجَعُونَ (۲۲) وَمَا
 كُنْتُمْ تَسْتَدِيرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ
 لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ (۲۳) وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ
 مِنَ الْخَاسِرِينَ (۲۴) فَإِنْ يَصْبِرُوا فَانصَرُوا لِمَنْ يُشَاقِقُونَ فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ
 (۲۵) وَقِضْنَا لَهُمْ قَرْبَاءَ فَزَيْنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ
 خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ (۲۶) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا

ودری لری او عمل کرده اونلار ایدردیلر» دنیاده قولاق شهادت ایدر یالان و بهتان
 و غیبت و حرام سسلر ایشتمکه، دیل شهادت ایدر یالان دالشمقه و فرج شهادت ایدر
 زنا به (۲۱) «اونلار اوز دری لرینه» و گوز لرینه و قولالارنه و سائر جوارح و اعضا به
 که شهادت ایتدیئر «دیرلر نیه شاهد اولدئر بزیم ضرریمزه اونلار دیرلر جمیع
 شیتلری دانیشدیران الله ییزی دانیشدیردی» بز خودسر دانشمادوق الله تعالی بیورور
 «الله نجه که سیزی اولمچی دفعه یو خدن یار ائدی ۲ مجی دفعه دیر یلدوب اونک طرفنه قایدا رسئر»
 (۲۲) قیامده اونلره دیرلر «سیز ایتدیگئر گناه عمللری اعضالر گزیدن بوجهته گزین
 ایتمیور دگئر که سزگ قولاقئر، گوزلر گز وده ریلر گز سیزه شاهد اولوب ضرر گزه
 شهادت ایده جک» و بو گمانی هرگز ایتمز ایتئر «اما بیله گمان ایتدیگئر که سیز ایدن عمللرگ
 چو خنی الله بیلمز» اللهی بیلمین گمان ایدوب اوگناهلری عمله گتوردیئر (۲۳) «سیرگ
 بو گمان گئر که الله گئرگ حقنده ایتدیئر» که الله گزین ایشلری بیلمز «بودر که سیزی
 هلاکته سالدی و اوز گزه زیان ویرنلردن اولدئر (۲۳) اگر کفار صبر ایدرلر
 جهنمگ اودینه پس اودا اونلارگ یری در و اگر اللهدن راضی لیک ایستیهلر» که الله
 اونلردن راضی اولا «اونلار قبول اولمشلاردن دگلدلر» الله اونلاردن راضی اولماز
 هر حالته جهنمدن خارج اولمالو دگلدلر (۲۵) «بز اونلاره اوزلری کمی شیطان صفت
 یولداشلر قرار ویردیک و زینت لوگوستر دیرلر اونلره اوز اذیکه اونلارگ قبالا رینده و ارایدی»
 امر آخرتدن دیدیلر که بهشت یو خدر «واوز اذیکه اونلارگ دال لرینده و ارایدی»
 امر دئیادن که الله یولنده صرف ایتسهئر فقیر اولار سئر «واجب اولدی اونلاره بزیم
 سوزیمز» عذاب نازل اولمده «ایچن املرگ جن و انس طائفه لرنگ زمره سنده» نجه
 که اونلاره عذاب یتشدی بونلره دخی یتشه جکدر «حقیقته اونلار زیانکارلر ایدیلر

لَا تَسْمَعُوا هَذَا الْقُرْآنَ وَالْقَوَافِيهِ لَكُمْ تَنْبِيْهًا (٢٧) فَلَنَذِيْقَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَذَابًا شَدِيْدًا
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَأَ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ (٢٨) ذَلِكَ جَزَاءُ اَعْدَاءِ اللّٰهِ اَلَّذِيْنَ لَهُمْ فِيْهَا دَارُ الْخُلْدِ
جَزَاءٌ بِمَا كَانُوْا يَآتِيْنَ اِيْجِدُوْنَ (٢٩) وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا رَبَّنَا اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
اَلْحَيُّ وَالْاَنْسُ نَجْعَلُهُمُ اَتَحْتَ اَقْدَامِنَا لِيَكُوْنُوْا مِنَ الْاَسْفَلِيْنَ (٣٠) اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبَّنَا اللّٰهُ
ثُمَّ اسْتَفْتَمُوْا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا تَخٰفُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَبْشُرُوْا بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ
تُوْعَدُوْنَ (٣١) نَحْنُ اَوَّلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَشْتَهِيْ اَنْفُسُكُمْ
وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَدْعُوْنَ (٣٢) نَزَّلَا مِنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ (٣٣) وَمَنْ اَحْسَنَ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا اِلَى اللّٰهِ

(٢٦) کافر لر دیدیلر» بربرینه یالینکه ییوکلر تابع لره دیدیلر «قولاق آسمیوگ بو
قرآنه» که محمد ص اوخویور «ولعوسوز دانشوگ اونگ آراسته شاید که سز غالب
اولا ستر» محمد. واونگ اصحابی اونگ سوزنی ایشده ییلمیه لر (٢٧) «صوگره بز
کافر لره البقه شدتلو عذاب دادیز دیر اریق» دنیاده اسیر و قتل اولماقله «وهرآینه آخرتده
پیس جزا ویره ریک اولارلا اولارگ پیس عملری مقابلنده که عمله گتوردیلر» دنیاده
(٢٨) «بو» ذکر اولان پیس جزا «که جهنم اودی در الیهگ دشمنلرنک جزا سدره
اولرله همان اودده همیشه لیک ایووار جزا و مزد اولان حالده اونگ مقابلنده که
بزیم ایقلری میز ای انکار ایدر دیلر (٢٩) دیدیلر (یعنی جهنمده دیرلر) او کسلر که کافر
اولدیلر ای بزیم الیهمز گوستر بزه جن و السدن اولان ایکی نفر کسلری که بزی گمراه
ایتدیلر تا اینکه. اوللاری ایقلری میزگ آلتنه قویاق که اسکیک آدملردن اولار» یا اینکه
ایاقمزایله اوللاری تاپدی یاق هر چند بویرده بوسوزگ جوابی یوخدر اما باشقه آیه لرده
جواب ویریلوب که نه سببه ییغمبر لرگ سوزونه باخمادگر (٣٠) «او کسلر که دیدیلر
بزیم الیهمز الله در» یعنی توحید ایتدیلر و شرک قرار ویرمدیلر «صوگره اوسوزگ
اوستنده دوز دور دیلر اولارلا ملائکه نازل اولار» واوللاری استقبال ایدر لر
قبردن چیخان وقتنده و بشارت ویرر لر اوللاره که «قورخمیون و محزون اولمیوگ»
نه باقگرده اولان حشردن قورخون و نه دنیاده قویدگر مال و امواله محزون اولون
«وشاد اولوگ او بهشت ایله که سیز وعده اولونشدگر (٣١) بزیگ سزگ دوست لرگ
دنیاده» الله طرفندن سیزه روزی گتورردیک «و آخرتده» سیزدن آیریلما روق بهشته
داخل اولان. زمانه دیک «سیزگ ایچون آخرتده اولدتلر وار که سیزگ نفس لرگ
ایستر و سیزگ ایچون بهشته او شیئر وار که سیز چاغر اریگر». همان ساعت سیزگ

وَعَمَلٌ صَالِحًا وَقَالَ أَنبِيَّ مِنَ الْمُسْلِمِينَ (۳۴) وَلَا تَسْتَوِي الْحَنَّةُ وَلَا السِّنَّةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ
 أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ (۳۵) وَمَا يَلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا
 يَلْقِيهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ (۳۶) وَإِن تَنَزَّعْتُمْ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزَعٌ فَأَسْأَلُ بِهِ اللَّهُ أَنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
 الْعَلِيمُ (۳۷) وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا
 لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (۳۸) فَإِن اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ
 بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ (۳۹) وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا
 الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ إِن الَّذِي أَحْيَاهَا لَهِيَ الْمَوْتَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۴۰) إِن

سجده

يَا نَكْرَه مگر (۳۲) «او حالده که تدارك و پیشکش در رحم ایدن و باغشلیان الله طرفندن
 (۳۳) و کیمدر چوخ گوزل دانشان او کسند که خلقی الله طرفنه چاغرا و یخشی عمل
 ایده و دیه که حقیقتده من مسلمانلردن» یا الله تسلیم اولانلردن بعضی تفسیره گوره داعیلر
 عبارتدر مؤذللردن که خلقی نمازه دعوت ایدر یا لمربمعروف ایدلردن یا جمله مؤمنلردن
 (۳۴) «یخشی ایله یمان برابر اولماز» یا اعمال حسنه و ملت حسنه و نه بیس عمل و بیس
 خصلت، یخشیلق یخشیلق ایتمک هر آدمک ایشیدر پیسلیقه یخشیلق ار آدمک
 ایشیدر اما یا پیغمبر سنکه پیغمبر سن سگا پیسلک ایدن آدمه نه اینکه یخشیلق ایت «بدکه
 دفع ایت پیسلیکی چوخ یخشیلق ایتمک ایله اگر بوقرارله رفتار ایتسن اوزمان سنله
 اونک آراسنده عداوت اولان آدم سگا مهربان اولار گویا که او شخص یا خون دوستدر
 (۳۵) بیسلیگی گوزل خصلت ایله دفع ایتمک یخشمز مگر او کس لکه صبر ایتدیلر» دنیاده
 دشمنلرک اذیتنه «و یخشمز بو خصلته مگر بیوک حصه صاحبی» عقل و یا عمل خیر جهتنه (۳۶) بو آیه
 اعراق سورده سنک ۱۹۹ مجی آیه سنده ترجمه اولدی (۳۸) «واللهک قدرت علامتدر ندر
 گیجه، گونوز، گون و آی. گونه و نه آیه سجده ایتمیوگ و سجده ایدگ او الله که بولاری
 خالق ایدوب اگر سیز الله عبادت ایدنلر سیگز» اگر عیادتدن مقصود گز حقیقتده الله ایسه
 اوکا سجده ایدگ (۳۸) «اگر مشرکلر تکبرلک ایتدیلر الله عبادت ایتمکدن
 او کس لکه سنک اللهک یالنده وار (ملا تکلردن) تسبیح ایدر لر الله گیجه و گونه و زده
 و اولار یولور لمازلر» الله عبادت ایتمکدن (۳۹) «واللهک قدرت و بر لیکنه
 دلالت ایدن علامتدرن بودر که سن یری سولموش و قوری گور رسن ایله بزا و گاسو
 گوندر دیک یر حرکت ایدر و خمیر مایه کیمی قالخار او کسکه یری دیر یلتنی هر آینه
 اولمش کس لری دیر یلندر بدرستی که الله تعالی هر شینه قادر در (۴۰) او کس لکه بزیم

الَّذِينَ يَلْعَدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخَفُونَ عَلَيْنَا فَمَنْ يَلْقَى فِي النَّارِ خَبِيرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي أَمْنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَلُوا
 مَا شِئْتُمْ أَنَّهُ بِمَا لَعَلُّوْنَ بِهِمْ (٤١) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمُجَادِمٌ وَأَنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ
 (٤٢) لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ (٤٣) مَا يَقَالُ لَكَ
 إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ الرِّسَالِ مِنْ قَبْلِكَ إِنْ رَبُّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ (٤٤) وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَجَمِيًّا
 لَقَالُوا الْوَلَا فِصْلٌ أَيْلَاهُ عَجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْوَاهِدِي وَشَفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 فِي أَذَانِهِمْ وَقُرْ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادُونَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ (٤٥) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ

آیه اریزده حقن باطله میل ایدر لر» وایمان گتور مز لر «اونلار بزمه مخفی اولمازلار»
 عمل و فعل جهتیه «آیا اوده آتیلان آدم یخشی در یا اوسکه قیامت گونی خاطر جمع اولان
 حالده محشره گله، هر نه ایستور سکر عمله گتورون» خواه یخشی عمل خواه پیس
 عمل «حقیقتده سیزگ عمل لر گزی الله گورور (٤١) اوکسلر که قرآن اوللاره
 گلدیکده اوگا اینانما دیلر اللهک عنابی اوللاری دوتا جاق حقیقتده بو قرآن البته غلبه ایدن
 کتابدر» جمیع باطل سوز لر و کتاب لر غلبه ایده جکدر (٤٢) «قرآنه قباق ونه دال طرفدن
 باطل گلمز» هیچکی قادر اولماز قرآندن آرتورا واسکیک ایده یالینکه اولی باطل
 ونسخ ایدن گلمیوب وبوندن صوگره گلمز یالینکه اونده گیچن خبر لرده وگله جک
 خبر لرده باطل سوز یاز یلمیوب «بو قرآن بگنلمش وحکیم الله طرفندن نازل اولوب
 (٤٣) دیلمز سگا» بو کافر لر طرفندن «مکراوسوز لر که سندن سابق اولان پیغمبر لر
 دیلوب» اوللار گ سوزندن غمگین اولما «بدرستیکیه سنگ اللهک هرآینه باغشلاق
 صاحبی در» سگا ایمان گتورن لر و در دناک عذاب صاحبی در» منی تکذیب ایدلر
 (٤٤) «واگر بزبو کتابی عرب دیلندن غیری دیلده عجم دیلنده ایدیدیک البته
 دیر دیلر نه بیان اولونمادی اونگ آیتلری آیا کتاب عجمی و پیغمبر عربیدر» یالینکه
 بز عربیک و بوبهانه ایله تکذیب ایدر دیلر هم قرآنی وهم سنی «دیگن یای پیغمبر بو قرآن
 ایمان گتورن لر هدایتدر» ضالقدن «وشفادر» در دلردن «واوکسلر که ایمان گتور مز لر
 اوللار گ قوللار لینده آغرلق وار» گویا کاردر لر «و قرآن اوللاره کور لقدر» ترکده
 دیر لر فلانکسک فلانکسی گورمکه گوزی یوخدر بومشر کلدخی قرآنی گورمکه
 بو قرار لدر گویا کوز لر در «اوللار چاغر یلور لار اوزاق یردن» یعنی اوللار اللهک
 احکامنی ایشیتیمور لر گویا اوزاقدن اوللاری چاغرور لار (٤٥) «موسی یه تورا کتابی
 ویردیک اونده اختلاف اولوندی» بعضی ایمان گتور دی بعضی گتور مدی «واگر سبقت
 ایتیمیدی سنگ اللهندن فرمایش» عذابی تأخیر ایتک خصوصنده «هرآینه حکم

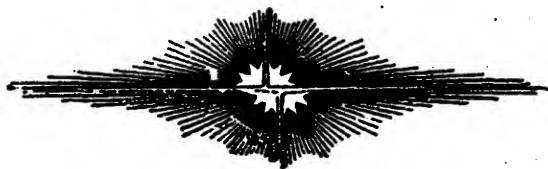
فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ وَأَنْتُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَرْيَبٌ (۴۶) مِنْ عَمَلٍ
 صَالِحٍ فَانْقَسَفَ وَمِنْ أَسَاءَ فَعَلِيَهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَالِمٍ لَعَلِّدٍ (۴۷) إِلَيْهِ يَرُدُّ عِلْمَ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ
 مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا عَلِمَهُ وَيَوْمَ يَنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِيَ
 قَالُوا أَذُنَاكَ مِثْلُ مِثْلَيْنِ شَهِيدٍ (۴۸) وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنَّوْا أَنَّهُم مِّنْ
 حَبِصٍ (۴۹) لَا يَسْمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دَعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيُوسِقِنُوطُ (۵۰) وَلَئِنْ

اولوناردی اونلارگ آراسنده» واونلاره عذاب نازل اولماق ایشی قورتاردی «اونلار
 (سنگ قومگ) هرآینه قرآنک حق اولماقنده هم اوزلری شکده در همیده باشقه لری شکه سالورلر
 (۴۶) هرکسه یخشی عمل ایده پس اوز نفسنه ایدوب وهرکسه پیس لیک ایده گنه
 اوز نفسنه ایدوب پس الله بنده لینه چوخ ظلم ایدن دگلدن» هرچند مبالغه صیغه سیله
 ذکر اولوب یعنی الله چوخ ظلم ایدن دگلدن وخیاله گلورکه آظلم اتمک ممکندر
 که الله بن صادر اولا اما ظلم هرچند آزاولا ظلمگ پیسلکنه خبرداز اولان قادرکس
 تقدیر آظلم ایتسه گنه چوخ حساب اولار گورمیرسن پادشاه برجه رعیتلردن زورله
 آلماقی مقابلدر رعیتگ چوخ مبلغ آلمقنه (۴۷) «الله طرفنه قایداری قیامت گونلی
 بلمک» واوندن غیری هیچکس بلمز «وهیچ میوه اوز یرندن چیخماز وهیچ عورت
 حامله اولماز وحملنی یره قویماز مگر اللهگ علمیه» الله هاموسنگ وقتنی وزماتی
 معین ایدر «واوگونلکه بز چاغره ریق مشرک لری «دیهریک نه یرده در منم شریک لریم»
 سزگ گمانگزه گوره «اونلار دیرلر بز سگا خبر ویریریک هیچ شاهدیمز یوخدر»
 که سنگ شریکگ اولا (۴۸) «وباطل ویوخ اولدی اونلاردن اوبتلرکه اونلار بوندن
 قباق چاغروردیلر ویهین ایتدیلر (ایدلر قیامتده) که اللهگ عذابندن اونلار ایچون
 قاچاق ییر یوخدر» (۴۹) «انسان یخشی دعا اتمکدن ملول اولماز» مال، صحت بدن،
 اولاد ایسته مکدن یورولماز «واکر اوگا شریقه» بلاوشتد و فقر کیمی «اللهگ
 رحمتندن مایوس وناامیددر (۵۰) واکر انسان کافره بز طرفدن اولان رحمتی دادیز-
 دیراق اوگا ضرر یتشدن صوگره البته دیرکه بورحمت منم ایچوندن» اوز لیاقت
 وعلیم ایله کسب اتمشم ومن اوگا مستحقم «ومن گمان اتمرکه قیامت قائم اولار»
 نه که مسلمانلار دیورلر «واگر من اللهم طرفنه قاییدام البته منم ایچون الله یاننده
 گوزل منزلت وار» نه که دنیاده دولته مستحقم هایله آخرتده دخی اوگا مستحقم
 یایقمبر اونلارگ سوزلرندن غمکین اولما «البته کافرله خبر ویره ربک دنیاده
 ایتدیگری عملی» واونگ مزدی اونلارا یتشر «البته اونلره شدلو عذابی دادیز دیراریق

اذْقَنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ مَّوَدِّعَاءِ مَسْتَه لِّقَوْلِن هَذَا لِي وَمَا اظن السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رَجَعْتَ اِلَى رَبِّي
 اِنِّ لِي عِنْدَهُ لَلْحَسَنَى فَلَذُنِّبِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوا بِاَعْمَالُوْا وَلَتَذِقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابِ غَلِيْظٍ
 (٥١) وَاِذَا اَتَمَمْنَا عَلٰى الْاِنْسَانِ اَعْرَضْنَا وَتَابَجَانِبِهٖ وَاِذَا مَسَّ الشَّرَّ فَنُودِعَا عَرِيْضٍ
 (٥٢) قُلْ اَرَايْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ اَضَلِّ مَمْنٰ هُوَ فِى شِقَاقٍ بَعِيْدٍ
 (٥٣) سَنَرِيْهِمْ اَيَّ تَنَافٰى الْاَفَاقِ وَفِىْ اَنْفُسِهِمْ حَتٰى يَتَّبِعِيْنَ لَّهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ
 اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (٥٤) اَلَا اِنَّهُمْ فِىْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّهِمْ اَلَا اِنَّهُمْ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ

(٥١) ايلكه انسانه نعمت و يرديك بزدن يوز دونه روب بو كرينى چوگورر» اللهك
 نعمته اقرار وشكر ايتكم عوضه غرور ايدوب بزى ياددن چيخارار «ايلكه اوگا
 ضرر يتشه» فقر ومرض كيمى «پس چوخ دعا صاحبي در» متصل اللهه دعا ايدر
 (٥٢) «ديكلن يا محمد مشركله كه اكر سيز گوره سكر كه بو قرآن الله طرفدنددر» نيجه كه
 من ديورم «صوگره سيز اوگا كافر اولاسكر و اينانميا سكر بو صورته گيم چوخ ضالانده
 اولاجا قدر او كسدن كه حقدن اوزاق شقاوتده اولا» هيچكس سيزدن آرتق ضالانته
 دوشن اولماز (٥٣) «تيزدر گوسترهريك اونلارا اوز آيتلري مزي» وقدرت نشانه لري مزي
 «ظاهر عالمرده» گوگلرده، يرده، گونده آيده، يولدوزلرده، نباتانده آقا جلارده دريالرده
 وهكذا اونلار ك «اوز لفسلرينده» كه الله تعالى بودنياده اولان مخلوقاتك شميمي
 السانك بدننده خلق ايدوب يالينكه دنيا نك يوزينده و مشرگلر ساكن اولدي قلري
 عربستانده اوز آيتلري مزي ظاهر ايدوب او يرلري اسلام ملتته ويره ربك «تالينكه
 الله تعالى ظاهر ايده اونلارا كه الله حقدر» و ويرديكي وعده دو غريدر آيا كفايت اتمز
 سنگ اللهكا» واولك كمال قدرته «كه الله هر شيئه شاهد و هر شيئن خبردار در
 (٣٥) خبردار اول بدرستيكه مشركلر شكده درلر اللهك مزدنه يتشمكه خبردار اول
 بدرستيكه الله هر شيئه احاطه ايدندر» هيچ شيئي اوگا مخفي دكلدر

سورة الشورى (۵۳) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) حَمَّ عَسَقَ (۲) كَذَلِكَ يَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
(۳) لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (۴) تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَنْقَطِرْنَ مِنْ
فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يَسْبَحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا أَنْ اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ (۵) وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِمْ بِكَبِيرٍ
(۶) وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ
لَأَرْبَبٍ فِيهِ فَرِيقٍ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٍ فِي السَّعِيرِ (۷) وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ

(۱) آنداولسون بوحرقرله (۲) الله سکا وحی گوندهرن گیمی «هایله سندن قباق
اولان پیغمبرلره وحی ایدرکه الله غلبه ایدن وحمت ايله ایش گورنذر (۳) الله ایچوندر
اومخلوق که گوگلرده و برده وار والله اوجا ویولکر شان جهته (۴) یاخون اولدیکه
گوگلر بربرنگ اوستندن توگولوب داغیلار» کافرلرگ سوزلرگ شدندن که دیدیلر
الله اولادی وار یااللهک قورخوسندن وعظمتندن اما مخلوقات اوکا ملت
اولمورلر «وملائکله تسبیح ایدرلر اوزلرنگ اللهک حمدینه واستغفار ایدرلر
اوکسه که برده در» مؤمنلردن «خبردار اولوگ بدرستیکه الله باغشلیان ورحم ایدن در
(۵) واکسلرکه اللهک غیری دوستلر اخذ ایتدیلر» اهل مکه بتلری اوزلرینه الله
اخذ ایتدیلر «الله تعالی حفظ ایدندر اولارای واولارلر عملنی» هاموسنگ مقابلنده
جزا ویره جکدر «وسن یا محمد اولارا قراول دکلسن» که زورله اولارای ایمانه داخل
ایده سن (۶) نه که گچمش پیغمبرلره کتاب گوندردیک اولارلر لغتیه «هایله وحی
ایتدیک سکا قرآنی عرب دلیله» تائینکه سنک قومگ اونگ مضمونندن خبردار اولالار
«واولیه قورخوزاسن مکه اهلی واونگ اطرافنده اولان کسلی» عبارتدر جمیع مخلوقاتن که
مکهنگ دورت طرفنده در «وجمع اولمق گوندندن قورخوداسن» که هامو قیامت گونده
بریره جمع اولار «واونده شک یوخدر» که بیله گون واقع اولاجادر «برفرقه
بهشته و برفرقه جهنمه داخل اولار» هربرسی اوز عملنه گوره (۷) «واگر الله

يَدْخُلْنَ مِنْ نِشَاءٍ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (٨) أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ
 آلِهَاءَ فَلِلَّهِ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٩) وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ
 مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ (١٠) فَاطْرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 جَعَلَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ
 الْبَصِيرُ (١١) لَهُ مَقَالِدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِسَاطِرِ الرِّزْقِ لَمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
 (١٢) شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى

ایسته سیدی هرآینه اونلاری بر دین اوزرینده ایدردی» آرا لرینده اختلافی اولمازدی
 «اما الله اوکسی که ایستر اوز رحمتنه داخل ایدر وظالم لر ایچون هیچ دوست ونه
 گومک یوخدر» که الله تک عذابنی دفع ایدر (٨) «آیا مشرک لر الله دن غیری بتلری اوز لرینه
 دوستلر اخذ ایتدیلر آتجق الله لایقدر» حقیقته صاحب اختیار اولمقه که اوندن
 نفع و ضرر یقشر «واو دیریلدر اولونی» بعتدن اوتری «واو هر شیئه قادردر»
 اولدورمکه و دیر یلمکه (٩) «هر شیئده که اختلافی ایتدیز» امور دنیا و دین دن «اونگ
 حکمی الله ایچوندر» الله حکم ایدر حقله باطل آراسنده «بودر حکم ایدن الله که منم
 اللمیم در اوگا توکل ایتدیم» جمیع ایشلریمده «اونگ طرفنه من قاید ارام
 (١٠) ایله الله که خلق ایدندر گوگلری ویری و سیزه اوز جنسگزدن جفتلر خلق
 ایتدی» که بر بر گز ایله الفت ایده سگز «وچار یالردن جفتلر خلق ایتدیک» ذگور و
 اناث «بوتدیر ایله سیزی چوخ ایدر» متصل بر بر یسنگ دانجه وجوده گلر لر «الله
 مثلی بر شیئی یوخدر» که بوگونه خلقته قادر اولو «والله ایشیدن و گورلدر» جمیع
 فعللری و عمللری (١١) «الله ایچوندر گوگلرک ویرک آچارلری» وروزی اونگ
 انده در «وسعت ویرر اوکسه که ایستمر و تنک دوتار هر کسدن که ایستر والله تعالی
 هر شیئه عالمدر (١٢) الله تعالی سیزه احکام دیندن بیان ایتدی اوزادی که اونی واجب
 ایتدی نوحه» عبارتدر توحیددن و شرگدن کنار اولمقدن «ویان ایتدی اوزادیکه وحی
 ایتدیک سکا و اوزادیکه وصیت ایتدیک ابراهیمه و موسی یه و عیسی یه هاموسی عبارتدر
 اوندن که دینی برپا ایدون» و دینده قویولان شیئی عمله گتورون «ودیندن متفرق
 اولمیون مشرکله آغیر اولدی اودین که سن اونلاری اودینگ طرفنه چاغیریر سن»
 که اوقدر الله لاری ترک و بر الله افرار ایدر لر یا اینکه سنگ نبوتکا اقرار اتمک
 آغیر اولدی «الله اختیار ایدر اسلامه» یانبوته «اوکیکه ایستر» اوزبندلرندن که لیاقتی
 وار نبوت یوگنی گوتورمکه «وهدایت ایدر اوز دیننه اوکیکه حق طرفنه قاید ارام»

وَعِيسَىٰ أَنْ أَقْبِمُوا لَدَيْنَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ
 مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ (۱۳) وَمَاتَفَرَّقُوا الْأَمْنِ بِغَدٍ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ نَفْيًا بَيْنَهُمْ
 وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَفَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ وَأَنَّ الَّذِينَ أَوْرَثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَقَبَى
 شَكَ مِنْهُ رَبُّهُ (۱۴) فَلَذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ آمَنْتُ
 بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأَمَرْتُ لِاعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حِجَّةَ
 بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَاللَّهُ الْمَصِيرُ (۱۵) وَالَّذِينَ يَحاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ

(۱۳) وپراگنده اولمادیلر» و سَنَگْ خصوصند اختلاف ایتمدیلر «مگر اوندن صوگره
 که اولناره یقین لیک صاحبی اولدی سَنَگْ نَبَوْتَنَگْ» یا اینکه گنجین پیغمبر لرگ امتی
 متفرق اولمادیلر مگر اولنره پیغمبر گلوب بت پرستلیک و ضلالتند اولماقلارینه عالم
 اولاندن صوگره و اولنارگ اختلافنه باعث اولمادی مگر سَنَگْ اوز آرا لرینده حسدا یتمک
 جهننه و اگر سبقت ایتمییدی اللہک سوزی» اولنارا مهلت و یرمگه «معین و قته دیک
 هرآینه حکم اولاردی اولنارگ آراسنده» عذاب نازل اولماق ایله «و بد رستیکه او کسلر
 که نوح و سائر پیغمبر لرگ قومسندن صوگره کتابه (توراة و انجیله) وارث اولدیلر
 (یهود و نصاری طائفه لری) او کتا بلرگ اللہ طرفندن اولماقنه شک ایدر لر و باشقه لریده
 شک سالار لری» که پیغمبر لر ریاست طلب ایدر لر (۱۴) «خلق ذکرا و لان دینه چاغیر
 و سن اوزک دخی دینده ثابت اول نیجه که امر اولولوب سن و تابع اولما مشرک لرگ
 خواهش لرینه» تبلیغی ترک ایتمکده «دیگن من ایمان گتور دیم الله ته الی سائر پیغمبر لر
 نازل ایدن کتابه و من امر اولونشم که عدالت ایدم سیزگ آرا کزده» خواه حکمده
 و خواه الله طرفنه چاغرمقده «الله منم اللہ مدر و سیز اللہ کزدر» هام و ممزی الله یاراد و بدر
 «بزیم ایچون در اوز عملمز و سیزگ ایچوندر اوز عملکز» هر کسگ عملنگ جزاسی
 خیردن و شردن اوزینه یتشه جگدر «بزایله سیزگ آرا کزده مباحثه و جدال ایتمک یوخدر»
 بزیم حق و سیزگ ناحق اولماق کز آشکار در بوندن صوگره مباحثه ایتمک فائده سی یوخدر «بزله سیزگ
 آرا کزی جمع ایدر قیامت گونده و الله طرفنه در قاید اچاق یر» اونده حق ایله ناحق بر برندن آیریلوب
 ناحق طرفه عذاب یتشر (۱۵) «واو کسلر که الله خصوصند مباحثه ایدر لر» و دیر لر که
 بزیم کتابمز سیزگ کتا بگزدن قباق و پیغمبر یمز سیزگ پیغمبر کزدن مقدم و اشرف در
 «اوندن صوگره که اللہک جنتی قبول اولونوب» و خلق اسلامه گلوب یا اینکه پیغمبرگ دعاسی
 قبول اولاندان صوگره قومه عذاب نازل اولماق باره سند «اونلارگ دلیلی اوز لرینگ
 اللہنگ یاتنده باطلدر» هیچ وقتده اونلرگ باطل دلیل لری الله یالنده قبول اولماز

مَا سَجِبَ لَهُ جَهَنَّمُ دَاحِضَةً عِندَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ (١٦) اللَّهُ الَّذِي
 أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَمَلُ السَّاعَةِ قَرِيبٌ (١٧) يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ إِلَّا الَّذِينَ يَمَارُونَ فِي السَّاعَةِ
 لَقِيَ ضَلَالٌ بَعِيدٌ (١٨) اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ (١٩) مَنْ
 كَانَ يَرْيدَ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يَرْيدَ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ
 فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ (٢٠) أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
 الْفَصْلِ لَفُضِّ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (٢١) تَرَى الظَّالِمِينَ مَشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا

«واولار الله گنهی شامل اولوب» اولار گ کفری جهنم «اولار ایچون شدتلو عذاب وار (١٦) ایله الله در که قرآنی و میزانی حقه نازل ایتدی» عبارتسدر الله عدلندن یا بیغمبردن «ونه شیئی بیلدیردی سکا قیامت نه وقت قائم اولاجا قدر شاید که قیامت یا خوندر» که قائم اولا (١٧) «تلسرلر قیامته اوکسر که ایمان گتورمز لر اونگ گلمگنه» و حال آنکه بیلر لر که اونگ گلمگی حقدر شبهه و شک یری یوخدر «واوکسر که ایمان گتور دیر قیامتدن قور خارلر و بیلر لر که اوگون حقدر خبردار اولوگ بدرستی که اوکسر که شبهه ایدر لر قیامتده» و بوجهته سیزایله خصومت ایدر لر «آینه حقدن اوزاق گمراه قده درلر (١٨) الله تعالی لطف و مرحمت ایدندر بنده لرینه» او قدر مرحمت که حد و حساب گلمز «وروزی ویرر اوکسه که ایستیر و الله تعالی قوتلو و غلبه ایدندر (١٩) اوکسه آخرت ایونگ اکنینی و نفعی ایستیر» و آخرت اکنین یری اولان دنیاده یخشی عمللر ایدر «بز آرتور هریق اوگا اونگ اکنینده» هریخشی عمله اون مقابل مزد ویرر «وهر که دنیا اکنینی و مالی ایستیه اوگا دلیام لندن ویرر» اونگ ایچون آخرتده هیچ حصه یوخدر (٢٠) آیا کفار گ شریک لر (بتلری) وار که اولرله دین و شریعت گتور و بلر که الله اونه اذن و یرمیو بدر» بوسببه اولار دین اسلامی ترک و بته ستایش ایدر لر و حال آنکه بتلر هیچ نوع دین و شریعت وضع اتمگه قادر دگلدر و الله تعالی دخی دین اسلامدن باشقه دین اخذ ایتمگی جائز گورمیو بدر پس بیله معلوم اولور که مشرک لر اودینی اوزلرندن تورده دوبر «وا گر الله حق سوزی اولمیایدی» که گناهلرله دنیاده تنبیه ایتمیو بعللی آخرته تاخیر ایدر جکدر «البته اولر گ آراسنده حکم اولور و دی» بوجهته عذاب نازل ایتمک ایله «و بدرستی که ظالم لر ایچون دردناک عذاب وار آخرتده (٢١) سن گور رسن ظالم لر قیامت گوننده کسب ایتدیگری عمللر گ

وَهُوَ أَقْرَبُ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ (۲۲) ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ

جراستندن قورخارلر و عمللرنگ جزاسی اوللره يتشه جکدر» و قورخماقک هيچ نفی اولماز «واوکسلرکه ایمان گتوردیلر و یخشی عمللر ایتدیلر داخل اولارلار بهشتگ باغچه لرینه اونلار ایچون واردر بهشتده اوشیتلرکه ایستیرلر اونلارده مهیا اولوبدر اوز لرنگ اللہگ یاننده بوگونه نعمت بیوک فضلدر (۲۲) بویوک فضل اولیه مرحمت و ثوابدر که الله اونیه اوبنده لرینه بشارت و یرر که الله ایمان گتوردیلر و صالح عمللر ایتدیلر دیگن یا محمدص من تبلیغ رسالت ایتمگه هیچ اجراستیمیرم مگر یاخون قومیمی دوست دو تماق» ومنم حرمتی اونلارگ حقنده گوزله مک.

(بیان) یاخون قوم کیمدن عبارت اولماقی باره سنده امام فخر رازی تفسیر کبیرده یازدیقی کلامی تیمنا و تبرکا ترجمه ایدیرم فاضل مرقوم دیور: تفسیر کشاف صاحبی پیغمبر ص دن قل ایدیرکه حضرت ییوردی که هرکس محمد اولادینی دوست دوتان حالدده وفات ایتسه شهید حکمنده در. هرکس آل محمدی دوست دوتان حالدده وفات ایتسه توبه ایدن حالدده وفات ایدوبدر، هرکس آل محمدی دوست دوتسه ایمانی کاملدر، هرکس آل محمدی دوست دوتسه اولن وقتده ملک الموت صوگره نکیر و منکر اوگمازده خبری و یرر، هرکس آل محمدی دوست دوتا بهشته او حالتله داخل اولار لیجه که عروس اوزر ارینگ ایوبنه داخل اولار والله تعالی اولنگ قبرلرین بهشته ایکی قابو آچار و اونگ قبری ملائکه لرنگ زیارتگاه ای ارلار، هرکس آل محمدی دوست دوتان حالدده وفات ایتسه سنت و جماع اوزرینده وفات ایدوبدر هرکس آل محمدی دشمن دوتا قیامتده عرصک محشره گراو حالدده که اولنگ ایکی گوزینگ آراسنده یازیلا که بو آدم اللہگ رحمتندن مایوس در، خبردار اول هرکسکه آل محمدی دشمن دوتوب وفات ایدیه کافر در و بهشتگ عطرنی ایگله مز تمام اولدی کشاف صاحبگ قوی. فخر رازی دیور که امان ییله دیورمه: آل محمد اوکسلردر که اونلارگ ایشی او حضرته راجع اولار هرکسگ او جناب ایله رابطه سی شدتلو و قوتلواولسه آل اوندن عبارتدر و شک یوخدر که فاطمه، علی و حسنین علیهم السلام ایله حضرتگ آراسنده اولان علاقه چوخ بیوک ایدی و بو مطلب متواتر حدیثلر ایله معلومدر بو صورتده واجب در که آل اولنلردن عبارت اولو بعضی اختلاف ایدوبدر که آل عبارتدر محض قوملردن یا اینکه مؤمنلردن اگر دییک که آل قوملردن عبارتدر بو صورتده حضرتگ

غَفُورٌ شَكُورٌ (۲۳) اَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ فَاِنَّ يَاسَا لَآلِهَةً يَحْشُرُكُمْ عَلٰى قُلُوْبِكُمْ وَيَمْنَحُ اللّٰهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكُلِّ مَآلِهٖ اِنَّهٗ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْر (۲۴) وَهُوَ الَّذِیْ یَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ

قوملری اونلردر و اگر دینک که آل دن عسبارت امتدر اوصورتده جمیع امت مراد دگلدر بلکه اومت درکه حضرتک دعوتی قبول ایده بوفرزده گنه ذکر اولان حضرات آله داخلدر بونلردن غیرسی دخی آله داخلدریانه اونده اختلاف وار کشاف صاحبی نقل ایدر ایلکه بوآیه نازل اولدی حضرتدن خبر آلدیلر که یارسول الله کیملردر اوکسره اولری دوست دوتماق بزه واجبدر حضرت بیوردی: علی، فاطمه وایکی اوشاقلاری حسن و حسین بوحدیثله ثابت اولدیکه بودرت نفر حضرات پیغمبر ص گ قوملری در ایلکه بوحضراتک قوم اولمقاری ثابت اولدی لازمدر اونلره تعظیم ایتمک نیچه دلیل ایله ۱) همین بوآیه در ۲) پیغمبر ص حضرت فاطمه ۴می چوخ دوست دوتاردی و بیوراردی فاطمه منم جگریمک پارچه سیدر هرکس اوکا اذیت ایتسه بگا اذیت ایدوبدر و هایلله متواتر حدیث لرایله ثابتدر که اوجناب حضرت علی، حسن و حسین علیهم السلامی دوست دوتوردی بوصورتده امته لازمدر که حضرت پیغمبره تابع اولوب اونلری دوست دوتالر اوسیه که آل عمران سورده سنگ ۳۱می آیه سنده خداوند عالم بیورور که دیگن یایپیغمبر ا اگر اللهمی دوست دوتور سگزیسه بگاتابع اولون تاینکه الله سیزی دوست دوتا و احزاب سورده سنگ ۲۱می آیه سنده «سیزک پیغمبر ص مه گوزل تابع اولماقکزار ۲) آل محمد دعا ایتمک بیوک امردر بوجهته تشهدک آخیرنده الله تعالی صلوة گوندرمکی واجب ایدوب بوقراله: (اللهم صل على محمد وعلى آل محمد وارحمهم محمداً و آل محمد) و بولوع صلوات گوندرمک آل محمددن سوا هیچکسک حقسنده وارد اولمبوب بوسوز لرک هاموسی دلالت ایدیر که آل محمدی دوست دوتماق واجبدر. شافعی ره آل محمد ص خصوصنده دیدیگی شعرک آخیرنده دیور (انکان رفضاً حب آل محمد ﷺ فلیشهد النقلان انی رافضی) یعنی اگر آل محمدی دوست دوتماق رافضی لقایسه هر ایشکی عالمک اهلی شاهد اواسونکه من رافضی مذهبم تمام اولدی فاضل فخر رازی ننگ سوزلری . گیکچک آیه ننگ ترجمه سنه:

«وهرکسه یخشی عمل کسب ایده اونک عملنه گوزلایک آرتور اریق» و عماندن آرتق جزا ویرمک «حقیقتده الله تعالی باغشلیان و آزی چوخ یرینه قبول ایدندر ۲۳) آیا مشرک لر دیور لرکه محمد یا لانی دیوب الله بهتان باغلادی» پیغمبر لیک ادعاسی ایتمکده «اگر الله ایستیه سنگ قلبکامم اورار» هیچ سوز دانشا بلمز سن اما الله سنی گوندروب پیغمبر لکه ووحی گونده روب «سن هر نه دانشسان وحی موجیله دانشار سن» الله محو

وَيَفْعَلْنَ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمْنَ مَا تَفْعَلُونَ (۲۵) وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ (۲۶) وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا
فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يَنْزِلُ بِقَدَرِ مَا يَشَاءُ أَنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ (۲۷) وَهُوَ الَّذِي يَنْزِلُ الْغَيْثَ مِنْ
بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ (۲۸) وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَى جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ (۲۹) وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَمَا
كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفَا عَنْ كَثِيرٍ (۳۰) وَمَا أَتَاكُمْ بِمَعْجِزَاتٍ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ

ایدر باطلی و دوغری ایدر حق اوز کلمه لری ایله» و سکا گوندردیگی آیتلر ایله «بدرستی که
الله سینه لرده اولان گزلین مطلبری بیلندر (۲۴) والله اول الله در که بنده لردن توبه نی
قبول ایدر و گناهلاری باغشلار هر چند بیوک گناه ایتمش اولالار «وسیز ایتدیگنر
عمللری بیلر و اوکا مزد و جزا ویرر (۲۵) والله تعالی قبول ایدر او کسلرگ دعاسنی که
ایمان گتوردیلر و صالح عمللر ایتدی لر و اوناره اوز فضلندن آرتورار» هر مؤمنی اوبری
مؤمنه شفیع ایدر قیامت ده «و کافر لر ایچون شدتلو عذاب وار (۲۶) و اگر الله روزی نی
اوز بنده لری نه دوشیه» ایستقن قرار له «هر آینه فساد ایدر لر یرده» هاموسی بر برینی دفع
ایتمک و غلبه ایتمک فکرینده اولوب شکر نعمت عوضه طغیان ایدر لر «ولکن الله
لازل ایدر او انذاره ایله که ایستر» و هر کسه نه گونه صلاح بیلسه او گونه روزی ویرر
آزیاچوخ. انس روایت ایدر اشرف مخلوقاتن که جبرئیل واسطه سیله خداوند عالم
بیورور منیم بنده لر یمن او کس واردر که اوکا مصنعت دگلدر مگر ناخوشلقا اگر
سلامت اولسا فساد ایدر و بعضی سی وار که اونگ صلاحی سلامت لیکدر اگر ناخوش اولسا
دیننی فساد ایدر بعضی سی وار که اونگ صلاحی فقیر اولما قدر اگر دولتلو اولسا
فساد ایدر «بدرستی که الله اوز بنده لری نه خبردار و گورندر» نه شیئی اونلارک صلاحیدر
عمله گتورر (۲۷) «والله ایله الله در که یاغیش گونده رراوندن صوگره که خلق ناامید اولدیلر»
یاغیش یاغمدن و زراعتک سودن سیراب اولماق و فقی گچمکدن «اوز نعمتنی پایلار»
نباتات و میوه جاتی یردن اخراج و جمیع خلقی منفعت بر دار ایدر «والله تعالی بنده لرک
صاحب اختیاری» و ایشلرینه تدبیر ایدن «و یخشی عمل صاحبی» که اونگ فعلنده پیسلیک
اولماز (۲۸) «والله ک قدرت علاملرندن در کوکلری ویری خلق ایتمک ویز له گوگده
اولان مخلوقاتی یارادوب پرا گنده ایتمک والله تعالی هر وقت که ایستیه اونلری بریر
جمع ایتمکه قادر در (۲۹) هر مصیبت که سزه یتشه» مال و یا جان جهتنه «اوسبیه در که
سیرگ الیکز کسب ایدر» معصیتدن «والله باغشلار گناهک چو خنی» هاموسنه عوض ایتمز

وَلِي وَلَا نَصِيرَ (۳۱) وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ (۳۲) إِنَّ يَسَاسِينَ الرِّيحِ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (۳۳) أَوْ يَوْبَقُهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيُفَعِّنَ عَنْ كَثِيرٍ (۳۴) وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَّجِيسٍ (۳۵) فَمَا أَوْفَيْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ (۳۶) وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كِبَائرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ (۳۷) وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ (۳۸) وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُم

(۳۰) «ای مشرک! سیزالهی یریزینده عاجزایدنلر دگلسکمز» وقدرتکز یوخدر
الهی عاجزاتمگه «وسزگ ایچون اللهدن موا نه دوست ونه کومک وار» که اللهک
عذابنی سیزدن دفع ایده (۳۱) واللهک قدرت علامترندن بریسی داغلارکیمی بیوک
کیلردر که سوده جاری اولار (۳۲) اگر الله ایستیه یلی ساکن ایدر و ییل دایانمق
سببه گیلردخی سوئگ اوستنده دایالار و گتممز» او وقتده گمیده اولان آدملر نه چاره تاپا
ییلرلر گمینگ گتمگنه مگر اینکه الله دعا ایده لر که ییل گونده ره «وچوخ صبر و شکر
ایدنلره بواشلرده اللهک قدرته بیوک علامتروار» یا اینکه گمینگ زحمتته صبر ایدنلره
وهلاک اولماقدن خلاص اولمقه شکر ایدنلره (۳۳) «یا اینکه» الله تندییل گونده در
اونلارک گمیسنی غرق ایدوب «اونلاری هلاک ایدر او عمل جهنمه که کسب ایتدیار
والله باغشلار عملرک چوخنی (۳۴) و ییلر اوکسلی که دعوا ایدرلر بزیم آیتلریمزده»
واسترلر آیتلریمزی باطل اتمگی «اونلار ایچون اللهدن سوا پناه یری یوخدر»
(۳۵) «هراوزاد که سیزه دنیا مالندن و یریلوب دنیا زنده کالغنگ حقیر مالیدر» نهجه
گون اونیله دنیاده لنت آپارار سگز و صوگره قویوب گیدرسگز «واوزاد که الله یالنده در»
ثوابدن ونعمتدن «بخشی در دنیا مالندن و قالندر» زائل اولان دگلدر «اوکسلی در
اوتریدر که ایمان گتوردیلر و اوز الله لرینه توکل ایدرلر (۳۶) و اوکسلی در اوتری در
که بیوک گناهلردن و آشکار گناهلردن اجتناب ایدرلر ایلکه آجیق لاندیلر» اونلاره اولان
ظلمدن «اونلار باغشلارلار» و گذشت ایدرلر (۳۷) «واوکسلی در اوتریدر که اونلری
دین اسلامه دعوت ایدن وقتده اللهی قبول ایتدیلر و نماز قیلدیلر و اونلارک ایشلری مصلحت
ایله در اوزار لرینده» هیچ بریسی خودسر برایشه شروع اتمز. بوایه دلالت ایدیر جمیع
ایشلرده مصلحت و مشورتک افضل اولماقنه مصلحت ایله اولان ایشدن مفسده عمله گلمز
یا اینکه گلسده از عمله گلر «اونلره و یردیگز روزی لردن» الله یولنده فقرايه وسائر

الْبَغِيِّ هُمْ يَنْتَصِرُونَ (۳۹) وَجَزَاءُ أَسَافَةٍ سَبَّحْتَ مَنَّا فَمِنْ عَفَا وَاصْلَحَ فَاجِرُهُ عَلَى اللَّهِ أَنَّهُ لَا يُجِبُ الظَّالِمِينَ (۴۰) وَلَمَّا أَنْتَصَرْتُمْ بَعْدَ ظَلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ (۴۱) إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (۴۲) وَلَمَّا صَبَرُوا غَفَرَ أَنْ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ (۴۳) وَمَنْ يَظْلِمِ اللَّهَ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مِنْ بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ (۴۴) وَتَرِيَهُمْ بَعْرُضُونَ عَلَيْهَا حَاشِئِينَ مِنَ الدَّلِيلِ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرَفٍ خَفِيَ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ

مستحق لره «صرف ایدر لر (۳۸) و او کس لر دن او تر یدر که او لر ره ظلم یتشن و قنده ا تقام آل لر لر» او لر ره اولان ظلم اندازه سنده و حد دن تجاوز اتمز لر (۳۹) «پس لیگ گ جزا سی اونگ کیمی پس لیگ ک در» قتله قصاص و یارایه عوض در او قرار که معین اولو بدر اولدن آرتق اتمک جائز دگلدر «پس هر کس که باغش لیه اونگ حقنده عمله گن ظلم سی «واصلاح ایده» آر لر ینده اولان فساد «اونگ اجری الله در بدرستیکه الله ظالم لری دوست دو تماز» (۴۰) «و هر کس که انتقام آلا دشمن دن اولدن سوگره که اونگ حقنده ظلم اولا پس بو طاقه او کس در که اونگ ایچون هیچ گناه یو خدر» چونکه اوز حقنی آلوب (۴۱) «بدرستیکه گناه او کس لر در که خلقه ظلم ایدر لر و ناحق یره یرگ یوز ینده فساد سالر لر بو طور آدم لر ز حمتلو عذاب وار (۴۲) او کس که صبر ایده و انتقامی باغش لیه حقیقته صبر ایدوب تجاوز اتمک البته ایش لرگ ثابتی و محکم دندر» عاقل آدم لر همیشه گرک محکم ایش دو تالر (۴۳) «و هر کسی که الله گمراه ایده» اوز رحمت دن وجستندن «اونگ ایچون الله دن سوا دوست یو خدر» که او ثا کومک لیک ایده «و گور رسن ظالم لری قیامت گونده ایلکه عذابی گور لر دیر لر آیا قایتماق هیچ یول وار» که او یول لیه گیدوب دنیا یه قاید اق (۴۴) «وسن گور رسن اونلاری یا محمد داخل اولونار لار جهنمه ذلیل لیک ایله شکسته نفس لیک ایدر لر باخار لار گز لین باخماق» جهنمه قور خان کسک باخماقی کیمی «و او کس لر که ایمان گتور دیر لر» کافر لرگ جهنمه داخل اولماقنی گورنده «دیر لر حقیقته او کس لر زیانکار در که قیامته زیان یتدیر لر اوز لر ینه و اهل عیال لر ینه» بهشت دن آلری چخماق جهنمه «خبر دار اول ظالم لر همیشه لیک عذابده در لر (۴۵) اونلر ایچون هیچ دوست لر یو خدر» که اونلار اگو مک ایدلر «الله دن غیری» و عذابی اولر دن دفع ایدلر «و هر کسی که الله گمراه ایده» عملی جهنمه اونگ ایچون هیچ یول یو خدر» که او نی بهشته یتوره (۴۶) «الله طرفه چاغران آدمک (محمدگ) سوزینی قبول ایدیک و ایمان گتور یگ اون دن قبا که سیزه بوگون گلر که او گونده

وَأَهْلِهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِلَّا إِنْ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ (۴۵) وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ (۴۶) اسْتَجِيبُوا لِلرَّبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمَ لَا مَرَدَ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَأٍ يُوْمِتُهُ مَالُكُمْ مِنْ نَكِيرٍ (۴۷) فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا أَنْ عَلَيْكَ الْإِبْلَاقُ وَأَنْتَ إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِثْرَحَةً فَرِحَ بِهَا وَأَنْ تَصْبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَأْقُذَتِ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ (۴۹) اللَّهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَّا نَأْتِيهِمْ لِمَنْ يَشَاءُ الذِّكْرَ (۵۰) أَوْ يَرْوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَّا نَجْعَلُ لِمَنْ يَشَاءُ عَاقِبَةً إِنَّهُ عَالِمٌ قَدِيرٌ (۵۱) وَمَا كَانَ لِشَرِّ أَنْ يَكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يَرْسُلَ

اللهدن گلن عذابى هيچكس قايتارابلمز واوگونده سيزه پناه یری یوخدر و دنیاده ایتدیکنر عملی السکار ایتمکنر ممکن اولماز (۴۷) اگر کافر لر سننگ سوزندن ودعوتندن اعراض ایتدیلر» اوندن غمکین اولما «بزسنی اونلره قراول گوندرمدیک که اونلاری زورله ایمانه داخل ایدهسن (۴۸) «یوخدر سئامگر یتورمک» اللهگ حکمنی «ایلکه انسانه بزطرفدن اولان رحمتی دادیزدیراق اوکاشاد اولارلار و اگر اونلارا پسلیک یتشه» اوز عمللرننگ مقابلهده «گفران نعمت ایدر» نعمتی یادنندان جخارار و مصیبتی بربر سایار (۴۹) «الله ایچوندن گوگلرنگ ویرگ پادشاهقی خلق ایدر اوزادی که ایستر و اوکسه که ایستر قز اولادی ویرر و اوکسه که ایستر اوغول اولادی ویرر (۵۰) یا اینکه جفت ایدر اونلاری اوغلانلار و قزلار» یعنی عورت ایکى ایکى دوغار یا هرایکسی اوغلان یا هرایکسی قز یا بری قز بری اوغلان «و هرکسی که ایستر گشیدن و عورتدن دوغمیان» دوغور میان «ایدر بدرستیکه خداوند عالم بیلندر» خلق ایتدیکنی «وقدرت صاحبی در (۵۱) «هیچکسک حدی یوخدر که الله اونيله دانسه مگر اینکه الله اوکاشا وحی گوندهره» جمله پیغمبر گیمی «یا اینکه پرده دالسندن» اوکاشا سس گله موسی گیمی (پرده دالسندن) سوزی تشبیه طریقهده در نجه که پرده دالندن برآدمله دانشان وقتده اونی گورمز آنجق سسنى ایشیدر هایله الله برکسه دانشانده سس خلق ایدر اوادم آنجق سس ایشیدر سس نهیردن گلمکنی بیلمز «یا اینکه پیغمبره ملک گوندهره و او پیغمبره ایستدیکى امری وحی ایدر الله تعالی اوجا وحکم ایدندر» (۵۲) نجه که گچمش پیغمبرلره وحی اتمشدیک «هایله وحی ایتدیك سئام قرائی که روحدر بزیم طرفمزدن» و دیریلیک در گفر اولومندن «سن بیلموردگ» و حیدن سابق «که کتاب ندر و ایمان ندر» یا اینکه اهل کتاب و اهل قرآن گیمز

رَسُولًا فَيُوحِي بِآذَنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيمٍ ۝۵۲ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝۵۳ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْأَلَىٰ لِلَّهِ تَصِيرَ الْأُمُورُ

اولماقنى بيلموردېڭ «واما قرآلى نور ايتديك» ايشقلو چراغله قرانلقده يول تاپان گيى
«قرآن سبيله اوز بنده لريزدن ايستديكىمز آدملى هدايت ايدىريك حقيقتده سن
الته دوز يوله (اهلامه) هدايت ايدرسن ۵۳» ذگراولان دوز يول اللهڭ يوليدىر
اويله اللهدر كه اونڭ ايچوندر جمله مخلوقات كه گوگلرده وىرده در خبردار اول
ايشلرڭ هاموسى الله طرفنه قايدار» وقيامت گونڭگ تدبيرى اللهڭ اختيارينده در

سورة الزخرف (۸۹) آيه در مكده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) حَمْدٌ (۲) وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ (۳) اِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (۴) وَإِنَّهُ
فِي آَمِ الْكِتَابِ لَذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ (۵) فَانصُرِبْ عَنْكُمُ الذِّكْرُ صَفْحًا اِنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ
(۶) وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَّبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ (۷) وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ

(۱) آند اولسون اسماء حسنى به (۲) وآشكار اولان كتابه» كه حرام و حلالى و جميع
احكامى آشكار ايدندر (۳) «بدرستىكه بز قرآنى عرب لغتيله نازل ايتديك شايدكه
سيز عقل ايله بيله سڭز» اونڭ حق اولماقنى (۴) «بدرستىكه بو قرآن اصل كتابده»
كه لوح محفوظ يا علم الهى در «بزييم يانمزده هرآينه اوجادر» فصاحت و بلاغت جهته
ياشانى اوجادر كه الله گلاميدر وحق له دانشان «وحكم ايدندر (۵) آيا قرآلى سيزدن
ترك ايدىريك» اوگونه ترك اتمك كه بالمره «سيزدن ال گوتورڭ» و ييغمبر گوندرميك
«بو جهته كه سيز اسراف ايدن قوملر سڭز» يعنى سيز كفرده اصراراتمك جهته بز اوز
اتمام حجتى ناقص اتمروك هميشه ييغمبر و كتاب گوندره ريك خلقى هدايت اتمك
ايچون (۶) «چوخ ييغمبرلر گوندرديك گچمش زمانلرده (۷) اونلارا هيچ ييغمبر

(٨) فَاهْلِكْ مَا شَاءَ مِنْهُمْ بَطْشًا وَ مِزْيَاةً لِلْآوَابِينَ (٩) وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ (١٠) الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا
سَبِيلًا لَكُمْ تَهْتَدُونَ (١١) وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ
تَخْرُجُونَ (١٢) وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمُ مِنَ الْفَلَاحِ وَالْإِنْعَامِ مَا تَرْضَوْنَ
(١٣) لَتَسْتَخْوَعُنَّ عَلَى ظُهُورِهِمْ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي
سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ (١٤) وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ (١٥) وَجَعَلُوا اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ جِزْءًا
إِنَّا الْإِنْسَانُ لَكَفُورٌ مَبِينٌ (١٦) أَمْ اتَّخَذُوا خُلُقَ بَنَاتٍ وَأَصْفِيَكَمُ الْبَنِينَ (١٧) وَإِذَا

گلمدی مگر اینکه اونگ قومی استنہزا ایدردیلر پیغمبر لرینہ واستنہزا وگفر جہتنہ
اولارہ پیغمبر گوندرمکی ترک اتمدیک (٨) «مکہ کافر لرندن قدرت وقوت جہتنہ
شدلو اولان کس لری ہلاک ایتدیک وگچمش امتلرگ قصہ سی بوقرآلدہ ذکر اولوبدر»
اولرہ عذاب اولان گیمی مکہ اہلنہدہ عذاب اولاجاقد ر (٩) «اگر سن اولار دن
سؤل ایدہ سن کہ گوگلری ویری گیم خلق ایتدی البتہ دیرلر کہ اولاری غلبہ ایدن
وعالم اولان اللہ خلق ایتدی (١٠) ایلہ اللہ کہ سزگ ایچون یری دوشنمش فرش
ایتدی وسیزہ یردہ یول لاریار ایدی» سفرہ گتمکدن اوتری «شاید کہ سیز ہدایت
تلاش سز» اوز مقصد سزہ یتشمکہ (١١) «اللہ ایلہ اللہر کہ گوگدن یاغش سوئی گوندردی
حاجت قدری» نہ آرتق اولس دی کہ تلف ایدہ نہ آز گوندردی کہ گفایت اتمیہ «بز اولیہ
اولمش شہر لری دیری ایتدیک» نچہ کہ اولاری دیری ایتدیک «ہایلہ خارج اولار سز»
قبردن دیری اولمش حالہ (١٢) «او اللہ کہ خلق ایتدی جفتلرگ ہاموسنی» جمیع
حیوان اتدن جفت خلق ایتدی نسلگ آرتماقندن اوتری «وخلق ایتدی سیزہ گمیلردن
ودورت ایاقولولردن اوزاد کہ اوٹا منرس سز» سفر ایچون دریادہ وقوریدہ
(١٣) «تائیکہ سیز گمیلرہ و حیوانلرہ سوار اولوب آرام وراحت اولار سز وراحت
اولاندن صوگرہ اللہ سزگ نعمتی یاد سزہ گتورہ سز» و شکر ایدہ سز کہ او حیوانلری
اللہ سیزہ مسخر ایدوب و دیہ سز کہ «پاک ومنزہ در او اللہ کہ بومرک لری بیزہ مسخر
ورام ایتدی» کہ اولار ا سوار اولدوق «وبز اولار ایلہ برابر لیک ایدلر دگولیدیک»
قوت جہتنہ اگر اللہ گومکی اولماسیدی بزم زوریمز اولار ا یتشمز ایدی
(١٤) «دیرلر کہ البتہ بز اللہ سزگ طرفتہ قایدانلاریق» عمر سزگ آخیریندہ (١٥) «ومشکر لر
اللہ گ بندہ لرندن بر حصہ لی اللہ جز عرار ویردیلر» دیدیلر عیسی وعزیر اللہ گ اوغلا

بَشْرًا حَدَّثَهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ (۱۸) أَوَمَنْ يُنَشِّئُ فِي
الْحَيَاةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ (۱۹) وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَنِ أَنْفَاءً أُنْشَدُوا
خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ (۲۰) وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَالَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ
عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ (۲۱) أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ (۲۲) بَلْ قَالُوا
إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ آثَرِهِمْ وَأَنَّا عَلَيَّ أَثَرِهِمْ مَهْتَدُونَ (۲۳) وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ

نلاری و ملائکه لر قزلاریدر «حقیقتده انسان آشکارا گفران نعمت ایدلدر
(۱۶) آیا الله اوزی خلق ایتدیکی بنده لردن قزلاری قبول ایتدی و سیز مشرگلر
اوغلانلری بکه لوب اختیار ایتدیز (۱۷) اگر اونلارگ بریسنه الله هم جنس و مثل
اوردیقلری و اولاد قرار و یردیقلری شیئله (قزایله) بشارت و یریله» یعنی اولرگ
برینه دییله که کسنگ عورتگ قز دوغوبدر «اونگ یوزی قرا اولار بوخبرایله
پس اوشخص آجیقلو اولار (۱۸) آیا اوکسه عورت زینتده و راحلیکده عمرایدوب
دعوا و دشمن چیلیک و قتنده دلیل گنوره بلمیه» که دشمننه غلبه ایده مشرگلر بوجور
عورته لنوع عبادت ایدرلر و اونی الله گمان ایدرلر، عورتگ وظیفه سی زینت لنوب
اوزینی ارینه گوسترمکدر نه اینکه الله اولماق. خداوند عالم بواپه لرده کفاری مذمت ایدیر
ملائکه لری الله قزی اولماق و یا اینکه بت پرستلر ملائکه شکله عبادت ایتمک باره سنده
وصوگره ابتدا ایدوب ملائکه لرگ قیز اولماقنی رد اتمک و بیورور (۱۹) «مشرگلر
الله بنده لری اولان ملائکه لری قزلار فرض ایتدیلر آیا الله ملائکه لری خلق
ایدن وقت اولر حاضر ایدیلر» و گوردیلر که الله اونلاری قیز خلق ایتدی «تیزلیک ایله
اونلارگ بوشهادتی یازیلار» اونلرگ نامه اعمالنده و بوسوزدن «سؤل اولونارلار»
قیامت گولنده (۲۰) «مشرگلر دیدیلر اگر الله ایسته سیدی بز ملائکه لره عبادت اتمز
ایدیگ» چونکه الله ایستیوب که بز ملائکه لره عبادت ایدک اوجه ته بز عبادت ایدیریک
الله تعالی اونلارگ ردینده بیورور «اونلارگ بوگا علمی یوخدر» دیدیقلری سوزگ
صحتنی یلمورلر «دگلدزلر اونلار مگر اینکه یالان دیرلر» بواسنادی الله و یرمکده
الله هرگز ایستیوب اونلارگ الله سوا هیچکسه عبادت ایتمکنی

(۲۱) «یا اینکه اونلار بوقرآندن قباق برکتاب گتوردیک» که دلالت ایده اونلارگ
سوزلرنگ دوغریقلته «اونلار اوکتابه تمسک ایدرلر» ایله که ادعا ایده یلمیدیلر که الله
اونلارا بوخصوصده قرآن گونده روب یقین درکه اونلار یالان دانشورلر اوز ادعالرینده
(۲۲) «بلکه دیدیلر که آتالاریمزی بردینده (بت پرستلیک) تابدیق» گوردیک که آتا

مِنْ تَذِيرٍ اَلَا قَالُ مَتَرَفُوْهَا اَنَّا وَجَدْنَا اٰبَاءَنَا عَلٰى اٰمَةٍ وَاَنَّا عَلٰى اَنَارِهِمْ مُّقَدَّمُونَ (٢٤) قَالُ اَوَلُوْ
 جِنَّتِكُمْ بَاْهَدٰى مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ اٰبَاءُكُمْ قَالُوْا اِنَّا بَاْءَا رُسُلَهُمْ بِكَافِرُونَ (٢٥) فَانْتَقَمْنَا
 مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ (٢٦) وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ لَآبِيْهِ وَقَوْمُهُ اِنِّىْ بَرَاءٌ مِّمَّا
 تَعْبُدُوْنَ (٢٧) اِلَّا الَّذِىْ فَطَرَنِيْ فَآنَهِ سَيِّدِيْنَ (٢٨) وَجَعَلَهَا كَمَةً بَاقِيَةً فِى عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ
 يَرْجِعُوْنَ (٢٩) بَلْ مَتَّعْتُ هٰؤُلَاءِ وَاٰبَاءَهُمْ حَتّٰى جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِيْنٌ
 (٣٠) وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ وَاَنَّا بِهٖ كَافِرُونَ (٣١) وَقَالُوْا لَوْلَا نَزَلَ هٰذَا

بابالريمزته عبادت ايديرلر «بز دخى اونلار گ دالنجه يول گيدنلريك» اونلار هالنسى يوليله
 گيدوب لرايه بزه اويول ايله گيدهريك (٢٣) لجه كه بونلار ديورلر بز آتاپا يولمزله
 گيدوريك «هايله بز گوندرمديك سندن سابق بر شهره هيچ قورخوزان ييغمير مگر اينكه
 اونلار گ ييولكلرى بونلركيمي ديديلر كه آتالاريمزى بردينده تاپمشوق بزه اونلار گ
 دالنجه اقتدا ايدنلريك» دينلر گ حق اولماقنده اللرينده هيچ دليل لرى يوخدر مگر تقليد
 سوزى (٢٤) «اوييغمير اوز ازمته ديديكه اكر من سيزه ايله دين گتورمكه من گتورديگيم
 دين چوخ هدايت اندن اولاد اوديندن كه سيز آتالار گزى اودينده تاپوبسگزر» گنده
 اوصورنده آتالار گز گيدن يوليله گيده جكسگزر اونلار بوسوزه جواب تاپيويوب «ديديلر»
 كه حقيقتده بزر سيز دين سوزه اينانمريق «واو حكم و شريعتله كه سيز گوندريلوبسگزر
 انكار ايدنلرگ» اونلار گ حق اولماقنى قبول اتمروك (٢٥) «بيز اونلردن انتقام آلديق»
 واونلاره عذاب گوندرروب هلاك ايتديك «سن باخ گور ييغمير لرى تكذيب ايدنلرگ
 آخرى نجه اولدى (٢٦) ايلكه ابراهيم» گورديكه اونك قومى و آتالقي بته ستايش ايدرلر
 «آتالقه و قومفه ديديكه حقيقتده من اوز اقم اوللهلاردن كه سيز اونلارا عبادت ايدرسگزر
 (٢٧) مگر او الله كه منى يوخن وجوده گتوردى بدرستيكه الله تيزليك ايله منى هدايت
 ايدر» بهشته اوز لطفى ايله (٢٨) «وابراهيم ٤ كلمه توحيدى اوز اولادى آراسنده
 هميشه ليك قالان ايتدى» كه تدريجاً اونك دالنجه گله جكلر «بواميدله كه مشركلر شركدن
 قايدالار الله يولنه» و توبه ايدملر (٢٩) «بلكه من بومشركلمه واونلار گ آتالرينه نعمت و يرديم»
 ماللرنى و عمرلر نى آرتورديم «تا اينكه اونلره حق اولان كتاب و آشكارا ييغمير گوندرديم»
 عبارتدر كچمش قومه گوندريلن كتاب و ييغمير لردن يا اهل مكه دن واونلارا گوندريلن
 قرآن و اشرف مخلوقاتدن (٣٠) «ايلكه اونلارا كتاب گلى ديديلر بوسحر در بز
 اونى انكار ايدنلر و (٣١) ديديلر نه سببه بو قرآن ايكي قريه لر گ بر يسندن اولان كشيلر گ

القرآن علی رجلٍ من القريةِ بنِ عظیم (۳۲) اھم یقسمون رحمت ربك نحن قسمنا بينهم
معیشتهم فی الحیوة الدنیا ورفعا بعضهم فوق بعض درجات لینخذ بعضهم بعضا سخریا ورحمت
ربك خیر مما یجمعون (۳۳) ولولا ان یمکون الناس امة واحدة لجمنا لمن یمکر بالرحمن
لیبوتهم سقفا من فضة ومارج علیها یمظھرون (۳۴) ولیبوتهم ابوابا وسررا علیها ینکون
(۳۵) وزخرفا وان کذلک لمانع الحیوة الدنیا والاخرة عند ربك للمتقین

برنفر بیوگنه گونده ریلندی» مکه وطائفده بیوک کسلروار نسب و مال جہتنه نه جہته
اونلار اقرآن گلمدی اما یتیم و فقیر اولان محمدؐ گلدی اونلار گخیالی مکه دہ ولیدین
مغیره و طائفده عروہ بن مسعود ایدی کہ ہر بریسی دولتو ایدیلر اللہ تالی اونلار گ
ردینده بیورور (۳۲) «ایا اونلار قسمت ایدر لر سنگ المہنگ رحمتی» کہ نبوتی ہر کہ
ایستیور لر ویرہ لر و حال آنکہ اونلر روزیلرینی قسمت اتمکہ قادر دگلدر لر بلکہ «بز قسمت
ایتدیک اونلار گ روزی لر نی دلیادہ» اوز مصلحت مزہ موافق و ہر کسی ایستہ سک
یغمبر لگہ انتخاب ایدہ ربک «واوجا ایتدیک بعضی نی بعضی نگ اوستہ درجہ جہتنہ»
بعضی نی فقیر، بعضی نی دولتو، بعضی لی پادشاہ، بعضی لی رعیت ایتدیک «تا اینکه بعضی سی
بعضی سنہ رام اولا» هامو برقرار اولسا ہیچکس ہیچکسہ اطاعت اتمز «وسنگ المہنگ رحمتی
اونلار جمع ایدن مال دنیادن بخشی در» (۳۳) «واگر مخلوقات بر امت اولمیایدیلر»
یعنی مسلمانلر کفاری وسعت و دولتدہ و اوز لرینی فقرده گورن وقتدہ دلیاہ میل ایتمک
جہتنہ هامو سی کافر اولمیایدی «ہر آینہ بین رحم ایدن و مہربان اللہ کافر اولنلر گ
ایولر گ سقفی گوموشدن ایدر دیک» گوموشلری اوقدر چوخ اولاردی کہ ایولر گ
سقفی گوموش ایدر دیلر «ویلہ لریدہ گوموشدن اولاردی کہ ایولر گ اوستہ اونیلہ
چخاردیلر (۳۴) و اونلر گ ایولریندن اوتری فاپولر و تختلر درست ایدر دیک هاموسی
گوموشدن اولان تختہ تکیہ ایدر دیلر (۳۵) و بوشیئلری قزیلندنہ درست ایدر دیلر»
ہر شیئی اللہ آساندر اما کافر لر گ هاموسی دولتو اولسیدی سائر لر اونلر گ هاموسی دولتو
بعضی سنی فقیر ایتدیک کہ هاموسی دولتو اولسیدی سائر لر اونلر گ هاموسی دولتو
گورندہ اونلر گ دینتہ میل ایدر دیلر اگر سوال ایدہ لر کہ نہ سببہ اللہ مسلمانلر گ هاموسی
دولتو ایتدیکہ سائر مذہب صاحب لری اسلامہ میل ایدیدیلر؟ جواب دیہ ربک کہ بوضو رندہ
خلق گ اسلامہ داخل اولماقی دنیادن اوتری اولاردی بوگا ایمان و مؤمن دیلمز بلکہ
منافق دیولر لکن حکمت بیلہ خواہش ایدیر کہ مسلمانلر گ معیشتی بر قدر تنک اولسادا
جملہ اسلامہ داخل اولانلار محض دنیادن اوتری اولمیوب دلیل عقل گوسترن قرارہ

(٣٦) وَمَنْ يَشْرَعْ ذِكْرَ الرَّحْمَنِ نَقِيضَ لَهُ شَيْطَانًا فَيَقُولُ قَبْرَيْنِ (٣٧) وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ (٣٨) حَتَّى إِذَا جَاءَ نَأْقَالٌ يَالَيْتَ بَنِي وَبَيْنَكَ بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَشِيقُ الْقَبْرَيْنِ (٣٩) وَلَنْ يَنْفَعَكَ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْتُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ (٤٠) أَفَأَنْتُمْ تَسْمِعُ الصَّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (٤١) فَأَمَّا نَذِيرٌ بِكَ فَأَنَا مِنْهُمْ مَنْتَقِمُونَ (٤٢) أَوَلَيْسَ لِلَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَأَنَّا عَلَيْهِمْ مُقْتَدِرُونَ (٤٣) فَاسْتَمِعْ بِالَّذِي أَوْحَى إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (٤٤) وَإِنَّ لَكَ لَكُمْ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ

تابع اولوب محض حقائقی اسلام دیننده تابوب اللہک رضا سندن اوتری باشقه دینلری ترک و دین اسلامی اخذایدلر «بو ذکر اولان زینت لرگ هاموسی دنیاده گذران ایتمک وساع قالماقک فانی متاعی در و آخرت و همیشه لیک بهشت که سنگ اللہک یالنده وار پرهیزکارلر ایچوندر (٣٦) و هر کسه مهربان اللہک ذکرندن اعراض ایدیه شیطان ی اوگا حواله ایدمیک» چونکه انسان ایچون نچه ملائکه لر حواله اولوب که شیطان ی اوندن کنار ایدیه ایلکه انسان گناه اتمکه عادت ایتمک ملائکه لر اوندن آیریلوب شیطان اوگا یول تاپار و شیطان اونیله یول داش اولوب آخردیه اون ی ضلالتیه سالار

(٣٧) و شیطانلر البته اولار ی حق یولدن ساخلارلر و اولار گمان ایدرلر که «شیطانیه تبعیت اتمک ایله «هدایت تاپمشلردر (٣٨) ایلکه» قیامت گونی یا وفاتدن صوگره «بزیم حضور مزه گله» و گورده یولدن چخبوب «دیر کاش منله سنگ آرامزده مشرق ایله مغربگ اوزاقلی اولایدی» منی گورمیدیم و تابع اولماق جهتنه ضلالتیه دویمیدیم «پس له پس یول داشسن» (٣٩) تاسف ایتمک «البته بوگون سیزه نفع ویرمزا و سببه که سیز ظلم ایتمکیز» اوزفسلرگزیه شیطانیه تابع اولماق ایله «بدرستی که سیز عذاب ده شریک لرسکز» شیطانله نه اولار عذابدن خلاص اولار و نه سیز (٤٠) «آیا سن یایفمیر ایشیدیرسن کره یایول گوستررسن کوره و اوکسه که آشکار ضلالتیه درلر» الله تعالی تشبیه ایتمک کافر لری کره و کوره و ییغمبر ص تسلی و یردی که نه که کره ایشیدیرمک کوره یول گوسترمک ممکن دگلدر اولار ی دخی ایماله گتورمک اولماز اوندن سن هرگز غمکین اولما (٤١) «اگر یز سن آباراق» اوز رحمت مزه کافر لره عذاب گوندرمه مش «حقیقته بز اولار دن انتقام آلا نلاریق» سندن صوگر، (٤٢) «یا اینکه بز گوستره ریک سگا اوشیتلری که سگا وعده ویردیک» اولارا عذاب گوندرمکه «بز اولارا قادریک» عقوبت اتمک اولر بزیم المیزدن خلاص اولایلمزلر (٤٣) «پس چنک اورا قرآنه که سگا وحی اولوبدز» ظاهر نی اوخی و باطنیه عمل ایت

تَسْلُونَ (۴۵) وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَلُنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهٌ يَعْبُدُونَ
 (۴۶) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 (۴۷) فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ (۴۸) وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةِ الْإِلَهِ الْأَكْبَرِ مِنْ
 أَخْتِهَاوَ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (۴۹) وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرِ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِعَاهِدِ
 عِنْدَكَ إِنَّا لَنَمُهِنُونَ (۵۰) فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ (۵۱) وَنَادَىٰ
 فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مَلِكٌ مُصْرَوْ هَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ

«بدرستی که من دوز بولداسن» و دینک حق دیندر (۴۴) «حقیقت که قرآن هر آینه شرافت در سکا و سنگ قومگاه اگر قرآنه تابع اولسارار جمیع خلقه آفاق ایدر لر «وتیزلیک ایله سؤل اولونار لر» که بونعمتک شکر نی عمله گتوردیلر یانه (۴۵) «یا پیغمبر خبر آل اوکس لردن که بزگوندر دیک سندن سابق بزیم پیغمبر لریمزدن» یعنی اونلار گ امتلرندن یا اونلار گ مؤمنلرندن بونی خبر آل که «آیا بز اللمدن سوا اللملار قرار اتمشیک که اونلار عبادت اولونا» یقین اوللار دیر لر که جمیع پیغمبر لر امرایدوبلر تک الله عبادت اتمک (۴۶) گیچن پیغمبر لر گ بریسی موسی در «حقیقت که بز گوندر دیک موسی بزیم آتیلریمز ایله فرعون و اونگ اشرا و قومه و موسی دیدی که من عالمره تربیت ویرن اللمگ پیغمبری ام (۴۷) ایلکه موسی اوللار بزیم معجزه لریمز ایله گلدی اوزمان اوللار اومعجزه لره گولردیلر» استنزا جهته (۴۸) «و بز گوسترمدیک اونلار هیچ معجزه مگر اینکه اومعجزه بیوک ایدی اوبری معجزه دن» دوقوز معجزه بربرنگ دالنجه نجه که اعراف سورده سنگ ۱۳۱ مجی آیه سنده یازیلدی اومعجزه لر گ هاموسی بیوک ایدی اما خلقک نظرلده تفاوتلو ایدی بعضی دیوردی عصابتک ازدها اولمقی بیوکدر بعضی دیوردی الک گون گینی اولماقی بیوکدر «و بز دوتدیق اونلاری عذابله شاید که اونلار قایدالار» الله طرفته وایمان گتوره لر پس شقاوت اونلار ا غالب اولوب ایمان گتورمدیلر (۴۹) «دیدیلر ای سحر ایدن» کیشی شاید که ساحر سوزلی استنزا ایله دیموردیلر ساحر اونلار گ یالنده محترم حساب اولاردی «دعا بیت بز اللمدن ایسته اوعهده گوره سکا عهد ایدبدر» اللمگ بیوروبدر اگر ایمان گتورسه لر عذابی اونلاردن گوتوررم بو عذابی بزدن گوتور «بدرستی که بز ایمان گتورنلرک» وحقه رجوع ایدمیرک بو عذاب گوتورولندن صوگره (۵۰) «ایلکه اونلاردن عذابی گوتوردیک اوزمان اوللار عهدی سندیار لر» وایمان گتورمزلر (۵۱) «فرعون ایلکه گوردی گون بکون موسی لگ نبوتی خلق آراسنده

۵۲) اَمْ اَتَاخِرُ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَبِينٌ وَلَا يَكَادِبُ بَيْنَ (۵۳) فَلَوْلَا اَتَىٰ عَلَيْهِ اَسْوَرَةٌ مِنْ
 ذَهَبٍ اَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقَرَّرٰتِيْنَ (۵۴) فَاسْتَحَفَّ قَوْمَهُ فَاطَاعُوْهُ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فَاسِقِيْنَ
 ۵۵) فَلَمَّا سَفَوْنَا اِنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاغْرَقْنَاهُمْ اَجْمَعِيْنَ (۵۶) فَجَعَلْنَاهُمْ سُلٰفًا وَثَلٰثًا اٰخِرِيْنَ
 ۵۷) وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُوْنَ (۵۸) وَقَالُوْا اِنَّهٗنَا خَيْرٌ اَمْ هُوَ
 مَا ضَرَبُوْهُ لَكَ الْاَحْجَلٰٓ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خٰصُوْنَ (۵۹) اِنْ هُوَ اِلَّا عِبَادٌ اٰتَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُمْ مَّثَلًا لِّبَنِي

شایع اولور اوندن قورخوب « اوز قومنی چاغردی » ایلکه اهل مصر جمع اولدیلر « دیدی ای منم قومیم آیا مصرگ پادشاهلقی بٹا مخصوص دگلدر » تصرف ایدرم اولنده نه که ایسترم دیونیل چایی منم قصرگ آلتندن جاری اولار آیا گورمورسگر » منم قوتمی وموسی نگ فقیر وضعیف لکنی اگر حقیقته پیغمبر اولسیدی اگنده تازه لباسی اولاردی (۵۲) « بلکه من یاخشیام بوکسدن که اودلیلدر » قهری جهته « وسوزینی بیان ایتمکی با جارمیر » دیلنده اولان لکنت جهته (۵۳) اگر حقیقته پیغمبر ایسه « نه سببه اوکا قزیل بیلرزیک آتیلیموب » او وقت قاعده او ایدیکه برکسی بیولک اتسیدیلر قولنه قزیل بلرزیک وبویننه قزیل گردن بند سالاردیلر « یا اینکه نه سببه اولیاه ملائکه لر گلمدی که اوکا یاخون اولایدیلر » و اوکا گومک لیک ایدیدیلر (۵۴) « فرعون قومگ عقلنی یونکول ایتدی وقوم اوکا اطاعت ایتدیلر » و اونگ افسانه دیلنه گفایت ایدوب دیمیدیلر که پادشاهلق الهلقه دلالت اتمز و فقیر لیک پیغمبر لکه مانع اولماز « حقیقته اولنر فاسق قوملر ایدیلر (۵۵) ایلکه بزى غضبه گتوردیلر » پیغمبریمزى انجیدمک جهته « اولاردن انتقام آلدیق و اولارگ هاموسنی غرق ایتدیک (۵۶) صوگره اولاری عبرت و مثل ایتدیک دالجه گلنلره » اولردن صوگره گلن آدملر مثل لرده قتل ایدرلر که فرعون گیمی تکبر لیک اتمه فلان طائفه فرعونگ قومی گیمی سوبه غرق اولدی (۵۷) « ایلکه مریمگ اوغلی عیسی اولارلا مثل گتورولر او زمان سنگ قومگ او مثلدن داد فریاد ایدرلر » مثل خصوصنده نیچه وجه وارد اولور (۱) حضرت ییوردی که عیسی نگ مثلی آدم گیمیدر نه که الله تعالی آدمی آنا آتاسیز خلق ایتدی هکذا عیسی نی آتاسیز خلق ایتدی (۲) مشرکلر حضرت دیدیلر که سن دیورسنکه آلله دین باشقه عبادت اولونان الله لر جهنده یانار نصاری طائفه سی عیسی به عبادت ایدرلر بو صورتده اودخی جهنه گیده جک (۳) پیغمبر ۴ حضرت عایه ییوردیکه یا علی سنگ مثلیک عیسی کیمی در بعضی اونگ حقنده افراط ایدوب الله کیمسی عبادت ایتدیلر بر طائفه اونى دشمن دوتوب افترا دیدیلر بعضی حد وسطده اونى پیغمبر بیلدیلر

اسْرَآئِیلَ (۶۰) وَلَوْ نَشَاءَ لَجَعَلْنَاهُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُقُونَ (۶۱) وَإِنَّهُ لَعِلْمُ السَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَ بِهَا وَاعْتَمِدُوا هَذَا رَاطِمْ مَسْتَقِيمٌ (۶۲) وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ (۶۳) وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلَفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (۶۴) إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (۶۵) فَاخْتَلَفَ الْأَخْرَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْيَمِّ (۶۶) هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (۶۷) الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ

سنگ حقنده دخی خلق اوج نوع اولار بریسی سنی الله درجه سنه قالدیرار بریسی سنی دشمن دوتار هرایکیسی ضالانده در بر طائفه سنی مندن صوگره هامودن افضل ییلر اونلار در نجات تاپالار ایلکه بوسوزی مشرک لر و منافق لر ایشتدیلر داد فریاد ایتدیلر که محمد ص علی نی پیغمبره تشبیه ایدیر (۵۸) «مشرک لر دیر لر آیا بزیم الله لر یمز یخشدیر یا عیسی» عیسی جسمه داخل اولاندن صوگره قوی بزیم بقلر یمز ده جهنمه گیتسون «بومثلی مشرک لر دیمدیلر مگر اینکه مجادله جهنمه» جدال ایدنه گ بریسی حق بریسی باطادر «بلکه اولار بر قومدر که حقه دشمن لیک اتمگه عادت ایدوبار (۵۹) دگلدر عیسی مگر بر بنده در که بز نعمت و یردیک اوگا» آتاسیز یارادوب اونی پیغمبر ایتدیک «واونی علامت ایتدیک بنی اسرائیل» که اولیلله الله ک قدرتی ظاهر اول (۶۰) «واگر بز ایستیدیک هرآینه سیزگ عوضگزه یر یوز بنده لائیکه خلق ایدردیک که سیزه خلیفه اولار دیلر» و سیز تعمیر ایدن یرلری اونلار تعمیر ایدردیلر (۶۱) «حقیقته عیسی قیامتگ یا خون اولماق علامتیدر و قیامت شک اتمیوگ و تابع اولوگ بگا بودر دوزیول» که سیزی بهشته هدایت ایدر (۶۲) «وگرگدر که شیطان سیزی ساخلا ماسوگ» و سوسه اتمک ایلله الله ک دینندن «بدرستیکه اوسیزه بیوک دشمندر (۶۳) ایلکه عیسی معجزه لر ایلله» یا انجیل ایلله گلدی دیدی که بتحقیق من گلدیم سیزه نبوت ایلله تا اینکه بیان ایدم سیزه اوزادگ بعضی سنی که اونده اختلاف ایدیر سگز پس الله دن قورخوگ و بگا اطاعت ایدگ (۶۴) بدرستیکه الله اودر منه التهم و سزگ الله ک پس عبادت ایدگ اوگا بودر دوزیول» که سیزی آپارار بهشته (۶۵) «عیسی دن صوگره اولگ اتمی نیچه فرقه اولوب اونلرگ آراسندن نیچه طائفه لر اختلاف ایتدیلر» عیسی خصوصنده بعضی سی دیدی که الله در بعضی سی الله ک (۶۶) بومشرک لر منظور اولماز لر مگر اینکه استمز ایلله قیامت گوتنی گوز لیور لر که غفله گلر اوحالده که اونلر ییلمز لر» که نه یردن گلدی (۶۷) «دنیا ده معصیت اتمکده

بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ (٦٨) يَاعِبَادُ لَاخَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ
 (٦٩) الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ (٧٠) ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَزَوَّاجُكُمْ تُحْبَرُونَ
 (٧١) يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصَفَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَكَوَابٍ فِيهَا مَا تُشْتَهَى الْأَنْفُسُ وَلِلَّذِينَ فِيهَا أَنْفُسٌ
 فِيهَا خَالِدُونَ (٧٢) وَلِلَّذِينَ فِيهَا أَنْفُسٌ أُورِثْتُمْوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (٧٣) لَكُمْ فِيهَا
 فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ (٧٤) إِنَّ اللَّهَ جَرِّمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ (٧٥) لَا يَخْتَرِعْنَهُمْ
 وَهُمْ فِيهِ مُبْسَوْنَ (٧٦) وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمْ الظَّالِمِينَ (٧٧) وَنَادَوْا بِأَمْثَالِكِ
 لَقَدْ قُتِلَ عَلَيْنَا رَبِّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَا تُكَتِبُونَ (٧٨) لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ

بربريله دوست اولان گنه کارلر قیامت گوننده بربريله دشمن اولارلر و بربرندن قاچارلر
 «مگر برهز کارلر» چون که اولارلرگ دوستلقلی اللهدن اولتری اولوبدر بوسیبه باقی قالار
 (٦٨) «ای منم بنده لریم قورخی یوخدر سیزه بوگونگ عذابندن و سیز محزون
 اولماز سکر» ثوابگ فوت اولماقندن (٦٩) «اوکسلرکه ایمان گتوردیلر بزیم آیتلریمزه
 و اولار تسلیم اولانلار ایدیلر» بزیم امریمزه اولار ایدیلرکه (٧٠) «داخل اولوگ
 بهشته سیز و سیزگ عورت لرگز» که دلیاده مؤمنه ایدیلر و بهشته «سیز عباد اولار سکر»
 (٧١) قریلندن قایریمش کاسه لر و گوزه لر ایچی دولی نعمتاریله اولره دولار
 و بهشتگ خادم لری اولره گتورر «و بهشته واردر اوزاد لرکه یورکلری اولی آرزو
 ایدر» یملو، ایچملو، اورتملو و غیری دن «واوزاد لرکه گوزلر اولاردن لنت آپارار»
 بو آیه شریفه اختصاری ایله جامعدر جمیع لذاته اگر جمیع خلق بهشتگ نعمت لرینی تعریف
 ایتسه لر بو ایکی صفتدن خالی دگلدر «و سیز او بهشته همیشه لیک سکر» سیزه خارج اولماق
 و فنا بوخدر (٧٢) «و بوجنت او جنت در که میراث و یریلو بسکر اونگ عوضنده که سیز
 عمل ایدزدگز» دلیاده کافر مؤمنگ جهنم حصه سنه و مؤمن کافرگ بهشت حصه سنه وارث
 اولار (٧٣) «سزگ ایچون بهشته چوخ میوه لر واردر که اولندن پر سکر
 (٧٤) بدرستی که گناه کارلر جهنم عذابنده همیشه لیک قالانلاردر (٧٥) اولاردن عذاب
 یونگول اولماز و اولار عذابده نا امید اولانلاردر» اللهگ رحمتندن (٧٦) «و بز اولار
 ظلم اتمدیک» اولاری جهنمه آپارمق جهته «اما اولار اوزلری ظلم ایدلر اولدیلر» بلکه
 اوزلری سبب اولدیلر جهنمه گتمکه (٧٧) «جهنم اهلی دیرلر ای جهنم امرینه مباشر
 اولان ملکر دعا یت الله تائیکه بزى اولدوره» بلکه جهنمگ عذابندن خلاص اولاق
 «ملائکه لر دیرلر» سیزه اولمک یوخدر همیشه بو عذابده قالانلر سکر بوسیبه که (٧٨) سزه

(۷۹) اَمْ اَبْرَمُوا اَمْرًا فَاَنَابِرْمُوْنَ (۸۰) اَمْ يَحْسِبُوْنَ اَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ عَلٰی وَّرَسَلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُوْنَ (۸۱) قُلْ اِنْ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ فَاَنَا اَوَّلُ الْعَابِدِيْنَ (۸۲) سُبْحَانَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ (۸۳) فَذَرَهُمْ يَخْضَوْا وَيَلْعَبُوْا حَتّٰی يَلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِیْ یُوعَدُوْنَ (۸۴) وَهُوَ الَّذِیْ فِی السَّمَاءِ اَللّٰهُ فِی الْاَرْضِ اَللّٰهُ وَهُوَ الْحَكِیْمُ الْعَلِیْمُ (۸۵) وَتَبَارَكَ الَّذِیْ لَهُ مَمْلٰكَةُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ اِلَیْهِ تُرْجَعُوْنَ (۸۶) وَلَا یَمْلِكُ الَّذِیْنَ یَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ یَعْلَمُوْنَ (۸۷) وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَیْقُوْلُنَّ اَللّٰهُ فَاَنْتَیْ یُؤْفَكُوْنَ (۸۸) وَقَبْلَہِ یَارَبَّ اِنْ هٰؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا یُؤْمِنُوْنَ (۸۹) فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ یَعْلَمُوْنَ

حقله پیغمبر (محمدی) گوندردیک واما مسزگ چو ختر حقی ناخوش دو قارسز
 (۷۹) «بلکه محکم اتمشدیلر بر امری» حضرت پیغمبره حیلہ اتمگہ «بزدخی محکم ایدلرگ»
 اولارا جزا ویرمگی (۸۰) «آیا کافرلر گمان ایدرلر که بزاولارگ خلوت و بیخ گوش
 دانشاقلارلی ایشتمیریک بلی» الله اولارگ عملرندن خبر دارد «واولارگ یانده
 اولان ایلجی لریمز اولرگ عملرینی یازارلر (۸۱) دیگان یاییمیر اگر الله ایچون اولاد
 اولاه نجه که نصاری دیور عیسی اللهک اوغلیدر والله اوٹا داخل اولماه گوره مستحق
 عبادت در «من اوٹا عبادت ایدنلرگ اؤلمجی سی ام» بوسوز محاله حواله ایتمک قبیلندن که
 اللهندن سوا اللهک وجودنی اگر عقل قبول ایتسه هر آینه من اوٹا قائل اولارم اما باشقه اللهک
 وجودنی عقل قبول اتمور منده قائل اولمورام یا اینکه عبادت بو آیده تعظیم معنی سنه در
 یعنی اگر من بیاسمکه اللهک اولادی وار هامودن اول من اوٹا تعظیم ایدرم اما بیلورمکه
 اللهک اولاده احتیاجی یوخدر (۸۲) «گوگلره ویره تربیت ویرن وعرشک اللهی پاک
 واوزا قدر اوزاددن که وصف ایدرلر» و دیرلر که اللهک اولادی و شریکی وار
 (۸۳) «ترک ایت اولاری قویگن باطل ایشلرینه داخل اولوب لهو و لعب ایتسونلر دنیاده
 اوقته دیک که وعده اولوندیقلری گوللرینه یتشهر» اوگونه همیشه لیک عذابی گورلر
 (۸۴) «اودر گوگده ویرده عبادته مستحق اولان الله حکمتله رفتار ایدن و بیلندر
 (۸۵) خیر و برکتلور اول الله که اونگ ایچوندر گوگلرگ ویرگ واولارگ آراسنده
 اولان مخلوقک پادشاهلی واونگ یاننده در قیامت ییلک واونگ طرفنه سیزقایدارسز
 (۸۶) اوبتلر که مشرکر اولنری اللهندن باشقه» اوزلرینه معبود حساب ایدوب اولنری
 «چاغرلر و عبادت ایدرلر اوبتلر شفاعت اتمگه مالک اولمازلر» و با جارمز لکه اوللره

عبادت ایدنلره شفاعت ایدهلر «آنحق اوآدملر شفاعت ایدهلر بیلرکه حق اولان اللهک برلنگنه شهادت ویرهلر اوخالده که اونلار بیلرلر» قبلرینده و دیلرینده دیدیگاری لاله الااللهک حقلگنی (۸۷) «یا پیغمبر اگر سن سؤال ایدهن اونلاردن که کیم خلق ایتدی اونلاری هرآینه دیرلر الله خلق ایتدی پس لجه روگردان اولورلر» اونک عبادتدن (۸۸) «پیغمبرگ دیمگی بیلهدر که ای منم اللهم بدرستیکه بونلار بر قومدر که ایمان گتورمزلر (۸۹) پس اعراض ایت اونلاردن و اونلارا سلام ویر» که مدارا علامتی در «پس تیزلیک ایله بلرلر» عمللرلک پسلگنی اولومی یا عذابی گورندن صوگره

سورة الدخان (۵۹) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) حَمِّ (۲) وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ (۳) اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مَبَارَكَةٍ اَنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ (۴) فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيمٍ (۵) اَمْ اَمِنَ عِبْدُنَا اَنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ (۶) رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (۷) رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ (۸) لَآ اِلَهَ اِلَّا هُوَ يَحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبَّ اَبَتِكُمُ الْاَوَّلِينَ (۹) بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ (۱۰) فَارْتَقِبْ

(۱) «آداولسون اللهک حلمنه ویوک لنگنه (مجد) (۲) و آشکاراولان کتابة (۳) حقیقته بزقرآنی مبارک گیجهده نازل ایتدیك» که قدر گیجه سیدر» قرآن قدر گیجه سی نازل اولماقی قدر سورده سنده ذکر اولار انشاء الله «بدرستیکه بزفرخوزانلاریق» گناه کارلری قرآنله (۴) «او گجهده حکمه مطابق امرلر بریندن آیریلار» الله تعالی او گیجهده تقدیر ایتدیگی ایشلر: اجل، روزی عمر، سعادت، شقاوت حکمتله مطابق حکم اولونار (۵) «بز امر ایدرک برایشه اوز طرفمزدن» یالینکه بزقرآنی گوندردیک بزطرفدن امر اولان خالده «حقیقته پیغمبرلری گوندرن بزیك» و بزیم شأنمزد پیغمبر گوندردیک لجه که کیچن پیغمبرلری گوندردیک یا محمد صنی دخی بز گوندردیک (۶) «رحمت اولان خالده سنگ اللهک طرفندن» که سب اولاسن خلقک بهشته گیتمگنه «بدرستیکه الله ایشیدن وییلندر» بنده لرک دعاسنی و عملنی (۷) «گوگلرک ویرک واولارک آراسنده اولانلارک پروردکاری در اگر سه یز یقین ایدنلر سگر» بوسوزلرک دوغری لفته (۸) «یوخدر حق الله مگراو» خلقی اولندن صوگره «دیریلدر واولدور» دیریلدن

یَوْمَ آتَاَنِ السَّمَاءَ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ (۱۱) يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ (۱۲) رَبَّنَا اكْشِفْ
عَنْ الْعَذَابِ آثَامَهُمْ وَتَقَرَّبْهُمْ إِلَيْنَا يَا رَحِيمٌ (۱۳) أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ (۱۴) ثُمَّ تَوَلَّوْا
عَنْهُ وَقَالُوا لَعَلَّكُمْ كَذِبُونَ (۱۵) إِنَّا كَاشَفُوْنَا الْعَذَابَ قَلِيلًا أَن تَكْفُرُوا (۱۶) يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ
الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ (۱۷) وَقَدْ قَتَلْنَا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ
(۱۸) أَنِ ادْعُوا إِلَىٰ عِبَادَتِي إِنِّي لَكُم رَسُولٌ أَمِينٌ (۱۹) وَإِن لَّا تَلْعَلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي أَنبِئُكُمْ بِسُلْطَانٍ
مُّبِينٍ (۲۰) وَإِنِّي عَذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجَمُونِ (۲۱) وَإِن لَّمْ تَوْمِنُوا إِلَيَّ فَأَعْتَزِلُنِي

صوگره «سيزگ کچمش آتالار گزگ اللهی در» (۹) «بلکه اونلار شکده درلر» سن ویرن
خبرلرده «لهولمب ایدرلر» واستهزا ایدرلر سگا وقرآنه (۱۰) «پس منتظر اول یا محمد»
اوگوله که گوگ آشکارا توسدی گتورر. وقتیکه کفار مکده پیغمبره اذیت ایتدیلر آخرده
حضرت اونلارا بددعا ایدوب قریشه آجلوق و قحطیتشدی انسان آج اولان وقتده گوزنگ
نوری ضعیف اولوب یرایله گوگ آراسنی دوسدی گورر اونلار بوحالته بشوب
میته بملکه شروع ایتدیلر تا اینکه حضرتک بالنه گلوب عرض ایتدیلر که سن صلّه رحمن
اوتری گلوبسن و حال آنکه سنک قومک هلاک اولدی سؤال ایت اللهدن که اوجوزلق
عمله گتورسون ایلکه حضرتک دعاسیله فراوانلق عمله گلدی کفرده اصرار ایتدیلر
یا اینکه گوگ دوسدی اولماقی عبارتدر قیامتدن (۱۱) «عذاب خلقی احاطه لیدر بربرینه
دیرلر بودر در دناک عذاب (۱۲) دیرلر ای بزم الله مزیدن عذابی گوتوربدرستیکه
بزایمان گتورلرلیک» محمده وقرآنه الله تعالی اونلاری تکذیب ایدوب بیورور
(۱۳) «لجه اولور که اونلار نصیحت قبول ایده لر و حال آنکه اونلارا آشکار پیغمبر گلدی
که اونک دوغریلقنه شبیه یوخیدی (۱۴) «صوگره اوندن اعراض ایتدیلر و دیدیلر
اوشخص تعلیم اولونمشدر» ییلدیگنی باشقه کسدن تعلیم آلودر و اوزی دخی «دیوانه در
(۱۵) حقیقته سزگ دعا ایتمه گزه گوره بو عذابی» آجلق و قحطی «آزمدت سیزدن
گوتوره ریک اوندن صوگره گنه سیز فایدالار سگز» کفر و تکذیب اتمگه (۱۶) «اوگون
دوتاروق اونلاری بیوک دوتماق» که عبارتدر بدر دعواسندن «بدرستیکه بزانتقام
آلار لایق اوگولده (۱۷) و کفار مکده دن قباق فرعون قومنی امتحان ایتدیک اونلر خلقی
کریم اولان پیغمبر گلدی (۱۸) موسی دیدیکه الله ک بنده لرینی بگاویریک» بنی اسرائیلی
قولقدن آزاد ایدیگ «حقیقته من سیزه امین پیغمبرم» یالان دانشمرم و خیانت اتمورم
(۱۹) «والله اوجالق اتمیوگ» تکبرلیک و ایمانندن اعراض اتمیون «بدرستیکه من سیزه

(۲۲) فَدَعَارِبَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ (۲۳) فَاسْرِعِي بِإِذَا نَكَكُمْ مُّتَّبِعُونَ (۲۴) وَاتْرَكِ
الْبَحْرَ هُوَ أَتَاهُمْ جَنْدٌ مَّفْرُقُونَ (۲۵) كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعَيْونَ (۲۶) وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ
كَرِيمٍ (۲۷) وَنَعْمَةً كَانُوا فِيهَا فَسَاهِينَ (۲۸) كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ (۲۹) فَمَا بَكَتْ
عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْتظرِينَ (۳۰) وَلَقَدْ أَنْجَيْنَا نَبِيَّ إِبْرَاهِيمَ مِنَ الْعَذَابِ
الْمُبِينِ (۳۱) مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ غَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ (۳۲) وَلَقَدْ اخْتَرْنَا هَمَّ عَلَى عِلْمٍ عَلَى
الْعَالَمِينَ (۳۳) وَأَتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ بَيْنَ (۳۴) إِنْ هُوَ إِلَّا لَيَقُولُنَّ
(۳۵) إِنْ هِيَ إِلَّا أَمْوَالُنَا آلَؤَلَى وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ (۳۶) فَاتَوَابْنَا إِنَّا نَكْتُمُ صَادِقِينَ

آشکارا تسلط گتور مشم «که معجزه در سحر دگلدن (۲۰) «من یتاه آپار دیم منم اللهم
وسیزک اللهم بوندن که منی سنگسار اید سکز» داشله یاسوز ایله الله منی سزک
شرکزدن ساخلار (۲۱) «واگر بکا ایمان گتور میور سکز پس مندن ال گوتوروگ» و بکا
اذیت اتمیوگ (۲۲) «پس موسی دعا ایتدی اللهم» اوزمانکه قومک ایمانندن مأیوس اولدی
و دیدی که «حقیقتده اونلار بر قومدر که گناه کارلردر» سکا ایمان گتور مزلر (۲۳) الله تعالی
موسایه بیوردیکه «منم بنده لریمی گجه زمانی آپار» و مصردن چخارت و قورخمه «سیز
تابع اولمشلار سکز» فرعون و قومی سزک دالکزجه گله جکر (۲۴) «ترک ایت دریانی ساکن
اولان حالده» فرعون گورسونکه سودریان اوطرفه و بوطرفه چکیلؤنر و دریان
کچمکه طمع ایتسون «بدرستیکه اونلار غرق اولمش قوشوندر» هاموسی سوده غرق
اولا جالار (۲۵) «جوخ گوزل باغلار و آخان چشمه لر قویوب گیتدیلر (۲۶) و فعملو
زراعتلر و قیمتلو مجلسلر و بالاخانه لر (۲۷) جوخ نعمت لر که اونده لنت آپار اریلر
(۲۸) بيله الله بوگونه جزا و یریلر معصیت کارلر و ارث و یردیک اونعتی باشقه قومه»
اونلار گ یرلرینه و ماللرینه باشقه خلق وارنلر اولدیلر (۲۹) «اونلار ارا گوک و یر آغلامادی»
اوقراره پیغمبرلر و اولیالر وفات ایدنده گوگلر و یرلر آغلار «واونلار امله و یریلمدی»
عذاب نازل اولانده (۳۰) «بزنجات و یردیک بنی اسرائیلی در دناک عذابدن» که قبطلر
اونلار گ حقنده ایدر دیلر اونلاری خلاص ایتدیک (۳۱) «فرعوندن خلاص ایتدیک حقیقتده
فرعون او جالق ایدن حالده اسراف ایدنلردن ایدی» طغیان و فساد ایتمکه
(۳۲) و هراینه اختیار ایتدیک موسی نی و اونگ قومی و اونکا تفصیل و یردیک تورات
ایله و اونگ نسلندن چوخ پیغمبر گلمک ایله «و عالم ایدیک» اونگ مستحق اولمقنه و جهته
تفضیل و یردیک «عالمر گاهلنه (۳۳) اونلار معجزه لر و یردیک که اولده آشکار

(۳۷) اَهُمْ خَيْرٌ مِّنْ قَوْمٍ تَبِعُوا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ اَهْلَكْنَاهُمْ اِنَّهُمْ كَانُوْا غٰجِرِيْنَ (۳۸) وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاجِبِيْنَ (۳۹) مَا خَلَقْنَاهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ (۴۰) اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ اَجْمَعِيْنَ (۴۱) يَوْمَ لَا يُغْنِيْ عَنْ مَوْلٰى شَيْئًا وَلَا هُمْ يَنْصُرُوْنَ (۴۲) اِلَّا مَن رَّحِمَ اللّٰهُ اِنَّهُ هُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ (۴۳) اِنْ شَجَرَتَ الزَّقْوَمِ (۴۴) طَعَامٌ لِّاَئِيْمٍ (۴۵) كَالْمُهْلِ يَغْلِيْ فِي الْبَطْنِ (۴۶) كَغَلِي الْحَبِيْمِ (۴۷) خَذُوْهُ فَاَعْلُوْهُ اِلٰى سَوَآءِ الْجَحِيْمِ (۴۸) ثُمَّ صَبُّوا فَوْقَ رَاْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَبِيْمِ (۴۹) ذُقْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ

امتحان واریدی بندہ لہ ۳۴ بدرستی کہ بومشرکلر دیرلر ۳۵ دگلدر اولمک مگر بزیم اولمچی اولمگمز» کہ سیز گورورسکر «وبزیموٹ اولانلار دگلک ۳۶ پس گتوروٹ بزیم کیچمش آتالاریمزی» کہ بوندن سابق اولوبلر «اگر سیز دوغری دینلر سکر» کہ سنک اللہک قادر در اولی دیر یلمگہ ۳۷ «آیا اولنلر یخشیدر یاتبیع قومی» قوت وکثرت جہنہ کہ یمین پادشاہلرندن بریسی ایدی اومملکتک پادشاہنہ تیسع دیر دیرلر رومدہ قیصر دیلن کیمی اوبادشاہ قوشوننی گوتوروب حیرہ یہ صوگرہ سمرقندہ گیدوب اویرلری خراب ایدندن صوگرہ مکہ یہ دخی گلدی مکہ لی خراب اتمک ایچون اللہ تعالی اوکا باش آغریسی ووروب مکہ نی خراب اتمکدن ال گوتوروب اللہک وحدانیہ اقرار ایتدی «واوکسلر کہ اولنلر قباق واریدیلر» نوح وعاد وئمود قومندن کہ «بز اوللری هلاک ایتدیك بدرستی کہ اولنلر گناه کارلر ایدیلر ۳۸» «بز خلق اتمدیك گوگلری ویری واولنلرک آراسندہ اولنلاری لہو ولعب ایدن حالتدہ» بی غرض یرہ بلکہ اوندن اوتری خاق ایتدیك کہ مؤمنلر بزیم دنیا و آخرت نعمت لریمزدن فائدہ گوتورولر ۳۹ «بز خلق اتمدیك اولنلاری مگر حقلہ اما اولنلرک چوخی بلمزلر» بزیم سوزیمزک صحتنی ۴۰ «بدرستی کہ قطع وفصل گونی اولنلرک هاموسنگ وعده کامی در» اوگونده یاخشی ایله یامان بریریندن آبریلار ۴۱ «اوگون هیچ دوست اوز دوستندن بر بلا وعذابی دفع ایدہ بملز واولنلر نصرت اولونمازلار ۴۲» مکراو کسکہ اللہ اوکا رحم ایدہ» و اوکا اذن شفاعت التفات ایدہ «بدرستی کہ اللہ غلبہ ورحم ایدندر ۴۳» بدرستی کہ زقوم آقاجی ۴۴ «کناہ کارلرک خورا کیدر ۴۵» ارینمش یاغ کفی کیمی یاس کیمی قارینلارده قاینار ۴۶ قاینار سوافینیان کیمی» اودیگ اوستندہ اللہ تعالی امر ایدر جہنم ملائکہ لریہ ۴۷ «دوتوگ اونی و سوریوگ اونی جہنمک اورتاسنہ ۴۸» صوگرہ اونگ باھنگ اوستنہ قاینار سبو عذابندن توکون ۴۹ صوگرہ اوکا دیون کہ اللہک بونوع شدتلو عذابی داداوسببہ کہ سن دلیادہ عزیز و مکرم

الْكَرِيمِ (۵۰) اِنْ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ (۵۱) اِنَّ الْمُنْتَفِينَ فِيْ مَقَامٍ اَمِيْنٍ (۵۲) فِيْ جَنّٰتٍ وَعِيْنٍ (۵۳) يَلْبَسُوْنَ مِنْ سُنْدُسٍ وَّاسْتَبْرَقٍ مَّذَهَبًا لِّبَنٍ (۵۴) كَذٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِيْنٍ (۵۵) يَدْعُوْنَ فِيْهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ اَمِيْنٍ (۵۶) لَا يَذُوْقُوْنَ فِيْهَا الْمَوْتَ الْاَلْمُوْتَةَ الْاُولٰٓئِ وَوَقِيَهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ (۵۷) فَضَلَّ مَنْ رَّبِّكَ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ (۵۸) فَاِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ لِّلسَّانِكِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ (۵۹) فَاَرْتَقِبْ اَنْهُمْ مَّرْتَقِبُوْنَ

ایدیک» دنیاده اوزکی نازو نعمتله بسلیوردیگ (۵۰) بو همان عذابدر که سیزشک ایدیردئز» اونگ دوغریلقنه (۵۱) «بدرستیکه پرهیزکارلر خاطر جمع یرده درلر» اولمکدن وسایر عملردن (۵۲) «باغچه لرده و چشمه لرده (۵۳) سندس واستبرقدن عمله گلن لباسلردن اورتوب بربرینه روبرو اکشرلر (۵۴) یله در» بهشت اهلنگ احوالی «اونلاره حورعین لری ترویج ایدم ریک (۵۵) چاغرارلار بهشتده جمیع میوه اری» که نفسلری خواهش اید «خاطر جمع اولان حالده» اونلارگ ضرر وزیانتدن (۵۶) «بهشتده اولمکی دادمازلر مکر اولمچی اولمکی» که دنیاده کوردیلر والله اونلاری جهنمگ عذابندن ساحلادی (۵۷) مرحمت اولان حالده سنگ اللهمکن بومرحمت حقیقه ده بیوک رستکارلق در» که الله طرفندن بنده لرینه یتشوب (۵۸) «حقیقه ده قرآنی اوخومقی سنگ دلنگ ایله آسان ایتدیک» عرب لغتی ایله «شاید که اونلار نصیحت قبول ایدلر (۵۹) پس منتظر اول» اللهمک نصرته «بدرستیکه اوللارده منتظر اولانلاردر» عذابگ کلمکنه یاسنگ وفتگا

سورة البجائه (۳۷) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

(۱) حَسْمَ (۲) تَنْزِيْلَ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ (۳) اِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ (۴) وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبْتَدِئُ مِنْ دَابَّةٍ اٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّوقِنُوْنَ (۵) وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ

(۲-۱) بوآیه دخان سورهنگ ۱-۲ مجی آیه سندده ترجمه اولدی (۳) «بدرستیکه

گوگلرده یردهه هراینه مؤمنلره علامتلروار» الاهی وپیغمبری تصدیق اتمک ایچون (۴) «وسیزی خلق اتمکده و اوحیواناتی خلق اتمکده که پراکنده اولوبدر یرده» نوع بنوع حیوانلردن «الله قدرته علامتلروار او قومده که یقین ایدرلر» اللهمک وارلقنه

وَالنَّهَارِ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (۶) تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ (۷) وَيَلِكُلْ أَفْأَكُ أَتَيْتُمْ (۸) يَسْمَعُ آيَاتُ اللَّهِ تَنْتَلِي عَلَيْهِ ثُمَّ يَصْرُخُ تَكْبِيرًا كَانَ لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (۹) وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُبِينٌ (۱۰) مَنْ وَرَأَاهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَغْنَبُ عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (۱۱) هَذَا هَدَىٰ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٍ (۱۲) اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لَتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتُفْنِتَهُ أَمِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (۱۳) وَسَخَّرَ لَكُمْ

(۵) «وگنج وگونوزگ مختلف اولماقنده» گاه قصه گاه اوزون اولار «واوزادده که الله گوگدن نازل ایددر» روزی اقسامندن یاغش واسطه سیله «صوگره اونیله بری اولندن صوگره دیریلدر ویلدری دولاندیرمقده» شـمالدن جنوبه وجنوبدن شماله ونوع ونوع ییلدر گونددر کاه رحمت گاه عذاب ایچون بونلار هاموسی اللهگ توحید و قدرته دلالت ایدن «علامتروار عاقل قومندن اوتری (۶) بوذکر اولانلار اللهگ علامتتری و آیتتری در اولی سگا حقله اوخوردوق پس هانسی سوزه اینانارلار الله دن واونگ آیتلرندن صوگره» یعنی اللهگ سوزنه اینانمیاندن صوگره هانسی سوزه اینانارلار (۷) «وای اولسون جمیع یالان دانشان کسه که گناه کارددر» مسلمیه کذاب کیمی که ادعای پیغمبر لیک ایدوب یالان سوزلرینی الله نسبت ویرور (۸) «اوشخص اللهگ آیتلرنی ایشیدر که اوگا اوخونار صوگره اصرار ایددر» کفرده و باطل سوزنی دیمگده «تکبر لک ایدن حالد» حقه کوچک لیک اتمک ایستمز «گویا که او آیتلری هرگز ایشتمیور» اوجهته قبول اتمیوب «اوگا دردناک عذابه مژده ویر (۹) ایدکه او گناه کار آدم بزیم آیتلریمزدن بر شیئی بیلدی اولی استمزا یولبله اخذ ایددر» نهجه که ابوجهل واونگ امثالی ز قومی ایشدنده دیوردیکه ز قوم بال ایله خرمادر یا اینکه که نه باطل قصدر «اوطائفه ایچون رسوا ایدن عذاب وار (۱۰) جهنم اولارگ قباقدنددر» اؤلن کیمی اوگا یقشرلر «اونلر کسب ایتدیکلری ماللر و المهند سوا اخذ ایتدیکلری بتلر اللهگ عذابندن بر شیئی اولنلردن دفع ایتمز واونلار ایچون بیوک عذاب وار (۱۱) بوقرآن» که اولی سگا اوخوردوق «هدایت ایدندر حقه واوزلرنگ اللهگ آیتلرینه کافر اولنلره شدتلو عذابار اقسامندن دردناک عذاب وار (۱۲) بوآیه روم سورده سنگ ۴۴ مجی آیه سنده ترجمه اولدی (۱۳) الله رام ایتدی سیزه اوزادلاری که گوگلرده در واوزاد که یرده در» گون، آی، یولدوز، یاغش، قار،

مَافِي السَّمَوَاتِ وَمَافِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (١٤) قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا
يَغْفِرُ وَالَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (١٥) مَن عَمِلَ صَالِحًا
فَلَنَفْسِهِ مِّنْ أَسَاءَةٍ فَعَلِيلًا تَمَّ إِلَىٰ رَبِّكَ تَرْجَعُونَ (١٦) وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ
وَالْحُكْمَ وَالنَّبِيَّاتِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ (١٧) وَآتَيْنَاهُمْ بَنِينَ
مِّنَ الْأُمِّمَاتِ خَلَقُوا الْإِمْنَ بَعْدَ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا * بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
(١٨) ثُمَّ جَعَلْنَا عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبَعُهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (١٩) إِنَّهُمْ
لَنَافِعُونَكَ مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ (٢٠) هَذَا

چارپا، آقاجلار، نباتات و میوه کیمی و غیر ذلک هر بری سندن بر گونه سیزه نفع یقشر» و اولارلر
هاموسی اللهندیر بدرستی که بونده هر آینه علامت و واردر اوقوم که فکر ایدر لر» اللهک
قدرتند (١٤) «دیگنن یا پیغمبر منم مؤمن بنده لریمه گر گدر باغشلا سونلار او کس لر که
امیدوار اولما زلار اللهک گونلرینه» و اگر اولار دن پیسلیک گورسه لر اولار اعوض
اتمه سونلر و اتقامی آلماقی و اگنار اتسونلر الله «تاینکه اولر کس پایتدی کس لر عمل
خیر مقابلنده الله تعالی اولر مجزای خیر ویره (١٥) هر کسکه یخشی عمل ایدم اوزینده
اونک یخشی مزدی و هر کسکه پسلیک ایدم او گادر اونک ضرری صوگره سیز اوز اللهک
طرفه فایدار سکر» قیامت گوتنده (١٦) «بنی اسرائیله تورائی و دین علمی و پیغمبر لیک
و بردیک» که بنی اسرائیل دن مین نفر پیغمبر عمله گلدی «و اولار اگوزل و پاک طعاملر دن
روزی و یردیک و اولار ی عالم لک اهلندن آرتیق ایتدیک» پیغمبر لرک و اهل علمک
چو خافی ایل (١٧) «دین امر لرینده اولار امعجزه لر و دلیل لر و یردیک» یا اینکه محمد
اوصافندن «پس اولار اختلاف اتمدیلر مگر اوندن صوگره که اولار ایقین لیک گلدی
و اوز آرالرینده عداوت و حسد و ریاست طلب لیک جهتنه» ایستمدیلر توراته یا محمدک
پیغمبر لکنه اقرار ایدم لر «بدرستی که سنگ اللهک حکم ایدر اولار لک آراسنده قیامت
گونی اوزادده که اولار اوندن اختلاف ایدر دیلر (١٨) موسی دن صوگره سنی دین امرینده
بر شریعت اوزرینده قرار ایتدیک» یعنی موسی دن صوگره سکامخصوصی شریعت گوندر دیک
«پس تابع اول اوشریعت» و او ثا عمل ایت «و تابع اولما او کس لرک خواهشنه که بیلمز لر
حق» و اولر ی ایستدی گلرینی اوزلرینه دین حساب ایدر لر (١٩) «بدرستی که اولار الله
گوندرن عذابدن بر شیشی سندن دفع ایدم بیلمز لر و ظالم لرک بعضی سی بعضی سنگ
دوستلریدر» هاموسی اتفاق ایدوبلر سنگ دفعما «والله پر هیز کار لرک کومگی در»

*
تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ
الَّتِي نَقُلُكَ
بِالْحَقِّ
وَالَّذِينَ
يَكْفُرُونَ
يَكُونُوا
لِهَا
مُتَعَدِّينَ

بِصَافِرٍ لِلنَّاسِ وَهَدَىٰ وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ (۲۱) أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ
كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (۲۲) وَخَلَقَ اللَّهُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلَتَجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (۲۳) أَفَرَأَيْتَ مِنْ
أَتَّخَذَ إِلَهِهُ هُوَ وَاضْلَاهُ اللَّهُ عَلَىٰ غَاوٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاءً فَمَنْ يَهْدِيهِ
مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ (۲۴) وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يَمْلِكُنَا إِلَّا
الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ (۲۵) وَإِذَا تَنَبَّأَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ

اونلارگ اتفاقندن قورخمه الله كفایت ایدر سنی حفظاتمگه (۲۰) «بوقرآن بصیرت در
خلقه وهدایت ورحمتدر اوقومه که یقین ایدرلر» اللهمک مزدویرمگنه (۲۱) «اوکسلر که
پیس عمللر کسب ایتدیلر آیا بیلر گمان ایدرلر که بزاونلاری اوکسلر کیمی ایدرلر که
الله ایمان گتوردیلر وصالح عمللر ایتدیلر» واونلارگ هر ایکسینه برنوع جزا ویرلر
آیا گمان ایدرلر که «اونلارگ اؤلمگی و دیر بلمگی برابردر» هرایکی طائفه برقرارله جزا
آلاجاقلار «پیس حکمدر او حکم که اونلار ایدرلر» واوزلرینی مؤمنلر کیمی حساب ایدرلر
بیلدگدر که اونلر گمان ایدرلر هرگز مؤمن لر گناه کار و مشرکلر کیمی اولمازلر
(۲۲) «الله تعالی گوگلری ویری حقه خالق ایتدی نه اینکه عبث یر و تالینکه» خلق اوز
اختیارلری ایلر خیر عمل ایدلر و کسب ایتدیگلری عمل مقابلنده اولرلر مزدویرلر
واونلر ظلم اولونماز» عملنگ مزدی ویریلن وقتده (۲۳) «ایاسن گورورسن اوکستی
که اوز یورگی ایستدیگنی اوزینه الله اخذ ایتدی» هر بریسی اوزیندن اوتری ایستدیگی
صورته بت صورتی قایروب الله اخذ ایتدیلر «والله تعالی اونی گمراه ایتدی اوز علمیلر»
ویلدیکه کفرده قالب عذاب مستحقدر «اونگ قولاقنه وقلبنه مهر اوردی وگوزینه پرده
سالدی» ایلکه بوقدر هدايتلری الله طرفندن گوروب هدايت تايمیه «پس کیم اونلاری هدايت
ایدر الله اونی ضالانده ساخیلاندن صوکره» اوز عمللرینه گوره «آیا اونلار نصیحت قبول
اتمزلر» بوموعظه لرایله (۲۴) «کافرلر دیرلر دیری لیک یوخدر مگر دنیا ننگ دیر بلمگی
بزاولر لیک و دیرلر لیک» یعنی بعضی وفات ایدر بعضی تازمدن آندان اولار دنیا همیشه
بیلر گلویدر بیلده گیسده جگدر اللهمک بوایشلره دخلی یوخدر نه اولدورر و نه دیرلدر
«وبزی هلاک اتمز مگر زمانه» چوخ ثیللر انسان عمر ایدر عمری تمام اولانده وفات ایدر
الله تعالی اونلارگ استدلال لرنی ردایدوب بیوردی «اونلارگ بوگا علمی یوخدر» دهر
اوزی مخلوقدر مخلوق خالق اولابلمز «دگلدلرلر اونلار مگر اینکه گمان ایدرلر» وطن
و قهیدایله دانشورلر حقیقه تدن خبرلری یوخدر (۲۵) «ایلکه اونلارا بزیم آیتلریمز

حَجَّتَهُمُ الْآنَ قَالُوا أَأَتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ (۲۶) قُلِ اللَّهُ يُحِبُّكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْكُمْ تُرْجَعُونَ (۲۷) وَلِلَّهِ مَلَكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْذِرُ خَيْرَ الْمَبْطُورِينَ (۲۸) وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلَّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (۲۹) هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (۳۰) فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ (۳۱) وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ (۳۲) وَإِذْ قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنَّا لَبِظْنَا وَمَا نَحْنُ بِمَسْتَفِئِينَ (۳۳) وَبَدَّلْهُمُ سَيِّئَاتِ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمُ مَا كَانُوا

اوخونار که ظاهر و آشکار در اولارگ دلیل لری یوخدر «بزیم سوزلریمزی ردا تمگه مگر اینکه دیر لر گتور وگ بزیم آنا لاریمزی اگر سیز دو غری دینلر سگز» دیور سگز که الله تعالی اولیلری دیر یلدوب قیامتده گتور و جکدر پس نه وقت قیامت اولار که سیزگ دو غریلقنزی بیلک (۲۶) «دیگن یا محمد الله سزی دیر یلد» دنیا ده نطفه حانندن و انسان کامل ایدر «صوگره سیزی اولدورر صوگره سیزی جمع ایدر قیامت گونگ طرفنه آبارار که اونگ وقوعنده شک یوخدر و اما خلقک چوخی بلملر» بوسوز لرگ صحتنی (۲۷) «والله ایچوندر گوگلرگ ویرگ پادشاهلقی و اوگونده که قیامت قائم اولار باطل اتمک اهللری اوگونده زیانکار اولار» حقدن اعراض ایدوب ناحقه سعی ایدنلره و باطل سوزلر داناشنلره فائده یقشمر (۲۸) «یا پیغمبر هر ملتگ اهلنی دیر لری اوسته او تور مش گور رسن» مقصر لر حاکمک قباقنده اگلشن کیمی «هر طائفه اوزنگ یاز یلمش نامه اعماننه چا غریلر» که گلوب اوخویلهر که اونده نه یاز یلو بدر یا اوز پیغمبرنگ کتایبنه یا اینکه اونلاردن سه و آل اولونا «بوگونده جزا و یر یلمش اولار سگز اوزاده که سیز عمل ایدر سگز (۲۹) اونلارا دیر لر که بوزیم کتابمزد سیزه حقه دانشار» و شهادت و یرر سیزگ عملگزه «بدرستی که بزیار دیر دیق: ملائکه لر دنیا ده سیز ایتدگنر عملی یاز و یر (۳۰) دنیا ده ایمان گتور و یخشی عمل ایدنلری الله اوز رحمتنه داخل ایدر بودر بیوک و آشکارا رستکار لیک (۳۱) و اما اوکسلر که کافر اولدیلر اونلار ایدر لر آیا بزیم آیتلریمز سیزه اوخونم یوردی پس سیز تکبر لیک ایتدیگنر و سیز گنا مایدن قوملر ایدنر (۳۲) ایلکه اونلره دیبلدی که اللهم وعده سی حقد» یقین عمله گله جکدر «و قیامتگ قیامتده شک یوخدر بوسوزگ جوابنده دیدیگنر بزیلمیور وک ساعتندر بزگمان اتمروک» بوسوزگ

بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ (۳۴) وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِفُكُمْ كَمَا نَسِفْنَا لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَا وَدَّكُمُ الثَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (۳۵) ذَلِكَ بِمَا كُنتُمْ تَأْخُذُونَ يَا أَيُّهَا اللَّهُ هَزَّوْا وَغَرَّتْكُمْ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرِجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْمَعُونَ (۳۶) فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۳۷) وَلِلَّهِ الْكِبَرُ بَاءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

دو غریبانه «مگر ضعیف ظن و بزیقین ایدن دگلیک» قیامتک واقع اولماقنی (۳۳) «ایندیکلری بیس عملرک جزاسی اونلره آشکارا ولوب استهزا ایتدیکلری عملرک نمره سی اونلره داخل اولدی» واستهزا نک جزاسی اونلار ایتشدی (۳۴) «اونلار اادیولرکه بوگون بز ترک ایدم ربک سیزی» ورحمت یادیمن دن چخارداروق «نجه که سیز بوگونکه گونگزه یتشمگی یاددن چخاردگز و س سیزگ قرارگاهگز جهنمدر و سیزه هیچ بر کومک ایدنلریوخدر (۳۵) نو عذابکه سیزه ایتدیک اوسبیه درکه سیز اللهم آیه لرنی استهزا ایله اخذ ایتدگز و دنیاگ دیریلگی» واونده آزمدت قالوب لنت آبارمق «سیزی مغرور ایلدی پس بوگون اونلار جهنمندن خارج اولمازلر و اللهم راضی لیک طلب ایدم بلمزلر (۳۶) پس الله ایچوندر حمدکه گوگلرک ویرک و عالمرک اللهم در (۳۷) والله ایچوندر بیوکلرک گوگلرده ویرده» واولدن سوا هیچکسه تکبر لیک روا دگلدر «والله غلبه ایدندر» جمیع خلقه و انتقام آلمقه قادر «وحکمت ایله عمل ایدندر»

سورة الاحقاف (۴۶) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) حَمْدُ (۲) تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (۳) مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَاجِلٍ مَسْمُومٍ وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مَعْزُونَ (۴) قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا

(۲-۱) بوابکی آیه لر سابقی سوره لرده ترجمه اولدی (۳) گوگلری ویری واوللارک آراسنده اولان مخلوقاتی خلق ایتمدیک مگر حقله و معین و قته دیک، اللهم یاننده او وقت تمام اولاندا قیامت قائم اولار و گوک ویر فانی اولار «و کافر لر قورخوز ولدیلری شیئدن» که پیغمبر اونلاری (قیامتله) قورخوز وردیلر اوندن «اعراض ایدر لر

تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ اتَّخَذُوا لِكُتَابٍ
 مِنْ قَبْلِ هَذَا وَآثَارَهُ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (٥) وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ
 لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنْ دَعَائِهِمْ غَافِلُونَ (٦) وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ
 أَعْدَاءً وَكَانُوا لِأَعْدَائِهِمْ كَافِرِينَ (٧) وَإِذَا تَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا نَنُذِرُ الْقَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْحَقُّ
 لِمَاجَاءِهِمْ هَذَا سَحَرٌ مِمَّنْ (٨) أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ
 شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفْعِلُونَ فِيهِ كَفَى بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (٩) قُلْ مَا

(٤) ديكن بوکافرله آیاسیز کوردکتر اوکسلی که اللهدن غیرى
 بتلری چاغیرارله گوستروک بکا اوزادیکه یر یوزینده خلق ایدوبلر « ووجهته
 اللهقه مستحق اولدیلر «یااینکه اونلارک شراکتی وار گوگلرده» واونی خلق اتمکه
 «گتوروک بکا برکتاب بوقرآندن قباق» که دلالت ایده سیزک سوزگترک دوغریلقنه «یااینکه
 او علمدن قالمش برائر گتوریک» که اولمچی کتابلردن قالوب دلالت ایدیر سیزک
 دوغریلقنزه «اگر سیز دوغری دینلرسکز» که بتلر حقیقته الله در (٥) «وگیمدر
 گمراه اراق اوکسدن که اللهدن غیرى برکسی چاغیرا که اکر قیامت گوتنه دیک اونی فریادنه
 چاغرسا قادر اولماز جواب ویرمه وابتلر اوکا عبادت ایدن گسلرک عبادتنی
 انکار ایدنلردر» و او بتلر اونلاره عبادت ایدن گسلرک چاغرمافندن غافلردر
 صرف جماد نه بیلرکه اونی گیملر چاغرور (٦) «ایلکه مخلوقات محشور اولارلار
 بتلر اونلار ایله دشمنلر اولارلار واونلارک بتاره عبادت اتمک لرنی انکار ایدرلر
 (٧) ایلکه بزیم توحید و قدر تیمزه آشکارا دلالت ایدن آیه لریمز اوخوندی بوحق اولان
 قرآن اونلره گلن گیمی دیدیلر بوقرآن بیوک سحر در (٨) آیامشرگلر دیرلرکه محمد
 بوقرآنی الله یالان باغلیور دیکن اکر من الله بهتان دییورم ایسه اللهدن بکا گلن
 عذابدن برشیته سیز مالک اولماز سکز» و من الله بهتان دیمک جهتنه اکر منی هلاک ایتمک
 ایستیه سیز اولی دفع ایدیلمز سکز «الله اعلمدر اوزاده که سیز قرآن بهتان دیمکه شروع
 ایدیر سکز» و دیورسکز که قرآنک اللهدن اولماقی یالاندر و محمد ساحر در «الله کفایت
 ایدر منله سیزک آراشزده شاهد اولمقه» که بوقرآن الله طرفنددر «والله باغشلیان
 ورحم ایدندر» که سیزه تیز عذاب گوندرمز (٩) «یا محمد دیکن من گیچن ییغمه برلردن
 عجیبه و تازه ظهور ایدن خبر و امر گتورن دگلم» نجه که اونلر اوز قومنی دعوت
 ایدر دیلر منده سیزی همان قرارله دعوت ایدیرم بونده برعجیبه و غریبه لیک یوخدر
 «من ییلورمه نه اولاجا قدر بکا ونه اولاجا قدر سیزه» بلرم من اوز اجلیم ایله اوله حکم

كَانَتْ بُدْعًا مِّنَ الرَّسْلِ وَمَا دَرَىٰ مَا فَعَلَ بِي وَلَا بَكُمۡ اِنْ اَتَّبِعَ اِلَّا مَا يُوْحٰى اِلَيَّ وَمَا اَنَا اِلَّا نَذِيرٌ مِّمَّنْ
 (۱۰) قُلْ اَرَايْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَٰهَدٌ مِّنۡ بَنِي اِسْرٰٓءِٓلَ عَلٰی مِثْلِهِۦ قَامَنَ
 وَاسْتَكْبَرْتُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ (۱۱) وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْ كُنَّا
 خَيْرًا مَّا سَبَقُوْنَا اِلَيْهِ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوْا بِهِ فَيَقُوْلُوْنَ هٰذَا افْكٌ قَدِيْمٌ (۱۲) وَمِنْ قَبْلِهِۦ كِتٰبُ مُوسٰى
 اِمَامًا وَرَحْمَةً وَهٰذَا كِتٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّنَّذِرِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا وَيُشْرٰى لِلْمُحْسِنِيْنَ
 (۱۳) اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبَّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَفَامُوْا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ (۱۴) اُولٰٓئِكَ

یا قتل اولاجاقم وبلرم سیزگ باشکزہ گوگدن داش یاغاجاق یاھانسی عذاب سیزہ
 یتشہجک «من تابع اولمارام مگر اوشیہ کہ بکا وحی اولونار ومن دگلم مگر آشکارا
 قورخوزان (۱۰) دیکن» یا محمد بکا دیوگ گوروم نہ جواب ویرہ جکسکز «اگر
 گورہ سکز یقین ایدہ سکز کہ بو قرآن اللہ طرفندن اولا وسیز اوٹا کافر اولاسکز
 وبنی اسرائیل طائفہ سندن برقر (عبد اللہ بن سلام) شاہداولا بو قرآنک مثلنہ» یا اینکه
 قرآنک منلی اولان تورائہ کہ اونده قرآن وصف اولونا «پس شاہد ایمان گورہ
 وسیزہ تکبرلیک ایدہ سکز» ایمان گتورمکن اوصورتدہ سیزگ احوالکز بطور اولاجاق
 یقینا کہ ظالمرا اولار سکز «واللہ ظالمری ہدایت ایتمز» ذکر اولان شاہد مدینہ دہ
 ایمان گتوروب حضرتک دوغریلقنہ شہادت ایتکی خداوند عالم مکہ دہ اوجناہ
 خبر ویرمکی حضرتک غیب بیلمکنہ دلالت ایدن آیہ لرگ بریدر (۱۱) «کفر لر دیدیلر
 مؤمنلرہ اگر بو قرآن یا دین اسلام خیر ویخشی اولسیدی مؤمنلر بزہ سقت اتمزدیلر»
 وسیز بزدن قباق ایمان گتورمزدکز بلکہ بز سیزدن قباق ایمان گتورردیک «ایلکہ
 ایمان گتورمیوب ہدایت تاپمادیلر تیزلیک ایلہ دیرلر قرآن گھنہ یالاند» بوندن سابق
 بوگونہ یالان سوزلر چوخ دیلوب (۱۲) «و قرآن دن قباق موسی نک کتابی تورات
 گلوبدر پشرو ورحمت اولان خالدہ» خلقہ اللہ طرفندن «بو بو قرآن تصدیق ایدندر»
 اوزیندن سابق گتابلری «عربی دلیلہ اولان خالدہ تائیکہ سن قورخوداسن اوکسلی کہ
 ظلم ایتدیلر اوز نفسلرینہ و بشارت در او مؤمنلرہ کہ اللہ یولندہ احسان ایدرلرہ
 (۱۳) بو آیہ نک ترجمہ سی ۴۱ مجی سورہ نک ۳۰ مجی آیدہ ترجمہ اولدی (۱۴) اولنار

بہشتک یولداش لاریدر ہمیشہ لیک بہشتہ قالارلر او عملک مقابلندہ کہ دنیا دہ یخشی
 عمللر ایدردیلر (۱۵) وبز وصیت ایتدیک انسانہ آتا و آسانہ یخشی لق ایتمگہ آناسی
 اوشاقی قارنہ گوتوردی زحمت ایلہ «آغراقی جہنمہ» «ودوعدی اوشاقی زحمت ایلہ
 واوشاقک آنا قارنہ دوشمکی ایلہ سوددن آیری باقی اونوز ایدر» حمل مدتک آزی آلتی

أَصْحَابِ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءَ عَمَلِكُمْ كَانُوا يَعْمَلُونَ (۱۵) وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا
حَمْلَهُ أُمٌّ كَرَاهًا وَوَضَعَهُ كَرَاهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَبَلَغَ اَرْبَعِينَ
سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلَحْ
لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي اتَّبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ (۱۶) أُولَٰئِكَ الَّذِينَ نَقَبَلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ
مَنْعًا وَأُولَٰئِكَ جَاوَزُونَ سَيَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَ الصَّدُوقُ الَّذِي كَانُوا يَعِدُونَ
(۱۷) وَالَّذِي قَالَ لُؤْلُقًا لَوَالِدَيْهِ أَفَىٰ لَكُمْ آلِي عَدْنِي أَنْ أَخْرَجَ وَقَدْ خَلَّتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهَذَا
يَسْتَفْتِيانِ اللَّهَ وَيُلْكَأُ امْنِ إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا يَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا نَجْمُ الْآفَاقِ الْأَوَّلِينَ (۱۸) أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ (۱۹) وَلَا تَكَلِّ

آی و سود زمانی یکی ٹیبل «ایکے اوشاق نہایت قوتہ یتشدی» کہ اوتوز ٹیلدریا
اینکے مقصود عقلک نہایت کمالیدرکہ قرخ سننہ یتشدی «دیدنی ای منہ اللہیم بگا
الہام ایت کہ من شکر ایدیم سنگ او نعمتکا کہ نعمت ویروبسن بگاومنم آتامہ و آتامہ
وبوگا کہ من اوگونہ عمل ایدیم کہ سن اوگا راضی اولاسان و اصلاح ایت بگامنم
اولادمی» کہ صالح کسار اولالار «بدرستیکہ من سنگ طرفکا قایتدیم و بدرستیکہ
من مسلمان لردنم» و لمریگا بویون قویالردنم (۱۶) «بوسوزگ صاحبی او کسلردر
کہ بزقبول ایدہریک ایتدیگری گوزل عمل لری» و گوزل جزا ویرہریک اولنارہ «و
اونلارگ گناہلرندن گیچہریک و ہمیشہ اہلارنگ جملہ سندن حساب ایدہریک و بو
نوع جزا کہ اونلارہ وعدہ ویریلمشدی دوغری وعدہ در «اللہ تعالیٰ وعدہ سنہ و فایدر
(۱۷) «واوکسکہ آتاسنہ و آتاسنہ دیدیکہ ای اولسون سیزہ آتاسیز قورخوزورسگرمنی
کہ من قبردن چیخارلمش اولام» و حشرہ کلم «و حال آنکہ چوخ قرنلر مندن قباق
گیچوب گیتدی» و اونلار بو حالہ کیمی محشور اولمادیلر سیزگ بوسوزگردن من
اینجیدیم «و آتایلہ آتاپناہ آپارار و استغاثہ ایدر اللہ» کہ اولادی ایمانہ گلہ و اولاد لری نہ
دیہلر «وای اولسون سگا ایمان گتور» قیامتہ و محمد گتورن قرآنہ «حقیقتہ اللہک
و وعدہ سی حق در» حشر نشر شک سز گلہ جک اونلارگ جوابندہ اوغول «دیر کہ
دگلدر قرآن مگر گیچمش آدمارگ اسانہ لری (۱۸) اونلار او کسلردر کہ عذاب
کلمہ سی اولنرہ سزاوار اولدی اونلاردن سابق گیچوب گیدن جن و انس طائفہ لرنک
ایچندہ» کہ اونلرہ عذاب نازل اولدی «حقیقتہ اونلر زیانکار لرایدیلر» نیجہ کہ گیچمش
وقندہ بوگونہ سوزی دانشانلارہ عذاب نازل اولدی بولنرہ وعدہ عذاب نازل اولار

دَرَجَتٍ مَّاعَمَلُوا وَلِيُؤْتِيَهُمْ اَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (۲۰) وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ اِذْ هُمْ يُطَبَّأُونَ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ (۲۱) وَاذْكُرْ اِخْعَادًا اِذَا نَذَرَ قَوْمُهُ بِالْاِحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ السَّنَدُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ اَلَا تَعْبُدُوا اِلَّا اللّٰهَ اِنِّيْ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ (۲۲) قَالُوا اجْتَنِبْنَا لَئِنْ كُنَّا عَنْ الْهَتَفَاتِنَا بِمَا لَعَدْنَا اِنْ كُنْتُمْ الصّٰدِقِينَ (۲۳) قَالَ اِنَّمَا اَلْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَابْلَغَكُمْ مَا اَرْسَلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي اَرِيكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ (۲۴) فَلَمَّا رَاَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ اَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مِّمَّنْ طَرَفْنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيْهَا عَذَابٌ اَلِيمٌ

۱۹) وجميع مؤمنر ایچون» یا اینکه اطاعت ایدن وایتمین لرگ هر بری سندن اوتری «درجه لر وارد نیاده عمله گنورد کلری عمل مقابله و الله اولار اعمل لرینگ مزدلی تمام و کمال ویرر اولار ظلم اولمازلار (۲۰) و اوگونه کاهلر گوستریلر» یا اینکه اولار داخل اولارلار «اوده اولاره دیرلر سیز اوز گنرگ لذت طعاملر گزی دنیا گزده آپاردگز» و هاموسنی صرف ایتدگز «واونیه لذت آپاردگز» آخرته هیچ شیئی قالمادی «پس بوگون رسوا ایدن عذاب ایله جزا ویریلر سگز اوجهقه که سیز دنیاده ناحق یرده تکبر لک ایدردیگز» حقه بویون قویمازدگز «واوسیه که سیز فاسق اولوب خارج اولدگز» اللهک اطاعتندن (۲۱) یا محمد اهل مکیه «عاد قومنگ فرداشی هود پیغمبری یادایت ایلکه اوز قومی اللهک عذابیه احقاقیده» قوملق یرده که عبارتدر یمنده عمان ایله حضرموت آراسنده «قورخوزدی واوندن اقل و صوگره قوخوزان پیغمبر لر اوز قومی قورخوزان کیمی اوز قومی دعوت ایدوب دیدیکه «عبادت ایتمیوگ مگر الله بدرستیکه من سیزه بیوک گونگ عذابندن قورخورام (۲۲) دیدیلر آیاسن گلوبسن که بزی اوز الله لاریزدن قایتاراس پس گنور بزه وعده ایتدیگک عذابی اگر سن دوغری دینلردن سن» بزایمان گنورمه سک بزه عذاب نازل اولاجا قدر (۲۳) «هود دیدیکه علم الله یاننده در» عذاب گوندرمک و قتنی اوزی بیلور «ومن بتوره رم اوسوزلری که من اونیه گوندر یلمشم» سیزگ طرف گزه امان کورورمکه که سیز بیلمین قوم سگز» صلاح گزی و ضرر گزی بیلمیور سگز (۲۴) «ایلکه عذابی گوردیلر» که بولود کیمی گوگک اظرافنده «کین لنوب اوحالده که اولارگ چوللرینه و صحرا لرینه طرف گلوردی» بربرینه بشارت ویردیلر که نیچه ثیلدر یاغش یاغمیوب ایندی یاغش گلور «دیدیلر بولوت بزه طرف گلوب یاغش یاغدیراجاق» الله تعالی اولاری ردایدوب بیورور یاغش

(۲۵) تَدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا بَرَىٰ إِلَّا أَسْمَاكُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ (۲۶) وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَبَصَرًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (۲۷) وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حولَكُم مِّنَ الْقَرْيَةِ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (۲۸) فَلَوْلَا نَصَرَهمَ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قَرَابَانَا إِلَهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ أَفْكَهُمُ وَمَا كَانُوا يَفْقَهُونَ (۲۹) وَأَذْصَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصَتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِينَ (۳۰) قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كَذِبًا أَنْزَلَ مِنْ عِندِ مَوْسَىٰ

دگلدر «او عذاب در که سیزاونی تیز ایستیوردگژ سیز گوردگژ بولوت ییلیدر که اوندہ دردناک عذاب وارد (۲۵) اوییل هلاک ایدر جمیع شیئی لری اونلارگ اللہنگ امری ایله پس صباح ایتدیلر بر حالده که» اونلارگ مال لرندن وجانلارندن «گورونمندی مگر اونلارگ مسکنلری» حیوانلر و آدملر هاموسی هلاک اولدیلر «هاییلہ بز جزا ویرہ ریک گناه کار قوملرہ (۲۶) بزاونلارا اوگونه قوت و قدرت ویردیک که سیزہ اونوع قوت ویرمدیک» بدن، جسم، مال و عمرگ چو خلقی ایله «اونلارا قولاق، گوزلر و قلبلر یار اتدیق» اما حقی گورمدیلر و ایشتمدیلر و آنلامادیلر «صوگرہ اونلارگ قولاقی ونہ گوزلری ونہ قلبلری» اللہگ عذابندن «بر شیئی دہم ایتمدی اوسببہ کہ اللہگ آیہ لرینی انکار ایتدیلر و استہزا ایتماکرنگ جزاسی اونلاری احاطہ ایتدی» (۲۷) «وہر آیتہ بز هلاک ایتدیک (ای اہل مکہ) سیزگ اطراف کژدہ اولان قریہ لر دن» ہود قومنی کہ یمندہ ایدی و صالح قومنی کہ حجر دہ و لوط قومنی کہ شام بولندہ ایدی «و تکرار ایتدیک اوز آیہ لریمزی» گاہ معجزہ عنوانیہ گاہ هلاک ایتماک، گاہ نعمتلری یادہ گتورمک و بوندن غیری سببارہ گورہ «شاید کہ اونلار قایدالار اللہ طرفہ (۲۸) نیہ اونلارہ نصرت ویرمدی اواللہ لار کہ حقیقی اللہ دن غیری اوزلرینہ اللہ اخذ ایتمشدیلر» و بیلہ گمان ایدردیلر «اونیلہ اللہہ یاخونلق ایدردیلر بلکہ اواللہ لار اونلاردن یوخ اولدی» و ہیچ نفع و فایدہ ویرمدی «و بودر اونلارگ یالانی و بہتان دیدیکری سوزگ اثری

(۲۹) یادگا گتور یا محمد اوزمانی کہ جندن بر طائفتہ نی سن طرفہ دولدر دیک» سن قرآن اوخویان وقتہ «قولاق آسوردیلر قرآن اوخوماقہ» حضرت پیغمبر عکاظہ بازارینہ گیدن وقت بطن نخلہ آدلانان یردہ «ایلکہ حاضر اولدیلر پیغمبرہ» یاقرآنہ و حضرت باشلادی قرآن اوخوماقہ جنلرگ بعضی سی بعضی سنہ «دیدیلر ساکت اولوگ»

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ (۳۱) يَاقَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَاعْبُدُوا
 بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (۳۲) وَمَنْ لَا يَجِبِ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ
 فِي الْأَرْضِ وَاسْأَلْهُ مِّنْ دُونِهِ أَوْسِيَاءَ أَوْلَتْكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (۳۳) أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي
 خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَكُنْ يَخْلُقْهُنَّ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 (۳۴) وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبَّنَا قَالُوا فَذُقُوا
 الْعَذَابَ بِنَاكُمْ كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (۳۵) فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُم

قرآنک سسنی ایشیدگ «ایلکه قرآن اوخونماق تمام اولدی اولر قایتدیلر اوز
 قوملرینگ طرفنه قورخوزان حالده» اوز قوملرنی اللہک عذابیلہ (۳۰) «دیدیلر ای بزیم
 قوممز بدرستیکه بزیر کتاب ایشتدیک موسی دن صوگره نازل اولوب در تصدیق ایدندر
 اوزندن قبات اولان کتابلاری حق و دوزیوله هدایت ایدر» که او یول ایله گیدن بهشته
 یتشر. (الفصه) ابوطالبک وفاتندن صوگره اهل مکه حضرتی چوخ اینجتمکه گوره حضرت
 طائفه تشریف آپاروب طائفک ییوکلرندن اوچ نفری گوروب اونلاری اوز دیننه
 دعوت ایتدی بریسی دیدی که من کعبه ننگ اورتوگنی اوغورلامش اولوم اگر سن
 حق پیغمبر سن ایسه او بریسی دیدیکه اللہ سندن باشقه آدم تابمادی پیغمبر لکه گوندرمکه
 هر بریسی بوگونه سوزله حضرت اذیت ایدوب حضرت اونلارک ایمانندن ناامید
 اولوب مکمه قایدان وقتده کیجه وقتی نماز قیلاوردی و نمازده قرآن اوخویوردی
 نصیبین جنلرندن حضرتک قرآن اوخومق سسنی ایشیدوب ایمانه گلدیلر و گیدوب اوز قوملرنی
 دین اسلامه دعوت ایتدیلر (۳۱) «ای بزیم قوممز قبول ایدیک اللہک طرفنه دعوت ایدن
 پیغمبری و اوکا ایمان کتورگ تاینکه سیزگ گناهکزی باغشلیه و در دناک عذابدن سیزه امان ویره»
 (۳۲) «وهرکسه اللہ طرفنه چارانی قبول اتمیه اللہی یرده عاجز ایدن دگلدر» قاجوب
 قورتلر لابلمز «واونگ ایچون اللهن سوا دوستلر یوخدر» که عذابی اونلاردن دفع
 ایده «اونلار آشکارا ضالته درلر» جنلرگ سوزی تمام اولدی (۳۳) «آیا بلمورلر که
 او اللہ که گوگلری ویری خلق ایتدی و اونلاری خلق ایتمکدن عاجز قالمادی
 یابور و لمادی بوگونه صفتده اولان اللہ قادر در که اولی لری دیر یلده بلی اللہ هر شئیته
 قادر در (۳۴) اوگونه کافر لر اوده داخل اولارلار» اونلار ایدیلر «آیا بو حق دگل
 ایدی» و پیغمبر لر بوگونه گونی سیزه خبر ویرمه مشدیلر «دیر لر بلی آند اولسون بزیم
 اللهمزه حق در» اللہ تعالی بیورار «پس دادگ اللہک عذابنی اوسبیه که سز کافر اولدگز»

كَانَ يَوْمَ يَوْمٍ مَّيُودُونَ لَمْ يَلْبِسُوا السَّاعَةَ مِنْ نَهَارٍ بَلَغَ قَهْلُ يَهْلِكَ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ

اللہ کی قدرت و نعمت (۳۵) » پس صبرایت یا پیغمبر نجات کے لئے اولوالعزم پیغمبر صبر اختیار کرنا اور نارا عذاب گنہگاروں کے لئے عذاب وعدہ سی ویریلن گونی گورر لر ایلہ گمان ایدر لر کہ گویا دنیا دہ فالپیو بلر مگر گولدن برساعت یعنی عالم برزخک یا قیامت گونٹگ اوزونلقی نٹ مقابلندہ دنیا دہ انتدیگری عمر نظر لرینہ چوخ آز گلر اللہ تعالیٰ بیورور » بوقرآن یقور مکر سیزہ اللہ طرفندن اولان موعظہ لر ی آہا لاک اولار مگر فاسق قوملر » و عذاب اولار ایتشر یعنی عذاب واقع اولماز مگر عاصیلرہ واللہ کی امرندن چخانلارا

سورۃ محمدص (۳۸) آیہ در مدینہ نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حزب

(۱) الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ (۲) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَأَمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ (۳) ذَلِكَ
بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَالَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ

(۱) اوکسر کہ اللہ کا پر اولدیلر و خلقی اللہ کی بولندن منع ایتدیلر » قویما دیلر ایمانہ گلمگہ و پیغمبرہ اعتقاد ایتمگہ » اللہ تعالیٰ اولرگ عمل لرینی ہیج ایتدی » کہ اولارگ اعتقاد نہ گورہ او عملر آخرت و دنیا لرینہ نفع ایدہ جک ایدی (۲) » اوکسر کہ اللہ ایمان گتور دیلر و یخشی عملر ایتدیلر و محمدص نازل اولان قرآنہ و احکامہ ایمان گتور دیلر کہ اوکا نازل اولان حقد و اولرگ اللہ کی طرفندن نازل اولوبدر اللہ تعالیٰ اولرگ گناہ لرینگ اوستنی اورتدی و کیچمش گناہ لرینی باغشلا دی و حال لرینی اصلاح ایتدی » دنیا دہ دشمن لرینہ غالب اولوب آخرت دہ بہشتہ یقشر لر (۳) » بوہدایت و ضلالت اوسبہ در کہ کافر لر باطلہ تابع اولدیلر اما مؤمنلر حقہ تابع اولدیلر » اللہ کی طرفندن اولان توفیق ایلہ » ہا بیلہ اللہ تعالیٰ اولرگ مثل لرینی اولرہ مثل اورار » مؤمنہ مؤمن مثلی و کافرہ کافر مثلی گتورر اولاری فالدیر مق ایچون (۴) » ایمؤمنلر ایلکہ سیز کافر لرہ ملاقات ایتدگز اوروگ اولارگ بوینولی » و اولاری اولدور وگ » اوز مالہ دیک کہ آغیر

أَمْثَالَهُمْ (۴) فَأَذَاقَهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضْرَبَ الرَّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثْبَتْتُمُوهُمْ فَشَدُّوا الْوَتَقَ فَأَمَّا نَسَبُهُمْ وَأُفْدَاءُهُمْ حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ (۵) سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ (۶) وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ (۷) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ (۸) وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَاءَ لَهُمْ وَاضْلَ أَعْمَالُهُمْ (۹) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَحَبَطُوا أَعْمَالَهُمْ (۱۰) أَفَلَمْ يَسْجُدُوا لِلْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا (۱۱) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ

ایده سگزر اونلاری» چوخ قتل وزخمدار اتمک ایله «ایلیکه اونلری اسیرایتدکز اونلری محکم باغلیون» که قاجا بیلمه سونلر اسیر ایدندن صوگره «یامنت قویوب آزاداید سگزر یا اینکه فدیله آلا سگزر اوزمانه دیک که اهل جنک دعوا سلاحنی اگینلرندن چخاردوب یره قویارلار» یعنی دعوا تمام اولانه دیک «بودر الله گ امری و اگر الله ایستیه هرآینه انتقام آلا کفاردن» اونلاری هلاک اتمک ایله اما الله امرایدیر سیزی دعوایه دین اسلامی احیا اتمک ایچون «تا اینکه بمضگزی بمضگزیله امتحان اید» که اطاعت ایدنله ایتمین معلوم اول «واوکسلر که الله یولنده و جهادده قتله یتشدیلر الله تعالی اونلرگه عمنای باطل ایتمز» دنیاده آدلاری یخشایق ایله ذکر اولوب و آخرتده شهید ثوابی اونلر یقشر

(۵) «تیزلیک ایله الله اونلاری بهشته و ثوابه هدایت ایدر و اصلاح ایدر اونلارگه حالنی» هم دنیاده هم آخرتده (۶) «اونلاری بهشته داخل ایدر که اونگ تعریفنی دنیاده گورمه مش مؤمنلره تانیدوب» یا اینکه مؤمنلره بهشته گتمک یولنی الله تعالی تانیدوب دلیلله احتیاجلری اولماز (۷) «ای مؤمنلر اگر الله گومک ایده سگزر» اونگ یولنده جهاد و پیغمبرینه گومک اتمک ایله «الله تعالی سیزه گومک ایدر» که دشمنلره غالب اولار سگزر «و ثابت ایدر سزگ قهر لرگز» که قلبلر شجاعتلو و قوتلو اولار (۸) «واوکسلر که کافر اولدیلر پس هلاکت اولسوگ اونلاره و اونلارگه ایاقلاری یردن سوروشدی» و اوزلری دشمندن قورخان اولدی «والله باطل ایتدی اونلارگه عمللرنی (۹) بو هلاکت اوسببه درکه ناخوش دوتدیلر اوزادیکه الله نازل ایتدی» پیغمبرینه قرآن و احکامدن و اونلره مخالفت ایتدیلر «والله اونلارگه عمللرنی هیچ ایتدی (۱۰) آیا کافر لر لریرگ یوزینده سیر ایتمورلر که باخوب گورسونلر که نیجه اولدی اوکسلرگ آخری که اونلاردن قیاق واریدیلر» اونلارا پیغمبر گوندیرلیدی اونگ سوزنه باخمادیلر «والله اونلاری

لَا مَوْلَى لَهُمْ (۱۲) اِنَّ اللّٰهَ يَدْخُلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرٰى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَتَمَتَّعُوْنَ وَيَكْلُوْنَ كَمَا تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنّٰارُ مَثْوٰى لَهُمْ (۱۳) وَكَانَ مِنْ
قَرِيْبَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرِيْبِكَ الَّتِيْ اَخْرَجْتَكَ اَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ (۱۴) اَفَمَنْ كَانَ عَلَى
بَيْتِهٖ مِنْ رَبِّهٖ كَمَنْ زَيْنَ لَهُ سَوْءَ عَمَلِهٖ وَاتَّبَعُوا اَهْوَاءَهُمْ (۱۵) مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ
الْمُتَّقُوْنَ فِيْهَا اَنْهَارٌ مِنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَاَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهٗ وَاَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ اَزْدًا لِلشّٰرِبِيْنَ
وَاَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُّصَفٰى وَلَهُمْ فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ

هلاک ابتدی» یا پیغمبر سگا «اینانمیا» لارا اونگ گیمی عذاب وارد اولار
(۱۱) بو عذاب اوسبهدر که الله اوکسلرگ دوستی در که اوگا ایمان گتوردیلر و بدرستی که
کافر لرگ دوستی یوخدر» که عذابی اونلاردن دفع اید» (۱۲) «الله داخل ایدر اوکسلری
که الله ایمان گتوردیلر و یخشى عمللر ایتدیلر او بهشته که اونگ آلتندن نهر لر آخر
واوکسلر که کافر اولدیلر آزدت دنیاده نفع بردار اولارلار» و اونلارگ خاصیتی
حیوان گیمی در «لذت آپار لر و بیر لر نجه که چارپالر ییر» قصدری آنجق ییوب
ایچمکدر ایلکه اولدیلر «اود اونلارگ آرامگاهیدر» ایلکه حضرت پیغمبر مگدن
مدینه هجرت اتمک ایستدی مکه ننگ ایوبنه باخوب آغلبوردی بوآیه نازل اولدی:
(۱۳) «چوخ اهل قریه واردر که شدتلو ایدیلر قوت جهتنه سنک قریگ مگنک اهلندن
که سنی قریه دن اخراج ایتدیلر و بز اونلاری هلاک ایتدیک پس اونلار ایچون گوتمک
ایدن یوخدر» پس بو قریه ننگ اهلی نه به امیدوار اولورلار که اونلار هلاک اولمیا جقلار
(۱۴) «آیا اوکسه ظاهرده حجت ردلیل ایله اولا اوز الله ننگ طرفندن» یقین اید
دیننگ صحتی «اوکس گیمیدر که اونگ پیس عملی اوگا زینتلو گورونه» و شیطان
اونی یولدان چخاردا «واوز خواهش لرینه تابع اولالار» اقلمخی عبارتدر مؤمنلردن
ایکمجه عبارتدر منافقلردن یقینا یوایکی طائفه ننگ احوالی قیامتده بر طریق ایله اولماز
(۱۵) «او بهشتگ وصفی که پر هیزکار لر و عده اولونوب ییله در که اوند» نهر لر وار
که سوینگ رنکی وایی تغییر تایمیوب و نهر لر وار اوگونه سوددن که طعمی تغییر
تایمیوب» ترش و بدطعم دکلدر «و نهر لر وار شرابدن که لذیذدر ایچنلر ایچون»
که اوندن اذیت چکملر نجه که دنیا شرابندن اذیت چکرلر و عقلری زایل اولار «وصاف
بالدن نهر لر وار» که مومی و غیرى قاریشقی یوخدر «واونلار ایچون بهشته جمیع
میوه جاتندن واردر» خواه آدنی بله لر خواه بلمیه لر بونلارگ هاموسیله برابر اونلاردن
اوتری «باغشاللق وار اونلارگ اللهی طرفندن» اوکسلر بوگونه نعمتلر ایله لذت

وَسَقُومَاءَ جَمِيعًا قَطَعَ أَمْعَاءَهُمْ (۱۶) وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ
 (۱۷) وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَاتَّبَعَتْهُمْ تَقْوِيَهُمْ (۱۸) فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ
 أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهَا (۱۹) فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لَذُنُوبِكَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوِيَكُمْ (۲۰) وَيَقُولُ الَّذِينَ
 آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ

چکرلر «آیا او کس گیمی در که او کس همیشه لیک اودده قالا قاینار سوايله سیراب اولارلر ایلکه اوسوئی ایچدیله اولارلرک باغرساقلارنی پارچه پارچه ایدر (۱۶) اونلاردن اوکس واردرکه قولاق آسارلر سکا» که سنگ قرآن اوخوماقکی ایشیده لر «ایلکه سنگ یاندن چیخارلر دیرلر اوسکرلرکه اولرله علم ویریلوب» مؤمنلرک اهل علم و معرفت لرینه بونی دیدیلرکه «پیغمبر نه دیدی بوندن فباق» دیدیکی سوزلری نر آنلامادیک بوسوزی استمزا ايله دیوردیلر «اونلار اوکسلردرکه الله تعالی مهربوب اولارلرک قابلرینی واونلار اوز خواهش لرینه تابع اولدیلر» ومیل اتمه دیلر اوطرفه که دلیل وحق دلالت ایدیر اونلرک دوغریلقنه (۱۷) «واوکسلرکه هدایت تاپدیله لر» پیغمبردن ایشندیکری سوزلر ایلله «الله اولنلرک هدایقنی آرتوروب برهیزکارلاق لرنگ مزدنی ویردی (۱۸) «آیا اونلار منتظر اولارلار» یعنی منتظر اولمازلار «مگر قیامت که اونلارا غفله گلر حقیقتده قیامتک علامتلی گلدی» اوجمله دندر حضرت پیغمبرک ظهوری «قیامت بردن گلن زمانده اوگونکه گونی یادلرینه کتورمک اولرله تنوع ممکن اولار» و قیامت قائم اولاندانصوکره ایمان کتورمک فائده ویرمز (۱۹) «بییلگن که الله یوخدر مگر حقیقی الله واستغفارایت اوز گناه لرکا» بولوع خطاب پیغمبره اوندن اوتریدرکه امت اوکا تبعیت ایدوب استغفار ایتسونلر که پیغمبر گیمی بزرگواره امر اولونا استغفار اتمکه عاصی بنده لرله بطریق اولی امر اولار «واستغفارایت مؤمن گشیلره ومؤمن عورتلره» که الله اولنلرک دعاسنی قبول اتمه سه یقین سنگ دعاکی اونلارلرک حقنده قبول ایدر «دنیا ده سیزک دولانلق یرکزی و آخرتده قایداجاق یرکزی الله تعالی ییاور» که آخرتده بهشته گتملوسنرک یا جهنمه (۲۰) «مؤمنلر دیرلر نیه بر سور نازل اولمادی» چونکه قرآن نازل اولماقه چوخ حریص ایدیلر که احکامی دیندن تیز تیز خبردار اولسونلار یا اینکه جهاد باره سنده «ایلکه بر محکم سور نازل اولدی» که دلالت ایدر جهاده «واونده دعوا اتمک ذکر اولونا سن گوررسن اوکسلری که اونلارلرک

مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشَى عَلَيْهِ مِنْ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمْ (۲۱) طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا
عَزَمَ الْأَمْرَ فَلَوْ صدَّقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ (۲۲) فَبَلَّ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ
وَتَقَطُّوا أَرْحَامَكُمْ (۲۳) أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ
(۲۴) أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا (۲۵) إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِمْ
مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَى لَهُمْ (۲۶) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا هُوَ
مَنْزِلُ اللَّهِ سَنُنَبِّئُكُمْ فِي بَعْضِ الْأُمُورِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَسْرَارَهُمْ (۲۷) فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ
يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ (۲۸) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا اسْتَحْطَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ

قلب‌پرینده نفاق ناخوشاقتی وار سنا باخارلار اوکسک باخماقی گیدی که اوکسا اولوم
یهوش لکی گله پس هلاک اونلره سزاوار اولسون» (۲۱) جهاده تکلیف ایدن زمان
«اطاعت‌اتمک و بخیی سوز دانشماق» که قولاق آسان اوندن رنجیده اولمیه، خشی
ایشدر «ایلدکه دعوا سوزی یقین اولدی» سوزلرندن عدول ایدرلر و وعده لرینه وفا
ایتمزلر «واگر دوغری دیله الله هرآینه یخشی اولاردی اونلاره» نفاق اتمکدن
(۲۲) «ای منافق‌لر اگر سیز والی‌لر اولاسکز امیدکز وارکه یر یوزبنده فساد ایدسکز»
رشوت آماق وفان توگمک ایل «و قطع ایدسکز بربرگزک قوم لقنی» نهجه قریش
قتل اتمک ایستدی بوآیه بنی امیه حقنده نازل اولوبدر که خیال اتمشدیلر اگر سلطنت
اونلارا یتشسه بیغمبرک یاخون قوملرندن انتقام آلالار (۲۳) «بونلار اوکسلردر که
الله اونلره لعنت ایتمدی» و رحمتندن اوزاق ایتمدی «پس الله اونلارک دیلارینی لال
وگوزلرینی گوز ایتمدی» نه حق دانشارلار و نه گوزلر (۲۴) «آیا فکر اتمزلر قرآنی»
واوندن عبرت گوتورمزلر «یا اینکه اونلارک قلبلرینده قفل‌لر وار» هرگز آچیلماز
که قرآنه باخوب فکر ایدلر (۲۵) «بدرستیکه اوگسلر که دالاری طرفه فایتدیلار» و ایمان دن
دونیدیلر که ظاهرده ادعای اسلام ایدیردیلر باطنده حالت کفرده قالمشیدیلر یا بیغمبرک
اوصافنی بیله بیله ایمان گتورمیوب گفر حالنده قالدیلر «اوندن سوگره که اونلارا
هدایت آشکار اولدی شیطان اونلارک عمللرینی زینتلو گوستردی و اوزون اوزاق
آرزویه سالدی (۲۶) بواوزون آرزویه سالماق اوجهته درکه منافق‌لر الله نازل ایتمدیکی
قرآنی واحکامی خرشلامیان یهودیلره دیدیلر که بزیتیزلیک ایله بعض ایشارده سیزه
اطاعت ایدریک و محمدی اولدورمکده سیزله یولدش اولاریق والله اونلرک سرلرینی بیلر
(۲۷) «پس نهجه اولار اونلارک حالی اووقنکه اونلاری ملائکه‌لر قبض روح ایدلر
اونلارک یوزلرینه و دال‌لارینه اورارلر (۲۸) بواورمق اوسیه در که اونلار تابع

فَاحْطَبْ أَعْمَالَهُمْ (۲۹) أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ
 (۳۰) وَلَوْ نَشَاءُ لَارِينَاكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسْمِئِهِمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ
 (۳۱) وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَنَّكُمْ بِمَا أَخْبَارَكُمْ (۳۲) إِنَّ الَّذِينَ
 كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ جِدَابَتَيْنِ لَهُمْ أَلْهَى لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا
 وَسَيُحِطُّ بِأَعْمَالِهِمْ (۳۳) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تَبْطُلُوا
 أَعْمَالَكُمْ (۳۴) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَفِرَّ اللَّهُ
 لَهُمْ (۳۵) فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتْرِكَ أَعْمَالَكُمْ

اولدیلر گناه عمللره که الله ناخوش گلد «اونلار ناخوش دوتدیلر الله رضاسنی»
 که ایمان و طاعتدر «پس الله باطل ایتدی اونلارگ عمللرنی» که عمله گتوردیلر اوز
 گه انلرینه مطابق صدقه و غیره عمللردن (۲۹) «آیا اوکسلرکه اونلارگ قبلرینده نفاق
 ناخوش ملقی وار بیه گمان ایدرلر که الله اونلرگ عداوتنی و مؤمنلره اولان یس
 خیاللرنی خلقه آشکارا تمز (۳۰) و اگر یز ایسته سک هرآینه سکا اونلاری گوستره ریک
 و اونلاری تانیارسان اونلارگ علامت لری ایله و البته اونلری تانیارسن سوزلرنی
 دانشماقله» و سوزلرگ مضموندن نفاقلرنی بیلرسن «والله سیزگ عملگزی بیلر»
 (۳۱) «وهرآینه سیزی یز امتحان ایده ریک» امتحان ایدن کسگ معامله سی کیمی معامله ایده ریک
 «تأینکه سیزدن جهاد ایدن کسلری و صبر ایدنلری بیلگ و سیزگ خبر لرگزی دخی
 بیلک» که آبادید یگنر سوزلره عمل ایدرسنر یانه (۳۲) «اوکسلر که کافر اولدیلر
 و خلقی الله بولندن ساحلادیلر و پیغمبره مخالفت ایتدیلر هدایت اونلره ظاهر اولاندن
 سوگره بوکسلر الله بر شیتی ضرر ویرمزلر» بلکه اوزلرینه ضرر ویررار «وتیز لیک
 ایله الله اونلارگ عمللرنی باطل ایدر» (۳۳) «ای اوکسلرکه ایمان گتوردیلر اطاعت
 ایدگ الله و پیغمبره» و اونگ قولنی قبول ایدیگ «واوز عملگزی باطل اتمیوگ»
 (۳۴) «اوکسلر که کافر اولدیلر و خلقی الله بولندن منع ایتدیلر» گاه و سوسه و گاه و زور یله
 «سوگره کافر لکده اولدیلر البته الله اونلاری باغشلاماز (۳۵) پس سست و ضعیف
 اولمیوگ دعوان و کفاری مسالمه و مصالحیه جاغرمیون و حال انکه سیز غلبه ایدن
 و اینلاردن اوجاراق سکر غلبه جسمته و الله سیز ایله در» دشمنگزه غلبه اتمگه سیزه
 کومک ایدر «و البته الله سزگ عملگزی ناقص اتمز» ثواب ویرمکده بوآیه هاموسی خبردر
 الله طرفندن مؤمنلرگ دعوا ده غلبه اتمگه (۳۶) «بودر و بولندن غیره دگلدر دینلرگ

(۳۶) اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَمَلَبٍ وَلَهُوٌّ اِنَّ تَوٰمِنُوْا وَتَتَّقُوْا يُؤْتِيْكُمْ اَجْرَكُمْ وَلَا يَسْئَلُكُمْ اَمَّا لَكُمْ
(۳۷) اَنْ يَسْئَلَكُمْ مَوْهَابِ فَحُكْمُكُمْ تَبَخَّلُوْا وَيُخْرِجْ اَضْفَاكُمْ (۳۸) هَآلَا اَنْتُمْ هٰؤُلَاءِ تَدْعُوْنَ
لَذَنَّهُ قُوًى فِى سَبِيْلِ اللّٰهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَلَا يَمْلِكُ يَخْلُ عَنْ نَفْسِهِ وَاللّٰهُ الْغَنِىُّ وَاَنْتُمْ
الْفُقَرَاءُ وَاَنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُوْنُوْا اَمْثَلَكُمْ

دیر یلگی لهو و لعبدر، اوشاق اوینامقى كیمى تیز زائل اولاندر «واگر سیز ایمان
گتورده سکز و پرهیز ایده سکز الله سیزگ اجر گزى ویرر والله تعالى ایستمز سیزدن سیزگ
مال لار گزى» که هاموسنى الله یولنده تصدق ایده سکز یا اینکه پیغمبر سیزدن حق الزحمه
ایستمز (۳۷) «اگر الله سیزدن سیزگ مال گزى ایستیه و مبالغه ایده اوصور کده سیز
بخیل لیک ایدر سکز و ویرمز سکز اوصور کده سیزگ الله و پیغمبره دشمن اولما گزى
الله ظاهر ایدر» الله ایستدیگنى سیز ویرمینده الله دشمن اولوب دشمنى دفع اتمک واجب
اولا جاقدر اما الله سیزدن چوخ آزیستور مال گزگ اون دن برینى و ایگر مى دن برینى
که اونک یولنده فقرايه ویرمز سکز و یا جهاده و مسلمان لرگ مصلحتى اولان یرلرده صرف
ایده سکز (۳۸) «خبردار اولوگ سیز اوکسر سگز که چا سز یلار سکز (محمدص سیزى
چا سزیر) که صرف ایده سکز الله یولنده پس سیزدن واردر اوکسکه بخل ایدر» و واجبى
زکوتى ویرمز «وهرکسکه بخیل لیک ایده حقیقتده اوزینه بخل ایدو بدر» اوجه ته که
هرکس هر قدر الله یولنده صرف اتسه ثوابى اوزینه یتشر «والله بى احتیاجدر» احتیاجى
سزگ مال گزیه یوخدر «وسیز محتاج لر سکز» الله «واگر اعراض ایده سکز» الله دن
واونگ پیغمبرندن «الله سیزدن غیرى قومى عوض ایدر» که الله که چوخ اطاعت ایدن
اولار لار «صوگره سزگ کیمى اولما زلار» که الله دن اعراض اتمزلر و سیزدن یخشى اولار لار

سورة الفتح (۲۹) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِیْنًا (۲) لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَاَخَّرَ وَبِمَنْ تَعْمَلُ عَلَيْكَ

(۱) یا پیغمبر بز سندن اوترى آشکارا فتح عمله گتور دیک «دین اسلامى اوجا لدوب
دشمن لرگى ذلیل ایتدیک (شان ترول) اشرف مخلوقات واقعه ده گوردیکه مکيه گیدوب

مسجد الحرامه داخل اولوب طواف وحق ایدیر هجرتک ۷مچی ئیلنده پیغمبرص
 اءحابه خبر ویروب امرایتدی که مدینه دن خارج اولسونلار پس مدینه دن چیخوب
 ذی الحلیفه منزله یتشدیلر عمره دن اوتری احرام باغلیوب ۶۱ دوه لحدن اوتری
 اوزیله برابر گتوردی وتلبیه دیه دیه مکه طرف روانه اولدی ایلمکه بو خبر قریشه یقشدی
 خالد ابن ولیدی ایکی یوز سواره ایله گوندردیلمکه داغلارگ باشنده کمین ایدوب
 قویمیلار حضرتی مکه یه طرف گلمکه ایلمکه اونلار یتشدیلر برگون حضرت ظهر نمازینی جماعتله
 قیلان وقتده خالد دیدیکه اگراونلار نمازده اولان وقت اونلاره حمله ایتسیدیک هرآیه
 اونلاره غلبه ایدردیک چونکه اونلار نماز لرینی هرگز کسمزلر اما بر قدر زماندن
 صوگره گنده اونلارگ بر نماز وقتی گله جک که گوزلرندن چوخ ایستلر ایلمکه نماز
 داخل اولدیلمر اونلاره حمله ایدریک پس جبرئیل نازل اولوب قورخی نمازینی
 گتوردی که سورئ سناک ۱۰۲ آیه سنده ذکر اولوندر ایلمکه ایکمچی گونی اولدی حدیبیه دنارل
 اولوب قریش طائفه سی لات وعزایه آندایچدیلمر که برنفرساق قالنجه قویمیلار پیغمبری
 مکه یه داخل اولماقه حضرت اونلارگ یاننه آدم گوندردیکه من دعوا دن اوتری گلمه مشم
 بلکه نلمشم عمره عمنی ایدم ودوه لری نحر ایدوب اتنی اونلاره ویروب قایدام. پس عروه
 بن مسعود ثقفینی که عاقللو کشی ایدی قریش حضرتک یاننه گوندردیلمر ایلمکه حضرتک
 قوللقنه یقشدی دیدی یامحمد سنک قومک آندایچوبلر که سنی مکه یه داخل اولماقه
 قویمیلار حضرت همان جوابی بیوردی عروه دیدی من بوگونه دیک گورمدیم برکیشی
 که سنک کیمی دوغری سوز دانسه پس قایدوب احوالی قریشه خبر ویوردی اونلار
 دیدیلر اگرمحمد مکه یه داخل اولاو عربلر بو احوالی ایشیده لمر هرآینه بزه ذلت گتورر
 وزیرم اوستمره جرئت ایدرلمر پس سهیل بن عمرو ی برنقرایلمر برابر حضرتک یاننه
 گوندردیلمر ایلمکه گلوب یتشدیلر دیدیلر یامحمد خواهش ایدریک که سن بوئیل مکه یه
 گلمیه سن وبزده سنک ایشکابا خاروق سنله عرب آراسنده ایش نهیره یتشر صوگره گلن
 ئیل تشریف گتور اوچ گون مکه ننگ حرمنی سنک اختیارگا ویره یلک اعمال عمره نی
 عمله گتوروب قایدارسان پس حضرت اونلارگ خواهشارینی قبول ایتدی اما اصحابک
 چوخنه بو صلح خونی گلمیوب حضرت عمر رض عرض ایتدی یارسول الله آیا برحق ودشمنم
 باطل دگلدر حضرت بیوردی بلی دیدی بوذلتی بزه نیه قبول ایدرسنر حضرت بیوردی
 که الله وعده ایدبر بگا نصرت ویرمگی وهرگز وعده سنده خلاف اتمز عمر دیدی اگرا
 قرخ نفر منله موافقت ایتسه من هرآینه بونلرایله دعوا ایدهرم آیاسیز دیمدگر که مسجد الحرامه
 داخل اولاریق وباشمزی قیرخدراریق حضرت بیوردی من دیمدیم که بوئیل داخل
 اولاریق دیدیمکه الله تعالی وعده ایدبر که من مکه نی فتح، سعی وطواف ایدهرم ایلمکه
 بونوع سوز لرگ ذکر ی چوخ اولدی حضرت بیوردی که اگراصلحی قبول ایتبرسنر

پس اونلارایله دعوا ایدوڭ بعضی حدیثلره گوره ایلکه اصحاب قریشه حمله ایتدیلر
 حضرتک اصحابی آزمدمده مغلوب اولوب پیس حال ایله قاچدیلر و حضرتک قباقدن
 گنجیدیلر حضرت ییوردی یاعلی قلجی گوتور قریشی دفعات حضرت علی قریشه حمله
 ایدوب اونلاری گرو قایتاردی قریش دیدیلر یاعلی آیامحمد صبره و یردیگی سوزدن
 پشیمان اولوب علی ۴ ییوردی پشیمان اولمیوب پس اصحاب حضرتک خدمتته گلوب
 عذر ایسته دیلر ییوردی آیاسیز اوکسلر دگلستکرکه بدر دعواسنده الله یالوارور دگراوڭا
 گوره الله تالی ملانکه لری سیزه کومگه گوندردی آیاسیز اوکسلر دگلستکرکه احد دعواسنده
 منی قویوب قاچدیڭز هر قدر چاغردیم سوزیمه جواب ویزمدڭز حضرت بربر اولارڭ
 قاچماقنی ذکر ایدوب ییوردی سیزه نه اولدیکه بوگون جرئت صاحبی اولدڭز اونلار
 اوز عملرینه پشیمان اولوب دیدیلر یارسول الله سیز هر شیئی مصاحت بیلسنڭز او صلاحدر
 پس سهیل بن عمرو حضرتک یانه گلوب دیدی یامحمد قریش سنگ امریکا راضی
 اولدیلر حضرت پیغمبر علی ۴ ی چاغروب ییوردی که مصالحه نامه یاز حضرت یازدی بسم الله
 الرحمن الرحیم سهیل دیدی بزرحمن ورحیمی تالمریق او قرار له یاز که بزیم اتالاریمز
 یازاردی یازگلن باسمک اللهم پیغمبر ییوردی یاعلی یاز او قرار له که سهیل دیور او دخی
 اللهم آدلارندن در پس حضرت علی ۴ یازدی: بو اوزاددر که اللهم پیغمبری محمد
 وقریشک ییوڭلری مصالحه ایتدیلر سهیل دیدی اگر پیغمبر اولماقنی بلسیدیک سنله
 دعوا ایتمز دیک یازگلن محمد بن عبد الله آبا اوز نسبندن نهرت ایدیر سن ییوردی من اللهم
 پیغمبری ام خواه سیز اقرار ایدسڭز خواه ایتیمه سڭز حضرت ییوردی یاعلی رسول الله
 سوزلی محوایت و محمد بن عبد الله یاز علی ۴ عرض ایتدی من ابداً سنگ آدڭی نبوتدن
 محوایت مرم پس حضرت مبارك الیله قرالیوب یازدی لر بو او مصالحه در که محمد بن عبد الله
 و اشراف قریش ایدوبلر و جمله شرطلرندن او ایدیکه اون نیل مدتی حضرتله اونلارڭ
 آراسنده دعوا اولمیه و قریش پیغمبرڭ دشمنلرینه کومک لیک ایتیمه و هر کسکه محمدڭ
 دینته داخل اولماختیاری وار هر کسکه ایستیه قریشک عهده داخل اوللا گنه ممکنر و هر
 کسکه محمدڭ یانه گلوب ایمان گتوره ولی سنگ اذنی اولماش گر کدر که حضرت اونی
 آتاسنه رایدیه و هر کسکه محمدڭ اصحابندن قریشک یانه گله حضرتک حق یو خدراونی
 گرو ایستمگه و اسلام مکده ظاهر اولوب اسلامه داخل اولانلاری هیچکس منع ایتیمیوب اذیت
 ایتیمه لر و بو نیل محمد قایدوب گلن نیل مکده داخل اولوب اوج گون مکده قالا و مسافر سلاحندن
 سوا باشقه سلاح اوزلرینه قبول ایتیمه لر پس مهاجر و انصار شاهد اولوب حضرت ییوردی یاعلی
 سن منم آدیمی نبوتدن محو ایتمه دڭ آندا ولسون او الله که منی حقه نبوته گوندروب
 سنگ ایچون ده بوگونه حادثه عارض اولاجاق. ایلکه صفین دعواسنده معاویه ایله او
 جنابڭ آراسنده مصالحه عمله گلوب ایکی نفر حکم ایدن کسلرڭ حکمنه راضی اولدیلر

حضرت یلزدیکه امیر المؤمنین علی و معاویه بن ابی سفیان مصالحه ایتدیلر عمرو غاص دیدی اگر بیز یلسیدیک که سن امیر المؤمنین سن هرگز سنله دعوا ایتمزایدیک یازگن علی بن ابی طالب حضرت بیوردی دوغری خبر ویردی بگا عموم اوغلی پیغمبر که بواحوالاتی نکایبوروب. خلاصه ایلکه مصالحه نامه یازیلدی بنی خزاعه قبیله سی ایاقه دوروب دیدیلر بن محمد ص عهدینده ایک بنو بکر دوروب دیدیلر زده قریش ایلله هم عهد اولدوق پس حضرت بیوردی باشگری قرخدیروگ و قربانلارگری کسون اصحاب راضی اولمیوب دیدیلر بزنجه نحر و حلق ایدک و حال آنکه طوا و سعی ایتمدیک حضرت بوسوزدن غمگین اولوب اوز حرم محترمه سی ام المؤمنین ام سلمه یه قومگ اذیتندن شکایت ایتدی ام سلمه عرض ایتدی یا رسول الله سن اوزوگ نحر و حلق ایت پس حضرت قربانلارینی کسوب باشنی قرخدیردی اصحاب دخی حضرته تبیعت ایتدیلر بعضی سی یقین بعضی سی شک ایلله ایلکه حضرت عملدن فارغ اولدی مدینه یه طرفه قایدوب تعیم منزلنده دوشمشدی اوکسلر که صلحی ناخوش دوتوردیلر حضرتک یائینه گلوب اوندن عذر ایستیوب استغفار ایتدیلر پس بوفتحدن عبارت فتح حدیبیه در که دعواسیز فتح عمله گلدی یائیکه عبارتدر فتح مکه دن بوفتحدک مختصر کیفیتی اودر که حدیبیه مصالحه سننده شرط اولمشدیکه هیچکس اوبری طرفک هم قسمنه تعرض ایتیمه بنی بکر و بنی کنانه طائفه سی ایلله که قریشک هم قسمی ایدیلر و بنی خزاعه قبیله سی آراسنده که حضرتله هم قسم ایدیلر سابقی عداوت و ازایدی اما پیغمبرک مبعوث اولماق سوزی خلق آراسنده منتشر اولوب اونلارک مجالی اولماشدی بربریلله دعوا ایتمکه بنی بکر قبیله سنندن برقر پیغمبری هجوایدوب بنی خزاعه قبیله سنندن برنفر اونو ایشیدوب بوهدیان دانشمقدن هر قدر اولی منع ایتدیه ممکن اولمیوب آخرده اولی دوگوب باش گوزینی قانه باتوردی پس اوشخص اوز قبیله سننه گیدوب خلقی هیجانه کتوروب بنی بکر قبیله سی گلوب بنی مدلجدن کومک لک ایستدیلر بنی مدلج قبیله سنکب آدملری اونلارک خواهشی قبول ایتدیلر بنی بکر قبیله سی کفار قریشک یانه گلوب اونلاردن کومک لیک ایستدیلر قریش دخی پیغمبرک عهدنی سندیروب بنی بکره سلاحله کومک لیک ایتدیلر حتی سہیل بن عمرو نیچه نفر اعیان مکه ایلله یوز لرینه نقاب سالوب بودعواده شراکت ایتدیلر بوخیال ایلله که محمدک بواحوالدن خبری اولماز ابوسفیان دیدیکه منم عورتم هنده واقعه سننده گوروبدر که حجون طرفندن مکه یه قان جاری اولور، من قورخورام که محمد بواحوالدن خبردار اولوب بودعوانی مندن گوره لازمدر که مدینه یه گیدوب پیغمبر بواشدن خبردار اولماش مدت مصالحه ننگ آرتماقنه سعی ایدم ابوسفیان مدینه یه یتشمه مش خزاعه قبیله سنندن عمرو بن سالم قرخ نحر ایلله گلوب حضرتدن استمداد ایتدیلر ایلکه حضرت بوخبری ایشقدی بیوردی یا الله بکا نصرت ویرسون اگر من بنی خزاعه یه کومک ایتیم بوخالده ابوسفیان مدینه یه یتشوب

مقصودینه یتشمیوب گرو قایتدی حضرت مکّه به طرفه حاضر لنوب دعا یتدی که پروردگارا
منم مکّه به گتمگیمی قریشدن مخفی ایت حضرت مدینه نگ اطرافنه کاغذگوندر دیکه رمضانگ
اوتلنده مدینه ده حاضر اولالار پس اون یکی مین نفرایله مکّه طرفه عازم اولوب مکّه نگ
دورت آقا جلقنه یتشوب قریش حضرتنگ گلمگندن خبردار دگل ایدیلر امامدینه یولنده
قراول قویمشدیلر ابوسفیان نچه نفرایله احوالی بیلیمکنن ایچون مکّه دن چیخوب ظهران
منزلنه یتشونده برداغک اوستنه چیخوب گوردیکه بیوک قوشون صحرا ده منزل ایدوب
واودیاندر وبلر ابوسفیان تعجب ایدوب دیدیکه بوقدر قوشون کیمگدر آندا ولسون
اللمه عرفه گیجه سنه اوخشیور بو طرفه او طرفه گیدیر دیکه بلکه براحوال اله کتوره
بو طرفدن عباس بن عبدالمطلب خیال ایتدیکه اگر بوقوشون غفلت مکّه به یتشه برنفری
دیری قویمیا جافدر ایستیوردیکه ارا که بیرینه گیمی گیدوب بلکه خلقی خبردار ایده که
گلوب عذر ایستیلر پس حضرتنگ مخصوصی قاترینه مینوب ارا که یتشونده ابوسفیانگ
سنی ایشیتدی که رفیقی ایله صحبت ایدیردی لر عباس ابوسفیانی چاغروب ایلکه بر برینی
گوروب تانیدیلر ابوسفیان احوالاتدن خبردوتوب عباس دیدی بودر اللهمک پیغمبری
اون یکی مین نفرایله مکّه به عازمدر ابوسفیان قورخوب دیدی آنام سکا فدا اولسون
یاعباس آیا ایشک چاره سی ندر عباس دیدی که منم قاتریمگ ترکنه سوار اول تاسنی پیغمبرگ
یانه آپاروب سندن اوتری امان ایستیم ایلکه ابوسفیان عباسگ ترکنه مندی هانسی طائفه نگ
یاندن گچوردیسه سسلنوردی لر کیمدر گیجه نگ بو وقتنده یول گیدن اما ایلکه حضرتنگ
قاترینه سوار اولمش گوروردیلر هاموسا کت اولوردی اما حضرت عمر ابوسفیانی
دال طرفدن گوروب دالنجه شتاب ایتدی اونی اؤلدورمگه عباس دخی مرکبی تندسورب
هرایکسی برمرته حضرتنگ خدمتته یتشوب عمر دیدی یارسول الله اذن ویر ابوسفیانی
اؤلدورم که بو حالده نه ایمان وار نه امان عباس دیدی یارسول الله من اوکا امان ویرمشم
پس ایکسنگ آراسنده طول و طولانی سؤال و جواب عمله گلوب آخرده ابوسفیان
ایمانه گلوب عباسه بیوردیکه بو گیجه ابوسفیانی اوز خیمنده قوناق ساخلا او گیجه عباسگ
خیمه سنده قالب ایلکه صبح اولدی مؤذن اذان دیدی ابوسفیان خبر آلدی بونه سسدر
دیدی خلقی نمازه تکلیف ایتمک علامتی در ایاقه دور دستماز آل گیدک نمازه ایلکه چوله
چیخدی لر ابوسفیان گوردیکه حضرت دستماز آلور اما صاحب قویمورلار که بر قطره
سویزه دوشه گوتوروب یوزلرینه مسح ایدیلر لر دیدی آند اولسون اللهم نه کسری و نه قیصرده
بو گونه جلال یوخدر ایلکه نمازدن فارغ اولدیلر عباس عرض ایلدی یارسول الله ابوسفیان
جلال طلبدر اولی قریش آراسنده بر منزلته مخصوص ایت بیوردی هرکس ابوسفیانگ
ایوبنه داخل اول امانده در هرکس حکیمگ ایوبنه داخل اول که مکّه نگ اشاقه سنده در
امانده در هرکس سلاحنی چخارده یا قهوسنی باغلیه یا مسجد الحرامه داخل اول امانده در

عباس دیدی یارسول الله قورخورام ابوسفیان مکّه یه گیدن دن صوگره مرتداولا رخصت ویرکه جمیع قوشونی اونگ نظرینه ویرم تا اینکه اسلامگ قوتندن خبردار اولاحضرت اجازه ویردی وجمیع قوشون یوزیوز، مین مین اونگ قباقدن گپجیدی ایلکه تمام اولدی عباس ابوسفیانه دیدی که گرک مکّه یه گیدوب فربشی قورخوداسن که مسلمان اولسونلار تا اینکه قتل واسیرلکدن خلاص اولالار ابوسفیان نفسی تنگه دوشمش مکّه یه گلدی جماعت اونگ یانه گلوب احوال خبر آلدیلر دیدی وای اولسون سیزه بودرمحمد لشگری دریانگ لپه سی کیمی موجه گلوب هاموسی دمیر و فولاده غرق اولوبدر که هیچکسک او نلرایله برابرلیک ایتمگه تابیی بوخدر بو طرفدن پیغمبرگ لشگری بربرینگ دالنجه گلوب ذی طوایه یتشدیلر صوگره حضرت زبیره امرایتدی که مکّه نگ یوخاری طرفدن گیدوب علمنی طواده نصب ایده و اویرده دایانا و خالدا بن ولیده امرایتدی که مکّه نگ اشاقه طرفنده دایانا بو قراره لشکره امر و یروب اوزی دخی تشریف گتوروب جحونده غسل ایدوب صوگره دوه یه سوار اولوب جماعت مهاجر و انصار له مسجد الحرامه تشریف گتوروب طوافدن صوگره بیتده اولان اوچ بور آتمش بنلره لنده اولان آقاجله اشارت ایدوب بیوردی (وقل جاء وزهق الباطل الخ) بتلردوشوب سرنگون اولوردیلر مگر نچه عدد بیوک بتلردن که دیوارگ اوستنده قلع واسطه سیله محکم ایتمشدیلر حضرت علی عرض ایتدی یارسول الله ایاقلارگی منم چکنمه قویوب قالخوب اوبتلاری سندیروگ حضرت بیوردی یا علی سن نبوت یوکنی گوتورمگه تا ایده بیلمرسن گل منم چکنمه چیخوب بتلری یوخاریدن اشاقه یه سال حضرت علی ایاقلارینی حضرت پیغمبرگ چکنمه قویوب قالخوب بتلری یره توگوب هاموسنی سندیردی امادیوارگ اوستندن دوشن و فتنده غایت اددن ناودان طرفندن اوزینی یره آتوب پیغمبر بوئی گورنده تبسم ایدوب بیوردی یا علی حالگ نه در آیا صدمه یتشدی سگا یانه عرض ایتدی یارسول الله هیچگونه صدمه یتشمدی حضرت بیوردی لیجه صدمه یتشردی سگا و حال آنکه اللهم پیغمبری سنی چکننده قالخروب وجبرئیل سنی اشاقه گتوردی پس حضرت مکّه اهلنه خطاب ایدوب بیوردی خیالگن زندر اوز حقگزده ونه گمان ایدیر سگز سهیل بن عمرو دیدی یارسول الله بخشی گمان ایدیریک اوز حقمزده سیز کریم گس سگز بو حالده بزده غابه ایدوب سگز نه اراده ایتسه سگز بزیم حقمزده عمله گتوره بیلر سگز بزیم هاموز سیزگ حقگزده پس لبک واذیت ایتشوک بوگونه سوزلردن دینده حضرت نهایت حیا سندن آغلیوب بیوردی همان اوسوزی دیورم که فرداشم یوسف اوز فرداشارلرنگ حقنده دیدی که بوگون سیزه هیچ گناه یوخدر وسیزدن انتقام آمارام بوگون الله سیزگ گناهلارگزی باغشلار والله رحم ایدندر والحاصل مکّه اهلی اسلامه داخل اولوب حضرت اویرگ بیوک لری ایلکه که چوخ اذیت پیغمبره ایتمشدیلر حسن اخلاق ایلکه رفتار ایتدی حتی ابوسفیانگ ایوینی امان گاه ایتدی . اما بویرده شهاب الدین ابی صیفی نگ برشعری.

وَبِهِدَيْكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (۳) وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا (۴) هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ الْبُكْرَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

خیال‌مه گلدی هرچند که تفسیر قرآن شیوه‌سندن خارچدر اما اونی ذکر ایتمه‌مکه هرگز قلم رضا ویرمیور. ملکنواکان العفوناسجیه و لما ملکتکم سال بالدم ابطح و حسبکم هذا التفاوت بیننا وکل انا عبد الذی فیہ ینضح بوشعر خطابدر پیغمبر علیه السلام طرفندن ابوسفیانہ و بنی امیه دیورکه زمانیکه بز صاحب اختیار اولدوق و مکهنی فتح ایتدیک سیزی عفو ایتدیک و جمیع قصیرگزدن گیکچدیک و سیزه باشقه امتیاز و یردیک که هرکسه سیزگ ایویگزہ داخل اولا امانده در و عفو ایتمک بزیم طیبعتمزددر اونی ترک ایدہ یلسر یک اما ایلکه سیز سلطنته یتشدگرمکه ده‌فان نہرکیمی جاری اولدی مکهنگ اهلنی حجاج و عبدالله بن زبیر دعواسنده تمام قردگرم و پیغمبرگ اوغلنی قومادگرم مکہ ده‌قالا که محل اماندر مجبور ایتدگرمکه دن فاجعه و آخر الامر کر بلا ده جمله اصحاب و اولادنی اولدور و ب حرمنی اسیر ایتدگرم بزایله سیزگ آرا گزده بو قدر فرق کفایت ایدر و قابک ایچنده هر نه اولسا خارجه اونی ترشح ایدر گلاب اولسا گلاب سیزار نجس اولسا نجس و الحاصل ایلکه حضرت پیغمبر مشرک لرگ بتلرینی سیندیردی مشرک لرگ آراسنده بوسوز منتشر اولدیکه محمد بو قدر اللہ لاری ضایع ایتدی اولدن گناهی چوخ اولان هرگز تابولماز اونگ مقابلنده خداوند عالم بیوردی یار رسول الله بوفتحتی سنگ حقتده عمله گتوردوک (۲) «تاینکه الله باغشلیا سنگ کیچمش گناه لارگی» که بونلارگی اعتقادنه گناه کار سن واونلرگی نظرینده گناه کار گورونورسن «وبوندن صوگره اولان گناهگی» که گنه بتلر گسندیرمق جهتنه گناه ایدہ جکسن «وتاینکه الله تمام ایدہ سکا اوز نعمتنی» دنیاده دشمنلرگا غالب اولماق ایلہ و شریعتگ آخر زمانه کیمی باقی قالمایله یا اینکه خیبر و طاهنی فتح اتمک ایلہ «وهدایت ایدہ سنی دوزیوله (۳) و نصرت و یرہ سکا وگونه نصرت که غلبه ایدندر جمیع خلقه (۴) الله او الله در که آرام قلب و خاطر جمع لیک نازل ایتدی» دلیل و حجتگ چوخ خلقنسن یا قشون و نصرتنگ آرتقلقندن بونوع قوتی الله نازل ایتدی «مؤمنلرگ قبلربنه تاینکه اونلارگ ایمانی ایمان اوستندن آرتا و کامل اولا والله ایچوندن گوگلرگ و یرگ قوشونلاری» ملائکه دن جندن وانسندن اگر ایستیه اونلارگ هاموسنی سیزه کومکه گونده رر «والله ییلندر» جمیع قول لری و فعل لری «وحکم ایدندر» حق و صواب ایلہ (۵) «والله تعالی بوفتحتی سیزه میسرایتدی» تاینکه مؤمنه کشیلری و مؤمن عورتلری بهشتگ باغچه لرینه داخل ایدہ که اونگ آلتندن لهر لر آخر همیشه لیک در لر بهشتده و تاینکه اونلارگ گناه لرینی اورته» عفو اتمک ایلہ و ایشار الله یاننده بیوک رستکار لیک در

(۵) لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفَّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا (۶) وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظُنُّ السُّوءِ عَلَيْهِمْ ذَاتُ السُّوءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَاعْتَدَلَ لَهُمْ جَهَنَّمَ سَاءَ مَصِيرًا (۷) وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا (۸) أَنَا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا (۹) لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا (۱۰) إِنَّ الَّذِينَ يَبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يَبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَاَنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمِثْقَلُ ذَرَّةٍ مِنْهُ جَزَاءٌ عَظِيمًا (۱۱) سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ

(۶) و تا اینکه عذاب ایدیه منافق کثیرله و منافق عورتله و مشرک کثیرله و عورتله» که بته ستایش ایدر لر «واللهه پیس گمان ایدر لر» بیله گمان ایدر لر که اولارک اللهی اولاره کومک لیک ایدر پیغمبرک ضرر نه یا اینکه ظن ایدر دیر لر که محمد^ص هرگز مکهنی فتح ایدیه بیلمز «اولارا اولسوک پیس دولانماق» که عذاب دولانوب اولارک اوستنه گلسون «والله اولره غضب ایددی وجهنمی اولره حاضر ایددی اولارک قایداجاق یری نه پیس اولدی (۷) بو آیه ننگ ترجمه سی همین سوره ده^۴ مجی آیه ده ذکر اولدی (۸) بدرستیکه بز گوندردیک سنی یا محمد شاهد سن» اوزامتکا اولارک طاعت و عمل لرینه و معصیت لرینه «و بشارت و یرن سن» بهشتله اطاعت ایدنه «و قور خودان سن» اودایله معصیت ایدنه (۹) «تا اینکه ایمان گتوره سگز الله و اونگ پیغمبرینه و اوکا نصرت و یره سگز» فلج و دیل ایل «واللهی ییوک سایا سگز و اوکا اطاعت ایدمه سگز و تصبیح ایدمه سگز اوکا پاک لیک ایله صبح و آخشام و قتلری (۱۰) اوکسلر که سکا بیعت ایدر لر» که اولنه دیک سنگ نصرتندن ال گوتور میه لر «بودر و بولدن غیری دگلدر اولار حقیقتده الله بیعت ایدر لر» سکا اطاعت اتمک الله اطاعت اتمکدر «اللهک قدرت الی اولارک اللرنک اوستنده در» اووقت که اللرنی سنگ الگ اوستنه قویار لار عرب عاده تیله بیعت اتمک ایچون الله خی النی سزگ اللرگزگ اوستنه قویار گویا که اولار الله بیعت ایدر لر یا اینکه الله اولارا مزد و ثواب و یرر «و هر کسکه عهدهی و بیعتی سندیر ا حقیقتده اوزیندن اوتری سندیر اره ضرری اوزینه قایدار «و هر کسکه وفا ایدمه ا وعده که الله اونیه ایدر لر پس تیز لیک ایله الله اوکا بیوک اجر و یرر» بو بیعت حدیبیه واقعه سنده عمله گلوب حضرتک اصحابی بیعت ایتدیلر که اولن زمانه دیک دعوا ایدوب دعوان قاجمیه لر (۱۱) «حدیبیه دعوا سنه گتمیوب ایولرینده قالان چول عربلری سنگ یالغا گلوب دیر لر

مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِالسِّنِينَ مَالِيَسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ مَن يَمْلِكُ
 نَكْمُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا (۱۲) بَلْ
 ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزِينَ ذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنًّا
 السَّوْعَ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا (۱۳) وَمَن لَّمْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا عَذَّبْنَاهُ لِكُفْرِهِ سَعِيرًا
 (۱۴) وَلِلَّهِ مَلَكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا
 (۱۵) سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَائِمٍ لِّيَأْخُذُوا ذُرُوءًا تَتَّبِعُكُمْ يَرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا
 كَلَامَ اللَّهِ قُلْ إِن تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِن قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسَدُونَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ

که بزم مالریمز و اهل عیالمز بیزی مشغول ایتدی» سنگ حضورگا گلمگدن «بزدن
 اوتری استغفارایت» واللهمدن باغشالماق ایسته «اونلار دیلملری ایله دیرلر اوسوزلری که
 اونلارگ قایلرینده یوخدر» اوسوز عمل ایتمک «دیگن یامحمدص اونلار پس گیم مالک اولار
 اللهمدن برشیته» وسیزدن عذابی دفع ایده «اگر الله سیزه ضرر ویرمک ایستیه یا اینکه
 الله سیزه خیر ویزمکی ایستیه» گیم قیافنی گسر «بلکه الله تعالی خبرداردر اوزاده که
 سیز عمل ایدرسکز» تخلف اتمکده (۱۲) «بلکه سیز گمان ایتدکز که هرگز پیغمبرو
 مؤمنلر اوز اهل عیاللرینک یالنه قایتملر» ودشمنلری اونلاری فانی ایدر «وبومطلب
 سیزگ قایلرگزده زیتلو گوروندی» وپیغمبرگ ومؤمنلرگ هلاکتنده پیس گمانلر
 ایتدکز وسیز هلاک اولان قوم سکز» که هرگز اصلاح اولماز سکز (۱۳) «وهرکسه
 ایمان گتورمیه الله واونک پیغمبرینه بزگافرلره یانمش اودی مهیا ایتدیک
 (۱۴) والله ایچوندر گوگلرگ ویرگ پادشاهلقی باغشلار اوگسی که ایستر وعذاب ایدر
 اوکسه که ایستر والله باغشلیان ورحم ایدن در (۱۵) دعوان گرو قاللر تیزلیک ایله
 دیرلر ایله که سیز غنیمت یرلرینه گیدرسکز که اونلارگ ماللرنی اخذایده سکز» عبارتدر
 خیبر غنیمتندن «قویوگ بزده سیزه تابع اولاق» چونکه پیغمبرص حدیبیه دعواستندن
 قایدانندن صوگره وعده ویردیکه تیزلیک ایله خیبراهلنک ماللری غنیمت اولاجاقدرا تبحق
 اوکسلره که بودعوییه حاضر اولوبلار بوگا گوره تخلف ایدنلر ایستدیلر که اصحابه
 شراکت ایتسونلر الله تعالی اونلارگ سوزنگ ردینده بیورور «اونلار ایستیورلر که
 اللهم سوزنی تغییر وتبديل ایدلر» که الله بیوروبدر خیبر غنیمتی مختصدر حدیبیه
 دعواسته گیدنلره «دیگن اونلار هرگز سیز بزه تابع اولماز سکز یله دیوبدر الله
 بولدن قیاق» که خیبر مالی حدیبیه گیدنلرگ مخصوصی سیدر «پس تیزدر که اونلار

الْأَقْبِلَا ۱۶) قُلْ لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدُّوْنَ إِلَى قَوْمِ أُولَىٰ بَأْسٍ شَدِيدٍ تَقَاتِلُوهُمْ
 أَوْ يُسَلِّمُوا فَإِنْ تَطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِنْ تَقَاتِلُوا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلِ يَعْذِبَكُمُ عَذَابًا أَلِيمًا
 ۱۷) لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ ۚ وَمَنْ يَطْعِ اللَّهَ
 وَرَسُولَهُ يَدْخُلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ وَمَنْ يَقُولْ يَعْذِبُهُ عَذَابًا أَلِيمًا ۱۸) لَقَدْ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ
 فَتْحًا قَرِيبًا ۱۹) وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۲۰) وَعَدَّ اللَّهُ

نصف

دیرلر ایله دگلدر که سیز دیورسکز بلکه بزه حسد ایدیرسکز» الله ییله امراتیو بدر
 «بلکه اونلار آنلامورلر حقى مگر اونلارک آزی» بیلر حقى ۱۶) «دعوادن تخلف
 ایدن عربله دیکن که تیزلیک ایله سیز دعوت اولارسکز بوندن صوگره بر قومک
 طرفنه که شدتلو هیبت صاحبی در» عبارتدر هوازن وحنین وسائر دعوادن یا طائف
 وموته دعواستندن «سیز اونلارله دعوا ایدرسکز اووقته دیک که اونلار اسلامه گلرلر
 پس اگر سیز اطاعت ایدرسکز» پیغمبرک امرنه واونله دعوايه گیده سکز «الله سیزه
 گوزل اجر ویرر و اگر روگردان اولاسکز نجه که روگردان اولدکز» حدیبیه دعواستنده
 «الله سیزه دردناک عذاب ایدر ۱۷) گور شخصه کناه یوخدر» مؤمنلرله دعوايه گتمه مگدن
 «ونه لنک آدم، و نه ناخوشه و هرکسه اطاعت ایده اللهه و اونک پیغمبرینه الله تعالی
 داخل ایدر اونى او بوستانه که اونک آلتندن نهرلر جاری اولار و هرکسه اعراض ایده
 اللهم امرندن الله اوکا عذاب ایدر دردناک عذاب ایله ۱۸) الله راضی اولدی مؤمنلردن
 اوزمانکه بیعت ایدرلر سکا آقاچک آلتنده» بویعت واقع اولدی حدیبیه سفرنده نجه که
 ذکر اولدی و بیعت ایتدیلر که اولولوجه اونک نصرتندن ال گوتورمیهلر «پس الله بیلدی
 اوخیالی که اونلارک قابلیرنده ایدی الله اونلارا خاطر جمع لیک گولدمه روب اونلارا
 یاخون فتحی وعده ویردی» که عبارتدر فتح خیبردن ۱۹) «چوخ غنیمتلر وعده
 ویردی» که سنگ امتک» اونى اخذ ایدرلر والله غلبه وحکم ایدندر ۲۰) الله تعالی وعده ویردی
 سیزه چوخ غنیمتلر که اونلاری اخذ ایدرسکز» سنگ امتلرک سنله وسندن صوگره
 «پس الله تعالی تیز ویردی سیزه بو غنیمتی» که خیبر غنیمتی در «وخلقک اللرنی سیزدن
 ساخلادی» اسد و غطفان قبیله سی گلوب سیزک اهل عیالکزه ال اوزونلق ایده بیلمدی
 «وتا اینکه تیز یتشن غنیمت علامت اولا مؤمنلره» سنگ دوغری خبر ویرمکنا «وسیزی
 دوغری یوله هدایت ایده» ایمانه گلمینلر بودوغری خبری ایشیدوب ایمانه گلوب
 وایمانه گلنلرک ایمانی آرتا، اما خیبر احوالاتی اختصارا بوقرارلدر که غطفان ایله

مَفَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ
وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا (۲۱) وَآخِرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى

خیبر یہودی لری اجماع اتمشدیلر حضرتله دعوا اتمکه ایلکه حضرت حدیبیہ دن
قایندی ہجرتک یدمجی ٹیلندہ محرم آئندہ مین دورت یوز نفرله ایستدیلرکہ خیبرہ
گلوب مانع اولالار بوایکی طائفہ بربریلہ اتفاق اتمکدن پس اشرف مخلوقات حضرت
علینی اوزیریندہ مدینہدہ خلیفہ ایدوب خیبرہ یتشدیلر خیبرگ یدی قلعہ سی واریدی
بربریسنگ ایچندہ حضرتگ لشکری سمی ایدیردیلر قلعہ نی آلمقہ اما حضرت ایچون
باش آغریسی عارض اولوب اوچ گون خیمہ دن چوله چخابیلمدی نجه کہ ابن اثیر
تاریخ کاملدہ قلایدر ابوبکررض علمی گوتوروب دعواہ کیدوب قلعہ نی فتح
ایدہ بلمیوب گرو دوندی اویری گون عمررض گیدوب اودخی فتح ایدہ بلمیوب گرو
قایندی حضرت ناخوشلقندن برقدر یاخشی اولوب احوالاتدن خبردار اولاندن صوگرہ
یوردی آلد اولسوگ اللہ صباح علمی برگشیه ویرہ رمکہ کہ او شخص دوست دوتار
اللہی واونگ پیغمبرنی واللہ وپیغمبر دخی اونسی دوست دوتار قایتماز دعوان
مگر اینکه قلعہ نی زورله آلا ایلکہ حضرت بوسوزی فرمایش ایتدی جمیع سرکرده لر
بویونلارنی اوجالتدیلرکہ بوسعدت گیمہ قسمت اولاجا قدر حضرت آدم گوندہ روب
علی علیہ السلامی مدبندہ گتوردوب گوردیکہ حضرتگ گوزلری شدتله آرییور
حضرت پیغمبر مبارک آغزنگ سویندن اوجنا بگ گوزلرنہ چکوب همان ساعت یخشی
اولدی علمی اوگا ویروب ییوردی یاعلی گیت بو قلعہ نی فتح واهلنی اسیرایت حضرت
قموص قلعہ سی طرفنہ گیدوب قموص قلعہ سنگ قباقدنہ بیوک خندق قازمشدیلر کہ
دشمنلرگ عبورنہ مانع اولا ایلکہ یہودی لر گوردیلر کہ علی ۴ گلور مرحب نامنگ
سرکرده لکی ایلہ یہودیلر قلعہ دن چخوب حضرتی استقبال ایتدیلر مرحب شعر اوخو
یوردی (قد علمت خیبرانی مرحب ﷺ شاکی السلاح بطل مجرب) یعنی خیبر اہلی بیلوزلر
کہ من مرحب المده عریان قلیج وتجریہ دن چیخمش پہلوانم حضرت ییوردیکہ
(انا الذی سمتنی امی حیدرۃ ﷺ کیت غابات گریہ المنظرہ ﷺ اکیلکم بالکیل کیل السندرة) منم
اوکسکہ آنام بگا حیدر آد قویوب قامشاق یرگ ہیئتلو اصلانی گیمی ام مرحب بوسوزی
ایشیدوب اوجنابی گورندہ قورخوب قاچاندہ علمای یہوددن بریسی اونی مذمت
ایدوب گرو قایتاردی ایلکہ مقابلہ اولدیلر ایکی ضربت آرا لیرندہ رد و بدل اولوب
حضرت اوبدبختگ باشندن بر قلیج اوردی کہ تاس تالانہی گسوب تاسکلا هک آلتندہ
قوبیدی ال دگرمانی بیوک لکنندہ اولان داشی کسوب قلیج باشندن یتشوب اوزنی

كُلَّ شَيْءٍ قَدِيرًا (۲۲) وَلَوْ قَاتَلَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَوْ لَا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا
 (۲۳) سَنَةِ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِ وَلَنْ تَجْدَلَ سَنَةَ اللَّهِ تَبْدِيلًا (۲۴) وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ
 عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا
 (۲۵) هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَكْرُوفًا أَنْ يَبْلُغَ عَهْدَ وَلَوْلَا

وآئنی ایکی پارچه بولوب عبارت تاریخ کامل بویله در که (حتی وقع فی الارض) یعنی
 قلع یره دگدی گوگدن مس گلدی که (لافتی الا علی ولا سیف الا ذوالفقار) مرچک قتلندن
 صوگره حضرت قلعیه طرف گیدوب قلعهنگ قیوسنه حرکت ووروب برنوعله که
 صفیه رئیس قلعهنگ قزی تختندن یره یخیلوب یوزی یاره اولدی پس قاپونی یرلندن
 قوپاردوب اوزینه قالحان ایتدی و حال آنکه او قاپونی سکرآم یرندن حرکت ایده بلمزدی
 لجه که حضرت پیغمبرگ قولی ابورافع دیر که من یدی نفر آدمه ایستدیم که او قاپونی
 یرندن گوتورم قوتمز یتشمدی و او قاپو قلعخان گیمی حضرتگ انده ایدی قلعنی
 فتح ایدن زمانه دیک ایلکه اهل قلعه هلاکته حقین ایتدیلر حضرتگ حضوره آدم گوندردیلر
 که او نلاردن ال گوتوره وهرشیئی که قلعده وارد مال لر ویرلر ایله هاموسنی حضرته
 واکذار ایدلر حضرت راضی اولوب اونلارگ اوزلرینی آزاد و جمیع ماللرنی آلوب
 عورتلرینی اسیر ایتدی خیرگ رئیس حی بن اخطبگ قزی صفیه نی دخی اوزینه تزویج ایتدی
 (۲۱) «اللہ تعالی باشقه غنیمت لر وعده ویردی که سیز او غنیمت لره قادر اولاییلمز سگر»
 عبارت در فتح مکه دن که اونده غنیمت اولمادی یا اینکه زمان سعادتن صوگره عمله گلن
 دعوالر در که او حالده حاضر اولان اصحابگ چوخی اولی گورمدیلر «اللہک علمی
 اوکا احاطه ایدلر» اللہ یلور که هانسی غنیمت هانسی طائفیه قسمت در «واللہ تعالی
 هرشیئه قادر در (۲۲) اگر که مشرکلری سیز له دعوا ایدیدی البته دال چوگورردیلر»
 واللہ طرفندن سیزه یتشن نصرت جهتنه قاجاردیلر «صوگره نه کومک تاپاردیلر ونه دوست»
 که اللہک عذابنی اونلردن قایتاره (۲۳) «بودر اللہک عادتی که بوندن سابق کسلرگ
 حقنده ایدلر» اهل طاعته و دوستلرینه کومک و دشمنلرینه رسوایک ویرر «واللہ قرار
 قوبدقی عادته تغییر و تبدیل تاپماز سن (۲۴) اللہ ایله اللہدر که مکه اهلنگ اللرینی
 سیزدن ساخلادی» سیزگ قورخوگری اونلرگ قلبه سالماق ایله «وسیزگ اللرگری
 اونلردن ساخلادی» سیزه نهی ایتمک ایله «مکه نگ اوزینده» عبارت در فتح مکه دن یا حدیبیه دن
 «اوندن صوگره که سیزی اونلره غالب ایتدی واللہ سیز ایتدیگنر عملی گورندر
 (۲۵) اونلر اؤکسلردر که اللہ کافر اولدیلر و سیزی مسجد الحرامه گتمکه قویما دیلر»

رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُّؤْمِنَاتٌ لَّهُمْ تَعْلَمُونَهُمْ أَن تَطَّوُّهُمْ فَتَصِبَ بِكُمْ مِنْهُمْ مَعْرَةٌ بَغِيرَ عِلْمٍ لِّدُخْلِ اللَّهِ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَابُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (۲۶) اذْجَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالزَّمَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (۲۷) لَقَدْ صَدَّقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الْرَّءْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُؤُوسَكُمْ وَمَقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ أَوَلَمْ تَأْمُرُوا أَهْلَ بَيْتِكُمْ لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ هُوَ الَّذِي

که او برده طواف و سعی و حلق ایده سگزر «و سیزگ قربانلر گزی اوز محلنه یتشمکنن حبس ایتدیلر» قویما دیلر که آپاروب مکده کسه سگزر «اگر مکده مؤمن کشیلر و مؤمنه عورتلر اولماسیدی» که ضعیف اولماقارینه گوره کفارله قاریشمشدیلر «سیز اولری یلموردگزر» و صورت و سیما و شخص جهته تانیموردگزر «بوجهته اولری بیلمه مش آیاقلاردگزر» و اولدوردگزر «ویلمه مش اؤلدورمک جهته سیزه مشقت و گناه یتشردی». اگر یوکیفیتلر اولماسیدی البته سیزه کومک و یروب امرایدردیک که مکیه داخل اولوب همان نیل فتح ایدردگزر اما او نیل مکیه داخل اولمقدن سیزی نهی ایتدیک «تاینکه الله اوز رحمتنه داخل ایدد او کیسه ایستر» و صلحدن سوگرم ایمانه گله اهل مکه کیمی و طعن و عیبندن سلامت اولا سیز مؤمنلر کیمی «اگر مؤمنلرایله کافرلر بربریندن تمیز تاپسیدیلر البته مکه کافرلرینه عذاب ایدردیک دردناک عذاب ایله» (۲۶) سکا اذن و یردیک جهاده «اوز مانکه کافرلر اوز قلیارینده غیرت ایتدیلر» اما اونلار گ غیرتی حق دگلیدی بانه غیرت جاهلیت ایدی» آنا بابالاری اوگما عادت اتمشدی دیدیلر که محمد بزیم آتالاریمزی قرداشلاریمزی اولدوروب گرك غیرت ایدوب اونی آرالقندن گوتورک «پس الله تعالی اوز پیغمبرینه و مؤمنلره آرام و راحتلیک گوندردی» که خاطر جمع اولوب صلح ایددیلر «و پرهیزکار اولماق کلمه سنی اونلاره لازم ایتدی» که لاله الا الله سوزینده ثابت اولوب اونندن آیریلیمیلر «واولر او کلمه یه لایق اولوب اونگ اهل ایدیلر الله تعالی هر ش یته عالم در» مؤمنلری مدح و کافرلری ذم اتمکده (۲۷) «الله تعالی دوغری ایتدی اوز پیغمبرنگ دوغری قلله گوردیگی یو خوش سنی» لجه مکه ذکر اولدی حدییه دعواسندن قباق پیغمبر ییوردیکه واقعه ده گوردیم که مکیه داخل اولوب اعمال حج عمله گتوریردیک ایله حدییه دعواسندن قایتدیلر منافقاردیدیلر که بزنه مکیه داخل اولدیق و نه باشمزی قرخدیردق پس بویا نازل اولدی که «اگر الله ایستیه مسجد الحرامه داخل اولارسگزر او حالدده که دشمنلر گزندن خاطر جمع اولوب باشلار گزی قرخدیروب تقصیر ایدرسگزر» بعضی گز

أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا (۲۹) مُحَمَّدٌ
 رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّاسًا جِدًّا يَنْتَقُونَ
 فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سُبُلَهُمْ فِي وَجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السَّجْدِ ذَلِكَ لَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمِثْلَهُمْ
 فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْطَهُ فَازَرَهُ فَاسْتَظْلَمَ فَاسْتَوَىٰ عَلَى سَوَاقِهِ يَعْجِبُ الزَّرَّاعُ لِيَفْظُرَهُمُ
 الْكُفَّارُ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

باشکزی فرخدیبر بعضی کز تو کوگزگ یادیر نافگزگ اوچندن کسر «وسیز قورخماز سگز»
 مشرک کردن اما اوایل بو واقعه نگ تعبیری ظاهر اولمیوب صلح ایقگزگ الله ییلدی که
 صلح دعوادن یخشی در «والله ییلر اوزادیکه سیز ییلور سگز صوگره الله تعالی اوندن
 غیر یی یاخون فتح قرارایتدی» بوئیل صلح وخیبری فتح ایدندن صوگره مکهنی دخی فتح
 ایدوب اعمال حج عمله گتوره جگگز (۲۸) «الله او الله در که اوز ییغمبری محمد صی
 هدایت وقرآن وحق دینه گوندردی تا اینکه اولی دینلرگ هاموسنه ظاهر و غالب ایده
 واللهم شهادتی کفایت ایدر» محمد ص گ حق ییغمبر لکنه! (۲۹) «محمد ص اللهم
 ییغمبری در و او کسر که اولیله ایمان گتور دیلر شدتلو و قوتلو و یورکلری برک در
 کافر لره» تا اینکه دین اسلامی ترویج ایده لر «اما اوز آرا لرینده رحم ایدنلر در بر برینه چوخ
 رکوع و سجده ایدنلر گور رسن اونلاری اللهم فضل و مرحمت ایستر لر» اللهم رضاسنی
 اختار لر «اونلارگ مؤمن لك نشانه سی اونلارگ یوزلرینده وار سجده اتمک اثرلر»
 که اونلارگ آتلاری و بورولری پنه باغلیوب یا اینکه آخرتده سجده یرلری آغار آری
 کیمی «بوکه بز وصف ایتدیك او وصف در که توراتده و انجیلده یازیلوب بردانه
 گمیدر که اوز شاخه لرینی ظاهر ایده و او شاخه لرنی قوتلو و قالین ایده و کوچک شاخه لر
 بیوک شاخه لر ایلده دوز دورار و زراعت چیلری تعجبه گتور» زراعتک یخشی لقی
 سینه مؤمنلرده بونگ کیمی اولی ضعیف صوگره بر برگزگ همت و غیرت لری ایلده
 قوتلنوب هاموسی بر شخص حکمنده اولار «تا اینکه اوزلرنگ قوتلری ایلده کافر لری آجقه
 گتوره» اولره قهر و غلبه ایتمکه گوره «و قرآن ایمان گتورنلره و صالح ایشلر گورنلره الله تعالی
 وعده و یرویدر اونلرگ کچمش گناهلرنی باغشلامقی و بیوک اجر و مزد و جزا و برمگی

سورة الحجرات (۱۸) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (۱) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
 (۲) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ
 (۳) إِنَّ الَّذِينَ يَفُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ
 (۴) إِنَّ الَّذِينَ يَنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
 (۵) وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
 (۶) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنِ جَاءَكُمْ فَاقِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ

(۱) «ای اوکسلر که ایمان گتوروبسئز اللہک و پیغمبرگ قباقره کچمیون» اوندن قباق برشیته امراتیوگ یایینکه اوندن سوز خبر آلتان وقتنده اوندن قباق جواب ویرمیوگ منتظر اولون هر نه امرایتسه عمل ایدیگ «وقور خوگ اللهدن بدرستیکه الله ایشیدن در و بیلندر
 (۲) ای مؤمنلر سئزی پیغمبرگ سسنگ اوستنه اوجا ایتمیوگ» برنوع استخفافی اولار که سب کفردر یایینکه باعث اولار ادب سیزلیکه «واونیله اوجا دانشمیوگ بعضیگز بعضیگزله اوجا دانشان کیمی» یایینکه آشکار آدینی دیوب چاغرمیوگ یارسول الله، یا بالاقاسم دیوب چاغریک اگر بوایشلری عمله گتورسه گز اولایلر که «سیز ییلمدگز حالدله ایله ایش دوتاسگز که سیزگ عمللرگز باطل اولار (۳) «اوکسلر که اوز سسلرنی پیغمبرگ یاننده حفظ ایدرلر» وآهسته دانش ازلار «اونلار اوکسلردر که الله تعالی اونلارگ قبلرینی پرهیزکارلقدن اوتری» عمله گلن زحمته صبرایتنگله «امتحان ایدوبدر» و امتحاندن صوگره اونلاری خالص ایدوب «اونلاره باغشلامق ویوک اجر وار (۴) اوکسلر که سنی حجره لرگ کنارندن چاغیرارلر» ییلموردیلر که پیغمبر هالسی ایوده اولور حجره لرگ دورت طرفنه گزوب پیغمبری چاغیراردیلر «اونلارگ جوخی عقلی اولمیانلدر» عقلله رفتار و ادب ملاحظه ایتملر «والله تعالی باغشلیان و رحم ایدندر (۵) واگر اونلار صبر ایدیدیلر تاینکه سن» ایودن چوله «چیخیدوگ اونلارگ یاتنه» اوندن صوگره سوزلرینی سگادیدیلر «هرآینه یخشی اولاردی اونلاره» سنی چولدن چاغرمقدن

تَصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ (۷) وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ (۸) فَضَلَّامِنَ اللَّهِ وَنِعْمَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (۹) وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَىٰ

(۶) ای او کبیر که ایمان گنور و بسکز اگر فاسق کس سیزه بر خبر گنوره» ایشیدن کیمی اینالمیوگ «پس تفحص و تحقیق ایدوگ که بلکه ایشی درست ییلمیوب «یلمه مزلیک ایلہ بر قومہ سیز ییسلک یقوره سکز و حالته بلد اولمیوب اذیت ایدندن صوگره ایتدگکز عمله پشیمان اولاسکز» بوآیه شریفه ماریه قبطیه نگ غلامنگ حقنده نازل اولوبدر ایلکه حضرتنگ اوغلی ابراهیم وفات ایتدی حضرت چوخ آغلیوردی حضرتنگ عورتلریندن بریسی دیدی که سن چوخ آغلیورسن او اوشافنگ اولمگنه که سندن دگلدر ماریه نگ غلامی جریح قبطی دندر حضرت رسول ص حضرت علی ۴می چاغروب ییوردی که گیت جریح قبطی نی اولدور عرض ایتدی یار رسول الله آیا فرمش دمیر کیمی اولوم که دگن کیمی یالدریم یا اینکه حاضر گورر اوزادیکه غائب اونی گورمز کتابه در اوندن که بلکه ایلہ بر مطلب معلوم اولدیکه قلمه مانع اولدی حضرت ییوردی حاضر گورر اوزادیکه غائب اونی گورمز پس حضرت روانه اولوب جریحی باغده گوروب قاپونی دوگدی جریح گلدی قاپونی آچمه حضرتی گوردیکه حالت غضبه در قورخوب قاپونی آچمیوب قاجدی حضرت دیواردن آشوب باغه داخل اولدی جریح قاجوب آقاجه چیدخوب جریح گوردیکه حضرت اوگا یتشدی اوزینی آقاجدن یرہ آتوب آرخاسی اوسته یرہ دوشوب عورکینی آچیلدی حضرت گوردیکه اوننگ آلت رجولیتی آخدا اولوب پس فایدوب احوالی حضرتہ خبر ویردی حضرت ییوردی حمد اولسون و الله که بز اهل بیتدن ییسلگی گوتوروب بعضی روایتلردن معلوم در که بوآیه ولیدبن عقبه نگ حقنده نازل اولوب پیغمبر اونی گوندر مشدی بنی مصطلق طائفه سنگ زکوتنی یمنقه و ولید ایلہ او طائفه نگ آراسنده قدیمی عداوت وار ایدی ایلہ گمان ایتدیکه اونی اولدور مک استیور لر فایدوب پیغمبره خبر ویردیکه بو طائفه زکوتی منع ایدیر لر حضرت خشمناک اولوب ایستدیکه اولارنگ اوستنه گیتسون بوآیه نازل اولدی هر صورتده آیه عمومده باقیدر که فاسقک سوزینه اعتبار ایتمیون (۷) «وسیز بیلوگ که سیز آراگرده اللهم پیغمبری وار اگر سیزه اطاعت ایدہ ایشلرک چوخنده هرآینه سیز زحمتده اولار سکز» بوسببه که سیزگ رایتز چوخ وقت خطا اولار اگر پیغمبر دخی سیزه اطاعت ایتسه هاموز خطایه دوشوب ضالانده اولار سکز» اما الله تعالی ایمان گنور مکی اوز اختیار گزایله سیز خوش گوستردی و سیزگ

الْآخِرَىٰ فَقَالُوا لَئِن تَبَغَىٰ حَتَّىٰ آفَيْتَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنَّ فَاءَ تَفَاصَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسَمُوا
 أَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ (١٠) إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوِيكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
 تُرْحَمُونَ (١١) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْخَرُوا مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْكُمْ وَلَا نِسَاءَ
 مِنْ نِسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِشَرِّ الْأَسْمَاءِ
 الْفُسُوقِ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (١٢) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا
 كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ أَثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا يَجِبُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ
 لَحْمَ أَخِيهِ مِتًّا فَكَّرَ عَنْهُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ (١٣) يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ
 مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

قلبگزرده اونی زیتلو ایتدی واللهم کافر اولماقی واونگ اطاعتندن چیخوب گناه عمللر
 ایتمگی سیزه پیس گوستردی بوصفته اولان مؤمنلر دوزیول تا پانلردر» که اویولیه
 بهشته یقشرلر (٨) «مؤمنلر ایمانی دوست و گفیری دشمن دوتماقلری «اللہ طرفندن
 اولان فضل و مرحمت و نعمتدر واللہ بیلان و حکم ایدندر (٩) و اگر مؤمنلردن ایکی طائفه
 بربری ایله دعوا ایدهلر» عبارتدر اوس ایله خزر ج قبیله سی آراسنده واقع اولان دعوان
 که حضرت مدینه تشریف گتورن وقتده بربریله شدتلو دعوا ایدیر دیلر حضرت اونلارگ
 آراسنه صلح و یردی هر چند بوآیه اونلارگ حقنده نازل اولوب اما مضمولی عمومی در
 «پس اصلاح و یریگ اونلارگ آراسنده و اگر اونلارگ بریسی او بریسنه ظلم ایده»
 و صلحی قبول ایتیمه «او صورتده ظلم ایدن طرفله دعوا ایدیگ تاینکه ظالم طرف اللہگ
 امری طرفنه قاید» و مظلوم طرفدن ال گوتوره «اگر ظالم طرف اللہگ امرینه
 قاید و توبه ایده پس اصلاح و یریگ اونلارگ آراسنده» اولان سبب منازعه نی «و حق
 و عدالت ایله رفتار ایدیگ بدرستیکه اللہ تعالیٰ عدالت ایدنلری دوست دوتار
 (١٠) حقیقتده مؤمنلر بربریله قرداشارلدر» دینده و گرگدر بربریله هراشده گوگ
 ایدهلر آنا آنا بر قرداشارلر بربریله گوگ ایدن گیمی و اگر بربریله دعوا ایدهلر «پس
 اصلاح و یریگ قرداشارلر یگزگ آراسنه» و مظلومه گوگ ایدیگ «و قورخوگ اللہدن
 شایدکه سز رحم اولوناسگز (١١) ای مؤمنلر ریشخند اتمه سوگ سیزدن بر قوم بر قوم»
 (کشی کشیه) «شایدکه استهزا اولمشلار استهزا ایدنلردن یخشی اولالار و برعورت
 برعورته استهزا اتمه سوگ شایدکه استهزا اولمشلار استهزا ایدنلردن یخشی اولالار
 و اوزگز عیب ایتمیون» که هامگز بر نفس حکمنده سگز، همزایله لمزگ فرقی سورۃ

(۱۴) قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ
وَأَنْ تَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلَيْكُمُ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْءٌ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (۱۵) إِنَّهَا الْمُؤْمِنُونَ
الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمْ

همزده ذکر اولار «وپس لقب لرایله چاغرمیوگ» مثلا یافاسق ویانصرانی ویایهودی
دیوب چاغرماق یا اولقبه چاغرمق که ایشیدن وقتده اولندن رنجیده اولار هر چند اوصفت
اونده اولا مثلا کار، گور، لال، وتوپال ایله چاغرماق «پس آدر فاسق لیک ایمان دن
صوگره» مؤنه یاکافر دیمک یا اینکه استمزا ایتمک ولقبه چاغرمق سبب اولار مؤمنگ
فاسق اولماقنه، مؤمن اولاندن صوگره بو عمللره مرتکب اولوب فاسق آدینی قازانمق
چوخ پیسدر «وهرکسه توبه اتمیه» بومعصیت لردن «پس اولار ظلم ایدنلردر» اوز
تفسیرینه (۱۲) «ای اوکسلرکه ایمان گنور و بسگر چوخ اجتناب ایدیگ ظن و گماندن
بدرستیکه گمانگ بعضی سی گناهدر» بر مؤمن پیس یردن چیخانده گمان اتمیون که پیس
عمل گوروب نقدرکه تاویل اتمک ممکندر «وجستجو اتمیوگ» مؤمنلرگ دالنجکه
اوشخص هانسی یره گندی یا هانسی طرفدن گلور «وغیث اتمه سوگ سزگ بمضگر بعضگره»
که غیث زنادن پیسدر «آیا سزگ برگر دوست دوتارکه مؤمن قرداشنگ اولمش اتنی
ییه» غائب اولان شخص اولی حکمنده در اونگ سوزنی دانشماق اونگ اتنی
یمک گیمی در پس نجه که سیز «ناخوش دوتارسگر اولمش اتنی یمکه» هابیله ناخوش
دوتوگ اونگ سوزنی دانشمه «وقورخوگ اللهم بن بدرستیکه الله توبه نی چوخ قبول
ایدن و رحم ایدندر (۱۳) ای مخلوقات حقیقتده بزخلق ایتدیک سیزی ذکور و
انائندن» آدم و حوادن هامگر نسبه مساوی سگر «وسیزی بیوک قبیله لر وگوچک
قبیله لر ایتدیک تالینکه بمضگر بعضی گزی تانیه» نسب و قبیله واسطه سیله «بدرستیکه
سیزگ بخشی راقگر الله یاننده سیزگ پرهیزکار گدر» نه اینکه بیوک قبیله صاحبی
ویا نسبه آرتوق اولان «الله تعالی بیلن و خبرداردر» (۱۴) چول عربلری بنی اسد
قبیله سفندن قحط لیک ئیلده مدینه گلوب اظهار اسلام ایتدیلر صدقه آماق نیتیه
«دیدیلرکه بز ایمان گنوردیک دیکان یامحد سیز ایمان گنور میوسگر» حقیقتده و باطنده
«واما دیوگ که مسلمان اولدوق» تالینکه قانگر و مالگر هدر اولمیه «ویوخاله گیمی
ایمان سیزگ قیبلر گره داخل اولمیو بدر و اگر سیز الله و اونگ پیغمبرینه اطاعت
ایده سگر الله سیزگ عملگردن بر شیئی ناقص ایتمز والله باغشیلان و رحم ایدندر
(۱۵) بودر و بوندن غیری دگلدر او مؤمنلرکه الله و اونگ پیغمبرینه ایمان گنوردیلر
صوگره اوز دینلرینده شک اتمدیلر و اوز مال لری ایله و جانلاری ایله الله یولنده جهاد

الصَادِقُونَ (١٦) قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (١٧) يَتُوبُونَ عَلَيْكَ وَإِنْ آسَأُوا قُلْ لَا تَسْأَلُونِي عَلَيْهِمْ بَلِ اللَّهُ يَتُوبُ عَلَيْهِمْ إِنْ هَدَيْتُمْ لَهُمْ لَدِيحًا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (١٨) إِنْ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

ایقیدیلر اوطافه دوغری دانشالاردردر» که دیلری دیدیگرنی قلبارینده تصدیق ایدرلر (١٦) «یا پیغمبر دیکن» بنی اسد قبیلہ سنہ «کہ آیا دینگری اللہ تعلیم ایدیرسگز» وایمانہ کلمہ گزی اللہ یلیدیریرسگز «و حال انکہ اللہ تعالی گوگلردہ ویردہ اولان امرلرک هاموسنی ییلور واللہ ہر شئیہ عالمدر». بر طافہ دیوردیلرکہ یا پیغمبر بزسٹا دعوا وقیل قال سیز ایمان گتوردیگ اما فلان طافہ دعوان صوگرہ ایمان گتوردیلر وبونیلہ پیغمبرہ منت قویوردیلر (١٧) «دیکن یا پیغمبر منت قویمیوٹ بٹا اسلام گفور مکثر ایلہ بلکہ اللہ منت قویار سیزہ کہ سیزی ایمالہ ہدایت ایتدی اگر سیز دوغری دیلرسگز» ادعای ایمان اتمکدہ (١٨) «حقیقتدہ اللہ ییلر گوگلرک ویرلرک اورتولو ایشلرنی و اللہ گورندر اوزادیکہ سیز عمل ایدیرسگز» .

سورة ق (٣٥) آیہ در مکدہ نازل اولوب

سُورَةُ الْحَجِّراتِ

(١) قَوْلَ الْقُرْآنِ الْمَجِيدِ (٢) بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ (٣) إِذَا مَنَّاعُنَا وَكَفَّارًا بِذَلِكَ رَجِعْ بَعْدَ (٤) قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِندَنَا كِتَابٌ حَفِيزٌ (٥) بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ (٦) أَفَلَمْ

(١) آنداولسون قاف داغنه» کہیریوزینده اولان ییوگداغلاردندر «و آنداولسون شانی ییوگ قرآنہ» کہ سیز مبعوث اولاجاسگز یا اینکه محمدص اللہک پیغمبری در (٢) «بلکہ سنگ قومک بوکا تعجب ایتدیلر کہ اونلرک جنسندن قورخوزان پیغمبر گلدی و کالرلر دیدیلر کہ بوتعجلو شئی در» کہ محمدکیمی یتیم و فقیر آدم پیغمبر اولایا اینکه انسان اولندن صوگرہ دیریلہ (٣) «ایلکہ بز اولدیک و توپراق اولدیق آبابز دوبارہ دیریلہ ریک بو طور

يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بُنِيَناها وَزَيْنَاهَا وَمَالِها مِنْ فَرْجٍ (۷) وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا
وَالْقَيْنَاهَا فَيَهَارُوا فِيها وَابْتَنَيْنَاهَا مِنْ كُلِّ ذَوْجٍ بِهَيْجٍ (۸) بَصِيرَةً وَذَكَرْنَاهَا لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ
(۹) وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جِبْتًا وَحَبَّ الْحَبِيدِ (۱۰) وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ
لِهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ (۱۱) رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ (۱۲) كَذَبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودَ (۱۳) وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ (۱۴) وَأَصْحَابُ
الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُعَيْسٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرِّسَالَ فَحَقَّ وَعْدِ (۱۵) أَفَمِنْ بَيْنِنا الْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ

دیر یلمک عقلدن اوزاق اولان قایما قدر (۴) الله تعالی اونلرگ جوابنده بیورور
«حقیقته بزبیلوریک اوجزولری که یراونلاردن ناقص ایدر» واونلرگ بدنتی بیروسوموکلری
چورویر «وزیم یانمزه هر شیئی حفظ ایدن کتاب وار» اوکتاب ده هامونگ حسابی
وآدلاری یازیلوب (۵) «ایلکه اوللر حق» قرآن یاییغمیر «گلدی اونی تکذیب ایتدی لر واونگ
(محمد) باره سنده پریشان امرلر ده درلر» گاه مجنون گاه ساحر گاه شاعر دیر لر (۶) «آیا
اونلر باخمیورلر اوزاوستلرنده اولان گوگه نه بنایتمشیک، یولدوزلاریله زینتلو
ایتدیک وگوگلر ده آجیق وسوراخلریوخدر (۷) یری دوشیوب اوگامحکم داغلر اتدیق
ولباتانگ شادلق گتورن قسمنگ هاموسندن گوگرتدیک» (۸) بومخلوقاتی عمله گتوردیک،
«الله طرفنه قایدان بنده لرگ هاموسنه اللهی یاده گتورمک ونصیحت ویروب بصیرت
صاحبی ایتمکدن اوتری (۹) گوگدن برکتلو سو گوندردیک وسوایله باغلار ویرده
اکیلن دانه لرگوگرتدیک» بوغدا وآرپا کیمی (۱۰) «هایله خرم آقا جلارنی که اوجالوبدر
اونگ چیچکلری واروبر برینگ اوستنه یفیلوب (۱۱) بوشیئلری بزگوگرتدیک بنده لره
روزی اولماق ایچون واولی شهرلری سوایله دیر یلتدیک» که تازهدن گوگردیلر «یله در
قبردن خارج اولمق» بونلری دیر یلدن الله بندلری دیر یلتمکه عاجز اولماز (۱۲) «مکه
مشرکلریندن قباق تکذیب ایتدی لر نوخگ قومی والله اوللری غرق ایتدی ورس چاینگ اصحابی
ونموده که صالحگ قومیدر (۱۳) وعاد» هود قومی «وفرعون» موسی قومنگ پادشاهی
«لولوطگ فرداشاری یعنی قومی (۱۴) ومیشه صاحب لری» که شعیب قومیدر «وقیع قومی
بونلارگ هاموسی اوزی یغمیرینی تکذیب ایتدی لر ومنم عذاییم اوللاره سزاوار اولدی»
عمللری جهتنه (۱۵) «آیا بزر اولمچی مخلوقاتی بار اتمق جهتنه یورولوب عاجز اولدیق»
واونلاری دوباره خلق ایلتمکه نیجه عاجز اولاریق «بلکه اونلر تازه خلقدن شکده درلر»
شک ایدیر لر که اولندن صوره دوباره خلق ایتمک اولماز (۱۶) «هرآینه بزخلق ایتدیک
انسان جنسنی واونلرگ نفسلری (اماره) اونلره وسوسه ایتمگنی وقلبرینه داخل اولان

مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ (۱۶) وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلَهُم مَّا تَوْسَّوْسُ بِهِ نَفْسَهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ
حَبْلِ الْوَرِيدِ (۱۷) أَذِيتَلْقَى الْمُنَاقِبَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ (۱۸) مَا يَلْفُظْنَ قَوْلَ
الْأَلَدِيهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ (۱۹) وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ (۲۰) وَنَفَخَ
فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمَ الْوَعِيدِ (۲۱) وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ (۲۲) لَقَدْ كُنْتَ
فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ (۲۳) وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَىٰ عَتِيدٍ
(۲۴) الْفِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلٌّ كَفَّارٍ عَتِيدٍ (۲۵) مَتَاعُ الْخَيْرِ مَعْتَدٍ مَرِيبٌ (۲۶) الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ
أَلْمَاءَ آخِرَ قَالِيَاءَ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ (۲۷) قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتَهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

گزین ایشلریده بیلوریک، وائسانک نفس آلان دماریندن اوکیا خونیک «عاممز واسطه سیله
(۱۷) «اوز مانکه ملاقات ایدن ایکی ملائکه لر بربرینه یتشرکه اگلشوبدر بریسی ساغده
بریسی صولده و او بنده دن آیریلمازلر (۱۸) هیچ سوز دانشماز مگراینکه اونگ یانتدم
اولان ملائکه لر فراول و آماده در» آغزیندن چیخان کیمی یازار لر ساغ طرفده اولان
ملائکه یخشى عملی بره اون همان ساعت یازار صول طرفده اولان ملک پیس عملی یدی
ساعتدن سوگره بلکه بنده توبه ایده (۱۹) «اولومگ بیهوشلی درست لیک ایله گلدی»
بو همان اولومدرکه سن اوندن میل ایدوب قاچوردیگ وانکار ایدیردیگ (۲۰) و نفخ
اولونار صور اسرافیل ده بودر همان قورخماق گونی «که اونیله دنیاده پیغمبر لر
قورخوزور دیر (۲۱) «هامو خلق محشره گلراونگ هر بریله برقر سورن ملک و بر
نفر شاهدا اولان ملک وار» سورن ملک اونو زورله محشره گتورر و شاهد شهادت ایدر
بنده نگ عمللرینه دیرلر که (۲۲) «هر آینه سن بوگوندن غفلتده ایتدیگ «فکرا یتمردیگ که
قیامتده نه ایده جگسن «غفلت پرده سنی سندن آچدیق» که دنیاده سنگ قلبگی دوتمشدی
«پس سنگ گوزگ بوگون تند گورندر» گورر سن اوشیئی که دلیاده اینا نموردیگ
(۲۳) «بنده نگ همشین یولداشی» انسدن یا شیاطین دن یا ملک دن «دیر بودر اوزاد که
منه یانمده آماده در» دنیاده منیم سوزیمه باخوب اطاعت ایتمک ثمره سی بودر (۲۴) ذکر
اولان ایکی ملک یا محمد ص و علی با خازن جهنمه دیرلر «حقى دشمن دوتان و حقک
اوستنی اورتلرگ هاموسنی جهنمه آتون (۲۵) که چوخ منع ایدندر خیری» و فقرایه
یخشى ایک ایتمگی «حدندن تجاوز ایدن وشک ایدندر» اللہک و پیغمبرک حق اولماقنده
(۲۶) «اونلارگ بو صفتی وار که الله باشقه اللهم الار قرار ایتدیلر اونو شدتلو عذابه آتون
(۲۷) اونگ یولداشی» اولان شیطان که بنده نی اغوا ایدوبدر «دیر ای بزیم اللهم

(۲۸) قَالَ لَا تَخْصِمُوا الَّذِي وَقَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ (۲۹) مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلَ لَدِي وَمَا أَنَا
 بِظَالِمٍ لِّلْعَالَمِينَ (۳۰) يَوْمَ نَقُولُ لِحَبَّهِمْ هَلْ مَاتَلَّاتٍ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ (۳۱) وَازْلَفَتْ
 الْجَنَّةُ لِّلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ (۳۲) هَذَا مَا تَوْعَدُونَ لِكُلِّ أَقَابٍ حَفِظٍ (۳۳) مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ
 بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَابٍ مَّئِينٍ (۳۴) أَذْخَلُوهُمَا سَلَامٌ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ (۳۵) لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا
 وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ (۳۶) وَكَمْ أَهْلًا كُنَّا قَبْلَهُمْ مِنْ قُرُونِهِمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ
 مِنْ مَّجِيسٍ (۳۷) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ وَأُتِيَ السَّمْعُ وَهُوَ شَهِيدٌ (۳۸) وَلَقَدْ

من اونی طعیان ایتدیرمدیم» ومنم طرفعدن اونلارا زوراولمادی «اما اوزی ایماندن اوزاق
 اولان ضالانده اولدی» اوز اختیارای ایله (۲۸) «الله تعالی بیورار منم یاننده بربریکز ایله
 عداوت و دشمن چلیک ایتمیوگ و بتحقیق من سزگ طرفکزه قورخوزان پیغمبرگوندر دیم»
 دنیاده سیز اونگ سوزنه باخمادگز (۲۹) «منم سوزیمه تغییر و تبدیل اولماز» سیزه
 خبرویر یلمشدیکه هرکس پیغمبر لرگ سوزینه مخالفت ایتسه یری جهنمدر اوسوز اوز قوتانده
 باقیدر «ومن اوز بنده لریمه ظلم ایدن دگام» هر کسه هر نه یشسه اوز عملی جهنمه در
 (۳۰) «اوگونده جهنمه بزده ریک آید اولدون» سکا آتیلان بنده لرگ چوخلوقندن «و
 جهنم دیر که آیا گنه آرتیق قالان وار» بو قدر آدم که جهنمه داخل اولوب گنه چ-ولده آدم
 قالویدرمی یا اینکه وار یسه گنه گوندر (۳۱) «و بهشت برهیز کارلره یا خون اولار و بهشت
 مؤمنلره اوزاق دگلدر» (۳۲) «بو ذکر او اولان اوزاددر که وعده ویریلوبدر
 جمیع بنده لره که الله طرفنه قایدان و اوزینی حفظ ایدندر» حرامه مرتکب اولماقدن
 (۳۳) «هرکسه مهربان اللمدن خلوتده قورخه و الله حضورنه گله حقه قایدان قلبه
 (۳۴) اوگا دیر لر که داخل اولوگ بهشته سلامت لیک ایله» جمیع آفتلردن «بوگون
 همیشه لیک گونیدر» دخی چیخماق بوخدر (۳۵) «اونلار ایچون بهشته جمیع ایستدیگری
 شیئرلر وار»: ییملو و ایچماو و جمیع لنت آپارماو «بزیم یانمزه اونلار گب خیالنه گلن شیئرلردن
 داخیده آرتیقی وار (۳۶) و اونلاردن سابق چوخ هلاک ایتدیک اوطاقه لردن که
 اهل مکدهن قوت جهنمه جوح قوتلوا یدیلر نقب قاز دیلر شهر لرده» محکم داغلاری
 و داشلاری قازوب اوز لرینه ایوتیکدیلر «آیا اونلردن اوتری او لومدن قاچاجاق یری
 واردر» (۳۷) «بدرستی که بونده هر آینه یاد آور لیک در اوسه که اونگ قلبی وار»
 ایشتدیگنی آنلار «یا اینکه قولاق آسار و اوحا ضرر» ایشتی دوب آنلامقه
 (۳۸) «گوگلری ویری و اوزادیکه اونلار گ آراسنده در آلتی گوگنک مدتنده خلق
 ایتدیک بزه هیچ یورولماق یتشمدی» سیزی دوباره خلق ایدنده له زحمت یتشه جکدر

خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَا مِنْ لَيْلٍ (٣٩) فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ (٤٠) وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ
(٤١) وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يَنَادِ الْمُنَادُ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ (٤٢) يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ
يَوْمَ الْخُرُوجِ (٤٣) إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِنَّا الْمَصِيرُ (٤٤) يَوْمَ تَشَقُّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ
سِرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْهِمْ يُسِيرُ (٤٥) نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ
فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعَبِيدُ

(٣٩) «صبرایت اوسوزلره که دیرلر» سنگ حقتده «وتسییح ایت الله! حمداتمله
گون طلوع ایدندن و باتاندن قیاق» عبارتدر صبح وظهر و عصر نمازلردن (٤٠) «وگجه ننگ
بر حصه سندن» آخشام و خفتن نمازلی قیل یا گجه نمازی قیل «وتسییح ایت الله
سجده لردن صوثره (٤١) یا پیغمبر قیامت احوالاتنی ایشت او گونده چاغران شخص
یاخون یردن چاغیرار» هر چند اوزاق ایسه ده اما صوثرگ سبی ایله گلر که گویا یاخون
یردن سس گلور بو آیه صور سسی اولمقه بیوک دلیلدر صوره قاتل اولمیان مسلمانلر
بو آیه تامل ایتسونلر (٤٢) «او گونده هیبتلو سس دوغریلق ایله ایشیدرلر» بعثتن
اوتری «بوگون قیام یردن خارج اولماق گونی در (٤٣) بدرستی که بز دیریلده ریلک
واولدورم ریلک و بزیم طرفمزه در قایداجاق یر (٤٤) او گونده یرا و لار دن آیریلار
و یردن سرعتله چیخارلر بودر حشره گتورمک که بز آساندر» (٤٥) «بز یاخشی
ییلوریلک اوزادی که دیرلر» سنگ تکذیبنده و بعثتی انکار اتمکده «وسن اولاره جبر
ایدن» و زورله ایمانه گتورن «دگلسن یس قورخوت قرآنله اوکی که قورخار» منم وعده عذابمندن

سورة الذاریات (٦٠) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا (٢) فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا (٣) فَالْجَارِيَاتِ يَسْرًا (٤) فَالْمَقْسِمَاتِ أَمْرًا

(١) «آنداولسوگ او ییللره که بولودی داغیدار برنوع داغتماق (٢) آند اولسون
یاغشگ آغریوک لرنی گوتورن بولوتلره (٣) آنداولسون او گیلره که» دریانگ یوزینده
«آسان جاری اولارلر (٤) آنداولسون اولماکله لره که روزی ایشلرنی قسمت ایدنلر در»

(۵) اِنَّمَا وَعْدُونَ لَصَادِقٌ (۶) وَاِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ (۷) وَالسَّمَاءُ ذَاتُ الْحَبْكِ (۸) اِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ (۹) يُوَفِّكُ عَنْهُ مَنَافِكُ (۱۰) قَتَلَ الْخَرَّاصُونَ (۱۱) الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ غَمْرَةٍ سَاهُونَ (۱۲) يَسْئَلُوْنَ اَيَّانَ يَوْمِ الدِّينِ (۱۳) يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُوْنَ (۱۴) ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُوْنَ (۱۵) اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنَّاتٍ وَعَيْوُنَ (۱۶) اَخَذِيْنَ مَا لِيْهِمْ رِزْقَهُمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مَحْسَبِيْنَ (۱۷) كَانُوْا قَبْلَ اَمِّنِ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُوْنَ (۱۸) وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ (۱۹) وَفِيْ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُوْمِ (۲۰) وَفِي الْاَرْضِ اٰيَاتٌ لِّلْمُوقِنِيْنَ

صبحک طلوعی ایله گونگ آراسنده بیدارلره هرکس اووقت یوخوده اولسا اوگونگ روزی سندن محروم اولار، بوآیده وباشقه آیه لرده قسم ایتمگ سری چوخ ایسده برسری بودرکه ایکی شخص بربریله برمطایده مجادله ومباحثه ایدوب ناحق طرفه غلبه ایدن وقتده مغلوب طرفک النده دلیل قالمیوب اوزینی خلقه عاجز گوسترمه مکدن اوتری دیرکه سن زورله منی مغلوب اتمک ایستیورسن و حال آنکه اوزی ییلور حقیقتده مغلوبدر غالب اولان شخصک چاره سی اولمیوب مدعینی ساکت اتمکدن اوتری آند ایچرکه والله مطلب بویله در که من دیورم خداوند عالم اوزی پیغمبرنگ واسطه سیله قدر دلائل بیورسده خلق قبول ایتمه مک جهتنه عادت وعرفه مطابق باشلیور آند ایچمگ (۵) «بودر وبوندن غیری دگلدر اوزادکه سیز وعده ویریلوبسگز هرآینه دوغریدر (۶) وجزا ویریلیمک هرآینه واقع اولمالیدر (۷) آنداولسون اوگوکه که گوزل بوللار صاحبیدر» بنده لره اویوللردن روزی نازل اولار (۸) «بدرستیکه سیز مکه اهلی مختلف دانشقده سگز» پیغمبرگ خصوصنده بعضی شاعر بمضگر ساحر دیورسگز (۹) «اوکا ایمان گتورمکدن قایتاریلر اوکسکه دولوبدر» خیره یتشمکدن (۱۰) «یلان دانشالار اللهم رحمتندن اوزاق اولدی» یالینکه اوزاق اولسونلر (۱۱) «اویله یالانچیلر شبهه لرده حیرتده درلر» حقندن وغفلتده درلر (۱۲) «سؤال ایدرلرکه جزا گونی نهوقت اولاجقدر» (۱۳) اوللار ایدرلر «اوگوندرکه اوللار اودده یانارلار» جهنمک خازنلری اوللار ایدرلر (۱۴) «دادک عذابگری بوهمان عذابدر که سیز اوکا تلسردگر (۱۵) پرهیزکارلر باغچه لرده وچشمه لرده در (۱۶) اولنگرک اللهی اولنره ویردیگی اجری وثوابی آلانلردر حقیقتده اوللر قیامتدن قباق دنیاده احسان ایدنلر ایدیلر» همیشه طاعت وعبادت عمله گتورردیلر (۱۷) «گجه دن آرزمان یاکاردیلر» چوخنده نماز قیلاردیلر (۱۸) «وسحروقتی استغفار ایدرلر» الله (۱۹) «واولارک ماللرینده سائله ونامیدکسه حق واردر» زکوة وغیر وجوه برواحساندن

(۲۱) وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ (۲۲) وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تَوْعَدُونَ (۲۳) فَوَرَبِّ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ (۲۴) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ إِبْرَاهِيمَ الْمَكْرُومِ
(۲۵) إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ (۲۶) فَرَأَاهُ إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ
بِعِجْلٍ سَمِينٍ (۲۷) فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ (۲۸) فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَنْخَفُ
وَبَشِّرُوهُ بِنِعْلَامٍ عَلَيْكُمْ (۲۹) قَالَتْ أَمْرَانِ فِي صَرَّةٍ فَصَكَتَ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ
(۳۰) قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ (۳۱) قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ
(۳۲) قَالُوا إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَى قَوْمٍ مِجْرِمِينَ (۳۳) لَنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَابَةً مِّنْ طِينٍ (۳۴) مَسْوَمَةٌ

(۲۰) «ویرده یقین ایدنلره علامتله وارد (۲۱) و-سیزگ اوز نفسله رزده» ده آیت لره
وار اللهک برلگنه و قدرته «آیا نه گورمورسگز» که بعضسگز رنکی آغ بعضی قرا
بعضی ساری و مختلف رنگرده در (۲۲) «وسیزگ روزی گز گوگده در» الله گوگدن
یاغشی نازل ایدر و اونگ جهتنه یردن روزی چیخار و گنه «گوگده در اوزاد که وعده
ویریلوبدر سیزه» بهشتدن و انواع نعمت لردن (۲۳) «آنداولسون یرگ و گوگک اللهنه
بودیلن سوز هرآینه حقدن اوسوزکیمی که سیز دانشورسگز» نه که اوز دانشیقتر
سوزلری حق ییلورسگز اللهک سوزلریننده حق ییلوگ (۲۴) «آیا ابراهیمک کرامی
قوناقلارینگ خبری سگا گلدی (۲۵) ایله که ابراهیمک یاننه داخل اولدیلر دیدیلر سلام
اولسون سگا» ابراهیم ۴ اونلارگ جوابی ردایدوب «دیدنی سلام اولسون سیزه»
بوخبر هودسوره سنده ذکر اولدی «سیز تانیلمیان طائفه سگز» من-سیزی تانمرا
(۲۶) «پس ابراهیم خواتجه اوز اهل عیالنگ یاننه گیدوب کولوشیمیش کوساله گتوردی
(۲۷) «واونی قوناقلره یاخون گتوردی» که ییه لر اونلار یمدیلر «پس ابراهیم دیدنی
آیا نه یمورسگز (۲۸) و قلبنده اونلردن قورخدی» عادت اوایدیکه هرکس هرکس
طعامنی یمه شرخیالی اولار «ملاتکه لر دیدیلر قورخسه ای ابراهیم» بیز اللهک
ملاتکه لری ایگ «ومزده ویردیلر اوگا عالم اولان اوغلان ایله» که سن رده یتشده
پیغمبر اولاجا قدر (۲۹) ایله که اونگ عورتی بو بشارت خبرنی ایشیتدی «دادو فریاد
حالتنده اوز یوزینه سیلی اوردی» شدت تعجبدن «و دیدنی که من دوغمیان قوجهام»
من نه دو غارام (۳۰) «ملاتکه لر دیدیلر ییله در» دوغری دیورسن قوجه عورت دو غماز
«اماستگ اللهک ییله بویوردی» که سنگ اوغلنگ اولاجا قدر «بدرستیکه الله ییلن وحکم
ایدندر» (۳۱) «ابراهیم اونلره دیدیکه ندرسزگ شانگزر» ونه گلوبسگز «ای گوندر یلمشله

عَنْدَرَبِكَ لِلْمُسْرِفِينَ (۳۵) فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (۳۶) فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ
 مِنَ الْمُسْلِمِينَ (۳۷) وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ (۳۸) وَفِي مُوسَى إِذِ
 أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ (۳۹) فَتَوَلَّى بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرًا مُجْنُونٌ (۴۰) فَأَخَذْنَاهُ
 وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُسْلِمٌ (۴۱) وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ
 (۴۲) مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَنتَ عَلَيْهِ الْأَجَلُتَهُ كَالرَّيْمِ (۴۳) وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّى
 حِينٍ (۴۴) فَتَوَاعَنَ أَمْرَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ (۴۵) فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ
 قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُتَصَرِّينَ (۴۶) وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ أَنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ (۴۷) وَالسَّمَاءَ

(۳۲) دیدیلر بیز گناه کار قوملره گوندریلمشیک (۳۳) تالینکه او قومه پالچیقندن عمله
 گلن داشلار گونده رک (۳۴) «اوداشلار سنگ اللهکک یاننده نشانه نمشدن اسرا ی
 ایدنلرایجون» وحدلدن تجاوز ایدوب چوخ گناه ایدنلرایجون لوط احوالائی هود
 سوره سنگ ۷۷ - ۸۴ آیه لرینده ترجمه اولدی (۳۵) «لوطک قریه سنده اولان مؤمنلری
 خارج ایتدیک» (۳۶) «بزاو قریه ده برابودن سوا مسلمان تاپمادیق» که آنجق لوطک
 ابوی ایدی (۳۷) «واو قریه ده آیت و علامت قرار ایتدیک او کسلره که دردناک عذابدن
 قورخارلر» هرکس باخسه گورر که او قریه ننگ اهلی اللهک عذایله اولوبلر تالینکه
 بونی گوروب عبرت گوتوره لر (۳۸) «وموسی ده» دخی علامت عبرت وار «اوزمانکه
 اونی فرعون آشکار تسلطایله گوندردیک» عصائی آتاردی اژدها اولاردی (۳۹) «پس
 فرعون اوز قوتی سببی ایله حق قبول انمکدن اعراض ایتدی و دیدی که موسی یاسا حر
 یاد یوانه در» (۴۰) «اونی واونگ قشوننی دوتوب اوللاری دریاه آتدیق» داشی آتان
 کیمی «اوحالته که فرعون مذمه لایق ایدی» اللهلق ادعاسی اتمگه گوره (۴۱) «وعد
 قومنده» دخی علامت عبرت وار «اوزمانکه اوللارا خبر سیز ییلی گوندردیک»
 (۴۲) «اوایل هیچ شیئی ترک انمزدی» که اوندن اسوب کیچوب گیده «مگر اینکه
 اولی کهنه پارچه کیمی ایتدی» (۴۳) «وتمود قومنده» علامت عبرت وار «ایلکه اولره
 دیلیدی که اوچگون منفعت بردار اولوگ» (۴۴) «اوز لر ننگ اللهک امرلندن خارج
 اولدیلر بوسبیه اوللاری ایلدیرم دوتدی واوللار باخوردیلر» دفع اتمگه قادر دگل ایدیلر
 (۴۵) «عذاب گلنده ایاقه دورمه» و قاچوب قورتولمه «قادر اوامادیلر و انتقام آلانلار
 دگلیدیلر» (۴۶) «ونوح قومنده» عبرت علامتی وار «اولردن قباق حقیقته اوللار
 فاسق قوملرایدیلر» اوللاری غرق ایتدیک طوفان واسطه سیله (۴۷) «وگوگی اوز قدرت

بَنَيْنَاهَا بِأَيْدِيَنَا ثُمَّ أَنْهَى الْمَوْسُونَ (۴۸) وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ (۴۹) وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (۵۰) فَعَبَّرُوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ (۵۱) وَلَا تَجْمَعُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ (۵۲) كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجْنُونٌ (۵۳) أَتَوَصَّوْنَهُ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاعُونَ (۵۴) فَتَوَلَّى عَنْهُمْ فَلَمَّا أَتَتْ بِلُومٍ (۵۵) وَذَكَرَ فَإِنَّ الذِّكْرَی تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ (۵۶) وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِعِبَادَتٍ (۵۷) مَا أَرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا (۵۸) إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ (۵۹) فَإِنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ (۶۰) قَوْلِ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ

ایمزاله بنایندیک بز اوکا قوت لو واروق (۴۸) «ویری بز فرش ایندیک بس بز یخشی دوشینلریک» عمله گتور مشوک خلقک نفعندن اوتری (۴۹) «وهرشئدن ایکی جفت خلق ایندیک» گجه وگونوز، آی وگون. کشی و عورت، نور و ظلمت «شاید که سیز لصیحت قبول ایدهد سکر» واونلره باخوب اللهک قدرته ایناناسکر (۵۰) «پس قاجوگ الله طرفنه» اللهک عذابندن «بدرستی که من سیزگ ایچون الله طرفندن آشکارا قورخوزانم (۵۱) والله ایله باشقه الله شریک اتمیوگ من سیزگ ایچون اوزگ طرفندن آشکار قورخوزانم (۵۲) بیله در» گچمش امتلرگ احوالی «مکه اهلندن قباق اولان طاقه لره هیج پیغمبر گلمدی مگر اینکه دیدیلر بوی پیغمبر ساحر در بادیوانه در (۵۳) آیا وصیت ایندیلر بریرینه پیغمبر لر حقنده بوسوزلری دیمکه بلکه اونلار طغیان ایدن قوملر در (۵۴) اعراض ایت اونلاردن وسن مذمت اولونمش دگلسن» اونلارگ ایمان گتورمه مگی جهته (۵۵) «ویا دآورلیک ایت حقیقده یاده گتورمک مؤمنلره نفع ویرر» دخیده ایمانلری آرتار (۵۶) «ومن خلق اتمدیم جن وانسی مگر اولدن اوتری که بگا عبادت ایدلر» یالینکه منی تالیلار و عبادت جهته مستحق بهشت اولالار (۵۷) «من مخلوقاتدن روزی ایستمرم که بگا اونلار روزی ویرلر» (۵۸) «آنجق الله در روزی ویرن» اوز بنده لرینه و مخلوقاتک هاموسی اوگا محتاج در «محکم اولان وقوت صاحبی در» هیچکسه احتیاجی یوخدر (۵۹) اوز نفسلرینه گفر و معصیت جهته «ظلم ایدلره حصه واردر عذابدن اونلارگ یولداشارنگ حصه سی گیمی» کیچمش قومدن «پس اونلار تلمسه سونلر یا تلسدیرمه سونلر منی عذاب نازل اولماقه (۶۰) پس وای اولسوگ اوکسلره که کافر اولدیلر اونلارگ اوگونلردن که وعده اولونولار» عذاب نازل اولانده اونلر شدتله عذابه گرفتار اولاجاقلار

سورة الطور (۴۹) آید در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالطُّورِ (۲) وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ (۳) فِي رَقٍّ مَّنْشُورٍ (۴) وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ (۵) وَالسَّعْفِ
الْمَرْفُوعِ (۶) وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ (۷) إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ (۸) مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ (۹) يَوْمَ
تَمُورُ السَّمَاءُ مَورًا (۱۰) وَتَكْسِرُ الْجِبَالُ سَيْرًا (۱۱) فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا يَوْمَ
هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ (۱۲) يَوْمَ يَدْعُونَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاً (۱۳) هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا
تُكَذِّبُونَ (۱۴) أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ (۱۵) أَصَلُّوا فاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا

(۱) آند اولسوب طور داغنه» که اوداغدا الله موسی ايله واسطه سیز تکلم ایتدی
(۲) «واو کتابه که یازیلوبدر» عبارتدر تورات یاقرآن یاجمیع اوکتابلردن که الله طرفندن
نازل اولوبدر (۳) «ارصحه فده که آجیلوبدر» یا اینکه هریره منتشر اولوبدر
(۴) «وآند اولسون بیت المعموره» که گوگده آبادن ابودر جمیع ملاتکه اوایوی زیارت
ایدر نجه که خلق مکه نگ ایوینی زیارت ایدر یا اینکه حاجیلر ایله آباد اولان ایوه که
کعبه در (۵) «وآند اولسوگ اوسقفه که اوجالمشدر» عبارتدر گوگدن که یرگ سقفی در
(۶) «وآند اولسوگ اودریایه که دولودر» دریا حیوانلریله (۷) «بدرستی که سنک اللهمک
عذابی هرآنه واقع اولاندر» اونده شمه یوخدر (۸) «اونی دفع ایدن اولماز» شک سیز
واقع اولاجاندر (۹) «اوگونده که گوگلر مضطرب اولار وحرکت ایدر برنوع مضطرب
اولماق (۱۰) وداغلار سیرایدر برنوع سیراتمک» که یرندن حرکت ایدر (۱۱) «وای
اولسوگ بوگونده کون اوکسلره که تکذیب ایتدیلر» اللهمک امرنی (۱۲) «اونلار
اوکسلردر که باطل سوزلره شروع اتمکده لهو و لعب ایدرلر» پیغمبرک تکذیبی
استهزایله دانشوردیلر (۱۳) «اوگونده که جهنمک اودی طرفنه زورله دفع اولونارلر برنوع
دفع اولونماق» که اللری وایاقلاری اوددن عمله گلش زنجیرایله باغلانوب جهنمه آتیلارلار
(۱۴) جهنمک خزانهداری دیر «بودر او اودیکه سیز اونی تکذیب ایدردگر» واونلری
مذمت ایدوب دیرلر که (۱۵) «آیا بوگوردگر عذاب سحر در یا اینکه سیز گورمورسگر»
نجه که اونلار بوسوزی دیناده پیغمبره دیردیلر اوندن معجزه گورن وقتده (۱۶) «گلرک
داخل اولوگ جهنمه خواه صبر ایدیگ عذابه یاصبر اتمیوگ برابر سیز» جهنم
عذابی سیزدن گوتورولمز «وبوندن غیری دگلدر سیز جزا ویریلش اولارسگر

سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَمْ أَنْتُمْ تَعْمَلُونَ (١٧) إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي جَنَاتٍ وَنَعِيمٍ
 (١٨) فَكَهِنَ بِنَاتِهِمْ رَبَّهُمْ وَوَقِيَهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (١٩) كَلَّوْا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا
 بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (٢٠) مُتَكِبِينَ عَلَى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ (٢١) وَالَّذِينَ
 آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ
 بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ (٢٢) وَامْدَدْنَاهُمْ بِثَاكِهِ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ (٢٣) يَتَنَازَعُونَ فِيهَا
 كَأْسًا لَلْفُؤِ فِيهَا لَوْلَا نَاتِهِمْ (٢٤) وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ (٢٥) وَأَقْبَلَ
 بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَسَاءَ لَوْ (٢٦) قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلَ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ (٢٦) فَمَنْ أَلَّهِ
 عَلَيْنَا وَوَقِنَا عَذَابَ السَّعِيرِ (٢٨) إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ (٢٩) فَذَكَرَ

او عمله که دنیاده ایدردگتر (١٧) بدرستی که پرهیزکار را با غلارده و نعمت لدرده در (١٨) لذت
 آبارانلاردر او نعمت لرایله که الله اولره ویرویدر واونلارگ اللهی متقی لری جهنمگ
 عذابندن ساخلار» (١٩) اونلاره دیرلر «بیوگ وایچون گوارا اولان حالد» نه ضرر
 اولار و نه باشقه ناخوشلق «او عملگ مقابلنده که سیز دنیاده عمل ایدردگتر
 (٢٠) او حالنده که بربرینگ یاننده صف صف قویولان تختلره تکیه ایدلردر واونلره
 حورالعین لری تزویج ایتدیک که اونلره یولداس اولالر (٢١) واکسه لره که ایمان
 گتورولر واونلارگ صغیر اولادرلری اونلارا تابع اولدیلر دینده» و صغیر سنده
 وفات ایتدیلر «اونلارگ اولادلی بهشته آتالرینه یتوره زیگ» هاموسی بریده اولارلار.
 «اونلارگ عملندن هیچ برشیئی ناقص ایتمدیک» اولادرینی اونلارا ملحق اتمک جهتنه
 «هر شخص گسب ایتدیک عملنگ گروینده در» گفارگ جهنمه گتمکنگ سببی اوز
 عملی در (٢٢) «اهل بهشته خواهش ایتدیگری میوه وات ویره ریک» اونلار بیدکجه
 بیز عوضنی خلق ایدره ریک (٢٣) «بربریندن شراب کاسه لری آلرلر اما دنیا شربی گیمی
 بیهوده سوزونه لفو وگنه کارلق اولماز (٢٤) اونلارا خدمت اتمک ایچون غلام لر
 دولانارلر که اونلارگ مخصوصی مالیدر گویا اونلار گزلین لؤلؤدر» پرده ایچنده
 ساخلانوب که توزدن وسائر کثافتدن ساخلانا بر شخص پیغمبردن سؤل ایتدی که بهشت
 اهلنگ خادم لری اولان غلام حسن و صفاده لؤلؤ گیمی در پس اونلارگ مخدومی
 نظوردر حضرت بیوردی مخدومگ فضلی خادمه اون دورت گجه لیک آیگ فضلی
 گیمی در یولدوزلاره (٢٥) «اهل بهشتگ بعضی سی بعضی سگ قباغه چیخوب بربرندن
 سؤل ایدرلر» دلیانگ زحمت و مشقتندن (٢٦) «دیرلر بزبوندن قباق دنیاده اللهمدن

فَمَا أَتَىٰ بِمَنْتَ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ (۳۰) أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَجَمُ بِهِ رَبِّبَ الْمَنُونِ
 (۳۱) قُلْ تَرَجُّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَرَجِّصِينَ (۳۲) أَمْ تَأْتِيهِمْ أَجْلٌ لَهُمْ بِهِذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ
 طَاغُونَ (۳۳) أَمْ يَقُولُونَ لَقَوْلُهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ (۳۴) فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِنْ كَانُوا
 صَادِقِينَ (۳۵) أَمْ خَلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ (۳۶) أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 بَلْ لَا يُوقِنُونَ (۳۷) أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصِطْرُونَ (۳۸) أَمْ لَهُمْ سُلُمٌ يَسْتَمِعُونَ
 فِيهِ فَلَيَا تَسْمَعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ (۳۹) أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ (۴۰) أَمْ تَسْأَلُهُمْ
 أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُنْقَلَبُونَ (۴۱) أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ (۴۲) أَمْ يَرِيدُونَ

قورخاندر ایدیک (۲۷) پس الله بزه مت قویدی» ویزی باغشلا دی «ویزی یانان اودگ
 عذابندن ساخلا دی (۲۸) بوندن قباقی عبادت ایدوب «اللهی چاغیریردیک» وبرلیک ایله
 اوگا عبادت ایدیردیک «بدرستیکه الله نیکوکار ورحم ایدن در (۲۹) پس نصیحت ویر»
 یا اینکه یادآورلیک ایت ای پیغمبر قرآنله «آند اولسون اللهک نعمته» که سگا و یروب
 نبوتدن «نه کاهن سن» که سحر ایده سن «ونه دیوانه سن» که سوزیگک اعتباری اولمیه
 (۳۰) بلکه مشرکلر دیرلر محمد شاعر در اونگ اولمک وزمانه مصیبنی یتشمک انتظارنی چکه ریک»
 سایر شاعرلر گیمی (۳۱) «یا پیغمبر دیکن اوللار که انتظار چکوگ» منم اولمکه «من ده
 سیز ایله انتظار چکنلردن» سیزه عذاب نازل اولمقه (۳۲) «بلکه بوگا اوللارگ عقلری
 امر ایدر» که سگا کاه شاعر کاه ساحر کاه دیوانه دیلر یقینا که اوللارگ عقلی حکم امور
 دانشدیلاری سوزه «بلکه اوللار طغیان ایدن قوملردر» اوللارگ طغیانی باعندر
 سنی تکذیب اتمکه (۳۳) «آیا دیرلر که محمد او قرآنی اوزیندن ایجاد ایدوب بلکه
 ایمان گتورمزلر» وحق اولماقنی ییلمزلر (۳۴) «قرآن گیمی برسوز گتورسونلر»
 فصاحت و بلاغت و حسن بیانده «اگر دوغری دیورلر ایشه» که محمد اونی اوزندن
 قایروب ایلمکه گتوره بلمدیلر اونده معلوم اولار که اونی محمدص اوز طرفندن گتورمیوب
 بلکه الله طرفنددر (۳۵) «آیا ایله گمان ایدرلر که اوللر الله سیز و تدبیرچی سیز خلق
 اولوبلار یا اینکه اوللار اوزلرینی خلق ایدوبلر (۳۶) یا اینکه گوگلری ویری خلق
 ایتدیلر» بوجهته الله ایمان گتورمورلر بونلارگ هیچ بریسی دگلدر «بلکه اوللار
 یقین اتمورلر» اللهک وجودنه (۳۷) «یا اینکه سنک اللهک خزینهلری اوللارگ
 یاننده در» نهیره ایستیهلر صر و ایدرلر «یا اینکه اوللار خلقه مالک لر و تسلط ایدنلردر
 (۳۸) یا اینکه اوللر ایچون نردبان وار» گوگه چخوب «وحیه قولاق آسارلار اگر

كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمْ الْمَكِيدُونَ (۴۳) اٰمَلْتُمْ اَلَّا يَغِيْبَ اللّٰهُ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ
 (۴۴) وَاَنْ يَّرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ (۴۵) فَذَرَهُمْ
 حَتّٰى يَلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِى فِيْهِ يَصْعَقُوْنَ (۴۶) يَوْمَ لَا يَنْفَعُنِيْ عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَّلَا هُمْ
 يَنْصُرُوْنَ (۴۷) وَاِنَّ لِلَّذِىْنَ ظَلَمُوْا عَذَابًا دُوْنَ ذٰلِكَ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ
 (۴۸) وَاَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَاِنَّكَ بِاَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِيْنَ تَقُومُ (۴۹) وَمِنَ اللَّيْلِ
 فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ النُّجُوْمِ

ایش بویله ایسه قولاق آسوب وحی ایشیدن گسلی آشار تسلط و معجزه گنورسونلر» که
 گورگ او نلارگ دوغریلقنه دلالت ایدیر (۳۹) «آیا الله ایچون قزلار و سیزگ ایچون
 اوغلانلار وار (۴۰) یا اینکه سن او نلاردن اجر ایستیورسن پیغمبرلکه پس او نلار
 بوسوزگ ضررنی چکمک یوگندن آغریوکلودرلر» چوخ آرتوق حق ایستیورسنکه
 اونى ویرمه قادر اولماق جهتنه ایمان گتورمورلر (۴۱) «یا اینکه گزلین خبرلری
 بیلمک اونلرگ یاننده در» که محمدص تیزلیک ایله وفات ایدمک «پس او نلار یازورلر
 و خبر ویرورلر (۴۲) یا اینکه حیللایتمک ایستیورلر» سنی اولدورمه «پس او کسلرکه
 کافر اولدیلر او نلاردن حیلل اولمشلار» جزالینه یتشرلر و حیللرینگ اثری اوزلرینه
 یتشر (۴۳) «یا اینکه او نلارگ اللهدن سوا اللهلاری وار پاك و منزدر الله اوندن
 که شریک قرار ویرورلر الله (۴۴) و اگر گوردرلر که گوگگ برپارچه سی قوپوب
 دوشدی» اونلره عذاب ایتمکدن اوتری اونى گورن مشرگلر دیرلر که «بو بربرینگ
 اوستنه یفیلان بولوت در (۴۵) پس ترک ایت او نلاری یا محمد تاملاقات ایدلر او
 گونلرینه که هلاک اولالار» صاعقه ایله (۴۶) «اوگونکه گون او نلارگ حیلل سی اونلردن
 برشیئی دفع ایتمز و اونلاره نصرت ویریلمز (۴۷) او کسلر ایچون که ظلم ایتدیلر»
 کفار مکهدن «عذاب وارد دنیاده آخرت عذابندن غیرى» بدرگوتنده اولمک یاقحط
 چکمک گیمی «و اما او نلارگ چوخی بلمزلر» که او نلارا نازل اولان ندر (۴۸) «پس
 صبر ایت یا محمد اللهگ حکمنه حقیقتده سن بزم گوزیمزگ قباقتده سن» بز سنی
 او نلارگ شرنندن حفظ ایدمک «و تسبیح ایت اللهگ حمدینه اوزمانکه دورارسن»
 یوخیدن کیجه نمازله (۴۹) «و گیجه دن بر حصده تسبیح ایت و نماز قبل
 یولدوزلارگ قایتماق وقتنده» عبارتدر یولدوزلر غروب و صبح نمازینگ وقتی یتشمکدن

سورة النجم (۲۶) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ (۲) مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ (۳) وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ
(۴) إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ (۵) عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ (۶) ذَوِئِرَةً فَاسْتَوَىٰ (۷) وَهُوَ
بِالْأَفْقِ الْأَعْلَىٰ (۸) ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ (۹) فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ (۱۰) فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ
(۱۱) مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ (۱۲) أَفَتَمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ (۱۳) وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ
(۱۴) عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ (۱۵) عِنْدَ هَاجَةِ الْمَآوَىٰ (۱۶) إِذِيفَشَى السِّدْرَةَ مَا فَشَىٰ

(۱) آند اولسوگ يولدوزه زمانیکه یوخاریدن اشاقه گلدی» شیطاللری دفعه یاغروب
اتمک ایچون (۲) «سیزگ مصاحبگز محمدص گمراه اولمادی وخطا ایتمدی (۳) اوز
خواهش نفسیله دانشمز (۴) مگر اینکه دانشدقی الله سوزیدر» که اوکا وحی اولولوب
(۵) «قوه تی شدتلو اولان ملک پیغمبره تعلیم ایتمدی» عبارتدر جبرئیلدن که اگر قنادینی
آچسایرله گوگک آراسنی دوتار یا اینکه اوکا تعلیم ویردی اولله که جوخ قوتلورد
(۶) «قوت صاحبی در» اواندازه ده که لوط قومک کندی گوگک برابرینه دیک گوتوروب
قنادی اوسته ساخلادی یا اینکه صحت جسم صاحبی در که جمیع آفتدن مبرادر «پس
دوز دوردی» اوصورته ده که خلق اولمشدی وجبرئیلی صورت اصلیه سنده هیچکس
گورمیوب مگر محمدص بردقه گوکده (۷) «اوحالده که اودلیان اوجا اولان یرده ایدی»
یعنی گوک طرفنده (۸) «صوگره یاخون اولدی» جبرئیل پیغمبره یا پیغمبر الله «پس
یاخون اولمافی آرتوردی» وتدریجاً یاخون اولدی (۹) «پس اونلارگ یاخون
اولمافی ایکی یای قدری ایدی یا اوندن آزایدی» یعنی پیغمبرایله جبرئیلگ آراسی
یا پیغمبرایله اللهگ آراسی (۱۰) «پر الله تعالی وحی ایتمدی اوزبنده سنه اوزادی که وحی
ایتمدی» جبرئیلگ واسطه سیله یا اینکه هیچکس واسطه اولماش روبرو دانشدی
(۱۱) «محمدص گک یورگی یالان دیمدی اوزادی که گوزی ایله گوردی (۱۲) آیا گوزیله
گوردیکی امرده اولیله دعوا ایدوب اوکا اینلماز سئز (۱۳) وهرآینه محمدص جبرئیلی
اوز صورتنده برباشقه دفعه ده» یعنی ایکمچی دفعه «گوردی (۱۴) اوزاق سدر آقاجنگ
یالنده» که او آقاج واهدر عرشگ ساغ طرفنده (۱۵) «همان آقاجگ یالنده در اوبهشت که

(۱۷) مَا زَاغَ أَبْصَرٌ وَمَا طَغَى (۱۸) لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى (۱۹) أَفَرَأَيْتُمْ اللَّاتِ وَالْعُزَّى (۲۰) وَمَنْوَةَ الثَّالِثَةَ الْآخَرَى (۲۱) أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنْثَى (۲۲) تَلْكَ إِذَا قَسَمْتَ بِجِزْيِ (۲۳) إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمِيَتْهُمَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهِمْ سُلْطَانًا إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى (۲۴) أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّى (۲۵) فَلِلْآخِرَةِ وَالْأُولَى (۲۶) وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي عَنْهُمْ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يُعْذَرَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى (۲۷) إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُونُ الْمُأَشْكَةَ

صالح لرگ یری در (۱۶) «او وقتکه ملائکه لر سدر آقا جنی اور تمشدی» حضرت ییور دیکه او آقا جگ هرور قنده بر ملک گوردیم که الله. تسبیح ایدردی (۱۷) «میل اتمدی پیغمبرگ گوزی» نه ساغه ونه صوله «وحدندن تجاوز اتمدی» هر نه واریدی اونی گوردی (۱۸) «اللهگ ییوگ آیت لرندن گوردی» گوگلرده اولان مقاملردن و ملائکه لر دن و پیغمبرلردن (۱۹) «آپاس سیز بو بتلری گوردگز» که آدینی الله قویوبسگز و مخصوصی آدله اونلاری چاغورور سسگز «برسی لات و او برسی عزی در» و اونلارگ عاجز لکنی گورندن صوگره آیا یقین اتمور سسگز اونلارگ عاجز مخلوق اولمقلرینه (۲۰) «ومنائی که اوچومجی بت و او بری بتلرگ یولداسی در» و اونلاری قیز شککنده ترتیب ایتمشدیلر که بونلار اللهگ قزلارینگ شکلری در (۲۱) «آپاسیزگ ایچون اوغلان والله ایچون قز اولار» و اگر سیزگ اکثرده اولسا هرگز قز اولادله راضی اولماز سسگز (۲۲) «بونوع قسمت بو وقتده بیس قسمت در» عدالتله دوزدگلدر (۲۳) «ودگلدر بتلر مگر محض آدلاردر که سیز و سیزگ آنالارگز آد قویوبسگز» و حقیقتی و مسمی سی بوخدر «الله تعالی اونلرگ حق اولماقنه بر تسلط و کتاب گوندردی» که اونلارگ حق اولماقنه دلالت ایده «تابع اولمازلار مگر گماله» که یقیندن خالیدر «تابع اولارلار اوزاده که نفسلری خواهش ایدر و حال آنکه اونلاره اوزلرینگ الهی طرفندن هدایت اسبابی گلدی» قرآندن و پیغمبردن (۲۴) «آیا انسان ایچون آرزو ایتدیگی امرو را» مشرک لر خیال ایدردیلر که بتلری اونلره شفاعت ایده جک آیا بو آرزو لرینه یتشه ییلر لر هرگز یتشه ییلمز لر (۲۵) «پس الله ایچوندر آخرت و دنیا هیچکس اونلارا مالک اولماز مگر اللهگ اذن ایلر (۲۶) «وگوگلرده چوخ ملک واردر» که مشرک لر اونلاری اوزلرینه شفیع خیال ایدر لر «اونلارگ شفاعتی بر شیتی نفع ویرمز» و شفاعت ایده ییلمز لر مگر الله اذن ویرندن صوگره «شفاعت ایتمکه» اوکسه که الله ایستر و راضی اولار که اونلارا شفاعت اولونا (۲۷) «بدرستی که اوکسر که آخرته ایمان کتورمز لر هرآینه

تَسْمِيَةَ الْإِنْسِي (۲۸) وَمَالَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يَفْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئاً
 (۲۹) فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (۳۰) ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ
 الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى (۳۱) وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى
 (۳۲) الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ إِلَّا اللَّيْلُ مِمَّا غَضَبْنَا بِكَ أَفَإِنَّكَ تُرِيدُ
 بِكُمُ إِذَا نَشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَإِذَا أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بَطْنٍ أَمَهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكَّوْا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى
 (۳۳) أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى (۳۴) وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْذَى (۳۵) أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى

ملائكه لری عورت آدیله آدلانديرلر» و قیزآدی قوبارلرديرلر که ملائكه ار اللهم
 قزلاريدر (۲۸) «اوللارک بوسوزلره علمی وخبری یوخدر تابع اولمالرلر مگر گمانه
 و بدرستیکه گمان حقدن برشیئی نفع ویرمز» گمانله هیج شیئی بیلیمک اولماز (۲۹) «پس اعراض
 ایت یا پیغمبر او کسدن که بزى ذکر ایتمکدن یوز دوندردی» و توحیده اقرار ایتدی «وایستمدی
 مگرد نیاده ساغ قالمای (۳۰) بودنیانی دوست دو تفاق اوللارک علمی ننگ قدریدر»
 یعنی اوللارک علمنگ نهایت فائده سی بو اولدیکه دنیانی آخرته اختیار ایتدیلر «سنگ
 اللهم حقیقده چوخ بیلندر اولنگ یولندن گمراه اوللاری و همدایت تاپانلاری
 (۳۱) والله ایچوندر او مخلوق که گوگلرده در و او مخلوق که یرده در تائینکه پس
 جزا و یرده او کسلره که پس ایش گوردیلر و گوزل جزا و یرر یخشی عمل ایدنلر (۳۲) او کسلره
 بیوک گناهلردن و فاحش عمللردن اجتناب ایدرلر» زنا کیمی «مگر صغیر و کوچک
 گناهلردن بدرستیکه سنگ اللهم باغشلامقی و سعتلودر الله اعلمدر سیزه» سیزی
 خلق ایدندن قباق «او وقت که سیزی یرگ توپراقندن خلق ایتدی» سیزگ بابا و ننه گز
 آدم و حوانی والله سیزی یخشی بیلوردی «اوزمانکه سیزا و شافلار ایدگز آنالار گزگ
 قارلنده» هانسی خالدهن هانسی حاله دوندگز «پس اوزگزى پاکلقه نسبت ویرمیوگ»
 و اوزگزى بیوک سایوب مسح ایتمیوگ «الله سزگ پرهیزکارلر اولانگزى» شرکدن
 و مصیبتدن اوزینی ساخیلانی «چوخ یاخشی بیلور» (۳۳) «آیاسن گوردگ او کسی
 که یوز دوندره» حقدن ایمان گتورندن صوگره (۳۴) «و آوز و یرده و بخل ایده»
 (۳۵) «آیا اونگ یاننده غیبدن خبر و یرمک علمی وار» بیلور که آخرتده او کا عذاب اولماز
 (۳۶-۳۷) «یا اینکه موسی به وعده و وفا یدن ابراهیمه و یریلن کتابلره اوزکار اولان
 آدم خبردار دگلدر» (۳۸) او صحیفه لرده یازیلانلار بودر که «گناه گوتورن آدم باعقه

(۳۶) اَمْ لَمْ يَنْبَأِ بِاِيْمَانِي صَّحْفِ مُوسَى (۳۷) وَاِبْرَاهِيْمَ الَّذِي وَفَّى (۳۸) الْاَتْرُوقَ وَازْرَةَ وَزَرَ
 اُخْرَى (۳۹) وَاَنْ لَيْسَ لِلْاِنْسَانِ الْاَمَانَةُ (۴۰) وَاَنْ سِعِيهِ سَوْفَ يَرَى (۴۱) ثُمَّ
 يَجْزِيهِ الْجَزَاءُ الْاَوَّلَى (۴۲) وَاَنْ اِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى (۴۳) وَاِنَّهُ هُوَ وَاضِحٌ وَاَبْكَى
 (۴۴) وَاِنَّهُ هُوَ اَمَاتٌ وَاَحْيَا (۴۵) وَاِنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثَى (۴۶) مِنْ نَظْفَةٍ اِذَا تَمْنَى
 (۴۷) وَاَنْ عَلَيْهِ النَّشْأَةُ الْاُخْرَى (۴۸) وَاِنَّهُ هُوَ اَعْنَى وَاَقْنَى (۴۹) وَاِنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَى
 (۵۰) وَاِنَّهُ اَهْلَكَ عَادًا الْاَوَّلَى (۵۱) وَثَمُودَ فَبِالْبَقَى (۵۲) وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ اِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ
 اَظْلَمَ وَاَطْفَى (۵۳) وَالْمُؤْتَفِكَةَ اُهْوَى (۵۴) فَفَشَّيْهَا مَعْشَى (۵۵) فَبَآىِٕ الْاَعْرَابِ رَبُّكَ تَتَبَارَى
 (۵۶) هَذَا نَذِيرٌ مِنَ النَّذْرِ الْاَوَّلَى (۵۷) اَزِفَتِ الْاَزَقَةُ (۵۸) لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ

شخصک گناهانی گوتورمز» هرکس عذاب اولونار اوز گناهی جهته (۳۹) «انسان
 ایچون» خیر و شر عملدن بر شیئی «یوخدر مگر که سعی ایده» و اوخیر یا شر علمی کسب
 ایده نه اینکه اوز گنهنگ عملنگ ثوابی اوز گهیه ویریله مگر اینکه سبب اولا اوز گم
 شخصک عمل خیر ایتمکنه اوصورتده سبب لیک جهته ثوابه یتشر نه اینکه ثواب ایدن
 شخصک ثوابندن ناقص لولا (۴۰) «حقیقتده. انسان اوز سعینک ثمره سنی گورر
 (۴۱) صوگره او گمجزا ویریلر تمام جزا (۴۲) جمیع خلقک ایشینگ آخری سنگ
 اللہک طرفنه قایدار (۴۳) و بدرستیکه الله گولدر و آغلادار» اهل بهشتی بهشته گولدر
 و اهل جهنمی جهنمه آغلادار (۴۴) «الله اولدر و دیریلدر (۴۵) الله تعالی
 ایکی صنف مخلوقی خلق ایتدی» ایرک و دیشی (۴۶) «اونلاری نطفه دن خلق ایتدی
 اوز مانکه نطفه آیر یادی» کشینگ بلندن عورتک رحمه (۴۷) «اوبری عالمی خلق
 ایتمک اللہک عهده سنه در» و قادردر (۴۸) «حقیقتده الله دولت و ایدر و سرمایه ویرر
 (۴۹) «الله اودر شعری اولدوزنگ الهی» که بنی خزاعه قبیله سی اوکاستایش ایدر دیرلر
 (۵۰) «الله هلاک ایتدی اولمجبی عادی» که ارمک او غلیدر (۵۱) «وهلاک ایتدی ثمود
 قومنی و برکسی باقی قویمادی (۵۲) وهلاک ایتدی اونلردن قباقر نوح قومنی اونلار
 چوخ ظلم و چوخ سرکشک ایدن ایدیلر (۵۳) و لوط قومنگ شهر لرینی یوخاریدن
 اشافه سالدی (۵۴) و اوردی اولی اوزاد که اوردی» نشانه لو داشلاردان
 (۵۵) «اللہک هانسی تمتملرینه سیزشک ایدر سگرای مخلوقات (۵۶) بویغمبر قورخوز اندر
 اولمجبی قورخوز اللردن» گیچمش پیغبر لرگ جمله سنندن در یا اشاره در قرآنه
 (۵۷) «یاخون اولدی قیامت» یابدر دعواسی (۵۸) «اونگ گامکنگ و قتنی اللهدن

(۵۹) اَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ (۶۰) وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ (۶۱) وَانْتُمْ سَامِدُونَ
(۶۲) فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا

سجده

غیری کشف ایدن یوخدر (۵۸) آیا بوسوزدن (قرآن دن) سیز تعجب ایدیر سکر
(۵۹) وگولور سکر و آغلامور سکر» اونده اولان وعیدلردن (۶۰) «وسیز غافلر و اوینیا
نلار سیگر (۶۱) پس سجده ایدیگ الله و عبادت ایتدیک»

سورة القمر (۵۵) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ (۲) وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ

(۱) یاخون اولدی قامت و آی یاریلدی» اسلام مفسرلری بالاجماع بيله نقل ایدوبلر
که مکه مشرک لری حضرت پیغمبر ص گ یانه گلوب دیدیلر اگر سن دوغری پیغمبر ایسن
آیی ایکی پارچه ایت حضرت ییوردی آیامنم پیغمبر لکمه ایمان گتورر سکر دیدیلر بلی
پس پیغمبر دعا ایتدی آی اون دورت گیکه لیکنده ایکی پارچه اولوب بعضی روایتلرده
برسی ساغ طرفه و برسی صول طرفه گیدوب سن گلدی ای فلان و فلان شاهد اولوگ
مشرک لر دیدیلر: محمد سحر ایتدی پس حضار گ برسی دیدی: اگر محمد بزه سحر
ایتدی خلق گ هاموسنه که سحر ایتدی صوگره آتی گنه بر برینه متصل اولدی .

(بیان) ادعای نبوت ایدن شخص گ سوزنی دلیل سیز قبول ایتک یا ممکندر یا ممکن
دگلد، عقل و شعور صاحبی هرگز قبول ایتمز که هر کس یریندن دوروب پیغمبر لیک
ادعایته اونگ دالنه دوشوب سوزینی قبول ایده لر بلکه هر ادعایه بر دیل لازمدر بو
مسئله بدیهی اولد یقنه گوره دلیل احتیاجی یوخدر. پس هر پیغمبر لیک ادعای ایدن
شخص گ ادعایته گره بر دلیل اول و اواز ادعایته مطابق اونوع دلیل گتوره که اون
باشقه کس گتورمکه عاجز اول و بودلیل معجزه دیلور بزیم پیغمبر یز محمد المصطفی
صلوات الله علیه ک معجزه سی ایکی قسمدر اولمچی گوزله ظاهر اولان معجزه در عبارتدر
قرآن مجید دن که اوجناب بو قرآنله ادعای نبوت ایدوب خلقله معارضه ایتدی که اگر
باجار یرلر ایسه اونگ مثلنی گتوره لر

هر پیغمبر گ معجزه سی لازمدر که اوز مانگ احواله مطابق اول و مثلاً موسی ک
زمانده سحر علمی خلق آراسنده شایع ایدی و کامل ساحر لر چوخ اولمق سببه الله تعالی

موسیٰ به عصا سنی آتوب ازدها اولماق معجزه سی ویردی ایلکه اونگ عصا سی ساحر لرگ قایدیقلری اسباب و آلتلری اودوب باطل ایتدی ساحر لر اهل خبره اولدیقلرینه گوره یقین ایتدیلرکه موسیٰ ننگ علمی اونلارگ سحر علمی قییلندن اولمیوب بشر قوه تندن خارج و امر الهی در بوسیبه سجده دوشوب اوگا ایمان گتوردیلر. عیسیٰ ننگ زمانده طبیب لیک و ناخوشقه معالجه ایتمک علمی شایع اولمقه گوره عیسیٰ به اولونی دیریلتمک و آنادن گور و لال دوغولانه شفاویرمک معجزه سی ویردی اوسیه طبیب لر ییلوردیلر که ناخوشه دوا و معالجه ایتمکله صحت ویرمک اولار اما اولمش دوبره دیریلتمک و کوری ولالی یخشی ایتمک اولماز اقرار ایتدیلرکه عیسیٰ دن عمله گلن ایشلر اونلردن عمله گلن ایشلرگ مثلی دگلدر. داود گگ زمانده موسیقی علمی چوخ اولماقنه گوره الله تعالیٰ اوگا گوزل صوت ویرمشدی که چول حیوانلری و قوشلار اونگ سسندن بییهوش اولوردی لر اگر عیسیٰ به موسیٰ معجزه سی ویریلیدی عیسیٰ امتی دیردی لر که بزعام سحر ییلمریک که سسندن عمله گلن سحر و یا امر الهی اولماقنی بیلک و هایلله موسیٰ و داودگ زمانده اقتضای حال زمانه مطابق معجزه ویریلوب بو قرار له حضرت رسولمز صگ زمانده عرب قومنده نهایت فصیح، بلیغ و ادیب کسار و ارایدیلر و نهایت شدتله تعصب و جاهلیت حمیتلری چوخ ایدی قرآنک مثلی بر مختصر سوره گتوره ییلمیوب تقدیر دعوالره و جانلرنک، ماللرنک، عرض و ناموسلارینک تلف و وطنلریندن آواره دوشمکه راضی اولوب اوجنا به معارضه ایده ییلمدیلر. مکه مشرک لرندن قریش طائفه سی ولیدبن مغیره ننگ یالنه گلوب دیدیلر که حمد صگ یالنه گیدوب اوگا دیبه که تازه دین گتوروب بزیم جماعت می خراب ایتیمه اگر بوایشلری دلیا مانندن اوتری ایدیرایسه اوگا اوقدر پول ویرک که عربده اونگ کیمی دولتو آدم اولمیه اگر ریاست ایستیورایسه اولنی اوزیمزه رئیس ایدک اگر عورت ایستیورایسه هر کسی ایستیور اوگا آلاق (ولید فصیح، بلیغ، ادیب و صاحب تجربه آدم اولدیقنه گوره بور سالتة اولنی انتخاب ایتمشدیلر) حضرتگ حضور نه گلوب قریشک سوزینی عرض ایتدی حضرت ییوردی بونلارگ هیچ بریسی دگلدر بلکه من اللهک پیغمبری ام ولید دیدی شعرلریندن بر قدر اوخی قولاق آسیم حضرت ییوردی شعر دگلدر بلکه الله گوندرن کلامدر پس حضرت حم سجده سورهنی اوخویوب بوآیه به یتشدی که (فان اعرضوا فقل انذرکم صاعقه مثل صاعقه عاد و ثمود) ولیدگ حالتی مضطرب و باشنگ و سقالنک توکی ییز کیمی اولوب دیدی یامحمد ص سنی غولاق حقنه آند ویریم که دخی اوخو میوب دایانگلن ایاقه دوروب ایوبنه گیدوب قریش جماعتی یاتنه گلمدی ابوجهله خبر گتوردیلر که ولید محمد ص دیننه داخل اولدی ابوجهل مسباحی گون ولیدگ یالنه گلوب دیدی یام محمد ایمان

گنورمگه گوره بزیم باشمزی اشاقه ایتدیگ و دشمنلریمزی بزه شماتت ایتدیردیگ ولید دیدی من محمد صرگ دیننه داخل اولمامشم اما اوگون من اوندن اونوع کلام ایشیتدیم که تو کلریم بدنمه حرکت ایتدی ابو جهل خبر آدیکه آیا او کلام خطبه یا شعر ایدی ولید دیدی من خطبه و شعر قسملرینگ هاموسنی بیاورم بونلرگ هیچ بریسندن دگلدر نهانس کلامیدر نه جن براحده قادر دگلدر اونگ مثلنی گنورمگه مدعی نگ سوزی هر حالده مقبول اولدیفنه گوره یقین در که قرآن بشر کلامی ساده عبارتله پیغمبر صرگ خیالاتی و یا قوه روحانیه ایله عمله گلن ایش دگلدر بلکه خداوند عالم طرفندن نازل اولان الله کلامی در . قرآن شریفک فصاحت و بلاغتی و اعجازه دلالتی نه جهته اولماقنی بویرده ذکر ایتمکده مجال اولما دقندن صرف نظر اولوب باشقه کتابلره رجوع اولمقه محول اولدی (۲) متواتر بالمعنی معجزه لر در یعنی برپاره احوال لر و واقعه لر در که هر چند هر سوز تک تک لکده ثابت اولماسه ده اوسوز لرگ معنی سنی بریره جمع ایتدکده یقین عمله گلر مثلا نوشیروانگ عدالتی، حاتمک سخاوتی و رستمک شجاعتی تواتر ایله ثابت اولور. هر چند که اونلرگ خصوصنده حکایت اولان نقل لر تک تک لکده یالان اولماق احتمالی وار بونگ آدینه متواتر بالمعنی دیرلر، متواتر عبارتندر اوندن که برجماعت برایشی گوزلریله گوروب خبر ویره لر و عقل جائز گورمیه که او آدملر یالان دانشماقه سوزله شو بلر. بوجماعنده نیچه نفر معین عدد اولماق شرط دگلدر ممکندر که یوز نفر برسوزی دیه لر اما اوچ . بش نفر بر سوز دیه لر آرگ سوزندن یقین حاصل اولانه اینکه چوخون . بوتواتردن یقین حاصل اولمقده اوچ شرط لازمدر (۱) خبر ویریلن مطب گوز ایله گورولن ایش اولا چونکه عقلله درک اولونان ایشده ممکندر که چوخ آدملر شبهه ایدوب حقیقتی درک ایده ییلمیه لر (۲) بوخبری ایشیدن آدملر یقین ایده لر که بوخبری ویرن آدملر یالان دانشمه اتفاق ایتمیولر (۳) بوخبری ایشیدن آدملرگ ذهنی خالی وییغرض اولا چونکه اوخبری ایشیدن آدملگ خیالنده ایشتدیگی سوزوگ عکسی وارایسه و اوگا اعتقاد ایدوبسه اونگ بوعتقادی خبر ویرن جمیعندن ایشتدیگی سوزی قبول ایتمکه مانع اولاجا قدر ایلمکه بوشطرلرایله متواتر خبر لر برکسه یتشدی اونی قبول ایتمک ضروری در بوجمله دندر حضرت پیغمبریمزدن عمله گلن معجزه لری قبول ایتمک هر چند که معجزلرگ هر بریسی تک تک لکده یقین مرتبه سنه یتشمیه و یالان اولماق احتمالی اولا اما هاموسنگ معنی سنی بریره جمع ایدلده (قدر مشترک) تواتر حدینه یتشوب یقین اولور که اوجنابدن معجزه صادر اولوبدر بعضی بومعجزه لری مین عدد نقل ایدوبلر بزیم اونلرگ تک تک ایله ایشمز یوخدر. بزیم مقصود مز معجزه نگ امکانی و وقوعنده در. حکما ر معجزه نی ایکی نوعه قسمت ایدوبلر بریسی حسی و بریسی

عقلیدر حسی معجزه‌لر اوج قسمدر (۱) اولوع معجزه‌درکه معجزه گئورن شخصک داتندن خارج اولا مثلا آفاجک گلمگی، داشک سلام وبرمگی، خورده داشلارک دانشمافی، حیوانک دانشوب شکایت ایتمگی، بارماقنک آراسندن سو فاینامافی، چوخ آدمی آزطعامله دویدیرق وبوکیمی شیئر (۲) اومعجزه‌در پیغمبرک اصل ذاتنده اولوب اولدن آیریلیمیه مثلا حضرتک نوری برآتادان اویری آتایه قل اولا تولد گونه دیک وتولد وقتنده ختنه اولمش آتادان اولا وچکننده پیغمبرلیک مهری اولا، نه قدر اوجاو میانه قدلو آدم یاننده دور سه اونیله برابر گورونه، قباقدن گورن کیمی دالدن دخی گوره (۳) اومعجزه‌درکه صفته متعلق اولا مثلا جمیع گوزل صفترلرله صفتلنه: تمام عمرینده یالان دانشمیه، قبیح عمللر اوندن عمله گلمیه برقرارله که اونک دشمنلری اونیله اولان کمال عداوتله ادعا ایتیمیه که اوندن بو عمللرک بریسی صادر اولوب و حال آنکه گیجه وگونوز سعی ایده لرله اوکا برعیب ثابت ایده لر بوذ کراولان معجزه لرک هاموسی پیغمبریمز صده موجود ایدی همان دیدیگمز تواتر ایله ثابت در اماغلی معجزلر نیچه نوعدر (۱) اوجناب برشهرده تولد ونشوو نما ایتمشدیکه اهل علم وحکیم یوخیدی یاچوخ آزایدی چوخ بدویت ووحشی لیک ایله گذران ایدردیلر و اوجناب تحصیل علمدن اوتری باشقه شهرلره گیتمه مشدی اماغل، شعور وحکمتده برمرتبه ده ایدیکه جمیع عاقللرک عقلی اومرتبه لری درک ایتمکدن عاجز ایدی وبراحد ادعا ایتمیوبدرکه اوجناب برکسندن درس اوخویوب علم اوگره نوب خواه علم دین خواه صنایع خواه علم سحر وشعبده اگر بوکیفیتلرک بعضی سی عمله گلسیدی البته مشرک لر دیردیارکه فلان حکیمک، یافیسوسفک یاننده فلان علمی اوخویوبسن و اوندن فلان علمی تعلیم آلوبسن (۲) رسالت یوکنی اوستنه گوتوروب قومک اذیت و آزارینه صبرایدوب نه قدر دعوازه گیدوب جانی ومالی ضرر گوروب بوامره متحمل اولماق یادلیا ریاستندن اوتریدر یا پیغمبرلیک دن اوتری اگر دنیاراستی ایچون ایسه گرک ایدی دنیاده برقدر وسعتله گذران ایدیدی و حال آنکه دشمنلرینک اقرارنه گوره چوخ گوتلر اوزی و اهل عیالی آج قالوردی. بزییم مقصودیمز اوجنابک تاریخی ذکرایتمک اولمیوب مناسبت جهته بومقامه یتشمکه مجبور اولدیم. اصل سوزیمز بونده درکه قرآن اوجنابک معجزه سی اولماقدن سوا باشقه معجزه لر دخی اوندن عمله گلمگی تواتر ایله ثابت اولوب و یقین درکه و تواتر آنجق اسلام طائفه سنه اثبات ایده ییلر باشقه طائفه لر اثبات یده ییلمز بوسیبه اسلامدن خارج اولان طائفه لر حضرت پیغمبردن معجزه صادر اولماقی انکار ایدوبلر او جملة دن میزان الحق کتابنک صاحبی و اوندن سوگره تازه مذهب صاحبی ترویج ایدن مرزا ابوالفضل فرآید آدلو کتابنده پیغمبر صدن معجزه صادر اولمقی انکار ایدوب طولی طولانی سوزلر نقل ایدوبدر و اولنک امثالنک سوزینی رد ایتمکه بو

کتابمژگ و سعتی اولماقه گوره گنه برلجه سوزدیمک فائده دن خالی دگلدنر. علمای طبیعت وفلاسه پیغمبردن معجزه صادر اولماقی انکار ایدیر لر ایکی دلیل ایله (۱) پیغمبردن گورنوب نقل اولولان امرک ممتنع اولماقیدر مثلا آقاجک حرکتی اوسیه ممتنع درکه حرکت اراده ایله عمله گلر (حرکت ایدن انسان و حیوانده حرکت ایتمک و ایتمه مک اوزینک ایستمگی ایلدر) و آقاجده حرکت ایتمک اراده سی یقینا یوخدر بوسیه اونوع عملک صادر اولماقی محالدر هایلله داشک و حیوانک دانشمقی و بوقبیل معجزه لر جواب: ممتنع ایکی قسمدر بریسی عقلا ممتنع اولماقدر یعنی عقل جائز گورمیه اونک وقوعی مثلا: اثر مؤثر سیز عمله گلمگی و یا اینکه ایکی ضدک آراسنی جمع ایتمک یعنی بر شخص ادعای پیغمبر لیک ایدوب دیه که مؤثر سیز (الله سیز) اثر عمله گلر یا اینکه من ایکی ضدی بریره جمع ایده بیلهرم. بر شیئی هم آغ اولار همی قراء بر شیئی هم حرکت ایدر همی دورار بو صورتده عقل بوجور مطلبی قبول ایتمه مگه گوره لازمدراو شخصک سوزینه اینانماق. ایکمچی ممتنع عادی در یعنی اوشینگ ممتنع اولماقده دلیل عقلی اولمیه اما عادتده اونوع شینلرک عمله گلمگی گورونمیه فرض ایتدیگمز مثله آقاجک حرکتی کیمی هر چندکه آقاجده حرکت ارادی یوخدر بو آقاجده حرکت ارادی اولماق عادت و عرفده محالدر نه اینکه عقلاک یاتنده، هیچوقتده آقاجک حرکتی عقل محال بیلمز هر چند ظاهرده محال گورو نورایسه ده انتهای مطلب آقاجک حرکت ایتمک سببی بزه معلوم اولماقدر نیجه که یوز ثیل بوندن قباق بزه دیدیلرکه مثلا عراده آتسیر یریندن حرکت ایدوب گیدر بز اوگا. باور ایتمز ایدیک که عادتده عراده آتسیر گیتمز سوگروه گوزلریمز ایله گوردیک. که یوز عدد عراده بخار واسطه سیله حرکت ایدر حتی بوزمانلرده نیجه یوز عراده آغرلقده اولان شینلر قوه برقیه ایله حرکت ایدیر و اگر بو کیفیتلری گوزیمز ایله گورمه سیدیک باور ایتمز ایدیک بو سوزلردن معلوم اولور که عادتده گورولمین ایشلرک عمله گلمگی بزه ممتنع گورونور محض اولنگ اسبابنه خبردار اولماقده گوره فلاسه اصطاحیه اسباب عادیه نگ اتفاقی مطلق شینگ اتفاقی لازم دو تمیوبدر بو صورتده آقاجده حرکت اولماق عقلا ممتنع دگلدنر (۲) معجزه یه اینالماق باعثدر بوگا که ضروری معلوم اولان شینلره اعتبار ایتمک ممکن اولمیه بوسیه که کوچک عصادن بیوک ازدها اولماق ممکن اولسا سامان چوبندن مثلا برنر جوان و قوتلو آدم اولماق دخی ممکندر و اگر بو کیفیت جائز اولسا ممکندر که بوگون بز گوردیکمز زید آدلو شخص دونن گوردیکمز زید اولمیه بلکه دونن گوردیکمز زید ایله بوگون گوردیکمزگ هر بریسی باشقه بر شخص اولا بلکه بوگون گوردیکمز آدم بوساعت و بودقیه ده عمله گلمش شخص اولا بر سوزله گوز ایله گوردیکمز شیئه اعتبار ایتمک

ممکن اولمیه: بر ساعت بوندن قیاق ایوگ گنجنده گوردیگمز زیبیل بردقیقه دن صوگره دونوب اون اولا وهرکس بونوع امکانی جائز بیلسه عقلا اونی سفاخته حمل ایدر لر بودر حکما وفلاسفه ننگ دلیل لر ننگ اختصاری معجزه ننگ ممکن اولماقی باره سنده. جواب: چونکه اعرافی سوره سنک ۱۱۷ مجی آیه سنده متعهد اولمشدیکه فلاسفه ایله سؤل وجواب ایتمک باره سنده برلیچه سوز دیک و عده مزه وفا ایتمکه گوره برلیچه سوز دیمکه مجبور اولوب بعض چتین کلمه لری استعمال ایتمکه محترم قاریلریمزدن عذر واللہ دن توفیق ایستیورم: دنیاده عمله گلن حادثه لرگ وقوعی یا مؤثر (خالق) واسطه سیله یا مؤثر سیز عمله گلور اگر قائل اولاق که دنیاده وجوده گلن شیئلر مؤثر سیز عمله گلور بوصور تده نه عیب وار که انسانگ آنا و آناسیز عمله گلکی و داغ دونوب قریل و دریا دونوب قان اولمقی ممکن اولا چونکه بو قدر اثر لرگ مؤثر سیز عمله گلکی چوخ قبیح و باطلدر نه اینکه بعض شیئلرگ (معجزه لرگ) مثلاً دنیا خلق اولان زماندن بو حاله دیک سائیز و حساب سیر مخلوق عمله گلوب اما فرضاً نیچه مین معجزه عمله گلوب، او قدر حساب سیز مخلوق مؤثر سیز عمله گلکی عقل جائز گورسه متعدد معجزه لرگ دخی و وقوعی البته جائز گورر. و اگر قائل اولاق که بو عالم مؤثر سیز اولایلر بوصور تده او مؤثر یا فاعل موجبدر یا فاعل مختار اگر قائل اولاق که فاعل موجبدر (اود گیمی که یاندریمه قادر در اما یاندریمه قادر دگلدر) یقین در که معین و قتده معین اثر عمله گلور (اود بر شیئه بقتن گیمی یانار) بوجه ته که مؤثر لرگ اختلافیله حادثه لر مختلف اولور (اود سببیله برشتی یانور، سوسببیله اود خاموش اولور) اگر بویله اولماسا البته ممتنع در که علت قدیمه سبب اولا حادثه و متغیر معلولگ حدوئنه بودخی علمای طبیعت یاننده باطلدر بو فرضه گوره نه سببه ممکن دگلدر که عالمده بر ایله مؤثرگ وجودی اولا که انسان بردقیقه ده آناسیز وجوده گلکی اقتضا اید و اگر قائل اولانکه مؤثر فاعل مختاردر (نجه که حق مذهب بودر) شک یوخدر که ذکر اولان شیئلرگ (معجزه) وجوده گلکی ممکندر و ممتنع دگلدر که فاعل مختار اولان مؤثر بردقه انسانی آنا و آنا واسطه سیله عاده مطابق خالق اید و بردقه دخی آناسیز و آناسیز عادتگ خلافت خلق اید و دریالی قان اید. اما علمای اسلام آدلانان لردن معجزه نی انکار ایدن لرگ دلیلی قرآن شریفده ذکر اولان نیچه آیه لرگ ظاهریدر ۱) بقره سوره سنک ۱۱۸ مجی آیه سی، انعام سوره سنک ۳۴-۳۸ و ۱۰۹-۱۱۱ مجی آیه لری. رعد سوره سنک ۲۷ مجی آیه سی، بنی اسرائیل سوره سنک ۹۰ و ۹۴ مجی آیه لری (هر بر یسنگ ترجمه سته ملاحظه اتمک توصیه اولونور) گویا بو آیه لردن معلوم اولور که اوجنابدن معجزه صادر اولمیوب و حال آنکه بیز هر بر آیه نی ترجمه ایدن وقتده مدعی ننگ سوز لرینی نظره گتوروب آیه ننگ لفظندن معلوم اولان

معنايه مطابق ترجمه ايتشميك بونيله بيله مدعى نك سوزنى رد ايتكم ايچون گنده برقدرد تفصيله مجبورز آيه لفظى نيجه معنايه استعمال اولونور (۱) علامت مريم سوره سنده ۷ مجى آيه ده ذكرىا باره سنده (قال رب اجعل لى آيه قال ايتك) ذكرىا ديدى كه پروردكارا منم او غليم اولماق بر علامت قرارايت الخ. (۲) قرآنك آيه لرى (۳) تعجبلى امر يوسف سوره سنده ۷ مجى آيه (لقد كان فى يوسف واخوته آيات) يوسفده وقرداشلا رينده عجيبه علامت و عبرتلىر واريدى. (۴) دليل وبرهان (معجزه) موسى حقنده نيجه يرلرده (من غير سوء آيه اخرى . لنريك من آياتنا الكبرى (۵) قورخلو امر (ان نشأ نازل عليهم من السماء آية ۶) عذاب (فليأتنا بآية) وبوندن سوا گنه باشقه معنى لرى واردركه هاموسى ذكر اولان آلتى معنايه شاملدر ايندى شروع ايدك مدعيمزگ سوزنى رد ايتكمه ذكر اولان آيه لرگ اگثرينده (آية آيات) لفظلى عذاب و قورخلو امر معنى سنده نيجه كه گلامك اولندن و آخردن معلومدر اوجمله دن (فليأتنا بآية كما ارسل الاولون) يعنى اگرسن حق پيغمبرسن ايسه گيچن پيغمبرلر گتوردىكى (آيه) عذابدن سنده گتور بوايه شك سيز عذاب معنى سنده نجه كه آيه نك آخرينده بيورور (ما انت قبلهم من قرية اهلكتها) يعنى قريشدن سابق عذاب گونده روب هلاك ايتديكميز قريه نك اهلى ايمان گتورمديلر آيا قريش طائفه سى ايتديكلى عذاب گلندن صوگره ايمان گتورمديگى فرض ايدك كه آيه لفظى هر برده معجزه معنى سنده بونيله ديمك اولماز كه حضرت پيغمبرص هيج معجزه گتوره بيلمى و قادر دگلىدى معجزه گتورمكه اوسببه كه هرگون مرگىر برنوع معجزه ايتيورديلر كه حضرتدن ظهوره گله اومعجزه لرگ بعضى سى ممتنع بعضى سى مخالف حكمت ايدى مثلاً انعام سوره سنده ذكر اولان آيه ده مشركلر ايتيورديلر كه: الله اولنره ملائكه گونده ره، اوليلر اولنر ايله دانشه... بنى اسرائيل سوره سنده: ديديلر بزيك ايمان گتورمريك تا اينكه بزه يردن چشمه لر چيخاراسن، سنگ خرما و اوزوم باغك اولا، گوگدن بزيارچه بزييم باشمزه سالاسن، اللهم، و ملائكه لرى بزييم يانيمزه گتوره سن، سنگ قزيلدن ايويك اولا، سن گوگه چيخوب بزييم بيوكلريمزگ آدينه كاغد گتوره سن... اللهم و ملائكه لرى گتوروب اولنرگ گوزلرينه گوسـ ترمك ممتنع امرلردن در نيجه اولوع معجزه نى گتورمك اولار مگر اللهى گتوروب اولنره گوسترمك ممكن اولار مى يانينكه پيغمبرگ قزيلدن ايوي اولماق نه بيوك شرافت اولار بونلرگ هاموسندن صوگره هرگز خداوند عالم بيورمادى كه معجزه لرى گتورمكه پيغمبر قادر دگلدر بركلمه ايله الله جواب ويرديكه (قل سبحان ربى) ديگن اوجادر منم اللهم سيزدين صفقردن و محال و حكمته خدا اولان ايشارى عمله گتورمكدن من دگم مگر بشردن ميعوث اولان پيغمبرم. بوايه لرگ هيج

بریسندہ پیغمبر ص من فقط بشرم سوزی بیورمیوب ہ۔ ریردہ بشر سوزیندن صوبرہ
پیغمبر سوزی دخی بیوروب یعنی بشر جنسندن پیغمبرم وھیچ یردہ قدرتی اولما مقله
عذر گتورمیوبدر واگر مشرکار ایستدیگری معجزہ لرگ هاموسنی یا اینکه حکمت ایلہ
مطابق اولوب اصلا محال اولمیانلری گتورسیدی گنہدہ مشرکلر اوٹا اینانمیوب باشقہ۔
سنی ایستیهجک ایدیلر بوصور تده اگر پیغمبر جملہ ایستیلن معجزہ لری گتورسیدی
تسلسل لازم گلردی و اوجتابگ ایشی پیغمبر لیک اولمیوب نمود بالله تیا طور وشعبده
مجلسنه اوخشاردی واگر بعضی سنی عملہ گتوروب بعضی سنی عملہ گتورم سیدی
(نجه که واقعا بیله اولوبدر) گنہدہ دیردیلر که نیه و معجزہ نی گتورمدی نجه که ایندی
مدعیریمز دیورلر بوتفصیلدن مقصودیمز بوسوزی دیمکدر که حقیقتده اوجتاب
مشرکلر ایستدیگری معجزہ لرگ هاموسنی گتورمیوبدر اما هرگز ديه بیلمریک که
اوجتابدن هیچ معجزہ صادر اولمیوبدر اوسببه که همین سورہ ننگ ۲ مجی آیہ سنده
الله تعالی بیورور کہ «اگر مشرکلر بر (آیہ) معجزہ گورلر دیرلر کہ سحر در» بوبردہ
آیہ لفظی نہ معنی به اولماقی معجزہ ملی محال بیلنلردن سؤال ایدیریک اگر قرآنک آیہ لری
معنی سنہ ایسه نجه که بیله ترجمہ ایدوبلر اوصورتده آیہ ننگ سحر اولماقیله مناسبتی بوخدر
همیشه معجزہ مقابلنده سحر سوزی استعمال اولوب نجه که موسی ننگ عصا سی ازدها
اولماقی مقابلنده فرعونلر دیدیلر کہ بوگور دیگیمز سحر در و هایلہ باشقہ پیغمبرلر
معجزہ گتورمک مقابلنده سحر سوزنی استعمال ایدردیلر هایلہ یونس سورہ سنگ
۹۷ مجی آیہ سنده الله تعالی بیورور «عذابہ مستحق اولان کسار ایمان گتورمزلر هر چند
کہ جمیع (آیہ) معجزہ لری اولنری گتورم سن» هایلہ روم سورہ سنگ ۵۷ مجی آیہ سی،
مؤمن سورہ سنگ ۷۸ مجی آیہ سی معجزہ دن سوا باشقہ معنی به اولایلمز نجه کہ انصافله
جزئی فکر ایدنلرہ معلوم در هایلہ قرآن شریفده وارد اولان بینات کلمہ لری دلالت ایدیر
او حضرتدن معجزہ صادر اولمقه اوجملہ دن (۱) عمران سورہ سنگ ۸۶ مجی آیہ سنده
(کیف یهدی الله قوما کفروا بعد ایمانهم وشهدوا ان الرسول حق وجائهم البينات) (۲) صف
سورہ سنگ ۵۵ مجی آیہ سی (فلما جائهم بالبينات قالوا هذا سحر مبين) قرآن شریفک آشکارا دلالتیه
ثابت اولان معجزہ لر: (۱) بدر دعوا سنده قریشله حضرتک قوشونی مقابل اولان وقتده
حضرت مبارک الیلہ یردن بر آوج توپراق گوتوروب قریشک یوزینہ آندی بیوردی قبیح
اولسون سیزگ یوزثر او قومدن هرکسه یتشدیسه اودعواده یا اولدی ویا اسیر اولدی
نجه کہ انفال سورہ سنگ ۱۷ مجی آیہ سنده بیورور (وامریت اذرمیت ولکن الله رمی)
سن آتعدادیک اوزمانکه آندیگ بلکه الله آندی تاینکه او آتماقیله الله تعالی مؤمنلری گوزل
امتحان ایدہ: کہ قریشک هاموسی سنوب قاجدیلر ومؤمنلر اولنرگہ دالنجہ دوشوب قتل
واسه میرایتدیلر (۲) حضرتک معراج کیفیتی نجه کہ بنی اسرائیل سورہ سنگ اولنده

ذکر اولدی (۳) حضرتک غیبدن خبر و بر مکی نجه که جن سورده سنگ ۳۶مچی
 آیه سنده عرض اولونار ایلمکه بر عدد معجزه ننگ صدوری ممکن و واقع اولدی تواترایله
 یقین باشقه معجزه لرک صدوری دخی محال گورونمز (۱) سؤال اگر حضرت رسولیه
 صرک معجزه سنی منحصر یلنگ قرآن شریفه و یقین ایدک که قرآندن سوا اوجنابدن هرگز
 معجزه صادر اولمیوب بر نفر سؤال ایده که اگر قرآن شریفک معجزه اولماق سببی
 اونگک اعلی درجه ده فصیح و بلیغ اولماقی ایسه بودلیل جمیع عالمه حجت اولایلیمز
 بوسببه که اونگک فصیح و بلیغ اولماقنی نجه که زمان سعادته و هایلله اولندن صوگره
 جماعتک عالمیری و فصیحاری آنجق ییله ییلردی بوسورتده دنیا اهلنگ چوخی بی سواد
 اولماق لرینه گوره یالازمدر تقلیدایله الله و سائر اصول دینه اعتقاد ایدلر و حال آنکه
 اصول دینده تقلید جائز دگلدر یا اینکه بر نجه مدت گیدوب علوم عربیه و مقدمات تحصیل
 ایدندن صوگره قرآنه مطالع ایدوب فصاحت و بلاغتنی ییلوب حضرت پیغمبره ایمان گتورلر
 و حال آنکه هیچ عاقل بوگافائل اولمیوبدر که پیغمبره ایمان گتورلدن سابق اونگک
 زمانده استعمال اولولان لغتی تعلیم آلماق لازمدر. جواب: حضرت پیغمبر صرک
 معجزه سی هم قرآن و همیده باشقه معجزه لر اولمه قائل اولانلر ییله جواب ویریریک که
 قرآن شریف حقیقتده اوجنابنگ معجزه ظاهره سی ایدی نجه که سابقاً ذکر اولدیکه
 اوجناب مبعوث اولان وقتده فصیح و بلیغ شاعر لر چوخ ایدی و اونلر فصیح کلامله غیر فصیحی
 ییلمکده اهل خبره ایدیلر اگر با جارسه سیدیلر البته اونگک مثلنی گتوروب اوزلرینی
 مغلوب و مقهور ایتمیوب جانی و مالی ضرره دوشمز ایدیلر و خبر تواترایله بزه ثابتدر که
 او وقتک فصیح لری بر کوچک سورده ننگ مثلنی گتوره ییلمدیلر اگر گتور سیدیلر
 او خبر بزه یتشردی نیجه که او وقتک شاعر لری امرء القیس، حسان و غیر شاعر لرک شعر لری
 بزه یتشوب بوسوزلردن مقصود بودر که اوز مانگ اهللی خبره لرینگ اقراری بزه تواتر
 ایله یتشمکدن یقین حاصل اولور که قرآن اعلی درجه ده فصیح و بلیغ اولدیکه گوره
 اونگک مثلنی گتورمک بشر قدر تندن خارج ایش بوسورتده نه تقلید اتمک لازمدر
 و نه تحصیل عام ایتمک موقوفدر قرآنک فصیح و بلیغ اولماقی تواترایله ثابت اولان
 کیمی اوجنابدن سائر معجزه لر صادر اولماقی دخی تواترایله ثابت اولور تکرار ایدیرم
 بز قرآن شریفک فصیح و بلیغ اولماقنی، الله کلامی اولماقنی، او وقتک فصحا و بلغاری
 اونگک کوچک سورده لرنگ مثلنی گتورمکه عاجز اولماق لرینی، و بوسببه جانی و مالی
 صدمه لره متحمل اولماقنی، حضرت پیغمبر ص ادعای نبوت ایدوب معجزه گتورمگنی
 تواتر ایله اثبات ایدیریک اگر تواتر دیدیگمز مثبت ایسه هاموسنی ثابت ایدر مثبت
 دگل ایسه هیچ بریسنی اثبات ایتمز. حضرتک سائر معجزه لرینی انکار ایدوب محض

(۳) وَكَذَّبُوا وَابْتَعُوا أَهْوَاءَ هُمْ وَكَلَّامٍ مِّنْكُمْ (۴) وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْآثَانِ
 مَا فِيهِ مَازِجٌ (۵) حُكْمًا بِالْقَوْمِ لَئِنْ لَّمْ يَنصُرُوا مَوْجِدَهُ يَكُونُوا مِنَ الْخَالِدِينَ (۶) فَقَوْلْ لَهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نَّكَرٍ
 (۷) خُشَعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مِّنْ تَحْتِ الْأَشْجَارِ (۸) مَهْطِينَ إِلَىٰ

قرآنک معجزه اولماقنی ادعایدن آدم نه ایله قرآنک معجزه اولماقنی عوامه اثبات یدیرسه
 بسم الله بیورسون گوره که نه دیور (سؤال ۲) حضرت پیغمبر میزدن معجزه صادر
 اولماقنی شعبده باز، گوز آلدان دینلردن بر شخص سؤال ایده که فرض ایدک که
 اوجنا بک معجزه سی قرآنه منحصر در و محض قرآن عموم ناسه حجت بالفه در پس کیچن
 پیغمبر لرگ معجزه سی نه ایمش مثلا موسی و عیسی ۴ پیغمبر اولماق لیرینی نه ایله ثابت
 ایتدی اگر دیه که موسی تورات ایله اثبات نبوت ایتدی و حال انکه موسی فرعوندن قاجوب
 شام برینه سفر ایدندن سوگره تورات نازل اولوب و هرگز موسی و عیسی اوز نبوت لیرینی
 ثابت ایتمکه تورات و انجیل تمسک اتمیوبلر و هیچکس بیودی و نصاری دن ادعا ایتمیوبلر
 که تورات و یا انجیل اولنرگ معجزه سی اولوبلر بوضورتده یا اولنرگ نبوتنی دلیل سیز
 قبول ایدوبلر یا اینکه دلیل لری واریمش اگر بدون دلیل قبول ایدوبلر چوخ سفیه آدم لر
 ایملر و اگر دلیل ایله قبول ایدوبلر ایسه (نیجه که حق بودر) همان دلیل بزمعجزه
 دیوریک پس بوضورتده او پیغمبر لر نعوذ بالله شعبده باز و آدم آلدان شخصلر اولوبلر
 بوجهته که اگر معجزه کتور مک شعبده باز لق ایسه هامو پیغمبر لرده گرک شعبده حساب
 اولا اگر بریسنده شعبده باز اوبریسنده مقبول اولسا یکبام دوهوا، کوسه ریش پهن
 قیلندندر بوسؤالک جوابنی ویرمکه قدریمز اولماقندن آخر مجبی سؤالمز جواب سیز
 قالدی بوقدره کفایت ایدوب ذکر اولان عرض لیریمی انصاف و عدالت نظری ایله میزان
 و حقه باطلی بر بریندن تمیز و تشخیص ویرمگی عاجزانه رجا ایدیرم (۲) و اگر مشرکلر
 هر نوع معجزه گوره لر اولدن اعراض ایدوب دیرلر که بوگور دیگمز همیشه لیک
 سحر در و غالبدر جمیع ساحر لر (۳) «اولر یالان دیدیلر» معجزه نی سحره نسبت
 ویرمکه «واوز خواهش لیرینه تابع اولدیلر و هرایش اوزیرینده قرار دو تاندلر» هرایش
 بروقتی وار او وقتده عمله گلر محمد صغ غلبه ایتمه گنگ دخی وقتی وار او وقتده
 عمله گله جکدر (۴) کیچن امتلرگ و پیغمبر لرگ خبر لیریندن «قرآن واسطه سیله» کفایت قدری
 موعظه گلویدر (۵) قرآنده ذکر اولان سوز لر حقه بتورن حکمتلو سوزلردر اما قرآنله
 فورخوز اولنرگ قورخوز مقی قلع ویرمدی و نصیحت قبول ایدوب ایمان کتور مدیلر
 (۶) «اولر دن اعراض ایت» و اولنرگ سفا هتنه مقید اولما «یادگا کتور اوگونیکه بز
 طرفدن چاغیران اولنری پیس شیئک طرفنه چاغیرار» چاغیران عبارتدر عذاب

الشَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ۙ (۹) كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدَجَرَ (۱۰) فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ (۱۱) فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ (۱۲) وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ (۱۳) وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوَاحِ وَدَسَّرَ (۱۴) تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَنْ كَانَ كُفِرَ (۱۵) وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مَدْكِرٍ (۱۶) فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرِ (۱۷) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ (۱۸) كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرِ (۱۹) إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ (۲۰) تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ (۲۱) فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرِ

ملائکه لریندن که جهنم عذابى طرفه جاغیرار (۷) «اولئرگ گوزلری ذلیل لیک ایاه باخان حالده قبرلردن چیخارلر گویا که یر یوزینده داغیلان چکیرتکه لر دیلر» قورخنگ چو خلقدن بربرنگ اوستنه توگولرلر (۸) «چاغرائگ طرفه سرعتاه گیدرلر و کافر دیرلر که بوگون چتین گوندلر (۹) اوللاردن قباق لوح قومى تکذیب ایتدی و تکذیب ایتدیلر بزیم بنده مز نوحی» نهجه که سنی گفار مکه تکذیب ایتدیلر «و دیدیلر اودیوانه در» فحش واذیت ایله تبلیغ رسالت اتمکدن «منع اولوندی (۱۰) نوح اللهنه دعا ایتدی و دیدی بدرستی که من مغلوب اولمشم» کافرلر بگا غلبه ایتدیلر و ایمان گتورمدیلر «پس بگا گومک لیک ایت (۱۱) بزگوگلرگ قابوسنی آچدیق جاری اولان سوايله» وگوگدن سویی جاری ایتدیق اوقرارله که حوضگ قابوسنی آچاندا سوشدته جاری اولار (۱۲) «یری پارچه لیوب اوندن چشمه لر روان ایتدیگ گوگدن ویردن جاری اولان سو بربرینه یقشدی اوایشدن اوتریکه مقدر اولمشدی» نوح قومنگ هلاکی ایچون (۱۳) «و بز نوحی اوگمیه گوتوردوک که تخته لر و مسمارلر صاحبی ایدی» و تخته لر بربرینه یاشمشدی مسمارایاه (۱۴) گمی سوده «بزیم گومک لیک مزایله جاری اولاردی کافرله جزا اولمق ایچون» اوللاری غرق اتمک ایله (۱۵) «نوح قومه گن عذابى عبرت علامتی ایتدیگ» عبرت ایدنلره «آیا هیچ نصیحت قبل ایدن وار (۱۶) پس نیجه اولدی منم عذابم و قورخوزماقیم (۱۷) بزقرالی آسان ایتدیگ گیچمش اتملرگ احوالنی ایشدوب عبرت گوتورلردن اوتری آیا هیچ نصیحت قبول ایدن واردر» بوآیه دورت یرده تکرار اولمقه گوره اویرلرده ترجمه اولمیوب مکرر لفظیله اشاره اولاجا قدر (۱۸) «تکذیب ایتدی عاد قومى هود پیغمبری» و مستحق هلاکت اولدیلر «مکرر (۱۹) ییز اولاره بربرنگ دالیجه» یدی گیجه سکرگون «تدیل گوندردیک نحس گونده» عذاب نازل اولمقه گوره نحس ایدی (۲۰) «اوویل خلقی قوپارداردی» و یوزلری

(۲۲) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (۲۳) كَذَبْتَ ثُمَّ دَابَّ السَّيْرُ (۲۴) فَقَالُوا
 ابْشَرْنَا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُ اِنَّا كَاذِبُونَ (۲۵) اَلْقَى الذِّكْرَ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ
 اَشْرٌ (۲۶) سَبَّحْمُونْ غَدًا مِنْ الْكَذَّابِ الْاَشْرُ (۲۷) اَنَّا مَرْسَلُوا النَّاقَةَ فَتَسْتَلِمُهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ
 وَاصْطَبِرْ (۲۸) وَلَنَبِّئَنَّهُمْ اِنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلَّ شَرْبٍ مَحْضَرٌ (۲۹) فَتَنَادَوْا صَاحِبِهِمْ
 فَتَمَاطَى فَمَقَرَّ (۳۰) فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرِ (۳۱) اِنَّا ارْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا
 كَهَشِيمٍ الْمَخْتَضِرِ (۳۲) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (۳۳) كَذَبْتَ قَوْمٌ لَوْطٌ
 بِالْاَنْذَرِ (۳۴) اِنَّا ارْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا اِلَّا لَوْطًا نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ (۳۵) نِعْمَةً مِنْ عِنْدَنَا
 كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ (۳۶) وَلَقَدْ اَنْذَرْنَاهُمْ بِطُشْتِنَا فَتَمَارَوْا بِالْاَنْذَرِ (۳۷) وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ

اوسته سالاردی «گویا که اولار یردن قویمش خرما آقاچک ریشه لری در ۲۱-۲۲)
 بوا یکی آیه همین سوره ننگ ۱۶-۱۷ مجی آیه سنده ترجمه اولدی (۲۳) نمود قومی
 قورخوز انلاری تکذیب ایتدی» «صالح اونلاری قورخوزدانلاری (۲۴) «اوقوم دیدیلر
 آیا بزم جنسمزدن اولان برنفره تابع اولاق اوزمان بز ضلالت و زحمتده اولوق»
 کهاونی اوزیمزه بیوک بیلوب اطاعت ایدک (۲۵) «آیا بزم آرا مزدن اوگا وحی آتیلدی»
 ونبوته انتخاب اولوندی «بلکه او یالانچی در» دانشیقی سوزده «بیوکلیک ایستیندر»
 ایستیور که نبوت آدیله بزه بیوکلیک اید (۲۶) الله اولارک ردینده بیورور
 «صبح تیز بیلرلرکه یالانچی و تکبرلیک ایدن گیمدر» بوگونک صبحی ده وار
 (۲۷) «بز اونلره دوه گوندردیک امتحانندن اوتری» کیم ایمان گتورر کیم گتورمز
 «پس منتظر اول اولارا یایغمبر و صبر ایت» اولارک اذیتنه یالصاح (۲۸) «اونلارا
 خبر وبرکه سو اونلارک آراسنده قسمت اولونوبدر» برگون دوهیه وبرگون جماعته
 محولدر «هر حصه اهلته حاضر اولمشدر» هرکس اوز گونده اوز حصه سنی اخذ
 اتمکه حاضر اولسوگ (۲۹) «پس یولداشلارنی چاغیردیلر» عبارتدر قیدار بن سالفدن
 که بریره جمع اولوب تدبیر ایدلر دوهنی اولدورمکه «وقلیچی گوتوروب دوه ننگ
 قیلچلارینی گسدی (۳۰) مکرر (۳۱) بیز اونلره برجه سس گوندردیک «جبرئیل
 صیحه ایدوب هاموسی یخیلوب اولدیلر «و هاموسی قوروش آقاچک بوداقلری گیمی
 اولدیلر» یا اینکه حیوان یمکن اوتری بیچلمش اوت گیمی اولدیلر (۲۳) مکرر
 (۳۳) «لوط قومی قورخوزان پیغمبری تکذیب ایتدیلر (۳۴) بزاونلره داش یاغدیران
 بیل گوندردیک» هاموسی هلاک اولدی «مگر لوط اولادی اونلره صبح وقتی نجات

عَنْ ضَيْفٍ فَطَمَسْنَا اَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنَذِيرٌ (۳۸) وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بِكْرَةٌ عَذَابٍ مِّنْ دُونِهَا
 (۳۹) فَذُوقُوا عَذَابِي وَنَذِيرٌ (۴۰) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ (۴۱) وَلَقَدْ
 جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النَّذِيرُ (۴۲) كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذْبًا فَخَذْنَا مِنْهُمُ احْزَنَةً مِّنْ دُونِهَا
 (۴۳) اَكْفَارَكُمْ خَيْرٌ مِنْ اَوْلَئِكَ اَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ (۴۴) اَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ
 (۴۵) سَيَهْزِمُ الْجَمْعُ وَيُولُونَ الدَّبْرَ (۴۶) بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ اَدَاهِيْ وَامْرُ
 (۴۷) اِنَّ الْمَجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسَّعٍ (۴۸) يَوْمَ يَسْجُونَ فِي اَنْثَارٍ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ

ویردیک (۳۵) بزیم یالیمزدن نعمت اولان حالده هابیله جزا ویره ریک اوکسه که
 شکرایده» بزیم نعمت لیمزه (۳۶) «اولاری لوط پیغمبر بزیم اخذ ایتیمکیمزدن قورخوزدی
 پس شک ایتدیلر پیغمبرلره (۳۷) لوطک قوناق لریله عشق نازل ایتدیلر» وایستدیلر
 که لوط قوناق لارنی اونلارا تسلیم ایده که اونلار ایله لواط ایدلر «پس بیز کور ایتدیک
 اونلارک گوزلرینی (الله اونلارا بیوردی) دادیگ بزیم عذابمزی وقورخومزی
 (۳۸) وصبح ایتدیلر قوم لوط صباح وقتی اونلارا همیشه لیک عذاب گلدی» هلاک
 اولوب همیشه لیک جهنمه واصل اولدیلر (۳۹) «دادیگ منم عذابمی وقورخوتماقی
 (۴۰) مگر (۴۱) هرآینه فرعون اولادینه قورخوزالدر گلدی» عبارتدر موسی و
 هرون (۴۲) «بزیم ایتلریمزگ هاموسنی تکذیب ایتدیلر بزده اخذ ایتدیک اونلاری»
 عذاب گولدرمک ایله «غلبه ایدن و قدرت صاحبی اولان گسگ اخذ اتمکی گیمی
 (۴۳) ای مکه اهلی آیسیزگ کافر لرگز یا اینکه ذکر اولان کافر قوملر یخشیدر» قوت جهنمه
 یعنی گفارمکه هیجوقت اونلاردن قوتلو اولماز «یا اینکه سیزگ ایچون گوگدن گان
 کتابلرده برات وار» که سیزه عذاب نازل اولمباجاق (۴۴) «یا اینکه مکه اهلی دیرلر
 بیز بریره جمع اولمشوق انتقام آلاروق» دشمنلریمزدن هیچکس جرات اتمز بزله
 دعوا اتمکه و بربریمزه گومک لیک ایدنلرک (۴۵) «تیز لیک ایله بوجمعیت شکست
 اولوب دال طرفته فایدارلره قاجالار نیجه که بدر واحد دعواسنده قاجدیلر بوخبر
 اخبار غیبدن در که پیغمبر ص خبر ویردی (۴۶) بلکه قیامت گونی» بدر واقعه سندن
 صوگره «اونلارک اونلارک وعده کاهی در قیامت گونی مصیبتلو وچوخ آجی در» بدر
 گوندن (۴۷) «بدرستیکه کنه کارلر ضالانده و جهنمه درلر (۴۸) اوگونده که یوزلری
 اوسته اوده سوریلرلر» واولرله دیبلر «دادگ جهنمگ یتشمکنی» یعنی اونلار جهنمه
 داخل اولماقی (۴۹) «بدرستیکه بز خلق ایتدیک هر شیئی اندازه ایله» اوقرارله که

سَقَر ۳۹) اِنَّا كَلَّ شَيْئِي خَلْقَنَاهُ بِقَدَرٍ (۵۰) وَمَا مَرْنَاهُ الْاَوَّاحِدَةَ كَمَا نَحْنُ بِالْبَصْرِ (۵۱) وَلَقَدْ
 اَهْلَكْنَا اشْيَاءَكُمْ فَهَلْ مِنْ مَّذْكُرٍ (۵۲) وَكُلَّ شَيْئٍ فَعَلُوهُ فِي الزَّيْرِ (۵۳) وَكُلَّ
 صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ نَّطَرُ (۵۴) اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ (۵۵) فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مَّقْدَرٍ

حکمت خواہش ایدر (۵۰) «و دگلدر بزیم امریمز مگر برگلمه سوز گوزی یومان ساعت
 گیمی» سرعتده» (۵۱) «وهرآینه بتحقیق بز هلاک ایتدیک سزگ شبیه لر گری» گیچمش
 امتلردن که بربرگزایله موافق سکر ییغمبرلری تکذیب اتمکده «آیا هیچ لصیحت قبول
 ایدن وار» بوسوزلری ایشیتمکدن (۵۲) «وهرزادکه اونی ایدلر یازیلوبدر نامه اعمالده
 (۵۳) وجمیع گوچک وییوک عمل یازیلوب» خیردن وشردن هاموسسنگ اجری
 یقشعجک (۵۴) «بدرستیکه پرهیزکارلر بستانلرده ونهر لرگ کنارلرینده درلر
 (۵۵) دوغری وپسندیده یرده» که او یرده نه کنه اولار ونه لغو «قدرتلو اللهک رحمتی یاننده»

سورة الرحمن (۸۷) آیدر مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نصف

(۱) الرَّحْمَنُ (۲) عِلْمُ الْقُرْآنِ (۳) خَلَقَ الْإِنْسَانَ (۴) عَلَّمَهُ الْبَيَانَ (۵) الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
 بِحَسْبَانِ (۶) وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ (۷) وَالسَّمَاءُ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ (۸) أَلَّا
 تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ (۹) وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ (۱۰) وَالْأَرْضُ

(۱) مهربان الله (۲) اوگرندی قرآنی «اوز ییغمبرینه (۳) «خلق ایتدی انسانی
 (۴) اوگرندی اوٹا دانشمائی» وقلبنده اولان مطلبی بیان اتمگی (۵) «گون و آی مقدر
 ومعین حسابله جاری اولارلار» گون گوگک برجنی اوچ یوز آتمش بش گونده
 سیرایدر اما آی ایگرمی سکر گونده یا اینکه آی وگون قیامتده عذابده اولارلار ایشیقنی
 النندن آلاندن صوگره گونه و آی عبادت ایدن کسلره اولارلرک ذلتنی گوسترمک ایچون
 (۶) «ویولدوز و آفاج سجده ایدرلر» الله او نلارگ حدوتی و تغیری دلالت ایدر
 اولارلرک مخلوق اولمائی وخالقه محتاج اولملرینه
 (۷) «والله تعالی گوگی او جالتدی» خلقک معیشت و گذرانندن اوتری «وترازو وضع

وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ (۱۱) فِيهَا فَافَكَّهُ وَالنَّحْلَ ذَاتَ الْأَكْنَامِ (۱۲) وَالْحَبَّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانَ (۱۳) فَإِنَّيَ الْآعِزُّ بِكُمْ كَذِبَانِ (۱۴) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ (۱۵) وَخَلَقَ

ایتدی « قیامتده خلقگ یخشی و بیس عمل لرینی چکمک ایچون یا اینکه بز بود نیاده عدالت میزاننی قرار ویردیک (۸) «تاینکه سیزمیزانده طغیان ایتیمیه سگز» آرتوق آلوب اسکیک ویرمیه سگز (۹) «وترازونی عدالتله عمله گتورینگ» هم آلانده هم ویرنده هم ساتانده «اولیجینی اسکیک ایتیمیوگ» وهرایشده عدالت ایدیگ (۱۰) «الله تعالی یری مخلوقاتدن آلچاق صورتده خلق ایتدی» هاموونی تاپدیوب ایسته دیکنی عمله گتورر (۱۱) «یرده انواع میوه لر وخرما آقاجی وار که ینک صاحبی در» که اول شکوفه نگ ایچنده صوگره تدربجا ظاهر اولار، انسان کیمی ایرکک ایله دیشی جفت اولماسا میوه گتورمز (۱۲) «ویرده دانه نگ جمیع اقسامی وار که یاپراق صاحبی در» که قوری اولاندن صوگره سامان اولار ویرده «دریخان و شکوفه وار» که استقشمانندن (قوخوسندن) لنت آبارار سگز (۱۳) «ای جن وانس طائفه لری سیزه تربیت ویرن الله گتورگ هانسی نعمت لرینی تکذیب ایدیر سگز» مستحب در که بو آیه دن صوگره اوخونا (لابیشی من الاء ربنا لکذب) یعنی نریم الله مزگ هیچ بر نعمتنی بز تکذیب ایتمریک

(بیان) شعرا سوره سنده ۸۷ مجی آیه، قمر سوره سنده ۱۶-۱۷ مجی آیه ار یوسوره ده ۱۳ مجی آیه مکرر ذکر اولونمقه مفسر لر نیچه وجه لر ذکر ایدوب لر بز بویرده ایکیسنی ذکر ایدیریک (۱) عرب و عجم سوز لرینده خواه نظم، خواه شعرده، خواه مذمت، خواه تعریف و خواه نصیحت مقامنده جور بجور سوز لر دیندن صوگره برسوزی تکرار ایتمک عادت اولماقدن سوا اوکلامگ برنوع لطافتنه باعث در نیجه که بوسوز فصیح اشعار و کلامری ملاحظه ایدلره معلومدر و بوگونه تکراری فصاحتیه ضرر ویرن شیئرلردن حساب ایتمیوب بلکه کلامگ گوزل لکنه دلالت ایدن شیئرلردن حساب ایدر لر اگر اوتکرار نصیحت و یا قورخوزمق مقابلنده ایسه شیه سزدر که قورخمقه قابل اولان قلبلره زیاده تأثیر ایدر نیجه که شعرا و قمر سوره لرینده قورخوزمق مقامنده صادر اولوبدر و اگر مدح مقامنده ایسه مدح اولمش شخصگ و یا شیدنگ مدحه لایق اولمقنه دلالت ایدر هابیه همین سوره ده (۲) کیچن سوره ده الله تعالی خلقی اوز آیاتیه قورخوزرب بیوردیکه فلان جماعتی قورخوزماقیم و صوگره اوناره عذاب ایتمگیم نیجه در و بو آیه همان سوره ده دورت دفعه ذکر اولوبدر اما بردفعه سی محض اوز فرمایشنی بیان ایتمکدن اوتری بیوروب صوگره اوچ دفعه تکرار اولوب اوچ نوع عذاب مقابلنده اما بوسوره ده اوتوز بردفعه ذکر اولوب اولمچی دفعه سی گنه اوز فرمایشنی بیان ایدوب اولندن صوگره

بَيْنَهُمَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ (۴۵) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۴۶) وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ (۴۷) فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۴۸) ذُوْنَا أَفْنَانٍ (۴۹) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۰) قِيَمَاءُ عِشَانٍ
 تَجْرِيَانِ (۵۱) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۲) فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ (۵۳) فَبِأَيِّ آلَاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۴) مُتَكَبِّرِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَاطِنُهَا مِنْ أَسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ (۵۵) فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۶) فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ (۵۷) فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۸) كَانْتُمْ فِي الْأَقْصَاتِ وَالْمَرْجَانِ (۵۹) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 (۶۰) هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ (۶۱) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۶۲) وَمِنْ دُونِهِمَا
 جَنَّاتٌ (۶۳) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۶۴) مَدَامَانَ (۶۵) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

الله تعالی بگویند که او را لرزه شکاری زایل آید (۴۴) «جهنم ایله چوخ ایستی
 سویت آراسنده دولانارلر» (۴۵) مکرر (۴۶) اللهم حضورینده دور مقدس قورخاللره
 و بوجهته معصیتی ترک ایدنه «ایکی نوع بوستان و بهشت وار» یا اینکه باچه نگ بریسی قصرک
 داخلنده بریسی خارچنده یا اینکه بر بهشت قریل و بر بهشت گوموشدن (۴۷) مکرر
 (۴۸) «بوایکی جنت رنگر یا بوداقلار صاحبی در (۴۹) مکرر (۵۰) اوایکی بهشته
 ایکی چشمه وار که جاری اولار» آقاچلارک آراسنده بری سلسیل بری تسنیم
 (۵۱) مکرر (۵۲) «ایکی بهشته هر نوع میوه دن ایکی صنف وار» که بربرینه اوخشار
 (۵۳) مکرر (۵۴) «برحالتده که تکیه ایدنلردر اوفرشرده که اونلارک آسترلری قالین
 دیباندلر وایکی بهشتک میوه لرینی درمک یاخون اولاندلر» آقاچلار یاخون اولار
 مؤنلره و دیبلر ای اللهم بنده سی هانسی میوه نی ایستیورسن دهر پس مؤمن الینی
 اوزادوب میودن دره درلر (۵۵) مکرر (۵۶) «بهشتلرده اریندن سوا باشقه شخصی به خماقدن
 گوزلری گودک عورتلر وار که اونلاره اهل بهشتدن و اولردن قباق نه انس و نه جن
 یاخون اولمیوبدر» یعنی اونلار باکره خلق اولوب و احوالتده قالوبلار (۵۷) مکرر
 (۵۸) «گویا که اوء ورتلر قرمز یاقوت و مرجاندر» قرمز یاقوت و صافی لقه (۵۹) مکرر
 (۶۰) «یخشی لفتک مزدی دگلدر مگر یخشی لیق» مؤمن و کافر گناه کار و نیکو کار یخشیلک
 ایه عوض یخشی لیک در (۶۱) مکرر (۶۲) «اوایکی بهشتک یاخونلقنده ایکی علاوه
 بهشت دخی وار» که اولمعی لرگ اهلنگ ایکی میوه یه ترددی آسان اولا (۶۳) مکرر
 (۶۴) هر ایکی سی یاشیل لفتک شدندن قرالقه مایلدر (۶۵) مکرر (۶۶) بوایکی بهشته
 ایکی عدد قاینیان چشمه وار» فواره کیمی سوئی مشک و عنبر ایله ممزوج در (۶۷) مکرر

وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ (۱۱) فِيهَا فَافَاكِهِمُ وَالنَّحْلَ ذَاتَ الْأَكْمَامِ (۱۲) وَالْحَبَّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانَ (۱۳) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۱۴) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ (۱۵) وَخَلَقَ

ابتدی» قیامتده خلقگ یخشی ویس عمل لرینی چکمک ایچون یا اینکه بز بودلیاده عدالت میزانی قرار ویردیک (۸) «تایینکه سیزمیزانده طغیان ایتیمیه سگز» آرتوق آلوب اسکیک ویرمیه سگز (۹) «وترازونی عدالتله عمله گتوریک» هم آلانده هم ویرنده هم ساتانده «اولجینی اسکیک ایتیمبوگ» وهرایشده عدالت ایدیگ (۱۰) «الله تعالی یری مخلوقا قادن آلچاق صورتده خلق ایتدی» هامو اونی تاپدییوب ایسته دیکنی عمله گتورر (۱۱) «یرده انواع میوه لر و خرما آقاجی وار که ینک صاحبی در» که اول شکوفه نگ ایچنده صوگره تدربجا ظاهر اولار، انسان کیمی ایرکک ایله دیشی جفت اولماسا میوه گتورمز (۱۲) «ویرده دانه نگ جمیع اقسامی وار که یا پراق صاحبی در» که قوری اولاندن صوگره سامان اولار ویرده «ریحان و شکوفه وار» که استشمامندن (قوخوسندن) لذت آبارار سگز (۱۳) «ای جن والنس طائفه لری سیزه تربیت ویرن الله گتورگ هانسی نعمت لرینی تکذیب ایدیر سگز» مستحب در که بو آیه دن صوگره اوخونا (لابیشینی من الاء ربنا لکذب) یعنی نریم الله مزگ هیچ بر نعمتی بز تکذیب ایتمیریک

(بیان) شعرا سوره سنده ۸۷ مجی آیه، قمر سوره سنده ۱۶-۱۷ مجی آیه لر بوسوره ده ۱۳ مجی آیه مکرر ذکر اولونمقه مفسر لر نیچه وجه لر ذکر ایدوب لر بز بویرده ایکی سنی ذکر ایدیریک (۱) عرب وعجم سوز لرینده خواه نظم، خواه شعرده، خواه مذمت، خواه تعریف و خواه نصیحت مقامنده جور بجور سوز لر دیندن صوگره برسوزی تکرار ایتمک عادت اولماقن سوا اوکلامگ برنوع لطافتنه باعث در نیجه که بوسوز فصیح اشعار و کلام لری ملاحظه ایدلره معلومدر و بوگونه تکراری فصاحتیه ضرر ویرن شیلردن حساب ایتیموب بلکه کلامگ گوزل لکنه دلالت ایدن شیلردن حساب ایدر لر اگر اوتکرار نصیحت و یا قورخوزمق مقابلنده ایسه شبهه سزد که قورخمقه قابل اولان قلبلره زیاده تأثیر ایدر نیجه که شعرا و قمر سوره لرینده قورخوزمق مقامنده صادر اولوبدر و اگر مدح مقامنده ایسه مدح اولمش شخصگ و یا شایئنگ مدحه لایق اولمقنه دلالت ایدر هایلله همین سوره ده (۲) کیچن سوره ده الله تعالی خلقی اوز آیاتیلله قورخوزرب بیوردیکه فلان جماعتی قورخوزماقیم و صوگره اونلره عذاب ایتیمگیم نیجه در و بو آیه همان سوره ده دورت دفعه ذکر اولوبدر اما بردفعه سی محض اوز فرمایشی بیان ایتمکدن اوتوری بیوروب صوگره اوچ دفعه تکرار اولوب اوچ نوع عذاب مقابلنده اما بوسوره ده اوتوز بردفعه ذکر اولوب اولمجبی دفعه سی گنه اوز فرمایشی بیان ایدوب اوندن صوگره

الْجَانِّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ نَارٍ (۱۶) فَبَإِي آءِ رَبِّكُمَا تَكْذِبَانِ (۱۷) رَبِّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبِّ
 الْمَغْرِبَيْنِ (۱۸) فَبَإِي آءِ رَبِّكُمَا تَكْذِبَانِ (۱۹) مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (۲۰) بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ
 لَا يَبْغِيَانِ (۲۱) فَبَإِي آءِ رَبِّكُمَا تَكْذِبَانِ (۲۲) يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ (۲۳) فَبَإِي
 آءِ رَبِّكُمَا تَكْذِبَانِ (۲۴) وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ (۲۵) فَبَإِي آءِ رَبِّكُمَا
 تَكْذِبَانِ (۲۶) كُلٌّ مِنْ عِنْدِهَا فَنِ (۲۷) وَبَقِيَ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (۲۸) فَبَإِي
 آءِ رَبِّكُمَا تَكْذِبَانِ (۲۹) يَسْتَلْهُمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ (۳۰) فَبَإِي

اوتوزدفعه تکرار اولوب اوتوزلوع رحمت مقابلنده تا اینکه هر بر عذاب ایله خورخوز مق
 مقابلنده اون دفعه نعمت و رحمت لرینی بنده لرینه التفات ایدوب تا اینکه معلوم اولاه عذابه
 مستحق اولان آدمه بر عذاب ایدر و رحمته لایق اولان شخصه اون دفعه مر حمت ایدر.
 (۱۴) «الله انسانی قوری پالچیقدن خلق ایتدی ایچی بوش ساخسی قاب کیمی» عبارتدر
 آدمدن وسائر مخلوقاتدن (۱۵) دوجنی اودک خالصندن یاراتدی (۱۶) بوایه سابقا
 ترجمه اولدی سبب تکرار ذکر اولان نعمت لری یاده گتورمک ایچوندن (۱۷) «الله تعالی
 ایکی مشرقک و ایکی مغربک اللهی در» یعنی آی و گونگ مشرقی و اونلارک مغربی
 هر بر یسنگ بر مغربی و بر مشرقی اولانده ایکی مشرق و ایکی مغرب حساب اولار یا اینکه
 اوزون گونلرک مشرقی و گودک گونلرک مشرقی و هکذا اوزون گیجه لرک مغربی
 و گودک گیجه لرک مغربی (۱۸) مکرر (۱۹) «ایکی دریانی جاری و روان ایتدی» بری
 شرین و بری شور «ملاقات ایدر لر بر برینه» (۲۰) «اونلارک آراسنده قوری پروار»
 که بر برینه قاریشقه مانعدر «و خواهش ایتملر» که بر برینه قاریشالار یا اینکه ایکی دریا
 عبارتدر بیوک دریالردن برزخ عبارتدر جزیره لردن» (۲۱) مکرر (۲۲) «اودریالردن
 لؤلؤ و مرجان خارج اولار» بعضی روایتلرده ایکی دریا عبارتدر علی و فاطمه عایشه
 السلامدن و برزخ پیغمبر صدن و لؤلؤ و مرجان حسنین ۴دن دریاه شباهتی اونلارک
 وسعت فضای و کثرت خیری جهته در (۲۳) مکرر (۲۴) «والله ایچوندن دغا لار کیمی
 بیوک گمیلر که دریاده اوجالوبدر» یا اینکه «اوجالوبدر اونلارک بادبانلاری دریاده
 علملر کیمی (۲۵) مکرر (۲۶) «هر کسه یر یوزینده در فانی اولاندر (۲۷) و باقی قالار
 سنگ اللهک ذاتی که جلال و اکرام صاحبدر» بیوک دوتار جمیع پیغمبر لرینی
 و مؤمنلری، فانی عبارتدر وارا اولان صوگره بالکیه یوخ اولماقدن یا اینکه جزء لرک
 پراگنده اولماقیدر ایکی معنی نگ فرقی حکمت کتابلرینده تفصیلا ذکر اولوبدر
 وجهدن عبارت نمود بالله اللهک یوزی یوخدر که فانی اولبلکه مقصود اوزک ذاتی در

الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۳۱) سَدَفَرَّغْ لَكُمْ آيَهُ السَّعْلَانِ (۳۲) فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۳۳) يَامَعْشَرَ الْإِنِّجْنَ وَالْإِنِّسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ (۳۴) فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۳۵) يَرْسُلْ عَلَيْكُمَا شَوَاطِمٍ مِّنْ نَّارٍ وَنَحَاسٍ فَلَا تَنْتَصِرَانِ (۳۶) فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۳۷) قَاذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ (۳۸) فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۳۹) فَيَوْمَذِي لَا يَنْصُرُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جِنٌّ (۴۰) فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۴۱) يَعْرِفُ الْمَجْرُمُونَ بِسْمِيهِمْ فَيُوْخَذُونَ بِلِئَالٍ مُّوْصًى وَالْآقْدَامِ (۴۲) فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۴۳) هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمَجْرُمُونَ (۴۴) يَطُوفُونَ

(۲۸ مکرر ۲۹) «سؤال ایدر لر اللمهن وحاجت ایستر لر اوکسلر که گوگلرده ویرده در» روزی، مفرت و سائر حاجت لر «هرگون الله بر شالده در» بر طافه نی اولدورر برینی دیریلدر برینی ناخوش برینی صحیح ایدر رددر یهودیلره اولار دیورلر که شنبه گونی الله ایشه مشغول اولماز (۳۰ مکرر ۳۱) «تیزدر که سیزک حسابگردن فارغ اولاریق» انسانک برکسه غضبی دوتانده دیر که تیزلیک ایله سنک حسابکی چکوب قورتارارم بایینکه ابتدا و شروع ایدر یزک سزدن حساب چکمه «ای جن وانس طافه لری (۳۲ مکرر ۳۳) «ای جن وانس جماعتی اگر با جارسنگر که گوگلرک ویرک کنارندن چیخوب قاچاسنگر» واللهک قضاو قدرندن قورتاراسنگر «پس خارج اولوگ گیدیگ گیچوب گیده بیلمز سیزک مگر تسلط ایله» اودخی سیزده یو خدر یا اینکه منم قوتیم و امیرم اولماسا گیده بیلمز سیزک (۳۴ مکرر ۳۵) «سیز جن وانسه تند شعله لی ویلاولی اودوقرا توسدی» یارینمش میس «گونه دیر یار یاپس سیز کومک لیک تابماز سیز (۳۶ مکرر ۳۷) ایله گوک یاریلدی» و بر برندن آیریلدی قیامت گوننده «زیتون یاغی کیمی کلرنگنده اولار» یا اینکه قرمزی اولار قرمزی کلرنگی کیمی صوگره جاری اولار زیت یاغی کیمی (۳۸ مکرر ۳۹) «بوگونه گون گناهکارک گناهندن انس و جن سؤال اولولماز» او گونه هیچکس دن خبر الماز لر که نیه گناه ایدو بسن بلکه هامواوز گناهندن خبر دار اولوب جهنم طرفنه گیدر یا اینکه هیچکس هیچکس گناه فدن خبر آماز و بر بریندن خبری اولماز هرکس اوزینه مشغول اولار (۴۰ مکرر ۴۱) «گناهکار لر اوز علامت لری ایله تالیفار لر» یوزلرینک قرالقی و گوزلرینک گوک لگی ایله «وجهنمک شعله سی اخذ ایدر آت لاری و قدملری ایله» و یوزلری اوسته جهنمه داخل اولار لر (۴۲ مکرر ۴۳) اونلاره دیر لر «بوهمان جهنمدر که اونی گناهکار لر تکذیب ایدردی» دنیاده

بَيْنَهُمَا وَبَيْنَ جَهَنَّمَ (۴۵) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۴۶) وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ (۴۷) فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۴۸) ذُونا أَفْئَانِ (۴۹) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۰) قِيَمَاءِ عَسِينَانِ
 تَجْرِيَانِ (۵۱) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۲) فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ (۵۳) فَبِأَيِّ آلَاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۴) مَتَكَبِّينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَاطِنُهَا مِنْ أَسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانِ (۵۵) فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۶) فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ (۵۷) فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۸) كَانُنَّ الْيَاقُوتَ وَالْمَرْجَانَ (۵۹) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 (۶۰) هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ (۶۱) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۶۲) وَمِنْ دُونِهِمَا
 جَنَّاتٌ (۶۳) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۶۴) مَدَامَانِ (۶۵) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

الله تعالی بگویند که اولادش که شکر می زایل اولاد (۴۴) «جهنم ایله چوخ ایستی
 سوپک آراسنده دولانارلر (۴۵) مکرر (۴۶) اللهک حضورینده دورمقدس قورخانلره»
 و بوجهته مصیبتی ترک ایدنه «ایکی نوع بوستان و بهشت وار» یا اینکه باغچه نگ بریسی قصرک
 داخلنده بریسی خارجنده یا اینکه بر بهشت قزیل و بر بهشت گوموشدن (۴۷) مکرر
 (۴۸) «بوایکی جنت رنگر یا بوداقلار صاحبی در (۴۹) مکرر (۵۰) اوایکی بهشتده
 ایکی چشمه وار که جاری اولار» آقا جلارگ آراسنده بری سلسیل بری تسنیم
 (۵۱) مکرر (۵۲) «ایکی بهشتده هر نوع میوه دن ایکی صنف وار» که بر برینه اوخشار
 (۵۳) مکرر (۵۴) «بر حالتده که تکیه ایدلردر او فرشلره که اونلارگ آسترلری قالین
 دیبالدر و ایکی بهشتک میوه لرینی درمک یاخون اولاندر» آقا جلار یاخون اولار
 مؤمنلره و دیرلر ای اللهک بنده سی هانسی میوه نی ایستیورسن دهر پس مؤمن الینی
 اوزادوب میودن دره لر (۵۵) مکرر (۵۶) «بهشتلرده اربندن سوا باشقه شخصه باخماقدن
 گوزلری گودک عورتلر وار که اونلاره اهل بهشتدن و اولنردن قباق نه انس و نه جن
 یاخون اولمیوبدر» یعنی اونلار باکره خلق اولوب و او حالتده قالوبلار (۵۷) مکرر
 (۵۸) «گویا که اوع ورتلر قرمز یاقوت و مرجاندر» قرمز یاقوت و صافی لقدمه (۵۹) مکرر
 (۶۰) «یخشی لفتک مزدی دگلدر مگر یخشی لیق» مؤمن و کافر گناه کار و نیکو کار یخشیلک
 ایدنه عوض یخشی لیک در (۶۱) مکرر (۶۲) «اوایکی بهشتک یاخون لقدمه ایکی علاوه
 بهشت دخی وار» که اولمجبی لرگ اهلنگ ایکی مجبی به ترددی آسان اولاد (۶۳) مکرر
 (۶۴) هر ایکی سی یاشیل لفتک شدندن قرالقه مایلدر (۶۵) مکرر (۶۶) بوایکی بهشتده
 ایکی عدد قاینان چشمه وار» فواره کیمی سوئی مشک و عنبر ایله ممزوج در (۶۷) مکرر

(۶۶) فِيْهِمَا عَيْنَانِ تَصَاحَتَانِ (۶۷) فَبَايَ الْاَعْرَابِ كَمَا تَكْذِبَانِ (۶۸) فِيْهِمَا فَكَّهُ وَنَحْلٌ وَرَمَانٌ
 (۶۹) فَبَايَ الْاَعْرَابِ كَمَا تَكْذِبَانِ (۷۰) فِيْهِنَّ خَيْرَاتٌ حَسَانٌ (۷۱) فَبَايَ الْاَعْرَابِ كَمَا تَكْذِبَانِ
 (۷۲) حَوْرٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ (۷۳) فَبَايَ الْاَعْرَابِ كَمَا تَكْذِبَانِ (۷۴) لَمْ يَطْعَمْنِ اَنْسٌ قَبْلَهُمْ
 وَلَا جَانٌ (۷۵) فَبَايَ الْاَعْرَابِ كَمَا تَكْذِبَانِ (۷۶) مَتَكَبِّثِينَ عَلٰی رَقْرَقٍ خَضِرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حَسَنِ
 (۷۷) فَبَايَ الْاَعْرَابِ كَمَا تَكْذِبَانِ (۷۸) تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ

(۶۸) «بوايکی بهشته هر قسم میوه لر، خرما و نار و اردر» بوايکی قسم میوه نی آبری
 ذکر ایتمک دلالت ایدیر اولارک فائده لرینک چو خلقنه (۶۹) مکر (۷۰) دورت
 قسم «بهشته لرده خوش خلق و گوزل عورت لر وار» حور لر بربرینک الیندن دوتوب
 برنوعله غنا ایدر لر که خلایق اونک مثلنی ایشیتیموب لر. دیر لر برراضی اولانلاریق که هرگز
 غضبه گلیم ریک، بزخیرات خسانیک ازواج گرامه دنیا عورتلری که بهشته داخل اولوبلار
 دیر لر بز دنیا ده نماز قیلور دیق سیزگ نمازدن خبر گزیو خدر، بز اوروچ دوتور دیق
 دستماز آلور دیق سیز یونلرک هیچ بریسنی عمله گتور مور دگز، هامو تصدیق ایدر لر
 دنیا عورتلرک سوزلرینی (۷۲) اولار یومور ته کیمی «گوزل عورتلردن اوتاقلارده
 ساخلانوبلر» هیچ کس گورمز اولار ی مگر زوجاری (۸۳) مکر (۷۴) «او حور لر
 ارلرندن قباق برکس انس و جنن ال اور میوب نه که ذکر اولدی (۷۵) مکر
 (۷۶) یاشیل فرشرده گوزل و قیمتلو پارچه لر دن عمله گلن منکالره تکیه ایدر لر (۷۷)
 مکر (۷۸) اوجادر سنگ اللمه گک آدی که جلال و کرم صاحبی در

سورة الواقعة (۹۶) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ (۲) لَیْسَ لَوْ قُنْتُمَا کَافَّةً (۳) خَافَضَتْ رَافِعَةً (۴) اِذَا رَجَّتِ الْاَرْضُ
 رَجًّا (۵) وَبَسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا (۶) فَكَانَتْ هَبَاءً مُّندَآ (۷) وَكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلَاثَةً (۸) فَاصْحَابَ

(۱) ایلکه شک سیز واقع اولمالی قیامت واقع اولدی (۲) اونک واقع اولماقنه یالان
 دین یوخدر «حقیقته واقع اولاجادر» (۳) «آلچاق ایدندر» کافر لری و فاسقلری
 جهنمه آتاقله «اوجالاندنر» مؤمنلری قالدیر مقله (۴) «ایلکه یر حرکت و زلزله ایقدی
 شدتلو حرکت (۵) داغلار و ریزه ریزه اولوب (۶) داغیلش توز و ذره کیمی اولار

الْمِئْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمِئْمَنَةِ (۹) وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (۱۰) وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ (۱۱) أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ (۱۲) فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ (۱۳) ثَلَاثَةٌ مِنْ الْأُولَى (۱۴) وَقَبْلَهُمْ مِنَ الْآخِرِينَ (۱۵) عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ (۱۶) مَتَّكِنِينَ عَلَيْهَا مِنْ قَابِلِينَ (۱۷) يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ (۱۸) بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ (۱۹) لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يَنْزِفُونَ (۲۰) وَقَالَتْ هُمْ مَا يَنْخِفُونَ (۲۱) وَلَهُمْ فِيهَا مَائِدَاتُهَا مِنْ ذَهَبٍ (۲۲) وَحُورٌ عِينٌ (۲۳) كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ (۲۴) جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۲۵) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا (۲۶) إِلَّا أَهْلًا سَلَامًا (۲۷) وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ (۲۸) فِي

(۷) وسيز اوچ صنف اولار سیئز (۸) بریسی ساغ طرفک اصحابی در» پادشاهلرک مقربلری ساغ طرفده اگلشن کیمی حرمتلو اولار لر اما ساغ طرف اصحابنک شانی ندر» اونى تک الله ییار (۹) «بریسی صول طرفک اصحابی ندر صول طرفک اصحابی» اوسدرکه نامه اعمالی صول الینه ویریلر (۱۰) ۳ مجی صنف سبقت ایدنلردر» پیغمبرلره تابع اولمقه اولار چوخ ثواب واجره «سبقت ایدنلردر» یا اینکه اللهک رحمتنه و طاعتنه سبقت ایدنلردر (۱۱) «اولاردر الله یاخون اولانار (۱۲) اولار لعمتله دولی اولان بهشتلرده درلر (۱۳) ۳ مجی صنف چوخ اولمچی و گیجش امتلردن در (۱۳) و آز طائفه آخر مجی لردن» امت محمد صدن بریم پیغمبریمزى اول اجابت ایدن آزدر گیجش پیغمبرلره تیز ایمان گتورناره نسبت یا اینکه اول اسلامده ایمان گتورنلردن ۳ مجی صنف چوخ اولوب وقت سعادتن صوگره گلنلردن آزدر (۱۵) «جواهرات ابله زینتلنمش و درست اولمش تختلرده (۱۶) احوالنده که تکیه ایدنلردر تختلره» پادشاهلر تکیه ایدن کیمی «بربرینه مقابل اولانلاردر (۱۷) اولار ا خدمت ایتک ایچون بهشتده همیشه لیک برحاله قالان گوزل اوشاقلار دولاندرلر (۱۸) خمرله دولی کاسه لر و کوزه لر و جاملر ایلر (۱۹) باش آغریسی گورمز لر شراب ایچمکن و بی عقل اولماز لر (۲۰) اوزلری اختیار ایدوب بگندی کای میوه لری اونلره دولاندرلر (۲۱) و دولاندرلر اهل بهشته «قوش اتی اوقسمدن که آرزو ایدرلر (۲۲) و گوزلری بیوک حوریلر وار (۲۳) صدق ایچنده گزلمش مروارید کیمی (۲۴) مزد و جزا اولان حالده اوعملک مقابلنده که دنیا ده عمله گتوردریلر (۲۵) بهشتده بی فایده و گناهه باعث اولان سوز ایشتمز لر (۲۸) مگر اوگونه دانشق که بربرینه سلام ویرلر (۲۷) پس ساغ طرفک اصحابی ندر ساغ طرفک اصحابی (۲۸) تیکان سیز سدر آقا جگ آلتنده (۲۹) و شاخه لری

سِدْرٍ مَّخْضُودٍ (۲۹) وَطَاحٍ مَّنْضُودٍ (۳۰) وَظَلٍّ مَّدُودٍ (۳۱) وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ (۳۲) وَفَاكِهَةٍ
 كَثِيرَةٍ (۳۳) لَّامَقْطُوعَةٍ وَلَّامَمْنُوعَةٍ (۳۴) وَفَرَشٍ مَّرْقُوعَةٍ (۳۵) اِنَّا اَنشَاْنَا هَٰٓؤُلَآءِ
 (۳۶) نَجْمًا مِّنْ اَبْكَارٍ (۳۷) عَرَبًا اَتْرَابًا (۳۸) لِاَصْحَابِ الْيَمِينِ (۳۹) ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْاَوَّلِينَ
 (۴۰) وَثَلَاثَةٌ مِّنَ الْاٰخِرِينَ (۴۱) وَاَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا اَصْحَابُ الشِّمَالِ (۴۲) فِي سَمُومٍ وَحَجِيمٍ
 (۴۳) وَظِلٍّ مِّنْ يَّحُومٍ (۴۴) لَا يَارِدُ وَلَا كَرِيمٍ (۴۵) اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مُتَرَفِّعِينَ
 (۴۶) وَكَانُوْا يَصِرُوْنَ عَلٰى الْحِنْتِ الْعَظِيمِ (۴۷) وَكَانُوْا يَقُوْلُوْنَ اِنَّا اَمْنًا وَكَثَرْنَا اَبَاوًا وَعِظَامًا اِنَّا
 اَمْبَعُوْنَا (۴۸) اَوْ اَبَاؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ (۴۹) قُلْ اِنَّ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ (۵۰) لَمَجْمُوعُوْنَ اِلٰى

بربرینگ اوسته اولان مورد آقاجنگ آلتند (۳۰) وچکلمش کولگه ده» که هرگز
 زائل اولماز (۳۱) «توکولمش سوده» که هرگز قطع اولماز (۳۲) «وچوخ میولر وار
 (۳۳) در یلمک ایله تمام اولمیان ودر یلمگی منع اولمیاندر» دنیانگ میوه لری کیمی دگلدر
 که بر فصلده اولار اوبری فصلده اولماز (۳۴) «اوجالمش فرشلرده» بربرینگ اوسته
 سالنوب یا اینکه عور قلردن عبارتدر عقل و حسن و کمال جهته اوجاله شلارد
 (۳۵) «بزنانلاری برنوع خلق ایتدیک که (۳۶) اوناری با کره قزلر ایتدیک (۳۷) ارلری
 دوست دوتالدر و بربریه همسن لردر» تا اینکه اهل بهشت بربرینه فخر ایتمه سونلر
 بریسنگ عورتی اوبریسندن جوان اولمقله (۳۸) اوزادلار که بزذکر ایتدیک
 هاموسی «ساغ طرفک اصحابی ایچوندر» اونلارک طاعتلرینگ مقابله (۳۹) «بونلردن
 بر طاقفه اولمچی وکیچمش امتلردن در (۴۰) و بر طاقفه آخرمچی لردن» بوامتگ آدم لردن
 (۴۱) «وصول طرفک اصحابی ندر صول طرفک اصحابی (۴۲) اونلار ایستی
 ییلده و فاینار سوده درلر (۴۳) فرا توسدیدن عمله گلن کولگه نک آلتند درلر
 (۴۴) نه سریندر و نه نفع ویرندر» انسان کولگه آتنه گیدر که سرین لیوب راحت اولاو
 کولگه نک آلتند نه سرین لیک وار نه راحت لیک (۴۵) «بوندن قباق دنیاده نعمتله بسله نلردن
 ایدیلر (۴۶) بیوک گناهه اصرار ایدردیلر (۴۷) و دیردیلر ایلکه بزاولموک و توبراق
 و سوموک اولدوق آیا بزلته تازه دن دورالاریق (۴۸) آیا بزم کیچمش آتالاریمز»
 مبعوث اولارلار بوسوز چوخ اوزاق سوزدر (۴۹) «یا همد اونلاره دیکن حقیقتده
 اولمچی لر و آرمچی لر» هرکسه دنیاه گلوب (۵۰) «البته هاموسی معلوم گونگ وعده
 یرینه جمع و حاضر اولارلر حسابدن اوتری (۵۱) «صوگره ای گمراهلر و التهک
 توحیدینی و پیغمبرلرک نبوتنی تکذیب ایدنلر (۵۲) البته ز قوم آقاجندن لیوب

مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ (۵۱) ثُمَّ أَنْتُمْ إِلَيْهَا مُكْذِبُونَ (۵۲) لَا كَلِمَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ (۵۳) فَمَالُؤْنَ مِنْهَا الْبُطُونَ (۵۴) فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ (۵۵) فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهَلِيمِ (۵۶) هَذَا نَزَلْنَاهُ بِإِذْنِ رَبِّكَ (۵۷) نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تَصَدَّقُونَ (۵۸) أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ (۵۹) أَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ (۶۰) نَحْنُ قَادِرُونَ بِإِذْنِ رَبِّكُمْ الْمَوْتَ وَمَنْ نَحْنُ بِمُسْبِقِينَ (۶۱) عَلَى أَنْ نَبْدِلَ آيَاتِكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ (۶۲) وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَتَذَكَّرُونَ (۶۳) أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ (۶۴) أَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ (۶۵) لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ (۶۶) إِنَّا لَمَغْرُمُونَ (۶۷) بَلْ

۳۵) فارینلارگزری اوندن دولدورالرسگز (۵۴) اونگ اوستندن قاینانش سو ایچرسگز (۵۵) سوسوز دوه لرگ ایچمگی کیمی ایچرلر (۵۶) بودر اوللارگ یدشکی یا منزل لری جزا گوننده» یعنی طعاملری بو و شرابلری بودر (۵۷) «بزسیری یوخن خلق ایتدیک پس یه اینامورسگز» یوخن وجوده گتورن الله هراینه قادردر دوباره حشره گتورمگه (۵۸) «آیا گوردگز بگادیون گوروم اوزادیکه اتورسگز» عورتلرگ رحمته نطفه نی و اوندن اولاد حاصل اولور (۵۹) «آیا سیز اولی خلق ایدیرسگز یا اینکه بزیک خلق ایدلر» والله که قادردر برقطره سودن آدم خلق ایتمگه هراینه قادردر دوباره وجوده گتورمگه (۶۰) «سزگ آراگزده اولومی مقدرا ایتدیک» کیمی جوان، کیمی قوجه و کیمی اوشاق حالتنده وفات ایدر «بزدن سابق هیچکس اولمیو بدر» که بز اولوم مقدر ایدنده اونی دفعه ایده و اونگ عمرندن آرتورا یا اینکه بز غلبه اولمش دگولوک و هیچکس بزه زور ایده بیلمز که (۶۱) «عوض ایدک سیزگ مثلرگزری» و سیزگ کیمی آدملر خلق ایده که «ویاراداق سیزی اوصورتده که سیز بیلمورسگز» و سزدن میمون و خنزیر ایده که نیجه که گیچمش طاقه لرگ حقنده عمله گلدی (۶۲) «و هراینه سیز اولمجی دفعه یارانماقی بیلوب یقین ایتدگز» که یوخن وجوده گلدگز «پس نیه نصیحت قبول ایتمیورسگز» و اوندان استدلال ایتمیورسگز ایجمگی دفعه قایتماقک الله آسان اولمقنی (۶۳) «آیا سیز گوردگز بگادیون گوروم اودانه نی که ا کیرسگز یرده (۶۴) آیا سیز اونی گوگردیرسگز یا اینکه بزیک اونی گوگردنلر (۶۵) اگر بز ایسته سک هراینه زراعتی سامان ایدهریک» که ایچنده بوغداودانه اولماز یا اینکه سینمش و پراگنده ایدهریک «بس سیز همیشه تعجب ایدرسگز» زراعتلرگ حقنده عمله کلن بلایه (۶۶) دیرسگز که «بدرستیکه بز ضرر گورمش اولدوق» هم تخمیز ضایع اولدی و هم روزیدن الیمز چیخدی (۶۷) «بلکه بز ناامید اولولانلاریک» الله دن

حزب

نَحْنُ مَحْرُومُونَ (۶۸) أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ (۶۹) ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ (۷۰) لَوْ شَاءَ جَعَلْنَاهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ (۷۱) أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ (۷۲) ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ (۷۳) نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْبِينَ (۷۴) فَسَبِّحْ بِسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ (۷۵) فَلَا اقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ (۷۶) وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ (۷۷) إِنَّهُ نَزَّلَآنَ كُتَيْبٍ (۷۸) فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ (۷۹) لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ (۸۰) تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۸۱) أَفَسِهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ (۸۲) وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْكُمْ تَكْذِبُونَ (۸۳) فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَ الْחُقُومَ (۸۴) وَأَنْتُمْ

که بزه روزی یقیناً (۶۸) «آیا سز گوردنر اوسوی که ایچرسنر (۶۹) آسایسز او سوی گوندردنر بولوتدن یا اینکه بزیک نازل ایدنلر (۷۰) اگر بزیسته سیدیک هرآینه اونی آجی وشور ایدردیک پس نیهشکر اینمیورسنر» الیهک بوگونه بیوک نعمته (۷۱) «آسایسز گوردنر اوادی که سیز خارج ایدن سنر» آقاجدن، یاندراق و یابر بربرینه سورتمک واسطه سیله (۸۲) «آسایسز خاق ایدنر اونک آقاجنی یا اینکه بزیک اونی خلق ایدنلر (۷۴) بزادی یادآورلیک ایتدیک» جهنم اودینی یاده گتوروب قورخمقدن اوتری که اونی گورنده جهنم اودیندن الیه پناه آباراسنر «ومنفعت ایتدیک سفره گیدنلردن اوتری» که ایشقیله ایشیقلا نوب و طعام حاضر ایتسونلر وسوبوقده هلاکندن اوزلرینی ساخلاسونلار (۷۴) «پس تسبیح ایت بیوک اولان الیهک آدینه» سبحان الله العظیم دی (۷۵) «ایله دگلدنر» که مشرک لر خیال ایدیرلر بوقرآن خصوصنده «قسم اولسونک یولدوزلارک یرلرینه (۷۶) بدرستی که بو بیوک آنددر اگر بیلسنر (۷۷) بدرستی که بوقرآن هرآینه کرامتو اولان قرآندر (۷۸) گزین کتابده» که خلقدن گزین والیهک یاننده ایدی عبارتدر لوح محفوظدن اوندن نازل اولوب بیغمبره (۷۹) «اوگما مساتمز وال اورماز مگر پاک اولان کسلر» باطنی نجاستدن وخیث عمللردن وظاهری نجاستدن جنب و دستمازی اولمیان آدم کیمی (۸۰) «بوقرآن نازل اولوبدر عالمره تربیت و یرن الله طرفندن (۸۱) آیا بو خبری (قرآنی) که سیزه دیدیک سیز انکار ایدیرسنر» ای اهل مکه و مضمونه عمل اتکه سست لیک ایدیرسنر (۸۲) «الله سیزه اوز کلانندن و یردیگی حصه» یا اینکه عموماً سیزه و یردیگی روزی «مقابلنده شکر ایتمک عوضه تکذیب ایدیرسنر (۸۳) پس نیه و له سببه زمانیکه روح حلقومه یتشه» وفات وقتنده (۸۴) «وسیز ای میتک اهل باخارسنر» میت و اونک احوالی

جَسَدًا نَنْظُرُونَ (۸۵) وَنَحْنُ اقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تَبْصُرُونَ (۸۶) فَلَوْلَا أَنْ كُنْتُمْ
غَيْرَ مَدِينِينَ (۸۷) تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (۸۸) فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ (۸۹) فَرَوْحٌ
وَرِيحَانٌ وَجِئَتْ نَجِيمٍ (۹۰) وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ (۹۱) فَسَلَامٌ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ
الْيَمِينِ (۹۲) وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمَكْذِبِينَ الضَّالِّينَ (۹۳) فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ (۹۴) وَتَصْلِيَةٌ
جَهِيمٍ (۹۵) إِنَّ هَذَا لَهُوَّ حَقُّ الْيَقِينِ (۹۶) فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

گورسنگز واولومی اوندن دفع ایدہ بلمرسنگز (۸۵) «ویزایا سیزدن یاخونیق واما
سبز گورمرسنگز» بزى یا بزم قبض روح ایدن ایلچی لریمزی (۸۶) «اگر سیزه جزا
ویر بلمیه ک ایسه» عملنگزک مقابلنده ثواب و عقابه یا اینکه بزم اللریمزه ذلیل
اولمیا جاقسنگزیسه (۸۷) «نه سبیه روحلری بدنلره قایتارم یورسنگز اگر دو غری دینلرسنگز»
اگر سیزگ سوزلرنگز دو غری ایسه که دیورسنگز نه بهشت وار نه رجعت نه جزا وار
نه عقاب پس نه عزیزلرنگز و فات ایدنده اونلارک روحلرنی گرو قایتارم زسنگز
(۸۸) «واگر جان ویرن شخص الله یاخون اولاندن اولا (۸۹) اونک ایچون
راحتلیک وار» و فات ایدندن سوگره «ویملو واینه ملو و نعمتله دولو بهشت وار» که
قبض روح اولان کیمی اویره داخل اولارلار (۹۰) «واما اگر ساغ طرفک آدم لردن در
(۹۱) پس سلامتلیک وار سگا» ای و انسان که ساغ طرفک آدمندن در «یا اینکه سلام اولسون
سگا» ساغ طرفنده اولان ملک دن (۹۲) اما اگر اوانسان تکذیب ایدنلردن اولا» بهشتی
و پیغمبرلری «که گمراه لردر (۹۳) پس اونلارک پیشکشی یا آذوقه سی قاینار سودن در
(۹۴) وجهنه یتشمکدر (۹۵) بدرستیکه جهنمه یتشمک هر آینه حقد و یقین در
(۹۶) پس تسبیح ایت ییوک اولان اللهک آدینه» مکرر ذکر اولوب تاکید ایچون

سورة الحديد (۲۹) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۲) لَهُ مَلَكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

(۱) «تسبیح ایدر الله او مخلوق که گوگرد ویرده در والله غلبه و حکمتله رفتار
ایدندر (۲) اونک ایچوندر گوگرد ویرک پادشاهلقی دیریلدر واولدورر والله

يَحْيَىٰ وَيُيَسِّرُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۳) هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۴) هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (۵) لَهُ مَلَكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (۶) يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (۷) أَمْسُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مِنْهُ خَلْفَيْنِ فِيهِ فَالَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ (۸) وَمَالَكُمْ لَا تُوَافِقُونَ اللَّهَ وَالرَّسُولَ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

هر شئیته قادر در (۳) «الله» قدیمدر و جمیع گونه اولانلرک «اولمچی سیدر» یرده قالان مخلوق حادث و صورته عمله کلمه در «و آخرمچی در» که جمیع مخلوق فانی اولار والله قالار و آشکار «غلبه ایدندر» جمیع اوزندن سوا یسنه «و گزلین در» گوزلر گورمکن «واوهر شئیته عالمدر (۴) اولله ایله الله در که خلق ابتدی گوگلری و یری آلتی گون قدری زمانده صورته غلبه ایدندی عرشه (بو آیه تکراراً ترجمه اولوب) یرده داخل اولانی «انسانات، حیوانات، نباتاتدن «و یردن خارج اولانی» نباتات «و گوگدن نازل اولانی» یاغش، قارو ملاتکه «و گوگه قالخان» اعمال خلقدن و ملاتکه دن «الله بیلر و هر یرده اولسا ستر الله سیز ایله در» هیچ شیئی اوکا مخفی قالماز هر چند گزلین و فارا نلق یرده عمل ایدمه ستر «والله تعالی گورندر س- یزک عملگری (۵) الله ایچوندر گوگلرک و یرک پادشاهاتی و جمیع ایشار الله طرفته قایدار» قیامت گوننده دنیاده بش گون سلطنت ایدن کسلرک رجوعی الله طرفته در (۶) بو آیه ۳۱ مجی سورنه ک ۲۹ و ۳۵ مجی سورنه ک ۱۴ مجی آیه لرینده ترجمه اولدی (۷) «ایمان گتور و ک الله و اونک پیغمبرینه والله یولنده صرف ایدک اوزاددن که الله تعالی سیزی اوکا خلیفه و وارث ایدندر» سیزدن قباق گیدنلرک مالنه وارث اولوب ستر اگر الله یولنده وارث آپاردق کرمالدن صرف اتمه ستر سیزده قوبوب گیده جگستر سیزده باشقسی وارث اولاجا قدر «و سیزلردن اوکسلرکه ایمان گتور دیلر الله و پیغمبره و صرف ایتدیلر الله یولنده اولنلرایچون بیوک اجر وار» که همیشه لیک در (۸) «ونه اولوبدر سیزه که ایمان گتورمر ستر الله و حال آنکه پیغمبری سیزی چاغرور که ایمان گتورمه ستر الله ستر حال آنکه الله سترک عهدگری آلوبدر» سیزه عقل و کمال و یروب تکلیف ایدوب ایمانه پس او عهد و وفاتمک لازمدر «اگر سیز مؤمنلر ستر (۹) اولله ایله الله در که اوزبنده سنه» محمد ص «آشکار بیان اولمش آیه لر

(۹) هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَعَلِيمٌ
 رَحِيمٌ (۱۰) وَمَالَكُمْ أَلا تَتَّقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي
 مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتِلْ أُولَئِكَ أَكْثَرُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَاتِلُوا كَلَّا
 وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَى وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (۱۱) مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ
 لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ (۱۲) يَوْمَ نَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
 وَبِأَيْمَانِهِمْ يُشْرِكُهُم يَوْمَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ
 (۱۳) يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُوا نَاقَتِي سُبْحَانَ نَارِكُمْ قَبْلَ

گوندہ در تالینک سیزی جہل و کفر گ کرانقندن خارج ایدوب علم و ایمانک ایشیقنہ
 داخل ایدہ حقیقتہ اللہ سیزہ ہر آینہ مہربان و رحم ایدندر (۱۰) ونہ اولویدر سیزہ کہ
 مصرف اتمور ستر اللہ یولندہ اوز مالک زدن «واللہ ایچولدر گوگلرک و برک میرائی»
 یعنی جمیع مخلوقات فانی اولار واللہ باقی در «برابر اولماز سیزدن اوکسکہ مالنی اللہ
 یولندہ صرف ایتدی مکہنی فتح ایدندن قیاق» کہ خلق نہایت احتیاجی و اریدی
 نفقہ بہ ودعوا آلتلری آلمقہ اولندن علاوہ «دعوا ایتدی لر» اللہ یولندہ اوکسلر برابر
 دگلدر اوکسلرایلہ فتح مکہدن صوگرہ خرج و مصرف ایتدی «اوطائفہ درجہ و قدر
 متزلت جہتنہ چوخ ییوکر اوکسلردن کہ فتح مکہدن صوگرہ مالنی صرف و قتال ایدیلر
 و بوطائفہ نگ هاموسنہ اللہ وعدہ ایدیدر یخشی جزا» و مزد بہشت ایلہ «واللہ سیزی
 ایتدی کتر عملہ خبرداردر» هیچ شیئی اللہ مخفی قالماز (۱۱) «کیمدر اوکسکہ بورج
 ویرہ اللہ گوزل بورج» و عوض سیز بو آینہ نگ تفسیری سورۃ بقرہ نگ ۲۴۵ مجی
 آیہ سندن ترجمہ اولدی «پس اللہ او بورجی اوٹا آرتورار» یدی ایلہ یتمش یایدی بوز
 آراسندن اجر ویر «و بورج ویرن کہ ییوکر اجر واردر» کریم کسک اجر ویرمگی
 کیمی کہ آزہ چوخ اجر ویر (۱۲) «قیامت گوندہ من گوررسن یا پیغمبر مؤمن کشیلری
 و مؤمنہ عورتلری شتاب ایلہ گیدر اونلارک نوری اونلارک قیلا ریندہ اونلارک
 ساغ طبرلریندہ» هرکسک نوری عملی قدرنجہ اولار کیمنتک نوری داغ ییوکر ایدکہ
 کیمیسی آز و ملائکہ اونلارادیر «بشارت اولسوگ سیزہ بوگون» یا اینکہ سیزگ بشارتک
 «بہشتلردر کہ اونگ آلتندن لہرلر جاری اولار ہمیشہ لیک درلر اوندہ بو مزہ ییوکر
 رستکار قدر (۱۳) قیامت گوندہ منافق کشیلر و منافق عورتلر مؤمنلرہ دیرلر کہ سرغتلہ
 گتمیوب بر قدر «بزہ منتظر اولون تالینک سیزگ نورگزدن کسب ایدک» و اونیلہ یولیگ

ارْجِعُوا وِرْآءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضَرَبَ بَيْنَهُمْ سُبُورًا بَابُ بَاطِنِهِ فِیهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ (۱۴) یُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوْا بَلٰی وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاِمَانِیَّ حَتّٰی جَاءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغُرُورُ (۱۵) قَالِیَوْمَ لَا یُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدَیَةٌ وَّلَا مِنْ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا مَا وَاوٰیكُمْ النَّارُ هٰی مَوْلٰیكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِیْرُ (۱۶) اَلَمْ یَاۤیْنَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا یَكُوْنُوْا كَالَّذِیْنَ اَوْتُوْا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَیْهِمْ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوْبُهُمْ وَكَثِیْرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُوْنَ (۱۷) اَعْلَمُوْا اِنَّ اللّٰهَ یَحِیُّی الْاَرْضَ

قرانلق اولماق زحمتندن خلاص اولاق، اونلارگ جوابنده «دیولر قایدیگ دال طرفگزه» دنیایه اگر ممکن ایسه یا اینکه عرصات محشره «اوزگردن اوتری نور آختارون» یزده نوری دلیان گتورمشوک ایتدیگمز عبادتله سببیه «مؤمنلریله کافرلر آراسنده دیوار اوریلار تعمیر اولنار بودیوارگ قاپوسی وار اولنگ ایچی طرفنده رحمت وار» اوقا بودن ایچری داخل اولان بهشته یتشر «وظاهرلی الله طرفندن عذاب در» ایلکه هرابکی طائفه اوزیرینده قرار دوتدیار (۱۴) «منافقلر چاغرلار مؤمنلری و دیرلر آیابر سیزایله یوخایدیک» دنیا ده نماز قیلاردیق و اوروچ دوتاردیق نهجه سیز اوروچ دوتوب نماز قیلوردنر «مؤمنلر دیرلر بلی یله در و اما سیز هلاکته سالدیگر اوزنفسلرگز» وقتنه سالمقه مرتکب اولدنر «ومنظر اولدنر» محمد د۴گ اولمگنه و دیدنر که یا خون زمانده محمد هلاک اولار اوندن خلاص اولاریق یا اینکه منتظر اولدنر مؤمنلره بلا یتشمگه «وشک ایتدنر» دینگرگ حق اولماقنده «واوزون اوزاق آرزولر و مغرور ایدن شیطان سیزی مغرور ایتدی تا اینکه اللهگ امری گلدی» اولدنر و دلیان توبه سیز گندینر (۱۵) «بوگون ای منافقلر سیزدن و جمله کافرلردن فدا و بدل آلتمازه» که اونی و یروب اوزگزی عذابدن خلاص ایده سگزر «سیزگ قرار اولاجاق یرگز اوددر اود اولیسر سیزه» ایتدنر گناهلره گوره «ویس قایداجاق یردر (۱۶) آیا (ظاهرده) ایمان گتورنلره او وقت یتشمیوبدر که اونلارگ قلبلری قورخان اولا اللهگ ذکرنه» واللهدن یتوشن قرآنه ونه وقتهدیک منافق اولاجاقلر «واوکسلر گیمی اولماسونلر که اونلارا کتاب ویریلوبدر» یهودی و نصاری دن «بوندن قباق و پیغمبرلریله اونلارگ آراسنده چوخ مدت گیچدی» و اونلارگ جزاسی یتشمدی «بوسبیه اونلارگ قلبلری برک اولدی» اللهی یاددن چخاردیلر «اونلارگ چوخ فاسقلردر (۱۷) ییلوگ که الله دیریلدر اولندن صوگره» هابیه قلبلری یوموشاق ایدر برک اولاندن صوگره «بتحقیق

بَعْدَ مَوْتِهِمْ أَتَىٰ آلَهُمْ ۚ أَلَا يَتَذَكَّرُونَ ۚ (۱۸) إِنَّ الْمَصْدِقِينَ وَالْمَصَدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ (۱۹) وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَلْبَسُوا لَهُمُ الصِّدِّيقِينَ وَالشَّهَدَاءَ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (۲۰) اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَتُهُمْ وَقِفَارُهُمْ يَبْتَغُونَ كَثْرَةً فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَمَاعٌ الْفُورُ (۲۱) سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ

بز بیان اینتدیک سیزه آیتلری می شایده سیزه عاقل اولاسکز (۱۸) دوغری دین گشیلره و عورتلره و الله یولنده مالینی صرف ایدوب الله قرض الحسن ویرن گشیلره و عورتلره الله نیجه مقابل ثواب و مزد ویرر و اولار ایچون بیوک اجر وار (۱۹) و اوکسلرکه ایمان گتوردیلر الله و اونک پیغمبرینه اوطاقه دوغری دانشارلار و شهادت ایدنلردر» الله حضورینده خلقک اعمالنه یاشهیدلردر اوز نفس لرایله جهاد ایدوبلر «اولرک اجر لری» و طاعتلرک مزدی وار «و نورلری دخی وار» که اولیله هدايت تاپارلر بهشته گتمکه «و اوکسلرکه کالر اولدیلر و تکذیب ایتدیلر بزیم آیتلری می اولار جهنمک یولداشاریدر (۲۰) بیلون ای جماعت بودر و بوندن غیری دگلدر که دنیانک زندکالقی اوینامق و مشغولیت در» که آز و قندن صوگره اولندن ال چکیلر «زینت اتمک در» اوزینی خلقه گوسترمه که «فخر اتمک در خلقک آراسنده و مال و اولادی چوخ ایتمکدر یاغشک مثلی گیمیدر که زراعت ایدنلری اونک اوتی تعجبه گتورر» که بویاغش جهنینه چوخالوب آزه دندن «صوگره قورویار سن اونی سارالمش گوررسن صوگره پوز و امش و قورومش اولار» دنیانک زندکالقی دخی بیله در انسان جوان اولار و مشغول اولار نفسانی هوا و هوسه یواش یواش بدن طراوتدن دوشر قوجالار صوگره اولر «و آخرتده شدتلو عذاب وار» اللهک دشمنلرینه «و باغشلامق الله طرفندن و راضی اولماق وار» اللهک دوستلرینه «و دگلدر دنیانک دیر بلکی مگر مغرور اولماقک حقیر شیئی (۲۱) سرعت ایدیگ او عملک طرفنه که باعثدر باغشلامقه سیزک اللهک طرفندن و بهشت طرفنه که اونک کین لیک ییله گوگک اینلیکی گیمیدر» و اوزللقنی اللهدن سوا هیچکی بلنر «مهیا اولوبدر اوکسلره» ایمان گتوردیلر الله و اونک پیغمبرینه بواللهک فضلیدر اولی ویرر اوکسه که ایستر

لَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (۲۲) مَا أَصَابَ
 مِنْ مَّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ
 (۲۳) لِيَكْلَأُنَّ سَوَاءً عَلَى مَفَاتِحِهِمْ وَلَا تُفَرِّحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ
 (۲۴) الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا أُرُوا النَّاسَ بِهِمْ يُخْشَوْنَ مِنَ اللَّهِ بِخُلُوفِهِمْ أَنْ يَبْلُغَ اللَّهُ مِنْهُمْ الْقِسْطَ
 (۲۵) لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ
 وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرَسُولَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ

بیوک فضل و مرحمت صاحبی در (۲۲) یقشمدی هیچ مصیبت یرده» قحط و نباتاتک
 آزلقی و میوه لرگ اولماقی جهته «ونه سیزگ فسلرگزده» ناخوشلق و اولادگز
 اولمکی جهته «مگرانکه اولارگ هاموسنگ واقع اولماق کیفیت لوج محفوظده
 یازیلوبدر اولدن قباکه جانلاری خلق ایتدیک بدرستیکه بوقدر واقعلری بیلیمک
 اللهگ قدرتنگ یاننده چوخ آسان و آذر» (۲۳) بوایشلری سزگ حقزده عمله
 گتوردیک «تایینکه مایوس اولمیا سزگ اوزاده که سیزدن فوت اولوبدر» دنیانگ نعمتارندن
 «وشاد اولمیا سزگ اوزاده که الله سیزه ویروبدر» اوجهته که دنیانگ جمیع نعمتلری
 چوخ تیز زائل اولان در نه گلمکنگ اعتباری وار نه گتمکنگ اثری «والله جمیع
 تکبرلک ایدنلری وسائر خلقه فخر ایدنلری دوست دوتماز (۲۴) اوکسلرکه بخل
 ایدرلر» واجب حقاری صاحبنه و فقرایه ویرمه «وامر ایدرلر خلقه بخل اتمکه» که اگر
 سخاوت اتسن دولتنگ تمام اولار «واوکسه اعراض ایده» اللهگ امرندن «الله بی احتیاجدر»
 خلقگ اطاعتندن و صدقه سندن نه صدقه لرینگ اللهه نفی وار و نه بخل اتمک لرنگ ضرری
 بلکه هرایکیسی بنده نگ اوزینه رجعدر «والله جمیع افعالنده ستوده در (۲۵) بز
 ایلچی لریمز دلایل و معجزه ایله گونده روب اولارله کتاب و میزان نازل ایتدیک» که احکامی
 اولاره بیان ایدر توراۃ انجیل و قرآن گیمی «تایینکه مخلوقات بربریله عدالتله رفتار
 ایدرلر و بز نازل ایتدیک دیمیری» ویر یوزینده اونگ معدنی یار ایدیق «اونده شدتلو
 قورخی وار» دمیردن عمله گار آت ضرب، آت دفع، و آت قطع، واسباب قتلدن «وباشقه
 منفعتلر وار مخلوقات» که اوندن گذران آلتاری درست ایدرلر دمیردن عمله گار
 آلتارگ و اوندن عمله گار منفعتلرگ حسابی چکمک ممکن دگلدر و پیغمبرلر گوندرمک اوندن
 اوتربدرکه «تالله یله اوکسی که نصرت ویرر اللهه و اونگ پیغمبرلرینه گورمه مش
 و مخفی حالده بدرستیکه الله قوتاودر» دشمندن انتقام آلمه «و غلبه ایدندر» جمیع
 خلقه (۲۶) «ویز گوندردیک لوحی و ابراهیمی» که پیغمبرلرگ آتاسیدر «واولارگ

عَزِيزٌ (٢٦) وَقَدَرْنَا نَنَسُّهُمْ وَلَئِنَّا لَمُنَاقِبَةٌ فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النَّبِيُّ وَالْكِتَابُ فَمِنْهُمْ
 مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ (٢٧) ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرَسُولِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ
 وَآلَيْنَاهُ الْأَنْجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَافِقَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا
 عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَنْ عَظَاهَا فَمَا عَلَيْهَا رِغَابٌ وَلَا حَقٌّ رِغَابُهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ
 مِنْهُمْ فَاسِقُونَ (٢٨) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ
 وَيَجْعَلَ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (٢٩) لَّا يَلْعَلُ أَهْلُ الْكِتَابِ
 الْأَيْقُنُونَ عَلَىٰ شَيْئٍ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَإِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

اولاد لرینه پیغمبر لکی و کتابی قرار ایتدیک « و جمیع پیغمبر لر او نلار گ نسلندن در
 «اونلار گ بعضی سی هدایت تاپمشدر و اونلار گ چوخی فاسقار در (٢٧) صوگره بز
 تابع ایتدیک اونلار گ دالنجه اوز پیغمبر لر یمزی» برسنی اوبریسن گ دالنجه «واو نلار گ
 دالنجه عیسی بن مریمی گوندردیک و او گ انجیل کتابنی و یردیک و اولن گ دیننه تابع
 اولنار گ (حوارین گ) قبلر بنده مهربانلق و رحم اتمک قوبدیق اما اونلار رهبانیتی
 تازه عمله گتوردیلر» رهبانیت عبارتدر عورت آلماتق و خلقدن عزت اتمکدن «بز
 رهبانیتی اونلاره واجب اتمدیک اما الله گ رضا سنی عمله گتورمکدن اوتری
 راهب لکی ایجاد ایتدیلر اما نیجه که لازمی اون گ حقنی مراعات ایتمدیلر»
 و پیغمبری آخرده تکذیب ایتدیلر «عیسی ن گ قومندن عیسی به ایمان گتورنلر اجر
 و مزد و یردیک و اونلار گ چوخی فاسقار در» اصل رهبانیت اولدن ناشی اولدیکه
 عیسی دن صوگره ظالم پادشاهلر عمله گلوب مشغول اولدیلر معصیت عماه گتورمکه
 مؤمنلر اونلاره غضبناک اولوب اونلار ایله دعوا ایدوب مغلوب اولدیلر اوز آرا لرینده
 فکر ایتدیلر که اگر بیز آشکار اولساق هامومزی تلف ایدر لر لازمدر شهر لر
 داغلوب عیسی وعده و یرن پیغمبر ظهور ایدن زمانه دیک داغلارده قالب او پیغمبر
 ظهور ایدنده چیخوب او گ ایمان گتورک ایلکه حضرت ظهور ایتدی چوخی ایمان
 گتورمدیلر (٢٨) «ای او کسر که ایمان گتور و بس گز» موسی و عیسی به «قور خوگ الله گ
 عذابندن و ایمان گتور یگ اولن پیغمبری محمد صه الله تعالی اوز رحمتندن سیزه ایکی
 حصه و یرر» بر حصه گیچمش پیغمبره و بر حصه محمد صه ایمان گتورمک جهتنه
 «وسز گ ایچون نور کرامت ایدر که اون یله یول گیدر سگز» قیامت گونده «وسیز گ
 کناهتری باغشلار و الله باغشایان و رحم ایدندر» (٢٩) بوشخصاره ایکی حصه و یرمک گ

سببی اودر «تایینکه اهل کتاب دن» محمدصه ایمان گونلر «بونى ییله لركه اونلر اللهك فضلندن برشیته قادر اولایلزلر» یایینکه اهل کتابك ایمان گتورمینلری ییله بلمیمه لركه محمدص و اوگا ایمان گتورنلر اللهك فضلندن برشیته قادر دگلدرلر یعنی ییلسونلركه اونلر هرشیته قادردرلر «حقیقته فضل و مرحمت الله النده در اولی ویرر اوکسه که ایستر والله ییوک فضل صاحبی در» یایینکه فضل عبارتدر نبوتدن اونى ویرر هرکسه که ایستر و هیچکس قادر اولماز اوفضلى برکسه ویرمکه یا اوندن آماقه .

سورة المجادله (۲۲) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جزو
۲۸

(۱) قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَ كِلَاهُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ (۲) الَّذِينَ يَظَاهِرُونَ مِنْكُم مِّنْ نِّسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنْ أُمَاهُ لَهُمْ وَهَنٌ أَلَا يُبْصِرُونَ

(۱) «بتحقیق خداوند عالم ایشتدی او عورتك سوزنی که سنله دعوا ایدر ارنگ خصوصنده وشکایت ایدر الله و الله ایشیدر سیزك گفتکولزی بدرستیکه الله ایشیدن و گورتدر» اوس بن ثابتك عورتی خوله خویلد قزی کوك و گوگچك عورتیدی بر گون اوس عورتی نمازده سجده حالنده گوروب نمازدن فارغه اولاندن صوگره و نیله یاخون اولماق ایشتدی اما عورت رضا ویرمدی اوس غضبناك اولوب دیدی سنگ دالگ منم آنامك دالی گیمیدر صوگره پشیمان اولوب چاره تاپمادی چونکه زمان جاهلیته ظاهر طلاق حکمنده ایدی پس عورته دیدیکه سن بگا حرام اولدیك عورت دیدی گمانیم بودرکه حرام اولمیه گیت حضرت پیغمبردن سؤل ایت کیشی دیدیکه من حیا ایدیرم بوسوزی پیغمبره دیمکه عورت دیدی بگا اذن ویر من گیدوب حضرتدن سؤل ایديم ایلکه اذن آلدی گلوب حضرته عرض ایتدیکه یا رسول الله منم زوجیم منی ترویج ایتدی من جوان و صاحب مال و دولت ایديم ایلکه مال و دولتیم تمام اولدی جوانلقیم گتدی آخرده ظاهر ایدوب صوگره پشیمان اولوب آیا برچاره وار بگا حضرت ییوردی سن اوگا حرام اولدیك عورت دیدی بزیم آرامزده طلاق واقع اولمبوب و منم اولادیمك آتاسی در و بربریمزی دوست دو توروق حضرت اوگا ناامیدلیك جوابنی ویرنده عورت آمانه ایدیردی پس بو آیه شریفه لر نازل اولدی (۲) «اوکسلرکه سیزدن ظاهر ایدرلر اوز عورتلرینه» و اونلارا دیرلرکه سینگ دالگ منم آنامك دالی گیمیدر

وَلَدَنَّهُمْ وَاللَّهُمَّ يَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَفْقُوهٌ غُفُورٌ (٣) وَالَّذِينَ يَظَاهِرُونَ
 مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْزِرُ رِقَبَتُهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ذَٰلِكُمْ تَوَعَّظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا
 تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (٤) فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ
 فَطَعَامَ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَٰلِكَ لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ
 (٥) إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَكَابِتٌ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ
 بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُبِينٌ (٦) يَوْمَ يُبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنْشِئُهُمْ بِأَعْمَالِهِمْ أَحْصِيَهُ اللَّهُ
 وَنُصُوهَ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (٧) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ

«او عورتلر اونلارگ آنالاری اولماز. دگلدر اونلارگ آنالاری مگر او عورتلرکه اونلاری
 دوغوبلار و حقیقتده ظهار ایدنلر پیس سوز دانشارلر» که سنک فلان یرک فلانکسک
 فلان یرنه اوخشیور و حالانکه اصلی یوخدر «و بدرستیکه الله هر آینه باغشیلان و رحم
 ایدندر» بوسوزه کفار و یرمک ایله (٣) «واوکسلرکه اوزلرنگ عورتلرندن ظهار
 ایدرلر صوگره پشمان اولوب دیدیکلری سوزدن قایدارلر» و ایسترلر که عورتلرینه یاخونلق
 ایدرلر «پس اونک کفار و سی برنفر قول آزاد اتمکدر اوندن قباق که کشیله عورت
 بربرینه یاخونلق ایدرلر بو حکم ایله موعظه اولونارسنر و الله خبرداردر سیزگ عملگره
 (٤) هرکسکه قول تاپمیله آزاد اتمک «ایکی آی بربرنگ دالنجه اوروج دوتماق لازمدر
 اوندن قباق که عورتله کشی بربرینه یتشه و هرکسک که قدرتی اولمیله اوروج دوتمه
 واجیدر آتمش مسکینه طعام و یرمک» هر فقیره یاریم صاع «بو امرکه الله واجب ایدوب
 اوندن اوتریدرکه سیز ایمان گتوره سنر الله و اونک پیغمبرینه و بودر اللهک شرعی
 و احکامی و کافرله» که اللهک حکمنی دانارلر «در دناک عذاب وار (٥) اوکسلرکه مخالفت
 ایدرلر اللهک امرینه و اونک پیغمبرینه اونلار رسوا و ذلیل اولدیلر نهجه که ذلیل اولدی
 اوکسلرکه اونلاردن قباق و ایدی و حالانکه بز آشکارا بیان اولمش آیتلر و دلیللر
 نازل ایتدیک و بزیم احکامزنی انکار ایدن کافرله خار ایدن عذاب وار
 (٦) قیامت گولنده الله اونلارگ هاموسنی محشره جمع ایدوب دلیاده ایتدیکلری ایشی خبر
 و یرر و الله او عمللری حساب ایدوب» و نامه اعمالده یاز بلوب «و بندهلر یادلرندن چیخاروب
 و الله هر شیئه شاهد و حاضردر (٧) آبا گورمرسن که گوگلرده و یرده اولان ایشلرگ
 هاموسنی الله ییلر و هیچ سر دانشماق و بیخ گوشی سویلک واقع اولماز اوج نفرگ
 دانشماقنده مگر اینکه الله اونلارگ دورده چی سیدر و بش هر جمع اولماز خلوت

مِنْ تَجْوَى ثَلَاثَةِ أَهْوَرَابِهِمْ وَلَا خَمْسَةَ أَهْوَسَادِهِمْ وَلَا ادْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ الْأَهْوِ
مَعَهُمْ إِنْ مَا كَانُوا ثُمَّ نَبِّئْهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۸) أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ
نَهَوْا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نَهَوْا عَنْهُ وَيَتَنَاجَوْنَ بِالْأَنفِ وَالْعَدْوَانِ وَمَعْصِيتِ الرَّسُولِ وَإِذَا
جُؤُكَ حَيْوُكُ بِمَا لَمْ يَحِثْكَ بِهِ اللَّهُ وَيَوَّلُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسِبَهُمْ جَهَنَّمَ
يَصْلُونَهَا فِئْسَ الْمَصِيرُ (۹) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْأَنفِ وَالْعَدْوَانِ
وَمَعْصِيتِ الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبُرِّ وَالْتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (۱۰) إِنَّمَا

دانشمقه مگر اینکه الله اولارک آتمجی سیدر» یعنی الله اولاردن خبر دارد «و بوسایدن
آز و با چوخ نفر اولماز مگر اینکه الله اولار ایله در هانسی برده اولار صوگره قیامت
گوننده الله خبر ویرر اوللره دنیاده ایتدیکنی عملاری والله هر شیئه عالمدر» هیچ
شیئی اوگا مخفی اولماز (۸) «آیا گورمورسن و باخمورسن اوکسلره که نهی اولدیلر
خلوت و بیخ گوشی دانشمقدن صوگره گنه نهی اولدیقلاری ایشه قایدارلر و خلوت
دانشارلر و خلوتده کناه اولان سوز و مؤمنلرک عداوته دلالت ایدن و پیغمبره عاصی
اولماقی دانشارلر» (شان نزول) یهودی لرایله منافقار اوز آرالرینده خلوتی دانشاردیلر
و مؤمنلره باخوب گوز ایدردیلر مؤمنلر دیدیلرکه بونسلاره یقیندر که بزیم دعواده
اولان آدم و قوملریمزک اولمک خبری گلوب اونک سوزنی دانشورلر ایلکه اولار
چوخ اوزون دانشدیلر بو خصوصده حضرت شکایت ایدوب حضرت بیوردیکه خلوت
دانشمیوگ اگر دانشماق ایستیورسکز ایله خلوت دانشون که مسلمانلار سیزی گورمه
سونلر اولار حضرتک تهینه باخمیوب گنه مسلمانلارک گوزلرنگ قباقدن دانشاردیلر
«ایلکه یهودی و منافقلر سنگ یانگا گلوب اوقرارله تحیت ایتدیلر که الله سکا اوقرارله
تحیت اتمیوبدر» یهودیلر گلوب پیغمبره دیردیلر السام علیک بوخیال ایله پیغمبرایله
ییلرکه السلام علیک دیورلر «اوز نفسلرینده دیرلر» یا بربرینه دیرلرکه اگر بو آدم
پیغمبرایسه «نیه الله بزه عذاب اتمز ییز دیدیکمز سوزک مقابلنده» الله تعالی اولارک
جوابنده بیورورکه «جهنم اوللره کفایت ایدر جهنمه یتشرلر» و اولنده یانارلار جهنم
«نه پس قایداجاق یردر (۹) ای اوکسلره ایمان گتوروبسکز زمانیکه مخفی دانشدکز
پس مخفی دانشمیون کناه و عداوته باعث اولان سوزله و پیغمبره معصیت اتمک و بیخشی
عمللر و پرهیزکارلق باره سنده خلوت دانشون و قورخون اوالله مندرکه اونک طرفه
سیز محشور اولارسکز (۱۰) خلوت دانشمق» منافقلر یهودی لرایله ایدرلر

النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزَنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئاً إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (۱۱) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشَازُوا فَانْشَازُوا يَرَفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (۱۲) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِمُوا بَيْنَ يَدَيْهِ لِنَجْوَى كُمْ

«شیطانک و سوسه سسی ایله در تائینکه ایمان گتورنلر غمکین اولالار و اونلر گزینلر دانشماق ایله برشیئی ضرر ویره بیلمز لر مگر اللهم اذننی و اراده سیله و الله گر گدر مؤمنلر توکل ایدلر» تائینکه بوگونه توکل سببه الله تعالی اونلری شرلردن حفظ ایده (۱۱) «ای اوکسلر که ایمان گتور و بسئز ایلکه سیزه دیلیدی که یرگزه وسعت و یریک» تاسائر آدملرده اگلش سوگ «پس وسعت و یریک تائینکه الله وسعت و یره سزک مجلس گزه» بهشتده «و ایلکه سیزه دیلیدی که دورون بویردن پس دورون» (شان نزول) برگون جمعه نمازینده مسجد دولمشدی جمعیت ایله و حضرتک قاعده سی بوایدی که بدرد عواسته حاضر اولان مؤمنلری سائر مهاجر و انصاردن چوخ دوست دو تاردی بدراهلندن نجه نفر ثابت بن قیس ایله مسجده گلوب حضرت سلام و یردی لر حضرت اونلارک سلامنگ جوابنی ردایتدی سوگره جماعته سلام و یردی لر هر چند سلامنگ جوابنی ردایتدی لر اما ایاق اوسته قالب اونلارا هیچکس یر و یرمدی بو مطلب حضرته آغور گلوب اهل بدراولمیان مهاجر و انصاره یوزد و توب بیوردی ای فلان و فلان دور بویردن تا اونلار اگلش سونلر بوسوز یردن دور اونلاره آغیر گلوب یوزلریندن آثار کراهیت معلوم اولدی منافقلر مسلمانلاره طمنه ایله دیدیلر آیا سیز بیله گمان اتموردکتر که سیزک صاحبکتر خلق آراسینده عدالت ایله رفتار ایدر آنداولسوگ الله هرگز عدالتله رفتار اتمدی بو قوم دن هرکس گلوب اوزینه یرد و توب ایستیوردیکه اوز پیغمبرینه یا خون اولسوگ اونلاری یرلندن دور قوزوب سوگره گلنلری اونلارک یرینده اگلش دیر مک عدالتله دوزد گلدلر پس بوآیه نازل اولدیکه برکس سزک مجلس گزه وارد اولسا او گایر و یریک و اگر پیغمبر برکس یرندن حرکت اتمکه امرایتسه گرک عمله گتور سوگ «سیز مسلمانلردن ایمان گتورنلری و علم صاحب لرینی الله تعالی نیجه درجه اوجالدار» ایمان گتورمینلردن و جاهل لردن چونکه عالم الله و پیغمبره اطاعت اتمکه گوره سائر خلقله برابر و علمی جهته اونلاردن اوجالولار «والله تعالی خبرداردر اوزاده که سیز عمل ایدر سئز (۱۲) ای اوکسلر که ایمان گتور و بسئز زمانیکه پیغمبر ایله خلوتی دانشاسکتر خلوت دانشاندن قباق صدقه و یریک» چونکه دولتلولر گلور دیلر پیغمبرک

صَدَقَهُ ذَلِكَ خَيْرَ لَكُمْ وَأَظْهَرَ فَإِنْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (۱۳) ءَاشْفَ قُمْتُمْ أَنْ تَقْدِمُوا
 بَيْنَ بَدَىٰ نَجْوَيْكُمْ صَدَقَاتٍ فَأَذَلَّمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقْبِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (۱۴) أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ
 مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ (۱۵) أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ
 مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۱۶) اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ
 (۱۷) لَنْ تَغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

يانه و فقر ايله اگلشميوب رام راست گلوردیلر حضرتک یالنده اوتوروب باشلیوردیلر
 خلوت دانشمقه و چوخ اذیت بتوردیلر ایلکه بوآیه نازل اولدی دوتلورلر هاموسی
 داغلدیله، تفسیر ابی السعوده نقل اولوبدر که امیر المؤمنین علی ۴ بیورور که قرآنده
 برآیه وار که برکس اوگاعمل اتمیوبدر نه مندن سابق و نه مندن سوگره همین آیدر
 بردیناریم واریدی اون در همه ساتوب اون دفعه حضرتک خدمته گیدوب اونیله خلوت
 صحبت ایقیدیم. صدقه نگ سیبند خدانده عالم بیورور پیغمبر ص ايله خلوت دانشان وقتده
 «بوصقه یخشی در سیزگ ایچون» هم اداء واجب وهم تحصیل ثواب ایدرسنر «وپاک
 ایدنراقدر» سیزگ قلبلرگز ییغمبر ايله مناجات اتمک سیزگ قلبگز یوموشاق ایدر
 «اگر برشیئی تاپیمه سنر» تصدق اتمکه «حقیقته الله تعالی باغشلیان ورحم ایدندر»
 (۱۳) «آیا سیز قورخور سنر» پیغمبر ايله خلوت ایدندن سابق صدقه ویره سنر
 سیزگ پولنر تمام اولاقیر اولاسنر «ایلکه تصدق اتمدنر و الله تعالی سیزگ تقصیرگز
 باغشلادی پس نماز قیلون و زکوة ویریگ واللله واونگ پیغمبرینه اطاعت ایدیگ
 و سیزگ عملنرذن الله خبر داردر» بوآیه ايله الله تعالی مناجاتدن قباق صدقه ویرمک
 حکمنی گوتوردی (۱۴) «آیا باخمورسن یا پیغمبر اوکسلره» که دوست دوتدیله
 او قومیکه الله غضب ایتدی اونلارا اونلار دگلدرلر سیز مؤمنلردن و نه یهودیلردن
 بلکه اونلارگ ظاهرلری مسلماندر اما اولزلری منافقدر که سیز سرلرگز اونلاره
 دیورلر «اونلار یالان آندایچورلر» که منافق دگلدرلر «وحال آنکه اونلار اولزلری
 ییورلر» که منافق دیلر (۱۵) «الله تعالی اونلارا آخرته شدتو عذاب مهیا ایدوب حقیقته
 اونلار نه پیس عمل ایدردیلر» (۱۶) «منافقلر اوز آندلرینی» ایچوردیلر قالخان
 منزله سنده ایتدیله «خلقک تهمتی اوزلردن دفع اتمک ایچون» سوگره خلقی اللهک
 یولندن «ودین اسلامه داخل اولماقندن» منع ایتدیله اونلار ایچون دردناک عذاب وار
 (۱۷) «اونلرگ ماللری و نه اولادی الله طرفندن گلن عذابدن برشیئی دفع ایتمنر

(۱۸) يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ إِلَّا أَنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ (۱۹) اسْتَخْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَٰئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ . هُمُ الْخَاسِرُونَ (۲۰) إِنَّ الَّذِينَ يَحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَٰئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ (۲۱) كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرَسُولِي إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ (۲۲) لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَٰئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَٰئِكَ حِزْبُ اللَّهِ . أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

اونلار جهنمگ يولداشلاريدر اوند هيمشه ليك قالانلاردر» (۱۸) «اوگونكه الله اونلارگ هاموسنى مبعوث ايدر پس اونلار قسم ياد ايدرلر الله نه كه سيزه قسم ياد ايدرديلر» دنيا ده كه اونلار مؤمنلردر هرگز منافق اولميا بلار «وگمان ايدرلر كه اونلار برشيئي اوزرينده درلر» دنيا ده اوزلرينى هدايت تاپمش حساب ايدرلر «خبردار اولوگ بدرستي كه اونلار چوخ يالان چي لردر» هم دنيا ده هم آخرت ده (۱۹) «شيطان اوناره غلبه ايتدى واللهي ياده گتورمگي اونلرگ يادندن چيخاردى» بوسيه نه الله ياد فورخارلر ونه اونى ياده گتورلر «اونلار شيطانگ قوشونلرى در خبردار اولوگ بدرستي كه شيطانگ دسته سى چوخ زيانكارلردر» كه بهشتى ويروب عوضه جهنمى آلديلر (۲۰) «اوكلر كه (منافقلر) الله واونگ پيغمبرينه مخالفت ايدرلر اونلار ذليل لرگ جرگه سنده درلر (۲۱) الله تعالى لوح محفوظه حكم قطعى ايدوب يازوبدر كه البته من ومنم پيغمبرلريم غلبه ايدمريك دشمنلر يمز حقيقت ده الله قوتلو و غلبه ايدندر (۲۲) يا پيغمبر الله وقيامت گونه ايمان گتورنلردن برايله قوم تاپمزنسكه دوست دوتالار او كسى كه الله واونگ پيغمبريني دشمن دوتا هرچند اونلارگ آنلارى يا اولادى يافر داشلارى ياقوملرى اولالار» مؤمن شخص الله دشمنى دوست دوتماز هر كسكه قابا اونلرى دوست دوتسا حقيقت ده الله دشمنى در بو آيه شريفه خاط بن ابي باتمه نك حقنده نازل اولوبدر كه حضرت رسول ص فتح مكه ايجون مكه عزمى ايدن وقت ده اهل مكه يه كاغذ يازمشدى حضرت اوگا عتاب ايتدى كه نه سبيه بزم دشمنلر يمزى بزم قصد مزدن خبردار ايتديك آند ايجديكه منم اهل عياليم مكه ده ايدى ايتديمكه مندن ممنون اولوب اهل مكه احترام ايتسونلر او مؤمنلر «اوطافه درلر كه الله تعالى اونلرگ قبلر ينده ايمانى ثابت ايديدر» يازى كيمى كه اوندن عدول اتمك اولماز

«الله تعالی اوز طرفندن اولان دیر یلیک» و «قوة روحانیة و ایمانیة یا ملائکة» ایله اولری قوتلو ایدر» و دنیاده ملائکه لری اولارگ کو مکنه گونده رر «و داخل ایدر اولاری بهشتلره که اونگ آلتندن نهر لر جاری اولار اونده همیشه لیک قالانلاردر الله راضی اولدی اولاردن» اخلاصه عبادت لری جهننه «و اولارده اللهم راضی اولار لر» مزدی چوخ آلاق جهننه «اولاردر اللهم قوسو نی در» و اونگ دینته نصرت و برتر در «خبردار اولوگ بدستیکه اللهم قوسو نی رستکار لدر»

سورة الحشر (۲۴) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۲) هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَنْ ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُجْرِبُونَ بَيُوتَهُمْ

(۱) بو آیه ۵۷ مجی سور هک امجی آیه سنده ترجمه ولدی (۲) «ایله اللهم که اهل کتابدن اولان کافر لری» بنی نصیر یهودی رینی «اوزا ایلکه لریندن اول مجی دفعه اولارق خارج ایتدی» عربستان جزیره سنده اول مجی دفعه مملکتدن چیخار یاشام یریه گیدن بنی نصیر یهودی لری اولدی «سیرگمان اتمردگر که اولار اوزیرلرندن اخراج اولار لر» قوت و کثرت لری جهننه و اولارده گمان اتمدیلر که اولار مملکت لرندن اخراج اولونار لر «ویله گمان اتمدیلر که اولارگ قلعه لری اللهم کفن غضبی منع ایدر اما اللهم عذابی اوطرفدن گلدی که اولار گمان اتمدیلر والله تعالی اولارگ قلبنه قورخو سالدی» اولارگ رئیس کعب بن اشرفگ قتلله «اوزایولرینی خراب ایدر لر اوزالری ایله» که یخشی ایولری مسلمانلاره قالمیه «و مؤمنلرگ الری ایله» که مؤمنلر ایولرینی یخوردیلر اولارده یتشمکه یول تاپماق ایچون «پس عبرت گوتوروگ ای عقل صاحب لری» که پیغمبر آرماعقله لجه غلبه ایتدی اولارا و اللهم کومک لیک ایله اوز دیننی آشکار ایتدی القصه ایلکه حضرت پیغمبر «ینه یه کشریف گتوردی بنی نصیر قبیله سیله که هاموسی یهودی ایدیلر عهد ایتدیلر که نه حضرت اولار ایله و نه اولار حضرت ایله دعوا یتمیلر ایلکه حضرت بدر دعوا سنده غالب اولدی یهودی ایدیلر و الله همان پیغمبر

بِأَيْدِيهِمُ وَإَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ (۳) وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبُهمْ فِي الدُّنْيَا لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ (۴) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (۵) مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَيْنَةٍ أَوْ نَزَعْتُمْ هَاقِئَةً عَلَى أَوَّلِهَا فَإِنْ لَمْ يَكُنْ

که تور اتده وصفنی اوخو مشوق همین پیغمبر در ایله که احد دعوا سنده مسلمانا را مغلوب اولدیلر یهودیلر شک گتوردیلر کعب بن اشرف قرخ نقر آتلوا یله مکه به گلوب ابوسفیان و سائر قریش ایله متفق اولوب تمهید ایتدیلر حضرتک قتلنه ایله که کعب مدینه یه مراجعت ایتدی الله تعالی بو کیفیتدن پیغمبری خبردار ایتدی حضرت محمد بن مسلمه نی که کعبک سود قدداشی ایدی اوننی اولدرمکه امر ایتدی محمد اوچ نفر ایله کعبک قصرنگ یالنه گلوب کعبی سسلندی کعب یو خودن بیدار اولوب دیدی سن کیمن دیدی منم محمد بن مسلمه سنگ قدداشک گلشم برنیچه درهم سندن بورج ایستیم که محمد ص بزدن صدقه ایستیور بزیمده بولمز یوخدر کعب دیدی من رهن سیز بول ویرم محمد دیدی رهن گتورمشم قصردن اشاقه گل آل کعبک عروسی که تازه زفاف اولمشدی دیدی من قویمارام سنی اشاقه دوشه سن اوجهته که بوسدن قان اییی گلور کعب عورتک سوزنه باخمیوب اشاقه گلوب محمد بن مسلمه اونیله قول بویون اولوب دال شور دیلر تالینکه قصردن برقدر اوزاقلاشدیلر محمد اونگ باشنی کسوب یولداش لاری ایله مدینه یه گلدیلر اما کعبک قومی اونگ فریادینی ایشیدنده گلوب گوردیلر که کعبی اولدوروب باشنی آپاروبلار ایله که محمد کعبک باشنی حضرتک حضورینه گتوردی حضرت شاد اولوب بیوردیکه بنی نضیر طائفه سنگ اوستنه حرکت ایدهلر پس حضرت برقدر لشکر ایله اونلارک قلعه سنگ اوستنه گیدوب قلعه نی محاصره ایدوب بیوردی ایولرینی یخوب آقا جلارینی قطع ایدهلر یهودیلر سسلندیلر یارسول الله اگر بز بوردی قالساق آقا جلاردن منتفع اولاریق و اگر سیزک اختیار گزه یتشه سیز اونلار ایله نفع بردار اولار سکز ایله که شدت محاصره دن تنگه گلدیلر راضی اولدیلر که حضرت اونلاری اولسدورمه و هر اوچ ایوه بروده یوکی مال ویره و شام طرفته گولده ره و اونلارک ماللری هامسی پیغمبره قالا (۳) «واگر الله اونلاره وطندن آیریلما فی یازمیدی البته اونلره دنیا ده عذاب ایدردی» هاموسی قتل و اسیر اولاردی نیچه که بنی قریظه قبیله سنگ حقه ده عمله گلدی «اونلار ایخون آخرته جهنمک اودی وار (۴) بو» جلاء وطن که اونلارک حقه ده عمله گلدی «اوسبیه ایدی که اونلار خلاف ایتدیلر الله و اونگ پیغمبرینه» هم ایمان گتورمدیلر و هم قریش ایله عهد و پیمان ایتدیلر «و هر کسکه الله و اونگ پیغمبرینه مخالفه ایده الله اوکا شدتلو عذاب ایدندر (۵) هر خرما آقاجینی که کس دیکر یالینکه کوکی اوستنده

وَلِيَخْرِجَ الْفَاسِقِينَ (۶) وَمَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أُوتُوا جَفَّتْ عَلَيْهِمْ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَسْلُطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۷) مَا آفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (۸) لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ (۹) وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يَحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوا فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ

دوران حالده قويدگز قالدی» اونی کسمه دگز وچيخارتما دگز اونلار گ هر ايکي صورتی «اللہ گ اذنی وامری ايله در وتاينکه الله تعالی فاسق لری رسوايده» يعنی اويهوديلر که ظاهرده سيزله صلح وباطنده عداوت ايدر ديلر (۶) «وطنلرندن گيدن يهوديلر گ ماللرندن هر نه که قالوب الله اونی اوز ييغمبرينه ويروب اوماللاری تحصيل ايتمکه نه آت چاپوب سگز ونه دوه» ودعواسز اوماللار ييغمبر گ اختيارينه يتشدي «واماخداوند عالم مسلطايدر ييغمبرلرينی اوكسه که ايستر» اوز دشمنلرينه دعواسز غلبه ايدر نيجه که بنی نصير طائفه سنگ قبلرينه قوخی سالوب وطنلرينی ترك ايتديلر «والله هر شيه قادر در» بو حکمدن صوگره الله تعالی بيان بيورور فيثک حکمی (۷) «اوزادیکه الله اوز ييغمبرينه ويروب در قريه اهلرين گ ماللارندن» بنی نصير ويابنی قريظه دن «اومال الله ايجوندر» ويرهر که که ايستر «و ييغمبرين گ در واونگ ياخون قومنگدر بنی هاشمدن «ويتيم لر گ ومسكين لر و يول اوغلنگ در» که سفرده معطل قالا اوز وطننه گيتمکه خرج تاپميه «تاينکه او غنيمت متداول شيی اولميه سيز گ دولتلور گز آراسنده» که زمان جاهليتده گاه بونگ اولوردی گاه اونگ «وهر اوشيشی که ييغمبر سيزه ويره اونی آلوگ» و اومقداره راضی اولون «واوشيشی که ييغمبر ص سیزی اوندن نهی ایده پس گرو دور گ» اونی عمله گتور مکدن «وقورخون الله دن» اوگا مخالفت ايتميوگ «بدرستيکه الله شدتو عذاب ايدندر» او حضرت بنی نصير گ ماللرينی الله تعالی نگ امريله مهاجرلره قسمت ايدوب انصاره برشيی ويرمدی و انصار دخی حضرت گ عملنه راضی اولديلر بو آيه نازل اولدی: بنی نصير گ ماللرندن عمله گلن غنيمت (۸) اوفقيرلره در که هجرت ايتدی لر» مکه دن مدينه به «شهرلرندن وماللرندن خارج اولديلر واللہ گ فضل و رضاسنی ايستر لر، الله واونگ ييغمبرينه کومک ليک ايسر لر اونلار در لر دوغری دينر (۹) و اوكسه لر که مهاجرلر دن سابق مدينه لی

عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنَفَهُ فَلَا يَمْلِكُ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
 (١٠) وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا
 تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ (١١) أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ
 لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نَطِيعَ فِيكُمْ أَحَدًا
 أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ (١٢) لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ
 مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيَبْلُوَنَّ الْأَدْبَارُ ثُمَّ لَا يَنْصُرُونَ (١٣) لَا تَنْتَظِرُوا

اوزلرينه ايوووطن دوتوب ايماني اختيار ايتديلر» مهاجرلرگ بعضى سندن قباقي انصارگ
 بعضى سى عقبه گيجه سنده بيعت ايتديلرکه ييغمير جهاد ايدن آدملايله جهاد ايدنلر
 واونلار يتمش نفر ايتديلر يايينکه اونلار مدينه ده يراخدا ايتديلر مهاجرلر مدينه ده گلندن
 قباقي «اونلرگ طرفنه هجرت ايدنلري دوست دوتارلر» حسن سلوك ايله رفتار واوللري
 اوزايولرينده ساكن و ماللرينه شريك ايدنلر «ومهاجره ويريلن قسمت جهته
 اوز سينه لرينده حسد و غضب تاپمازلر» يعنى بنى نضير قبيله سنگ ماللرندن اونلاره
 ويرميبوب مهاجرلره ويرديلر بوجهته اونلاره هرگز حسد آياماديلر «ومهاجرلري اوز
 نفس لرينه اختيار ايدنلر» واونلاري اوزلريندن مقدم دوتارلر «وهرچنده اونلارگ
 اوغنيملتله نهايت احتياجاري اوله» فقرلري جهته «وهرکسه اوز نفسنگ بخاندن
 ساخلانا» وبخيلك ايتمه «پس اوطاڤه رستگارلردر (١٠) و اوکسلرکه مهاجرلر
 وانصاردن صوگره ايمانه گلديلر» يايينکه اولمجي مهاجرلردن صوگره مکدن مدينه ده
 گلديلر ديرلر اي بريم اللهمز باغشلا بزي وبزيم دين قرداشلاريمزي که بزدن قباقي ايمان
 گتورديلر وبزيم قبليريمزده عداوت وحسد قرار ايتمه اوکسلره که ايمان گتورديلر»
 وبزي ساخلا مؤمنلره پسليك ايتمکدن «بدرستیکه سن مهربان ورحم ايدنسن
 (١١) آيا گورمورس ياييغميرص وباخمورسن اوکسلره که مدينه اهلندن منافق اولديلر»
 وکفريني گزلين ساخلاديلر «مشرک لرگ اهل کتابدن اولان قرداشلرينه» عبارتدر بنى
 نضير يهودي لرندن «ديرلرکه اوز ملکتگزدن سيزي خارج ايتسهر البته بزده سزیه
 خارج اولاريق» وسيزه کومک ايدهریک «وسزه دعوا و ياعدات ايتمکه براحدهررگ
 اطاعت ايتهریک و اگر سزله دعوا اولونسا» محمدص گ طرفندن «هرآينه بزسيزه
 کومک ايدهریک» و دشمنلرگزي سيزدن دفع ايدهریک «والله شاهددرکه اونلار هرآينه
 يالاجي لاردر» نه اولارله خارج اولارلر و نه اونلاره کومک ايت ايدنلر (١٢) «اگر
 اونلار خارج اولونلار» اوزيرلرندن «هرآينه او منافق اولار ايله خارج اولمازلر

رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ (۱۴) لَا يَقَالُونَ لَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قَرْيٍ
 مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جَدْرٍ بِأَسْمَاءٍ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسِبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
 لَا يَعْقِلُونَ (۱۵) كَذَلِكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
 (۱۶) كَذَلِكَ الشَّيْطَانُ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ
 الْعَالَمِينَ (۱۷) فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ

واگر دعوا اولونلار منافقلا اونلاره کومک لیک ایتمز لر و اگر اونلاره کومک ایدلر
 هراینه دال چوکور لر و قاجار لر صوگره اونلار نصرت تاپمازلار» هر چند اونلاره
 کومک ایدن اول (۱۳) «هراینه سیز شدت لوسکز قورخی جهته بومناقلرگ سینهلرند
 اللهدن» یعنی اونلار سیزدن چوخ قورخور لر له اینکه اللهدن اوجهته که سیزی
 گورور لر اما اللهی گورمور لر «بواوجهته در اونلار برقرملر در که آتلامازلار» و بیلمز لر
 اللهگ عذابنگ شدتی (۱۴) «دعوا ایتمز لر سیز له ای مؤمنلر مگر محکم قریه لرده
 یا اینکه دیوار دالندن» سیز ماوخ و داش آتار لر «اونلارگ هیبتی اوز آرالرنده شدتلوردر»
 و اونلار اگر بربر لر ایله دعوا ایتسلر قوتلری زیاده در اما سیز له دعوا ایدنده
 سیزدن قورخوب قباغه چیخمازلر «سن اونلری جمع حساب ایدرسن ظاهرده اما
 اونلارگ قلبلری متفرق و پرا گنده در» بربر یله اتفاق ایتمز لر «بواوجهته در که اونلار
 بر قومدر تعقل ایتمز لر» حق تاپماقده (۱۵) «اونلارگ مثلی اوکسلرگ مثلی در لر که اونلردن
 ایزر لو ایدیلر یا خون زمانده» نیجه که اونلار مغرور و صوگره مغلوب اولدیلر بونلرده
 اونلار کیمی مغلوب اولدیلر بنی قینقاع طائفه سی یابدرده قتل اولالر کیمی «اونلار اوز
 امر لرنگ عذابنی کفر لری جهته داددیلر و اونلار ایچون دردناک عذاب وار» آخرته
 (۱۶) یهودیلری یولدن چیخار تمقده منافق لرگ مثلی «شیطانگ مثلی کیمی در ایلکه انسانه
 دیدیکه الله کافر اول ایلکه کافر اولدی شیطان دیدی که من اوز اقام سندن بدرستی که من اللهدن
 قورخیر ام که عالم ره تربیت ویرندر» تفسیر کتابلرنده وارد اولوبدر برلر بر صیصا آدلو
 عابد چوخ زمان الله عبادت ایدوب برده جهیه تشدیکه دیوانه لری اونگ یاننه گتور دیلر دعا ایدردی
 شفاتا باردی بوگون برنر مجنونه عورت اونگ یاننه گتور دیلر معالجه ایچون اونگ
 فردا شلاری عابدی نماز اوسته گوروب قزی اونگ یاننده قویوب اوزلری گتدیلر
 شیطان عابده او قدر وسوسه ایتدی که عابد اونیه زنا ایتدی و او واهمه دن که بومطلب
 آشکار اولوب رسوا اولار قزی اولدوروب دفن ایتدی شیطان گیدوب بوسری
 قرگ فردا شلار له خبر ویردی اونلار گلوب بواشی ییلوب نا اینکه بوخبر اویرگ

(۱۸) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّقَدَّمَتْ لِعَدْوَاتِكُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (۱۹) وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (۲۰) لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ (۲۱) لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مَتَّصِعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضِيبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ (۲۲) هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (۲۳) هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ

حاگمه يتشوب گلوب اویری قازوب قزی قتل اولمش حالده تابدیلر پادشاه امر ایتدیکه عابدی صومعه دن گتوروب دار آقاجندن آسیدلر شیطان عابدک قباقلده صورت- لنوب دیدی منم اوکسکه سنی بوهلاکته سالدیم اگر بٹا اطاعت اتسن من سنی بوورطه دن خلاص ایدهرم عابد راضی اولوب شیطان دیدی بٹا سجده ایت عابد دیدی من سکا طور سجده ایدیم و حال انکه دار آقاجندن آسيلمشم دیدی قناعت ایدهرم اشاره ایله سجده ایتمه ایلکه سجده ایدوب کافر اولدی شیطان دیدی من اوز اقم سندن منم مقصودیم سنی دینسیر دلیان آبارمق ایدی. الله تعالی بنی نضیر قبیله سنی عابده و منافق لری شیطان ته تشبیه ایدیر (۱۷) «پس هر ایکسنگ آخرامری بو اولدیکه اونلارک هر ایکسی» چاگران و چاغر یلمش. منافق لری و یهودی لری «جهنم ده درلر همیشه لیک در جهنمده و بودر ظالمارک مزدی (۱۸) ای مؤمنلر قورخوگ اللهدن و گرگدر هر نفس باخسوگ که اوزندن قباق صباحی گوندن اوتری» یعنی قیامت گونه اعمال صالحه دن «نه گونده رو بدر و قورخوگ اللهدن بدرستیکه الله خبرداردر اوزاده که سیز ایدرسنگر (۱۹) و اولمیوگ اوکسلر کیمی که اللهی یادلرندن چخارتدیلر» و امرینه اطاعت اتمدیلر «الله تعالی اونلارک اوز نفسلرینی اونلارک یادندن چخارتدی» اوزلری باعث اولدیلر یخشی عمل اتمه مک و پی در پی معصیت اتمک جهننه اوزلرینی اللهک رحمت یادندن چخارمه «اوطافه فاسقلردر (۲۰) اود اصحابی ایله بهشت اصحابی برابر اولماز» اهل جهنم ایله اهل بهشت بر درجه ده دگلدلر «بهشت اهللری رستکارلردر (۲۱) اگر بز بو قرآنی داغه نازل ایدیدیک» یعنی داغ اوجسندن اولایدی که اونلارا قرآن نازل اولیدی «البته اللهک قورخسندن داغی یخیلوب پارچه پارچه اولان گورردیک» اما کافرک قلبی گور نقدر برکدر که هرگز اوکا تاثیر اتمز «بو مثللری مخلوقاته اوراریق تاینکه شاید اونلار فکر ایدلر (۲۲) الله ایلله الله درکه یوخدر حق الله مگر مستحق عبادت اولان الله کزلینی وآش-کاری بیلندر اودر باغشلیان و مهربان (۲۳) «ایله اللهدرکه یوخدر

الْمَذْكُورِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ (۲۴) هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى
يَسْبَحُ لَهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

حقیقی معبود مگراو، مالکدر» جمیع شیئله «پاکدر» جمیع عیب و قصائدن و شریکدن
«سلامتدر» جمیع عیبیدن «خاطر جمع ایدندر» مخلوقائی اونلارا ظلم اتمکدن «تکسبایندر»
خلفک اعمالنه که حقارندن و مزدلرندن اسکیک و یریلیمیه «غالبدر» جمیع اوزندن
سوايسنه «شکستلری بست ایدندر، بیوکلیک ایدندر» اوزندن سوايسنه هامو اونگ
قدرتنگ یاتنده گوچکدر «پاکدر اوزاددن که اوکا شریک و یررلر (۲۴) ایله المهدر
که خلق ایدندر و یوخذن وجوده کتورلندر» جمیع جسملری و عرضلری «وصورت
چکندر» مختلف صورتلرایله «اونگ ایچوندن گوزل آدلار تسبیح ایدر اوکا جمله
مخلوقات که گوکلرده و یردهدر و الله غلبه و حکم ایدندر

سورة الممتحنة (۱۳) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ إِلَهُم بِالْمُودَّةِ وَقَدْ

بدر دعواسندن ایکی نیل سوکله برلر ساره نام گنیز مکه دن مدینه گلدی حضرت خبر آلدیکه آیا مسلمان
حالنده گلوبسن دیدی نه حضرت خبر آلدی آیا هجرت ایدوبسن دیدی نه حضرت بیوردی
پس نه جهته گلوبسن عرض ایتدی سیز سگزر قوم و قبیله نگ رئیس واصل و شرافت
صاحبی منم چوخ عسرتم جهته لایب قالوب سنگ یانگا گلشم حضرت اوزی
و عبدالمطلب اولادی او عورته لباس و نفقه و یریردیلر او وقت حضرت تدارک کوروردی
مکه نی فتح اتمک گتمکله خاطب بن ابی بلتمه برکاغذ یازوب او عورته و یروب اون قزبل
دخی و یردیکه آپاروب اهل مکیه و یره و کاغذده یازمشدیکه پیغمبرص تدارک گورور مکیه
گلمکله تدارک کتزی گوروگ ایلکله ساره یوله دوشدی جبرئیل نازل اولوب پیغمبری
بواحوالدن خبردار ایتدی پیغمبرص علی^۴، عمار، عمر، زبیر، طلحه و مقداد بن
اسودی که هاموسی شجاع آدملرایدی حاضر ایدوب بیوردی سرعتله روانه اولوگ
خاخ باغچه سینه یتشده برلر گنیز گوررسگزر اونی دوتوب اونده اولان کاغذی آلوب
گتوررسگزر ایلکله روانه اولوب همان منزله همان عورتی گوروب اولدن کاغذی
ایستدیلر آلد ایچدیکه اونده کاغذ بوخدر اونگ جمیع شیئلرنی آختاردیلر ایچنده

كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمُودَةِ وَأَنَا عَلِيمٌ أَلْخَصِيَّتُمْ وَمَا
أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ (٢) إِنْ يَثْقَفُوكُمْ فَوَكِّبُوا لَهُمُ اقْعَدَاءَ
وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَالسِّنَنُ السُّوءَ وَوَدَّ الْكَافِرُونَ (٣) لَنْ تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ

کاغذ تا میوب قصد ایستدیلرکه قایتسونلر حضرت علی بیوردی الله آند اولسوگ نه سیزه
بالان دیدیک ونه سیزه بالان دیدیلر و قلیجی چکوب دیدی کاغذی ویر والله بوینکی
اورارم ایلکه عورت بو احوالی گوردی قورخسندان کاغذی ساچلارینگ آراسندن
چیخاردوب ویردی اونلار قایدوب کاغذی گتوروب پیغمبرک خمتته ویردیلر حضرت آدم
گوندوروب خاطبی چاغروب کاغذی اوکا گوستروب دیدی بوکاغذی تانیرسن دیدی
بلی حضرت بیوردی نه شیئی سنی بو عمله وادار ایتدی خاطب عرض ایتدی یا رسول الله
من ایمانه داخل اولاندن صوگره هرگز کافر اولماشم وهرگز خیانت اتمه مشم و مکهدن
خارج اولاندن صوگره هرگز اونلاری دوست دو تماشم اما مهاجر لرگ هاموسنگ
مکده خویش واقواملری وار ومن اونلارگ آراسنده غریبم اوز اهل و عیالمدن
قورخوب ایستدیمکه اونلارگ یاننده منم برگونه حقیم اولا که منم اهل و عیالمه اذیت
اتمیلر ویلورمکه الله تعالی اسلامگ هیبتنی اونلارگ قلبنه اوگونه داخل ایدیدرکه
منم کاغذیمگ هرگز اثری اوماز حضرت اونگ سوزنی تصدیق بیوردی عمر بی
خطاب عرض ایتدی یا رسول الله اذن ویر بو منافقگ بویننی اوروم حضرت بیوردی
شایدکه الله تعالی اونگ کنهنی باغشلیه نجه که اهل بدرگ کنهنی عفو ایتدی بوآیه
شریفه همان احوال باره سنده نازل اولدی

(١) «ای اوکسلرکه ایمان گتوروبسگر منم دشمنی واوز دشمنلرگزی دوست
دوتمیوگ سیز اوز دوستلرگزی اونلره آتورسیگر» واونلاره خیرخواهلق ایدیرسگر
ویریم خلوت خبرلریمزی اونلاره دیورسگر «و حالانکه اونلار کافر اولدیلر اوزاده که
سیزه گلوبدر حق اولان قرآندن» یا اسلامدن «اونلار پیغمبری و سیزی مکهدن خارج
اینرلر بوجهته که سیز ایمان گتورورسگر الله که سزگ الله کزدر» و بوندن سوا
سزگ قصیرگز بوخدر اخراج بلد اولمقه «هرچندکه سیز منم یولیمده و منم رضای
خواهش اتمک ایچون جهاد نیتی ایله شهرگزدن چیخدگر» اما اونلار سیزی شهرلرندن
خراج اتمکی یادگزده ساخلیوگ «گزینده دشمنلره دوستلق ایدرسگر» گویا که
الله دن برشیئی گزین قالار «ومی خبردارم اوزاده که سیز مخفی ساخلادگر و اوزاده که

وَلَا أَوْلَادَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَهْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (۴) قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمُ هُمْ الْبَارِئُونَ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كُفْرًا بِكُمْ وَبَدَائِلُنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ الْإِقْوَالُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَسْتَ فِرْعَوْنُكَ وَمَا أَمْلَكَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (۵) رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفُ رُفْقًا نَارِ بَنَاتِكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۶) لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ

آشکارا ایتدگزر و هر کسکه سیزدن گزلین دوست لیک ایده بدرستیکه دوز یولدن گمراه اولویدر (۲) اگر سیزه ال تا بالار و غلبه ایده لر سیزلره دشمنلر اولار لر ال لر نی و دیل لر نی یسلیک ایله سیزه آجارلر» ال لرله سیزی اولدور و و واسیر ایدر لر و دیل لرله تهمت و شمات و فحش ایدر لر «دوست دوتار لر اگر سیز کافر اولاسکز» و دیندن قایداسکز (۳) البته نفع و یرمز سیزه سیزگ قوملرگز و له اولادگز» که مکده قلوب و اولار جهتنه الله خیانت ایتدگز و اولار شری سیزدن دفع ایده بلمز لر «قیامت گوندده الله سیزگ آراگزه آیرلیق سالار» اهل ایمان و اطاعت بهشته و اهل کفر و معصیت جهنمه گیدر «والله تعالی سیزگ عملگری گورندر (۴) سیزگ ایچون گوزل اقتدا اتمک وار (کرك اولایدی) ابراهیم ۴ و او کسلره که اونیه واریدی» ایمان گتورنلر دن یایمغیرلر دن «ایلکه اوز قومارینه» که ایمان گتورمه مشیلر «دیدیلر که بز بیزاریک سیزدن و او باطل الله لاردن الله یارن سوا که سیز اولار ا عبادت ایدیر سگز بز کافر اولدوق سیزه و سیزگ معبودگز و بزله سیزگ آراگزده همیشه لیک عداوت و دشمنچیلیک ظاهر اولدی بز سیزی دوست دوتما ربق اوز مانه دیک که سیز ایمان گتوره سگز بر الله» و اوندن غیر یسندن بیزار اولاسکز و جمیع ایشلرده ابراهیمه اقتدا ایدوگ «مگر ابراهیمگ اوسوزینده که آتاسنه دیمشدی که من هر آینه سندن اوتری الله یارن باغشلا نفاق ایسترم» بوسوزده اوگا اقتدا اتمیوگ ابراهیم آتاسنه دیدیکه «وسگا الله یارن گلن عذابدن بر شیئی دفع اتمکه مالک دگلم» اگر الله ایستیه سگا عذاب اتمکی «ای بزیم الله یارن سگا توکل ایتدیک و سنگ طرفکا بز قایتدیق و سنگ طرفکا در قایداجاق یر» هامو سنگ طرفکا قایداجا قدر جزا و زرددن اوتری

(۵) «ای بزیم الله یارن سبب امتحان ایتمه او کسلر دن اوتریکه کافر اولدیلر» و بزى اولارک ال لرینده مغلوب و اولار ی بزه مسلط ایتمه که کافر لر بزیم ذلتمزی گور و ب شاد اولار لر «و بزى باغشلا ای بزیم الله یارن سن سن غلبه و حکم ایدن جمیع خلاقه (۶) البته

هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ (۷) عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مودةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (۸) لَا يَنْهَيْكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُواكُمْ مِنْ
دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ (۹) إِنَّمَا يَنْهَيْكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ
قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُواكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
فَإُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (۱۰) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمْ الْمُؤْمِنَاتُ مِنْهَا جَرَاتِ فَأَمْتَحِنُوهُنَّ
اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهْنُ لَهُنَّ وَلَا هُمْ يُحِلُّونَ
لَهُنَّ وَأَتَوْهُنَّ مَا نَفَقُوا وَلَا جَنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا

سيزگ ایچون! براهیمه واونیله ایمان گتورلره گوزل اقتدایتمک وار اوکس دن
اوتریکه امیدوار اولار اللهه وقیامت گوننه وهرکسه اعراض ایده» ذکر اولان
اقتدادن پس اوزینه زیان ویرر «والله بی احتیاج وپسندیده کاردر» اگر جمیع عالم کافراولا
اللهک اللهقندن هیچ شیئی اکیک اولماز (۷) «امید واردر که الله تعالی دوستلیق
سالاسیزیله اوکسرگ آراسنده که اونلاری دشمن دوتدگز» مکه اهلندن واوز قوم لرگزدن
«والله هر شیئه قادر در و الله تعالی باغشلیان ورحم ایدندر» الله تعالی بوآیه ایله خبر ویرر
مکه نی فتح ایدوب اهلی مسلمان اولماق جهتنه عداوت دینیه نگ گوتورولمگنه

(۸) «الله تعالی نهی ایتمز سیزه اوکسر ایله قارشمق و محبت ایتمکدن که دین باره سنده
سیزیله مقاتله ایتدیلر و سیزی اوز مملکت گزدن خارج ایتمدیلر» واونلاره معاهده
ایدوبسگز که اونلاره دعوا ایتیمه سگز بوجهته قدغن دگلدر که «سیزاونلاره یخشی لیک
وعدالتله رفتار ایده سگز بدرستی که الله تعالی دوست دوتار عدالت ایله رفتار ایدن لری»
مؤمنلر ویا اهل عهد ایله (۹) «بودر و بوندن غیری دگلدر که الله سیزه نهی ایدر او
کسرله دوستلق ایتمگه که سیزله قتال ایتدیلر دین باره سنده» اهل مکه دن واونلردن
غیری سندن «وسیزی اوز شهر لرگزدن چیخارتدیلر و بربرینه آرخه وکومک اولدیلر
سیزی اخراج ایتمگه وهرکسه اونلاری دوست دوتا واونلاره کومک ایده اونلاردن
ظالم لر (۱۰) ای مؤمنلر زمالیکه سزگ یانگزه مؤمنه عورتلر» دارکفردن داراسلامه
«گلدیلر هجرت ایدن حالدده اونلاری امتحان ایدیگ» اول شهادت ایده لر اللهک وحدانیتنه
ویغمبرگ پیغمبرلگنه ایتکمی قسم یاد ایده لر که ارینگ بفضی و عداوتی ویا اصحاب
پیغمبرگ بریسنک عشقی و محبتی جهتنه گلمیوب اوچومجی بولدن صوگره شرک
واوغورلق وزنا ایتیمه لر. بوآیه نگ شان ترولی که بویله در حدیبیه دعواسنده اهل مکه ایله

بِصَمِّ الْكُوفَرِ وَاسْتَلُوا مَا نَفَقْتُمْ وَلَيْسَ لَكُمْ أَنْتَفَقُوا ذَلِكَ حُكْمُ اللَّهِ بِحُكْمِ بَيْنِكُمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ (۱۱) وَإِنْ فَتَكُمُ شَيْئٌ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَمَا عَلَيْكُمْ قَاتِلُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجَهُمْ مِثْلَ مَا أَنْتَفَقُوا وَاللَّهُ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ (۱۲) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يَبَايَعُكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ

پیغمبر آرا سنده مصالحه نامه ده یاز یلم شدیکه اهل مکه دن هر کس پیغمبرگ یاننه گلسه گرك قایتار سوگ و اگر اصحاب پیغمبر دن بریسی اهل مکه نگ یاننه گلسه اونلاری گرو قایتار میه لر بو کتابتن صوگره برقر عورت اسلامه داخل اولوب حضرتگ خدمته گلدی اونگ دالنجه زوجی گلوب عرض ایله دی یا محمد منم عورتمی اوزیمه رذایت سن بزایله عهد ایدوب سن که بزدن سیز طرفه گلن کسی ردایده سن و حال آنکه یازیلان کاغذگ مرکبی قورومیوب پس بوآیه نازل اولدی حضرت او عورته قسم ویردیکه ارینگ عداوتی ونه مدینه یرینگ ونه اویرگ اهلنگ محبتی جهته گلمیوب بلکه محض اسلامدن اوتری گلوب ایله عورت آندایچدی حضرت اونگ مهرنی و یروب عورتی رد ایتدی «اللهم امدودن یخشی ییلور عورتلریگ ایمانی» سیزگ تکلیفکر ظاهره در «ایله که اونلارگ مؤمنه اولماق لارینی بلدگر پس عورتلری قایتار میوگ کافر لره، نه مسلمه عورتلر حلالدر کافر ارلرینه ونه کافر کشیر حلالدر مؤمنه عورتلره» بوآیه دلالت ایدیر کافره عورت اسلامه داخل اولمقله ارندن آزاد اولمقله هر چند کافر طلاق ویرمه «وویرگ او عورتلرگ ارلرینه اوزادی که صرف ایدوبلر» عورتلرینه مهردن «وقورخی یوخدر سیزه که اونلاری نکاح ایدم سکر اونلارگ مهرلرینی ویرندن صوگره وچنک اورمیوگر کافره عورتلری کالین ایتمکه» اونلارگ نسب و شرافت لری جهته «وطلب ایدیگ اوزدایکه سیز مصرف ایتدگر» اگر سیزگ عورتلرگدن بریسی مرتد اولوب سزله هم عهد اولان کافر لرگ یانه گیده و عورتلرگزی سیزه گرو قایتار میه لر اوصورتده ایتدیگنر خرجی و مهری اونلاردن آلوگ «وگر کدر کفار دخی طلب ایقسنلر اوزادیکه مصرف ایدوبلر» عورتلرینه که قاجوب سیزگ یانگزه گلوب سیزده اولی قایتارماق ایسته مرسکر «بو ذکر اولان امر اللهگ حکمی در حکم ایدر سیزگ آرا گزده والله عالمدر جمیع شیئله و حکم ایدندر حکمت ایله (۱۱) اگر سیزگ عورتلرگدن برقر فوت اولوب کافر لره ملحق اولما مرتد اولان حالد «بوم ورتده سیزگ مهر و یرمک نوبه گز یتشدی» گرك اونلارگ مهرنی جمع ایدب ویره سکر یا اینکه اگر سیز اونلارله دعوا ایدوب اونلاره غالب اولوب عورتلرینی اسیر و غنیمت ایدم سکر بوصورتده عورتلری قاجوب

وَلَا يَأْتِيَنَّ بِهِمَا نَايُتْرَيْنَا بَيْنَ يَدَيْهِمْ وَأَرْجُلُهُنَّ وَلَا يَعْصِدَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايَعْنَهُمْ وَأَسْتَغْفِرْ لَهُمْ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (۱۳) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا قَوْلًا غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ سَوْا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَشِئُ الْكَفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ

گیدلره زوجلری خرج ایتدیگی مهر قدری پول ویریک واصل غنیمتدن بوخرچی وضع ایتک «وقورخون او اللهدن که سیز اوگا ایمان گتوروبسگز» والتهگ امرندن چیخمیوگ (۱۲) «ای پیغمبر زمانیکه مؤمنه عورتلر سینگ یانگا گلدیلر که سکا بیعت ایدهلر» بو کیفیت واقع اولوبدر فتح مکده زمانیکه مکهنگ کشیاری اسلامه داخل اولوب حضرته بیعت ایتدیلر عورتلرده ایتدیلر بیعت ایتسونلر الله تعالی اونلارگ بیعتنی قبول ایتدی، بوشرطله که «اللهه شریک قرار ویرمهلر برشیئی بتلردن و اوغورلیق ایتمهلر» نهارلرندن ونه باشقه کسلردن «وزنا ایتمهلر واوز اولادلرینی اولدورمهلر» هیچ بروجهلر «یالان و بهتان سوز گتورمهلر او اوشاقگ حقده که اونلارگ اللرینگ قباقدهلر» یعنی اوزگه شخصگ اولادینی زوجلرینه ملحق ایتمهلر چوخ وقتده یالاندان اوزلرینی حامله نظره ویروب باشقه کسگ اولادنی اوزینه قبول ایدردیلر نه اینکه زنا یله عمله گلن اولادی ارلرینه نسبت ویرمهلر چونکه اوشرط زنا ایتمهلر شرطندن معلومدر «وسگا معصیت ایتمهلر یخشی ایشلرده» نوحه ایتمهلر پانتارلارنی پاره ایتمهلر و توکلرینی یولههلر «پس بیعت آلوگ اولادن بوشرط» واستغفارایت اونلردن اتری که الله اونلارگ گناهنی باغشلیه «بدرستی که الله باغشلیان ورحم ایدندر» حضرتگ عورتلردن بیعت آماقی یالباسگ اوستندن ایدی یا همین آیهنی اوخومق یا اینکه برکاسهنی سوا یله دولدوروب اول حضرت اوزی الینی سوبه داخل ایدوب سوگره اونلار آللرنی داخل ایتمک ایلر ایدی (۱۳) «ای مؤمنلر دوست دوتمیوگ او قومیکه الله اوللره غضب ایدوبدر» بو آیه شریفه نازل اولوبدر فقراء مسلمین حقده که اونلارگ بعضی سی مسلمانلارگ خبرلرینی یهودیلره ویروب و اونلارگ میوه جانتندن منتفع اولوردیلر زیرا که یهودیلر پیغمبری تالیا و یله یله تکذیب ایتمک جهته «آخرت ثوابندن مأیوس اولدیلر نیجه که قبرده دفن اولولان کاهلر مأیوس اولدیلر» آخرت ثوابندن یقین ایتدیلر که اوللره نجات یوخدر .

سورة الصف (۱۴) آیه در مدینه نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۲) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَمْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ (۳) كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ (۴) إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ بِشْيَازٍ مَرْصُوصٍ (۵) وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تَقُولُونَ لِمَا لَا تَفْعَلُونَ وَقَدْ عَلِمْتُمْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ (۶) وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَآئِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا

(۱) بوايه ننگ ترجمه سی ۵۷ مجی سورہ ننگ اولنده ترجمه اولدی (۲) ای مؤمنان نیه دیورسنگز اوزادیکه ایتمیورسنگز (۳) الله یالنده بیوک دشمنلیک اودر دیه سنگز او زادیکه ایتمیورسنگز هر کس هر نه سوز اوزگیه دیدی گرک اوزی دخی عملایده (۴) «بدرستیکه الله دوست دوتار اوکسلی که الله یولنده دعوا ایدر لر اوحالنده که دشمن قباقتده صف چکوبلر گویا که اونلار قلع ایله بنا اولمش بنادر» هرگز یرندن حرکت ایتمزلر (۵) «اوزمانکه موسی اوز قومنه دیدیکه ایمن قومیم نیه بگا اذیت ویریرسنگز» وعقلدن اوزاق سوزلر دانشورسنگز بعضی گز دیورکه نیجه که بتیرستارگ الاهی وار بزدن اوتریده الله قایور گاه منی زنا ایله متهم ایدیرسنگز گاه هارونی مقول حساب ایدوب مندن بدگمان اولورسنگز «و حال آنکه سیز ییلورسنگز من الاهی پیغمبری ام سیزگ طرفکزه» گوندیر یلمشم «ایلکه حقدن میل ایتدیلر» واوز اختیار لری ایله حقه تابع اولمادیلر «الله توفیقنی اولان دن کسوب قابلینی حقدن مایل ایتدی والله هدایت اینمز بهشته اوقومیکه فاسقلردر (۶) واوزمانیکه عیسی بن مریم دیدیکه ای بنی اسرائیل حقیقتده من الاهی گوندیر یلمشی ام سیزگ طرفکزه من تصدیق ایدیرم مندن قباق نازل اولان تور آتی» که موسی به نازل اولوبدر «و بشارت ویریرم بر پیغمبره که مندن سوگره گلر اونگ آدی احمد ص در ایلکه عیسی اونلاره معجزه لر ایله گلدی» یالینکه محم ص معجزه لر ایله پیغمبر لکه مبعوث اولدی «دیدیلر که بومعجزه لر آشکارا سحر در» اونگ لبوتنه و معجزه سنه اینامادیلر (۷) «کیمدر ظالمتر اوکسندکه افترا

هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ (۷) وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (۸) يَرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ (۹) هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ (۱۰) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (۱۱) تَأْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ أَنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (۱۲) يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (۱۳) وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ

باغلیه الله یا لانی» مجزیه سحر و پیغمبره ساحر دیه «او حالته که او شخص دعوت اولو نور اسلامه والله هدایت ایتمز او قومیکه ظالمردر (۸) ایستبورلرکه اللهک نورنی آغز لاری ایله خاموش ایدر» نوریمانی باطل ایدر بیس سوز دانشماق ایله «والله تعالی اوز نورنی تمام ایدن» و پیغمبرینه قوت و یرن و اونگ دیننی ظاهر ایدن در «هرچنده کافرلر ناخوش دوتالار (۹) الله ایلله الله در که گوندردی اوز پیغمبری محمد صی هدایتله و حق دین ایلله که دین اسلامدر «تا اینکه اودینی دینلرگ هاموسنه ظاهر ایده» نصرت و قوت ایلله «هرچنده مشرک لرد دوست دو تمیه لار (۱۰) ای او کسلر که ایمانی گتور و بسنر آیامن دلالت ایدیم سیزی او گوله تجارت که سیزه نجات و یردردنک عسنادین» آیا بولوع آیش و یریشه رغبتنر و اردریانه (۱۱) «تجارت بودر که ایمان گتوره سنر الله و اونگ پیغمبرنه و جهاد ایده سنر الله یولنده مال لرگنر و جالار گنر ایلله بو گونه تجارت یخشی در سیزه اگر سیز یلیدیگنر» که دنیاده ایتدیکنر تجارتک نفعی تیز زائل اولار اما ذکرا اولان تجارت همیشه لیک در اگر بوتجارتی عمله گتوره سنر (۱۲) «الله سیزگ گناهنری باغشلار و سیزی او بوستانلاره داخل ایدر که اونلارگ آتندنر نهرلر جساری اولار و نعمته دولو اولان بهشتلرده گوزل مسکن اولماق یرینه داخل ایدر بوجزای بولر رستکار قدر (۱۳) و علیحده تجارت دخی وار» هم دنیاده نفعی سیزه تیز یتشر و هم آخرتده اعلى مقامه یتشر سنر «اولی سیز دوست دوتار سنر اونصرتدر الله دن و یا خون زمانده فتح ایتمکدر» مکه، فارس، روم و سائر بلادی تدیر بجله فتح ایدر سنر همین بوسوز دلالت ایدر پیغمبرگ دو غریقنه نجه که الله خبر و یرمشدی همان قرارله و یرلرگ چوخ حصه سی اسلام الله یتشدی «ومزده و یر یا پیغمبر مؤمنلره» بوا یکی نوع ثوابه (۱۴) «ای مؤمنلر اللهک کومک لری اولوگ» و پیغمبره تابع اولوب

وَفَتَحَ قَرِيبَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ (۱۴) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لَلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ قَامَتِ طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرْتُ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ

دین اسلامی اوجالیدیگ «نجه که عیسی بن مریم اوز حواریینه دیدی» که اونگ خالص اصحابیدی «کیمدرمنم کومک لریم الله طرفنه حواریلر دیدیلر بزیك اللهگ کومک لری» سنده یامحمدص ^صدیگن کیمدرمنم کومک لریم «بنی اسرائیلدن برطافه ایمان گتوردی» و دیدیلر که عیسی اللهگ پیغمبری در «وبرطافه کافر اولدی» دیدیلر که عیسی اللهدر یا اللهگ اوغلیدر «پس بزقوت ویردیک اوکسره که ایمان گتوردیلر دشمنلرینه غالب ایتدیک» ومؤمنلر غلبه ایتدیلر اوکسره که اوگا حقیقتده کافر اولوب اونگ اللهقنه قائل اولمشدیلر یا پیغمبر سن دخی او پیغمبر لر کیمی صبرایت تاینکه دشمنلرگا غلبه ایده سن

سورة الجمعة (۱۱) آیه در مدینه ده نازل ولوب

نصف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) يَسْبَحُ لِلَّهِ فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (۲) هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (۳) وَأَخْبَرِينَ مِنْهُمْ لِمَا يَحْقُوقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۴) ذَلِكَ

(۱) «تسبیح ایدر الله او مخلوقات که گوگلرده ویرده در» وشهادت ایدر لر اللهگ برلکنه وقدرتنه ايله الله که «قادر پادشاهدر وپاکدر» جمیع نقصاندن «غلبه ایدندر» جمیع اوزندن سوا یسنه «ومحکم ایش گورندر (۲) ايله الله در که بی سواد لرگ یا اهل مکه نگ آراسنده بر پیغمبر مبعوث ایتدی که اولارگ جنسندن در» که بریره گیدوب علم او گرلیموب اگر او پیغمبر صاحب عامار آراسنده پیدا اولسیدی خیاله گلردیکه اولاردن کسب معرفت ایدوب هیچ شیئندن خبر ویرمز مگرو حیل «اونلاره اللهگ آیتلرینی اوخویار» که شاملدر جمیع حلال و حرامه وقصص واحکامه «وپاک ایدر اونلاری» کفر، شرک و بیس عمل لرگ چرکندن «وتعلیم ایدر قرآنی واحکام شریعتی هر چند که بولسندن قباق آشکارا ضلالتده ایدیلر» آرا رینده نه دین وارا یددی وله

فَضَّلَ اللَّهُ يَوْئِيَهُ مِنْ يَسَاءَ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (٥) مَثَلُ الَّذِينَ حَمَلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا
 كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ
 (٦) قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنْكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمْنُوا بِلَمُوتٍ
 أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (٧) وَلَا تَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدِمْتُ إِلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ
 (٨) قُلْ إِنْ الْمَوْتُ الَّذِي تُفَرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالَمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (٩) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا
 إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَلُمُونَ (١٠) فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ

حسن اخلاق علمی (٣) «والله اونی مبعوث ایتدی باشقه طائفه لره که هنوز بونلاره
 ملحق اولمیبولار» تدریج ایله گله جکلهر دنیا به عرب و عجمدن «والله تعالی علیه ایدن
 وحکیمدر (٤) بونوع رسول لگه مخصوص ایتمک اللهک مرحمتی در اولی ویرر
 هر کسه که ایستر» اوز علمنه مطابق «والله بیوک فضل و مرحمت صاحبیدر» خلقه
 پیغمبر گوند مرک ایله (٥) «اوکسرگ مثلی که تورانی اوستلرینه گوتوروبلر» ظاهرینی
 اوخویورلر. و تکلیف اولونوبلار اونگ مضمونه عمل ایتمکه «صوگره اونی گوتوریه لر»
 و لازمنجه مضمونه عمل ایتیمه ار اوس «ایشگ کیمیدر که گوتوره کستابلاری»
 و بیلمیه که او کتابلرده نه یازیلوب در نه تفاوتی واریشک ایله که یوکی کتاب اولا و مضموندن
 خبردار اولمیه اوکس آراسنده که تورانی اوخویه امام مضمونه عمل ایتیمه «پس اولدی
 او قومک مثلی که تکذیب ایتدیلر اللهک آیتلرینه» نه توراته ایمان گتوردیلر و نه قرآنه
 «والله هدایت ایتمز او قومیکه نفسلرینه ظلم ایتدیلر (٦) دیگن یاییم برص ای اوکسار که
 یهودی اولسیدلر» یعنی ای یهودیلر «اگر سیز گمان ایدیر سکز که سیز اللهک
 دوستلری سکز» نه اینکه سائر خلق و اوز گزی اللهک انصاری حساب ایدیر سکز «پس
 آرزو ایدیگ او لومی اگر سیز دوغری دینلر سکز» دوست البته دوستنه یتشمگه طالب
 اولار و اودوسته یتشمک اولماز مگر او لمک ایله (٧) «واونلار او لومی هرگز آرزو
 یتمز لر او عمللر جهته که اونلارک الری مقدم ایدوبدر» کفر و معصیت دن «والله تعالی
 ییلندر ظالم لری» و اونلارک عمللر نی (٨) «دیگن یامحمد ص بدرستی که او او لومکه
 سیز اوندن قاجور سکز حقیقتده سیزه ملاقات ایدندر» نه قدر ناخوش دوتا سکز و اوندن
 قاجا سکز سیزه یتشه جکدر «صوگره سیز گرلین و آشکاری ییلن اللهک حضورینه
 قایتار یلر سکز و خبرویرر سیزه اوزادیکه سیز عمل دایدر یگز» دنیا به و عمللرک جزا یینی

فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
 (۱۱) وَأَذَارًا وَاتِّجَارَةً أَوْ لَهْوًا أَنْفَضُوا الْيَهُودَ تَرَكَوْكَ قَاتِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِ
 وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

ویرر (۹) «ای مؤمنان! ایستاده جمعه گونی نماز چاغریله» واذان اوخونا یا اینکه امام
 منبرده خطبه‌یه شروع ایده «پس سعی ایدگ اللہک ذکرینته» تیزگیدگ نماز جماعته
 تغافل ایتمیوگ نه اینکه قاچاقچا گیدوگ «وآتش ویریشی ترک ایدگ» که اولی عمله
 گتورمک ایله نماز فوت اولار اونوع بیع حرامدر «بوگونه حاضر اولماق یخشی در
 سیزگ ایچون» وعاقبت ده لفعی وار» اگر سیز ییله سگر» ایشلرگ تفع وضررینی واوزگزرگ
 صلاح وشریکزی (۱۰) «ایستاده نماز قیلنوب تمام اولدی پس پراگنده اولوگ یرده»
 هرکس اوز شغلنگ دالجه گیتمگه مرخصدر «وطلب روزی وآتش ویریش ایدگ
 واللہی چوخ ذکر ایدگ» اونگ نعمتلرنگ مقابلنده «شایدکه سیز رستگار اولاسگر»
 پیغمبرص بیوردی هرکس جمعه گونی غسل ایده ونازه وتمیز لباس گیه وعطراستعمال
 ایده اللہ باغشلار اونگ اوگناهنی نه اوجمه ایله سابقی جمعه آراستنده عمله گتور ویدر
 (۱۱) «ایستاده تجارت یالو ایشلر گوردیلر متفرق اولار لار واکا میل ایدر لر و سنی ایاق
 اوسته قویار لار» خطبه قرآنت ایدن حالد. هر وقت شامدن کاروان گلوب آروقه گتور سیدی
 مدینه بازارنگ مین یرنده دوشوب طبیل چالاردیلار که خلق اوکاروانگ گلمگندن
 خبردار اولا برگون گنه کاروان گلوب طبیل چالوردی اوحالده جمعه گونی حضرت
 منبرده خطبه اوخویوردی جماعت بوسی ایشیدوب تجارت قصیدله داغیدیلر برکس
 قالمادی مگر اون ایکی نفر بوآیه نازل اولدی «دیگان یای پیغمبرص اوزادکه اللہ یاننده در
 خطبه موعظه ونماز فیضندن» یخشی در لهودن وتجارندن واللہ روزی ویرنلرگ
 یخشی راقیدر» اگر خطبه وجمعه نمازنی ترک ایتمیله سگر گینه ده اللہ سیزه روزی ویرر»

سورة المنافقون (۱۱) آیه در مدینه ده نازل ولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(شان نزول) هجرتک بشمعی ثیلنده بنی مصطلق دعواسندن قایدانده منزل لمرگ
 بریسنده حضرت پیغمبرص اصحابه بر قویگ کنارده دوشوب استراحت ایدریدیلر
 از قضا اوقویگ سوی آزایدی حضرت عمرگ قوی ویا اجیری جمجاه ایله انس بن
 سیار انصارگ حلیفی (حلیف اودرکه ایکی قبیلہ آندایچر دیلر که بربرینه خیالت ایتمیله لر)

(۱) اِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ اَنَّكَ لِرَسُولِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَنَّكَ لِرَسُولِهِ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اَنَّ

گیتدیلر قویدن سوگتورمگه بوایکی نفرگ آراسنده سواوستنده قیل وقال اولوب جمجاه سیارگ یوزبنه برسیلی اوردی که قان جاری اولدی سیارخرزج جماعتنی جمجاه قریش جماعتنی کومگه چاغروب خلق دخی سلاح گوتوروب آزالمشدیکه دعوا عمله گله عبدالله ابی اوغلی بوسسی ایشیدوب قویگ یانته گلوب ایلکه احوالدن خبردار اولدی غضبناک اولوب دیدی من بوسفره گلمک ایستمردیم یوزینی انصاره چوگوروب دیدی بو عمل سیزگ عملگزدن اونلاری منزل لرگز دوشوردگز مال لرگز شریک ایتدیگز آخرده سیزگ عورتلرگز دول و اوشاقلارگز یقیسم ایتدیلر اگر مدینه یه گیتسک بزیم عزیزلریمز ذلیلریمز گرکزدر شهردن اخراج ایده زیدابن ارقم او وقتده جوان اوشاق ایدی بوسوزی ایشیدوب پیغمبرص بر آقاچک کولگسنده اگلشمشدی ومهاجر وانصاردن حضرتگ خدمتنده وارایدیلر زیدگلوب بواحوالی حضرته خبروردی حضرت بیوردی یا غلام شاید سن خیال وواحه ایدوب سن قسم یادایتدیکه من بوسوزی عبداللهن ایشیتدیم حضرت بیوردی کاروان یوله دوشسون واوزی ده و سینه منوب روانه اولدی بوسوز خلق آراسنده منتشر اولوب بربرینه دیدیلر بو وقت کوچمک وقتی دکل ایدی سعدبن عباد حضرتگ یالنه گلوب سلام ویردی حضرت رد جواب بو یورانندن صوگره سعد عرض ایلدی یا رسول الله بو وقت کوچمک وقتی دکل ایدی سبب رحلت ندر بیوردی آیا صاحبگزگ سوزنی ایشیتدگ سعد دیدی کیمدر بزیم صاحبز سندن سوا بیوردی عبدالله بن ابی بنوع سوز دیبوب سعد عرض ایدی یا رسول الله سن سن وسنگ اصحابندر عزیزلر و عبدالله و اونگ یولداش لار بدر ذلیل لر حضرت اوگون اوکیجه یول گیدوب براحدایله تکلم ایتدی خرج طائفه سی عبداللهگ یانته گلوب اونی مذمت ایتدیلر عبدالله قسم یادایتدیکه من هرگز بوسوزی دیمه مشم ایلکه صباحی گون اولدی حضرت و اصحابی منزل ایتدیلر عبدالله حضرتگ یانته گلوب آند ایچدیکه بوسوزی من دیمه مشم ومن شهادت ویریم که سن اللهگ پیغمبری سن وزیدبگا یالان نسبت ویروب حضرت عبداللهگ سوزنی قبول ایدوب خرج طائفه سی زیدبن ارقمه فحش ویروردیلر که بزیم سیدمز عبداللهه نه سببه یالان نسبتی ویروب سن ایلکه کاروان یوله دوشدی زید حضرته عرض ایدی یا رسول الله سن بیلور سنکه من عبداللهه یالان دیمه مشم چوخ مسافت گیتمشدیلر علامت وحی حضرته ظاهر اولوب اوقدر آغیر اولدیکه نافه که حضرت سوار اولمشدی قارنی یره قویدی ایلکه وحی تمام اولدی حضرت زیدگ قولاقندن دوتوب یوخاری قالدیردی و بیوردی یا غلام سن دوغری سوز داشوب سن ایلکه کاروان منزل ایتدی حضرت اصحابی جمع ایدوب

الْمُنَافِقِينَ لَكَذِبُونَ (۲) اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۳) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ (۴) وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تَعَجَّبْتَ أَجْسَامَهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمِعُ أَلْقَوْلَهُمْ كَانَتْ خَشَبًا مَسْنَدَةً يَكُنُونَ كُلٌّ صِحْفًا عَلَيْهِمْ هُمُ الْعُدُو فَاذْهَبْهُمْ فَإِنَّهُمْ لَكَ اللَّهُ إِنِّي يُوَفُّكَُونَ (۵) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَارِثُ سَهْمِهِمْ وَرَأَيْتَهُمْ يُصْذَنُونَ وَهُمْ مَسْتَكْبِرُونَ (۶) سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ

بوسوره نى تلاوت بيوردى پس عبداللہؐ قوملى اونڭ ياننہ گلوب ديدى لر گل گيدك ييغمبرؐگ ياننہ تائينكہ سنڭ حقنندہ استغفار ودعا ايده باشنہ حرڪت ويروب قبول اتمدى عبداللہؐ اوغلى حضرتؐگ ياننہ گلوب عرض ايتدى يارسول اللهؐ اگر منم آتامى اؤلدرك عزمندہ وارينسايه امرايت من اوزوم گيدوب اولى اؤلدوروب باشنى سنڭ يانڭا گتوروم آتداولسون اللهؐ اوس وخزرج طائفه سى بيلورلر كه مندن آتاسنى چوخ ايستين يوخدر اما قورخورامكه باشقه كه امرايدہ سڭز اونى اؤلدوره وبكا گوارا كلميه آتامڭ قاتلنہ باخماق مندہ اونى اؤلدورم اوصورتدہ مؤمنى كافرمقابلندہ اؤلدورمك جہننہ جہنمہ داخل اولام حضرت بيوردى نە قدر كه عبد اللهؐ بزيادہ در اونيلہ حسن سلوك ايت (۱) «يامحمدص ايلكه منافقار (عبد اللهؐ برابى ويولداشلارى) سنڭ يانڭا گلديلر» كه ظاهرده اظهار اسلام ايتديار اما باطنندہ ايمانہ گلميويلر «اونلار ديديلر بزشهادت ويريريك كه سن هر آينہ اللہؐگ ييغمبرى سن واللہ بيلور كه يامحمد حقيقتدہ سن هر آينہ اللہؐگ ييغمبرى سن» تك اللہؐگ شهادتنى كفايت ايدر «واللہ شہادت ويرور كه حقيقتدہ منافقار البتہ يالانچى ديلر» اعتقاداييلہ ديميورلر محض ديل ايلہ ديورلر هر چند سوزلرى مطابق واقعدر (۲) بو آيه ۵۷ جى سورہ نڭ ۱۶ جى آيه سنندہ ذكرا ولدى (۳) «بو او جہتدہ در كه اونلار ايمان گتورديلر» ديللرى ايلہ «و وگړه كافر اولديار» قابلى ايلہ «پس ذليل ليك مهرى اورولاي اونلارڭ قابليرنہ و اونلار آتلامازلار (۴) زماليكه سن گوررسن اونلارى سنى تعجبہ گتورر اونلارڭ جسملى» اوزلرينڭ گوزل لڭكى و خفتلرينڭ برابر ليگى و انواغ زينتيلہ زينت لڭمكى «وا گراونلار سوزدانشلار سن ايشيدرسن اونلارڭ سوزلرنى» كه گورہ سن اونلارڭ گوزل دانشقلارنى وفصاحت وبلاغتلرنى گوررسن كه «اونلار گوي ايلورڭ سقنہ دوشنمش آفاجلاردر» ظاهرى قوتلو وباطندہ بيروحدرلر «فريادونهره سسى ايشيدندہ شدتلہ قورخارلر» آت سسى ايشيدندہ خيال ايدرلر كه اونلارڭ اوستنہ دشمن گلور «اونلر سنلہ محكم دشمندر اونلردن قورخ» واونلارہ سرويرمه «الله اونلارى اؤلدورسوڭ ورسوا ايتسوڭ پس نيجه دونلرلر» حقدن

اَسْتَغْفِرُ لَهُمْ اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ اِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ (٧) هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُوا وَاللَّهُ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ (٨) يَقُولُونَ لَنَنْزِلُنَّ رَحْمَةً إِلَى الْمَدِينَةِ لَنُخْرِجَنَّ الْأَعَزَّ مِنْهَا الْأَذْلَ وَاللَّهُ الْعَزِيزُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ (٩) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَلْهَكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (١٠) وَأَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ (١١) وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

(٦) «وزمانیکه اونلارا (عبداللہ) دیلیدی کہ گلون گیدک حضرتک یاتنه تائیکه اللہک پیغمبری سیزه استغفارایدہ باشلارنی دولاندردیار استغزایلہ وسن گوررسن یایپغمبرص حق بولدن اعراض ایدرلر اوحالندہ کہ اولار کبر ایدرلر و دیرلر بزییم احتیاجمز یوخدر دعایہ (٦) «برابر در اونلارا استغفار ایدہ سن یاستغفار ایتیمہ سن هرگز اللہ اونلاری باغشلاماز بدرستی کہ اللہ ہدایت ایتمز اوقومی کہ فاسق در در (٨) اونلار اوکسلر در کہ دیرلر طعم ویرمیوگ اوکسہ کہ پیغمبرک یاندہ در (فقیر مؤمنلرہ) تائیکہ پیغمبرک یاتندن داغیلار واللہ ایچوندر گوگلرگ ویرگ خزینہ لری «هامویہ روزی ویرمک اللہ اندہ در «امانقلر آنلامازلر» ایشگ حقیقتنی کہ کیم نہ جہتہ فقیر اولوب وکیم نہ جہتہ دولتلر اولوب (٧) «دیرلر اگر بز قایدق بود عوادن مدینہ شہرینہ ہرآیہ عزیزلر» کہ عبارت در اوزلرندن «اخراج ایدرلر شہر مدینہ دن ذلیل لری» یعنی پیغمبری ومؤمنلری «اللہ تعالی ایچوندر عزیزلیک واونگ پیغمبری ومؤمنلر ایچوندر امانقلر بیلملرلر» جہالت و غرورگ چوخلقندن (٩) «ای مؤمنلر سیزگ مالکڑ ونہ اولادیکڑ سیزی اللہی یاد ایتمکن مشغول ایتمہ سوگ» واونلارگ تدبیرینہ وگذرانلرینہ مشغول اولوب نمازی وسائر عبادتی ترک ایتمیوگ «وہرکسہ بونی ایدہ» مال واولادگ شغلی مانع ولا عبادتدن «پس اوطائفہ زیانکار در» کہ بیوک نعمتی حقیر فانی مقابلندہ ضایع ایدوبلر (١٠) «سیزہ ویردیگمز ماللردن اللہ بولندہ صرف ایدیگ» فقراہ و مستحقنہ ویریگ «اوندن قباق کہ سیزگ بریکڑہ اولوم گلہ اوشخص دیر ایمنم اللہم نیہ منی تاخیرہ قویمرسن وبتا مہلت ویرمورسن یاخون زمانہ دیک پس من قصدق ویرم وصاللردن اولام» و حجه گیدم (١١) «ایلکہ برکسگ اجلی یتشدی البتہ اللہ انک اجلنی تأخیر ایتمز» و اوگامہلت ویرمز «واللہ تعالی سیزگ عملکڑہ خبردار در

سورة التغابن (۱۸) آیه در مکه ده نازل اولوب آخر مجی ۳ آیه دن سوا که مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) يَسْبَحُ لِلَّهِ فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
(۲) هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْكُمْ كَافِرًا وَمِنْكُمْ مُؤْمِنًا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (۳) خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ (۴) يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تَعْلَنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (۵) أَلَمْ يَأْتِكُمْ نُبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
فَذُاقُوا وَبَالَ أَمْرِهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (۶) ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَعَقَلُوا

(۱) «تسبیح ایدر الله او مخلوقاتکه گوگرد ویرده در الله ایچوندیر پادشاه خلق
واونگ ایچوندیر شکر ایتمک والله هر شینه قادر در (۲) او الله ایله اللهدر که خلق
ایتدی سیزی» یوخدن «پس سیزگ بعضی کافر در» الله و او خلق اتمکه قائل دگلدر
دهریه گیمی «وسیزدن بعضی سی مؤمندر» اقرار ایدیر اللهک بر لکنه و خلق اتمکه
قادر اولماقنه «والله تعالی گورندر اوزادیکه سیز عمل ایدرسنر (۳) الله تعالی گوگلری
وبری عدالتله خلق ایتدی وسیزگ صورتگری چکدی» سیزی کامل انسان ایتدی «پس
گوزل ایلدی سیزگ صورتگری» اولوعله که اعضای جوارحک هیچ بریسنک نه عیبی
وار نه قصوری هر چند باخنده فائده سی معلوم اولمور اما او عضوه صدمه یتشدنه
اونگ تنوع شدتله لازم اولمقی معلوم اولور «واونگ طرفه در قایداجق یر
(۴) الله بیلر او مخلوقی که گوگرد ویرده در و بیلر اوزادیکه سیز گزلین ایدرسنر و
اوزادیکه سیز آشکار ایدرسینر والله تعالی بیلندر سینه صاحب لرینه» که سینه لرینده نه شیئی
گزلین ساخیوبلر (۵) «آیا گلمدی سیزه او کسلرک خبری که کافر اولدیلر بونلاردن
بقاق پس داددیلر اوز عمللرنک عذابنی» دنیاده عذاب نازل اولمقله «واونلار ایچون
در دنک عذاب وار» قیامت گوننده (۶) «بودلیا و آخرت عذابی اونلاره یتشمک اوجهته در
اونلره الله طرفندن پیغمبرلر گلدی مجزملر و آشکار دلیل لرایله پس اونلار دیدیلر
آیا انسان بزى هدایت ایدر» و بزیم جسمزدن اولان انسان تنوع پیغمبر اولدیکه
ایستیور بزى آتا بابا دینمزدن خارج ایده «پس کافر اولدیلر» الله واونگ پیغمبرلری
اسکار ایتدیلر «واعراض ایتدیلر حقندن والله تعالی اونلری ایمان گتورمکه وادار ایتمدی
والله بی احتیاجدر» اونلارک عبادت اتمک لرندن «وهر فعلی بکنیلمشدر (۷) او کسلرکه

اَبَشْرِهِمْ دُونَ فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ (۷) زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 اَنْ لَّنْ يَبْعَثُوا قُلًّا مِّمَّنْ يَرْبِي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبِّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (۸) فَاَمْنُوا بِاللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَالنَّورَ الَّذِي اَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (۹) يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ
 التَّنْفِيزِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (۱۰) وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا اُولَٰئِكَ
 اَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا بِئْسَ الْمَصِيرُ (۱۱) مَا اَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
 يَهْدِ لَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۱۲) وَاَطِيعُوا اللَّهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّيْ

کافر اولدیلر بيله گمان ايتدیلر که اولار هرگز مبعوث اولمازلار دیکلن یا محمد بلی
 آند اولسوگ منم اللهم سيز البته مبعوث اولارسکز صوگره سيز البته خبر ويريلمش
 اولارسکز اوزاده که عمل ايدوبسکز وعمل لرگزکز جزاسی سيزه يتشر «وبومبعوث اتمک
 الله اسالدر (۸) پس ايمان گتوروک الله واونک پیغمبرينه ونورانی اولان قرآله
 که بزوانی نازل ايتديک واللہ تعالی سزک عملگزه خبرداردر (۹) اوگونه که الله سيزی
 جمع ايدر جمع اولماق گونته» که اولین وآخرین اوگونه بريره جمع اولارلر «بوگون
 زیان اتمک گونیدر» عاصیلرک الی بهشتدن چخار «وهرکسکه الله ايمان گتوره
 ويخشى عمل ایده الله اونک کناهلارنی اورتر» باغشلامق ايله «واووستانلره داخل ايدر
 که اولارک آتندن نهرلر جاری اولار همیشه لیک قالانلاردر اونده ابداء خارج
 اولماق یوخدر «وبو مرحمت ییوک رستکارلیکدر (۱۰) واکسلرکه کافر اولدیلر
 الله وتکذیب ايتدیلر بزیم ایتلریمزی اولار جهنمک یولداشلاریدر جهنمه
 همیشه لیک قالانلاردر نه ییس قایداجاق یردر (۱۱) سيزه هیچ مصیبت يتشمدی» مالگزکز
 واولادگزکز نقصانندن «مکر اللهک اذنیله وهرکسکه ايمان گتوره الله» وراضی اولار
 اونک قضاسنه «الله هدايت ايدر اونک قلبنی» صبراتمکه وپیلرکه بوقضا الله طرفندزبر
 اگر صبراتسه اجری آرتق اولار «والله هرشیئه عالمدر (۱۲) واطاعت ایدیگ
 الله واونک پیغمبرينه» سيزه گتوردیکی احکامی عمله گتورمک ايله «پس اگر سيز
 اعراض ایدسکز اونی قبول اتمکدن حقیقته بزیم پیغمبریمزه در آشکارا يتورمک»
 باشقه زور اتمکه مکلف دگلدر (۱۳) «حقیقی اللهدن باشقه الله یوخدر ولازمدرکه
 مؤمنلر محض الله توکل ایدلر» وهرایشنی اونک اختیارله تسلیم ایدلر
 (۱۴) «ای مؤمنلر سیزک عورتلرگزکز واولادگزکز بعضی سی سزک دشمنگزدر قورخوک

رَسُولَنَا الْبَلَّغَ الْمُبِينَ (۱۳) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (۱۴) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْزُقُوا أَزْوَاجَكُمْ وَأَوْلَادَكُمْ عَدْوًا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَأَنْ تَغْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (۱۵) إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ (۱۶) فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِنَفْسِكُمْ وَمَنْ يَوْقُشْهُ نَفْسَهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (۱۷) إِنْ تَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يَضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ (۱۸) غَالِمٌ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

اونلاردن» عورتلرک چوخی ارینک وفاتنی واولاد آتاسنک وفاتنی ایسترکه اوللارا ارث یتشه کیفلی ایستین گیمی خرج ایدهلر «واگر سیز باغشلیاسنکز» اوللاره عقاب اتمیوب «رفقار ایدوب تقصیرلریندن گیچهسنکز بدرستیکه الله تعالی باغشلیان و رحم ایندنر» سیز اوللری عفوآتسهنر اللهده سیزی عفوایدنر (۱۵) «بودر وبوندن غیری دگلدرکه سیزک مالکزر واولادیکز امتحاندر» سیزدن اوتری که آیا اونلارا مشغول اولوب اللهی یاددن چخاردارسنکز والله یولنده صرف ایدرسنکز یاله «والله یالنده بیوک اجر وار» اوکسه که مال واولاد جهتنه اللهدن غافل اولمادیلر (۱۶) «قورخوگ اللهدن اوقدرکه قدرت واستطاعتنکز وار» عبادت ایدوب معصیتدن اجتناب اتمکه «وایشیدیک» اللهک آیاتنی «واطاعت ایدیک» الله واونک پیغمبرینه «وصرف ایدیک مالگری اوزیگزدن اوتری» مستحقته ویرمک ابله که فائدهسی سیزه یتشه جکدر «وهرکسه نفسنک بخلندن ساخلانا وسخاوت ایده» اوطافه رستکارلردن (۱۷) اگر بورج ویرهسنکز الله گوزل بورج» شرحی سورئ حدیده ذگر اولدی «الله اونی سیزدن اوتری آر تیرار و سیزک کناهتری باغشلار والله آزه چوخ اجر ویرن وحلم ایندنر (۱۸) آشکار وگزین ایشی بیلندر و غلبه ایدن وحکم ایندنر حقه

سورة الطلاق (۱۲) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ

(۱) «ای پیغمبر دیگان مؤمنلره ایلکه عورتلرگزه طلاق ویردکز طلاق یریکز اونلارا اونلارک عده وقلنده» که حیضدن پاک اولالار و حساب ایدیک اونلارک عده سنی»

لَا تَخْرُجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا (۲) فَأَذْ بَلَّغْنِ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَقِمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ يُوَفِّعُ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ يَوْمَ كَانَ يَوْمُ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا (۳) وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا (۴) وَاللَّاتِي بِئْسَ مِنَ الْمَحِيضِ مَنْ نِسَاءكُمْ إِنْ أَرَبْتُمْ فَقَدْ نَهْنَثُمْ

که هیچ طرفی ضایع اولمیه نه عورتی نفقه وکسوه سی و نه کشینگ حق رجوعی «و قورخوگ اللهژدن عورتلری عده زماننده ایولرندن چیخارمیون» یعنی او ایودن که اوندۀ مطلقۀ اولوبلار «و جائز دگلدر عورتلره که ایودن چیخالار» زمان عده ده «مگر اینکه آشکاره کناه گتوره لر» اوگا تنبیه اولماق ایچون اونی ایودن چیخاروب تنبیه یرینه آپارالار یا اینکه اوصورتده ایودن اخراج اتمک جائزدر که فاحشه لیک ایدۀ یا ایو صاحبی ایلۀ سلوک اتمیوب اوگا اذیت ایدۀ «و بودر اللهگ حکملری طلاقده و هرکسکۀ اللهگ حکمندن تجاوز ایدۀ پس حقیقتده اوز نفسنه ظلم ایدبدر و کناه کار اولوبدر. سن بیلمورسن» ای طلاق و یرن کشی و طلاق و یریلمش عورت «شایدکۀ الله تعالی بولدن سوگره برتازه ایش عملۀ گتوره» کشینگ قلبنه عورتگ محبتنی سالوب طلاقه رجوع ایدۀ (۲) «ایلکۀ عوتلر یا خون اولالار اوز مدتلیرینه» که عده ساخلامق ایچون معین اولوبدر یا اولنلار رجوع ایدوب «اولنلاری ساخلیوگ یخشی لیک ایلۀ» نفقه وکسوه و یرمک ایلۀ «یا اینکه» ترک ایدیگ اولنلاری تا عده لری چخسوگ و «اولنلاردن یخشی لیک ایلۀ آیریلون» قویوگ تازه اره گتسونلر «و شاهد دوتوگ ایکی نفر عادل شاهدسین مؤمنلردن» یا طلاق و یرن وقتده شاهد دوتوگ یار جوع ایدن وقتده تالینکۀ هیچ طرفی طلاقگ یار جوعگ وقوعنی انکار اتمیه لر وای شاهدلر سیزده «شهادت عملۀ گتوروگ الله دن اوتری» بلدگنر سوزی انکار اتمیوگ «بوسوزلر ایلۀ الله نصیحت ایدر اوکسۀ که اینانار الله و آخرت گونته و هرکسکۀ اللهدن قورخه الله اوگا چیخماق میسرایدر» دنیانگ شبهه لرندن و اولومگ زحمتندن و قیامت گونگ شدتلرندن (۳) «وروزی گرامت ایدر اوگا او یردن که بنده گمان اتمز» که او یردن اوگا روزی گله جک ایدی «و هرکسکۀ الله توکل ایدۀ» وایشلرینی اوگا تاپشورا «الله گفایت ایدر اوگا» هم دنیا ده و هم آخرتده و هیچکسۀ محتاج اولماز «بدرستیکۀ الله اوز ایشنی یتورندر»

أَشْهَرُ اللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ وَأُولَاتِ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ
 سَرًا (۵) ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا
 (۶) أَكُنُوا مِنْ مَنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وَجْدِكُمْ وَلَا تَضَارُوا مَنْ لِنَضْبَتِقُوا عَلَيْهِمْ وَأَنْ كُنْ
 أُولَاتِ حَمْلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَارْضَعْنَ لَهُنَّ وَأَمَّا
 بَيْدَنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ تَعَاَسَرْتُمْ فَمَنْ رَضِعَ لَهَا أُخْرَى (۷) لِيَنْفِقَ ذَوْسَعَةً مِنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قَدِرَ
 عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيَنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مِمَّا آتَاهَا سَيِّجَعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

اوپرہ کہ ایستر وہیچکس اوٹا مانع اولابلمز «واللہ تعالیٰ ہر شیئی ایچون اندازہ قرار
 ایدبدر» نہ آرتار ونہ اسکیک اولار (۴) «سینزگ عورتلرگز دن او عورتلر کہ مایوس
 اولوبلار حیض گورمکدن» حیض گورمورلر «اگر سینز شک ایدہ سگر» کہ قوجہلق
 جہتنہ حیض گورمورلر یا اینکه ناخوشلق جہتنہ کہ اولارہ عارض اولوب «وہکذا
 او عورتلر کہ حیض گورمزلر» و او سندن اولان عورتلر حیض گورر «بوا یکی قسمگ
 عدہ سی اوج آیدر و حمل صاحبی اولان عورتلرگ مدتی اوز یوک لرنی یرہ قویماق
 ودو غما قدر» بو اوصورتدہ در کہ زوج زوجیہ طلاق ویرہ واگر زوج وفات اتسہ دورت
 آی اون گون یا وضع حمل اتمک مدتلرینگ اوزاقی در نچہ کہ بقرہ سورہ سنگ ۲۳۴ مجی
 آیہ سندن ترجمہ اولدی «وہرکسکہ اللہدن قورخہ» ذکر اولان احکامی عملہ گنورہ
 «اللہ تعالیٰ اوٹا اونگ امرنی آسان ایدر» تیز عوض ویرر یا اہل عیالندن طلاق جہتنہ
 آیریلماق اوٹا آسان ایدر (۵) «بوڈ لراولان احکام اللہک امری در نازل ایدبدر
 سینزہ وہرکسکہ اللہدن قورخہ» و اوٹا اطاعت ایدہ «اللہ تعالیٰ اونگ کناہلرنی اورتر»
 باغشلاق ایلہ «ویوک ایدر اولگ اجرنی (۶) ساکن ایدیگ عورتلری اوپرہ کہ
 سینز اوزگز ساکن اولدگز اوز طاقتکز قدری ضرر ویرمیوگ اولارہ تالینکہ
 ننگ دو تاسکز اولار» بوٹا گورہ زحمت چکوب اوایودن چخالار «واگر مطلقہ
 عورتلر یوک صاحباری اولالار پس فقہ ویریگ اولارہ تالینکہ اولار وضع حمل
 ایدہلر» و وضع حملدن سوگرہ «اگر سود ویرہلر سینزگ اولادگزہ پس اولارگ
 اجرت و مزد لرنی ویریگ» عورت بورجلو دگلدر کہ مزد واجرت سینز سود ویرہ
 وای عورت لہ گشی «بربرگزگ امرنی یخشی لیک ایلہ قبول ایدیگ» کہنہ اوشاقہ
 ضرر یتشہ نہ آتاسنہ ونہ آتاسنہ «واگر مخالفت ایدہ سگر» سود ویرمکدہ و مزد ددہ چونکہ عورت
 بورجلو دگلدر بدون حق سود ویرمکہ «اوصورتدہ اوشاقہ باشقہ عورت سود ویرر»
 کہ اولنگ آتاسی گر کردر تا یا (۷) «گر کردر نفقہ ویرہ مال صاحبی اولان آتا اوز مالندن»

(۸) وَكَانَ مِنْ قُرَيْةٍ عَنَّتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرَسُولِهِ فَحَاسِبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نَكْرًا (۹) فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا (۱۰) أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ (۱۱) الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مَبِينَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا (۱۲) اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَنْزِلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُمْ لَتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْحَاطٌ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

اوشاڭك آناسته كه سود و يرور «وهر كسه كه روزى تنك اولاً» فقر جهنمه «پس گر كرد
لفقه و يرسوگ اوزاددن كه الله اوگا و يرويدر» اوز قوتى واستطاعتى اندازمه سنده
«تيزدر كه الله چتين ليك دن سوگره آسان ايدر» فقر دن سوگره غنى ايدر (۸) «چوخ
گنداهلى واردركه باش قاجور تديلر اللهگ امرندن ويغمبر لر دن» ايمان گتورمه مك
ومعصيت اتمك ايله «پس بز حساب چكديك اونلرايله شدتلو حساب وعذاب ايتديك
اونلارا ييس عذاب» هم دنيا ده وهم آخرته (۹) «پس داد ديلر اوزايشلرنگ عذابى
واونلارگ ايشلرنگ آخرى زيانكارلق اولدى (۱۰) الله تعالى اونلارا دردناك عذاب
مهيا ايتدى پس قورخوگ اللهدن اى عقل صاحبلى» اونلارايدن عمللردن اجتناب
ايدىك (۱۱) «او كسلر كه ايمان گتور ديلر بتحقيق الله سيزه قرآن نازل ايتدى ويغمبر گوندردى
سيزه اللهگ حلال حرامنى بيان ايدن آيتلرينى اوخويار تا اينكه ايمان گتورنلرى و
صالح عمل ايدنلرى گفرگ قرانلقندن ايمانگ نورانيلقنه چيخارا وهر كسه ايمان
گتوره اللهه و صالح عمللرايده الله اونى داخل ايدر اوبهشتلره كه اونگ آلتندن نهرلر
جارى اولار هميشه ليك اولسده قالانلردر بتحقيق الله تعالى اونلره گوزل روزى
ويردى (۱۲) الله ايله اللهدر كه يدى گوگلرى بربرنگ اوستنده وگوگلرگ مثلى عدده
ير خلق ايتدى اللهگ امرى اونلارگ آراسته واونلارده اولان مخلوقه نازل اولار
تا اينكه سيز بيله سغز كه الله هر شيه قادردر و بدرسستيكه الله هر شيه احاطه ايدندر
علم جهنمه» هر شيه عالمدر اوگا مخفى بر شئى يوخدر

سورة التحريم (۱۲) آیه در مدینه نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اٰلَٰحِرْمُ مَا حَلَٰلَ لَكَ تَبَغْيُ مَرْضَاتِ اَزْوَاجِكَ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ

(۱) «ای پیغمبر نیه حرام ایدیرسن اوزگا اوزادیکه الله سکا حلال ایدیر» دنیا لذت نرسدن بو حرام اتمک ايله «خواهش ایدیرسن عورتلرگ سندن راضی اولماقنی» و حال انکه اونلار گرک خواهش ایدهلر سننگ اونلاردن راضی اولماقنی «والله باغشلیان و رحم ایدلدر (شان نزول) که هروقت پیغمبر صبح نمازندن فارغ اولاردی عورتلرینگ هاموسنگ ایوینه گیدوب بربر اونلارگا احوالی خبر آلاردی و هروقت حضرت حفصه ننگ یام سامه ننگ ایوینه داخل اولسیدی حضرتی ساخلا مقدن اوتری حضرت بال گتوردی و حضرت بوجهته اونگ یاننده بر قدر زیاده قالاردی عایشه اوز گنیزنه دیدیکه هروقت پیغمبر اونگ ایوینه گیدنده غفلة گیدوب ایوه داخل اولا که نه سبیه حضرتگ ایودن چخماقی تاخیر اولور ایلکه کنیز گیدوب حضرتی بال یکه مشغول گوروب کلوب احوالی عایشه یه خبر ویردی عایشه ده حضرتگ جمیع عورتلرینه بواحوالی خبر ووروب دیدی که هروقت پیغمبر سیزگ یانکره گلسه دیوگ که سننگ آغزندن مفاغیر قوخوسی گلور (مفاغیر عبارتدر عطری کریه صمغدن (علف) و حضرت همیشه پیس عطرلو شیئاری یمکن احتراز ایدردی) ایلکه حضرت سوده ننگ منزلنه گلدی دیدی یار رسول الله سندن مفاغیر قوخوسی گلور حضرت ییوردی مفاغیر میل اتمه مشم اما حفصه ننگ منزلنده بال یمشم ایلکه حضرت اوبریسی عورتلرنگ یانته گلدی هاموسی بوسوزی دیدیلر اوگون عایشه ننگ نوبه سی ایدی ایلکه اونگ ایوینه گلدی عایشه بورتنی دوتوب دیدی یار رسول الله سندن مفاغیر قوخوسی گلور حضرت ییوردی حفصه ننگ منزلنده بال یمشم دیدی یار رسول الله شاید اوبالگ آریسی مفاغیر یمش اولا حضرت قسم یاد ایتدیکه من بوندن صوگره بال یمکی اوزیمه حرام ایتدیم بعض روایتلرده بال عوضنه ماریه قبطیه ابراهیمگ آناسی در او کونکه حضرت حفصه ننگ منزلنده ایدی حفصه اذن آلوب آناسی ایوینه گتدی حضرت ماریه ایلله یاخون اولوب حفصه قایدان و قتده گوردیکه ابوگ قاپوسی ایچرودن باغلودر قاپونگ دالنده اکلشوب حضرت ایودن چیخدی اوحالده که مبارک یوزندن تر توکولوردی حفصه دیدی بوندن اوتری سن منی آتام ایوینه گولدر دیک که منم نوبه گولنده منم

(٢) قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ (٣) وَإِذَا سَأَلَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَأَ بِهِ وَأَخْبَرَ اللَّهَ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَاكَ هَذَا قَالَ نَبَاَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ (٤) إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ (٥) عَنِ رَبِّهِ إِنْ طَلِقْتُكَ أَنْ يَبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرٌ أَمِنْكَ مَسَلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ

ایوبیده منم فرسوده اوز کنیزک ایله مواقفه ایتمدیگ حضرت هیا غالب اولوب بیوردی یا حفضه من ماریه نی اوزیمه حرام ایتمدی و سکا مخفی سوز دیرمکه سکا بشارت اولسوغ یا حفضه مندن صوگره ابوبکر واوندن صوگره سننگ آناک عمر خلیفه اولار لر اما بوسوزی برکسه دیمه ایلکه حضرت اونگ منزلندن تشریف آپاردی حفضه بوسوزی عایشه آناسی حضرت ابوبکره و ابوبکر حضرت عمره خبر ویردی (٢) «بتحقیق الله تعالی واجب ایتمدی سیزه آندگزی آچمقی» و آنایله حرام اولانی حلال ایتمکه کفار و یرمک ایله نهجه سورۀ مائده نگ ٩٠ مجی آیه سنده مرقومدر «والله سیرگ و لیگزدر» حفظ ایدر سیزی دشمنلردن «والله هراشی بیان و حکمت ایله ایش گورندر (٣) و اوزمانیکه پیغمبر ص سر ویردی عورتلرینگ بعضی سنه برسوزی» بالیمک یاماریه حرام اولمق یا اونگ آناسی خلیفه اولماق ده «ایلکه او عورت (حفضه)، همان سری خبر ویردی باشقه عورته (عایشه) و الله تعالی بومطلبی پیغمبره خبر ویردی» که سن حفضه دیدیکگ سوزی عایشه خبر ویروب حضرت عتاب مقامنده «بعضی سنی تایتندی» که نه سببه ماریه نگ حرام اولماقنی بولداشکا دیدیک «و بعضی سندن اعراض ایتمدی» دخی او باره ده برسوز دیمدی «ایلکه حضرت پیغمبر حفضه خبر ویردی اوسری آشکار ایتمکه حفضه دیدیکه من بوسری فاش ایتمگمی سکا کیم خبر ویردی» مرسنگ سوزگی اوزگه آدمه خبر ویرمه مشم «حضرت بیوردیکه بکا جمیع ایشلره عالم و خبردار اولان الله خبر ویردی (٤) سیزایکگز» که بریگز منم سربمی او بریسنه دیوب هرایکگز اولدن خبردار اولوسگز «اگر توبه ایده گز» بربرگز کومک و بکا ذیت ایتمکدن «پس بتحقیق مایل اولار سیرگ قبلگز» گناهدن «واگر هرایکگز» پیغمبره ذیت ایتمکده «بربرگز کومک اولاسگز بدرستیکه اللهدر اونگ وایسی» و اونگ امرینه یتشن و حفظ ایدن «وجبرئیل در» اوکا نصرت و یرن «و مؤمنلرک صالحی در» عبارتدر حضرت عایدن نیجه که شواهد التزیلده مرقومدر «و ملائکه لر الله دن و جبرئیل دن و مؤمنلرک صالحلر دن صوگره کومک در» پیغمبره حفظ ایدر لر اونی جمیع شدتلردن (٥) «یقین در که پیغمبرک

فَإِنَّمَا تَلَابُثَاتٌ غَابِطَاتٌ سَاتَّخَتِ نَيْبَاتٍ وَابَّكَرَا (۶) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ
وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (۷) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ (۸) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَكْفِرَ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيَدْخَلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
نُورُهُمْ يَسْمَىٰ بَيْنَ أَبْدِهِمْ وَأَبْوَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّا كُنَّا عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرِينَ (۹) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفْرَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاعْلِظْ عَلَيْهِمْ وَمَا بِهِمْ مِنْ شَيْءٍ

اللہی اگر سیزہ طلاق ویرہ ای پیغمبرگ عورتلری اوصورتده پیغمبره سیزلردن یخشی
عورتلر عوض ویرر «او عورتلرگ صفقلری بودر که «تسلیم اولانلاردر» اللهمک امرینه
«اینانالاردر» الله واونگ پیغمبرینه «اطاعت ایدنلردر الله، توبه ایدنلردر» گناهلردن
«عبادت ایدنلردر، روان اولانلردر» سو کیمی اللهم رضاسنی عمله گتورمکه یا اوروج
دوتانلردر «اوحالنده که اونلار دوللاردر یا قزلاردر» (۶) ای مؤمنلر اوز نفسلرگزی
واهل عیال لرگزی ساخلیون او اوددن که اونگ آیشقی خلاق و کبریت داشلاری در
او اوده قبللری برک و شدتلو مالک لر موکلدر الله معصیت ایتزلر و الله بیوردیقی
امرلری عمله گتورنلردر (۷) ای کافرلر بوگون عذر گتورمیوگ «دنیا ده ایتدیگنلر
پیسر عملدن «بدرستی که سیز جزا ویریلرسنلر او عمله که عمل ایدیردینلر دلپاده
(۸) ای اوکسلر که ایمان گتوروبسگنر توبه ایدگ الله خالص توبه» که دخی اولی
سندیرمیه سنلر «امیدوار که سنلرگ اللهم سیزگ گناهگزی اور توب باغشایه و داخل ایده
سیزی اوبستالره که اونگ آلتندن نهرلر جاری اولار او گونده که الله تمالی رسوا
ایتز پیغمبری و اوکسلری که ایمان گتوروبلر پیغمبرایله «جهنمه داخل اولماق
وباشقه عاصی لره شفاعت ایتمک ایله «اونلارگ نوری سرعتله اونلارگ قبائلارینده
وساغ طرفلرنده گیدر» نیجه که سورة حدیدگ ۱۲مجی آیه سنده ذکر اولدی او
حالنده «اونلار دیرلر ای بزیم اللهم تمام ایت بزه بزیم نوریمزی» همیشه اولماقله
«وباغشلا بزی بدرستی که سن هر شیئه قادرسن (۹) ای پیغمبر جهادایت کافرلر و منافقلره
قلیجله یا او گونه سوزلری دیمک ایله که اونلاری حق یوله گتوره سن «و شدت ایت اونلاره»
حدی اقامه ایتمکه «اونلارگ پناه لری جهنمدر و نه پیس قایداجا قیردر (۱۰) والله
تعالی مثل گتوردی اوکسلره که کافر اولدیلر نوح پیغمبرگ و لوط پیغمبرگ عورتلی

الْمَصِيرَ (۱۰) ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطَ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحِينَ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يَغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاهِلِينَ (۱۱) وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْدَةً فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (۱۲) وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَقَ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكَتَبَ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِنِينَ

که هرایکی سی بزم بنده لریمزدن ایکی صالح بنده نگ عورتی ایدیلر» بوگونه یاخونلق اولارلا منفعت ویرمدی «پس هرایکیسی خیانت ایتدیلر» ارلرینگ سرنی فاش ایتدیلر وایمان گتورمدیلر، نوحگ عورتی دیردی که نوح دیوانه در لوطگ عورتی هروقت قوناق وارد اولسیدی جیخوب ایوگ اوستنده اودیانسدیراردی که قوناق وارد اولماقدن جماعت خبردار اولوب گلوب قوناقلریله رسوایچی لیک عمله گتورسونلر «پس بوایکی پیغمبر دفع ایده بیلمدیلر ایکی عورتدن برشیئی» اللهدن گلن عذابدن «ودیلدی اولارکه داخل اولوگ جهنمگ اودینه داخل اولانلارایله» نیجه که باشقه کسلرکه پیغمبره قوم دگل ایدیلر هایبله پیغمبره عورت اولماق فائده ویرمدی (۱۱) «والله تعالی مثل اوردی اوکسلره که ایمان گتوردیلر فرعونگ عورتی» آسیه بنت مزاحمی اووقت که جناب موسی عصائی اتدی ازدها اولدی وساحر لرگ سحرنی باطل ایتدی آسیه ایمان گتوردی ایلکه فرعون خبردار اولدی نقدر اوکا نصیحت ایقندی قبول ایتمدی آخرده امر ایتدی اونی چارمیخه چکدیلر و اوستنه بیوک داش قویدیلر ایلکه آسیه دگ اجلی یتشدی «دیدی پروردگارا بگا اوز یاننده برابو بنایت بهشته» و بو عذابدن منی خلاصایت «ونجات ویر بگا فرعوندن واونگ دینندن ونجات ویرمگا او قوم مدن که ظالمردر» اهل مصردن. شاید بویله لر حضرت پیغمبرگ تسلی سی ایچون نازل اولویدر که یای پیغمبر ص سنگ عورت لرگ سنگ سرگی فاش ایتمکدن غمگین اولما لوطگ ونوحگ عورتی اولردن بدتر ایدی یا اینکه پیغمبر ص او عورتلرینه الله طرفندن ییورور که نوحگ ولوطگ عورت لری کیمی اولمیوگ آسیه و مریم کیمی اولون (۱۲) «وعمرانگ قری مریم اوز فرجنی ساخلادی» معصیتدن وحرامدن «پس بزفخ ایتدیک اوگا اوز روحمزدن» و حیاتمزدن و عیسی نی اونگ قارنده خلق ایتدیک «وایناندی اللهم سوز لرینه و کتاب لرینه» که پیغمبر لره نازل اولمشدی و اللهم فرمانه عمل ایدلردن اولدی»

سورة الملك (۳۰) آیه در مکده نازل اولوب

جزو
۲۹

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمَلَكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۲) الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ (۳) الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَافُوتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ قُطُورٍ (۴) ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ (۵) وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَجَعَلْنَا هَارِجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ (۶) وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابٌ

(۱) «اوجادر جميع قصاندر ويركتلودر او الله كه اونگ الندهدر پادشاهلق وهرشيته قادردر (۲) ايله الله كه خلق ايتدي اولومي وديريلگي» هرايكى سى اونگ مخلوقيدر اولدورمك وديريلتمك اونگ الندهدر «تايينكه سيزى امتحان ايدكه سيزگ هانسگزر گوزل سگزر عمل جهنمه» هانسگزر سرعت ايدرسگزر طاعت وعبادته وهانسگزر عبادتدن گردنكشلق ايدرسگزر «والله تعالى غلبه ايدن وباغشلياندر (۳) ايله الله در كه خلق ايتدي يدي گوگلرى طبقه طبقه» بربرينگ اوستنده يالاينكه بربرينه مطابق وشبيه «مهربان اللهم خلق ايتدگنده بر تفاوت گورمزن» كه حكمت قاعده سيله بربرينگ آراسنده ضدليك اولا برى محكم وبرى غير محكم اولا يالاينكه برى اگري برى دوز «قايتار گوزگي» مكرر گوگه باخ صوگره دوباره باخ كه آيا گوگلرده «برشكاف و تفاوت گوررسن (۴) صوگره قايتار گوزگي ايكي دفعه باخ» گور برسستليك ويالاينكه برقصان گوررسن «گوزش سنگ طرفشا» مقصودنه يتشمكدن اوزاق حالده «قايدار اوحالده اوگوز يورولمشدر» باخوب دقت ايتمكدن (۵) «حقيقتده اشافه گوگه يولدوزلاردن اولان چراغلر ايله زينته ويرديك ويولدوزلارى شيطانلارى قووان ايتديك» كه ايتترلر گول طرفنه قالخوب ملائكه لرگ سسندن بعضى احوال اوگرلوب خلقه خبر ورسولر «واونلردن اوترى يانديران اودوگ عذابنى حاضر ايتديك (۶) واوكسلره كه اوزلرنگ اللهنه كافر اولديلر جهنمگ عذابى وارد وپس قايدا جاق ير در جهنم (۷) زماليكه جهنمه آتيلديلر اوندن قورخولى سس ايشيدرلر اوحالنده» كه قازاندا سواقاينيان كييمي «جهنم گناهكارى قاينادار (۸) ياخوندر كه جهنم غضبگ چو خلقندن پارچه پارچه اولا هروقت كه جهنمه برچوخ كفاردن آتيلار جهنمگ خزينه دارلرى اوللردن خبر آلا

جَهَنَّمَ وَبِشِّ الْمَصِيرِ (٧) اِذَا الْقَوَافِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهْقًا وَهِيَ تَفُورُ (٨) تَكَادُ تَمَيَّزُ
 مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا اَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا اَلَا يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ (٩) قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ
 فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ (١٠) وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ
 اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي اَصْحَابِ السَّعِيرِ (١١) فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِاَصْحَابِ السَّعِيرِ
 (١٢) اِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ كَبِيرٌ (١٣) وَاَسِرُّوا قَوْلَكُمْ
 اَوْ اَجْهَرُوا بِهٖ اِنَّهٗ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (١٤) اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ
 (١٥) هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهٖ وَاليهٖ التَّشُّورُ

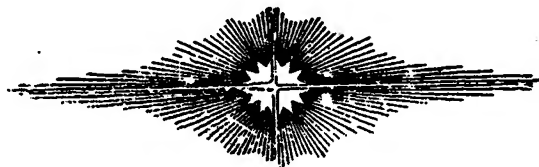
که آیا سیزه قورخوزان پیغمبر الله طرفندن گلمدی» که بواودایله سیزه قورخوزا
 ایدی (٩) «دیدیلر بلی بتحقیق بزه قورخوزان پیغمبر گلمدی بزاوولاری تکذیب
 ایتدیک و دیدیک که الله هیچ بر شیئی نازل ایتمیو بدیر» واونلارک سوزنی قبول
 ایتمدیک پس ملائکه لر اونلارا دیرلر که «دگلسکز سیز مگر بیوک گمراهلقد» که
 اوجهته مستحق سکز بیوک عذابه (١٠) «و دیدیلر اگر بیز ایشیدیدیک یا تمقل ایدیدیک»
 پیغمبر لر گتورن خبر لر «جهنم اصحابنگ زمره سندن اولماز ایدیک (١١) اقرار
 ایتدی لر اوز گناهلارینه» اووقده که اقرار ایتمگ نفی اولماز ایدی «پس الله اوزاق
 ایتدی» یا اوزاق ایتسوک نجات تا بمافدن «جهنمگ یولداشلارینی (١٢) اوکسلر که
 خلوتده اوز لرینگ آلهندن قورخارلر» معصیت ایتمکن یا اللهم گور میوب غائبانه
 اوندن قورخارلر «اونلار ایچون گناهلارندن باغشلاماق و بیوک اجر وار» آخرتده
 کریم شخصدن (١٣) «سوزکزی گزین ساخلیه سکز یا تشکار ایده سکز بدرستی که
 الله بیلندر سینه صاحب لرلی» منافق لردن بعضی سی پیغمبرگ دالنجه سوز دانشوب او بر سینه
 دیردیکه بوسوزی خلوت ساخلیوگ محمد ایشتمه سون الله هاموسنی پیغمبره خبر ویردی
 (١٤) «آیا خلق ایدن الله بیلمز» سینه نی خلق ایدن الله سینه ده اولان شیئی بیلر، بنده نی
 خلق ایدن اونگ عملنی بیلر «والله نازک گورن و خبردار در هر شیئه (١٥) الله
 ایه الله در که یری سیزه ذلیل و رام ایتدی» هر نه ایسته سکز یرده عمله گتورور سکز
 قازرا سکز اکسر سکز «برگ هر طرفنه گیدیک» یوللارینده یا داغلارنده «ویون یرده
 عمله گن روزی لردن واللهک طرفنه در خلقک قایتماقی و حشره جمع اولماقی»
 حس ایدن اوتری (١٦) «آیا سیز خاطر جمع اولدکز اوکسدن که گوگده در» اولگ
 سلطنتی و امرو نهی و تدبیری یا انکه او ملک لردن که اونلارک مسکنی گوگده در موکلدر

(۱۶) ءَامَنْتُمْ مِّنْ فِي السَّمَاءِ اَنْ يَّخْفِ بِكُمْ الْاَرْضُ فَادْهٰى تَمُورَ (۱۷) اَمْ اَمَنْتُمْ مِّنْ فِي السَّمَاءِ اَنْ يَّرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُوْنَ كَيْفَ نَذِيْر (۱۸) وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْر (۱۹) اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يَهْدِيْهُمْ اِلَّا الرَّحْمٰنُ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيْر (۲۰) اَمِنْ هَٰذَا الَّذِى هُوَ جَنَدٌ لَّكُمْ يَصْرَفُهُمْ مِنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ اِنْ الْكَافِرُوْنَ اِلَّا فِيْ غُرُوْرٍ (۲۱) اَمِنْ هَٰذَا الَّذِى يَرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ رَزْقَهٗ بَلْ لَّجَوُافِىْ عَوْرٍ وَنَفُوْرٍ (۲۲) اَمِنْ يَمْسِيْ مَكِيْبًا عَلٰى وَجْهِهِ اَهْدٰى اَمِنْ يَمْسٰى سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ (۲۳) قُلْ هُوَ الَّذِى اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْثِدَةَ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ

خلقه عذاب نازل ایتکه بوندن که «سیزی یره باتورا پساوزمان یراضطراب ایدر»
 تاینکه سیزی آبارا پیژ تکنه (۱۷) «یا اینکه سیز خاطر جمع اولدگر اوکسدن
 که گوگده در بوندن که سیزه بیل گونده ره» که باشکزه داش یاغدیرا «پس قیز بیلرسکزر
 او وقتده که منم قورخوز اقییم نیجه در (۱۸) مکه اهلندن قباق طائفه لر اوز بیغمبرلرنی
 تکذیب ایتدیلر نیجه اولدی اونلاره منم عذابم (۱۹) آبا گورمورلر وباخمورلار قوشلره
 که اونلارک باشلاری اوستنده صف چکوبلر» گاه قنادلرینی آچورلر «گاه جمع ایدرلر
 واوز طرفلرینه یغارلر اونلاری هواده ساخلاماز مگر الله» والله که اونلاری هواده
 ساخلوب قادرلر که گناهکارلاری یره داخل ایده «بدرستیکه اوهر شیئی گورلدر
 (۲۰) آبا کیمدر اوکسه اوسیزگ قوشونکزر اولا کومک ایده سیزه الله دن غیری»
 واللهک عذابنی سیزدن دفع ایده هانسی قدرث وقوت ایله بکام مصیت ایدیرسکزر «دگلدن
 کافرلر مگر مغرورلکده» شیطان اونلاری مغرور ایدوب که الله عذاب نازل ایتمه جکدر
 (۲۱) «اگر الله ویردیگی روزیسنی ساخلیه آبا کیم (بقدر) سیزه روزی ویرر بلکه
 مشرکلر لجاجت ایتدیلر سرکشلکده وحقدن لفرن وشیطانگ فریینی قبول ایتمکده
 (۲۲) آبا اوکسه یول گیدر او حالده که باشی اشافده یوزی اوسته» نه یولی گوررونه
 قباقنه گن کسی نه ساغنی و نه صولنی کنایه در کافرلردن که محض آتابا باسنک یولیه گیدور
 بیلیمور حقدن یانه بوصفده اولان کسی «هدایت اولمشرا قدر یا اوکسه» دوزدوروب
 قباقنی وهر طرفی گورر و«گیدر دوز یول ایله» کنایه در مؤمنلردن که یولگ دوزلگنی
 دلیل و حجت ایله بیلوب یول گیدر یا اینکه کافر قیامتده یوزی اوسته دوشوب سورونرلر
 (۲۳) «یا بیغمبرص دیگلان کفار الله ایله اللهدر که سیزی یوخدن وجوده گنوردی
 و سیزه قولا ق وگوزلر و قبلر خلق ایتدی» تاینکه ایشیده سکزر و گور سکزر و آتیه سکزر

(۲۴) قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (۲۵) وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ
 إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ (۲۶) قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ (۲۷) فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً
 سَبُّتُمْ وُجُوهَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ (۲۸) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن أَهْلَكْنِي
 اللَّهُ وَمِنْ مَعِيَ أَوْرَاحُنَا فَمَنْ يَجْبِرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (۲۹) قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ
 تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (۳۰) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَّعِينٍ

گر کرد بر نعمت لره چوخ شکر ایدہ سکر اما آر شکر ایدر سکر (۲۴) یا پیغمبر اونلاره
 دیگن الله ايله الله در که سیزی یرده خلق ایدوب دلیانگ هریرینه گوندردی و اونگ
 طرفنه محشور اولار سکر قیامت گوننده و عملگر مقابله سیزه جزا ویرر
 (۲۵) «دیرلر نه وقت اولاجا قدر بو وعده» خست و یامبعوث اولماق «اگر سیز دوغری
 دینلر سکر» که حقیقتده بو وعده لر عمله کلمودر (۲۶) «دیگن یا محمد حقیقتده بو وعده لرگ
 نوقت اولماق بیلمک الله یاننده درو بد رستیکه من آشکارا قورخوزانم» سیزی الله طرفندن
 عاصیلره عذاب اولماق ايله (۲۷) «زمانیکه عذاب گوردیلر که یا خون اولدی» و اونلاره
 عذاب نازل اولدی «کافر لرگ یوزلری پیس اولار» و غم و حسرتک چوخلغندن یوزلری
 قارالار «و دیلمش اولار اونلارا که بودر او عذابکه اونی طاب ایدر دگر» و اونگ
 نازل اولماقنه تله سیز دگر (۲۸) «دیگن آتاسیز گوره سکر که اگر الله تعالی هلاک ایدہ منی
 و او کسیکه منله واردر مؤمنلردن یا اینکه الله رحم ایدہ بزه» بزیم اجلمزی تاخیر ایدہ که سیز
 منم اولمگمی ایستور سکر نه قطع اولاجا قدر سیزه منم اولمگمدن اگر من اولسم «پس
 کیم سیزه امان ویرر دردناک عذابدن» که هر حالده نازل اولاجا قدر (۲۹) «دیگن
 یا پیغمبرص او کسیکه سیزی اونگ طرفنه چا غیر ورم اورحم ایدن التهدر بز اوگا ایمان
 گتوردیک و توکل ایتدیک پس سیز تیزلیک ايله ییلر سکر قیامت گوننده «که کیمدر او
 کس که آشکارا ضلالتده در (۳۰) دیگن یا پیغمبر اگر سیز گوره سکر که سیز سوگنر
 یا توبدر» قویورده و چشمه لرده برنوع قورویوب که بر قطره ده سوگمور «پس کیم
 سیزه گوارا سوگنور» آیا الله دن سوا برکس وارد که قادر اول سیزه سوظا هراتمگه

سورة القلم (۵۲) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ (۲) مَا أَنتَ بِمَعْنُونِ (۳) وَإِنَّكَ لَأَجْرٌ غَيْرُ مَنُونٍ (۴) وَأَنْتَ لَعَلَى خَلْقٍ عَظِيمٍ (۵) فَسَبِّحْ وَبِهِصِرُونَ (۶) بِإِيكُمُ الْمَقْتُونِ (۷) إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ (۸) وَلَا تَطِعِ الْمَكْذِبِينَ (۹) وَدَوَّالْتُهُمْ قِيدُ مَنُونٍ (۱۰) وَلَا تَطِعْ كُلَّ خَلَّافٍ مَّهِينٍ (۱۱) هَازِمٌ مِّثَاءٍ نَبِيمٍ (۱۲) مَنَاعٍ لِلْخَبِيرِ مَقْدَاتِيمٍ (۱۳) عَتَلٌ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ (۱۴) أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَنَبِينٍ (۱۵) إِذِ انْتَفَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا

(۱) «آنداولسوگ دواته و قلمه و اولنلرایله یازیلان سوزلره» یانوردن اولان لوحه که وحی اولنده ثبت اولار یا اونهرلره که بهشتده جاری اولار یا او قلمه که اونیله وحی یازیلار (۲) «سن اوز اللهگک نعمتنه دیوانه دگلسن» یالینکه سن دیوانه دگلسن شکر و حمد اولسون الله (۳) «سنگ ایچون منت قویوله یان اجر وار» الله طرفندن پیغمبرلیک یوگنی گوتورمکه کریم کیمسه ویردیگی احسانه منت قویماز (۴) «وبدرستیکه سن هرآینه بیوک خلق ایله سن» حقه صبر ایدن، بذل و بخشگ و سعتلو و حکمه موافق تدبیر ایدن و صلاح، رفق و مدارایله رفتار ایدن و جمیع گوزل صفت لری جمع ایدنسن (۵) «پس تیزلیک ایله سن گوررسن و گوررلر» اوکسلرکه سنی دیوانه حساب ایدرلر (۶) «سیرگ هانکیز دیوانه سگز» دیوانه لیک سنده در یا اوکسلرده درکه سنی و سوزگی ترک ایدوب شیطانی و اونگ و سوسه سنی قبول ایدوب در (۷) «سنگ اللهگ چوخ بیلندر اوکسیکه گمراه اولوبدر اونگ یولندن و الله بیلندر هدایت اولمشلاری». ایلکه قریشر گوردیلر که حضرت پیغمبر ص علی ؑ می هامودن مقدم دوتوب اوگا تعظیم ایدر دبدیلر محمد علی نگ حقنده دیوانه اولوبدر بو آیه نازل اولدی و بیوردی که سن علی نی مقدم دوتماق اونگ ایمانی جهتنه در و الله تعالی عالمدر اونگ ایمانه (۷) «پس اطاعت ایتمه یا پیغمبر اوکسلره که تکذیب ایدلندر» سنگ نبوتکی و انلارگ التماسنی قبول ایتمه (۹) «بو کفارلر دوست دوتارلار اگر سن اونلاره یوموشاقلق ایده سن» و اونلارگ دیننی پسندایده سن «پس اونلارده یوموشاق اولارلار» سنلر رفتار ایتمکده (۱۰) «و اطاعت ایتمه یا محمد جمیع چوخ آندایچن و ذلیل کسلره» که باطل

قَالَ اسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (۱۶) سَنَسْمَعُ عَلَى الْخُرْطُومِ (۱۷) إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذَا قَسَمُوا الْيَمِينَ مِنْهُمْ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ (۱۸) وَلَا يَسْتَنُونَ (۱۹) فَطَافَ عَلَيْهِمُ طَائِفٌ مِنْ رَبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ (۲۰) فَأَصْبَحَتْ كَالصَّبِيِّ (۲۱) فَتَنَادُوا مُصْبِحِينَ (۲۲) إِنَّا نَعْدُو عَلَى حُرْثِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَارِمِينَ (۲۳) فَأَنطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ (۲۴) إِنَّا لَا يَدْخُلْنَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مُسْكِينٌ (۲۵) وَغَدَا عَلَى حَرْدٍ قَادِرِينَ (۲۶) فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ (۲۷) بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ

یره قسم یاد ایدر لر. یونچه آیه مکهلو و اید این مفیره نگ حقنده نازل اولوب ((۱۱)) «چوخ غیبت ایدن چوخ یول گیدن در سخن چن لیک ایل» خلقک آراسنه فساد سالار (۱۲) «چوخ منع ایدندر خیری» اوزگه یتشکدن بخلی سینه «حقدن تجاوز ایدن و گناه کار در» (۱۳) ار آدم بد خاصیت در خیری منع ایدندن و گناه کار اولان دن سوگره و حرامزاده در» (۱۴) اوگا اطاعت ایتمه اوجهته که «مال و اولاد صاحبی در» و بوجهته بزیم نعمتمزه شکر مقابلنده کفران نعمت ایدیر (۱۵) «ایلکه اوگا بزیم آیتلریمز اوخونا دیر لر بو آیتلر کهنه و گیجهش آدم لرگ بیمعنی حکایتلریدر (۱۶) تیز لیک ایل و اولارگ بور و اولارینی نشانه نندیر هر یک. داغ قویماقله یا اسلام غالب اولمه گوره او آدم ذلیل اولار یاقیات گولنده اونیله معلوم اولار اولارگ اهل جهنم اولماقلاری (۱۷) «بدرستیکه بز امتحان ایتدیک اولار ی. عبارتدر اهل مکدن آجلق و قحط لیک ایل» «نیجه که امتحان ایتدیک بستان صاحب لینی» که حروان قریه سنده و ارایدی که او قریه ایله صنعا آراسنده اون ایکی گونلک مسافه وار اوبستانگ صاحبی کفایه قدری اوباغک میوه سندن گوتوروب باقیسنی تصدق ایدردی ایلکه باغ صاحبی وفات ایتدی اولادی دیدیلر که بزیم اهل و عیالمر چوخدر آجق اوزیمیزه کفایت ایدر «اوزمانکه آندایچیدیلر» اوز آرارلینده که «اوباغک میوه سنی صبح تیزدن جمع ایدلر» فقیر لر گلدن قباق (۱۸) «واستثنا اتمیوب انشا الله دیدیلر (۱۹) سزگ اللهک طرفندن برنفر دولانان عذاب دولانوب اولر یوخوده یا تان و قنده باغه نازل اولوب میوه لرگ هاموسنی تلف ایتدی (۲۰) اوباغ قرانلق گیجه کیمی اولدی» گویا هرگز میوه سی یوخیدی (۲۱) «چاغر دیلر بربرینی صباح ایدن حالده» و بربرینه دیدیلر (۲۲) «که صبح وقتی ایودن چوله چیخوگ و باغچیبه گیدیگ اگر میوه لری قطع ایدنسگر (۲۳) پس اولار گیتدیلر باغ طرفنه و اولار آهسته (یا واش) گیدردیلر» یا اینکه بربری ایله مصلحت و مشورت ایدردیلر (۲۴) «که البته سیزگ یانگزه گرک بوگون مسکین و فقیر گلیمه (۲۵) و صباح وقتی گیتدیلر فقیری منع ایتمک قصدی ایله او حالنده که (اولارگ گمانته گوره) قادر ایدیلر» فقیر لری

(۲۸) قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمَ أَقْلَ لَكُمْ لَوْلَا تَسْبَحُونَ (۲۹) قَالُوا سَبَّحْنَا رَبَّنَا أَتَاكُنَّا ظَالِمِينَ
 (۳۰) فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ (۳۱) قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ (۳۲) عَنَى
 رَبَّنَا أَن يَرْيَدَ لَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ (۳۳) كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَلِلْعَذَابِ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (۳۴) إِنَّ الْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ (۳۵) أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ
 (۳۶) مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ (۳۷) أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ (۳۸) إِنْ لَكُمْ فِيهِ لَمَّا
 تَخِيرُونَ (۳۹) أَمْ لَكُمْ إِيْمَانٌ عَلَيْنَا بِالْعِلَّةِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ إِنْ لَكُمْ لَمَّا تَحْكُمُونَ (۴۰) سَلَامٌ يَوْمَئِذٍ

دفع اینک (۲۶) «ای که اوباعچه نی گوردیلر» که هاموسی فانی اولوبدر «دیدیلر
 بدرستیکه» بزره آینه یول ایتورمشلرک «بوزیم باغمز دگلدر و باغمز باشقه یرده در که
 گرک قایدوب دوزبول ایله گیسوب اوز باغمزه یتشک صوگره بعضی قرینه لر ایله
 بیلدیلر که اوز باغلاریدر دیدیلر (۲۷) «بنکه بزنا امیدلرک» که باغمزک میوه سندن
 الیمز چیخوب فقرانک حقنی ویرمه مک جهته (۲۷) «اوقرداشلارک یاخشی راقی
 وعاقلی دیدی آیامن سیزه دیدیم که نیه تسبیح اندورسکز» خداوند عالمه واولنگ
 امرینه تابع اولمورسکز وواجبی حق ویرمسکز (۲۹) «اونلار دیدیلر پاک و منزه در
 بزیم النهمز بدرستیکه بزظالملر ایدیک» مسکین و فقیرلری ناامید ایتدیک الله هرگز
 ظلم ایتمز بزیم عملمز باعث اولدی بزیم ناامیدلگمزه (۳۰) «پس یوز دوندردی
 اوللارک بعضی سی بعضی سنی مذمت ایدردیلر» ایتدیکلری عملده (۳۱) «دیدیلر وای
 اولسون بزه بزطغیان ایدنلر ایدیک (۳۲) امیدوار که بزیم اللهمز بزه واندن یخشی سنی
 عوض ویره» اگر بز توبه ایدوب الله طرفه قایتساق «بدرستیکه بز الله طرفه رغبت
 ایدنلرک (۳۳) بیلدر عذاب» دنیاده عاصی لره «وهرآینه آخرت عذابی بیولراقدر
 اگر بیلدر (۳۴) بدرستیکه پرهیزکارلر ایچون اوللارک اللهمک یاننده نعمت لوبه شلر
 وار که اونی اختیار ایدرلر دنیا بهشته (۳۵) «آیا بز مسلمانلاری گناهکارلر کیمی ایدم ریک»
 جزا و ثوابده زیرا که مشرکلر دیردیلر اگر محمدص دین قیامت و جزا حق ایه
 بزیم حالمز قیامتده مؤمنلردن گوزل اولار الله تعالی اوللارک قولنگ رنده بیورور
 (۳۶) «نه اولوبدر سیزه نیجه حکم ایدیرسکز» هرگز مسلمانلار سیز کیمی اولمازلار
 قیامتده (۳۷) «آیا سیزک کتابکزوار که اولده درس اوخویورسکز» واندن یقین ایدیرسکز
 که سیزک حالکزر مسلمانلاردن گوزل اولاجا قدر (۳۸) «یا اینکه او کتابده یازیلوبدر که
 هر شیئی اختیار ایتسکز سیزدن اوتری موجوددر (۳۹) «یا اینکه سیزک ایچون عهدو
 میثاقلر وار» بزه عهدنامه باغلیوبسکز» که قیامتدیک برهم اولمیه و او عهدنامه ده گویا

بِذَلِكَ زَعِيمٌ (٣٩) اَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَاْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ اِنْ كَانُوا صادقِينَ (٤٠) يَوْمَ يَكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ اِلَى السَّجْدِ فَلَا يَسْتَطِيعُوْنَ (٤١) خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذُلًّا وَقَدْ كَانُوا يَدْعُوْنَ اِلَى السَّجْدِ وَهُمْ سَالِمُوْنَ (٤٢) فَذَرْنِي وَمَنْ يَكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ (٤٣) وَاَمَّا لَهُمْ اِنْ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ (٤٤) اَمْ تَسْتَلْهُمْ اَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَّغْرَمٍ مَّثْقُلُوْنَ (٤٥) اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُوْنَ (٤٦) فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ تَصَاحِبَ الْحَوْتَ اِذَا نَادَى وَهُوَ مَكْظُوْمٌ (٤٧) لَوْلَا اَنْ تَذَارَكَ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبَذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُوْمٌ

يازيلویدر که هر نه حکم ایتسه گز گز سیزه یتشه .
 ٣٠. سؤال ایت اولنردن که اونلارگ هانسی بوگا ضامندر که آخرتده مسلمانلره یتشن خیردن اونلره دخی یتشه جکدر ٣١) «یا اینکه او نلرگ شریک نری واردر گتورسونلر اوشریکاری اگر دوغری دیورلر ایشه» که اوشریکلر اونلرگ فریادلرینه یتشه جکدر ٣٢) «اوگونده که اباسلر ساقدن آچیلار» جمیع مخلوقات قیامتده عریان اولار یا اینکه کنایه در روح دیزه یتشمکنن که قورخو وشدلر ظاهر اولار قینمتده ویا جان ویرن وقتده «واولر سجده ایتمه چاغیریلارلر» و نمازه کنایه در مذمتدن یا اینکه اولوم وقعی تکلیف اولونارلر الله سجده ایتمه «اما اولرلر باچارملر» یردن حرکت ایتمه قادر اولماقه گوره ٣٣) «اونلرگ گوزلرینی ذلیل لیک دوتدیقی حالده اوزلرینی ده ذلیل لیک دوتار» ندامت وحسرت جهتنه «و حالانکه اولنر دنیاده سلامت اولان حالده سجده چاغیریلارلر» اووقت سجده اتمدیلر بوآیه شاملدر اوکسلره که نمازه دعوت اولونا اما گامیه ٣٤) «پس ترک ایت منی و اوکسی که تکذیب ایدر بوسوزی» و قرآنی و آنلارگ فکرنی چکه اونلارگ عهده سندن تیز کله رم «تیزدر که اونلاری اخذ ایدرم عذابله اویردن که اونلار بلملر ٥) واوزون ایدرم اونلارگ مهلتنی» تیز عذاب گوندرمرم اوکس عجله ایدر که فرصتگ فوتندن قورخه «منم عذابم هرآینه شدتلور ٣٦) آباسن اونلاردن مزد ایستورسن پیغمبرلقگا که بو غرامتی ویرمکن اونلار آغراشوبلر ٣٧) یا اینکه اونلارگ یاننده عام غیب وار» دیدکلرنگ دوغریلقنی ییلورلر «واو علمی یازورلر» واولدلرینه ارث قویوبلار اوارث بونلارا یتشوب ٣٨) «پس صبرایت اللهگ حکمنه و بالقی صاحبی گیمی اولما» یونس پیغمبر گیمی که تلسدی قومنه عذاب نازل اولمقه والله اذن ویرمهش قومگ ایچندن فرار ایتدی و بالقی آخرده اونی قارنده ساخلادی «اوزمان چاغردی اللهی اوحالتمده که محبوس ایدی» بالقت قارنده یا اینکه شدت غمدن غضبک ایدی ٣٩) «اگر اللهنگ طرفندن

(۵۰) فَاجْتَبِيْهِ رَبِّهِ فَعَمِلَهُ مِنَ الصَّالِحِيْنَ (۵۱) وَاِنْ يَّكَادُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَيُزْلِقُوْكَ بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُوْلُوْنَ اِنَّهٗ لَمَجْنُوْنٌ (۵۲) وَاَمْهَوِ الْاَذْكَرُ لِلْعَالَمِيْنَ

اولان نعمت و رحمت اوئی تا پاماسیدی» که اونگ دعاسنی قبول ایدوب بالقگ قارندن دیری خارج ایتدی «هرآینه آتیلاردی آب و علفدن خالی صحرایه او حالده که مذمت و ملامت اولونمشیدی (۵۰) پس اونگ الاهی اوئی پیغمبرلکه اختیار ایدوب و اوئی صالحردن ایتدی (۵۱) ایلکه کافرلر قرانی ایشیدیلر یا خون در که سنی کوزلریله اولورده لر» گوزدکمک حق اولمه بویآه آشکارا دلالت ایدر گوزدن صدمه یتشر انسانه نه که قلیجدن. مشرک دخی ایستیوردیلر که حضرة چشم زخم اورسونلار و بویله بیله که پیغمبر ص کمال عقل و شعورایله قرآنی اوخویوردی «دیوردیلر بدرستیکه محمد ص دیوانه در (۵۲) و دگلدر قرآن مگر اینکه نصیحت و یا شرافت در عالم لرگ اهلانه» اگر اوندن موعظه قبول ایدوب ایمانه گله لر دنیا اهلنه آقالتی ایدر لر

سورة الحاقه (۵۲) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حزب

(۱) الْحَاقَّةُ (۲) مَا الْحَاقَّةُ (۳) وَمَا اَدْرٰیكَ مَا الْحَاقَّةُ (۴) كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ وَاعَادُ بِالْقَارِعَةِ (۵) فَاَمَّا ثَمُوْدُ فَاهْلٰكُوْا بِالطَّاغِيَةِ (۶) وَاَمَّا عَادُ فَاهْلٰكُوْا بِرِيْحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ (۷) سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ اَيَّامٍ حُسُوْمًا فَتَرٰى الْقَوْمَ فِيْهَا صَرْعٰى كَانِهِمْ اَعْجَازًا نَّخْلًا خَآوِيَةً

(۱) قیامت گونگ برآدی حاقه در یعنی اوگونگ واقع اولماقی حق و ثابت در (۲) نه شیئی در اوساعت (۳) اوساعتگ حقیقتنی سگایم ییلدیردی» سن اوئی بیلمزایدیگ اگر الله ییلدیرمییدی (۴) تکذیب ایتدی ثمود و عاد قوملری باشه دوگونلر گونی» قیامت گونتی اوگونده اونلارگ باشلارنه دوگرلر (۵) «اما ثمود قومی هلاک اولدیلر طغیان اتمکلی سبینه» یاطغیان ایدن صیحه واسطه سیله (۶) «واما عاد قومی هلاک اولدیلر تند ییل ایلله که حددن زیاده ایدی» (۷) الله تعالی اونلاره یدی گجه و سکر گون پی درپی» و متصل ییلی مسخر ایتدی» بردعجوز گونارینده که قیشک آخرمچی هفته سیدر «پس سن گورورسن اوطائفه نی اومدنده اولی دوشمش حالده گویا که اونلار چورومش خرما آقا جنگ ریشه لریدر (۸) آیانسن گورورسن اونلاردن هیچ یرده قالان» یعنی بر احد ساغ قالما دی (۹) «فرعون و اوندن قباقی قوملر

- (٨) قَهْلَ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ (٩) وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمِنْ قَبْلِهِ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ بِالْخَاطِئَةِ
 (١٠) فَمَصَّارُ سُولِ رِبِّهِمْ فَاخَذَهُمْ أَخْذَةً رَابِيَةً (١١) اِنَّا لَمَاطِفِي الْمَاءِ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْبَارِيَةِ
 (١٢) لِنَجْعَلَنَّ لَكُمْ تَذَكُّرًا وَتَعِيَهَا اُذُنٌ وَاَعْيَةٌ (١٣) فَاذْأَنفِخْ فِي الصُّورِ فَفُخَّتْ وَاحِدَةٌ
 (١٤) وَحَمَلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً (١٥) فَيَوْمَ شُذِّقَتِ الْوُاقِعَةُ
 (١٦) وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَ شُذِّوَاهِيَّةٌ (١٧) وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ
 فَوْقَهُمْ يَوْمَ ثَمَانِيَةِ (١٨) يَوْمٍ مُشْتَرِضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ (١٩) فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ
 بِمِيزَانٍ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ أَقْرَبُ أَكْتَابِيَةِ (٢٠) اِنِّي ظَنَنْتُ اَنِّي مَلَأْتُ حِسَابِيَةِ (٢١) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ
 رَاضِيَةٍ (٢٢) فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ (٢٣) قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ (٢٤) كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَلْفَضْتُمْ

و فريله صاحبلى (لوط قومى) خطاىله گلدیلر «دنياده هر برى برنوع شرك
 و معصيت عمله گتوردیلر (١٠) «و معصيت ايتديلر اوز لرنگ اللهنك پيغمبرينه»
 و اولارگ بيوردىقلارنى عمله گتورمديلر «الله اولارى چوخ شدلو عذاب اتمك ايله
 اخذ ايتدى او جمله دن نوح قومى ايلكه معصيتى جددن زياده ايتديلر (١١) ايلكه
 سوطيان ايتدى «گوكدن توگولوب يردن چيخدى «بز سيزى گميه گوتوردوكه
 يعنى سيزگ بابالارغزى (١٢) «تالينكه بو عملمى سيزه يادداشت ايدگ» لوحك
 قومنگ بعضى سنى غرق و بعضى سنى خلاص اتمكدن كه سيزه عبرت اولو والهنك
 قدرتنى گوره سگزر «واو نصيحتى يادينده ساخلار ساخليان قولاقلار» تفسير طرفين ده
 مرقومدر كه بو آيه حضرت على ع ك حقه نازل اولوبدر (١٣) «ايلكه صوره اولمچى
 دفعه اوفوروله (١٤) وير و داغلار اوز يرلرندن گوتورله و بربرينه بردفعه ليك ده
 اورولا» و هاموسى ذره صورتنده اولو (١٥) «پس بوگونه قيامت واقعسى واقع
 اولار (١٦) و گوگلر ياريلار پس گوگلر بوگونه سست» و خلقه تربيت ويرن قوهسى
 ضعيف «اولار (١٧) و ملك لر گوگك اطرافنده اولار لر» منتظر حالتده اللهنك امرنه
 اهل بهشتى بهشته و اهل جهنمى جهنمه آپارمقدن اوترى «سنگ اللهنك عرشى
 قيامت گونده سكر صنف ملك گوتورر (١٨) اى مخلوقات سيز اوگونه الله حضورنه
 حاضر اولارسگزر هيچ گزليين عملگزر الله مخفى قالماز (١٩) اما او كسكه اونك
 نامه عملى ساغانه ويريله او آدم دوست آشنالرينه دير كه آلوگ منم كاغذيمى و اوخويوگ
 منم كتابيمى (٢٠) من دنياده يقين ايتمشديمكه اوز حسابيمه آخرتده يتشه جكم
 (٢١) او كسكه نامه عملى ساغانه ويريلوب شادلقده و راضى لقدمدر» اوگا يتشن مزددن

فِي الْيَوْمِ الْخَالِيَةِ (۲۵) وَأَمَّا مَنْ أَوَّلَى كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أَوْتَ كِتَابِيَةَ (۲۶) وَلَمْ
أَدْرِ مَا حِسَابِيَةَ (۲۷) يَالَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ (۲۸) مَا أغْنِي عَنِّي مَالِي (۲۹) هَلَكْتُ عَنِّي سُلْطَانِيَةَ
(۳۰) خَذُوهُ وَفَعْلُوهُ (۳۱) ثُمَّ اجْحَبْهُم صُلُوهُ (۳۲) ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا
فَأَسْكُوهُ (۳۳) إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ (۳۴) وَلَا يَحْضُرُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ
(۳۵) فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هِمٌّ مَخْجِمٌ (۳۶) وَلَا طَعَامُ الْأَمْنِ غَسْلِينَ (۳۷) لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِؤُونَ
(۳۸) فَلَا أَقْسِمُ بِمَا تُبْصَرُونَ (۳۹) وَمَا لَا تُبْصَرُونَ (۴۰) إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ (۴۱) وَمَا
هُوَ إِلَّا قَوْلُ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ (۴۲) وَلَا يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ (۴۳) تَنْزِيلُ

(۲۲) «اوجا بنا اولمش بهشته در (۲۳) اونگ میوه لری یاخونده اوکسه هروقت
ایستیه النی اوزاتمامش آلا بئر اولار ارا دیرلر که (۲۴) «بیوگ وایچون بهشته گوارا
اولان حالده او عملگ مقابله ده که سیز قباجه گولدر دگر یعنی دنیاده (۲۵) واما
اوکسکه اونگ نامه اعمالی صول الله ویريله اوکس دیر کاش بکا ویریلیمیدی منم
کتابم و نامه اعمالیم (۲۶) ومن بلمیدیم که منم حساییم ندر (۲۷) کاش منم دنیاده
اولویم حکم ایسن اولایدی» و قطع ایدیدی منم دیرلکیمی که هرگز دیرلیمه مش
اولایدیم و بوگونگی گور میدیم (۲۸) «منم مالم مندن دفع اتمدی» اللهم عذابنی
(۲۹) منم تسلطیم» و اوقدرت و وقت و امر و نهی که دنیاده ایدردیم «مندن یوخ اولدی»
الله طرفندن خطاب یتشر جهنم مالک لرینه (۳۰) «دوتوگ اونوی وزنجره چکوگ»
اللرنی وایاقلارنی بویونلارنه باغلیوگ (۳۱) «صوگره اونلاری جهنمه داخل ایدیگ
(۳۲) صوگره اوزنجیرده که اولگ اوزونلقی یتمش ذراعدر اونوی پیچیده ایدیگ»
چول طرفدن یا ایچ طرفدن آغزندن داخل ایدوب دیرندن چخار (۳۳) «اوسبیه که
او عاصی دنیاده الله اینانموردی (۳۴) و خلقی تحریص و ترغیب اتموردی مسکینه
طعام ویرمه» زگوئی و واجبی حقاری ادا اتموردی (۳۵) «اوگا بوگونه قوم و دوست
یوخدر» که اوگا نفع یتوره (۳۶) «وله طعام مگر جهنم اهلنگ چرکی (۳۷) اونوی
ییمز مگر خطا ایدلر» و کناه کارلر (۳۸) «بیله دگلدر» که سیز خیال ایدرسکز «من آلد
ایچورم اوزاده که سیز گورورسکز (۲۹) و اوزاده که سیز گورده ورسکز» یعنی جمیع
عالمده اولانلر (جواب قسم) (۴۰) «بوقرآن هرآینه کریم اولان پیغمبرگ سوزیدر» یا اینکه
جبرئیلگ واسطه سیله الله طرفندن گولدریلن سوزدر (۴۱) «بوقرآن شاعر سوزی
دگلدر بلکه الله گلامیدر بونیه بیله آزادم ایمان گتورورسکز (۴۲) وقرآن کاهن سوزی

مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (٣٤) وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَايِلِ (٣٥) لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ (٣٦) ثُمَّ لَقَطْنَا مِنْهُ الْتَوْبَةَ (٣٧) فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ (٣٨) وَإِنَّ لَتَذَكُّرَةً لِلْمُتَّقِينَ (٣٩) وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ (٤٠) وَإِنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (٤١) وَإِنَّ لِحَقِّ الْيَقِينِ (٥٢) فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

دکدر آز نصیحت قبول ایدرسر (٣٣) عالمرو تربیت ویرن الله طرفندن
 گوندهریلوب (٣٤) واگر پیغمبر اوز طرفندن بعض سوزلردیبوسبتنی یزه ویرسه
 (٣٥) هرآینه بز اونگ ساغ طرفنی کمال قوت ایله دوتوب قطع ایدهریک
 (٥٦) سوگره هرآینه بز کهروک اونگ بوینتگ دمارنی «کنایه در هلاک ایتمکدن
 (٣٧) «بوخدر سیزدن براحدکه الهی اوندن منع ایدهر» وقویمیه لر اونی هلاک اتمکه
 (٣٨) «وقرآن هرآینه یاداورلیک ایدندر پرهیزکارلره (٣٩) بز هرآینه بیلوروک بولیکه
 سیزدن تکذیب ایدنلر وار قرآنی (٤٠) حقیقته بوقرآن هرآینه حسرت در کافرلره»
 قیامت گولنده اونلر حسرت ایدهر جکله که نه سیه اوکا عمل اتمدیک (٤١) «حقیقته قرآن
 دوغری ویقین در» که الله طرفندندر (٥٢) پس تسبیح ایت یا پیغمبر بیوک اولان
 اللهگ آدیله» واولی پاک بیل جمیع نقصاندن

سورة المعارج (٣٤) آیه در مکده نازل ولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) سَأَلْتُ سَائِلَ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ (٢) لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ (٣) مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ (٤) تَجْرَعُ الْمَلَكُوتَ وَالرُّوحَ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ (٥) فَاصْبِرْ صَبْرًا

(١) «سؤال ایقندی سؤال ایدن او عذابی که واقع اولاندر» خبر آدیله که سن دیدیگ
 عذاب نه وقت وکیمه واقع اولمالیدر (٢) «او عذاب واقع اولاجقدر کافرلره
 اونی دفع ایدن اولماز (٣) او عذاب درجه لر صاحبی الله طرفندندر» اودرجه لر
 ویره جکدر قیامته انبیا واولیایه یا اینکه عذابی ایستین نضر بن حرث ایدی نهجه که
 انفال سوره سنک ٣٢ مجی آیه سنده ذکر اولدی دیدی اگر بوقرآن حق ایه الله منم
 باهمه داش سالوگ بعض تفسیرلره گوره وقتیکه الله امری ایله حضرت پیغمبر
 حضرت علی نی خلیفه ایقندی همین شخص حضرتگ یانه گلوب دیدی یا محمد بزه

جِبَالًا ۶) اِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعْدَ ۷) وَتَرِيَهُ قَرِيْبًا ۸) يَوْمَ تَكُوْنُ السَّمَاءُ كَالْهَمَلِ ۹) وَتَكُوْنُ
 الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۱۰) وَلَا يَسْئَلُ حَمِيْمٌ حَمِيْمًا ۱۱) يَبْصُرُوْنَهُمْ يَوْمَ الْمَجْرِمِ لَوْ يَشَاءُ مِنْ
 عَذَابٍ يَوْمَ يُنْذِرُ بَيْنِهِ ۱۲) وَصَاحِبَتُهُ وَاَخِيهِ ۱۳) وَفَصْلَتَهُ الَّتِي تُؤَيِّهِ ۱۴) وَمَنْ فِي الْاَرْضِ
 جَمِيْعًا يَنْجِيهِ ۱۵) كَلَّا اِنَّهَا لَظِي ۱۶) نَزَاعًا لِّلشَّوْىِ ۱۷) تَدْعُوْا مَنْ اَدْبُرَتْ وَتَوَلَّى
 ۱۸) وَجَمَعَ قَاوَعِي ۱۹) اِنَّ الْاِنْسَانَ خَلِقَ هَلُوْعًا ۲۰) اِذَا مَسَّ الشَّرْجُ جُزُوْعًا ۲۱) وَاِذَا

امر ايتديك اللهك برلكنه وسنگ نبوتكا اقرار ايتدك اوروج دوتاق نماز قيقاق
 هاموسنى قبول ايتديك بوكا دخى راضى اولماديك على لى بزه بيوك ايدوب (من
 كنت مولاه فعلى مولاه) ديديك حضرت بيوردى بوامرى من اوز طرفمدن اتمهشم
 بلكه الله طرفندن در حارث ديدى اگر الله طرفندن ايسه اللهمن باشمه داش سالسوك
 ۳) «ملائكه وروح كه عبارتدر جبرئيلدن الله طرفنه عروج ايدر اوگونه كه اونگ
 قدرى الى مين ثيلدر» دنيا ثيلرلدن ۵) «پس صبرايت» يامحمد اونلارگ تكذيبته
 «گوزل صبرايمك ۶) اونلار قيامتى اوزاق گوررلر و بز قيامتى ياخون گورهرريك»
 اگر قيامتك وقوعه اعتقادلرى اولسه قيامتى ياخون حساب ايدرديلر ۸) «اوگونه
 كه گوك ارينمش گوموش گيمى اولار ۹) وداغلار يون گيمى» يارلكلنمش يون گيمى
 ۱۰) «وسؤل اولونماز بردوست بردوستدن» هرکس اوز شغلته مشغول اولمقه گوره
 ويا اينكه هيچكس هيچكسدن خواهش اتمز كه اونگ كناهندن گوتوره ۱۱) نه اينكه
 قوملر بربرينى گورمهك جهنمه احوال لرنى خبر آمازلر بلكه «بربرينى گوررلر»
 اما هرکس اوزينه مشغول اولار بردسته بهشت طرفنه گيدر وبردسته جهنم طرفنه
 «كناه كار شخص آرزو ايدر كه كاش بوگونكى گونگ عذابندن» اوزى سلامت قالب
 عوضنه بو آدملى «فناويره: اوز اولادنى» كه آتا و آنالارندن اونلارى مقدم دوتارديلر
 ۱۲) «وعورتلرينى» كه دنيا ده اوليله اسلى نهايت مرتبه ده ايدي «وقرداشنى
 ۱۳) واوز قوملرينى» كه اونلاره برويرديلر «وپناه اولارديلر شدت وقتنده ۱۴) «وير
 يوزينده اولان آدملرگ هاموسنى، صوگره الله، اونلاره نجات ويريدى ۱۵) بيله دگلدر كه
 اونلار گمان ايدرلر بدرستيكه اوجهنم» خالص توسدى دن عمله گلن «زبان و شعله در
 ۱۶) چوخ قوپارداندر» بدنك دريسنى واتنى «بريان ايتمك ايجون» انسانگ بدتنده
 اتدن، درى دن ودماردن هيچ شيشى «الماز مگر اينكه هاموسنى يالديرار ۱۷) «او اود
 چكر اوز طرفنه هر كيكه حقه دال چوگوروب واعراض ايدوب ۱۸) واوكسيكه جمع ايدوب»
 دنيا ده مال و دولتى «وقاب ايجنده ساخليوب» وواجبى حلقرينى ويرميوب ۱۹) «انسان

مَسَّ الْخَيْرِ مَرَّةً (٢٢) الْإِلَّاهِ الْمَصْلِينَ (٢٣) الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ (٢٤) وَالَّذِينَ فِي
أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ (٢٥) لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ (٢٦) وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّنَاتِ الدِّينِ
(٢٧) وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ (٢٨) إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ (٢٩) وَالَّذِينَ
هُمْ أَفْرَوْجُهُمْ حَافِظُونَ (٣٠) الْأَعْلَىٰ أَرْوَاجِهِمْ أَوْ مَالِكٌ أَيْمَانُهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ
(٣١) فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ (٣٢) وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَائِهِمْ وَعَهْدِهِمْ
رَاعُونَ (٣٣) وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ دَائِمُونَ (٣٤) وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ
(٣٥) أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ (٣٦) فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قَبْلَكَ مَسْطُوعِينَ (٣٧) عَنِ الْيَمِينِ

چوخ حریص خلق اولوبدر» پول جمع ایتمگه یا اینکه هلو عی الله اوزی تفسیر ایدوب
بیورور (٢٠) «ایلکه او گایسلیک یتشه» فقر و قحطلیک کیمی «جزع ایدر (٢) ایلکه
او گایسلیک منع ایدر» مستحقه و یرمکن (٢٢) «مگر نماز قیلا نلار (٢٣) که نماز لرینده مداومت
ایدنلردر» هرگز ترک ایتمز لر (٢٤) «واوکسلر که اونلار گ ماللرینده معلوم و معین
حق واردر (٢٥) سؤال ایدن ایدن فقیره و سؤال ایتمین فقیره» عبارتدر زکوة واجبه دن
(٢٦) «واوکسلر که قیامت گونه اینا نلر» که بیشک واقع اولاجا قدر (٢٧) «واوکسلر که
اوز لر لنگ اللهنگ عذابندن قورخانلاردر» که اونلار گ عبادت لری قبول اولمیوب
معصیتلری جهته جهنمه داخل اولالار حقیقتده مؤمن گ رگ بوبله اولا (٢٨) «بدرستی که
اونلار گ اللهنگ عذابی خاطر جمع اولمش دگلدر» هیچکس خاطر جمع اولا بیلمز
اللهنگ عذابندن (٢٩) «واوکسلر که اوز هر جلرینی حفظ ایدر لر» نامحرملر ایلله
یاخوللق ایتمکن (٣٠) «مگر اوز عورتلرینه یا او کثیر لر که اونلار گ الری مالک اولوب»
ساتون آماق ایلله «اونلار مذمت اولونمازلر» او عورتلر ایلله یاخون اولمه (٣١) «پس
هرکسه بو ذکر اولاندن تجاوز ایده پس او طائفه حددن تجاوز ایدنلردر (٣٢) و او
کسلر که اوز امانت لرینه و عهد لرینه مراعات ایدنلردر» وصیت و امانت و حکومتده هرگز
خیانت ایتمز لر (٣٣) «واوکسلر که اوز شهادت لرنی اقامه ایدر لر» سؤال اولونان
وقتده انکار ایتمیوب ادا ایدر لر (٣٤) «واوکسلر که نماز لرنی ساخیلنلردر» وقتنده ادا
ایدر لر (٣٥) «واوکسلر که بوصفتلرله متصف اولدیلر باغه لارده کرامی و عزیز
اولمشلاردر (٣٦) پس نه او ایدر او کسلر که کافر اولدیلر سنگ طرفه کاسرعتله
گلر لر (٣٧) ساع طرفدن وصول طرفدن متفرق دسته لردر آیا اونلار دن هر بری
طمع ایدر که نعمتلر بهشته داخل اولولالار» اوسبیه که ظاهرده اظهار اسلام ایدر لر

وَعَنِ الشَّمَالِ عَزِينَ (۳۸) اَيَطْعَ كُلَّ امْرِيٍّ مِنْهُمْ اَرِيْدُ خَلَجَةً نَعِيْمٍ (۳۹) كَلَّا اَنَّا خَلَقْنَاهُمْ
 مِمَّا يَعْلَمُوْنَ (۴۰) فَلَا اَقْسَمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ اَنَّا لَقَادِرُوْنَ (۴۱) عَلٰى اَنْ يَّبْدِلَ خَيْرًا
 مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوْقِيْنَ (۴۲) فَذَرَهُمْ يَخُوضُوْا وَيَلْعَبُوْا حَتّٰى يَلٰقَوْا يَوْمَهُمُ الَّذِى يُوْعَدُوْنَ
 (۴۳) يَوْمَ يَخْرُجُوْنَ مِنَ الْاَجْدَاثِ سِرَاعًا كَانَهُمْ اِلَى نَصَبٍ يَوْفُوْضُوْنَ (۴۴) خَاشِعَةً
 اَبْصَارُهُمْ تَرَاهُمْ ذٰلِكَ الْيَوْمَ الَّذِى كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ

و باطنده منافق لر در (۳۹) «ایله دگلدر» اولر بهشته داخل اولایلمزلر «بز خلق ایتدیک
 اولری اوز اددن که اولار ییلمور لر» یعنی نطفه دن سوگره اولاری انسان حالقنه کتور مشوک
 اما اولار بزه ایمان کتور مزلر (۴۰) «ایله دگل قسم یادایدیرم» مشرق لرک و مغرب لرک
 اللهنه «که اوچ یوز آلتش مشرق و اوقدر مغرب وار اوگونه که گون اویردن طلوع
 ایدر اویری گون اویردن طلوع ایتمیوب باشقه یردن طلوع ایدر تیلک آخرینه دیک
 (۴۱) «حقیقته بزیم قدر تیمزوار که اولاری هلاک ایدوب اولار لرک یرینه اولردن
 یخشی مخلوق عوض ایدک و بز عاجز دگیلیک» که عذابه مستحق اولار لدن بر
 نهر بزیم قباقرمزدن قاچا (۴۲) «پس ترک ایت اولاری یا پیغمبر ص که شروع ایتسولر
 باطل سوز لرینه و لهو و لعب ایتسولر» و شاقار کیمی «تاینکه یتشه لر اوگونلرینه که
 وعده اولونوبلار قیامتده (۴۳) اوگونه چیخارلز قبر لدن سرعتله گویا که اولار
 نصب اولمش علملر طرفنه قاچارلر» یا اینکه دنیاده عبادت ایتدیگری بتلر طرفنه
 گیدیرلر بوسوز استمزایولیلده (۴۴) «او حالته که ذلیلدر اولار لرک گوزلری» اوگونک
 قورخوسندن هیچ یره باخییلمزلر «اولاری ذلیل لیک و رتر بوگون اوگوندر که
 اولار وعد اولونمشدیلر» بوگونه یتشمکه امانیاده اوکا ایتانموردیلر

سورة نوح (۲۸) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) اِنَّا ارْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَهُمْ عَذَابُ الْاَلَمِ (۲) قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّیْ
 لَكُمْ نَذِیْرٌ مُّبِیْنٌ (۳) اِنْ اَعْبَدُوْا اللّٰهَ وَاتَّقَوْهُ وَاَطِيعُوْا (۴) یَغْفِرْ لَکُمْ مِنْ ذُنُوْبِکُمْ وَیُوْخِرْ لَکُمْ

(۱) «بز گوندر دیک نوح پیغمبری اوز قومنه که قومگی اللهک عذابدن قورخوت
 اوندن قباق که اولاره در دناک عذاب گله» (۲) نوح اللهک امرینه اطاعت ایدوب

إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنْ أَجَلَ اللَّهُ إِذَا جَاءَ لَا يُوَخَّرَ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (۵) قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَبِاسًا وَنَهَارًا (۶) فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا (۷) وَإِنِّي كَلِمَادَةٌ عَوْتُهُمْ لِيَتَغَفَرْلَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَعْصَمُوا وَنَاجَوْا بَيْنَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا (۸) ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا (۹) ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا (۱۰) فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا (۱۱) يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا (۱۲) وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا (۱۳) مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا (۱۴) وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا (۱۵) أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا (۱۶) وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ

باشلادی قومنی دعوت ایتمکه «ویدی ای منم قومیم من سیزگ ایچون آشکار قورخوزانم (۳) بونیلکه الله عبادت ایدیگ واولدن قورخون» شریک قرار ویرمیوگ معصیت اتمیوگ «وبگناطاعت ایدیگ» اوامرلرده که الله طرفندن گتورمشم (۴) «تاینکه الله سیزگ گناهگری باغشلیه» و سیزه تیز عذاب گوندیرمیوب «سیزگ اجلگری معین و قته دیک تاخیر ایده ایلمک» اللهک مدت ووقتی یتشدی تأخیر اولماز اگر سیز بیله سگر» بوسوزگ صحتنی (۵) «نوح دیدی ای منم اللهیم اوز قومیمی گیکجه وگونوز دعوت ایتمک» سنگ عبادتکا (۶) «اونلار منم دعوت ایتمگیم آرتوماردی مگر قاجماقی» و هرت ایتمگی ایمان گتورمکن (۷) «من هروقت که اونلاری سنگ طرفکا چاغردیم تاینکه سن اونلرگ گناهلرینی باغشلیاسن بارماقلارنی قولقلارینه داخل ایتدیلر ولباسلارینی باشلارینه چکیدیلر» که منم سوزلریمی ایشتمیهلر «واصرار ایتدیلر کفرده و تکبرلیک ایتدیلر بیوک تکبرلیک ایلمک» برنوعله که آتاوغلانگ آلدن دوتوب گتوروب نوحی نشان وبروردیکه البته من بیوک اولان و قنده بوگا ایمان گتورمیه سن (۸) «صوگره اونلاری آشکارا چاغردیم (۹) صوگره من آشکار ایتمک اونلاری دعوت ایتمگی و گزلین اونلاره آهسته دیمگی» هر نوع دعوت لازم ایدیسه عمله گتوردیم جمیعته و تک لیکنده (۱۰) «صوگره دیدیم که استغفار ایدیگ اللهکزه شرکدن بدرستی که الله چوخ باغشلیاندر» اوکسیکه باغشلاق ایستیه (۱۱) «الله گو گدن سیزه چوخ یاغدران و منفعت ویرن یاغش گونددر (۱۲) وکومک ایدرسیزه ماللر واولادایله» هراکیسنی چوخ ایدر سیزه باغلار و بوستانلار ونهرلر خاق ایدر» مرحمت ایدوب باغلار و آقاجلارگری سیراب ایدر (۱۳) «نه اولوبدر سیزه که الله تعالی آخرتده سیزه تعظیم ایتمکه و ثواب ویرمکه امیدوار اولمورسگر الله سیزی طورطور و نوع نوع خلق ایدبدر» گاه جوان گاه پیر

الشَّمْسِ سِرَاجًا ۱۷) وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۱۸) ثُمَّ يَعْبُدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ أَخْرَاجًا
 ۱۹) وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ سِطًا ۲۰) لَتَسْلُكُوا مِنْهَا سَبِيلًا فُجَاجًا ۲۱) قَالَ نُوحُ رَبِّ
 إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَوَلَدَهُ الْأَخْضَارَ ۲۲) وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا
 ۲۳) وَقَالُوا لَا تَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَتُكَ ۲۴) وَلَا تَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَتُكَ ۲۵) وَلَا تَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَتُكَ ۲۶) وَلَا تَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَتُكَ ۲۷)
 وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا ۲۸) وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۲۹) مَآخِطَ يَأْتِيهِمْ مِنْ غُرُقٍ فَأَقَادَ خُلُوًا
 نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ۳۰) وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ

وایانکه بردسته اولر بردسته گلر ۱۵) «آیا گورمور ستر الله یدی گوگی نیجه خلق ایتدی
 طبقه طبقه اوستندن ۱۷) و آپی اونلارده ایشیقلو ایتدی وگونی براهلنه چراغ ایتدی
 ۱۷) والله تعالی سیزه یردن نباتاتی گوگردی ۱۸) سوگره سیزی بره فایتارار»
 اولوب یرده دفن اولار ستر «وسیزی یردن خارج ایدر ۱۹) والله تعالی یری سیزه
 بساط ایتدی» فرش کیمی دوشه دی ۲۰) «تا اینکه سیز یرگ یوزینده وسعتلو بوللار
 ایله گیده ستر» ایکنه نوح قومنگ ایماندن ناامید اولدی ۲۱) «دیدی ای منم اللهم قوم
 بکامصیت ایتدیلر» امرولسیمه باخمادیلر «وتابع اولدیلر اوکسه که اونلارگ ماللاری
 واولادی آرتورمادی اونلاره مگر زیانکارلق» یعنی اونلار دولتولرگ سوزوله باخوب
 دیدیلر اگر نوح دوغری پیغمبر اولسیدی الله اوکا دولت ویرردی ۲۲) «وحیله
 ایتدیلر بیولک حیلله ایتمک» دولتولر فقیرلری واولاقلاری تحریر و ترغیب ایتدیلر
 نوحی اولدرمکه اوقدر نوحه داش ایتدیلر که نوح داشک آلتنده قالدی اونلار
 خیال ایتدیلر که نوح مقتول اولدی ایکنه اونلار گیتدیلر جبرئیل گلوب داشی کوتوروب
 نوحی خلاص ایتدی ۲۳) «نوحگ قومی بربرینه دیدیلر البته ترک ایتمیوگ اوز
 الله لارغزی» عموماً «وترک ایتمیوگ» مخصوصاً کوچک الله لاری که آدلاری بودر «ودی»
 کیشی صورتند «وله سواعی» که عورت صورتند ایدی «وله یفوثی» که شیر صورتند «وله
 یفوثی» که آت صورتند «ونه لیری» که کرکس صورتند ایدی ۲۴) «وهر آینه گمراه
 ایتدیلر جوخ آدملری وسن آرتورما ظالمله مگر گمراه لقی یا هلاکتی ۲۵) اونلار اوز
 گناهلاری سببنه غرق اولدیلر طوفالده پس داخل اولوندیلر جهنم اودینه اونلار
 اللهدن سوا اوزلرینه کومک ایدلر تا بمادیلر» که اللهگ عذابنی اونلردن دفع ایدر
 ۵۶) «ونوح دیدی ای الله یریوزینده کافرلردن هیچ برنفر ساکن اولان قویمه ۲۷) سن
 اگر اونلری قویاسن قالار سنگ بنده لرگمی گمراه ایدلر و دوغمه لر مگر گناه ایدن کافرلر»
 تا اینکه طفل معصوم جهنمه عذابده تأخیر عمله گلمیه ۲۸) «پروردگارا باغشلامنی

دِيَارًا (۲۷) اِنَّكَ اَنْذَرْتَهُمْ بِضُلُوْا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوْا اِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا (۲۸) رَبِّ اَغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيْ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِيْنَ اِلَّا تَابَارًا

و منم آتای و انامی و اوکسیکه داخل اولای منم ایومیه مؤمن اولان حالده و باغشلامؤمن کیشی لری و مؤمنه عورتلری و آرتورمه ظالماره مگر هلاکتی «نوح نفرین ایندی کافرلره عذاب نازل اولمقله و دعا ایندی مؤمنلره باغشلامق ایله هرایکسنی الله قبول ایندی

سورة الجن (۲۸) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

صف

(۱) قُلْ اَوْحِيَ اِلَيَّ اَنْهَ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا اِثْمَعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا (۲) يَهْدِيْ اِلَى الرُّشْدِ فَاَمَّا نَاهٍ وَّلَنْ نُّشْرِكَ بَرَبِّنَا اَحَدًا (۳) وَاَنَّهُ تَعَالَى جَدْرُنَا مَا نَاخُذُ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا (۴) وَاَنَّهُ كَانَ يَقُوْلُ سَفِيْنُنَا عَلٰى اَللّٰهِ شَطَطًا (۵) وَاَنَّا ظَنَنَّا اَنْ لَّنْ اَقُوْلَ الْاِنْسَ وَالْجِنَّ عَلٰى اَللّٰهِ كَذِبًا (۶) وَاَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْاِنْسِ يَعُوْذُوْنَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوْهُمْ رَهَقًا (۷) وَاَنَّهُمْ

(۱) «دیگن یا ییغمبرص: بکاوحی اولودیرکه من قرآن اوخویان و قتده برتضر جن قولاق آسوب در جنلرک بعضی سی بعضی سنه دیدیلر برتعبیلو قرآن ایش تدیک» فصاحت و بلاغتده و مخلوق کلامنه اوخشاماقده (۲) «دوزلگه هدایت ایدر پس بر اوکا ایمان گتوردیک» که او الله طرفندن در «وهرگز اوز اللهمزه بر احدی شریک ویرمیرک ابن عباس دن روایتدرکه حضرت رسول جن طائفه سنه مخصوصا بر شیئی اوخومیوب بلکه حضرت نیچه نفر اصحابله عکاظ بازارینه گیدن و قتده جنلردن بردسته حضرتده راست گلدیلر او و قتده که حضرت اوز اصحابیله صبح نمازی قیلوردی جنلر قولاق آسوب قرآنک فصاحت و بلاغتندن تعجب ایدوب گیدوب احوالاتی قومه نقل ایقدیلر دیدیلر (۳) «اوجادر بزیم اللهمزک عظمتی و قدرکی اوزینه عورت ونه اولاد اخذایتمدی (۴) حقیقتده بزیم جاهل و سفیه لریمز الله حق دن اوزاق سوزدیرلر» و الله شریک قرار ویروردیلر (۵) «بزگمان ای تدیک که جن و انس طائفه سی الله یالان دیمزلره شریک و اولاد اخذایتمکده (۶) انساندن بر باره کشیلر جنگ بعضی کشیلرینه پناه اپارارلر» او و قتده عرب آراسنده قاعده ایدی سفرده گیجه منزله یقشنده دیردیلر

ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا (۸) وَأَنَّا لَمُنَّا السَّمَاءَ فَوَّجْدْنَاهَا مُدْثَّتِ حَرَسًا شَدِيدًا
وَشَهَبًا (۹) وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْمَعُ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شَهَابًا رَصَدًا
(۱۰) وَأَنَّا لَآتِيكَ أَشْرَارٌ أَرِيدُ بِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَم أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا (۱۱) وَأَنَّا مَنَّا
الصَّالِحِينَ وَمَنَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قَدَرًا (۱۲) وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نَعْزَلَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ
وَلَنْ نَعْزِزَهُ هَرَبًا (۱۳) وَأَنَّا لَمَسُّمِنَا الْهَدَىٰ آمَنَابَهُ فَمَنْ يَؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا
(۱۴) وَأَنَّا مَنَّا الْمُسْلِمِينَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَلَوْلِكَ تَحَرُّوا رَشَدًا (۱۵) وَأَمَّا

من پناه آوارورم بوجولگ عزیزلرینه قومگ سفیه لرندن بوخیال ایله که جنلرا و نلاری
حفظ ایدر «پس انسان طائفه سی جنلره سرکشگی» وجهلی و کفری کفر اوستندن
«آرتور ایدر» و جنلرا و نلرینی ییوک حساب ایدر دیر (۷) «و انسان طائفه سی گمان
ایتدیر لیجه که سیز کفار جن گمان ایتدکز بولیکه اللہ بر احدی مبعوث ایتمز» پیغمبر لیگه
موسی و عیسی دن سوگره یا اینکه بر احد اولندن سوگره دیر یلمز (۸) «بز قصد ایتدیک
گوگی» ویوخاری عالمه جیخماق ایتدیک «پس بز تایدیق که ا. عالم قوتلو
قراول لر وایشیقانمش یولدوزلرینه دولودر

(۹) بز بوندن سابق ملائکه لرگ سوزلرینی ایشتمک ایچون گوگگ بغض یرلرنده
اوتوراردیق اما ایتدی ایشتمک ایتیلر ایشیقو یولدوزی اوزینه منتظر تاپار» که اونی
یولدوزگ اودی ایله یانیدره (۱۰) «بدرستی که بز ییلموروک یرده اولان آدمیره آیا
یسلیک اراده اولوبدر» که اللہ عذاب گونده روب جمیع مشرک لری اولدوره جک «یا اینکه
اونلارگ الهی اونلره اصلاح و خیری اراده ایدوبدر» که اونلری هدایت و ایمانه داخل اید
(۱۱) «بدرستی که بز لر دن صالحلر وار» که یخشی عملر ایدر لر «وصالحلر دن اشافه
رتبه لو آدملر وار بز مختلف طریقه لر ایله و ایدیق» بعضی مسلمان بعضی کافر (۱۲) «بز گمان
ایتدیک و ییلدیک که بز الهی عاجز ایدر بلمریک یرده هیچ یره قاچا بلمریک «والبتہ
بز اونی عاجز ایدر بلمریک قاچماق ایله (۱۳) ایله که بیز هدایت ایدن قرآنی ایشتمک
اوکایمان گتوردیک هرکسه الهی ایمان گتوره اوکس قورخماز نه ثوابنگ آزلقتدن
ونه ظلم یتشمکدن (۱۴) بز دن اللہگ امرینه تسلیم اولانلار و حقدن خارج اولانلار
وار هرکسه اللہگ امرینه بویون قویا پس اونلار قصد ایدر لر دوز یولی» و بهشته
گنمگی (۱۵) «و اما حق یولدن چخا لار جهنمگ اودونلاری درلر» اللہگ علمنده
اونلاری اوده آتارلار نه که اودونی آتارلر تمام اولدی جنلرگ صحبتی
(۱۶) «واگر اسلام طریقہ سنده دوز اولالار» و ایمان گتوروب حق یول ایله گیده لر

الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝۱۶) وَأَن لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِينَهُمْ مَّاءً غَدَقًا ۝۱۷) لِنَفْسِنَهُمْ فِيهِ وَمَن يَعْزِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ سَلْكُهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝۱۸) وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۝۱۹) وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۝۲۰) قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝۲۱) قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۝۲۲) قُلْ إِنِّي لَن يَجْعَلَ لِي مِنَ اللَّهِ شَاحِدًا وَلَن أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا ۝۲۳) إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَةً وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ۝۲۴) حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا بِمُؤْعَدَتِهِمْ قَسِيعَ لُحُومٍ مِّن مَّضْطَرَفٍ

«اونلاری چوخ سوايله سيراب ايدهريك» كه جميع شيئي لرگ حياتي سوايله در اونلارگ روزي لری اونلارا هر طرفدن يتشر ۱۷) «تاينكه اونلاری امتحان ايدگ بولمت وفر اوانقده وهر كسكه اللهگ ذكرندن وعبادت اتمكدن اعراض ايده اولی طاقندن زياده عذابه داخل ايدهريك ۱۸) حقيقتده مسجدر الله ايجوندر واونگ ايوي در الله ايله بر احدى چاغرميوگ» واونگا شريك قرار ويرميوگ ۱۹) «ايلكه اللهگ بنده سي» محمدص نبوت امرينه «قام اولدي دعايدر الله» لاله الا الله دير وقرآن اوخويار نمازده «جنلر ياخون اولديلر كه ازدهام ايدلر» پيغمبرگ اوستنه قرآنی ايشتمكه «رغبت اتمك جهتنه» ياينكه بوسوز جنلرگ سوزگ تتمه سيدر كه حضرت قرآن اوخويان وقتده اصحاب ازدهام ايديزديلر پيغمبره ياخون اولوب قرآنی ايشتمكه يادشمنلری يفيلوب ايستديلر كه اونى اولدوره لر ۲۰) «ديگن يا پيغمبر بودر وبوندى غيرى دگلدر كه من دعا ايدهرم اللهه ومن شريك قرار ويرمرم اللهه بر احدى» چونكه پيغمبره مشرگلر ديديلر كه ييوك امرگتور و بسن كه بز اونگ مثلنى ايشتمه مشوك بوخيالدىن قايت حضرت جواب ويرديكه من اللهگ بنده سي ام وبركسى اونگا شريك اتمرم ۲۱) ديگن يا محمد من مالك اولمارام» اوز طرفدىن «سيزه ضرر وخير ويرمكه» وهيج بريسنه من قادر دگلم محض الله قادر خير و ضرر يتورمكه ۲۲) «ديگن يا محمدص اگر من اللهه معصيت ايتسم اللهدىن بگا بر احدى پناه اولماز» اكر بگا عذاب اتمك ايستيه «ومن تايمارام اللهدىن غيرى پناه يري» ۲۳) من هيچكسه ضرر ونفع ويره بلمرم «مگر الله طرفدىن اولان آيتلری يتورمكى» واللهگ ايلچى ليك لرئى، من آنجق اللهگ حكمنى خلقه يتورمرم وزورله اونلاری ايمانه داخل ايده بلمرم «واوكسه معصيت ايده اللهه واونگ پيغمبرينه اونگ ايجوندر جهنمگ اودى هميشه ليك درلر اونده ۲۴) مشرگلر سگا غلبه ايتمك خيالنده درلر اوز مانه ديك كه وعده اولونديقلرى عذابى گوره لر تيزليك ايله بيلرلر اوقت كه كيم ضيف را قدر گومك جهتنه و آزدر عدد

نَاصِرًا وَقَلَّ عَدَدًا (۲۵) قُلْ إِنْ أَدْرَىٰ أَقْرَبَ مَا تَعْدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا (۲۶) عَالِمُ الْغَيْبِ
فَلَا يَظُنُّ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا (۲۷) الْأَمِنْ أَرْضِي مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
رَصَدًا (۲۸) لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَخْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا

جهتته» مؤمنار یا مشرکالر (۲۵) «دیکن یا محمد من بیلومر آیایا خوندر اوزاد که سیز
وعده اولونور سکر (قیامت) یا اینکه اونگ ایچون منم اللہیم معین وقت قرار ایدر
(۲۶) ایله الله که غیبی بیلندر «که قیامت نوقت اولار» پس ظاهر اتمز اوز غیب
ایشنی بر احوه (۲۷) مگر اوزی پسند ایتدیکی ایلیچیلره «اوگا غیبی بیلدیرر اوز قراره
که اوزی مصلحت بیلر «پیغمبرگ قبائنده و دالنده» ملائکه لردن «قرارل گتورر» و پیغمبری
دشمنلرگ شرندن ساخلار یا اینکه پیغمبرگ قبائنده و دالنده علم یولنی آچار که گپچمش
و گله جگ ایشلره اونی خبردار ایدر (۲۸) «تا اینکه الله تعالی بیله که پیغمبرلر اوز لرنگ
اللهنگ ایلیچی لیک لرنی و احکامنی خلقه یتور دیرر و اللهگ علمی اونلرگ یاتنده اولان
احکامه احاطه ایدبرر و هر شیئگ عددینی احاطه ایدبرر» هر شیئگ ساینی بیلور
حتی خشمخاشگ دانه سنگ و گوگدن یاغان یا غشگ قطره لرنگ حسابنی.

(بیان) غیبدن خبر ویرمک عبارتدر اوندن که بر شخص گورمیدیکی و ایشتمدیکی
شیئی خبر ویره اگر بو خبر دوغری ایه اوگا دوغری خبر ویریجی دیرلر اگر
بالان ایه اوگا یا لایچی دیرلر. بعض زمانلرده بعض آدمردن بعض خبرلر ایشیدیلوب
که حقیقته او خبر دوغری اولوب مثلاً زمان اسلامدن قباک بعض کاهنلر خبر
ویرولبر حضرت محمد صگ تولدنه و گله جکده پیغمبرلرکنه و یا اینکه بعض کاهنلردن
و نجوم علمی بیللردن بعض واقعه لره دائر خبر ویریلوب نجه که تاریخ کتابلرینده
معاومدر اوجمله دن بعض تقویملرده یا غش، دولی یا غمه و یا گون آی دو تولمه
و باشقه وقایعه خبر ویریلور و گله جکده دوغری اولور بو خبرلر بز دیدیکیمز علم
غیبه دخلی اولمیوب بعضی سی اتفاقی و تخمینی و بعضی سی نوع بنوع اسباب و علملردن
حاصل اولان خبرلردر که اولیله رجوعمز بوخدر اصل سوزیمز پیغمبر جنسندن
بدون اسباب و آلت ظاهر اولان خبرلردر اعراف سوره سنگ ۱۸۶ مجی آیه سنده
عرض اولونمشدیکه پیغمبرلر غیبی بیلیمک و بیلیمه مک خصوصنده نیچه آیه لر وارد
اولوب بعضی آیه لر دلالت ایدیر که غیب بیلیمک مخصوصدر الله بعض آیه لر دلالت
ایدیر که پیغمبرلر علم غیب بیلورلر اوجمله دن همین ۳۶ مجی آیه در بو آیه لرگ تطبیقی
بیله اولابیلر که (والله اعالم) پیغمبرلرگ اوز لرنگ وجود شریف لری اللهگ اراده و مشیتنه
موقوف اولان گیمی اونلرده اولان صفات گمالمک هانوسی اوجمله دن غیبه خبردار

اولماقلری دخی موقودر اللہک اراده سنه یعنی اوزلری مستقلا برشیئہ مالک اولمیوب
 هر دقیقه الہمن فیض یتشمکہ محتاجدرلر ایلکہ حکمت اللہ علاقہ بغلادی کہ
 پیغمبرلرایلہ باشقہ جماعت آراسنده فرق اولماق ایچون پیغمبرلر عالم اولالاروشیئہ کہ
 سائرلر اوٹا عالم دگلدر البتہ اونلری عالم ایدر و اگر حکمت تقاضا ایدہ کہ اونلر
 غیبی بیلمہلر تاینکہ احکام شرعیہ لرگ بریسنی خلق آراسنده جاری ایدہ اوصورندہ
 اونلارگ علمنی الندن آلار مثلا مسئلہ شک و سہوی خافہ بیلدیرمک ایچون ممکندر
 کہ اللہ تعالیٰ پیغمبرینہ سہو ایتدیرہ تاینکہ سائر مؤمنلر نمازلریندہ سہو ایدن وقتدہ
 حیا ایتمیوب لازمی مسئلہلری تعلیم آلالر (بیز دیمہدیک پیغمبرص سہو ایتدی
 وبوسوزی مثل بابتی ایلہ عرض ایلدیک مطلبی قلدیرمقدس اوتری) بوسوزلردن
 مقصود اودرکہ پیغمبرلرگ غیبی خبر ویرمکی اور یانلرندن اولمیوب الہمن
 اوللرہ یتشن فیض واسطہ سیلہ عملہ گلوبدر نچہ اصول کافی کتابندہ و بحار الالوارگ
 ۷ مجی جلدندہ تفصیلا ذکر اولوبدر همین آیہ شریفہدہ خداوند عالم صراحتلہ
 بیورور: اللہ غیب دن خبر ویرمکی براحدہ بیلدیرمیوب مگراوزی بگندیکی ایلچیلرینہ
 همین مقامدہ بندہ حقیر مترجم کمال جرئتلہ پیغمبرص رسالتدن باشقہ منصب
 ویرمینلردن سؤل ایدیرمکہ پس بوآیہ جوابلری ندر و حالانکہ بوآیہ اوجا سسلہ
 چاغرورکہ اللہ علم غیبی اوزی بگندیکی پیغمبرہ مرحمت ایدوب ایلکہ ثابت اولدیکہ
 پیغمبرلر علم غیبی بیلورلر اوصورندہ اوجنابلر اوز وصی وجانشین لرینہ او علمدن
 دخی بر حصہ ونصیب ویروبدر نیجہ کہ حضرت امیر المؤمنین علیؑ بیوردیکہ حضرت
 پیغمبرص علمدن مین قایی منم یوزیمہ آچدی کہ هر بریندن مین قایی آچیلور. تعجب
 بوندہ درکہ میزان الحق صاحبی و اوٹا تابع اولانلر اوجنابگ غیبی خبر ویرمکی
 قل ایدوب جوابندہ دیوبدرکہ بو خبرلری محض اوز قوش و ننی جرئتلندیرمکدن
 اوتری دیوب و اتفاقاً دیدیکی گیمی عملہ گلوب بوندن دخی تعجبلو اودرکہ اسلام
 علمالری آدلانان کسلردن بعضی سی بوندن بدتر تنزل ایدوب او حضرتدن علم غیب
 ظاهر اولمقی انگار ایتمکدن سوا بو خصوصہ تصنیف اولان کتابلری و وارد اولان
 روایتلری رد و قائل لرینی مذمت ایدبدر بو مقامدہ حضرت پیغمبرص دن عملہ گلن
 غیبی خبر ویرمکی بو بردہ سایمقہ فرصت تا پیمیوب همین ترجمہ شریفہدہ او
 حضرتگ غیبی خبر ویرمکی چوخ یرلردہ ذکر و بیان اولمقہ کفایت و او مقاملرہ
 دقتلہ ملاحظہ وایکی طرفگ سوزینی عدالت میزانیلہ تحقیق ایتمکہ توصیه اولونور

سورة المزمل (۲۰) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) يَا أَيُّهَا الْمَزْمَلُ (۲) قُمِ اللَّيْلَ أَقْبَلًا (۳) نَفْثَهُ وَأَنْقَضْ مِنْهُ قَبْلًا (۴) أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا (۵) أَنَا سَلَقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا (۶) إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْشًا وَأَقْوَمُ قِيلًا (۷) إِنَّكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا (۸) وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا (۹) رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا (۱۰) وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا

(۱) «ای کلیمه بورولمش پیغمبر» اول دفعه وحی نازل اولانده پیغمبر ص کلیمه بورونوب یاتمشدی که بوییه نازل اولدی یا اینکه ای پیغمبر لک کلیمه بورولمش

(۲) «دور گیجه نمازی قیلمه مگر گیجه نگ آزی» که عبارتدر نصفدن یعنی (۳) «گیجه نگ یاریسنی یا اینکه یاریدن بر قدر آزی بکل» نماز قیلماق وقتنی: گیجه نگ بر تنی نماز قیل

۴ «یا اینکه آرتور گیجه نگ یاریسنه» بر قدر آرتقی «واو خو قرآنی آرام اوخو مقله» یا اینکه اوخو یانده حرفلری اوز مخرجندن ادا ایت و آینه رگ تمامنده نفسکی آل یا اینکه گونوزه کفایت ایتیموب گیجه لر دخی قرآنک احکامنی مشرک لره اوخو یوب اولنری قرآله دعوت ایت (۵) «بدرستیکه بز آغر سوزلو اولان قرآنی گوندره ربک» آغر در سنگا و سنگ امتکا اما پیغمبره آغر در اوجهته که تبلیغ رسالته نه قدر اذیت وزحمته مرتکب اولوب راحتقی ترک ایدمه امامته آغر لقی اوجهته در که قرآنده اولان امرولسی لری عمله گفورمک البته چنین در (۶) «بدرستیکه گیجه نگ ساغیری» که بر برنگ ذالجه ناشی اولور یا اینکه یا تالسدن صوگره دورماق «شدد تلودر زحمت و آغر لقی جهتنه» که راحتک وقتنی زحمته دوشمک در «ودو غری رافسر دانشماق جهتنه» که او وقتده و حالته الله دن سوا هیچکس خیاله گلمز او وقتده لازمدر عبادت اتمک یا حرم مکده جمع اولان مشرک لری دعوت ایتک (۷) «بدرستیکه سنگ ایچون گونوزده اوزون گلوب و گیتیمک وار» اوز کسب و شغلندن اوتری

(۸) «و ذکر ایت اللهم اگ آدن» و بسم الله دی «و قطع اول الله طرفنه بر نوع قطع اولماق» که جمیع مخلوقاتدن امیدگی کسوب الله واصل اول (۹) «الله گون چیخانک و گون باتانک اللهی در حق الله یو خدر مگر حقیقی الله پس اولنی اوزکا وکیل اخذایت (۱۰) و صبرایت سنگا دیبان سوزلره» که ساحر و کاهن دیرلر «و ترکایت اولناری گوزل

(۱۱) وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهَلْهُمْ قَبِيلاً (۱۲) إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالًا وَجَجِباً
 (۱۳) وَطَعَامًا إِذْ غَضَصَ وَعَذَابًا أَلِيماً (۱۴) يَوْمَ تَرْجَفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ
 كَغَيْبٍ مُبِيناً (۱۵) إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا
 (۱۶) فَعَصَىٰ فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلاً (۱۷) فَكَيْفَ يُنْفِقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ
 يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا (۱۸) السَّمَاءُ مَنفُطَرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا (۱۹) إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ
 فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلاً (۲۰) إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلَاثِي اللَّيْلِ وَنُصْفَهُ وَثُلَّةَ
 وَطَافٍ مِّنَ الَّذِينَ مَكَوَالَهُ يَقْدِرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عِلْمَ إِنْ لَّنْ تَحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا

ترك ایتمک ایلہ» نصیحت و حسن اخلاق ایلہ رفتارایت (۱۱) «وقوی منی و اوکسری که
 تکذیب ایدر لر سنی که اونلار نعمت و دولت صاحب لریدر» دنیاده «ومهل ویر اونلاره
 آزمهلت» تیزدر که بدرد عوا سنده جزالرینه یتشرلر (۱۲) «بدرستیکه بزیم یانمزده آغر
 زنجیرلر وجهنم وار (۱۳) بین وقتده بوغازده قالوب اشاقه گیتمین خوراکلر و
 درناک عذاب وار (۱۴) اوگونه که یرحرکت ایدر» شدتاوز لرله ایلہ «وداعلار اضطراب
 ایدر و داعلمش قوم اولار» (۱۵) ای مشرکلر «بزسیرہ پیغمبر گوندر دیک که شهادت
 ایدندر سیزه» آخرتده واقع اولان عذاب یی یادنیاده ایتدگنر عمللره آخرتده شهادت ایدر
 «نیجه که فرعونہ پیغمبر گوندر دیک» موسی بن عمران یی (۱۶) «یس فرعون پیغمبرہ
 معصیت ایدوب و اونگ سوزنی قبول اتمدی بزاونی شدتلو عذابہ اخذ و دریاده
 غرق ایتدیک (۱۷) پس نهجه قور خار سگنر اگر کافر اولاسیگنر» دنیاده و پیغمبرہ ایمان
 گنور میه سگنر «اوگونه عذابندن که اونگ شدتی جوان اوشاقلاری قوجه ایدر» او
 گونده کیمه پناه آپارار سگنر (۱۸) «گوک یاریلار اوگونه شدتی جهتنه اللہک و عده سی
 عمله گلملودر» اولده هرگز خلاف اولماز (۱۹) «بوایتلر یاده گنورمک و موعظه در
 هرکی که اللہک ثوابنه یتشمک ایستیه اوگا یول تابار» تقوی ایتمک ایلہ (۲۰) «بدرستیکه
 سنگ اللہک ییلور که گاه گیجهنگ اوچدن برینه یا خون گاه گیجهنگ یاریسنی گاه
 گیجهنگ اوچدن برینی سن و سنله اولان طاقهنگ بعضی یو خودان دورار سگنر عبادت
 ایتمکه» بعضی عبارتدر علی ۴ و ابوذر غفاریدن «واللہ تعالی گیجه و گوندوزی اندازه
 ایلہ قرار ایدر» تاینکه گیجه و گونوزک ساعت لرینده اللہک امرینی عمله گنورہ سگنر
 «اللہ تعالی ییلور که هرگز سیز سایوب حساب ایدہ بیلمز سگنر» یا اینکه اللہ ییلور که
 حق عبادتی سیز عمله گنورہ بیلمز سگنر و بشریتہ گورہ قدرنگنر بوخدر چونکه اونلر

مَا تَسْرِبُهُنَّ الْقُرْآنَ عِلْمٌ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضًى وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ
 مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يَقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَأَقْرَأُوا مَا تَسْرِمُنَّهٗ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَاقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تَقْدِمُوا أَنْفُسَكُمْ مِنْ خَيْرٍ تُجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ
 أَجْرًا وَأَسْتَغْفِرُ وَاللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

گیجه نمازبنده اوقدر ایاق اوسته دورمشدی لر که قدملری شیشمشدی «الله تعالی سیزه
 تخفیف ویردی» که بوقدر اوزگزیز حمته سالمیون «قرآن شریفدن اوخویگ» و مضمونتی خلقه
 بیلدیریگ «اواندازده که سیزه میسر اولا الله تعالی بیلور که سیزگ بعضی گز ناخوش اولار»
 وقادر اولماز قرآنک هاموسنی اوخومقه «وباشقه طاقفه سیزدن یر یوزینه سفر ایدر لر
 اللهک فضلندن روزی ایستر لرو بر طاقفه سیزدن دعوا ایدر لر الله یولنده» بولارک هاموسنده
 تخفیف لازمدر بوسبه «نه قدر اوخومق ممکن اولسا اوقدر اوخویگ و نماز قیلوگ
 وزکوة ویرگ وقرض ویرگ الله گوزل قرض واوزگزدن قباق اوزگدن اوتری
 گوندردیگنر یخشی عملری واونگ ثوابنی الله یاننده تاپار سگز و بوتایدیگنر یخشیدر
 سیزه» بخل و امساك ایتمکدن «ویوکدر اجر جهتنه واللهدن گناهلار گزگ باغشلا نمقنی
 ایستوگ بدرستیکه الله باغشلیاندر» توبه ایدن لرگ گناهنی «ورحم ایدندر»

سورة المدثر (۵۶) آیه در مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ (۲) قُمْ فَأَنْذِرْ (۳) وَرَبِّكَ فَكَثِيرٌ (۴) وَنَبَأُكَ فَكَبِيرٌ (۵) وَالرَّجَزُ
 فَهَجْرٌ (۶) وَلَا تَمَنَّ أَنْ تَكُنْ (۷) وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ (۸) فَإِذَا نَقَرَتْ النَّاقُورُ (۹) فَبِذَلِكَ

(۱) «ای باشنه لباس چکن (۲) ایاقه دور وخلق قورخوت» پیغمبر ص بویوردی
 که من برآی حرا داغنده عبادته مشغول ایدیم گوزیمه هوش گتمشدی قباق ودالو
 سلاغ وصول طرفدن سس گلدی من باشمی یوخارویه قالدروب گوردیم جبرئیل
 هواده منم مقابلمه دوروب حضرت بو احوال دن واهمه ایتمک سببه سوبوخ مؤثر
 اولوب گلدی خدیجه نگ ایوبینه بیوردی منم اوستمه لباس سالوگ پس بو آیه ارنازل اولدی
 که ای لباسه بورون دور وخلق قورخوت قورخمه وواهمه اتمه سنگ گوزگا گورون
 ملک در جن دگلدر (۳) «اللهی بیوک بیل» یا اوگا تکبیر دیکن (۴) «ولباسکی پاکایت»
 نجاستدن نمازدن اوتری یالفکی پیس صفتلردن پاکایت یا اینکه لباسکی گودک ایت

يَوْمَئِذٍ عَسِيرٌ (۱۰) عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ (۱۱) ذُرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيداً (۱۲) وَجَعَلْتُ
لَهُ مَالاً مَدُوناً (۱۳) وَبَيْنَ شِمُونَا (۱۴) وَمَهْدَتْ لَهُ نَهْجاً (۱۵) ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ
(۱۶) كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيداً (۱۷) سَأَرْهَقَهُ صُوداً (۱۸) إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ
(۱۹) فَقَتَلَ كَيْفَ قَدَّرَ (۲۰) ثُمَّ قَدَّرَ كَيْفَ قَدَّرَ (۲۱) ثُمَّ نَظَرَ (۲۲) ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ
(۲۳) ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ (۲۴) فَقَالَ إِنَّ هَذَا الْأَسْحَرُ يُؤْثِرُ (۲۵) إِنَّ هَذَا الْأَقُولُ الْبَشَرُ

تا اینکه نجاستدن پاک اولاً (۵) «ویناری ترکایت (۶) واحسان ایتمه اوجهته که اوندن
چوخی سکا ویرله» بومسئله مخصوصدر پیغمبره سائر کسلره جائزدر چوخ آلماق
نیتله احسان ایتمک (۷) «واللهک رضاسندن اوتری صبرایت» اللهک امرنی تبلیغ
اتمک خصوصنده سکا یتشن مصیبت لره (۸) «ایلکه صوره اوفوروله» وقیامت برپا
اولاً (۹) «پس بوگون شدتلر وچنین گوندلر (۱۰) وکافرلره آسان دگلدر (۱۱) ترک
ایت منی واکسیکه من اونی یالقوز خلق ایتدیم» تک من اوزوم اوزگ عهده سندن گللم
یا اینکه ترکایت منی واکسیکه وحید خلق اتمشم که ولیدبن مغیرهنگ لقبی ایدی
حضرت هیج گونه عیب تاپمادی مگر ساحرلق (۱۲) «ومن اوکا چوخ مال مرحمت
ایتدیم» مکه دن طائفه کیمی اوزگ قویونی ودووسی وزراعتی چکیلش ایدی
(۱۳) اون نفر «اوغلانلاری یاننده حاضر ایدی لر» هرگز غیبت ایتمز ایدیلر تجارتیه
احتیاجلری اولماقه گوره (۱۴) وملك مال وریاستی «دوشه دیم اوندن اوتری اونیوع دوشه مک»
که بر جهندن قصانی یوخیدی (۱۵) «صوگره طمع ایدر که من گنه آرتورام» اوکا
نعمتی و حال آنکه ویردیگیم نعمته شکر ایتمیوب کفران نعمت ایدیر (۱۶) «بیله دگلدر»
که اوگمان ایدیر «بزیملر ایتلریمزه جنک وجدل ایدن در» واونی الله طرفندن حساب
اتمور (۱۷) «تیزلیک ایله اونی یقوره یم یوخوشه» جهنمک عقبه لرندن و تکلیف
ایدر که گرک اویوخوشه چیخا الی قویانده یانار ایلکه داغک باشنه چبخار عقبه دن
اشاقه سالارلار (۱۸) «بدرستیکه اوفکر ایتدی» که قرآنک حقنده نه دیه وفرض
«وگمان ایتدی» که برسوزدیه اگر شاعر دیسک عربلر تکذیب ایدر که شاعر و شعر
دگلدر و اگر کاهن دیک گنه هیچکس قبول اتمز که کلمات سوزنه اوخشاماز آخرده
تقدیر ایتدیلر که محمد ساحردر (۱۹) «رحمتزدن اوزاق اولوب اؤلش اولسون
نجه تقدیر ایتدی» که محمد ساحردر و حال آنکه هرگز اونده سحر علامتی یوخدر
(۲۰) «صوگره گنه اؤلسون نجه فرض و تقدیر ایتدی (۲۱) صوگره باخدی» قرآنی
رداتمه (۲۲) «صوگره یوزینی ترش ایتدی» قاش وقاباقی توکدی (۲۳) «صوگره

(۲۶) سَأَصْلِيه سَقَرَّ (۲۷) وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرَّ (۲۸) لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرَّ (۲۹) لَوْ أَهَبَ لَشَيْئٍ
 (۳۰) عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ (۳۱) وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ الْأَمْلَئِكَةَ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا
 فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَالسَّيِّئِينَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ وَيَزَادُ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ
 الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَيَقُولُ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ
 بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جَنَّاتُ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ مَا هِيَ
 إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ (۳۲) كَلَّا وَالْقَمَرِ (۳۳) وَاللَّيْلِ إِذَا دُبِرَ (۳۴) وَالصُّبْحِ إِذَا اسْفَرَّ

دال چو گوردی و تکبر لیک ایتمدی ایمان گتور مکدن (۲۶) دخی سوز تابمیانندن سوگره
 «دیدی دگلدر بوقرآن مگر سحر در که ساحر لردن اخداو لونوبر» الله طرفندن دگلدر
 (۲۵) «دگلدر بوقرآن مگر انسان سوزی (۲۶) تیز لیک ایله من اولی جهنمه یقوره رم
 (۲۷) ونه شیئی ییلدیر دی سنا که سقر نه در» اونگ اصل حقیقتی معلوم اولمساده بعض صفتی بود که
 (۲۸) «کافر لردن بر نفری باقی قوبماز» هاموسنی اوز طرفنه آبارار «بدنگ اجزاسندن هیچ
 شیئی ترک اتمز» مگر اینکه هاموسنی باندیرار (۲۹) «انسانگ در سینه تغییر و یروب قارایدندر
 (۳۰) اوگا موکلدر اون دو قوز ملک» هاموسی مشغولدر جهنم امرینه و هاموسی
 بر نوعله هیبتلور که بر کس قالماز مگر اینکه اونلاردن قور خارلر (۳۱) «جهنمگ
 خزانه دارلرنی ملائکه دن سوا باشقه خلقدن معین ایتمدیک» تاینکه قوتلری اول
 اهل جهنمه عذاب اتمکه «اونلارگ عدلی اون دو قوز ایتمدیک مگر اونندن اولتری
 که کافر لره امتحان اول» تافکر ایدلر که او الله که قادر در جمیع مخلوقاتی جمع
 ایتمکه و جهنمه گوندر مکه هر آینه قادر در بوندن از عدد جهنمه موکل ایتمکه «تاینکه
 یقین ایدلر او کس لره اوللاره کقاب (تورات) و یریلوب» محمدگ سوزنگ دو غریاقنه
 «و مؤمنلرگ ایمان لرنی آرتور لره و اهل کتاب و مؤمنلر ده شک ایتمیه لر» بو عددگ
 صحتنده «و قایلر نده ناخوشاق اولان کس لره و کافر لره دیلر که الله تعالی بو عددی مثل
 گتور مکدن نه ایستیور. نه سبیه ۱۹ اولدی ایگرمی اولسیدی نه عیب اولاردی «هابیله الله
 تعالی گمراه ایدر بهشتدن اوکسی که ایستیر و هدایت ایدر بهشته اوکسی که ایسترو
 بیلمز سنگ اللهمگ قوشوتنی و اونگ عدلی مگر الله» جهمگ مالکی اون دو قوز
 اتمک نه اینکه ملک لرگ آزلی جهنمه در «ودگلدر بوجهنم احوالی ذکر ایتمک
 مگر اینکه خلقه نصیحت در» آخرت اودیندن (۳۲) «بیله دگلدر آنداولسون آیه» که اولده غراب
 و عجائب وار (۳۳) «و آنداولسوگ کیجه یه زمانیکه گونگ دالجه گله (۳۴) و آنداولسون
 صبحه زمانیکه ایشیقلا نا (۳۵) بدرستیکه سقر ییوک بلالرگ بریسیدر» اوبلایه دوچار

(۳۵) اِنَّهَا لَاحِدَى الْكَبْرِ (۳۶) نَذِيرَ الْبَشَرِ (۳۷) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ اَنْ يَتَقَدَّمَ اَوْ يَتَاَخَّرَ
 (۳۸) كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِيْنَةً (۳۹) الْاَصْحَابِ الْيَمِيْنِ (۴۰) فِي جَنّٰتٍ يَتَسَاءَلُوْنَ
 (۴۱) عَنِ الْمَجْرِمِيْنَ (۴۲) مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ (۴۳) قَالُوْا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّيْنَ (۴۴) وَلَمْ
 نَكُ نَاطِعِ الْمَسْكِيْنَ (۴۵) وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِيْنَ (۴۶) وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّیْنِ
 (۴۷) حَتّٰی اَتَيْنَا الْاٰیٰتِیْنَ (۴۸) فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشّٰفِعِيْنَ (۴۹) فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ
 مُعْرِضِيْنَ (۵۰) كَانَهُمْ حَمْرٌ مِّنْ نَّفَرَةٍ (۵۱) فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ (۵۲) بَلْ يَرِیدُ كُلُّ اَمْرِئٍ مِّنْهُمْ
 اَنْ یُّؤْتٰی صَحْفًا مِّنْشَرَةٍ (۵۳) كَلَّا بَلْ لَا یَخَافُوْنَ الْاٰخِرَةَ (۵۴) كَلَّا اِنَّهُ تَذْكِرَةٌ
 (۵۵) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ (۵۶) وَمَا یَذْكُرُوْنَ اِلَّا اَنْ یَّشَاءَ اللّٰهُ هُوَ اَهْلُ التَّقْوٰی وَاهْلُ الْمَغْفِرَةِ

اولان خلاص اولماز (۳۶) «قورخوزان خالده خلقی (۳۷) قباله دوشوب خیر عمل
 اتمک ودالده قالوب خیری ترک ایتمک اوکسدن اوتری درکه ایستیه» واوز اختیاری ابله
 عمله گتوره (۳۸) «هرکس اوزی کسب ایندیگی عملگ گروگده در» یخشی یه یخشی
 بیسه بیس جزا ویریله جکدر (۳۹) «مگرساغ طرفک یولد اشاری (۴۰) اونلار نهشته درلر
 بربرندن سؤال ایدرلر (۴۱) گناه کارلرگ احوالندن (۴۲) که نه شیئی سیزی وارد ایتدی
 جهنمه (۴۳) اونلار دیرلر یز نماز قیلانلاردن دگول ایدیک (۴۴) ویز مسکین لره طعام ویرن
 دکل ایدیک» واجبی حقاری ویرمز ایدیک (۴۵) «ویز شروع ایدر دیک شروع ایدنلر ابله»
 باطل سوز دانشمه (۴۶) «وقیامت جزا گوئی تکذیب ایدر دیک (۴۷) تالینکه بزما لوم
 گلوب یشدی» وگوز و مزایله عذابی گوردوک (۴۸) «اونلاره شفاعت ایدنلرگ شفاعتی
 قع ویرمز» نه ییغمبرگ نه ملک لرگ (۴۹) «نه اولوبدر اونلار که موغظه نصیحتدن اعراض
 ایدنلردر (۵۰) گویا که اونلار وحشی ایشک لردر (۵۱) که اصلاندن قاجارلر» ییغمبرگ
 قرآن اوخوماق سسنی ایشیدن کیمی (۵۲) «بلکه اونلارگ هر بریسی ایستیور که
 اوکا سرگشام کتابلار ویریله» هر بری سنگ آدینه بر کتاب گله که محمدده ایمان گتورگ
 (۵۳) «بله دگلدر که اونلار دبورلر بلکه آخرت عذابندن قورخمورلر (۵۴) بیله دگلدر
 بلکه قرآن پندویاد آورلیک در (۵۵) هرکس ایستیه نصیحت قبول ایدر (۵۶) وکافرلر
 نصیحت قبول ایتمز لر مگر اینکه الله ایستیه» جبرایله اونلاری ایمانه داخل اتمگی
 «الله اهل وسز وارددر که اوندن قورخوله واهلدر باغشلامه» اوکا لایقدر که خلقی
 باغشلیه وخلق اوندن قورخه

سورة القیمة (۴۰) آیہ در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حزب

(۱) لَا أَقْسِمُ بِیَوْمِ الْقِیْمَةِ (۲) وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ (۳) اِحْسَبِ الْإِنْسَانَ لِنَفْسِهِ أَجْزَلًا (۴) بَلَىٰ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ یَنْسُوَ بَنَانَهُ (۵) بَلْ یُرِیدُ الْإِنْسَانَ لِفُجْرًا (۶) بِسْمِ اللَّهِ یَوْمَ الْقِیْمَةِ (۷) فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ (۸) وَخَسَفَ الْقَمَرُ (۹) وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ (۱۰) یَقُولُ الْإِنْسَانُ یَوْمَئِذٍ الْمَفْرُ (۱۱) كَلَّا وَزَرَّ (۱۲) إِلَىٰ رَبِّكَ یَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ (۱۳) یَنْبُؤُ

(۱) «من قسم یادایدیرم قیامت کوفینه» یا اینکه بیلده دکلدر که سنینر کمان ایدیر سکر قیامتک یالان اولماقنی من قسم یادایدیرم قیامت گوتنه (۲) «وآند ایچورم اولنسه که ملامت ایدندر اوزینی» معصیتہ مرتکب اولماق ایله. جواب قسم بودر که امر سنینر خیال ایدن کیمی دکلدره نفس ۵ قسمدر (۱) نفس اماره همیشه امر ایدر پیس لکه (۲) نفس نواحه معصیت ایدن کیمی اوزینی مذمت ایدر (۳) نفس مطمئنه حقه یقین ایدوب اثرینه یتشمکه خاطر جمع اولار (۴) راضیه الله طرفندن یتشن نعمت و بلایه راضی اولار (۵) مسلمهم الله طرفنه سعادت و عاقبت امره الهام اولار (۶) «آیا انسان کمان ایدیر که بزر اونگ سوموکلرنی» چورینندن صوگره «جمع ایدمه یلمه ریک» و تازدن اونلاری حشره کتورمه قادر دکلر (۷) نه اینکه اونلر سوموکلرنی جمع ایدمه ریک «بلکه بارماقلارینی ده دوزلتمه» قادریک «هرچند جزءلری چوخ کوچک اولار (۸) «بلکه انسان ایستور که بوندن صوگره ده اللهم حضورنده و بقا قنده کنه ایدمه» عمرینی فسق و کناهله کیچوره (۹) «مشرکله خبر آلار لر که قیامت گولنی نه وقت اولاجا قدر» الله تعالی بیورور (۱۰) «اوز مسائیکه گوزلر خیره اولدی (۱۱) «آی دوتولدی» نوری کتمک ایله (۱۲) «گون و آی جمع اولدی» بر یره و نورلری آلدی (۱۳) قیامتی انکار ایدن «انسان قیامت گونی دیر که نه یره در قاچماق یری» اللهم عذابندن (۱۴) «بیله دکلدر» که اونلار خیال ایدر «قاچماق یر بوخدر (۱۵) «بوگونگی گونده قرار تا بقا یری سنگ اللهم طرفنده» اللهم سوا برکس پناه اولایلمز (۱۶) «دنیا ده اوز بندن قباک گوندردیگی خیر عملرو احسانلر و هایلله اوز بندن صوگره دنیا ده قالان شیئر قیامتده انسا نه خبر و یرلر (۱۷) بلکه هر انسان اوز نفسنه خبر دارد» هرکس اوز عملنی اوز که دن یخشی

الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ (١٤) بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ (١٥) وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ
 (١٦) لَا تَحْرِكْ لِسَانَكَ لِتَتَّعِجَلَّ بِهِ (١٧) إِنَّا عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ (١٨) فَإِذَا قَرَأَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ
 (١٩) ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ (٢٠) كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ (٢١) وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ
 (٢٢) وَجْهَ يَوْمَئِذٍ نَاضِرٌ (٢٣) إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ (٢٤) وَوَجْهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرٌ (٢٥) تَنْظُنُّ
 أَن يَفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ (٢٦) كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ النَّوَافِي (٢٧) وَقِيلَ مِن رَّاقٍ (٢٨) وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ
 (٢٩) وَالتَّتَفَّى السَّاقِ السَّاقِ (٣٠) إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ (٣١) فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّى
 (٣٢) وَأَكْبَرَ كَذِبًا وَتَوَلَّى (٣٣) ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّى (٣٤) أَوَلَيْكَ فَالُوتِي (٣٥) ثُمَّ

بیلر ۱۵) «هر چند عذر لر بنی ذکر اید» کنایه مرتکب اولماقده اما او عذر لر نفیع ویرمز ۱۶) هر وقت حضرت ه دخی نازل اولوردی قرآنی اوجناب اوخومه عجله ایدیردی اوسبیه که بلکه یادیندن چیخا بوجهته الله بیورور «قرآنی حفظ ایتمه که تلمسکن اوتری دیلیک حرکت ویرمه ۱۷) بزه لازمدر قرآنی سنک قلبکا جمع و اوخوماقی دیلنده ثابت ایتمک» او قرار له که نازل اولوبدر ۱۸) «ایلمکه بیز اونی سکا اوخودوق» وجبرئیلک دیلی ایلله وحی ایدوب تمام ایتدیک «تابع اول اونی اوخومه» یالینکه تابع اول اوکا عمل اتمک حلال و حرامنه و امر و نهینه

۱۹) «صوگره» هانسی آیده اشکال اولسه» بزه لازمدر اولی بیان اتمک ۲۰) بیله دکلدر بلکه سیز دوست دوتارسنر تیز زائل اولان دنیانی ۲۱) و ترک ایدرسنر آخرتی» و دنیا به میل ایدرسنر ۲۲) «چوخ یوزلر اوگونده تازه و طبر اوت لودر» و شاد اولاندر مؤمنلر کیمی ۲۳) «اوز اللهک ثوابی طرفته باخانلردر ۲۴) و چوخ یوزلر اوگونده چوخ عبوس اولاندر» غمک چو خلقندن ۲۵) «گمان ایدر اولنلارک حقنده بیل سندیان قرار له رفتار اولاجا قدر ۲۶) بیله دکلدر ایلمکه روح سینه لک اوستنده اولان سوموکه یتشه ۲۷) دیولر» ناخوشک یاننده اولان دوست و قوملری بربرینه دیرلر که «کیمدر افسون ایدن» و معالجه ایدن طیب ۲۸) «جان ویرن کس یقین ایدر که آیریماق و دنیادان کتمک و قیدر ۲۹) ساق ساقه سارینار» و آخرت امرینگ شدتی دنیادان کیتمک زحمتنه قاریشار ۳۰) بوگونکی گونده سورولمک یری سنک اللهک طرفته در» خلاقی سوروب اللهک حضورنه کتوررلر ۳۱) «له اللهک سوزنی تصدیق ایتدی و نه نماز قیلدی» الله دن اوتری و نه صله رحمت ایتدی ۳۲) «واما اللهی تکذیب و طاعتدن اعراض ایتدی ۳۳) صوگره اوز اهل عیالتک

أَوَّلِيَّكَ فَأَوَّلِيَّ (۳۶) اَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ اَنْ يَتْرَكَ سُدًى (۳۷) اَلَمْ يَكْ نُطْفِئْهُ مِنْ مَنِيِّ يَمَنِ
 (۳۸) ثُمَّ كَانَ عِلْقَةً فَخَلَقَ فَسَوًى (۳۹) فَجَعَلْهُ مِنَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَى
 (۴۰) اَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلٰى اَنْ يَّحْيِيَ الْمَوْتَى

یالنه گندی او حانده که تبختر ایدردی» اوز یریشنده عبارتدر ابوجهلدن (۴۴) «عذاب
 سزاواردر سنه گنه سزاواردر». حضرت، ابوجهلگ الندن دوتوب بوسوزی بویوردی
 (۳۵) «صوگره سزاواردر سگا گنه سزاواردر» ابوجهل دیدی منی نه ایله قورخودورسگر
 نه من ونه سنک اللهک قادردگلدر منی دفع انمکه منم قومگ عزیزیام (۴۶) «ایا ابوجهل
 گمان ایدیرکه اوز باشنه ترک اولاجاق» امرولهی یوخدر بعث وجهنم اولمیاجاق
 (۴۷) «آیا آنا رحمنه توکلن نهجه قطره منی دن دگلدر (۴۸) صوگره منی علقه اولدی صوگره
 اونی خلق و انسان کامل ایتدی (۴۹) و اساندن ایکی جفت یاراندی بری ذگور
 بری انث (۵۰) آیا بوگونه قدرت صاحبی الله قادر دگلدر که اولینی دیریلده» و مبعوث ایده
 ﴿سورة الانسان (۳۱) آیه در مدینه ده نازل اولوب﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا (۲) اِنَّا خَلَقْنَاهُ الْإِنْسَانَ
 مِنْ نُّطْفَةٍ اَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا (۳) اِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ اِمَّا شَاكِرًا وَاِمَّا كَفُورًا
 (۴) اِنَّا عَرَضْنَاهُ الْكَافِرِينَ سُلٰسِلٍ وَاَغْلٰلًا وَّسَعِيرًا (۵) اِنَّا اَبْرَارًا يَشْرَبُوْنَ مِنْ كَأْسٍ

(۱) «حقیقته ده جمیع مخلوقانه خلقتدن قباق دنیاده اوزون زمان گلوب گیدوبدر»
 او وقتده همان مخلوقات توپراق و پالچق و آنا صلینده نطفه آدیله برشیی اولوب که
 «ذکر اولمه قابل دکل ایددی» یا اینکه انسان عبارتدر آدمدن بر جسم
 ایدی عمله گلمشدی سو و توپراقدن و آدی ذکر اولونماشدی نه گوکده
 ونه یرده بلکه صورت و محض مقوی ایدی (۲) «بز انسانی قاریشمش نطفه دن خلق
 ایتدیک» کشیله عورتگ نطفه سندن «بز امتحان ایده ریک انسانی» دنیا زحمتلریله «و
 اونی ایشیدن و گورن ایده ریک (۳) بیز انسانی هدایت ایتدیک هدایت یول لارنه»
 و حق و باطل یولنی گوستردیک «یا شکر ایسن اول و یا کفران نعمت ایدن اول» اوز
 اختیاری ایله در (۴) «بز کافر لره» گفرلری جهننه «اوددن زنجیرلر و یانمش اود حاضر
 ایتدیک» بوسوره شریفه جمیع فرق اسلامگ اتفاقیله نازل اولوبدر حضرت علی و

كَانَ مِنْ أَجْهَائِهِمْ كَأَنَّمَا كَانُوا يَوْمَئِذٍ يَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا (۸) وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حَيْثُ مَسْكُونَةٍ أَوْ يَدِيمًا أَوْ أُسِيرًا (۹) إِنَّمَا نَطْعَمُكُمْ لِيُجَاهِيَ اللَّهُ لَأَنْزِيدَ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا (۱۰) إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا (۱۱) فَوَقَّعَهُمُ اللَّهُ شِرْكََ الْيَوْمِ وَلَقَّيْهِمْ نَصْرَهُ وَسُرُورًا (۱۲) وَجَزَيْهِمُ

فاطمه وحسن وحسين عليهم السلام حقنده امام فخر رازی تفسیرینده نقل ایدیرکه حسنین^۴ ناخوش اولمشدیلر اشرف مخلوقات واعیان عرب اوناری گورمکدن گلوب دیدیلر یا علی نذرایت بواو شافلا رگ صحنه حضرت علی نذرایتدی که اگر الله تعالی اونلار صحت ویرسه اوچ گون اوروج دوتالار ایلکه الله تعالی اونلار شفا ویردی اونلار اوروج دوتوب حضرت علی یهودی دن اوچ صاع یون و آریا آلدی که فاطمه اولگ عوضنده یون اگیره پس یونگ بر صاعنی فاطمه اگیروب وبوغدانگ بر صاعنی ال دگرمانی ایله اوگودوب بش قرص چورک بشوردی ایلکه آخشام اولدی فاطمه همان چورکی گتوردیکه افطار ایتسونلر گوردیلر قاپو دوگولدی فضه قباقه چیخوب گوردیکه برنفر فقیردر دیورکه من برنفر فقیرم آل محمدک فقیرلرندن بکا طعام ویریک اوزاددن که الله سیزه اطعام ایدوب پس هاموسی طعامی گوتوروب فقیره ویروب اوزلری سوايله افطار ایتدیلر^۲ مچی گیجه همان قراره افطار ایدن وقتده یتیم گلوب سؤال ایتدی اوچومچی گیجه سی اسیر گلوب سؤال ایتدی هر بریسنده اوزلری آج قالب سوايله افطار ایدوب چورکی فقیره ویردیلر ایلکه دوردمچی گون اولدی حضرت علی حسینی اوزیله برابر پیغمبرک خدمته گتوردی احوالته که آثار ضعف اونلارده آشکارا معلوم اولوردی پس بوسوره شریفه نازل اولی (۵) «حقیقته یخشی ایش گورنلر والله اطاعت ایدنلر» بش نفرکه اوزلری آج وسوسوز قالب طعاملرینی احسان ایتدیلر «گافورله قاریشمش» کنایه در سوبوقلقدن «شرابه دولی اولان کاسه دن ایچرلر» (۶) او شراب برچشمه دندر که الله بنده لری «بوش نفر واونلارگ دالنجه گیدنلر» اوندن ایچرلر و اوچشمه نی هر طره ایستسه لر چکوب آپارایرلر (۷) ایتدیگاری نذره وفا ایدرلر وقورخارلر اوگوندنکه اولگ شری فاش وآشکار اولار» و اوگونگ شدت عذابی هریره داغیلار (۸) ذکر اولان جنابلر «اوزلری طعامی دوست دوتوب احتیاجلری اولدیقی حالحه او طعامی مسکینه ویتیمه و فقیره بیدیرلر (۹) بودر و بولدن غیری دگلدرکه بز سیزه طعام ویروریک اللهک رضاسندن اوتری» نه اینکه ریا ایچون و دبیرلرکه «بز سیزدن عوض ونه احسانه

بِمَصْبَرٍ وَاجْتَهَدَ وَحَبِيرًا (۱۳) مَتَكَبِّينَ فَبِهَاجِلِ الْأَرْبَابِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمِيرًا
 (۱۴) وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ أَمْطُلُهَا تَذَلُّلًا (۱۵) وَيَطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ
 وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَ (۱۶) قَوَارِيرَ مِنْ فِضَّةٍ قَدَرُوهَا تَقْدِيرًا (۱۷) وَيَسْقُونَ فِيهَا
 كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا (۱۸) عَيْنَا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا (۱۹) وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ
 مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ أُوتُوهَا مُنْشَوْرًا (۲۰) وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَرًا رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمَلَكًا كَبِيرًا
 (۲۱) عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ نَدَسٌ خَضِرُ وَاسْتَبْرَقَ وَحَلَوُا آسَاورَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

شکر اتمک ایستمریک» بو سوزلری اولار احسان ایدن وقتده دیمه مشدیلر بلکه
 الله اولارگ قلبندن خبرویردی (۱۰) «بدرستیکه بز قورخوروق اللهمزدن اوگونگ
 عذابندن که یوزلر ترش اولوب نهایت چتین وزحمتلودر (۱۱) الله تعالی بوگونگ
 شردن وشدندن اولری ساخیوب یوزلرینه تازهلک وقلبرینه شادلق یتشدی
 (۱۲) اوروجک آجاق وسوسوزلقنه صبراته کلرینگ مقابلنده اولرگ مزدی واجری
 بهشتدر» اولده ساکن اولارلار «واپیکدن عمله گلمش لباس وفرشدر»
 (۱۳) «بهشتده تختلره تکیه ایدرلر بهشتده گون گورمزلر» که حرارتندن اذیت چکه لر
 «ونه سویوخ» که اوشویه لر (۱۴) اولارلا علاوه بهشت دخی ویریلر اولمچی بهشته
 «یاخون اولان حالده اولارگ اوستنده آقاجلارگ گولکه لری واردر واونگ میوه لرنی
 درمک اولنره آسان اولار» که یاتان واورتوران حالده ممکن اولار میوه لری ده روب بیمک
 (۱۵) «اونیکوکارلره گوموشدن عمله کلن قابلری ودرسته سیز شیشه گوزه لری
 دولاندیرلر (۱۶) اوشیشه لر گوموشدن در» گوموش گبی آغوشیشه گیمی صافدر چونندن
 ایچرو طرفی گورورنر «تخمین ایدوبلر اوگوزه لری صاحب لرنگ قدری ایل» نه زیاده
 اولار ونه ناقص (۱۷) وبهشتده اوکاسه دن سیراب اولونارلر که اولنگ قاریشقی
 زنجبیلدر» طبیعتده نه اینکه دنیا زنجبیلی گیمی طعمی آجی اول (۱۸) «اوچشمه دن که
 بهشتده آدلاشمش اولار سلسیل ایل» سلسله گیمی بربرینه متصلدر تالینکه بوغازدن
 گوارالق ایله جاری اولار (۱۹) «بهشتده همیشه اولان جوان اوشاقلر اولرگ یاننده
 دولانار خدمت ایتمه ایلکه سن اولری گورورسن گمان ایدرسنکه صدقندن تازه چخوب
 یریوزینه داغیلمش مرواریددر (۲۰) ایلکه سن گوردیگ» بهشتده اوروج دوتوب
 احسان ایدنلری «اویرده جور بجور نعمتلر ووسعتلو ملکدر گورورسن (۲۱) اولارگ
 اوستنده اولان لباسلر یاشل ونازک اپیک پارچهدن و آستری قالین دیبادن وگوموش
 بلرزیک ایله بزهرلر واولارگ اللهی نجاستدن پاک اولان شرابله اولنری سیراب ایسر

(۲۲) اِنْ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا (۲۳) اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَیْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا (۲۴) قَاصِرِ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعِ مِنْهُمْ اِنَّمَا اَوْكُفُّورًا (۲۵) وَاذْكُرْ اِسْمَ رَبِّكَ بِكُرَّةٍ وَّاصِيلًا (۲۶) وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا (۲۷) اِنْ هَؤُلَاءِ يَحِبُّونَ اِنْمَاجِلَةً وَيَذَرُونَ وَّرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا (۲۸) نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا اَسْرَهُمْ وَاذْشَنَّا بَدْلُنَا اَمْسَالَهُمْ تَبْدِيلًا (۲۹) اِنْ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ اِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا (۳۰) وَمَا تَشَاوُنَ اِلَّا اِنْ شَاءَ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا (۳۱) يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا

(۲۲) بوذکر اولان نعمت سیزگ مزدگذرد» دنیاوه ایتدیگنر عمل مقابلنده «و سیزگ سعیگنر مقبولدر» بویاه شریفه لرده بهشتگ جمیع نعمتاری ذکر اولوب مگر حوری سوزی ذکر اولمیوب محض حضرت فاطمه نگ احترامی جهته

(۲۳) «بزسکا قرآنی نازل ایتدیگ برنوع نازل اتمک» که هاموسنی بردن نازل اتمیوب آیه آیه وسوره سوره نازل ایتدیگ (۲۴) «پس صبرایت» یا محمدص رسالت بوگنی گوتورمه و«اللهمک حکمنه واطاعت اتمه مکه مشرک لرندن کنه کاره» عتبه بن ربیعیه «یا کافره» ولید بن مغیره او نلار حضرته دیموشدیلر که بواشدن الچک بزسنی راضی ایدهریک مال وتزوج ایله (۲۵) «و ذکرایت اللهمک آدینی صبح وآخشام (۲۶) و گجه نگ بعضی سنده سجده ایت الله» و گجه نمازی قیل «وتسبیح ایت الله اوزون گجه ده» واجبی نمازی ادا ایدنن صوگره یا اینکه گجه لرده اوزون مدت اللهم تسبیح ایت (۲۷) «بو کافر لر دنیانی دوست دوتار لر و قباقلرینده اولان قیامتگ آغیر گولنی ترک ایدر لر» و اوگا تدارک گورمز لر (۲۸) «آنجق بز خلق ایتدیگ اولناری» و باشقه شریکمز یوخدر «و شدتلو ایتدیگ اولنارگ دمارلارنی» بربرینه متصل ایتدیگ برنوعله که عقل حیراندر «ایلکه بز ایتدیگ عوض ایدهریک اولنارگ مثل لرینه برنوع عوض اتمک» که اولناری هلاک ایدوب اولنارگ مثلنی خلق ایدهریک (۲۹) «بدرستیکه بوسوره یاداورلیک وموعظه در هرکس ایستیه» که هدایت تاپاواللهک امرنی عمله گتوره «الله طرفنه یول تاپار (۳۰) و سیز ایستمز سگنر مگراوزادیکه الله ایستر» و راضی اولار سگنر اللهمک اراده و قدرنه «بدرستیکه الله ییلن وحکم ایدن در (۳۱) الله اوکیکه ایستر اوز رحمنه و بهشته داخل ایدر والله تعالی ظالم لره دردناک عذاب حاضر ایددر»

سورة المرسلات (۵۰) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا (۲) فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا (۳) وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا (۴) فَالْفَارِقَاتِ فَرَقًا (۵) فَالْمُقَيَّبَاتِ ذِكْرًا (۶) عَذْرًا أَوْ نَذْرًا (۷) إِنَّهُنَّ لَوَاعِقُ النَّجْمِ (۸) فَإِذَا النُّجُومُ طَمَسَتْ (۹) وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ (۱۰) وَإِذَا الْجِبَالُ نَسَفَتْ (۱۱) وَإِذَا الرُّسُلُ اقْتَتَبَتْ (۱۲) لَأَيَّ يَوْمٍ أَجَلَتْ (۱۳) لِيَوْمِ الْفَصْلِ (۱۴) وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمِ الْفَصْلِ (۱۵) وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (۱۶) أَلَمْ تَكُنْ مِنَ الْآوَلِينَ (۱۷) ثُمَّ نَبَّعَهُمُ الْآخِرِينَ (۱۸) كَذَلِكَ نَفْعَلُ

(۱) «آند اولسون یخشیاقله گونده ریلن لره» عبارت اولاییل لر دن که خلقه یخشیا نفع ویرمکدن اوتری گلر لر یا بر برینگ دالجه امر بمعروف اتمگه گلن پیغمبر لر دن یا اینکه محمده بر برینگ دالجه گلن آیه لر دن (۲) «آند اولسون تنگیدن لره» گنه عبارت اولاییلدن یا پیغمبر لره یا آیات قرآنه که اولجه ضعیف اولوب گلدیکجه الله گ امری ایله قوتلندیلر (۳) «آند اولسون داغیدن لره» گنه بولولتری داغدان ییلرله یا ملائکه لره که نامه اعمالی داغیدار یا پیغمبر لره که احکامی خلقه داغیدار (۴) «آند اولسون فرق ویرن لره» ملک لره یا پیغمبر لره یا آیه لره که حقله باطل آراسنه فرق ویرن لره (۵) «آند اولسون ذکر آتالره» اول ملک لره که وحیی پیغمبر لره آتار یا پیغمبر لره و آیه لره که نصیحتی خلقگ قلبنه آتارلر (۶) «مؤمنلری عذر گتوروب» توبه ایتمگه وغفلت ایدوب گناهده اصرار ایدن کس لری «قورخوتمه سببدر» جواب قسم: (۷) «سیزه وعده ویریلن عذاب البته واقع اولاندر» بعثت، حشر، نشر، حساب و کتاب اولمالیدر (۸) «ایلمکه بولدوزلر محو اولوندی» ونوری زایل اولدی (۹) «واوز مانکه گوک یاریلدی» (۱۰) «واوز مانکه داغلار داغلوب پرا گنده اولدی» (۱۱) «واوز مانکه پیغمبر لر جمع اولدی» هر کس اوز امتنه شاهد اولمقه (۱۲) «هانی گوندن اوتری معین اولوبدر» (۱۳) فصل گولندن اوتری «که اوگون خلاق آراسنده قطع فصل اولونار» (۱۴) «ونا شنی ییلدیردی سگا فصل گونی نه در» (۱۵) «وای اولسون او گونده او کس لره که تکذیب ایتدیلر» قیامت گونی (۱۶) «آیا ییز هلاک ایتمدیک اولمچی قومی» دنیاده عذبله (۱۷) «سوگره بزتابع ابده ریک اولنلاره آخرمچی قوملری» که اولن لر دن سوگره دنیایه گلوب (۱۸) نجه که

بِالْمَجْرِمِينَ (۱۹) وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (۲۰) اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ (۲۱) فَجَعَلْنَاهُ
 فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ (۲۲) اِلَى قَدَرٍ مَّعْلُومٍ (۲۳) فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ اِنْقَادِرُونَ (۲۴) وَيَلْ يَوْمَئِذٍ
 لِّلْمُكَذِّبِينَ (۲۵) اَلَمْ تَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا (۲۶) اَحْيَاءَ وَاَمْوَاتًا (۲۷) وَجَعَلْنَاهَا
 رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَّاَسْقَيْنَاكُمْ مَّاءً قَرَاتًا (۲۸) وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (۲۹) اِنظِلُّوْا اِلَى
 مَا كُنْتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ (۳۰) اِنظِلُّوْا اِلَى ظُلِّي ذِي نَلَسٍ شَعْبٍ (۳۱) لَا تَطْلُبُ لِي وَلَا يَغْنَبُ لِي مِنَ الْلَهَبِ
 (۳۲) اِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ (۳۳) كَاَنَّهُ جِمَاثٌ صُفْرٌ (۳۴) وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ
 (۳۵) هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ (۳۶) وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ (۳۷) وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ
 (۳۸) هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَعَلْنَاكُمْ وَالْاَوَّلِينَ (۳۹) فَاَنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونَ (۴۰) وَيَلْ

اولمجي قوم عذاب ايتديك «هايله عذاب ايدمريك گناهكارلره (۱۹) توحيدى وقيامتى
 تكذيب ايدن لر واى اولسون» بوايه تكرار اولمقه كوره گلن آيلرده ترجمه اولميوپ
 مكرر سوزيله اشاره اولاجا قدر (۲۰) «آيايز خلق ايتديك سيزى حقير سودن»
 پس له كبردر سيزدن عمله گلور (۲۱) «اوسويى محكم قرارگاهده ايتديك» آنانگ رحمنده
 (۲۲) «معلوم ومقدر وقتديك (۲۳) پس بزقادر ايتديك» اولارى ياراتمقه «پس نه بخشى
 قادر لريك» بوگونه خلق اتمگه (۲۴) مكرر (۲۵) «آيايرى بنده لرى جمع ايدن ايتديك
 (۲۶) دبرى اولان حالده واؤلى اولان حالده» كه اونگ اوستنده گذران ايدر لر و
 اولور لرنى دفن ايدر لر (۲۷) «يرگ يوزينده محكم و اوجا داغلار خلق ايتديك وسيزى
 شيرين سوايله سوار ديق (۲۸) مكرر (۲۹) گيدگ اوجهنمگ طرفنه كه سيز دنيا ده اوني
 تكذيب ايدير دگر (۳۰) گيدگ او كولگه ننگ طرفنه كه اوج شاخسى وار» توسدى دن
 عمده گلوب احاطه ايدر كافر لرى اوج طرفدن ساغدن صولدن وبوخا ريدن (۳۱) «اذيقدن
 مانم اولان دگلدر» ياليفكه نه سيرين كولكه سى وار كه راحت ليك ويره «ونه اودك شعله سندن
 ساخلار (۳۲) جهنم بيوك واطلاق ريكى شراره لرى آتار (۳۳) گويا اوشاره لر سارى
 دوه لردر (۳۴) مكرر (۳۵) بوگون اوگوندر كه دانشمازلار» وقادر اولمازلر دانشمقه
 (۳۶) «واذن ويريلمز اولاره عذرايستمگه كه عذر ايستيه لر (۳۷) مكرر (۳۸) بوگون
 حكم ايتمك گونيدز سيزى وگيچمش اتملى جمع ايدمريك (۳۹) اگرسيزگ حيله گر
 وارايسه بگاحيله ايدگ» وعذابدن خلاص اولوك (۴۰) مكرر (۴۱) «پرهيزكار لر بهشت آقا جلارنگ
 كولگه لرينده و چشمه لرده در لر (۴۲) وميوه لرده در او قسملردن كه اولار آرزو و
 خواهش ايدر لر (۴۳) بيون وايچون گوارا حالده اونگ مقابلنده كه سيز عمل

يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (۴۱) اِنَّ الْمُسْقِينَ فِي ظُلَالٍ وَعَيُونَ (۴۲) وَقَوْمَهُمَّا يَشْتَهَوْنَ (۴۳) كَلَّوْا
وَأَشْرَبُوا هَذِهِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْمَلُونَ (۴۴) اِنَّا كُنَّا نَحْزِي الْمُحْسِنِينَ (۴۵) وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ (۴۶) كَلَّوْا وَكَمَعُوا قَلِيلًا اِنَّكُمْ مَجْرُمُونَ (۴۷) وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (۴۸) وَاِذَا
قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ (۴۹) وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (۵۰) فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

ایدر دگر دنیاده (۴۴) بدرستی که بزینله جزا ویره ریک نیکوکار لر (۴۵) مکرر
(۴۶) بیوک و دنیاده آزمدت لذت آپاریک بدرستی که سیزکنا کار لر سگر (۴۷) مکرر
(۴۸) زمانیکه اونلار ا دیلدی که نماز قیلوگ نماز قیلمازلر (۴۹) وای اولسوگ اوگونه
نماز و عبادتگ و جونی تکذیب ایدنلر (۵۰) پس هانسی سوزه و خبره قرآدن سوگره
ایمان گتور سگر قرآنه ایمان گتور میندن سوگره هانسی کتابه اینانا جاق سگر
سورة النبأ (۴۰) آیدر مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ (۲) عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ (۳) الَّذِي هُمْ فِيهِ مَخْتَلِفُونَ (۴) كَلَّا سَبْعُمُونَ
(۵) ثُمَّ كَلَّا سَعَامُونَ (۶) أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا (۷) وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا (۸) وَخَلَقْنَا
كُمْ أَزْوَاجًا (۹) وَجَعَلْنَا بَيْنَكُمْ سَبَاتًا (۱۰) وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا (۱۱) وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا

(۱) ایلکه بیغمبرص مبعوث اولوب خاقه خبر ویردی که سیزاولندن سوگره مبعوث
اولا جاق سگر بربرندن سؤال ایدیردی لر انکار طریق ایله الله یوره «مخلوقات بربرندن نه شیئی
باره سفده سؤال ایدر لر (۲) بیوک خبردن» که اونلاره تعجب گلور حشر کیفیتی
(۳) «ایله خیر که اوندی اختلاف ایدنلر (۴) ایله دگلدر (نجه که دیر لر) تیزلیک ایله
یدر لر (۵) سوگره بیله دگلدر تیزلیک ایله یدر لر (۶) آیاز یری سیزه فرش ایتمدیک
(۷) و داغلاری میخرا ایتمدیک» یری حرکتدن مانع یولومقه (۸) و بزی سیزی جفت خلق
ایتمدیک» ذکور و انات (۹) «وسیزگ یوخوگری سیزه راحت لیک ایتمدیک (۱۰) و گیجه لی
سیزگ ایچون لباس ایتمدیک» لباس بدنی اورتن کیمی گیجه ده السانگ اوستنی اورت
شغلندن ال جکر (۱۱) «وگولوزی سیزه گذران یری ایتمدیک (۱۲) سزگ اوستدگرده ی
محکم گوگ بنا ایتمدیک (۱۳) گوگده ایشیقو چراغ یاراتدیک» که جمیع عالم اونیل
منتفع اولار (۱۴) «ییل لر ایله سیخیامش بو اولدردن چوخ توکولن یاغیش سویی گوندردیک
(۱۵) تالینکه یردن دانه و نباتات خارج ایدک (۱۶) و باغلار که آقا جلاری بربرینه

(۱۲) وَيَذْنِبُونَ فَوْقَ سَبْعِ مِائَاتٍ (۱۳) وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا (۱۴) وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ
 مَاءً ثَجَّاجًا (۱۵) لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا (۱۶) وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا (۱۷) إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ كَانَ مِيقَاتًا
 (۱۸) يَوْمَ يَنْفُخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا (۱۹) وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا
 (۲۰) وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا (۲۱) إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا (۲۲) لِلطَّاغِينَ مَابًا
 (۲۳) لَا يَشِينُ فِيهَا أَحْقَابًا (۲۴) لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا (۲۵) إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا
 (۲۶) جَزَاءً وَفَاقًا (۲۷) أَنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا (۲۸) وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا
 (۲۹) وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا (۳۰) فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا (۳۱) إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ

ساریشوب (۱۷) بدرستی که فصل گونی «که الله تعالی خلق آراسنده حکم ایدر «مقرر و معیندر
 (۱۸) او گونده که صورہ او فور و لر سیز دسته دسته گلر سگز» یا مختلف صورت لرده (۱)
 بردسته میمون صورتندہ عبارتدر نما لردر (۲) ده قوز صورتندہ خلقگ مالنی
 حرام و جہلہ بینلردر (۳) باشلاری اشاقہ رباینلر (۴) کورلر صورتندہ اونلار
 حکمدہ جبر ایدنلردر (۵) دستہ گور و لال صورتندہ اونلار عجب ایدنلردر (۶) دستہ
 دیلرینی چینلرلر و اونلارگ آغزندن چرک و زرداب آچار عبارتدر علما و قضاتدن
 (۷) دستہ آلتری و ایاقلاری کسیلوب» اونلر مؤمنلرہ اذیت ایدنلردر (۷) اوددن دار
 آقاجندن آسینلر حا کملر یاتندہ خاقی مقصر ایدنلر (۹) بدلری متعفن اولانلر حلالی
 ترک و حرام عورتلرہ میل ایدنلردر (۱۰) اوددن و قطرانندن لباس گیندر «ماللرنک
 واجبی حقزینی ویرمین لردر (۱۱) «گوگلر آچیلار و قایدلار اولار» کنایہدر گوگک
 خراب اولماقندن هانسی ایوگ دورت طرفندہ چوخ قایی اولسا خرابہ حساب اولونار
 (۲۰) «وداغلار اوز یرلرندن گوتور و لوب شورہ زار کیمی اولار (۲۱) جہنم انتظار
 یریدر» جہنمگ زبانہ سی منتظر در کافری یاندیرمقہ (۲۲) «طغیان ایدن کسلرہ قایداجاق
 یردر (۲۳) انتہاسی اولمیان زمان جہنمدہ قالارلر (۲۴) دادمازلار اوندہ نہ سو یو خلق
 ونہ ایچملو» یا قابیلر لکه راحت اولالار ونہ سرین سوتا پمازلار کہ حرارت لری ساکت
 اولا (۲۵) «مگر قاینار سو و جہنم اهلنک چرکی و زردایی (۲۶) اونلارگ عمللری ایلہ
 موافق جزادر» نہ قدر اونلار ا ییوک عذاب اولسا مشرک اولماق لرایلہ برابر اولماز
 (۲۷) اونلار قیامت حسابنہ امید دو تماز دیلار» و اوکا ایمان گتورمز ایدیلر (۲۸) «و
 تکذیب ایتدیلر بزیم آیتلریمزہ لازمہ تکذیب ایتمک (۲۹) و هر شئی بز سایدوق لوح
 محفوظ کتابندہ» (۳۰) اونلارہ دیرلرای کافرلر تکذیب ایتدیگنر عذابی «دادیگ

مَقَارًا (۳۲) حَدَاتِقٍ وَأَعْنَابًا (۳۳) وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا (۳۴) وَكَأَسَادَ هَاقًا (۳۵) لَا يَسْمَعُونَ
فِيهَا نِقَمًا وَلَا كُذْبًا (۳۶) جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا (۳۷) رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا (۳۸) يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَذَكَّرُونَ
إِلَّا أَمْرًا (۳۹) لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا (۳۹) ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَن شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا
(۴۰) إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ بِالْإِثْمِ كُنْتُ تُرَابًا

بز آرتور ماروق سیزه مگر عذابی «وقت به وقت سیزه نوع به نوع عذابلر یتشر
(۳۱) «برهیز کارلر ایچو ز رستگارلق یری وار (۳۲) که عبارتدر آفاج باغلارندن
واوزم لردن (۳۳) نارستان ویرسندن اولان قزلاردن (۳۴) و شراب ایله دولی کاسه لر
که بی دربی گلر (۳۵) بهشته لغو و بربرنی تکدیپ ایدس سوزلر ایشیقملر (۳۶) بنده لرگ
عمللرینه جز اولان حالد ه سنک اللهک طرفندن زیاده بخشش و هدیه در» استحقاقدن
آرتق (۳۷) «ایله الله در که گوگلرگ ویرگ واونلارگ آراسنده اولانلارگ اللهی در
رحم ایدندر» جمیع مخلوقات ه «هیچکر قادر اولماز الله حضورنه سوزدیمگه مگر اولنک
اذنی ایله (۳۸) «اوگونده که روح» که بر ملک در یا جمیع ملک لردن عبارتدر یا اینکه
مخلوقاتک روحلری وسائر «ملائکه» لرده دورلرلر هاموسی صف چکن حالد ه
دانشمازلر مگر اوکسه رحم ایدن الله اوکا اذن ویره» عبارتدر مؤمنلردن و ملائکه دن
«دنیا ده دوغری دانشوبلر» و لاله الا الله دبولر یا اینکه اهل عرصا تندن هیچ کس
دانشماز مگر اوکس دانشار که الله اذن ویره دانشمه و دانشان کس دوغری سوز
دانشار بالان دانشماز (۳۹) «بوگون حقد» واقع اولماقنده شک یوخدر «هر کس که
صالح عمل ایتمک ایستیه الله طرفنه قایتماق یری اختارار» بوجهته که پیغمبر لر گلوب
و جمع شرایعی بیان ایدوبدر (۴۰) «بدرستیکه بز قهر خوزدیق سیزی» ای اهل مک ه
«یاخون عذابله» که قیامت چوخ یاخوندر» قیامت برگوندر هر کس اوزیندن قبالق
الدری گوندر دپگی عملک مزدنی گورر» اگر طاعت گوندر و بدر ثوابه منتظر اولار
«و کافر لر دیر که کاش من تو براق اولایدیم» و تو براق حالتنده قلوب نه دوباره قاید ایدیم
ونه بو عذابی گوریدیم یا اینکه بعض روایتلرده وارد اولوبدر که قیامتده جمیع
حیوانات حشره گلوب بوینوز سیز حیوان بوینوزلو حیواندن قصاص آلوب صوگره
خطاب یتشر که ای حیوانات من سیزی دلیاده خلق ایتمشدیم انسانا تک گذرانندن اوتری
پس قایدیک اوز اصلگره و تو براق اولوگ پس جمیع حیوانات تو براق اولار لر
کافر لر بواحوالاتی گورنده دیر لر کاش بزده حیوانات قسمندن اولوب تو براق اولایدیک

سورة النازعات (۳۶) آیه در مکده نازل ولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالنَّازِعَاتُ غَرَقًا (۲) وَالتَّاسِطَاتُ نَشْطًا (۳) وَالسَّابِحَاتُ سَبْحًا (۴) فَالسَّائِقَاتُ سَبْقًا (۵) فَالْمُدَبِّرَاتُ أَمْرًا (۶) يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ (۷) تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ (۸) قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ (۹) أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ (۱۰) يَقُولُونَ ءَأَنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ (۱۱) ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً (۱۲) قَالُوا تِلْكَ إِذْ أَكَرَّةٌ خَاسِرَةٌ (۱۳) فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ (۱۴) فَإِذَا هُمْ

(۱) «آنداولسوگ شدتله چکنلره» یاعبارتدر قبض روح ایدن ملک لردن کافرگ روحلری دری لرنک و دیرناقلرنک آراسندن نهایت زحمتله چیخارلر یالو ملک لره که یولدوزی چکر براقدن اوبریسی افقه (۲) «آنداولسون شناداولانلره» یالو ملک لره که شادلق ایدنلردر مؤمنلرگ روحلرینی قبض ایدنده اونلارگ مقاملرینی بهشتده گوسترمک ایله (۳) «آنداولسون سوده اوزلره» یالو ملک لره که تسبیح ایدندر «برنوع تسبیح ایتمک» یالینکه مؤمنلرگ روحلرینی آراق ایله چسکوب اونلاری راحت قویارلر سوده اوزن کس اوزنی راحت ایدن کیمی یالینکه اوملائکه یه نازل اولارلر گوگدن سرعتله سوده اوزن کیمی (۴) «آند اولسون اوکسلره که سبقت ایدنلردر» اوملائکه لره که آدم اولادندن قباق سبقت ایدوبلر خیر عمله یالو مؤمنلره که سبقت ایدرلر اوز مقاملرینه یالو آتلا لره که بعضی سی بعضی سنه جهاده سبقت ایدر (۵) «آنداولسون ایشلره تدبیر ایدنلره» اوملائکه لره که تدبیر ایدنلردر بنده لرگ امرینه عبارتدر دورت ملک دن (۱) جبرئیل موکل در بیللره (۲) میکائیل موکلدر باغشه و باقاته (۳) عزرائیل موکلدر قبض روحه (۴) اسرافیل موکلدر خلقی حشره دعوت ایتمکه جواب قسم بودر که هر آینه سیز مبعوث اولوب حساب چکر سگز (۶) «اوگونده که بره حرکت ویرر» و حرکت ویرن صیحه یرلری زلزله ایدر (۷) «اونگ دالنجه گلر دالجه گلن» نفخ صور که خلقی حشره جمع ایدر (۸) «جمع قلیار اوگونکه گونده قورخار (۹) اونلارگ گوزلری خشوع و ذلیل لیک ایدنلردر (۱۰) اونلاردنیاده دیر دیلر که آیاز اولندن صور اؤلمجی حالت مزه قایدانلر وک (۱۱) ایلکه بزچورومش سوموکلر اولدوق» گنه تازه دن دیریلوب حشره کله ریک (۱۲) دیدیلر» اگر محمد دین دوغری ایسه «اوزمان بزیم قایتماقمز زیان گتورلندر» الله تعالی ییورور (۱۳) «پس بتحقیق اونفخ صور بردفمه فریاد اولماقدر» اسرافیلدن ایشیدرلر (۱۴) پس اوزمان مخلوقاتک هاموسی عرصات محشره جمع

بِالشَّاهِرَةِ (۱۵) هَلْ لَيْكَ حَدِيثٌ مُوسَى (۱۶) اِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى (۱۷) اِذْ هَبْ
 اِلَى فِرْعَوْنَ اَنْهُ طَغَى (۱۸) فَقُلْ هَلْ لَكَ اِلَى اَنْ تَزُكَّى (۱۹) وَاَهْدِكَ اِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى
 (۲۰) قَارِبَهُ الْاَيَّةُ الْكُبْرَى (۲۱) فَكَذَّبَ وَعَصَى (۲۲) ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعَى (۲۳) فَحَشَرَ فَنَادَى
 (۲۴) فَقَالَ اَنَارِكُمْ اِلَعْلَى (۲۵) فَاخَذَهُ اللهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ وَالْاَوَّلَى (۲۶) اِنَّ فِيْ ذَلِكَ لَعِبْرَةً
 لِّمَنْ يَخْشَى (۲۷) ءَاَنْتُمْ اَسَدُّ خَلْقًا اَمْ السَّمَاءُ بَنِيهَا (۲۸) رَفَعَ سَمَكُمَا فَسَوَّيْهَا
 (۲۹) وَاَعْطَشَ لِبَنِيهَا وَاَخْرَجَ ضَحِيهَا (۳۰) وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحِيهَا (۳۱) اَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا

اولوب هاموسی بیدارلردر (۱۵) یا محمد آیاسگاموسی ۴۳ خبری گلدی (۱۶) زمالیکه
 چاغردی اونئی اونگک المئی پاکه قامده که طویدر، ویوردی یاموسی (۱۷) «گیت
 فرعونگ طرفنه بدرستیکه اوطفیان ایتدی» واوزنی بیوک سایوب ایمان گنورمدی
 (۱۸) «پس دیگن آیاسنگ ایچون رغبت واردر بوگا که پاک اولاسن «شرك نجاستندن
 واللهگ برلگنه اقرار ایدسن (۱۹) «ومن سنی هدايت ایدم اللهگ طرفنه پس فورخاسن»
 اللهم ونهی اولان امرلردن احتراز ایدسن پس موسی فرعونگ یانه گلوب واونی
 دعوت ایتدی (۲۰) «وفرعونه بیوک معجزه گوستردی» عصائی اتوب اژدها اولماق کیمی
 (۲۱) «پس تکذیب ایتدی» اومعجزه نگ اللهم اولماقنی «ومعصیت ایتدی» پیغمبره
 (۲۲) «صوگره دال چوگوردی معجزه یه باشلادی بوگا که سعی ایدردی» یرده فساد
 سالوب هر طرفدن ساحرلر جمع ایتمگه یا اینکه اژدهانی گوروب دال چوگوروب
 سعی ایدردی فاجمه (۲۳) «پس جمع ایتدی» اوز قومنی وقوش وونئی «وندا ایتدی
 (۲۴) دیدی منم سیزگ بیوک اللهگز» منم خیر وضرریتورن هرکسه که ایستیم (۲۵) «پس
 الله اونی دلیا و آخرتگ عذایله اخذ ایتدی» هم دنیا ده غرق وهم آخرتده عذاب ده
 اولدی (۲۶) «بدرستیکه بواحوالده» که فرعون خصوصنده ذکر اولدی «هرآینه عبرت
 ومو عظموار اوکسه که اللهم قورخه» وحق له باطل آراسنده فرق ویره (۲۷) ای
 مشرک لر که بمعنی انکار ایدرسنر «آیاسیزی خلاق ایتمک چتین در یا گوگی خلق
 اتمک» بو عظمتله اولان گوگی خلق ایتمگه قادر اولان الله سیزی دوباره خلق اتمکدن
 عاجز اولماز «لله بنا ایتدی گوگی (۲۸) اوجا ایتدی اونگ سقنی پس دوز ایتدی اونی»
 هیچگونه شکافی وشکستی یوخدر (۲۹) «وقرالنق ایتدی اونگ گیجه سنی وخارج
 ایتدی گوگک ایشیقنی» گونوز وقتی بوشیلرگ اسنادی گوگه ویرمک اوجهته در که
 بو اثرلر هاموسی گوگ طرفدن گلور (۳۰) «وگوگی خلق ایدندن صوگره یری دوشه دی
 و عریض ایتدی (۳۱) یردن اونگ سوبولی» نهرلر وچشمه لر «واوتلاق یرینی خارج

وَمَرَّعِهَا (۳۲) وَالْجِبَالِ أَرْسِهَا (۳۳) مَتَاعًا لَكُمْ وَلَا تَمَامَكُمْ (۳۴) فَأَذْجَاءَ الطَّامَةِ
الْكَبْرَى (۳۵) يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى (۳۶) وَبَرَزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ بَرَى (۳۷) فَمَا
مَنْ طَعَنَى (۳۸) وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (۳۹) فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى (۴۰) وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ
رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى (۴۱) فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى (۴۲) يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ
مَرْسِهَا (۴۳) قِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا (۴۴) إِلَى رَبِّكَ مُنْتَهِيهَا (۴۵) إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَنِ يَخْشِيهَا
(۴۶) كَانَهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عِشْرَةً أَوْ ضَعِيفًا

ایندی» که حیوانات اوصحرالردن نفع بردار اولار (۳۲) «وداغلاری یرده محکم ایندی
(۳۳) سیزگ اوزیزگ ودورت ایاقلو حیوانلرگزگ نفعندن اوتری
(۳۴) «ایلکه بیوک بلا کلدی که» اوگونده کناه کارلره بلایشر وجهنم اهلی جهنمه گیدر
(۳۵) «اوگونده انسان دنیاده سعیله عمله کتوردیکی ایشاری یادینه کتورر» خیر
وشر عمل لردن (۳۶) «وگورن آدملره جهنم ظاهر اولار» وجميع خلق اونی
گورر (۳۷) «اوکسه طغیان ایندی» وحدندن کیچدی معصیت اتمکده (۳۸) «ودنیاده
ساغ قالماقی آخرته اختیار ایندی (۳۹) جهنم قایداجاق یردر» ذکر اولان کناه کارلره
(۴۰) «واما اوکسه قورخدی اللهک حضورینده دورمقن» وسواله جواب ویرمکن
وبولی فکر ایتدیکه معصیت مقابلنده الله حضورینده دوروب سؤال وجواب اتمک وار
«وفسنی نهی ایده خواهشلرنی عمله کتورمکن (۴۱) بهشت قرارگاه در» اولوع
پرهیزکارلره (۴۲) «سندن سؤال ایدرلر قیامت ساعتندن که نوقت اولاجا قدر اونگ قیامی
(۴۳) سن اونگ وقتنی نه ییلورسن (۴۴) سنگ اللهک طرفه در اونگ آخره یتشن
یری» نوقت دنیا تمام اولاجا قدر اونی آنجق الله ییلر (۳۵) «بودر بویدن غیری
دکدر سن قورخوز انسان اوکسی که قیامتدن قورخه» قورخمیان کسه سنگ قورخوما فکک
نفعی یوخدر (۳۶) «قورخمیانلار اوکونده که کوزلری ایله کوررلر قیامتی بیه
گمان ایدرلر که گویا اونلار دایانمادیلر دنیاده مکرر کجه یا اوکونگ چاشتی قدر
مدت» اکرچه دنیاده چوخ عمر اتمش اولارلار آخرتک گونگ وعذابک
اوزونلقی وشدتی مقابلنده دنیاگ عمرنی چوخ آز حساب ایدرلر

سورة عبس (۴۲) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بوسوره شریفه گیمک خصوصنده نازل اولمقده ایکی قول وار (۱) برگون قریشک
 ییوکلریندن عتبه وشبیه ربیعہ اوشاقلاری، ابوجهل، عباس بن عبدالمطلب، امیه خلف
 اوغلی وولید مغیره اوغلی حضرت پیغمبر ص گ یا ننده ایدیلر حضرت اونلری اسلامه
 دعوت ایدیردی که بلکه اونلر ایمانه کلمک سبینه دین اسلام منتشر اولا بوحالده
 عبدالله بن ام مکتوم که کور و فقیر کیشی ایدی و دین اسلامه داخل اولمشدی مجلسه
 گلوب سلام و یروب عرض ایتدی یا رسول الله الله تعالی سکا تعلیم ایتدیکلی علملردن
 بگا تعلیم ایت و سوزینی نیچه دفعه تکرار ایتمکه گوره اونگ بوحرکتی و حضرتک
 سوزینی کسمکی گویا اوجنابه ناخوش گلوب قاش قاباقنی توگوب اوندن اعراض
 ایتدی... حقیر مترجم عرض ایدیرمکه حاشا وکلاخاق عظیم صاحبی اولان پیغمبردن
 بونوع حرکت هرگز صادر اولمیوب و بوسوزیم محض ادعا اولمیوب دلیل عقلی لریمی
 دخی عرض ایدیرم (۱) ام مکتوم اوغلی اوزی مستحق در تادیب و تنبیه اولمقه نه اینکه اوجناب
 بوسببه که ام مکتوم اوغلنگ گوزلری گورایسه ده البته قولاقزایله ایشیدیردیکه حضرت
 یاننده اولان آدمیره صحبت و اونلری دین اسلامه دعوت ایدیر و ییلور دیکه اوجناب
 خلقک اسلامه داخل اولمقرینه قدر راغبدر و اوجنابک غرضی عمله کلمه مش و سوزی تمام
 اولماش ام مکتوم اوغلی اوز غرضنی قباله سالوب حضرتک سوزینی کسمک قدر
 ادب سیزلیکدر علاوه هر چند ابن ام مکتومه تعلیم ایتمک واجب ایدی اما و اسلامه داخل
 اولمشدی و امر دینک لازملو مسئله لرینگ هاموسنی ییلمه سیدیده چوخی ییلوردی
 اما اومشرکلرک رؤسالرنگ اسلامه داخل اولمقی واجبدن واجب ایدی بوسورته
 ام مکتوم اوغلی حضرتک سوزینی آز ایشدن اوتری کسمک چوخ فائدهنی ترک
 ایتمکدر. خداوند عالم مخلوقاتنه نهی ایدیر که حضرتی اوز وقتن سوا باشقه یرارده
 چاغیرمیله لر نجه که حجرات سوره سنگ ۴ مجی آیه سنده ییورور سنی حجره لرک
 اطرافنده چاگران لرک چوخی عقل سیزلردر ام مکتوم اوغلنگ بویرده حضرتی
 چاغرمقی دلالت ایدیر اونگ عقل سیز اولمقنه و مقتضای عقلدن کنار ایش دوتوق
 و کفاری اسلامه داخل ایتمکدن مانع اولمق معصیتدر و اگر حضرت اونی بو عملدن
 نهی ایدوبسه محض گوزل و واجبی ایش عمله گتوروبدر (۲) حضرت پیغمبر ص
 چوخ وقت اصحابنه ادب و برمک ایچون صلاح بیلدیکلی قاعده ایله اونلری علملردن

(۱) عَبَسَ وَتَوَلَّى (۲) اِنْ جَاءَهُ الْاَعْمَى (۳) وَمَا يَدْرِيكَ لَعَلَّهِ يُزَكَّى (۴) اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ
الذِّكْرُ (۵) اَمَّا مَنْ اسْتَغْنَى (۶) فَانْتَهَى وَتَوَلَّى (۷) وَمَا لَكَ الْاِيْزَكَّى (۸) وَاَمَّا مَنْ جَاءَكَ
يَسْعَى (۹) وَهُوَ يَخْشَى (۱۰) فَانْتَهَى تَلَهَّى (۱۱) كَلَّا اِنَّهَا اَذْكُرَّةُ (۱۲) فَمَنْ شَاءَ
ذَكَرَهُ (۱۳) فِي صَحْفٍ مَّكْرَمَةٍ (۱۴) مَرْفُوعَةٍ مَّطَهَّرَةٍ (۱۵) بَابِي سَفَرَةٍ (۱۶) كِرَامٍ

منع ايدردی کاه نصیحت وکاه اونلره غضب ایدردی خصوصاً که اوجناب مبعوث اولوبدر خلقه ادب ویرمه وگوزل آدابله اونلری مؤدب ایتمه بوصولده نجه اولایلر که تادیب مقابلنده الله تعالی اوکا مذمت ایدمه و حال انکه مذمت کناه مقابلنده اولار سورۀ یوسفک ۲۴ مجی آیه سنده تفیصلا بیان ایتدیک که پیغمبرلردن کناه صادر اولماز نه بیوک کناه ونه گوچک کناه ۲ مجی قول اودرکه ذکر اولان شخصلر حضرتک یاننده اولان وقت ام مکتوم اوغلی حضرتک یاننه کلوب همان سوزی دین وقتده حضرت اونی چاغروب یاننده اگلشیدردی بریسی حضرتک بو عملندن رنجیده اولدیکه بوقیر گیشنی نه سببه چاغروب بزیم یالیمزده اگلشیدردی نیجه که بوقیت هر زمانده واقع اولوب گوروریک دولتلورلر بریره جمع اولان وقتده بر فقیری بر شخص یاننه چاغیرسه اوندن رنجیده اولارلر بوندن صوگره هانسی قولی قبول ایتمک محقودلر هرکسک اوز سلیقه وقوت ایمانه

(۱) «یوزینی ترش ایلیوب اعراض ایتدی» ویوزینی اوبری طرفه دوندردی
(۲) «اوجهته که اونک یاننه کور کیشی گلدی (۳) نه شیشی سکا بیلیدردی» اونک احوالنی «شاید که اوکس پاک اولا» واجباتنی اوکره نوب عمل ایدمه (۴) «یا اینکه نصیحت قبول ایدمه پیغمبردن موعظه ایشیدوب پیغمبرک نصیحتی اوکا نفع ویرمه (۵) اما اوکسه بی احتیاج اولا» قومنگ آراسنده قوتلو ودولتلو اولدی ای فقیره دال چوگورن
(۶) «سن یوزگی اوکا چوگور رسن (۷) سکا لازم دگلدرکه اودولتلو آدم پاک اولمیه» باطنی خیانت وچرکدن همین که دولت صاحبی اولدی دولته گوره اوکا میل ایدرسن
(۸) «اما اوکسه سنگ یانگا گلدی (ابن ام مکتوم) سعی ایدردی» عمل خیر ایتمه
(۹) «آدم السهدن قورخار (۱۰) ای فقیردن اعراض ایدن سن اوندن غفلت واعراض ایدرسن» وغیرکسه مشغول اولارسن (۱۱) «بیله دگلدر» که سیز فکر ایدرسنر «بو ذکر اولانلر خلقه یاد آورلیک وموعظه در (۱۲) هرکس یستیه بو قرآنی ذکر ایدر» واوندن عبرت گو تورر (۱۳) «بو قرآنده اولان سوزلر سائر پیغمبرلره نازل اولان گرامی صحیفه لره یازیلوبدر (۱۴) اوصحیفه لرک شانی اوجا و پاک در» جاهلیت نجاستندن

برره (۱۷) قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا كَفَرَهُ (۱۸) مِنْ آيِ شَيْئٍ خَلَقَهُ (۱۹) مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ
 (۲۰) ثُمَّ السَّبِيلَ يَسْرَهُ (۲۱) ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَسْبَرَهُ (۲۲) ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ (۲۳) كَلَّالًا
 يَقْضِي مَآمَرَهُ (۲۴) فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ (۲۵) أَتَأْسِبُنَا الْمَاءَ حَيًّا (۲۶) ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ
 شَقًّا (۲۷) فَأَبَنتْ مُنَافِقَها جَبًّا (۲۸) وَعَبَا وَقَضَّا (۲۹) وَزَيَّنَّا أَوَّلَ خَلَا (۳۰) وَحَدَّائِقَ
 غَلْبًا (۳۱) وَفَاكَّهُنَّ وَآبَا (۳۲) مَنَاعًا لَكُمْ وَلِأَنفَامِكُمْ (۳۳) فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَةُ (۳۴) يَوْمَ
 يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ (۳۵) وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ (۳۶) وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ (۳۷) لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ

۱۵) «ایچچی لارگ اللرینده در» که ملائکه لر الله طرفندن گئور و بلر ۱۶) «اونلر کریم و نیکو کار کسلردر ۱۷) کافر انسانلر او لسونلر نه شیئی اونی الله کافر ایتدی ۱۸) الله اونی نه شیئدن خلق ایتدی» الله تعالی اوزی جواب و یریر ۱۹) «الله اونی نطفه دن خلق ایتدی و نه قرار له ایستد یسه اونلگ انداز سینئی تقیر ایتدی ۲۰) صوگره او کایولی آسان ایتدی» خیر و شرک یوللرینی گوستروب اوزینی فاعل مختار ایدوب هرایکی یوللگ اسبابی مهیا ایتدی ۲۱) «صوگره اونی اولدوروب قبره داخل ایتدی ۲۲) ایلکه الله ایستدی اونی دیریلدر و حشره گئورر ۲۳) بیله دگلدر هیچکس الله تعالی امر ایدن عمللری تمام ایتدی» و هیچکس اخلاصه حق عبادت عمله گئورمدی ۲۴) «پس گرگدر انسان باخسوگ اوز طعمانه» که اونی بیور الله تعالی نجه اونلاری مهیا ایتدی ۲۵) «بز توگدوک سوی برنوع توگمک» که سیزی سیراب ایتدی ۲۶) «صوگره بز یار دیق یری اونوع یارمق» که اوت و علف خارج اولدی ۲۷) «ویرده دانه جنسنی گوگرتدیک» که انسانات و حیوانات یرلر ۲۸) «واوزوم و یونجه ۲۹) وزیتون و خرما آقاجی ۳۰) و آقاجلاره شامل اولان باغلار ۳۱) و میوه لر و اولاق یرلری ۳۲) منفعت اولان حالده سیزه و سیزگ چار بالرگزه ۳۳) ایلکه قیامتک ضیحه سی گلدی» یا صور نفخ اولدی ۳۴) «اوگونه کیشی قاچار اوز قرداشندن ۳۵) و آنلندن و آتاسندن ۳۶) و عورتندن و اولادندن» هیچکس یوللارا مشغول اولماز اوزنک قورخسی رشدتی جهته ۳۷) «اونلارگ هر بریسی ایچون اوگونه بیوک امرو شغل وار اونی بی احتیاج ایدر» اقر بالریله صحبت اتمکدن حضرت بیوردیکه مخلوقات قیامت گونه عریان و ایاق یالین مبعوث اولار خلق اوقدر عرق ایدر که قولاخلار نه دیک سویه باتار حضرتک عورتی بوده عرض ایتدی یا رسول الله آیا بزم بعضمز بعضمز باخار حضرت بیوردی خلق اوز حالته ایله مشغول اولار که هیچکسک هیچکسدن خبری اولماز ۳۸) «بعض یوزلر بوگونه نورانی ۳۹) گولن و شاددر

شَانَیْهِ (۳۸) وَجْوهٌ یَوْمَئِذٍ مُّنفَرَةٌ (۳۹) ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ (۴۰) وَوَجْوهٌ یَوْمَئِذٍ عَلَیْهَا غَبْرَةٌ (۴۱) تَرْهَقُهُمْ ذُنُوبُهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجْرَةُ

(۴۰) و بعض یوزلره بوگونه توپراق اگلشر غمگ چوخلقندن (۴۱) جهنم احاطه ایدن وقت «قرالق اولری احاطه ایدر (۴۲) اولاردرلر کابلر دینلرینده» و مصیبت کارلر عملرینده

سورة التکویر (۲۹) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ (۲) وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ (۳) وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ (۴) وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ (۵) وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ (۶) وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ (۷) وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ (۸) وَإِذَا الْمَوْؤَدَةُ سُئِلَتْ (۹) بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ (۱۰) وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ (۱۱) وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ (۱۲) وَإِذَا الْجَبَابِطُ سُيِّرَتْ (۱۳) وَإِذَا الْجَنَّةُ أُنْفِلَتْ (۱۴) عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا حُضِرَتْ (۱۵) فَلَا اقْصَمَ بِالْإِنْسَانِ (۱۶) الْجَوَارِ الْكُنْزِ (۱۷) وَاللَّيْلِ

(۱) «اوزمانکه گونگ ایشقی کیده» یاعمامه سارینان گیمی سارینه (۲) «اوزمانکه یولدوزلر قالا یاتوگوله (۳) و اوزمانکه داغلار سیر اولونا» ویرندن گوتورولوب توزاولا (۴) «اوزمانکه حامله دوه لر معطل قالا» چوبانی اولمیه، دوه اون آلیق حامله اولان وقتده عربلر اوکا چوخ متوجه اولارلر لکن قیامتگ شدتن اونوع دوه لر و سائر ایستکلی ماللر انسانگ یادنن چیخار (۵) «اوزمانکه وحشی حیوانلر محشور اولا» بوینوز سیر حیوان بوینوزلو حیواندن قصاصنی آلا (۶) «اوزمانکه دریالر قاینیا» و بربرینه قاریشه یاینکه دولو اولار شرین سو شور سویه قار شماقله (۷) «اوزمانکه نفسلر جفت اولا» مؤمن مؤمن ایله کافر کافر ایله جمع اولار (۸) «اوزمانکه دیری قبره قویولان قیز سؤل اولونا که (۹) هانسی کناهله مقتول اولوبدر» زمان جاهلیتده اگر عورت قز دوغسیدی او قزی دیری حالتده قبره قویوب دفن ایدر دیلر بو عارله که بیوک لیک حالتده یاد کشیه ویرلمه سوگ (۱۰) «اوزمانکه نامه اعماللر پراگنده اولا» هرکس اوز مقامی بیلر (۱۱) «اوزمانکه گوک داغلا» نه هواسی اولار نه یاغیشی و نه قاری (۱۲) «اوزمانکه جهنم یانا (۱۳) و اوزمانکه بهشت یاخون اولا» اهانگ داخل اولمقنه حاضرلار (۱۴) «اووقت هر نفس بیلر اوزادیکه حاضر ایددر» اوزینه

اِذَا عَسَسَ (۱۸) وَالصَّبْحِ اِذَا تَنَفَّسَ (۱۹) اِنَّهٗ لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ (۲۰) ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ
 ذِي الْعَرْشِ مَكِيْنٍ (۲۱) مَطَاعٍ لِّمَآمِيْنٍ (۲۲) وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُوْنٍ (۲۳) وَلَقَدْ رَاَهُ بِالْاَفْقِ
 الْمُبِيْنِ (۲۴) وَمَا هُوَ عَلٰى الْغَيْبِ بِضَنِيْنٍ (۲۵) وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ (۲۶) قَالِيْنِ
 تَذٰهَبُوْنَ (۲۷) اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ (۲۸) لِمِنْ شَاءَ مِنْكُمْ اَنْ يَّسْتَقِيْمَ (۲۹) وَمَا
 تَشَاوُنَ اِلَّا اَنْ يَّشَاءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ

خیردن و شردن (۱۵) ای مشرگر یله دگلدر « که سیز خیال ایدیر سکر قرآنک خلاو اولماقی
 « من آندایچرم او یولدوز لر « که سیر لر رنده رجوع ایدر لر « و سیر ایدن وقتده کاہ قباہه سیر
 ایدر کاہ دال طرفه (۱۶) و گزله تاردر « گونفک ایشیقنک آلتده عبارت در بویوک یولدوز لر دن
 یا اینکه آیه سنک معنی سی یله اولاکه آنداولسون گونوز لر گوزدن غائب اولوب گیجه لر
 گورونن یولدوز لر (۱۷) « و آنداولسوگ گجه یه زمانیکه قباہه گله « اوز قرانقی ایلہ
 (۱۸) « و آنداولسوگ صبحه زمانیکه نفس چکه « آجیلماق ایلہ (۱۹) جواب قسم بودر
 « بدرستی که بوقرآن هر آینه گریب اولان ایلچی ننگ (جبرئیل) سوزیدر « پیغمبره نازل ایدر الله
 طرفندن اوایلچی که (۲۰) قوت « احبی در « اللهک جمیع امرلرنی عمله گتورمکه
 « عرش صاحبی اولان اللهک یلنده صاحب منزلت ورتبه در (۲۱) اطاعت اولولمشدر
 « کوگده « جمیع ملائکه لر اوکا اطاعت ایدر « امین در « الله طرفندن پیغمبره وخی
 گتورمکه (۲۲) « و سیزگ صاحبگز « محمدص که سیزی الله طرفنه چاغورور « دیوانه
 دگلدر (۲۳) و هر آینه بتحقیق پیغمبر اونی گوردی « اوز صورتده « گون طلوع
 ایدن یرده که آشکار افق و گوگش کناری ایدی (۲۴) و محمدص متهم دگلدر غیب
 خبرلرنی ویره « « بو خبرلری الله اوکا بیلدیروب (۲۵) « و بوقرآن الله در کاهندن
 قاوولمش شیطان سوزی دگلدر (۲۶) پر نه یره گیدیر سکر « بوقرآنه عمل اتمکدن
 (۲۷) « دگلدر بوقرآن مگر موعظه و یاد او رلیک در عالم اهللرینک هاموسنه (۲۸) سیزدن
 دوز اولماق ایستینه « اللهک امرنه اطاعت اتمکده (۲۹) « بودوزلیکی سیز ایسته مز سکر
 مگر که جمیع عالمه تربیت و یرن الله ایستیه سیزگ دوز اولماق کیری « و سیزه توفیق کرامت ایده

سورة الانعام (۱۹) آیه در مکده نازل ولوب

حزب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) اِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ (۲) وَاِذَا الْكَوَاكِبُ اُنْتَثَرَتْ (۳) وَاِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ (۴) وَاِذَا

الْقُبُورِ بَعَثَتْ (۵) عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ (۶) يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ
 (۷) الَّذِي خَلَقَكَ فَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ فَعَدْلَكَ (۸) فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ (۹) كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ
 بِالْبَدِينِ (۱۰) وَإِنْ عَلَيْكُمْ لِحَافِظِينَ (۱۱) كِرَامًا كَاتِبِينَ (۱۲) يَلْمُونَ مَا مَنَعَهُمْ لَوْلَا
 (۱۳) إِنْ أَلَّا بَرَأَ رَبِّي نَعِيمٌ (۱۴) وَإِنَّ الْفَجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ (۱۵) يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ (۱۶) وَمَا
 هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ (۱۷) وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ (۱۸) ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ (۱۹) يَوْمَ
 لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

(۱) «اوزمانكه گوک یاریلا (۲) و او زمان که یولدوزلر توکوله لر (۳) و او زمان که دریالر روان اولالر» و برینه متصل اولالرلر یرگ و داغ-سارگ مقررلر اولماقنه گوز (۴) «اوزمانكه قیرلر زیروزبر (آل-اوست) اولالار (۵) اووقت هر نفس ییلر او عملی که مقدم و مؤخر ایدوبدر» او عمل که اوز حیانتده و او عمل لر که اونلاردن صوگره اونلاره یتشر باقیات صالحات قویدیقلاری بنالردن: سوچ بخارتمق، مسجد، مدرسه بنا ایتمک و اونگ کیمی عمللر کیمی و هایلله دنیا ده بخل ایدوب جمع ایتدیگی مالی وارثلره قویوب گتمگی (۶) «ای انسان نه شیئی سنی مغرور ایتدی سنگ کریم اولان اللهکا» الله تعالی جمع نعمتلرینی سکا کرامت ایتدی شکر ایتمک عوضنه نه سببه مشرک اولدیگ (۷) «ایله الله که سنی نطفه دن خالق ایتدی و سنی انسان کامل ایدندن صوگره سنی معتدل خالق ایتدی» جمیع اعضا و جوارح هاموسی اوزیرینده نه زیاده در و نه ناقص (۸) «هانسی صورتده که الله ایستدی سنگ ترکیبگی عمله گفوردی» آتا گز، هاتا گز، دایگز، عمز، و سائر یاخون یا اوزاق قومز، شیده یاراندی (۹) «یینه دگلدر» که سیز گما ایدرسگز قیامت حق اولما مقده «بلکه جزا گونی تکذیب ایدرسگز (۱۰) و بدرستیکه سیزی هر آینه ساخلیانلار وار» حفظ ایدرلر سیزگ عملگزی خواه خیر و خواه شر (۱۱) «اونلار کریم کسلدر» الله یاننده «یا زانلارد» بنده لرگ عملی (۱۲) «ییلرلر او زادی که سیز ایدرسگز (۱۳) نیکوکارلر هر آینه نعمتو بهشته درلر (۱۴) بدکارلر هر آینه جهنمه درلر (۱۵) قیامته اوکا یتشرلر» جهنم اهلی جهنمه بهشت اهلی بهشته (۱۶) «گناهکارلر جنهمدن غائب اولانلار دگلدرلر (۱۷) و نه شیئی سکا ییلدیردی که جزا گونی ندر (۱۸) صوگره نه شیئی ییلدیردی سکا که جزا گونی ندر» تکرار اولوب تا کیددن اوتری (۱۹) «جزا گونی او گوندر که هیچ نفس هیچ نفس بر شیئی مالک اولماز» عذابندن منع ایتمگه نه که دنیا ده اوگامالک اولمشی «و حکم اتمک بوگونه الله ایچوندر» اولدن سوا عفو یا انتقام و غضب یا رحم ایسن یو خدر

سورة المطففين (۳۶) آیه در مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ (۲) الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ (۳) وَإِذَا كَالُوا لَهُمْ
أَوْزَنَهُمْ يَخْسِرُونَ (۴) أَلَا يُظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ (۵) لِيَوْمٍ عَظِيمٍ (۶) يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ
لِرَبِّ الْعَالَمِينَ (۷) كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفَجَارِ لَفِي سَجِّينٍ (۸) وَمَا ذَرِكُ مَسْجِنٍ (۹) كِتَابٌ
مَّرْقُومٌ (۱۰) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (۱۱) الَّذِينَ يَكْذِبُونَ بِبُيُوتِ الدِّينِ (۱۲) وَمَا يَكْذِبُ
بِهِ إِلَّا كَلِمَتَا أَيْمَانِهِمَا (۱۳) إِذَا تَنَادَىٰ عَلَيْهِمَا إِيَّاَنَا قَالَا سَطِيرَ الْأَوَّلِينَ (۱۴) كَلَّا لَئِنْ رَأَىٰ عَلَىٰ قُلُوبِهِم
مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (۱۵) كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمْ يَحْجُبُونَ (۱۶) ثُمَّ أَنَّهُمْ إِصْلَاحُ الْجَحِيمِ

(۱) «وای اولسوڭ چکی واولچنی اسکوک ایده نه (۲) اسکیک ایدنلر اوکسلردر ایلکه
خلقک ضررلرینه چکرلر» واولچرلرکه اوزلری آلورلر «وفاایدلرلر» دوز چکرلر
واولچرلر (۳) «وزمانیکه واولچرلر ویاچکرلر» اوزمال لرینی اوزگیه ساتمقدن اوتری
«ناقص ایدرلر» چکی واولچنی (۴) «آیانوع آدملر بونی ییلمیورلر اونلار مبعوث
اولارلار (۵) بیوک گوندن اوتری (۶) اوگونه مخلوقات قبردن دوروب عالمره
تریت ویرن اللهک حضورینه گیدرلر (۷) بیله دگلدر» که اونلر خیال ایدرلر «گناه
کارلرک نامه اعمالی» که اونده پیس عمللر یازیلوب «هرآینه یدمچی یرگ تکنده در
(۸) ونه زاد سکایدردی که سچین ندر (۹) بریازیلمش کتاب در» که اونده یازیلان
عمللر اونلارگ خوشنه گنمز (۱۰) «وای اولسوڭ اوگونه تکذیب ایدنلر (۱۱) او
کسلرکه جزا گوتی تکذیب ایدرلر (۱۲) و تکذیب اتمز جزا گوتی مگراوکسلرکه حدندن
تجاوز ایدن وجوخ گناه ایدندر (۱۳) ایلکه قیامتی تکذیب ایدنلر بزم ایتلریمز
(قرآن) اوخونار دیدیلرکه بو اولمچی قومک وطائفه لرگ افسانه ایدر (۱۴) بیله دگلدر»
اونلار ایمان گنورملر «بلکه غلبه ایتدی اونلارگ قبلرینه اوزادکه کسب ایتدیلر» بر
برینگ اوستندن گناه عمله گتورمک اونلارگ قبلرینی اولدوردی (۱۵) «بیله دگلدر»
اونلار تصدیق اتمزار قرآنی «بدرستیکه اونلار اوزلرنک اللهندن قیامت گوتنده هرآینه
پرده نمشلدرد» واللهمک رحمتندن ناامیدلردر (۱۶) «صوڭره اونلار هرآینه جهنمه
یتشلردر» واوندن غائب اولمازلار (۱۷) «صوڭره اونلارادییلر: بوگوندر اوگونه
سیر اونی تکذیب ایدریدیکز (۱۸) بیله دگلدر بدرستیکه نیکوکارلرک نامه اعمالی هرآینه
اوجا مرتبه لرده در» گوگده ویا بهشته در (۱۹) «ونه شیئی سنا ییلدیردی که علین ندر

(۱۷) ثُمَّ قَالَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ (۱۸) كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْآبَرَارِ لَفِي عِلِّيَّينَ
 (۱۹) وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ (۲۰) كِتَابٌ مَرْقُومٌ (۲۱) يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ (۲۲) إِنَّ الْآبَرَارَ
 لَفِي نَعِيمٍ (۲۳) عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ (۲۴) تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ (۲۵) يُسْقَوْنَ
 مِنْ رَحِيْقٍ مَخْتُومٍ (۲۶) خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ (۲۷) وَمِزَاجُهُمْ تَنَشِيمٌ
 (۲۸) عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ (۲۹) إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ
 (۳۰) وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ (۳۱) وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ (۳۲) وَإِذَا
 رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ (۳۳) وَمَا رُسُلُهُمْ إِلَّا حَافِظِينَ (۳۴) قَالِ يَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا

(۲۰) او کتابدیر که یازیلوبدر» اوندہ جمیع عمللرکہ مؤمنلرک گوزلری اولی گوزمک
 ایله شاد اولار (۲۱) «اللہ یا خون اولان ملائکہ اوکا شاهد اولار (۲۲) نیکوکارلر هر آینه
 نعمتله دولو اولان بہشتدہ درلر (۲۳) تخت اوستندہ اگلشوب باخارلر» اللہ اولارہ
 مرحمت ایدن نعمتله (۲۴) سن اولارلر گورسن «اونلارک یوزلریندہ بہشت نعمتلریدن
 عملہ گلن نورانیلقی وشادلقی تانیارسن» (۲۵) «سیراب اولارلر اوخالص شرابدن کہ
 مہرلنوبدر» اولک اغزی (۲۶) «مہری مشکدر» هرکس اوندن ایچسہ آغزندن
 مشک اییی گلر» و بو شرابہ گرکدر رغبت ایدہ رغبت ایدنلر» هرکس دلدیادہ اعراض ایدہ دلدیاخمرنی
 ایچمکدن اللہ قسمت ایدر اوکا آخرت شرابندن (۲۷) «و بو خمرک قاریشقی کوثر چشمہ
 سندندر (۲۸) برچشمہ در کہ اللہ یا خون اولان بندہ لر اوندن ایچرلر (۲۹) مشرک لہر
 ابو جہل، ولید بن مغیرہ وعاص بن وابل کیمی پیغمبرک اصحابندن عمار، بلال و
 غیرلر کیمی «مؤمنلرہ گولردیلر» استہزا یولیلہ ہم اوزلرینہ و ہی عبادت لرینہ
 (۳۰) «ایلکہ مؤمنلر اونلارک یانندن گیچدیلر مشرک لہر» گوزلری ایلہ اونلارہ اشارت
 «وعیب ایدردیلر (۳۱) ایلکہ کافرلر اوز آدملرنک ویولداسلارنک یالنے قایستدیلر
 شادلق ومزہ ایدرلر (۳۲) ایلکہ مؤمنلری گورلر دبرلر کہ بوللر حقیقتدہ گمراہلردر»
 حق یولدن چیخوب محمد ص مہ آلدانوبلر (۳۳) «وکافرلر مؤمنلرہ قراول گوندیرلموبلر»
 کہ اونلارک ایشلرینک حقیقتہ یتشورلر واگراوز تکلیف لرینہ مشغول اولسیدیلر
 بوندن اولی اولاردی (۳۴) «پس بوگون قیامت گونندہ مؤمنلر کفارک حالہ
 گولرلر» نیجہ کہ دلدیادہ کافرلر گولردیلر (۳۵) «مؤمنلر تختلردہ اوتوروب باخارلر»
 کفارک عذابنہ و دیرلر (۳۶) آیاجزا ویریلدی کافرلرہ او عملک مقابلندہ کہ دلدیادہ
 ایدردیلر» ومؤمنلرہ گولردیلر بلی البتہ مزدویریلر

مِنَ الْكَافِرِينَ يَضْحَكُونَ (۳۵) عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ (۳۶) هَلْ تَنْبَوْنَ الْكَافِرَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

سورة الانشقاق (۲۵) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ (۲) وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ (۳) وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ (۴) وَالْقَتَّ مَا فِيهَا وَتَحَلَّتْ (۵) وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ (۶) يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمَلَّاقِيهِ (۷) فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ (۸) فَسَوْفَ يَحْسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا (۹) وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مُسْرُورًا (۱۰) وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ (۱۱) فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا (۱۲) وَيَصْلِي سَعِيرًا (۱۳) إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مُسْرُورًا (۱۴) إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّنْ يَحُورَ (۱۵) بَلَىٰ

(۱) «زمانیکه کوك ياربيلدی (۲) و یویار یلمقه اوز اللهنه اطاعت ایتدی و سزاوار اولدی که الله اطاعت اید (۳) و زمانیکه یرچکیلدی» داغلارگ کورتور و لمکی ایله دوز یر اولدی (۴) «واونده اولان» دفن اولمش اولی لری و خزینه لری «چوله آتدی و خالی اولدی» ایچنده هیچ شیئی فالمادی (۵) «ویرا اوز اللهنه اطاعت ایتدی و سزاوار اولدی که الله اطاعت اید» ایله بوگیفتر عمله گلدی انسانات دنیاده ایتدیکی عمنی گورر (۶) «ای انسان بدرستی که سن دنیاده چالشوب سعی ایدنسن» بو حالتله اولوب اوز اللهگایته جکسن و عملگت جزاسنی آلا جاقسن (۷) «اما اوکسه اونگ نامه اعمالی ساغ الله و یريله (۸) اونيله تیز و آسان حساب اولونار» حسابده سخت گیرلیک اولماز (۹) حسابدن فارغ اولاندن سوگرمه «اوز اهلنگ یانته قایداری شادا اولان حالده» و احووریلرگ ملاقاتنه که اونلارگ گلمکنه منتظر لر در (۱۰) «واما اوکسه اونگ نامه اعمالی دالی طرفندن و یريله» اللری بویینه باغلو اولمقه گوره (۱۱) «پس تیزلیک ایله اولومی چاغرار» وای اولدیم دیوب نوحه ایدر (۱۲) «ویالمنش اوده یتشر (۱۳) اوکس دنیاده اوز اهلنگ یاننده شادا اولوب و لذته ایتدی» هرگز عبادتگ زحمتنی گورمه. مشدی پس اولنت آخرتده زحمته مبدل اولار (۱۴) «وا آدم گمان ایتدی که آخرته فایتماز (۱۵) بلی قایداری آخرته بدرستی که اونگ اللهی اونی گورن ایدی» اونی خلق ایدن گوندن مبعوث ایدن گونه دیک احوالندن و ایشندن خبردار ایدی (۱۶) بیله دگلدر که اونلر خیال ایدیرلر «من آندایجرم شفقه» که گون باتان و قتده گوگده قرمز لقی قالار

اِنَّ رَبَّهٗ كَانَ بِبَصِيْرًا (۱۶) فَلَا اَقْسَمُ بِالشَّفَقِ (۱۷) وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ (۱۸) وَالْقَمَرِ اِذَا
اَتَقَ (۱۹) لَتَرَكِبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ (۲۰) فَمَالَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ (۲۱) وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ
لَا يَسْجُدُوْنَ (۲۲) بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَكْذِبُوْنَ (۲۳) وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوعُوْنَ (۲۴) فَبَشِّرْهُمْ
بِعَذَابِ الْيَمِّ (۲۵) اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اِنَّهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ

(۱۷) وگنجیه و او قرانلقه که گنجهنی اورتر (۱۸) و آند اولسوگ آیه زمانیکه کامل اولار
اون دوردمجی گنجیه ده قرصک هاموسنگ نورانی اولماقیله (۱۹) «هرآینه سن یتشرسن
یا پیغمبر هر دجهیه اوبری درجه دن صوگره» اول ضعیف صوگره قوی اولارسن
یا اینکه مخلوقات یتشرلر گچمش طائفه لر یتشن احوال لره و عادت لره اولارزه نه کیفیت
اتفاق اولوبدریسه سیزگ حقگزرده دخی اولاجا قدر یا اینکه مخلوقات قیامتده نوع بنوع
حال لره قالارلر کاه ساکت کاه فریاد ایدن کاه لال اولارلر کاه اونلردن سؤال و
جواب اولار (۲۰) «نه اولوبدر کفار مگه یه ایمان گتورمز لر» محمد صه و آخرته
(۲۱) «زمانیکه قرآن اولار اوخولدی اللهم سجد و تعظیم اتمز لر» (۲۲) «بلکه
کافرلر تکذیب ایدر لر الهی» آنا بابا یوللریله گتمک جهته (۲۳) «والله اعلمر
اوزاده که اونلار گزلین ساخلارلر» قلب لرنده (۲۴) «پس مزده ویر اونلار در دناک
عذاب یله (۲۵) «مگر اوکسلره که ایمان گتوردیلر و یخشی عمللر ایتدیلر اونلار ایچون
قطع اولمیان مزد وار» ایلکه بهشته داخل اولدیلر دخی خارج اولماق یوخدر
سورة البروج (۲۲) آیه در مکده نازل ولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ (۲) وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ (۳) وَشَٰهِدٍ مَّشْهُودٍ (۴) قَتَلَ اصْحَابَ

(۱) «آند اولسوگ اؤگوکه که برجلر صاحبی در» هرگوک اون ایکی حصه در گون
ایکرمی دوقوز یاریم گونده اون ایکی برجی سیرایدن اما آی ایکی گون یاریمده
(۲) «و آند اولسوگ وعده اولموش گونه» که قیامت یابدر دعواسی گولی در او گونده
جزا و یرمک وعده اولوبدر (۳) «و آند اولسون شاهده و شاهد اولموشه» شاهد
عبارتدر پیغمبردن مشهود امتدن یا شاهد عبارتدر جمعه گونندن که شهادت ایدر قیامتده
او گونده نماز جمعه قیلانلاره و مشهود عبارتدر عرفه گونندن که حاجی لر او گونده
جمع اولارلر عرفه یه جواب قسم بودر که مکبه اهلی هلاک اولدی نه که (۴) «آرخ

الْأَخْدُودَ (۵) الثَّارِذَاتِ الْوَقُودَ (۶) اذْهَمَ عَلَيْهِمُ الْقَوْدَ (۷) وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ
(۸) وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (۹) الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

صاحب‌بری قتلہ یتشدیلر (۵) اودون صاحب‌بری اولان اود صاحب‌بری «آرخى دولدور-
مشدیلر یاتمش اودون ایلہ (۶) اوزمانکە اودگ اطرافندہ اگلمشدیلر» گرسی لر
اوستندہ مؤمنلرہ عذاب ایدردیلر (۷) «همان اودصاحب‌بری مؤمنلرہ ایتدیگری عملہ
شاهد وحاضر ایدیلر» اول دیندن چخماقہ تکلیف ایدوب قبول اتمینلرہ عذاب
ایدردیلر (۷) «اوجماعت غیب اتمدیلر وناخوش دوتمادیلر مؤمنلردن مگر بونیکہ
اولار ایمان گتورمشدیلر اوالله کہ غلبہ ایدن وجميع ایشلری بکنلمش ایدی» .
القصة کیفیت اصحاب اخدودیلہ در کہ گیچمش زماندہ برنفر پادشاہگ ساحری
واریدی کہ پادشاہگ یانندہ چوخ مقرب ایدی ایلکہ اونگ قوجہلق زمانى یتشدی
وناخوش اولدی پادشاہہ دیدی ~~کہ~~ منم اولمک زمانیم یتشوب بگا برنفر اوغلان
اوشاقی ویرکہ علم سحرى اوگا تعلیم ایدیم پادشاہ اوگا برنفر اوغلان ویروب ساحر
مشغول اولدی اوگا سحر تعلیم اتمکہ ہرگون بواوغلان ساحرگ یاننہ گلوردی آخشام
ایولرینہ مراجعت ایدردی ازقضا ساحرایلہ بواوغلانگ ایونگ آراسندہ برنفر راہب
واریدی برگون اوغلان راہبگ عبادت وقرائتی گوروب خوشنہ گلوب اونگ یاننہ
چوخ تردد ایدردی تائینکہ راہبگ بعض دعالرندن اوگرہ نوب اولگ دیننہ داخل
اولدی برگون عادتى اوزرہ گلندہ گوردیکہ یولدہ بریوک یرتیجی حیوان خلغک
یولنی گسوب وجمعیۃ چوخ یقیلوب اوغلان اوزیانندہ فکرایتدیکہ بوگون ساحرایلہ
راہبگ اللہ یانندہ اولان شانتی تجربہ ایدہرم یردن برداش گوتوروب دیدی پرور-
دکارا ~~اگر~~ راہبگ سنگ یانندہ قدری قیمتی واریسہ بو حیوانی اولدور پس
داسی آتوب او حیوانہ دگوب اونى اولدوروب خاق او یولیلہ روانہ اولدیلر ایلکہ اوغلان
بواحوالی راہبہ خبر ویردی راہب دیدیکہ ای اوغلان یاخون وقتدہ بیوک امرہ
دوچار اولاجاسان امامنى هیچکسہ نشان ویرمہ بواوغلان کورہ وکارہ دعا ایدوب
اللہگ اذنی ایلہ شفا ویروردی برگون پادشاہگ ہم جلیس لرندن بریسی کوراولوب
اولی اوغلانگ یاننہ چوخ پول ایلہ گتوردیلر کہ اوگا شفا ویرہ اوغلان دیدی من
هیچکسہ شفا ویرمہ بلرم شفائی آنجق اللہ ویرمہ اگر سن اللہہ ایمان گتورسن من دعا
ایدہرم اللہہ اللہ سگا شفا ویرر پس او شخص ایمان گتوروب جوانگ دعاسی ایلہ
شفا تاپدی پس او شخص پادشاہگ یاننہ گلوب پادشاہ اولدن بیر آلدیکہ سگا گیم
شفا ویردی دیدی اللہہ پادشاہ دیدی منی دیورسن دیدی نہ بلکہ اوالله دیورمکہ

وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (۱۰) اِنَّ الَّذِيْنَ قَدَّنُوْا الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ لَمْ يَلْبَسُوْا قُلُوْبُهُمْ
عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيْقِ (۱۱) اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرٰى
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ (۱۲) اِنْ يَبْشُرْ بِكَ لِشَيْءٍ (۱۳) اِنَّهُ هُوَ يَبْدِئُ وَيَعْبُدُ
(۱۴) وَهُوَ الْفَوْرُ الْوَدُوْدُ (۱۵) ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيْدُ (۱۶) فَعَالِمًا يَّرِيْدُ (۱۷) هَلْ اَتَيْكَ
حَدِيْثُ الْاَحْنُوْدِ (۱۸) فِرْعَوْنُ وَثَمُوْدُ (۱۹) بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ تَكْذِيْبٍ (۲۰) وَاللّٰهُ مِنْ
وَرَاَيْهِمْ مُحِيْطٌ (۲۱) بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيْدٌ (۲۲) فِيْ لَوْحٍ مَّحْفُوْظٍ

منم و سنگ الله در پادشاه دیدی آیامندن سوا الله وار دیدی بلی پادشاه باشادی
اوگا اذیت ایدوب احوالی تحقیق اتمکه پس راهبی اله گتوروب اولی اولدوروب پادشاه
اوغلانه تکلیف ایتدیکه دینندن رجوع ایده اوغلان قبول اتممه که کوره اونى
اولدوروب امر ایتدیکه بیوک آرخلار قازوب اود یاندیروب خلقی جمع ایدوب امر
ایتدیکه اوز الله لفته اقرار ایده هرکس قبول اتمدی ایسه اونى آرچه سالوب یاندیروردیلر.
خلیفه ثانى ننگ وقتنده اوگا کاغذ گلدیکه قوشون دسته سی یر قازوردیلر یردن برنفر
میت تاپدیلر که کیز کاهندن یراسی وار النى یرانگ اوستنه قویوب هر وقت النى
یرانگ اوستندن گوتورنده فان آخور النى اونگ اوستنه قویانده قان دایانور حضرت علی
بیوردی که همان جواندر که اونگ الله نه ایمان گتورنلری آرخلرده یاندیروردیلر عمر رضی
کاغذ یازدیکه اونى همان یرده دفن اتسونلر الله تعالی بو کفیتی پیغمبرینه خبر و یردی
اوقرارله که ترجمه اولوندى که اونلاری اولدورمدیلر مگر الله ایمان گتورمک جهنمه
(۹) «ایله الله که اونگ ایچوندر گوگلرگ و یرگ پادشاه خلقی والله هر شینه شاهددر»
(۱۰) «اوکسلرکه عذاب ایتدیلر مؤمن کشیلر و مؤمنه عورتلره» و اونلاری اودایله
یاندیروردیلر «سوگره توبه اتمدیلر» شرکدن ویس عمللرندن «پس اوللر ایچون
جهنم عذابى و اونلار ایچون جهنمده یاندیران عذاب وار (۱۱) اوکسلرکه ایمان
گتوردیلر الله و صالح عمللر ایتدیلر اونلار ایچون بهشتلر وار اونگ آلتندن
نهرلر آخار و بونجات بیوک رستکارلقدیر (۱۲) سنگ الله که عذابله اخذا اتمکی
هر آینه شدتلودر (۱۳) الله تعالی خلقی بو خدن وجوده گتورر و اونلاری دوباره دنیا به گتورر»
اولندن سوگره (۱۴) «والله باغشلیان و دوست دوتاندر» توبه ایدنلری (۱۵) «بیوک
عرشک صاحبی در (۱۶) الله جمیع ایستدیکینى عمله گتورندر» هیچکس اوگا مانع اولایلمز
(۱۷) «یا محمد آیا کفار قوشوننگ خبری سگا گلوب یتشدی (۱۸) یعنی فرعون و ثمود
قوشونلری» پس صبرایت نجه که اونلارگ پیغمبری صبرایتدی (۱۹) «بلکه اوکسلرکه

کافر اولدیبار (مشركلر) تکذیب ایدرلر « سنی و قرآنی (۲۰) » و الله اونلارک قیاقندن احاطه ایدندر « جمیع اختیارلری الله النده در (۲۱) » بلکه بوتکذیب ایتدیکاری قرآن بیوکدر « شان جهتنه سائر کتاباردن (۲۲) » یازیلوبدر اولوحد که اللهم یانده حفظ اولوبدر

سورة الطارق (۱۷) آیدر مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ (۲) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ (۳) النَّجْمُ الثَّاقِبُ (۴) اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمْ عَلَيْهَا خَافِظٌ (۵) فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ (۶) خَلَقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ (۷) يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ (۸) اِنَّهٗ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ (۹) يَوْمَ تَبٰی السَّرائِرُ (۱۰) فَمَالَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ (۱۱) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ (۱۲) وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ (۱۳) اِنَّهٗ لَقَوْلُ فَصْلٍ (۱۴) وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ (۱۵) اِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا (۱۶) وَآكِيدُ كَيْدًا (۱۷) فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ اَمَهِلْهُمْ رَوِيْدًا

(۱) «آند اولسوگ گو که و گیکجه ظاهر اولان یولدوزلره (۲) وله شیئی سنی ییلن ایتدی که گیکجه چیخان یولدوزندر (۳) او یولدوزدر که دیشندر» قرانلقی دیشوب نورینی ظاهر ایدر (۴) «بوخدر هیچ نفس مگر اینکه اوگا قراول وار» یلا تکه دن اونگ عملنی حفظ ایدر «خیردن و شردن (۵) پس گرکدر انسان باخسوگ و فکر اتسوگ که نه دن خلق اولوبدر (۶) خلق اولونوبدر سیجریان سو دن (نطفه) (۷) خارج اولار کشیلرگ صبی ایله عورتلرگ سینه سومولکرینگ آراسندن» و الله که بوگونه یوخن خلق اتمکه قادردر (۸) «البته و الله اونی قایتارمه ده قادردر (۹) او گونده که گرلین سرلر ظاهر اولار (۱۰) بعثت وحشری انکلر ایدر انسانگ له اوزنگ قوتی ونه خارجدن اوگا گومک لیک ایدن اولار» که اللهم عذابنی دفع ایده (۱۱) «آند اولسوگ اوگو که که قایتماق صاحبی در» که مرور زمانله اوندن خیر و برکت یا یاغیش ظاهر اولار (۱۲) «و آند اولسوگ یرده که یاربلمق صاحبی در» یاربیلار و نیاتانی اخراج ایدر (۱۳) «بدرستی که قرآن البته اوگونه سوزدر که فصل ایدندر» حقه باطل آراسنده (۱۴) «و او قرآن باطل و بازیچه دگلدن (۱۵) بدرستی که مشرکلر حیلله ایدرلر نوع نوع حیلله سنگ امرنگی باطل اتمکه (۱۶) «ومن جزا و یرده رم اونلارگ حیلله سنه (۱۷) پس ۳۰ یر کافرلره» و راضی اول اللهم تدبیرنه «مهلت و یر اونلارا آز زمان» ایلکه او وقت یقشدی جزالرینه یتشرلر نجه که بدر و سائر دعوالرده جزالرینه یتشدیلر

سورة الاعلى (۱۹) آیه در مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

نصف

(۱) سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى (۲) الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى (۳) وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى (۴) وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى (۵) فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى (۶) سَنَقِرُكَ فَلَاتَنْسَى (۷) إِلَّا مَاءً اللَّهُ أَنَّهُ يَلْعَلُ الْجَهْرُ وَمَا يَخْفَى (۸) وَيَسِّرْكَ لِلْيُسْرَى (۹) فَذَكِّرْ إِنَّ نَفْعَ الذِّكْرِى (۱۰) سَيَذَكِّرُ مَنْ يَخْشَى (۱۱) وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى (۱۲) الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى (۱۳) ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى (۱۴) قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى (۱۵) وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى (۱۶) بَلْ تُؤَثِّرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (۱۷) وَالْآخِرَةَ خَيْرَ مَا بَقِيَ (۱۸) إِنَّ هَذَا لَفِي الصَّحْفِ الْأَوَّلَى (۱۹) صَحَّفَ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى

(۱) «تسبیح ایت اللهک آدینه که اوجادر» واونی یا کیزه ییل اوصفتلردن که لایق دگلدر (۲) «ایله الله که خلق ایتدی خلاقی واونلاری مساوی آلا عضا ایتدی» که جمیع عضولری دوز و برابرلیک حدندن خارج دگلدر (۳) «ایله الله که اندازه ایله خلق ایتدی پس هدایت ایتدی (۴) وایله اللهدر که خارج ایتدی اوتلامق یرینی» حیواناتک لفعندن اوتری (۵) «اونباتاتی گوک اولاندن صوگره قوری وقرای ایتدی (۶) تیزلیک ایله بز قرآنی سکا اوخوباریق» جبرئیلک واسطه سیله، اونی حفظ ایدرسن «پس یادندن چخارتمازن» چونک جبرئیل وحی نازل ایدن کیمی حضرت عجله ایدوردی تیز اوخومقه اوجهته که یادندن چیخمه (۷) «مگر اینکه الله ایستیه» سنگ یادندن چخارتمقی برآیه نگ حکمنی گوتورمک ایله «بدرستیکه الله ییلر آشکاری وگزلینی» خواه آلچقدن اوخویاسان خواه اوجا اوخویاسان (۸) «بز سکا توفیق ویره ریک آسان اولان شریعت» که اوند سکا وامتکا چتین لیک اولماز (۹) «یا پیغمبر قرآنک حکمنی خلقه وامتته ذکر ایت اگر نصیحت ویرمک فائده ایدرسه» بووقته دیک ایتدیگک نصیحت اولنره فائده ویرمیو بدر (۱۰) «تیزلیک ایله موعظه قبول ایدر اوکسه انلهمک عذابندن قورخه» قورخان آدم سنگ نصیحتندن موعظه قبول ایدر (۱۱) «وموعظه دن شقی و بدبخت کافر اجتناب ایدر (۱۲) بیوک اوده یقشر که آخرت اودی در (۱۳) «صوگره اوبدبخت اولمز جهنمه ده و دیر یلمز» اولمز که جانی قورتولا ونه اوگونه زندکاللق اتزفع بردار اولما (۱۴) «بتحقیق رستکار اولدی اوکسه پاک اولدی» شرک نجاستندن یا اینکه زکوة فطره نی ویردی (۱۵) «و ذکر ایتدی اللهنگ آدینی وایرام نمازی قیلدی» ذکر دن عبارت الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر دیمکدر (۱۶) «بلکه دلیانگ دیر یلمکی لی

آخرته اختیار ایدر سگر (۱۷) و آخرت ایوی که بهشتدر یخشی درد نیادن و قالان در عالی دگلدر (۱۸) بود گراولان سوز لرگیچن پیغمبر لره نازل اولان کتابلرده در (۱۹) عبارتدر ابراهیم و موسی پیغمبر لرگ کتابلریندن».

سورة الفاشية (۲۶) آیه در مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

- (۱) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْفَاشِيَةِ (۲) وَجْوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ (۳) غَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ (۴) تَصْنِي نَارًا خَامِيَةً (۵) تَسْقِي مِنْ عَيْنِ آيَةٍ (۶) لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ (۷) لَا يَسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ (۸) وَجْوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ (۹) لِسْعُهُنَّ رَاضِيَةٌ (۱۰) فِي جَنَّةٍ نَخْلَةٍ (۱۱) لَا تَسْمَعُ فِيهَا لُغِيَّةً (۱۲) فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ (۱۳) فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ (۱۴) وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ (۱۵) وَنَمَارِقٌ مَضْفُوفَةٌ (۱۶) وَزَوَاجٌ مِمَّنْ بَنَوتُهُ (۱۷) أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْآبِلِ كَيْفَ خَلَقَتْ (۱۸) وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رَفَعَتْ (۱۹) وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نَصَبَتْ (۲۰) وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سَطَحَتْ (۲۱) فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ (۲۲) لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ (۲۳) إِلَّا مَن تَوَلَّى وَكَفَرَ (۲۴) فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ (۲۵) إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ (۲۶) ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ

(۱) «ای پیغمبر آیا خلقی اورتن گونگ خبری سگا یتشوبدر» قیامتگ برآدی غاشیه در اوگونگ عذابی و قورخوسی هامولی احاطه ایدر (۲) «چوخ یوزلر اوگونده قورخالدر» یا اینکه ذلیل اولاندر عذابه (۳) «ومعصیت ایدندر» دنیاده معصیت عملر ایدوب اوزلی نوع نوع زحمته سالوردی (۴) یتشرقرمشاوده (۵) سیراب اولارلار قاینیان چشمه دن» جهنم بنا اولانندن ایندیهدیک قاینیار (۶) «طعام یوخدر اولاره مگر تیکاللو اوت» ضریع عربستانده واقع اولان تیکانلو ومیوه سیز اوتدر (۷) «نه بدلی کولک ایدر ونه آجلقدن بی احتیاج ایدر» واولی یمک ممکن اولماز (۸) «چوخ یوزلر اوگونده نعمتله نندر» جمیع نعمت لرینه (۹) «دنیاده ایتدیگری سمیه راضی درلر» اومزد جهنمته که اولاره ویریلر (۱۰) «اوجا بهشته درلر» اوجا یرده، اوجابنا اولمش اوتافلرده (۱۱) «بهشته لغوسوزلر ایشیتمز لر (۱۲) بهشته جاری چشمه لر وار» جمیع ایچملولردن (۱۳) «بهشته اوجا قدرلو تختلر وار» زینتلوب زبرجد ویا قوت ایلر (۱۴) «وکوزه لر قویولوبدر» چشمه لرگ کنارینده ایستین آلوب ایچر (۱۵) «ومتکالر واردر بربرینگ یا نه قویولوب (۱۶) و فرشلر دوشه نوب» مخملدن وسائر قیمتلو پارچه لردن

(۱۷) «آیا با خمور لر دوه به که لجه خلق اولوب در» جميع عجائب و غرائب اونده جمعدر
 (۱۸) «وبا خمور لر گو که که نیجه اوجالوبدر (۱۹) و با خمور لار دا غلار نه نیجه نصب اولوبدر
 (۲۰) و با خمور لر یره که لیجه دوشه نوب (۲۱) پس نصیحت ایت ای پیغمبر بودر و بوندن
 غیری دگلدر که سن نصیحت ایدلسن (۲۲) سن اولار نه مسلط دگلسن» که زور له اولاری
 ایما نه داخل ایده سن (۲۳) «مگر اینکه او کسه یوز دونده ره و کافر اولا (۲۴) پس
 اوکا الله عذاب ایدر بیوک عذاب» که همیشه لیک جهنمده قالما لودر (۲۵) «بدرستیکه
 بزیم طرفمزه در اولار گ فایتماقی (۲۶) صوگره بزه در اونگ حسابنی چکمک»
 ﴿سورة الفجر (۳۰) آیه در مکده نازل اولوب﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالْفَجْرِ (۲) وَلَّيْلٍ عَشْرِ (۳) وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ (۴) وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ (۵) هَلْ فِي ذَلِكَ
 قَسَمٌ لِّذِي حَبْرِ (۶) أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ (۷) إِرْمَ ذَاتِ الْعِمَادِ (۸) الَّتِي لَمْ يَخْلُقْ مِثْلَهَا

(۱) «آند اولسون صبحه» که اوزمان گوزل زماندر گیجه یاتا ییلمینلر اوزمان راحت
 یاتار لر یا ذی حجه آیتک یا بایرام گوننگ صبحنه (۲) «واون گیجه به» ذی حجه ننگ
 اولنده یا اون گیجه رمضانتک آخرمچی اولنده (۳) «آند اولسون جفته و تکه» که الله
 خلق ایددر یا گیجه نماز ننگ جفت و تک نماز نه یا اینکه شفع عبارتدر قربان بایرامندن
 که آیتک اولی اولما نه گوره جفتدر و وتر عره گوندن که تکدر (۴) «وآند اولسون
 گیجه به زمانیکه تمام اولا» قرانلقی قور تولوب صبحک ایشیقی گله (۵) «آیا بو ذکر
 اولار قسم لرده قناعت یری وار عقل صاحب لرینه» فکر ایدر آنده و آند یا چیلمش شیئی لره
 و صوگره فکر ایدر الله قدرت نه و قوت نه و عجائب صنع و توحیدینه جواب قسم اودر
 که الله کفار مکیه عذاب ایده جکدر یا اینکه بوندن صوگره ذکر اولان آیه لر ۱۳ مجی
 آیه دیک جمله معترضه و ۱۴ مجی آیه جوابدر (۶) «آیا سن گور مدگ که سنگ اللهک عاد
 اولاد نه ایلدی (۷) ارمگ لوه سنه که بیوک قامت لر صاحبی ایدی لر (۸) که اولار گ مثل
 دنیاده اولان شهر لرده خلق اولولمیویدر» اونلردن ایله آدم و اریدی که او گونه بیوک
 داشی یردن گوتورردی که گتوروب برقیله ننگ اوستنه سالوب هلاک ایدر دیار و هب
 بن منیه روایت ایدر که بر فرگ دوه سی ایتمشدی عدن چولنده دوه سنی آختاروردی
 گذاری بر چوله دوشدیکه اونده بر قله و اریدی قله ننگ اطرافنده چوخ قصر لر و
 اوزون میدانلر و ارایدی او شخص دوه دن دوشوب قله به داخل اولوب گوردیکه
 قله ننگ ایکی بیوک قابوسی وار مرصع اولوبدر آغ و قرمزی یا قوتله ایله که بو حالتی

فِي الْبِلَادِ (۹) وَأَمَّا الَّذِينَ جَاءُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ (۱۰) وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ (۱۱) الَّذِينَ طَفَوْا فِي الْبِلَادِ (۱۲) فَكَثُرُوا فِيهَا الْفَسَادَ (۱۳) فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ (۱۴) إِنَّ رَبَّكَ أَيْلَهُمُ الرَّحْمَنُ (۱۵) فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ (۱۶) وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ (۱۷) كَلَّا بَلْ لَا تَكْرَمُونَ الْيَتِيمَ

گوروب قابونگ بریسی آچدی گوردی بدوک شهردر ایچینده قصرلر بنا اولولوب هر قصرگ اوستنده غرفلر بنا اولوب قزیل وگوموش وئولو ویاقوتله میدالرگ هر بریسی فرش اوب لؤلؤایله کوچهلرنده آقاجلار اکیلوب آقاجلارگ آلتندن لهرلر اخیر همان شخص دیدی آنداولسون پیغمبره دگلدر به مگر اوبهشت که الله تعالی تعریف ایدیلر پس اونگ لؤلؤ وسائر جواهراتندن گوتوروب وزیرجد ویاقوتدن گوتورمگه قدر اولمیوب یمنه قایتدی ایلمکه بوخبر معاویه به یئشدی کعب احباردن بوکیفیتی خبر آلدی کعب جواب ویردی که اوشهری شداد بن عاد بنا ایدوب شهرگ آدی ارمدر عادگ ایکی اوغلی واریدی بری شدادبری شدید ایلمکه عادوفات ایتدی هرایکی قرداش پادشاه اولوب گوجلہ تساط صاحبی اولدیلر شدیدگ وفاتندن صوگره شدادسلطننده مستقل اولوب یر یوزینگ پادشاهلاری اوگا رام اولدیلر تالاینکه بوخیاله دوشدیکه دنیاده بهشت قایرسونگ یوزهر پهاوانی واریدی هر بریسنک زبردستنده مین نفعاوالی زبردستنده اولان شهرلرگ هاموسنه یازدیکه حصوله گلن جواهرات وزینتی جمع و اوگا گوندردیلر ایلمکه اوطاقلاری نیکدیلر دورت طرفنه دیوار چکوب تمام اولاندن صوگره جمیع لشکری ایله روانه اولان وقتده الله تعالی بر صیحه گوندردی که هاموسی هلاک اولدی (۹) "وگورمدگ ثمود طائفه سنی که وادی آدلان یرده برک داشلاری کسوب اوزلرینه ایوتیکدیلر (۱۰) وگورمدگ قوشونلر صاحبی اولان فرعونی (۱۱) اوطائفه لر طغیان ایتدیلر شهرلرده" اللهم معصیت ایتمک ایله (۱۲) "یرده فساد چیخ ایتدیلر (۱۳) سنگ اللهم عا ایننگ تازیانه سنی اونلره توکدی" و هاموسنی هلاک ایتدی" سوردنگ اولنده اولان قسملرگ جوابی بودر که (۱۴) "بدرستیکه سذگ انلهم هر آینه یولگ کیچه جکده در" بر احد اوندن فوت اولماز هر یولده بر نوع عملدن سؤال ایدم جکدر (۱۵) "ایلمکه الله انسانی امتحان ایدم نعمتله پس اونی گرامی دوتا" مال ایله "اوگا نعمت ویره پس او بنده دیر که منم اللهم منی گرامی دوتدی" بونیه اوزنی شاد ساخلار و بیله خیال ایدرگه الله یالنده عزیزدر (۱۶) "واما اگر الله اونی امتحان ایدم فقرایله "اگانتک دوتا وره زیسنی آزاده" وقوت لایموت دن زیاده ویرمه "اوبنده دیر که منم

(۱۸) وَلَا تَحْضَوْْنَ عَلَىٰ طَعَامِ السَّكِينِ (۱۹) وَتَاْكُلُوْنَ التَّرَاثَا كَلَامًا (۲۰) وَتَحِبُّوْنَ
 اَلْمَالَ حُبًا جَمًّا (۲۱) كَلَّا اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا دَكًّا (۲۲) وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا
 (۲۳) وَجِئْتِي يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَاَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرٰى (۲۴) يَقُوْلُ
 يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي (۲۵) فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ اَحَدًا وَلَا يُوثِقُ وِثْقًا اَحَدًا
 (۲۷) يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ (۲۸) ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً (۲۹) فَادْخُلِي
 فِي عِبَادِي (۳۰) وَادْخُلِي جَنَّتِي

اللهم منی خار دوستی منم الله یاتنده قدر و قیمت یوخدر (۱۷) «بیله دگلدر» که بنده خیال
 ایدر «بلکه سیز گرامی دو تماز سگز یقیمی» والله سیزه ویردیگی نعمندن اولنلاره مصرف
 اتمز سگز (۱۸) «ترغیب اتمز سگز مسکینه طعام ویرمه» و تصدق ایتمه بز سیزه مال
 ویرمشوک که هم اوز گزه و هم «تیره» مصرف ایده سگز (۱۹) «وسیز بیر سگز میرائی» :
 یقیم لرگ مالی ناحق یر، «شدتله یمک» هم اوز حصه گزی بیر سگز هم اوز گه حصه منی
 (۲۰) «دوست دو تار سگز مالی چوخ شدلو دوست دو تماق» چوخ حریص سگز مال
 جمع ایتمه و واجبی حقلرینی ویرمه بگه (۲۱) «بیله دگلدر» که سیز فکر ایدر سگز
 «زمانیکه یری درپی سنوب داغیلار»، داغلار آقاجلار و جمع یرگ اوستنده اولنلار
 بریسی او بریسنک دالت، داغیلار (۲۲) «وسنگ اللهم کت امری و حکمی گار
 ملائکه ار صف اولان حالد (۲۳) و اوگون جهنم گلمش اولار او گونده انسان
 موعظه و نصیحت قبول ایدر» و توبه ایدرونه یردن اولار توبه ایتمه» او وقتده که
 فائده سی یوخدر گرک ایدی دنیاده توبه ایدینی (۲۴) «دیر ای منم قومیم کاش من بو گونه
 دیر یلمکدن اوتری عمل خیر گوندریدیم» همیشه لیک گونه عمل صالح ایدیدیم
 (۲۵) «پس بو گونه : ان عذابک مثلنی هیچکس هیچکس ایده بیلمز (۲۶) الله زنجیره
 باغلیان کیمی بر احد بر احدی باغلیا بیلمز» یا اینکه الله کافره عذاب ایدن کیمی واولی
 زنجیر ایدن کیمی بر احد عذاب اتمز و بر کسی زنجیر له مز (۲۷) «ای و نفسیکه خاطر
 جمع در» ایمانه یا الله طرفندن یقشن ثوابه و جنتیله بشارته وفات ایدن وقتده او گادیر لر
 (۲۸) «قایت اللهم کت طرفنه راضی اولان حالد» اللهم ثوابه «بگنلمش اولان حالد»
 اونک دنیاده ایتدیگری عمل لری یا اینکه اللهم قضاسته راضی اولان حالد
 (۲۹) «پس داخل منم صالح بنده لریمک زمره سنه (۳۰) و داخل اول منم جنتمه»

سورة البلد (۲۰) آیه در مکده نازل ولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) لَا أَقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ (۲) وَأَنْتَ حَلِيلُ هَذَا الْبَلَدِ (۳) وَالْأَدْوَمَ وَلَدَ (۴) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ (۵) أَيْحَسِبَانِ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ (۶) يَقُولُ أَهْلَكَ مَا لَئِبَدًا (۷) أَيْحَسِبَانِ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ (۸) أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (۹) وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (۱۰) وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ (۱۱) فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (۱۲) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ (۱۳) فَتَرَقِبَةُ (۱۴) أَوْ اطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَقْبَةٍ (۱۵) يَتِمُّ ذَا مَقْرَبَةٍ (۱۶) أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ (۱۷) ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ (۱۸) أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ (۱۹) وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ فِي شَأْنٍ (۲۰) عَلَيْهِمْ نَارُ مُؤَصَّدَةٍ

(۱) «من آند ایچرم بوشهره که مکده در (۲) وس بوشهرده دایانان سن» مقامک مکده در اولده محل سن محرم دگلن حالدر سکا مکده هر کسی مشرک لردن گور سن قتل ایتمک وبوایه خبر وارمکدر او حضرت که تیزلیک ایله مکده گلوب محل حالتده مشرک لرایله دعوا ایدوب فتح ایده جکسن (۳) «وآندا اولسوگ اایه واولاده که آتاتوا ایدیدر» آتایه ایدیدر آدمدن واولاد عبارتدر اونگ اولادی اولان پیغمبر لردن (۴) «بزانی زحمتده خلق ایتدیک» متصل زحمت چکر خواه دولتلو اولخواه فقیر (۵) «آیا انسان گمان ایدیر که اوکا عذاب ایتمکه بر احد قادر اولماز» آیا گمان ایدیر که اوندن سؤال اولمیا جاکدر بومانی هانسی یردن کسب ایدوبسن (۶) «اوانسان دیر که من چمال خرج و صرف ایتدیم» عبارتدر حرث بن عامردن چونکه چوخ گناه ایتمشدی وپیغمردن فتوی سؤال ایتدی حضرت امر ایدی کفار ویرمکه او شخص دیدی من دنن اسلامه داخل اولاندن صوگره جمیع مال و دولتیم کفاریه صرف اولدی یا اینکه دنیاده ریایله صرف اولان یول لرگ نفعی آخرتده اولماقه گره بوآدم دیر که من دنیاده چوخ مال خرج ایتدیم اما بوگون بگافع یتشمیدی (۷) «آیا گمان ایدیر که اوئی بر احد گورمز» واوندن خبر آلاماز که بومالی نه یردن کسب ایدوبسن و نه یرده صرف ایدوبسن (۸) «آیا بز خلق ایتدیک اونگ ایچون ایکی گوز» تا اینکه الله تعالی ننگ آتار حکمت و قدرتنی گوره لر (۹) و بر دیل خلق ایتدیک وایکی دوداتی تا اینکه اونلارگ واسطه سیله یورک لرینده اولان سوزی بیان ایدر (۱۰) «وهدایت ایتدیک اوئی ایکی یوله» هم خیر یولنی وهم

شر هم بهشتگ یولنی وهم جهنمگ (۱۱) «پس یوانسان عقبه نی گیچه بیلمدی» یا اینکه یوانسان عقبه دن گیچه بیامه سون (۱۲) «ونه شیئی منی بیان ایتدی که عقبه دن گیچمک ندر (۱۳) بویونی آچما قدر بنده لکن» یعنی بر نفر عبد آز ایتمک در (۱۴) «یا آجلق گوئنده طعام ویرمکدر (۱۵) اویتیمه که یاخون قوملق صاحبی در» یعنی صله رحم ایتمک فقیر قومله (۱۶) «یا شیر که توپراق ویر صاحبی در» شدت فقر دن توپراق اوستقنده اوتورار لر (۱۷) «سوگره اوکسلرگ جمله سندن اولدی که الله ایمان گتوردیلر و وصیت ایتدیلر صبر ایتمگ» طاعت و معصیت «و وصیت ایتدیار مرحمت ایتمگ» فقرایه و مسکینه (۱۸) «اوطا فقه ساغ طرفک صاحب لریدر» که اولارک نامة اعمالی ساغ الینه ویریر (۱۹) «واوکسلر که کافر اولدیلر» بزیم آیت اریمز و پیغمبر لریمزه «اوطا فقه صول طرفک اصحابیدر» که نامة اعمال لر صول الینه یریر (۲۰) «اولار یچون احاطه ایدر جم اودی وار»

سورة الشمس (۱۵) آیه در مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) وَالشَّمْسُ وَضَحِيهَا (۲) وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَيَا (۳) وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَا (۴) وَاللَّيْلُ إِذَا قَشَا (۵) وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنَاهَا (۶) وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَاهَا (۷) وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا (۸) فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا (۹) قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا (۱۰) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (۱۱) كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَوَافِيهَا (۱۲) إِذَا بُعِثَ أَشْقَاهَا (۱۳) فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا (۱۴) فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَحَسَّوْهَا (۱۵) وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا

(۱) «آلد اولسون گونه واونگ ایشیقنه یا اونگ چاشتنگ ایشیقنه (۲) و آند اولسون آیه زمالیکه گونه تابع اول» واونگ ایشیقندن کسب ایدوب دالجه کله (۳) «آند اولسون گونوزه زمانیکه ظلمتی ایشیق و نور انواید (۴) آند اولسون گیچه یه زمانیکه گونی اورت» وایشیقی کسیه (۵) «و آند اولسون گوگه واکسه که اولی بنا ایدوب (۶) رآند اولسون یره واکسه که اولی یهن ایتدی (۷) و آلد اولسون فسه واکسه که مساوی اعضا خاق ایدوب» عاقل وکامل ایتدی (۸) «واونفسه گزادکار و یرهن کار اولماق اولارنی» و طاعت و معصیتک جزاسنی «ییلدیردی جواب قسم بودر که (۶) بتحقیق رسته کار اولدی اوکسه نفسنی پاک ایتدی» پس عمل و صفی کردن و طاعت و عمل صالح عمله گتوردی (۱۰) «زیالکار اولدی اوکسه اوز نفسنی ایتوردی نادانلق ایله (۱۱) نمود قوم طغیانلری سپینه اوز لرینک پیغمبری صالحی تکذیب ایتدیلر» نیجه که اهل مکه سنی تکذیب ایدر لر

(۱۲) «اوزمانکه ایاقه دوردی فیله ننگ شقی راقی» صالحک دوه سنی پی ایتمگه
 (۱۳) «اونلاره الهنگ پیغمبری» صالح دیدی قورخوگ «اللهک دوه سنی» اولدورمکن
 «اونی سیراب ایتمکن» مانع اولمیون (۱۴) «پس نکذیب ایتدیلر صالحی» واونگ
 سوزینه باخمادیلر «دوه نی پی لدیلر پس اونلارک گناهنه گوره الله اونلارک هاموسه عذاب
 گوندردی هاموسنی برابر ایتدی» بیوک و کوچک لرندن بر احد قالمادی (۱۵) «والله
 قوخماز اوز عذابنک آخردن» نیجه که انسان عملنک آخردن قورخار
 ﴿سورة الليل (۲۱) آیه در مکده نازل اولوب﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَاللَّيْلُ إِذَا يَفْشَى (۲) وَالنَّهَارُ إِذَا تَجَلَّى (۳) وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى (۴) إِنَّ سَعْيَكُمْ
 لَشَتَّى (۵) فَمَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى (۶) وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى (۷) فَسَنِيسِرَ الْعُسْرَى (۸) وَأَمَّا
 بَلْخَلَّ وَاسْتَفْهَنَى (۹) وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى (۱۰) فَسَنِيسِرَ الْعُسْرَى (۱۱) وَمَا يَنْبَغِي عَنْهُ مَالٌ إِذَا

(۱) «آنداولسوگ گیه یه اینکه اورتر» گونی اوز ظلمتی ایله (۲) «وآنداولسون گونوزه
 زمانیکه ایشیقلا ناز» ظلمتک آراسندن (۳) «وآنداولسون اوکسه که خلق ایتدی
 ذکور و انثی» جواب اسم بودر که (۴) «بدرستیکه سیزگ سیغز و عملکز هر آینه
 مختلفدر» بعضکر بهشتدر اوتری در بعضی سی جهنمدن اوتری ابن عباسدن روایتدر
 که بر شخصک باغی واریدی باغنده اولان خرما آقاجنگ بریسگ شاخه سی بر
 نفر فقیر کشینگ صحنه یدی چوخ وقت اولوردی که خرما صاحبی خرمانی درنده
 فقیرک صحنه خرما توکولوردی فقیرک اوشاقلاری جمع ایدوب بیردیلر خرما
 صاحبی آقاجدن دوشوب خرمانی اوشاقلارک النین آلوردی چوخ وقت اولودی که
 اوشاقلار خرمانی یمک ایستینده باره قارایی سالب اوشاقلارک آغزدن چیخاروردی
 فقیر کیشی پیغمبر صگ یانه گلوب خرما صاحبندن شکایت ایتدی حضرت خرما
 صاحبی ننگ یانه گلوب بیوردی که آیا بو خرما آقاجنی که شاخه سی بوقفیرک ایوبینه
 سالانوب بگاساتارسن اونگ عوضنده سگا بهشتده بردانه خرما آقاجی ویررم اوکشی
 دیدی منم خرما آقاجیم چوخدر اما او خرما آقاجی هاموسندن یخشی در اوکا گوره
 ساتارام ابودحداح بوسوزی ایشیدوب عرض ایتدی یا رسول الله آیا بهشتده اولان خرما
 آقاجنی بکالتفات ایدرسن اگر من او خرما آقاجنی صاحبندن آلام ومنم لخلستالمده
 چوخ خرما آقاجلاری وارکه اولنگ خرما لرندن چوخ یاخشی در حضرت راضی

تردئ (۱۲) اِنِّ عَلَيْنَا اللّٰهُدٰى (۱۳) وَاِنَّ لِلْاٰخِرَةِ وَاِلٰوٰى (۱۴) فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظٰى
 (۱۵) لَا يَصْلٰىهَا اِلَّا الْاَشْقٰى (۱۶) الَّذِى كَذَبَ وَتَوَلٰى (۱۷) وَسَجَّ سَبِيْهَا الْاَتَقٰى
 (۱۸) الَّذِى يُّؤْتِى مَالَهٗ يَتَزَكٰى (۱۹) وَمَا لِحَدِيْدِهٖ مِنْ نِّعْمَةٍ تُجْزٰى (۲۰) اِلَّا اِبْتِغَاءَ
 وَجْهِ رَبِّهٖ الْاَعْلٰى (۲۱) وَلَسَوْفَ يَرْضٰى

اولوب ابو دحداح اوخرمانى فرخ خرما آفاجنه آلوب واصحابى شاهد دوتوب
 حضرت هديه ايتدى وحضرت دخى اوخرما آفاجنى فقيره ويردى بوآيه لرابو دحداحك
 حقنده نازل اولدى (۵) «اما اوكسكه مالنگك حقنى فقيره ويردى ويرهيزكارلق ايتدى
 (۶) وتصديق ايتدى گوزل سوزى» كه هرئس دنياده بريخشى عمل ايتسه عوضنده
 اون نوع ثواب ويريلر (۷) «پس بزانسان ايسه ريك اوگا نطاعت وعبادت واحسان
 ايتمگى» يايئكه اوگا آسان ايدروك بهشته داخل اولماقى (۸) «واما اوكسكه بخل
 ايدمه» مالنگك حقنى ويرمگه «ودولتلو اولمق ايسيه» بخل ايله كه سخاوت ايتسه يولى
 تمام وفقير اولاجاق (۹) «وگوزل سوزه اينانميه (۱۰) بزچتين ليگى اوگا مهبلايدهرىك»
 اونگ آسان ايشنى جتين ايدهرىك (۱۱) «ايلهكه بخل آدم جهنمه دوشدى اونگ مالى
 اوگا لفع ويرمز (۱۲) بزه لازمدر هرآينه هدايتى بيان ايتمك» وحق يولى گوسترمك
 (۱۳) «بزييم ايچوندر هرآينه آخرت ودنيا نك سلطنتى، نه هدايت تايانك هدايتى
 بزييم سلطنتمه زيان يقرور ونه ضالانده اولان كييگ ضالانلى (۱۴) «من سيزى زبانه
 چكن اوديله قورخوزديم (۱۵) داخل اولماز بواوده مگرشقى اولان كافر (۱۶) كه
 تكذيب ايتدى» اللهمك آيتلرينه ويغمبرينه «واعراض ايتدى» ايمان گنورمكدن (۱۷) «و
 تيزد» او اوددن چوخ پرهيزكار كس اوزاق اولار (۱۸) كه اوز مالنگك واجبى حقنى
 ويروب پاك ويا كيزمك ايدر» وايستر كه الله ياننده پاك اولايئكه ربايله احسان
 ايدر (۱۹) «احسان ايدس كسك بويننده براحدك نعمتى يوخدر كه اونك نعمتنگ
 جزاسى ويريله» وائتديكى احسان اوگا عوض اولايئكه مالى الله بولنده صرف
 ايدن كس اوجهته احسان ايتميور كه برقر آدم اوگا جزا ويره يابرسك بويننه منت قويا
 ايتديكى احسانله (۲۰) «واحسان اتمز مگراوچا اولان اللهمك رضاسنى ايستمكدن اوترى
 (۲۱) هرآينه تيزليك ايله راضى اولار» الله دن اوگا ويريلن ثواب جهتنه

سورة الضحی (۱۱) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالضُّحَى (۲) وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى (۳) مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَاقَلَى (۴) وَلَا خِرَّةَ أَخَّرَكَ
مِنَ الْأَوَّلَى (۵) وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى (۶) أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى (۷) وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهَدَى (۸) وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى (۹) فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ (۱۰) وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ
(۱۱) وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

(۱) «آنداولسوڭ چاشته (۲) و آنداولسوڭ گيجيه زمانيكه ساقون اولاه اولنگ قرانلقى
(۳) «سنگ اللهك سنى ترك ايتمدى وسنى دشمن دوتمادى» برنجه گون سگاوحى
كلمه مك جهتنه، چونكه برنيجه گون وحى كلمه مك جهتنه مشركين مكه ديمشديلر كه
محمد صدى دن اللهال چكوب واولنى دشمن دوتور الله تعالى اولنلارگ سوزينى ردايدوب
ييورور نيجه كه الله سنى پيغمبرلگه اختيارايدوب دوست دوتوب بو حالنده قالاجاق سن
دشمنلريگك سوزينه اعنا ايتمه (۴) «وهرآينه آخرت ثوابي و هميشه ليك بهشت يخشيدر
سگ دنيا دن» واوند، صاحب مال اولماق دن (۵) «البته تيزليك ايله ويررسگاسنگ اللهك»
قيامته شفاعت ايتمكن دن وجميع كرامت ودرجات بهشت دن اوقدر كه «سر، ياضى
اولارسن» برنفر سنگ محبارندن واولنلارگ محبارندن جهنمه قالماز ونيجه كه
آخرته سگا دريا دريا مرحمت لر ويره جك دنياه دخى ويره جكد ديتگ اوقدر
قدرت ووقت تاپار كه يريوزينده منتشر اولاجا قدر (۶) «آيا الله سنى دنياه يقيم تاپماوى»
كه آتاگ يوزينى گورمديگ و آتاگ آلتى آياق وقتنده وفات ايتدى «پس الله ير
ويردى» سگا عبدالمطلب اولادنگ ياننده ابوطالب سگا كفيل اولدى يالينكه الله تعالى
سنى تك تاپدى كه مثلگ يريوزينده يوخيدى در يقيم كيمي كه صدفك ايچنده اولان
چوخ درك ايچنده برجه دانه اگ اعلى در اولار آدينه دريتم ديرلر يه، تك بر
دانه در پس الله سنى رسالته انتخاب ايدوب اوز ياننده يريوردي (۸) وسنى اوحالنده
تاپديكه سن كم قدر وغير معروف ايديك» مكده هيچ كس سنگ قدر وقيمتكي
ييلميوردي «پس يول گوستردى» خلقه كه سنى تانيديلار يالينكه سن گمراه ايديك
گذران بولندن پس هدايت ايتدى سنى گذران يولى تاپماقه يالينكه سن مكه لگ دره لرينده
يولى ايتيرمشدگ و دشمنلرگ گوروب سنى اولدورمك خيالنده ايديلر پس سنى هدايت

ایندی ویول گوستردی گلوب عملرگا یتشدیک (۸) «والله تعالی سنی فقیر تایدی» که مالک یوخیدی «پس سنی غنی ایندی» خدیجه نیک مالی ایله یقناعت ایله باغنیله - لرایله بونعمتلی سکا و برن الله قادر درسنی دشمنلرگا غالب ایتمگه (۹) بونعمتلیرگ مقابله که الله تعالی سنکا کرامت ایددر «یتیمه آحقلا نما» یاقهر ایدوب یتیمک مالنه تصرف اتمه نجه که مشرکین مکه ننگ عادتیدر یتیم لری ساخیوب مال لری تصرف ایدرلر (۱۰) «واما سائلی نا امید اتمه» وارگ اولسا احسانیت فقیر اولسان یوموشاق و مهر بان سوزایله ساکتایت (۱۱) «واما اللهم ننگ سکا اولان نعمتی ذکرایت» و اوستی اورتیه یالینکه نعمته شکر ایت شکر اتمک نعمتی ذکر اتمکدر

سورۃ الانشراح (۸) آیدر مکه ده نازل اولوب

سورۃ ضحی و الم نشرح بر سورده در هرایکسینی واجبی نمازده بریرده اوخومق سورده عوضه جائزدر احوط بسم الله ایله اوخومقدرد

بسم الله الرحمن الرحیم

(۱) اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ (۲) وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ (۳) الَّذِي اَنْقَضَ ظَهْرَكَ (۴) وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ (۵) فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (۶) اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (۷) فَاِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ (۸) وَالْیَرْبُكَ فَاَرْغَبْ

(۱) «آیا بزر آچمادیق سگاسنگ سینه شی» و قلبیگا وسعت ویرمدیک نبوت و عامله تائینکه صبرایتدیگ سگایشن اذیت لره (۲) «وسنگ آغریو کوخی یونکول ایتدیگ (۳) که سنگ بلبلگی آغر ایتمه شدی» نبوتک یوکی چه خ آغردر بحسب بشریت گوتورمک ممکن دگلیدی اما بزاووز طرفمزدن سگاقوت ویردیک که اوز مأموریتک کفایت ویردیک یا اینکه بزسینی ساخلادوق گناه کسب ایتمکدن یا اینکه کفاردن چکدیگ غم و مصیبت سگابیوک یوک اولمشدی اونی گوتوردیگ سنگ آرخاندن بزطرفدن سگایشن تسلی جهته (۴) «اوجا ایتدیگ سگاسنگ ذکر اولماقگی» نبوت ایله هریرده منه آدیم ذکر اولما سگ آدگده ذکر اولونار کلمه توحید، اذان و خطبه ده (۵) «حقیقتده چتین لیک ایله آسالقده وار» فقرگ ذالنجه و سمت وار و مشرک لری ایتدیگری اذیت مقابله ده اولارگ حقه اطاعت و بویون قویماقلاری وار خواه خوشله خواه زور ایله (۶) «حقیقتده چتین لیک ایله آسانلق وار» تکرار اولوب تا کیددن اتری (۷) «ایلیکه فارغ اولدوگ» تبلیغ رسالتدن «پس زحمت چک» عبادت ایتمگه یا اینکه واجبی نمازدن فارغ اولدوگ پس زحمت چک دعا و اوخومه و اللهمدن مطلب ایستمگه یا اینکه نازدن فارغ اولدوگ روزی کسبایت یا اینکه برایشدن و بر قومی دعوت ایتمکدن فارغ اولدیگ باشقه ایشه

و باشقه قومی دعوت ایتمگه شروع ایت ۸) «واللهمک طرفنه رغبت ایت» حاجت لرگی
الله دن ایستمک و اوکا توکل ایتمک ایله و الله دن باشقه سنه توجه ایتمه

سورة التین (۸) آیه در مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) وَالْزَّيْتُونَ (۲) وَطُورِ سِينٍ (۳) وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ (۴) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ
فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ (۵) ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ (۶) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ
غَيْرُ مَمْنُونٍ (۷) فَمَا يَكْذِبُكَ بَعْدَ الْبَلَاءِ (۸) أَلَيْسَ اللَّهُ بِحَكِيمٍ حَكِيمٍ

(۱) «آنداولسوگ انجیره وزیتونه» یا آنداولسوگ شام شریفه که اونده نه قدر انبیاء لرگ
قبری وار وزیتون شهرینه که بیت المقدس اونده در (۲) «وآنداولسون طور سینا داغنه»
که اونده الله موسی ایله تکلم ایتدی (۳) «وآنداولسون بوشهر مکه یه که امان بریدر»
اوکسه که او شهره داخل اولار جاهلیت و اسلام زمانا رینده (۴) «هرآینه بز خاق ایتدیک
انسانی صورت لرگ گوزلنده» جمیع حیواناتک صورتی اگری در ایاقلاری و آلری
ایله یول گیدر لر و آغزلاری ایلله اوتلار لر اما انسانک قدی دوز و تک ایاقلاریله بیر سیوب
آلری ایلله طعما آغزلارینه قویار لر (۵) «صوگره بز قایتاره دیک اولاری اشاق لرگ
اگ اشاقه سنه» عمر لر ی اوزون اولماق جهتنه قوه اری ضعیف و سست و اشاقق حالندن
اسکوک حالته یتشر لر یا اینکه دنیاده علم و معرفت عرضنه جسمات و معصیته مرتکب
اولمه گوره جهنمک هامودن اشاقه درجه سنه گوندیره دیک (۶) «مگر اوکساری که
ایمان گتوردیلر و صالح عمل لر ایتدیلر پس اولار ایچون کیلیمین و همیشه لک اجر
وار (۷) پس نه شیئی وادار ایدیر سنی» ای تکذیب ایدن بو قدر دلیل دن صوگره «دینی
تکذیب ایتمگه» (۸) «آیا الله حکم ایدن لرگ بخشور اقی دگلدر» و آیا جمیع مخلوقات دن
عدالتله حکم ایدن دگلدر بونیله بیله نه جهته سی تکذیب ایدیر لر

سورة العلق (۱۹) آیه در مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) قُرْءًا بِسْمِ رَبِّكَ أَتَذْكُرُ (۲) حَاقًّا لِّإِنْسَانٍ أَمَرَهُ بِقِيَامٍ (۳) قُرْءًا وَرَبِّكَ الْأَكْرَمُ

(۱) «اوخی یا پیغمبر! الله گک آدیله» بو سوره اولمچی سوره در که حضرت نه نازل اولدی

(۴) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (۵) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (۶) كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ (۷) أَرَأَيْتَ إِنْ سَأَلْنَاهُ عَنِ الْهَدَىٰ (۸) إِنْ إِلَىٰ رَبِّكَ الرَّجْعَىٰ (۹) أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ (۱۰) عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ (۱۱) أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهَدَىٰ (۱۲) أَوْ أَمَرَ بِالْتَّقْوَىٰ (۱۳) أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ (۱۴) أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ (۱۵) كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْهَ لَنُفْسَعًا بِالنَّاصِيَةِ (۱۶) نَاصِيَةً كَاذِبَةً خَاطِئَةٍ (۱۷) فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ (۱۸) سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ (۱۹) كَلَّا لَا تَطْمَعُ فِي السَّجْدَةِ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ

سجده

حرا داغنده «ایله الله که خلق ایتدی جمیع مخلوقات یو خدن (۲) انسان جنسنی دونمش فاندن یاراتدی» بومزلهدن اومقامه یتشدیکه لایق اولدی مرتبه نبوته. ایلکه جبرئیل بو سوزی حضرت عریض ایتدی حضرت بیوردی نه اوخوبوم جبرئیل دیدی (۳) «اوخی» اللهنگ آدینی «وسنگ اللهنگ بیولدر وصفدن (۴) ایله الله در که قلم ایله یازمقی انسانه اوگرتدی (۵) تعلیم ایتدی انسانه اوزادیکه بیلموردی» انواع هدایت واموردین وشرایع واحکامدن (۶) «بیله دگلدر بدرستیکه انسان هرآینه طغیان ایدر (۷) اوجهته که اوزینی بی احتیاج گورر» مالی، دولتی وقوم قرداشی چوخدر بوآیه لر آخره دیک ابوجهلگ حقنده نازل اولوبدر گورورذیکه حضرت مسجده نماز قیابوروهیچکس اوگا مانع اولمیور دیدیکه هروقت اونی نماز قیلان وقنده گورسم اوگامانع اولارام (۸) «سنگ اللهنگ طرفه در جمیع مخلوقاتنگ قایتماقی» بو طاعی نهجهته طغیان ایدر (۹) «آیاسن گوردگ اوکسیکه نهی ایدر (۱۰) بنده نی زمانیکه نماز قیلا» ابوجهل دیدی نهویره سئزبگا که محمد نماز قیلانده باشنی سجده قویانده اونگ باشنه داش سلام آلتنده هلاک اولایلکه حضرت نمازه شروع ایتدی ابوجهل بیوک داش گوتوروب ایستدی حضرتگ باشنه سالسون سالایلمیور قایتدی خبر آدیله یا ابالحکم نه سیه مقصودگی عمله گنورمدگ دیدی منله اولگ آراسنده بیوک خندق گوردیم اودله دولی اطرافنده ملائکه لر حضرت بیوردی آنداولسون الله اگریگا یاخون اولسیدی هرآینه ملائکه لر اونی بارچه بارچه ایدردی بوضورته معنی آیه بیله اولور که کیم منع ایدر نمازدن ونماز قیلانی نهی ایدر نماز قیلماقدن (۱۱) «آیاسن گوردگ ای نهی ایدن زمانیکه نماز قیلان هدایت اوزره اول (۱۲) یالینکه امرایده خلقی تقوی به» و توحیده بوگونه نهی ایدن شخصگ حالی قیامنده نه اولار (۱۳) «آیاسن گورسن بونیکه ابوجهل تکذیب ایده» اللهی ویغمبری «واعراض ایده» ایمانی قبول ایتمکن (۱۴) «آیاوکس بیلمور که الله گورور» اونگ عملنی بوضورته بوکس نگونه عذاب مستحقدر (۱۵) «بیله دگلدر» گرگر که اوآدم بوسوزدن گرو دور سوک» اگر ابوجهل گرو

دورمیه» سنی تکذیب ایتمکن «هرآینه البته نزد تاریق اونگ آئندن» چکریک اونو
جهنمه یا اینکه بز تغییر ویرمیک اونگ آئنه و جهنمگ اوديله یان دیروب قرالدارق
(۱۶) «اولامیه یالان دانشان و خطا ایدن کسگ آئی در (۷) پس چاغر سوگ ابوجهل
اوزاهل مجلسنی» وقوم واعوانتی واولاردن کومک ایسته سوگ (۱۸) «تیزلیک ایله
بز چاغر اریق جهنمگ مالک لرینی» که اونو آپارسون جهنمه (۱۹) «یيله دگلدر» که ابوجهل
دیور یا پیغمبر «سن اوگا اطاعت اتمه» نمازدن نهی ایتمکه «وسجده ایدوب اللهه
یا خون اول» اوگا عبادت ایتمک ایله

سورة القدر (۵) آیدر مکده نازل ولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (۲) وَمَا اَدْرِيكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ (۳) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ
(۴) تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَرُوحٌ فِيهَا يَازُنُ رَبَّهُمْ مِنْ كُلِّ امْرِ (۵) سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ

(۱) «بز نازل ایتدیک قرآنی قدر کیجه سنده» بردمه لوح محفوظدن دنیا گوگنه سوکره
تدریج ایله پیغمبره ایگرمی اوج نیلگ مدننده (۲) «ونه شیئی بیلدیردی سگاکه قدر
کیجه سی نه در (۳) قدر کیجه سی یخش در مین آیدن» که اوایلارده قدر کیجه سی اولمیه
واو کیجه ده عبادت ایتمک مین آئی کیجه لر عبادت ایتمکن یخشی در (۴) «ملائکه لر
جبرئیل او کیجه ده اللهگ اذنی یا یره نازل اولار لر وهرامرده» اونلر ایله شراکت
ایدر لر یا اینکه خلقگ قرآن اوخوماق وعبادت ایتمک سسلرینی ایشیده لر (۵) «بو
کیجه سلامتلیک در» جمیع شروبلار لر «صبحگ طلوعنه دیک» مؤمنلر او کیجه عبادت
ویا اجتماع اتمک گوره. اشرف مخلوقات واقعه سنده گوردیکه میمونلر اونگ منبرله
چیخار لر الله تعالی خبر وبردکه سندن سوکره بنوایه سنگ محراب و منبرگامسلط
اولا جافلار حضرت بو احوال دن غمگین اولوب بو آیه نازل اولدیکه قدر کیجه سی جمیع
ملائکه لر سنگ حق خلیفه ووصیگ هرکس ایسه اونگ حضورله جمع اولار و او
کیجه اونلارگ سلطنتی ظاهر اولار

(بیان) قدر کیجه سی هانسی آئیگ کیجه سنده اولماقنده مفسر لر اختلافی ایدوبلر ایسه ده اللرینده
محکم دلیل لری یوخدر اکثر علما قائلدر که قدر کیجه سی عبارتدر رمضانگ آخر مجی
اونگ بریسنده (۱۹-۲۱-۲۳-۲۷) بودلیل ایله که بقره سورسنگ ۱۸۵ مجی آیه سنده
خداوند عالم بیورور رمضان آئنده قرآن نازل اولوبدر ودخان سورسنگ ۳ مجی
آیه سنده گنه بیورور بز قرآنی مبارک کیجه ده نازل ایتدیک و همین سورة شریفه ده

بیورور که قرآنی قدر گیجه سنده نازل ایتدیک اگر قدر گیجه سی رمضانده اولماسا بونیجه آیه بربریه مختلف اولار پس ثابت اولور که قرآن شریف نازل اولوبدر رمضان آینده قدر گیجه سنده. بو گیجه یه قدر دینیمک اوسبیه در که او گیجه ننگ الله یاننده قدر و شرافتی بیو کدر و بودخی معلومدر که زمان و وقت اوزلگنده قدر و شرافت صاحبی اولایلمز بلکه اوزمآلده برابله شرافت و قدر منزلت صاحبی امر وایع اولوبدر که اوسبیه اوزمان شرافتو حساب اولونوب و بودخی معلومدر که امر دین جمیع امرلردن اشرف و اعلی در عبارتدر دین اسلامي ظاهر اسن قرآر شریفدن بوسبیه که قرآنله ثابت اولور حضرت پیغمبر ص گ پیغمبر لیکی و اونیه فرق و یریلور حقه باطل آراسنده و اونیه ظاهر اولور سعادت صاحب رینگ سماعتی و شقی لرگ شقاوتی اما بعض کسلرگ اشکال ایتمگی که قدر گیجه سی سابق زمانلرده دخی شرافتو ایدی قرآن او گیجه ده نازل اولماق جهتنه شرافت کسب یتموب الخ. اولا و گیجه ننگ سابق وقتلرده شرافتو اولمانه دلیل یوخدر ثابا فرض ایدک که بینه امش قرآن شریف او گیجه ده نازل اولماق جهتنه نه عیبی وار که دخیده شرافتی زیاده اولابهر صورت دین اسلام آراسنده قدر گیجه سی شرافتو حساب اولونوب او گیجه ننگ عبادتی دخی سائر گیجه لرگ عبادتدن اشرفر بعض علمالردن ذکر ایدوبلر که قدر گیجه سنده مخنوقانگ ایشلری کلن نیله دیک تقدیر اولونار: عمرلر، روزلر، سعادت و شقاوت و غیر ذلک بو گیجه یه قدر دیلمگه باشق جهنلر دخی ذکر اولوب که کتابک وسعتی یوحدرو الله اعلم

سورة البیئة (۸) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحیم

- (۱) لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُتَفَكِّحِينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ
(۲) رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً (۳) فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ (۴) وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

(۱) «اهل کتابدن و مشرکلردن بو قرآنه کافر اولانلر» اوز باطل دینلردن آیریلان و کفرلردن «ال چکنلر دگل ایدیلر اووقته دیک که اولنلر آشکارا دلیل گله» چونکه اولنلر دیوردیلر که بز دیمتردن ال چکم ریک الله بزه محکم دلیل و پیغمبر کولدر مینجه :
(۲) «الله طرفندن اولان ایلچیدر اونلاره پاک اولان صیفه لری اوخوبار (۳) بوصحیفه لرده دوز کتاب لر وار» بیان ایدر حقه باطل آراسنی یاینکه اونده اولان مطالب شاملدر گچمش کتابلرده اولان احواله و احکامه یامحمدص سندن سابق اهل کتاب و مشرکلر بیله دیوردیلر ایله که سن مبعوث اولدیک و سگا قرآن شریف نازل اولدی اونلر سوز-

الْأَمِنْ بَعْدَ مَا جَاءَ تَعْمُ الْبَيْتَةِ (۵) وَمَا أَمَرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ خَفَاءَ وَيَقْبِضُوا
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ (۶) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ (۷) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ (۸) جِزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَاطٌ عَدَدُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَوَرَضَ عَنْهُمْ ذَلِكَ لِمَنِ خَشِيَ رَبَّهُ

لرینه عمل ایتدیلر (۴) «او کسار که اونلاره کتاب ویریلدی» اهل کتابدن دین اسلام
خصوصنده «اختلاف ایتدیلر مگر اون دن سوگرمه اونلاره دلیل گلدی» که عبارتدر
محمّد ص دس. و حال آنکه سن گلمه مش اهل کتاب اوز کتاب لرلرلن بشارت ویروردیلر
پیغمبرگ گلمگه ایلکه حضرت تشریف گنوردی حسد و عداوت مانع اولدی اونلاره
او حضرتی قبول ایتمکدن و اونی انکار و اختلاف ایتدیلر بعضی سی ایمان گنوردی
بعضی سی ایمان گنورمدی (۵) «اونلار امر اولونمادیلر مگر بوگا که عبادت ایدلر
لله». و اوگا شریک قرار ویرمیهلر «دینلرینی الله خالص ایدن حالده» باشقه شخصله
شریک ایتمه مش «او حالته که جمیع دینلر دن اسلامه مائل اولالر» و امر اولوبلار که
«نماز قیلا لار و زکوة ویره لر و بودر درست دین» نه سببه بولوع دینه مائل اولمیوب باطلده
قالورلر (۶) «او کسار که کافر اولدیلر اهل کتابدن و مشرک لردن» اللهی و پیغمبری
انکار ایتدیلر اونلار «جهنمگ اودینده درلر همیشه لیک در جهنمده او طاقه خلقگ
یسراقیدر» احوال جهنمه (۷) «او کسار که ایمان گنوردیلر و یخشی عمل لر ایتدیلر
او طاقه خلقگ یخشی راقی در» قیامتده عاقبت احوال جهنمه (۸) «اونلارگ مزدی
اوز لرینگ اللهنگ یاننده همیشه لیک بهشتدر که اونگ آلتندن نهر لر جاری اولار
او بهشتده همیشه لیک درلر اونلاردن الله راضی اولدی» اونلارگ عمللری جهنمه
«اونلارده اللهدن راضی اولدیلر» اونلاره ویریلن جزا مقابلنده «بورضا و ثواب
او کسدر که اللهدن قورخه» و معصیتی ترک ایدلر

سورة الزلزال (۸) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) اِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا (۲) وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا (۳) وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا
(۴) يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا (۵) بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا (۶) يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيرَوُا

أَعْمَالَهُمْ (۷) فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (۸) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

(۱) «زهلیکه یر زلزله اولونا وحرکت اولونا شدتلو حرکت اتمک» که قیامت علامتلرلدر (۲) «ویر جمیع آغیر شینارینی خارج ایدر» وفات ایدوب دفن اولملارلر دن یا اولده دفن اولولان خزینه لردن (۳) «ویر یوزینده اولان انسان دیر نه اولوبدر یر» که بوگونه زلزله ایدیر آیا تازہ قضیه واقع اولوب (۴) «بوگونه گونده یر خبر ویرر اوز خبرلرینی» که فلان شخص منده فلان عملی عمله گتوردی خیردن یا شردن (۵) ویرگ خبر ویرمکی بوجهته در که «سنگ اللهک بیلدردی یر» که او خبرلری قل اتسون (۶) «او گونده گرو قایدار مخلوقات» قبردن حساب یرینه یا حساب یرندن بهشته ویا جهنمه «پراکنده و دسته دسته اولان حالده» مؤمنلر علیحده و کافرلر علیحده «تاینکه گوزلری ایله گوره لر اوز عمللرگ جزاسنی» مؤمن بهشتی و کافر وعاصی جهنمی (۷) «پس هرکسه ذره آغرلقنده خیر عمل ایدیدر اونگ ثوابی گورر (۸) و هرکسه ذره آغرلقنده شر عمل ایدیدر اونگ عقابنی گورر»

سورة العاديات (۱۱) آیه در مدینه نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یابس اهلندن اون ایکی مین نفر جمع اولوب عهد ایتدیلر که بر نفر مخالفت ایتیموب متفق اولالار پیغمبر صی وعلی می قتل اتمکه بو خبری الله تعالی پیغمبر خبر ویروب حضرت منبره چیخوب جماعتی جمع ایدوب اوللاری بوقضیه دن مطلع بیوردی پس دورت مین نفر ابوبکر رضی سرکرده لیکی ایله اوللارگ دعوا سنه کوندروب بیوردی که اوللاره اسلامی تکلیف ایدیگ اگر قبول ایتدیلر قباها والا اوللار ایله دعوا ایدوب اوزلرینی اولدوروب اهل واولادی اسیر و ماللرنی غارت و ابولرینی خراب ایدیگ ابوبکر لشکرایله روانه اولوب اینکه یابس چولنه یتشدیلر ایکی قوشون بربرینی گوروب یابس اهلندن ایکی یوزکیشی مکمل و مساح اصحابگ یاننه گلوب دیدیلر سیز کیمسگ و هاردن گلوبسگز و نه بره گیدیرسگز بیوکتر قباها گلسوگ تاینکه مکالمه ایدک ابوبکر نه نفر مسلم ایله اوللارگ برابرنه گیدوب دیدی من پیغمبرگ اصحابندن ام گلشم سیزگ یانگزه تکلیف ایدیرم سیزی که اسلامه داخل اولاسگز مسلمانلاره اولان نفع سیزده اولو و اوللارا اولان ضرر سیزده اولو و اگر قبول اتمیه سگز اوصورتده سیزله دعوا ایدم اوللار دیدیلر آند اولسوگ لات و عزی به اگر بزله سیزگ

آرا گزده یاخون قوملیک اولماسیدی هرآینه سزگ هامو گزی قتل ایدردیک قایدوگ
وسلامت قالماقی اوز گزه غنیمت بیلوگ وصاحبگزه دیوگ که بزاراده اتمروک مگر
پیغمبری واونگ قرداشی علی نی اولدورمکی ابوبکر اوز اصحابنه دیدیکه او قوم
سیزدن نیچه دفعه چوخدر وحاضر دروسیز اوز مسلمان قرداشلار گزدن اوزا سنکز
مصلحت اودرکه قایدوب احوالی پیغمبره خبر ویرگ جماعت دیدیلر یا ابابکر پیغمبر
امر ایدوب جهاده بدون جهاد قایتماق پیغمبرگ امرینه مخالفت اتمکدر ابوبکر دیدی
من بیلورم اوزادی که سیز بیلور سگزیس اونلار قایدوب احوالی خبر ویردیلر حضرت جماعتی
جمع ایدوب منبره چیخوب احوالاتی خلقه خبر ویروب بودفمه حضرت عمری سرکرده
تعمین و بیوردی یاعمر سنده قرداشگ ابوبکر گیمی عمل اتمه گیدوب اونلاری دین اسلامه
دعوت ایت اگر ایمان گتوردیلر فیها والا اونلارله دعاوایت والاحاصل حضرت عمر
دخی حضرت ابوبکر گیمی گیدوب اولیله قوم یابس آراسنده واقع اولان احوال
بعینه بونگ آراسنده دخی عمله گلوب قایتدیلر جبرئیل نازل اولوب عرض ایتدی
یا رسول الله خداوند عالم بیورور بودفمه علی نی قوشونه سرکرده ایدوب گوند
بودعوایه، الله وعده نصرت ویروبدر پس حضرت علی امی چاغروب اولوعله ابوبکر
وعمره وصیت اتمشدی اوگادخی وصیت ایدوب حضرت اشکرله روانه اولوب گیجه
وگونوز یول گیدوب قوشون زحمتدن تنکه گلوب گلهمند اولدیلر حضرت علی
اونلاره وعده نصرت ویروب جماعت خاطر جمع اولدیلر حضرت بیراهه ودره لرایله
یول گیدوب اووادیه یتشردیلر که ایکی فرقه بربرینی گورردی اهل وادی گنه قوشون
گلمگنی اولمچی وایکمچی دفعه گیمی ایشیدوب ایکی یوز نفرله مکمل و مسلح گلوب
اونلاردن خبر آلدیلر اوسوزی که سابقی دفعه لرده خبر آلمشیدیلر حضرت جواب
ویردیکه منم پیغمبرگ عموسی اوغلی و قرداشی سیزی دعوت ایدیرم دین اسلامه
اگر قبول اتمه گز مسلمانلرله قرداش اولوب اونلار گیمی نفع بردار اولار سگز والا
سیزله دعوا ایدرم اونلار دیدیلر بز ایسته دیکم زسن و سنگ صاحبگدر مهیا اول
دعوایه و یقین ایت که - نی و سنگ اصحابکی بالکلیه اولدوروب سوگره مدینه گیدمریک
وبزله سنگ وعدگ صبا حدر حضرت بیوردی وای اولسوگ سیزه آیامنی قور -
خوزور سگز جمعیت گزگ چوخلیله من گومک ایسترم مگر اللهمدن واونگ ملائکه لرندن
و مسلمانلردن سیزه غالب اولمه ایلکه گیجه اولدی حضرت اصحابنه بیوردیکه آتالارنی
ودوه لرنی راحت ایدوب اوزلری دخی راحت اولس - ونلر ایلکه صبح اولدی
حضرت جماعتله نماز قیلوب فارغ اولاندن سوگره اونلاره حمله ایدوب اونلار
اووقت خبردار اولدیلر که اصحابگ آتالاری اونلارگ اوستنده اونلاری ایاقلیوردی
حضرت گ اصحابنگ هاموسی یتشمه مشدی که کفارگ قوشونی باسیلوب قریلوب اولاد

وعیالی اسیر و ماللاری غارت و ایولری خراب اولدی او قدر غنیمت اله گلدیکه اونوع غنیمت مسلمانلار اننه گلمیوب مگر خیبردن خداوند عالم بواحوالی حضرت پیغمبره خبر ویروب حضرت اصحابی نمازه حاضر ایدوب صبح نمازینده سورة عادياتی قرائت ییوردی بو طرفدن حضرت علی غنیمتی واسیرلری گوتوروب مدینه روان اولدی حضرت ییوردی جمیع اهل مدینه حضرت علینی استقبال ایده لر اوج میل یولده حضرت پیغمبر علی علیه السلام وقوشونه یتشوب هرابکسی دوه دن پیاده اولوب حضرت پیغمبر جناب علی نی قوجا قلیوب ایکی گوزینک آراسندن اوپدی و بوسوره شریفه ننگ اونلارک حقیقه نازل اولماقنی خبر ویردی

(۱) وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا (۲) فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا (۳) فَالْمَغِيرَاتِ صَبْحًا (۴) فَاتَّزْنَ بِهِنَّ نَمْعًا (۵) فَوسَطْنَ بهِ جَمْعًا (۶) اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُوْدٌ (۷) وَاِنَّهٗ عَلٰی ذٰلِكَ لَشَهِيدٌ (۸) وَاِنَّهٗ لَحَبِيْبُ الْخَبْرِ لَشَدِيْدٌ (۹) اَفَلَا يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِی الْقُبُوْرِ (۱۰) وَحَصِّلَ مَا فِی الصُّدُوْرِ (۱۱) اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيْرٌ

(۱) «آند اولسوگ اوآلاره که یورلردر» الله یولنده دعوايه گيڭنده «که نفس لر نی اوجا آمازلار» یاصیحه اتمزلر (۲) «آند اولسوگ اوآلاره که داشدن اود چخار- دانلارد» دیرناقلاری ايله (۳) «آند اولسوگ اوآلاره که غارت ایدلردر صبح وقتی (۴) وادی دن توز قالدیردیلر (۵) اومکانک آراسنه ووسطنه گلوب جمع اولیلر» جواب قسم بودر که (۶) «حقیقه انسان اوز الله گفران نعمت ایدندر (۷) والله بوکا هرآینه شاهددر» یا اینکه انسانک اوزی اوزینه هرآینه شاهددر که گفرن نعمت ایدر اللهک نعمت لرینه (۸) «وبدرستیکه انسان مالی و املاکی چوخ دوست دوتار» وبخل ایدر اونی الله یولنده صرف اتمکه (۹) «آیا انسان بیلمیور: زمانیکه قبرلرده اولان اولیلر قبردن دورا» بعثندن اوتری (۱۰) «وسینه ده اولان سرلر» خبروشر «هامویه معلوم واشکار اول (۱۱) «حقیقه بوگونکی گونده سنگ اللهک اونلاره هرآینه خبرداردر» واونلارک عملنک مقابلنده جزا ویرمکدر

سورة القارعة (۱۱) آیدر مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) الْقَارِعَةُ (۲) مَا الْقَارِعَةُ (۳) وَمَا اَذْرٰكَ مَا الْقَارِعَةُ (۴) یَوْمَ یَكْوُرُ النَّاسُ کَالْفُرَاتِ

(۱) «قارعه قیامت گوننک آدلارنک در بدر (قاپار دوگولر) یا اللهک دشمنلری

الْمَبْنُوتِ (۵) وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ (۶) فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ (۷) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ (۸) وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ (۹) فَأَمَّهُ هَاوِيَةٌ (۱۰) وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ (۱۱) نَارُ حَامِيَةٍ

دو گولمش اولار (۲) «ندر قارعه (۳) ونه شیئی سکا بیلدیردی که قارعه ندر (۴) اوگونکه مخلوقات پروانه گیمی پراگنده اولوب بربرنگ اوستنه توگولرلر» اضطراب جهتنه (۵) «وداغلار آتیلش وهلاج اولمش بون گیمی» برلرندن فالخوب ذره گیمی هواده حرکت ایدر (۶) «اما اوکسه اونگ چکیلش عملی آغیراولا» وحسناتی چوخ اولا (۷) «پس او بگنیلش میشت و کذرانده در» که صاحبی او کذراندن راضی اولار (۸) «واما اوکسه اونگ چکیلش عملی یونکول اولار» یخشی عملی اولمیوب پس عملی چوخ اولا (۹) «پس اونگ ماوی ومسکنی هاویه وجهمند (۱۰) ونه شیئی سکا بیلدیردیکه هاویه ندر (۱۱) هاویه چوخ ایستی اوددر» که اوندن ایستی اود دنیاده اولایلمزایدی که جهنمک اودی اوکا تشبیه اولونایدی

سورة التكاثر (۸) آیه در مکده نازل اولوب ﴿

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) اَلْهَيْكَمُ التَّكَاثُرُ (۲) حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ (۳) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ (۴) ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ (۵) كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ (۶) لَتَرَوُنَّ الْجَبَحِيمَ (۷) ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ (۸) ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

(۱) «سینزی مشغول ایتدی» اللهم اطاعتندن و آخرندن مالکزرگ یا دولتگرگ یا قبیله گرگ «چوخ اولماقی (۲) اوزمانه دیک که قبری زیارت ایتدیگر» اولوب گندیگر قبرستانه (۳) «بیله دگلدر» سیز فخر ایده سگر مالکزرگ چوخلفنه «تیز بیلر سگر (۴) بیله دگلدر تیز بیلر سگر» ایشگرگ آخرنی اولن وقتده (۵) «بیله دگلدر اگر بیلدیگر یقین بیلیمک» هرآینه دوات جهتنه اللهم ذکرندن مشغول اولمازایدگر (۶) هرآینه سیز گورر سگر جهنمی (۷) صوگره سیز هرآینه گورر سگر جهنمی «اوکا داخل اولاندن صوگره «یقین گوزاه کورمک (۸) صوگره هرآینه سیز سؤال اولونار سگر نعمتلردن» که الله تعالی دنیاده سیزه ویرمشدی. یقین ایچون اوج درجه وار (۱) بریسی علم الیقین در مثلا بر شخص اوزاقدن توسدی گورسه یقین ایدر که او یرده اود وار (۲) عین الیقین همان آدم یاخونه گیدوب کوزیله اودی کوره (۳) حق الیقین بارماقی اوده داخل ایده و بارماقی اوده یانا

سورة العصر (۳) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَالْعَصْرِ (۲) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خَسْرٍ (۳) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ

(۱) «آید اولسوڭ عصر نماز نه» یا عصر نپوته یا امام عصره یا زمانه که متصل تغییر و تبدیله در دلالت ایدر حدوثه (۲) «بدرستی که انسان هر آینه زیان کارقلده در» هرگون عمرندن که انسانگ سرمایه سی در آزالور و معصیتی آرتور (۳) «مگر اوکسیر که ایمان گنوردیلر و صالح عمللر ایتدیلر و وصیت ایتدیلر بر برینه حقه» تابع اولمه و معصیتدن اجتناب اتمکه «و وصیت ایتدیلر بر برینه صبر اتمکه» طاعتگ زحمتنه و معصیتگ ترگنه طاقت اتمکه

سورة الهزده (۹) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) وَيَلْ لَّكُلِّ هَمَزَةٍ لُّمَزَةٍ (۲) الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ (۳) يُحْسِبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ (۴) كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ (۵) وَمَا نَدْرِكُ مَالَهُ حُطَمَةٌ (۶) نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ (۷) الَّتِي تَطْلُعُ عَلَى الْأَفْتَدَةِ (۸) إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤَصَّدَةٌ (۹) فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ

(۱) «وای اولسوڭ جمیع اوکسیر که غیبت ایدندر» سوزی دانشرلان آدمگ غیبتنده «و طعنه ایدندر» ظاهرده. همزه و لهزه ننگ فرقی باره سنده چوخ سوزلر ذکر اولوب مختصری بودر: همزه غیبت و قند دانشرلان سوز و عمله گلن ایشدر خواه دلیل ایل خواه گوز و قاش و سائر اعضا ایل اما همزه لقب ایل عیب دو تمقدر مثلا گور، گر، آناسی و آناسی فلان و بونوع سوزلر (۲) «اوکسکه مال جمع ایتدی و اولی بایدی» دوست دو تمق جهتنه یا اینکه خرج اتمیوب دال گوندن او تری ساخلادی (۳) «آیا گمان ایدیر که اونگ مالی اونی همیشه لیک ساخلار» قویماز او لکه (۴) «یله دگلدیر که او گمان ایدیر هر آینه او آدم حطمه یه آیلار» که جهننگ آیدیر که سوموکی ایدیر، اتی و درین یاندیرار (۵) «ونه شیئی سکا ییلدیردی که حطمه ندر (۶) اللهگ یالمش اودیدر (۷) ایل او دکه یا خون اولار و گلریور کله» دنیا اودی چولدن یاندیروب

ایچرویه سرایت ایدر اما جهنم اودی اول ایچرولی یاندیروب صوگره چوله سرایت ایدر (۸) «بدرستیکه جهنم اودی اولنلاره احاطه اولمشدر» هیچ طرفه چیخمقه یوللاری یوخدر (۹) «چکیلش عمودلرده» یعنی جهنم اولنلاری احاطه ایدوب و میخ لنوبدر اوددن عمله گلش میخ لزیله کهیریندن حرکت اتمیه بوسوره شریفه ولید بن مفیره نگ حقنده نازل اولوبدر که دولته مغرور اولوب پیغمبرگ حضورنده و غیابنده پیس سوز دالشوب او حضرته شمات و طمنه ایدردی

سورة الفیل (۵) آیه در مکه ده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحَابِ الْفِيلِ (۲) اَلَمْ يَجْعَلْ كَبِدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ (۳) وَاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيلَ (۴) تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ (۵) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ

(۱) «آیاسن بلمدیگ و او خبری ایشتمدیگ که سنگ اللهم فیل صاحبیرنه نه ایتدی (۲) آیا اولنلارگ حيله سنی هیچ و باطل اتمدی» و مقصود لیرنه یتشمیدیلر. اصحاب فیلگ کیفیتنگ مختصری بودر که حبشه پادشاهی یمن ده معبد تیکوب اوز جماعتنه بیله تکلیف اتمشدیکه مکه عوضنه او معبد حیح اتسولر قریشدن بردسته گلوب او معبدده قالوب بی احترامیک عمله گتوروب صبح وقتی قاچدیلر پادشاه حبشه بو احوالی ایشیدوب غضبناک اولوب آند ایجدی که مکه نگ ایوینی خراب ایتسوگ چوخ عدد قوشون ابره نام وزیرگ سرگرده ایکی ایله مکه یه گوندردیکه مکه نی خراب ایدوب داشلارنی دریاه توگسون واهلنی اولدوروب ماللرنی غارت اتسولر و قوشونگ قباقلجه نیچه راس فیل گوندردی که ییوگنگ آدی محمودایدی ابره عربگ هانسی شهرینه یتشوردی او برگ پادشاهی دعوا یه چیخوب مغلوب اولوردی اولمچی دعوا یه چیخان حمیرگ رئیس ایدی ابره ایستدی اهلی اولدور سوگ دیدی منی اولدورمه که بوقصدده که سن ایدوب سن من سکا گومک لیک ایدرم القه ابره مکه یه یتشندن قباقی بر قدر قوشون گوندردی که گیدوب مکه نی غارت ایده مشارالیه گلوب مکه اهلنگ مالنی غارت ایدوب دورت یوز دوه عبدالمطلبدن غارت ایتدیلر و دیدیلر که ییز گلمشوک مکه نگ ایوینی ییخمقه اگر مانع اولساغر سیزله دعوا ایدریک ایلکه اهل مکه بو خبری ایشتدیلر اهل و عیالنگ اندن دوتوب بعضی سی داغلاره و دره لره قاچوب بعضی سی گمیه اگلشوب باشقه مملکت گندیلر ایلکه ابره حرمة یتشدی فیلر دایانوب دوردیلر فیل بانلر هر قدر زجر ایتدیلر یرلرندن حرکت ایتدیلر اما هروقت

یوزلرینی او بری طرفه دوندہ رور دیلر تندیل کیمی گیدیر دیلر پس عبدالمطلب ابرهنگ
 یانته گلوب ابرهنگ نظری عبدالمطلبه دوشنده اونگ حسن و جمالندن ووقار و
 مهابتندن حیران اولوب اوز تختنگ یانته اوکایرویردی سؤال وجوابدن سوگره
 دیدی نه گلوبسن وسوزوگ ندر سنگ سخاوت وفضلنگی ایشتمشم هر نه مندن سؤال
 اتسن قبول ایدرم ابرهنگ گمانی اوایدی که کمبهنگ التماسنی ایدہ چکدر عبدالمطلب
 دیدی سنگ اصحابک منم دوه لریمی غارت ایددر امرایت منم دوه لریمی ردا تسونلر
 ابره آجیقلا نوب دیدی سنگ قدر و قیمتنگ منم یاندمه آزالدی من گلمشم مکهنگ
 ایونی که سیزگ فخرگزدر خراب ایدم بو خصوصده سوز دانشمبوب آنجق دوه لرگی
 التماس ایدیرسن عبدالمطلب بیوردی من اوز مالیمی سندن التماس ایدیرم اما او
 ایوگ اوزینگ صاخبی وار که هامودن قادردر اونی ساخلامقه ابره حکم ایتدی
 اونگ دوه لرنی اوزینه ردا تسونلر ابره عازم اولدی. ^{که}یه داخل اولمقه اما فیلار
 یرلرندن حرکت اتمور دیلر جناب عبدالمطلب اوغلی عبداللہی چاغروب اوزیله
 ابو قیس داغنگ اوستنه آپاروب دیدی دریا طرفنه باخ گورنه گورورسن و بٹا خبر
 ویر عبدالله باخوب گوردیکه فرا قوشلار سیل ^{کی}می دریا طرفندن مکه طرفنه
 گلورلر دیدی دفعه صفایله مزوہ آراستندہ سعی ایتدیلر و سوگره ابرهنگ قوشونی
 طرفنه گتدیلر پس عبدالمطلب احوالی اهل مکه یه خبر و یروب اونلار گیدوب گور-
 دیلر که قوشون هاموسی تو گلوب او لوبلر پس اونلارگ جمیع ماللرنی غارت
 ایتدیلر او قوشلار قراقوش شکلندہ هر بریستندہ اوچ داش واریدی ایکی سی چنکال-
 لرنده بریسی دیمدگندہ هر فرگ باشندن بریسنی سالوب مقعدندن چخاردی او جماعتنگ
 هاموسی هلاک اولوب مگر برنفر ساغ قالوب قاچسی که گیدوب یمنه خبر آپارا ایلکه
 یمنه یئتدی و بو احوالی خبر ویردی گوردیکه همان قوشلاردن بریسی باشدگ
 اوستندہ در نشان ویزدیکه او قوشلاری همین بو قوش جنسندندر بوسوزی دین کیمی
 برداش دخی اونگ باشنه ده گوب هلاک اولدی اللہ تعالیٰ بو احوالی پیغمبره خبر
 و یروب بیورور (۳) «اونلارا» هند دریا سنگ ساحلندن «قوشلار گوندردی اوحالندہ
 که دسته دسته ایدیلر (۴) اونلارا خورده داشلار آتار دیلر که عمله گلمشدی پالچقندن»
 قوریوب داش اولمشدی (۵) «پس اللہ تعالیٰ اونلاری داشلارایله ییلمش سامان کیمی
 ایتدی» که اونلارگ بدنلری داغیلوب قالماشدی مگر لباسلری اللہ تعالیٰ اونلارگ
 بدنلرگ داغاماقنی تشبیه ایدیر حیوانات ییدکی سامانگ سرکین صورتندہ داغلامقنه

سورة قريش (۵) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سورة فيل وایلاف بر سوره در هر ایکسینی واجبی نمازده بریرده اوخومق سوره عوضه جائزدر احوط بسم الله ايله اوخومقدر

(۱) لَا يَلَا فِي قَرِيْشٍ (۲) اِبْلَاهُمْ رَحْلَهُمُ الشِّتَاءَ وَالصَّيْفِ (۳) فَلْيَعْبُدُوْا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
(۴) الَّذِيْ اطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ (۵) وَاَمَّنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ

(۱) بز اصحاب فیلی هلاک ایتدیک «قریشی مکیه دوست و مانوس اتمک ایچون» که اوندن قاچانلار دوباره مکیه گلوب و او شهرده ساکن اولوب اویری آیاد اتسونلر تالینکه بزیم حییمزگ تولدی مکده واقع اولو (قریش عبارتدر نظرین کنانه لگ اولادندن قریش کسب معنی سنه در چونکه نظرگ شعلی کسب و تجارت ایدی اوجهته قریش آدلاندی) (۲) « اولار قیشده ویایده گوچمکی دوست دو تفاق گیمی » قیش زمانی گوچوب یمنه گیدردیلر که اویرگ هواسی ایستی ایدی ویای وقتی شام طرفنه گیدردیلر که اویرگ هواسی سرین ایدی یا اینکه ثیلده ایکی دفعه یمنه و شامه تجارت ایچون کتمکی یا اینکه ایکمچی ایلاف بدلدن اولمچی دن معنی ییلده در که قریش دوست دو تفاق ایچون ثیلده ایکی دفعه گوچمکی اگر ایکی دفعه گوچمک اولماسیدی مکده همیشه دایانماق ممکن دگلیدی و اگر امن امان اولماسیدی و ابره مکهنی خراب ایتسیدی ثیلگ سائر وقتنده مکده قالمق ممکن اولماز ایدی (۳) « پس بولمعتگ مقابلنده گزک عبادت ایدلر بوییتگ اللهنه (۴) ايله الله که طعام ویردی اولار آجلقدن » خلاص ایتدی ثیلده ایکی دفعه سفر اتمک ايله (۵) « و اولاری خاطر جمع ایتدی قورخودن » که مکهنی خاطر جمع لیک یری ایتدی هرکس اوکا متعرض اولسا هلاک اولار یا اینکه سفرده هرقطاع الطريق اولار لگ بولنی کسند اولار لگ مکاهلی اولماقنی بلنده اولاردن الچکردیلر

سورة الماعون (۷) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) اَرَأَيْتَ الَّذِي يَكْذِبُ بِالْذِّبِي (۲) فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيْمَ (۳) وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِيْنِ
(۴) فَوَيْلٌ لِلْمُصْلِيْنَ (۵) الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ (۶) الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُنَ (۷) وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُوْنَ

(۱) «آیاسن گوردگ یا محمدص او کسی که تکذیب ایدر قیامتده جزا ویریلمگی» و بمتنی

وحسابی بوشخص عبارتدر ولیدین مفیره دن یا ابوسفیاندن که هر هفته بردوه کسوب لذت ایدردی فقیر گلن وقتده عصایله دوگوب قوواردی یا اینکه آخرته اعتقادی اولمیان آدم لرک صفتی بونلردر (۲) «پس بو آدم او کسدر که یتیمی دفع ایدر» اوز حقندن (۳) «وترغیب ایتمز مسکینه طعام ویرمگه» نه اوزی ویررنه اوزگه لی قویار (۴) «پس وای اولسوگ اوگونه نماز قیلانلاره (۵) که اونلار نماز لرنینده سهو ایدنلردر» سهل انکارلق و تنبلیک ایله وقتنی گچور لرل و نمازی تأخیره سالار لر یا اینکه مؤمنلرله بریرده اولانده ریایله نماز قیلار لر مؤمنلر اولمیانده ترک ایدر لر (۶) «اونلر او کسلردر که ریا ایدر لر» قیلدیلاری نمازده بوآیه شریفهده سهو ترک معنی سنه در والا سهو ولسیان مقابلنده هیچگونه عذاب یوخدر (۷۸) «واو کسلردر که منع ایدر لر زکوتی» مستحقنه ویرمگه یا اینکه قوشونگ احتیاجنی عمله گتورمز لر قازان، قاب، دلو و غیره یوشا اوخشیان مایحتاجی ویرمه مک کیمی

سورة الكوثر (۳) آیه در مکده نازل ولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ (۲) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ (۳) اِن شَاءَ نَشَاءُ نَمُوتَکَ هَؤُلَاءِ بَئِرَ

(۱) «حقیقتده بزسگا چوخ خیر ویردیک» یا اولنهری که آدی کوثر در سوددن آغ بالدن شیرین یالنده کاسه لر درو یا فوتدن بونهر مختصدر حضرت هر کسی ایستیه اولدن سیراب ایدر یا اینکه نسلنگ و اولادنگ چوخ خلقی یا چوخ شفاعت ایتمک اگر کوثری نسلی یادین اسلامه داخل اولن لرک حو خلقی یا چوخ شفاعت ایتمک اگر کوثری خیر کثیر معنی سنه و تساق ذکر اولان معنی لرک هاموسی اوسوزگ ضمننده در (۲) «پس نماز قیل اوز اللهم قربان بایرامی گونی» و قربان کس» یا اللریکی قولالارنگ برابرنه گوکور تکبیر ایدنده (۳) «بدرستیکه سنگ دشمنگ اودر قویروقی کسيلمش» یاخیردن قطع اولمش بوآیه لر نازل اولوب عاص بن و ابلیس حقنده برگون حضرت مسجددن چیخوردی بنی سهم قابوسنگ یاننده عاص حضرت راست اولوب دانشور دیلر و قریشک بیوکلرندن نیچه نفر مسجدده اگلمشمدیلر ایله عاص مسجدده داخل اولدی خبر آلدیلر که کیمله دانشوردگ دیدی محمد ابترا یله ابتر اوکسه دیردیلر که اولادی اولمیه اووقت حضرتگ خدیجه دن تولد ایدن او علی عبدالله وفات ایتمشدی اوجهته الله تعالی بیورور که سگامدعی لیک ایدنگ اوزی ابتر در قیامته دیک سنگ آدیگ یخشلیق ایله ذکر اولاجا قدر

سورة الكافرون (۶) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ (۲) لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ (۳) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ (۴) وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ (۵) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ (۶) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

(۱) «دیگن یامحمدص ای کافرلر (۲) من بو حالده عبادت ایتمرم او بقلره که سیز عبادت ایدر سئز (۳) و سیز عبادت ایدنر دگلسئز بو حالده او اللهه که من عبادت ایدیرم (۴) ومن عبادت ایدن دگلیدیم و بوندن صوگرده عبادت ایتمرم او اللهه که سیز عبادت ایتنئر بوندن سابق (۵) و سیز عبادت ایدن دگلسئز بوندن صوگره او اللهه که من عبادت ایدرم (۶) سیزگ ایچون در سیزگ دینئر و بگادر منم دینم» یامنم جزای عملیم بگایئشر سزگ عملئرگ جزاسی سیزه یئشر بوسوره شریفهنگ ترولنده وارد اولوبدر که مشرکین مکه حضرتک یاتنه گلوب عرض ایئدیلر یامحمد برئیل سن بزیم اللهمز عبادت ایت برئیلده بزسنگ اللهکا عبادت ایدهک اگر بزیم دینمز حق ایسه سن یخشی مزده یئشر سن واگر سنک دینک حق ایسه بز یخشی مزده یئشره ریک حضرت بیوردی معاذ الله من اللهه شریک قرار ویرم پس بوسوره نازل اولدی سورة الفتح (۳) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ (۲) وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا (۳) فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَنْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

(۱) «ایلکه سکا اللهک نصرتی گلدی» دشمنلریکی هلاک ایئدیگ «و فتح» مکه عمله گلدی (۲) «وگوردوگ که مخلوقات داخل اولارلر اللهک دیننه» دسته دسته (۳) «پس تسبیح ایت اللهک حمدینه» و جمیع ناقص صفتلردن اونی اوزاق ییل «و باغشلا نمق ایسته الله دن» هر چند گناهدن استغفار ایتمک اولمیه بلکه اللهه تسبیح ایتمک ایچون اولا «بدرستیکه الله توبه نی چوخ قبول ایدن در» حضرت بو آیه دن درک ایئدی بو دنیادن قل ایتمگی و متصل دیردی (سبحانک اللهم و بحمدک اللهم اغفر لی انک انت التواب الرحیم)

سورة ابي لهب (۵) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) تَبَّ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ (۲) مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ (۳) سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ
(۴) وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ (۵) فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

برگون حضرت پیغمبر صفاداغنه چیخوب سسندی یاصباحاه: عرب آراسنده
غریبه ایش اولان وقتده بوسوزی دیردیلهر وخلق جمع اولاردی حضرتک بو
سوزلی ایشدوب خاق جمع اولدیلهر حضرت بیوردی که اگر من سیزه دیم که بوداغک
بالنده دشمن وار آخشام یاصباح سیزه حمله ایدجکدر آیامن سوزیمی ایشیدوب قبول
ایدر سکر یاله دیدیلر بلی حضرت بیوروی من اللهک پیغمری یم سیزی قورخوزورم اللهک
عذابیه اگر اوگما ایمان گتورمیه سکر ابولهب دیدی (تَبَّالْک) ایله بزی بوسوزدن اوتری
جمع ایدویسن پس بوسوره نازل اولدی (۱) «سینسوگ ابولهبک ایکی الری» وخیردن
اوزاق اولسوگ نیجه که الی کسلمش شخصک نفعدن الی چیخار یا اینکه ابولهبک
الری قطع اولسون اوزمانکه پیغمبری سنگسار ایدردی او حضرت خلقی الله طرفنه
دعوت ایدن وقتده «و حال انکه هلاک اولودر» دنیا و آخرت نمتملریندن الی چیخوب
اما اوزی بیامیور (۲) «اونگ مالی وکسب ایتدیگی دولتی» اللهک عذابنی «اولدن
دفع ایتدی (۳) تیزلیک ایله یتشر او اوده که شعله وزبانه صاحبی در (۴) واونگ
عورتی» ام جمیل ابوسفیانک باجیسی «اودون گوتورلدر» تیکان وداشی گوتوروب
جمع ایدوب حضرتک یولنه توکور دیکه اونگ ایاقنه باتسوگ یا اینکه حضرتله خلق
آراسنده ناملق ایدردی و عداوت اودینی یاندیراردی نیجه نامی اودوگ داشیانه
تشبیه ایدرلر (۵) «اونگ بویننده خرما لیفندن ایپ واردر» اودک داشمه یا اینکه قیامتده
بوینولنه زنجیر اورولار یتمش ذراع اوزونلقنده

سورة الاخلاص (۴) آیه در مکده نازل اونوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۲) اللَّهُ الصَّمَدُ (۳) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۴) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

مکده نیجه نفر مشرک لر حضرتک یانته گلوب عامر بن طفیل دیدی بزه توصیف ایت
اللهکی آیا قریلدندر یا گوموشدن بادمیردن یا آقاجدن پس بوسوره نازل اولوب الله

سورة الكافرون (۶) آیه در مکده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ (۲) لَا عِبَادَةً لِّعِزِّكُمْ خَلْقَتْ لِي بَدِيعٌ غَيْرُكُمْ (۳) وَلَا تَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا عُبِدَ (۴) وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ (۵) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا عُبِدَ (۶) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

(۱) «دیگن بامحمدص ای کافر لر (۲) من بو حالده عبادت ایتمرم او بقره که سیز عبادت ایدر سگر (۳) و سیز عبادت ایدر لر دگلسگر بو حالده او الله که من عبادت ایدرم (۴) ومن عبادت ایدرن دگلیدیم و بوندن صوگرده عبادت ایتمرم او الله که سیز عبادت ایتر سگر بوندن سابق (۵) و سیز عبادت ایدرن دگلسگر بوندن صوگره او الله که من عبادت ایدرم (۶) سیزگ ایچون در سیزگ دینگر و بگادر منم دینم» یامنم جزای عملیم بگایتر سزگ عملگر جزای سیزه یتر بو سورة شریفنگ ترولنده وارد اولوبدر که مشرکین مکه حضرتک یانته گلوب عرض ایتریلر یا محمد برئیل سن بریم الله مزه عبادت ایت برئیلده بزرنگ اللهکا عبادت ایدهک اگر بریم دینمز حق ایسه سن یخشی مزده یتر سن و اگر سنگ دینگ حق ایسه بزیخشی مزده یتر سیرک حضرت بیوردی معاذ الله من الله شربک قرار ویرم پس بو سورة نازل اولدی سورة الفتح (۳) آیه در مدینه ده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ (۲) وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا (۳) فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

(۱) «ایلهکه سکا اللهک نصرتی گلدی» دشمنلریکی هلاک ایتردیگ «و فتح» مکه عمله گلدی (۲) «و گوردوگ که مخلوقات داخل اولار لر اللهک دیننه» دسته دسته (۳) «پس تسبیح ایت اللهگک حمدینه» و جمیع ناقص صفتلردن اونوی اوزاق بیل «و باغشلا نمق ایسته الله دن» هر چند گناهدن استغفار ایتمک اولمیه بلکه الله تسبیح ایتمک ایچون اول «بدرستیکه الله توبه نی چوخ قبول ایدر در» حضرت بو آیه دن درک ایتردی بو دیان قیل ایتمگی و متصل دیردی (سبحانک اللهم و بحمدک اللهم اغفر لی انک انت التواب الرحیم)

سورة ابي لهب (۵) آیه در مکده نازل اولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (۱) تَبَيَّنَا اَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ (۲) مَا اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهُ وَاَمْوَالُهُ كَسَبَ (۳) سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ (۴) وَاَمْرَاةٌ حَمَالَةٌ الْخَطَبِ (۵) فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ

برگون حضرت پیغمبر صفاداغنه چیخوب سساندی یاصباحاه: عرب آراسنده غریبه ایش اولان وقتده بوسوزی دیردیلر وخلق جمع اولاردی حضرتک بو سوزلی ایشدوب خاق جمع اولدیلر حضرت ییوردی که اگر من سیزه دیم که بوداغک پالنده دشمن وار آخشام یاصباح سیزه حمله ایده جکدر آیامنم سوزیمی ایشیدوب قبول ایدرسکز یانه دیدیلربلی حضرت ییوروی من اللهک پیغمری یم سیزی قورخوزورم اللهک عذایله اگراوگا ایمان گتورمیه سگز ابولهب دیدی (تَبَاَلُک) ایله بزی بوسوزدن اوتری جمع ایدویسن پس بوسوره نازل اولدی (۱) «سینسوگ ابولهبک ایکی اللری» وخیردن اوزاق اولسوگ نیجه که الی کسلمش شخصک نفعدن الی چیخار یالینکه ابولهبک اللری قطع اولسون اوزمانکه پیغمبری سنگسار ایدردی او حضرت خلقی الله طرفنه دعوت ایدن وقتده «وحال انکه هلاک اولوبدر» دنیا و آخرت نمعلریندن الی چیخوب اما اوزی بیامیور (۲) «اونگ مالی وکسب ایتدیگنی دولتی» اللهک عذابنی «اوندن دفع ایتدی (۳) تیزلیک ایله یتشر او اوده که شعله وزبانه صاحبی در (۴) واونگ عورتی» ام جمیل ابوسفیانک باجیسی «اودون گوتورلندر» تیکان وداشی گوتوروب جمع ایدوب حضرتک یولنه توکور دیکه اونگ ایاقنه باتسوگ یالینکه حضرتله خلق آراسنده ناملق ایدردی وعداوت اودینی یاندیراردی نیجه نامی اودوگ داشیانه تشبیه ایدرلر (۵) «اونگ بویننده خرمالیفندن ایپ واردر» اودک داشمه یالینکه قیامتده بوینولنه زنجیر اورولار یتمش ذراع اوزونلقنده

سورة الاخلاص (۴) آیه در مکده نازل اونوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- (۱) قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۲) اللَّهُ الصَّمَدُ (۳) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۴) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

مکده نه نفر مشرک لر حضرتک یانته گلوب عامر بن طفیل دیدی بزه توصیف ایت اللهکی آیاقریلدندر یا گوموشدن یادمیردن یا آقاجدن پس بوسوره نازل اولوب الله

صاعقه گونردی اربدی یاندروب وعامرگ کوچک بارماقندن دگوب اولی دخی اولدوردی
 بوسوره نازل اولدی (۱) «دیگن یایغمبر الله بردر شریکی یوخدر (۲) الله بی احتیاجدر»
 بمک، ایچمک ویاتمقدن (۳) «دوغمیبدر» اولدن خارج اولمیوب نه اولاد ونه سائر
 کتیف شیئرکه اناسدن دوغولار ونه لطیف شیئی پشیمانلق، غم، شادلق، گولمک،
 اغلامق، آجلق ونوخلق «ودوغولمیوبدر» خارج اولمیوبدر برشیئی دن لیجه که سائر
 مخلوقات برشیئدن خارج اولار (۳) «والله ایچون بر احمدل وای یوخدر» که اللهی اوگا
 اوخشادوب خلقه تانماق اولایا اینکه دوغمیبدر که الله لقی اوگا اورت ویره ودوغولمیوبدر
 که الله لقی ارکله کسب ایتمش اولایا اولنگ ایچون مثل یوخدر که اونگ عورتی اولایا

سورة الفلق (۵) آیه درمینه ده نازل اولوب

بسم الله الرحمن الرحیم

(۱) قل اعوذ برب الفلق (۲) من شر ما خلق (۳) ومن شر غاسق اذا وقب (۴) ومن شر
 النفاثات فی القدر (۵) ومن شر حاسد اذا حسد

لیبدن اعصم یهودی پیغمبر صحرایدوب بنی زریق قومه آنسدی حضرت
 ناخوش اولوب یاتمشدی جبرئیل نازل اولوب خبر گتوردی که لیدسحر ایدوب فلان
 لویده باسیروب اوقویه گوندر اوکسی که سنگ مثلک اولایا وسن اوگا اعتبار ایدوسن
 پس حضرت پیغمبر ص علی^ص می گوندر دیکه گیدوب اوقویدن ذکر اولان سحری گتوره
 حضرت علی همان قویگ ایچنه دوشوب گوردیکه قویگ سوی حنا کیمی قزاروب
 نه قدر آختاردی تا پادی حضرتک یولداشلاری دیدیلر ایندیکه قویده برشیئی تا پادیق
 لویدن چیخ گیدک پیغمبره خبر ویره ک حضرت بیوردی نه حضرت بگایالان بیوروب
 ونه حضرته یالان بیوروبلار پس حضرت علی بیوردی که دقتله قوی دوباره آختاروب
 قویدن برحقه چیخارکدیم گتوردیم حضرتک یالله حضرت بیوردی حقنی آج ایلکه
 آچدیم معلوم اولدی که حقنه نگ ایچنده خیر او اونگ ایچنده تولا وار که اون بر دوگون
 اورولوب پس ایکی قل اعوذ سورهلری جبرئیل گتوروب دیدی یارسول الله ایگرمی بر
 دفعه بوسوره لری اوخویوگ هر دفعه ده دوگونک بریسنی آچیلوردی تا عقده لر تمام
 اولوب حضرت ناخوشلقدن شفایاپدی (مفسر لر بوکیفیتی نقل ایتمک لرینه گوره بنده
 حقیر مترجم دخی اوللره تبعیاً نقل ایتدیم لکن او حضرتنه سحر تأثیر ایتمکه توقه ایدیرم)
 (۱) «دیگن یایغمبر من پناه آپارورم صبح یرینگ آچیلماقنگ اللهنه (۲) او مخلوق
 شردن که الله خلق ایددر» جن وانس دن وسائر حیواناتهن (۳) «وقرائق گیجهنگ

شرندن زمانیکه قرآنق لقه داخل اولاً وچوخ قرا اولاً که یول کسنار وردنده حیوانلر اووقته اذیت ایدرلر (۴) «واو عورتلرک شرندن که افسون اوخویوب دوگونلره او فورلردر» افسون اوخویوب دوگون دوگرلر بوآیده مقصود اولرک ایتدیکلری عمل سحر و جادوئک حقیقته اثر ایتکیدر یا اینکه بوگونه عورتلرک فتنه و خلقی ضالته سالوب فریب ایتمکلیدیر (۵) «وحسد ایدن کسلرک حسدنن زمانیکه حسد ایده» هرکس جزئی فکر ایتسه یقین ایدر که دنیا ده عمله گن فتنه و فسادک یوزده دو قسان حصه سی حسدنن عمله گلور

سورة الناس (۳) آیدر مکده نازل ولوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ (۲) مَلِكِ النَّاسِ (۳) اِلٰهِ النَّاسِ (۴) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (۵) الَّذِي يُّوسْوِسُ فِيْ صُدُوْرِ النَّاسِ (۶) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

(۱) «دیکن یا یغمبر من پناه آپارورم خلقی یارادوب تربیه ویرن الله» که خلقک مدبری در (۲) «خلقک پادشاهی در» قیامت گونده خلق آراسنده حکم ایدندر (۳) «خلقک اللهی در» خلقه واجبر که اوکا عبادت ایدرلر (۴) «وسوسه ایدن شیطانک وسوسه سندن که آدی خناس در» تاخیره سالار معصیت ایدن کسک توبه سنی و امید ویرن اللهک رحمته و تفضله یا اینکه وسوسه ایدر مؤمنه معصیته مرتکب اولماق امیدوار ایدر اللهک کرمه (۵) «ایله خناس که وسوسه ایدر خلقک سینه سنده» (۶) و دیکن پناه آپارورم اللهه بوآدملردن که وسوسه ایدر خواه «جن جنسنگ وسوسه سندن و خواه انسان جنسنگ وسوسه سندن» شیطان باطنده وسوسه ایدر اما انسان ظاهرده وسوسه ایدر و خلقی شبهه و ضالته سالار تشکر و اعتذار

قرآن شریفی ترجمه ایتمک ماده سنده عهده مه گوتوردیگیم بیوک و آغیر تکلیف استطاعتیم اندازه ده تمام ایتمکه تاییدات الهیه ایله موفق اولمقه درکاه ستار العیوبه اونگ علمی قدری شکر و ثنا ایتمک بعدنده جمله اخوان دینی دن کمال عجز و انکسار ایله معذرت ایدیرمه همین ترجمه قرآن شریف وطبع و انتشاری نیچه نفرلرک بربرینه معاونتی اولدیقنی لازم دوتدیقی حالده بنده حقیر کثیر التقصیر تک اوزوم هم ترجمه سینه هم طبعنه لازم اولان امرلره اوجه مله دن حتی تصحیح نه بدون واسطه مباشرت ایتمک اجلدن چوتج ممکندر که بعض یرلرده سهو و غلط عمله گله و بونی

دخی اظهار ایتمگه مجبورم که بونیت مقدسه اثنا سنده قدر زحمات مادی و معنویه
 دوچار اولوب دین فردا دلاریمدن بر احد مقام معاونت و امدادده بولونمیوبلر.
 الحاصل بحول الله و قوته طبع و انتشارینه موفق اولوب جسمله اوخویوجیلریمزدن
 توقع ایدیرمکه سهو و غلطه دوچار اولدیقلری حالدہ نظر ایمانله ملاحظه ایدوب انسانی
 زمره سی خطا و نسیاندن عاری ویری اولماقی امکالدن خارج اولماقنه مبنی انسانیت
 و اسلامیت آدینه تصحیحنه اقدام ایتمگیله (عند الله و الرسول و الائمه و الاصحاح الکبار)
 مأجور اولماق امیدوار اوللر، درگاه عالم السرو الخفیاته معلوم در که عمده غرضیم
 و هم قصدیم بوعملی خیری اوزیمدن صوگره باقیات صالحات جماعه سندن حساب
 ایدوب بو ضمنده دین فردا دلاریمه معنوی خدمت ایدنلر زمره سنده بنده دخی محسوب
 اولماق درگاه قاضی الحاجات و وسامع المناجاتدن کمال شرمندہ لیک ایلہ مسئلت و نیاز
 ایدیرم که نیتیمی محض اونک رضاسنی کسب ایتمکده جماعه اغراض شخصانیه
 و وسوس شیطانیه و نفسانیه دن عاری ویری بیورمک نعمتیلہ منتعم وایکمچی طبعده
 بعض مطالبه اوجمله دن آیه لرگ بربرینه مناسبتی و ربطنی بیان ایتمگه موفق بیوره لر.
 اللهم یا مجیب الدعوات و یا غافر الذنب و الخسایات اتمم علینا نعمتک و احفظنا من غضبک
 و سخطک و نعمتک و لاتجعلنا من الذین یحسبون انهم یحسنون صنعا و لایجدون لاعمالهم
 یوم القیمه عندک اجرا و لاتصیرنی للفتن عرضا و کن لی علی الاعداء ناصرا و علی العیوب ساترا
 و من البلاء و اوقیا و عن المعاصی عاصما یا ارحم الراحمین آمین

ایکمچی جلدده ترجمه اولان سورهلرک فهرستی

ترتیب ایلہ	سورهلرک آدلاری	صفحه	ترتیب ایلہ	سورهلرک آدلاری	صفحه
۱۸	کھف	۲	۲۹	عنکبوت	۱۶۸
۱۹	مریم	۲۱	۳۰	روم	۱۷۹
۲۰	طه	۳۲	۳۱	لقمن	۱۸۸
۲۱	انبیا	۴۸	۳۲	سجده	۱۹۳
۲۲	حج	۶۳	۳۳	اخراب	۱۹۷
۲۳	مؤمنون	۷۸	۳۴	سبا	۲۲۱
۲۴	نور	۸۹	۳۵	فاطر	۲۳۱
۲۵	فرقان	۱۰۷	۳۶	یس	۲۴۱
۲۶	شعرا	۱۱۸	۳۷	صافات	۲۵۲
۲۷	نمل	۱۳۴	۳۸	ص	۲۶۴
۲۸	قصص	۱۴۹	۳۹	زمر	۲۷۵

٥١٠	فجر	٨٩	٤٤٣	تغابن	٦٤	٢٨٧	مؤمن	٤٠
٥١٣	بلد	٩٠	٤٤٥	طلاق	٦٥	٣٠٠	سجده	٤١
٥١٤	شمس	٩١	٤٤٩	تحریم	٦٦	٣٠٩	شوری	٤٢
٥١٥	اللیل	٩٢	٤٥٣	ملك	٦٧	٣١٩	خرف	٤٣
٥١٧	الضحی	٩٣	٤٥٧	قلم	٦٨	٣٣٠	دخان	٤٤
٥١٨	انشر اح	٩٤	٤٦١	حاقه	٦٩	٣٣٤	جائیه	٤٥
٥١٩	الین	٩٥	٤٦٤	معارج	٧٠	٣٣٩	احقاف	٤٦
«	الطق	٩٦	٤٦٧	نوح	٧١	٣٤٦	محمّدص	٤٧
٥٢١	قدر	٩٧	٤٧٠	جن	٧٢	٣٥٢	فتیح	٤٨
٥٢٢	البینه	٩٨	٤٧٥	مزمل	٧٣	٣٦٦	حجرات	٤٩
٥٢٣	زلزال	٩٩	٤٧٧	مدثر	٧٤	٣٧٠	ق	٥٠
٥٢٤	عادیات	١٠٠	٤٨١	قیمه	٧٥	٣٧٤	ذاریات	٥١
٥٢٦	قارعه	١٠١	٤٨٣	دھر	٧٦	٣٧٩	طور	٥٢
٥٢٧	تکاثیر	١٠٢	٤٨٧	مرسلات	٧٧	٣٨٣	نجم	٥٣
٥٢٨	عصر	١٠٣	٤٨٩	نباء	٧٨	٣٨٧	قمر	٥٤
«	همزه	١٠٤	٤٩٢	نازعات	٧٩	٤٠٠	رحمن	٥٥
٥٢٩	فیل	١٠٥	٤٩٥	اعی	٨٠	٤٠٥	واقعه	٥٦
٥٣١	قریشی	١٠٦	٤٩٨	تکویر	٨١	٤١٠	حدید	٥٧
«	ماعون	١٠٧	٤٩٩	انقطار	٨٢	٤١٧	مجادله	٥٨
٥٣٢	کواثر	١٠٨	٥٠١	مطففین	٨٣	٤٢٣	حشر	٥٩
٥٣٣	کافرون	١٠٩	٥٠٣	انشقاق	٨٤	٤٢٩	متحنه	٦٠
«	فتح	١١٠	٥٠٤	بروج	٨٥	٤٣٥	صف	٦١
٥٣٤	ایلهب	١١١	٥٠٧	طارق	٨٦	٤٣٧	جمعه	٦٢
«	اخلاص	١١٢	٥٠٨	اعلی	٨٧	٤٣٩	منافقون	٦٣
٥٣٥	فلق	١١٣	٥٠٩	غاشیه	٨٨			
٥٣٥	ناس	١١٤						